GODOKONO WADE TABO

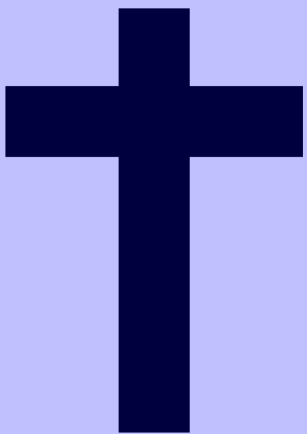

The New Testament in the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea

GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long Niugini

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 4 Mar 2024
cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7

Contents

FRT 1
Ma:t 3
Mak 87
Luk 135
Yon 223
Ali 289
Lom 373
1 Kol 417
2 Kol 464
Gal 494
Epe 510
Pil 525
Kol 535
1 Tes 545
2 Tes 553
1 Tim 558
2 Tim 571
Tai 580
Pai 585
Yu Epo 588
Ya:i 624
1 Pit 635
2 Pit 647
1 Yon 654
2 Yon 664
3 Yon 666
Yud 668
Awo 672
Kodakoda Tabono Magumu 715

Godokono Wade Tabo

Fly River Tabo

Godokono Wade Tabo
The New Testament in the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea
[knvF]

© 2006, The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 2006 by The Bible Society of Papua New Guinea

Me Kawo Bukano Iyaiya Egege Buka

Oli Nopo Buka[tab]Gopogopo Mailo[tab]

Tagala Nopo Buka[tab]Gopogopo Mailo[tab]

Me Bukano Mabu Awokalimi Tabo

Me buka ebe Fly Tabo epono bukala, ibi mabuma: ale me tabono iyaiya tanalo keyakeyapino Baibolo bukane oba:midalima:. Ega:walo kalakala kawonomola, me atu tetelo ale Aramia Tabo epono buka ibi mabuma: atumu kosiyodilima:. Buka ka:la:mioledawa, a:ma:le me bukano unu tabo ma kunu uma:ta, 'Godokono Wade Tabo, Ebete Ebeno Oli Nopo Epatamo Diyatiya.'

Ebema: ale aimano kawo kalakalanomo Godotamo adipatema:, mabu ebeno nilakapo magumulo ebete ebeno ubi tanalo iyalo iyatiya me wade tanalo Tabo epatamo kosiyodiloma:. Me mabuma: 1987 ulamalo wagilimite, ebete iyaiya nanitabokobi midipi epetapino tepo magumuno woki eba wadipalatelelo ibino towetowe tabo gela tanalodo ega:walo ibino mani ikameo tanalodo atamo elawo ikaeamenaki, ale me woko nanitabonomolo kopoliyama:.

Ebema: modobola Godote me bukano woko osiyodilo tanalone kawo amama tanalonomo na:lawenakomene, mabu nanitabola, "Ebete moto ete woko osiyodiloa:no, piyate ebe woko osiyodiloma: dowagelena iba:te nanitabo tanalo a:kuima:na:" (Oale 127.1). Ebema: kalakala kawonomola, Godote kebe woko iyalo dowagilimiya, ebete ebe wade woko ebeno Tabo epagodolo eba osiyodilona, modobola iba:te me Igilo Buka ka:la:miole tanalodo ega:walo iyatulame tanalodo ibino nanitabokobi midi magumulo kodakodanomoma: neda:oma:na:.

English Preface

This book is a translation of the New Testament into the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea. It is being published simultaneously with the New Testament for the other half of the language, the speakers of the Aramia River dialect. The two dialects together presently comprise a total of about 3,400 speakers, most of whom live in

villages located along the banks of the Aramia, Bamu, and Fly Rivers as well as Segero Creek.

We offer thanks to God who out of love for the Tabo people determined to give them this special gift. We are grateful to Him for the many, many individuals who, by their faithfulness in prayer and giving over the years, have enabled us to complete this work. Through them God has caused this portion of His Word to become a reality for the Tabo people in their heart language.

And so we dedicate this book to God for his eternal glory, for truly, “Unless He builds the house, its builders labour in vain” (Psalm 127.1). May He use the reading and the teaching of this Book of Life to continue building His house among the Tabo people, helping them not only to grow as a church in terms of numbers, but also in an ever increasing quality of faith.

YA:SUKONO WADE TABO MA:TIYUTE AKULOLIYA

Ya:sukono Mabu Epono Mailono Tanalo
Luk 3.23-38

1 Ya:su Kelisoko ebe Da:ibidikono walone gudula, ega:walo Da:ibidiko ebe
A:ibalayamakono walone dawala, ebene me ebe Ya:sukono mabu epono
mailono tanalola.

2 A:ibalayamako tetene wagilimite Da:ibidiko teta:mo pemaiga, Ya:sukono
mabu epono tanalo ma kunula —
A:ibalayamakono gudu Aisa:ketela.
Aisa:kekono gudu Ya:ikobotela.
Ya:ikobokono gudu Yudatela, wiyasiya Yudako kapiya kosiyodiliya:,
ebeno nani ega:walo ekaki epetapi eba:go nilukulinamiya.*
3 Yudakono gudi netewa Peleseko ega:walo Silako, ibino menoko
Ta:imatela.
Pelesekono gudu Esalonatela.
Esalonakono gudu Lamatela.
4 Lamakono gudu Aminadabatela.
Aminadabakono gudu Nasonatela.
Nasonakono gudu Samonotela.
5 Samonokono gudu Bowasetela, ebe guduno menoko La:iya:batela.
Bowasekono gudu Obedatela, ebe guduno menoko Lutitela.
Obedakono gudu Yesitela.
6 Yesikono gudu Da:ibiditela, ebete Isalaela opono Kawo Elawodubuma:
eda:nami.

Ebene Da:ibidiko tetene wagilimite Yekonayako teta:mo pemaiga,
Ya:sukono mabu epo me ebe Yu epo Kawokawo Elawodubula, ibino
mailono tanalo ma kunula —
Da:ibidikono gudu Solomonotela, ebe guduno menokote dopamo
Ulayakono kamiyalema: eda:nami.
7 Solomonokono gudu Liyobaumatela.
Liyobaumakono gudu Abayatela.
Abayakono gudu A:isatela.
8 A:isakono gudu Yosapatatela.
Yosapatakono gudu Yolamatela.
Yolamakono gudu Usayatela.
9 Usayakono gudu Yautamatela.
Yautamakono gudu A:iyasatela.
A:iyasakono gudu Esekayatela.
10 Esekayakono gudu Ma:na:satela.
Ma:na:sakono gudu A:monatela.
A:monakono gudu Yausayatela.
11 Yausayakono gudu Yekonayatela, wiyasiya ebe kapiya kosiyodiliya:,
ebeno ekaki epetapi eba:go nilukulinamiya. Yekonayako tetelo Ba:baloni

* **1:2:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epo magumulo 12 gu tanebapiate ilukulinamiya, iba:te Ya:ikobokono 12 dubu guda:godone maimiya.

gowelaopiate pelamete Isalaela opo epo elawamo puwatete ibino Ba:baloni
oponomamo ebo magataliya.

12 Ebene gowelaopiate ibi Ba:baloni opamo demagataliya, ebe tetene
wagilimite Yausepeko teta:mo pemaiga, Ya:sukono mabu epono tanalo ma
kunula —
Yekonayakono gudu Siyatiyelatela.
Siyatiyelakono gudu Selababelatela.
13 Selababelakono gudu Abiyudatela.
Abiyudakono gudu Elayakimitela.
Elayakimikono gudu A:isotela.
14 A:isokono gudu Sa:idokatela.
Sa:idokakono gudu A:ikimitela.
A:ikimikono gudu Eliyudatela.
15 Eliyudakono gudu Eliyesatela.
Eliyesakono gudu Ma:ta:natela.
Ma:ta:nakono gudu Ya:ikobotela.
16 Ya:ikobokono gudu Yausepetela. Yausepeko ebe Ma:likono awila
ega:walo Ma:lite Ya:suko alaimiya, ebe gudu epate Godokono Alibodawa
Kelisoma: ka:minaka.
17 Ebema: Ya:sukono mabu epono tanalo ma kunula. A:ibalayamakono
tetene wagilimite Da:ibidikono teta:mo pemaiga 14 epola, ega:walo
Da:ibidikono tetene wagilimite gowelaopiate epo Ba:baloni opamo dema-
gataliya ebe teta:mo pemaiga 14 epola, ega:walo Ba:baloni tetene wagilim-
ite Kelisokono teta:mo pemaiga 14 epola.

Ya:su Kelisokono Awokala Tanalo
Luk 2.1-7

18 Ebene Ya:su Kelisote keba kunu kawokaliyale, me ebe tanalola. Ebeno
menoko Ma:liko Yausepetamo natamiya, ebene iba:te kapiyama: eda:no,
Ma:lite dopamo iyatawiya ebete Godokono Uliyanamo lamituma: eda:te
gudu kalaimimene.
19 Ebeno awi Yausepeko ebe wade tuputupudawanomola. Ebema: ebete
Ma:liago kapiyama: eda:no ebete ebeno lamituma: eda: tanalo diyatawiya,
ebe tetelo ebe ubila Ma:liko gelebadiago alibutima:, mabu ebe ubia:nola
epono ololo apulo ebetamo ilipo ikaema:.
20 Wiyasiya ebete me tanalo eba malagidilolo Kawodawa Godokono
nopodawate iyo gabodo ebetamo maiganate negeni, “Da:ibidikono a:la:mu
Yausepe, a:ma:le Ma:liko a:imano kamiyalema: eda:ma: akotoletola:la:,
mabu ebeno tepo magumulo da:luta ebe gudu Godokono Wade-talena
Uliyanate ebetamo ikami.
21 Iyo, ebete dubu gudu kalaimimene ebene a:ma: ebeno mailo Ya:suma:
neka:miye, mabu ebete ebeno epo ibino iyaiya kuba osiyodilole magumune
uwatete ibino igilo ka:mula:lelaemene.”†
22 Ebene me tanalo bilibilinomate emaimiya, Kawodawa Godote ebeno
woki awokalimidawado degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, iyalo
tetelo ebete tabo ma kunu giya,

23 “Buwelete lamituma: eda:te dubu gudu kalaimimene,
ebene iba:te ebeno mailo Ima:nuwelama: keka:ima:na:.”

† **1:21:** Ya:su mailono magumu nitana ‘Godoko ebe Igilo Mula:dawala.’

Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa me Ima:nuwela mailono magumu nitana ‘Godote ago nokolina.’

24 Ebema: Yausepete u wata baine maiganate Godokono nopodawate ebe beda: tabo kananiyale, ebete ebe tabamo tuduwatate Ma:liko ebeno kamiyalema: ebo lawiya.
25 Wiyasiya Ma:lite gudu Ya:suko alaimia:no Yausepete dopamo eba:go kapiyama: kediya:, ebene Ma:lite Godokono gudu dalaimiya ebe tetelo Yausepete ebe Ya:suma: ebo ka:miya.

2

Mulolo Mawele Ka:la:miolepi Dubuno Tanalo

1 Elodite Yudiya opolo Kawo Elawodubuma: eba eda:nalo, idoko idilo Ya:sute ebe opono Beteliyama duliyomololo ebo awokalani. Ebene egela epetapi da:petoiya, ebe tetelo mulolo mawele ka:la:miolepi dubate egelate da:pemaiganako eba apune mulu opone pelamiya Yudiya opono kawo duliyomolo Yelusalemamo.
2 Iba:te ma kunu pegeliya, “Keleka: Yu epono Kawo Elawodubuma: eda:ma: dawokali ebe gudu? Ale ebeno mawele aimano mulu opolo umite ebe amamatema: pelaema:.”
3 Ebema: Kawo Elawodubu Elodite me tanalo dolowiya ebeno tepo magumulo woki bilibilinomoma: ediya, ega:walo Yelusalema kawo duliyomololo dilukulionamiya ibi bilibilinomate atumu woki bilibili tanalo ebo kelawiya.
4 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, Elodite ibi bilibilinomo ebetamo ka:la:mite nalateda:liya, “La:imano woki keba kunula:ka:? La: Yu epono Kawo Elawodubu Kelisote kebe duliyomololo nakawokalamene?”
5 Iba:te ebetamo nowamiya, “Ebete Yudiya opono Beteliyama duliyomololo kawokalamene, mabu Godokono woki awokalimidawate Godokono Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

6 ‘Beteliyama duliyomolo Yudiya opolo ditana,
Yudiya opono kawokawo elawodubu magumulo
a:ma: da:pesoa:,
mabu a:ma: magumune
epono watodawate kemaigamene,
naimano Isalaela epo ebete bulamenamene.’ ”

7 Ebene adimo tetelo Kawo Elawodubu Elodite mawele ka:la:miolepi diya gabodo ebetamo ebo ka:la:mini, mabu ebe ubila mawelete kebe tetelo kemaiganiyale iba:godone ebe tete kiyatawanama:.
8 Ebete ebe tanalo lawenate ibi eba alibolenalo nanaleni, “La: tolama:wete Beteliyama duliyomololo gudu wadenomamo nowadiawete da:numa:ema, modobola la: walo ka:pelama:wete na napananiyala:, ebene nale atumu ka:tote ebe kakanamamatemamo.”
9-10 Ebema: mawele ka:la:miolepiate Elodikono tabo olowinate gito tolameniya. Ebene iba:te eba tolamenalo, egelate da:pemaiganako ebe mulu opolo dopamo duminiya, ebe atu mawele walo na:ka:numiniya. Ebe tetelo iba:te mawele da:ka:numiniya kalakala ebo nelaweniya, o kalakala beda: kawonomola:ka:, ebene ebe mawelete ibi dopolamenate eba tonalo, gudute kebolo kowataniyale mawelete ebe tetenomamo gito nutini.

11 Ebema: iba:te ebe moto guamo nopila:onate gudu ega:walo ebeno
menoko Ma:liko ebo nulameniya. Ebe tetelo iba:te ibino pupamo eba
ilukulinalo gudutamo tudila:onate ebe ebo amamateniya, ebene iba:te
dopamo mani kawokawonomamo duwateiya ebe nilakapo inamabu
waulatelenate gudutamo ebo ikameoniya, ma kunu golodo mani, ape
abutimino wade nibo inamabu, ega:walo wade nibo ii inamabu idi.
12 Ebe idokolo Godote iyolo ibi nanaleni, “La: Kawo Elawodubu Eloditamo
walo akotolama:la:,” ebema: egela idilo iba:te wagilimite gabo ididoibino
oponomamo ebo tolamiya.

Yausepeko Ma:liko Iba:te Isipiti Opamo Dalautiniya

13 Ebene idoko idilo Kawodawa Godokono nopodawate Yausepetamo
iyolo pemaiganate ebe napanani, “Modobola a:ma: samonomamo
maigawete, gudu ega:walo ebeno menoko uwata:wete Isipiti opamo
nalauta:la:. La: ebolo eba nokolionalo, kebe tetelo nale la: dakanaletama
la: mamo walo ebo ka:ka:pemamota, mabu tete tatalila Elodite gudu
anakapuima: Beteliyama duliyomololo ka:powadimene.”
14 Ebe tetelo Yausepete maiganate gudu ega:walo ebeno menoko uwate-
nate Isipiti opamo to gabodo ebo toniya.
15 Ebema: iba:te Isipiti opamo nemaimite ebo nokoliya Kawo Elawodubu
Elodikono a:e teta:mo. Me tanalote ma kunu pemaigiya Kawodawa Godote
ebeno woki awokalimidawado degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:,
iyo, iyalo tetelo ebete tabo ma kunu giya, “Naimano gudute Isipiti opone
ka:pema: nale ebe keka:imamo.”

Elodite Gudi Egege Danakapulamiya

16 Ebene mawele ka:la:miolepi dubate Elodiko a:da: demasigiya, ebete
me tanalo iyatawate kawonomamo dowiya. Ebe ubi kawonomola gudu
Kelisoko anakapuima:, ebema: ebete Beteliyama duliyomololo ega:walo
niyakabolo dilukulinamiya ebe epatamo gowelaopi dubu aliboliya, iba:te
tolamete netewa ulama tete dubu gudi ega:walo a:lia:li gudi bilibilinomo
kananakapulaema:. Ebete ma kunu osiyodiliya mabu mawele ka:la:miolepi
dubate ebe aniya kawo mawelete iyalo netewa ulama tetelo dopamo
emaigani.
17 Me tanalote ma kunu pemaigiya Kawodawa Godote ebeno woki
awokalimidawa Yelemayado degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo,
iyalo tetelo ebete tabo ma kunu giya,

18 “La:ima duliyomolo epagodone
iimi kawonomote maiga,
mabu Lesula:te ebeno gudi liyalamena!
Iyo, ebete gowelalo diina katepana:,
mabu ebeno gudi bilibilinomate
nanitabolo a:ela.”

Yausepeko Ma:liko Iba:te Isipiti Opone Walo Da:ka:piya

19 Walone tetelo Elodite da:iya, Yausepete Isipiti opolo eba okolinalo
Godokono nopodawate iyo gabodo ebetamo ebo maigani.
20 Nopodawate ebe nanani, “A:ma: gudu ega:walo ebeno menoko
uwata:wete, la: Isalaela opamo na:kolowamiyala:, mabu gudu anakapuima:
dowagelenamiya iba:te a:elaiya.”
21 Ebene Yausepete maigate gudu ega:walo ebeno menoko uwatete
Isalaela opono pe gabodo walo na:ka:piya.

22 Wiyasiya Yausepete tanalo idi ma kunu olowiya, ka:lo Elodikono
gudu Akeleyasiko ebete ebeno nabiwino gobebobo lawete Yudiya opolo
Kawo Elawodubuma: edi. Ebema: Yausepete Yudiya opolo nokolima:
da:toletoliya, ebe tetelo Godote iyo gabodo tabo idi ma kunu palibiya ebete
Ga:lili opamo ka:toma:.
23 Ebene iba:te Ga:lili opono Nasalete duliyomolamo nemaimite ebo
nokoliya, mabu iyalo tetelo Godokono woki awokalimipiate negeliya,
"Epate Kelisoko Nasalete duliyomolodawama: keka:ima:na:," ebema: me
tanalote ma kunu pemaigiya Kawodawa Godokono tabote nanitaboma:
keda:ma:.

3

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Godokono Tabo Da:kiyawaiya

Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Yon 1.19-28

1 Ebene ulama epetapi da:petolamiya, ebe tetelo Yoneko epo obamo
waduba:midaoledawate pete Yudiya opono bulu opolo Godokono tabo ma
kunu pa:kiyawaiya,
2 "La:imano kubane nolobila:la:, mabu Godote Kawo Elawodawama:
deda:na ebe tanalote na:pe!"
3 Nanitabola, Godokono woki awokalimidawa Aisayate dopamo
Yonekono pe tanaloma: tabo ma kunu giya,

"Lumagite bulu opolo tabo ma kunu
kawonomamo ka:pegemene,
'Kawodawano gabo nosiyodiloma:la:,
ebeno gabo na:tupugaima:la:!' "

4 Ebe tetelo Yonekono okoli tanalo ebe epo epetapino ilukuli tanalo keba
kunula:ka: eba kunua:, mabu ebete ka:molo-goeo ipo kuba kaliku kau-goeo
tama batago pulinaki, ega:walo ebeno bae siguniya ega:walo molo naonaki.
5 Ebema: Yelusalema kawo duliyomolo epo ega:walo Yudiya opo epo
epetapi ega:walo Yodane Kolomo apulo dilukulionamiya, ibi bilibilinomate
Yonetamo tolamiya ebeno tabo olowioma:,
6 ebene iba:te ibino kuba danawokalilamoliya, ebete ibi Yodane Kolomolo
obamo ebo waduba:midaoliya.
7 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi ega:walo Sa:diyusi tanebapi,* ibi epetapi
bilibilinomate Yonetamo tolamiya ebete ibi obamo kowaduba:midaolema:,
wiyasiya Yonete ibi ulamete iba:tamo negiya, "La: bu kalulata! La: potele
kanaletia obamo waduba:midaolema: da:pelama:ema, ba:, Godokono kawo
dowa tanalonomote la:tamo a:ka:pemene? Ao, ka:pemene!

---

* **3:7:** Ya:sukono tetelo Yu epono iyatulamepiate netewa taneba magumulo ilukulinamiya, ebe taneba netewano mailo ebe Pa:lisi tanebapi ega:walo Sa:diyusi tanebapila. Ebe netewa tanebapiate woki kapiyama: keda:onamia:, iba:te apaminateua:go ilukulinamiya. Pa:lisi tanebapiagodolo totomu bilibilinomate pola:namiya, iba:te totomu epetapi Godokono Bukane uwatiya ega:walo totomu epetapi ibi a:ka:tuwa: ibino woki mabune uwatiya. Ebema: iba:te ebe totomu bilibilinomo uwatete wadenomamo tudila:onamiya, ega:walo piyate atu totomu uwatea:no Pa:lisi tanebapiate ibi kubakubapima: gelanakiya. Sa:diyusi tanebapino tanalo iyala. Iba:te a:ka:tuwa: ibi Godoko waloma:tapima: gelanakiya, wiyasiya ibino kateneno ubilo wapata:lamenamiya, ebema: iba:te Pa:lisi tanebapino totomu bilibilinomamo ka:tudila:onamia:.

8 La:imano tepo magumu iyakobi da:midila:ema, modobola la: la:imano
nanitabo tanalo awokalima: wadewade tanalo nosiyodilola:la:.
9 La: a:ka:tuwa: la:imano wokilo ma kunu akogelanakala:, 'A mod-
obola mabu A:ibalayamako ebe aimano ewono nabiwila.' Ao, la:
a:ka:modobomata! Na la:tamo nani tabo gemo, Godogodolo elawo bitana
ebete me nokolamo A:ibalayamakono gudi kosiyodilolema:!
10 Ebema: ka:lo Godote ebeno kabi a:li, noloa: da:imi kewa bilibilinomo
ebete lute elamo kiyalekemene.
11 "La: epetapi la:imano kubane dolobila:ima, nale ebe tanalo ka-
wokalima: la: obamo waduba:midaolemata. Wiyasiya lumagi idino elawo
kawonomola, naimano elawo nodoliona, ebema: na wadenoa: ebeno
agowa ukulaleno obo aguwataema:. Ebete naimano walogabo apune
ba:pena, ebene ebete la: Godokono Uliyanamo ega:walo ebeno elamo
ka:powaduba:midaolema:ta.
12 Iyo, ebete witi-laisono nonoka balamo alomono inamabu elawi, ebene
ebete witi-laiso naono ebeno moto guamo eba alomolo nonoka elamo ebo
kiyalekemene, ebe elate uwomua: tetelo nowaena, ka:egana:."

Yonete Ya:suko Obamo Daduba:midiya
Mak 1.9-11; Luk 3.21-22

13 Ebene Ya:sute Ga:lili opone Yodane Kolomamo Yonetamo piya, ebete
ebe obamo kaduba:midama:.
14 Ebe tetelo Yonete negiya, "A:ma:le na obamo aduba:midanema: mod-
obola, wiyasiya mabu keleka: a:ma: ebe tanalo nagodone laema: da:pa:wa:?
Modoboa:!"
15 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, "Modobola a kosiyodilomalema:,
mabu Godokono tuputupu gabodo tolame magumulo ebete a tanalo bilibili-
nomo osiyodilolema: danaenakomene, ale ubia:noma: a:keda:onakoma:."
Ebe tetelo Yonete Ya:sukono tabamo tuduwatate ebo osiyodiliya.
16 Ebene Ya:sute obone eba pidiwilo, ebe tetenomolo Godote ebeno Unu
Duliyomolo a:iyamiditalo ebo umiya, ega:walo ebete tanalo idi ma kunu
kumiya, Godokono Uliyana bigo ola keba kunula:ka: eba kunu piwisigate
ebetamo gito pokoliya.
17 Ebe tetelo tabote Unu Duliyomolone ma kunu piwisigiya, "Me naimano
kapiya Gudunomola. Na ebetamo nekalakalitamo."

4

Saitanate Ya:suko Kuba Gabamo Kowabuga:tama: Ebetamo Da:pemaigiya
Mak 1.12-13; Luk 4.1-13

1 Ebene Godokono Uliyanate Ya:suko bulu opamo nemagatiya, mabu
ebe ubila Saitanatamo tete ebolo nikamete, ebete Ya:suko kuba gabamo
kowabuga:tama:.
2 Ebene Ya:sute bulu opolo 40 egelamo eba nokolilo, ebe tete
geyageyanomolo bae kenanakia:, ebema: ebete bae kape tanalo ebo iy-
atawiya.
3 Ebene Saitanate ebetamo pemaigate ebe naniya, "A:ma: Godokono nani
Guduma: deda:wena, me nokola baema: na:midila:."
4 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, "Godokono Bukalo tabo ma kunu
itana, 'Lumagite me opono bae kapiyalo a:kigilonamene, wiyasiya ebete
Godokono tabo bilibilinomo denaomene nanitabonomolo bigilonamene.' "
5 Ebene Saitanate Ya:suko Godokono wade-talena duliyomolo Yelusale-
mamo magatate Godoko Amamateno Iya Motono auba unamo nadipite

6 ebe ebo naniya, “A:ma: Godokono nani Guduma: deda:wena, a:ma:
a:ka:tuwa: opamo na:nepatega, mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu
itana,

‘Godote ebeno nopopi
a:imano tanaloma: kapalibolemene,
iyo, iba:te ibino kotamo a:ma: ka:pelaema:ta,
ebema: a:ma:le nokolalo
agowa a:ka:nukamidaemene.’ ”*

7 Wiyasiya Ya:sute negiya, “Ao, nale ebe kuba tanalo a:kosiyodilomo,
mabu Godokono Bukalo tabo idi ma kunu itana, ‘Opo lumagite Kawodawa
Godoko wabudima: akowagela:la:.’ Iyo, ebe mabuma: me opo lumagite
ebeno daedale wokiamo tanalo idi dosiyodilomene, ebete akomalagidilala:
Godote ebeno igilo gito ka:pa:mula:ema:.”
8 Ebene Saitanate Ya:suko damela ununomo ida:mo magatate me opo
kawonomono iyaiya opo kawokawo eba niyatumiolo, iba:te ebe opo bili-
bilinomo ega:walo kawokawo inamabu ebo ulamoliya.
9 Saitanate ebetamo negiya, “A:ma: pupamo okoliawete na nama-
manatena:, ebene nale me tanalo bilibilinomo a:ma:tamo kikameo-
mamota.”
10 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Saitana, a:ma: nagodone na:toa!
Godokono Bukalo tabo idi ma kunu itana, ‘A:ma: a:imano Kawodawa
Godoko amamatelo ebe kapiyatamo na:tuduwatanakiye!’ ”
11 Ebene Saitanate Ya:suko atepate, wiyasiya Godokono nopopiate
pelamete ebe ebo pa:buiyatiya.

Ya:sute Ebeno Woko Dowagilimiya
Mak 1.14-15; Luk 4.14-15

12 Ebene gabamaniate Yoneko idoko motamo diyatiya, Ya:sute ebe tanalo
olowite ebete Ga:lili opamo gito tiya.
13 Ebete Nasalete duliyomolo atepate Kapeniyama duliyomololo nokoli-
nami, Kapeniyama duliyomolo ebe Ga:lili Paka: balalo itanami, me paka:
Sebulana ega:walo Na:patali me netewa gu epono opo niyakabolo itanami.
14 Me tanalote pemaigiya Godokono woki awokalimidawa Aisayate kebe
tabo ka:kiyawaiyale ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebete iyalo
tetelo ma kunu a:kiyawaiya,

15 “Sebulana opo epo ega:walo Na:patali opo epo,
Ga:lili Paka:mo tolame gabo niyakabolo dilukuliawenama,
la: ebe epolata.
Iyo, la: Yodane Kolomo apu balalo da:pola:wenama
ebe epolata,
la:imano opono mailo
ebe Yua: epono Ga:lilila.
16 Piyate idoko magumulo dilukuliona,
iba:te alo kawonomo kuima:na:,
iyo, piyate a:e magumulo dilukuliona,

---

* **4:6:** Saitanate degiya ebe tabo Godokono Bukalo nanitabonomolo bitana, iyo, modobola a:ma: Sam Oale Buka 91.11-12 numiye. Saitanako ebe kawo a:da: tabo kiyawaodawanomola, ebema: tete epetapilo ebete Godokono tabono iyaiya tanalo epono woki mabuamo wadaenako, wiyasiya ebe tabono magumu ebete nanitabolo kawokalilamena:, iyo, me gabodo ebete ibi kuba gabamo wabuga:talenako, ebete Ya:sutamo osiyodiloma: dowageliya eba kunu.

wiyasiya igilo alote
ibi ka:pukuilaemene.”

17 Ebe tetelo Ya:sute Godokono tabo kiyawao eba wagilimilo negiya,
“La:imano kubane olobila:wete woki iyakobi na:midila:la:, mabu Godokono
Kawo Elawodawama: eda: tete tatalila.”

Ya:sute Namo Uwatolepi Netewa-netewa Duwatiya
Mak 1.16-20; Luk 5.1-11

18 Ebene Ya:sute Ga:lili Paka: balado eba petolo dubu netewa ebo
nulamiya, Saimonoko ebeno mailo idi Pitatela ega:walo ebeno ekawi
A:nduluko, ibi netewapi namo uwatolepila, iba:te namo kamauamo
na:utiya.
19 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: na nowaloma:ena:la:, ebene nale
la: epo uwatepima: ka:midilimamota.”
20 Ebe tetenomolo iba:te ibino kamau miyapate Ya:suko ebo waloma:tiya.
21 Ebene Ya:sute kela:mo walo ka:tote Sebedikono gudu Ya:imesiko
ega:walo ebeno ekawi Yoneko ebo ka:nulamiya, iba:te ibino nabiwa:go pelo
ilukulite kamau osiyodilolitiya. Ebene Ya:sute ibi netewapi deka:la:miya,
22 ebe tetenomolo iba:te ibino pe ega:walo ibino nabiwi miyapate Ya:suko
ebo waloma:tiya.

Ya:sute Godokono Elawamo Epo Bilibilinomo Dowalubilinaki
Luk 6.17-19

23 Ebene Ya:sute Ga:lili opo kawonomodo da:petonaki, ebe tetelo ebete
Yu epono iyaiya balidi ibilamole motolo ibi eba iyatulamelo, Godote
Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalono Wade Tabo iba:tamo
ebo kiyawaonaki, ega:walo epo magumulo piyate iyaiya temetema:go
dilukulionamiya ebete ibi bilibilinomo wadekobi atumu a:ka:midiolenaki.
24 Ebene ebe tetelo Siliya opo epo bilibilinomate atumu Ya:sukono
tanalo kolowiote, iba:te ibino iyaiya temetema:gopi ebetamo ebo magaele-
nakiya. Ma kunu kubakuba uliyanagopi, ea: temetema:gopi, ape kodakoda
temetema:gopi, ega:walo iyaiya gabugabuagopi bilibilinomo epetapiate
Ya:sutamo da:pelamenakiya, ebete ibi wadekobi ebo midiolenaki.
25 Nanitabola, ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sutamo iyaiya opone
pelamoliya, iyo, iba:te Ga:lili opone, Teni Duliyomolono opone, Yelusalema
kawo duliyomolone, Yudiya opone, ega:walo Yodane Kolomo apune iyaiya
pelamolete Ya:suko ebo waloma:tiya.

5

Ya:sute Epo Iyatulaema: Damela Unamo Da:nodoliya

1 Ebene ebe epo bilibilinomate Ya:sutamo da:pelamiya, ebete ibi ulamete
damela unamo nodolote gito nokoliya. Ebema: ebe waloma:tapi dubate
pelamete ebe da:pa:wa:midadigiya,
2 ebete ibi iyatulame ebo wagilimiya.

Godokono Nanitabo Kalakala Tanalo
Luk 6.20-23

3 Ya:sute iba:tamo negiya,
“Piyate ibi a:ka:tuwa: ibi egegema: gelalo
Godoko ibino Kawodawama: degelanaka,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote Kawo Elawodawama: deda:na,

ebe wade duliyomolono tanalo ibinola!

4 “Ega:walo piyate me tetelo temetema:go diimina,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote iba:tamo gelebadi kikalaemene!

5 “Ega:walo piyate amamaoa:pima: deda:ona,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote me opo kawonomo
iba:tamo kikalaemene!

6 “Ega:walo piyate tuputupu ilukuli tanaloma: diyawaona,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote ibino iyawa tanalo ka:modoboilaemene!

7 “Ega:walo piyate nilakapo dawokalilamena,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote iba:tamo
ebeno nilakapo kawokalimene!

8 “Ega:walo piyate ibino tepo magumu wadenomamo dukulalena,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu iba:te Godokono ololo kuima:na:!

9 “Ega:walo piyate dowaopiatamo milo dikalamena,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote ibi ebeno gudima: kegemene!

10 “Ega:walo piyate tuputupu gabodo eba wapata:lamenalo
ebe mabuma: temeteme duwatenaka,
modobola iba:te nekalakalaonama:na:,
mabu Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe wade duliyomolono tanalo ibinola!

11 “Ega:walo epate na mabuma: la: malogolelo kawokawo temeteme eba ikalamelo la: kubakubapima: degelana, la: atumu na:kekalakalala:!
12 Iyo, la: kawonomamo nekalakalala:, mabu walone tetelo la:le Godokono Unu Duliyomololo la:imano wiya kawokawonomo ka:nuwatemamota. Numa:la:, dopamo tetelo dilukulinamiya ebe kubakubapiate atumu Godokono woki awokalimipiatamo kawokawo temeteme eba kunu kikalamenamiya.”

Solu Ega:walo Alo Ibino Tanalo
Mak 9.50; Luk 14.34-35

13 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: me opono solu golalata, wiyasiya la:imano soluno golate dalatidimene, lumagi idite walo solukobi midima: a:ka:modobomene. Ebe solu kubanomoma: eda:, ebema: epate iyabaiamo aminaolete agowamo ka:mikitaolema:na:.
14 “Ega:walo me tanalo idila, la: me opo kawonomono alolata, mabu nanitabola, damela unulo ditana epate ebe duliyomolo wadenomamo buminama:na:.
15 Iyo, lumagite ebeno wuiki alo pite bagowo magumamo a:kiyatimene, wiyasiya ebete awokala baiamo kiyatimene, ebene ebe alote moto gulo dilukulina ebe epo bilibilinomo ka:pukuilaemene.

16 Ebema: modobola la:imano alote ebe atu gabodo epo epetapi
na:pukuilaemene, iba:te la:imano wadewade osiyodilole tanaloma:
la:imano Unu Duliyomolo Nabiwi kemoioma:."

Godote Mosesedo Epatamo Dikalamiya Ebe Totomu Tabono Tanalo

17 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La: wadenomamo nemalagidilala:,
Godote Mosesedo epatamo dikalamiya ega:walo ebeno woki awokalimipi-
ate ebeno Bukamo dakuloliya, nale ebe wadewade Totomu Tabo iyabaiamo
alomoma: ka:piya:. Ao, eba kunua:. Nale wiyasiya ebe iyaiya Totomu
Tabono nanitabo tanalo awokalima: piyamo.
18 Na la:tamo nani tabo gemo. Me opo ega:walo tobolo unu ibino
inamabuate tete geyageyanomolo eba pola:nalo Godokono Totomu Tabote
atumu ba:ka:pola:nama:na:, ibi bilibilinomo magumulo tabo da:pesonomo
idite akalatidimene. Iyo, Godote kebe tabo apuapu ebeno Bukamo dalo-
moliya, ebe tanalate epo biyatulamenakoma:na: ebeno woko bilibilinomo
opoliyale uwomuamo!
19 Ebema: Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo kebe lumagite
tabo da:pesonomo idi ubia:noma: eda:te, ebene ebete epetapi tudila:oa:
tanalo diyatulaemene, walone tetelo ebete Godokono Unu Duliyomololo
da:pesonomoma: ka:neda:mene. Wiyasiya kebe lumagite Godokono To-
tomu Tabo bilibilinomamo eba tuduwatalo epo epetapi atu tanalo osiy-
odilolema: diyatulaemene, ebete Godokono Unu Duliyomololo kawoma:
ka:neda:mene.
20 Ebema: nale la: analemata, modobola la:le Godokono Totomu iyatu-
lamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi ibino tanalo nemalagidilala:. Epate ibi
tuputupupima: gelana, wiyasiya la:imano tuputupu ilukuli tanalote ibino
ilukuli tanalo odolia:no la: Godokono Unu Duliyomolamo a:ka:nopila:ema."

Epono Dowa Tanalo

21 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Dopamo tetelo epate Godokono totomu
tabo idi ma kunu diyatulamenakiya, la: olowiyamata. 'Lumagi akoanaka-
puma:la:. Potele lumagi idi danakapuimene, epono tabo anagilamele-
lamedawate ebetamo kuba wiya kikaemene.'
22 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. Kebe lumagite ebeno
ekawitamo da:dowamene, tanalo anagiyamidadawate ebetamo kuba wiya
kikaemene, ega:walo kebe lumagite ebeno ekawi demalogomene, Ka:nisolo
dubate ebetamo kuba wiya kikaema:na:, ega:walo kebe lumagite ebeno
ekawi watoa:noma: degemene, ebe kuba mabuma: Godote ebe Ela Opamo
kanalibomene.
23 Ebema: a:ma: Godoko watidilonoma: kalimagono inamabu patapatamo
eba adaelo a:ma: woki wadenomamo ma kunu da:nelawa:emene, 'Eiye!
Naimano ekawite natamo na:dowana!'
24 modobola ebe tetelo a:ma: a:imano nilakapo inamabu ebamo natepa-
piye. A:ma: dopamo toawete a:imano ekawi gelebadikobi na:mida:wete,
ebene a:ma: walo ka:pa:wete ebe nilakapo inamabu Godotamo ebo
na:pikamiye.
25 "A:ma:tamo da:dowana ebe lumagite a:ma: gabamani dubu kawotamo
demagatatamene, la: ebetamo nemaimia:no modobola a:ma: dopamo
eba:go na:negelebadiyala:. A:ma: ebe gelebadikobi midia:no, nanitabola,
ebete a:ma: kawo dubuno kotamo ka:niyatima:ta, ebene kawo dubute
a:imano kuba anagiyamidametate a:ma: polisi dubutamo eba nalibolo,
a:ma: idoko motamo ebo ka:toma:ta.
26 Na a:ma:tamo nani tabo gemo, a:ma: idoko moto gulo eba nokolilo,
gabamani dubute kebako tete okolima: a:ma: danatamene, a:ma:le

ebako kuba wiya modobutinomo modobuta:wete duliyomolamo walo ka:ka:pema:ta, wiyasiya a:ma:le ebe wiya modobutia:no a:ka:pemaigaemene.”

Kamiyale Pilo Tanalo

27 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Epate Godokono totomu tabo idi ma kunu diyatulamenakiya, la: olowiyamata. ‘Lumagi idino kamiyale pilolo akolawa:la:.’
28 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. Kebe dubute kamiyale idi umite ubi ebetamo diyatimene, Godokono umi magumulo ebete ebeno tepo magumulo ebe kuba iyalo osiyodilo.
29 Ebema: a:imano tumudi apu balidite a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana, a:ma: magoba:wete iyabaiamo neba:idila! Modobola a:imano balidite me tetelo alatidi, wiyasiya walone tetelo Godote a:imano ape kawonomo Ela Opamo ba:idilo modoboa:!
30 Ega:walo a:imano tumudi apu kotote a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana, a:ma: itamidawete iyabaiamo neba:idila. Modobola a:imano kotote me tetelo alatidi, modoboa: walone tetelo a:ma:le ape kawonomago Ela Opamo toma:!”

Kamiyale Alibuti Tanalo
Ma:t 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18

31 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ega:walo epate Godokono totomu tabo idi ma kunu iyatulamenakiya, ‘Kebe dubute ebeno ubia: tetelo kamiyale dalibutimene, kuba:. Ebete ebe alibuti tabo pepamo akulolete ebetamo ikamelo ebo kanalibomene.’
32 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. Dubu idino kamiyalete dubu ida:go kuba osiyodiloa:no, ebene ebeno awite ebe ubia:noma: eda:te gito dalibutimene, ebe dubute kawo kuba kosiyodilomene, ebene ebete Godogodone kuba wiya nanitabolo kelaemene. Mabu ebeno kuba osiyodilo tanalodo ebeno kamiyalete eba tolo dubu idi da:nelaemene, Godokono umi magumulo ibi netewapino osiyodilo tanalote pilo tanaloma: keda:mene.”

Godokono Ololo Apulo Tabo Nanitabonomolo Ge Tanalo

33 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Dopamo tetelo epate Godokono totomu tabo idi ma kunu diyatulamenakiya, la: olowiyamata. ‘A:ma:le Godokono mailamo kebe tabo da:kiyawaemene ebe tabo bilibilinomo nanitabonomolo nosiyodiloliye.’
34 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. A:ma:le epetapiatamo nani tabonomo gema: dowagela:emene, iba:te a:imano tabo nanitabokobi ka:midima: a:ma:le Godokono Unu Duliyomolono mailo akoka:miala:, mabu ebe Duliyomolo talenama: eda:na, ebe Godokono okoli baila.
35 Ega:walo me opono mailo akoka:miala:, mabu me opo atumu talenama: eda:na, ebe Godokono agowa puti baila. Ega:walo atumu Yelusalema kawo duliyomolono mailo akoka:miala:, mabu ebe aimano Kawo Elawodawa Godokono duliyomolola.
36 Ega:walo a:imano tabo olowidawate a:imano tabo nanitabokobi ka:midima:, a:ma:le a:imano mailo akoka:miala: mabu a:ma: kawodawa:, iyo, a:ma:godolo elawo kitana: a:imano kapiya kilikili eke keyakeyama: midima:.
37 Ebema: modobola a:ma: wiyasiya a:imano tabo kiyawao magumulo inamabu idino mailo ka:mia:no tabo nanitabolo ma kunu negiye, ‘Iyo,

na kosiyodilomamo,’ ega:walo kebe tetelo a:ma: tanalo idi osiyodilo modoboa:noma: deda:emene, modobola a:ma: nani tabo idi ma kunu negiye, ‘Ao, na a:kosiyodilomo.’ Eiye! Epetapiate a:imano tabo nanitabokobi ka:midima: a:ma:le a:imano tabo elawokobi ka:mida:ema: tabo idi akogeala:, mabu ebako tabo kiyawao tanalote Saitanagodone ka:pemene.”

A:ma:tamo Kuba Dosiyodilonako Ebe Lumagitamo Kuba Ako-osiyodilala:
Luk 6.29-30

38 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Epate Godokono totomu tabo idi ma kunu diyatulamenakiya, la: olowiyamata. ‘Lumagi idite a:imano balidi da:kubaimene, a:ma: wiyasiya ebeno balidi ka:kubaimima:ta. Ega:walo lumagi idite a:imano lalo dowakeamidalemene a:ma: atumu ebeno lalo kowakeamidalema:ta.’
39 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. Potele a:ma:tamo kuba dosiyodilonako ebe ako-odiyobala:, ma kunu ebete a:ma: tumudi apu tatakolo danagalimitamene, modobola a:ma: pele apu ebetamo na:kikamiye.
40 Ega:walo kebe lumagite a:imano lubudino inamabu laema: ubi iyatilo a:ma: tanalo anagiyamida baiamo magatama: degemene, modobola ebetamo gito nikamiye ega:walo ebe atu tetelo a:imano sete inamabu akoamoeda:la:, a:ma:le ebetamo nilakapolo gito na:kikamiye.
41 Ega:walo gabamani dubu idite ebeno inamabu kapiya kilomita tatalidopamo aguwataema: a:ma: danatamene, modobola a:ma: kalakalago ebeno inamabu netewa kilomita muludopamo aguwawete eba:go gito na:tiye.
42 Ega:walo kebe lumagite a:imano inamabu idima: a:ma: da:toweometamene, modobola a:ma: ebetamo nilakapolo nikamiye. Iyo, idite tete idilo a:ma:godone inamabu lawete walo a:ma:tamo ikaema: da:kegemene, modobola a:ma:le ebe gito nowalubiye.”

La:go Gowelaopi Nilakapolo Malagidilole Tanalo
Luk 6.27-28,32-36

43 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Epate ma kunu diyatulamenakiya, la: olowiyamata. ‘A:ma: a:imano namutudawa nilakapolo nemalagidilona, wiyasiya potele a:ma:go da:gowelaona a:ma:le ebako lumagitamo dowama: kuba:.’
44 Wiyasiya me tetelo nale tabo idi na:kegemo. La:go da:gowelaona, modobola la: ibi nilakapolo nemalagidilolenala:, ega:walo la:tamo temeteme dikalametana ibi Godotamo nowadipalatelenakiyala: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:.
45 Mako osiyodilo tanalodo la: Unu Duliyomolo Nabiwino gudima: beda:onamata, mabu ebete ebeno egelano alo ega:walo ebeno ulama kuba epo ega:walo tuputupu epo iba:tamo kapimiya pikalamenako.
46 Piyate la: nilakapolo demalagidiloletana, la: ebe epo kapiya demalagidilola:wenama la:imano woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao, mabu mani pilolo uwatepiate atumu ibino namutupi kapiya malagidilolenaka!
47 Ega:walo la: la:imano epo kapiyatamo wadewade tanalo dosiyodilola:wenama la:imano woki keba kunula:ka:? La: ebe wadewade osiyodilole magumudo epo epetapi ba:kodoila:ema? Ao, mabu nanitabokobi midia:piate atumu ibino epo kapiyatamo wadewade tanalo osiyodilolenaka!

48 Ebema: la:imano osiyodilole magumulo wadenomamo nilukuliniyala:,
la:imano Unu Duliyomolono Nabiwi keba kunula:ka: eba kunu, mabu
ebegodolo kapiya kuba idi kitana:."

6

Epono Wadewade Osiyodilole Tanalo Ega:walo Nigologolopiatamo Nilakapo Inamabu Ikalame Tanalo

1 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La: nanisiwale, wadewade tanalo osiyodilole tetelo epetapiate la:imano wade tanalo uima: ibino ololo apulo ako-osiyodilola:la:. La: eba kunu dowagela:ema la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite la:tamo wade wiya a:kikalametamene.
2 Ebema: nilakapo inamabu nigologolopiatamo ikalame tetelo epetapiate la:imano wade osiyodilo tanalo uima: awokala ako-osiyodilala:. Numa:la:, mena netewa epate balidi ibilamole motolo ega:walo epono ololo apulo ibino nilakapo inamabu diyamo kawonomago ikalamenaka epetapiate ibi kemoiolema:. Ebema: na la:tamo nani tabo gemo, iba:te epono moiole tanalo magumulo ibino kawo wiya iyalo elawa:, Godogodone walo a:kuwatema:na:.
3 Wiyasiya la:imano nilakapo inamabu ikalame tetelo modobola la:le diya gabodo nosiyodiliyala:, ma kunu la:imano wade namutudawa idite akoiyatawala:, Godoko kapiyate niyatawamene.
4 Iyo, la: nilakapo inamabu diya gabodo nikalamenakiyala:, ebene la:imano Nabiwi Godote la:imano diya osiyodilo tanalo umite ebete a:ka:tuwa: la:tamo wade wiya bikalamenakoma:ta."

Godago Tabo Gela Tanalo
Luk 11.2-4

5 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La:le Godago tabo gela tetelo mena netewa epoma: akoeda:oala:. Iba:te balidi ibilamole motolo ega:walo epono ololo apulo utitatate tabo madodo unamo wadipalatelelo Godotamo ebo gelanaka, mabu ibi ubila epate ibino gela tanalo kolowilatelema:. Ebema: na la:tamo nani tabo gemo, iba:te epono moiole tanalo magumulo ibino kawo wiya iyalo elawa:, Godogodone walo a:kuwatema:na:.
6 Wiyasiya a:ma:le Godago tabo degelaema, modobola a:ma: motamo nodolawete gigiyu na:pemopiye. Ebene a:ma:le a:imano Nabiwa:go diya gabodo tabo eba gelalo, a:ma:le ebe a:kuma:emene, wiyasiya ebete a:imano diya osiyodilo tanalo umite a:ma:tamo wade wiya ebo kikaema:ta.
7 "Ebema: a:ma:le Godago tabo gela tetelo, a:ma: Godoko iyatawa: lumagima: akoeda:la:. Numa:la:, ebako lumagite Godoko toweome tetelo ma kunu malagidilonako, 'Nale atu towetowe tabo bilibili teta:mo degenakomo, ebema: Godote naimano tabo nanitabonomolo kolowimene.'
8 Wiyasiya la: ebako lumagima: akoeda:oala:, mabu la:le la:imano iyaiya modoboa: tanalo Godoko ana:no ebete iyalo iyatawanako.
9 Ebema: la: Godotamo towetowe tabo ma kunu negelanakiyala:,

'Aimano Unu Duliyomolono Nabiwi,
modobola a:imano talena mailo
epate nadipatema:na:,
10 ega:walo modobola a:ma:le Kawo Elawodawama: deda:wena
ebe tanalote nawokalamene.
Nanitabola, a:ma:le a:imano ubi tanalo keba kunu kalomawena
Unu Duliyomololo eba kunu bosiyodilolenakoma:ta,
ebema: modobola a:ma: me opolo

a:imano ubi tanalo atumu na:kosiyodilolenakiye.

11 ‘Ega:walo modobola a:ma: me kapiya egelano bae
atamo modobolo nikaeama:.
12 Ega:walo epetapiate atamo kuba dosiyodilolena,
ale ebe kuba egebolelamete
ka:dodolomatililaemalema:,
ebema: modobola a:ma: atumu
aimano kuba egeboleama:wete na:dodolomatiliama:.

13 ‘Ega:walo Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta magumulo
a:ma:le wiyasiya a eba walubilo
a:imano wade gabodo nemagataenakiye,
iyo, ebeno kuba osiyodilo magumune
aimano igilo na:mula:leama:,
mabu a:imano Kawo Elawodawa tanalo,
ega:walo elawo kawonomo,
ega:walo amama tanalo
uwomua: uwomua: tetelo a:ma:godolo ba:pola:nama:na:.
Taula.’ ”*

14 Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Epetapiate kuba la:tamo dosiyodiloliya, la:le ibino kuba da:dodolomatililama:ema la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite atumu la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta,
15 wiyasiya la:le epetapino kuba dodolomatililamea:no, la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite atumu la:imano kuba egebolelametate a:ka:dodolomatililametamene.”

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo

16 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La:le Godokono woko osiyodiloma: bae naoa:no da:pola:wenama, mena netewa epoma: akoeda:oala:. Iba:te bae naoa:no pola:na tetelo ibino dopo mibomiboma: eda:olamenaka, mabu ibi ubila epate ibino bae naoa: tanalo kumilaema:. Ebema: na la:tamo nani tabo gemo, iba:te epono moiole tanalo magumulo ibino kawo wiya iyalo elawa:, Godogodone walo a:kuwatema:na:.
17 Wiyasiya a:imano bae naoa:no okoli tetelo modobola a:ma: ebe tanalo diya gabodo nosiyodilonakiye. Ebema: a:ma: bae kapete umia:no, a:ma:le kalakalago dokoliawena a:ma: eba kunu nokolitiye, a:ma:le a:imano eke wadipalatela:wete a:imano ololo wadenomamo kukulama:ta.
18 Ebene epate a:kiyatawaoma:na: a:ma:le bae naoa:no dokoliawita, Nabiwi Godoko kapiyate kiyatawamene. A:ma:le ebe a:kuma:emene, wiyasiya ebete a:imano diya osiyodilo tanalo umite a:ma:tamo wade wiya ebo kikaema:ta.”

Godokono Unu Duliyomololo Inamabu Dogodogokobi Midili Tanalo
Luk 12.33-34

19 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: me opolo inamabu dogodogokobi akomidilinala:, mabu me opolo wadewade kaliku nopaiate a:kubailamenaka ega:walo auli inamabu nabote atumu a:ka:kubailamenaka. Iyo, nanitabola, pilo epate moto guamo podolote la:imano inamabu epetapi gito ka:pa:kubailaema:na:.

---

* **6:13:** Ma:t 6.13b buka apuno tabo Ma:tiyute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

20 Ebema: modobola la: Godokono Unu Duliyomololo la:imano inamabu
dogodogokobi na:midilinala:, mabu ebolo nopaiate inamabu kenaona:,
ega:walo nabote inamabu ka:kubailamena:, ega:walo pilo epate moto
guamo odolote la:imano inamabu a:kuwatema:na:.
21 La: nanisiwale! La:imano inamabuate kebolo da:pola:nama:na:
la:imano tepo magumuno woki atumu ebolo ka:na:pola:nama:na:.”

Apeno Alono Tanalo
Luk 11.34-36

22 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Lumagino apeno alo ebe ebeno balidila.
Ebema: a:imano balidite wadenomamo da:pukuilaemene a:imano tepo
magumuno alote atumu wadenomamo ka:ka:pukuilaemene,
23 wiyasiya balidite wadenomamo pukuilamea:no a:imano apete idoko
magumulo kitanamene. Ebema: a:ma: nanisiwale, a:imano tepo magu-
muno alote didokomene, ebe idoko tanalo beda: kawonomola:ka:!”

Godoko Ega:walo Mani Ibino Tanalo
Luk 16.13

24 “Ega:walo me tanalo idila, lumagite netewa elawodubatamo woko-
dawama: eda:ma: modoboa:. Ebete eba kunu dowagelemene iditamo eba
dowanalo idi nilakapolo bemalagidilonamene, ega:walo ebe iditamo eba
utinalo idi ubia:noma: beda:namene. Ebema: a:ma: atumu, Godotamo
ega:walo manitamo kapiya tetelo tuduwatama: modoboa:.”

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo
Luk 12.22-31

25 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la: analemata, la:imano ilukulio
tanaloma: woki bilibilima: akoeda:onala:, iyo, la:le nao inamabu, nio
inamabu, ega:walo pupuliono inamabu uwatema: kawonomamo akoma-
lagidilola:la:, mabu nao inamabu ega:walo pupuliono inamabu iba:te
kawokawoma: keda:ona:. Nao inamabute lumagitamo nanitabo igilo
ba:kikaemene? Ao, a:kikaemene, ega:walo pupuliono inamabute atumu
ebeno ape uwomua: tetelo a:kowalubinamene.
26 Ebema: la: olaolano tanalo nemalagidilala:, iba:te pali inamabu
kamiona: ega:walo iba:te pelamete naono pali inamabu ka:petapionakoa:,
iyo, ibino pali inamabu alomono moto puliyala, wiyasiya la:imano Unu
Duliyomolono Nabiwite iba:tamo bae modobolo ikalamenako. Numa:la:,
Godokono nilakapo nanitabolo bitana olaolatamo, wiyasiya la:tamo keba
kunu kitanale? Nanitabola, ebeno nilakapo la:tamo kawonomoma: eda:te
uwomua: uwomua: tetelo bitanamene!
27 Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:oala:. Lumagite ebe a:ka:tuwa:
ebeno a:e tete egela ida:mo keba kunu na:kiyatimene, ega:walo ebete ebeno
igilo keba kunu na:kegeyageyaima:tepamene? Gabo puliyala, kitana:.
28 “Ebema: mabu keleka: la: pupuliono inamabuma: woki bilibilima:
deda:wenama? La: me opono kaiyakaiyano tanalo nemalagidilala:, iba:te
woko kosiyodilona: ega:walo pupuliono inamabu kosiyodilolena:.
29 Nale la: analemata, Kawo Elawodubu Solomonote inamabu dogodogo-
dawanomoma: eda:nami, wiyasiya ebete wadewade tita:gono inamabu
da:pupulinaki, ebe kalikuno titi me opono kaiyakaiyano titite nodoilina.
30 Numa:la:, me opono uwagate ka:lo napepeuta, dumutu epate elamo
kiyalekema:na:, wiyasiya Godote ebe nonoka inamabu tita:gonoma:
midilina, ebema: ebete atumu la:tamo pupuliono inamabu modobolo
bikalamenakoma:ta. La: me tanalo wadenomamo iyatawaoa:no la:imano
nanitabokobi midi tanalo Godotamo kawokawoa:!

31 “Ebema: la:le woki bilibilima: eda:olo ma kunu akogelanakala:, ‘A
beda: na:kenaoma:, ega:walo a beda: na:ka:nioma:, ega:walo a beda:
na:ka:pupulioma:?’
32 Nanitabokobi midia:piate me inamabu woki bilibila:go olena, la:
wiyasiya eba kunu akowagelenala:, mabu ebe inamabu la:godolo modobolo
pola:na:no la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite iyalo iyatawanako.
33 Ebema: la: la:imano Kawo Elawodawa Godotamo tudila:olo ebeno
tuputupu okoli tanalo dopamo nowadiala:, ebene la:imano modoboa:
tetelo ebete la:imano iyaiya tanalo ulamelelametate la:tamo modobolo
bikalamolenakoma:ta.
34 Ebema: la: dumutu egelano tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:,
mabu ebe egelano tanalote a:ka:tuwa: kapawokalamene. Ka:lo egelalo
da:pola:na ebe iyaiya tanalo nemalagidilola:, wiyasiya egela idino kuba
tanalate pemaimia:no dopamo tole tanalote la:tamo akopa:la:.”

7

Epono Tanalo Anagilamelelame Tanalo
Luk 6.37-38,41-42

1 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Epo epetapino kuba osiyodilole
tanaloma: la:le ibi kubakubapima: samamo akoka:la:miala:, ebene Godote
la: kubakubapima: a:keka:la:mitamene,
2 mabu la:le epono tanalo keba kunu kanagilamelelama:ema, Godote
la:imano tanalo eba kunu kanagilamelelaema:ta, ega:walo la: epetapi-
atamo keba kunu kosiyodilola:wenakoma, eba kunu Godote la:tamo atumu
ba:kosiyodilolenakomene.
3 Keleka: mabu a:ma:le ekawino balidilo nonoka da:peso umilo wiyasiya
a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete kuma:wena:?
4 Ega:walo beda: mabuma: a:imano ekawitamo ma kunu degeawita,
‘Modobola a:imano balidilo ditana ebe nonoka da:peso nale kelaemamota,’
wiyasiya a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete a:ma: kelawa:wena:?
5 Eiye! A:ma: mena netewa lumagilata! Modobola a:ma: dopamo
a:imano balidilo ditana ebe kewa lawa:wete, a:ma:le walone wadenomamo
mela:wete a:imano ekawino balidilo ditana ebe nonoka da:peso ebo ke-
laema:ta.
6 “Ega:walo me tanalo idila, la:le Godokono talena inamabu gaagaatamo
akoikalama:la:. La: eba kunu dowagela:ema, diyala, iba:te la:tamo olobila:te
la: kubanomamo da:baloletamene, ega:walo la:imano wadewade mani
goeogoeatamo akoikalama:la:, iba:te ebe inamabu agowamo mikitaolete
gito da:ba:miyapama:na:.”

Modoboa: Tetelo Godoko Toweome Tanalo
Luk 11.9-13

7 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: Godoko na:toweoma:la:, ebete
la:tamo kikalaema:ta. Iyo, la: ebeno wade tanalo nowadiala:, la:le
kuimamota, ega:walo gigiyu nanakamiala:, ebete la:tamo ka:iyamidamene.
8 Numa:la:, piyate Godoko da:toweomenaka iba:te ebegodone
kelaema:na:, ega:walo piyate ebeno wade tanalo dowadinaka iba:te
kuima:na:, ega:walo piyate gigiyu danakaminaka ebete iba:tamo
ka:iyamidamene.
9 La: magumulo kebe dubu ebeno gudute ebe baema: da:toweoemene,
wiyasiya ebetamo nokola ba:kikaemene?
10 Ega:walo a:imano gudute a:ma: namoma: da:toweometamene, a:ma:
wiyasiya ebetamo bu kalu ba:kikama:emene?

11 Numa:la:, la: wadewade epoa: wiyasiya la: iyatawalata la:imano
guda:tamo wadewade bae ikalaema:, ebema: la:imano Unu Duliyomolono
Nabiwi atumu iyatawanomola wadewade tanalo epatamo ikalaema:, piyate
ebe da:toweomenaka iba:tamo kikalaemene.
12 “Ebema: epate la:tamo beda: tanalo osiyodiloma: la:le ubi diy-
ata:wenakoma, la: epetapiatamo eba kunu nosiyodilonakiyala:, mabu
Godote ebeno Totomu Tabo Mosesedo epatamo dikalamiya ega:walo ebeno
woki awokalimipiate ebeno Bukamo dakuloliya, ebe kawokawo tabono
magumu kapiya ebe ma kunula, la: epetapiatamo nilakapo tanalo na-
wokaliminakiyala:.”

Ta:kumi Gigiyuno Tanalo
Luk 13.24

13 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: ta:kumi gigiyudo nopila:la: mabu
Ela Opamo da:nopila:onaka ebe gigiyu kawonomola, gabo kodakoda:. Epo
bilibilinomate ebana nopila:ote ebe gabodo tolamena.
14 Wiyasiya Godokono Igilo Duliyomolamo da:nopila:onaka ebe gigiyu
ta:kuminomola, gabo kodakodala. Kapiyakapiya epate ebe gigiyu numite
ebana tolamena.”

Kewa Ega:walo Ebeno Da:imi
Luk 6.43-44; 13.25-27

15 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La:le Godokono mailamo a:da: tabo
kiyawaopi wadenomamo nulama:la:. Iba:te alagiole sipi-goeogoeono tama
pupulite la:tamo ebo pelamenaka, wiyasiya ibino tepo magumulo ibi
elawoelawo gaagaa keba kunula:ka: eba kunula.
16 La: ibino osiyodilole tanalo wadenomamo nulamelelamiyala:.
Lumagite wadewade gala:ipi da:imi moeagono kewalo a:ka:nulaemene,
ega:walo ebete moeagono kewamo tote umei kewano da:imi
a:ka:netapiomene.
17 Numa:la:, wadewade kewalo wadewade da:ima:te ka:noloma:na:,
ega:walo kuba kewalo kubakuba da:ima:te ka:noloma:na:.
18 Iyo, wade kewalo kubakuba da:ima:te a:ka:noloma:na:, ega:walo kuba
kewalo wadewade da:ima:te a:ka:noloma:na:,
19 ebema: nanitabola, wadewade da:imi noloa: kewa epate lute elamo
kiyalekema:na:.
20 Ebema: la: a:da: tabo kiyawaopino osiyodilole tanalo eba ulamelo la:le
ibino nolo tanalamo ibino nanitabo tanalo ebo kiyatawaomamota.
21 “Numa:la:, piyate na Kawodawama: gito deka:na:minaka wiyasiya
nanitabo tanalo puliyala, ebe epate Godokono Unu Duliyomolamo
a:ka:nopila:oma:na:. Wiyasiya piyate naimano Nabiwino ubi tanalamo
da:tudila:ona, ibi kapiyate ebeno Unu Duliyomolamo ka:nopila:oma:na:.
22 Ebema: Godokono Kawo Egelalo epetapiate natamo ma kunu kege-
lama:na:, ‘Kawodawa, Kawodawa! Ale a:imano mailamo Godokono
tabo a:kiyawaonakima:, ega:walo a:imano mailamo kuba uliyana alibole-
nakima:, ega:walo atumu ale anoano tanalo epetapi osiyodilolenakima:.’
23 Wiyasiya nale iba:tamo kegemamo, ‘Na iyatawa: la:imano tanalo. La:
kuba osiyodilolepilata, nagodone na:tolama:la:!’ ”

Moto Netewa Etemotepino Tanalo
Luk 6.47-49

24 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Kebe lumagite naimano tabo olowiote
ebe iyaiya tanalo dosiyodilolemene, ebe wade mulo woki lumagila. Ebete

ebeno moto kodakoda damela unamo detiya, ebe dubu keba kunula:ka: eba kunula.
25 Ebe tetelo ulamate dowiya obote ebo odoliya, ebene kawo awanomote pete moto dapadimagotiya motote kekagiya: mabu ebete wade damelamo etiya.
26 Wiyasiya kebe lumagite naimano tabo olowiote osiyodilolea:no, ebe daedale woki lumagila. Ebete ebeno moto wiyo damelamo detiya ebe dubu keba kunula:ka: eba kunula.
27 Ebe tetelo ulamate dowiya obote ebo odoliya, ebene kawo awanomote pete moto dapadimagotiya motote kagate kubanomoma: ebo ediya. O olalati beda: kawonomola:ka:!"

Tabo Olowiopiate Ya:sukono Tanaloma: Danoanoiya

28 Ebene Ya:sute me iyaiya tanalo kiyawao dolopoligiya ebeno tabo olowiopi bilibilinomate nanoanoutiya,
29 mabu ebete Godokono elawamo iyatulamiti, wiyasiya ebe ibino Godokono Totomu iyatulamepi keba kunula:ka: eba kunua:.

8

Ya:sute Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midiya
Mak 1.40-45; Luk 5.12-16

1 Ebe tetelo Ya:sute damela unune da:piwisigiya epo epetapi bilibilinomate ebe a:wa:midalo ebo tolamiya.
2 Ebene kukulakukulago dubute ebetamo pete ebeno pupamo pokolite na:pegiya, "Kawodawa, a:imano ubi ditametana, a:ma:le na wadekobi ka:midinima:ta."
3 Ya:sute ebeno koto uwamidate ebe eba ologilo ebetamo negiya, "Na ubila, a:ma: wadekobi nolowia!" ebema: ebe tetenomolo kukulakukula temetemete ebegodone dolopoligiya ebete wadekobi ebo olowiya.
4 Ebene Ya:sute ebetamo tabo idi ma kunu kegiya, "A:ma: naimano tanaloma: epo akonanala:la:. Modobola a:ma: wiyasiya me tetenomolo toawete a:imano ape Godotamo kalimagono ikameodawatamo nanawokalimiye, ebene kalimagono nilakapo inamabu Godotamo akona:nikamiye, Mosesete da:kiyawaiya eba kunu. Ebe tanalote epo kiyatulaemene a:imano temetemete olopoligi."

Ya:sute Gowelaodawa Elawodubuno Wokodawa Wadekobi Da:midiya
Luk 7.1-10

5 Ebene Ya:sute Kapeniyama duliyomolamo da:tiya Loma epono gowelaodawa elawodubu idite ebetamo pete ebe petoweomelo napaniya,
6 "Kawodawa, naimano wokodawa motolo kawo gabugabuago watita, ebe ape kodakoda temetemete umita."
7 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, "Modobola, na pete ebe wadekobi ka:pa:midimamo."
8 Gowelaodawa elawodubute tabo eba wiyalo negiya, "Ao, Kawodawa, eba kunua:. Na wade lumagia: a:ma:le naimano motamo podoloma:. Wiyasiya na niyatawitamo, a:ma:le motamo pea:no tabo gito degeaemene, naimano wokodawate nanitabonomolo wadekobi kolowimene.
9 Mabu na atumu gowelaopino kawokawo elawodubuno opodawama: eba eda:nalo ibino tabamo a:tuduwatanakomo, ega:walo atu tetelo naimano gowelaopiate naimano umi magumulo pola:na. Ibi magumulo nale idi danamo, 'A:ma: na:toa!' ebete ebo ka:tomene. Ega:walo idi dakanamo, 'A:ma: na:pa:!' ebete ebo ka:pemene. Atumu nale naimano

wiya: wokodawa danamo, ‘A:ma: me tanalo nosiyodila!’ ebete ebe tanalo kosiyodilomene. Ebema: Kawodawa, modobola a:ma: tabote negea naimano wokodawate wadekobi kolowima:.”
10 Ya:sute ebe tabo dolowiya ebete nela:wiya, ebema: ebe dowaloma:titiya ebe epatamo negiya, “Na la:tamo nanitabonomolo gemo, na Isalaela epo bilibilinomo magumulo mako lumagino nanitabokobi midi tanalo kuminakoa:!
11 Nale la: analemata, epo bilibilinomate me opo kawonomono apune apune pelamolete, iba:te A:ibalayamako, Aisa:keko, ega:walo Ya:ikoboko iba:go kapimiya Kawo Elawodawa Godokono soliyomu bailo ka:pa:pola:nama:na:.
12 Wiyasiya la: Yu epo epetapi Godote la: idoko magumamo ka:piyalekema:ta, ebe idoko magumulo la: lalo eba oliomolelo kawonomamo kiimimamota.”
13 Ebene Ya:sute gowelaodawa elawodubutamo negiya, “Mabu a:ma:le na nanitabokobi a:midina:ta, ebema: a:ma: toawete a:imano wokodawa na:numiye, ebete wadekobi olowi.” Nanitabola, ebe tetenomolo Ya:sute ebe tabo eba gitalo wokodawate wadekobi ebo olowiya.

Ya:sute Pitakono Moto Lapino Wadekobi Da:midiya
Mak 1.29-31; Luk 4.38-39

14 Ebe tetelo Ya:sute Pitakono moto guamo nodolote ebeno moto lapino ebo numiya, ebete ape enaena gabugabuago watiti.
15 Ebene Ya:sute ebe kamiyaleno koto dologimiya, gabugabute ebegodone eba olopoligolo ebete maigate Ya:suko mabuma: bae okalimi woko ebo wagilimiya.
16 Eba adimonalo duliyomolo epate kubakuba uliyanagopi bilibilinomo Ya:sutamo ebo magaeleniya, ebene ebete tabo kiyawao kapiyamo kubakuba uliyana iba:godone eba alibolenalo temetema:gopi epetapi bilibilinomo atumu wadekobi ebo ka:midioleni.
17 Nanitabola, Ya:sute makomako wadewade tanalo epatamo osiyodilolenaki, Godokono woki awokalimidawa Aisayate degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebe dawate iyalo tetelo tabo ma kunu giya, “Ebete aimano gabugabu ega:walo temeteme kuwateaemene.”

Woki Netewago Ya:suko Waloma:ta Modoboa:
Luk 9.57-62

18 Egela idilo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko da:na:wa:midadigiya, ebete ebe tanalo umite ebe waloma:tapi nanaliya, “A paka: apuamo ka:na:iwaliye.”
19 Ebe tetelo Godokono Totomu iyatulamedawa idite pete ebetamo na:pegiya, “Iyatulamedawa, a:ma: kebamo ka:toaemene, nale a:ma: ebamo kowaloma:tamota.”
20 Wiyasiya Ya:sute ebeno tabo olowite negiya, “Iyaiya, a:ma: dopamo me tanalo idi wadenomamo nemalagidila. Tumu gaagaano lao bai damela gugu ba:pola:lamena ega:walo olaolate ibino moto etemoteonaka, wiyasiya na Epono Naniwi* naimano wata bai puliyala.”
21 Ebene waloma:tadawa idite negiya, “Kawodawa, modobola na dopamo tote, naimano nabiwi kadelete da:emene, nale ebeno ape bobamo niyatite na walone a:ma: kowaloma:emamota.”

---

* **8:20:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.

22 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Ao, a:ma: ka:lonomo na nowaloma:ena:,
wiyasiya modobola a:elao epate ibi a:ka:tuwa: ibino a:elaopi bobamo
nalomoma:na:.”

Ya:sute Awa Matalukobi Da:midini
Mak 4.35-41; Luk 8.22-25

23 Ebene adimo tete eba tatalinalo Ya:sute peamo da:niwisigani ebe
waloma:tapiate eba:go kapimiya niwitioniya.
24 Iba:te peamo olonate da:tolameniya ebe tetelo kawo awanomote eba
penalo kawokawo ulate maimionate pe guamo obo ebo polomeni, wiyasiya
Ya:sute pe gulo u ebe watani.
25 Ebema: waloma:tapiate ebetamo pelamenate ebe eba pamutiyanalo
ebo pananiya, “Kawodawa, aimano igilo na:mula:leama:! A
ka:elaomalema:!”
26 Ya:sute wiyasiya negeni, “La: beda:ma: ka:toletoleawenama? La:imano
nanitabokobi midi tanalo depesonomola!” Ebe tetelo ebete maiganate
awa ega:walo ulo kawiya nanaleni, “La: nolodiyobala:!” ebene paka:te
matalukobi olowinomo gito olowini.
27 Ebe tetelo ibi bilibilinomate eba anoanonalo negelaniya, “Me kebako
dubula:ka:? Awa ega:walo ulo iba:te ebeno tabo olowite a:tudila:!”

Ya:sute Gadala Duliyomolopi Kubakuba Uliyanago Dubu Netewa Wadekobi Da:midioliya
Mak 5.1-20; Luk 8.26-39

28 Ebene egela idilo Ya:sute paka: apuamo na:iwate Gadala duliyomolono
opamo nemaigate, damelamo eba nodololo kubakuba uliyanagono dubu
netewate eba:go ebo palugiya. Ebe dubu netewate a:elao epono bobo bailo
okolionamiya ega:walo ibi elawoelawonomola, ebema: epate ebe gabodo
wapata:laema: kawonomamo toletoleonamiya. Nanitabola, ebe opo epono
tanalo ma kunula, iba:te maboele nokola damela eba obobolelo iyaiya bobo
ebo osiyodilolenakiya iba:te ibino a:elao epono ape alomoma:.
29 Me dubu netewate Ya:suko dumiya ebe tetenomolo iba:te gelatepaolo
negeliya, “A:ma: Godokono Gudulata! A:ma: atamo beda: tanalo
na:kosiyodilaemene? Godokono kuba wiya ikalame tete pea:no, a:ma:
dopamo a anakapuaema: ka:pa:wa:?”
30 Ebe tetelo ibi niyakabolo dabiole goeogoeo bilibilinomate nala:go
wapata:lamitiya,
31 ebema: kubakuba uliyanagopi dubate Ya:suko toweomelo negeliya,
“A:ma: a me dubagodone aliboema: ubi diyata:wita, modobola a:ma:le a
goeogoeatamo naliboa:.”
32 Ya:sute iba:tamo negiya, “Na:tolama:la:!” Ebe tetelo iba:te dubagodone
nemaimite goeogoeatamo ebo nopila:iya, ebema: ebe goeogoeate damela
unune puila:ote maboele damelane da:na:gudiya, obamo nololuote ibi
bilibilinomate gito na:elaiya.
33 Ebe tetelo Ya:sute kubakuba uliyanagopi wadekobi keba kunu
ka:midioliyale, goeogoeo ulamepi dubate ebe tanalo umite ibino duliyomo-
lamo puila:ote epo bilibilinomo ebo nanaliya.
34 Ebene duliyomolo epo bilibilinomate Ya:sutamo pelamete, iba:te ebe
da:pumiya ebe napaniya ebete ibino opo atepate ka:toma:.

9

Ya:sute Ape Kodakoda Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya
Mak 2.1-12; Luk 5.17-26

1 Ebene Ya:sute peamo olote paka: apuamo na:iwate ebeno okoli duliyomolo Kapeniyamamo gito nemaigiya.
2 Ebe tetelo epate ape kodakoda temetema:go dubu patapatago aguwatiya, ebene Ya:sute ibino nanitabokobi midi tanalo umilamete ebetamo negiya, “Naimano namutudawa, a:ma: nekalakala! Godote a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta.”
3 Wiyasiya Godokono Totomu iyatulamepi epetapiate ebe tabo olowite ibi magumulo tabo ma kunu gelitiya, “Me dubute amamago kuba tabo ge Godokono ololo apulo!”
4 Iba:te ibino tepo magumulo degeliya, Ya:sute iyatawate iba:tamo negiya, “Mabu keleka: la:imano tepo magumulo me kuba tanalo demalagidilawitama?
5 Me tabo kodakodala:ka: nale gema:, ‘Godote a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta?’ O me tabo idi gema: kodakodala:ka:, ‘A:ma: maigawete na:toa?’
6 Ebema: nale la: kiyatulaemamota na Epono Naniwigodolo elawo bitana me opo kawonomolo epono kuba egebolelamete ka:dodolomatililaema:.” Ebene Ya:sute temetema:go dubutamo negiya, “A:ma: maigawete, keta mokopiamidawete motamo na:toa.”
7 Ebema: ebe dubute maigate ebeno motamo gito tiya.
8 Nanitabola, epo bilibilinomate ebe tanalo umite eba anoanoutalo Godokono mailo unamo ebo adipatiya, mabu ibino ololo apulo ebete Ya:sudo ebeno elawo kawonomo awokalimiya.

Ya:sute Ma:tiyuko Deka:miya
Mak 2.13-17; Luk 5.27-32

9 Ya:sute ebe motone nemaigate eba petonatolo dubu idi ebo numiya, ebeno mailo Ma:tiyutela, ebe ta:kese uwatedawala, ebete ebeno woko bailo okoliti. Ebe tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: na nowaloma:ena:,” ebene ebete maigate Ya:suko nowaloma:tiya.
10 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Ma:tiyukono motolo bae eba nautalo, ta:kese uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:pi ibi bilibilinomo epetapiate pelamete iba:go pepola:niya.
11 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi dubu epetapiate ebe tanalo umite ebe waloma:tapiatamo negeliya, “La:imano iyatulamedawate ta:kese mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:piago bae beda:ma: kenanakole?”
12 Ya:sute ebe tabo olowite negiya, “Wadewade epate doketatamo a:ka:tolaema:na:, wiyasiya gabugabuagopiate ka:tolaema:na:.
13 Iyo, piyate a:ka:tuwa: degelana, ‘A wadewade epola,’ na ebakobako epo uwatema: ka:piya:. Na wiyasiya kubakuba epo kapiya uwatema: piyamo, iba:te na kowaloma:enema:. Ebema: modobola la: me Godokono Buka apuno tabo magumu na:nowadiala:, ‘La: natamo kalimagono inamabu gito akopikanama:la:, na ubia:nola. Wiyasiya na ubila la:imano tepo magumulo nilakapo tanalo kuima:.’ ”

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo
Mak 2.18-20; Luk 5.33-35

14 Ebene Yonekono waloma:tapi epetapiate Ya:sutamo pelamete ebe
napalatediya, “Mabu keleka: a ega:walo Pa:lisi tanebapi a bilibilinomate
iyaiya tetelo bae naoa:no da:pola:nanakoma: Godokono woko osiyodiloma:,
wiyasiya a:ma: waloma:tapiate bae naoa:no ka:pola:nanakoa:?”
15 Ya:sute iba:tamo negiya, “Dubute kamiyale daidimene, ebe tetelo ebeno
namutupiate soliyomu bailo tepo mibomibago gito ba:ka:pola:nama:na:?
Ao, modoboa:! Iba:te eba:go soliyomu bae kapimiya kenaoma:na:. Wiyasiya
kamiyale oli aidi dubute ebeno kamiyale duliyomolo ida:mo magata tete
na:pe, nanitabola, ebe tetelo ebeno namutupiate ibino tepo temeteme
tanaloma: bae naoa:no ka:pola:nama:na:. Ebema: numa:la:, me tete ebe
la:imano kalakalago bae nao tetela mabu nale la:go bokolinamo.”

Tagala Okoli Tanalo Ega:walo Oli Okoli Tanalo
Mak 2.21-22; Luk 5.36-39

16 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Lumagite oli kaliku
apu tagala kalikuno bolegala:mo a:kowaluomene, mabu kaliku ukula tetelo
ebe oli kaliku apute tagala kaliku kanagiyamidalemene, ebene bolegalete
kawonomoma: keda:mene.
17 Ega:walo atu gabodo lumagi idite tagala gautu-goeo tama kalila:mo
oli da:imi obo akalatemene, mabu oli da:imi obote tagala gautu-goeo
tama kalili ka:na:ta:pulaemene, ebene da:imi obote opamo ka:ka:liyaote
da:imi obo ega:walo kalili ibi netewate kapiya tetelo ka:kubakubaoma:na:.
Me mabuma: iyatawadawate oli da:imi obo olioli tama kalili kapiyamo
nalateonakomene, da:imi obo ega:walo kalili iba:te tete geyageyalo wade-
nomamo ka:pola:nama:.”

Yu Watodawa Dubute Ya:suko Da:toweomiya Ebeno Buwele Wadekobi Ka:midima:
Mak 5.21-23; Luk 8.40-42

18 Ya:sute me tabo iba:tamo eba kiyawautalo, Yu watodawa dubute
ebetamo pete pupamo pokolite na:pegiya, “Naimano buwele ka:ma:nomo
a:e, wiyasiya a:ma: pa:wete a:imano koto ebetamo da:powatila:emene ebete
a:ene walo ka:kemaigamene.”

Kalima Ka:ka:liya Temetema:go Kamiyalete Ya:sukono Kaliku Dologiya
Mak 5.24-34; Luk 8.42-48

19 Ebema: Ya:sute maigate ebe waloma:tapiago ebe kawo dubu ebo
waloma:tiya.
20 Ebe tetelo kamiyale idi 12 ulama tetelo kalima ka:ka:liya temetemete
duminami, ebete Ya:sukono walogabo apune pete ebeno kaliku ebo
pologiya,
21 mabu ebete nemalagidiliya, “Nale ebeno kaliku dologimo, nale
wadekobi kolowimamo.”
22 Ya:sute olobigate ebe dumiya ebetamo negiya, “Kamiyale, a:ma:
nekalakala! A:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi
a:mida:ta.” Ebe tetenomolo ebe kamiyaleno temetemete ebo
olopoligomiya.

Ya:sute Yu Watodawa Dubuno Buwele A:ene Dadipatiya
Mak 5.35-43; Luk 8.49-56

23 Ebene Ya:sute Yu watodawa dubuno motamo pete a:e buwele liyaema:
bibolo da:moleutiya ebe dubu ega:walo epo bilibilinomo ebo pulamiya,
iba:te gowela kawonomago pola:niya.

24 Ebema: ebete ibi nanaliya, “La: bilibilinomo moto gune
na:nemaimiala:. Buwele da:peso ka:eaka:, ebe u watita.” Wiyasiya ibi
bilibilinomate ebe nekalakalatiya.
25 Ebe tetelo Ya:sute epo motone palibolete buwelete dekapitani ebe
baiamo nopegate ebeno koto da:nelaemiya ebete ebo maigiya.
26 Ebene ebe anoano tanalono tabote ebe opo kawonomamo gito tiya.

Ya:sute Balidi Tamiolame Dubu Netewa Wadekobi Da:midioliya

27 Ya:sute ebe duliyomolo atepate eba tonatolo, balidi tamiolame
dubu netewate ebe eba waloma:tanatolo kawonomamo ebo negelapatiya,
“Da:ibidikono A:la:mu! A:ma: a na:nilakapoiama:!”
28 Ebene Ya:sute moto gu ida:mo nodolote ebe balidi tamiolame dubate
atu motamo da:ka:nodoliya Ya:sute ibi nalateda:liya, “La: nanitabokobi
na:ka:mida:witama, nagodolo elawo bitana la: wadekobi ka:midioletama:?”
Iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “Iyo, Kawodawa, a:ma:godolo elawo
bitana.”
29 Ebe tetelo Ya:sute ibino balida:mo ebeno koto eba watiolelamelo
iba:tamo negiya, “Mabu la:le na nanitabokobi a:midinimata, ebe mabuma:
nale la:imano balidi wadekobi ka:midiolemamo.”
30 Ebene ibino balidite wadekobi dolowiolamiya, Ya:sute ibi ka-
wonomamo analelo iba:tamo negiya, “La: me tanaloma: epo epetapi
akoanala:la:!”
31 wiyasiya iba:te tote ebe opo kawonomamo Ya:sukono tanalo ebo
na:kiyawaiya.

Ya:sute Tabo Kiyawaoa: Dubu Wadekobi Da:midiya

32 Ebene ebe dubu netewate eba tutalo epo epetapiate dubu idi Ya:sutamo
ebo magatiya, mabu ebe tabo kiyawaoa: kuba uliyanagonola.
33 Ebe tetelo Ya:sute ebegodone kuba uliyana dalibiya ebete tabo kiyawao
ebo wagilimiya, ebema: epo bilibilinomate me tanalo umite anoanolo
negeliya, “A Isalaela opolo mako tanalo kuminakia:!”
34 wiyasiya Pa:lisi tanebapiate negeliya, “Ebete kubakuba uliyanano
Kawodawano elawamo alibolenako, Godokono elawamoa:!”

Ya:sute Ebeno Nilakapo Epatamo Dawokalimiya

35 Ya:sute Yu epono kawokawo ega:walo egege duliyomolodo da:petonaki,
ebe tetelo ebete ibino iyaiya balidi ibilamole motolo ibi eba iyatu-
lamelo ebete Godokono Kawo Elawodawano tanalono Wade Tabo iba:tamo
ebo kiyawaonaki, ega:walo ebete ibino iyaiya temetema:gopi wadekobi
a:ka:midiolenaki.
36 Ebene egela idilo ebete epo bilibilinomo ulamete ebeno tepo magumulo
kawonomamo nilakapoilamiti, mabu iba:te woki bilibilima: ega:walo ela-
woa:noma: eda:utiya, sipi-goeogoeate ulamedawa:no keba kunu kilukuline
eba kunu.
37 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Godokono pali magu-
mulo kono bilibilinomo a:kodakodaiya, wiyasiya tapio wokopi bilibilia:,
38 ebema: la: pali namutudawatamo towetowe tabo negelala:, ebete
wokopi epetapi pali magumamo kapalibolemene wadewade kono
ka:powakalamima:.”

10

Ya:sute Ebeno 12 Alibolepi Dubu Deka:la:miya
Mak 3.13-19; Luk 6.12-16

1 Ebe tetelo Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi dubu ebetamo ka:la:mite iba:tamo elawo ebo ikalamiya, iba:te epagodone kubakuba uliyana kanali-bolema: ega:walo iyaiya temetema:gopi wadekobi ka:nimidiolema:.
2 Me Ya:sukono 12 alibolepi dubuno mailola.

Dopo dubu ebe Saimonotela, ebeno mailo idi Pitate, ega:walo ebeno ekawi A:ndulutela.

Sebedikono gudi Ya:imesiko ega:walo ebeno ekawi Yoneko.

3 Pilipiko, Batolomuko, Tomasiko, ega:walo Ma:tiyuko, ebe ta:kese uwatedawala.

A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko, Ta:diyasiko,
4 ega:walo Saimonoko. Me Saimono idi ebe ubila kapela Loma gabamani epago eba gowelalo iba:te ebeno Ka:inane opo ebo katepama:.

Ega:walo walogabo dubu ebe Keliyota duliyomolodawa Yudasite, ebete walone tetelo Ya:suko anakapumipi walubiliya.

Ya:sute 12 Waloma:tapi Dubu Daliboliya
Mak 6.7-13; Luk 9.1-6

5 Ya:sute me 12 dubu eba alibolelo ibi nanaliya, “La: Yua:piatamo akotolama:la:, ega:walo Samaliya opo epatamo akonemaimiala:.
6 Wiyasiya la: Isalaela opolo dilukuliona ebe Yu epo kapiyatamo na:tolamiyala:, iba:te tumamo dalatidioliya ebe sipi-goeogoeo keba kunula:ka: eba kunu ilukulina.
7 Ebene la: eba tolamelo me tabo kapiyate na:kiyawaonatiyala:, ‘Godokono Kawo Elawodawama: eda: tete tatalila.’
8 Ega:walo la: ebolo gabugabute dulamena ebe epo wadekobi na:na:midiolenakiyala:, kukulakukulagopi ibi atumu. Ebe atu tetelo a:elaopi a:e magumune nowadipalatelenakiyala: ega:walo kubakuba uliyana epagodone nalibolenakiyala:.
“Nanitabola, tete bilibilinomolo Godote ebeno wadewade tanalo la:tamo nilakapolo gito ikalamenakota, ebema: modobola la: epetapi atu nilakapo tanalago nowalubilinakiyala:.
9 Ebema: la: eba tolamelo kawokawo mani gatele magumamo akoalo-mala:, ega:walo egege mani atumu akowatala:.
10 Gabo tetelo la: kapiyakapiya inamabu na:pupuliyala:, epetapi ak-ouwata:la:. Ega:walo la: inamabu alomono ikuwa, agowa pata, ega:walo gaubu atumu akouwata:la:, mabu duliyomolo epate wade wokodawano iyaiya modoboa: tanalo ebolo na:modoboilamelemenakoma:na:.
11 “La: duliyomolo ida:mo nemaimiawete wade okoli lumagi nowadiawete da:numa:ema, ebeno motamo nodoloawete ebegodolo nilukula:tepawete walone ebeno motone opo ida:mo ka:ka:tolaemamota, iyo, la: moto idine moto ida:mo eba kunu akonowagela:la:.
12 Ega:walo la: kebe motamo da:nodoloaema, modobola la: ebe moto epatamo nilakapo tabo ma kunu na:negeliyala:, ‘Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.’

13 Ebema: ebe moto epate la: kalakalago uwatetate la:imano tabo dolowima:na:, Godokono kalakalate iba:godolo nanitabonomolo kitanamene, wiyasiya iba:te la: uwateta:no, la: nilakapo tabo degelaema ebe tabono nanitabo tanalote ebolo a:kitanamene.
14 Ebene kebe epate la: kalakalago uwateta:no, la: ebe motone o duliyomolone eba tolamelo la:imano agowano tuwae na:moda:midatepaliyala:. Me tanalote ibi kiyatulaemene, Godokono tete ebe na:pe ebete ibino tanalo kapanagilamelelaemene.
15 Na la:tamo nani tabo gemo, Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebete me duliyomolo epatamo kuba wiya kawonomamo kikalaemene. Ebe tetelo ebete Sodomo ega:walo Gomola duliyomolo epatamo* kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya nanitabola, ebete nilakapo idi a:kiyatimene la: uwatea:piyatamo.”

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Mak 13.9-13; Luk 21.12-17

16 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: nolowiala:! La: sipi-goeogoeo keba kunula:ka: eba kunula, nale la: elawoelawo gaagaano taneba magumamo alibolemata. Ebema: piyate la:go gowelaopima: deda:ona, la:le iba:go eba na:pola:nalo modobola la: mulo wokinomago nemalagidiloleniyala:, ega:walo atu tetelo milonomoma: eba eda:olo temeteme lumagi iditamo akoikamenakala:.
17 La: nanisiwale, mabu kubakubapiate la: elawamo uwatetate tabo anagiyamida baiamo kemagatalema:ta, ega:walo Yu epono balidi ibilamole moto gulo iba:te la: pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:tiolema:ta.
18 Iba:te la: na mabuma: iyaiya kawokawo elawodubuno ololo apuamo elawago demagataletamene, ebe tetelo la: naimano Wade Tabo iba:tamo ega:walo Yua:piatamo ka:kiyawaomamota.
19 Ega:walo iba:te la: tabo anagiyamida baiamo demagataletamene, ebe tetelo la:imano gela tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:, ma kunu, ‘Na beda: tabo na:kegemo? Ega:walo na tabo keba kunu na:ka:kiyawaomo?’ Tete da:pemene Godote ebeno iyaiya tabono tanalamo la: kowalubilima:ta,
20 mabu la: a:ka:tuwa: a:ka:kiyawaoaema, la:imano Nabiwi Godokono Uliyanate la:do ka:kiyawaomene.
21 “Ebe tetelo naniwite ekawi a:eamo kalibomene, ega:walo atu gabodo ekawite naniwi kanakapuimene. Iyo, dubute ebeno gudu atumu kakamitimene, ega:walo guda:te dowaote ibino menokobila nabila a:eamo kalibolema:na:.
22 Ebene na mabuma: epo bilibilinomate la:tamo ka:dowaoma:na:, wiyasiya kebe lumagite temeteme magumulo kodakodalo utite uwomuamo da:nemaigamene, Godote ebeno igilo ka:mula:emene.
23 Ebema: iba:te la:tamo temeteme dikalametamene, ebe tetelo la: wiyasiya duliyomolo ida:mo nalautiyala:. Na la:tamo nani tabo gemo, la: Isalaela opono duliyomolo bilibilinomolo woko eba nosiyodilolo ebe iyaiya woko opoliyalea:no Epono Naniwite ebo ka:pemaigamene.
24 “Numa:la:, epono umi magumulo sukulu guduno iyatawa tanalote ebeno iyatulamedawano iyatawa kodolina:, ega:walo wokodawano elawote ebeno woko namutudawano elawo kodolinakoa:.
25 Ebema: modobola sukulu gudute ebeno iyatawa magumulo ebeno iyatulamedawa keba kunula:ka: ebako dawama: na:keda:mene, ega:walo wokodawate ebeno woko magumulo ebeno namutudawa keba kunula:ka:

---

* **10:15:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Sodomo ega:walo Gomola duliyomolo epono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Wagilamole Mabu 18.16–19.29 numiye.

ebako dawama: na:keda:mene. La: nolowiala:! Iba:te na moto namutu-
dawa kuba uliyana Biyesibulu mailamo eka:na:miya, ebema: walone iba:te
atumu la: naimano ekaki kuba mailonomamo keka:la:ima:ta!”

La: Poko Na:ka:tolema:wenama
Luk 12.4-7

26 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ebema: ebe elawoelawo dubu ako-
tolelama:la:. Kebe itiole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote ka-
wokalilaemene, ega:walo waminaole tanalate da:pola:na walone epate
kulamolema:na:.
27 Ebema: nale idoko tetelo la: da:kiyawaolametanakoma, la:le wiyasiya
alo tetelo na:kiyawaolamenakiyala:, ega:walo la:le nagodone gananalo
dolowiawenakoma, ebe iyaiya tanaloma: la:imano tabo madodo eba adi-
patelo epo bilibilinomatamo nawokalilamenakiyala:.
28 La: ape anakapulame iyatawaopi akotolelama:la:. Iba:godolo elawo
puliyala epono uliyana anakapulamete Ela Opamo iyalekema:. Wiyasiya
la: Godoko kapiya na:tolemenala:, mabu ebegodolo elawo bitana epono ape
ega:walo uliyana kapiya tetelo Ela Opamo iyalekema:.
29 Numa:la:, epate netewa piliyo olaola kapiya toea maniamo uwatema:
gelanaka, ebe olaolano igilo kawokawoa:, wiyasiya la:imano Nabiwi Godote
ebako egege olaola eba malagidilolenalo, ebete modobo tabo gea:no ibi
magumulo idi kapiyate a:ka:emene.
30 Ega:walo nanitabola, la:imano watono eke bilibilinomo Godote iyalo
tetelo eka:la:mioliya, iyo, la:imano iyaiya tanalo ebete iyatawanomola.
31 Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:onala:. Ebeno nilakapo olaolatamo
nanitabonomolo bitana, wiyasiya ebeno nilakapo la:tamo kawonomoma:
eda:te ilukulina tetelo bitanamene!”

Epono Ololo Apulo Ya:suko Awokalimi Tanalo
Luk 12.8-9

32 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Kebe lumagite awokala degemene,
‘Na Ya:suko waloma:tadawala,’ na atumu Nabiwi Godokono ololo apulo
kegemamo, ‘Me lumagi ebe naimano ekawila.’
33 Wiyasiya kebe lumagite na iyatawa:ma: degemene, na atumu
Godotamo ebe iyatawa:ma: ka:kegemamo.”

Ya:sute Epono Gowela Mabuma: Eda:na
Luk 12.51-53; 14.26-27

34 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: na:kemalagidilawitama nale me
opamo milo adaema: pe? Ao, na epatamo milo ikalaema: ka:piya:, na
gowelaono gili ikalaema: piyamo.
35 Numa:la:, naimano iyaiya tabono tanaloma: anagiyamida tanalote
epo magumulo ka:pemaigamene. Ma kunu anagiyamida tanalote dubu
ega:walo ebeno nabiwi ibi magumulo kitanamene, ega:walo buwele ebeno
menokago ibi magumulo kitanamene, ega:walo kamiyale ebeno awino
menokago ibi magumulo kitanamene. Iyo, na anagiyamida tanalo epatamo
ikalaema: piyamo,
36 ebema: nanitabola, na mabuma: dubuno moto epate eba:go
ka:gowelaoma:na:.
37 “Ebema: kebe lumagite ebeno nabiwila menokola kawonomamo eba
malagidilelo na kela:mo demalagidilonena, ebe lumagite naimano woko
osiyodiloma: a:ka:modobomene. Ega:walo kebe lumagite ebeno gudi
kawonomamo eba malagidilolenalo na kela:mo demalagidilonena, ebe
lumagite naimano woko osiyodiloma: a:ka:modobomene.

38 Ega:walo kebe lumagite ebeno kewa olotolowa agute na
waloma:enea:no, ebete atumu naimano woko osiyodiloma:
a:ka:modobomene.
39 Ebema: kebe lumagite ebeno kateneno ubi gabodo eba tolo ebeno
igilo nagodone damoeda:mene, ebeno igilote kalatidimene, wiyasiya kebe
lumagite ebeno igilo na mabuma: datutimene, ebete nanitabo igilo ke-
laemene."

Godogodone Wade Wiya Lawe Tanalo
Mak 9.41

40 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Kebe lumagite a:ma: kalakalago
dowalubitana ebete na walubinina, ega:walo kebe lumagite na dowalubin-
ina ebete na kapiya kowalubinina:, ebete na Alibonedawa Godoko atumu
na:kowalubina.
41 Ebema: kebe lumagite Godokono woki awokalimidawa kalakalago
dowalubina ebete walone Godogodone ebeno woki awokalimidawano
wiya ka:nelaemene, ega:walo kebe lumagite tuputupudawa kalakalago
dowalubina ebete atumu tuputupudawano wiya ka:nelaemene.
42 Na la:tamo nani tabo gemo, me egegepi magumulo kebe lumagite
na waloma:enedawama: deda:na, ebe mabuma: idawate gibagiba obo
ebetamo dikaemene, ebete Godogodone delaemene ebe wade wiyate akala-
tidimene."

11

Yonete Ebe Waloma:tapi Ya:sutamo Daliboliya
Luk 7.18-35

1 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi iyatulame dolopoligiya, ebete ebe
duliyomolo atepate Yu epono duliyomolo epetapilo ibi iyatulama:go eba
tolo Godokono tabo ebo kiyawaolamenatiya.
2 Ebe tetelo Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate idoko motolo eba
okolinalo, Kelisote wadewade tanalo dosiyodilolenami ebete ebe tanalo
olowiote ebe waloma:tapi ebetamo ebo aliboliya.
3 Ebene ibi netewapiate Ya:sutamo da:pemaimiya iba:te ebe ma kunu
paniya, "Yonete pema: degi, a:ma: ebe lumagila:ka: o ale lumagi idi
kemakopelenama:?"
4 Ebene Ya:sute wiya tabo iba:tamo negiya, "La: toawete la:le kebe tabo
kolowiawitama ega:walo kebe tanalo kulama:witama, ebe iyaiya tanalo
Yoneko nananala:.
5 Balidi tamiopiate balidi a:melea ega:walo agowa tataipiate nowap-
ata:lama:! Kukulakukulagopiate wadekobi olowiya ega:walo galo tamio-
lamepiate nolowia! A:elaopiate a:ene walo a:kemaimiya ega:walo nigolo-
golo epatamo Godokono Wade Tabote a:pe!
6 Ebema: kebe lumagite na nanitabokobi eba midinilo woki netewama:
eda:no, ebegodolo Godokono kalakala tanalote bitanamene!"
7 Ebene Yonete dapaliboliya ebe dubate eba tolo, Ya:sute Yonekono
tanaloma: epatamo ebo kiyawaiya. Ebete negiya, "La: Yonekono
tanalo olowiawete bulu opamo da:nemaimiaima, beda: tanalo uima:
ka:tolama:ima? Pudo kapiya awate gito dadegetiti, ebe uima:
ka:tolama:ima?
8 O la: wadewade kaliku pupulio dubu uima: ka:tolama:ima? Ao, la: iy-
atawalata wadewade kaliku pupuliopiate bulu opolo kilukuliona:, wiyasiya
iba:te kawokawo elawodubuno motolo ibino kateneno ubilo ilukuliona!

9 Ebema: la: na niyatunama:la:, la: beda:ma: ka:tolama:ima? Godokono
woki awokalimidawa uima:la:ka:? Iyo, na la:tamo nani tabo gemo, Yonete
Godokono woki awokalimipi bilibilinomo odoili.
10 Nanitabola, Yonekono tanaloma: Godote ebeno Bukalo tabo ma kunu
giya,

‘Nale Kelisokono dopo apuamo
naimano tabo atadawa kapalibomamo,
ebete ebe dopomete
ebeno gabo kosiyodiloma:.’ ”

11 Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la:tamo nani tabo gemo, wagilimi
mabune me teta:mo pemaiga me opo kawonomolo dawokalaiya, ebe epo
bilibilinomo magumulo Yoneko kawodawanomoma: eda:na. Wiyasiya me
tetene wagilimite Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo
kebe lumagite da:pesonomoma: deda:mene ebete Yoneko nanitabolo
kodolimene.
12 Me tanalo idila. Yoneko tetene wagilimite me teta:mo pemaiga,
elawoelawo dubu ubila Godokono Wade Duliyomolo ibi a:ka:tuwa:
ibino elawamo lawete ebamo ka:nopila:oma:, wiyasiya iba:te
a:ka:modoboma:na:.
13 La: nolowiala:. Godokono woki awokalimipiate ebeno Bukamo daku-
loliya ega:walo ebete ebeno Totomu Tabo Mosesedo epatamo dikalamiya,
ebe wade tabono tanalote iyalo tetelo awokalate, penatete Yoneko teta:mo
ebo pemaigi.
14 Nanitabola, Godote dopamo tabo ma kunu kiyawaiya, ebeno woki
awokalimidawa Elayako ka:pemene, iyo, Yoneko me ebe lumagila, ebema:
modobola la: me tanalo nanitabokobi na:mida:la:.
15 Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

16 Ebene Ya:sute negiya, “Na me tete epono tanalo kebe uli tabamo
nakawokalimo? Ibi olowame bailo dekalakalauta ebe gudi egege keba
kunula:ka: eba kunula. Gudi epetapiate epetapiatamo kegela, epetapiate
epetapiatamo kegela, iba:te apaminateuilo ma kunu wagelena,
17 ‘Ale soliyomu eba osiyodilolo bibolo da:moleoma: wiyasiya la: ago ke-
maeawea:, ega:walo a a:e lumagi bobamo iyatima: dowagelitama: wiyasiya
la: ebe ka:liyama:wita:!’ Iyo, me tete epo eba kunu wagelena, iba:te
Godokono wokopiatamo ubia: tabo gelanaka.
18 Numa:la:, Yonete da:pemaigi ebe tetelo ebete elawo da:imi obo
ka:ninakia: ega:walo tete epetapilo ebete bae naoa:no lutanaki Godokono
woko kosiyodiloma:, ebema: epate negeliya, ‘Ebe kuba uliyanagonola!’
19 Wiyasiya Epono Naniwite da:pemaigi, ebeno tanalo iyala. Ebete bae
enanako ega:walo elawo da:imi obo a:ninako, ebema: iba:te ma kunu
gelanaka, ‘Ebeno kuba numa:la:! Ebe tumu goeoma: eda:te bae kawono-
mamo nanako, ebe elawo da:imi obo ni kawodawala! Ebe ta:kese mani
elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:pi epetapi
ibino namutudawala!’ ”

Ebene uwomunomolo Ya:sute iba:tamo negiya, “Godokono wade mulo
tanalo dowaloma:tana, ebe epate ibino osiyodilole magumulo ebe mulo
nanitabonomolo bawokaliminakoma:na:.”

Nanitabokobi Midia: Duliyomolo Epono Tanalo
Luk 10.13-15

20 Ya:sute kebe iyaiya duliyomololo anoano tanalo bilibilinomo dosiyodilolenaki, ebe duliyomolo epate ibino kuba woki iyakobi midilite Godotamo kolobiliya:. Ebe mabuma: Ya:sute ibi kawonomamo ma kunu analiya,
21 “Kolasini duliyomolo, a:ma: kuba wiya kawonomo kelaema:ta! Betasaida duliyomolo, a:ma: ebe atumu! Mabu nale la:godolo anoano tanalo dosiyodilolimo, nale ebakobako woko Taya duliyomololo ega:walo Saidono duliyomololo dopamo nosiyodiloliyataleka:, ebe Yua: epate ibino kubakuba woki iyakobi ba:midiliyana:. Iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma: tepo temetemema: eda:ote ebe temeteme kawokalima: kubakuba kaliku pupuliote ono tuwaeamo gito bilukuliyana:.
22 Ebema: na la:tamo negemo, Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebete Taya duliyomolo epatamo ega:walo Saidono duliyomolo epatamo kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya nanitabola, Kolasini duliyomolo ega:walo Betasaida duliyomolo, ebete la:tamo nilakapo a:kiyatimene!
23 Ega:walo Kapeniyama duliyomolo, a:imano tanalo ma kunula. A:ma: ubila a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: Godokono Unu Duliyomolamo kadipata:ema:, wiyasiya Godote a:ma: Ela Opamo keba:idiloma:ta! Mabu nale a:ma:godolo anoano tanalo dosiyodilolimo, nale ebakobako woko Sodomo duliyomololo nosiyodiloliyataleka:, ebe Yua: epate ibino kubane olobila:ote Godote ibi akanakapulamiyana:.
24 Ebema: na a:ma:tamo negemo, Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebete Sodomo duliyomolo epatamo kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya Kapeniyama duliyomolo, ebete a:ma:tamo nilakapo a:kiyatimene!”

Ya:sute Tutulo Ilukuli Tanalo Epatamo Dikalamena
Luk 10.21-22

25 Ebe tetelo Ya:sute Godotamo negiya, “Aba, a:ma: me opo kawonomo ega:walo Unu Duliyomolo Namutudawama: eda:nata! Na a:ma:tamo kalakala tabo gemo, mabu a:ma: me opono kawokawo iyatawapi dubatamo a:imano mulo woki eba waminaolelo iyatawa: epatamo awokalilamiata.
26 Aba, nanitabola, me tanalote a:imano ubilo pemaigi.”
27 Ebene Ya:sute epatamo negiya, “Naimano Nabiwi Godote tanalo bilibilinomo naimano kotamo alomiya nale kulamenama:, ebema: ebete a:ka:tuwa: iyatawala na ebeno Guduno tanalo, lumagi idite iyatawa:. Ega:walo Nabiwino tanalo atumu, lumagi idite iyatawa: wiyasiya na ebeno Gudute a:ka:tuwa: iyatawala, ega:walo nale piyatamo Nabiwino tanalo awokalima: ubi diyatimo, ibinomate atumu Nabiwino tanalo ka:kiyatawaoma:na:.
28 “Ebema: la: piyate mibomibo magumulo dilukula:wenama, la: natamo da:pelama:ema nale tutulo okoli tanalo la:tamo kikalaemamota.
29 Numa:la:, netewa kau-goeogoeate woko eba osiyodilutalo, namutudawate ibino abaumu unamo kewa olotolowa iyatilamete iba:te kapimiya ebo ka:toma:na:, ebema: a:ma: atumu, a:ma: ega:walo na, ale kapimiya ba:tonakoma: woko kosiyodilonama:. Ebe tanalo magumulo a:ma: naimano tanalo wadenomamo ma kunu kiyatawama:ta, nale mulo ega:walo milo okolidawama: deda:namo. Ega:walo a:ma: nagodone tutulo okoli kelaema:ta,
30 ebema: nale a:imano abaumu teta:mo diyatimitama, a:ma: ebe kewa olotolowa mibonomoma: a:kegeaemene, ega:walo nale inamabu waguatama: dikametama a:ma: tutuma: kegema:ta.”

12

Wokoa: Talena Egelano Tanalo
Mak 2.23-28; Luk 6.1-5

1 Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute ebe waloma:tapiago kono pali
magumudo petolamiya, ebene bae kape tanalote ebe waloma:tapiatamo
da:piya, iba:te kono naoma: kapiyakapiya kubakubadopo ebo
nowakalamiya.
2 Pa:lisi tanebapi epetapiate ebe tanalo umite Ya:sutamo negeliya,
"Numa:, a:imano waloma:tapiate wokoa: talena egela adikanalita."
3 Ebene Ya:sute tabo eba wiyalo negiya, "Modobola Godote ebeno
Bukamo dakuloliya, la: ebe tanalo nemalagidilala:. Da:ibiditamo kuba tete
da:piya, ebete ebeno wapata:lamepiago bae kapete dulamiti, ebene ebete
beda: tanalo kosiyodiliyale?
4 Ebete Godokono Motamo nodolote, ebe Motono wokopiate Godotamo
dalomonakiya ebe talena bae ebete ebeno wapata:lamepiago a:nenaiya.
Ebe tanalo magumulo iba:te aimano totomu tabo adikanaliya, mabu
totomu tabote a niyatuamena a bilibilinomate ebe bae nao talenala,
Godotamo kalimagono ikameopiate a:ka:tuwa: naonaka. Wiyasiya
numa:la:, Da:ibidiate denaiya Godote ebe tanalo kubama: kegiya:.
5 Ega:walo Godote ebeno Bukamo Mosesedo dakuloliya, me tanalo idi
nemalagidilala:. Piyate ebetamo kalimagono ikameopima: deda:ona, iba:te
wokoa: talena egelalo ebe amamateno motolo woko dosiyodilonaka, ebe
tetelo iba:te ebe talena egela dadikanalenaka wiyasiya Godote ebe tanalo
modoboma: gena.
6 "Ebema: nale la:tamo gemo, Godoko Amamateno Motono talena
nanitabolo bitana, wiyasiya nagodolo ditana ebe talenano elawote iyaiya
talena epetapino elawo nodoilina.
7 Godote ebeno Bukalo negena, 'La: natamo kalimagono inamabu gito
akopikanama:la:, na ubia:nola, wiyasiya na ubila la:imano tepo magumulo
nilakapo tanalo uima:.' La: Pa:lisi tanebapiate me tabono magumu niy-
atawawetaleka:, na waloma:enepiate tuputupu tanalo eba osiyodilolo la:
ibi kubakubapima: a:kegelawena:,
8 mabu nanitabola, na Epono Naniwite wokoa: talena egela namutu-
dawama: eda:namo."

Ya:sute Koto Apu A:eme Dubu Wadekobi Da:midiya
Mak 3.1-6; Luk 6.6-11

9 Ebene Ya:sute ibi miyapate ibino balidi ibilamole motamo da:nodoliya,
10 koto apu a:eme dubute ebolo na:luti. Pa:lisi tanebapi epetapiate ebolo
da:pola:niya, ibi ubila Ya:suko kubadawama: kegelama:, ebema: iba:te ebe
nalatediya, "Wokoa: talena egelalo temetema:godawa wadekobi midima:
talena ba:kitanale?"
11 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "A:imano sipi-goeote talena ege-
lalo damela gugamo da:negamene, a:ma: samamo ebe nowaluba:wete
ka:nowagilima:ta, a, nanitabola:ka:?
12 La: me tanalo iyatawala, sipi-goeono igilo tanalote kawoma: keda:na:
wiyasiya lumagino igilo ebe kawo tanalonomola. Ebema: aimano totomu
tabote talena kiyatiamena: wokoa: talena egelalo wadewade tanalo osiyo-
dilolema:."
13 Ebe tetelo Ya:sute koto apu a:eme dubutamo negiya, "A:imano koto
nuwamida," ebene ebete koto duwamidiya ebeno kotote wadekobi ebo
olowiya, apulo wadeno ditameni eba kunu.

14 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapiate dowago tolamete tabo ebo negeliya
Ya:suko kanakapuima:.

Godote Ebeno Gudu Ya:suko Wade Wokodawama: Deka:miya

15 Ebe tetelo Ya:sute Pa:lisi tanebapino kuba nopo iyatawate ebete ebe
duliyomolo atepate gito tiya, ebene epo bilibilinomate ebeno tanalo umite
ebe ebo waloma:tiya. Ibi magumulo piyate temetema:go da:pola:niya
Ya:sute ibi bilibilinomo wadekobi midiolete,
16 ibi ma kunu kawiya analiya, "La: naimano tanaloma: epo akoanala:la:!"
17 Ebema: Ya:sukono osiyodilo magumulo Godokono woki awokalimi-
dawa Aisayate degiya, ebe tabono nanitabo tanalote maigiya. Iyalo tetelo
ebeno tabo kiyawao magumulo Godote ma kunu giya,

18 "Me naimano wade Wokodawala,
nale ebe dopamo eka:miyamo.
Nale ebe nilakapolo eba malagidilonalo
ebetamo kawonomamo nekalakalanamo,
ebema: nale naimano Wade-talena Uliyana
ebe unamo nalibote,
ebene ebete iyaiya opo epatamo
ibino igilo mula:lelame tanaloma:
tabo ka:kiyawaomene.

19 "Me Wokodawate apaminateui tanalo kiyatawanakoa:,
ebete naimano tabo eba kiyawaolo a:kegeatepaomene,
ega:walo epono ololo apulo
ebete tabo madodo unamo akadipatemene.
20 Piyate elawoa:noma: deda:ona
ebete iba:tamo nilakapago ka:tomene,
eba kunu ebete balibali pudo
gito akadikanalemene,
ega:walo wuiki alono mena da:pesoma: deda:na
ebete gito a:ka:egamidamene.

"Nanitabola, naimano Wokodawate
wadewade tanalo eba osiyodilolelo
Tuputupu Okoli tanalote Kubano
wato kikopu kelaemene,
21 ebema: opo bilibilinomono epate
me naimano Wokodawano pe tanalo makopelena."

Ya:suko Ega:walo Biyesibuluko Ibino Tanalo*
Mak 3.20-30; Luk 11.14-23; 12.10

22 Ebe tetelo epo epetapiate dubu idi Ya:sutamo magatiya, ebe dubute
tabo ka:kiyawaonakia: ega:walo ebe balidi tamiomela, mabu ebe kuba
uliyanagonola. Ebene Ya:sute ebe wadekobi da:midiya, ebete tabo kiyawao
wagilimite balidi wadekobi ebo olowiomiya.
23 Ebema: epo bilibilinomate eba anoanoutalo negelitiya, "Diyala, me
dubu Ya:suko da: Da:ibidikono a:la:mu Kelisotela:!"

---

* **12:21:** Biyesibuluko ebe Saitanakono nopodawa idila, ebete Yu epono opolo Saitanakono opodawama: eda:nami, atumu Tabo epono opolo Monoiko bokolina.

24 Wiyasiya Pa:lisi tanebapiate ibino tabo olowite negeliya, “Ao, ebete
kubakuba uliyanano Kawodawa Biyesibulukono elawamo alibolenako,
Godokono elawamoa:!”
25 Ebema: Ya:sute ibino kuba woki iyatawate iba:tamo negiya, “Numa:la:,
kapiya duliyomolono epate tetedo dadikanalema:na: ebe duliyomolote
ka:kubamene, ega:walo kapiya motono epate tetedo dadikanalema:na: ebe
moto epate a:kilukulinama:na:, ibino motote atumu ka:ka:kubamene.
26 Ebema: Saitanakono woki ma kunula, ebete ebeno kubakuba uliyana
epagodone akalibola:le, mabu ebete eba kunu dowagelemene ebeno woko
osiyodilo elawote kolopoligomene.
27 La:le naimano tanaloma: negelamata, ‘Ebete kubakuba uliyana Biye-
sibulukono elawamo alibolenako.’ Ebe tabo degelaema nanitabola:ka:?
Ao, nanitaboa:. La:imano tanebapiate kubakuba uliyana dalibolenaka,
ebe elawo iba:tamo potele kikalamenakole? Iyo, Godotela, Saitanatea:!
Ebema: la:imano tanebapino wade osiyodilo tanalote la:imano kuba woki
awokalimina.
28 Me tanalo nanitabola, nale kubakuba uliyana Godokono Uliyanano
elawamo alibolenakomo, ebema: modobola la: me tanalone kiyatawao-
mamota, Godokono Kawo Elawodawano tetete la:tamo ebe a:pe.
29 “Numa:la:, Saitanako ebe elawodubu idi keba kunula:ka: eba kunula,
ega:walo ebete pilolo duwatiya ebe epo ebe ebeno motono inamabula.
Ebema: epate mako elawo dubuno motamo odolote ebeno inamabu uwa-
tema: ubi diyatima:na:, iba:te dopamo ebe ala:mo matuomeote ebene ebeno
inamabu ebo kuwatema:na:.
30 “Nanitabola, kebe lumagite na walubinia:no ebete naimano gowe-
ladawama: eda:na, ma kunu ebete epo kapiya baiamo magaelema: nago
woko osiyodiloa:no wiyasiya ibi iyaiya alibolenako.
31 Ebema: nale la: analemata, epono iyaiya kuba tanalo bilibilinomo
Godote egebolelamete dodolomatili iyatawala, ega:walo kebe lumagite
Godoko ubia: tabo degemene, ebe kuba tabono tanalo Godote ege-
bolemete ka:dodomatimene. Wiyasiya kebe lumagite Godokono Uliyanano
osiyodilo tanaloma: kubama: degemene, Godote ebe kuba egebolemete
a:ka:dodomatimene.
32 Ebema: kebe lumagite Epono Naniwino tanaloma: odiyobo tabo
da:kiyawaomene, Godote ebeno kuba egeboleme iyatawala, wiyasiya kebe
lumagite Godokono Uliyanano woko osiyodilo tanaloma: odiyobo tabo
da:kiyawaomene, Godote ebe kuba egebolemete a:ka:dodomatiminamene,
uwomua: uwomua: tetelo ebeno kubate bitanamene.”

Kewa Ega:walo Ebeno Da:imi
Luk 6.43-45

33 Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Naimano da:imi keba
kunula:ka:? La:le kewa wadenoma: degelawenakoma ebe kewano da:imi
wadewadenola, wiyasiya la:le kewa idi kubanoma: degelawenakoma ebe
kewano da:imi kubakubanola. Iyo, nanitabola, la: iyaiya kewano da:imi
ibino ololamo dulama:ema la: ebo kiyatawaomamota ibi magumulo kebe
da:ima:te naoma: wadewadenoma: keda:onale.
34 Pa:lisi tanebapiala:, la: bu kalulata! La:imano tepo magumu
kubakubanomoma: eba eda:onalo wade tabo keba kunu na:kegelaema?
Gaboa:nola! Mabu lumagino tepo magumulo kebe tanalate ka:pola:nale,
ebe tanalate ebeno tabo kiyawao tanalodo ka:pemaima:na:.
35 Ebema: wade lumagite ebeno tepo magumune wadewade
tanalo ba:powaulatelenakomene, wiyasiya kuba lumagino tepo

magumulo kubakuba tanalate pola:na, ebema: ebegodone kuba tanalate
ba:pemaimionakoma:na:.
36 “Na la:tamo negemo, epate ibino iyaiya kuba tabo da:kiyawaonaka, ebe
kuba tabono tanaloma: iba:te Godokono Kawo Egelalo ebeno dopo apuamo
ka:nemaima:na:, ebene ebete ibino tanalo bilibilinomo eba anagilamele-
lamelo iba:tamo wiya dikalaemene, ibino taneba magumulo lumagi idite
ebe odiyoboma: tabo idi a:kegemene.
37 Ebema: a:ma: nanisiwale! A:ma:le kebe iyaiya tabo ka:kiyawawenaka,
walone tetelo Godote ebe tabo bilibilinomo eba anagilamelemelo,
ebete a:ma: tuputupudawama: da:begemene o a:ma: kubadawama:
da:beka:mitamene.”

Pa:lisi Tanebapiate Anoano Tanalo Uima: Ya:suko Daniya
Mak 8.11-12; Luk 11.29-32

38 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi
iba:te Ya:suko naniya, “Iyatulamedawa, a ubila a:ma:godolo anoano tanalo
idi uima:.”
39 Ya:sute tabo eba wiyalo iba:tamo negiya, “Kuba osiyodilolepi ega:walo
nanitabokobi midia:pi, ibi ubi kawonomola Godokono elawo awokalim-
ino anoano tanalo kuima:, wiyasiya Godote tanalo idi akawokalimene.
Nanitabola, ebete ebeno woki awokalimidawa Yaonado dawokalimiya, ebe
anoano tanalo kapiya la:tamo ikalamiyata.
40 Numa:la:, Yaonate egela netewa-kapiya ega:walo idoko netewa-kapiya
kawo namono tepo magumulo okoliti, ebema: ebe atu gabodo Epono Nani-
wite egela netewa-kapiya ega:walo idoko netewa-kapiya bobo magumulo
ka:lutamene.
41 Ega:walo me tanalo idila. Godote epono tanalo danagilamele-
laemene, ebe Kawo Egelalo Niniba duliyomolo epate maimiote la: Yu
epo kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe Yua: epate Yaonakono tabo
dolowiya iba:te ibino kubane Godotamo olobiliya. Ebe tetelo ibi ubila
Godokono tabo Yaonagodone laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono
Naniwino tanalo la:tamo eba awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La:
numa:la:, Epono Naniwino elawote Yaonakono elawo nodoliona!
42 “Ega:walo Godokono Kawo Egelalo Siba opo epono Kawo Elawo
Kamiyalete maigate la: atumu kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe
Yua: kamiyalete mulu oponomone piya Isalaela opamo Kawo Elawodubu
Solomonokono mulo tabo ka:polowioma:. Ebe tetelo ebe ubila Godokono
mulo Solomonogodone laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono Naniwino
tanalo la:tamo eba awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La: numa:la:,
Epono Naniwino mulote Solomonokono mulo nodoliona!”

Kuba Uliyanate Lumagitamo Walo Da:ka:pemene Ebe Tanalo
Luk 11.24-26

43 Ebene Ya:sute negiya, “Kuba uliyanate lumagi idigodone
da:nemaigamene, ebe tetelo ebete gagale opamo tote okoli bai idi
kowadinatomene. Wiyasiya ebete wade okoli bai numia:no
44 ebe a:ka:tuwa: ebetamo kegemene, ‘Nale datepimo ebe atu okoli
baiamo walo ka:ka:tomamo.’ Ebete walo ka:pete ebe okoli motolo idawate
okolina:no, wadenomamo moda:midala ega:walo inamabu wadenomamo
alomola, ebete ebe moto eba kunu ka:ka:puimene.
45 Ebene ebete walo ka:tote kubakuba uliyana epetapi sebeni kanad-
abuilite ka:kemagaelemene, iba:te ebe motamo podolote ebolo kilukuli-
nama:. Numa:la:, walone da:pelaema:na: ebe kubakuba uliyanate ka-
wokawo kuba ba:posiyodilolenakoma:na:, dopamo dokolinami ebe kapiya

kuba uliyanano okoli eba kunua:. O ebe lumagi niyala! Ebe dopamo
kela:mo kubadopola, wiyasiya me tetelo ebete kubanomoma: eda:. Ebema:
me teteno kubakuba epala:, la: nanisiwale, mabu la: ma kunu kowagele-
mamota!”

Ya:sukono Menoko Ega:walo Ebeno Ekaki
Mak 3.31-35; Luk 8.19-21

46 Ya:sute epatamo tabo eba kiyawautalo, ebeno menoko ega:walo ekaki
iba:te pelamete moto niyakabolo pelamota:oniya eba:go tabo ka:pegelama:.
47 Ebema: epo magumulo idawate Ya:suko naniya, “Numa:, a:imano
menoko ega:walo ekaki iba:te moto niyakabolo ba:pelamota:ona. Ibi ubila
a:ma:go tabo kegelaema:.”
48 Ya:sute ebe lumagitamo nowamiya, “Naimano menoko potelela:ka:,
ega:walo naimano ekaki piyatela:ka:?”
49 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi ebeno kotamo mida:lamolelo negiya,
“Me epo ebe naimano menokobila ega:walo naimano ekakila,
50 mabu potele naimano Unu Duliyomolono Nabiwino ubi tanalo dosiyo-
dilomene, ebe lumagi naimano menokola ega:walo naimano ekawila.”

13

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oi
Mak 4.1-9; Luk 8.4-8

1 Ebe atu egelalo Ya:sute moto gune pemaigate, ebete epo iyatulaema:
Ga:lili Paka: balalo nokoliti,
2 ebene epo bilibilinomate ebetamo da:pelamiya, ebete peamo olote gito
okoliya wiyasiya epate damela balalo pelamota:oniya.
3 Ebene ebete iba:tamo tanalo epetapi bilibilinomo iyatulame oiamo eba
awokalilamelo tabo idi ma kunu giya, “Lumagi idite pali amio bai dosiyodili
kono kikopu aminaola:go ebo ti.
4 Ebete aminaola:go eba tonatolo kikopu epetapi iba:te gabamo gudiya,
ebema: olaolate pelamete ebo penaiya.
5 Kikopu epetapi iba:te nokola damelamo gudiya, ebolo damela kawoa:.
Ebema: iba:te samonomamo maimiya mabu damela bidobidoa:,
6 ebene egelate da:pioli iba:te nalawoiya mabu ibino dolodolo magu-
mamo ka:tolamea:, iyo, iba:te ebema: samonomamo a:elaiya.
7 Kikopu epetapi iba:te moemoe uwago damelamo gudiya, ebema: ebe
uwagate dapepeiya kono ebo anakapulamiya.
8 Wiyasiya kikopu epetapi iba:te wade damelamo gudiya, ebema: iba:te
apepeote ebo noloiya, epetapi 100 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi 30
teta:mo bilibilinomoma: eda:iya.”
9 Ya:sute walo na:kegiya, “Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

Ya:sukono Iyaiya Iyatulame Oino Mabu
Mak 4.10-12; Luk 8.9-10

10 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapiate ebetamo pelamete na:pegeliya,
“Beda: mabuma: a:ma: oiamo epo diyatulama:wenaka?”
11 Ya:sute tabo eba wiyalo iba:tamo negiya, “Godote Kawo Elawodawama:
deda:na, ebe tanalono magumu kelawa:ema: nale elawo la:tamo ikalaimata,
iyo, ebe tanalono waminaole tanalo la: iyatawaimata. Wiyasiya nale ebe
iyatawa tanalo epetapiatamo kikalamea:.
12 Nanitabola, Godokono tabo olowioma: lumagigodolo wadewade woki
da:pola:na, Godote ebetamo wadewade tanalo bilibilinomo ikameote ebeno

tepo magumu ketabokaimene. Wiyasiya lumagigodolo wadewade woki
pola:na:no, ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na Godote ebe-
godone walo ka:kuwatemene.
13 Ebe mabuma: nale epo oiamo iyatulamenakomo, mabu iba:te naimano
tabono magumu wadite kuminakoa:, iyo, iba:te olowite atumu kiyatawaon-
akoa:.
14 Ebema: Godokono woki awokalimidawa Aisayate ibino tanaloma:
degiya ebe tabote nanitaboma: eda:. Ebete iyalo tetelo ma kunu giya,

‘La: tabo bolowinakomata
wiyasiya a:kiyatawaoawenakoma,
iyo, la: magumu bowadinakomata
wiyasiya a:kuma:wenakoma.
15 Mabu me epono woki alatidiolamiya,
ibi nanitabo tanalo olowima: ubia:nola,
ebema: iba:te galo emopioliya,
ega:walo ibino balidi atumu a:mula:oliya.
Ebema: iba:te ibino balidi mula:olea:noma: neda:otaleka:,
ibino balidite naimano wade tanalo bulamena:,
ega:walo ibino galote nolowiotaleka:,
iba:te ibino tepo magumuno woki
wadenomamo malagidilolete natamo bolobila:na:,
ebema: na modobola ibi wadekobi midilima:.’ ”

16 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Godokono kalakala
kawonomo la:godolo bitana, mabu la: la:imano balida:mo ebeno iyaiya
tanalo wadenomamo nulamenamata! Iyo, la:le la:imano galamo Godokono
nanitabo tanalo wadenomamo nolowionamata!
17 Nale la:tamo nani tabo gemo, dopamo tetelo Godokono woki awokalim-
ipi ega:walo tuputupu ilukuli epo epetapi, iba:te ubi kawonomo iyati-
namiya la:le dulama:wenama ebe kawokawo tanalo ulaema:, wiyasiya
iba:te ka:modobiya:, ega:walo ibi ubila la:le dolowiawenama ebe tanalo
kolowioma:, wiyasiya iba:te ka:modobiya:.”

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oino Magumu
Mak 4.13-20; Luk 8.11-15

18 “Ebema: la: kono kikopu aminaola:go da:ti ebe lumagino oino magumu
nolowiala:.
19 Godote Kawo Elawodawama: deda:na, epate ebe tanalono tabo olowite
magumu wadenomamo iyatawaoa:no, ebe tetelo Saitanate pete ibino tepo
magumune ebe tabo walo ka:ka:puwatelaemene. Mako epo gabamo
da:gudi, ibi ebe kono kikopu keba kunula:ka: eba kunula.
20 Ega:walo epo epetapiate nokola damelamo da:gudi, ibi ebe kikop-
ula. Iba:te Godokono tabo dolowima:na:, ebe tetenomolo kalakalago
kelaema:na:,
21 wiyasiya ibino tepo magumulo dolodolo puliyala. Ebema: iba:te
Godokono woko magumulo tete da:pesamo ilukula:tepate, ebene Godokono
taboma: temeteme tanalate iba:tamo da:pemaimioma:na: ega:walo epate
ibino tanaloma: degelama:na:, iba:te samonomamo kalautioma:na:.
22 Epo epetapi iba:te moemoe uwago damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula.
Iba:te Godokono tabo kolowima:na:, wiyasiya iba:te inamabu kawono-
mamo malagidilolena ega:walo ibino ilukuli tanaloma: woki bilibilima:
eda:ona. Ebema: ibino tepo magumulo ebakobako woki bilibilinomo

ba:pola:na, me wokino tanalate wade tabo eba anakapumilo, ebene iba:te
a:ka:noloma:na:.
23 Wiyasiya epo epetapi iba:te wade damelamo da:gudi, ibi ebe kikop-
ula. Iba:te Godokono tabo olowite wade iyatawa lawete nanitabonomolo
ka:noloma:na:, epetapi 100 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi 30 teta:mo
ka:noloma:na:.”

Kuba Uwagate Pali Magumulo Demaimiya Ebe Iyatulame Oi

24 Ebene Ya:sute oi idi epo eba iyatulamelo na:kegiya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, ebe tanalote ebe dubu idite ebeno pali amio bai
osiyodilote wade kono kikopu daminaoli eba kunula.
25 Idoko idilo epo bilibilinomate delaoniya, eba:go gowelaodawama:
deda:nami ebe dubute penate kuba uwago kikopu pali magumamo pamion-
ate gito toni.
26 Walone tetelo konote apepeote da:noloiya, kuba uwagate maimiote
konono dolodolo ebo aupulatoliya,
27 ebene pali namutudawano wokopiate ebetamo pelamete ebe napaniya,
‘A:ma: pali magumamo wadewade kikopu amiata, wiyasiya me kuba
uwagate kebene kemaimile?’
28 “Ebete tabo eba wiyalo negi, ‘Ago gowelaodawa idi, ebete ami.’
“Ebene wokopiate ebe nalatediya, ‘Modobola:ka: a ebe kuba uwago
kemagobelemalema:?’
29 “Namutudawate wiyasiya negi, ‘Ao, la:le demagobela:ema, diyala, la:
atu tetelo wadewade kono epetapi da:bemagobelema.
30 Ebema: modobola iba:te kapimiya napepeoma:na:, wiyasiya walone
nao kono uwate tetelo nale wokopi kanalemamo iba:te dopamo kuba
uwago magobelete elamo kiyalekema:, ebene iba:te wadewade nao kono
uwatete naimano pali inamabu alomono motamo kapalomoma:na:.’ ”

Mastada Kikopuno Iyatulame Oi
Mak 4.30-32; Luk 13.18-19

31 Ebene Ya:sute oi idi ibi eba iyatulamelo na:kegiya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe tanalo mastada kikopu keba kunula:ka: eba
kunula, iyo, tete idilo dubute me kikopu lawete ebeno pali magumamo gito
ami.
32 Nanitabola, me opo kawonomolo kewa kikopu kawokawonomo
ba:pola:na wiyasiya mastada kikopu ebe da:pesonomola. Wiyasiya
numa:la:, lumagite daimene ebe da:peso kikopute apete kewa bilibili-
nomo epetapi kodoilimene, ebene olaolate pelamete ebe kewa katomolo
ba:pilukulionama:na:.”

Palowa Bae Gamagamaimino Tuwae Inamabuno Iyatulame Oi
Luk 13.20-21

33 Ebene Ya:sute oi idi ibi eba iyatulamelo na:kegiya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe tanalo palowa bae gamagamaimino tuwae
inamabu keba kunula:ka: eba kunula. Kamiyale idite modobo palowa
lawete gamagamaimino inamabu kela:mo aminalete ebo ewegedi, ebene
gamagamaimino inamabute palowa lawenomo eba lawelo palowa baete
unamo ebo maigi.”

Ya:sute Epo Oiamo Diyatulamenaki Ebe Tanalono Mabu
Mak 4.33-34

34 Ya:sute me tanalo epo bilibilinomatamo iyatulame oiamo kiyawaonaki,
ma kunu ebete tanalo idi iba:tamo iyatulame oia:no ka:kiyawaonakia:.

35 Ebe tanalote emaigiya Godote ebeno woki awokalimidawado degiya,
ebe tabote nanitaboma: keda:ma:. Ebete iyalo tetelo tabo ma kunu giya,

"Na Godote epatamo tabo kiyawao tetelo
iyatulame oiamo kiyawaonakomo.
Iyo, nale me opo dosiyodiliyamo
ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga,
kebe tanalate waminaole magumulo da:pola:namiya,
na ebe tanalo ma kunu kawokalilaemamo."

Kuba Uwagate Demaimiya Ebe Iyatulame Oino Magumu

36 Ebene Ya:sute epo bilibilinomo miyapate moto guamo gito nodoliya.
Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebetamo pelamete na:pegeliya, "Kono pali
magumulo dapepeiya ebe kuba uwagono magumu keba kunula:ka:? A:ma:
a niyatuama:."
37 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Wade kono kikopu kebe dubute
kaminaolile, ebe Epono Naniwila.
38 Ebema: ebeno pali ebe me opo kawonomola, wadewade kono kikopu
ibi Godokono Unu Duliyomolono gudila, ega:walo kuba uwago ibi Sai-
tanakono gudila.
39 Kuba uwago dami ebe Saitanatela, ega:walo nao kono uwate tete ebe
me opono uwomula, ega:walo nao kono uwatepi ibi Godokono nopopila.
40 Ebema: wokopiate kuba uwago magobelete elamo diyalekiya, me
opono uwomu eba kunu kitanamene.
41 Ebe tetelo Epono Naniwite ebeno nopopi kapalibolemene. Ebema:
piyate ebeno epago eba ilukulinalo kuba dosiyodilolenaka, nopopiate ibi
bilibilinomo puwatete
42 kawonomo elate dowaena ebe baiamo gito ka:niyalekema:na:, ebene
iba:te ebolo lalo eba oliomolelo kawonomamo ebo kiimima:na:.
43 Wiyasiya Godokono tuputupu ilukuli guda:godolo ebeno alote
kawonomamo ka:pukuilaemene, ibino Nabiwino Unu Duliyomololo
da:pukuilamena eba kunu. Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!"

Waminaole Manino Iyatulame Oi

44 "Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ebe lumagite
kawo mani ega:walo wadewade inamabu iyalo tetenomolo damelamo
dowaminaoliya eba kunula. Walone tetelo ebete ebo a:iya, ebene ulama
bilibilinomo da:petoiya lumagi idite damela obobo woko eba osiyodilolo
ebe wadewade inamabu ebo ulamiya. Ebe tetelo ebete kalakalago walo
kitiolete, ebene ebeno motamo tote ebeno inamabu bilibilinomo maniamo
na:midiolete modobo mani ebo nelawiya. Ebene ebe maniamo ebete
ebe damela lawete, ebe damela magumulo waminaolelo da:pola:niya ebe
wadewade inamabuate ebenoma: ebo eda:iya."

Wiya Kawo Negegeno Iyatulame Oi

45 "Ega:walo Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ebe
olowame lumagite wadewade negege inamabu ola:go depata:na eba
kunula.
46 Egela idilo ebete kapiya negege wadenomo dumi, ebe tetelo ebeno
inamabu bilibilinomo maniamo na:midiolete modobo mani nelawete,
ebene ebe maniamo ebete ebe wade negege lawete ebenoma: ebo midi."

Kamauno Iyatulame Oi

47 “Ega:walo Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ebe
lumagite namo bilibilinomo uwatolema: kamau kolomamo daubi eba
kunula.
48 Ebene namo bilibilinomate detaiya ebe tetelo wokopiate kamau
kolomo balamo anamiyamidate wadewade namo bagowamo eba alomolo
kubakuba namo gito iyalekiya.
49 Ebema: me opono uwomu eba kunu kitanamene. Ebe tetelo Godokono
nopopiate pelamete kuba osiyodilolepi tuputupu ilukuli epagodone powa-
gailite
50 kawonomo elate dowaena ebe baiamo gito ka:niyalekema:na:, ebene
iba:te ebolo lalo eba oliomolelo kawonomamo ebo kiimima:na:.”

Godokono Kawo Elawodawa Tanalono Magumu Delawiya Ebe Lumagino Tanalo

51 Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “La: me tanalo bilibili-
nomo wadenomamo na:kiyatawawenama?”
Iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “Iyo, a modobola.”
52 Ebene Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Godokono Totomu iyatu-
lamepi magumulo, potele Godokono Kawo Elawodawa tanalono magumu
lawenomo delawi, ebe lumagi kawo moto namutudawa keba kunula:ka:
eba kunula. Ebe mulo dubuno motolo kawokawo wadewade inamabu-
ate ba:pola:na, ma kunu tagalatagala inamabu ega:walo olioli inamabu
kapimiya ba:pola:mena, ebema: ebete ebeno ubilo ebe iyaiya inamabu
epatamo ba:powaulatelenakomene ibi wadenomamo kowalubilinama:.”

Nasalete Duliyomolo Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya
Mak 6.1-6; Luk 4.16-30

53 Ebene Ya:sute ebe iyatulame oi kiyawao dolopoligiya, ebete ebe
duliyomolone tote
54 ebeno okoli duliyomolo Nasaleta:mo walo na:ka:tiya. Ebete epono
balidi ibilamole motolo ibi eba iyatulamitalo iba:te anoanolo negelitiya,
“Me dubuno mulo iyatulame woki ebete kebolo kiyatawile? Ega:walo ebete
anoano tanalo pokono elawamo kosiyodilolenale?
55 Ebe kapeneta dubuno gudula, ebeno menoko ebe Ma:litela. A iyatawala
ebeno ekaki Ya:imesiko, Yausepeko, Saimonoko, ega:walo Yudasiko,
56 iyo, ebeno ekaki buwelemele bilibilinomate ago bilukulina. Ebema: me
dubute ebeno elawo ega:walo mulo kebolo kuwatile?”
57 Ebene iba:te ebe ubia:noma: eba eda:utalo Ya:sute ibi nanaliya,
“Godokono woki awokalimidawa epate ebe unamo kadipatema:na:,
wiyasiya ebeno duliyomolo epo ega:walo ebeno moto epo iba:te ebe
ubia:noma: beda:onakoma:na:.”
58 Ebema: Nasalete epono nanitabokobi midia: mabuma: Ya:sute ib-
ino duliyomololo anoano tanalo bilibilinomo kosiyodiloliya:, ebete ibino
taneba magumulo kapiyakapiyanomo osiyodiloliya.

14

Elodite Yonekono Wato Dotowamidamiya
Mak 6.14-29

1 Ebe tetelo Ga:lili opono Kawo Elawodubu Elodite Ya:sukono osiyodilole
tanalo olowiote,
2 ebete ebeno opopiatamo negiya, “Me Ya:suko ebe Yonete, epo obamo
waduba:midaoledawala. Ebete a:e magumune emaigi, ebema: me anoano
tanalate ebegodone pemaiminaka.”

3-4 Me tanalo ebe Yonete keba kunu ka:iyale ebe tanalola.

Yonete dopamo eba okolinalo, Elodite ebeno ekawi Pilipikono kamiyale pilolo lawiya, ebe kamiyaleno mailo Elodiyasitela. Me mabuma: Yonete Elodiko kawiya eba analo negiya, “A:ma:le ebe kamiyale lawe modoboa:, kawo kubanomola!” Ebema: Elodite ebeno gowelaopi danaliya, iba:te Yoneko nelawete idoko moto guamo gito peba:idiliya, mabu ebete ebeno ubi iyatiya ebe osiyodilo tanalodo ebete Elodiyasiko kalakalakobi ka:midima:.

5 Ebe tetelo Elodite ebe anakapuima: ubi niyatiti wiyasiya ebete Yu epo tolelamelo gito atepiya, mabu iba:te Yoneko Godokono woki awokalimidawama: gelanakiya.

6 Ebene Elodite dawokaliya, ebe egela malagidilolo ebeno namutupiate eba:go soliyomu bae nautiya. Ebe tetelo Elodiyasikono buwelete ibi bilibilinomono ololo apuamo pete eba pemaitalo, Elodite ebetamo kawonomamo kalakaliti,

7 ebema: ebete buweletamo negiya, “Nale Godokono mailamo gemo, a:ma:le beda: tanaloma: ubi diyata:emene nale a:ma:tamo nanitabonomolo kikaemamota!”

8 Ebene buweleno menokote ebe daniya, ebete Eloditamo ma kunu nowamiya, “Na ubila Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano wato kikopu kawatago. Ka:lonomo natamo nikanama:!”

9 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Elodite ebeno tepo magumulo mibomiboma: ediya, wiyasiya ebete dopamo degiya ebe tabo ebete Godokono mailamo giya soliyomu epono ololo apulo. Ebema: ebete ebeno gowelaodawa idi daniya,

10 ebe dubute idoko motamo tote Yonekono wato ebo notowamidamiya.

11 Ebene ebete wato kikopu kawatago adaete buweletamo da:pikamiya, wiyasiya ebete ebeno menokotamo gito atiya.

12 Ebe tetelo Yoneko waloma:tapiate ebeno apenomo pelawete bobo magumamo gito niyatiya, ebene iba:te tolamete ebe tanalo Ya:suko ebo naniya.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalamoleni
Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Yon 6.1-14

13 Ya:sute ebe tanalo olowite ebe waloma:tapiago pe lawete gito tolamiya, ebete a:ka:tuwa: diyamoa: opamo ka:nemaigama:. Wiyasiya epo bilibilinomate ebeno to tanalo dolowiya, iba:te ibino iyaiya duliyomolone maimiote Ya:suago kanalugoma: damela gaboiya gito tolamiya.

14 Ebene Ya:sute peago da:nemaigiya, epo bilibilinomo nulamete ibi kawonomamo na:nilakapoilamiya, ebema: ebete damelamo nodolote ibino temetema:gopi wadekobi ebo nimidioliya.

15 Eba adimonalo ebe waloma:tapiate ebetamo pelamenate ebe napananiya, “Me epoa: baila. Tete olopoligo, samamo kidokomene, ebema: a:ma: ibi nalibola:, iba:te iyaiya duliyomolamo tolamolete ibi a:ka:tuwa: ibino bae ka:nuwateoma:.”

16 Ya:sute ibi nanaleni, “Ao, iba:te tolamea:no la:le iba:tamo nao inamabu dopamo nikalamola:la:.”

17 Iba:te nowaiminiya, “Agodolo paibu bae ega:walo namo netewa ebenomate pola:na.”

18 Ya:sute iba:tamo negeni, “Ebe baela namola natamo nowada:la:.”

19 Ebene ebete epo uwagolo ilukulima: danaleni, ebe tetelo ebete paibu bae ega:walo namo netewa uwatenate, Unu Duliyomolamo melelo

Godotamo kalakala tabo ebo geni. Ebene ebete ebe bae wakalamiolenate ebe waloma:tapiatamo ikalamenate, iba:te epo bilibilinomatamo gito ikalamoleniya.
20 Ebe tetelo ibi bilibilinomate bae denaoniya ibino bae kape tanalo ebo olopoligolameni, ebene Ya:suko waloma:tapiate da:luiliniya ebe bae apuapuamo 12 bagowo ebe owiyaoleniya.
21 Nanitabola, ebe bae 5,000 dubate naoniya ibino kamiyale guda:go.

Ya:sute Obo Unudo Da:toni
Mak 6.45-52; Yon 6.15-21

22 Ebene ebe tetenomolo Ya:sute epo eba alibolenalo ebe waloma:tapiatamo negeni, “Pe lawa:wete Ga:lili Paka: apuamo na:na:iwala:la:.”
23 Ebene ebete epo bilibilinomo alibolenate ebete damela unamo gito nodoloni Godago tabo ka:negelanama:. Ebene didokoni Ya:sute a:ka:tuwa: ebolo okolini.
24 Ebe tetelo waloma:tapiate peago paka: tulituli tetenomodo eba tolamenalo, ulate pe apuamo obiyamidanaki, apuamo obiyamidanaki, eba kunu wageleni mabu awate ibi nodiyoboleni.
25 Ebema: idoko tetelo egela walo tatalima: eba eda:nalo, Ya:sute obo unudo iba:tamo ebo toni.
26 Wiyasiya ebete obo unudo eba tonatolo, iba:te ebe uminate eba toletoleonalo negelaniya, “Obolote pe!” ebema: iba:te tole kawonomago ebo gelatepaoniya.
27 Ebe tetenomolo Ya:sute ibi nanaleni, “Na Ya:sutela, la: ka:toletoleonala:!”
28 Ebene Pitate wiyasiya ebetamo negeni, “Kawodawa, a:ma:lela:ka:? A:ma: na nanana:, nale obo unudo a:ma:tamo ka:pema:.”
29 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na:pa:!” ebene Pitate pe atepanate obamo a:putinate obo unudo ebetamo ebo toni.
30 Wiyasiya ebete kawo awano ulo ulamenate ebo toletoleni, ebene ebete obamo eba ololunalo Ya:sutamo kawonomamo negeni, “Kawodawa, a:ma: naimano igilo na:mula:nama:!”
31 Ebe tetenomolo Ya:sute koto uwamidanate Pitako lawenate nanani, “A:imano nanitabokobi midi tanalo kawoa:, da:pesola. Mabu keleka: a:ma:le woki netewama: deda:wa:?”
32 ebene iba:te walo peamo da:koloniya awate ebo olopoligoni.
33 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapiate ebe eba amamatenalo negelaniya, “Nanitabola, a:ma: Godokono Gudulata!”

Ya:sute Genasalete Opolo Temetema:gopi Wadekobi Da:midiolenaki
Mak 6.53-56

34 Ebene iba:te duiya tetelo paka: apuamo na:iwalete Genasalete opamo gito nemaimiya.
35 Ebe tetelo epate Ya:sukono tanalo iyatawaote ebe opono duliyomolo bilibilinomamo tabo nanalibiya, iba:te temetema:gopi ebetamo kemagaelema:.
36 Ebema: Ya:sute ebolo eba nokolinalo, temetema:gopiate da:pelamenakiya ebe na:petoweomenakiya iba:te ebeno kaliku kologioma:, ebene piyate ebeno kaliku dologionakiya iba:te wadekobi ebo olowionakiya.

15

Yu Epono Ewonino Iyatulame Tanalo
Mak 7.1-13

1 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ibi epetapiate Yelusalema kawo duliyomolone pelamete Ya:sutamo na:pegeliya,
2 “Mabu keleka: a:ma: waloma:tapiate aimano ewoniate diyatulamenakiya ebe totomu tabo dowakalaminaka? Numa:, iba:te koto ukulaolea:no bae ebo naonaka!”
3 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “La: beda: mabuma: ewoniate degelanakiya ebe totomu tabo eba malagidilolenalo, wiyasiya Godokono Totomu Tabo ebe wakalaminamata?
4 Numa:la:, Godote ebeno Bukalo negiya, ‘La:imano menokobila nabila nowalubila:la:,’ ega:walo ebete na:kegiya, ‘Kebe lumagite ebeno menoko o nabiwino tanaloma: kuba tabo da:kiyawaomene, la:le ebe nanakapumiyala:.’
5 Wiyasiya la: me Godokono tabo iyabaiamo alomawete negelanamata, ‘Lumagigodolo da:pola:na menokola nabiwila walubilima:, ebete iba:tamo ikalaema: ubia:noma: deda:mene, kuba:nola. Ebete gito kegemene, ‘Me inamabu talenala, nale Godotamo ikameote me inamabuamo naimano menokola nabiwila a:kowalubilimo.’ ’
6 Ma kunu la: magumulo kuba woki lumagite ebeno nabiwi kowalubinakoa:, mabu la: Godokono nani tabo iyabaiamo alomolo wiyasiya la:imano ewoniate degelanakiya la: ebe iyaiya tanalo kapiya osiyodilolenakomata.
7 La: mena netewa epolata! Godokono woki awokalimidawa Aisayate la:imano tanaloma: dopamo nanitabonomolo ma kunu egiya,

8 ‘Me epate na tabamo amamanatenena,
wiyasiya ibino tepo magumuno woki
na niyakabolo kapola:na:, mulunomolo ba:na:pola:na.
9 Iba:te naimano mailo unamo nadipatena,
wiyasiya nanitabo tanalo puliyala,
iyo, iba:te me opo epono totomu
Godokono Totomunomoma: midilite ebo iyatulamenaka.’ ”

Epo Da:kubailamenaka Ebe Iyaiya Tanalo
Mak 7.14-23

10 Ebene Ya:sute epo bilibilinomo ebetamo ka:la:mite iba:tamo negiya, “La: me tabo olowiawete la:imano woki wadenomamo na:tuputupuilama:la:.
11 Nao inamabute lumagino tepo magumamo dopegamene ebe inamabute ebe a:ka:kubaimene, wiyasiya lumagino tabone da:pemaima:na: ebe tanalate ebe ka:kubaima:na:.”
12 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebetamo pelamete na:pegeliya, “A:ma: iyatawala:ka:, Pa:lisi tanebapiate a:ma:le degeawa: ebe taboma: na:dowa?”
13 Ya:sute wiyasiya negiya, “Naimano Nabiwite Unu Duliyomololo dokolina, ebeno pali magumamo epate a:ka:tuwa: ibino elawamo damionaka, ebe kewa bilibilinomo ebete dolodolago ka:pemagobelemene, wiyasiya ebete a:ka:tuwa: kebe kewa kamionale, ebe kewanomate belamota:onama:na:.
14 Ebema: la:le Pa:lisi tanebapino tabo ako-olowiala:, na:miyapiyala: mabu ibi balidi tamiopila, iba:te epo kubanu iyatulamenaka. Numa:la:,

balidi tamio dubute balidi tamio dubu idi gabodo demagatamene iba:te
damela gugamo kapimiya ka:na:gudima:na:."
15 Ebene Pitate ebe naniya, "A:ma: me tanalono magumu a niyatuama:."
16 Ya:sute tabo eba wiyalo negiya, "Epetapiate woki wadenomamo
ka:tuputupuilamena:, la: atumu.
17 La: iyatawala:ka:? Nao inamabute lumagi magumamo opegate wa-
puamo tote ebene neago ka:penemaigamene,
18 wiyasiya lumagite ebeno tabamo da:kiyawaomene, ebe tabo ebeno
tepo magumuno woki mabune ka:pemaimioma:na:, ebe iyaiya tabote ebe
ebo ka:kubaima:na:.
19 Numa:la:, lumagino tepo magumune wiyasiya kuba wokino
tanalate pemaiminaka, ebene ebe kuba wokine me kawokawo kubate
ka:pemaiminaka — lumagi anakapumi tanalo ega:walo inamabu pilo
tanalo, buwele pilo tanalo ega:walo lumagi idino kamiyale pilo tanalo,
a:da: tabo kiyawao tanalo ega:walo lumagi idino mailo kubaimi tanalo.
20 Iyo, nanitabola! Me kubate pemaimite lumagi ebo ka:kubaima:na:,
wiyasiya lumagite koto ukulalea:no bae denamene ebe tanalote ebeno woki
mabu a:ka:kubaimene."

Taya Duliyomolo Kamiyaleno Nanitabokobi Midi Tanalo
Mak 7.24-30

21 Ebene Ya:sute ebe opo atepate Taya ega:walo Saidono kawokawo
duliyomolono opamo gito tiya.
22 Ebe Ka:inane opolo dokolinami, kamiyale idi ebe Yua: lumagila,
ebete Ya:sutamo geatepago pete na:pegiya, "Da:ibidikono A:la:mu, na
na:nilakapoinama:! Naimano gudu buwele kuba uliyanagonola, ebema:
ebete kawo temeteme iyatawana!"
23 Wiyasiya Ya:sute ebe kamiyaleno tabo ka:wiya:, ebema: ebe
waloma:tapiate ebetamo pelamete na:pegeliya, "A:ma: me kamiyale
iyabaiamo naliba, mabu ebe ago depaita gowela kawonomo osiyodiluta."
24 Ebema: Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Isalaela epo magumulo
dalatidioliya, Godote na ebe sipi-goeogoeo kapiya olema: paliboniya, iyaiya
opo epatamoa:."
25 Ebene ebe Yua: kamiyalete ebeno tabo olowite ebetamo walo ka:pete
ebeno agowa mabuamo pa:tuduwatalo na:pegiya "Kawodawa, a:ma: na
nowalubina:."
26 Ebema: Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, "Mabu keleka: nale a:ma:
owalubima: degeawita? Modoboa: epate gudino bae epetapiatamo gito
ikalaema:, mabu ebe osiyodilo tanalo ebe gaagaatamo ikalame tanalo keba
kunula:ka: eba kunula."
27 Kamiyalete Ya:sutamo negiya, "Iyo, a:ma:le degeawa: nanitabola,
wiyasiya kawo dubu idino bae nao patapatane opamo da:penigudinaka,
ebe bae apuapu gaagaate nao modobola!"
28 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, "Kamiyale, a:ma:godolo nanitabokobi
midi tanalo kawonomo bitana, ebema: a:ma:le ubi diyata:wita, na ebe
tanalo nanitabolo kosiyodilomamo." Nanitabola, ebe tetenomolo ebe
kamiyaleno buwelete wadekobi ebo olowiya.

Ya:sute Temetema:gopi Bilibilinomo Wadekobi Da:midioliya

29 Ebene Ya:sute ebe opo atepate Ga:lili Paka: balado petote damela
unamo nodolote gito nokoliya.

30 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sutamo eba pelamelo iba:te ibino tetema:gopi ebetamo ebo magaeliya, ma kunu iba:te agowa kubakubapi, balidi tamiopi, tabo kiyawaoa:pi, ega:walo iyaiya gabugabuagopi epetapi bilibilinomo Ya:sutamo magaelete ebeno agowa mabuamo da:powadilatoliya, ebete ibi wadekobi ebo midioliya.
31 Ebene epate kawonomamo anoanoiya mabu iba:te ibino balida:mo me iyaiya tanalo ulamiya, tabo kiyawaoa:piate tabo a:kiyawaiya, agowa kubakubapiate owapata:lamiya, ega:walo balidi tamiopiate balidi a:meleiya. Ebema: ebe tetelo Godote Isalaela epo dowalubilinako, iba:te ebeno mailo unamo ebo adipatiya.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Walo Da:kikalamoliya
Mak 8.1-10

32 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi ebetamo ka:la:mite ibi nanaliya, “Na me epo na:nilakapoilamitamo, mabu iba:te nago netewa-kapiya egela dilukulinatiya ibino bae olopoligolami. Na ubia:nola ibi baea:no ibino iyaiya duliyomolamo gito alibolema:. Diyala, iba:te gabo tetelo elawoa:noma: da:ba:neda:oma:na:.”
33 Ebe waloma:tapiate ebetamo negeliya, “Me baea: opola. Ale me epo bilibilinomatamo bae ikalamole modoboa:.”
34 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “La:godolo kebalata baete ka:pola:nale?”
Iba:te negeliya, “Sebeni bae ega:walo namo egege kapiyakapiyate pola:na.”
35 Ebene Ya:sute epo opamo ilukulima: danaliya,
36 ebe tetelo ebete ebe sebeni bae apuapu ega:walo namo uwatete Godotamo kalakala tabo ebo giya, ebene ebete wakalamiolete ebe waloma:tapiatamo gito ikalamiya iba:te epatamo kikalamolema:.
37-38 Ebe tetelo piyate ebe bae denaiya ibino bae kape tanalo gito olopoligolamiya. Nanitabola, ebe bae 4,000 dubate naiya ibino kamiyale guda:go, ebene da:luiliya ebe bae apuapuamo Ya:suko waloma:tapiate sebeni bagowo ebe owiyaoliya.
39 Ebene Ya:sute ebe epo ibino iyaiya duliyomolamo daliboliya, ebe tetelo ebete peamo olote Magadana opamo gito tiya.

16

Pa:lisi Tanebapiate Anoano Tanalo Uima: Ya:suko Walo Dakaniya
Mak 8.11-13; Luk 12.54-56

1 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapi ega:walo Sa:diyusi tanebapi iba:te ubi iyatiya Ya:sutamo pelamete ebe kuba gabamo ka:powabuga:tama:. Iba:te ebe ma kunu paniya, “A:ma:godolo Godokono elawo ditana, ebe tanalo awokalima: anoano tanalo idi atamo nosiyodila.”
2 Ya:sute tabo eba wiyalo iba:tamo negiya, “Egelate eba niwisigalo egela unu kalimakalimama: da:neda:mene, la: ebe tanalo uma:wete kegelamamota, ‘Dumutu egela wadenomamo ka:powalomene.’
3 Ega:walo tete idilo egelate eba waloutalo la: ulama bubu dulama:ema la: kegelamamota, ‘Me egelate ka:kubamene.’ Iyo, la: tobolo ununo iyaiya tanalo ulamole iyatawalata, wiyasiya me tetelo Godote la: magumulo dosiyodilolena ebe iyaiya tanalono magumu la: wadenomamo kiyatawawena:.
4 Kuba osiyodilolepi ega:walo nanitabokobi midia:pi, ibi ubi kawonomola Godokono elawo awokalimino anoano tanalo kuima:, wiyasiya Godote

tanalo idi iba:tamo akawokalimene. Nanitabola, ebete Yaonado dawokalimiya ebe anoano tanalo kapiya la:tamo ikalamiyata.” *
Ebe tetelo Ya:sute ibi miyapate gito tiya.

Pa:lisi Tanebapi Ega:walo Sa:diyusi Tanebapi Ibino Amama Tanalo
Mak 8.14-21

5 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Ga:lili Paka: apuamo da:na:iwaliya, ebe tetelo iba:te bae uwate tanalo na:dodomatiya.
6 Ya:sute iba:tamo negiya, “La: wadenomamo nolowiala:. Palowa baete a:ka:tuwa: unamo demaiga, Pa:lisi tanebapi ega:walo Sa:diyusi tanebapi ibino amama tanalo eba kunula. Eiye, mako tanalote la:tamo akopemaigala:!”
7 Ebema: iba:te ibino taneba magumulo tabo ma kunu geliya, “Ebete atamo me tabo nege mabu ale bae kowadaea:.”
8 Wiyasiya iba:te tabo degelitiya Ya:sute iyatawate negiya, “La:imano nanitabokobi midi tanalo kawokawoa:. La:le baea:no pola:na tabo beda:ma: kegelawitama?
9 Keleka: mabu la:le naimano nanitabo tanalo wadenomamo kuma:wena:? Nale adimo idilo paibu bae 5,000 dubatamo dowakalamiolelamenimo, me tanaloma: la:godolo woki ba:kitanale? Ebe tetelo la: kebalata bagowo kowiyaola:wenima?
10 Ega:walo egela idilo nale sebeni bae 4,000 dubatamo da:kowakalamiolelaimo, ebe tetelo la: kebalata bagowo kowiyaola:ima?
11 La: beda: mabuma: naimano tanalo wadenomamo kemalagidilawena:? Nale la:imano bae nao tanaloma: kegea:. La: nanisiwale, Pa:lisi tanebapi ega:walo Sa:diyusi tanebapi ibino amama tanalote la:tamo akopemaigala:!”
12 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebeno tabo magumu wadenomamo ma kunu lawiya, Ya:sute palowa bae unamo maiga tabo danaliya, ebete Pa:lisi tanebapino amama iyatulame tanaloma: giya. Ebe ubia:nola ebe kubate ebe waloma:tapiatamo pemaigama:.

Pitate Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya
Mak 8.27-30; Luk 9.18-21

13 Ebene Ya:sute Sisaliya-Pilipai opamo da:nemaigiya ebete ebeno waloma:tapi ebo nalateda:liya, “Na Epono Naniwi iba:te poma: kegelanake?”
14 Iba:te negeliya, “Epetapiate a:ma: Yoneko obamo waduba:midaoledawama: gelanaka, epetapiate a:ma: Elayama: gelanaka, epetapiate a:ma: Yelemayama: gelanaka, ega:walo epetapiate a:ma: Godokono woki awokalimidawa idima: gelanaka.”
15 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “Wiyasiya la:le na poma: ka:midina:wenama?”
16 Saimono Pitate tabo eba wiyalo negiya, “A:ma: Kelisotela, iyo, a:ma: Igilo Godono Gudulata!”
17 Ebene Ya:sute ebetamo nowamiya, “Saimono, Yonekono gudu, a:ma: kawonomamo nekalakala! Mabu me tabo lumagi idite a:ma: kiyatumita:, a:ma: naimano Unu Duliyomolono Nabiwite iyatumiata.

---

* **16:4:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yaonako Godokono woki awokalimidawa idila, ebete Godokono tabo Niniba duliyomolo epatamo atiya. Yaonate ebe Yua:piatamo nemaiga:no, dopamo gabo tetelo kawo olalatite ebetamo nemaigiya, ma kunu namo kawonomote ebe gito alopogiya. Ebene Yaonate netewa-kapiya egelalo namono tepo magumulo okolitate, ebe tetelo Godote ebe nilakapoimilo kawo anoano tanalo eba osiyodilolo ebeno igilo ebo mula:miya. Ya:sute ebe anoano tanaloma: kiyawaiya Pa:lisi tanebapiatamo.

18 Na a:ma:tamo ma kunu gemo, ‘A:ma: Pitate, naimano nokolalata.† Nanitabola, nale me nokola unamo naimano sosi ketemamo, ebema: Saitanakono a:e tanalote ebe sosi kubaimima: a:ka:modobomene.
19 Numa:, nale Kawo Elawodawa Godokono iyaiya ki a:ma:tamo kikameomamota. Ebema: a:ma:le Saitanako kodiyobaema: me opolo kebe gigiyu me kiamo demopiaemene, Godokono Unu Duliyomololo atu mopi tanalote ka:nitanamene, ega:walo a:ma:le lumagino igilo ka:mula:ma:ema: me opolo kebe gigiyu me kiamo da:iyamidaemene, Unu Duliyomololo atu a:iyamida tanalote ka:nitanamene.’ ”
20 Ebene Ya:sute ebeno waloma:tapi kawonomamo ma kunu analiya, “Nale Kelisoma: nanitabolo deda:namo, la:le me tanalo epetapi akokiyawaolama:la:!”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Dopamo Degiya
Mak 8.31–9.1; Luk 9.22-27

21 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi iyatulame ma kunu wagilimiya, “Nale Yelusalema kawo duliyomolamo tote epagodone kawokawo temeteme ebo ka:nuwatemamo, Godokono ubila. Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:te na kanakapunaema:na:, wiyasiya netewa-kapiya egelalo Godote na a:ene kadipanatenemene.”
22 Ebene Pitate Ya:suko waloma:tapi epetapiagodone kela:mo magatate ebe kawiya ma kunu naniya, “Kawodawa, me kubate a:ma:tamo akopemaigala:, modobola Godote nodiyobamene!”
23 Ebene Ya:sute olobigate Pitatamo negiya, “Pita, a:ma: Saitanako keba kunula:ka: eba kunula! Na natepana:! A:ma:le naimano agowa ukamidadawama: editata mabu a:imano woki Godotamo kiyata:wita:, a:ma: epono wokilo okolinata!”
24 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya, “Kebe lumagite na waloma:enema: ubi diyatimene, dopamo ebete ebeno tanalo dodolomatilite ebeno kewa olotolowa agute na ebo nowaloma:enemene.
25 Nanitabola, kebe lumagite ebeno igilo nagodone damoeda:mene ebeno igilote kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite ebeno igilo na mabuma: datutimene ebete nanitabo igilo ebo ka:nuimene.
26 Ebema: lumagite opono inamabu bilibilinomo uwatenomo eba uwatelo, ebeno igilo datutimene ebe lumagino wiya keleka:? Ebete ebeno igilo walo ka:kelaema: beda: inamabu na:kikaemene? Gabo puliyala, kitana:.
27 Nanitabola, Epono Naniwite ebeno wade-talena nopopiago ega:walo Nabiwi Godokono elawo alonomago ka:pemene. Ebe tetelo ebete epono tanalo eba anagilamelelamelo ibino modobo woko wiya nanitabolo kikalaemene.
28 Na la:tamo nani tabo gemo, me tetelo dilukuliona ibi epetapiate Epono Naniwi ebeno Kawo Elawodawano elawago da:pemene, ebe kawo tanalo dopamo umite walone ebo ka:elaoma:na:.”

17

Godokono Elawo Alonomote Ya:sukono Ape Da:pukuimiya
Mak 9.2-13; Luk 9.28-36

1 Ebene sikisi egela dolopoligiya Ya:sute Pitako, Ya:imesiko, ega:walo ebeno ekawi Yoneko, ibinomo magataliya damela ununomo ida:mo.

† **16:18:** Pita mailono magumu nitana ‘Nokolala.’

2 Ebe tetelo ebe waloma:tapino dopo apulo Ya:sukono apete iyama: ediya,
ebene ebeno ololote egelano pukuilame keba kunula:ka: ebakonoma: eba
eda:lo, ebeno pupuliono inamabuate atumu keyakeyanomoma: eda:omiya.
3 Ebene waloma:tapino ololo apuamo Moseseko ega:walo Elayako iba:te
pemaimite Ya:suago tabo ebo gelitiya.
4 Ebe tetelo Pitate Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, ale malo da:pola:nama:,
kalakala kawonomola. A:ma: ubi diyata:emene, nale nupunupu netewa-
kapiya ketemotemamo, idi a:imanola, idi Mosesekonola, idi Elayakonola.”
5 Pitate ebe tabo eba kiyawautalo, ebe tetenomolo pukuilame tema
iyanomote pete ibi gito panalopamidaliya, ebene tema magumune tabote
ma kunu piya, “Me naimano kapiya Gudunomola, na ebetamo nekalakali-
tamo. La: ebeno tabo nolowiala:.”
6 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe tabo olowite kawonomamo eba
toletoleolo opamo ebo gudiya,
7 wiyasiya Ya:sute pete ibi eba pologiolelo na:pegiya, “Nemaimiala:,
akotoletoleala:!”
8 Ebe tetelo iba:te balidi da:meleiya lumagi idi kumiya:, Ya:suko kapiyate
ebolo utiti.
9 Iba:te unu damelane eba piwitiolo Ya:sute ibi napanaliya, “La:le kebe
anoano tanalo kuma:ema, ebe tanalo me tetelo epetapi akoanala:la:,
wiyasiya Godote na Epono Naniwi a:ene walo dakadipanatenemene epo
ebo kanalemamota.”
10 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya, “Mabu keleka:
Godokono Totomu iyatulamepiate degelanaka, Elayate dopamo pete,
ebeno walogabo apune Kelisote ka:pemene?”
11 Ebete tabo eba wiyalo negiya, “Nanitabola, Elayako dopamo pete
tanalo bilibilinomo ka:pa:tuputupuilaemene.
12 Na la:tamo negemo, Elayako epatamo iyalo a:pi wiyasiya iba:te ebeno
tanalo kiyatawaoa:, ebene iba:te ibino ubilo kawokawo kuba ebetamo osiy-
odilolenakiya. Ebema: la: niyatawala:, Epono Naniwite atumu iba:godone
kawokawo temeteme nanitabolo kuwatemene.”
13 Ebene ebe waloma:tapiate ebe tabono magumu wadenomamo ma
kunu lawiya, Ya:sute Yoneko obamo waduba:midaoledawano tanaloma: ge.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Koi Wadekobi Da:midiya
Mak 9.14-29; Luk 9.37-43

14 Ebe tetelo iba:te epo epetapiatamo da:pemaimiya, dubu idite Ya:sutamo
pete pupamo pokolite
15 na:pegiya, “Kawodawa, a:ma: naimano koi na:nilakapoima:! Mabu ebe
ea: tanalote lawenako, ebema: tete epetapilo ebe elamo bega, obamo bega,
eba kunu wagelena.
16 Nale ebe a:ma: waloma:tapiatamo demagaeakamo, wiyasiya iba:godolo
elawo puliyala ebe wadekobi ka:midima:.”
17 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Eiye, la: nanitabokobi midia:
kubakuba epolata! La:le natamo mibo ikanamenamata, ebema: na
ubia:nola tete geyageyalo la:go okolinama:! La: koi natamo nemaga:la:!”
18 Ebene Ya:sute kuba uliyana kawiya daniya ebete koi magumune gito
nemaigiya, ebe tetenomolo koite wadekobi ebo olowiya.
19 Ebene epo epetapino pola:na: tetelo Ya:suko waloma:tapiate ebe-
tamo pelamete na:pegeliya, “Mabu keleka: ale kuba uliyana aliboma:
ka:modobaka:?”

20 Ebete iba:tamo negiya, “Ebe mabu ma kunu bitana, la:imano
nanitabokobi midi tanalote depesoma: eda:ona. Na la:tamo nani tabo gemo,
mastada kikopu kawoa:, da:pesonomola. Wiyasiya la:imano nanitabokobi
midi tanalote makonoma: deda:mene, la:imano elawote modoboma: eba
eda:lo me damelatamo kegelamamota, ‘A:ma: mene ebamo na:toatepa!’
ebene damelate la:imano tabamo ka:tuduwatamene. Me tabo nanitabola,
la:godolo nanitabokobi midi tanalo eba itanalo osiyodiloa: tanalo idite
a:kitanamene, iyo, kodakoda tanalote modobonomoma: keda:mene.
21 Ebema: la:le la:imano ilukuli magumulo tete epetapilo bae naoa:no
eba pola:nalo Godago tabo degelawenakoma, la:le elawo ebo kelaemamota
mako kuba uliyana aliboma:.”*

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Mak 9.30-32; Luk 9.43-45

22 Tete idilo Ya:suko waloma:tapiate Ga:lili opolo kapiyama: walo
da:kediya, ebete iba:tamo negiya, “Godote Epono Naniwi kubakuba epono
kotamo kiyatimene,
23 ebene iba:te ebe kanakapuima:na:, wiyasiya netewa-kapiya egelalo
Godote ebe a:ene walo kakadipatemene.”
Ebema: Ya:suko waloma:tapiate ebeno tabo olowite tepo temeteme ka-
wonomo ebo lawiya.

Godokono Motono Ka:pita:isin Wiya† Alomo Tanalo

24 Ya:suko waloma:tapiate Kapeniyama duliyomolamo da:pelamiya,
ebe tetelo dubu epetapiate Pitatamo pemaimiya Godoko Amamateno
Iya Motono ka:pita:isin wiya uwatema:. Iba:te tabo ma kunu
pegeliya, “La:imano iyatulamedawate Godokono Motono ta:kese mani
a:kiyatinakole?”
25 Pitate negiya, “Iyo, iyatinako.”
Ebene Pitate motamo da:nodoliya ebete tabo gea:no dopamo Ya:sute ebe
naniya, “Saimono, a:imano woki keba kunula:ka:? Me opono kawokawo
elawodubatamo ta:kese mani piyate kalomonake? Atu opo epatela:ka: o
kapela epatela:ka:?”
26 Pitate ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Kapela epate a:ka:tuwa: alomon-
aka.”
Ya:sute negiya, “Iyo, nanitabola, atu opo epate gabamaniatamo ta:kese
mani kalomona:. Numa:la:, a Yu epo me Isalaela opono gudila, ebema:
mabu keleka: ale Godokono Motono wokopiatamo ka:pita:isin mani dikala-
menakoma:? Mabu kitana:.
27 Wiyasiya na iba:tamo temeteme ikalaema: ubia:nola, ebema: a:ma:
Ga:lili Paka:mo toawete tudi nanawotalama:. Dopamo dapalimene ebe
namo lawa:wete ebeno tabo a:na:ma:midama:wete kapiya siliba mani ebo
numiye, ebene a:ma: ebe mani lawa:wete Godokono Motono wokopiatamo
na:nikalamiye, a:imano ega:walo naimano ka:pita:isin wiya tanaloma:.”

18

Kawodawama: Potele Na:keda:mene
Mak 9.33-37; Luk 9.46-48

---

* **17:21:** Ma:t 17.21 buka apuno tabo Ma:tiyute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya. † **17:23:** Me ka:pita:isin wiya alomo tanalo ma kunula. Yu epo magumulo dubu bilibilinomate ulama bilibilinomolo me mani alomonakiya Godoko Amamateno Iya Moto kosiyodiloma:.

1 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapiate pelamete ebe napaniya, “Godote
Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo kawodawama: potele
na:keda:mene?”
2 Ebene ebete gudu da:peso ebetamo ka:mite ibino tetenomamo adipite
3 negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, la:le la:imano amama woki iyakobi
midila:wete gudi egege keba kunula:ka: ebakonoma: neda:iyala:, mabu
la: eba kunu wagelea:no Godokono Kawo Elawodawano duliyomolamo
a:ka:nopila:oaema.
4 Nanitabola, kebe lumagite mako gudu da:pesomu ebe a:ka:tuwa: ebe
opamo diyatimene, ebete Godokono Kawo Elawodawano duliyomololo
kawodawama: ka:neda:mene,
5 ega:walo kebe lumagite naimano mailamo mako gudu da:peso
kalakalago dowalubina ebete na atumu na:kowalubinina.”

Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanalo
Mak 9.42-48; Luk 17.1-2

6 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ebema: da:peso gudute na nanitabokobi
eba midininalo, kebe lumagite ebe kuba gabamo dowabuga:tana, modobola
epate ebe lawete ebeno kuwokoba:mo kawo nokolanomo ma:midaomete
kewa: kolomamo neba:idiloma:na: ebete kulukulu obamo kololuma:.
7 La: nolowiala:, me opote kubanomo ka:kubamene! Nanitabola, Sai-
tanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalate epatamo kemaimioma:na:,
wiyasiya kebe lumagigodone mako kuba tanalote demaigamene, Godote
ebetamo kuba wiya kawonomo kikaemene!
8 “Ega:walo a:imano kotote o agowate a:ma: kuba gabamo
dowabuga:tatana, modobola a:ma: itamidawete iyabaiamo neba:idila!
Modobola a:ma:le kapiya kotago o kapiya agowago Godokono Igilo
Duliyomolamo nopegama:, kubala koto netewago ega:walo agowa
netewago Godote a:ma: Ela Opamo neba:idiloma:. Nanitabola, ebe
duliyomololo elate uwomua: tetelo nowaena.
9 Ega:walo a:imano balidite a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana, mod-
obola a:ma: magoba:wete iyabaiamo neba:idila. Modobola a:ma:le ba-
lidi kapiyago Godokono Igilo Duliyomolamo nopegama:, kubala balidi
netewago Godote a:ma: Ela Opamo neba:idiloma:.”

Sipi-goeote Dalatidi Ebe Iyatulame Oi
Luk 15.3-7

10 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la:tamo negemo, Godote egege
gudi kawonomamo eba malagidilolelo ebete ebeno nopopi iba:tamo pali-
bolenako ibi ka:pa:buiyalatelema:. Ebema: la: nanisiwale, la: mako gudu
da:peso ubia:noma: eda:wete la:imano tabamo ebe akokubaima:la:.
11 Ega:walo me tanalo idila. Piyate kuba osiyodilole magumulo dalatidi-
olena, na Epono Naniwite ebe epono igilo mula:lelaema: piyamo.*
12 “Ebema: la: me tanalo keba kunu na:kemalagidilaema? Dubu idi ebeno
100 sipi-goeogoeate da:pola:mena, ebene kapiyate dalatidimene ebete beda:
tanalo na:kosiyodilomene? Iyo, ebete 99 sipi-goeogoeo wade uwago opolo
miyapate, ebete unuunu damelamo walo ka:nodolote dalatidi ebe sipi-goeo
ka:nowadimene.

---

* **18:11:** Ma:t 18.11 buka apuno tabo Ma:tiyute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

13 Nale la:tamo nani tabo gemo, ebe dubuno kalakalate bitana alatidiolea: 99 sipi-goeogoeo epetapiatamo, wiyasiya ebete dalatidi ebe sipigoeo da:nuimene ebeno kalakalate kawonomoma: keda:mene. Nanitabola, kalakala beda: kawonomola:ka:!
14 Ebema: la:imano Unu Duliyomolono Nabiwi atumu ubia:nola mako gudu da:peso kapiyate alatidima:."

A:ma:tamo Kuba Dosiyodilolena Ebe Dawano Tanalo

15 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "A:imano naniwite a:ma:tamo kuba tanalo dosiyodilomene, a:ma: diya gabodo towawete ebeno kuba tanalo ebe na:niyatuma:. Ebene ebete a:imano tabo nanitabonomolo dolowimene, modobola a:ma: eba:go walo namutudawama: na:kediyala:.
16 Wiyasiya ebete a:imano tabo olowia:noma: deda:mene, ebe tetelo a:ma: walubima: a:ma:le kapiya o netewa epo epetapi na:nuwatiye, ebene la: naniwitamo palo tolama:wete atu tabo kawiya dananaema, ebete ebe tetelo la:imano tabo nanitaboma: ka:midimene.
17 Wiyasiya ebete la:imano tabo olowia:noma: walo da:keda:mene, la:le ebeno tanalo sosi epatamo nanawokalimiyala:, ebene ebete sosi epo bilibilinomono tabo olowia:noma: deda:mene, modobola, nitanamene. Ebe tetelo la:le ebe nanitabokobi midia:dawa keba kunula:ka: ega:walo mani pilo dubu keba kunula:ka: ebako lumagima: mida:wete eba:go kapiyama: walo akoeda:oala:."

Matuolamole Ega:walo Palamiole Tanalo

18 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Na la:tamo nani tabo gemo, la: Saitanakono tanalo kodiyobaema: ebe keba kunu dematuomeaema, ebe matuomeo tanalote Godokono Unu Duliyomololo eba kunu ka:nitanamene, ega:walo lumagino igilo ka:mula:ema: la: kebe tanalo me opolo depamiaema, ebe atu tanalote Unu Duliyomololo pami eba kunu ka:nitanamene.
19 Ebema: nale la:tamo tanalo idi na:kegemo, la: nanitabokobi midipi netewate woki kapiyama: eda:wete naimano Unu Duliyomolono Nabiwi toweomelo ebete tanalo idi matuomeoma: danaema, nanitabola, ebete la:imano tabo olowite eba kunu kosiyodilomene.
20 Mabu netewa o netewa-kapiya nanitabokobi midipiate woki kapiyago eba pola:nalo, iba:te naimano mailo deka:ima:na: nale ebolo iba:go nanitabolo ka:lutamo."

Lumagino Kuba Dodomatimi Ubia:noma: Dedi Ebe Wokodawano Iyatulame Oi

21 Ebe tetelo Pitate Ya:sutamo pete na:pegiya, "Kawodawa, naimano ekawi natamo kuba dosiyodilolenako na ebeno kuba kebako teta:mo na:ka:dodolomatilimo? Sebeni teta:mo modobola:ka:?"
22 Ya:sute ebetamo nowamiya, "Na a:ma:tamo negemo, sebeni teta:moa:. Ao, modobola a:ma:le a:imano okolina tetelo ma kunu 77 teta:mo ebeno kuba egebolema:wete na:dodolomatiliminakiye."
23 Ebene ebete tabo moga:melo negiya, "La: numa:la:, Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo me oino magumu keba kunula:ka: eba kunula. Opo idino Kawo Elawodubute ebeno kawokawo mani eba ka:la:miolelo ebeno woki nitameni ebeno wokopino nanitabokobi midi tanalo ka:pulamelelaema:. Ebene ebete ebeno woki ma kunu iyatiya, wokopi magumulo piyate ebegodone walubi mani gito duwata:digiya ibino tanalo ka:tuputupuilaema:.

24 Ebene ebete mani ka:la:miole dowagilimi, ebe tetelo epetapiate ebe-
tamo dopo wokodawa magaiya, ebe dubute teni taoseni kawokawo mani
ebegodone dopamo gito uwata:digi.
25 Mabu ebete ebe mani wiyama: ebegodolo gabote kitania:, ebema:
Kawo Elawodubute ebeno opopiatamo tabo ma kunu gi, 'La: me dubu,
ebeno kamiyale ebeno gudi eba:go, ibi bilibilinomo uwata:wete maniamo
midiola:wete kawokawo dubu epetapiatamo nikalama:la:, iba:te ilukulina
tetelo ibino wiya: wokopima: keda:onama:. Na ebe gabodo me dubuno kuba
wiya ebetamo kikaemamo.'
26 "Ebe tetelo wiya: dubute opamo gate ebeno pupamo okolite Kawo
Elawodubutamo towetoweolo negi, 'Iyaiya, a:ma: nuta:tepa. Na gabo
numite ebako kawo wiya nanitabolo ka:pa:wiyamo!'
27 "Kawo Elawodubute wiyasiya ebe nilakapoimilo nani, 'A:imano wiya:
tanalo nale egebolemetate a:dodolomatilimata. A:ma: kalakalago na:toa!'
28 "Wiyasiya ebe wiya: wokodawate Kawo Elawodubugodone nemaigate
eba tolo ebeno namutudawa idi ebo numi, ebe namutudawate ebegodone
dopamo 100 mani egege duwati, walo ebetamo ka:wia:. Ebe tetelo ebete ebe
kuwokobene lawete eba adimagotelo nani, 'A:ma: naimano mani natamo
samonomamo na:wiya!'
29 "Ebene ebeno namutudawate opamo gate ebetamo towetoweolo negi,
'Iyaiya, a:ma: nuta:tepa. Na gabo numite nanitabolo ka:pa:wiyamo!'
30 "Wiyasiya ebete ebeno namutudawa nilakapoimia:no idoko motamo
gito magati, ebete ebolo eba okolinalo ebeno epate pa:wiyate ebe ebo
ka:powagalima:.
31 Ebe tetelo wokopi epetapiate ebe tanalo umite tepo temetemema:
eba eda:olo, iba:te tolamete ibino Kawo Elawodubutamo ebe tanalo ebo
nawokalimiya.
32 "Ebene Kawo Elawodubute ebe wokodawa ka:mite kawonomamo
eba analo negi, 'A:ma: kuba wokodawanomolata! A:ma:le ka:lo duiyalo
na da:toweonama:wa:ka, nale a:imano wiya: tanalo kawonomo gito ege-
bolema:kamata.
33 Ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano wokodawa idi
ka:nilakapoima:wa:ka:, nale a:ma: da:nilakapoimitakama eba kunu?'
34 Ebe tetelo Kawo Elawodubute ebetamo kawonomamo dowate idoko
motamo gito nalibi, ebete ebolo kawo temetema:go eba okolinalo teni
taoseni kawokawo mani wiyate ebo ka:pemaigama:."
35 Ebene Ya:sute uwomu tabo olowiopiatamo negiya, "La: numa:la:!
La:le la:imano tepo magumuno nilakapo awokalilamea:no ega:walo epo
epetapino kuba egebolelamea:no, ebe tetelo naimano Unu Duliyomolono
Nabiwite la:tamo atumu eba kunu osiyodilote la: kawo temeteme baiamo
kanalibolema:ta."

19

Kamiyale Alibuti Tanalo
Mak 10.1-12

1 Ebene Ya:sukono tabo kiyawao tanalote dolopoligomiya, ebete Ga:lili
opo atepate Yudiya opodo petote Yodane Kolomo apuamo gito nemaigiya.
2 Ebe tetelo epo bilibilinomate ebe opamo ebe dowaloma:tiya, ebete ibino
temetema:gopi wadekobi ebo na:midioliya.
3 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:suko kuba gabamo kowabuga:tama:
ebetamo pelamete ebe napalatediya, "Kamiyalete ebeno awitamo beda:

kawo kuba osiyodilote ebo nakalibutimene? O ebe tetelo awite ebe
dalibutimene Godokono Totomu Tabo bakadikanalemene?”
4 Ya:sute tabo eba wiyalo negiya, “Modobola la: Godokono Buka apuno
tabo idi wadenomamo nemalagidilala:. Ebe tabote ma kunu itana, Godote
me opono wagilimi mabune dubula kamiyalela osiyodiloliya,
5 ebene ebete negiya, ‘Me mabuma: dubute ebeno nabiwila menokola
miyapate, ebeno kamiyala:go kapiya bailo kokolioma:na:, ebene ibi nete-
wapiate kapiyama: eda:te walo iyama: a:keda:ma:na:.
6 Iyo, ibi kapiyanomola.’ Numa:la:, Godote ibi netewapi kapiyakobi
a:midiliya, ebema: lumagite ibi iyakobi midilima: modoboa:.”
7 Ebene Pa:lisi tanebapi dubate Ya:sutamo negeliya, “A:ma: degeawa: ebe
tabote nanitaboma: deda:mene, keleka: mabu Mosesete totomu tabo ma
kunu diyatiya, dubute ebeno kamiyale alibutima: kamiyale alibuti pepa
osiyodilote ebetamo kikaemene?”
8 Ya:sute iba:tamo negiya, “Mabu la:imano tepo magumu kodakoda-
ibinomola Mosesete me totomu la:tamo ebema: ikalamiyata, wiyasiya me
opono wagilimi mabune Moseseko teta:mo pemaiga ebe tanalote eba kunu
kitanamia:.
9 Ebema: nale la:tamo gemo, kamiyalete dubu ida:go kuba osiyodiloa:no,
ebe tetelo ebeno awite ebe alibutite kamiyale idi daidimene, ebete
Godokono ololo apulo ebe kamiyale pilolo kelaemene.”
10 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negeliya, “Dubute kamiyale
lawe magumulo mako kodakoda tanalote ditanamene, modobola dubate
kamiyale a:kuwatolema:na:.”
11 Ebe tetelo Ya:sute wiyasiya negiya, “Nale la: diyatulametama ebe
tabono magumu kodakodanomola. Godote piyatamo mulo dikalaemene
ibinomate ibino wokilo me tabono magumu laema: ka:modoboma:na:.
12 Dubu epetapiate kamiyale uwatolema: ka:modobona:, mabu
epetapi ibino apete menokobino tepo magumulo kubakubadopoma:
eda:tepaolamiya. Ega:walo dubu epetapiate kamiyale uwatolema:
ka:modobona:, mabu gowela magumulo epetapiate ibi eba kunu
amilateliya. Ega:walo dubu epetapiate kamiyale uwatolema:
ka:modobona:, mabu ibi a:ka:tuwa: ibi eba kunu midilina Kawo Elawodawa
Godokono woko kosiyodilonama:. Ebema: kebe lumagite me tabono
magumu laema: da:modobomene, modobola ebete nelaemene.”

Ya:sute Guda:tamo Koto Dowatiolelamiya
Mak 10.13-16; Luk 18.15-17

13 Ebene epate gudi Ya:sutamo nemagataliya ebete iba:tamo koto eba
watiolelamelo Godoko kanama: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:.
Wiyasiya ebe waloma:tapiate epo kawiya eba analelo ibi dodiyoboliya,
14 Ya:sute ibino osiyodilo tanalo umite negiya, “Gudi natamo pelaema:
modobola. Ako-odiyobola:la: mabu mako epate Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na ebe duliyomolamo ka:nopila:oma:na:.”
15 Ebene ebe gudi kowalubilima: ebete ebeno koto iba:tamo watiole-
lamete, ibi eba miyapalo ebeno to gabodo gito tiya.

Inamabu Bilibilinomago Dubute Ya:sutamo Da:piya
Mak 10.17-31; Luk 18.18-30

16 Ebe tetelo dubu idite Ya:sutamo pete na:pegiya, “Iyatulamedawa, na
beda: wade tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo na:kelaemo?”
17 Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:le wade tanalo osiyodiloma: na
beda:ma: kanana:wa:? Godoko kapiyate wadedawala, ebema: a:ma: ubi

diyata:emene ebeno Igilo Duliyomolamo nopegama:, modobola a:ma:le
ebeno Totomu Tabamo na:tuduwatanakiye.”
18 Dubute ebetamo nowamiya, “Kebe totomu taboma: kegeawa:?”
Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “A:ma: lumagi akoanakapuma:la:,
lumagi idino kamiyale pilolo akolawa:la:, inamabu pilolo akouwata:la:,
lumagi idino tanaloma: a:da: tabo akokiyawala:,
19 ega:walo a:imano nabiwila menokola ibino tabamo
na:tuduwatanakiye. Ega:walo totomu tabo idite ma kunu bitana, a:ma:
a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma:
niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.”
20 Ebene ebe oli ape dubute Ya:sutamo negiya, “Na me totomu tabo
bilibilinomo kodakodalo uwatete kapiya idi kadikanaliya:. Ebema: na beda:
tanalo idi na:kosiyodilomo?”
21 Ya:sute tabo eba wiyalo negiya, “A:ma:le wade lumaginomoma:
keda:ema: ubi nanitabolo diyata:emene, modobola a:ma: toawete epetapi-
ate a:imano inamabu maniamo uwateometate, a:ma:le ebe mani nigol-
ogolopiatamo gito na:nikalamola:. Ebe tetelo a:ma: walo ka:pa:wete na
nowaloma:eniye, ebene a:imano inamabu bilibilinomate Godokono Unu
Duliyomololo ka:nepola:nama:na:.”
22 Ebe oli ape dubute ebe tabo olowite tepo mibago gito tiya, mabu ebe
inamabu bilibila:godawanomola.
23 Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya, “Na la:tamo nani tabo gemo,
Godote Kawo Elawodawama: deda:na, inamabu bilibilinomagodawate ebe
duliyomolamo nopegama: kodakodanomola!
24 Nale la:tamo tanalo idi na:kegemo, ka:molo-goeote* kaliku walu-
ono moe iyado nilupigama: kodakodama: eda:na, gaboa:nola. Atumu
inamabu bilibilinomagodawate Godokono Kawo Elawodawano duliy-
omolamo nopegama: kodakodanomoma: eda:na, gabote nanitabonomolo
a:kitanamene.”
25 Ya:suko waloma:tapiate ebe tabo olowite kawonomamo la:wa:ote
ebetamo negeliya, “A:ma:le degeawa: ebe tabote nanitaboma: deda:na,
piyate modobola:ka: Godote ibino igilo mula:lelaema:?”
26 Wiyasiya Ya:sute ibi ulamenate negiya, “Epate a:ka:tuwa: ibino igilo
mula:lema: modoboa:, wiyasiya Godoko kapiyate modobola mabu ebe-
godolo elawo bitana tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.”
27 Ebene Pitate Ya:sutamo eba wiyalo negiya, “A:ma: numa:, a inamabu
bilibilinomo miyapate a:ma: nowaloma:enata. Ebema: Godote atamo beda:
wiya na:kikaeaemene?”
28 Ya:sute iba:tamo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, Godote me opono
iyaiya inamabu bilibilinomo olinoma: da:midilimene, ebe tetelo na Epono
Naniwite naimano Kawo Elawodawano okoli bailo kawo alonomago kokoli-
tamo. Ebene atu tetelo la:le na dowaloma:ena:wenama, la: kawokawo
elawodubuno ilukuli bailo ilukula:wete Isalaela 12 gu epono iyaiya tanalo
anagilamelelamepima: keda:omamota.
29 Nanitabola, kebe lumagite ebeno moto, o ebeno nanila nanikubila
ekakila, o ebeno nabila menokobila gudila ega:walo ebeno opo, ebete na

* **19:24:** Ya:suko tetelo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te alagiole ka:molo-goeogoeo kawokawono-mamo ibino woko osiyodilolenakiya. Iyo, iyaiya tete epetapilo ka:molo-goeogoeate ibino inamabu watanakiya mulu opamo, ega:walo tete epetapilo iba:te pema: watenamiya.

mabuma: ebe iyaiya tanalo da:miyapamene, ebete ebe atu tanalo bilibilinomo walo ka:kuwatemene, ega:walo walone nale ebetamo uwomua: igilo kikaemamo.
30 Iyo, ka:lo dopopi bilibilinomo da:pola:na iba:te walone walogabopima: keda:oma:na:, ega:walo ka:lo walogabopi da:pola:na iba:te walone dopopima: keda:oma:na:."

20

Da:imi Pali Wokopino Iyatulame Oi

1 Ebe atu tetelo Ya:sute na:kegiya, "Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ma kunula. Kawo dubu idite duiyanomolo maigate ebeno motone piwisigate ebo ti ebeno da:imi pali wokopi ka:nuwatema:.
2 Ebene ebete dubu epetapi nulamete iba:tamo kapiya egelano woko wiya ikalaema: nanali. Iba:te ebeno tabo olowite modoboma: degeliya, ebete ibi ebo aliboli ebeno pali woko ka:nowagilima:.
3 "Ebene egelate kela:mo da:podolatepi, ebete walo ka:tote dubu epetapi olowame bailo gito lamota:onalo da:nulami,
4 ebete iba:tamo negi, 'Modobola la: atumu naimano pali wokamo na:ka:tolama:la:, ebene nale woko wiya la:tamo modobolo kikalaemamota.'
5 Ebe tetelo iba:te atu pali wokamo gito ka:tolamiya.
"Ebene egela tuli tetelo ega:walo egelate da:ponolobigatepi, ebe netewa teta:mo ebete walo ka:tote wokopi epetapi atumu ka:nulamete wokamo ebo kanaliboli.
6 Ebene egelate walo da:ka:toatepi, ebete walo ka:tote dubu epetapi olowame bailo gito lamota:onalo nulamete nananali, 'Beda: mabuma: la: ka:lo egelalo wokoa:no gito da:pola:wenama?'
7 "Iba:te ebetamo nowamiya, 'Mabu idawate atamo woko kikaeama:ka:.'
"Ebene kawo dubute iba:tamo negi, 'Modobola la: atumu naimano pali wokamo na:ka:tolama:la:.'
8 "Dadimoni ebe pali namutudawate penate ebeno woko umidawatamo na:pegeni, 'A:ma: wokopi bilibilinomo ka:la:miawete wiya nikalamola:. Walogabonomolo woko da:powagilima:ka ebe dubagodone wagilima:wete, wiyasiya duiyanomolo woko da:powagilima:ka a:ma:le ibi uwomulo nowalubiliye.'
9 "Ebene walogabonomolo woko dowagilimiya ebe dubate dopamo pelamenate, ebete iba:tamo kapiya egelano modobo woko wiya eba kunu ikalameni.
10 Ebene duiyanomolo woko dowagilimiya ebe dubate pelamenate kawodopamo na:puwatenamu pemalagidiloniya, wiyasiya ebete iba:tamo atu wiyanomo kikalamoleni.
11 Ebe tetelo iba:te wiya uwatenate pali namutudawatamo ubia: tabo eba gelanalo,
12 ibi magumulo idawate penate na:pegeni, 'Walone dowagilima:ka iba:te tete da:pesamo posiyodilote wiyasiya ebe woko wiya ago modobolo beda:ma: kuwate, mabu a egela kawonomolo woko kawo koloago osiyodilutakama:?'
13 "Ebe tetelo ebete nowamini, 'Naimano namutudawa, na kuba tanalo idi a:ma:tamo kosiyodiloa:. Duiyalo a:ma:la, nala, ale nani tabonomo negelakama: a:ma: kapiya egelano modobo woko wiya kelawa:ema:, nale a:ma:tamo ma kunu ebema: ikaemata.

14 Ebema: a:imano wiya lawa:wete kalakalago na:toa. A:ma:le woko wiya
delawa:wa:, nale ebe atu modobo mani walone dowagilima:ka iba:tamo ubi
diyatimo, nale eba kunu kikalaemamo.
15 Me woko wiya mani ebe naimano manila, ebema: nale a:ka:tuwa:
naimano ubilo dosiyodilomo ebe naimano tanalola. Mabu keleka: a:ma:le
naimano nilakapo tanaloma: da:dowawena?' "
16 Ebema: Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya, "Nanitabola, ka:lo
walogabopi bilibilinomo da:pola:na iba:te walone dopopima: keda:oma:na:,
ega:walo ka:lo dopopi da:pola:na iba:te walone walogabopima:
keda:oma:na:."

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Mak 10.32-34; Luk 18.31-34

17 Ebene Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo eba tutalo, gabo tetelo
ebete ebeno 12 waloma:tapinomo uwatete tabo diya nanaliya,
18 "La: nolowiala:, a Yelusalemamo tolamitama:. Ebolo Godote Epono
Naniwi epatamo kikalaemene, ebene Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te ebe anaka-
puima: gelate
19 Yua:piatamo ebo kikalaema:na:. Ebe epate ebe kalakalatete
pa:ka:pa:ka:mo a:na:ma:ga:midaote ebe ebo kanakapuima:na:, wiyasiya
netewa-kapiya egelalo Godote ebe a:ene kadipatemene."

Waloma:tapi Netewapino Menokote Kuba Wokiamo Ya:suko Tanalo Idima: Daniya
Mak 10.35-45

20 Ebene Sebedikono gudino menokote ebeno guda:go Ya:sutamo pete
ebeno pupamo pokolite, ebete ebe kowalubima: napaniya.
21 Ya:sute ebetamo negiya, "A:ma: beda: ubi kiyata:wita nale a:ma:tamo
osiyodiloma:?"
Ebete tabo eba wiyalo negiya, "Me naimano gudi netewa
na:kulama:wita? A:ma:le Kawo Elawodubuma: deda:emene, a ubila a:ma:le
degeaemene idawate a:imano tumudi apulo ega:walo idawate pele apulo
a:imano Kawo Elawodubuno elawo magumulo kokoliutama:."
22 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, "La:le na wade wokiamo
kanana:wita:. La: modobola:ka: nale da:nimo ebe temeteme kalila:mo
nioma:?"
Iba:te negeliya, "A modobola."
23 Ya:sute iba:tamo negiya, "Me tanalo nanitabola, nale da:nimo la: ebe
kalila:mo niawete temeteme bolowionakomata. Wiyasiya naimano tumudi
apuamo ega:walo pele apuamo ilukuli tanaloma: nale a:kegemo. Nabiwi
Godote piyatamo dosiyodiloliya ibinomate ebolo ka:pola:nama:na:, iyo, me
tanaloma: ebete a:ka:tuwa: kegemene."
24 Ebene teni waloma:tapi epetapiate ebe tanalo olowite ebe dubu
netewatamo na:dowautiya,
25 wiyasiya Ya:sute ibi bilibilinomo ebetamo ka:la:mite negiya, "La:
iyatawalata, Godoko nanitabokobi midia:pino kawokawo dubate ibi
a:ka:tuwa: ibi eba wadipalatelelo epo epetapi kawonomamo analenaka,
iba:te ibino ubi tanalamo ka:tudila:onama:.
26 Wiyasiya la: ebako epoma: a:keda:oaema. Kebe lumagite la:imano
kawodawama: eda:ma: ubi diyatimene, ebete la:imano wiya: wokodawama:
neda:mene,

27 ega:walo kebe lumagite dopodawama: eda:ma: ubi diyatimene, ebete
la:imano idoko motono wokodawama: neda:mene, iyo, ebe a:ka:tuwa: ebe
oponomamo iyatinomo niyatimene.
28 Ma kunu Epono Naniwite da:piya, ebe ubia:nola me opo epate ebe-
tamo wiya: wokopima: eda:oma:, wiyasiya ebete na:piya epatamo wiya:
wokodawama: ka:peda:ma:, ega:walo ebeno igilo iyabaiamo iyatite ebeno
a:e wiyate epo bilibilinomo epetapi Saitanakono idoko motone gito kowa-
gailima:."

Ya:sute Balidi Tamiolame Dubu Netewa Wadekobi Da:midioliya
Mak 10.46-52; Luk 18.35-43

29 Ya:sute ebe waloma:tapiago Yeliko kawo duliyomolone da:nemaimiya,
ebe tetelo epo bilibilinomate ebe waloma:tiya.
30 Ebene dubu netewa balidi tamiolamepila, iba:te gabo niyakabolo
eba okoliutalo Ya:sukono pe tanalo olowite kawonomamo negeliya,
"Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le a na:nilakapoiama:!"
31 Ebema: epo bilibilinomate ibi kawiya analelo nodiyoboliya iba:te
taboa:no kokoliutama:, wiyasiya iba:te kawonomamo walo na:kegeliya,
"Kawodawa Ya:su, Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le a na:nilakapoiama:!"
32 Ebene Ya:sute ebamo utite ibi ka:la:mite iba:tamo negiya, "La: beda: ubi
kiyata:witama nale la:tamo kosiyodiloma:?"
33 Balidi tamiolamepiate negeliya, "Kawodawa, aimano balidi wadekobi
na:midioleama:."
34 Ebene Ya:sute ibi nilakapoilamelo ibino balida:mo ebeno koto dowa-
tiolelamiya, ebe tetenomolo ibino balidite wadekobi olowiolamete iba:te
Ya:suko ebo waloma:tiya.

21

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolamo Da:nopegiya
Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Yon 12.12-19

1 Ebene iba:te Yelusalema kawo duliyomolo niyakabamo eba pelamelo,
Betapa:gi duliyomolo niyakabodo tolamete Olibi Kewakewa Unu Dame-
lamo ebo nemaimiya. Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi netewa dopamo
eba nalibolelo
2 iba:tamo negiya, "La: ebe tatali duliyomolamo toawete, ebe duliy-
omolamo da:nemaima:ema donoki-goeo ala:mo ma:midao ebeno gudago
ka:nulama:digalemamota. Modobola la: ale pamiawete ebeno gudago
nemagaeliyala:.
3 Idawate la: odiyobolema: tabo degemene la: wiyasiya ma kunu kege-
lamamota, 'Kawodawate me donoki-goeogoeo ubila, ebete walo samono-
mamo kakapalibolemene.' "
4 Ebene me tanalote pemaigiya Godokono woki awokalimidawate degiya
ebe tabote nanitabokobi kolowima:. Iyalo tetelo ebete tabo ma kunu giya,

5 "La: Yelusalema epatamo na:negeliyala:,
'Numa:la:, la:imano Kawo Elawodubute la:tamo pita.
Ebete donoki-goeo unamo okolite milago pita,
iyo, la: numa:la:, ebete donoki da:pesago ba:pe.' "

6 Ebene Ya:suko waloma:tapi netewate tote, ebete keba kunu kegiyale
iba:te eba kunu nosiyodiliya.

7 Iba:te donoki-goeo ega:walo ebeno gudu Ya:sutamo magaelete, ibino watubino kaliku ibi unamo alomolamete, Ya:sute ebe kaliku unamo ebo okoliya.
8 Ebe tetelo epo bilibilinomo epetapiate ibino ga:ga:ga:ga: kaliku pupukulamete gabamo apoago tolamiya, ega:walo epetapiate puwala otolete gabamo atumu kapotameonatiya.
9 Ebene piyate da:dopiya ega:walo Ya:sukono walogabo apune da:pelamitiya, iba:te kapimiya kawonomamo ma kunu gelitiya,

“Da:ibidikono a:la:mu nadipata:la:!
Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe lumagi kawokobi na:midiye!
O epala:, la: Godoko moiolo
unamo nadipata:la:!”

10 Ebema: Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo da:nopegiya, me duliyomolo epo bilibilinomate ebe uima: pemaimiote na:pegeliya, “Me lumagi potelela:ka:?”
11 Ebe tetelo Ya:suago da:tolamitiya ibi bilibilinomate duliyomolo epono tabo eba wiyalo negeliya, “Me Godokono woki awokalimidawa Ya:sutela, ebete Ga:lili opono Nasalete duliyomolone pe.”

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya
Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Yon 2.13-22

12 Ebe tetelo Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motamo tote, ebe motolo ebete inamabu olowamepi nulamete ibi bilibilinomo elawonomamo na:na:ma:lateliya, ega:walo ebete mani odowaolepino patapata bigo olowamepino ilukuli patapatago ebo noba:midaolelamiya.
13 Ebene ebete iba:tamo negiya, “Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Naimano Moto epate Godoko Amamate Motoma: kegelama:na:, la:le wiyasiya pilo epono motoma: a:midimata.’ ”
14 Ebe tetelo balidi tamiolamepi ega:walo agowa tataipi, iba:te Godoko Amamateno Iya Motamo da:pelamiya Ya:sute ibi wadekobi ebo midioliya.
15 Wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te Ya:sukono wade anoano tanalo dulamitiya iba:te ebetamo na:dowautiya. Ega:walo ebe atu tetelo iba:te tanalo idima: ka:dowautiya ma kunu, gudi epetapiate eba gelatepautalo degelitiya, “Da:ibidikono a:la:mu nadipata:la:!” Ebe mabuma: iba:te
16 Ya:suko naniya, “A:ma: guda:te tabo kubanu degelita na:kolowiawita?”
Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Iyo, na nolowitamo. Modobola la: me Godokono Buka apuno tabo wadenomamo nemalagidilala:, ‘O aimano Kawodawa Godo, gudi egege ega:walo nono da:niona, a:ma:le ibino tabo magumune wadewade tabo kiyawaonakota a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: kemoiawenama:.’ ”
17 Ebene dadimoni Ya:sute ibi miyapanate kawo duliyomolo magumune maiganate Betani duliyomolamo tonate ebo nowatani.

Ya:sute Da:imi Noloa: Umei Kewa Dumiya*
Mak 11.12-14,20-24

18 Duiya idilo Ya:sute kawo duliyomolamo walo da:kolowamiya, gabo tetelo ebe bae kapete umiti,

---

* **21:17:** Epate umei kewano mailo Gogodala tabamo salibisama: ka:minaka.

19 ebene ebete umei kewa gabo niyakabolo pumite da:imi olema: ebamo
da:tiya wiyasiya paanomoiya nulamiya. Ebema: ebete umei kewatamo
negiya, “Uwomua: tetelo da:imite a:ma:godone a:ka:nolonakomene!” Ebe
tetenomolo ebe da:imi kewate alawoma: ebo ediya.
20 Ya:suko waloma:tapiate ebe tanalo umite kawonomamo anoanote
negeliya, “Umei kewate alawoma: samonomamo beda:ma: keda:le?”
21 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, la:
tete bilibilinomolo Godoko nanitabokobi eba midinalo la:imano tepo magu-
mulo woki netewama: eda:oa:no, nale umei kewatamo keba kunu kosiy-
odilomo, la:le ebe atu tanalo osiyodiloma: ka:modobomamota. Ega:walo
la: nanitabokobi midilo me damelatamo ma kunu degelaema, ‘A:ma: kewa:
kolomamo na:toatepa!’ la:le ebe tanalo nanitabolo kuimamota.
22 Iyo, nanitabola, la: Godoko nanitabokobi eba midinalo beda: tanaloma:
ebe da:toweoma:ema, ebe tetelo la:le ebe tanalo kelaemamota.”

Yu Watowatopiate Ya:sukono Elawo Mabuma: Ebe Dalatediya
Mak 11.27-33; Luk 20.1-8

23 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motamo tote epo eba niy-
atulamitalo, ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi
ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi, iba:te ebe odiyoboma:
pelamete ebe ma kunu palatediya, “A:ma: me iyaiya tanalo pokono
elawamo kosiyodilola:wena? Ega:walo me elawo a:ma:tamo potele kikame-
tia?”
24 Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Nale la: dopamo kapiya tanaloma:
kalateda:lemamota. La:le na wiya tabo wadenomamo dowaminama:ema,
ebene nale me tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo, ebe tanalo nale
la: ebo kanalemamota.
25 Naimano alateda: tabo la:tamo ma kunu bitana, Yonete epo
obamo dowaduba:midaolenaki, ebete ebeno elawo pogodone kelawile,
Godogodonela:ka: o lumagi idigodonela:ka:?”
Ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo apaminateuilo negeliya,
“Ale degelama: Godote Yonetamo elawo ikami, ebete kegemene, ‘Mabu
keleka: la:le ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:?’
26 Ega:walo a modoboa: ebe ma kunu anama:, me opo lumagite Yonetamo
elawo ikami, mabu ale me epono dowa tanalo tolemitama:. Ibi bilibilino-
mate negelana Yoneko Godokono woki awokalimidawala.”
27 Ebema: iba:te ibino tepo magumuno woki waminaolelo Ya:sutamo
negeliya, “Yonekono elawo mabu a iyatawa:.”
Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, “Nale la: atumu akanaletama nale me
iyaiya tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo.”

Koi Netewano Iyatulame Oi

28 Ebene Ya:sute ebe Yu watowatopiatamo negiya, “Na la:tamo oi tabo
idi ka:kiyawaomamo. La: ebe oi wadenomamo olowiawete ebeno magumu
natamo nawokalimiyala:. Kapiya dubute nokolinami, ebeno koi netewala.
Egela idilo ebete ebeno dopo koitamo pete na:pegi, ‘A:ma: toawete naimano
pali magumulo woko na:nosiyodila.’
29 Ebeno gudute nowami, ‘Ao, na ubia:nola,’ wiyasiya walone tetelo ebete
woki iyakobi midite wokoma: gito ti.
30 Ebene ebe dubute ekawitamo ka:pete atu tabo da:ka:pegi, ebe gudute
nowami, ‘Iyo, Aba, na ka:tomamo,’ wiyasiya ebete ka:toa:.”

31 Ebene Ya:sute ebeno tabo olowiopiatamo negiya, “La:imano woki keba
kunula:ka:? Gudi netewa magumulo ebeno nabiwi potele kekalakalaim-
ile?”
Iba:te negeliya, “Dopo gudutela.”
Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, ta:kese
mani elemasigilo uwatepi dubu ega:walo dubu bilibili kamiyale, iba:te
la:imano gobebobo uwatelametate Godokono Kawo Elawodawano duliy-
omolamo ka:nopila:oma:na:.
32 Mabu Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate Godokono tuputupu
gabodo da:pi, la:le ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:, wiyasiya
mani pilolo uwatepi dubu ega:walo dubu bilibili kamiyale iba:te ebe
nanitabokobi midite ibino tepo magumu Godotamo oba:midaliya.
Nanitabola, ebe tetelo la:le ibino tanalo dulamelelama:ima, wiyasiya
la:imano kubakuba woki iyakobi midilia:no Yonekono tabo kelawa:wea:.”

Tupina Da:imi Pali Atila:pino Iyatulame Oi
Mak 12.1-12; Luk 20.9-19

33 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Modobola la:le naimano iyatulame oi
idi nolowiala:. Kawo dubu idite pali osiyodilote tupina da:imi kewa ebo
ami, ebe da:imino mailo ebe gala:ipi da:imila. Amio tanalote dolopoligi,
ebete kala ga:dimite da:imi ii egedioleno nokola bobo obobote, pali
atila:pino unu nupunupu ebo eti. Ebe tetelo ebe dubute ebeno pali atila:pi
dubu epetapiatamo gito atepi, iba:te ebolo woko eba osiyodilonalo ebe pali
wadenomamo umilo ebeno da:imi kuwatolemenakoma:, ebene ebete mulu
opamo gito ti.
34 “Ebene da:imi tapio tete da:pi ebete pali atila:piatamo wiya: wokopi
epetapi napaliboli, iba:te iba:godone ebeno da:imi ka:puwatema:.
35 Wiyasiya pali atila:piate ibi uwatete idi gaubamo anagalimiya,
ega:walo idi gito anakapumiya, ega:walo idi nokolamo mapemiya.
36 Dopamo pali namutudawate kapiyakapiya wiya: wokopi paliboli,
ebene ebete walo epetapi bilibilinomo dakapaliboli pali atila:piate iba:tamo
atu kubakuba tanalo kosiyodiloliya.
37 Walogabonomone ebete ebeno gudu eba palibolo ebeno wokilo negi,
‘Nanitabola, iba:te naimano gudutamo ka:tudila:oma:na:.’
38 “Wiyasiya ebe pali atila:pi dubate ebe gudu pitalo dumiya iba:te
ibino taneba magumulo negeliya, ‘Numa:la:, me gudute nabiwino inamabu
namutudawama: deda:mene, ebe gudute na:pe. Ebema: modobola ale ebe
anakapumite ebeno pali kelaemalema:,’
39 ebene iba:te ebe lawete palino kala magumune neba:idilote gito
nanakapumiya.”
40 Ebema: Ya:sute olowiopiatamo negiya, “La:imano woki keba
kunula:ka:? Pali namutudawate mulu opone da:pemene, ebete beda:
tanalo na:ka:posiyodilomene pali atila:piatamo?”
41 Yu watowatopiate ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Nanitabola, ebete
ebe kuba wokopi kubanomamo palukolete kapanakapulaemene. Ebe
tetelo ebete ebeno pali atila:pi dubu epetapiatamo ka:pikalaemene, da:imi
nolo tetelo iba:te ebeno pali inamabu ebetamo wadenomamo kikameon-
akoma:.”
42 Ya:sute iba:tamo negiya, “La: dopamo Godokono Bukalo me tabo
nanitabolo eka:la:mioliamata,

‘Moto etepiate iyabaiamo diyatiya,
ebe alote wiyasiya

motono elawo mabuma: eda:na.
Me tanalo Godote osiyodili,
ebema: aimano wokilo nanoanoutama:!’

43 “Ebema: nale la:tamo negemo, Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe tanalo ebete la:godone puwatete piyagodolo wadewade nolo da:imi
da:pola:na ebako epatamo gito kikalaemene.
44 Numa:la:, nale alono tanaloma: degemo, ebeno kodakoda ebe nokola
keba kunula:ka: eba kunula. Iyo, me nokola unamo degamene ebe
lumagite keta:ta:puwatiomene, ega:walo me nokolate lumagi dita:timene
kedagodagoimene.”
45 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Pa:lisi
tanebapi epetapi iba:te Ya:sukono oi tabo dolowiya, iba:te ebo iyatawaiya
Ya:sute ibino tanaloma: kiyawaiya.
46 Ebema: iba:te ebe laema: ubi iyatitiya, wiyasiya iba:te epo tolelami-
tiya mabu ibi bilibilinomate Ya:suko Godokono woki awokalimidawama:
gelanakiya.

22

Dubute Kamiyale Lawe Soliyomuno Iyatulame Oi
Luk 14.15-24

1 Ebene Ya:sute iyatulame oi idi epatamo kiyawaolo negiya,
2 “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ma kunu itana. Kawo
Elawodubu idite ebeno koino kamiyale laweno soliyomu osiyodilote
3 ebeno wokopi ebo aliboli, ebete dopamo deka:la:mi ebe epo nuwatete
soliyomu baiamo kemagaelema:. Wiyasiya iba:te pelaema: ubia:noma:
eda:iya,
4 ebene ebete walo wokopi epetapi eba kanalibolelo na:kegi, ‘Na dopamo
deka:la:mimo, la:le ebe epo ma kunu walo nakananala:la:, ‘Na soliyomu
inamabu osiyodilola:kamo, kau-goeogoeo gadigadinomo alukola:kamo,
soliyomu inamabu bilibilinomo osiyodilole olopoligo. Modobola la:
pelama:wete na:penaoala:.’ ’
5 “Wiyasiya iba:te ebe tabo ubia:noma: eda:ote ibino iyaiya woko baiamo
gito tolamoliya, ma kunu idawate ebeno pali wokoma: ti ega:walo idawate
olowame baiamo ti,
6 ebene epetapiate Kawo Elawodubuno wokopi uwatete eba malogolelo
ibi ebo anakapulamiya.
7 Ebe tetelo Kawo Elawodubute kawonomamo dowalo ebeno gowelaopi
ebo naliboli, ebene piyate ebeno wokopi danakapulamiya, gowelaopiate ibi
kubanu anakapulamete ibino duliyomolo elamo gito imukalamiya.
8 “Ebe tetelo ebete ebeno wokopiatamo negi, ‘Naimano koino kamiyale
lawe soliyomuno inamabu bilibilinomo osiyodilola:kamo, wiyasiya nale
dopamo deka:la:imo ebe epo wadewadenoa:, iba:te pelaema: na ubia:nola.
9 Ebema: modobola la: kawokawo gabo gagao teta:mo tolama:wete,
la:le da:nulama:ema ebe epo bilibilinomo nananaliyala: iba:te naimano
soliyomu bae ka:penaoma:.’
10 Ebe tetelo wokopiate tolamete gabo gagao tetelo epo bilibilinomo ebo
nuwatiya, ma kunu nigologolopi ega:walo inamabu bilibilinomagopi, ebe
epo bilibilinomate kapimiya soliyomu baiamo pelamolete, iba:te bae kebe
motolo kenautiye ebe kawo moto gu gito taboki.

11 “Ebe tetelo Kawo Elawodubute epono koto uwatolelaema: soliyomu
motamo da:pi, ebete kapiya dubu ebo pumi ebete soliyomuno wade
kalikunomo pulia:no podoli.
12 Kawo Elawodubute ebetamo negi, ‘Namutudawa, mabu keleka: a:ma:
wade kaliku pulia:no da:podolawa:?’

“Ebe tetelo ebete ebeno tabo olowite kowamiya:,
13 ebema: Kawo Elawodubute ebeno opopiatamo negi, ‘Modobola la:
ebeno kotola agowala ala:mo matuolamolema:wete idoko magumamo
ba:idila:wete ebo nanatepiyala:. Ebete ebolo lalo eba oliomolelo kawono-
mamo kiimene.’ ”
14 Ebema: Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya, “Nanitabola, Godote
epo bilibilinomo ka:la:mina, wiyasiya ibi magumulo kapiyakapiyanomo
uwatenako.”

Loma Epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo Ta:kese Mani Ikameo Tanalo*
Mak 12.13-17; Luk 20.20-26

15 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapiate tolamete Ya:sukono tanaloma: ibi magu-
mulo tabo da:negeliya ibino ubi ebo niyatiya, iba:te ebe kuba gabamo eba
nowabuga:talo ebete kebako tabo gelo ebe ebo kelaema:.
16 Ebene iba:te ibino waloma:talepi epetapi ega:walo Kawo Elawodubu
Elodikono tanebapi atu tetelo Ya:sutamo aliboliya. Iba:te ebetamo
pelamete a:da: elemasigi gabodo na:pegeliya, “Iyatulamedawa, a iyatawala
a:ma: nani tabo lumagilata, iyo, a:ma: epo Godokono gabo wadeno-
mamo iyatulamenata. Nanitabola, a:ma: epetapino gito gela tanalamo
ka:tuduwatawenakoa:, ega:walo a:ma: epo unu nikapiamo kulama:wena:,
ma kunu lumagi idi atepalo lumagi idi ebo a:kelawa:emene.
17 Ebema: a:imano woki awokalima:wete a nanaa:, Loma epono
Kawo Elawodubunomo Sisatamo ta:kese mani ikameoma: modobola:ka: o
kubala:ka:? A ebetamo ba:kikameoma: o a:kikameoma:?”
18 Ya:sute ibino elemasigi tanalo iyatawate negiya, “La: mena netewa
epolata! Mabu keleka: la:le na masiginima: dowagela:witama?
19 La: mani kapiya natamo nikanama:la:.”

Ebene iba:te kapiya mani ebetamo dikamiya,
20 ebete ibi nalateda:liya, “Me manilo da:pola:na, mailo ega:walo ololo
pokonola:ka:?”
21 Iba:te negeliya, “Kawo Elawodubunomo Sisakonola.”

Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Sisakono inamabu Sisatamo nikameala:,
wiyasiya Godokono inamabu Godotamo nikameala:.”
22 Ebema: iba:te Ya:sukono tabo olowite eba anoanolo ebe atepate gito
tolamiya.

A:e Magumune Igilamo Maimio Tanalo
Mak 12.18-27; Luk 20.27-40

---

* **22:14:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya ela-
wonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opamo alibolenaki, ebene iba:te ebe iyaiya
opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo ebo nuwatelamenakiya, ebe maniamo
ibino Loma gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:.

23 A:e magumune maimioa:noma: degelana, ebe epo Sa:diyusi
tanebapila.† Ebe atu egelalo ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete
24 tabo ma kunu pegeliya, “Iyatulamedawa, Mosesete Godokono tabo ma
kunu giya, ‘Dubute a:ete kamiyale gudia:no datepamene, ebeno ekawite ebe
amole lawete ebeno naniwino tanaloma: gudi nosiyodilolemene.’
25 Aimano epo magumulo kapiya dubuno sebeni koiate ilukulinamiya.
Dopo gudute kamiyale lawete gudi ulamea:no a:iya, ebene ebeno ekawite
ebeno amole gito kelawiya.
26 Ebe tetelo ebe atumu gudi ulamea:no gito ka:iya, ega:walo tetedawa
idite eba kunu kowageliya. Ebene ebe sebeni atu alailame bilibilinomate
eba kunu a:elaiya,
27 wiyasiya kamiyalete walone gito a:iya.
28 Ebema: iba:te a:e magumune igilamo demaimioma:na:, ebe Kawo
Egelalo ebe kamiyalete sebeni dubu magumulo pokono kamiyalema:
na:keda:mene, mabu ebe ibi bilibilinomate aida:tepaiya?”
29 Ebene Ya:sute iba:tamo nowamiya, “La: Sa:diyusi tanebapiate la:imano
wokilo epono a:ela tanaloma: kubanu gelanakomata, mabu la: Godokono
Buka tabo ega:walo ebeno elawo iyatawa:.
30 Me tanalo ebe nanitabola, epate a:e magumune maimio tetelo iba:te
kamiyale walo a:ka:piaidiolema:na: ega:walo dubu a:ka:puwatolema:na:,
iyo, iba:te Godokono Unu Duliyomolono nopopimu bilukulionama:na:.
31 Ebe mabuma: Godokono Bukate a niyatuamena a:elaopiate a:e magu-
mune maimioma:, iyo, ebete ebeno Bukalo la:tamo iyalo degiya ebe tabo la:
nanitabolo eka:la:mioliamata. Ebe tabote ma kunu itana,
32 ‘Nanitabola, na Godotela. A:ibalayamako, Aisa:keko, ega:walo
Ya:ikoboko, iba:te uwomua: tetelo poko kamamatene, na ebetela.’ Ebema:
la: Sa:diyusi tanebapi, la:imano wokilo na:kemalagidilawenama ebe
ewonino igilate olopoligoiya? Ao, kolopoligiya:, mabu a:elaopiate Godoko
kamamatena:, wiyasiya piyate igilolo dilukulina ebe eponomate ebe ama-
matena.”
33 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sukono tabo olowite ebeno tabamo
anoanolo nekalakalautiya.

Kebe Totomu Tabote Kawonomoma: Keda:nale
Mak 12.28-34; Luk 10.25-28

34 Ya:sukono tabote Sa:diyusi tanebapino tabo dalukolelamiya, ebe tanalo
Pa:lisi tanebapiate olowite iba:te kapimiya ebetamo pelamiya.
35 Ebene ibi magumulo dubu idi ebe Godokono Totomu Tabo iy-
atawanomola, ebete Ya:suko kuba gabamo wabuga:tama: ebe palateda:lo
na:pegiya,
36 “Iyatulamedawa, Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo kebe
totomute kawonomoma: keda:nale?”
37-38 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Godokono Totomu Tabo
bilibilinomo magumulo me tabote kawonomoma: eda:na, ‘A:ma: a:imano
Kawodawa Godoko nilakapolo nemalagidilona, a:imano tepo magumuno-
mamo, ega:walo a:imano uliyanano elawamo, ega:walo a:imano woki
kawonomamo.’

---

† **22:23:** Ya:suko tetelo Sa:diyusi epo ebe Yu epono taneba idila, iba:te Pa:lisi tanebapino iyaiya totomu bilibilinomamo ka:tudila:onakia:. Ega:walo epate a:elaote a:ene walo kemaimiote Godotamo da:nemaimioma:na:, ebe tanalo Sa:diyusi tanebapiate nanitabokobi ka:midinamia:, ebema: iba:te ebe atu nanitabokobi midia: tanalamo epo iyatulamenakiya.

39 Ega:walo me totomu kawonomo idi atumu ba:kitana, ‘A:ma: a:ka:tuwa:
a:ma: demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo
dokolina ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.’
40 Nanitabola, Godote epatamo Mosesedo dikalamiya ega:walo ebeno
woki awokalimipiate ebeno Bukamo dakuloliya, ebe Totomu Tabo bilibili-
nomono magumu ebe kapiyala, me kawokawo totomu netewa magumulo
ba:pola:na.”

Godokono Alibodawa Kelisoko Potelela:ka:
Mak 12.35-37; Luk 20.41-44

41 Ebene Pa:lisi dubate ibino taneba magumulo eba pola:nalo Ya:sute ibi
nalateda:liya,
42 “La: Kelisokono tanaloma: keba kunu kemalagidilawenama? Ebe
pokono a:la:mula:ka:?”
Iba:te ebetamo nowamiya, “Da:ibidikono a:la:mula, ebeno walone gudi
magumune kawokalamene.”
43 Ya:sute iba:tamo negiya, “La:imano tabo nanitabola, ebema: mabu
keleka: Da:ibidite Kelisoko ebeno Kawodawama: deka:miya? Iyo, ebete
Godokono Uliyanano elawamo tabo ma kunu kiyawaiya,

44 ‘Kawodawa Godote naimano Kawodawa
Kelisotamo nege,
‘A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
ebene a:ma:go gowelaopi
a:ma:le naimano elawamo
ibi ka:mikitaolema:ta.’ ’ ”

45 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “La: me tabo eba
malagidilolo na nanana:la:, Da:ibidite ebeno a:la:mu Kelisoko ebeno Ka-
wodawama: ka:milo ebete Godokono tumudi apuamo okolima: giya, ebema:
ebe tanalote keba kunu na:ka:pemaigamene?”
46 Ebe tetelo ibi magumulo lumagi idite Ya:sutamo wiya tabo gema:
ka:modobiya:, ebema: ebe tetene wagilimite epate ebe tabo idi alateda:ma:
na:toletoleutiya.

23

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Amama Tanaloma: Degiya
Mak 12.38-39; Luk 11.43,46; 20.45-46

1 Ebene Ya:sute epo bilibilinomo ega:walo ebeno waloma:tapiatamo tabo
eba kiyawaolo negiya,
2 “Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, Godote
iba:tamo Mosesekono gobebobo ikalamiya, ma kunu Mosesete Bukamo
dakuloliya iba:te ebe Totomu Tabo wadenomamo niyatulamenakoma:na:.
3 Ebema: iba:te la: Godokono tabamo tudila:oma: danaletanakoma:na:,
modobola la: na:tudila:onakiyala:, wiyasiya la:le ibino iyaiya ilukuli tanalo
dulama:ema la: ibi akoibamilatela:la:, mabu iba:te epetapi kawonomamo
analenaka wadewade tanalo kosiyodilolema:, wiyasiya nanitabo tanalo
puliyala, iba:te ebe atu wadewade tanalo kosiyodilolenakoa:.
4 Numa:la:, iba:te ibino totomu tabamo epatamo iyaiya mibomibo tanalo
ikalamenaka, iyo, ibino totomu tabo ebe epate mibomibo inamabu okolamo
dowaguatena eba kunula. Ebema: iba:te epono mibomibo dulaema:na:

walubi tanalo da:pesonomo idi kiyatinakoa:, koto makupiolete gito lamota:onanaka.
5 Ega:walo ibi ubi kawonomola epate ibino unu tama eba ulamelelamelo
ibi wadewadepima: kegelama:. Ebema: Godokono Buka apuapuno tabo
iba:te egege pepamo akulolete ibino wato kaliamo ebo matuolamolenaka,
ega:walo ibino watubino kalikuno apuapu iba:te baelamu a:deote ebo
osiyodilolenaka.*
6 Ibi ubi kawonomola soliyomu osiyodilo tetelo kawokawo ilukuli bailo
ilukulite ka:pola:nama:, ega:walo ibi ubila a Yu epono balidi ibilamole moto
gulo kawokawo dubuno ilukuli bailo kilukulima:.
7 Iyo, ibi ubila olowame bailo epate ibi ulamete ebo kowalogolema:,
ega:walo ibi ubila epate ibi iyatulamepima: keka:la:ima:."

Ya:sukono Waloma:tapiate Amamaoma: Modoboa:

8 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo walo na:kegiya, "Modoboa:
epo epetapiate la:tamo iyatulamepima: gelama:, mabu nanitabola, la:
bilibilinomo kapiya alailamelata ega:walo na la:imano kapiya Iyatulamedawanomola.
9 Ega:walo me opolo la: lumagi idi la:imano nabiwima: akomida:la:, mabu
la:imano kapiya Nabiwinomo Unu Duliyomololo bokolina.
10 Ega:walo modoboa: epo epetapiate la:tamo watowatopima: gelama:,
mabu na Kelisote la:imano kapiya Watodawanomola.
11 Ebema: kebe lumagite kawodawama: eda:ma: ubi diyatimene, modobola ebete la:imano wiya: wokodawama: neda:mene,
12 mabu kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kawoma: da:midimene Godote
ebe da:pesoma: ka:midimene, ega:walo kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe
da:pesoma: da:midimene Godote wiyasiya ebe kawoma: ka:midimene."

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Mena Netewa Tanaloma: Degiya

Mak 12.40; Luk 11.39-42,44,52; 20.47

13 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Godokono Totomu iyatulamepi
ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: walone kuba wiya kawonomo kelaemamota,
mabu la: mena netewa epolata! Epate Godokono Kawo Elawodawano
duliyomolamo opila:oma: da:pelamenaka, la:le wiyasiya ibino gabo mopilamenamata. La: a:ka:tuwa: opila:oma: ubia:nola, ebema: la: ibi atumu
na:kodiyobolenamata!
14 "Nanitabola, Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi,
la: mena netewa epolata!
"La:le amoleamoleno inamabu a:da: elemasigi tanalodo eba uwatelo
ebo opoliyalelamenakomata, ebene la:le ebe tanalo kuba:noma: gelalo
tolama:wete Godotamo balidi eba nibilamolelo ga:ga:ga:ga: towetowe tabo
ebo negelanakomata, mabu la: ubila epate la:imano tanalo umilo la:
wadewadepima: kegelama:. Ebema: nanitabola, la:le kuba wiya kawonomo
kelaemamota!†

---

* **23:5:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: Totomu Tabo 6.6-9 ega:walo Nabas Ka:la:miole 15.37-41 nulamiye. Me buka apuapuno tabo ebe Godote Mosesedo Yu epatamo dikalamiya ebe totomu tabo netewala. Ya:suko tetelo Pa:lisi tanebapi epetapiate ebe totomu tabo netewa kodakodalo uwatete ibino amama tanalodo eba osiyodilolelo wiyasiya ibino tepo magumulo nanitabo tanalo puliyala, ka:pola:lamenamia:. Ebe mabuma: Ya:sute ibi kawonomamo analiya. † **23:14:** Ma:t 23.14 buka apuno tabo Ma:tiyute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

15 “Nanitabola, la: Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: mena netewa epolata!

“La: kewa: kolomolo ega:walo opo kawonomolo amamago wapata:lamenamata kapiya lumagi idi lawa:wete la:imano tanebadawama: ka:mida:ema:, ebene ebe oli lumagite la: eba ibamilatelelo atu iyaiya kuba tanalo osiyodilolete wiyasiya ebeno kubate la: bilibilinomono kuba kodoilimene. Ebema: nanitabola, la: bilibilinomate kapimiya Ela Opamo ka:niwitiomamota!

16 “Eiye, la: piyate kuba gabo diyatulama:wenama, la: ebe balidi tamiopi dubulata!

“La: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: ma kunu gelanakomata, ‘Potele Godoko Amamateno Motono mailamo kiyawaote, ebete ebe tabo walo dakadikamidalemene, ebe tanalo kubanoa:. Wiyasiya ebete atu tabo Godokono Motono golodo inamabuno mailamo da:kiyawaomene, ebete ebeno tabo kodakodakobi midite walo akadikamidalemene.’

17 Nanitabola, la: balidi tamiolamepi dubula ega:walo la: daedale wokiagopilata! Godoko Amamateno Motono talena kawonomola, wiyasiya moto gulo ditana ebe golodo inamabuno talena kawoa:!

18 “Ega:walo la: tanalo idi ma kunu gelanakomata, ‘Potele Godoko watidilono patapatano mailamo kiyawaote, ebete ebe tabo walo dakadikamidalemene, ebe tanalo kubanoa:. Wiyasiya ebete ebe patapata unulo ditana ebe kalimagono inamabuno mailamo atu tabo da:kiyawaomene, ebete ebeno tabo kodakodakobi midite walo akadikamidalemene.’

19 “Nanitabola, la: balidi tamiolamepi dubulata! Godoko watidilono patapatano talena kawonomola, wiyasiya ebe unulo ditana ebe kalimagono inamabuno talena kawoa:!

20 La: nolowiala:, ebe patapatate Godoko watidilonoma: itana, ega:walo epate patapata unamo dalomonaka ebe kalimagono inamabuate atumu Godoko watidilonoma: ka:pola:na. Ebema: lumagite talena patapatano mailamo da:kiyawaomene ebete ebeno tabo walo akadikamidalemene, ega:walo idawate talena kalimagono inamabuno mailamo da:kiyawaomene ebete atumu ebeno tabo walo akadikamidalemene.

21 Nanitabola, aimano Kawo Talena Godote ebeno Amamateno Motolo okolina, ebema: lumagite Godokono talena mailamo da:kiyawaomene ebete ebeno tabo walo akadikamidalemene, ega:walo idawate Godokono Motono mailamo da:kiyawaomene ebete atumu ebeno tabo walo akadikamidalemene.

22 Ega:walo me tanalo idila, Godokono Unu Duliyomololo ebete ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo bokolina. Ebema: lumagite Unu Duliyomolono mailamo da:kiyawaomene ebete ebeno tabo walo akadikamidalemene, ega:walo idawate Kawo Elawodawa Godokono mailamo da:kiyawaomene ebete atumu ebeno tabo walo akadikamidalemene.

23 “Nanitabola, Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: mena netewa epolata!

“La: la:imano pali inamabu bilibilinomo magumulo teni apuapu eba anagilamolelo Godotamo ebeno apu wadenomamo ikameonakomata. Ebe tanalo magumulo la: kapiya tanalo da:pesonomo kawotawenakoa:, wiyasiya Godokono kawokawo totomunomo osiyodilolema: la: wadenomamo kemalagidilawena:. Ma kunu la: epagodolo tuputupulo kilukula:wena:, ega:walo la:le ibi nilakapolo kemalagidilola:wena:, ega:walo la:imano osiyodilole tanalodo Godokono nanitabo tanalo kawokalima:wena:. Ebema: modobola la: ebe kawokawo tanalo

nosiyodilolenala: ega:walo atu tetelo egege tanalo osiyodilolema: akododolomatila:la:.
24 Eiye, la: piyate gabo kubanu diyatulama:wenama, la: ebe balidi tamio dubulata! Ebema: la:imano osiyodilo tanalo ma kunula, la: obo nio tetelo la: dopamo obo eba wadipapalamiolelo egege inamabu umagago balamo alomonakomata, wiyasiya la:imano kalili magumulo da:pola:na ebe kawokawo abale inamabu ulamea:no obago gito nionakomata!
25 "Nanitabola, Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: mena netewa epolata! La:le la:imano kalili ega:walo meleki unu apu ukulalenakomata, wiyasiya la:imano tepo magumulo da:pola:na ebe tanalo kukulala:wenakoa:, ebema: la:le pilo gabodo ega:walo kateneno ubi gabodo dosiyodilola:wenakoma, ebe kawokawo kuba tabokaonomola.
26 Ebema: a:ma: Pa:lisi balidi tamiodawa, modobola a:ma: kalili magumu dopamo ukulawete ebene bala atumu na:kukuliye! Ebe gabo kapiyado a:imano daleyate kolopoligomene.
27 "Nanitabola, Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: mena netewa epolata!
"Iyo, a:elaopino bobo baino piki epate wadewade tita:gonoma: da:midilinaka, la: eba kunula mabu unute wadenomamo pola:na wiyasiya piki mabulo epono goa abale tabokaote pola:na!
28 Nanitabola, eba kunu epate la:imano unu tama eba ulamelelamenalo la: tuputupupima: ka:la:minata, wiyasiya la:imano tepo magumulo mena netewa tanalo ega:walo kuba osiyodilole tanalate la:godolo tabokaote pola:na."

Godokono Totomu Iyatulamepiate Ibino Kuba Wiya Laema: Ya:sute Walo Da:kegiya
Luk 11.47-51

29 Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, "Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi, la: kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la: mena netewa epolata!
"Numa:la:, la:imano ewoniate Godokono woki awokalimipi danakapulamenakiya, la: me tetelo ebe Godokono tuputupu wokopi unamo eba wadipalatelelo ibino bobo bai wadenomamo osiyodilola:wete kaiyakaiya ebo amionakomata.
30 Ega:walo atu tetelo la: na:kegelanakomata, 'Aimano ewoniate dilukulinamiya, a ebe tetelo iba:go nilukulinataleka:, ale Godokono woki awokalimipiatamo walubi eba iyatilo aimano wadewade osiyodilole tanalodo ibino igilo ba:mula:lelamiyana:.'
31 Ao, la:le atumu ibi banakapulama:wiyana:! Numa:la:, la: a:ka:tuwa: la:imano tabamo la:imano kuba woki awokalilamenakomata, iyo, la: ewonino gudilata!
32 Ebema: la:imano ewoniate dowagilimiya, modobola la: ibino kuba kawonomo opoliyawete la:imano kuba wiya Godogodone nelawiyala:!
33 "Eiye, la: kaluno gudilata, iyo, la: bu kalulata, ebema: la: Ela Opono wiya tanalone keba kunu nakalautiaema?
34 "Nale la: nanitabonomolo analemata, nale Godokono woki awokalimipi ega:walo ebeno mulopi dubu ega:walo ebeno nani Totomu iyatulamepi la:tamo kapalibolemamo. Wiyasiya la:le ibi epetapi kewamo eba tupuguilamelo kanakapulaemamota, ega:walo la:le epetapi la:imano balidi ibilamole motolo pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:tiolemamota, ebene naimano wokopiate la:imano temeteme ikalame magumune duliyomolo ida:mo

danalautioma:na:, la:le ebamo nemaimiawete ibi walo duliyomolo ida:mo
ka:ka:na:ma:talemamota.
35 Ebema: la:le kuba wiya kelaemamota, mabu me opono wag-
ilimi mabune la:le Godokono woki awokalimipi anakapulamenakimata.
Tuputupudawa A:ibolokono kalimate opamo deka:ka:liya, ebe tanalo wag-
ilimi mabula. Ebene la:le tuputupu wokopi epetapi bilibilinomo anakapu-
lama:wete, uwomu tetelo Godoko Amamateno Motolo la:le Balakayakono
gudu Sekalayako ebo kanakapumiyamata, iyo, ebete ebe Motono Talena
Bailo ega:walo Godotamo kalimagono ikameo bai tetenomolo eba utitalo,
la:le ebe kubanomamo anagalimiyamata.
36 "Ebema: na la:tamo nani tabonomo gemo, me tete epatamo ebe kuba
bilibilinomono wiyate nanitabolo ka:pemene."

Ya:sute Yelusalema Duliyomolono Tanaloma: Tepo Temeteme Diyatawiya
Luk 13.34-35

37 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "O Yelusalema, Yelusalema! A:ma:le
Godokono woki awokalimipi anakapulamenakota, ega:walo ebete a:ma:
kowalubitama: dapalibolenako, a:ma:le ibi nokolamo mapelama:welo
akanakapulamenakota. Tete geyageyanomolo na ubi iyatinaimo a:imano
epo naimano etakamo kitakeamidalema:, kakabate ebeno gudi ditakeami-
dalenako eba kunu, wiyasiya a:ma: ubia:noma: eda:namiyata!
38 Ebema: umu numita:, a:imano duliyomolote kubanomo ka:kubamene.
39 Nale a:ma:tamo negemo, a:imano epate na tete geyageyanomolo
a:kunaema:na:, wiyasiya a:imano walonepiate Godotamo ma kunu dege-
lama:na:, 'A:imano mailago da:pita, ale ebe unamo kadipatemalema:!' ebe
tetelo nale walo da:ka:pemo iba:te na ebo kunaema:na:."

24

Godoko Amamateno Iya Moto Kubaimi Tanalo
Mak 13.1-2; Luk 21.5-6

1 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto atepate eba tolo, ebe
waloma:tapiate ebetamo pelamete ebe kawokawo motono tanaloma: ebo
paniya.
2 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, "La: me inamabu bilibilinomo
na:kulama:witama? Na la:tamo nani tabo gemo, walone me motono
tanaloma: nokola idite idi unulo a:ka:pola:nama:na:, mabu gowelaopiate
nokola bilibilinomo mapitaolete opamo iyalekenomo ka:piyalekema:na:."

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Mak 13.3-13; Luk 21.7-19

3 Ebene Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelalo eba okolitalo, ebe
waloma:tapi a:ka:tuwa: ebetamo pelamete na:pegeliya, "A:ma:le a nanaa:,
Godokono Moto kubaimi tanalote kebe tetelo na:ka:pemaigamene? A:ma:le
me opamo walo da:ka:pa:emene, ebe tanalo ega:walo me opono uwomu
tanalono tetema: a beda: anoano tanalote na:kiyatuaemene?"
4 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya "La: nanisiwale. Lumagi idite la:
demasigilitamene, la: ebeno tabo ako-olowiala:,
5 mabu dubu bilibilinomo epetapiate naimano mailamo pelamete
ka:pegelama:na:, 'Na ebe Kelisotela!' ebene iba:te epo bilibilinomo ma kunu
eba pemasigiolelo iya gabamo ebo kemagatalema:na:.
6 Ega:walo la:le iyaiya opo epono gowelao tanalo ega:walo ibino gow-
elaoma: nopo iyati tanalo kolowiomamota. Ebe tetelo la:le la:imano

woki kodakodailama:wete akotoletoleala:, mabu me tanalate nanitabolo
ka:pemaimioma:na: wiyasiya ebe tete ebe uwomu tetea:.
7 Nanitabola, opo epetapino epate opo epetapino epago
ka:gowelaoma:na:, iyo, opo idite opo iditamo gowela tanalo
kosiyodilomene, ebene iyaiya duliyomolo epetapilo epate baea:no
kilukulioma:na: ega:walo mumulate iyaiya opo bilibilinomamo
ka:pelaema:na:.
8 Numa:la:, kamiyalete gudu laema: temeteme dowagilimi, me tanalo
bilibilinomo eba kunula.
9 “Ebe tetelo iba:te la:tamo kawokawo temeteme eba ikalamelo
la: elawamo uwatetate anakapulaema: kemagatalema:ta, ega:walo na
mabuma: opo bilibilinomono epate la:tamo ka:dowaoma:na:.
10 Ebene epo epetapi bilibilinomate ibino nanitabokobi midi magumulo
agowa eba ukamidaolelo, iba:te ibino namutupiatamo dowaote diya ga-
bodo ibino mailo ibi anakapulamepiatamo kowatama:na:.
11 Ega:walo Godokono mailamo a:da: tabo kiyawaopiate
ka:pemaimioma:na: epo epetapi bilibilinomo kuba gabamo kemagatalema:.
12 Ebe tetelo kuba osiyodilole tanalote kawonomoma: keda:mene, ebema:
epono tepo magumulo nilakapo kimalagidilo tanalote gibagibanomoma:
keda:oma:na:,
13 wiyasiya numa:la:, kebe lumagite kodakodalo utite uwomuamo
da:nemaigamene, Godote ebeno igilo ka:mula:emene.
14 Ebema: Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalono Wade
Tabo ebeno wokopiate dopamo me opo kawonomolo ka:kiyawaoma:na:
iyaiya opono epo bilibilinomate kolowioma:, ebene me opono uwomu ebo
ka:pemaigamene.”

Talena Bai Kubaimidawano Tanalo
Mak 13.14-23; Luk 21.20-24

15 Na Ma:tiyute buka ka:la:mioledawatamo negemo, a:ma: me tabo
Ya:sute degiya wadenomamo niyatawa.
Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Godokono woki
awokalimidawa Da:niyolote dopamo degiya ebe tanalote nanitabolo
ka:pemaigamene, ebema: Godokono Moto kubaimidawate ebe talena bailo
utitalo la:le ebe duma:ema,
16 ebe tetelo modobola Yudiya opo epate unuunu damelamo nalau-
tioma:na:.
17 Iyo, moto tanatimilo dokolitamene, ebe lumagite moto guamo
a:ka:nopegamene ebeno inamabu uwatema:,
18 ega:walo tumulo woko dosiyodilutamene, ebe lumagite walo motamo
a:ka:toamene ebeno lubudino kaliku laema:.
19 “Numa:la:, lamitulamitu ega:walo nono dikalamena ebe
kamiyala:tamo ebe egelate kubanomoma: keda:mene!
20 Ebema: modobola la: Godoko na:toweomiyala:, la:imano alautio
tanalote gibagiba tetelo o wokoa: talena egela tetelo akopemaigala:,
21 mabu ebe tetelo kawokawo temetemenomate nanitabolo
ka:pemaimioma:na:. Numa:la:, me opo wagilimi mabune wagilimite ka:lo
me teta:mo pemaiga, ebakobako temetema:te dopamo ka:pemaimiya:,
ega:walo walone tetelo ebakobako temetema:te walo a:ka:pelaema:na:, iyo,
iba:te kapiya tetenomolo ka:pemaimioma:na:.
22 Me tanalo nanitabola, Godote ebe tete gopowaimia:no lumagi idite
me opolo igilolo a:kokolinamene, wiyasiya ebete deka:la:mioliya ebe epo
nilakapoilamelo tete ka:gopowaimene.

23 “Ebe tetelo lumagi idite la:tamo ma kunu degemene, ‘Numa:la:,
Godokono Alibodawa Kelisote malo bokolina!’ o, ‘Ebete ebolo bokolina!’
la: nanitabokobi akomida:la:,
24 mabu elemasigi Kelisoma: eda:opi ega:walo naimano mailamo a:da:
tabo kiyawaopi, iba:te pemaimiote iyaiya anoano tanalo kawokawonomo
kosiyodilolema:na:. Iyo, ibi ubila ebe osiyodilole tanalamo Godote
deka:la:mioliya ebe epo iya gabamo kemagatalema:.
25 Numa:la:, me tanalate pemaimioa:no nale la: dopamo analemata.
26 “Ebema: iba:te la:tamo ma kunu degelama:na:, ‘Numa:la:, Kelisote bulu
opolo bokolina!’ la: ebamo akotolama:la:. Ega:walo iba:te da:kegelama:na:,
‘Numa:la:, ebete lumagi idino motolo opegate ba:luta!’ la: nanitabokobi
akomida:la:.
27 Nanitabola, molete da:la:uwa:midamene ebe tetelo egelate tobolo
unu kawonomo eba pukuilamelo alote apune wagilimite apuamo gito
ka:petomene, ebema: na Epono Naniwite walo da:ka:pemo naimano pe
tanalote eba kunu kitanamene, iyo, me opo epo bilibilinomate naimano pe
tanalo kuima:na:.
28 “Me tanalo ebe nanitabola, abale inamabute kebolo kitanamene,
waliate aleola:go ebamo ka:guditama:na:.”

Epono Naniwino Pe Tete
Mak 13.24-27; Luk 21.25-28

29 “Ebe kawo temeteme tetete dolopoligomene, ebe tetenomolo egelate
kidokomene ega:walo saganate a:ka:pukuilaemene, iyo, mawela:te tobolo
unune opamo ka:pa:gudima:na: ega:walo tobolo ununo elawoelawo inam-
abuate kalela:oma:na:.
30 Ebe tetelo Epono Naniwino elawo awokalimino anoano tanalote tobolo
unulo ka:pemaigamene, ebene me opono iyaiya epo bilibilinomate kawo
tola:go kiimima:na:, mabu Epono Naniwite tobolo unune eba piwisigalo
iba:te ebe ebo kuima:na:, ebete ebeno elawago ega:walo alo kawonomago
ka:pemene.
31 Ebene ebeno nopodawate tutele kawonomamo eba molelo, ebete Unu
Duliyomolono nopopi epetapi iyaiya opo bilibilinomamo kapalibolemene,
Godote deka:la:mioliya ebe epo me opo apune apune ka:puwatema:.”

Umei Kewano Tanalo
Mak 13.28-31; Luk 21.29-33

32 “La: umei kewano tanalone me tanalo idi wadenomamo niyatawala:.
Katomono wuiate pemaimite olioli paa da:mogoiamidalema:na:, ebe
tanalote la: kiyatulamema:ta ulamano tete ebe netatali,
33 ebema: la:le me temeteme tanalo bilibilinomo dulama:ema, la: kiy-
atawaomamota Epono Naniwino pe tete tatalila, ebe gigiyudo opegama: pe.
34 Na la:tamo nani tabo gemo, me tanalo bilibilinomate dopamo
ka:pemaimioma:na:, walone me tete epate ebo ka:elaoma:na:,
35 iyo, me opo ega:walo tobolo unu iba:te kolopoligoma:na:, wiyasiya
naimano tabote a:kolopoligomene, uwomua: tetelo bitanamene.”

Epono Naniwino Pe Tete Epate Iyatawa:
Mak 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36

36 “Numa:la:, epate ebe Kawo Egelano tete iyatawa:, Unu Duliyomolono
nopopi ega:walo Godokono Gudu iba:te iyatawa:, Nabiwi Godo kapiyate
iyatawala.
37 Nowako tetelo kebako tanalote ka:pemaigiyale, Epono Naniwite walo
da:ka:pemene ebe tetelo atu tanalote ka:ka:pemaigamene.

38 Mabu obote pea:no iba:te ebe tetelo bae naota ega:walo elawo da:imi
obo kawonomamo niota, dubate kamiyale uwatoleta ega:walo kamiyala:te
dubu uwatoleta, iba:te eba kunu eba wagelenalo Nowate kawo peamo ebo
opegiya.
39 Ebe tetelo iba:te kiyatawaonamia: obo kawonomote odolote ibi bilibili-
nomo danakapulaemene, ebema: Epono Naniwite walo da:ka:pemene ebe
tetete eba kunu kitanamene.
40 Ebe tetelo dubu netewate tumulo dowapaitama:na:, Epono Naniwite
pete idi eba pelawelo idi ebo katepamene,
41 ega:walo kamiyale netewate bae delapautama:na:, ebete pete idi eba
pelawelo idi ebo katepamene.
42 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala:, mabu la: iyatawa: la:imano Ka-
wodawano pe tete.
43 Ega:walo me tanalo idi na:kemalagidilala:. Moto namutudawate
pilo lumagino pe tete diyatawamene, ebete ebe idoko kawonomolo ebe
teta:mo kolowionamene, mabu ebe ubia:nola pilo dawate ebeno motamo
ka:popegama:.
44 Ebema: la: atumu nolosiyodilala:, mabu diyala, la: olowioa:no eba
ilukulinalo Epono Naniwite ebo da:ba:pemene.”

Mulo Wokodawa Ega:walo Daedale Wokodawa Ibino Tanalo
Luk 12.41-48

45 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Namutudawatamo da:tuduwatanako
ebe mulo wokodawano tanalo keba kunula:ka:? Nanitabola, namutu-
dawate ebe lawete wokopi epetapi ulamedawama: kiyatimene, ma kunu
ebete ibino bae nao tetelo iba:tamo bae kikalamolemene.
46 Ebene ebe mulodawate woko wadenomamo eba osiyodilonalo, ebeno
namutudawate pete ebeno tanalo da:puimene, ebe wokodawate kawono-
mamo kekalakalamene.
47 Na la:tamo nani tabo gemo, namutudawate ebe mulo wokodawano
tanaloma: eba pekalakalalo, ebete ebe ebeno inamabu bilibilinomo
ulamedawama: kiyatimene.
48 “Wiyasiya ebe wokodawate kuba woki lawete ebeno tepo magu-
mulo ma kunu degemene, ‘Naimano namutudawate tete geyageyadopolo
nokolina, samamo ka:pena:,’
49 ebe tetelo ebete woko osiyodiloa:no kuba osiyodilolepi epetapi-
ago ebeno namutudawano bae kawiya naote elawo da:imi obo ebo
ka:nioma:na:, ebema: ebete daedalema: eda:te wokopi epetapi alukole ebo
kowagilimene.
50 Ebene ebe daedale wokodawate olowioa:no eba okolinalo ebeno
namutudawano pe tanalo a:kiyatawamene. Ebe tetelo namutudawate pete
51 daedale wokodawa kawonomamo panagalimiote mena netewa epago
kanalibomene ebeno kuba wiya ka:nelaema:, ebe temeteme bailo iba:te lalo
eba noliomolelo kawonomamo kiimima:na:.”

25

Teni Buwelemeleno Iyatulame Oi

1 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ebe egelalo Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na, ebe tanalote ma kunu kitanamene. Dubu idite oli
kamiyale delawi, ebe tetelo teni buwelemela:te ibino wuiki alo uwatete
motone nemaimiote eba:go soliyomu baiamo tolaema: nemakopelitiya,
2 ibi magumulo paibu buwelemela:te daedalema: eda:iya, wiyasiya paibu
epetapiate wade wokiago tolamiya.

3 Ma kunu daedale buwelemela:te ibino alo dowatiya iba:te modobo
obago kowatia:,
4 wiyasiya wade wokiago da:tolamiya ebe buwelemela:te modobo obo
iyapote ibino alo ega:walo obo ebo watiya.
5 “Didokoni dubute soliyomu baiamo samamo ka:pemaigania:, ebema:
buwelemela:te tete geyageyalo nipo demakopeleniya iba:te gito laoniya.
6 Sele tetenomolo lumagi idite ma kunu gepateni, ‘Ebe dubu na:pe! La:
bilibilinomate eba:go alugoma: na:pelama:la:!’
7 “Ebe tetelo ebe buwelemela:te maimionate ibino alo pioma: eba wage-
lenalo,
8 ebene paibu daedale buwelemela:te ibino wade wokiago namutu-
piatamo negelaniya, ‘La:imano alo obo sa:sa: apuapu atamo ikaeaema:
modobola:ka:? Aimano alote tete tatalila ka:egaoma:na:.’
9 “Wiyasiya wade woki buwelemela:te iba:tamo negelaniya, ‘Ao,
ale la:tamo dikalamoletamene, a bilibilinomate modoboa:noma:
keda:omalema:. Modobola la: tolama:wete olowame motone obo
na:niyapoala:.’
10 Ebene daedale buwelemela:te obo olema: da:tolameniya, dubute soliy-
omu baiamo ebo pemaigani. Ebe tetelo paibu buwelemela:te dopamo wade
wokiago demakopeleniya, iba:te eba:go soliyomu motamo nodolonate moto
namutudawate gigiyu gito pemopini.
11 “Ebene paibu daedale buwelemele epetapiate walone da:pelameniya,
iba:te gigiyu niyakabamo putitatanate moto namutudawa ma kunu
pananiya, ‘Aimano Kawodawa! Gigiyu na:pa:iyamidaeama:!’
12 Wiyasiya ebete negeni, ‘Ao, na la:imano tanalo iyatawa:.’ ”
13 Ebene Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya, “La: olowiolo nilukuliniyala:,
mabu Epono Naniwino egela ega:walo tete la: kiyatawawena:.”

Kawo Dubute Wokopiatamo Mani Dikalamoliya Ebe Iyatulame Oi Luk 19.11-27

14 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe tanalote ma kunu kitanamene. Kawo dubu idite mulu opamo eba tolo
ebeno wokopi ebetamo ka:la:mite, iba:te ebeno inamabu ega:walo mani
wadenomamo kulamelemenama: iyaiya ikalamolete ebo tiya.
15 Ebe tetelo ebete iditamo 5,000 mani ikamiya, ega:walo iditamo 2,000
mani, ega:walo iditamo 1,000 mani, ibino wokiago modobolo eba kunu eba
ikalamolelo, ebete ibi gito miyapiya.
16 Ebene 5,000 mani delawiya ebe dubute tonomo tote bisnisi woko idi
eba nosiyodilolo 5,000 mani idi ebo nosiyodiliya,
17 ega:walo 2,000 mani delawiya ebe dubute atumu eba ka:nowagelelo
2,000 mani idi nosiyodiliya,
18 wiyasiya 1,000 mani delawiya ebe dubute tote damela nobobote ebeno
kawodawano mani gito nowaminiya.
19 “Ulama epetapi da:petolamiya ebe wokopino kawodawate walo ka:pete
iba:go kapimiya ibino mani uwomu ebo peka:la:miolelamiya.
20 Ebene 5,000 mani delawiya ebe dubute pete 10,000 mani eba pa-
wokalimilo na:pegiya, ‘Kawodawa, numa:. A:ma:le natamo 5,000 mani
ikanamiyata, wiyasiya naimano woko magumulo 5,000 mani idi walo
da:kosiyodilimo, mela bitana.’
21 Ebeno kawodawate ebetamo negiya, ‘Oe! A:ma: wade wokodawalata
ega:walo wade tuputupudawalata! A:ma: da:peso tanalo wadenomamo
osiyodiliata, ebema: na wiyasiya a:ma: naimano kawokawo tanalo epetapi

ulamedawama: ka:midimamota. A:ma: naimano kalakala soliyomu baiamo
na:popega.'
22 "Ebene 2,000 mani delawiya ebe dubute pete na:pegiya, 'Kawodawa,
numa:. A:ma:le natamo 2,000 mani ikanamiyata, wiyasiya naimano woko
magumulo 2,000 mani idi walo da:kosiyodilimo, mela bitana.'
23 Ebeno kawodawate ebetamo negiya, 'Oe! A:ma: atumu wade woko-
dawalata ega:walo wade tuputupudawalata! A:ma: da:peso tanalo wade-
nomamo osiyodiliata, ebema: na wiyasiya a:ma: naimano kawokawo tanalo
epetapi ulamedawama: ka:midimamota. A:ma: naimano kalakala soliyomu
baiamo na:popega.'
24 "Ebene walogabodawate 1,000 mani delawiya, ebete pete na:pegiya,
'Kawodawa, na iyatawala a:ma: genegene dubunomolata. Epetapi-
ate inamabu damionaka a:ma: ebe inamabu gito ba:petapionakoma:ta,
ega:walo iba:te kikopu ibino paliamo daminaolenaka a:ma: nolo tetelo gito
ba:puwatenakoma:ta a:ma:le a:ka:tuwa: kenaoaema:.
25 Ebema: a:ma: da:toawiyala, nale a:ma: tolemelo a:imano 1,000 mani
damela magumamo gito nowaminiyamo. Mela, me ebela. A:imano
inamabu na:kelawa:.'
26 "Ebeno kawodawate wiyasiya ebetamo negiya, 'A:ma: kuba damola
wokodawanomolata! A:ma: tabo ma kunu egeata, epetapiate damionaka
nale ebe inamabu gito ba:petapionakomo, ega:walo iba:te kikopu dami-
naolenaka nale nolo tetelo gito ba:puwatenakomo.
27 Ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano mani baneka wokopiatamo
ka:nikalama:wiya:? Iba:te mani uwatete woko idi nosiyodilotaleka: ka-
wodopoma: beda:na:, ebene nale pete a:ma:le natamo atu mani wiyasiya
kele unudopamo walo ba:kikanama:wena:.'
28 "Ebene kawo dubute ebeno opopiatamo negiya, 'La: ebeno 1,000 mani
laema:wete 10,000 maniago dubutamo nikama:la:.
29 Mabu kebe lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, idawate ebe-
tamo wadewade tanalo bilibilinomo ikameote ebeno tepo magumu
ketabokaimene, wiyasiya kebe lumagigodolo wadewade woki pola:na:no,
ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na idawate ebegodone walo
ka:kuwatemene.
30 Ebema: me damola wokodawa idoko magumamo gito na:neba:idilala:,
ebolo ebete epetapiago lalo eba noliomolelo kawonomamo kiimima:na:.' "

Godote Me Opo Epo Iyaiya Dapalomomene

31 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Epono Naniwite ebeno alo kawono-
mago ega:walo Unu Duliyomolono nopopiago da:pemene, ebe tetelo ebete
ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo ka:pokolitamene epono tanalo
kapanagilamelelaema:.
32 Ebene iyaiya opo epo bilibilinomate ebetamo dapaladabutima:na:,
ebe tetelo ebete ibi bilibilinomo iyaiya kalomomene, sipi-goeogoeo
ulamedawate sipi ega:walo gautu iyaiya keba kunu kalomonakole eba
kunu,
33 ebene ebete sipi-goeogoeo ebeno tumudi apuamo alomote ega:walo
gautu-goeogoeo ebeno pele apuamo kalomomene.
34 "Ebe tetelo Kawo Elawodawate tumudi apu epatamo ma kunu
kegemene, 'Naimano Nabiwite wadewadepima: degena, la: ebeno
Kawo Elawodawano duliyomolamo na:popila:la: wadewade tanalo ebolo
ka:puwata:ema:. Iyo, ebete me opo osiyodilo tetelo la:tamo dosiyodiliya, la:
me oli duliyomolo na:pelawa:la:.

35 Mabu na bae kapete dunamenaki ebe tetelo la:le bae natamo ikana-
monenakimata, ega:walo na obo kapete dunamenaki la:le na obamo
owalubininakimata. Nale kapeladawamu la:tamo da:pemaiganakimo ebe
tetelo la:le na kalakalago elawenenakimata,
36 ega:walo pupuliono inamabua: tetelo gito da:lutanakimo la:le kaliku
a:pulinamenakimata. Gabugabute dunamenaki ebe tetelo la:le na wade-
nomamo unamenanakimata, ega:walo kubakubapi epetapiate na idoko
motamo diyatininakiya la:le na unaema: ebamo a:pelamenakimata.'
37 "Ebe tetelo tuputupupiate wiya tabo Kawo Elawodawatamo kege-
lama:na:, 'Kawodawa, kebe tetelo a:ma: bae kapete dumititiyala, ale a:ma:
umitate bae ebo kikametiyala? Ega:walo ale obo kebolo kikametiyala?
38 Kebe tetelo a:ma:le kapeladawamu da:pemaigawiyala, ale a:ma: umi-
tate kalakalago ebo kelawetiyala? Ega:walo ale wade kaliku kebolo
ka:pulimitiyala?
39 Kebe tetelo a:ma: gabugabute dumititiyala ale walubi tanalo ebo
ka:piyatiyama:? Ega:walo epetapiate a:ma: idoko motamo diyatitiyala ale
kebe tetelo a:ma: uima: ebamo ka:pelamiyama:.'
40 "Ebene Kawo Elawodawate iba:tamo kowaimene, 'Me na
waloma:enepi nulama:la:. Na la:tamo nani tabo gemo, la:le ibi magumulo
lumagi da:pesonomotamo mako wade tanalo dosiyodilawenaima, la:le
natamo osiyodilonaimata.'
41 "Ebene ebete olobigate pele apupiatamo ma kunu kegemene, 'Godote
la:tamo kuba wiya ikalaema: gena, ebema: la: naimano ololo apune
na:tolama:la:! Ebete Saitanako ega:walo ebeno nopopino tanaloma: a:ega:
ela iyalo demadiya, la: ebe ela magumamo na:tolama:la:!
42 Mabu na bae kapete dunamenaki la:le bae natamo kikanama:wenakia:,
ega:walo na obo kapete dunamenaki la:le obamo kowalubina:wenakia:.
43 Na kapeladawamu da:pemaiganakimo, la:le na kalakalago
kelawena:wenakia:, ega:walo na pupuliono inamabua: tetelo gito
da:lutanakimo la:le kaliku ka:pulinama:wenakia:. Gabugabute na
dunamenaki ega:walo kubakubapi epetapiate na idoko motamo
diyatininakiya, la:le na ka:powalubina:wenakia:.'
44 "Ebe tetelo iba:te ebetamo wiya tabo kegelama:na:, 'Kawodawa,
a:ma: bae kapete o obo kapete kebe tetelo kumititiyala? Ega:walo a:ma:
kapeladawamu o inamabua:dawamu atamo kebe tetelo ka:pemaigawiyala?
Ega:walo a:ma: gabugabute dumititiyala o epetapiate a:ma: idoko motamo
diyatitiyala kebe tetelola:ka:? Ale a:ma:le eba kunu wagelitalo kumi-
tanakia:!'
45 "Ebete wiyasiya iba:tamo kegemene, 'Na la:tamo nani tabo gemo,
la:le naimano lumagi da:pesonomotamo mako wade tanalo osiyodiloa:no
dilukula:wenaima, la:le natamo kosiyodilawenamia:.' "
46 Ebema: Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya, "Nanitabola, ebe
kubakubapiate uwomua: Temeteme Opamo eba tolamelo, wiyasiya
tuputupupiate uwomua: Igilo Opamo ka:tolaema:na:."

26

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Degeliya
Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Yon 11.45-53

1 Ebene Ya:sute me tabo bilibilinomo kiyawao dolopoligiya, ebete ebe
waloma:tapiatamo negiya,

2 “La: iyatawalata Aduga:la Soliyomu* wagilima: netewa egelate
nepola:na. Ebe tetelo Godote Epono Naniwi epono kotamo kiyatimene,
ebene iba:te ebe kewamo tupuguimite ebo kanakapuima:na:.”
3 Ebe ulamalo Kayapasite Godotamo kalimagono ikameopino Unu Wato-
dawanomoma: eda:nami. Ebema: ebe kawo dubu ega:walo ebeno opopi
elawodubu ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi, iba:te ebeno
motamo aladabutite
4 tabo ebo iyatiya Ya:suko kanakapuima:. Ebema: iba:te ebe diya gabodo
laema: gabo eba waditalo
5 epetapiate wiyasiya negeliya, “A Soliyomu tetelo ebe a:kelaema:, mabu
epate atamo dowaote ago da:ba:gowelama:na:.”

Betani Duliyomolo Kamiyalete Ya:sutamo Wade Nibo Ii Dadipanamiya
Mak 14.3-9; Yon 12.1-8

6 Ebene Ya:sute Betani duliyomololo dubu idi Saimonokono motolo
okoliti, ebe dubu dopamo kukulakukulagonola.
7 Ya:sute bae eba nitalo ebe tetelo kamiyale kapiyate pete, wade nibo ii
nokola kalila:mo tabokaimi adaete Ya:sukono watamo ebo padipanamiya,
ebe ii inamabuno wiya kawonomola.
8 Ya:suko waloma:tapiate ebe tanalo dumiya iba:te dowaote negeliya,
“Mabu keleka: ebete wiya kawo inamabu dologala inamabuma: da:midi?
9 A me ii manima: na:na:miditaleka: mani kawonomo buwatena:, ebene
ebe mani nigologolopiatamo gito bikalamolena:!”
10 Ya:sute ibino tabo gela tanalo iyatawate wiyasiya iba:tamo negiya,
“La:le me kamiyale kawiya beda:ma: kanawitama? Ebete natamo wade
tanalonomo osiyodilo.
11 La: numa:la:, nigologolopiate tete geyageyanomolo la:go
bilukulionama:na:, la:imano ubi tetelo ibi nowalubilinakiyala:, wiyasiya na
uwomua: tetelo la:go a:kokolinamo, tete tatalila nale la: ka:miyapamamota.
12 Ebema: nale a:ea:no tetelo me kamiyalete wade nibo ii naimano apa:mo
dopamo dadipana, ebe tanalodo ebete gabo osiyodilo naimano ape bobamo
iyatima:.
13 Na la:tamo nani tabo gemo, epate iyaiya opo bilibilinomamo Godokono
Wade Tabo datanakoma:na:, iba:te me kamiyalete dosiyodilo ebe tanalo
malagidilolo ba:nikiyawaonakoma:na:.”

Yudasite Ya:suko Laema: Nopo Diyatiya
Mak 14.10-11; Luk 22.3-6

14 Ebene Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo Keliyota duliy-
omolodawa Yudasite Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi-
atamo tote,
15 na:negiya, “Nale Ya:suko la:imano kotamo diyatimo, la:le natamo beda:
wiya na:kikanama:ema?” Ebe tetelo iba:te 30 siliba mani ebo ikamiya,
16 ebene ebe tetene wagilimite ebete gabo wadiya Ya:suko ibino kotamo
kiyatima:.

---

* **26:2:** Me Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

Ya:sute Ebe Waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu Denaniya
Mak 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yon 13.21-30

17 Ebene epate Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu† nao dowagilimiya,
ebe egelalo Ya:suko waloma:tapiate ebetamo pelamete na:pegeliya, “Ale
Aduga:la Soliyomuno nao inamabu kebolo na:kosiyodilolema:, ale a:ma:go
kapimiya kenaoma:?”
18 Ya:sute iba:tamo nowamiya, “La: netewapi kawo duliyomolamo
toawete aimano namutudawa idi da:numa:ema, ebe dubutamo ma kunu
na:negeliyala:, ‘Iyatulamedawate ge, naimano olalati pemaiga tanalono tete
tatalila, Godokono ubila. Ebema: na ubila a:imano motolo nale naimano
waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu bae ka:penama:.’ ”
19 Ebene Ya:sute ibi keba kunu kanaliyale, ebe waloma:tapiate eba kunu
nosiyodilote Aduga:la Soliyomu inamabu ebo nosiyodiloliya.
20 Ebene ebe idokolo Ya:sute ebeno 12 waloma:tapiago bae naoma:
dilukuliniya,
21 ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negeni, “Na la:tamo nani tabo gemo,
la:imano taneba magumulo idawate na anakapunamepi kowalubilimene
na lawenema:.”
22 Iba:te tepo mibomibonomoma: eba eda:onalo Ya:sutamo idawate
genaki, idawate genaki, “Kawodawa, nalela:ka:?”
23 Ebete iba:tamo nowamini, “Bae kalila:mo potele nago koto ka:ma:
daduba:mida, ebe ebe lumagila. Ebete na anakapunamepino kotamo
kiyatinimene.
24 Iyo, ebe nanitabola, Epono Naniwite a:eamo ebe na:to, Godokono
Bukalo tabo ma kunu itana, wiyasiya kebe lumagite ebe anakapumip-
iatamo dikalaemene, ebe lumagite kuba wiya kawonomo kelaemene.
Me ebe mabuma: ebe dubu ebeno menokote ebe alaimia:notaleka:
ba:modobona:!”
25 Ebene Yudasiko, ebete dopamo Yu watowatopiago nopo diyatiya
Ya:suko laema:, ebete negeni, “Iyatulamedawa, nalela:ka:?”
Ya:sute nowamini, “A:ma:le ebe ebe geata.”

Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanalono Wagilimi Mabu
Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kol 11.23-25

26 Ebene iba:te bae eba naonalo, Ya:sute bae lawenate Godotamo kalakala
tabo genate ebo wakamioni, ebema: ebete ebe waloma:tapiatamo eba
ikalamolenalo negeni, “La: uwata:wete nenaoala:, me naimano apela.”
27 Ebene ebete kalili kelawenate, Godotamo kalakala tabo genate
iba:tamo eba ikalamolenalo negeni, “La: bilibilinomo na:niala:,
28 mabu Godote epago milolo kilukulinama: nopo diyatiya, me naimano
kalimate ebe nopo kodakodaimina, iyo, me kalimate epo epetapi bilibili-
nomono kuba egebolelaema: keka:ka:liyamene.
29 Nale la: analemata, na me tetelo me da:imi obo walo a:ka:nimo,
wiyasiya naimano Nabiwite Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliy-
omololo na oli da:imi obo walone tetelo la:go ka:na:niomalema:.”

---

† **26:17:** Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila. Aduga:la Soliyomu dolopoligomene, egela idilo me soliyomu idi wagilimite iba:te sebeni egela tetelo bosiyodilonakoma:na:. Me soliyomuno magumu ma kunula. Yu epate Isipiti opone Godokono elawamo da:nemaiminiya, ebe idokolo ibino palowa bae osiyodilolenate wadenomamo okaleona:no iba:te gawagawalo ebo tolameniya. Mabu ebe baete unamo maimioma: tetea:nola, ebema: ebe tanalo malagidiloma: Yu epate me soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

30 Ebene iba:te Godoko amamateno oale alapionate, Olibi Kewakewa Unu
Damelamo ka:tolamenama: motone gito niwitioniya.

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta
Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Yon 13.36-38

31 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negeni, “Ka:lo idokolo la: bilibilinomate na
katepanemamota, mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu itana, ‘Godote
sipi-goeogoeo ulamedawa danakapuimene, ebe tetelo ebeno tanebano sipi-
goeogoeate iyaiya kalautioma:na:.’
32 Wiyasiya Godote na a:ene walo dakadipanatenemene, na Ga:lili opamo
dopamo ka:tomamo. La:le na ebolo ka:punaemamota.”
33 Ebene Pitate Ya:sutamo negeni, “Ibi bilibilinomate a:e tolemelo a:ma:
atepatate dalautioma:na:, wiyasiya nale a:ma: akatepatama!”
34 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na a:ma:tamo nani tabo
gemo, ka:lo idokolo kakabate geoa:no, a:ma: netewa-kapiya teta:mo na
iyatawa:noma: kegema:ta.”
35 Pitate ebetamo walo na:kegeni, “Na a:ma:go da:na:emo, nale a:ma:
iyatawa:noma: a:kegemo!” Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi bilibilinomate
ebe atu tabo kegelaniya.

Ya:sute Getasemanilo Godotamo Da:towetoweoni
Mak 14.32-42; Luk 22.39-46

36 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi iba:te kawo duliyomolone ne-
maimionate tatali opo ida:mo tolameniya, ebe opono mailo Getasemanila.
Ya:sute ebolo iba:tamo na:negeni, “La: malo na:pola:nala:. Na me tataliamo
tomo Godotamo towetowe tabo ka:negema:.”
37 Ebe tetelo ebete Sebedikono gudi Ya:imesiko ega:walo Yoneko, ibi nete-
wapi ega:walo Pitako ebalata towetoweo tabo gela baiamo magatalenate,
ebene tepo mibomibo tanalo ega:walo woki temeteme tanalo ebetamo
kawonomamo ebo pelameniya.
38 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “Na tepo temeteme kawonomamo
iyatawanamo, mako tepo temetemete na anakapuname keba kunula:ka:
eba kunula. La: malo nago olowiolo na:pola:nala:.”
39 Ebene ebete kela:mo toatepanate, ebeno ololo opamo niyatinate
Godotamo ma kunu na:towetoweoni, “Naimano Nabiwi, a:ma: modoboma:
degeaemene, me temeteme kalili nagodone nelawa:. Wiyasiya naimano
ubia:, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano ubila nosiyodila.”
40 Ebene ebete waloma:tapiatamo da:peni laonalo pulamenate Pi-
tatamo na:pegeni, “Mabu keleka: la:le nago tete da:pesamo olowioa:noma:
deda:wenama?”
41 Ebe tetelo Ya:sute ibi nanaleni, “Godotamo olowiolo
na:towetoweonala:, mabu la:le Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta
tanalamo da:ba:gudima. La:imano tepo magumulo wade tanalo
osiyodiloma: ubila, wiyasiya la:godolo osiyodiloma: elawo puliyala.”
42 Ya:sute tete idilo walo ka:tonate Godotamo ma kunu
ka:na:towetoweoni, “Naimano Nabiwi, me tepo temeteme kalili a:ma:
nagodone laema: gabote itana:no modobola, a:imano ubi ditanamene na
ka:nimamo.”
43 Ebene ebete ebe waloma:tapiatamo walo da:ka:peni laonalo
ka:pulameni, mabu ibino balidite uma: na:elaolameni.

44 Ebene Ya:sute netewa-kapiya tetelo ibi walo ka:miyapanate, dopamo
ebete towetowe tabo keba kunu ka:negeniyale ebete Godotamo atumu
ka:negeni.
45 Ebe tetelo ebete ebe waloma:tapiatamo da:ka:peni iba:tamo na:pegeni,
"La: ela amiolo walo beda:ma: ka:kelawenama? Numa:la:, tete a:pe,
kubakubapiate Epono Naniwi ibino kotamo nelawa:.
46 Iyo, la: nemaimiala:, a na:tolaema:. Numa:la:, na anakapunamepino
kotamo iyatinidawate ebe na:pe!"

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya
Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Yon 18.3-11

47 Ya:sute ebe tabo eba genalo Yudasite ebo peni, Ya:sukono 12
waloma:tapino taneba magumulo ebe idila. Ebene eba:go dubu bilibili-
nomo epetapiate ibino gowelaono gili ega:walo gaubago da:pelameniya,
ebe dubu ebe Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Yu
epono kawokawo dubu epetapi, iba:te dapaliboleniya ebe dubula.
48 Nanitabola, Yudasite ibi iyalo ma kunu analeni, "Nale daboeteomo, ebe
ebe lumagila. La: ebe samonomamo nelawiyala:."
49 Ebene Yudasite penate, Ya:sutamo tonomo tonate ebe nanani, "Iyatu-
lamedawa, niyata!" Ebe tetenomolo ebete ebe ebo aboeteoni.
50 Ya:sute ebetamo negeni, "Namutudawa, a:ma: beda: tanalo osiyo-
diloma: da:pa:wa:, nosiyodila," ebene dubu epetapiate Ya:sutamo pelame-
nate ibino kotamo ebe kodakodanomolo ebo pelaweniya.
51 Ebene Ya:suko waloma:tapi magumulo dubu idite ebeno gowelaono gili
magoba:nate, Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono
moto wokodawa anagaliminate galo apu ebo mapitamidameni.
52 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negeni, "A:imano gili walo na:kemapeda:,
mabu gila:mo da:gowelaona walone epetapiate ibi atumu gila:mo kanaka-
pulaema:na:.
53 A:ma: iyatawala:ka:, nale ubi iyatite Godoko danamo, ebe tetelo na
kowalubinima: ebete ebeno 12 taoseni gowelao nopopi kapalibolemene?
54 Wiyasiya nale eba kunu dowagelemo, Godote dopamo ebeno Bukamo
dakuloliya ebe nanitabo tanalate keba kunu na:kemaimioma:na:? Buka
tabote nanitabolo gena me tanalate natamo nemaima:na:!"
55 Ebe tetelo Ya:sute dubu epetapi bilibilinomatamo negeni, "Na pilo
lumagila:ka:, o na gowelaodawala:ka:? Mabu keleka: la:le gowelaono
gila:go ega:walo gaubago na lawenema: da:pelama:ema? Na egela epetapilo
Godoko Amamateno Iya Motolo eba okolilo epo diyatulamenatimo, la:le na
ebolo kelawena:wea:,
56 wiyasiya me tanalo bilibilinomate a:pemaimia, Godokono woki
awokalimipiate ebeno Bukamo dopamo dakuloliya ebe tabono tanalate
nanitaboma: keda:oma:."
Ebe tetelo ebe waloma:tapi bilibilinomate ebe atepanate gito alautioniya.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate‡ Ya:sukono Tanalo Danagiyamidameniya
Mak 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yon 18.13-14,19-24

57 Ebe tetelo Ya:suko delaweniya ebe dubate ebe Kayapasikono motamo
magataniya, Kayapasiko ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu Wato-
dawanomola. Iba:te Ya:suko ebe motamo magatana:no dopamo Godokono

‡ **26:56:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:.

Totomu iyatulamepi ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:te pelamenate
ebo paladabutiniya.
58 Ebe tetelo Pitate Ya:suko muludopone eba waloma:tanalo, ebete
Unu Watodawanomono moto kala magumamo nopeganate atila:piago ebo
nokolini. Ebe ubila kebe tanalote Ya:sutamo da:pemaigamene ebe tanalo
ebeno balida:mo kuminama:.
59 Ebene Godotamo kalimagono ikamepino watowatopi ega:walo
Ka:nisolo dubu bilibilinomo epetapiate a:da: tabo gelapi oleniya, Ya:sukono
kuba olemenate ebe kanakapuima:.
60 Ebema: tabo gelapi bilibilinomate ebeno tanaloma: a:da: tabo
kiyawaoniya wiyasiya ibino tabo gela magumulo Ka:nisolo dubate
Ya:sukono a:e mabuma: kuba idi kuminiya:. Ebene walogabo apuamo
netewapiate kapimiya pemaiminate
61 olowiopiatamo na:pegelaniya, “Me dubute ma kunu gi, ‘Naimano
elawo modobola Godoko Amamateno Moto anabulimite netewa-kapiya
egelalo walo ka:ketemamo.’ ”
62 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote
maiganate Ya:sutamo negeni, “A:ma: tabo gea:noma: beda:ma: keda:wena?
Me dubate a:imano tanaloma: degelana keba kunula:ka:?”
63 Ya:sute tabo gea:no Unu Watodawanomote ebetamo walo na:kegeni,
“Nale a:ma: Igilo Godokono mailamo nanamata, a:ma: a nanaa:, a:ma:
Godokono Gudu Kelisotela:ka:?”
64 Ya:sute ebetamo nowamini, “A:ma:le ebe ebe geata. Nale la: analemata,
nanitabola, la:le na Epono Naniwi aimano Elawodawa Godokono tumudi
apulo okolitalo kunaemamota, iyo, walone na Unu Duliyomolone tema
magumudo kapawokalamamo!”
65 Ebema: Unu Watodawanomote ebe tabo olowinate, ebeno kawo dowa
tanalonomo kawokaliminama: ebete da:pulini ebe lubudino ga:ga: kaliku
anagiyamidalenate negeni, “A me dubuno kuba kiyatawaoma: tabo gedawa
idi a ubia:nola! Ebete a:ka:tuwa: kuba tabonomo dege la: ebe olowiomata,
mabu ebete nege, ‘Na ega:walo Godoko, a kapiyala!’
66 Ebema: la:imano ubi keba kunula:ka: ebeno tanaloma:?”
Ka:nisolo dubate wiya tabo negelaniya, “Modobola ebete na:emene!”
67 Ebene ibi epetapiate kowe ebeno ololamo meolenate, ega:walo epetapi-
ate kotamo ebe tatakolo eba anagalimionalo
68 negelaniya, “A:ma: Godokono woki awokalimidawa Kelisoma:
nanitabolo deda:wena, a nanaa: a:ma: piyate kanagalimiotana!”

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni
Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Yon 18.15-18,25-27

69 Ebe tetelo Pitate ebe motono kala magumulo eba okolinalo, woko
buwelete ebetamo penate ebe napanani, “A:ma: atumu me Ga:lili opodawa
Ya:suago pata:namiata!”
70 Pitate ibi bilibilinomono ololo apulo negeni, “Ao, a:ma:le degeawena
ebe tabo na iyatawa:.”
71 Ebene ebete kala ga:dimi gigiyamo da:toni, ebe tetelo woko buwele
idite ebe uminate, ebolo da:pola:niya ebe epo nakapanaleni, “Me dubute
Nasalete duliyomolodawa Ya:suago pata:nami!”
72 Wiyasiya Pitate ebe atu tabo ma kunu kegeni, “Na Godokono mailamo
gemo, na ebe dubu iyatawa:!”

73 Ebene ebolo da:pola:niya iba:te tete da:pesamo ilukula:tepanate Pitatamo pelamenate ebe walo nakapananiya, “Nanitabola! A:ma: Ya:sukono lumagi idilata, mabu a:imano tabo kiyawao tanalote me tanalo awokalimina, a:ma:le Ga:lili opodawa idima: eda:nata.”
74 Wiyasiya Pitate negeni, “Godokono dopo apulo utite gemo, nale nani tabo gea:no ebete na kanaginaemene! Nale ebe dubu iyatawa:!”
Ebene ebe tetenomolo kakabate degeoni,
75 Ya:sute ebetamo dopamo kebe tabo kegenile, Pitate ebe tabo ebo malagidiloni, “Kakabate geoa:no a:ma:le netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.” Ebene Pitate iyabaiamo tonate kawo tepo temetemenomago iinomo ebo niini.

27

Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paeletetamo Demagatiya*
Mak 15.1; Luk 23.1-2; Yon 18.28-32

1 Egelate da:powaloiya Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo kawokawo dubu epetapi, ibi bilibilinomate tabo gelitiya Ya:suko anakapuima:.
2 Ebene iba:te Ya:suko ala:mo matuomeote Paeletetamo ebo magatiya, ebe Loma epate Yudiya opamo dapalibiya ebe kapela Kawo Elawodubula.

Yudasite A:ka:tuwa: Ebe Danakapumiya
Ali 1.18-19

3 Ebe tetelo Yu watowatopiate Ya:suko anakapuima: nopo nanitabonomolo diyatiya, Yudasite ebe tanalo olowiya, ebe Ya:suko ibino kotamo diyatiya ebe lumagila. Ebema: ebete idoko tetelo kebe kuba tanalo kosiyodilonile ebe mabuma: tepo temeteme kawonomoma: eda:lo, ebete 30 siliba mani Yu watowatopiatamo kowadaete na:pegiya,
4 “Na kuba osiyodilonimo. Na tuputupu lumaginomo la:imano kotamo iyatinimo.”
Ebene watowatopiate ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Ebe aimano tanaloa:, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano tanalola.”
5 Ebe tetelo Yudasite ebe mani Godoko Amamateno Iya Moto guamo ebo niyaleka:midiya, ebene ebete tote ebeno kuwokoba:mo ale nema:midaote ebe a:ka:tuwa: ebe ebo nanakapumiya.
6 Ebema: Yu watowatopiate ebe mani eba uwatolelo ma kunu geliya, “Totomu tabote talena iyatiamena ale me mani Godokono maniago kapiyakobi ka:midilima:, mabu me mani lumagi anakapumi manila.”
7 Ebene iba:te tabo ma kunu iyatiya, “Modobola a me maniamo Kalili Osiyodiloledawano Damela kelaemalema:, ebene kapela epate Yelusalema kawo duliyomololo da:pa:elaonakoma:na:, ale ibi me damelamo balomonakoma:.”
8 Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga epate ebe damela Kalima Wiya Damelama: ka:mina, mabu dopamo iba:te ebe maniamo lumagi anakapumite ebeno kalima opamo ebo ka:ka:liya.
9-10 Iyalo tetelo Godokono woki awokalimidawa Yelemayate tabo ma kunu giya, “Isalaela epate 30 siliba mani uwatete negeliya, ‘Me Godokono wokodawano wiyala.’ Ebema: Kawodawa Godote na Yelemayako keba

* **27::** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

kunu kananile epate ebe maniamo kebe tanalo na:kosiyodiloma:na:, iba:te nanitabolo eba kunu osiyodiliya, iyo, iba:te ebe maniamo Kalili Osiyodiloledawano Damela lawiya." Ebema: me tanalo nanitabola, Ya:suko tetelo Yu watowatopiate ebe damela maniamo delawiya, ebe tetelo Godote Yelemayado dopamo degiya ebe tabote nanitabonomoma: ebo ediya.

Paeletete Ya:sukono Tanaloma: Ebe Dalatediya
Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Yon 18.33-38

11 Ebene Ya:sute kapela Kawo Elawodubu Paeletekono ololo apulo eba utitalo, ebete ebe ebo alatediya, "A:ma: Yu epono Kawo Elawodubula:ka:?"

Ya:sute negiya, "A:ma:le ebe ebe geata."

12 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te Ya:sukono tanaloma: negelitiya ebete iyaiya kubakuba tanalo osiyodilolenami. Ebe tetelo Ya:sute wiyasiya tabo kegiya:.

13 Ebene Paeletete ebetamo negiya, "Iba:te negelita a:ma: kawokawo kuba tanalo bilibilinomo osiyodiloliata. Ibino tabo gela na:kolowiawita?"

14 Wiyasiya Ya:sute kapiya tabo da:peso idi kegiya:, ebema: kapela Kawo Elawodubute kawonomamo anoaniya.

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya
Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Yon 19.1-16

15 Ebe tete epono osiyodilo tanalo ma kunula, ulama bilibilinomo magumulo Yu epono Aduga:la Soliyomu tetelo ibi bilibilinomate idoko motolo kapiya lumagi mailamo deka:minakiya, kapela Kawo Elawodubu Paeletete ebe lumagi ebeno kuba wiyane gito alibonaki.

16 Ebe tetelo lumagi idite idoko motolo okolinami, ebeno mailo Balabasitela ega:walo ebete kebe kawokawo kuba kosiyodiloliyale epo iyatawala.

17 Ebema: epate Paeletetamo dapaladabutiya ebete ibi nanaliya, "La: ubila:ka: nale Balabasiko ebeno kuba wiyane gito aliboma:? O la: ubila:ka: Ya:suko, epetapiate ebe Kelisoma: deka:mina?"

18 Paeletete me tabo negiya mabu ebete iyatawiya Yu epo epetapiate Ya:sutamo nekalakalautiya, wiyasiya ibino watowatopiate ebe mabuma: dowaote ebe gito magaiya, iyo, iba:godolo nanitabo tanalo puliyala, kitaniya:.

19 Ebe tetelo Paeletete tabo anagiyamida bailo eba okolitalo, ebeno kamiyalete ebetamo tabo eba palibolo na:pegiya, "A:ma: me tuputupu dubunomotamo tanalo idi ako-osiyodilala:, mabu na ka:lo idokolo ebe mabuma: iyolo temeteme kawonomo elawenakamo."

20 Wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te tabo gela magumulo epo epetapi bilibilinomatamo elawo ikalamiya, iba:te Paeleteko kanama: ebete Balabasiko igilamo gito alibote wiyasiya Ya:suko kanakapuima:.

21 Ebene kapela Kawo Elawodubute iba:tamo walo na:kegiya, "Me netewapi magumulo nale poko gito nakalibomo?"

Iba:te ebetamo nowamiya, "Balabasiko gito naliba!"

22 Paeletete iba:tamo negiya, "Me Ya:suko epetapiate ebe Kelisoma: degelana, nale ebe keba kunu nakamitimo?"

Ibi bilibilinomate negeliya, "Kewa olotolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilamolema:!"

23 Ebene Paeletete negiya, "Beda: mabuma:? Ebete beda: kuba kosiyodilile?"

Wiyasiya iba:te kawonomamo gelatepaolo walo na:kegeliya, “Kewa olotolowamo na:tupuguima:!”
24 Ebe tetelo Paeletete iyatawiya iba:te ebeno tabo kelawitiya: wiyasiya gowela tanalote maigiti. Ebe mabuma: ebete obo lawete epo bilibilinomono ololo apulo koto eba ukulalelo negiya, “Me tuputupudawano kalima ka:ka:liya tanalote naimano kubama: a:keda:mene, la: a:ka:tuwa: la:imano kubala!”
25 Epo bilibilinomate wiyasiya negeliya, “Modobola! Ebeno kalima ka:ka:liya mabuma:, a ega:walo aimano guda:go ebe kuba wiya kelaemalema:!”
26 Ebema: Paeletete Balabasiko idoko motone gito alibiya, ega:walo ebete gowelaopi nanaliya iba:te Ya:suko pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:midaoma:. Ebene ebe tanalo dolopoligiya ebete Ya:suko gowelaopiatamo gito ikalamiya, iba:te ebe kewa olotolowamo tupuguimite ikoko kanagilamolema:.

Gowelaopi Dubate Ya:suko Dekalakalatitiya
Mak 15.16-20; Yon 19.2-3

27 Ebe tetelo Paeletekono gowelaopi dubate Ya:suko Loma gabamanino kawo moto guamo magatate ibino gowelaopino taneba dubu bilibilinomate iba:go ebo naladabutiya.
28 Iba:te Ya:suko eba kalakalatelo ebeno kalikunomo pekanamete wiyasiya wiya kawonomo kalimakalima kaliku ebetamo ebo pulimiya.
29 Ebene iba:te moeagono ale nelawete anagogobeyamidaolo a:dete Ya:sukono watamo gito pulimiya, ega:walo iba:te gaubu ebeno tumudi kotamo iyatimiya, kawo elawodubuno elawo awokalimino gaubu keba kunula:ka: eba kunu. Ebe tetelo iba:te ebe kalakalatelo ibino pupamo ilukulite ebetamo eba tudila:olo negeliya, “Eiye! Yu epono Kawo Elawodubu, a:ma: niyata!”
30 ebene iba:te ebetamo kowe meolete, ebeno gaubu laemete watolo ebo anagalimiya.
31 Iba:te ebe kalakalate dolopoligiya, kalimakalima kaliku ebeno apene pekanamete ebeno kalikunomo walo gito ka:pulimiya, ebene iba:te ebe a:e baiamo nemagatiya kewa olotolowamo ebe ka:na:tupuguima:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya
Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Yon 19.17-27

32 Iba:te kawo duliyomolone eba tolamitalo gowelaopiate Sailiniya duliyomolo dubu idi Saimonoko numite ebo nelawiya Ya:sukono kewa olotolowa kaguwataema:.
33 Ebene iba:te Gologota damelamo nemaimiya, ebe damelano mailo magumu ebe ‘Wato Goala.’
34 Ebolo iba:te elawo da:imi obo ega:walo temeteme olowia:no kaka mulamula adabulatelete Ya:sutamo dikamiya, ebete kela:mo alatipite gito atepiya.
35 Ebe tetelo gowelaopiate ebe kewamo tupuguimite ikoko ebo anagilamolemiya, ebene iba:te ebeno kaliku iyaiya alabaoema: nokola egege iyalekeolo kalakala tanalo osiyodilote,
36 opolo ilukulite ebe ebo umitiya.
37 Ebe tetelo iba:te Ya:sukono wato unu apuamo ebeno a:e mabu awokalima: tabo ma kunu akuloliya, “Me Ya:suko ebe Yu epono Kawo Elawodubula,”

38 ega:walo iba:te pilo dubu netewa Ya:suago iyaiya kewamo akotupuguil-
amiya, idi tumudi apuamo, idi pele apuamo.
39 Ebene piyate ebe gabodo da:petolamitiya iba:te Ya:suko malogolo
nekalakalatitiya, iyo, iba:te ibino wato wadegelatelelo
40 negelitiya, “Eiye! A:ma: Godokono Moto anabulima:wete netewa-
kapiya egelalo walo etema: degeawia, a:ma: ebe lumagilata! A:ma:
a:ka:tuwa: a:imano igilo na:mula:! A:ma: Godokono nani Guduma:
deda:wena, a:ma: kewa olotolowa unune na:piwisiga!”
41 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te
Ya:suko atumu kalakalatelo na:kegelitiya,
42 “Ya:sute epo epetapino olalati tanalo mula:lelamenaki, wiyasiya ebe
a:ka:tuwa: ebeno igilo mula:ma: modoboa:! Ebete Isalaela epono nani
Kawo Elawodubuma: deda:na, modobola ebete kewa olotolowa unune
opamo na:piwisigana, iyo, ale ebe tanalo umite ebe nanitabokobi ebo
ka:midimalema:!
43 Ebete negenako, ‘Na Godoko nanitabokobi na:midinamo, ega:walo na
ebeno Gudula,’ ebema: Godote ebetamo nekalakalataleka: ebete ebeno igilo
ba:mula:mena:!”
44 Ebe tetelo eba:go da:tupuguilamiya, ebe pilo dubu netewate atumu
Ya:suko malogolo kuba tabo na:kegelitiya.

Ya:sute Da:eni
Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Yon 19.28-30

45 Ebene egelate tuli teta:mo dutiya opo kawonomote ebo idokiya.
Ebe tetelo idokote egelano alo eba mula:lo egelate a:iwate kela:mo
a:niwisigatepani, egela tuli tetene wagilimite 3 koloko uwomuamo.
46 Ebene Ya:sute Yu epono tabamo kawonomamo negeni, “Elai, Elai,
lama sabakatani?” me tabono magumu ma kunu itana, “Naimano Godo,
naimano Godo, na a:ma:le beda:ma: katepana:wa:?”
47 Epetapi ebolo da:pola:niya iba:te ebeno tabo olowinate negelaniya, “Me
dubute Elayako ebe ka:mina!”
48 Ebe tetenomolo ibi magumulo kapiya dubute na:puliganate, umago
kaka da:imi obamo naduba:midanate pudamo namogotenate Ya:sutamo
ebo nikameni.
49 Wiyasiya epetapiate negelaniya, “Iyaiya, a kuma:tepiye! Elayate pete
ebeno igilo da:ba:pa:mula:emene.”
50 Ebe tetelo Ya:sute kawonomamo walo kegepatenate a:enomo ebo a:eni.
51 Ebene Godoko Amamateno Iya Motono kaliku ubilite tulituliya bolegale
unune wagiliminate opamo ebo piwisigani, ega:walo mumulute da:peni
iyaiya maboele nokola damelate eba bolaliyaolenalo,
52-53 epo epetapino a:elao bobote a:ka:tuwa: ebo bolaliyaoleniya. Ebema:
nanitabola, Ya:sute a:e magumune da:kemaigiya, ebe atu tetelo kebe
tuputupupiate dopamo da:elaiya Godote ibi epetapi a:e magumune atumu
eba kowadipalatelelo, iba:te ibino iyaiya nokola bobo magumune ibino
apa:go ebo pemaimiya, iyo, iba:te Yelusalema kawo duliyomolamo ne-
maimiote ibi a:ka:tuwa: ibino tanalo epatamo ebo nawokalilamoliya.
54 Ebene gowelaopino elawodubu ega:walo ebeno opopi magumulo piy-
ate Ya:sukono a:e tanalo duminiya, iba:te mumulu ega:walo anoano tanalo
epetapi eba ulamenalo kawo tole tanalonomago negelaniya, “Nanitabola,
me lumagi ebe Godokono Gudula!”

55 Ebe tetelo kamiyale epetapi bilibilinomate Ya:suko uima: mulune
putitataniya, Ya:sute Ga:lili opone Yelusalema kawo duliyomolamo da:tiya
iba:te ebe eba waloma:talo ebe wadenomamo walubinatiya.
56 Ebe kamiyaleno taneba magumulo Magadala duliyomolodawa Ma:liko,
ega:walo Ma:li idi ebeno gudi netewa Ya:imesiko ega:walo Yausesiko,
ega:walo Sebedikono kamiyale ebete ebeno gudi netewa dalailamiya,
miba:te pola:niya.

A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magumamo Diyatini
Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Yon 19.38-42

57 Adimo tetelo inamabu bilibilinomago dubu idite na:peni, ebeno mailo
Yausepete A:limitiya duliyomolodawala, ebe Ya:suko waloma:tadawa idila.
58 Ebe tetelo ebe dubute Paeletetamo tonate Ya:sukono ape lawenama:
ebe dananani, Paeletete ebeno gowelaopi ebo nanaleni iba:te ebetamo
kikamenama:.
59 Ebene ebete Ya:sukono ape lawenate oli keyakeya kalikamo auputinate
60 bobo magumamo ebo niyatini, ebe bobo ebe oli bobola, epate
maboele nokola damela eba obobolo Yausepekonoma: iyalo osiyodilomiya.
Ebe tetelo Yausepete kawo nokolanomo mupiamidanate bobo gigiyu
nemopinate gito toni,
61 ebene Magadala duliyomolodawa Ma:liko ega:walo Ma:li idi, iba:te
nokola bobo apulo eba okolionalo Yausepekono osiyodilole tanalo ebo
ulamelemeniya.

Gowelaopiate Ya:sukono Bobo Datiliya

62 Egela idi ebe Yu epono wokoa: egelala. Ebe tetelo Yu watowatopi
ega:walo Pa:lisi tanebapi epetapi iba:te Paeletetamo tolamete
63 ma kunu negeliya, “Kawodawa, ebe elemasigi dubu Ya:suko ebete
a:ea:no dopamo negi, ‘Netewa-kapiya egelalo na a:ene ka:kemaigamamo.’
64 A me tanalo eba malagidilolo, a ubila a:ma: tabo negea gowelaopiate
ebe nokola bobo netewa-kapiya egelalo wadenomamo katila:ma:, mabu
diyala, ebeno waloma:tapiate ebeno ape pilolo da:ba:pelaema:na:, ebene
iba:te ma kunu kegelama:na:, ebete a:ene a:kemaigi. Numa:, dopo elemasigi
tabote a temeteme ikaeami, wiyasiya kebe tetelo epate me elemasigi tabo
idi nanitaboma: da:midima:na:, aimano temeteme tanalote kawonomoma:
keda:mene.”
65 Paeletete iba:tamo negiya, “Modobola, la: bobo bai wadenomamo
atila:ma: naimano gowelaopi epetapi nuwata:la:. Ebene la: a:ka:tuwa:
la:godolo wade woki da:pola:namene, la: eba kunu nosiyodiliyala:.”
66 Ebema: iba:te bobo baiamo tolamete, bobo demopiya ebe nokola
unamo pukala ebo niyatiya epate ologikapoma:, ebene iba:te bobo atila:ma:
gowelaopi ebo miyapiya.

28

Ya:sute A:ene Walo Da:kemaigiya
Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Yon 20.1-10

1 Ebene Yu epono wokoa: talena egela dolopoligiya, Sande egelate
eba waloutalo, Ma:li Magadala duliyomolodawa ega:walo Ma:li idi, iba:te
kamiyale epetapiago nokola bobo uima: ebo tolamiya.

2 Wiyasiya iba:te bobo baiamo nemaimia:no, dopamo kawo mumu-
lunomote piya, ebene Kawodawa Godokono nopodawate Unu Duliy-
omolone piwisigate, bobo demopiniya ebe kawo nokola balamo pinimu-
piamidate ebe nokola unulo okoliti.
3 Ebeno ololo molete da:la:uwa:mida keba kunula:ka: eba kunula,
ega:walo ebeno pupuliono inamabuate keyakeyaibinomoma: eba
eda:omelo ebo pukuilamiti.
4 Ebe mabuma: bobo bai atila:pi dubate toletoleolo eba anakamiolo
opamo gudite a:elaopimu polamota:oniya.
5 Godokono nopodawate wiyasiya kamiyala:tamo negiya, "La: akoto-
letola:la:! Na iyatawala, la:le Ya:suko epate ebe kewa olotolowamo
da:tupuguimiya, ebe waditamata.
6 Ebe malo puliyala mabu ebe emaigaka, ebete dopamo degi eba kunu!
La: pelama:wete ebete dekapitani ebe bai na:puma:la:.
7 Ebene la:le ebeno waloma:tapi samonomamo nananala:la:, 'Ya:sute
a:e magumune emaigaka. La: nolowiala:, ebete Ga:lili opamo dopamo
ka:tomene, la: tolama:wete ebe ebo ka:nuimamota. Nanitabola, na
Godokono nopodawate me tanaloma: la: dopamo analemata.' "
8 Ebema: iba:te bobo bai samamo atepate, kawo tole ega:walo kalakala
tanalote ibi eba uwatelo, iba:te eba kunu puila:iya Ya:sukono waloma:tapi
kananalema:.
9 Iba:te eba tolamelo ebe tetenomolo Ya:sute iba:go alugote iba:tamo
negiya, "Niyaniyata!" ebene iba:te ebeno dopo apulo opamo na:gudite
ebeno agowa eba na:wiyamidalemelo ebe ebo namamatiya.
10 Ya:sute iba:tamo negiya, "La: akotoletoleala:. La: tolama:wete, na
dowaloma:enena ebe naimano ekaki nananaliyala: iba:te Ga:lili opamo
na:tolaema:na:. Iba:te na ebo ka:nunaema:na:."

Nokola Bobo Atila:pino A:da: Tabo Gela Tanalo

11 Ebene kamiyala:te Ya:sugodone eba tolamitalo, nokola bobo atila:pi
gowelaopiate kawo duliyomolamo tolamete Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopi ebo nanaliya, bobo bailo demaimiya ebe tanalo
bilibilinomo.
12 Ebene ebe watowatopiate Yu epono kawokawo dubu epetapiago nalad-
abutite tabo ebo niyatiya gowelaopiatamo kawokawo mani kikalamolema:.
13 Iba:te eba ikalamolelo negeliya, "La: epo masigililo a:da: tabo ma kunu
na:negeliyala:, 'Idokolo ale eba laonalo Ya:suko waloma:tapiate pelamenate
ebeno ape pilolo ebo pelawa:diganiya.'
14 Ega:walo la: woki bilibilima: akoeda:oala:, mabu kapela
Kawo Elawodubu Paeleteko me u lao tabo dolowimene, ale ebe
ka:negelebadimimalema: ebete la:tamo kuba wiya ikalamekapoma:."
15 Ebene gowelaopiate ebe mani uwatete, Yu watowatopiate keba kunu
kegeliye iba:te eba kunu osiyodiliya, ebe mabuma: ebe a:da: elemasigi
tabote Yu epono duliyomolo epetapi bilibilinomamo tiya, ka:lo ebe tabote
iba:godolo bitana, kolopoligona:.

Ya:sute Uwomu Tabo Ebeno Waloma:tapiatamo Da:kiyawaiya
Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Yon 20.19-23; Ali 1.6-8

16 Ebene Ya:sukono 11 waloma:tapiate Ga:lili opamo gito tolamiya, Ya:sute
ibi dopamo danaliya ebe damela ununomamo.
17 Iba:te ebe numite ebe ebo namamatiya, wiyasiya ebolo da:pola:niya ibi
epetapiate woki bilibilima: eba eda:utalo nanitabokobi ka:miditiya:.

18 Ebene Ya:sute iba:tamo pete ibi ma kunu panaliya, “Godote iyalo tetelo
elawo kawonomo natamo ikanamiya, ebeno Unu Duliyomololo ega:walo
me opo kawonomolo ebeno ubi tanalo bilibilinomo kosiyodilolenama:.
19 Ebema: la: me opono iyaiya epo bilibilinomatamo tolama:wete ibi na
waloma:enepima: na:na:midiliyala:. Ma kunu la:le ibi Nabiwi Godokono
mailamo, ega:walo ebeno Guduno mailamo, ega:walo ebeno Talena
Uliyanano mailamo obamo na:nowaduba:midaoliyala:,
20 ega:walo nale la: diyatulamoletiama, ebe tanalo bilibilinomo la:le
ibi na:niyatulamoliyala: iba:te naimano tabamo ka:tudila:oma:. Umu
numita:la:! Na uwomua: tetelo la:go bokolinamo, me opono uwomu tete
da:nemaigamene ebe teta:mo.”

YA:SUKONO WADE TABO MAKATE AKULOLIYA

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Godokono Tabo Da:kiyawaiya
Ma:t 3.1-12; Luk 3.1-18; Yon 1.19-28

1 Ya:su Kelisoko ebe Godokono Alibodawala ega:walo ebeno Gudula, ebene Ya:sukono Wade Tabo dowagilimiya me ebe mabula.
2 Nanitabola, Godote dopamo ebeno woki awokalimidawa Aisayado Kelisokono pe tanaloma: ebeno Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

"Nale Kelisokono dopo apuamo
naimano tabo atadawa kapalibomamo,
ebete ebeno gabo ka:posiyodiloma:.
3 Iyo, lumagite bulu opolo
tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene,
'Kawodawano gabo nosiyodiloma:la:.
Ebeno gabo na:tupugaima:la:!' "

4 Ebe mabuma: Yonete pemaigiya. Ebete epo bulu opolo obamo eba powaduba:midaolelo, Godokono tabo ma kunu pa:kiyawaiya, "La:imano kubane olobila:wete obamo aduba:mida tanalo laema: na:pelama:la:, ebene Godote la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta."
5 Ebema: epo bilibilinomate Yudiya opone ega:walo Yelusalema kawo duliyomolone tolamiya Yonekono tabo olowioma:, ebene iba:te ibino kuba danawokalilamoliya, Yonete ibi Yodane Kolomolo obamo ebo waduba:midaoliya.
6 Ebe tetelo Yonekono okoli tanalo ebe epo epetapino ilukuli tanalo keba kunula:ka: eba kunua:, mabu ebete ka:molo-goeo ipo kuba kaliku kau-goeo tama batago pulinaki, ega:walo ebeno bae siguniya ega:walo molo naonaki.
7 Yonete Godokono tabo eba pa:kiyawaolo negiya, "Lumagi idite naimano walogabo apune ba:pena. Ebeno elawo kawonomola, naimano elawo nodoliona, ebema: na wadenoa: nale opamo tuduwatate ebeno agowa ukulaolema:.
8 Nale la: obamo waduba:midaolemata, wiyasiya ebete Godokono Uliyanamo la: ka:powaduba:midaolema:ta."

Yonete Ya:suko Obamo Daduba:midiya
Ma:t 3.13-17; Luk 3.21-22

9 Ebe tetelo Ya:suko Ga:lili opono Nasalete duliyomolone pete, Yonete Yodane Kolomolo ebe obamo ebo aduba:midiya.
10 Ya:sute obone eba pidiwilo, ebe tetenomolo Godote ebeno Unu Duliyomolo a:iyamiditalo ebo umiya, ebene ebete Godokono Uliyana umiya ebetamo bigo olamu da:piwisigiti.
11 Ebene tabote Unu Duliyomolone ma kunu piwisigiya, "A:ma: naimano kapiya Gudunomolata. Na a:ma:tamo nekalakalitamo."

Saitanate Ya:suko Kuba Gabamo Kowabuga:tama: Ebetamo Da:pemaigiya
Ma:t 4.1-11; Luk 4.1-13

12 Ebe tetenomolo Godokono Uliyanate Ya:suko bulu opamo nemagatiya,

13 ebene ebete bulu opolo 40 egelamo eba nokolilo, Saitanate kuba
gabamo kowabuga:tama: ebetamo ebo pemaigiya. Ebolo iyaiya elawoelawo
inamabuate na:pola:niya, wiyasiya Godokono nopopiate ebe na:buiyatitiya.

Ya:sute Ebeno Woko Dowagilimiya
Ma:t 4.12-17; Luk 4.14-15

14 Ebene gabamaniate Yoneko idoko motamo diyatiya, ebe tetelo Ya:sute
Ga:lili opamo Godokono Wade Tabo kiyawaoago ebo piya.
15 Ebete na:pegiya, "Wade tete a:pe. Godokono Kawo Elawodawama: eda:
tete tatalila, ebema: la:imano kubane olobila:wete Wade Tabo nanitabokobi
na:mida:la:."

Ya:sute Namo Uwatolepi Netewa-netewa Duwatiya
Ma:t 4.18-22; Luk 5.1-11

16 Ebene Ya:suko Ga:lili Paka: balado eba tonatolo, ebete namo uwatolepi
netewa ebo nulamiya, Saimonoko ega:walo ebeno ekawi A:nduluko iba:te
namo kamauamo na:utiya.
17 Ya:sute iba:tamo negiya, "La: na nowaloma:ena:la:, ebene nale la: epo
uwatepima: ka:midilimamota."
18 Ebe tetenomolo iba:te ibino kamau miyapate Ya:suko ebo waloma:tiya.
19 Ebene Ya:sute kela:mo walo ka:tote Sebedikono gudu Ya:imesiko
ega:walo ebeno ekawi Yoneko ebo ka:nulamiya, iba:te ibino pelo okoliutalo
kamau osiyodilolitiya.
20 Ya:sute ibi deka:la:miya, ebe tetenomolo iba:te ibino nabiwi Sebediko
atepate Ya:suko ebo waloma:tiya, wiyasiya ibino nabiwino mani woko
dosiyodilonamiya ebe dubu epetapiate eba:go pelo ilukulitiya.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Luk 4.31-37

21 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago Kapeniyama duliyomolamo
tolamiya. Ebene Yu epono wokoa: talena egelalo ebete ibino balidi
ibilamole motamo tote ibi da:niyatulamiti,
22 iba:te ebeno tabamo nanoanoutiya, mabu ebete Godokono elawamo
iyatulamiti wiyasiya ebe ibino Godokono Totomu iyatulamepi keba
kunula:ka: eba kunua:.
23 Ebe atu tetelo kuba uliyanagono dubute ibino balidi ibilamole moto
gulo nokoliti,
24 ebene ebete geatepaolo negiya, "Ya:su Nasalete duliyomolodawa, a:ma:
atamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene? A:ma: a kubaiaema: ka:pa:wa:?
Eiye, na iyatawala a:imano tanalo, a:ma: ebe Godokono Wade-talena
Dawalata!"
25 Ya:sute wiyasiya ebe kawiya aniya, "A:ma: kodakodawete, ebegodone
na:nemaiga!"
26 Ebene kuba uliyanate geatepaoago ega:walo wageleago dubuno apene
da:penemaigiya,
27 epate ebe tanaloma: nanoanoutiya. Idite idi ananaki, idite idi ananaki,
"Me beda:la:ka:? Me iya oli iyatulame tanalola:ka:? Me dubuno elawo
kawonomola! Numa:la:, kuba uliyanate ebeno tabamo a:tudila:!"
28 Ebema: nanitabola, ebe atu egelalo Ya:sukono woko osiyodilo tabote
ebe Ga:lili opo kawonomamo gito tiya, iyo, piyate ebolo dilukulionamiya
ibi bilibilinomate ebeno tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.

Ya:sute Saimonokono Moto Lapino Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.14-17; Luk 4.38-39

29 Ebene Ya:imesiko Yoneko iba:te Ya:suago Yu epono balidi ibilamole
motone pemaimite, Saimonoko A:nduluko ibi netewapino motamo tola-
menomo tolamiya.
30 Ebolo Saimonokono moto lapino ape enaena gabugabuago watiti,
ebene epate me kamiyaleno tanaloma: Ya:suko ebo aniya.
31 Ebema: Ya:sute ebetamo pete ebe kotamo dapadipatiya ebeno
gabugabute nolopoligiya, ebene ebe kamiyalete maigate ibi mabuma: bae
okalimi woko ebo wagilimiya.

Ya:sute Temetema:gopi Bilibilinomo Wadekobi Da:midioleni
Ma:t 8.16-17; Luk 4.40-41

32 Eba adimonalo egelate da:niwisigani, duliyomolo epate temetema:gopi
bilibilinomo ega:walo kuba uliyanagopi Ya:sutamo ebo magaeleniya,
33 ebene ibi epetapi bilibilinomate moto gigiyu dopo apulo pepola:niya.
34 Ebe tetelo Ya:sute ibi magumulo iyaiya temetema:gopi epetapi bili-
bilinomo wadekobi midiolenate, ega:walo kubakuba uliyana bilibilinomo
epetapiagodone ebo aliboleni. Ebe kuba uliyana iyatawala Ya:suko ebe
Godogodone piya, ebema: iba:te ebeno tanalo kawokalima: ebete tabo gela
talena ebe iyatilameni.

Ya:sute Ga:lili Opo Kawonomolo Godokono Tabo Da:na:kiyawaonaki
Luk 4.42-44

35 Ebe idoko tetenomolo walo apuamo Ya:sute ebeno u wata baine
maiganate, ebe a:ka:tuwa: diyamoa: opamo tonate Godago tabo ebo
na:kiyawaoniya.
36 Ebene duiyalo Saimonoko ega:walo ebeno namutupi iba:te Ya:suko
wadima: da:tolamiya,
37 iba:te ebe numite nananiya, “Epo bilibilinomate a:ma: waditata.”
38 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, “Kuba:, a ka:tolamiye. Nale duliy-
omolo epetapilo Godokono tabo ka:na:kiyawaomamo, mabu na ebema:
piyamo.”
39 Ebe tetelo ebete Ga:lili opono duliyomolo bilibilinomamo tonaki, ebene
ebete Yu epono balidi ibilamole moto gulo Godokono tabo kiyawaolame-
naki ega:walo ebete kuba uliyana epagodone akalibolenaki.

Ya:sute Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.1-4; Luk 5.12-16

40 Ebene kukulakukulago dubute Ya:sutamo pete ebeno pupamo pokolite
ebetamo kawiya eba petowetoweolo na:pegiya, “A:imano ubi ditametana,
a:ma:le na wadekobi ka:midinima:ta.”
41 Ya:sute ebe kawonomamo nilakapoimilo ebeno koto uwamidate ebe
ologilo naniya, “Na ubila, a:ma: wadekobi nolowia!”
42 ebema: ebe tetenomolo kukulakukula temetemete ebegodone olopolig-
ote ebe wadekobi ebo olowiya.
43 Ebene Ya:sute ebe eba alibolo kawonomamo ma kunu aniya,
44 “A:ma: naimano tanaloma: epo akonanala:la:. Modobola a:ma:
wiyasiya me tetenomolo toawete a:imano ape Godotamo kalimagono
ikameodawatamo nanawokalimiye, ebene kalimagono nilakapo inamabu
Godotamo akona:nikamiye, Mosesete da:kiyawaiya eba kunu. Ebe tanalote
epo kiyatulaemene a:imano temetemete olopoligi.”
45 Wiyasiya ebe dubute eba tolo epo bilibilinomo na:kiyawaolamenatiya,
ebema: Ya:sute duliyomolo epetapiamo awokala toma: ka:modobiya:. Ebe
tetene wagilimite ebete wiyasiya bulu opolo okolinami, ebene apune apune
epate ebetamo pelamenakiya.

2

Ya:sute Ape Kodakoda Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 9.1-8; Luk 5.17-26

1 Ebene egela epetapi dolopoligiya Ya:sute Kapeniyama duliyomolamo
walo na:ka:piya. Ebete ebeno motolo dokoliti epate olowiya,
2 ebema: ibi epetapi bilibilinomate da:pelamiya, moto gulo ega:walo
gigiyu dopo apulo tete idi kitaniya:. Ebe tetelo Ya:sute Godokono tabo
iba:tamo eba kiyawautalo,
3 netewa-netewa dubate ape kodakoda temetema:go dubu ebetamo ebo
aguwatiya.
4 Mabu epo bilibilinomate ebolo na:pola:niya, ebe dubate Ya:suko niyak-
abamo tolaema: gaboa:nola. Ebema: iba:te moto unamo nodolote, Ya:sute
kebo kutitiyale iba:te ebe moto unu anabulimite temetema:go dubu ketago
Ya:sutamo ebana nuwamidiya.
5 Ya:sute ibino nanitabokobi midi tanalo umilamete temetema:go dubu-
tamo negiya, "Naimano namutudawa, Godote a:imano kuba egebolemetate
a:dodolomatilima:ta."
6 Wiyasiya Godokono Totomu iyatulamepi epetapi ebolo da:pola:niya,
iba:te ebe tabo olowite ibino tepo magumulo ma kunu malagidilolitiya,
7 "Me dubu amamago kuba tabo beda:ma: kegele Godokono ololo apulo?
Kuba egeboledawa potelela:ka:? Ebe Godoko kapiyatela!"
8 Ebe tetenomolo Ya:sute iyatawiya iba:te beda: tanaloma: woki kalomu-
tiye, ebema: ebete iba:tamo negiya, "Mabu keleka: la:imano tepo magumulo
me tanalo demalagidilola:witama?
9 Me tabo kodakodala:ka: nale me temetema:go dubutamo gema:, 'Godote
a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta?' O me tabo idi gema:
kodakodala:ka:, 'Maigawete, a:imano keta lawa:wete na:toa?'
10 Ebema: nale la: kiyatulaemamota, Epono Naniwigodolo* elawo bitana
me opolo epono kuba egebolelamete ka:dodolomatililaema:." Ebene ebete
ape kodakoda temetema:go dubutamo negiya,
11 "Nale a:ma: anamata, nemaiga! A:imano keta mokopiamidawete
motamo na:toa."
12 Ebe tetelo ibi bilibilinomate ebe eba umitalo, me dubute maigate
ebeno keta lawete samonomamo ebo tiya, ebema: iba:te nanitabonomolo
anoanolo negeliya, "Godoko unamo nadipata:la:. A dopamo mako tanalo
kuminakia:!"

Ya:sute Libaiko† Deka:miya
Ma:t 9.9-13; Luk 5.27-32

13 Ebe tetelo Ya:sute Ga:lili balamo walo na:ka:tiya, ebene epo bilibilino-
mate ebetamo da:pelamiya, ebete ibi ebo iyatulamoliya.
14 Ebene ebete eba petonatolo A:lapiyasikono gudu Libaiko ebo numiya,
ebe ta:kese uwatedawala, ebete ebeno woko bailo okoliti. Ebe tetelo
Ya:sute ebetamo negiya, "Na nowaloma:ena:," ebene ebete maigate Ya:suko
nowaloma:tiya.
15 Ebene tete da:peso da:petiya Ya:sute ebe waloma:tapiago Libaikono mo-
tolo ilukulite bae eba nautalo, ta:kese uwatepi ega:walo Godokono Totomu

---

* **2:10:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila. † **2:12:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Libaikono mailo idi ebe Ma:tiyutela.

uwatea:pi epetapi iba:go na:pola:niya, mabu nanitabola, makomako epo
bilibilinomate Ya:suko waloma:tiya.
16 Ebema: Pa:lisi tanebapino‡ totomu tabo iyatulamepi epetapi iba:te ebe
tanalo dumiya, iba:te Ya:suko waloma:tapiatamo negeliya, “Ebete ta:kese
mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu uwatea:piago bae
beda:ma: kenanakole?”
17 Ya:sute ebe tabo olowite iba:tamo negiya, “Modobo epate doke-
tatamo a:ka:tolaema:na:, wiyasiya gabugabuagopiate ka:tolaema:na:. Iyo,
piyate a:ka:tuwa: degelana ‘A modobo epola,’ na ebako epo uwatema:
ka:piya:. Na wiyasiya kubakuba epo kapiya uwatema: piyamo, iba:te na
kowaloma:enema:.”

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo
Ma:t 9.14-15; Luk 5.33-35

18 Tete idilo Yoneko waloma:tapi ega:walo Pa:lisi taneba watowatopino
waloma:talepi iba:te bae naoa:no pola:niya. Ebene epo epetapiate
Ya:sutamo pelamete ebe napalatediya, “Keleka: mabu Yoneko waloma:tapi
ega:walo Pa:lisi tanebapi iba:te iyaiya tetelo bae naoa:no da:pola:nanaka
Godokono woko osiyodiloma:, wiyasiya a:ma: waloma:tapiate bae naoa:no
ka:pola:nanakoa:?”
19 Ya:sute iba:tamo negiya, “Dubute kamiyale daidimene, ebe tetelo
ebeno namutupiate soliyomu bailo baea:no gito ba:ka:pola:nama:na:? Ao,
modoboa:! Ebete iba:go eba pola:nalo soliyomu bae kapimiya kenaoma:na:.
20 Wiyasiya kamiyale oli aidi dubute ebeno kamiyale duliyomolo ida:mo
magata tete na:pe, nanitabola, ebe egelalo ebeno namutupiate ibino tepo
temeteme tanaloma: bae naoa:no ka:pola:nama:na:. Ebema: numa:la:, me
tete ebe la:imano kalakalago bae nao tetela mabu nale la:go bokolinamo.”

Tagala Okoli Tanalo Ega:walo Oli Okoli Tanalo
Ma:t 9.16-17; Luk 5.36-39

21 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Lumagite oli kaliku
apu tagala kalikuno bolegala:mo a:kowaluomene. Ebete ma kunu dosiy-
odilomene, oli kaliku apute tagala kaliku kanagiyamidalemene, ebene
bolegalete kawonomoma: keda:mene.
22 Atu gabodo lumagite tagala gautu-goeo tama kalila:mo oli da:imi obo
akalatemene, mabu oli da:imi obote tagala tama kalili ka:na:ta:pulaemene,
ebene da:imi obote opamo ka:ka:liyaote da:imi obo ega:walo kalili ibi
netewate kapiya tetelo ka:kubakubaoma:na:. Me mabuma: iyatawadawate
oli da:imi obo olioli tama kalili kapiyamo balateonakomene.”

Wokoa: Talena Egelano Tanalo
Ma:t 12.1-8; Luk 6.1-5

23 Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute ebe waloma:tapiago kono
pali magumudo eba petolamenatolo, ebe waloma:tapiate kono kenaoma:
kapiyakapiya kubakubadopo ebo nowakalamiya.
24 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo negeliya, “Numa:, a:ma:
waloma:tapiate wokoa: talena egela beda:ma: kadikanalite?”
25 Ya:sute iba:tamo negiya, “Modobola Godote ebeno Bukamo dakuloliya,
la: ebe tanalo nemalagidilala:. Da:ibiditamo kuba tete da:piya, ebete

‡ **2:16:** Ya:suko tetelo Pa:lisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubakubapima: gelate iba:go kaladabutinakia:.

ebeno wapata:lamepiago bae kapete dulamiti, ebene ebete beda: tanalo kosiyodiliyale?

26 Ebete Godokono Motamo nodolote, ebe Motono wokopiate Godotamo dalomonakiya ebe talena bae ebete a:nenaiya. Numa:la:, aimano totomu tabote a niyatuamena Godotamo kalimagono ikameopiate ebe bae a:ka:tuwa: naonaka, epo epetapiate nao talenala. Wiyasiya Da:ibidite ebe bae nate, eba:go wapata:lamepiatamo dikalamoliya, Godote ebe tanalo kubama: kegiya:. Nanitabola, me tanalote Abayatakono tetelo pemaigiya, ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomola."

27 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "Numa:la:, Godote wokoa: talena egela epo walubilima: eba osiyodilolo, ebete ubi kiyatiya: wokoa: talena egelamo epono ilukuli tanalo ka:kodakodailaema:.

28 Ebema: nanitabola, na Epono Naniwite wokoa: talena egela namutudawama: eda:namo."

3

Ya:sute Koto Apu A:eme Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 12.9-14; Luk 6.6-11

1 Tete idilo Yu epono balidi ibilamole motamo Ya:sute walo da:ka:nodoliya, koto apu a:eme dubute ebolo nokoliti.

2 Ebene ebe duliyomolono Pa:lisi tanebapiate Ya:suko kodakodamo umitiya, ebete wokoa: talena egelalo ebe lumagi wadekobi midilo iba:te ebe kubama: kegelama:.

3 Ebe tetelo Ya:sute koto apu a:eme dubutamo negiya, "A:ma: maigawete, mamo na:pa:."

4 Ebene Ya:sute ebe epatamo negiya, "Aimano totomu tabote kebe talena tanalo kiyatuamenale? Ale wokoa: egelalo wade tanalo o kuba tanalo ba:kosiyodiloma:? Epo wadekobi ba:ka:midilima: o ba:ka:kubailaema:?"

Iba:te wiya tabo kegeliya:,

5 ebema: Ya:sute dowate ibino wato kodakoda tanalo umilamete, ebe mabuma: ibi tepo mibomibago eba ulamolelo ebe dubutamo negiya, "A:imano koto nuwamida," ebene ebete koto duwamidiya ebeno kotote wadekobi ebo olowiya.

6 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapiate dowago tolamete, ebe tetenomolo iba:te Kawo Elawodubu Elodikono tanebapiago tabo ebo negeliya Ya:suko anakapuima:.

Epo Bilibilinomate Ya:suko Uima: Da:pelamiya

7-8 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago Ga:lili Paka:mo walo na:ka:tiya, ebene Yu epo bilibilinomate ebe tanalo olowite iba:te Ga:lili opone, Yudiya opone, ega:walo Yelusalema kawo duliyomolone pelamolete ebe ebo waloma:tiya. Ega:walo epetapi bilibilinomate iyaiya mulu opone atumu a:ka:pelamoliya, iba:te Idumiya opone, Yodane Kolomo apune, Taya kawo duliyomolone, ega:walo Saidono kawo duliyomolone pelamoliya.

9-10 Ebene ibi magumulo Ya:sute temetema:gopi bilibilinomo wadekobi da:midioliya, temetema:gopi bilibilinomo epetapiate ebe tanalo eba iyatawaolo ebe ologioma: mupuma:tiuilo da:pelamiya, ebe mabuma: Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya iba:te pe kadaema:, ebe epate ibino mupuma:tiui tanalamo ebe kubaimikapoma:.

11 Ebe tetelo kuba uliyanagopiate Ya:suko duminakiya, iba:te ebeno agowa mabuamo da:pa:gudinakiya gelatepaolo gelanakiya, "A:ma: Godokono Gudulata!"

12 wiyasiya Ya:sute ibi kawonomamo analenaki, mabu ebe ubia:nola
iba:te ebeno tanalo awokalima:.

Ya:sute Ebeno 12 Alibolepi Deka:la:miya
Ma:t 10.1-4; Luk 6.12-16

13 Ebe tetelo Ya:sute damela unu ida:mo da:nodoliya, ebete ebeno ubi epo
ebetamo peka:la:mite, iba:te ebetamo ebo tolamiya.
14 Ebene ebete ibi magumulo 12 dubu uwatete iba:tamo negiya, "La:
naimano alibolepilata. Nale la: uwatemata la:le nago ilukulinama:, ebema:
nale la: Godokono tabo kiyawaoma: kalibolemamota,
15 ega:walo na la:tamo elawo kikalaemamota la:le kuba uliyana
epagodone kanalibola:ema:."
16 Ya:sute 12 dubu duwatiya, me ibino mailola.

Saimonoko, Ya:sute ebetamo Pita mailo idi ikamiya.

17 Sebedikono gudu Ya:imesiko ega:walo ebeno ekawi Yoneko, Ya:sute ibi
netewapiatamo Bowanagese mailo ikalamiya, ebe mailono magumu ebe
'Tobolo Gelapate Dubula.'

18 A:nduluko ega:walo Pilipiko,
Batolomuko ega:walo Ma:tiyuko,
Tomasiko ega:walo A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko.

Ta:diyasiko ega:walo Saimonoko, me Saimono idi ebe ubila kapela Loma
gabamani epago eba gowelalo iba:te ebeno Ka:inane opo ebo katepama:.

19 Ega:walo Ya:sute Keliyota duliyomolodawa Yudasiko atumu akolawiya,
me dubu ebe walone tetelo Ya:suko anakapumipi dowalubiliya ebe dawala.

Ya:suko Ega:walo Biyesibuluko Ibino Tanalo*
Ma:t 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10

20 Ebene Ya:sute motamo da:tiya epo bilibilinomate ebetamo pelamete
walo eba:go dakapaladabutiya, ebema: Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi
bae naoma: ka:modobiya:.
21 Ebe tetelo ebeno ekakiate ebe tanalo olowite ebe laema: ebo tolamiya,
mabu epate iba:tamo ma kunu geliya, "Ebe daedalela!"
22 Ebene Godokono Totomu iyatulamepi Yelusalema kawo duliyomolone
da:pelamiya, ebe dubate na:pegeliya, "Biyesibuluko ebegodolo bokolina,
iyo, ebete kubakuba uliyanano Kawodawano elawamo alibolenako,
Godokono elawamoa:!"
23 Ebene Ya:sute epo ebetamo ka:la:mite oi epetapiamo eba iyatu-
lamelo negiya, "Saitanate ebeno kubakuba uliyana lumagigodone bakali-
bolemene? Ao, akalibolemene.
24 Numa:la:, kapiya duliyomolono epate tetedo dadikanalema:na: ebe
duliyomolote ka:kubamene,
25 ega:walo kapiya motono epate tetedo dadikanalema:na: ebe motono
epate a:kilukulinama:na:, ibino motote atumu ka:ka:kubamene.
26 Ebema: Saitanakono woki ma kunula, ebete ebeno kubakuba uliyana
epagodone akalibola:le, mabu kebe tetelo ebete eba kunu dowagelemene

* **3:19:** Biyesibuluko ebe Saitanakono nopodawa idila, ebete Yu epono opolo Saitanakono opodawama: eda:nami, atumu Tabo epono opolo Monoiko bokolina.

ebeno woko osiyodilo elawo tanalote kolopoligomene, iyo, ebeno uwomu bitana.
27 “Numa:la:, Saitanako ebe elawodubu idi keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo ebete pilolo duwatiya ebe epo ebe ebeno moto inamabula. Ebema: epate mako elawodubuno motamo opila:ote ebeno inamabu uwatema: ubi diyatima:na:, iba:te dopamo ebe ala:mo matuomeote, ebene ebeno inamabu ebo kuwatema:na:.
28 “Na la:tamo nani tabo gemo, epono iyaiya kuba tanalo bilibilinomo Godote egebolelamete dodolomatili iyatawala, ega:walo epate Godoko ubia: tabo degelama:na:, ebe iyaiya kuba tabono tanalo Godote egebolelamete ka:dodolomatililaemene.
29 Wiyasiya kebe lumagite Godokono Uliyanano osiyodilo tanaloma: kubama: degemene, Godote ebe lumagino kuba egebolemete a:ka:dodomatiminamene, ebete uwomua: tetelo ebe kubadawama: begenakomene.”
30 Nanitabola, me tanalo Ya:sute giya mabu ebe epate ma kunu geliya, “Ebe kuba uliyanagodawala.”

Ya:sukono Menoko Ega:walo Ebeno Ekaki
Ma:t 12.46-50; Luk 8.19-21

31 Ebene Ya:sukono menoko ega:walo ebeno ekaki iba:te ebe uima: da:pelamiya, iba:te moto niyakabolo eba pelamota:onalo, ebete iba:tamo pema: tabo ebo nalibiya.
32 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:suko niyakabolo na:pola:niya, ebene iba:te ebetamo negeliya, “Numa:, a:imano menoko ega:walo ekaki iba:te moto niyakabolo ba:pepola:na. Ibi ubila a:ma:.”
33 Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Naimano menoko potelela:ka:, ega:walo naimano ekaki piyatela:ka:?”
34 Ebene ebete epo ebe niyakabolo da:pola:niya ulamete negiya, “Me epo ebe naimano menokobila ega:walo naimano ekakila.
35 Potele Godokono ubi tanalo dosiyodilomene, ebe lumagi naimano menokola ega:walo naimano ekawila.”

4

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oi
Ma:t 13.1-9; Luk 8.4-8

1 Tete idilo Ya:sute Ga:lili Paka: balalo epo iyatulamiti, ebene epo bilibilinomate ebetamo da:pelamiya, ebema: ebete peamo olote pe potone kela:mo nalima:tepate peamo gito okoliya, wiyasiya epate Ga:lili damela balalo pepola:niya.
2 Ebene ebete iyaiya tanalo epetapi bilibilinomo iyatulame oiamo eba awokalilamelo, iyatulame tabo idi iba:tamo ma kunu giya,
3 “La: nolowiala:. Lumagi idite pali amio bai dosiyodili kono kikopu aminaola:go ebo ti.
4 Ebete aminaola:go eba tonatolo, kikopu epetapi iba:te gabamo gudiya, ebema: olaolate pelamete ebo penaiya.
5 Kikopu epetapi iba:te nokola damelamo gudiya, ebolo damela kawoa:. Ebema: iba:te samonomamo pemaimiya mabu damela bidobidoa:,
6 ebene egelate da:pioli iba:te nalawoiya mabu ibino dolodolo magumamo ka:tolamea:, iyo, iba:te ebema: samonomamo a:elaiya.
7 Kikopu epetapi iba:te moemoe uwago damelamo gudiya, ebema: ebe uwagate dapepeiya kono ebo anakapulamiya, ebene iba:te ka:noloa:.

8 Wiyasiya kikopu epetapi iba:te wade damelamo gudiya, ebema: iba:te
apepeote ebo noloiya, epetapi 30 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi 100
teta:mo bilibilinomoma: eda:iya.”
9 Ya:sute walo na:kegiya, “Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

Ya:sukono Iyaiya Iyatulame Oino Mabu
Ma:t 13.10-17; Luk 8.9-10

10 Ebene epo bilibilinomate Ya:suko datepiya, kapiyakapiya epo epetapi-
ate ebeno 12 waloma:tapiago ebetamo pelamete na:pegeliya, “A:imano
iyatulame oino magumu keba kunula:ka:?”
11 Ya:sute iba:tamo negiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe
tanalono magumu kelawa:ema: nale elawo la:tamo ikalaimata, iyo, ebe
tanalono wamina tanalo la: iyatawaimata. Wiyasiya epo epetapi eba
kunua:, iba:te iyatulame oine tanalo bilibilinomo olowiote wadenomamo
a:kiyatawaoma:na:.
12 Nanitabola,

‘Iba:te bowadinakoma:na:
wiyasiya a:kuminakoma:na:,
ega:walo iba:te bolowinakoma:na:
wiyasiya a:kiyatawaonakoma:na:,
ebema: iba:te ibino kubane a:kolobila:oma:na:,
ega:walo Godote ibino kuba a:kegebolelaemene.’ ”

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oino Magumu
Ma:t 13.18-23; Luk 8.11-15

13 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “La: me iyatulame oino
magumu kiyatawawita:, ebema: la: walone tetelo naimano iyatulame oi
epetapino magumu keba kunu na:kiyatawaema? Me oino magumu ma
kunula,
14 kono kikopu aminaoledawa ebete Godokono tabo naminaolena.
15 Ebene epo epetapiate gabamo da:gudi, ibi ebe kono kikopu keba
kunula:ka: eba kunula, iba:te tabo dolowima:na: Saitanate pete ibino tepo
magumune samonomamo ka:puwatelaemene.
16 Epo epetapiate nokola damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula, iba:te
Godokono tabo dolowima:na: kalakalago kelaema:na:,
17 wiyasiya ibino tepo magumulo dolodolo puliyala. Ebema: iba:te
Godokono woko magumulo tete da:pesamo ilukula:tepate, ebene Godokono
taboma: temeteme tanalate iba:tamo da:pemaimioma:na: ega:walo epate
ibino tanaloma: degelama:na:, iba:te samonomamo kalautioma:na:.
18 Epo epetapi iba:te moemoe uwago damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula.
Iba:te Godokono tabo kolowima:na:,
19 wiyasiya iba:te inamabu kawonomamo malagidilolena ega:walo ibino
ilukuli tanaloma: woki bilibilinomoma: eda:ona, ebema: ibino tepo magu-
mulo ebakobako woki bilibilinomo ba:pola:na, me wokino tanalate wade
tabo eba anakapumilo, ebene iba:te a:ka:noloma:na:.
20 Wiyasiya epo epetapi iba:te wade damelamo da:gudi, ibi ebe kikop-
ula. Iba:te Godokono tabo olowite, nanitabonomolo lawete ka:noloma:na:,
epetapi 30 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi 100 teta:mo ka:noloma:na:.”

Wuiki Alo Awokala Baiamo Iyati Tanalo
Luk 8.16-18

21 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Lumagite ebeno wuiki alo
bagowo magumamo a:kiyatimene ega:walo ebeno wata bai magumamo
a:kiyatimene, wiyasiya ebete awokala baiamo kiyatimene.
22 Kebe waminaole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote ka-
wokalilaemene, ega:walo kebe ulamolea: tanalate da:pola:na walone epate
alo tetelo kulamolema:na:.
23 Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”
24 Ega:walo Ya:sute iba:tamo na:kegiya, “La:le dolowiawenama ebe tanalo
wadenomamo nulamenakiyala:! La:le lumagi iditamo anagiyamida tanalo
keba kunu kosiyodilaema, Godote la:tamo eba kunu ka:posiyodilomene,
wiyasiya la:imano anagiyamida wiyate kawonomamo ka:pemene.
25 Nanitabola, Godokono tabo olowima: lumagigodolo wadewade
woki da:pola:na, Godote ebetamo wadewade tanalo bilibilinomo walo
ka:kikameomene. Wiyasiya lumagigodolo wadewade woki pola:na:no,
ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na Godote ebegodone walo
ka:kuwatemene.”

Kono Kikopuno Ape Tanalono Iyatulame Oi

26 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe tanalo ma kunula. Dubute ebeno kawo pali damelamo kono kikopu
daminaoli,
27 ebene ebete kowata, kemaiga, eba kunu eba wagelenalo, ebe kono
wuiate pemaimite ebo apepeiya. Wiyasiya kikopuate damela magumulo
eba pola:nalo tete geyageyadopolo iba:te keba kunu dapepeona, ebe dubute
kiyatawana:,
28 mabu palino damelate a:ka:tuwa: inamabu noloilamena, dopamo paa
ega:walo ula, ebene nao kikopu.
29 Ebema: nanitabola, nao kikopuate da:kodakodaoma:na:, ebe dubute
samonomamo tote ka:nowakalaimene, mabu kono wakalami tete a:pe.”

Mastada Kikopuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.31-32; Luk 13.18-19

30 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na
ebe tanalo ale beda: ula:mo nakawokalima:, ega:walo ebe tanalo ale kebako
iyatulame oiamo na:ka:tupugaima:?
31 Nanitabola, me opo kawonomolo kewa kikopu kawokawonomo
ba:pola:na wiyasiya mastada kikopu da:pesonomola, ebema: Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe tanalo mastada kikopu keba kunula:ka: eba
kunula.
32 Dubute daimene, ebe da:peso kikopute apete kewa epetapi bilibilinomo
odoilite kawokawo katomo kuwamidaolemene, ebene olaolate pelamete
kewa katomono golololo ba:pilukulionama:na:.”
33 Nanitabola, epono iyatawa tanalote da:modobiya, Ya:sute ibi mako
iyatulame oi bilibilinomamo iyatulamenaki.
34 Iyo, ebete Godokono tabo iyatulame oiamo kiyawaonaki,
wiyasiya epo epetapi bilibilinomate ibino iyaiya duliyomolamo walo
da:ka:tolamolenakiya, ebe tetelo ebe waloma:tapiatamo oi bilibilinomono
magumu diya gabodo awokalilamenaki.

Ya:sute Awa Matalukobi Da:midini
Ma:t 8.23-27; Luk 8.22-25

35 Ebe egelate didokoni, Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negeni, “A paka:
apuamo ka:na:iwaliye.”

36 Ebene iba:te epo bilibilinomo epetapi miyapanate, Ya:sute dokolini ebe
waloma:tapiate ebe peamo olonate gito tolameniya. Ebe tetelo pe epetapi
atumu iba:go na:ka:tolameniya,
37 ebene kawo awanomote eba maiganalo kawokawo ulono obote
waloma:tapino peamo da:poloniya, pe gu obote gito tabokani.
38 Wiyasiya Ya:suko pe walogabo apulo ebeno wato ilakamo apatinate ebo
watani, ebema: iba:te ebe amutiyanate nananiya, “Iyatulamedawa, a:ma: a
wadenomamo beda:ma: kuama:wena:? A ka:elaomalema:!”
39 Ebene Ya:sute maiganate awa kawiya nanani, “Nolodiyoba!” ega:walo
ulotamo atu tabo na:kegeni, “Nolopoloala:!” ebene awate olopoligonate
paka:te matalukobi olowinomo gito olowini.
40 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “La: beda:ma: ka:toletoleawenama?
La:imano nanitabokobi midi tanalo puliyala:ka:?”
41 Wiyasiya iba:te kawonomamo eba anoanonalo ibino taneba magumulo
negelaniya, “Me lumagi potelela:ka:? Awa ega:walo ulo iba:te ebeno tabo
olowite a:tudila:!”

5

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.28-34; Luk 8.26-39

1 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi iba:te Ga:lili Paka: apuamo
na:iwaliya Gelasa duliyomolono opamo.
2 Ya:sute pene damelamo eba nodololo, kuba uliyanagono dubute eba:go
alugoma: ebo piya. Ebe opo epono tanalo ma kunula, iba:te maboele nokola
damela eba obobolelo iyaiya bobo ebo osiyodilolenakiya iba:te ibino a:elao
epo alomoma:. Ebema: me dubute ebe a:elao epono bobo baine piya,
3 mabu ebete ebe nokola bobo magumulo okolinami. Epate ebe auli
ala:mo dematuomeonakiya ebe ale ka:modobonakia:,
4 iyo, tete bilibilinomolo iba:te ebeno agowala kotola auli ala:mo de-
matuolamolemenakiya, ebete kotono ale iyailinaki ega:walo agowano ale
atumu a:kiyailinaki. Nanitabola, ebete elawonomoma: eda:nami, ebema:
lumagite ebe odiyoboma: modoboa:.
5 Ega:walo ebete egela ega:walo idoko bilibilinomolo nokola bobo magu-
mulo ega:walo damela unulo eba geatepaolo, ebe a:ka:tuwa: ebeno tama
nokolamo danagalimionaki kalimate ebo pemaimiomenaki.
6 Ebene me dubute Ya:suko muluamo numite, ebetamo na:puligate ebeno
agowa mabuamo da:na:tuduwatiya,
7-8 Ya:sute ebetamo negiya, “Kuba uliyana, a:ma: me dubugodone
na:nemaiga!”
Ebe tetelo ebete geatepaolo negiya, “Ya:su! A:ma: Ununomo Godokono
Gudulata! A:ma:le natamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene? Nale a:ma:
Godokono mailamo anamata, natamo kuba wiya akoikanama:la:!”
9 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “A:imano mailo potelela:ka:?”
Ebete nowamiya, “Naimano mailo Bilibilinomotela mabu a kuba uliyana
bilibilinomola!”
10 Ebene ebe dubute Ya:suko kawiya eba toweomelo ebe naniya,
“Nagodolo dilukulina ebe kubakuba uliyana me opone akoalibola:la:!”
11 Ebe tetelo dabiole goeogoeo bilibilinomate damela unulo naoago ebolo
nowapata:lamitiya,
12 ebema: kubakuba uliyanate Ya:sutamo towetoweolo negeliya, “A:ma:le
a goeogoeatamo naliboa:, ale iba:tamo ka:nopila:oma:.”

13 Ebene Ya:sute modobo tabo gete ibi ebo analiya, “Na:tolama:la:!”
Ebe tetelo kubakuba uliyanate dubugodone pemaimite goeogoeatamo ebo
nopila:iya, ebema: ebe 2,000 goeogoeate damela unune puila:ote maboele
damelane da:na:gudiya, obamo nololuote ibi bilibilinomate gito na:elaiya.
14 Ebe tetelo goeogoeo ulamepi dubate ebe tanalo umite ibino duliyomo-
lamo puila:ote ebe duliyomolo epo ega:walo tumu motolo dilukulinamiya
da:nikiyawaolamiya, epo bilibilinomate ebo pelamiya Ya:sute dosiyodiliya
ebe tanalo uima:.
15 Iba:te ebetamo pemaimite, dopamo kubakuba uliyana bilibilinomago
dokolinami ebe dubu ebo pumiya, ebete kaliku pulite ebolo okoliti mabu
ebeno woki a:tuputupuomiya. Me mabuma: iba:te na:toletoleutiya,
16 ebene Ya:sute kubakuba uliyanagono dubutamo ega:walo goeo-
goeatamo kebe iyaiya tanalo kosiyodiloliyale, piyate ebe tanalo dulamiya
iba:te epo epetapi ebo kiyawaolamiya.
17 Ebe tetelo ebe epate Ya:suko kawiya naniya ebete ibino opo katepama:,
18 ebene Ya:sute peamo eba ololo, dopamo kubakuba uliyanago dokoli-
nami ebe dubute ebe ebo toweomiya, “Na niyala, a:ma:go ka:pa:mo!”
19 Wiyasiya Ya:sute ebe eba odiyobolo naniya, “A:ma: motamo
na:toa. Godote a:ma:tamo keba kunu kosiyodilola:kale ega:walo a:ma:
da:nilakapoimitaka, ebe kawokawo tanalonomo a:imano mabu epo
na:nikiyawaolama:.”
20 Ebema: me dubute Teni Duliyomolono opo kawonomamo tote, Ya:sute
ebetamo dosiyodiliya ebe tanalo kiyawaolama:go tiya, ebene piyate ebe
iyaiya tanalo dolowiya iba:te kawonomamo anoanoiya.

Ya:ilasite Ya:suko Da:toweomiya Ebeno Buwele Wadekobi Ka:midima:
Ma:t 9.18; Luk 8.40-42

21 Ebene Ya:sute peago paka: apuamo walo da:ka:na:iwiya, ebete ebolo
eba nokolitalo epo bilibilinomate ebetamo ebo pelamiya.
22 Ebe tetelo Yu epono balidi ibilamole moto umidawa dubu, ebeno mailo
Ya:ilasitela, ebete Ya:sutamo pete ebeno agowa mabuamo pa:tuduwatate,
23 kawonomamo eba petowetoweolo na:pegiya, “Naimano buwele
da:peso a:e tatalila. A:ma: pa:wete a:imano koto ebetamo na:powatila: ebete
wadekobi kolowima:, ebene ebete a:ka:emene.”

Kalima Ka:ka:liya Temetema:go Kamiyalete Ya:sukono Kaliku Dologiya
Ma:t 9.19-22; Luk 8.42-48

24 Ebene Ya:sute me dubago to dowagilimiya, epo bilibilinomate ebe eba
a:wa:midalo mupuma:tiua:go tolamitiya.
25 Ibi magumulo kamiyale idi 12 ulama tetelo kalima ka:ka:liya teme-
temete uminami,
26 doketa epo epetapiate ebetamo mibomibo tanalo ikameonamiya. Iba:te
ebe wadekobi ka:midiya:, wiyasiya ebe kamiyalete ebeno mani iba:tamo
eba ikalamolelo dopoliyaliya, ebeno temetemete kawodopoma: ediya.
27 Ebema: ebete Ya:sukono tanalo dolowiya epo magumamo nopegate,
ebeno walogabo apune pete ebeno kaliku ebo pologiya,
28 mabu ebete nemalagidiliya, “Nale ebeno kaliku dologimo na wadekobi
ebo kolowimamo.”
29 Ebene ebete Ya:sukono kaliku dologiya, ebe tetenomolo ebeno kalima
ka:ka:liya tanalote dolopoligiya ebete iyatawiya ebeno ape a:modobo.
30 Wiyasiya Ya:sute iyatawiya elawote ebegodone demaigiya, ebene ebete
polobigate epo napalateda:liya, “Naimano kaliku potele kologile?”

31 Wiyasiya ebe waloma:tapiate ebe naniya, “Me epo bilibilinomate
a:ma:tamo mupuma:tiua:go pelamita. A:ma: ibi ulamelo beda:ma:
kegeawita a:ma: potele kologita?”
32 Ya:sute ibi kowamilamiya:, wiyasiya ebete me lumagi kuima: epo
ulamoliya.
33 Ebe tetelo ebe kamiyalete iyatawiya Ya:sukono elawote ebeno ape
wadekobi a:midi, ebema: ebete toletolelo anakamiago pete, Ya:sukono
agowa mabuamo pa:tuduwatalo ebeno temetemeno tanalo ebetamo ebo
pawokalilamiya.
34 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Kamiyale, a:imano nanitabokobi midi
tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta. A:ma: kalakalago na:toa, mabu a:ma:
dumitanamiya, ebe temetemete olopoligo.”

Ya:sute Ya:ilasikono Buwele A:ene Dadipatiya
Ma:t 9.23-26; Luk 8.49-56

35 Ya:suko me tabo eba kiyawautalo, tabo adaepiate Yu watodawa
Ya:ilasikono motone pelamete ebe napaniya, “A:imano buwele a:e, ebema:
Iyatulamedawa walo akoanala: ebe wadekobi ka:pa:midima:.”
36 Ya:sute ibino tabo gito olowiatepiya, ebene ebete Ya:ilasiko naniya,
“A:ma: akotoletola:la:, a:ma: Godoko nanitabokobi na:mida:.”
37 Ebe tetelo ebete Pitako, Ya:imesiko, ega:walo ebeno ekawi Yoneko, ibi
kapiya eba magatalelo epo epetapi nodiyoboliya iba:te iba:go ka:tolaema:
38 Ebene ibi a:ka:tuwa: Ya:ilasikono motamo da:nemaimiya Ya:sute epo
bilibilinomo ebo nulamiya, iba:te gowelalo kawonomamo iimitiya.
39 Ya:sute moto guamo nodolote ibi nananaliya, “La: bilibilinomo gowe-
lalo beda: mabuma: kiima:witama? Gudu buwele ka:eaka:, ebe u watita.”
40 Wiyasiya iba:te ebe nekalakalatitiya, ebema: ebete ibi bilibilinomo
motone gito paliboliya, ebene Ya:sute guduno menokola, nabiwila, ega:walo
ebeno netewa-kapiya waloma:tapi uwatete, gudute dekapitani iba:te ebe
teta:mo gito nopila:iya.
41 Ebe tetelo ebete buwele kotamo nelawete Yu epono tabamo naniya,
“Talita kumi!” Me tabono magumu nitana, “Buwele, nale a:ma: anamata,
nemaiga!”
42 Ebene ebe tetenomolo ebe 12 ulama tete buwelete maigate nepatiya.
Piyate me tanalo dumiya iba:te kawonomamo anoanoiya,
43 wiyasiya Ya:sute ibi kawonomamo analiya, “La: me tanaloma: epo
epetapi akoanala:la:!” ega:walo ebete iba:tamo na:kegiya, “Buweletamo
nao inamabu nikameala:.”

6

Nasalete Duliyomolo Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya
Ma:t 13.53-58; Luk 4.16-30

1 Ebe tetelo Ya:sute ebe duliyomolone tote ebeno okoli duliyomolo
Nasaleta:mo walo da:ka:tiya, ebe waloma:tapiate ebe ebana kapimiya
ka:tolamiya.
2 Ebene Yu epono wokoa: talena egelalo ebete balidi ibilamole motolo
epo eba iyatulamitalo, ibi bilibilinomo epetapiate ebeno tabo dolowiutiya
ebema: anoanoutiya. Iba:te negeliya, “Me dubuno iyatulame tanalo
mulonomola! Ebete me iyaiya tanalo kebolo kiyatawile? Ega:walo ebete
anoano tanalo dosiyodilolena beda: kawokawonomola:ka:!

3 Ebe kapeneta dubunomola, Ma:likono gudula. A iyatawala ebeno ekaki
Ya:imesiko, Yausesiko, Yudasiko, ega:walo Saimonoko, iyo, ebeno ekaki
buwelemela:te me duliyomololo ago bilukulita.”
Ebene iba:te ebe ubia:noma: eba eda:utalo
4 Ya:sute iba:tamo negiya, “Godokono woki awokalimidawa epate ebe un-
amo kadipatema:na:, wiyasiya ebeno duliyomolo epo ega:walo ebeno moto
epo ega:walo ebeno kalima epo, iba:te ebe ubia:noma: beda:onakoma:na:.”
5-6 Ebe tetelo Ya:sute Nasalete epono nanitabokobi midia: tanaloma:
kawiya la:wa:te, ebete ebeno koto temetema:gopi kapiyakapiyanomatamo
dowatiolelamiya ibi wadekobi ebo midioliya, wiyasiya ebete ibino duliy-
omololo anoano tanalo epetapi osiyodilolema: ka:modobiya:, ebema: ebete
ibi eba miyapalo wiyasiya iyaiya duliyomolo epetapilo iyatulama:go
pata:nami.

Ya:sute 12 Waloma:tapi Dubu Daliboliya
Ma:t 10.5-15; Luk 9.1-6

7 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi ebetamo ka:la:mite, epetapi
netewa, epetapi netewa, iyaiya duliyomolamo ebo aliboliya, ega:walo ebete
iba:tamo elawo ikalamiya kubakuba uliyana epagodone kanalibolema:.
8 Ebete ibi nanaliya, “La:imano tolame tetelo gaubu kapiya nuwatiyala:,
wiyasiya inamabu epetapi akouwata:la:, iyo, la: baea:no, gatelea:no,
ega:walo mania:no na:tolamiyala:.
9 Ega:walo modobola la: agowa inamabu ega:walo kapiyakapiya kaliku
pupuliawete ebo na:tolamiyala:, pupuliono inamabu epetapi akouwata:la:.”
10 Ebene la: duliyomolo ida:mo nemaima:wete kebe moto guamo
da:nodoloaema, la: ebe motolo nilukula:tepawete walone ebe motone opo
ida:mo ka:ka:tolaemamota, iyo, la: moto idine moto ida:mo eba kunu
akonowagela:la:.
11 Ega:walo kebe duliyomolo epate la: kalakalago uwateta:no ega:walo
la:imano tabo olowia:no, ebe duliyomolo eba atepalo la:le agowano tuwae
na:moda:midatepaliyala:. Me tanalote ebe epo kiyatulaemene, Godokono
tete ebe na:pe ebete ibino tanalo kapanagiyamidalaemene.”
12 Ebema: Ya:suko waloma:tapiate tolamete Godokono tabo
na:kiyawaolamenatiya epate ibino kubane kolobila:ma:.
13 Ebene iba:te epagodone kubakuba uliyana nalibolenakiya, ega:walo
iba:te temetema:gopi epetapi bilibilinomo olibi kikopuno iamo ibino wato
dabutilamolelamenakiya, ibi wadekobi ebo midiolenakiya.

Epo Bilibilinomate Ya:sukono Tanaloma: Degelanakiya
Ma:t 14.1-2; Luk 9.7-9

14 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Elodite ebe anoano tanalo olowiya, mabu
epo bilibilinomate Ya:sukono tanalo eba iyatawaolo ibi magumulo epetapi-
ate tabo ma kunu geliya, “Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate a:e
magumune emaigi, ebema: me anoano tanalate ebegodone pemaiminaka.”
15 Ebene epetapiate negeliya, “Ebe Elayate, Godokono woki awokalim-
idawala,” wiyasiya epetapiate na:kegeliya, “Ao, ebe Godokono woki
awokalimidawa idila, dopamo aimano ewoniatamo da:pemaimiya ibi keba
kunula:ka: eba kunula.”
16 Wiyasiya Elodite Ya:sukono tanalo dolowiya, ebete negiya, “Me dubu
ebe Yonetela, nale ebeno wato dotowamidaimo, wiyasiya ebete a:ene walo
a:kemaigi!”

Elodite Yonekono Wato Dotowamidamiya
Ma:t 14.3-12

17-18 Me tanalo ebe Yonete keba kunu ka:iyale ebe tanalola.

Yonete dopamo eba okolinalo, Kawo Elawodubu Elodite ebeno ekawi Pilipikono kamiyale pilolo lawiya, ebe kamiyaleno mailo Elodiyasitela. Me mabuma: Yonete Elodiko kawiya eba analo negiya, “A:ma:le ebe kamiyale laema: modoboa:, kawo kubanomola!” Ebema: Elodite ebeno gowelaopi daliboliya, iba:te Yoneko nelawete idoko moto guamo gito peba:idiliya, mabu ebete ebeno ubi niyatiya ebe osiyodilo tanalodo ebete Elodiyasiko kalakalakobi ka:midima:.

19 Ebe tetelo Elodiyasite Yonetamo dowate ebe anakapuima: ebeno ubi ebo iyatiya, wiyasiya Elodite me tanalo osiyodiloma: ubia:nola.

20 Ebete Yoneko na:tolemenami, mabu ebe iyatawala Yonete tuputupu-dawama: eba eda:nalo Godokono talena magumulo okolina. Nanitabola, ebete Yonekono tabo dopamo dolowiya woki bilibilima: ebo ediya, wiyasiya ebete idoko motolo eba okolinalo, Elodite ebe wadenomamo eba uminalo iyaiya tete epetapilo ebete ebeno tabo kalakalago olowinaki.

21 Ebene Elodite dawokaliya, ebe egela malagidilolo ebete kawo soliyomu osiyodiluti. Ebema: ebeno gabamani dubu, gowelaopi elawodubu, ega:walo Ga:lili opono watowatopi, ibi bilibilinomate soliyomu baiamo tolamiya. Ebe tetelo Elodiyasite wade tete ebo umiya.

22 Ebete ebeno buwele nalibote, ebete ibino ololo apulo da:pemaiti, Elodiko ega:walo eba:go da:pola:niya iba:te ebetamo nekalakalautiya. Ebene Elodite buweletamo negiya, “A:ma:le kebe tanaloma: na danana:emene, nale a:ma:tamo kikaemamota.”

23 Elodite ebetamo nanitabonomolo walo na:kegiya, “A:ma: beda: tanaloma: na danana:emene, a:imano ubi diyata:emene naimano inamabu apu ega:walo naimano opo epetapi, nale a:ma:tamo kikameomamota! Naimano tabo akadikanalemo.”

24 Ebene ebe buwelete ebeno menokotamo tote na:negiya, “Na beda: tanaloma: na:ka:negemo?”

Ebeno menokote naniya, “A:ma: Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano watoma: ebe nananiye.”

25 Ebene ebe buwelete Kawo Elawodubu Eloditamo samonomamo walo ka:pete ebe napaniya, “Na ubila Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano wato kikopu kawatago. Ka:lonomo natamo nikanama:!”

26 Ebema: Elodite ebeno tepo magumulo mibomibonomoma: ediya, wiyasiya ebete buweletamo kebe tabo kegiyale, eba:go da:pola:niya iba:te ebe tabo olowiya, ebe mabuma: ebete amoeda:ma: ka:modobiya:.

27 Ebe tetenomolo Elodite ebeno gowelaodawa dubu idi eba nalibolo, ebe naniya ebete Yonekono wato ka:nelaema:, ebene ebete idoko moto guamo tote Yonekono wato ebo notowamidamiya.

28 Ebene ebete wato kawatamo niyatite buweletamo dadaiya, ebete lawete ebeno menokotamo gito nikamiya.

29 Ebe tetelo Yoneko waloma:tapiate ebe tanalo dolowiya, iba:te ebeno apenomo pelawete nokola bobo magumamo gito niyatiya.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalamoleni
Ma:t 14.13-21; Luk 9.10-17; Yon 6.1-14

30 Ebene Ya:sute daliboliya ebe waloma:tapi dubate walo ebetamo ka:pelamete, iba:te kebe iyaiya tanalo epagodolo da:nosiyodiloliya ega:walo ibi keba kunu ka:niyatulamoliye, ebe tanalo bilibilinomoma: iba:te ebe na:pa:kiyawaomiya.

31 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:suko uima: odoliatepauilo wapata:lamitiya, ebema: Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi bae naoma: tete kumiya:. Ebe mabuma: ebete ibi nanaliya, “Modobola a a:ka:tuwa: diyamoa: opamo tolamete ela kanamiye,”
32 ebene iba:te ibino peago diyamoa: opo ida:mo tolaema: ebo wagilimiya.
33 Wiyasiya iba:te eba tolamitalo, epo bilibilinomate ibi ulamete iyatawiya ibi piyatela:ka:. Ebema: Ya:sute kebamo ka:tutiyale, ebe iyaiya duliyomolo bilibilino epate ebe tanalo umite, iba:te paka: balado puila:ote ebe opamo dopamo gito nemaimiya.
34 Ebene Ya:sute ebamo da:nemaigiya, epo bilibilinomo nulamete ebeno tepo magumulo ibi kawonomamo na:nilakapoilamiya, mabu sipigoeogoeate ulamedawa:no keba kunu kilukuline iba:te eba kunu pola:niya, ebema: ebete ibi iyaiya tanalo epetapi bilibilinomo eba iyatulamelo,
35 iba:te adimo teta:mo ebo nemaimioniya. Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebetamo pelamenate ebe napananiya, “Me epoa: opola, samamo kidokomene.
36 Ebema: a:ma: ibi nalibola:, iba:te iyaiya duliyomolamo ega:walo ea:ge motamo tolamete bae ka:nuwateoma:.”
37 Ya:sute wiyasiya ibi nanaleni, “Ao, la:le iba:tamo nao inamabu nikalamola:la:.”
Ebene iba:te ebe nalateda:niya, “A tolamete kapiya ulamano woko wiya maniamo bae uwateote, iba:tamo ebo ba:kikalamolema:? Ao, a modoboa:!”
38 Ebene Ya:sute ibi nalateda:leni, “La:godolo kebalata baete ka:pola:nale? La: tolama:wete na:nulama:la:.”
Iba:te ulamenate negelaniya, “Agodolo paibu bae ega:walo namo netewa ba:pola:na.”
39 Ebene ebete ebe waloma:tapi nanaleni, “Epo nanala:la: iyaiya taneba osiyodilolete wade uwagolo kilukulioma:.”
40 Ebema: epate iyaiya taneba bilibilinomo osiyodilolenate ebo pola:niya, taneba idi magumulo 100, taneba idi magumulo 50, eba kunu ilukulioniya.
41 Ebene Ya:sute paibu bae ega:walo namo netewa uwatenate, Unu Duliyomolamo melenalo Godotamo kalakala tabo genate bae wakalamiolenate ebe waloma:tapiatamo gito ikalameni iba:te epatamo kikalamolenama:, ega:walo ebete atu gabodo namo netewa kuwatenate epo bilibilinomatamo ebo kikalamoleni.
42 Ebe tetelo epo bilibilinomate bae denaoniya ibino bae kape tanalo ebo olopoligolameni.
43-44 Nanitabola, ebe bae 5,000 dubate naoniya, ebene da:luiliniya ebe bae apuapuamo ega:walo namo apuapuamo Ya:suko waloma:tapiate 12 bagowo ebe owiyaoleniya.

Ya:sute Obo Unudo Da:toni
Ma:t 14.22-33; Yon 6.15-21

45 Ebe tetenomolo Ya:sute epo eba alibolenalo ebe waloma:tapiatamo negeni, “Pe lawa:wete Ga:lili Paka: apuamo na:na:iwala:la: Betasaida duliyomolamo,”
46 ebene ebete ibi bilibilinomo alibolenate, ebete damela unamo gito nodoloni Godago tabo ka:negelanama:.
47 Didokoni waloma:tapiate peago paka: tulitulinomodo eba tolamenalo, wiyasiya Ya:sute damelalo a:ka:tuwa: okolini.
48 Ebete ibi ulameni, iba:te pe elawonomamo dabidiloniya wiyasiya ibino elawo ka:modoboniya: mabu awate ibi nodiyoboleni, ebema: idoko tetelo

egela walo tatalima: eba eda:nalo, ebete obo unudo iba:tamo ebo toni ibino
ololo apudo ka:petonama:.
49 Wiyasiya ebete obo unudo eba tonatolo, iba:te ebe uminate oboloma:
gelanate ebo gelatepaoniya,
50 mabu ibi bilibilinomate kubanomamo toletoleoniya.

Ebe tetenomolo Ya:sute ibi nanaleni, “Na Ya:sutela, la: ka:toletoleonala:!”
51 ebene ebete penate ibino peamo da:poloni awate gito olopoligoni. Ebe
tetelo ebe waloma:tapiate kawonomamo anoanoniya,
52 mabu iba:te ibino tepo magumulo kodakodama: eda:onamiya, iyo,
ebe mabuma: Ya:sute epo bilibilinomatamo bae dikalamoleni, iba:te ebe
anoano tanalono magumu ibino wokiamo nipo wadiniya.

Ya:sute Genasalete Opolo Temetema:gopi Wadekobi Da:midiolenaki
Ma:t 14.34-36

53 Ebene iba:te duiya tetelo paka: apuamo da:na:iwaliya Genasalete opono
pe boboamo pe gito na:iliya.
54 Iba:te pene damelamo da:nodoloiya, piyate ebolo da:pola:niya ebe
epate Ya:sukono tanalo samonomamo iyatawaote,
55 iba:te ebe opono iyaiya duliyomolamo na:puila:iya epo epetapi ebeno
pe tanalo kananalema:. Nanitabola, Ya:sute kebe duliyomololo da:lutanaki,
epate ebe tanalo dolowinakiya temetema:gopi ketago ebo magatalenakiya.
56 Iyo, Ya:sute kebe iyaiya depeso ega:walo kawokawo duliyomolo
ega:walo tumu motamo da:tonaki, epate ibino temetema:gopi ebamo dema-
gatalenakiya, iba:te ibi ebe iyaiya duliyomolono inamabu olowame baiamo
eba nowadilatililo ebe ebo na:toweomenakiya temetema:gopiate ebeno
kaliku kologioma:. Ebema: nanitabola, piyate ebeno kaliku dologionakiya,
iba:te wadekobi ebo olowionakiya.

7

Yu Epono Ewonino Iyatulame Tanalo
Ma:t 15.1-9

1 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi magu-
mulo piyate Yelusalema kawo duliyomololo woko dosiyodilolenamiya, ibi
epetapiate Ya:sutamo kapimiya da:pelamiya,
2 iba:te ebeno waloma:tapi epetapi pulamiya, iba:te koto ukulaolea:no
bae denautiya. Me gabodo iba:te Pa:lisi tanebapino totomu tabo ida:mo
ka:tudiliya:.
3 Numa:la:, Yu epo bilibilinomono ewoniate ibi diyatulamenamiya, ibi
bilibilinomate ebe atu wokilo eba ilukulinalo ebo osiyodilolenaka, ega:walo
Pa:lisi tanebapiate ebe ewonino totomu tabamo atumu wadenomamo
ka:tudila:ona, kebako totomu da:pesonomo idi iba:te kadikamidalena:. Me
mabuma: ibino koto wadenomamo ukulaolea:no iba:te bae a:kenaoma:na:,
4 ega:walo nao inamabu olowame bailo duwateoma:na: iba:te ebe inam-
abu ukulaolea:no a:ka:penaoma:na:. Nanitabola, iba:godolo obo nio kalili
ega:walo iyaiya okalimiono kalili ukulaole totomuate ba:ka:pola:na, iyo,
ma kunu ibino ewoniate iba:tamo dikalamoliya, ebakobako totomu epetapi
bilibilinomo iba:godolo ba:pola:na.
5 Ebema: Pa:lisi tanebapiate Godokono Totomu iyatulamepiago Ya:suko
nalatediya, “Beda: mabuma: a:ma: waloma:tapiate aimano ewoniate dege-
lanakiya ebe totomuamo ka:tudila:ona:, wiyasiya ibi a:ka:tuwa: ibi kubail-
amete koto ukulaolea:no bae ebo naonaka?”

6 Ya:sute iba:tamo negiya, “La: mena netewa epolata! Godokono
woki awokalimidawa Aisayate la:imano tanaloma: dopamo nani tabo
da:kiyawaiya, Godokono Bukalo ebe tabote ma kunu itana,

‘Me epate na tabamo amamanatenena,
wiyasiya ibino tepo magumuno woki
na niyakabolo ka:pola:na:,
mulunomolo ba:na:pola:na.
7 Iba:te naimano mailo unamo nadipatena,
wiyasiya nanitabo tanalo puliyala,
iyo, iba:te me opo epono totomu
Godokono Totomunomoma: midilite
ebo iyatulamenaka.’ ”

8 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Aisayakono tabo nanitabonomola, mabu
la: Godokono Totomu Tabonomo a:miyapiyamata, wiyasiya epate degelana
ebe totomuamo tudila:onamata.
9 “La: mulo eponomolata! La: Godokono Totomu Tabonomo iyabaiamo
eba alomonalo, wiyasiya la:imano ewoniate degelanakiya la: ebe iyaiya
tanalo kapiya osiyodilolenakomata.
10 Numa:la:, Godokono Bukalo Mosesete negiya, ‘La:imano menokobila
nabila nowalubila:la:,’ ega:walo ebete na:kegiya, ‘Kebe lumagite ebeno
menoko o nabiwino tanaloma: kuba tabo da:kiyawaomene, la:le ebe
nanakapumiyala:.’
11 Wiyasiya la: me Godokono tabo iyabaiamo alomawete negelana-
mata, ‘Lumagigodolo da:pola:na ebeno menokola nabiwila walubilima:,
ebete iba:tamo ikalaema: ubia:noma: deda:mene, kuba:nola. Ebete gito
kegemene, ‘Me inamabu talenala, nale Godotamo ikameote me inam-
abuamo naimano menokola nabiwila a:kowalubilimo.’ ’
12 Ebema: la: ebako kuba woki lumagi nemalionakomata, ebete ebeno
menokola nabiwila kowalubilina:.
13 Iyo, me gabodo la:imano iyatulame tanalate Godokono nani tabo
iyabaiamo alomona, ebene la:le ebe atu kuba woki gabodo iyaiya tanalo
epetapi bilibilinomo na:kosiyodilolenamata.”

Epo Da:kubailamenaka Ebe Iyaiya Tanalo
Ma:t 15.10-20

14 Ebene Ya:sute epo ebetamo walo keka:la:mite iba:tamo negiya,
“La: bilibilinomo naimano tabo olowiawete, woki wadenomamo
na:tuputupuilama:la:.
15 Lumagi niyakabolo ditana ebe inamabute ebe magumamo opegate ebe
a:ka:kubaimene, wiyasiya lumagino tepo magumune da:pemaima:na: ebe
tanalate ebe ka:kubaima:na:.
16 Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”*
17 Ebene Ya:sute epo miyapate moto guamo da:nodoliya, ebe
waloma:tapiate ebete beda: tabo kegiyale, ebe tabono magumuma: ebe
nalatediya.
18 Ebete iba:tamo negiya, “Epetapiate woki wadenomamo
ka:tuputupuilamena:, la: atumu. La: iyatawala:ka:? Nao inamabute
lumagino tepo magumamo opegate ebe a:ka:kubaimene,

* **7:16:** Mak 7.16 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

19 mabu nao inamabute lumagino woki mabuamo ka:tuta:, wiyasiya wa-
puamo tuta ebene neago ka:penemaigamene.” Ebema: nanitabola, Ya:sute
me tabamo nao inamabuno talena bilibilinomo iyabaiamo alomonomo
alomiya.
20 Ebene ebete walo na:kegiya, “Numa:la:, lumagino tepo magumune
da:pemaimioma:na: ebe tanalo kapiyate ebe ka:kubaima:na:,
21-22 mabu lumagino tepo magumune iyaiya kuba wokino tanalate
pemaiminaka, ebene ebe kuba wokine me kawokawo kubate
ka:pemaiminaka — buwele pilo tanalo ega:walo lumagi idino kamiyale
pilo tanalo, inamabu pilo tanalo ega:walo lumagi idino inamabu ubi
tanalo, dowa tanalo ega:walo lumagi anakapumi tanalo, elemasigi tanalo
ega:walo lumagino mailo kubaimi tanalo, apa:mo kuba osiyodilole tanalo
ega:walo iyaiya kuba olelo osiyodilole tanalo, amama tanalo ega:walo
daedale wokino tanalo.
23 Iyo, nanitabola! Me kuba bilibilinomate lumagino tepo magumune
pemaimite lumagi ebo ka:kubaima:na:.”

Taya Duliyomolo Kamiyaleno Nanitabokobi Midi Tanalo
Ma:t 15.21-28

24 Ebene Ya:sute ebe opo atepate Taya kawo duliyomolono opamo gito
tiya. Ebe tetelo ebe ubia:nola ebete kebe motamo da:nodoliya epate
iyatawaoma:, wiyasiya iba:te ebe moto samamo iyatawiya.
25-26 Ebema: ebe opo kamiyale idi, ebeno buwele da:peso kuba
uliyanagonola, ebete Ya:sukono tanalo olowite ebetamo pete ebeno agowa
mabuamo eba pa:tuduwatalo ebe ebo petoweomiya, ebete ebeno buwele-
godone kuba uliyana kaliboma:. Wiyasiya me kamiyale Yu lumagia:,
27 ebema: Ya:sute ebetamo negiya, “Mabu keleka: nale a:ma: owalubima:
degeawita? Epate dopamo ibino guda:tamo bae nikalaema:na:. Modoboa:
iba:te gudino bae epetapiatamo gito ikalaema:, mabu ebe osiyodilo tanalo
ebe gaagaatamo ikalame tanalo keba kunula:ka: eba kunula.”
28 Ebete wiyasiya Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, a:ma:le degeawa:
nanitabola, wiyasiya guda:te opamo diyalekenaka, ebe bae apuapu gaa-
gaate naoma: modobola!”
29 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Mabu a:ma: eba kunu egeata,
a:ma: kalakalago motamo na:toa. Kuba uliyanate a:imano buwelegodone
a:nemaiga.”
30 Ebene ebe kamiyalete motamo tote ebeno buwele ebo numiya, kuba
uliyanate ebegodone iyalo nemaigate, ebete ketalo watiti.

Ya:sute Galo Tamiome Ega:walo Tabo Kiyawaoa: Dubu Wadekobi Da:midiya

31 Ebene Ya:sute Taya opo atepate Saidono kawo duliyomolamo tote,
ebete Teni Duliyomolono opodo ka:petote Ga:lili Paka:mo walo gito
ka:nemaigiya.
32 Ebe tetelo epate galo tamiome ega:walo tabo kiyawaoa: dubu Ya:sutamo
magaete ebe na:petoweomiya ebete ebeno koto ebe dubutamo kowatima:.
33 Ebene Ya:sute ebe dubu epagodone kela:mo iyabaiamo magatate,
ebeno koto dubuno galo magumamo ebo nowodolataoliya, ebene ebete
ebeno kotamo kowe meamidate dubuno mena ebo ologimiya.
34 Ebe tetelo Ya:sute Unu Duliyomolamo melelo, ela agolamidalo Yu
epono tabamo negiya, “Epa:ta!” me tabono magumu ma kunu itana,
“Na:totokoliala:!”

35 Ebema: ebe dubuno galote totokoliyaote ega:walo ebeno menate
wadekobi dolowiya, ebete tabo wadenomamo ebo kiyawaiya.
36-37 Epate ebe tanalo dumiya iba:te anoanolo kawonomamo negeliya,
“Ya:sute tanalo bilibilinomo wadenomamo osiyodilolenako. Numa:la:,
ebete galo tamiolamepi tabo olowioma: wadekobi na:midiolena, ega:walo
atumu tabo kiyawaoa:pi tabo kiyawaoma: wadekobi na:ka:midiolena!”
Ebene Ya:sute ibi kawonomamo analiya, “La:le epo epetapiatamo me
tanalo akoawokalima:la:!” Nanitabola, iyaiya tete epetapilo Ya:sute epo
ma kunu analenaki, wiyasiya iba:te ebeno tabamo tudila:oa:no ebeno
osiyodilole tanalo gito nawokaliminakiya.

8

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Walo Da:kikalamoliya
Ma:t 15.32-39

1 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sutamo pelamete walo kapiyama:
na:ka:pediya, ebene ibino baete dolopoligolamiya Ya:sute ebe waloma:tapi
ebetamo ka:la:mite ibi nanaliya,
2 “Na me epo na:nilakapoilamitamo, mabu iba:te nago netewa-kapiya
egela dilukulinata: ibino bae olopoligolami.
3 Na ibi baea:no ibino duliyomolamo dalibolemo, diyala, gabo tetelo ela-
woa:noma: da:ba:neda:oma:na:, mabu ibi epetapiate mulunomone pelam-
oliya.”
4 Wiyasiya ebe waloma:tapiate ebetamo negeliya, “Me baea: opola. Ale
me epo bilibilinomatamo bae ikalamolema: modoboa:.”
5 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “La:godolo kebalata baete ka:pola:nale?”
Iba:te negeliya, “Sebeni.”
6 Ebene Ya:sute epo opamo kilukulima: danaliya, ebe tetelo ebete ebe
sebeni bae apuapu uwatete Godotamo kalakala tabo ebo giya, ebene
ebete wakalamiolete ebe waloma:tapiatamo gito ikalamiya iba:te epatamo
kikalamolema:.
7 Ega:walo iba:godolo namo egege kapiyakapiya na:ka:pola:niya, ebene
Ya:sute ebe namoma: Godotamo kalakala tabo kegete, ebe waloma:tapi
nanaliya iba:te epatamo ka:kikalamolema:.
8-9 Ebe tetelo piyate ebe bae denaiya ibino bae kape tanalo ebo olopoligo-
lamiya. Nanitabola, ebe bae 4,000 epate naiya, ebene da:luiliya ebe bae
apuapuamo Ya:suko waloma:tapiate sebeni bagowo ebe owiyaoliya. Ebene
Ya:sute ebe epo ibino iyaiya duliyomolamo daliboliya,
10 ebe tetenomolo ebete ebe waloma:tapiago peamo olote Da:lamanuta
opamo gito tolamiya.

Pa:lisi Tanebapiate Anoano Tanalo Uima: Ya:suko Daniya
Ma:t 16.1-4

11 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo pelamete ebe napapam-
inatiya. Ibi ubila ebe kuba gabamo kowabuga:tama:, ebema: iba:te ebe
naniya, “A:ma:godolo Godokono elawo ditana, ebe tanalo awokalima:
anoano tanalo idi atamo nosiyodila.”
12 Ebene Ya:sute ebeno tepo magumulo ela kawonomamo agolamidalo
negiya, “Mabu keleka: me tete epate anoano tanalo dowadina? Na la:tamo
nani tabo gemo, Godote ebeno elawo awokalima: me tete epatamo anoano
tanalo a:kikalaemene!”
13 Ebene ebete ibi ubia:noma: eda:lo peamo olote paka: apuamo walo
na:ka:na:iwiya.

Pa:lisi Tanebapi Ega:walo Elodiko Ibino Amama Tanalo
Ma:t 16.5-12

14 Ga:lili Paka: a:iwale wagilimia:no Ya:suko waloma:tapiate bae uwate
tanalo na:dodomatiya, ebema: iba:godolo kapiya baenomote itani pe gulo.
15 Ebene Ya:sute ibi kawonomamo analiya, “La: wadenomamo
nolowiala:! Palowa baete a:ka:tuwa: unamo demaiga, Pa:lisi tanebapi
ega:walo Elodiko ibino amama tanalo eba kunula. Eiye, mako amama
tanalote la:tamo akopemaigala:!”
16 Ebema: iba:te ibino taneba magumulo tabo ma kunu geliya, “Ebete
atamo me tabo nege mabu a baea:nola.”
17 Wiyasiya iba:te tabo degelitiya Ya:sute iyatawate iba:tamo negiya,
“La:le baea:no pola:na tabo beda:ma: kegelawitama? La:le naimano
nanitabo tanalo wadenomamo kuma:wena: ega:walo kiyatawawena:.
Mabu keleka: la:le la:imano tepo magumu da:kodakodailama:wenama?
18-19 La: balida:gopilata wiyasiya la: kuma:wena:, iyo, la: galagopilata
wiyasiya la: kolowiawena:. Nale adimo idilo paibu bae 5,000 dubatamo
dowakalamiolelamenimo, me tanaloma: la:godolo woki ba:kitanale? Ebe
tetelo la: bae apuapuamo kebalata bagowo kowiyaola:wenima?”
Iba:te ebetamo nowamiya, “12 bagowola.”
20 “Ega:walo egela idilo nale sebeni bae 4,000 epatamo
da:kowakalamiolelaimo, ebe tetelo la: bae apuapuamo kebalata bagowo
kowiyaola:ima?”
Iba:te ebetamo nowamiya, “Sebenila.”
21 Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Mabu keleka: la:le naimano
tanalo nanitabolo kiyatawawena:?”

Ya:sute Balidi Tamio Dubu Wadekobi Da:midiya

22 Ebene iba:te Betasaida duliyomolamo da:nemaimiya, epo epetapiate
balidi tamio dubu Ya:sutamo magaete, ebe ebo petoweomiya ebete ebe
kologima:.
23 Ebene Ya:sute balidi tamio dubu kotamo lawete duliyomolone kela:mo
magatate, ebete ebeno balida:mo kowe alomomete ebeno koto watililo ebe
nalatediya, “A:ma: inamabu na:kulama:wita?”
24 Ebe dubute melete negiya, “Na epo dowapata:lamita nulamitamo,
wiyasiya ibi kewamula.”
25 Ebene Ya:sute ebeno koto ebe dubuno balida:mo walo da:kowatiliya,
ebete kawonomamo melete ebeno balidite wadekobi ebo olowiomiya, iyo,
ebe tetelo ebete inamabu bilibilinomo wadenomamo ebo ulamoliya.
26 Ebene Ya:sute ebe naniya, “A:imano motamo tonomo na:toa, me
duliyomolamo walo akopa:la:.”

Pitate Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya
Ma:t 16.13-20; Luk 9.18-21

27 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Sisaliya-Pilipai opono iyaiya duliy-
omolamo eba tutalo, gabo tetelo ebete ebeno waloma:tapi nanalateda:liya,
“Epate na poma: kegelanake?”
28 Iba:te negeliya, “Epetapiate a:ma: Yoneko obamo
waduba:midaoledawama: gelanaka, epetapiate a:ma: Elayako Godokono
woki awokalimidawama: gelanaka, ega:walo epetapiate a:ma: Godokono
woki awokalimidawa idima: gelanaka.”
29 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “Wiyasiya la:le na poma:
ka:midina:wenama?”

Pitate ebetamo nowamiya, “A:ma: Kelisotela, Godokono Alibodawalata!”
30 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi kawiya analiya, “La:le naimano
tanaloma: epetapi akokiyawaolama:la:.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Dopamo Degiya
Ma:t 16.21-28; Luk 9.22-27

31 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi eba iyatulamitalo negiya, “Epono
Naniwi epagodone kawokawo temeteme walone kuwatemene, Godokono
ubila. Iyo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:te
ebe ubia:noma: keda:oma:na:, ebene epate ebe kanakapuima:na: wiyasiya
netewa-kapiya egelalo ebete a:ene walo ka:kemaigamene.”
32 Ebete me tabo iba:tamo degiya, Pitate Ya:suko waloma:tapi epetapi-
agodone kela:mo magatate ebe tabono tanaloma: ebe kawiya ebo naniya.
33 Ebene Ya:sute olobigate, waloma:tapi epetapi ulamete Pitako kawono-
mamo analo negiya, “Pita, a:ma: Saitanako keba kunula:ka: eba kunula! Na
natepana: mabu a:imano woki Godotamo kiyata:wita:, a:ma: epono wokilo
okolinata!”
34 Ebema: Ya:sute epo bilibilinomo ebe waloma:tapiago ebetamo
ka:la:mite ibi nanaliya, “Kebe lumagite na waloma:enema: ubi diyatimene,
dopamo ebete ebeno tanalo dodolomatilite ebeno kewa olotolowa agute na
ebo nowaloma:enemene.
35 Nanitabola, kebe lumagite ebeno igilo nagodone damoeda:mene
ebeno igilote kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite Godokono Wade Tabo
kiyawaoma: ebeno igilo na mabuma: datutimene ebete nanitabo igilo
kelaemene.
36 Ebema: lumagite opono inamabu bilibilinomo uwatenomo eba uwa-
telo, ebeno igilo datutimene ebe lumagino wiya keleka:?
37 Ebete ebeno igilo walo ka:kelaema: beda: inamabu na:kikaemene?
Gabo puliyala, kitana:.
38 Numa:la:, me tete epate kubakubanomoma: eda:ote, iba:godolo Godoko
nanitabokobi midi tanalo puliyala. Ebema: kebe lumagite natamo ega:walo
naimano taboma: dilipomene, na Epono Naniwite atumu ebetamo kilipo-
mamo, iyo, nale naimano Nabiwino elawo alonomago ega:walo ebeno
wade-talena nopopiago da:pemo, ebe tetelo ebe ka:pilipoimamo.”

9

1 Ebene Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabo gemo,
me tetelo dilukuliona ibi epetapiate Godokono Kawo Elawodawano
tetete elawago da:pemene, ebe kawo tanalo dopamo umite walone ebo
ka:elaoma:na:.”

Godokono Elawo Alonomote Ya:sukono Ape Da:pukuimiya
Ma:t 17.1-13; Luk 9.28-36

2 Ebene sikisi egela dolopoligiya Ya:sute Pitako, Ya:imesiko, ega:walo
Yoneko damela ununomo ida:mo magataliya, iba:te a:ka:tuwa: ebolo
ka:na:pola:nama. Ebe tetelo ibino dopo apulo Ya:sukono apete iyama: eba
editalo,
3 ebeno pupuliono inamabuate pukuilamete nanitabolo
keyakeyanomoma: eda:omitiya, me opo kawonomolo lumagi idite kaliku
ma kunu ukulalelo keyakeyanomoma: midiolema: modoboa:.
4 Ebene waloma:tapino ololo apuamo Moseseko ega:walo Elayako iba:te
pemaimite Ya:suago tabo ebo gelitiya.

5 Ebe tetelo Pitate Ya:sutamo negiya, “Iyatulamedawa, ale malo
da:pola:nama:, kalakala kawonomola. Modobola a nupunupu
netewa-kapiya ketemotemalema:, idi a:imanola, idi Mosesekonola, idi
Elayakonola.”
6 Nanitabola, waloma:tapiate kawonomamo toletoleutiya, ebema: Pitate
woki wadenomamo malagidiloa:no ebe tabo gito giya.
7 Ebene temate pete ibi dapanalopamidaliya, tabote tema magumune ma
kunu piya, “Me naimano kapiya Gudunomola, na ebetamo nekalakalitamo.
La: ebeno tabo nolowiala:!”
8 Wiyasiya ebe tetelo iba:te opo samonomamo umiote Moseseko Elayako
ibi walo kulamiya:, Ya:suko kapiyate iba:go ebolo utiti.
9 Ebene iba:te unu damelane eba piwitiolo Ya:sute ibi napanaliya, “La:le
kebe tanalo kuma:ema, ebe tanalo me tetelo epetapi akoanala:la:, wiyasiya
na Epono Naniwite a:ene walo da:kemaigamo, la: epo ebo kanalemamota.”
10 Ebema: iba:te ebe tanalo tepo magumamo iyatiya, wiyasiya a:ene
maiga tanalono magumuma: ibino taneba magumulo gelitiya.
11 Ebene iba:te Ya:suko nalatediya, “Beda: mabuma: Godokono Totomu
iyatulamepiate degelanaka, Elayate dopamo pete, ebeno walogabo apune
Kelisote ka:pemene?”
12 Ya:sute iba:tamo negiya, “Nanitabola, Elayako dopamo pete iyaiya
tanalo bilibilinomo ka:pa:tuputupuilaemene. Wiyasiya Godokono Bukalo
tabo idi ma kunu ba:kitana, Epono Naniwi temeteme bilibilinomo kuwa-
temene ega:walo epate ebe ubia:noma: keda:oma:na:. Me tabono magu-
muma: la:imano woki keba kunu ka:pola:nale?
13 Na la:tamo negemo, Elayako epatamo iyalo a:pi* wiyasiya iba:te ibino
ubilo kawokawo kuba ebetamo osiyodilolenakiya, Godote ebeno Bukalo
dopamo degiya eba kunu.”

Ya:sute Kuba Uliyanagono Koi Wadekobi Da:midiya
Ma:t 17.14-21; Luk 9.37-43

14 Ebene iba:te waloma:tapi epetapiatamo pemaimite, epo bilibilinomate
iba:go eba pola:nalo ebo pulamiya. Ebe tetelo Godokono Totomu iyatu-
lamepiate Ya:suko waloma:tapiago eba apaminateuitalo,
15 wiyasiya epate Ya:suko dumiya iba:te kawonomamo la:wa:olo ebetamo
puila:ote nilakapo tabo ebo negeliya.
16 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi nalateda:liya, “Mabu keleka: la: me
dubago dapaminateua:witama?”
17 Ebe tetelo epo bilibilinomo magumulo lumagi idite Ya:sukono tabo eba
wiyalo negiya, “Iyatulamedawa, na naimano gudu a:ma:tamo emaga:kamo
mabu ebe kuba uliyanate lawenako, ebema: ebe tabo kiyawaoma: mod-
oboa:.
18 Kebe tetelo kuba uliyanate ebe walo da:kelawemene opamo
ka:peneba:idilomene, ebene ebete lalo eba oliomolelo pakote ebeno
tabo magumune pemaimiomete, ebeno apete kodakodanomoma: ebo
keda:mene. Nale a:ma: waloma:tapi anala:kamo iba:te kuba uliyana
kaliboma:, wiyasiya iba:godolo elawo puliyala.”
19 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya:, “Eiye, la: nanitabokobi midia: epolata!
La: natamo mibo ikanamenamata, ebema: na ubia:nola tete geyageyalo
la:go okolinama:! La: koi natamo nemaga:la:!”

---

* **9:13:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:sute Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano tanaloma: kiyawaiya.

20 Ebene iba:te ebe koi Ya:sutamo demagatiya, kuba uliyanate Ya:suko
umite koi kubanomamo ebo lawiya. Koite opamo gate wageleolo eba
igiligautalo ebeno tabone pakote pemaimiomitiya.
21 Ebe tetelo Ya:sute koino nabiwi nalatediya, “Ebe me tanalo kebako
tetelo kowagilimile?”
Ebete nowamiya, “Gudu da:peso tetelo wagilimi.
22 Tete bilibilinomolo kuba uliyanate ebe elamo keba:idilo, ega:walo
obamo keba:idilo, eba kunu amitina ebe kanakapuima:. Ebema: a:imano
elawo tanalo modobola:ka: a kowalubima:? Elawote modobolo ditametana,
a nilakapoiamelo ebe nowalubiye.”
23 Ya:sute ebetamo negiya, “Mabu keleka: a:ma:le naimano elawo
tanaloma: danana:wa:? Me tanalo naimano tanaloa:, ebe a:imano tanalola!
Modobola a:ma: Godoko nanitabokobi na:mida:, ebene a:ma:godolo elawo
bitanamene iyaiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.”
24 Ebe tetenomolo koino nabiwite kawonomamo negiya, “Na
nanitabokobi na:miditamo wiyasiya naimano nanitabokobi midi tanalo
da:pesola. Kawokobi na:midinama:!”
25 Ebene epo epetapi bilibilinomate eba pelamenapelo, Ya:sute ibi
ulamete kuba uliyana kawiya analo negiya, “Taboa:dawa ega:walo galo
tamiome uliyana, nale a:ma: nanamata, ebegodone nemaigawete na:toa!
Walo ebetamo akopopegala:!”
26 Ebe tetelo kuba uliyanate kawiya gepatelo koi opamo ba:idilote, ebene
koite kubanomamo wageleolo kuba uliyanate ebegodone da:nemaigiya,
ebete a:emu ebo kapitani. Ebe mabuma: epetapiate negeliya, “Ebe a:e,”
27 wiyasiya Ya:sute ebe kotamo lawete dadipatiya ebe ebo maigiya.
28 Ebene Ya:sute moto guamo da:nopegiya, epo epetapino pola:na: tetelo
ebe waloma:tapiate ebe nalatediya, “Mabu keleka: ale kuba uliyana ali-
boma: ka:modobaka:?”
29 Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kebe dawate ebeno okoli
magumulo Godago tabo degelanaka, ebe kapiyate mako kuba uliyana
kalibomene.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 17.22-23; Luk 9.43-45

30 Ebene iba:te ebe duliyomolo atepate Ga:lili opodo eba petolamelo,
Ya:suko ubia:nola ebete kebolo ka:lutiyale epate iyatawaoma:,
31 mabu ebete ebe waloma:tapi iyaiya tanalo epetapi iyatulamiti. Ebete
ibi iyatulamelo negiya, “Godote Epono Naniwi kubakuba epono kotamo
kiyatimene, ebene iba:te ebe kanakapuima:na:, wiyasiya ebete netewa-
kapiya egelalo a:ene walo ka:kemaigamene.”
32 Wiyasiya Ya:sute degiya ebe waloma:tapiate ebe tabono magumu
wadenomamo kemalagidilutiya:, ebema: iba:te me tanaloma: Ya:suko
alateda:ma: na:toletoleutiya.

Kawodawama: Potele Na:keda:mene
Ma:t 18.1-5; Luk 9.46-48

33 Ebene iba:te Kapeniyama duliyomolamo da:pelamiya, Ya:sute moto
guamo nodolote ebe waloma:tapi ebo nalateda:liya, “Gabo tetelo la: beda:
mabuma: kegelawitakama?”
34 Iba:te tabo kowaimiya: mabu iba:te ibino taneba magumulo potele
kawoma: eda:ma: apaminateuitiya.

35 Ebe mabuma: Ya:sute okolite ebeno 12 waloma:tapi ebetamo ka:la:mite
iba:tamo negiya, “Kebe lumagite kawoma: eda:ma: ubi diyatimene, ebete
ebe a:ka:tuwa: walogabodawama: midite epetapino wiya: wokodawama:
neda:mene.”
36 Ebene Ya:sute gudu da:peso lawete ibino tetenomamo adipite, ebe
kotamo eba a:wiyamidalo iba:tamo negiya,
37 “Kebe lumagite naimano mailamo mako gudu da:peso kalakalago
dowalubina ebete na walubinina, ega:walo kebe lumagite na dowalubinina
ebete na kapiya kowalubinina:, ebete na Alibonedawa Godoko atumu
na:kowalubina.”

Ago Gowelaoa:dawa Ebe A Walubidawama: Eda:na
Luk 9.49-50

38 Ebene Yonete Ya:sutamo negiya, “Iyatulamedawa, ale kapiya dubu
uima:, ebete a:imano mailamo kubakuba uliyana daliboliti, wiyasiya ale
ebe kawiya anima: ebe tanalo katepama: mabu ebe aimano taneba luma-
gia:.”
39 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “La:le ebe ako-odiyobala:. Kebe
lumagite naimano mailamo anoano tanalo dosiyodilomene, ebe lumagite
tote naimano tanaloma: kuba tabo a:ka:nikiyawaomene,
40 mabu nanitabola, kebe lumagite ago gowelaoa:dawama: deda:na, ebete
a walubina.
41 Nale la:tamo nani tabo gemo, la:le na Kelisokono epoma: deda:wenama,
ebe mabuma: idawate obo la:tamo dikalametamene, ebete Godogodone
delaemene ebe wade wiyate akalatidimene.”

Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanalo
Ma:t 18.6-9; Luk 17.1-2

42 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Da:peso gudute na nanitabokobi eba
midininalo, kebe lumagite ebe kuba gabamo dowabuga:tana, modobola
epate ebe lawete ebeno kuwokoba:mo kawo nokolanomo ma:midaomete
kewa: kolomamo neba:idiloma:na:, ebete atu kuba tanalo gudu iditamo
osiyodilokapoma:.
43 Ega:walo a:imano kotote a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana, no-
towamida! Modobola a:ma:le kapiya kotago Godokono Igilo Duliyomolamo
nopegama:, modoboa: koto netewago Ela Opamo toma:. Nanitabola, ebe
opolo elate uwomua: tetelo nowaena,
44 ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo
elate ka:egana:.†
45 Ega:walo a:imano agowate a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana,
notowamida! Modobola a:ma:le kapiya agowago Godokono Igilo Duliy-
omolamo nopegama:, modoboa: agowa netewago Godote a:ma: Ela Opamo
neba:idiloma:.
46 Ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo
elate ka:egana:.
47 Ega:walo a:imano balidite a:ma: kuba gabamo dowabuga:tatana,
nemagoba:! Modobola a:ma:le balidi kapiyago Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na ebe duliyomolamo nopegama:, modoboa: balidi
netewago Godote a:ma: Ela Opamo neba:idiloma:.
48 Ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo
elate ka:egana:.”

---

† **9:44:** Mak 9.44 ega:walo Mak 9.46 buka apuapuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

49 Ebene Ya:sute tabo idi ma kunu kegiya, “Epate solu baeamo keba kunu
kalomonake, Godote epo bilibilinomono ilukuli tanalamo ebeno ela eba
kunu kapalomolaemene.
50 “Solu wadenomola, wiyasiya lumagi idino solu golate dalatidimene,
a:ma:le walo solukobi midima: a:ka:modoboaemene. Ebema: Godokono
solute la:imano taneba magumulo nitanamene, iyo, modobola idite idi
nilakapoimilo eba kunu nilukuliniyala:.”‡

10

Kamiyale Alibuti Tanalo
Ma:t 19.1-12; Luk 16.18

1 Ebene Ya:sute Ga:lili opo atepate Yudiya opodo petote Yodane Kolomo
apuamo gito nemaigiya. Ebe tetelo epo bilibilinomate ebetamo walo
da:ka:pelamiya, ebene ebete ibi walo na:kiyatulamiya mabu ebeno osiyo-
dilo tanalo ma kunula.
2 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate pelamete, Ya:suko kuba gabamo
ka:powabuga:tama: ebe napalatediya, “Dubute ebeno kamiyale dalibu-
timene, Godokono Totomu Tabo bakadikanalemene?”
3 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Mosesete la: beda: totomu tabo
kanaletiyala?”
4 Iba:te negeliya, “Dubute ebeno kamiyale alibutima: Mosesete gabo
atamo ma kunu osiyodiliya, dubute ebeno ubi diyatimene, ebete kamiyale
alibuti pepa osiyodilote ebetamo gito kikaemene.”
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Mabu la:imano tepo magumu
kodakoda-ibinomola, Mosesete kamiyale alibuti tabo Godokono Bukamo
ebema: iyatiya.
6 Wiyasiya numa:la:, dopamo Godote me opo dosiyodiliya, ebe tetelo
ebete dubula kamiyalela osiyodiloliya.
7 Me mabuma: dubute ebeno nabiwila menokola miyapate ebeno
kamiyala:go kapiya bailo kokolioma:na:,
8 ebene ibi netewapiate kapiyama: eda:te walo iyama: a:keda:ma:na:. Iyo,
ibi kapiyanomola.
9 Numa:la:, Godote ibi netewapi kapiyakobi a:midiliya, ebema: lumagite
ibi iyakobi midilima: modoboa:.”
10 Walone moto gulo Ya:suko waloma:tapiate ebe tabono magumuma: ebe
danalatediya,
11 ebete iba:tamo ma kunu giya, “Kebe lumagite ebeno kamiyale alibutite
kamiyale idi daidimene, ebete Godokono ololo apulo ebe kamiyale pilolo
kaidimene,
12 ega:walo kebe kamiyalete ebeno dubu alibutite dubu idi delaemene,
ebete ebe dubu atumu pilolo kelaemene.”

Ya:sute Guda:tamo Koto Dowatiolelamiya
Ma:t 19.13-15; Luk 18.15-17

13 Ebene epo epetapiate ibino gudi Ya:sutamo nemagataliya, ebete
iba:tamo koto eba watiolelamelo Godoko kanama: ebete ibi wadenomamo
kowalubilinama:. Wiyasiya ebe waloma:tapiate ebe epo kawiya analelo ibi
dodiyoboliya,

‡ **9:50:** Buka ka:la:mioledawa, Ya:sute degiya ebe uli tabono magumu ma kunula, solu ebe nanitabokobi mididawano okoli tanalola.

14 Ya:sute ibino osiyodilo tanalo umite iba:tamo dowalo negiya, “Gudi
natamo pelaema: modobola. Ako-odiyobola:la:, mabu mako epate Godote
Kawo Elawodawama: deda:na ebe duliyomolamo ka:nopilaoma:na:.
15 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite gudu da:pesomu aimano
Kawo Elawodawa Godoko lawea:no, ebe lumagite ebeno Kalakala Duliy-
omolamo a:ka:nopegamene.”
16 Ebene Ya:sute guda:tamo koto eba watiolelamelo Godoko ebo aniya,
ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:.

Inamabu Bilibilinomago Dubute Ya:sutamo Da:piya
Ma:t 19.16-30; Luk 18.18-30

17 Ebene Ya:sute maigate gabodo eba tutalo, dubu idite ebetamo
na:puligate pupamo nokolite ebe naniya, “Wade Iyatulamedawa, na beda:
tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo na:kelaemo?”
18 Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:le na wadedawama: beda:ma:
keka:na:miawa:? Wadedawa idi puliyala, Godoko kapiyate
wadedawanomola.
19 A:ma: Godokono Totomu Tabo iyatawala. Lumagi akoanakapuma:la:,
lumagi idino kamiyale pilolo akolawa:la:, inamabu pilolo akouwata:la:,
lumagi idino tanaloma: a:da: tabo akokiyawala:, lumagino inamabu a:da:
gabodo akouwata:la:, ega:walo a:imano menokola nabiwila ibino tabamo
na:tuduwatanakiye.”
20 Wiyasiya ebete Ya:sutamo negiya, “Iyatulamedawa, na da:peso
tetene wagilimite me totomu bilibilinomo kodakodalo uwatete kapiya idi
kadikanaliya:.”
21 Ebene Ya:sute ebe uminate nilakapoimilo ebe naniya, “Kapiya tanalote
a:ma:godolo ka:modobona:. Modobola, a:ma: toawete, epetapiate a:imano
inamabu bilibilinomo maniamo uwateometate, a:ma:le ebe mani nigol-
ogolopiatamo gito na:nikalamola:. Ebe tetelo a:ma: walo ka:pa:wete na
nowaloma:eniye, ebene a:imano inamabu bilibilinomate Godokono Unu
Duliyomololo ka:nepola:nama:na:.”
22 Ebete ebe taboma: dopo mibonomoma: eda:te tepo mibago gito tiya,
mabu ebe inamabu bilibilinomagodawanomola.
23 Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapi ulamolelo nanaliya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, inamabu bilibilinomagopiate ebe duliyomolamo
nopila:oma: kodakodanomola!”
24 Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebeno taboma: nanoanoutiya, ebene
Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Naimano ekakiala:, Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, epate ebe duliyomolamo nopila:oma: kodako-
danomola!
25 Numa:la:, ka:molo-goeote* kaliku waluono moe iyado nilupigama:
kodakodama: eda:na, gaboa:nola. Atumu inamabu bilibilinomago-
dawate Godokono Kawo Elawodawano duliyomolamo nopegama: kodako-
danomoma: eda:na, gabote nanitabonomolo a:kitanamene.”
26 Ebene iba:te kawonomamo la:wa:ote, ibi a:ka:tuwa: ibino taneba
magumulo negelitiya, “Ya:sute dege ebe tabote nanitaboma: deda:na, piyate
modobola:ka: Godote ibino igilo mula:lelaema:?”

---

* **10:25:** Ya:suko tetelo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te alagiole ka:molo-goeogoeo kawokawono-
mamo ibino woko osiyodilolenakiya. Iyo, iyaiya tete epetapilo ka:molo-goeogoeate ibino inamabu
watanakiya mulu opamo, ega:walo tete epetapilo iba:te pema: watenamiya.

27 Ya:sute ibi ulamenate negiya, “Epate a:ka:tuwa: ibino igilo mula:lema:
modoboa:, wiyasiya Godoko kapiyate modobola mabu ebegodolo elawo
bitana iyaiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.”
28 Ebene Pitate Ya:sutamo negiya, “A:ma: numa:, a inamabu bilibilinomo
miyapate a:ma: nowaloma:enata.”
29 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, kebe
lumagite ebeno moto, o ebeno nanila nanikubila ekakila, o ebeno menoko-
bila nabila gudila ega:walo ebeno opo, ebete na mabuma: ega:walo
Godokono Wade Tabo kiyawaoma: ebe tanalo da:miyapamene,
30 ebete me tetelo motola, nanila, nanikubila, ekakila, menokobila, gudila,
ega:walo opo kawonomo walo ka:kuwatemene. Ega:walo ebe atu tetelo
epate temeteme tanalo ebetamo kikameoma:na:, wiyasiya walone nale
ebetamo uwomua: igilo kikaemamo.
31 Iyo, nanitabola, ka:lo dopopi bilibilinomo da:pola:na, iba:te walone
walogabopima: keda:oma:na:, ega:walo ka:lo walogabopi da:pola:na, iba:te
walone dopopima: keda:oma:na:.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 20.17-19; Luk 18.31-34

32 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Yelusalema kawo duliyomolamo
eba tolamitalo, ebete ibi dopolamete tuti. Ebe tetelo ebe waloma:tapiate
woki bilibilinomoma: eda:utiya, ega:walo kebe epate ibino walogabo apune
da:pelamitiya iba:te atumu na:ka:toletoleutiya. Ebene Ya:sute ebeno 12
waloma:tapi uwatete, ebetamo da:pemaima:na: ebe temeteme tanaloma:
ibi eba iyatulamelo negiya,
33 “La: nolowiala:. A Yelusalemamo tolamitama:. Ebolo Godote Epono
Naniwi epatamo kikalaemene, ebene Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te ebe anaka-
puima: gelate Yua:piatamo ebo kikalaema:na:.
34 Ebene ebe epate ebe kalakalatete, ebetamo kowe meolete,
pa:ka:pa:ka:mo ebe a:na:ma:ga:midaote kanakapuima:na:, wiyasiya ebete
netewa-kapiya egelalo a:ene walo ka:kemaigamene.”

Ya:imesiko Ega:walo Yoneko Iba:te Kuba Wokiamo Ya:suko Tanalo Idima: Daniya
Ma:t 20.22-28

35 Ebene Sebedikono gudi Ya:imesiko ega:walo Yoneko iba:te pete
Ya:sutamo na:pegeliya, “Iyatulamedawa, a ubila ale a:ma: beda: tanaloma:
danatamene, nikaeamiye.”
36 Ya:sute ibi nanaliya, “La: beda: tanalo ubila:ka: nale la:tamo
ikalaema:?”
37 Iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “A:ma:le Kawo Elawodubuma:
deda:emene, a ubila a:ma:le degeaemene idawate a:imano tumudi apulo
ega:walo idawate pele apulo a:imano kawo alonomo magumulo kilukuli-
tama:.”
38 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “La:le na wade wokiamo
kanana:wita:. La: modobola:ka: nale da:nimo ebe temeteme kalila:mo
nioma:? La: modobola:ka: Godote na a:e tanalamo daduba:midanemene
ebe tanalamo la: waduba:midaolema:?”
39 Iba:te negeliya, “A modobola.”

Ya:sute iba:tamo negiya, “Me tanalo nanitabola, nale da:nimo walone
tetelo la: atumu ebe kalila:mo niawete temeteme bolowionakomata,

ega:walo Godote na daduba:midanemene ebe a:e tanalamo la:
kaduba:midaolema:ta.
40 Wiyasiya naimano tumudi apuamo ega:walo pele apuamo ilukuli
tanaloma: nale a:kegemo. Godote piyatamo dosiyodilolelamiya ibinomate
ebolo ka:pola:nama:na:, iyo, me tanaloma: ebete a:ka:tuwa: kegemene."
41 Ebene Ya:suko waloma:tapi teni epetapiate ebe tanalo olowite,
Ya:imesiko ega:walo Yoneko iba:tamo na:dowautiya,
42 wiyasiya Ya:sute ibi bilibilinomo ebetamo ka:la:mite ibi nanaliya,
"La: iyatawalata, Godoko nanitabokobi midia:pino kawokawo dubate ibi
a:ka:tuwa: ibi eba wadipalatelelo epo epetapi elawamo analenaka, iba:te
ibino ubi tanalamo ka:tudila:onama:.
43 Wiyasiya la: ebako epoma: a:keda:oaema. Kebe lumagite la:imano
kawodawama: eda:ma: ubi diyatimene, ebete la:imano wiya: wokodawama:
neda:mene,
44 ega:walo kebe lumagite dopodawama: eda:ma: ubi diyatimene, ebete
la: bilibilinomono idoko motono wokodawama: neda:mene, iyo, ebe
a:ka:tuwa: ebe oponomamo iyatinomo niyatimene.
45 Numa:la:, Epono Naniwite da:piya, ebe ubia:nola me opo epate ebe-
tamo wiya: wokopima: eda:oma:, wiyasiya ebete na:piya epatamo wiya:
wokodawama: ka:peda:ma:, ega:walo ebeno igilo iyabaiamo iyatite ebeno
a:e wiyate epo bilibilinomo epetapi Saitanakono idoko motone gito kowa-
gailima:."

Ya:sute Batimiyasikono Balidi Wadekobi Da:midilimiya
Ma:t 20.29-34; Luk 18.35-43

46 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago Yeliko kawo duliyomolamo
pelamete, ebene iba:te epo bilibilinomo epetapiago kapimiya ebe duliy-
omolone pemaimite eba tolamelo, Timiyasikono gudu Batimiyasiko balidi
tamio dubula, ebete gabo niyakabolo eba okolitalo epo epetapi manima:
ebo toweolamiti.
47 Ebene ebete Nasalete duliyomolodawa Ya:sukono pe tanalo olowite
kawonomamo negiya, "Ya:su, Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na
na:nilakapoinama:!"
48 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate ebe kawiya analo nodiyobiya
ebete taboa:no kokolitama:, wiyasiya ebete kawonomamo walo na:kegiya,
"Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na na:nilakapoinama:!"
49 Ebene Ya:sute ebamo utite negiya, "La: ebe mamo neka:miala:."
Ebene iba:te ebe balidi tamio dubu eba ka:milo ebetamo negeliya,
"Nekalakala, ebete a:ma: peka:mitata! Nemaiga!"
50 Ebe tetelo ebete ebeno lubudino kaliku iyabaiamo ba:idilote, samono-
mamo maigate Ya:sutamo ebo piya.
51 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, "A:ma: beda: ubi kiyata:wita nale
a:ma:tamo kosiyodiloma:?"
Balidi tamio dubute negiya, "Iyatulamedawa, na ubila inamabu wadeno-
mamo kulamolema:."
52 Ya:sute ebe naniya, "A:ma: na:toa. A:imano nanitabokobi midi tanalote
a:ma: wadekobi a:mida:ta," ebema: nanitabola, ebe tetenomolo ebeno ba-
lidite wadekobi dolowiomiya, ebete ebe to gabodo Ya:suko ebo waloma:tiya.

11

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolamo Da:nopegiya
Ma:t 21.1-11; Luk 19.28-40; Yon 12.12-19

1 Ebene iba:te Yelusalema kawo duliyomolo niyakabamo eba pelamelo,
Betapa:gi duliyomolo ega:walo Betani duliyomolo tatalido tolamete Olibi
Kewakewa Unu Damelamo ebo nemaimiya. Ebe tetelo Ya:sute ebe
waloma:tapi netewa dopamo eba nalibolelo
2 ibi nanaliya, “La: ebe niyakabo duliyomolamo toawete, ebe
duliyomolamo da:nemaima:ema donoki-goeo da:peso ala:mo ma:midao
ka:numa:digamamota, lumagite dopamo ebe unamo kokoliya:. Modobola
la:le ale pamiawete nemagaiyala:.
3 Idawate la:tamo degemene, ‘La: me tanalo beda:ma: kosiyodilawitama?’
la: wiyasiya ma kunu negeliyala:, ‘Kawodawate donoki-goeo ubila, ebete
walo samonomamo kakapalibomene.’ ”
4 Ebene iba:te tote, gabolo donoki-goeo da:peso gigiyu niyakabolo
ma:midao numite ale ebo nepamiya.
5 Ebema: piyate ebolo da:pola:niya iba:te ibi nalateda:liya, “La: ale beda:
mabuma: kepamiawitama?”
6 Ebene Ya:sute ibi netewapiatamo dopamo kebe tabo kegiyale, iba:te ebe
atu tabo ibi danaliya ebe epate ibi gito miyapiya.
7 Ebene iba:te ebe donoki-goeo da:peso Ya:sutamo magaete, ibino
watubino kaliku donoki-goeo unamo alomomete, Ya:sute ebe kaliku unamo
ebo okoliya.
8 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate ibino ga:ga:ga:ga: kaliku pupuku-
lamete gabamo apoago tolamiya, ega:walo epetapiate gabo tametamene
puwala otolete gabamo atumu kapotameonatiya.
9 Ebene piyate da:dopiya ega:walo Ya:sukono walogabo apune
da:pelamitiya, ibi bilibilinomate kawonomamo ma kunu gelitiya,

“Godoko nadipata:la:!
Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe lumagi kawokobi na:midiye!
10 Iyo, aimano ewono nabiwi Da:ibidikono a:la:mute
Kawo Elawodubuma: deda:na,
modobola a:ma:le ebe kawokobi na:midiye!
O epala:, la: Godoko moiolo
unamo nadipata:la:!”

11 Ebe tetelo Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo nopegate, Godoko
Amamateno Iya Motamo nodolote inamabu bilibilinomo ulamola:go ebo
petiya, ebene dadimoni ebete Betani duliyomolamo walo na:ka:toni ebeno
12 waloma:tapiago.

Ya:sute Da:imi Noloa: Umei Kewa Dumiya*
Ma:t 21.18-19

12 Egela idilo iba:te Betanine walo da:ka:pelamitiya, gabo tetelo Ya:suko
bae kape tanalo eba piyatawalo,
13 ebete umei kewa paagono muluamo pumite, da:imi olema: ebamo gito
tiya. Wiyasiya ebete ebamo da:nemaigiya paanomoiya nulamiya, mabu
ebe tete umei da:imi kewano nolo tetea:,
14 ebema: ebete ebe umei kewatamo negiya, “Uwomua: tetelo epate
a:ma:godone da:imi a:kenaonakoma:na:!” Ebe tabo ebe waloma:tapiate
olowiya.

* **11:11:** Epate umei kewano mailo Gogodala tabamo salibisama: ka:minaka.

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya
Ma:t 21.12-17; Luk 19.45-48; Yon 2.13-22

15 Ebene iba:te Yelusalemamo nemaimite Godoko Amamateno Iya Motamo tolamete, ebe motolo Ya:sute inamabu olowamepi nulamete elawonomamo na:na:ma:lateliya, ega:walo ebete mani odowaolepino patapata bigo olowamepino ilukuli patapatago ebo noba:midaolelamiya.
16 Ega:walo Yelusalema duliyomolo epate ibino inamabu apune apune dowadaenakiya, iba:te ebe inamabuago Godokono Motono kala magumudo podolote apudo da:nemaimionakiya, Ya:sute ibi ebe mabuma: odiyoboliya.
17 Ebe tetelo ebete epo eba iyatulamelo negiya, “Nanitabola, Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Naimano Moto iyaiya opo bilibilinomono epate Godoko Amamate Motoma: kegelama:na:, la:le wiyasiya pilo epono motoma: a:midimata!’ ”
18 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te ebe tabo olowite Ya:suko anakapuima: gabo waditiya, wiyasiya iba:te ebe na:tolemitiya mabu epo bilibilinomate ebeno iyatulame tanaloma: anoanolo nekalakalautiya.
19 Ebene dadimoni Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi ebe kawo duliyomolone walo na:ka:tolameniya.

Ya:suko Waloma:tapiate Umei Kewa Alawoma: Eda: Dumiya
Ma:t 21.20-22

20 Egela idi duiyanomolo iba:te kawo duliyomolamo walo eba ka:pelamitalo, umei kewa dolodolone wagilimite apa:mo pemaiga alawoma: eda: ebo pumiya.
21 Ebene Ya:sute dopamo beda: tabo kegile, Pitate ebe tanalo malagidilote Ya:sutamo negiya, “Iyatulamedawa, numa:! A:ma:le kawiya danawia ebe umei kewate alawoma: edi!”
22 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “La: Godoko nanitabokobi na:mida:la:.
23 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite nanitabokobi midilo me damelamo ma kunu degemene, ‘A:ma: kewa: kolomamo na:toatepa!’ ebene ebete tepo magumulo woki netewama: eda:no, ebe tanalote pemaigama: nanitabokobi da:midimene, ebete ebe tanalo nanitabolo kuimene.
24 Ebema: nale la: nanalemata, la: beda: tanaloma: Godoko da:toweoma:ema, la: ebe tanalo iyalo laema: gelalo nanitabokobi na:midiyala:, ebene la: ebe tanalo nanitabolo kelaemamota.
25 Ega:walo kebe tetelo la:le maimiawete Godotamo towetowe tabo degelaema, ebene lumagi iditamo dowa tanalote ditanamene, la: ebe lumagino kuba egebolema:wete na:dodolomatilimiyala:, ebene la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite la:imano kuba egebolelametate atumu ka:ka:dodolomatililaema:ta.
26 Wiyasiya la: epono kuba egebolelama:wete dodolomatililamea:no, la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite la:imano kuba egebolelametate a:ka:dodolomatililametamene.”†

Yu Watowatopiate Ya:sukono Elawo Mabuma: Ebe Dalatediya
Ma:t 21.23-27; Luk 20.1-8

27 Ebe tetelo Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi Yelusalema kawo duliyomolamo walo na:ka:pelamiya. Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo eba nepata:lo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi,

† **11:26:** Mak 11.26 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te
ebetamo pelamete
28 ebe ma kunu palatediya, “A:ma: me iyaiya tanalo pokono elawamo
kosiyodilola:wena? Ega:walo me elawo potele kikametia, a:ma:le me tanalo
kosiyodilola:wenama:?”
29 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Nale kapiya tanaloma: la:
kalateda:lemamota. La:le na wiya tabo wadenomamo dowaminama:ema,
ebene nale me tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo, ebe tanalo nale
la: ebo kanalemamota.
30 Naimano alateda: tabo ma kunu bitana la:tamo, Yonete epo obamo
dowaduba:midaolenaki, ebe elawo ebetamo potele kikamile, Godotela:ka:
o lumagitela:ka:?”
31 Ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo apaminateuilo negeliya,
“Ale degelama: Godote Yonetamo elawo ikami, ebete kegemene, ‘Mabu
keleka: la:le ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:?’
32 Ega:walo a modoboa: ebe ma kunu anama:, me opo lumagite Yonetamo
elawo ikami.” Iba:te epono dowa tanaloma: toletoleolo tabo ma kunu
geliya, mabu ibi iyatawala epo bilibilinomate Yoneko Godokono nanitabo
woki awokalimidawama: gelana.
33 Ebema: iba:te ibino tepo magumuno woki waminaolelo Ya:sutamo
negeliya, “Yonekono elawo mabu a iyatawa:.”

Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Ebema: nale la: atumu akanaletama
nale me iyaiya tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo.”

12

Tupina Da:imi Pali Atila:pino Iyatulame Oi
Ma:t 21.33-46; Luk 20.9-19

1 Ebene Ya:sute oi tabo ida:mo ibi ma kunu iyatulamiya, “Dubute pali
osiyodilote tupina da:imi kewa bilibilinomo ebo ami, ebe da:imino mailo
ebe gala:ipi da:imila. Ebene amio tanalote dolopoligi, ebete kala ga:dimite,
da:imi ii egedioleno nokola bobo obobote, pali atila:pino unu nupunupu ebo
eti. Ebe tetelo ebe dubute ebeno pali atila:pi dubu epetapiatamo gito atepi,
iba:te ebolo woko eba osiyodilonalo, ebe pali wadenomamo umilo ebeno
da:imi kuwatolemenakoma:, ebene ebete mulu oponomamo gito ti.
2 “Ebene da:imi tapio tete da:pi ebete pali atila:piatamo wiya: wokodawa
napalibi, ebete iba:godone da:imino mani magumune ebeno kawodawano
apu ka:pelaema:,
3 wiyasiya iba:te ebe lawete gaubamo anagalimiote inamabua:no gito
nalibiya.
4 Ebene pali namutudawate wiya: wokodawa idi walo dakapalibi,
wiyasiya iba:te ebe watolo eba kanagalimiolo ebe ilipo ikamete atumu gito
kalibiya.
5 Ebene ebete wiya: wokodawa idi walo dakapalibi iba:te ebe anaka-
pumiya. Ebene wiya: wokopi bilibilinomo epetapiate da:pelamiya, iba:te
atumu epetapi anagilamolete gito aliboliya, wiyasiya iba:te epetapi anaka-
pulamoliya.
6 “Ebene namutudawagodolo kapiya idi dokolinami, ebe gudu ebete
kawonomamo malagidilonami. Ebema: walogabonomone ebete ebe gudu
eba palibolo ebeno wokilo negi, ‘Nanitabola, iba:te naimano gudutamo
ka:tudila:oma:na:.’

7 “Ebe pali atila:pi dubate wiyasiya ibino taneba magumulo negeliya,
‘Numa:la:, me gudute nabiwino inamabu namutudawama: deda:mene, ebe
gudute na:pe. Ebema: modobola ale ebe anakapumite ebeno pali lawenomo
kelaemalema:,’
8 ebene iba:te ebe lawete anakapumite palino kala magumune gito
neba:idiliya.”
9 Ebema: Ya:sute olowiopiatamo negiya, “La:imano woki keba kunula:ka:,
pali namutudawate beda: tanalo na:kosiyodilomene? Nanitabola,
ebete pete pali atila:pi panakapulamete ebeno pali epetapiatamo
ka:pikalaemene.
10 Iyo, la: dopamo Godokono Bukalo me tabo nanitabolo
eka:la:mioliamata,

‘Moto etepiate iyabaiamo diyatiya,
ebe alote wiyasiya
motono elawo mabuma: eda:na.
11 Me tanalo Godote osiyodili,
ebema: aimano wokilo nanoanoutama:!’ ”

12 Ebema: Yu watowatopi dubate Ya:suko laema: ubila mabu ibi iyatawala
ebete me iyatulame oi ibino tanaloma: kiyawaiya, wiyasiya iba:te epo
tolelamelo ebe atepate gito tolamiya.

Loma Epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo Ta:kese Mani Ikameo Tanalo*
Ma:t 22.15-22; Luk 20.20-26

13 Ebene Yu watowatopiate Pa:lisi tanebapi epetapi ega:walo Kawo Ela-
wodubu Elodikono tanebapi Ya:sutamo aliboliya, iba:te ebe kuba gabamo
eba nowabuga:talo ebete kebako tabo gelo ebe ebo kelaema:.
14 Iba:te ebetamo pelamete a:da: elemasigi gabodo na:pegeliya, “Iyatu-
lamedawa, a iyatawala a:ma: nani tabo lumagilata. A:ma: epetapino gito
gela tanalamo ka:tuduwatawenakoa:, ega:walo a:ma: epo unu nikapiamo
kulama:wena:, ma kunu lumagi idi atepalo lumagi idi ebo a:kelawa:emene.
Iyo, a:ma: epo Godokono gabo wadenomamo iyatulamenata, ebema:
a nanaa:, Loma epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo ta:kese mani
ikameoma: modobola:ka: o kubala:ka:? A ebetamo ba:kikameoma: o
a:kikameoma:?”
15 Wiyasiya Ya:sute ibino mena netewa tanalo iyatawate iba:tamo negiya,
“Mabu keleka: la:le na masiginima: dowagela:witama? La: mani kapiya
natamo nikanama:la:, na kuimamo.”
16 Ebene iba:te mani kapiya ebetamo dikamiya, ebete ibi nalateda:liya,
“Me manilo da:pola:na, mailo ega:walo ololo pokonola:ka:?”
Iba:te negeliya, “Kawo Elawodubunomo Sisakonola.”
17 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Sisakono inamabu Sisatamo
nikameala:, wiyasiya Godokono inamabu Godotamo nikameala:.”
Ebema: iba:te ebeno taboma: kawonomamo anoanoutiya.

A:e Magumune Igilamo Maimio Tanalo
Ma:t 22.23-33; Luk 20.27-40

---

* **12:12:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya ela-
wonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opamo alibolenaki, ebene iba:te ebe iyaiya
opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo ebo nuwatelamenakiya, ebe maniamo
ibino Loma gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:.

18 A:e magumune maimioa:noma: degelana, ebe epo Sa:diyusi taneba
epola.† Ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete tabo ma kunu pegeliya,
19 “Iyatulamedawa, Godokono Bukamo Mosesete tabo ma kunu aku-
loliya, ‘Dubute a:ete kamiyale gudia:no datepamene, ebeno ekawite ebe
amole lawete ebeno naniwino tanaloma: gudi nosiyodilolemene.’
20 Kapiya dubuno sebeni koiate ilukulinamiya. Ibi magumulo dopo
gudute kamiyale lawete gudi ulamea:no a:iya,
21 ebene ebeno ekawite atu kamiyale kelawete gudi ulamea:no gito ka:iya,
ega:walo tetedawa idite atumu kowageliya.
22 Ebene ebe sebeni atu alailama:te gudia:no eba kunu a:elaiya, wiyasiya
kamiyalete walone gito a:iya.
23 Ebema: iba:te a:e magumune igilamo demaimioma:na:, ebe Kawo
Egelalo ebe kamiyalete pokono kamiyalema: na:keda:mene, mabu ebe
sebeni dubate aida:tepaiya?”
24 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Mabu la: Godokono Buka tabo
ega:walo ebeno elawo iyatawa:, ebe mabuma: la:imano wokilo epono a:ela
tanaloma: kubanu gelanakomata.
25 Numa:la:, epate a:e magumune igilamo demaimioma:na:, ebe
tetelo iba:te kamiyale walo a:ka:piaidiolema:na: ega:walo dubu
a:ka:puwatolema:na:, wiyasiya iba:te Godokono Unu Duliyomolono
nopopimu bilukulionama:na:.
26 Ebe mabuma: Godokono Bukate a niyatuamena a:elaopiate a:e
magumune maimioma:. Iyo, Mosesete diyatiya ebe tabo la: nanitabolo
eka:la:mioliamata, ma kunu elate kewalo dowaiti wiyasiya kewate kolo-
tolitiya:, ebe tetelo Godote Mosesetamo negiya, ‘Nanitabola, na Godotela.
A:ibalayamako, Aisa:keko, ega:walo Ya:ikoboko iba:te uwomua: tetelo poko
kamamatene, na ebetela.’
27 Ebema: la: Sa:diyusi tanebapi la:imano wokilo na:kemalagidilawenama
ebe ewonino igilate olopoligoiya? Ao, kolopoligiya:, mabu a:elaopiate
Godoko kamamatena: wiyasiya piyate igilolo dilukulina ebe eponomate ebe
amamatena. Me mabuma: la: Sa:diyusi tanebapiate epono a:ela tanaloma:
kubanu gelanakomata!”

Kebe Totomu Tabote Kawonomoma: Keda:nale
Ma:t 22.34-40; Luk 10.25-28

28 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa idite pete, iba:te degelitiya
ebe tabo ebo polowiya. Ya:sute Sa:diyusi tanebapiatamo tabo wadeno-
mamo da:kiyawaiya, ebe tanalo umite ebete Ya:suko nalatediya, “Kebe
totomu tabote kawonomoma: keda:nale?”
29 Ya:sute negiya, “Me kawo totomunomola. ‘Isalaela epala:, la:
nolowiala:! Godoko aimano Kawodawala, ebe kapiyanomola, idi puliyala.
30 A:ma: a:imano Kawodawa Godoko nilakapolo nemalagidilona, a:imano
tepo magumunomamo ega:walo a:imano uliyanano elawamo, a:imano
woki kawonomamo ega:walo a:imano elawo kawonomamo.’
31 Ega:walo me kawo totomunomo idila. ‘A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: de-
malagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo dokolina
ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.’ Totomu tabo idite me kawokawo
totomu netewa a:kodoilimene.”

† **12:18:** Ya:suko tetelo Sa:diyusi epo ebe Yu epono taneba idila, iba:te Pa:lisi tanebapino iyaiya totomu bilibilinomamo ka:tudila:onakia:. Ega:walo epate a:elaote a:ene walo kemaimiote Godotamo da:nemaima:na:, ebe tanalo Sa:diyusi tanebapiate nanitabokobi ka:midinamia:, ebema: iba:te ebe atu nanitabokobi midia: tanalamo epo iyatulamenakiya.

32 Godokono Totomu iyatulamedawate Ya:sutamo negiya,
“Iyatulamedawa, nanitabola, a:ma: wadenomamo geata. Aimano
Kawodawa Godoko kapiyanomola, idawa puliyala, kokolina:.
33 Lumagite ebeno tepo magumunomamo ega:walo ebeno uliyanano
elawamo, ebeno woki kawonomamo ega:walo ebeno elawo kawonomamo
ebete Godoko nilakapolo nemalagidilonamene. Ega:walo ebe a:ka:tuwa:
ebe demalagidilona, ebete eba kunu ebe niyakabolo dilukulina ebe epo
nilakapolo nemalagidilolenamene. Nanitabola, me netewa totomuate
kawokawonomoma: eda:ona, wiyasiya Godotamo ikameo tanalate ka-
wokawoma: keda:ona:, iyo, epate elamo madolame sipi-goeogoeo ega:walo
nilakapo inamabu epetapi Godotamo dikameonaka, ebete negena ebe
tanalo bilibilinomate kawokawoma: keda:ona:.”
34 Ebete tabo wadenomamo degiya, Ya:sute olowite ebetamo negiya,
“Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomolamo a:ma: opegama:
tatalila.”
Nanitabola, ebe tetene wagilimite epate Ya:suko tanalo idima: alateda:ma:
na:toletoleutiya.

Godokono Alibodawa Kelisoko Potelela:ka:
Ma:t 22.41-46; Luk 20.41-44

35 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo
negiya, “Godokono Totomu iyatulamepiate negelana Godokono Alibodawa
Kelisoko ebe Da:ibidikono a:la:mula, ebeno walone gudi magumune ka-
wokalamene. Wiyasiya me tanalono magumu keba kunula:ka:?
36 Numa:la:, Da:ibidite Godokono Uliyanano elawamo tabo ma kunu
kiyawaiya,

‘Kawodawa Godote naimano Kawodawa Kelisotamo nege,
‘A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
ebene a:ma:go gowelaopi
a:ma:le naimano elawamo ibi ka:mikitaolema:ta.’ ’ ”

37 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “La: me tabo eba
malagidilolo na nanana:la:, Da:ibidite ebeno a:la:mu Kelisoko ebeno Ka-
wodawama: ka:milo ebete Godokono tumudi apuamo okolima: giya, ebema:
ebe tanalote keba kunu na:ka:pemaigamene?”
Nanitabola, ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sukono tabo kalakalago
olowitiya.

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Amama Tanaloma: Degiya
Ma:t 23.1-7,28; Luk 11.37-54; 20.45-47

38 Ebene Ya:sute epo eba iyatulamitalo negiya, “La:le Godokono To-
tomu iyatulamepi wadenomamo nulama:la:. Ibi ubila ga:ga:ga:ga: kaliku
pupuliote olowame bailo eba wapata:lamelo, epate ibi ebo kowalogolema:.
39 Iyo, ibi ubila a Yu epono balidi ibilamole moto gulo kawokawo
dubuno ilukuli bailo kilukulima:, ega:walo ibi ubila soliyomu osiyodilo
tetelo kawokawo ilukuli bailo ka:pola:nama:.
40 Ega:walo iba:te amoleamoleno inamabu a:da: elemasigi tanalodo eba
uwatelo, ebo opoliyaolelamenaka, ebene iba:te ebe tanalo kuba:noma:
gelalo tolamete Godotamo balidi eba nibilamolelo ga:ga:ga:ga: towetowe
tabo ebo negelanaka, mabu ibi ubila epate ibino tanalo umilo ibi wade-
wadepima: kegelama:. Ebe mabuma:, nanitabola, iba:te kuba wiya ka-
wonomo kelaema:na:!”

Amole Kamiyalete Godotamo Mani Dikamiya
Luk 21.1-4

41 Ebene Godoko Amamateno Iya Motolo epate mani eba alomutalo,
Ya:sute ebe mani alomo bai niyakabolo okolite epono mani alomo tanalo
ulamiti. Inamabu dogodogopi epetapiate mani kawokawonomo alomutiya,
42 ebene inamabua: amole kamiyale idite pete netewa mani egege, kapiya
toea keba kunula:ka: eba kunula, ebete ebo palomiya.
43 Ya:sute ebe waloma:tapi ebetamo ka:la:mite negiya, "Na la:tamo nani
tabo gemo, epate mani dapaloma, me inamabua: amole kamiyalete ibi
bilibilinomo odoili,
44 mabu inamabu dogodogopiate ibino inamabu epetapi da:luililamenako
ebe inamabu paloma, wiyasiya me amole kamiyale inamabua:nola. Ebete
ebeno uwomu mani alomonomo apalomo, ebeno bae uwateono manila."

13

Godoko Amamateno Iya Moto Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.1-2; Luk 21.5-6

1 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motone eba piwisigitalo, ebeno
waloma:tapi magumulo idawate negiya, "Iyatulamedawa, a:ma: nulama:.
Me nokola moto iyaiyanomola ega:walo wadewadenonomola!"
2 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, "A:ma: me kawokawo moto
ba:kulama:wita? Me iyaiya motono tanaloma: nokola idite nokola idi unulo
a:ka:pola:nama:na:, mabu gowelaopiate nokola bilibilinomo mapitaolete
opamo iyalekenomo ka:piyalekema:na:."

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Ma:t 24.3-14; Luk 21.7-19

3 Ebene Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelalo eba okolitalo, Godoko
Amamateno Iya Moto apuamo umilo okoliti. Ebe tetelo Pitako, Ya:imesiko,
Yoneko, ega:walo A:nduluko, ibinomate ebetamo tolamete na:negeliya,
4 "A:ma:le a nanaa:, Godokono Moto kubaimi tanalote kebe tetelo
na:ka:pemaigamene? A beda: anoano tanalote na:kiyatuaemene, tete ebe
na:pe me tanalo bilibilinomate ka:pemaimioma:?"
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "La: nanisiwale. Lumagi idite la:
demasigilitamene, la: ebeno tabo ako-olowiala:,
6 mabu dubu bilibilinomo epetapiate naimano mailamo pelamete
ka:pegelama:na:, 'Na ebe Kelisotela!' ebene iba:te epo bilibilinomo ma kunu
eba pemasigiolelo iya gabamo ebo kemagatalema:na:.
7 Ega:walo la:le iyaiya opo epono gowelao tanalo ega:walo ibino gow-
elaoma: nopo iyati tanalo dolowiaema, la: ebe mabuma: akotoletoleala:.
Me tanalate nanitabolo ka:pemaimioma:na:, wiyasiya ebe tete ebe uwomu
tetea:.
8 Nanitabola, opo epetapino epate opo epetapino epago
ka:gowelaoma:na:, iyo, opo idite opo iditamo gowela tanalo
kosiyodilomene, ebene mumulate iyaiya opo bilibilinomamo
ka:pelaema:na:, ega:walo iyaiya duliyomolo epetapilo epate baea:no
kilukulioma:na:. Numa:la:, kamiyalete gudu laema: temeteme dowagilimi,
me tanalo eba kunula.
9 "Ebema: la: la:imano tanalo wadenomamo nulamenala:, mabu
kubakubapiate la: elawamo uwatetate tabo anagiyamida baiamo kema-
gatalema:ta, ega:walo iba:te Yu epono balidi ibilamole moto gulo la:

gaubamo kalukolema:ta. Iba:te na mabuma: la:imano tanalo danagilamele-
lametamene, ebe tetelo la: iyaiya kawokawo elawodubuno ololo apulo
utitatawete naimano Wade Tabo iba:tamo ebo ka:kiyawaomamota.
10 Iyo, uwomu tete pea:no, Godoko ubila la:le dopamo ebeno Wade Tabo
iyaiya opo bilibilinomolo ka:na:kiyawaema:.
11 Ebema: epate tabo anagiyamida baiamo la: demagataletamene, ebe
tetete pemaiga:no la:imano gela tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:,
ma kunu, 'Na beda: tabo na:kegemo?' Tete da:pemene Godote kebe
iyaiya tabono tanalamo la: dowalubilitamene, modobola la:le ebe tabo
kapiya na:kiyawaiyala:, mabu nanitabola, la: a:ka:tuwa: a:ka:kiyawaoaema,
Godokono Uliyanate la:do ka:kiyawaomene.
12 "Ebe tetelo naniwite ekawi a:eamo kalibomene, ega:walo atu ga-
bodo ekawite naniwi kanakapuimene, iyo, dubute ebeno gudu atumu
kakamitimene, ega:walo guda:te dowaote ibino menokobila nabila a:eamo
kalibolema:na:.
13 Ebene na mabuma: epo bilibilinomate la:tamo ka:dowaoma:na:,
wiyasiya kebe lumagite kodakodalo utite uwomuamo da:nemaigamene,
Godote ebeno igilo ka:mula:emene."

Talena Bai Kubaimidawano Tanalo
Ma:t 24.15-28; Luk 21.20-24

14 Na Makate me buka ka:la:mioledawatamo negemo, a:ma: me tabo
Ya:sute degiya wadenomamo niyatawa.

Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, "Godokono Moto kubaimidawate
ebe talena bailo utitalo la:le ebe duma:ema, ebe tetelo modobola Yudiya opo
epate unuunu damelamo nalautioma:na:.
15 Iyo, moto tanatimilo dokolitamene, ebe lumagite moto guamo walo
a:ka:nopegamene ebeno inamabu uwatema:,
16 ega:walo tumulo woko dosiyodilutamene, ebe lumagite walo motamo
a:ka:toamene ebeno lubudino kaliku laema:.
17 "Numa:la:, lamitulamitu ega:walo nono dikalamena ebe
kamiyala:tamo ebe egelate kubanomoma: keda:mene!
18 Ebema: modobola la: Godoko na:toweomiyala: me tanalate gibagiba
tetelo akopemaimiala:,
19 mabu ebe tetelo kawokawo temetemenomate ka:pemaimioma:na:.
Numa:la:, Godote me opo dosiyodiliya ebe tetene wagilimite ka:lo
me teta:mo pemaiga, ebakobako temetema:te dopamo ka:pemaimiya:,
ega:walo walone tetelo ebakobako temetema:te walo a:ka:pelaema:na:,
kapiya tetenomamo ka:pemaimioma:na:.
20 Me tanalo nanitabola, Kawodawa Godote ebe tete gopowaimia:no
lumagi idite me opolo igilolo a:kokolinamene, wiyasiya ebete kebe epo
ka:la:miolete duwatiya ebe epo nilakapoilamelo tete ka:gopowaimene.
21 "Ebe tetelo lumagi idite la:tamo ma kunu degemene, 'Numa:la:,
Godokono Alibodawa Kelisote malo bokolita!' o, 'Numa:la:, ebete ebolo
bokolita!' la: nanitabokobi akomida:la:,
22 mabu elemasigi Kelisoma: eda:opi ega:walo naimano mailamo
a:da: tabo kiyawaopi, iba:te pemaimiote iyaiya anoano tanalo kosiyo-
dilolema:na:. Iyo, ibi ubila ebe osiyodilole tanalamo Godote deka:la:mioliya
ebe epo iya gabamo kemagatalema:.
23 Ebema: la: wadenomamo nolowiala:, me tanalo bilibilinomate pe-
maimioa:no nale la: dopamo analemata."

Epono Naniwino Pe Tete
Ma:t 24.29-31; Luk 21.25-28

24 “Ebe kawo temeteme tetete dolopoligomene, ebe tetelo egelate ki-
dokomene ega:walo saganate a:ka:pukuilaemene,
25 iyo, mawela:te tobolo unune opamo ka:pa:gudima:na:, ega:walo tobolo
ununo elawoelawo inamabuate kalela:oma:na:.
26 Ebene ebe tetelo Epono Naniwite tobolo unune eba piwisigalo, iba:te
ebe ebo kuima:na:, ebete ebeno elawago ega:walo alo kawonomago
ka:pemene.
27 Ebene ebete Unu Duliyomolono nopopi iyaiya opo bilibilinomamo
kapalibolemene, Godote deka:la:mioliya ebe epo me opo apune apune
ka:puwatema:.”

Umei Kewano Tanalo
Ma:t 24.32-35; Luk 21.29-33

28 “La: umei kewano tanalone me tanalo idi wadenomamo niyatawala:.
Katomono wuiate pemaimite olioli paa da:mogoiamidalema:na:, ebe
tanalote la: kiyatulamema:ta ulamano tete ebe netatali,
29 ebema: me temeteme tanalate pemaimilo dulama:ema, la: kiyatawao-
mamota Epono Naniwino pe tete tatalila, ebe gigiyudo opegama: pe.
30 Na la:tamo nani tabo gemo, me tanalo bilibilinomate dopamo
ka:pemaimioma:na:, walone me tete epate ebo ka:elaoma:na:,
31 iyo, me opo ega:walo tobolo unu iba:te kolopoligoma:na:, wiyasiya
naimano tabote a:kolopoligomene, uwomua: tetelo bitanamene.”

Epono Naniwino Pe Tete Epate Iyatawa:
Ma:t 24.36-44; Luk 17.26-30,34-36

32 “Numa:la:, epate ebe Kawo Egelano tete iyatawa:, Unu Duliyomolono
nopopi ega:walo Godokono Gudu iba:te iyatawa:, Nabiwi Godo kapiyate
iyatawala.
33 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala:, mabu ebe tetete da:pemene la:
iyatawa:.
34 Me tanalote ma kunu kitanamene, kawo dubu idite mulu opolo
ka:nokoliatepama: ebeno moto wiya: wokopiatamo katepamene iba:te
wadenomamo kuiminama:. Ebene ebete iba:tamo woko iyaiya ikalamolete
gigiyu umidawatamo kegemene, ‘A:ma: naimano pe teta:mo olowiolo
nokoliniye.’
35 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala:, mabu la: iyatawa: moto namu-
tudawano pe tete, diyala, adimo tetelola:ka: o idoko tetelola:ka:, walo
apuamola:ka: o duiya tetelola:ka:.
36 Iyo, ebete samonomamo da:pemene la: laonalo da:ba:pulametamene,
37 ebema: nale me tabo la: kapiyatamo kegea:, epo bilibilinomatamo
gemo, la: olowiolo nilukuliniyala:!”

14

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Degeliya
Ma:t 26.1-5; Luk 22.1-2; Yon 11.45-53

1 Aduga:la Soliyomu* ega:walo Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu† ib-
ino tanalo wagilima: netewa egelate eba na:pola:nalo, ebe tetelo Godotamo
kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatu-
lamepi, iba:te Ya:suko anakapuima: tabo ebo iyatiya, ebene iba:te ebe diya
gabodo laema: gabo waditiya.
2 Iba:te negeliya, “A soliyomu tetelo ebe a:kelaema:, mabu epate atamo
dowaote ago da:ba:gowelama:na:.”

Betani Duliyomolo Kamiyalete Ya:sutamo Wade Nibo Ii Dadipanamiya
Ma:t 26.6-13; Yon 12.1-8

3 Ebene Ya:sute Betani duliyomololo dubu idi Saimonokono motolo bae
niti, ebe dubu dopamo kukulakukulagonola. Ebe tetelo kamiyale kapiyate
pete, wade nibo ii nokola kalila:mo tabokaimi adaete, ebete pitukamidate
Ya:sukono watamo ebo padipanamiya, ebe ii inamabuno mailo ebe nadala,
ebeno wiya kawonomola.
4 Epo epetapi ebolo da:pola:niya, iba:te dowaote ibi a:ka:tuwa: ibino
taneba magumulo tabo eba kiyawaolo negeliya, “Mabu keleka: ebete me
wade nibo ii dologala inamabuma: da:midi?
5 A me ii manima: na:na:miditaleka: kapiya ulamano woko wiya
mani buwatena:, ebene ebe mani nigologolopiatamo gito bikalamolena:.”
Ebema: iba:te ebe kamiyale kawiya ebo aniya.
6 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “La: ebe natepala:! Ebe kawiya
beda:ma: kanawitama? Ebete natamo wade tanalonomo osiyodilo.
7 La: numa:la:, nigologolopiate tete geyageyanomolo la:go
bilukulionama:na:, la:imano ubi tetelo iba:tamo nilakapo inamabu ebo
nikalamenakiyala:, wiyasiya na uwomua: tetelo la:go a:kokolinamo, tete
tatalila nale la: ka:miyapamamota.
8 Ebema: nanitabola, me kamiyalete natamo wade tanalo osiyodilo, kuba
idi kitana:. Nale a:ea:no tetelo ebete naimano ape bobamo iyatima: gabo
dopamo osiyodilo, iyo, ebe tanalo eba malagidilolo ebete naimano apa:mo
wade nibo ii ebema: adipana.
9 Na la:tamo nani tabo gemo, epate iyaiya opo bilibilinomamo Godokono
Wade Tabo datanakoma:na:, iba:te me kamiyalete dosiyodilo ebe tanalo
malagidilolo ba:nikiyawaonakoma:na:.”

Yudasite Ya:suko Laema: Nopo Diyatiya
Ma:t 26.14-16; Luk 22.3-6

10 Ebene Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo Keliyota duliy-
omolodawa Yudasite Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi-
atamo tote, nopo ebo niyatiya Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.

---

* **14:1:** Me Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:. † **14:1:** Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila. Aduga:la Soliyomu dolopoligomene, egela idilo me soliyomu idi wagilimite iba:te sebeni egela tetelo bosiyodilonakoma:na:. Me soliyomuno magumu ma kunula. Yu epate Isipiti opone Godokono elawamo da:nemaiminiya, ebe idokolo ibino palowa bae osiyodilolenate wadenomamo okaleona:no iba:te gawagawalo ebo tolameniya. Mabu ebe baete unamo maimioma: tetea:nola, ebema: ebe tanalo malagidiloma: Yu epate me soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

11 Ebe tetelo iba:te ebe tanalo olowite kalakalaolo tabo ebo iyatiya ebe-
tamo mani kikaema:, ebema: Yudasite iba:godone tote gabo ebo nowadiya
Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.

Ya:sute Ebe Waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu Denaniya
Ma:t 26.17-25; Luk 22.7-14,21-23; Yon 13.21-30

12 Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, iba:te ulama bilibilinomolo
Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu nao dowagiliminakiya, ebe dopo
egelalo Aduga:la Soliyomuma: iba:te sipi-goeogoeo egege alukolenakiya.
Ebe tanalo eba malagidilolo Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negeliya, "A
tolamete Aduga:la Soliyomuno nao inamabu kebolo na:ka:nosiyodilolema:,
ale a:ma:go kapimiya kenaoma:?"
13 Ebene ebete ebe waloma:tapi netewa eba alibolelo iba:tamo negiya,
"La: kawo duliyomolamo na:toala:, ebene obo daguwaita ebe dubute la:go
dapalugomene, la: ebe ebo nowaloma:tiyala:.
14 Ebete kebe motamo ka:nodolomene, la: ebe moto namutudawatamo
ma kunu na:negeliyala:, 'Iyatulamedawate ge, moto keleka: nale na
waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu bae kenaoma:?'
15 Ebe tetelo ebete moto guamo la: kemagatalema:ta, unu motolo
tete kawo bitana, iyalo osiyodilaka. La: ebolo aimano nao inamabu
na:nosiyodiloliyala:."
16 Ebene Ya:suko waloma:tapi netewate kawo duliyomolamo nemaimite,
Ya:sute kebe tanaloma: kanaliyale, iba:te ebe tanalo nulamete Aduga:la
Soliyomu inamabu ebo nosiyodiloliya.
17 Ebema: didokoni Ya:sute ebeno 12 waloma:tapiago ebe motamo
na:pelameniya.
18 Iba:te ilukulinate bae eba naonalo Ya:sute negeni, "Na la:tamo
nani tabo gemo, la:imano taneba magumulo idawate na anakapunamepi
kowalubilimene na lawenema:."
19 Ebe tetelo iba:te tepo mibomiboma: eba eda:onalo, Ya:sutamo idawate
genaki, idawate genaki, "Nalela:ka:?"
20 Ya:sute iba:tamo negeni, "La: 12 waloma:tapino taneba magumulo bae
kalila:mo nago koto daduba:midamene, ebe ebe lumagila.
21 Iyo, ebe nanitabola, Epono Naniwite a:eamo ebe na:to, Godokono
Bukalo tabo ma kunu bitana, wiyasiya kebe lumagite ebe anakapumip-
iatamo dikalaemene, ebe lumagite kuba wiya kawonomo kelaemene.
Me ebe mabuma: ebe dubu ebeno menokote ebe alaimia:notaleka:
ba:modobona:!"

Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanalono Wagilimi Mabu
Ma:t 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kol 11.23-25

22 Ebene iba:te bae eba naonalo, Ya:sute bae lawenate Godotamo kalakala
tabo genate ebo wakamioni, ebema: ebete iba:tamo eba ikalamolenalo
negeni, "La: nuwata:la:, me naimano apela."
23 Ebene ebete kalili kelawenate Godotamo kalakala tabo genate iba:tamo
eba ikalamolenalo, ibi bilibilinomate ebo nioniya.
24 Ya:sute iba:tamo negeni, "Godote epago milolo kilukulinama: nopo
diyatiya, naimano kalimate ebe nopo kodakodaimina, iyo, me kalimate epo
epetapi bilibilinomo walubilima: keka:ka:liyamene.
25 Na la:tamo nani tabo gemo, na me tetelo me da:imi obo walo a:ka:nimo,
wiyasiya Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo na oli
da:imi obo walone tetelo ebo ka:na:nimamo."

26 Ebene iba:te Godoko amamateno oale alapionate, Olibi Kewakewa Unu
Damelamo ka:tolamenama: motone gito niwitioniya.

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta
Ma:t 26.31-35; Luk 22.31-34; Yon 13.36-38

27 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negeni, “La: bilibilinomate na katepane-
mamota mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Godote sipi-
goeogoeo ulamedawa danakapuimene, ebe tetelo sipi-goeogoeate iyaiya
kalautioma:na:.’
28 Wiyasiya Godote na a:ene walo dakadipanatenemene, na Ga:lili opamo
dopamo ka:tomamo. La:le na ebolo ka:punaemamota.”
29 Ebene Pitate Ya:sutamo negeni, “Ibi bilibilinomate a:e tolemelo dalau-
tioma:na:, wiyasiya nale a:ma: akatepatama!”
30 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na a:ma:tamo nani tabo
gemo, ka:lo idokolo kakabate netewa teta:mo geoa:no, a:ma: netewa-kapiya
teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.”
31 Wiyasiya Pitate kawonomamo walo na:kegeni, “Na a:ma:go da:na:emo,
nale a:ma: iyatawa:noma: a:kegemo!” Ebe tetelo ibi bilibilinomate ebe atu
tabo kegelaniya.

Ya:sute Getasemanilo Godotamo Da:towetoweoni
Ma:t 26.36-46; Luk 22.39-46

32 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi iba:te kawo duliyomolone ne-
maimionate tatali opo ida:mo tolameniya, ebe opono mailo Getasemanila.
Ya:sute ebolo iba:tamo na:negeni, “La: malo na:pola:nala:. Na me tataliamo
tomo Godotamo towetowe tabo ka:negema:.”
33 Ebe tetelo ebete Pitako, Ya:imesiko, ega:walo Yoneko, ibi ebalata
towetoweo tabo gela baiamo magataleni, ebene tepo mibomibo ega:walo
woki temeteme tanalo ebetamo kawonomamo ebo pelameniya.
34 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “Na tepo temeteme kawonomamo
iyatawanamo, mako temetemete na anakapuname keba kunula:ka: eba
kunula. La:le naimano tanaloma: malo olowiolo na:pola:nala:.”
35 Ebene ebete kela:mo tonate ebeno ape opamo niyatinate Godotamo ebo
na:towetoweoni, gabote da:modobomene ebe teteno tepo temetemete ebe
katepama:.
36 Ebete negeni, “Oe, Aba! Tanalo bilibilinomo osiyodilolema:
a:ma:godolo elawo bitana, ebema: a:ma:le me tepo temeteme kalili
nagodone nelawa:. Wiyasiya naimano ubia:, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano ubila
nosiyodila.”
37 Ebene ebete waloma:tapiatamo da:peni laonalo pulamenate Pitatamo
na:pegeni, “Saimono, la: beda:ma: kelawenama? Mabu keleka: la:le
naimano tanaloma: tete da:pesamo olowioa:noma: deda:wenama?”
38 Ebe tetelo Ya:sute ibi nanaleni, “Godotamo olowiolo
na:towetoweonala:, mabu la:le Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta
tanalamo da:ba:gudima. La:imano tepo magumulo wade tanalo
osiyodiloma: ubila, wiyasiya la:godolo osiyodiloma: elawo puliyala.”
39 Ebene Ya:sute walo ka:tonate, ebete dopamo Godotamo towetowe tabo
keba kunu ka:negeniyale, ebete atumu ka:negeni,
40 ebene ebete ebe waloma:tapiatamo walo da:ka:peni laonalo
ka:pulameni. Ebe tetelo ibino balidite unomoma: na:elaolameni, ebe
mabuma: iba:te ilipago ebetamo gela tabo nipo wadiniya.

41 Ebene ebete walo ka:tonate netewa-kapiya tetelo Godotamo
na:towetoweonate da:ka:peni iba:tamo na:pegeni, “La: ela amiolo walo
beda:ma: ka:kelawenama? Taula, tete a:pe, kubakubapiate Epono Naniwi
ibino kotamo nelawa:.
42 Iyo, la: nemaimiala:, a na:tolaema:. Numa:la:, na anakapunamepino
kotamo iyatinidawate ebe na:pe!”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya
Ma:t 26.47-56; Luk 22.47-53; Yon 18.3-11

43 Ya:sute ebe tabo eba genalo ebe tetenomolo Yudasite peni, Ya:sukono
12 waloma:tapino taneba magumulo ebe idila. Ebene eba:go dubu bilibili-
nomo epetapiate ibino gowelaono gili ega:walo gaubago da:pelameniya,
ebe dubu ebe Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, Godokono
Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te dapali-
boleniya ebe dubula.
44 Nanitabola, Yudasite ibi iyalo ma kunu analeni, “Nale daboeteomo,
ebe ebe lumagila. La:le ebe samonomamo lawa:wete wadenomamo
nemagatiyala:.”
45 Ebene Yudasite penate Ya:sutamo tonomo tonate ebe nanani, “Iyatu-
lamedawa!” Ebe tetenomolo ebete ebe eba aboeteonalo,
46 dubu epetapiate Ya:suko ibino kotamo kodakodanomolo ebo laweniya.
47 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi magumulo dubu idite ebeno gow-
elaono gili magoba:nate, Godotamo kalimagono ikameopino Unu Wato-
dawanomono moto wokodawa anagaliminate, galo apu ebo mapitami-
dameni.
48 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Na pilo lumagila:ka:, o na gowelao-
dawala:ka:? Mabu keleka: la:le gowelaono gila:go ega:walo gaubago na
lawenema: da:pelama:ema?
49 Na egela epetapilo Godoko Amamateno Iya Motolo la:go eba okolilo
epo diyatulamenatimo, la:le na ebolo kelawena:wea:, wiyasiya me tanalate
a:pemaimia Godokono Buka tabono tanalate nanitaboma: keda:oma:.”
50 Ebe tetelo ebe waloma:tapi bilibilinomate ebe atepanate gito alau-
tioniya.
51 Ebolo oli ape dubu nutini, ebete dopamo wade keyakeya kalikunomo
pulinate Ya:suko waloma:tapiago ebamo da:nemaigani, ebema: dubu
epetapi ubila ebe kelawenama:,
52 wiyasiya ebete ebeno kaliku atepanate kikopiyanomo atumu gito
kalaula:ni.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate‡ Ya:sukono Tanalo Danagiyamidameniya
Ma:t 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Yon 18.13-14,19-24

53 Ebene iba:te Ya:suko Godotamo kalimagono ikameopino Unu Wa-
todawanomono motamo gito magataniya. Iba:te ebe ebe motamo
magatana:no dopamo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi
epetapi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo
dubu epetapi, ibi bilibilinomate pelamenate ebo paladabutiniya.
54 Ebe tetelo Pitate Ya:suko muludopone eba waloma:tanalo, ebete Unu
Watodawanomono moto kala magumamo nopeganate, ebete atila:piago
elalo ebo na:giga:oniya.

‡ **14:52:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:.

55 Ebene Unu Watodawanomo ega:walo Ka:nisolo dubu bilibilinomo
epetapiate tabo gelapi oleniya, Ya:sukono kuba olemenate ebe kanaka-
puima:. Wiyasiya iba:te ebeno kuba idi kuminiya:,
56 iyo, tabo gelapi bilibilinomate ebeno tanaloma: a:da: tabo eba
kiyawaonalo, iyaiya tabo degelaniya ibino tabote wiyasiya kapiyama:
keda:oniya:.

57 Ebene epetapiate maiminate Ya:sukono tanaloma: a:da: tabo eba
kiyawaonalo, iba:te ma kunu gelaniya,
58 "Ebete tabo degiti ale ma kunu olowitima:, 'Me Godokono Moto epate
kotamo detiya, nale anabulimite netewa-kapiya egelalo moto idi walo
ka:ketemamo, ebako moto epo epetapiate etema: modoboa:.' "
59 Wiyasiya dopo a:da: tabo kiyawaopi keba kunula:ka:, me oli tabo gelapi
eba kunula, iba:te ibino tabo gela magumulo Ya:sukono tanaloma: woki
kapiyama: keda:oniya:.
60 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote ibino
tanebalo maiganate Ya:suko nalateda:ni, "A:ma: tabo gea:noma: beda:ma:
keda:wena? Me dubate a:imano tanaloma: degelana keba kunula:ka:?"

61 Ebe tetelo Ya:sute tabo gea:no gito utini, ebema: Unu Watodawanomote
ebe walo nakalateda:ni, "Godoko epate ebe damamatena, a:ma: ebeno
Gudu Kelisotela:ka:?"
62 Ya:sute nowamini, "Na ebe ebetela. Ebene la:le na Epono Naniwi
aimano Elawodawa Godokono tumudi apulo okolitalo kunaemamota, iyo,
walone na Unu Duliyomolone tema magumudo kapawokalamamo!"

63 Ebema: Unu Watodawanomote ebe tabo olowinate, ebeno kawo
dowa tanalonomo kawokaliminama: ebete da:pulini ebe kaliku anagiyami-
dalenate negeni, "A me dubuno kuba kiyatawaoma: tabo gedawa idi a
ubia:nola!
64 Ebete a:ka:tuwa: kuba tabonomo dege la: ebe olowiomata, mabu ebete
nege, 'Na ega:walo Godoko, a kapiyala!' Ebema: ebeno tanaloma: la:imano
ubi keba kunula:ka:?"

Ebene ibi bilibilinomate Ya:sukono tanalo eba anagiyamidamenalo ebe
anakapuima: ebo gelaniya.
65 Ebe tetelo ibi epetapiate Ya:sutamo kowe meolenate, ebeno ololo
mula:menate eba anagalimionalo negelaniya, "A:ma: Godokono woki
awokalimidawama: nanitabolo deda:wena, a:ma: negea piyate kanagalim-
iotana!" ebene atila:pi dubate ebe lawenate kotamo ebo anagalimioniya.

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni
Ma:t 26.69-75; Luk 22.56-62; Yon 18.15-18,25-27

66-67 Ebe tetelo Pitate ebe motono kala magumulo ebeno ape kenaenaimi-
nama: elalo okolini. Ebene Unu Watodawanomono woko buwelete penate,
Pitako wadenomamo pumionate ebe napanani, "A:ma: atumu me Nasalete
duliyomolodawa Ya:suago pata:namiata!"

68 Wiyasiya Pitate negeni, "Ao, na ebe dubu iyatawa:. A:ma:le degeawena
ebe tabo na kemalagidilona:." Ebene ebete kala ga:dimi gigiyamo da:toni,
ebe tetelo kakabate negeoni.

69 Ebene woko buwelete ebe uminate, ebolo dilukuliniya ebe epo walo
nakanaleni, "Me Ya:sukono lumagi idila!"
70 wiyasiya Pitate ebe atu iyatawa: tabo kegeni.

Ebene ebolo da:pola:niya iba:te tete da:pesamo ilukula:tepanate Pitako walo nakananiya, “Nanitabola! A:ma: Ya:sukono lumagi idilata, mabu a:ma: Ga:lili opodawalata.”
71 Wiyasiya Pitate negeni, “Godokono dopo apulo utite gemo, nale nani tabo gea:no ebete na kanaginaemene! La:le kebe lumagima: kegelawenama, na ebe iyatawa:!”
72 Ebene ebe tetenomolo kakabate geo netewa tetema: deda:meni, Ya:sute ebetamo dopamo kebe tabo kegenile, Pitate ebe tabo ebo malagidiloni, “Kakabate netewa teta:mo geoa:no, a:ma:le netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.” Ebene Pitate kawonomamo ebo iini.

15

Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paeletetamo Demagatiya*
Ma:t 27.1-2,11-14; Luk 23.1-5; Yon 18.28-38

1 Duiyanomolo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, me Ka:nisolo epo bilibilinomate nopo iyatiya. Ebema: iba:te Ya:suko ala:mo matuomeote Paeletetamo demagatiya,
2 Paeletete ebe nalatediya, “A:ma: Yu epono Kawo Elawodubula:ka:?”
Ya:sute ebetamo nowamiya, “A:ma:le ebe ebe geata.”
3 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopiate Ya:sukono tanaloma: negelitiya ebete iyaiya kubakuba tanalo osiyodilolenami,
4 ebene Paeletete ebe walo nakalatediya, “A:ma: ibino tabo ba:kowamiaemene? Iba:te negelita a:ma: kawokawo kubakuba tanalo bilibilinomo osiyodiloledawalata!”
5 Wiyasiya Ya:sute tabo idi kegiya:, ebema: Paeletete kawonomamo anoaniya.

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya
Ma:t 27.15-26; Luk 23.13-25; Yon 19.1-16

6 Ebe tete epono osiyodilo tanalo ma kunula, ulama bilibilinomo magumulo Yu epono Aduga:la Soliyomu tetelo iba:te idoko motolo kapiya lumagi mailamo deka:minakiya, Paeletete ebe lumagi ebeno kuba wiyane gito alibonaki.
7 Ebe tetelo kapiya dubu ebeno mailo Balabasitela, ebete idoko moto gulo okolinami, ebeno tanalo ma kunula. Dopamo dubu epetapiate Loma gabamaniago gowelaopima: eba eda:olo, iba:te epo epetapi ebo anakapulamiya, ebe mabuma: Loma gabamani watowatopiate ibi Balabasiko ebana uwatete idoko motamo gito alomiya.
8 Ebema: Ya:sute Paeletekono ololo apulo eba utitalo, epo bilibilinomate ebetamo pelamete napaniya, ebete soliyomu tetelo dopamo keba kunu kosiyodilonakile eba kunu walo ka:kosiyodiloma:.
9 Ebene Paeletete iba:tamo negiya, “La: ubila:ka: nale la: Yu epono Kawo Elawodubu gito aliboma:?”
10 Ebete me tabo giya mabu ebete iyatawiya, Yu epo bilibilinomate Ya:sutamo nekalakalautiya, wiyasiya ibino watowatopiate ebe mabuma: dowaote ebe gito magaiya, iyo, iba:godolo nanitabo tanalo puliyala, kitaniya:.

---

* **15::** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

11 Wiyasiya ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopiate
epo epetapi bilibilinomatamo elawo ikalamiya iba:te Paeleteko kanama:,
ebete Balabasiko idoko motone gito alibote wiyasiya Ya:sutamo kuba wiya
kikaema:.
12 Ebene Paeletete iba:tamo walo na:kegiya, “Me dubu la:le Yu epono
Kawo Elawodubuma: degelawenama, nale ebe keba kunu nakamitimo?”
13 Iba:te gelatepaolo negeliya, “Kewa olotolowamo tupuguima:wete,
ikoko nanagilamolema:!”
14 Ebene Paeletete negiya, “Beda: mabuma:? Ebete beda: kuba kosiyo-
dilile?”
Wiyasiya iba:te kawonomamo gelatepaolo walo na:kegeliya, “Kewa olo-
tolowamo ebe na:tupuguima:!”
15 Ebema: Paeletete ebe epo kalakalakobi ka:midilima: ubi eba iyatilo,
ebete Balabasiko idoko motone gito alibiya, wiyasiya ebete ebeno gowe-
laopi nanaliya iba:te Ya:suko pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:midaoma:. Ebene
ebe tanalo dolopoligiya ebete Ya:suko iba:tamo gito ikalamiya, iba:te ebe
kewa olotolowamo tupuguimite ikoko kanagilamolema:.

Gowelaopi Dubate Ya:suko Dekalakalatitiya
Ma:t 27.27-31; Yon 19.2-3

16 Ebe tetelo gowelaopi dubate Ya:suko nemagatiya Loma gabamanino
kawo moto guamo, ebe motono mailo ebe Pelatoliyamala, ebene iba:te
ibino gowelaopino taneba dubu bilibilinomo ka:la:mite iba:go ebo nalad-
abutiya.
17 Iba:te Ya:suko eba kalakalatelo wiya kawonomo kalimakalima kaliku
ebetamo ebo pulimiya, ega:walo iba:te moeagono ale nelawete anagogob-
eyamidaolo a:dete ebeno watamo gito pulimiya.
18 Ebene iba:te ebe kalakalatelo negeliya, “Eiye! Yu epono Kawo
Elawodubu, a:ma: niyata!”
19 ega:walo iba:te ebe gaubamo watolo anagalimiote ebetamo kowe
meolete, iba:te ebe eba kalakalatelo ibino pupamo ilukulite ebetamo ebo
tudila:iya.
20 Iba:te ebe kalakalate dolopoligiya, kalimakalima kaliku ebeno apene
pekanamete ebeno kalikunomo walo gito ka:pulimiya, ebene iba:te ebe
nemagatiya kewa olotolowamo ebe ka:na:tupuguima:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya
Ma:t 27.32-44; Luk 23.26-43; Yon 19.17-27

21 Ebe tetelo dubu idi Saimonoko ebe Sailiniya duliyomolodawala, ebe
A:lesandako ega:walo Lupasiko ibino nabiwila, ebete iyabaine kawo duliy-
omolamo me gabodo eba pitalo, gowelaopiate ebe odiyobote ebo lawiya
Ya:sukono kewa olotolowa kaguwataema:.
22 Ebene iba:te Ya:suko nemagatiya Gologota damelamo, ebe damela
mailono magumu ebe ‘Wato Goala.’
23 Ebolo iba:te elawo da:imi obo ega:walo temeteme olowia:no kaka
mulamula adabulatelete ebetamo dikamiya Ya:sute ka:niya:.
24-25 Ebene egelate kela:mo da:podolatepiya 9 koloko tetelo, gowelaopiate
Ya:suko kewamo tupuguimite ikoko ebo anagilamolemiya, ega:walo iba:te
nokola egege iyalekeolo kalakala tanalo eba osiyodilolo ebeno kaliku iyaiya
uwatemete ebo alabaomiya.
26 Ebe tetelo iba:te Ya:sukono a:e mabu awokalima: tabo unamo ma kunu
akuloliya, “Me dubu ebe Yu epono Kawo Elawodubula,”

27 ega:walo iba:te pilo dubu netewa Ya:suago iyaiya kewamo akotupuguil-
amiya, idi tumudi apuamo, idi pele apuamo.
28 Ebe tanalote ma kunu pemaigiya, Godote ebeno Bukamo dopamo
dakuloliya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebeno Bukalo tabote ma
kunu itana, “Iba:te ebe kubakubapiago kapiyama: midiya.”†
29 Ebene piyate ebe gabodo da:petolamitiya iba:te Ya:suko malogolo
nekalakalatitiya, iyo, iba:te ibino wato wadegelatelelo negelitiya, “Eiye!
A:ma: Godokono moto anabulima:wete, netewa-kapiya egelalo walo etema:
degeawia, a:ma: ebe lumagilata!
30 Modobola, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano igilo mula:wete kewa olotolowa
unune opamo na:piwisiga!”
31 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopiate
Godokono Totomu iyatulamepiago Ya:suko atumu na:kekalakalatitiya,
ma kunu idite iditamo genaki, idite iditamo genaki, eba kunu wagelitiya,
“Ya:sute epo epetapino olalati tanalo mula:lelamenaki, wiyasiya ebe
a:ka:tuwa: ebeno igilo mula:ma: modoboa:!
32 Ebete Godokono Alibodawa ega:walo Isalaela epono nani Kawo
Elawodubuma: deda:na, modobola ebete kewa olotolowa unune
opamo na:piwisigana, iyo, ale ebe tanalo umite ebe nanitabokobi ebo
ka:midimalema:!”
Ebe tetelo eba:go da:tupuguilamiya, ebe dubu netewate atumu Ya:suko
malogolo kuba tabo na:kegelitiya.

Ya:sute Da:eni
Ma:t 27.45-56; Luk 23.44-49; Yon 19.28-30

33 Ebene egelate tuli teta:mo dutiya opo kawonomote ebo idokiya.
Ebe tetelo idokote egelano alo eba mula:lo egelate a:iwate kela:mo
a:niwisigatepani, egela tuli tetene wagilimite 3 koloko uwomuamo.
34 Ebene Ya:sute Yu epono tabamo kawonomamo negeni, “Elai, Elai,
lama sabakatani?” me tabono magumu ma kunu itana, “Naimano Godo,
naimano Godo, na a:ma:le beda:ma: katepana:wa:?”
35 Epetapi ebolo da:pola:niya iba:te ebeno tabo olowinate negelaniya,
“Numa:la:, ebe Elayako ebe ka:mina!”
36 Ebene kapiya dubu na:puliganate umago kaka da:imi obamo
naduba:midanate pudamo namogotenate Ya:sutamo eba nikamenalo
negeni, “Iyaiya, a kuma:tepiye! Elayate ebe pelawete opamo
da:ba:powolukomene!”
37 Ebe tetelo Ya:sute kawonomamo gepatenate a:enomo ebo a:eni.
38 Ebene Godoko Amamateno Iya Motono kaliku ubilite tulituliya bolegale
unune wagiliminate opamo ebo piwisigani.
39 Ega:walo Ya:sukono ololo apulo dutini, ebe gowelaopino elawodubute
Ya:sute keba kunu ka:enile ebe tanalo uminate negeni, “Nanitabola, me
dubu ebe Godokono Gudula!”
40-41 Ebe tetelo kamiyale epetapiate Ya:suko uima: mulune putitataniya,
piyate eba:go Yelusalemamo da:pelamiya, ibi ebe kamiyalela, ega:walo
ibino taneba magumulo Salomiko, ega:walo Magadala duliyomolodawa
Ma:liko, ega:walo Ma:li idi ebeno gudi netewa Yausesiko ega:walo
Da:pesodawa Ya:imesiko, miba:te pola:niya. Nanitabola, Ya:sute Ga:lili

† **15:28:** Mak 15.28 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

opolo depata:nami me netewa-kapiya kamiyala:te ebe wadenomamo walubinamiya.

A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magumamo Diyatini
Ma:t 27.57-61; Luk 23.52-56; Yon 19.38-42

42-43 Adimo tetelo A:limitiya duliyomolodawa Yausepete na:peni, ebe Yu epono Ka:nisolo magumulo tuputupu lumagi idima: eda:nami, iyo, ebete Godokono Kawo Elawodawama: eda: tete nemakopelenami. Ebene ebete ma kunu pemalagidiloni, ebe egela Yu epono wokoa: egelano inamabu osiyodilole tetela mabu dumutu ebe talena egelala, ebema: ebete tonate Paeleteko tolea:no nananani Ya:sukono ape lawenama:.
44 Paeletete ebe tabo olowinate kawiya la:wa:nate wokilo negeni, “Ya:sute iyalo a:ka:eakale?” ebema: ebete gowelaopino elawodubu ebetamo ka:minate Ya:sukono a:e tanaloma: ebe ebo alateda:ni.
45 Ebene Paeletete gowelaodawa elawodubugodone Ya:sukono a:e tete olowinate Yausepetamo modobo tabo ebo geni ebete Ya:sukono ape lawenama:.
46 Ebene Yausepete wade keyakeya kalikunomo maniamo lawenate Ya:sukono ape opamo powolukonate, wade kalikamo auputinate nokola bobo magumamo ebo niyatini, ebe bobo epate maboele nokola damela eba obobolo iyalo ebo osiyodiliya. Ebe tetelo Yausepete kawo nokola mupiamidanate bobo gigiyu ebo nemopini,
47 ebene Magadala duliyomolodawa Ma:liko ega:walo Yausesikono menoko Ma:liko, Yausepete Ya:sukono ape diyatini iba:te ebe bobo bai uminiya.

16

Ya:sute A:ene Walo Da:kemaigiya
Ma:t 28.1-8; Luk 24.1-4; Yon 20.1-10

1 Ebene Yu epono wokoa: talena egela tete dolopoligiya, Magadala duliyomolodawa Ma:liko, Ya:imesikono menoko Ma:liko, ega:walo Salomiko, iba:te tolamenate wade nibo inamabu maniamo nuwateoniya egela idilo Ya:sukono apa:mo kapabutilamelema:.
2 Ebene Sande egela duiyanomolo egela eba waloutalo, iba:te nokola bobo baiamo da:tolamitiya
3-4 na:negeliya, “Bobo gigiyulo ditana ebe kawo nokola balamo potele na:ka:na:mupiamidaeaemene?” Iba:te ma kunu gelitiya mabu ebe nokola mibonomola, wiyasiya iba:te wadenomamo eba meleolo, ebe kawo nokola balamo iyalo mupiamida eba itanalo ebo numiya.
5 Ebene iba:te nokola bobo magumamo nopila:ote, oli ape dubu keyakeya ga:ga: kaliku pulite tumudi apulo dokoliti numite kawonomamo nanoanoutiya.
6 Ebete iba:tamo negiya, “La: akoanoanoala:! Nasalete duliyomolodawa Ya:suko epate ebe kewa olotolowamo da:tupuguimiya, la:le ebe waditamata. Ebe malo puliyala, ebe emaigaka! Iba:te ditidi adimolo ebe diyatiniya ebe bai la: numa:la:.
7 Ebema: la: tolama:wete Pitako ega:walo ebe waloma:tapi epetapi nananala:la:, ‘Ya:sute Ga:lili opamo dopamo ka:tomene. La: tolama:wete ebe ebo ka:nuimamota, ebete la: dopamo keba kunu kanaletia eba kunu.’ ”
8 Ebene iba:te anoanolo anakamiago nokola bobo magumune pemaimiote gito pipuila:iya, wiyasiya iba:te lumagi idi kaniya: mabu iba:te kawonomamo toletoleutiya.

Ya:sute Magadala Duliyomolodawa Ma:litamo Danawokaliya[*]
Ma:t 28.9-10; Yon 20.11-18

9 Ebe Sande egela duiyanomolo Ya:sute a:e magumune maigate, Magadala duliyomolodawa Ma:litamo dopamo nawokaliya, ebe kamiyalegodone Ya:sute dopamo sebeni kubakuba uliyana aliboliya.
10 Ebema: Ma:lite tote, piyate Ya:suago dopamo dowapata:lamenamiya ebe epate eba iimitalo ibi ebo nanaliya,
11 wiyasiya iba:te Ya:sukono igilamo maiga tanalo ega:walo Ma:lite ebe dumiya, iba:te ebe tabo olowite nanitabokobi ka:midiya:.

Ya:sute Waloma:tapi Netewatamo Danawokaliya
Luk 24.13-35

12 Walone Ya:sukono waloma:tapi netewate Yelusalema kawo duliyomolone eba tutalo, Ya:sukono apete iyama: eda:mete ebete iba:tamo ebo nawokaliya.
13 Ebene ibi netewapiate walo na:ka:tiya waloma:tapi epetapi kananalema:, wiyasiya iba:te ebe tabo olowite nanitabokobi ka:midiya:.

Ya:sute Ebeno 11 Waloma:tapiatamo Danawokaliya
Ma:t 28.16-20; Luk 24.36-49; Yon 20.19-23; Ali 1.6-8; 1 Kol 15.5

14 Walone Ya:sukono 11 waloma:tapiate ilukulite bae eba nautalo Ya:sute iba:tamo ebo nawokaliya, ebema: ebete ibi kawiya analiya mabu iba:te ibino tepo magumulo kodakodaibima: eba eda:olo nanitabokobi ka:midiya:, iyo, epetapiate ebeno igilo tanalo umite ibi dapanaliya, iba:te ibino tabo olowite ebeno a:e magumune maiga tanalo iba:te nanitabokobi ka:midiya:.
15 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: opo kawonomamo tolama:wete Godokono Wade Tabo iyaiya epo bilibilinomatamo na:nikiyawaolamenakiyala:.
16 Kebe lumagite nanitabokobi midite ebene obamo aduba:mida tanalo delaemene, Godote ebeno igilo ka:mula:emene, wiyasiya kebe lumagite nanitabokobi midia:no Godote ebe lumagino tanalo anagiyamidamete ebetamo kuba wiya nanitabolo kikaemene.
17 Nanitabola, Godokono elawo awokalima: anoano tanalate nanitabokobi midipiagodolo ka:pola:nama:na:. Iyo, iba:te naimano mailamo epagodone kuba uliyana balibolenakoma:na: ega:walo iba:te Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo ba:kiyawaonakoma:na:.
18 Ebene iba:te kalu kotamo duwatolenakoma:na: ega:walo iba:te a:e obo da:nionakoma:na:, ebe tanalate ibi a:ka:kubailamenakoma:na:, ega:walo iba:te temetema:gopiatamo ibino koto dowatiolelamenakoma:na:, ebe tetelo ebe temetema:gopiate wadekobi bolowionakoma:na:.”

Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo Dadipatiya
Luk 24.50-53; Ali 1.9-11

19 Ebene Kawodawa Ya:sute iba:tamo tabo kiyawao dolopoligiya, Godote ebe pelawete Unu Duliyomolamo ebo adipatiya, ebolo ebete Godokono tumudi apuamo gito nokoliya.
20 Ebene waloma:tapiate tolamete iyaiya opo bilibilinomolo Godokono tabo eba na:kiyawaolamelo, Kawodawa Ya:sute iba:go kapimiya Godokono woko nosiyodilonamiya, iyo, ebe tetelo ebete Godokono elawo awokalimino anoano tanalo magumudo ebe Wade Tabo elawokobi nimidinami.

---

[*] **16:8:** Mak 16.9-20 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

YA:SUKONO WADE TABO LUKUTE AKULOLIYA

Lukukono Buka Osiyodilo Mabu

1-2 Naimano wade namutudawa Tiyopolasi, niyata.* Aimano taneba magumulo kebe iyaiya tanalate iyalo da:pemaimiya, piyate wagilimi mabune ibino balidinomamo ebe tanalo dulamoliya, ibi epetapiate Godokono Wade Tabo eba kiyawaolo ebe atu tanalo a ega:walo epo epetapi bilibilinomo ebo anaiya. Nanitabola, ebe tetene wagilimite epetapi bilibilinomate ebe iyaiya tanalo pepamo nanitabonomolo akulolema: nowageleonamiya, wiyasiya ibi magumulo idawate woko wadenomamo kopoliya:.

3 Ebema: naimano kawodawa, nale me tanalo bibibilinomo ibino wagilame mabune wadenomamo eba malagidilolenapelo, naimano tepo magumuno wokilo ubi ebo iyatimo a:ma:tamo buka osiyodilote me tanalo ka:tuputupuilaema:,

4 iyo, epetapiate a:ma: diyatumiotia, a:ma:le ebe tanalo bilibilinomo nanitabonomolo kiyatawaema:, nale me tanalo ebema: osiyodilomo.

Godokono Nopodawate Yonekono Awokala Tanalo Sekalayatamo Da:kiyawaiya

5 Ebe tetelo Elodite Yudiya opono Kawo Elawodubuma: eba eda:nalo, dubu idi ebeno mailo Sekalayatela, ebete Abayakono tanebadawama: eda:nami, ebe Godotamo kalimagono ikameodawa idila. Ebeno kamiyaleno mailo Elisabetitela, ebe kamiyaleno nabiwi atumu Godotamo kalimagono ikameodawala.

6 Ebene ibi netewapino ilukuli tanalote Godokono ololo apulo tuputupunomoma: eba eda:onalo iba:te ebeno totomu tabo bilibilinomamo nanitabonomolo tudila:onamiya.

7 Wiyasiya ibi niyaniyala, iba:godolo gudu puliyanomola mabu Elisabetiko ta:li kamiyalema: eda:nami, iyo, Sekalayako ega:walo Elisabetiko iba:te kadele abelenomoma: eba eda:olo gudu uima: modoboa:.

8 Ebene sagana idilo Sekalayakono gu epono tetete pemaigiya, iba:te Godoko Amamateno Iya Motolo iyaiya woko ka:posiyodilolema:. Ebema: egela idilo Sekalayate ebolo woko nosiyodiluti,

9 mabu ebe egelalo ebeno epate Godokono ubi tanalamo eba tudila:olo ebe lawiya, ebete Godoko Amamateno Moto guamo nopegate, ebolo ebete wade nibo tuwae inamabu patapata unamo eba naminaolelo Godotamo ka:nikameoma:.

10 Ebene ebe inamabuate elalo eba wamoteutalo epo bilibilinomate Godoko Amamateno Moto niyakabolo ibino towetowe tabo Godotamo ebo negelitiya.

11 Ebe tetelo Godokono nopodawate wade nibo tuwae inamabu wamoteno patapata tumudi apudo eba pemaigalo Sekalayako kapiyatamo ebo pawokaliya,

12 ebene ebete ebe umite woki bilibilinomoma: eda:lo kawonomamo toletoliya.

---

* **1:1-2:** Tiyopolasi mailono magumu nitana ‘Godokono Namutudawala,’ ebema: buka ka:la:mioledawa, a:ma: Godokono namutudawama: deda:wena, modobola me bukano tabote a:ma:tamo atumu na:ka:pena.

13 Wiyasiya nopodawate ebetamo negiya, “Sekalaya, a:ma: akotoletola:la:.
Godote a:imano towetowe tabo olowi, ebema: a:imano kamiyale Elisabetite
dubu gudu kalaimene. A:ma: ebeno mailo Yonema: neka:miye.
14 Nanitabola, ebete dawokalamene a:ma: kawonomamo ebo
kekalakalama:ta, ega:walo epo bilibilinomate ebe mabuma: atumu
kawonomamo ka:kekalakalaoma:na:.
15 Ebete ebeno menokono tepolo eba okolilo Godokono Uliyanate ebe
iyalo ketabokaimene, ebema: Godokono dopo apulo ebete kawodawama:
keda:mene, ega:walo ebete elawo da:imi obo a:ka:ninakomene.
16 “Nanitabola, ebete Isalaela epo bilibilinomo ibino Kawodawa
Godotamo walo ka:kemagaelemene,
17 iyo, ebete aimano Kawodawa dopomete ka:tomene ega:walo Wade-
talena Uliyanate ebe unamo eba okolilo ebete elawonomoma: keda:mene,
Godokono woki awokalimidawa Elayako keba kunula:ka: eba kunu.
Ebema: ebete nabi ega:walo gudi kapiyama: walo ka:ka:midilimene,
iyo, ebete Godokono tabo olowioa:pino woki iyakobi midililamete
ka:tuputupuilamelelaemene, ega:walo ebete Kawodawano epo wadekobi
ka:midilimene ebeno pe tanaloma:.”
18 Sekalayate Godokono nopodawatamo negiya, “Na me tanalo
nanitabonomolo keba kunu na:kiyatawamo, mabu na kadelenomola
ega:walo naimano kamiyale abelenomola?”
19 Ebene Godokono nopodawate nowamiya, “Na ebe Ga:ibiliyolotela,
Godokono ololo apulo utitanakomo, iyo, na ebete palibone me wade tabo
a:ma: kapanatama:.
20 Naimano tabote nanitabonomoma: keda:mene, wiyasiya a:ma:le ebe
tabo nanitabokobi ka:mida:wea:, ebema: me tetene wagilimite ebe nanitabo
tanalote pemaiga teta:mo a:ma: tabo kiyawaoa:noma: keda:ma:ta.”
21 Ebe tetelo epo bilibilinomate Sekalayakono pemaiga tanalo eba
makopelitalo iba:te negelitiya, “Tete geyageyanomolo ebete Godoko Ama-
mateno Motolo beda:ma: ka:lutale?”
22 Ebene ebete Godoko Amamateno Iya Motone da:pemaigiya epatamo
tabo kiyawaoma: ka:pa:modobiya:. Wiyasiya ebete iba:tamo kotamo
da:pa:kiyawaiya, ebe tanalodo iba:te ma kunu iyatawiya, ebete Godokono
Motolo eba lutalo, Godokono nopodawate ebetamo da:pemaiga ebeno
balidite iyama: ebo eda:ome.
23 Ebene Sekalayakono woko tetete Godoko Amamateno Motolo
dolopoligiya, ebete ebeno duliyomolamo ebo tiya.
24 Ebene egela epetapiate da:petoiya ebeno kamiyale Elisabetite lami-
tuma: dediya, ebete ebe tetene wagilimite paibu sagana magumulo ebeno
motonomolo okoliya.
25 Ebe tetelo ebete ebeno tepo magumulo tabo ma kunu giya, “Ka:lo
uwomu egela tetenomolo Godote na a:nilakapoinami, iyo, ebete gudu
natamo eba ikanamelo naimano ilipo tanalo iyabaiamo iyatinami.”

Godokono Nopodawate Ya:sukono Awokala Tanalo Ma:litamo Da:kiyawaiya

26 Ebene Elisabetite lamituma: eda:te, sikisi sagana da:petoiya Godote
ebeno nopodawa Ga:ibiliyoloko Ga:lili opono Nasalete duliyomolamo ebo
palibiya.
27 Ebete buwele Ma:litamo Godokono nopo adaiya, ebe buwele
dopamo Yausepetamo atamiya, me dubu Yausepeko ebe Kawo Elawodubu
Da:ibidikono walone gudu idila.

28 Ebene nopodawate Ma:liko napaniya, “A:ma: niyata, Kawodawa
Godote a:ma: nilakapolo elawiata! Ebete a:ma:godolo bokolina!”
29 Ebema: Ma:lite ebe tabo dolowiya woki bilibilinomoma: eda:lo ebeno
tepo magumulo negiya, “Me beda: tanalola:ka:?”
30 Nopodawate ebetamo negiya, “Ma:li, a:ma: akotoletola:la:, mabu
Godote a:ma: ma kunu a:nilakapoimita,
31 a:ma:le lamituma: eda:wete dubu gudu kalaima:ta, ebene a:ma: ebeno
mailo Ya:suma: neka:miye.
32 Ebete kawonomoma: keda:mene, epate ebe Ununomo Godokono
Guduma: beka:minakoma:na:, iyo, Godote ebe Kawo Elawodubuma:
ka:midimene, ebeno ewono Da:ibidiko keba kunu kokolinamile eba kunu.
33 Ebema: nanitabola, Ya:ikobokono walone gudi magumulo ebete
uwomua: uwomua: tetelo Kawo Elawodubuma: beda:namene, iyo, ebeno
Kawo Elawodawama: eda: tanalote a:kolopoligonamene.”
34 Ma:lite wiyasiya nopodawatamo negiya, “Na buwelenomola ega:walo
na awia:nola. Me tanalote natamo keba kunu na:kemaigamene?”
35 Nopodawate ebetamo nowamiya, “Wade-talena Uliyanate a:ma:tamo
ka:pemene, ega:walo Godokono elawote a:ma: unamo kokolimene, ebema:
a:ma:le dalaima:emene ebe talena gudu epate Godokono Guduma:
beka:minakoma:na:.
36 A:ma: a:imano menokono naniko Elisabetikono tanalo nemalagidila.
Dopamo epate negelanakiya ebe ta:li kamiyalela, wiyasiya ebete abele
tetelo lamituma: eda:te sikisi saganate olopoligi.
37 Nanitabola, tanalo bilibilinomo osiyodilolema: Godogodolo elawo bi-
tana, osiyodiloa: tanalo idite ebegodolo kitana:.”
38 Ebema: Ma:lite negiya, “Na Kawodawa Godokono wiya: woko buwelela.
Modobola a:ma:le degeawa:, ebe tanalote nemaigamene,” ebene Godokono
nopodawate ebegodone gito tiya.

Ma:lite Elisabetiko Uima: Da:tiya

39 Ebe tetelo Ma:lite samonomamo maigate Yudiya opono unuunu dame-
lamo tote mulu duliyomolo ida:mo gito nemaigiya.
40 Ebene ebete Sekalayakono motamo nodolote Elisabetiko eba
na:wiyamidalo ebetamo nilakapo tabo ebo na:kiyawaiya.
41 Ebema: Elisabetite Ma:likono nilakapo tabo dolowiya, ebe tetenomolo
ebeno tepo magumulo gudute kawo kalakala lawete ebo igiligaiya. Ebene
Godokono Uliyanate Elisabetikono tepo magumu detabokaimiya,
42 ebete tabo unamo adipatelo Ma:litamo negiya, “Kamiyale bilibili-
nomo magumulo Godote a:ma: unamo adipatelo wadenomamo bowalubi-
nama:ta, ega:walo a:ma:le dalaima:emene Godote ebe Kawodawa atumu
uwomua: tetelo bowalubinamene.
43 Naimano Kawodawano menoko, a:ma:le na unaema: da:pa:wa:
kalakala kawonomola, wiyasiya me wade tanalonomote na kuba lumagi-
tamo beda:ma: ka:pemaigale?
44 Nanitabola, nale a:imano tabo dolowimo, ebe tetelo naimano tepo
magumulo gudute kawo kalakala lawete ebo igiligao,
45 ebema: a:ma:tamo kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu a:ma:le
Godoko nanitaboma: a:midiata ebeno tabote a:ma:do nanitabonomoma:
keda:mene!”

Ma:lite Godoko Damamatiya

46 Ebene Ma:lite negiya,

“Naimano kimalagidilote Godoko nowaloguta,
47 iyo, naimano tepo magumute
naimano Igilo Mula:dawa Godotamo nekalakalita,
48 mabu ebete na malagidilonelo
kalakala tanalo osiyodili na ebeno da:peso wiya: woko buweletamo!
Ebema: me tetene wagilimite uwomua: uwomua: tetelo
epo bilibilinomate
na kalakala lumagima: beka:na:minakoma:na:,
49 mabu Elawonomo Godote natamo wadewade tanalo kawokawo osiyodiloli,
iyo, ebe Kawodawano mailo talenala!

50 “Nanitabola, piyate ebe da:tolemena
ebete iba:tamo nilakapo biyatinakomene,
iyo, epate me opolo tete geyageyanomolo eba ilukulinalo,
ebete iba:tamo ma kunu bowagelenakomene.
51 Ebema: a tetelo ebete ebeno kotamo
kawokawo tanalo osiyodiloli,
ega:walo piyate ibi a:ka:tuwa: amamaolo kawokawoma: degeliya,
ebete ibino nopo kubailamete
ebeno elawamo ibi a:na:ma:lateli.

52 “Ega:walo ebete kawokawo elawodubu ibino gobebobone iyabaiamo alomi,
wiyasiya ebete ebe atu tetelo
dologala epo owadipalateli.
53 Iyo, piyate nigologololo dilukulinamiya,
ebete ibi wadewade inamabuamo eba tabokailamelo,
wiyasiya inamabu bilibilinomagopi inamabua:no gito aliboli.

54-55 “Ebema: nanitabola,
ebete aimano ewoniatamo nanitabonomolo degiya,
ebe tabote a tetelo nawokala,
iyo, tete tatalila ebeno walubi tanalote ka:pemaigamene
ebeno wiya: wokodawa Isalaelatamo.
Me ebe mabuma: Godote A:ibalayamatamo
kebe nilakapo kawokalimiyale,
ebe nilakapamo ebeno walone gudi
uwomua: tetelo bemalagidilolenamene!”

56 Ma:lite me iyaiya tabono tanalo kiyawao dolopoligiya, ebete netewakapiya sagana Elisabetiago okolite, ebene ebete ebeno duliyomolonomamo walo gito ka:tiya.

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Dawokaliya

57 Ebene Elisabetikono gudu alaimi tete da:piya ebete dubu gudu alaimite,
58 ebe niyakabolo dilukulinamiya ega:walo ebeno mabu epo, iba:te Godokono wade walubi tanalo Elisabetigodolo umite eba:go nekalakalaiya.
59 Ebene sebeni egela da:petoiya, a:iti egela tetelo iba:te dubu guduno tama itamida pukala osiyodiloma: ebo pelamiya. Ebe tetelo epetapiate ubi iyatiya ebe gudu ebeno nabiwi Sekalayakono mailamo keka:ima:,
60 wiyasiya ebeno menokote negiya, “Ao, la: ebeno mailo Yonema: neka:miala:.”

61 Ebene iba:te la:wa:ote ebetamo negeliya, “Numa:, a:imano epagodolo
me mailo kitana:!”
62 Ebema: iba:te ebeno nabiwitamo kotamo eba gelalo ebe nalatediya,
ebeno ubi keba kunu kitanale gudutamo mailo kikaema:.
63 Ebene Sekalayate kotamo kiyawaolo epetapiate tabo akuloleno inam-
abu adaema: danaliya, ebete ebe inamabu lawete ma kunu akuloliya,
“Ebeno mailo Yonetela.” Ebe mabuma: iba:te kawonomamo anoanoiya,
64 ebene ebe tetenomolo Sekalayakono tabo kiyawao tanalote wadekobi
da:kolowimiya, ebete Godoko moio ebo wagilimiya.
65 Ebema: ebeno duliyomolo epate ebe anoano tanalo dulamiya iba:te
kawonomamo toletoleiya, ebene iba:te ebe iyaiya tanalo epo epetapi
da:nikiyawaolamiya, ebe tabote Yudiya opono unuunu damelano duliy-
omolo bilibilinomamo ebo tiya.
66 Ega:walo piyate ebe tabo dolowiya iba:te eba malagidilolo negeliya,
“Me gudu ebete kebako dawama: na:keda:mene?” Iba:te me tabo
negeliya mabu ibino umi magumulo Godokono elawote ebe gudugodolo
nanitabonomolo itani.

Sekalayate Godokono Woki Ebeno Uliyanano Elawamo Dawokalilamiya

67 Ebene Godokono Uliyanate Yonekono nabiwi Sekalayakono tepo
magumu detabokiya, ebete Godokono woki ma kunu awokalilamiya,

68 “Godote Isalaela epo wadenomamo dowalubilinako,
ale ebe ebema: kemoiomalema:,
mabu ebete ebeno epo walubilima: ebe na:pe,
tete tatalila ebete ibino kuba osiyodilole magumune
ibi ka:powagailimene!
69 Iyo, Godote a mabuma: dadipati,
ebe Kawo Igilo Mula:leamedawate ebe na:pe,
ebe Godokono wokodawa Da:ibidikono walone gudu idila.

70 “Nanitabola, piyate dopamo tetelo
Godokono talena magumulo dilukulionamiya,
ebete ebe wokopido
ebeno woki eba awokalimilo negiya,
71 piyate dowaote atamo gowela tanalo dosiyodilonaka,
ebete a ibino elawo kotone kowagaimene.
72 Iyo, ebete tabo idi ma kunu kegiya,
ebete aimano ewoniatamo ebeno nilakapo biyatinamene,
ega:walo ebete iba:tamo kebe nopo nanitabonomolo kiyatiyale,
ebe wade-talena tabo eba malagidilonalo
uwomua: tetelo ebete bosiyodilonakomene.

73 “Ega:walo ebete aimano ewono A:ibalayamatamo
nanitabonomolo na:kegiya,
74 piyate ago da:gowelaonaka,
ebete a ibino koto magumune kuwatemene,
ebene ale ibi tolelamea:no
ebe kapiyatamo woko bosiyodilonakoma:.
75 Iyo, ale ebeno ololo apulo
talena epoma: eba eda:onalo,
ale uwomua: tetelo
ebeno tuputupu gabodo bowapata:lamenama:.”

76 Ebene Sekalayate ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya,

“O naimano gudu Yone,
epate a:ma: Ununomo Godokono
woki awokalimidawama: beka:minakoma:ta,
iyo, ebete dapalibomene,
a:ma:le ebe Kawodawano gabo dopoma:wete eba tonatolo,
ebeno gabo kosiyodiloema:ta.
77 Ega:walo a:ma:le Godokono epo
ma kunu kiyatulaema:ta,
ebete ibino kuba eba egebolelamelo ka:dodolomatililaemene,
iyo, ebete ebe gabodo ibino igilo ka:mula:lelaemene.

78 “Ebema: nanitabola, aimano Godote
a kawonomamo eba nilakapoiamenalo,
ebeno igilo mula:leno alote atamo ebo ka:pemaigamene,
egelate epatamo da:pemaiganako eba kunu.
79 Ebe alote ebeno Unu Duliyomolone ka:pa:pukuilaemene,
a:e magumulo ega:walo idoko magumulo dilukuliona
ebe epatamo,
ebema: kalakala kawonomola,
Godote ebeno milolo wapata:lame tanalono gabo
a ebo kiyatuaemene.”

80 Ebema: Sekalayakono gudute eba apelo Godokono Uliyanate ebe magumulo elawonomoma: ediya, ebene ebete bulu opamo tote ebo nokolinami, wiyasiya walone Godokono ubi tetelo ebete Isalaela epatamo ebo pemaigiya.

2

Ya:sute Dawokalani
Ma:t 1.18-25

1 Ebe tetelo Kawo Elawodubunomo Sisa Ogastasete opo kawonomamo tabo napalibiya epo bilibilinomate ibino mailo gabamanino bukamo kanalomolema:,
2 ebe atu tetelo Kiliniyasete Siliya opono Kapela Elawodubuma: eda:nami. Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, me dopo tetela epo bilibilinomate ibino mailo gabamanino bukamo danalomoliya,
3 ebema: epo bilibilinomate ebe tanalo ka:nosiyodiloma: ibino ewonino iyaiya duliyomolamo na:tolamoliya.
4 Ebene Yausepete Ga:lili opono Nasalete duliyomolone Yudiya opono Beteliyama duliyomolamo tiya, mabu ebe Kawo Elawodubu Da:ibidikono walone gudu idila ega:walo Da:ibidiko Beteliyama duliyomololo awokaliya.
5 Ebe tetelo Ma:liko ebetamo atamiya ega:walo ebe lamitula, ebema: ibi netewapiate kapimiya tiya iba:te ibino mailo ebolo kanalomoma:.
6 Ebene iba:te Beteliyamalo eba nilukulilo idoko idilo Ma:likono gudu alaimi tete da:peni,
7 ebete ebeno dopo koi gudu alaiminate ebe kalikamo auputinate kaugoeogoeono uwago nao bokose guamo gito adilatini, mabu kapela epate delaonakiya ebe motolo tetea:nola iba:te ebolo ilukulima:.

Godokono Nopopiate Sipi-goeogoeo Ulamepiatamo Dapawokalaoniya

8 Ebe tetelo sipi-goeogoeo ulamepiate Beteliyama duliyomolo niyakabolo
uwago opolo ibino sipi-goeogoeo eba ulamenalo,
9 Kawodawa Godokono nopodawate iba:tamo pawokalanate Godokono
alo kawonomote ibi ebo pipukuilameni. Ebema: iba:te kawonomamo
toletoleoniya,
10 wiyasiya nopodawate iba:tamo negeni, “La: ka:toletoleonala:! Na
la:tamo wade tabo adaemo, ebe tabote epo bilibilinomatamo kalakala
kawonomo kikalaemene,
11 mabu ka:lo idokolo Da:ibidikono duliyomololo la:imano Igilo
Mula:lelamedawa awokala, ebe Kawodawa Kelisotela, Godokono
Alibodawala.
12 La: tolama:wete ebe gudu kalikamo auputi ka:nuimamota, ega:walo
ebe kau-goeogoeono uwago nao bokose guamo adilatila, iyo, la:le
ebe anoano tanalo numa:wete ebo kiyatawaomamota naimano tabo
nanitabonomola.”
13 Ebe tetenomolo ebe nopodawago Godokono nopopi epetapi bilibilino-
mate gito pawokalaoniya, ebene iba:te Godoko eba adipatenalo negelaniya,

14 “Godote ebeno Ununomo Duliyomololo dokolina,
la: ebe moiolo nadipata:la:.
Me opolo ebete piyatamo dekalakalana,
ebeno igilo mula: tanalote
iba:godolo nitanamene!”

15 Ebene Godokono nopopiate Unu Duliyomolamo walo
da:ka:nodoloniya, ebe tetelo sipi-goeogoeo ulamepiate negelaniya,
“Kawodawa Godote a danae Beteliyama duliyomololo ka:lo idokolo
da:pemaiga, a ebe tanalo uima: ka:tolamiye.”
16 Ebene iba:te samonomamo tolamenate, Ma:liko, Yausepeko, ega:walo
gudu kau-goeogoeono uwago nao bokose guamo adilati, iba:te ibi ebo
nulameniya.
17 Ebene sipi-goeogoeo ulamepiate gudu numinate, nopodawate ebeno
tanaloma: degeni, iba:te ebe tabo Ma:liko Yausepeko ibi ebo nanaleniya.
18 Nanitabola, ebe tetene wagilimite piyate sipi-goeogoeo ulamepino tabo
dolowiya ibi bilibilinomate kawonomamo anoanoiya,
19 ega:walo Ma:lite me iyaiya tanalo ebeno tepo magumamo alomonate
tete bilibilinomolo kawonomamo nemalagidilolenami.
20 Ebene ebe idokolo sipi-goeogoeo ulamepiate eba olowamionalo,
Godoko amamata:go ebo tolameniya, mabu iba:te Godokono nopo-
dawagodone kebe tabo kolowioniye, iba:te ebe tanalo bilibilinomo
nanitabonomolo a:nulamoleniya.

Yausepeko Ma:liko Iba:te Ya:suko Mailo Dikamiya

21 Ebene wuiki kapiya olopoligote dubu guduno tama itamida pukala
osiyodilo tete da:piya, Yausepeko Ma:liko iba:te me gudu Ya:suma: ka:miya,
mabu ebeno menokote lamituma: eda:no Godokono nopodawate me mailo
iyalo ikamiya.

Iba:te Ya:suko Yelusalemamo Demagatiya Godotamo Ikaema:

22-24 Ebene tete da:piya iba:te Ya:suko lawete Yelusalema kawo duliyomo-
lamo gito tolamiya menokola gudula ibino agima talena ka:nopoliyalema:,
Godote Mosesedo totomu tabo diyatiya eba kunu. Iyo, ebe totomu tabote
Yu epo ma kunu iyatulamena, agima talena olopoligo tetelo menokote bigo

ola netewa o badu ola netewa Godotamo nikameomene, ebema: Yausepeko
Ma:liko iba:te me totomuamo tudila:ote kalimagono inamabu ebetamo eba
kunu ikameiya. Ega:walo ebe atu tetelo ibi ubila gudu Ya:suko Godotamo
ikaema:, mabu Godokono totomu tabo idite ma kunu kegena, dopo dubu
gudi talenama: midilite Godotamo kikameoma:.

Simiyonote Gudu Ya:suko Dematopiya

25 Ebe tetelo dubu idi ebeno mailo Simiyonotela, ebete Yelusalema kawo
duliyomololo okolinami. Ebe tuputupudawanomola, iyo, ebete Godotamo
na:tuduwatanami ega:walo ebete Isalaela epono igilo mula:le tanalono
maiga tete nemakopelenami. Ebema: Godokono Uliyanate eba:go eba
okolinalo
26 ebe iyalo aniya ma kunu, ebete Godokono Alibodawa Kelisoko dopamo
umite ebe walone ebo ka:emene.
27 Ebene Ma:liko Yausepeko iba:te Godokono totomuamo tudila:olo ibino
gudu Godoko Amamateno Iya Motamo demagatiya, ebe tanalo Godokono
Uliyanate Simiyonoko ebo iyatumiya. Ebe tetelo ebete Godokono Motamo
pete,
28 gudu Ya:suko pumite ebeno kotamo ebe pematopa:te Godotamo
kalakala tabo ma kunu pa:kiyawaiya,

29 “Kawodawa, a:ma:le dopamo nanitabonomolo degeawiyala
ebe tabote awokala,
ebema: na a:imano wiya: wokodawate
gelebadiago a:eamo ka:tomamo.
30 Nanitabola, ka:lo naimano balida:mo
a:imano igilo mula: tanalo uimo,
31 ebe igilo mula: tanalo a:ma:le a:modoboimiyata
iyaiya epo bilibilinomono ololo apulo.
32 Iyo, a:imano igilo mula: tanalo ebe wade alola,
ebe alote Yua:piatamo
a:imano ubi gabo eba awokaliminalo,
a:imano Isalaela epatamo
kawonomamo ba:pukuilamenamene.”

33 Ebene Simiyonote gudu Ya:sukono tanaloma: kebe tabo ka:kiyawaiyale,
Ma:liko Yausepeko iba:te ebe tabo olowite kawonomamo anoanoutiya.
34 Ebe tetelo Simiyonote Godoko naniya ebete ibi wadenomamo kowalu-
bilinama:, ega:walo ebete guduno menoko Ma:litamo negiya, “Me gudu
Ya:suko Godote ebe iyalo ka:mite elawiya, ebema: ebete Isalaela epono
magumulo ibino kubakuba tanalo ega:walo wadewade tanalo bilibilinomo
kanagilamelelaemene. Iyo, ebeno okoli tanalote anoano tanaloma: eda:te
Godokono elawo kawokalimene, ebema: epo epetapiate ebe tanalo umite
ubia: tabo gelate
35 ibino kubakuba woki kawokalilamolema:na:. Ebe tetelo kawo teme-
temete a:ma:tamo pemaigate, gowelaono kiyoiyo gili keba kunula:ka: ebe
temetemete a:imano tepo magumu eba kunu kawamidamene.”

A:nako Ega:walo Ya:suko Ibino Tanalo

36 Ebe atu tetelo Godokono woki awokalimidawa kamiyale idite nokoli-
nami, ebeno mailo A:natela, ebeno nabiwi Pa:nuwelatela, ebe A:sa gu
lumagila. Me kamiyale ebe abelenomola. Dopamo ebete dubu lawete
sebeni ulama okolite

37 ebeno awite ebo a:iya, ebene ebete amolema: eda:te ebe tetene
wagilimite ebeno 84 ulama teta:mo pemaiga, ebete egela ega:walo idoko
bilibilinomolo Godoko Amamateno Iya Motolo eba okolinalo ebe moto
katepanakia:. Ebe tete geyageyanomolo ebete Godoko eba amamatenalo,
tete epetapi bilibilinomolo bae naoa:no Godotamo towetowe tabo ebo
genaki.
38 Ebene Yausepeko Ma:liko iba:te Simiyonago tabo eba gelitalo, ebe atu
tetenomolo A:nate pete gudu Ya:suko pumite kalakala tabo Godotamo ebo
padipatiya. Ebema: ebe tetene wagilimite, Yelusalema duliyomolo epo
magumulo piyate ibino igilo mula:le tanalo maiga tete demakopelenamiya,
iba:te Godokono Motamo da:pelamenakiya A:nate ibi bilibilinomatamo
Ya:sukono tanaloma: ebo kiyawaonaki.

Ma:liko Yausepeko Iba:te Nasalete Duliyomolamo Walo Da:ka:tiya

39 Ebene Ma:liko ega:walo Yausepeko iba:te Godokono totomu
bilibilinomono iyaiya tanalo wadenomamo osiyodilolete, iba:te Ga:lili
opono Nasalete duliyomolamo walo na:ka:tiya mabu ebe ibino
duliyomolonomola.
40 Ebolo gudu Ya:sute eba apelo elawoma: ebo ediya, ega:walo ebete woki
mulodawama: eda:lo Godote ebeno nilakapo tanalamo ebe nowalubinami.

Ya:sute Ebeno Koi Tetelo Godoko Amamateno Iya Motamo Da:tiya

41 Ya:sukono menokola nabiwila ibino tanalo ma kunula, ulama bili-
bilinomolo iba:te epo epetapiago Yelusalema kawo duliyomolamo tolame-
nakiya Yu epono Aduga:la Soliyomu ka:nosiyodiloma:,
42 ebene Ya:sute 12 ulama tetema: eba eda:lo iba:te ebe lawete walo
na:ka:tolamiya ebe soliyomu baiamo.
43 Ebene Soliyomuno egela dolopoligoiya iba:te Nasalete duliyomolamo
walo na:ka:pelamiya, wiyasiya Ya:sute Yelusalemalo dolowagiliya ebeno
menokola nabiwila, iba:te kiyatawaiya:.
44 Iba:te Ya:suko epago duliyomolamo toma: gelate, ebe egela kapiyalo
tonomo tote, ebene adimolo iba:te ebe ibino epagodolo ega:walo namutu-
piagodolo nowadinate
45 ebe ka:numiniya:. Ebema: egela idilo iba:te ebe wadiago Yelusalema
kawo duliyomolamo walo ka:tote,
46 ebene netewa-kapiya egelalo iba:te ebe Godoko Amamateno Iya Motolo
iyatulamepi dubago eba lutalo ebo numiya, ebete ibino tabo eba olowiolo
ibino iyaiya iyatulame tanaloma: ebo alateda:lenaki.
47 Ebe tetelo Ya:sute iba:go tabo eba kiyawaolo ibi tuputupu tabamo
dowamilamenaki, ebema: piyate ebeno tabo dolowiutiya ibi bilibilinomate
kawonomamo anoanoutiya.
48 Ebema: Ma:liko Yausepeko ibi netewapiate ebe da:numiya, kawiya
nela:wa:ote menokote ebe naniya, “Gudu, a:ma: me tanalo atamo beda:ma:
kosiyodilawia? A:imano nabiwila nala, ale a:ma: tepo temetema:go wadi-
nata.”
49 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Mabu keleka: la:le na me
duliyomolono iyaiya motolo dowadina:witakama? Modobola la: niy-
atawala: na naimano Nabiwino Motolo ba:lutamo, na moto idilo lutama:
a:ka:modobomo!”
50 Iba:te wiyasiya ebe tabono magumu wadenomamo kelawiya:.
51 Ebe tetelo Ya:sute ebeno menokola nabiwila iba:go Nasalete duliy-
omolamo tote, ebolo eba nokolinalo ibino tabamo tuduwatanaki, ebene
Ma:lite me iyaiya tanalo ebeno tepo magumamo alomote tete bilibilinomolo
kawonomamo nemalagidilolenami.

52 Ebema: me tanalo nanitabola, Ya:sute mulo kimalagidilago eba apelo,
Godoko ega:walo epo ebetamo nekalakalaonamiya.

3

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Godokono Tabo Da:kiyawaiya
Ma:t 3.1-12; Mak 1.1-8; Yon 1.19-28

1 Ebe tetelo Sisa Taibiliyasite 15 ulamalo opo kawonomono Kawo Ela-
wodubunomoma: eba eda:nalo, dubu epetapiate ebeno opopima: ma kunu
eda:onamiya,

Poniyase Paeleteko Yudiya opono Kapela Elawodubula.
Elodiko Ga:lili opono Kawo Elawodubula.*
Ebeno ekawi Pilipiko Ituliya opo ega:walo Ta:konaitasi opono Kawo
Elawodubula.
Ega:walo Laisaniyasiko A:bilini opono Kawo Elawodubula.

2 Ebe atu tetelo A:nasiko ega:walo Kayapasiko ibi netewapiate Godotamo
kalimagono ikameopino Ununomo Watowatopima: eda:onamiya, ebene
Sekalayakono gudu Yoneko ebete bulu opolo eba okolinalo Godokono
tabote ebetamo ebo piya.
3 Iyo, ebete Yodane Kolomono opo kawonomamo tote Godokono tabo
ma kunu na:kiyawaiya, “La:imano kubane olobila:wete obamo aduba:mida
tanalo laema: na:pelama:la:, ebene Godote la:imano kuba egebolelametate
ka:dodolomatililaema:ta.”
4 Nanitabola, Godote dopamo ebeno woki awokalimidawa Aisayagodone
Yonekono pe tanaloma: ebeno Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

“Lumagite bulu opolo
tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene,
‘Kawodawano gabo nosiyodiloma:la:,
ebeno gabo na:tupugaima:la:!
5 Godote me opono damela bolaliyao bilibilinomo
ilatolete,
damela unuunu kapatalulatolemene,
iyo, ebete kalawikalawi gabo nanitabolo tuputupuilamolete,
gabono damela gugu ilatolete
ka:dilidililaemene.
6 Nanitabola, ebete epono
igilo da:mula:lelaemene,
ibi bilibilinomate
ebe tanalo ebo kuima:na:!’ ”

7 Ebene epo bilibilinomate Yonetamo na:pelamiya ebete ibi obamo
kowaduba:midaolema:, wiyasiya ebete iba:tamo negiya, “La: bu kalu-
lata! La: potele kanaletia obamo waduba:midaolema: da:pelama:ema, ba:,
Godokono kawo dowa tanalonomote la:tamo a:ka:pemene? Ao, ka:pemene!
8 La:imano tepo magumu iyakobi da:midila:ema, modobola la: la:imano
nanitabo tanalo awokalima: wadewade tanalo nosiyodilola:la:. La:

* **3:1:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:sute dawokaliya ebe tetelo Yudiya opolo Kawo Elawodubuma: deda:nami, ebe dopo Elodi ebe me Elodi idino nabiwila, iyo, nabiwite gudutamo atu Elodi mailo kikamiya.

a:ka:tuwa: la:tamo mako tabo gela akowagilima:la:, ‘A modobola mabu A:ibalayamako ebe aimano ewono nabiwila.’ Ao, la: a:ka:modobomata! Na la:tamo nani tabo gemo, Godogodolo elawo bitana ebete me nokolamo A:ibalayamakono gudi kosiyodilolema:!

9 Ebema: ka:lo Godote ebeno kabi a:li, noloa: da:imi kewa bilibilinomo ebete lute elamo kiyalekemene.”

10 Epate ebe tanalo olowite Yoneko nalatediya, “A Godokono dowa odiyoboma: beda: tanalo na:kosiyodiloma:?”

11 Ebete eba wiyalo negiya, “Modobola kaliku netewagodawate kalikua:dawa idi kowalubimene, ega:walo baeagodawate baea:dawa kowalubimene.”

12 Ebene ta:kese mani elemasigilo uwatepi dubu epetapi iba:te obamo waduba:midaolema: da:pelamiya, iba:te ebe napalatediya, “Iyatulamedawa, a beda: tanalo na:kosiyodiloma:?”

13 Ebete ibi nanaliya, “La:le ta:kese mani uwate tetelo a:da: gabodo kawonomamo akouwatenakala: la: a:ka:tuwa: la: walubilima:, wiyasiya gabamani dubate degelanaka ebe modobolo nuwatenakiyala:.”

14 Ebene gowelaopi epetapiate Yoneko nalatediya, “A keba kunula:ka:? A beda: tanalo na:kosiyodiloma:?”

Ebene ebete iba:tamo negiya, “La:le epo epetapino mani elawo gabodo o a:da: gabodo akouwata:la:, ega:walo la:imano tabo gela magumulo epo epetapi akokubailama:la:, ega:walo la:imano woko wiya delawa:wenakoma ubia: tabo gela:no kalakalago nuwatenakiyala:.”

15 Epate Yonekono tanalo eba malagidilolo, iba:te kalakalaolo nemalagidiliya Yoneko da: Godokono Alibodawa Kelisotela:.

16 Ebene Yonete iba:tamo negiya, “Nale la: obamo waduba:midaolemata, wiyasiya lumagi idite naimano walogabo apune ba:pena. Ebeno elawo kawonomola, naimano elawo nodoliona, ebema: na wadenoa: nale ebeno agowa ukulaolema:. Nanitabola, ebete la: Godokono Uliyanamo ega:walo ebeno elamo ka:powaduba:midaolema:ta,

17 iyo, ebete witi-laisono nonoka balamo alomono inamabu elawi, ebene ebete witi-laiso naono ebeno moto guamo eba alomolo nonoka elamo ebo kiyalekemene, ebe elate uwomua: tetelo nowaena, ka:egana:.”

18 Nanitabola, Yonete Godokono Wade Tabo da:kiyawaonaki, ebete iyaiya tanalo bilibilinomo iyatulamolenaki epate ibino woki iyakobi ka:midilima:.

19 Ebene egela idilo Yonete Kawo Elawodubu Elodiko kawiya aniya, mabu ebete ebeno ekawino kamiyale Elodiyasiko pilolo lawiya ega:walo ebete kuba tanalo epetapi bilibilinomo osiyodilolenaki.

20 Ebe tetelo Elodite kuba tanalo kawonomo idi ma kunu kosiyodiliya, ebete Yoneko idoko motamo gito iyatiya.

Yonete Ya:suko Obamo Daduba:midiya
Ma:t 3.13-17; Mak 1.9-11

21 Elodite ebe idoko motamo iyatia:no, dopamo Yonete epo bilibilinomo obamo owaduba:midaoliya, Ya:suko ebalata. Ebema: Ya:sute obamo aduba:mida tanalo lawete, Godotamo kalakala tabo eba kiyawautalo Godote ebeno Unu Duliyomolo ebo a:iyamidiya.

22 Ebene Godokono Uliyanate bigo olamu ebe unamo eba piwisigalo, tabote Unu Duliyomolone ma kunu piwisigiya, “A:ma: naimano kapiya Gudunomolata. Na a:ma:tamo nekalakalitamo.”

Ya:sukono Mabu Epono Mailono Tanalo
Ma:t 1.1-17

23 Ya:sute 30 ulamama: eba eda:lo ebete ebeno kawo woko ebo wag-
ilimiya, ebene ebeno mabu epono mailono tanalo ma kunula. Epate ibino
wokilo ebe Yausepekono guduma: gelanamiya, me Yausepeko Ilaikono
gudula.

24 Ilaiko Mata:takono gudula.
Mata:tako Libaikono gudula.
Libaiko Melekaikono gudula.
Melekaiko Yanaikono gudula.
Yanaiko Yausepekono gudula.
25 Yausepeko Mata:tayasikono gudula.
Mata:tayasiko A:imosokono gudula.
A:imosoko Na:iumakono gudula.
Na:iumako Esalaikono gudula.
Esalaiko Nagaikono gudula.
26 Nagaiko Maa:takono gudula.
Maa:tako Mata:tayasikono gudula.
Mata:tayasiko Sema:inikono gudula.
Sema:iniko Yausekekono gudula.
Yausekeko Yaudakono gudula.
27 Yaudako Yowananakono gudula.
Yowananako Lisakono gudula.
Lisako Selababelakono gudula.

Selababelako Siyatiyelakono gudula.
Siyatiyelako Nelaikono gudula.
28 Nelaiko Melekikono gudula.
Melekiko Adaikono gudula.
Adaiko Kosamakono gudula.
Kosamako Elamadamakono gudula.
Elamadamako Eyakono gudula.
29 Eyako Yosuwakono gudula.
Yosuwako Eliyesakono gudula.
Eliyesako Yolimikono gudula.
Yolimiko Mata:takono gudula.
Mata:tako Libaikono gudula.
30 Libaiko Simiyonokono gudula.
Simiyonoko Yudakono gudula.
Yudako Yausepekono gudula.
Yausepeko Yaonamakono gudula.
Yaonamako Elayakimikono gudula.
31 Elayakimiko Meleyakono gudula.
Meleyako Menakono gudula.
Menako Mata:taikono gudula.
Mata:taiko Na:itanakono gudula.
Na:itanako Da:ibidikono gudula.

32 Da:ibidiko Yesikono gudula.
Yesiko Obedakono gudula.
Obedako Bowasekono gudula.
Bowaseko Samonokono gudula.

Samonoko Nasonakono gudula.
33 Nasonako Aminadabakono gudula.
Aminadabako Adaminakono gudula.
Adaminako Anikono gudula.
Aniko Esalonakono gudula.
Esalonako Pelesekono gudula.
Peleseko Yudakono gudula.
34 Yudako Ya:ikobokono gudula.
Ya:ikoboko Aisa:kekono gudula.
Aisa:keko A:ibalayamakono gudula.

A:ibalayamako Telakono gudula.
Telako Neyokono gudula.
35 Neyoko Selugukono gudula.
Seluguko Liyukono gudula.
Liyuko Pelegekono gudula.
Pelegeko Ibakono gudula.
Ibako Silakono gudula.
36 Silako Ka:inanekono gudula.
Ka:inaneko Apasa:dakono gudula.
Apasa:dako Semakono gudula.
Semako Nowakono gudula.
Nowako La:imekakono gudula.
37 La:imekako Metusalakono gudula.
Metusalako Inokokono gudula.
Inokoko Yeledikono gudula.
Yelediko Mayalalelakono gudula.
Mayalalelako Ka:inanekono gudula.
38 Ka:inaneko Inosokono gudula.
Inosoko Setakono gudula.
Setako A:da:mekono gudula.
A:da:meko Godokono gudula.

Ebema: me Ya:sukono mabu epono tanalono uwomula.

4

Saitanate Ya:suko Kuba Gabamo Kowabuga:tama: Ebetamo Da:pemaigiya Ma:t 4.1-11; Mak 1.12-13

1 Ebene Godokono Uliyanate Ya:sukono tepo magumu tabokaimite, Yodane Kolomone eba magatalo ebete bulu opamo gito tiya.
2 Ebene Ya:sute bulu opolo 40 egelamo eba nokolilo Saitanate ebe kuba gabamo kowabuga:tama: ebetamo ebo pemaigiya. Ebe tete geyageyanomolo Ya:sute bae kenanakia:, ebema: ebe tete dolopoligiya ebete bae kape tanalo ebo iyatawiya.
3 Ebene Saitanate ebe naniya, “A:ma: Godokono nani Guduma: deda:wena, me nokola baema: na:mida:.”
4 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Godokono Bukalo tabo ma kunu itana, ‘Lumagite me opono bae kapiyalo a:kigilonamene.’ ”
5 Ebene Saitanate Ya:suko unamo magatate me opo kawonomono iyaiya opo kawokawo eba niyatumiolo, iba:te ebe tetenomolo ebe inamabu bilibilinomo ebo ulamoliya.

6 Saitanate ebetamo negiya, “Me inamabu bilibilinomo ega:walo elawo
kawonomo nale a:ma:tamo kikaemamota. Nanitabola, me opono inamabu
bilibilinomo Godote natamo ikanamoniya, ebe mabuma: nale kebe lumagi-
tamo ikaema: ubi diyatimo nagodolo elawo bitana ebetamo kikameoma:.
7 Iyo, a:ma:le na namamanatena:, ebene me inamabu bilibilinomo a:ma:le
kuwatema:ta.”
8 Wiyasiya Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Godokono Bukalo
tabo ma kunu itana, ‘A:ma: a:imano Kawodawa Godoko amamatelo ebe
kapiyatamo na:tuduwatanakiye.’ ”
9 Ebene Saitanate ebe Yelusalema kawo duliyomolamo magatate Godoko
Amamateno Iya Motono auba unamo nadipite ebe ebo naniya, “A:ma:
Godokono nani Guduma: deda:wena, me motone opamo na:nepatega,
10 mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu itana,

‘Godote ebeno nopopi kapalibolemene
iba:te a:ma: wadenomamo ka:powalubitama:,
11 iyo, iba:te ibino kotamo a:ma: ka:pelaema:ta,
ebema: a:ma:le nokolalo agowa a:ka:nukamidaemene.’ ”*

12 Wiyasiya Ya:sute ebetamo nowamiya, “Ao, nale ebe kuba tanalo
a:kosiyodilomo, mabu Godokono Bukalo tabo idi ma kunu itana, ‘Opo
lumagite Kawodawa Godoko wabudima: akowagela:la:.’ Iyo, ebe mabuma:
me opo lumagite ebeno daedale wokiamo tanalo idi dosiyodilomene, ebete
akomalagidilala: Godote ebeno igilo gito ka:pa:mula:ema:.”
13 Ebene Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalo bilibilinomo
dolopoligoiya, ebete Ya:suko tete da:pesamo ebo atepiya.

Ya:sute Ebeno Woko Dowagilimiya
Ma:t 4.12-17; Mak 1.14-15

14 Ebe tetelo Ya:sute Godokono Uliyanano elawago Ga:lili opamo walo
na:ka:tiya, ebene ebe opo kawonomolo dilukulionamiya ebe epo bilibili-
nomate Ya:sukono tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.
15 Ebete ebe Yu epono balidi ibilamole motolo ibi diyatulamenaki, ebe
mabuma: ibi bilibilinomate ebe kawonomamo moionakiya.

Nasalete Duliyomolo Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya
Ma:t 13.53-58; Mak 6.1-6

16 Egela idilo Ya:sute ebeno okoli duliyomolo Nasaleta:mo tiya, ebene
ebete Yu epono wokoa: talena egelalo dopamo keba kunu kosiyodilonakile,
ebete ebe egelalo atu tanalo ka:nosiyodiliya, iyo, ebete epono balidi
ibilamole motamo nodolote Godokono Bukano tabo ka:la:miolema: ebo
maigiya.
17 Ebene iba:te Aisaya buka mokopi ebetamo ikamete, ebete paeamidate
buka ka:la:miole ma kunu ebo wagilimiya,

18 “Godokono Uliyanate nagodolo bokolina,
mabu ebete na elaweniya,

---

* **4:11:** Saitanate degiya ebe tabo Godokono Bukalo nanitabonomolo bitana, iyo, modobola a:ma: Sam Oale Buka 91.11-12 numiye. Saitanako ebe kawo a:da: tabo kiyawaodawanomola, ebema: tete epetapilo ebete Godokono tabono iyaiya tanalo epono woki mabuamo wadaenako, wiyasiya ebe tabono magumu ebete nanitabolo kawokalilamena:, iyo, me gabodo ebete ibi kuba gabamo wabuga:talenako, ebete Ya:sutamo osiyodiloma: dowageliya eba kunu.

nale nigologololo dilukuliona ebe epatamo
Godokono Wade Tabo katama:.

“Ebete na apaliboniya
idoko motolo dilukuliona ebe epatamo,
ebema: nale ibi ka:kiyawaolaemamo,
tete ebe na:pe ibi idoko motone kowagailima:,
ega:walo na balidi tamiolame epo kanalemamo,
ibino balidi ka:meleoma:.

“Iyo, nale mibomibago dowapata:lamena
ebe epo tutunomoma: ka:midilimamo,
19 ega:walo Kawodawa Godote ibino igilo da:mula:lelaemene,
nale ibi me tabo kanalemamo, ebe tanalo na:pe.”

20 Ebene buka ka:la:miole dolopoligiya Ya:sute buka walo ka:mokopite wokodawatamo ikamete epo iyatulaema: ibino ololo apulo gito okoliya. Ebe tetelo balidi ibilamole moto gulo da:pola:niya ebe epate Ya:suko wadenomamo umiutiya,
21 ebema: ebete iba:tamo negiya, “Ka:lo nale me buka apuno tabo deka:la:miolemo, ebe tetenomolo ebeno nanitabo tanalote la:tamo ebe apawokala.”
22 Ebene ebete Godokono tabo iba:tamo eba kiyawautalo ibi bilibilinomate nemalagidilutiya, “Ya:suko ebe wade lumaginomola,” ega:walo iba:te ebeno tabone kebe tabo kolowiye ebe wadewade taboma: anoanolo negelitiya, “Me ebe Yausepekono gudula, ebeno mulo keba kunula:ka:?”
23 Ebene ebete iba:tamo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo. Epate muloma: degelanaka, walone la:le ebako tabo natamo ma kunu kegelamamota, ‘A:ma: nani doketama: deda:wena, modobola a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: wadekobi na:mida:.’ Ega:walo la:le na kananemamota, ‘A:ma:le Kapeniyama duliyomololo da:nosiyodilola:wia ale ebe anoano tanalo olowima:, ebema: ka:lo wiyasiya a:imano duliyomolonomolo ebako tanalo na:kosiyodilola:.’ ”
24 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, Godokono woki awokalimidawa ebeno duliyomolo epate ebe ubia:noma: eda:ote a:kelaema:na:.
25 Ebema: la: naimano nani tabo nolowiala:. Elayate dokolinami ebe tetelo netewa-kapiya ulamalo ulamate kowonakia:, opo kawonomolo nao inamabute ebema: olopoligiya. Ebe tetelo amoleamole bilibilinomate Isalaela opolo nigologololo ilukulionamiya,
26 wiyasiya Godote Elayako ebe Yu epono amoleamola:tamo kanalibiya:. Ao, ebete ebe Saidono opono Sa:lepata duliyomolamo nalibiya, ebolo dokolinami ebe amole kapiyanomo ka:nowalubima:. Ebe kamiyale Yu lumagia:!
27 Ega:walo me tanalo idila. Godokono woki awokalimidawa idi Elaisakono tetelo Isalaela opolo kukulakukulago dubu bilibilinomate nilukulionamiya, wiyasiya ibi magumulo Godote dubu idi wadekobi ka:midiya:, Siliya opodawa idi Na:imanako kapiya wadekobi midiya. Ebe dubu Yu lumagia:!”
28 Ebene Yu epono balidi ibilamole motolo da:pola:niya, ibi bilibilinomate ebe tabo dolowiya kawonomamo dowaiya.

29 Ebema: iba:te maimiote Ya:suko lawete duliyomolo magumune
elawamo ebo powolukiya, mabu ibi ubila ebe damela unu ida:mo magatate
maboele damelane ka:pa:na:mupiamidama:, iyo, mako damela Nasalete
duliyomolo niyakabolo itanami.
30 Ebe tetelo Ya:sute wiyasiya ebe epo bilibilinomono tetedo tote ebeno to
gabodo gito tiya.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Mak 1.21-28

31 Ebene Ya:sute Ga:lili opono Kapeniyama duliyomolamo tote, Yu epono
wokoa: talena egelalo epo da:niyatulamiti,
32 iba:te ebeno tabamo nanoanoutiya mabu ebete tabo Godokono
elawamo kiyawauti.
33 Ebe tetelo ibino balidi ibilamole moto gulo kuba uliyanagono dubute
ebolo na:luti, ebene ebete geatepaolo kawonomamo negiya,
34 "Oe! Ya:su Nasalete duliyomolodawa, a:ma: atamo beda: tanalo
na:kosiyodilaemene? A:ma: a kubaiaema: ka:pa:wa:? Eiye, na iyatawala
a:imano tanalo, a:ma: ebe Godokono Wade-talena Dawalata!"
35 Ya:sute wiyasiya ebe kawiya naniya, "A:ma: kodakodawete, ebegodone
na:nemaiga!" Ebene kuba uliyanate epono ololo apulo ebe dubu opamo
ba:idilote ebegodone ebo penemaigiya, wiyasiya ebetamo kuba tanalo idi
kosiyodiliya:.
36 Ebema: ebe epo bilibilinomate anoanolo idite iditamo genaki, idite idi-
tamo genaki, ma kunu wagelitiya, "Me tabono elawo keba kunula:ka:? Me
dubuno elawo ega:walo a:di kawonomola! Numa:la:, kubakuba uliyanate
ebeno tabo olowite iyabaiamo alautia!"
37 Ebene Ya:sukono woko osiyodilo tabote ebe opo kawonomamo gito tiya,
iyo, piyate ebolo dilukulionamiya ibi bilibilinomate ebeno tanaloma: tabo
ebo na:kiyawaiya.

Ya:sute Saimonokono Moto Lapino Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.14-15; Mak 1.29-31

38 Ebene Ya:sute Yu epono balidi ibilamole motone pemaigate Sai-
monokono motamo gito tiya. Ebolo Saimonokono moto lapino ape elanomo
gabugabute umiti, ebene ebeno tanaloma: epate Ya:suko ebo aniya.
39 Ebema: Ya:sute tote ebeno wata baiamo nutite ebe gabugabute ebe
katepama: daniya, ebe tetenomolo gabugabute ebegodone eba olopoligolo
ebete maigate ibi mabuma: bae okalimi woko ebo wagilimiya.

Ya:sute Temetema:gopi Bilibilinomo Wadekobi Da:midioleni
Ma:t 8.16-17; Mak 1.32-34

40 Ebe tetelo egelate da:niwisigani, piyate ebe duliyomololo iyaiya
temetema:go da:pola:niya ibino namutupiate ibi bilibilinomo Ya:sutamo
ebo magaeleniya, ebene ebete ebeno koto iba:tamo watiolelamenalo ibi
bilibilinomo wadekobi ebo midioleni.
41 Ega:walo ebete kubakuba uliyana kawiya danaleni, iba:te epo epetapi
bilibilinomagodone eba nemaimionalo gelatepaolo tabo ma kunu gelaniya,
"Ya:su, a:ma: ebe Godokono Gudulata!" Nanitabola, ebe kubakuba uliyana
iyatawala Ya:suko ebe Godokono Alibodawa Kelisotela, wiyasiya ebete ibi
kawiya eba analenalo, iba:te ebeno tanalo kawokalima: ebete tabo gela
talena ebo iyatilameni.

Ya:sute Iyaiya Duliyomolo Epetapilo Godokono Tabo Da:na:kiyawaonaki
Mak 1.35-39

42 Ebene egelate eba waloutalo Ya:sute ebe duliyomolone nemaigate
diyamoa: opamo na:tiya, ebema: epate ebe wadiago tolamete ebo numiya,
mabu ibi ubia:nola Ya:sute ibi miyapama:.
43 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Modobola na duliyomolo epetapi-
amo tote, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono Wade Tabo
ka:na:kiyawaomamo, mabu Godote na ebema: paliboniya.”
44 Ebene Ya:sute ebe opono duliyomolo bilibilinomamo tonaki Yu epono
balidi ibilamole moto gulo Godokono tabo ebo na:kiyawaonaki.

5

Ya:sute Ebeno Dopo Waloma:tapi Duwatiya
Ma:t 4.18-22; Mak 1.16-20

1 Tete idilo Ya:sute Genasalete Paka: balalo eba utitalo epo bilibilinomate
ebetamo mupuma:tiua:go tolamitiya Godokono tabo olowioma:.
2 Ebene ebete pe netewa paka: balalo pola:nalo ulamiya, namo uwatolepi
dubate ebe pe iyalo miyapate iba:te ibino kamau ukulaolitiya.
3 Ebema: ibi magumulo Ya:sute dubu idino peamo oliya, ebe dubuno
mailo Saimonotela. Ebene Ya:sute ebe daniya ebete ebeno pe potone
kela:mo kalima:tepama:, ebete ebe tanalo osiyodilote Ya:sute peamo okolite
Godokono tabo epo ebo iyatulamiya.
4 Ebene ebete Godokono tabo kiyawao dolopoligiya Saimonoko ebo
aniya, “Pe kela:mo kulukulu teta:mo walo kalima:tepawete, a:ma: ega:walo
a:imano namutupi la:imano kamau obamo nowaduba:la: namo kuwa-
tola:ema:.”
5 Wiyasiya Saimonote ebetamo eba wiyalo negiya, “Kawo Iyatu-
lamedawa, a idoko geyageyanomolo nipo odobinakama:, namo idi kelawe-
naka:. Wiyasiya kuba:, mabu a:ma:le na danana:wa:, ebema: nale a:imano
tabamo tuduwatalo na kamau obamo kowadubitemamo.”
6 Ebema: ebete wokopi epetapiago ebe tanalo dosiyodiliya, namo bilibili-
nomate taote kamau tatalila teteoma:,
7 ebene iba:te ibino namutupi epetapi pe idilo da:pola:niya kotamo
na:midaolamiya iba:te ibi ka:powalubilima:. Ebema: iba:te pelamete ebe
pe netewamo namo da:powiyaoliya, pete tatalila obamo ololuoma:.
8 Ebene Saimonote ebe tanalo umite kawonomamo danoaniya, ebete
Ya:sukono agowa mabuamo pete pupamo pokolite ebo pegiya, “Kawodawa,
a:ma: na atepana:wete na:toa, mabu na kuba lumagila!”
9-10 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Akotoletola:la:, a:ma: dopamo
namo uwatedawama: eda:namiata, wiyasiya me tetene wagilimite a:ma:
epo uwatedawalata.”
Ebe tetelo Saimonago namo uwatole mani woko dosiyodilonamiya,
ebe dubu Ya:imesiko ega:walo Yoneko, ibi netewapi Sebedikono gudila.
Ebene ibi ega:walo wokopi epetapi ebolo da:pola:niya, iba:te ebe namo
bilibilinomo ulamete atumu nakanoanoutiya.
11 Ebe mabuma: Saimonoko ega:walo me dubu netewa epetapi iba:te
ibino pe netewa pa:iliolete ibino woko inamabu bilibilinomo miyapate
Ya:suko ebo waloma:tiya.

Ya:sute Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.1-4; Mak 1.40-45

12 Tete idilo Ya:sute duliyomolo idilo okoliti, ebe duliyomololo kuba kuku-
lakukulago dubunomote nokolinami. Ebene ebete Ya:suko umite ebetamo

pete ebeno ololo opamo piyatite towetowe tabo na:pegiya, “Kawodawa,
a:imano ubi ditametana, a:ma:le na wadekobi ka:midinima:ta.”
13 Ya:sute ebeno koto uwamidate ebe eba ologilo ebetamo negiya, “Na
ubila, a:ma: wadekobi nolowia!” ebema: ebe tetenomolo kukulakukula
temetemete ebegodone nolopoligiya.
14 Ebene Ya:sute ebe kawiya eba analo negiya, “A:ma: naimano tanaloma:
epo akoanala:la:. Modobola a:ma: wiyasiya me tetenomolo toawete
a:imano ape Godotamo kalimagono ikameodawatamo nanawokalimiye,
ebene kalimagono nilakapo inamabu Godotamo akona:nikamiye, Mosesete
da:kiyawaiya eba kunu. Ebe tanalote epo kiyatulaemene a:imano teme-
temete olopoligi.”
15 Wiyasiya Ya:sute kebe wadewade tanalo kosiyodilolenakile ebe tabote
ebe opo kawonomamo tiya, ebema: epo bilibilinomate ebetamo napal-
adabutiya ebeno tabo kolowioma: ega:walo ebete ibino temetema:gopi
wadekobi ka:midiolema:.
16 Ebete wiyasiya ibi miyapate bulu opamo a:ka:tuwa: ebo tiya, ebe
diyamoa: opolo Godago tabo ka:negelama:.

Ya:sute Ape Kodakoda Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 9.1-8; Mak 2.1-12

17 Egela idilo Ya:sute epo eba iyatulamitalo, Pa:lisi tanebapi ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi ibi epetapiate Ga:lili opono iyaiya duliy-
omolone pelamoliya, ebene epetapiate atumu Yudiya opone ega:walo
Yelusalema kawo duliyomolone pelamolete ebo pepola:niya. Ebe tetelo
Kawodawa Godokono elawote Ya:sugodolo nitani ebete temetema:gopi
wadekobi ka:midiolema:,
18 ebene dubu epetapiate ape kodakoda temetema:go dubu patapatago
aguwaiya. Iba:te moto guamo odoloma: gabo waditiya ibino namutudawa
Ya:sukono agowa mabuamo kanadilatima:,
19 wiyasiya epo bilibilinomola ebema: iba:te gabo idi kumiya:. Ebe
mabuma: iba:te moto unamo nodolote, Ya:sute kebo kutitiyale iba:te ebe
moto unu anabulimite ebe dubu patapatago ebana nuwamidiya Ya:sutamo.
20 Ya:sute ibino nanitabokobi midi tanalo umilamete dubutamo negiya,
“Namutudawa, Godote a:imano kuba egebolema:ta.”
21 Wiyasiya Godokono Totomu tabo iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi
dubu iba:te ibino tepo magumulo ma kunu malagidilutiya, “Me dubu
amama kawodawanomola, Godokono ololo apulo kuba tabo beda:ma:
kegele? Kuba egeboledawa potelela:ka:? Ebe Godoko kapiyatela!”
22 Iba:te ibino tepo magumulo degeliya Ya:sute iyatawate iba:tamo negiya,
“Mabu keleka: la:imano tepo magumulo me tanalo demalagidilola:witama?
23 Me tabo kodakodala:ka: nale gema:, ‘Godote a:imano kuba ege-
bolemetate a:dodolomatilima:ta?’ O me tabo idi gema: kodakodala:ka:,
‘A:ma: maigawete, na:toa?’
24 Ebema: nale la: kiyatulaemamota, na Epono Naniwigodolo* elawo bitana me opo kawonomolo epono kuba egebolelamete ka:dodolomatililaema:.” Ebene ebete temetema:go dubutamo negiya, “Nale a:ma: anamata, a:ma: maigawete, a:imano keta mokopiamidawete motamo na:toa!”
25 Ebe tetenomolo ebe dubute ibino ololo apulo maigate ebeno keta
lawete Godokono mailo unamo eba adipatelo ebeno motamo gito tiya,

---

* **5:24:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.

26 ebema: ebe epo bilibilinomate kawonomamo anoanoutiya. Iba:te
Godokono mailo unamo eba adipatelo toletoleolo negeliya, “A ka:lo egelalo
anoano tanalo nanitabonomolo ulaema:!”

Ya:sute Libaiko† Deka:miya
Ma:t 9.9-13; Mak 2.13-17

27 Me tanalo dolopoligiya Ya:sute moto gune nemaigate dubu idi Libaiko
ebo numiya, ebe ta:kese uwatedawala, ebete ebeno woko bailo okoliti. Ebe
tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: na nowaloma:ena:,”
28 ebene ebete maigate ebeno woko inamabu bilibilinomo miyapate
Ya:suko ebo waloma:tiya.
29 Ebene tete da:peso da:petiya Libaite ebeno motolo Ya:suko mabuma:
kawo soliyomunomo osiyodiliya. Ebe tetelo ta:kese uwatepi dubu epetapi
ega:walo epo bilibilinomo epetapi iba:te Ya:suago soliyomu bae nautiya.
30 Ebene Pa:lisi tanebapi‡ ega:walo ibino totomu tabo iyatulamepi ibi
epetapiate Ya:suko waloma:tapi kawiya nanaliya, “Mabu keleka: la:le
ta:kese mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:
epago da:imi obo niawete iba:go bae denawenakoma?”
31 Wiyasiya Ya:sute ebe tabo olowite iba:tamo negiya, “Wadewade epate
doketatamo a:ka:tolaema:na:, gabugabuagopiate ka:tolaema:na:.
32 Iyo, piyate a:ka:tuwa: degelana, ‘A wadewade epola,’ na ebakobako epo
uwatema: ka:piya:. Na wiyasiya kubakuba epo kapiya uwatema: piyamo,
iba:te ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalone kolobila:ma:.”

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo
Ma:t 9.14-15; Mak 2.18-20

33 Ebene epo epetapiate Ya:sutamo negeliya, “Yoneko waloma:tapi
ega:walo Pa:lisi tanebapino waloma:talepi iba:te iyaiya tetelo bae naoa:no
Godotamo towetowe tabo ebo gelanaka, wiyasiya a:ma: waloma:tapiate ma
kunu ka:pola:nanakoa:. Iba:te tete bilibilinomolo elawo da:imi obo niote
bae ebo naonaka.”
34 Ya:sute iba:tamo negiya, “Dubute kamiyale daidimene, ebe tetelo
ebeno namutupiate soliyomu bailo baea:no gito ba:ka:pola:nama:na:? Ao,
modoboa:! Iba:te eba:go soliyomu bae kapimiya kenaoma:na:.
35 Wiyasiya kamiyale oli aidi dubute ebeno kamiyale duliyomolo ida:mo
magata tete na:pe, nanitabola, ebe egelalo ebeno namutupiate ibino tepo
temeteme tanaloma: bae naoa:no ka:pola:nama:na:. Ebema: numa:la:, me
tete ebe la:imano kalakalago bae nao tetela mabu nale la:go bokolinamo.”

Tagala Okoli Tanalo Ega:walo Oli Okoli Tanalo
Ma:t 9.16-17; Mak 2.21-22

36 Ebene Ya:sute iba:tamo me iyatulame oi kiyawaolamiya, “Lumagite oli
kaliku itamidate tagala kalikuno bolegala:mo a:kowaluomene. Ebete ma
kunu dosiyodilomene oli kalikute tagala kalikago a:ka:modobomene, walo
ka:ka:bolegalemene.
37 Atu gabodo lumagite tagala gautu-goeo tama kalila:mo oli da:imi
obo akalatemene, mabu oli da:imi obote tagala gautu-goeo tama kalili

† **5:26:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Libaikono mailo idi Ma:tiyutela.

‡ **5:30:** Ya:suko tetelo Pa:lisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubama: gelate iba:go kaladabutinakia:.

ka:na:ta:pulaemene, ebene da:imi obote opamo ka:ka:liyaote da:imi obo
ega:walo kalili ibi netewate kapiya tetelo ka:kubakubaoma:na:.
38 Me mabuma: modobola iyatawadawate oli da:imi obo olioli tama kalili
kapiyamo nalateonakomene.
39 Ega:walo me tanalo idila. Lumagite tagala da:imi obo da:ninako ebete
walone tetelo oli da:imi obo nima: ubia:noma: keda:mene mabu ebete
begenakomene, 'Tagala da:imi obo golanomola,' wiyasiya ebako lumagi
iyatawa: oli da:imi obono wade gola tanalo."

6

Wokoa: Talena Egelano Tanalo
Ma:t 12.1-8; Mak 2.23-28

1 Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute ebe waloma:tapiago kono pali
magumudo eba petolamenatolo, ebe waloma:tapiate kono kapiyakapiya
kubakubadopo nowakalamite iba:te kenaoma: tama ebo welamiya.
2 Ebema: Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo negeliya, "Numa:, a:ma:
waloma:tapiate aimano totomu tabamo ka:tudila:oa:. Iba:te wokoa: talena
egela beda:ma: kadikanalite?"
3 Ebene Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, "Modobola Godote ebeno
Bukamo dakuloliya, la: ebe tanalo nemalagidilala:. Da:ibiditamo kuba tete
da:piya, ebete ebeno wapata:lamepiago bae kapete dulamiti, ebene ebete
beda: tanalo kosiyodiliyale?
4 Ebete Godokono Motamo nodolote, ebe Motono wokopiate Godotamo
dalomonakiya ebe talena bae ebete a:nenaiya. Numa:la:, aimano to-
tomu tabote a niyatuamena Godotamo kalimagono ikameopiate ebe bae
a:ka:tuwa: naonaka, epo epetapiate nao talenala. Wiyasiya Da:ibidite ebe
bae naote eba:go wapata:lamepiatamo dikalamoliya, Godote ebe tanalo
kubama: kegiya:."
5 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, "Nanitabola, na Epono Naniwite
wokoa: talena egela namutudawama: eda:namo."

Ya:sute Koto Apu A:eme Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 12.9-14; Mak 3.1-6

6 Wokoa: talena egela idilo Ya:sute Yu epono balidi ibilamole moto guamo
nodolote epo eba niyatulamitalo, tumudi apu koto a:eme dubute ebolo
nokoliti.
7 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi ibi
epetapiate Ya:suko balidi kodakodamo umitiya, ebete wokoa: talena egelalo
ebe dubu wadekobi da:ba:midimene, iyo, ibi ubila Ya:sute ebe tanalo eba
osiyodilolo kubama: ebo kegelama:.
8 Wiyasiya Ya:sute iyatawiya iba:te ibino tepo magumulo beda: tanalo
kemalagidilolitiye, ebema: ebete ebe dubutamo negiya, "A:ma: maigawete
dopo apuamo na:pa:," ebene ebe dubute maigate dopo apuamo pete gito
putiya.
9 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "Nale la: alateda:lemata, aimano totomu
tabote kebe talena kiyatuamenale? Ale wokoa: talena egelalo wade
tanalo o kuba tanalo ba:kosiyodiloma:? Epo wadekobi ba:ka:midilima: o
ba:ka:kubailaema:?"
10 Ebe tetelo Ya:sute ibi bilibilinomo eba pulamolenatolo ebe dubutamo
negiya, "A:imano koto nuwamida," ebene ebete koto duwamidiya ebeno
kotote wadekobi ebo olowiya.

11 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapiate kawonomamo dowaolo ibi magumulo
tabo ebo geliya, “A me dubu Ya:suko keba kunu nakamitima:?”

Ya:sute Ebeno 12 Alibolepi Dubu Deka:la:miya
Ma:t 10.1-4; Mak 3.13-19

12 Ebe idokolo Ya:sute Godago tabo gelanama: damela unu ida:mo
nodoloni, ebema: ebete idoko geyageyanomolo Godago tabo eba gelanalo
egelate ebo powaloiya.
13 Ebene egelate da:pemaigiya ebete ebeno waloma:tapi ebetamo
ka:la:mite, ibi magumulo 12 dubu eba uwatelo ibi nanaliya, “La: naimano
alibolepilata.”
14 Ebema: Ya:sute 12 dubu duwatiya, me ibino mailola.

Saimonoko Ya:sute ebetamo Pita mailo idi ikamiya, ega:walo ebeno ekawi
A:nduluko.

Ya:imesiko ega:walo Yoneko,
Pilipiko ega:walo Batolomuko.

15 Ma:tiyuko ega:walo Tomasiko, A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko
ega:walo Saimonoko. Me Saimono idila epate dopamo negelanakiya,
ebete kapela Loma gabamani epago gowelaodawama: eda:nami.

16 Ega:walo Ya:sute dubu epetapi netewa kuwatiya, Ya:imesikono gudu
Yudasiko ega:walo Keliyota duliyomolodawa Yudasiko, walone tetelo me
walogabo dubute Ya:suko anakapumipi walubiliya ebe kelaema:.

Ya:sute Temetema:gopi Wadekobi Da:midioliya
Ma:t 4.23-25

17 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago unu damelane apotame opo ida:mo
da:niwitiya, ebe tetelo waloma:tapi epetapi ega:walo iyaiya epo bilibilino-
mate iba:go ebo palugiya. Ibi epetapiate Yelusalema kawo duliyomolone
ega:walo Yudiya opono duliyomolo epetapine pelamiya, ega:walo ibi
epetapiate kewa: kolomo bala apune ka:pelamiya, ibi Taya kawo duliy-
omololo ega:walo Saidono kawo duliyomololo dilukulionamiya ebe epola.
18 Nanitabola, ebe epo bilibilinomate pelamoliya Ya:sukono tabo
olowioma: ega:walo ebete ibino temetema:gopi wadekobi ka:midiolema:,
ega:walo kuba uliyanagopiate ebetamo atumu a:ka:pelamiya, ebene ebete
ibi bilibilinomo wadekobi ebo midioliya.
19 Ebema: ebe epo bilibilinomo ubila Ya:suko kologioma:, mabu iba:te
iyatawaiya Godokono elawote ebe magumune da:pemaiganaki ebe tetelo
ebete temetema:gopi wadekobi ebo midiolenaki.

Kalakala Tanalo Ega:walo Tepo Temeteme Tanalo
Ma:t 5.1-12

20 Ebene Ya:sute ebeno waloma:tapi bilibilinomo eba ulamitalo nanaliya,
“La: piyate nigologololo dilukula:wenama,
modobola la: nekalakalala:,
mabu Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe wade duliyomolono tanalo la:imanola!

21 “Ega:walo me tetelo
la: bae kapete dulametana,
modobola la: nekalakalala:,

mabu Godote la:imano bae kape tanalo ka:modoboilaemene!

“Ega:walo me tetelo la: piyate
temetema:go diima:wenama,
modobola la: nekalakalala:,
mabu walone la: kawo kalakalate kuwatelema:ta!

22 “Ega:walo Epono Naniwino tanaloma: epetapiate la:tamo dowaolo
ubia: tabo eba gelalo la: demalogoletana, ega:walo iba:te la:imano mailo
da:kubailamena, modobola la: atumu na:kekalakalala:!
23 Iyo, la: kalakalaolo unamo nilapatela:iyala:, mabu walone tetelo
la:le Godokono Unu Duliyomololo la:imano wiya kawokawonomo
ka:nuwatemamota. Numa:la:, dopamo ibino ewoniate atu ubia: tabo
kegelanakiya Godokono woki awokalimipiatamo.

24 “Wiyasiya me tetelo la: piyate
inamabu bilibilinomagopima: deda:wenama,
la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu la:imano kalakala nelawenamata,
walone kolopoligomene!

25 “Ega:walo me tetelo la: kebe epo
bae kapete kulametana:,
la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu walone la: bae kapete kuwatelema:ta!

“Ega:walo me tetelo la: piyate
dekalakalawenama,
la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu walone la: gowelago kiimimamota!

26 “Ega:walo epo bilibilinomate la: demoioletamene, la: nanisiwale, mabu
walone tetelo la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota! Numa:la:,
dopamo ibino ewoniate Godokono mailamo a:da: tabo kiyawaopi atumu
emoiolenakiya.”

La:go Gowelaopi Nilakapolo Malagidilole Tanalo
Ma:t 5.38-48; 7.12

27 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ebe mabuma: na la:tamo negemo,
piyate la:go da:gowelaona, modobola la: ibi nilakapolo nemalagidilolenala:
ega:walo iba:tamo wadewade tanalo nosiyodilolenakiyala:.
28 Ega:walo la:tamo malato tabo da:kiyawaonaka, ebe epono tanaloma:
Godotamo na:towetoweonakiyala: ebete ibi wadenomamo kowalubili-
nama:, iyo, piyate la:tamo kuba tanalo dosiyodilolena la: ibi Godotamo
nowadipalatelenakiyala:.
29 Ega:walo potele a:ma: tatakolo danagalimitamene, modobola apu bala
ebetamo na:kikamiye. Ega:walo kebe lumagite a:imano sete inamabu
a:ma:godone elawamo delaemene, ebe atu tetelo a:imano lubudino inam-
abu akoamoeda:la:, a:ma:le ebetamo nilakapolo gito na:kikamiye.
30 Iyo, lumagite a:imano inamabu idima: a:ma: da:toweometamene,
modobola ebetamo nilakapolo nikamiye, ega:walo kebe lumagite a:imano
inamabu pilolo duwatemene, a:ma: toawete ebe inamabu elawamo
akonuwata:la:.

31 Ebema: epate la:tamo beda: tanalo osiyodiloma: la:le ubi diyata:wenakoma, la: epetapiatamo eba kunu nosiyodilonakiyala:.
32 “Piyate la: nilakapolo demalagidiloletana, la: ebe epo kapiya demalagidilola:wenama la:imano woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao, mabu kuba osiyodilolepiate atumu ibino namutupi kapiya nilakapolo malagidilolenaka!
33 Ega:walo piyate la:tamo wadewade tanalo dosiyodilolena, la: ebakobako epo kapiyatamo wadewade tanalo dosiyodilola:wenama la:imano woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao, mabu kuba osiyodilolepiate ibino namutupi kapiyatamo atu wadewade tanalo kosiyodilolenaka!
34 Ebema: piyate la:tamo walo da:kikalamoletanaka, la: ibi kapiyatamo mani dikalamola:ema la:imano woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao, kuba osiyodilolepiate atumu ibino namutupi kapiyatamo mani ikalamolenaka mabu atu tanalo iba:godone walo ka:kuwatema:na:!
35 Wiyasiya modobola la:tamo gowelaopima: deda:ona, la: ibi nilakapolo nemalagidilolenala: ega:walo iba:tamo wadewade tanalo nosiyodilolenakiyala:. Iba:te manima: la: danaletamene, modobola la: iba:tamo gito nikalamiyala:, wiya tanalo akomalagidilala:. Mako osiyodilo tanalodo la: Ununomo Godokono gudima: eda:wete walone tetelo wiya kawonomo kuwatemamota. Numa:la:, ebete kuba osiyodilolepi ega:walo ebetamo kalakala tabo gela:pi ebakobako epatamo nilakapo tanalo osiyodilolenako.
36 Ebema: la: epo bilibilinomo nilakapolo nemalagidilolenala:, la:imano Nabiwite ibi keba kunu kemalagidilolenale eba kunu.”

Epono Tanalo Anagilamelelame Tanalo Ma:t 7.1-5

37 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La:le epo epetapino iyaiya tanalo anagilamelelamelo ibi kubakubapima: samamo akoka:la:miala:, ebene Godote la:imano tanalo anagilamelelamelo la: kubakubapima: a:keka:la:mitamene. Ega:walo modobola la: epono kuba egebolelama:wete na:dodolomatililamiyala:, ebene Godote atumu la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta.
38 Ega:walo modobola la: epetapiatamo inamabu nilakapolo nikalamenakiyala:, ebene Godote atumu la:tamo eba ikalamelo tete bilibilinomolo ebete la: inamabuamo betabokailamenakoma:ta, iyo, la: epetapiatamo kebako uwomulo kikalama:wenakoma, Godote atumu la:tamo ebako uwomulo ba:kikalamenakoma:ta.”
39 Ebene Ya:sute iyatulame oi eba kiyawaolo negiya, “Balidi tamio dubute balidi tamio dubu idi gabodo wadenomamo a:kemagatamene. Ebete eba kunu dowagelemene ibi netewapi damela gugamo kapimiya ka:na:gudima:na:, a, nanitabola:ka:?
40 Ebema: ka:lo sukululo diyatawana ebe guduno iyatawa tanalote iyatulamedawano iyatawa kodolina:, wiyasiya walone ebeno sukulu dolopoligomene ebeno iyatawa tanalo ega:walo iyatulamedawano tanalo atu tetelo ka:pola:nama:na:.
41 “Keleka: mabu a:imano ekawino balidilo nonoka da:peso umilo wiyasiya a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete kuma:wena:?
42 Ega:walo beda: mabuma: a:imano ekawitamo ma kunu degeawita, ‘Ekawi, modobola a:imano balidilo ditana ebe nonoka da:peso nale kelaemamota,’ wiyasiya a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete a:ma: kelawa:wena:? Eiye! A:ma: mena netewa lumagilata! Modobola a:ma:

dopamo a:imano balidilo ditana ebe kewa lawa:wete, a:ma:le walone wadenomamo mela:wete a:imano ekawino balidilo ditana ebe nonoka da:peso ebo kelaema:ta.”

Kewa Ega:walo Ebeno Da:imi
Ma:t 7.16-20; 12.33-35

43 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Wadewade kewalo kubakuba da:ima:te a:ka:noloma:na:, ega:walo kuba kewalo wadewade da:ima:te a:ka:noloma:na:.
44 Iyo, nanitabola, la: iyaiya kewano da:imi ibino ololamo dulama:ema la: ebo kiyatawaomamota, ibi magumulo kebe da:ima:te naoma: wadewadenoma: keda:onale. Ebema: lumagite moeagono kewamo tote umei kewano da:imi a:ka:netapiomene, ega:walo ebete moeagono kewalo wadewade gala:ipi da:imi a:ka:nulaemene.
45 Ebema: wade lumagite ebeno tepo magumune wadewade tanalo ba:powaulatelenakomene, wiyasiya kuba lumagino tepo magumulo kuba tanalate pola:na ebema: ebegodone kubakuba tanalate ba:pemaimionakoma:na:, mabu lumagino tepo magumulo kebe tanalate ka:pola:nale, ebe tanalate ebeno tabo kiyawao tanalodo ka:pemaimioma:na:.”

Moto Netewa Etemotepino Tanalo
Ma:t 7.24-27

46 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Keleka: mabu la:le na Kawodawama: gito deka:na:miawenama, wiyasiya nale da:kiyawaonakomo ebe tanalo la:le kosiyodilola:wena:?
47 Ebema: kebe lumagite natamo pete naimano tabo polowiote ebe iyaiya tanalo dosiyodilolemene, ebe lumagino tanalo keba kunu kitanale nale la: wadenomamo kiyatulaemamota.
48 Ebe lumagi wade moto detiya ebe dubu keba kunula:ka: eba kunula. Ebete damela magumunomamo obobote kodakoda damela unamo ebeno moto ebo etiya, ebene ulama obote eba odololo ebe moto dapadimagotiya, wiyasiya motote kalegiya: mabu etedawate ebeno moto wadenomamo etiya.
49 Wiyasiya kebe lumagite naimano tabo olowite osiyodilolea:no, ebe kobokobo damelamo moto detiya ebe dubu keba kunula:ka: eba kunula. Ebe motono mabu puliyala, kitaniya:, ebema: ulama obote eba odololo ebe moto dapadimagotiya opamo gito kagiya. O olalati beda: kawonomola:ka:!”

7

Ya:sute Gowelaodawa Elawodubuno Woko Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.5-13

1 Ya:sute epatamo me tanalo bilibilinomo kiyawao dolopoligiya ebete Kapeniyama duliyomolamo gito tiya.
2 Loma epono gowelaodawa elawodubu idite ebolo okolinami, ebene ebeno wiya: wokopi magumulo ebete kebe dubu kawonomamo demalagidilonami, ebe dubu kawo gabugabute umiti, ebe a:e tatalila.
3 Ebema: ebe elawodubute Ya:sukono tanalo olowite Yu watowatopi dubu epetapi ebetamo ebo ka:la:miya, iba:te Ya:suko ma kunu kananama:, ebete pete elawodubuno wokodawa wadekobi ka:pa:midima:.
4 Ebene ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete ebe toweomelo napaniya, “Me Loma opodawa elawodubu wade lumagila. Modobola a:ma: ebe na:nowaluba:,

5 mabu ebete a Yu epo kawonomamo nemalagidiloena, ega:walo ebete
ebeno maniamo aimano balidi ibilamole moto eteami.”
6 Ebema: Ya:sute iba:go na:tiya. Ebete eba tonatolo moto niyakabamo
da:nemaigiya, ebe elawodubute ebeno namutupi ebo aliboliya iba:te
Ya:suko kananama:, “Kawodawa, kodakoda tanalo idi naimano tanaloma:
ako-osiyodilala:. Na wade lumagia: a:ma:le naimano motamo podoloma:.
7 Ega:walo na wadenoa: a:imano ololo apuamo pema:. Wiyasiya na
niyatawitamo, a:ma:le motamo pea:no tabo gito degeaemene, naimano
wokodawate nanitabonomolo wadekobi kolowimene.
8 Mabu na atumu gowelaopino kawokawo elawodubuno opodawama:
eba eda:nalo ibino tabamo a:tuduwatanakomo, ega:walo atu tetelo
naimano gowelaopiate naimano umi magumulo pola:na. Ibi magumulo
nale idi danamo, ‘A:ma: na:toa!’ ebete ebo ka:tomene. Ega:walo idi
dakanamo, ‘A:ma: na:pa:!’ ebete ebo ka:pemene. Atumu nale naimano
wiya: wokodawa danamo, ‘A:ma: me tanalo nosiyodila!’ ebete ebe
tanalo kosiyodilomene. Ebema: Kawodawa, modobola a:ma: tabote negea
naimano woko dubute wadekobi kolowima:.”
9 Ya:sute ebe tabo dolowiya ebete nela:wiya, ebema: ebe dowaloma:titiya
ebete ebe epo bilibilinomatamo olobigate negiya, “Na la:tamo
nanitabonomolo gemo, na Isalaela epo bilibilinomo magumulo mako
nanitabokobi midi lumagi kuminakoa:!”
10 Ebene gowelaodawa elawodubute daliboliya ebe dubate ebeno mo-
tamo walo da:ka:pelamiya, iba:te ebe wiya: wokodawa wadekobi olowilo
pumiya.

Ya:sute Amole Kamiyaleno Gudu A:ene Dadipatiya

11 Egela idilo Ya:sute duliyomolo ida:mo gito tiya, ebe duliyomolono mailo
ebe Na:inila, ebe tetelo ebe waloma:tapi ega:walo epo bilibilinomo eba:go
kapimiya tolamitiya.
12 Ebene ebete duliyomolono kala ga:dimi gigiyamo da:nemaigiya, ebe
tetelo epo bilibilinomate a:e dubu agute duliyomolone pemaimiutiya ebe
bobamo ka:piniyatima:, ebe a:e dubuno menoko amolela, ebeno gudu
kapiyanomote a:iya.
13 Ebema: Kawodawate ebe kamiyale umite nilakapoimilo ebetamo
negiya, “A:ma: akoitala:.”
14 Ebene Ya:sute tote a:e dubute dekapitani ebe patapata da:nologiya, ebe
daguwatitiya ebe dubate ebamo eba putitatalo, ebete a:e dubutamo negiya,
“Ekawi, nale a:ma: anamata, nemaiga!”
15 Ebene ebe dubute maigate tabo kiyawao dowagilimiya, Ya:sute ebeno
menokotamo gito ikamiya.
16 Ebema: ibi bilibilinomate kawonomamo toletoleolo Godokono mailo
unamo eba adipatelo negeliya, “Godokono woki awokalimidawa atamo
a:pemaiga! Iyo, Godote ebeno epono igilo mula:lelaema: pe!”
17 Ebema: ebe Na:ini duliyomolono opo ega:walo opo epetapi tametamelo
dilukulionamiya, ebe epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo ebo
na:kiyawaiya.

Yonete Ebe Waloma:tapi Ya:sutamo Daliboliya
Ma:t 11.2-19

18 Ebe tetelo Yoneko epo obamo waduba:midaoledawa, ebeno
waloma:tapiate me tanalo bilibilinomo ebe ebo pikiyawaomiya. Ebene ibi
magumulo Yonete netewa dubu ka:la:mite

19 Ya:sutamo ebo naliboliya, iba:te ebe ma kunu kananama:, “Yonete pema: degi, a:ma: ebe lumagila:ka: o ale lumagi idi kemakopelenama:?”
20 Ebene iba:te Ya:sutamo pelamete na:pegeliya, “A Yonete paliboe a:ma: ma kunu kapalateda:tama:, ‘Yonete pema: degi, a:ma: ebe lumagila:ka: o ale lumagi idi kemakopelenama:?’ ”
21 Ebe tetenomolo Ya:sute ibino ololo apulo iyaiya temetema:gopi, ega:walo gabugabuagopi, ega:walo kuba uliyanagopi bilibilinomo wadekobi midioliya, ega:walo ebete balidi tamiopi atumu wadekobi a:ka:midioliya.
22 Ebema: ebete wiya tabo Yoneko waloma:tapiatamo negiya, “La: toawete la:le kebe tanalo kulamola:ema ega:walo la:le kebe tabo kolowiaema, ebe iyaiya tanalo Yoneko nananala:. Balidi tamiopiate a:melea ega:walo agowa tataipiate nowapata:lama:! Kukulakukulagopiate wadekobi olowiya ega:walo galo tamiolamepiate nolowia! A:elaopiate a:ene walo a:kemaimiya ega:walo nigologolo epatamo Godokono Wade Tabote a:pe!
23 Ebema: kebe lumagite na nanitabokobi midinilo woki netewama: eda:no, ebegodolo Godokono kalakalate bitanamene!”
24 Ebene Yonete dapaliboliya ebe dubu netewate da:tiya, Ya:sute Yonekono tanaloma: epatamo ebo kiyawaiya. Ebete negiya, “La: Yonekono tanalo olowiawete bulu opamo danemaimiaima, beda: tanalo uima: ka:tolama:ima? Pudo kapiya awate gito dadegetiti, ebe uima: ka:tolama:ima?
25 O la: wadewade kaliku pupulio dubu uima: ka:tolama:ima? Ao, la: iyatawalata wadewade kaliku pupuliopiate bulu opolo kilukuliona:, wiyasiya iba:te kawokawo elawodubuno motolo ilukuliona!
26 Ebema: na niyatunama:la:, la: beda:ma: ka:tolama:ima? Godokono woki awokalimidawa uima:la:ka:? Iyo, na la:tamo nani tabo gemo, Yonete Godokono woki awokalimipi epetapi bilibilinomo odoili.
27 Nanitabola, Yonekono tanaloma: Godote ebeno Bukalo tabo ma kunu giya,

‘Nale Kelisokono dopo apuamo
naimano tabo atadawa kapalibomamo,
ebete ebe dopomete
ebeno gabo kosiyodiloma:.’ ”

28 Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la: analemata, wagilimi mabune me teta:mo pemaiga me opo kawonomolo dawokalaiya, ebe epo bilibilinomo magumulo Yoneko kawodawanomoma: eda:na. Wiyasiya me tetene wagilimite Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo kebe lumagite da:pesonomoma: deda:mene ebete Yoneko nanitabolo kodolimene.”
29 Ebe tetelo dopamo Yonete kebe epo obamo dowaduba:midaoliya, ebe ta:kese uwatepi ega:walo epo epetapi bilibilinomo iba:te Ya:sukono tabo olowite Godokono gabo tuputupunomoma: gelate ebo kalakalautiya.
30 Wiyasiya Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi iba:te dopamo Yonetamo ka:nemaimiya: ebete ibi obamo waduba:midaolema:. Ebe tanalo magumulo iba:te Godokono wade tanalo odiyobiya, ebema: iba:te Ya:sukono taboma: kekalakalautiya:.
31 Ebema: Ya:sute negiya, “Na me tete epono tanalo kebe uli tabamo nakawokalimo? La: kebako epola:ka:?

32 La: olowame bailo dekalakalauta ebe gudi egege keba kunula:ka: eba
kunula. Gudi epetapiate epetapiatamo kegela, epetapiate epetapiatamo
kegela, iba:te apaminateuilo ma kunu wagelena, ‘Ale soliyomu eba osiy-
odilolo bibolo da:moleoma: wiyasiya la: ago kemaeawea:, ega:walo a a:e
lumagi bobamo iyatima: dowagelitama: la: wiyasiya ago kiima:wita:!’ Iyo,
me tete epala:, la: eba kunu wagelenamata, la: Godokono wokopiatamo
ubia: tabo gelanakomata.
33 Numa:la:, Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate da:pemaigi, ebe
tetelo ebete elawo da:imi obo ka:ninakia: ega:walo tete epetapilo ebete bae
naoa:no lutanaki Godokono woko kosiyodiloma:, ebema: la: negelimata,
‘Ebe kuba uliyanagonola!’
34 Wiyasiya Epono Naniwite da:pemaigi, ebeno tanalo iyala. Ebete
bae enanako ega:walo elawo da:imi obo a:ninako ebema: la: ma kunu
gelanakomata, ‘Ebeno kuba numa:la:! Ebe tumu goeoma: eda:te bae
kawonomamo nanako, ebe elawo da:imi obo ni kawodawala! Ebe ta:kese
mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:pi
epetapi ibino namutudawala!’ ”
35 Ebene uwomunomolo Ya:sute iba:tamo negiya, “Godokono wade
mulo tanalo dowaloma:tana, ebe epate ibino ilukuli magumulo ebe mulo
nanitabonomolo bawokaliminakoma:na:.”

Ya:sute Saimonokono Motolo Bae Deniya

36 Ebene Pa:lisi tanebadawa dubu idite Ya:suko naniya ebete ebegodolo
bae ka:nenama:, ebema: Ya:sute ebe dubuno motamo nodolote bae nama:
gito nokoliya.
37 Ebe duliyomololo kuba kamiyale idi okolinami, ebene Ya:sute Pa:lisi
tanebadawano motolo bae deniti ebe kamiyalete ebe tanalo olowite wade
nibo ii nokola kalila:mo tabokaimi ebo adaiya.
38 Ebe tetelo ebete Ya:sukono walogabo apune pete ebeno agowa
mabuamo putite ebeno ipupamo Ya:sukono agowa pukulalemete agowa
a:la:li ebeno eka:mo ebo iya:da:olemiya, ebene ebete ebeno agowa aboe-
latelemete ebete dadaiya ebe wade nibo ii ebeno agowamo gito adi-
panamiya.
39 Ebene Ya:suko daniya ebeno motamo pema:, ebe Pa:lisi tanebadawate
kamiyaleno osiyodilo tanalo umite ebeno tepo magumulo ma kunu
malagidiliya, “Me dubu ebe Godokono woki awokalimidawama:
neda:taleka:, ebete ebe kamiyaleno tanalo biyatawana:, ebe dologi ebe
kamiyale dubu bilibili kamiyalela!”
40 Ebene Ya:sute Pa:lisi tanebadawatamo negiya, “Saimono, nagodolo
tabo da:peso bitana a:ma: kanatama:.”

Ebene Saimonote negiya, “Modobola, Iyatulamedawa, negea.”

41 Ya:sute negiya, “Inamabu bilibilinomago dubu idi okolinami, ebene
dubu netewate ebegodone mani uwatete tete geyageyanomolo ebetamo
walo kikameiya:, idawate 500 mani, idawate 50 mani.
42 Ibi netewapiate eba kunu wiyaolea:no eba ilukulinalo, egela idilo ebe
kawo dubute ibi ebetamo ka:la:mite, ibi nilakapoilamelo ibino wiyaolea:no
tanalo gito egebolelamiya. Ebema: a:imano woki keba kunula:ka:, ibi
netewapi magumulo kawo kalakalago ebe potele kemalagidilonamile?”
43 Saimonote tabo eba wiyalo negiya, “Naimano woki bitana, mani
kawonomo duwatiya ebe wiya:nodawala.”

Ebene Ya:sute negiya, “A:ma: nani tabo geata.”

44 Ebe tetelo Ya:sute kamiyaletamo olobigate Saimonoko ebo alatediya,
“A:ma: me kamiyale na:kuma:wita? Na a:imano motamo da:podolomo,
ebe tetelo a:ma: natamo agowa ukulaleno obo kikanama:wea:. Ebete
wiyasiya ebeno ipupamo naimano agowa ukulalenamete, agowa a:la:li
ebeno eka:mo iya:da:olename.
45 Ega:walo a:ma:le na kaboenatena:wea:, wiyasiya nale motamo
da:podolomo ebe tetene wagilimite ebete naimano agowa aboelatole
katepita:.
46 Ega:walo a:ma: wade olibi kikopuno iamo naimano wato kabu-
tima:wea:, ebete wiyasiya naimano agowamo wiya kawonomo wade nibo
ii ebe adipana.*
47 Ebema: na a:ma:tamo negemo, ebete natamo nilakapo kawonomamo
dawokalimi, ebe osiyodilo tanalote tanalo idi ma kunu kawokalimi,
Godote ebeno kawokawo kuba bilibilinomo egebolemete a:dodolomatilimi.
Wiyasiya numa:, Godote lumagi idino kuba depeso da:dodolomatilimene,
diyala, ebe lumagite nilakapo tanalo Godotamo akawokalimene.”
48 Ebene Ya:sute ebe kamiyaleno tepo magumu eba iyatawalo ebetamo
negiya, “Godote a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta.”
49 Ebema: eba:go ilukulite bae denautiya iba:te ibi magumulo negeliya,
“Lumagino kuba egebolema: dege, me kebe amama dubula:ka:?”
50 Ebene Ya:sute kamiyaletamo walo na:kegiya, “A:imano nanitabokobi
midi tanalote a:imano igilo a:mula:ma:ta. Kalakalago na:toa.”

8

Ya:suko Dowalubinakiya Ebe Iyaiya Kamiyaleno Tanalo

1 Ebene egela epetapi dolopoligiya Ya:sute kawokawo ega:walo egege
duliyomololo Godokono Wade Tabo kiyawaoago eba pata:lo, Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalo na:kiyawaonaki. Ebe tetelo ebeno
12 waloma:tapi dubate eba:go tolamenakiya,
2 ega:walo kamiyale epetapiate eba:go atumu na:kowapata:lamenamiya,
dopamo tetelo ibino taneba magumulo epetapiate kuba uliyanagopima:
eda:onamiya ega:walo epetapiate iyaiya temetema:gopima: eda:onamiya,
wiyasiya Ya:sute ibi wadekobi a:midioliya. Ebe kamiyale magumulo
Magadala duliyomolodawa Ma:liko ebe idila, dopamo Ya:sute ebegodone
sebeni kubakuba uliyana aliboliya.
3 Ega:walo kamiyale idi Kusakono kamiyale Yowanatela, Kusako ebe
Kawo Elawodubu Elodikono opodawa idila. Ega:walo kamiyale idi ebe
Susa:natela. Ebe netewa-kapiya kamiyale iba:te kamiyale bilibilinomo
epetapiago ibino maniamo Ya:suko ega:walo ebeno 12 waloma:tapi dubu
walubilinakiya.

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oi
Ma:t 13.1-9; Mak 4.1-9

4 Ebene epo bilibilinomate iyaiya duliyomolone pelamolete Ya:suago
dapaladabutiya, Ya:sute iyatulame oi iba:tamo ma kunu kiyawaiya,

---

* **7:46:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono osiyodilo magumulo wade lumagi idite dubu idino motamo da:nodolonaki, moto namutudawate ebeno kalakala ebetamo awokalima: netewa-kapiya tanalo ma kunu osiyodilolenaki. Dopamo ebete ebeno tatako apune apune kaboeteomene, ebene ebete ebeno agowa kukulalemene, walone ebete olibi kikopuno iamo ebeno wato ebo kabutimene. Saimonote ebe netewa-kapiya tanalo magumulo tanalo idi kosiyodiliya: Ya:sutamo, wiyasiya kuba kamiyalete pete wadenomamo posiyodiloliya.

5 “Lumagi idite pali amio bai dosiyodili, ebe tetelo ebete kono kikopu
aminaola:go eba tonatolo kikopu epetapi iba:te gabamo ebo gudiya, ebema:
epate agowamo da:mikitaoliya olaolate gito penaiya.
6 Kikopu epetapi iba:te nokola damelamo gudiya, ebema: iba:te tete
da:pesamo apepeote ebo alawoiya mabu ebe damela a:la:li puliyala.
7 Kikopu epetapi iba:te moemoe uwago damelamo gudiya, ebema: iba:te
kapimiya apepeote moeagopi uwagate kono gito anakapulamiya.
8 Wiyasiya kikopu epetapi iba:te wade damelamo gudiya, ebema: iba:te
apepeote gito noloiya, kono idite 100 teta:mo, kono idite 100 teta:mo, iba:te
eba kunu bilibilinomoma: eda:iya.”

Ebema: Ya:sute kawonomamo negiya, “Galagodawa, a:ma: wadenomamo
nolowia!”

Ya:sukono Iyaiya Iyatulame Oino Mabu
Ma:t 13.10-17; Mak 4.10-12

9 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya, “Me iyatulame oino
magumu keba kunula:ka:?”
10 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Godote Kawo Elawodawama:
deda:na, ebe tanalono magumu kelawa:ema: nale elawo la:tamo ikalaimata,
iyo, ebe tanalono waminaole tanalo la: iyatawaimata. Wiyasiya epo
epetapi eba kunua:, iba:te ebe tanalono iyatulame oi olowiote, iba:te
ebeno magumu bowadinakoma:na: wiyasiya a:kuminakoma:na:, iyo, iba:te
bolowinakoma:na: wiyasiya a:kiyatawaonakoma:na:.”

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oino Magumu
Ma:t 13.18-23; Mak 4.13-20

11 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Me iyatulame oino magumu ma kunula,
kono kikopu ebe Godokono tabola.
12 Ebene epo epetapiate gabamo da:gudi, ibi ebe kono kikopu keba
kunula:ka: eba kunula. Iba:te Godokono tabo dolowima:na:, Saitanate
pete ebe tabo ibino tepo magumune ka:puwatelaemene iba:te nanitabokobi
midite igilo mula: tanalo lawekapoma:.
13 Epo epetapiate nokola damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te
tabo dolowima:na: kalakalago kelaema:na:, wiyasiya ibino tepo magu-
mulo dolodolo puliyala, ebema: iba:te nanitabokobi midi magumulo tete
da:pesamo ilukula:tepate temeteme tanalate iba:tamo da:pemaimioma:na:
iba:te samonomamo ka:gudima:na:.
14 Epo epetapiate moemoe uwago damelamo da:gudi, ibi ebe kikop-
ula. Iba:te tabo kolowima:na:, wiyasiya iba:te inamabu uwatema: eba
malagidilolenalo woki bilibilima: eda:ona, ebema: ibino ilukuli tanalono
ubi tanalate ibino nanitabokobi midi tanalo eba anakapumilo iba:te wade
nao konoma: a:keda:oma:na:.
15 Ebene epo epetapiate wade damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te
Godokono tabo dolowima:na: nanitabonomolo kelaema:na:, ebene iba:te
ibino tepo magumulo ebe tabamo tudila:ote kodakodanomolo eba utitatalo
wade nao kono ebo ka:noloma:na:.”

Wuiki Alo Awokala Baiamo Iyati Tanalo
Mak 4.21-25

16 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Lumagite ebeno wuiki alo pite
bagowo magumamo a:kiyatimene ega:walo ebeno wata bai magumamo
a:kiyatimene. Wiyasiya ebete alo awokala baiamo kiyatimene, ebene epate
ebeno moto guamo da:podoloma:na: iba:te ebe alo ka:puima:na:.

17 Numa:la:, kebe waminaole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote
kawokalilaemene, ega:walo kebe ulamolea: tanalate da:pola:na walone
epate alo tetelo kulamolema:na:.
18 Ebema: a:ma: wadenomamo nolowia. Godokono tabo olowioma:
lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, Godote ebetamo wadewade
tanalo bilibilinomo walo ka:kikameomene. Ega:walo lumagigodolo wade-
wade woki pola:na:no wiyasiya ebete nemalagidilona, 'Na wadedawala,'
ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na Godote ebegodone walo
ka:kuwatemene."

Ya:sukono Menoko Ega:walo Ebeno Ekaki
Ma:t 12.46-50; Mak 3.31-35

19 Ebene Ya:sukono menoko ega:walo ebeno ekaki ebetamo da:pelamiya,
iba:te ebe uima: ka:modobiya: mabu epo bilibilinomate ebe niyakabolo
na:pola:niya.
20 Ebema: lumagi idite Ya:suko naniya, "A:imano menoko ega:walo ekaki
iba:te moto niyakabolo ba:pelamota:ona. Ibi ubila a:ma: kumitama:."
21 Ebene Ya:sute ibi bilibilinomatamo negiya, "Potele Godokono tabo
olowite ebetamo da:tuduwatamene, ebe lumagi naimano menokola
ega:walo ebako epo naimano ekakila."

Ya:sute Awa Matalukobi Da:midini
Ma:t 8.23-27; Mak 4.35-41

22 Adimo idilo Ya:sute ebe waloma:tapiago peamo olonate ibi nanaleni, "A
paka: apuamo ka:na:iwaliye," ebema: iba:te paka: a:iwale ebo wagiliminiya.
23 Iba:te eba na:iwalenalo Ya:sute ebe palai pe gulo gito nowatani,
ebene kawo awanomote eba maiganalo kawokawo ulono obote pe guamo
da:poloniya pete tatalila ololuna.
24 Ebema: iba:te Ya:sutamo pelamenate ebe eba pamutiyanalo ebo
pananiya, "Iyatulamedawa, a ka:elaomalema:!"
Ebe tetelo Ya:sute maiganate awa ega:walo kawokawo ulo kawiya
nanaleni, "La: nolodiyobala:!" ebene awate olopoligonate paka:te
matalukobi ebo olowini.
25 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, "La:imano nanitabokobi midi tanalo
keleka:?"
Wiyasiya iba:te tola:go anoanonalo ibino taneba magumulo negelaniya,
"Me lumagi potelela:ka:? Ebete awa ega:walo ulo danale, iba:te ebeno
tabamo a:tudila:!"

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.28-34; Mak 5.1-20

26 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi iba:te Gelasa duliyomolono
opamo nemaimiya, ebe opote Ga:lili Paka: apulo itanami.
27 Ya:sute damelamo eba nodololo Gelasa duliyomolodawa kuba
uliyanagono dubute eba:go palugiya, ebete tete geyageyanomolo ka-
likua:no okolinami ega:walo ebe motonomolo kokolinamia:. Nanitabola,
ebe opo epono tanalo ma kunula, iba:te maboele nokola damela eba
obobolelo iyaiya bobo ebo osiyodilolenakiya iba:te ibino a:elao epo alo-
moma:, ebene ebe dubute ebe nokola bobo magumulo okolinami.
28 Ebete Ya:suko umite kawonomamo gepatete ebeno agowa mabuamo
gate tabo madodo eba adipatelo negiya, "Ya:su! A:ma: Ununomo Godokono
Gudulata! A:ma:le natamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene? Nale a:ma:
na:toweoemata, natamo kuba wiya akoikanama:la:!"

29 Ebete tabo ma kunu giya mabu Ya:sute kuba uliyana kawiya aniya
ebegodone ka:nemaigama:. Nanitabola, dopamo tete bilibilinomo epetapilo
ebe kuba uliyanate ebe dubu magumulo elawonomoma: eda:nami, ebema:
epate ebeno agowala kotola auli ala:mo dematuolamolemenakiya, ebete
ebe ale iyailinaki kuba uliyanano elawamo bulu opamo ebo alaula:naki.
30 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “A:imano mailo potelela:ka:?”
Ebete nowamiya, “Naimano mailo Bilibilinomotela,” mabu ebe magu-
mulo kubakuba uliyana bilibilinomate ilukulinamiya.
31 Ebene ebe kubakuba uliyanate Ya:suko na:toweomiya, “A:ma: a Ela
Opamo akonaliboala:!”
32 Ebe tetelo dabiole goeogoeo bilibilinomate damela unulo nala:go
ebolo nowapata:lamitiya. Kubakuba uliyanate Ya:suko na:toweomiya iba:te
goeogoeo magumamo ka:nopila:oma:, ebene Ya:sute modobo tabo gete ibi
ebo analiya, “Na:tolama:la:!”
33 Ebema: kubakuba uliyanate dubugodone nemaimite goeogoeoatamo
da:nopila:iya, goeogoeo bilibilinomate damela unune puila:ote maboele
damelane da:na:gudiya obamo nololuote gito na:elaiya.
34 Ebe tetelo goeogoeo ulamepi dubate ebe tanalo umite ibino duliyomo-
lamo puila:ote, duliyomolo epo ega:walo tumu motolo dilukulionamiya
da:nikiyawaolamiya,
35 epo bilibilinomate ebo pelamiya Ya:sute dosiyodiliya ebe tanalo uima:.
Iba:te ebetamo pemaimite kubakuba uliyanate datepiya ebe dubu ebo
pumiya, ebete kaliku pulite Ya:sukono agowa mabulo okoliti mabu ebeno
woki a:tuputupuomiya. Me mabuma: iba:te na:toletoleutiya.
36 Ebene piyate ebe tanalo dumiya ebe epate kubakuba uliyanagono
dubute wadekobi keba kunu kolowiyale, ebe tanaloma: epo epetapi ebo
kiyawaolamiya.
37 Ebe tetelo ebe Gelasa opo epo bilibilinomate Ya:suko naniya ebete ibino
opo atepate ka:toma: mabu iba:te kawonomamo toletoleutiya. Ebema:
Ya:sute peamo olote eba tolo,
38 kubakuba uliyanate datepiya ebe dubute ebe na:toweomiya, “Na
niyala, a:ma:go ka:pa:mo!”
Wiyasiya Ya:sute ebe eba alibolo naniya,
39 “A:ma: motamo na:toa. Godote a:ma:tamo kebe tanalo kosiyo-
dilola:kale, a:imano duliyomolo epo ebe iyaiya tanalo na:nikiyawaolama:.”
Ebene me dubute ebeno duliyomolamo tote, Ya:sute ebetamo dosiyo-
diloliya ebete ebe tanalo bilibilinomo epatamo ebo na:kiyawaiya.

Ya:ilasite Ya:suko Da:toweomiya Ebeno Buwele Wadekobi Ka:midima:
Ma:t 9.18; Mak 5.21-23

40 Ya:sute paka: apune walo da:ka:pa:iwiya, ebe tetelo epo bilibilinomate
nekalakalaiya mabu iba:te ebeno pe tanalo makopelitiya.
41 Ebene Yu epono balidi ibilamole moto umidawa dubute Ya:sutamo
piya, ebeno mailo Ya:ilasitela. Ebete Ya:sukono agowa mabuamo
pa:tuduwatate ebe ebo petoweomiya ebete ebeno motamo ka:toma:.
42 mabu ebeno kapiyanomo 12 ulama tete buwele ebete a:e tatalila.

Kalima Ka:ka:liya Temetema:go Kamiyalete Ya:sukono Kaliku Dologiya
Ma:t 9.19-22; Mak 5.24-34

Ebene Ya:sute Ya:ilasikono motamo to dowagilimiya, epo bilibilinomate
ebe eba a:wa:midalo mupuma:tiua:go tolamitiya.

43 Ibi magumulo kamiyale idi 12 ulama tetelo kalima ka:ka:liya temetemete uminami, ebete ebeno mani bilibilinomo doketa dubatamo eba ikalamelo ebo opoliyaliya, wiyasiya iba:te ebe wadekobi ka:midiya:.
44 Ebene me kamiyalete Ya:sukono walogabo apune pete ebeno kaliku da:pologiya, ebe tetenomolo ebeno kalima ka:ka:liya temetemete ebegodone gito olopoligiya.
45 Ebene Ya:sute negiya, “Na potele kologinile?”

Epo bilibilinomate iyatawa:noma: eba gelalo Pitate ebe naniya, “Wade Iyatulamedawa, epo bilibilinomate a:ma: eba a:wa:midalo mupuma:tiua:go pelamita.”
46 Ya:sute negiya, “Lumagi idite na ologini mabu elawote nagodone da:nemaiga, na ebo iyatawamo.”
47 Ebene ebe kamiyalete beda: tanalo kosiyodiliyale wamina gabo kumiya:, ebema: ebete anakamiago Ya:sukono agowa mabuamo pa:tuduwatate epo bilibilinomono ololo apulo ebeno tanalo ebo awokalimiya. Ebete Ya:suko beda: mabuma: ka:pologiyale ega:walo temetemete ebe tetenomolo ebegodone dolopoligiya, ebete ebe tanalo bilibilinomo Ya:sutamo ebo kiyawaiya.
48 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Kamiyale, a:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta. A:ma: kalakalago na:toa.”

Ya:sute Ya:ilasikono Buwele A:ene Dadipatiya
Ma:t 9.23-26; Mak 5.35-43

49 Ya:sute me tabo eba kiyawautalo Yu watodawa Ya:ilasikono motone tabo adaedawa idite pete Ya:ilasiko napaniya, “A:imano gudu buwele a:e. Iyatulamedawa walo akoanala: ebe wadekobi ka:pa:midima:.”
50 Wiyasiya Ya:sute ebe tabo olowite Ya:ilasitamo negiya, “A:ma: akotoletola:la:. A:ma: Godoko nanitabokobi na:mida:, ebene a:imano buwelete wadekobi kolowimene.”
51 Ebene Ya:sute Ya:ilasikono motamo pemaigate epo epetapiate moto guamo odoloma: ibi nodiyoboliya, wiyasiya Pitako, Yoneko, Ya:imesiko, ega:walo buweleno nabiwila menokola, eba:go mibinomate nopila:iya.
52 Ebe tetelo moto gulo da:pola:niya ebe epo bilibilinomate buwele liyamitiya, ebema: Ya:sute ibi nanaliya, “La: kiimitala:. Gudu buwele ka:eaka:, ebe u watita!”
53 Wiyasiya iba:te iyatawaiya gudute a:enomo a:iya, ebema: iba:te Ya:suko nekalakalatiya.
54 Ebene Ya:sute tote buwele kotamo nelawete ebe eba ka:milo negiya, “Gudu, a:ma: nemaiga!”
55 Ebema: ebeno igilote ebetamo walo da:ka:piya ebe tetenomolo ebete na:kemaigiya, ebene Ya:sute ebeno menokola nabiwila nanaliya iba:te ebetamo bae kikameoma:.
56 Ebe mabuma: iba:te nanoanoutiya wiyasiya Ya:sute ibi eba analelo negiya, “La: me tanaloma: epo epetapi akoanala:la:.”

9

Ya:sute 12 Waloma:tapi Dubu Daliboliya
Ma:t 10.5-15; Mak 6.7-13

1 Ebe tetelo Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi dubu ebetamo ka:la:mite iba:tamo elawo ebo ikalamiya epagodone kubakuba uliyana kanalibolema: ega:walo iyaiya temetema:gopi wadekobi ka:nimidiolema:.

2 Ebene ebete ibi naliboliya Godote Kawo Elawodawama: deda:na iba:te
ebe tanalo epatamo ka:na:kiyawaoma: ega:walo iba:te temetema:gopi
wadekobi ka:na:midiolema:.
3 Ebete iba:tamo negiya, “La:imano tolame tetelo la:le gaubu, ega:walo
mani alomono gatele, ega:walo bae, ega:walo mani, me inamabu ak-
ouwata:la:. Ega:walo la: kapiyakapiya inamabu na:pupuliyala:, epetapi
akouwata:la:.
4 Ebene la: duliyomolo ida:mo nemaimiawete kebe motamo
da:nodoloaema, la: ebolo nilukula:tepawete walone ebe motone opo
ida:mo ka:ka:tolaemamota, iyo, la: moto idine moto ida:mo eba kunu
akonowagela:la:.
5 Ega:walo kebe duliyomolo epate la: uwateta:no, ebe duliyomolo eba
atepalo la:le agowano tuwae na:moda:midatepaliyala:. Me tanalote ebe epo
kiyatulaemene, Godokono tete ebe na:pe ebete ibino tanalo kapanagiyami-
dalaemene.”
6 Ebema: Ya:suko waloma:tapiate duliyomolo bilibilinomamo tolamete
Godokono Wade Tabo epatamo eba na:kiyawaolo iyaiya temetema:gopi
wadekobi ebo na:midioliya.

Epo Bilibilinomate Ya:sukono Tanaloma: Degelanakiya
Ma:t 14.1-2; Mak 6.14-16

7 Ebe tetelo Ga:lili opolo Elodite Kawo Elawodubuma: eda:nami. Ebene
Ya:sute kebe tanalo bilibilinomo kosiyodilolenakile Elodite ebe tanalo
olowiote woki bilibilima: ebo ediya, mabu epetapiate negeliya, “Yoneko epo
obamo waduba:midaoledawate a:e magumune emaigi!”
8 Ebene epetapiate negeliya, “Ya:suko ebe Elayate, Godokono woki
awokalimidawala, ebete atamo walo a:ka:pemaigi,” wiyasiya epetapiate
na:kegeliya, “Ao, ebe Godokono woki awokalimidawa idila. Aimano
ewoniatamo dopamo da:pemaimiya, ibino taneba magumulo idawate a:e
magumune emaigi.”
9 Ebene Elodite negiya, “Na Yonekono wato otowamidaimo, wiyasiya me
dubu potelela:ka: nale ebeno osiyodilole tanalo dolowionamo?” ebema: tete
geyageyalo ebe ubila Ya:suko kuima:.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalamoleni
Ma:t 14.13-21; Mak 6.30-44; Yon 6.1-14

10 Ya:sute daliboliya ebe waloma:tapi dubate ebetamo walo ka:pelamete
iba:te kebe tanalo bilibilinomo ka:nosiyodiloliye ebe ebo pa:kiyawaomiya,
ebene ebete epo epetapi miyapate ebe waloma:tapinomo uwatete iba:te
Betasaida duliyomolamo gito tolamiya.
11 Ebema: epo bilibilinomate Ya:sukono to tanalo olowite ebeno walo-
gabone na:ka:tolamoliya, ebene ebete ibi kalakalago uwatete Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe tanalo ibi ebo iyatulamiya, ega:walo atu tetelo
ebete ibino temetema:gopi wadekobi ebo ka:midioliya.
12 Egelate eba niwisiganalo Ya:sukono 12 waloma:tapiate pelamenate ebe
ebo pananiya, “A:ma: epo nalibola:, iba:te iyaiya duliyomolamo ega:walo
tumu motamo tolamolete bae ega:walo lao bai ka:nulaema:, mabu me epoa:
baila.”
13 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negeni, “Ao, la:le iba:tamo nao inamabu
nikalamola:la:.”
Iba:te nowaiminiya, “Agodolo paibu bae ega:walo namo netewa ebeno-
mate pola:na. Ebema: a:ma: ubila:ka: ale tolamete aimano maniamo ibino
bae ka:nuwateolaema:?”

14 Iba:te ma kunu gelaniya mabu 5,000 dubate ebolo pola:niya.
Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi nanaleni, “La:le epo iyaiya taneba osiyodilolete opamo kilukulioma: nanaliyala:, iba:te taneba idilo 50, taneba idilo 50, ma kunu nilukulioma:na:.”
15 Ya:suko waloma:tapiate ebe tabo olowinate eba kunu osiyodiloniya, ebene epo bilibilinomate ibino tanebalo opamo gito ilukulioniya.
16 Ebene Ya:sute paibu bae ega:walo namo netewa uwatenate, Unu Duliyomolamo melelo Godotamo kalakala tabo genate ebe bae namago wakalamiolenate ebe waloma:tapiatamo gito ikalameni iba:te epatamo kikalamolenama:.
17 Ebe tetelo epo bilibilinomate bae denaoniya ibino bae kape tanalo ebo olopoligolameni, ebene Ya:suko waloma:tapiate da:luiliniya ebe bae apuapuamo 12 bagowo ebe owiyaoleniya.

Pitate Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya
Ma:t 16.13-19; Mak 8.27-29

18 Egela idilo Ya:suko a:ka:tuwa: diyamoa: opolo Godago tabo eba gelitalo ebeno waloma:tapiate ebetamo ebo pemaimiya. Ebene ebete ibi nalateda:liya, “Epate na poma: kegelanake?”
19 Iba:te negeliya, “Epetapiate a:ma: Yoneko obamo waduba:midaoledawama: gelanaka, epetapiate Elayako Godokono woki awokalimidawama: gelanaka, ega:walo epetapiate a:ma: Godokono woki awokalimipiate dopamo aimano ewoniatamo da:pemaimiya, ibi magumulo idawate a:ene nemaigamu gelanaka.”
20 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “Wiyasiya la:le na poma: ka:midina:wenama?”
Pitate ebetamo nowamiya, “A:ma: Kelisotela, Godokono Alibodawalata!”
21 Ebene Ya:sute ibi kawiya eba analelo negiya, “La: naimano tanaloma: epetapi akokiyawaolama:la:!”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Dopamo Degiya
Ma:t 16.21-28; Mak 8.31–9.1

22 Ebene ebete tabo moga:melo negiya, “Epono Naniwi epagodone kawokawo temeteme walone kuwatemene, Godokono ubila. Iyo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:te ebe ubia:noma: keda:oma:na:, ebene epate ebe kanakapuima:na:, wiyasiya netewa-kapiya egelalo ebete a:ene walo ka:kemaigamene.”
23 Ebene ebete ibi bilibilinomatamo negiya, “Kebe lumagite na waloma:enema: ubi diyatimene, dopamo ebete ebeno tanalo dodolomatilite, ebene egela bilibilinomolo ebete ebeno kewa olotolowa agute na ebo nowaloma:enemene.
24 Nanitabola, kebe lumagite ebeno igilo nagodone damoeda:mene ebeno igilote kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite ebeno igilo na mabuma: datutimene ebete nanitabo igilo kelaemene.
25 Ebema: lumagite me opono inamabu bilibilinomo uwatenomo eba uwatelo ebeno igilo datutimene ebeno wiya keleka:? Godote lumagigodone ebeno igilo delaemene ebegodolo beda: wade tanalote na:kitanamene?
26 Ebema: numa:la:, kebe lumagite natamo ega:walo naimano taboma: dilipomene, na Epono Naniwite atumu ebetamo kilipomamo, iyo, nale naimano alago da:pemo, ebe tetelo Nabiwi Godoko ega:walo ebeno wadetalena nopopi ibino elawo alonomago pete ebe ka:pilipoimamo.

27 Na la:tamo nani tabo gemo, me tetelo dilukuliona ibi epetapiate Godote
Kawo Elawodawama: deda:na, ebe kawo tanalo dopamo umite walone ebo
ka:elaoma:na:.”

Godokono Elawo Alonomote Ya:sukono Ape Da:pukuimiya
Ma:t 17.1-8; Mak 9.2-8

28 Kapiya wuiki idi dolopoligiya ebe tetelo Ya:sute Pitako, Ya:imesiko,
ega:walo Yoneko uwatete unu damela ida:mo magataliya, ebete ebolo
Godago tabo ka:negelama:.
29 Ebene ebe a:ka:tuwa: Godago tabo eba gelitalo, ebeno ololo iyama:
ebo ediya ega:walo ebeno pupuliono inamabute keyakeyaibinomoma: eba
eda:omelo ebo pukuilamiya.
30 Ebe tetenomolo dubu netewa Elayako ega:walo Moseseko, iba:te
pemaimite Ya:suago tabo gelitiya.
31 Iyo, ibi netewapiate Godokono Unu Duliyomolono alago pemaimite
eba:go tabo ma kunu gelitiya, Ya:sute Godokono nopo epatamo ka-
wokalima: ebete Yelusalema kawo duliyomololo ka:emene.
32 Pitako ega:walo ebeno namutupi netewa iba:te u eba lautalo me anoano
tanalo ebo pemaigiya, ebene iba:te ibino balidi paeamidaolete Ya:sukono
alo ega:walo dubu netewa eba:go delamota:niya ebo ulamiya.
33 Ebene dubu netewate Ya:sugodone eba tutalo, Pitate ebe naniya,
“Wade Iyatulamedawa, a malo da:pola:nama:, kalakala kawonomola. Mod-
obola, a nupunupu netewa-kapiya ketemotemalema:, idi a:imanola, idi
Mosesekonola, idi Elayakonola.” Pitate kimalagidiloa:no me tabo ebema:
giya.
34 Pitate tabo eba kiyawautalo temate pete ibi gito panalopamidaliya,
ebema: iba:te na:toletoleutiya.
35 Ebene tema magumune tabote ma kunu pemaigiya, “Me naimano
Gudula, nale ebe dopamo eka:miyamo! La: ebeno tabo nolowiala:!”
36 Ebe tabote dolopoligiya iba:te Ya:suko kapiya umiya, ebene tete
geyageyadopolo ebe waloma:tapiate kebe tanalo kumiye iba:te epo epetapi
kanaliya:.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Koi Wadekobi Da:midiya
Ma:t 17.14-21; Mak 9.14-27

37 Ebe egela idilo iba:te unu damelane da:piwitiya epo bilibilinomate
pelamete Ya:suago gito palugiya.
38 Ebene ibi magumulo kapiya dubute kawonomamo ebo gepatiya,
“Iyatulamedawa, naimano guduno tanaloma: a:ma: toweoemata mabu ebe
naimano kapiya gudunomola!
39 Kuba uliyanate geatepago ebe delawenako, gudute opamo deganako
ebeno apete kodakodanomoma: eda:menako ebene ebeno tabone pakote
pemaiminako, ega:walo ebe lawe tetelo kuba uliyanate naimano gudu
samamo katepanakoa:!
40 Ebema: nale a:ma: waloma:tapi a:toweolama:kamo iba:te kuba uliyana
kaliboma:, wiyasiya iba:godolo elawo puliyala.”
41 Ya:sute wiyasiya ibi bilibilinomatamo negiya, “Eiye, la: nanitabokobi
midia: kubakuba epolata! La: natamo mibo ikanamenamata, ebema: na
ubia:nola tete geyageyalo la:go okolinama:!” Ebene ebete dubutamo negiya,
“A:imano gudu mamo nemaga:.”
42 Ebe tetelo koite eba penapelo kuba uliyanate ebe lawete opamo gito
ba:idiliya, ebene koite kubanomamo ebo wageleiya. Ebene Ya:sute kuba

uliyana kawiya daniya, ebe tetelo koite wadekobi olowite Ya:sute ebe ebeno
nabiwitamo gito ikamiya,
43 ebema: ebe tanalo dumiya ebe epo bilibilinomate Godokono kawo
elawo tanaloma: nanoanoutiya.

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 17.22-23; Mak 9.30-32

Ebema: epate Ya:sukono osiyodilole tanalo bilibilinomoma: eba
anoanoutalo, ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya,
44 "Nale me tetelo la:tamo da:kiyawaomo, ebe tabo wadenomamo
olowiawete akododomatiala: — Godote Epono Naniwi kubakuba epono
kotamo kiyatimene."
45 Ebe tetelo iba:te ebe tabono magumu wadenomamo kemalagidiliya:
mabu wamina magumulo itanami, wiyasiya iba:te iyatawa:noma: eba
eda:olo me tabono magumu tanaloma: Ya:suko anama: na:toletoleutiya.

Kawodawama: Potele Na:keda:mene
Ma:t 18.1-5; Mak 9.33-37

46 Ebene waloma:tapiate ibino taneba magumulo potele kawoma:
eda:ma: apamiteuitiya.
47 Iba:te ibino tepo magumulo demalagidilutiya Ya:sute ebe tanalo iy-
atawiya, ebema: ebete gudu lawete ebe balamo eba adipilo
48 iba:tamo negiya, "Kebe lumagite naimano mailamo mako gudu da:peso
kalakalago dowalubina ebete na walubinina, ega:walo kebe lumagite na
dowalubinina, ebete na kapiya kowalubinina:, ebete na Alibonedawa
Godoko atumu na:kowalubina. Ebema: la:imano taneba magumulo potele
da:pesodawanomoma: deda:mene ebe dawate kawonomoma: keda:mene."

La:go Gowelaoa:dawa Ebe La: Walubilidawama: Eda:na
Mak 9.38-40

49 Ebene Yonete negiya, "Wade Iyatulamedawa, ale dubu idi uima: ebete
a:imano mailamo kubakuba uliyana daliboliti, wiyasiya ale ebe kawiya
anima: ebe tanalo katepama: mabu ebe aimano taneba lumagia:."
50 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, "La:le ebe ako-odiyobala:, mabu
kebe lumagite la:go gowelaoa:dawama: deda:na, ebete la: walubilinata."

Samaliya Opo Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya

51 Ebene Ya:sute Godokono Unu Duliyomolamo nodolo tete detataliya,
ebete ebe tanalo iyatawate ebeno woki kawonomamo ebo iyatiya
Yelusalema kawo duliyomolamo ka:toma:.
52 Ebene gabo tetelo ebete Samaliya opono duliyomolo ida:mo nopo
atapi dopamo aliboliya, iba:te ebolo ebeno wata bai ega:walo bae
ka:nosiyodilolema:.
53 Wiyasiya ebe duliyomolo epate iyatawaiya Ya:sute Yelusalemamo
tolame gabodo da:tuti, ebema: iba:te ebetamo ubia: tabo geliya.*

---

* **9:53:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa. Yu epo ega:walo Samaliya opo epono tanalo ma kunula, iba:te gelebadilo kilukulinamia:. Me taneba netewano ewonino mabu kapiyala, ebe A:ibalayamatela, ebema: dopamo tetelo iba:te kapiya epoma: eda:onamiya. Walone tetelo kapela epate iba:go eba ilukulilo, Samaliya opo epate ibino buwelemele ebe kapela epatamo ebo ikalamoliya, wiyasiya Yu epate eba kunu kowageliya:. Ebe mabuma: Yu epate Samaliya opo epo kubakubapima: ka:la:minakiya, Samaliya opo epate atumu Yu epatamo ubia: tanalo kawokaliminakiya. Ma kunu Ya:suko tetelo me taneba netewagodolo kalakala tanalote kitanamia:, iba:te gito dowateuinamiya.

54 Ebene Ya:imesiko ega:walo Yoneko, iba:te me tanalo umite negeliya,
“Kawodawa, modobola:ka: a Godoko kanama: ebete Unu Duliyomolone ela
palibote ibi ka:kubailaema:?”
55 Wiyasiya Ya:sute ibi netewapiatamo olobigate ibi kawonomamo
eba analelo iba:tamo negiya, “Mabu keleka: la:le na kuba wokiamo
danana:ema? Mabu la:imano tepo magumuno woki ega:walo naimano tepo
magumuno woki iyaiya ba:pola:na!
56 Na Epono Naniwite epo kubailaema: ka:piya:, wiyasiya nale ibino igilo
mula:lelaema: piyamo.”† Ebete ebe tabo gete, iba:te duliyomolo ida:mo
laoma: gito tolamiya.

Woki Netewago Ya:suko Waloma:ta Modoboa:
Ma:t 8.19-22

57 Iba:te eba tolamitalo dubu idite Ya:sutamo negiya, “A:ma: keba apuamo
da:toaemene, nale a:ma: ebamo kowaloma:tamota.”
58 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Iyaiya, a:ma: dopamo me tanalo
idi wadenomamo nemalagidila. Tumu gaagaano lao bai damela gugu
ba:pola:lamena ega:walo olaolate ibino moto etemoteonaka, wiyasiya na
Epono Naniwi, naimano wata bai puliyala.”
59 Ebene Ya:sute dubu iditamo negiya, “A:ma: na nowaloma:ena:.”
Ebete wiyasiya Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, modobola na dopamo
tote, naimano kadele nabiwite da:emene, nale ebeno ape bobamo niyatite
na walone a:ma: kowaloma:emamota.”
60 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Modobola a:elao epate ibi a:ka:tuwa:
ibino a:elaopi bobamo nalomoma:na:, wiyasiya a:ma: toawete Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe tanalono tabo epatamo na:nikiyawaonakiye.”
61 Ebene dubu idite negiya, “Kawodawa, na ubila a:ma: kowaloma:etama:,
wiyasiya modobola na dopamo tote naimano moto epatamo yawo tabo
ka:negemamo.”
62 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Kebe lumagite damela maboe-
leno inamabuamo pali woko eba wagilimilo, duliyomolono iyaiya tanalo
malagidilolete wokone walo da:kolobigamene, ebako lumagite Kawo Ela-
wodawa Godokono woko osiyodiloma: a:ka:modobomene.”

10

Ya:sute 72 Waloma:tapi Godokono Tabo Kiyawaoma: Daliboliya

1 Me tabo dolopoligiya ebe tetelo Kawodawa Ya:sute 72 waloma:tapi
epetapi uwatete epetapi netewa, epetapi netewa, ma kunu dopamo ali-
boliya, ebete da:tomene ebe duliyomolo bilibilinomamo.
2 Ebete iba:tamo negiya, “Godokono pali magumulo kono bilibilinomo
a:kodakodaiya, wiyasiya wakalami wokopi bilibilia:, ebema: la: pali na-
mutudawatamo towetowe tabo negelala:, ebete wokopi epetapi pali magu-
mamo kapalibolemene wadewade naono kono ka:powakalamima:.
3 Ebema: la: na:tolama:la:! La: sipi-goeogoeo egege keba kunula:ka: eba
kunula, nale la: elawoelawo gaagaano taneba magumamo alibolemata.
4 La: mani alomono gatele akouwata:la:, ega:walo la: bae alomono
ikuwa ega:walo agowa pata akouwata:la:. Ega:walo la: gabo tetelo
lumagi ida:go danalugaema eba:go tabo eba negelalo la:imano woko tete
akonikubaima:la:.

† **9:56:** Luk 9.55b-56a buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

5 “Ebene la: kebe motamo da:nodoloaema, modobola la: ebe moto
epatamo nilakapo tabo na:negeliyala: ma kunu, ‘Godokono kalakalate
la:imano motolo nitanamene.’
6 Ebema: Godokono gelebadi lumagite ebolo dokolina, Godokono
kalakalate ebegodolo nanitabolo kitanamene, wiyasiya ebako lumagite
ebe motolo okolita:no, la: nilakapo tabo degelaema ebe tabono nanitabo
tanalote ebolo a:kitanamene.
7 La: ebe moto kapiyalo na:nilukuliniyala:, ebene iba:te la:tamo dikalam-
oletamene ebe bae nawete ibino obo atumu na:ka:niyala:, mabu la: wokopi-
ate ebako wiya laema: modobola, ega:walo duliyomolo ida:mo tolame tete
pemaiga:no la: moto idine moto ida:mo eba kunu akonowagela:la:.
8 Iyo, la:le duliyomolo ida:mo tolama:wete iba:te la: kalakalago duwa-
tetamene, ebe tetelo iba:te kebe nao inamabu la:tamo dikalametamene
kalakalago nenaiyala:.
9 Ega:walo ebe duliyomololo dilukulina la: ebe temetema:gopi wadekobi
midiola:wete duliyomolo epo bilibilinomatamo ma kunu negeliyala:,
‘Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalote la:tamo etatali.’
10 Wiyasiya la: duliyomolo ida:mo nemaima:wete iba:te la: kalakalago
uwateta:no, la: ebe duliyomolo tulitulinomolo eba lamota:onalo ibi bilibili-
nomatamo ma kunu negeliyala:,
11 ‘La:imano duliyomolono damela tuwae aimano agowane
na:moda:midatepaolema:, mabu me tanalote la: iyatulamitata Godokono
tete ebe na:pe ebete la:imano tanalo kapanagilamelelametama:. Ebema:
me kawo tanalo akododomatiala:, Godokono Kawo Elawodawano tete
la:tamo etatali!’ ”
12 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Na la:tamo nani tabo
gemo, Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebete
me duliyomolo epatamo kuba wiya kawonomamo kikalaemene. Ebe tetelo
ebete Sodomo duliyomolo epatamo kuba wiya eba ikalamelo nilakapo
kela:mo kawokalimene, wiyasiya nanitabola, ebete nilakapo a:kiyatimene
me kuba epatamo!”

Nanitabokobi Midia: Duliyomolo Epono Tanalo
Ma:t 11.20-24

13 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Kolasini duliyomolo, a:ma: kuba wiya
kawonomo kelaema:ta! Betasaida duliyomolo, a:ma: ebe atumu! Mabu
nale la:godolo anoano tanalo dosiyodilolimo, la: ebe tetelo la:imano kubane
kolobila:wea:. Wiyasiya nale ebakobako woko Taya duliyomololo ega:walo
Saidono duliyomololo dopamo nosiyodiloliyataleka:, ebe Yua: epate ibino
kubakuba woki iyakobi ba:midiliyana:. Iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole
mabuma: tepo temetemema: eda:ote ebe temeteme kawokalima: kubakuba
kaliku pupuliote ono tuwaeamo gito bilukuliyana:
14 Ebema: Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo
ebete Taya duliyomolo epatamo ega:walo Saidono duliyomolo epatamo
kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya
nanitabola, Kolasini duliyomolo ega:walo Betasaida duliyomolo, ebete
la:tamo nilakapo a:kiyatimene!
15 Ega:walo Kapeniyama duliyomolo, a:imano tanalo ma kunula. A:ma:
ubila a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: Godokono Unu Duliyomolamo kadipata:ema:,
wiyasiya Godote a:ma: Ela Opamo keba:idiloma:ta!”
16 Ebene Ya:sute tabo moga:melo ebe waloma:tapiatamo negiya, “Kebe
lumagite la:imano tabo dolowimene ebete ebe tanalo magumulo naimano
tabo kolowimene, wiyasiya kebe lumagite la: ubia:noma: deda:mene ebete
ebe tanalo magumulo na ubia:noma: keda:mene, ega:walo kebe lumagite

na ubia:noma: deda:mene ebete na kapiya ubia:noma: a:keda:mene, ebete
na Alibonedawa Godoko atumu ubia:noma: ka:keda:mene.”

Ya:sukono 72 Dubate Ebetamo Da:kolowamiya

17 Ebene Ya:sute daliboliya ebe 72 dubate tolamete iyaiya duliyomololo
woko nosiyodilote, iba:te da:kolowamiya kawo kalakalanomago ebetamo
na:pegeliya, “Kawodawa, ale kubakuba uliyana a:imano mailamo kawiya
dananalima: iba:te aimano tabamo tudila:ote epagodone a:nemaimiya!”
18 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Nanitabola, Godote Saitanako
elawoa:kobi midite Unu Duliyomolone da:peba:idili nale uimo, iyo, molete
keba kunu ka:la:uwa:midanakole ebete opamo samonomamo eba kunu
pegi.
19 La: wadenomamo nolowiala:! Na elawo la:tamo ikalaimata la:le
kalu ega:walo gopowaidubu la:imano agowamo ka:mikitaola:wenakoma:,
ebe elawote la:imano gowelaodawa Saitanakono elawo nodoliona, ebema:
inamabu idite la: a:ka:kubailametamene.
20 Ega:walo me tanalo idila. Kuba uliyanate la:imano tabamo
da:tudila:onaka ebe mabuma: akokalakalala:, wiyasiya Godote la:imano
mailo ebeno Unu Duliyomolono Bukamo dakulolelametiyala la: ebe
mabuma: nekalakalala:.”

Ya:sute Godotamo Kalakala Tabo Dadipatiya
Ma:t 11.25-27; 13.16-17

21 Ebe tetelo Godokono Uliyanate Ya:sukono tepo magumulo detabokiya
ebete Godotamo kalakalago negiya, “Aba, a:ma: me opo kawonomo
ega:walo Unu Duliyomolo Namutudawama: eda:nata! Na a:ma:tamo
kalakala tabo gemo, mabu a:ma: me opono kawokawo iyatawaopi du-
batamo a:imano mulo woki eba waminaolelo iyatawa: epatamo awokalil-
amiata. Aba, nanitabola, me tanalote a:imano ubilo pemaigi.”
22 Ebene Ya:sute epatamo negiya, “Naimano Nabiwi Godote tanalo
bilibilinomo naimano kotamo alomiya nale kulamenama:, ebema: ebete
a:ka:tuwa: iyatawala na ebeno Guduno tanalo, lumagi idite iyatawa:.
Ega:walo Nabiwino tanalo atumu, lumagi idite iyatawa: wiyasiya na ebeno
Gudute a:ka:tuwa: iyatawala, ega:walo nale piyatamo awokalima: ubi
diyatimo, ibinomate atumu Nabiwino tanalo ka:kiyatawaoma:na:.”
23 Ebene Ya:sute ebeno waloma:tapiatamo polobigate tabo diya ebo
analiya, “Godokono kalakala kawonomo la:godolo bitana, mabu la:
la:imano balida:mo ebeno iyaiya tanalo wadenomamo nulamenamata!
24 Ebema: nale la: analemata, dopamo tetelo Godokono woki awokalimipi
ega:walo kawokawo elawodubu iba:te ubi kawonomo iyatinamiya
la:le dulama:wenama ebe kawokawo tanalo ulaema:, wiyasiya iba:te
ka:modobiya:, ega:walo ibi ubila la:le dolowiawenama ebe tanalo
kolowioma:, wiyasiya iba:te ka:modobiya:.”

Samaliya Opo Dubuno Nilakapo Tanalono Oi

25 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa idi ubila Ya:sukono mulo
tanalo ka:puima:, da: nanitabola: o da: nanitaboa:, ebema: ebete pete
ebetamo na:pegiya, “Iyatulamedawa, na beda: tanalo osiyodilote uwomua:
igilo ebo na:kelaemo?”
26 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Godote Bukamo ebeno Totomu
Tabo dakuloliya, ebe tanalate a keba kunu kiyatuamenale? Ebe iyaiya
tanalono magumu keba kunula:ka:?”

27 Ebe dubute nowamiya, “Godokono Bukate ma kunu gena, ‘A:ma:
a:imano Kawodawa Godoko nilakapolo nemalagidilona, a:imano tepo
magumunomamo ega:walo a:imano uliyanano elawamo, a:imano elawo
kawonomamo ega:walo a:imano woki kawonomamo,’ ega:walo totomu
tabo idi ma kunu bitana, ‘A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, mod-
obola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo
nemalagidilona.’ ”
28 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: nani tabo geata. A:ma: me tanalo
osiyodilawete ebo bigilonama:ta.”
29 Ebe dubute Ya:sukono taboma: ilipote wiyasiya ebeno ilipo waminalo
ma kunu giya, “Na niyakabolo dokolina, ebe lumagi potelela:ka:? Na poko
na:kowalubinamo?”
30 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Dubu idite Yelusalema kawo
duliyomolone Yeliko duliyomolamo eba niwisigitalo pilo dubate ebe lawete
ebeno pupuliono inamabu pupukulamelemete ebe ebo anagalimiya. Ebene
ebeno elawote dolopoligi iba:te ebe ebamo atepapate gito tolamiya.
31 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameodawate ebe gabodo eba pitalo
ebe pumite niyakabodo gito nodoliatepi.
32 Ebene Libai gudawate* ka:pete atumu ka:powageli. Dubute dekapitani
ebete ebamo pemaigate ebe ebo pumi, wiyasiya ebete walubi ebetamo
ka:piyatia:, gito ka:nodoliatepi.
33 “Ebene ebe gabodo da:piti, dubu idi ebe Yu lumagia:, ebe Samaliya opo
dubula,† ebete ebamo pemaigate ebe dubu da:pumi ebeno tepo magumulo
nilakapo kawonomo piyati.
34 Ebete ebetamo pete olibi kikopuno ii ega:walo wade mulamula
ebeno bugomamo abutilamelemete kaliku apuapuamo gito matuolam-
olemi. Ebene ebete ebe dubu ebeno donoki-goeo unamo adipite duliyomolo
ida:mo ebo magati, ebe duliyomololo kapela epate delaonaka ebete ebe
motolo ebe dubu wadenomamo nowalubi.
35 Egela idilo Samaliya opo dubute netewa mani moto namutudawatamo
eba ikamelo negi, ‘A:ma: me dubu wadenomamo nowalubinatiye. Me man-
ite modoboa:no, nale walo da:ka:pemo a:ma:tamo walo ka:ka:pa:wiyamo.’ ”
36 Ebene Ya:sute tabo moga:melo Godokono Totomu iyatulamedawatamo
negiya, “A:imano woki keba kunula:ka:? Pilo dubate danagalimiya ebe
dubutamo netewa-kapiyate da:pelamiya, ibi magumulo potele ebe walu-
bidawama: ka:pedile? Ega:walo ebe niyakabolo dokolina ebako lumagimu
potele ka:pedile ebetamo nilakapo kawokalima:?”
37 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawate tabo eba wiyalo negiya,
“Yua: lumagi kapiyate ebe kawonomamo pa:nilakapoimi.”
Ebene Ya:sute negiya, “A:imano tabo nanitabola. Modobola, a:ma:
toawete epatamo nilakapo ma kunu nanawokaliminakiye.”

Ya:sute Matako Ega:walo Ma:liko Ibino Motamo Bae Nama: Da:nodoliya

---

* **10:32:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epo magumulo 12 gu na:pola:namiya, me Libai gu ebe idila. Ebe gu kapiyate Godokono woko osiyodilonamiya Yu epo epetapiatamo. Ma kunu Yelusalemalo da:enami ebe Godoko Amamateno Iya Motolo Libai gu dubate woko a:ka:tuwa: osiyodilonamiya, ebene iyaiya duliyomololo atumu ibi epetapiate Yu epono balidi ibilamole motolo oale alapiopima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate Godokono Totomu iyatulamepima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate tabo anagiyamidapima: eda:onamiya. † **10:33:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Samaliya opo epo ega:walo Yu epono dowateui tanalo iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Luk 9.51-56 buka apuno walubi tabo numiye.

38 Ya:sute ebeno waloma:tapiago Yelusalema gabodo eba tolamitalo
iba:te duliyomolo ida:mo da:nemaimiya, ebe tetelo kamiyale idi ebeno
mailo Matatela ebete Ya:suko kalakalago naniya ebete ebeno motolo bae
ka:penama:.
39 Matakono ekawino mailo Ma:litela, ebene Ya:sute motamo da:nodoliya
Ma:lite ebeno agowa mabuamo pokolite Kawodawa Ya:sukono iyatumi
tanalo wadenomamo olowiuti.
40 Wiyasiya Matate a:ka:tuwa: bae okalimi tanalo eba osiyodilutalo ebe
ubia:noma: eda:te Ya:suko ebo paniya, “Kawodawa, a:ma: na:kuma:wita
naimano ekawite na kowalubinita:? Tanalo bilibilinomo na a:ka:tuwa:
osiyodilolitamo, ebema: modobola a:ma: ebe nana, ebete pete na
na:powalubinina!”
41 Kawodawa Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Mata, Mata! A:ma:
egege tanalo bilibilinomo osiyodilolema: woki bilibilinomoma: editata.
42 Wiyasiya kapiya tanalote kawonomoma: deda:na, Ma:lite ebe wade
tanalo umite elawe, epate walone ebegodone a:kelaema:na:.”

11

Ya:sute Godotamo Towetowe Tabo Gela Tanalo Ebe Waloma:tapi Diyatulamiya

Ma:t 6.9-13; 7.7-11

1 Egela idilo Ya:sute diyamoa: opolo Godago tabo gelitiya. Ebe
tanalo dolopoligiya ebe waloma:tapi magumulo idawate ebe naniya,
“Kawodawa, Yonete ebe waloma:tapi iyatulami iba:te Godotamo keba
kunu da:towetoweonakoma:na:, ebema: modobola a:ma: a ebe atu tanalo
na:kiyatuama:.”
2 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: Godotamo towetowe tabo ma kunu
negelanakiyala:,

‘Aimano Nabiwi, modobola a:imano talena mailo
epate nadipatema:na:,
ega:walo modobola a:ma:le Kawo Elawodawama: deda:wena
ebe tanalote napawokalamene.

3 ‘Ega:walo modobola a:ma: me egelano bae
atamo modobolo nikaeama:.
4 Ega:walo epetapiate atamo kuba dosiyodilolena,
ale ebe kuba egebolelamete ka:dodolomatililaemalema:,
ebema: modobola a:ma: atumu
aimano kuba egeboleama:wete na:dodolomatiliama:.

‘Ega:walo Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta magumulo
a:ma:le wiyasiya a eba walubilo
a:imano wade gabodo nemagataenakiye.’ ”

5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Diyala, la: magumulo lumagi idite
sele tetenomolo ebeno namutudawatamo tote ma kunu da:negemene,
‘Naimano namutudawa, modobola:ka: a:ma:le na nowalubina:? Natamo
netewa-kapiya bae apuapu nikanama:,
6 mabu naimano lumagite mulu opone walo a:kolowami, wiyasiya
nagodolo bae puliyanomola nale ebetamo ikaema:!’

7 “Wiyasiya moto gulo da:luta, ebete tabo ma kunu kegemene, ‘Ao,
a:ma: temeteme natamo akoikanama:la:. Na gigiyu a:kodakodaiminakamo,
ega:walo na atumu guda:go nowatanamo, ebema: modoboa: nale maigate
bae a:ma:tamo ikaema:.’
8 “Wiyasiya a:ma:le a:imano namutudawa toweome tanalo atepa:no,
a:ma:tamo beda: tanalote na:ka:pemaigamene? Iyo, ebete maigate a:imano
iyaiya modoboa: tanalo ka:modoboilaemene, wiyasiya ebete a:ma:tamo bae
eba ikamelo a:ma: ebeno namutudawama: a:kegemene, mabu ebegodolo
kalakala puliyala. Ebema: mabu keleka: ebete a:ma:tamo walubi diya-
timene? Mabu a:ma: towetowedawagodolo ilipo tanalo kitana:, ebete a:ma:
ebe mabunomoma: kowalubima:ta.”
9 Ebene ebe tabono magumu eba awokalimilo Ya:sute negiya, “Nale
la:tamo gemo, la: Godoko na:toweoma:la:, ebete la:tamo kikalaema:ta. Iyo,
la: ebeno wade tanalo nowadiala:, la:le kuimamota, ega:walo la: gigiyu
nanakamiala:, ebete la:tamo ka:iyamidamene.
10 Numa:la:, piyate Godoko da:toweomenaka iba:te ebegodone
kelaema:na:, ega:walo piyate ebeno wade tanalo dowadinaka iba:te
kuima:na:, ega:walo piyate gigiyu danakaminaka ebete iba:tamo
ka:iyamidamene.
11 La: magumulo kebe dubu ebeno gudute ebe namoma: da:toweoemene,
wiyasiya ebetamo bu kalu ba:kikaemene?
12 Ega:walo a:imano gudute a:ma: kakaba kikopuma: da:toweometamene,
a:ma: wiyasiya ebetamo gopowaidubu ba:kikama:emene?
13 Numa:la:, la: wadewade epoa: wiyasiya la: iyatawalata la:imano
guda:tamo wadewade bae ikalaema:, ebema: la:imano Unu Duliyomolono
Nabiwi atumu iyatawanomola ebeno Wade-talena Uliyana epatamo
ikalaema:, piyate ebe da:toweomenaka iba:tamo kikalaemene.”

Ya:suko Ega:walo Biyesibuluko Ibino Tanalo*
Ma:t 12.22-30; Mak 3.20-27

14 Ebe tetelo tabo kiyawaoa: kuba uliyanagono dubu ebolo okolinami,
ebene Ya:sute ebegodone kuba uliyana dalibiya ebete tabo kiyawao ebo
wagilimiya. Ebema: epo bilibilinomo epetapiate Ya:sukono tanaloma: eba
anoanoutalo,
15 wiyasiya epetapiate negelitiya, “Biyesibulukono elawote ebegodolo
bitana. Ebete kubakuba uliyanano Kawodawano elawamo alibolenako,
Godokono elawamoa:!”
16 Ebe tetelo epetapiate ubi iyatiya Ya:suko kuba gabamo
kowabuga:tama:, ebema: iba:te ebe naniya, “A:ma:godolo Godokono
elawo nanitabolo ditana, anoano tanalo idi nosiyodila ebe tanalo atamo
kawokalima:ema:.”
17 Ebema: Ya:sute ibino kuba woki iyatawate iba:tamo negiya, “Numa:la:,
kapiya duliyomolono epate tetedo dadikanalema:na: ebe duliyomolote
ka:kubamene, ega:walo kapiya motono epate tetedo dadikanalema:na:
ibino motote opamo kekagamene.
18 Ebema: Saitanakono woki ma kunula, ebete ebeno kubakuba uliyana
epagodone akalibola:le, mabu ebete eba kunu dowagelemene ebeno woko
osiyodilo elawote kolopoligomene. La:le naimano tanaloma: negelamata,
‘Ebete kubakuba uliyana Biyesibulukono elawamo alibolenako.’

---

* **11:13:** Biyesibuluko ebe Saitanakono nopodawa idila, ebete Yu epono opolo Saitanakono opodawama: eda:nami, atumu Tabo epono opolo Monoiko bokolina.

19 Ebe tabo degelaema nanitabola:ka:? Ao, nanitaboa:. La:imano
tanebapiate kubakuba uliyana dalibolenaka, ebe elawo iba:tamo potele
kikalamenakole? Iyo, Godotela, Saitanatea:! Ebema: ebe la:imano
tanebapino wade osiyodilo tanalote la:imano kuba woki awokalimina.
20 Me tanalo nanitabola, nale kubakuba uliyana Godokono elawamo
epagodone alibolenakomo, ebema: modobola la: me tanalone kiyatawao-
mamota, Godokono Kawo Elawodawano tetete la:tamo ebe a:pe.
21 "Numa:la:, Saitanako ebe elawodubu idi keba kunula:ka: eba kunula,
ega:walo ebete pilolo duwatiya ebe epo ebe ebeno motono inamabula.
Ebema: kebe tetelo elawo dubute ebeno gowelaono inamabu uwatete ebe
a:ka:tuwa: ebeno moto wadenomamo datila:namene, motono inamabuate
wadenomamo ka:pola:nama:na:.
22 Wiyasiya dubu idi ebeno elawote dopo dubuno elawo dodolina, ebe
dubute pete gowela tanalo eba posiyodilolo dopo dubu kapanagalim-
iomene. Ebene ebete ebe dubuno gowelao inamabu ega:walo motono
inamabu uwatete ebeno namutupiatamo kanalabaolaemene.
23 "Nanitabola, kebe lumagite na walubinia:no ebete naimano gowelao-
dawama: eda:na, ma kunu ebete epo kapiya baiamo magaelema: nago woko
osiyodiloa:no wiyasiya ibi iyaiya alibolenako."

Kuba Uliyanate Lumagitamo Walo Da:ka:pemene Ebe Tanalo
Ma:t 12.43-45

24 Ebene Ya:sute negiya, "Kuba uliyanate lumagi idigodone
da:nemaigamene, ebe tetelo ebete gagale opamo tote okoli bai idi
kowadinatomene. Wiyasiya ebete wade okoli bai numia:no ebe
a:ka:tuwa: ebetamo kegemene, 'Nale datepimo ebe atu okoli baiamo
walo ka:ka:tomamo.'
25 Ebete walo ka:pete ebe okoli moto wadenomamo moda:midala
ega:walo inamabu wadenomamo alomola, ebete ebe moto eba kunu
da:ka:puimene,
26 ebene ebete walo ka:tote sebeni kuba uliyana epetapi kanad-
abuilite ka:kemagaelemene, iba:te ebe motamo podolote ebolo kilukuli-
nama:. Numa:la:, walone da:pelaema:na: ebe kuba uliyanate kawokawo
kuba ba:posiyodilolenakoma:na:, dopamo dokolinami ebe kapiya kuba
uliyanano okoli eba kunua:. O ebe lumagi niyala! Ebe dopamo kela:mo
kubadopola, wiyasiya me tetelo ebete kubanomoma: eda:."

Godokono Nanitabo Kalakala Tanalo

27 Ya:sute me tabo eba kiyawautalo, epo magumulo kamiyale idite ebe-
tamo kawonomamo negiya, "A:ma: dalaimitiyala ega:walo nono a:ma:tamo
dikametiyala, ebe kamiyaleno kalakala beda: kawonomola:ka:!"
28 Wiyasiya Ya:sute negiya, "Modobola a:ma: nanitabo tanalo idi ne-
malagidila. Piyate Godokono tabo olowiote ebetamo da:tudila:oma:na:,
ebeno nanitabo kalakalate ebe epo kapiyagodolo bitanamene."

Epate Anoano Tanalo Uima: Ubi Diyatiya
Ma:t 12.38-42

29 Epo bilibilinomate Ya:suko a:wa:midate eba lamota:onalo ebete
iba:tamo negiya, "Me tete epo kubakubanomola! Ibi ubi kawonomola
Godokono elawo awokalimino anoano tanalo kuima:, wiyasiya Godote
tanalo idi iba:tamo akawokalimene. Nanitabola, ebete ebeno woki
awokalimidawa Yaonado dawokalimiya, ebe anoano tanalo kapiya
iba:tamo ikalamiya.

30 Iyo, Godote Yaonakono okoli tanalodo Niniba kawo duliyomolo
epatamo ebeno elawo awokalimiya, ebene ebete atumu Epono Naniwido
ebeno elawo walo kakawokalimene me tetelo dilukuliona ebe epatamo,
wiyasiya anoano tanalo idi iba:tamo a:kosiyodilomene.
31 “Ega:walo me tanalo idila. Godote epono tanalo danagilamelelaemene,
ebe Kawo Egelalo Siba opo epono Kawo Elawo Kamiyalete maigate la:
Yu epo kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe Yua: kamiyalete mulu
oponomone piya Isalaela opamo Kawo Elawodubu Solomonokono mulo
tabo ka:polowioma:. Ebe tetelo ebe ubila Godokono mulo Solomonogodone
laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono Naniwino tanalo la:tamo eba
awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La: numa:la:, Epono Naniwino
mulote Solomonokono mulo nodoliona!
32 Ega:walo Godokono Kawo Egelalo Niniba duliyomolo epate maimiote
la: atumu kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe Yua: epate Yaonakono
tabo dolowiya iba:te ibino kubane Godotamo olobiliya. Ebe tetelo ibi
ubila Godokono tabo Yaonagodone laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono
Naniwino tanalo la:tamo eba awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La:
numa:la:, Epono Naniwino elawote Yaonakono elawo nodoliona!”

Godokono Alote Lumagino Tepo Magumamo Opega Tanalo
Ma:t 5.15; 6.22-23

33 Ebene Ya:sute negiya, “Lumagite ebeno wuiki alo pite wamina baiamo
a:kiyatimene, ega:walo ebete bagowo magumamo a:kiyatimene, wiyasiya
ebete awokala baiamo kiyatimene, ebene epate ebeno moto guamo
da:nodoloma:na: iba:te ebe wade alo ebo ka:nuima:na:.
34 “A:imano apeno alo ebe a:imano balidila. Ebema: a:imano ba-
lidite wadenomamo da:pukuilaemene a:imano tepo magumuno alote
atumu wadenomamo ka:ka:pukuilaemene, wiyasiya balidite wadeno-
mamo pukuilamea:no a:imano ape kawonomote idoko magumulo ki-
tanamene.
35 Ebema: a:ma: nanisiwale, a:imano tepo magumuno alote idokoma:
akoeda:la:!
36 A:imano ape kawonomote alo magumulo ditanamene ega:walo
a:imano ape apu idoko magumulo itana:no, ebe tetelo a:ma: kawonomamo
ka:pukuilaema:ta, wade wuiki alote a:ma: da:pukuimitana eba kunu.”

Ya:sute Pa:lisi Tanebapi Kawonomamo Danaliya
Ma:t 23.4-7,23-36; Mak 12.40; Luk 20.46

37 Ya:sukono tabo kiyawao dolopoligiya Pa:lisi tanebapi dubu idite ebe
naniya ebete ebegodolo bae ka:penama:, ebene Ya:sute ebe dubuno mo-
tamo nodolote bae nama: gito nokoliya.
38 Wiyasiya Ya:sute ebeno koto ukulalea:no bae nama: da:nokoliya,
ebema: ebe Pa:lisi tanebapi dubute kawiya la:wiya.
39 Ebene Ya:sute ebe naniya, “La: Pa:lisi tanebapi la:imano kalili
ega:walo meleki unu apu ukulalenakomata, wiyasiya la:imano tepo magu-
mulo da:pola:na ebe inamabu kukulala:wenakoa:, ebema: la:le dosiyo-
dilola:wenakoma ebe pilo tanalo ega:walo kawokawo kuba osiyodilole
tanalo epetapi tabokaonomola!
40 Eiye, la: daedale epolata! Godote lumagino unu tama osiyodilote
ega:walo magumu ako-osiyodiliya,
41 ebema: modobola la:imano melekilo ega:walo kalililo beda: inamabu-
ate ka:pola:nale, la: inamabua:piatamo gito nikalamola:la:! Iyo, ebe tanalo
magumudo la:le la:imano tepo magumuno kuba kukulalemamota.

42 “Nanitabola, la: Pa:lisi tanebapi kuba wiya kawonomo kelaemamota!
La: la:imano pali inamabu bilibilinomo magumulo teni apuapu eba
anagilamolelo Godotamo ebeno apu wadenomamo ikameonakomata.
Ebe tanalo magumulo la: kapiya tanalo da:pesonomo kawotawenakoa:,
wiyasiya kawokawo tanalonomo epetapi osiyodilolema: la: wadenomamo
kemalagidilola:wena:, ma kunu la: epagodolo tuputupulo kilukula:wena:
ega:walo Godokono nilakapo kawokalima:wena:. Ebema: modobola la:
ebe kawokawo tanalo nosiyodilolenala: ega:walo atu tetelo egege tanalo
osiyodilolema: akododolomatila:la:!
43 “Nanitabola, la: Pa:lisi tanebapiate kuba wiya kawonomo kelae-
mamota, mabu balidi ibilamole moto gulo la: ubila kawokawo dubuno
ilukuli bailo ilukulima:, ega:walo la: ubila la:le inamabu olowame bailo eba
wapata:lamelo epate la: ulametate ebo kowalogoletama:!
44 Nanitabola, la:tamo da:pemene ebe kuba wiyate kawonomoma:
keda:mene, mabu la: epono a:ela ape waminaole bobo keba kunula:ka: eba
kunulata! Ma kunu epate iyatawa: abale inamabuate da:pola:na, ebema:
iba:te iyatawaoa:no ebana wapata:lamena.”
45 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa idite Ya:sutamo negiya, “Iy-
atulamedawa, a:ma: Pa:lisi tanebapi tabamo da:kubailama:wa:, a:ma: ebe
tabamo a atumu a:kemalogoa:ta!”
46 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, la: Godokono Totomu
iyatulamepi, la: atumu kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la:
la:imano totomu tabamo epatamo iyaiya mibomibo tanalo ikalamenako-
mata! Iyo, la:imano totomu tabo epate mibomibo inamabu okolamo
dowaguatena eba kunula, ebema: la:le ibino mibomibo dulama:wenakoma
walubi tanalo da:pesonomo idi kiyata:wenakoa:, koto makupiola:wete gito
lamota:onanakomata.
47-48 Nanitabola, la:tamo da:pemene ebe kuba wiya kawonomoma:
keda:mene, mabu la:imano ewoniate Godokono woki awokalimipi
nanitabolo anakapulamenakiya, wiyasiya ka:lo la: la:imano ewonino
iyaiya osiyodilole tanalo kubama: gela:no ibi emoiolenakomata. Eiye!
Ebe mabuma: ibino kubate la: magumulo atumu ba:kitana, wiyasiya
la: ebe kuba waminalo la:imano ewoniate danakapulamenakiya ebe
tuputupupino bobo bai wadenomamo osiyodilolenakomata. Ebema:
numa:la:, ebe tanalote la:imano mena netewa tanalo awokalimina, mabu
la:imano tepo magumulo atu kuba osiyodilole ubi ba:ka:pola:na Godokono
wokopinomatamo!
49 Ebe mabuma: Godokono Mulo Tabote ma kunu gena, ‘Nale epatamo
naimano woki awokalimipi ega:walo naimano alibolepi epetapi kanalibole-
mamo, wiyasiya iba:te ebe wokopi ubia:nola, ebene iba:te ibi epetapi eba
anakapulamelo epetapiatamo temeteme bikalamenakoma:na:.’
50 Ebema: me tete epate kuba wiya kelaema:na:, mabu me opono wagilimi
mabune iba:te Godokono woki awokalimipi anakapulamenakiya.
51 Iyo, A:ibolokono kalimate opamo deka:ka:liya, ebe tanalo wagilimi
mabula. Ebene iba:te tuputupu wokopi epetapi bilibilinomo anakapu-
lamete, uwomu tetelo Godoko Amamateno Motolo Sekalayako ebo kanaka-
pumiya, iyo, ebete ebe Motono Talena Bai ega:walo Godotamo kalimagono
ikameo bai tetenomolo eba utitalo, iba:te ebe danagalimiya ebete gito
a:iya. Ebema: na la:tamo nani tabonomo gemo, me tete epate ebe kuba
bilibilinomo mabuma: wiya nanitabolo kelaema:na:!
52 “Nanitabola, la: Godokono Totomu iyatulamepi, la:imano kuba wiy-
ate kawonomoma: keda:mene, mabu la:le epono gabo mopilamenamata
iba:te Godogodone iyatawa kelaema:! La: a:ka:tuwa: ebeno wade tanalo

laema: ubia:nola, ebema: piyate ubi diyatina wiyasiya la:le ibi atumu
na:kodiyobolenamata!”
53 Ebene Ya:sute ebe motone da:piwisigiya, ebe tetelo Godokono To-
tomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi iba:te kawonomamo dowaote
Ya:sukono tanaloma: tabo kubanomamo gela ebo wagilimiya. Ega:walo
ebe tetene wagilimite iba:te Ya:sutamo da:pelamenakiya iyaiya tanalo ebo
pikiyawaomenakiya,
54 mabu ibi ubila ebe kuba gabamo eba wabuga:talo ebete iya tabo
kubanu gelo ebe ebo kelaema:.

12

Ya:sute Mena Netewa Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya
Ma:t 10.26-27

1 Tete idilo epo bilibilinomate Ya:suko uima: daladabutiya iba:te
mupuma:tiua:go pelamitiya, idite idi mupiamidanaki, idite idi mupi-
amidanaki, eba kunu wagelitiya. Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi
nanaliya, “La: nanisiwale! Palowa baete a:ka:tuwa: unamo demaiga, Pa:lisi
tanebapino amama tanalo eba kunula. Ebema: mako amama tanalote
la:tamo akopemaigala:, mabu ebe amama tanalo ebe ibino mena netewa
tanalola.
2 Numa:la:, kebe itiole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote ka-
wokalilaemene, ega:walo waminaole tanalate da:pola:na walone epate
kulamolema:na:.
3 Ebene la:le idoko tetelo da:kiyawawenakoma, epate wiyasiya alo tetelo
kolowioma:na:, ega:walo moto gulo la:le gananalo degelawenakoma, ebe
iyaiya tanaloma: iba:te tabo madodo eba adipatelo epo bilibilinomatamo
kawokalilaema:na:.”

La: Poko Na:ka:tolema:wenama
Ma:t 10.28-31

4 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Naimano namutupiala:, nale la:tamo
gemo, ape anakapulame iyatawaopi akotolelama:la:. Iba:te la: danakapu-
lametamene, iba:godolo elawo idite a:kitanamene la:imano uliyanano igilo
kubailaema:.
5 Ebema: la: poko na:ka:tolema:wenama? Ebe Godotela, la: ebe kapiya
na:tolemenala:, mabu ebegodolo elawo bitana epo anakapulamete Ela
Opamo iyalekema:. Iyo, na nani tabo gemo, ebe kapiya na:tolemenala:!
6 “Numa:la:, epate paibu piliyo olaola netewa toea maniamo uwatema:
gelanaka, ebe olaolano igilo kawokawoa:, wiyasiya Godote ebako da:peso
ola kapiya a:ka:dodomatimene.
7 Ega:walo me tanalo nanitabola, la:imano watono eke bilibilinomo
Godote iyalo tetelo eka:la:mioliya, iyo, la:imano iyaiya tanalo ebete iy-
atawanomola. Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:oala:. Ebeno ni-
lakapo olaolatamo nanitabolo bitana, wiyasiya ebeno nilakapo la:tamo
kawonomoma: eda:te ilukulina tetelo bitanamene!”

Epono Ololo Apulo Ya:suko Awokalimi Tanalo
Ma:t 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la: analemata, kebe lumagite
awokala degemene, ‘Na Ya:suko waloma:tadawala,’ na Epono Naniwite
atumu Godokono nopopino ololo apulo kegemamo, ‘Me lumagi ebe
naimano ekawila.’
9 Wiyasiya kebe lumagite na iyatawa:noma: degemene, na atumu
Godokono nopopiatamo ebe iyatawa:noma: ka:kegemamo.

10 “Ega:walo kebe lumagite Epono Naniwino tanaloma: odiyobo tabo
da:kiyawaomene, Godote ebeno kuba egeboleme iyatawala, wiyasiya kebe
lumagite Godokono Uliyanano osiyodilo tanaloma: kubama: degemene,
Godote ebe kuba egebolemete a:ka:dodomatimene.
11 “Ebema: iba:te la:imano tanalo kanagilamelelametama: Yu epono
balidi ibilamole motamo la: demagataletamene, ebe tetelo la:le gaba-
mani dubu ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:tamo kebako tabo kege-
laema: woki bilibilima: akoeda:oala:, ma kunu, ‘Na beda: tabo na:kegemo?
Ega:walo na iba:tamo tabo keba kunu na:ka:wiyamo?’
12 Numa:la:, Godokono Uliyanate ebe tetenomolo la:le iba:tamo
da:kiyawaema ebe tabo la: kiyatulaema:ta.”

Daedale Inamabu Bilibilinomagodawano Iyatulame Oi

13 Ebene epo bilibilinomate Ya:suago da:pola:niya, lumagi idite ibino
taneba magumulo ebetamo negiya, “Iyatulamedawa, naimano naniwi
nana, aimano nabiwite atamo da:miyapaeami ebe inamabu bilibilinomo
ebete wadenomamo nalabalemene.”
14 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Dubu, a:ma: potele kanatiya nale
la:imano tanalo anagiyamidadawama: keda:ma:?”
15 Ebene ebete epo bilibilinomatamo negiya, “La: nanisiwale! Inamabu
uwate ubi tanalote la:tamo akopemaigala:, mabu lumagite inamabu bilibili-
nomo eba uwatelo nanitabo igilo ebo a:kuimene.”
16 Ebene Ya:sute iyatulame oi idi iba:tamo ma kunu kiyawaiya, “Inamabu
bilibilinomagodawa idite okolinami, ebeno opolo pali inamabuate kawono-
mamo apepeonamiya.
17 Ebene ebe a:ka:tuwa: ebeno wokilo negi, ‘Naimano pali inam-
abu alomono moto modobolo ka:pola:na:, ebema: na beda: tanalo
na:kosiyodilomo?
18 Oe! Na ma kunu kosiyodilomamo. Nale naimano pali
inamabu alomono moto anabuilamete olioli moto kawokawo walo
ka:ketemotemamo, ebene ebe moto magumamo naimano pali inamabu
ega:walo kawokawo inamabu epetapi kalomomamo.
19 Ebe tetelo nale naimano tepo magumulo kegemamo, ‘Na kawo
dubunomola! Na kawokawo inamabu wadenomamo alomimo, ebema: na
ulama epetapi bilibilinomolo kodakoda woko osiyodiloa:no, na bae kena,
elawo da:imi obo ka:ni, eba kunu kalakalago gito bokolinamo!’ ’
20 Wiyasiya Godote ebetamo negi, ‘A:ma: daedale lumagilata! Ka:lo
idokolo nale a:imano igilo kelaemamota, ebene a:ma: a:ka:tuwa:
a:imano tanaloma: dalomawenamiya ebe inamabu bilibilinomo potele
na:kuwatemene?’ ”
21 Ebema: Ya:sute ebeno uwomu tabo ma kunu giya, “Lumagi a:ka:tuwa:
ebeno tanaloma: inamabu dogodogokobi eba midililo wiyasiya ebeno tepo
magumamo Godokono wadewade tanalo alomoa:no, ebe ebako daedale
dawala.”

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo
Ma:t 6.25-34

22 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Nale la: analemata,
la:imano ilukulio tanaloma: woki bilibilima: akoeda:onala:, iyo, la:le nao
inamabu ega:walo pupuliono inamabu uwatema: kawonomamo akoma-
lagidilola:la:.
23 Numa:la:, nao inamabu ega:walo pupuliono inamabu iba:te ka-
wokawoma: keda:ona:, mabu nao inamabute lumagitamo nanitabo igilo

a:kikaemene, ega:walo pupuliono inamabuate atumu ebeno ape uwomua:
tetelo a:kowalubinamene.
24 Ebema: la: owaowa olaolano tanalo nemalagidilala:, iba:te pali
inamabu kamiona: ega:walo iba:te pelamete naono pali inamabu
ka:petapionakoa:, iyo, ibino pali inamabu alomono moto puliyala, wiyasiya
Godote iba:tamo bae modobolo ikalamenako. Numa:la:, Godokono
nilakapo nanitabolo bitana olaolatamo, wiyasiya ebeno nilakapo la:tamo
kawonomoma: eda:te uwomua: uwomua: tetelo bitanamene.
25 Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:oala:. Lumagi ebe a:ka:tuwa: ebeno
a:e tete egela ida:mo keba kunu na:kiyatimene, ega:walo ebete ebeno igilo
keba kunu na:kegeyageyaima:tepamene? Gabo puliyala, kitana:!
26 Numa:la: la: la:imano igilo tete da:pesamo geyageyailama:tepalema:
modoboa:, ebema: mabu keleka: la: iyaiya tanalo epetapima: woki bilibili-
nomoma: deda:wenama?
27 "La: me opono kaiyakaiyano tanalo nemalagidilala:, iba:te woko
kosiyodilolena: ega:walo pupuliono inamabu kosiyodilolena:. Nale
la: analemata, Kawo Elawodubu Solomonote inamabu bilibilinomago-
dawanomoma: eda:nami, wiyasiya ebete wadewade tita:gono inamabu
da:pupulinaki, ebe kalikuno titi me opono kaiyakaiyano wade titite
nodoilina.
28 Numa:la:, me opono uwagate ka:lo napepeuta, dumutu epate elamo
kiyalekema:na:, wiyasiya Godote ebe nonoka inamabu tita:gonoma:
midilina, ebema: ebete atumu la:tamo pupuliono inamabu modobolo
bikalamenakoma:ta. La: me tanalo wadenomamo iyatawaoa:no la:imano
nanitabokobi midi tanalo Godotamo kawokawoa:!
29 Ebema: nao inamabu ega:walo obo nio tanaloma: kawonomamo
akomalagidilolenala:, ega:walo woki bilibilima: akoeda:onala:.
30 Me opo kawonomolo epate me inamabu woki bilibila:go olena, la:
wiyasiya eba kunu akowagelenala:, mabu ebe inamabu la:godolo modobolo
pola:na:no, la:imano Nabiwite iyalo iyatawanako.
31 Ebema: la: Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalo dopamo
nowadiala:, ebene la:imano modoboa: tetelo ebete la:imano iyaiya tanalo
ulamelelametate la:tamo modobolo bikalamenakoma:ta."

Godokono Unu Duliyomololo Inamabu Dogodogokobi Midili Tanalo Ma:t 6.19-21

32 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La: naimano sipi-goeogoeo taneba
da:pesolata, ebema: la: akotoletoleala:! Godote Kawo Elawodawama:
deda:na ebe wade tanalo la:imano Nabiwi ubila la:tamo ikalaema:.
33 Ebema: la: tolama:wete la:imano inamabu bilibilinomo maniamo
na:midiola:wete nigologolopiatamo mani na:nikalamola:la:, iyo, la: ebe
gabodo olopoligoa: mani gatele nosiyodilola:la:, ma kunu la:imano wade-
wade inamabuate Godokono Unu Duliyomololo ba:na:pola:lamenama:ta.
Ebe inamabuate ebolo a:kolopoligoma:na:, iyo, pilo epate a:kuwatema:na:
ega:walo nopaiate a:kenalema:na:.
34 La: nanisiwale! La:imano inamabuate kebolo da:pola:nama:na:
la:imano tepo magumuno woki atumu ebolo ka:na:pola:nama:na:."

Olowiolo Ilukuli Tanalo

35 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La: nanisiwale! Diyala, tanalo idite
la:tamo da:ba:pemene, ebema: la:imano kaliku pupuliawete nolosiyodilala:
ega:walo alo na:piala:.
36 Iyo, kawo dubuno wokopiate ebeno pe tanalo olowiolo keba kunu
kemakopelene, modobola la: eba kunu nilukuliniyala:. Numa:la:, ebe kawo
dubute oli kamiyala:go kapiyama: eda:te soliyomu baine da:pemene, ebeno

wokopiate ebeno pe tanalo dolowima:na: gigiyu kalakalago ebetamo gito ka:iyamidaema:na:.
37 Ebene kawo dubute da:pemene ibino kalakala kawonomoma: keda:mene, mabu iba:te ebetamo olowiolo eba ilukulinalo ebete ibi ebo pulame. Nale la: analemata, ebete ibino olosiyodilo tanalo pulamelelamete ebete ebeno lubudino kaliku pepekanate ebe a:ka:tuwa: iba:tamo wiya: wokodawama: eba pa:midilo, wokopiate ilukulite ebete iba:tamo wade bae ebo ka:pikalaemene.
38 Diyala, kawo dubute sele tetelo da:ba:pemene o walo apuamo da:ba:pemaigamene, ebema: wokopiate ebetamo eba olowionalo, ebete iba:tamo da:pemene iba:te kawonomamo kekalakalaoma:na:.
39 "Ega:walo me tanalo idi na:kemalagidilala:. Moto namutudawate pilo lumagino pe tete diyatawamene ebete ebe teta:mo kolowionamene, mabu ebe ubia:nola pilo dawate ebeno motamo ka:popegama:.
40 Ebema: la: atumu nolosiyodilala:, mabu diyala, la: olowioa:no eba ilukulinalo Epono Naniwite ebo da:ba:pemene."

Mulo Wokodawa Ega:walo Daedale Wokodawa Ibino Tanalo Ma:t 24.45-51

41 Ebema: Pitate Ya:sutamo negiya, "Kawodawa, a:ma: me iyatulame oi a kapiyatamo kegeawa: o epo bilibilinomatamola:ka:?"
42 Wiyasiya Kawodawa Ya:sute negiya, "Namutudawatamo da:tuduwatanako ebe mulo wokodawano tanalo keba kunula:ka:? Nanitabola, woko namutudawate ebe lawete wokopi epetapi ulamedawama: kiyatimene, ma kunu ebete ibino bae nao tetelo iba:tamo modobolo kikalamolemene.
43 Ebene ebe mulodawate woko wadenomamo eba osiyodilonalo, ebeno namutudawate pete ebeno tanalo da:puimene, ebe wokodawate kawonomamo kekalakalamene.
44 Na la:tamo nani tabo gemo, namutudawate ebe mulo wokodawano tanaloma: eba pekalakalalo, ebete ebe ebeno inamabu bilibilinomo ulamedawama: kiyatimene.
45 "Wiyasiya ebe wokodawate kuba woki lawete ebeno tepo magumulo ma kunu degemene, 'Naimano woko namutudawate tete geyageyadopolo nokolina, samamo kapena:,' ebe tetelo ebete woko osiyodiloa:no ebeno namutudawano bae kawiya nate elawo da:imi obo ebo ka:nimene, ebema: ebete daedalema: eda:te wokopi dubu ega:walo kamiyale epetapi alukole ebo kowagilimene.
46 Ebene ebe daedale wokodawate olowioa:no eba okolinalo ebeno namutudawano pe tanalo a:kiyatawamene. Ebe tetelo namutudawate pete daedale wokodawa kawonomamo panagalimiote kuba osiyodilolepi epetapiago kanalibomene ebeno kuba wiya ka:nelaema:.
47 "Nanitabola, kebe wokodawate ebeno namutudawano ubi tanalo iyatawate wiyasiya wade tanalo osiyodiloa:no, namutudawate ebe gaubamo kapanagalimiomene.
48 Wiyasiya wokodawa idite ebeno namutudawano ubi tanalo iyatawa:no ebete kuba idi ebetamo dosiyodilomene, namutudawate ebe kuba mabuma: wiya ka:pikaemene wiyasiya kawonomamo akapanagalimiomene. Numa:la:, epate lumagi iditamo wadewade inamabu dikameoma:na: iba:te kawonomamo walo uwatema: ka:kegelama:na:. Eba kunu Godote kebe lumagitamo wadewade tanalo bilibilidopo dikameomene, ebete ebe lumagino okoli magumulo atu wadewade tanalo ba:kolemenakomene."

Ya:sute Epono Gowela Mabuma: Eda:na
Ma:t 10.34-36

49 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Na me opo epatamo Godokono ela ebe
adaiyamo, iyo, ibino kuba wiya mabuma: na ubila Godote me opo samamo
kemadoema:.
50 Wiyasiya numa:la:, Godoko ubila ebete na a:e magumamo
kaduba:midanema:, ebema: ebe tanalote pea:no nale dopamo me opo
epono kuba mabuma: wiya idi iba:tamo a:kikalaemo.
51 La: na:kemalagidilawitama nale me opamo milo adaema: pe? Ao, na
epatamo milo ikalaema: ka:piya:, ibi anagiyamidalema: piyamo.
52 Numa:la:, naimano iyaiya tabono tanaloma: anagiyamida tanalote
epo magumulo ka:pemaigamene. Ebema: me tetene wagilimite moto
idilo paibu atu alailama:te da:pola:nama:na: ibi teta:mo anagiyamidalete,
netewa-kapiyate netewapiatamo gowelaopima: keda:ma:na: ega:walo nete-
wate netewa-kapiyatamo atumu gowelaopima: ka:keda:ma:na:.
53 Iyo, iba:te ma kunu ka:gowelaoma:na:, nabiate ibino koiatamo ega:walo
koiate ibino nabiatamo, menokobiate ibino buwelemela:tamo ega:walo
buwelemela:te ibino menokobiatamo, kamiyala:te ibino awino menokobi-
atamo ega:walo ebe menokobiate ibino etelamigatamo.”

Ya:sute Epono Iyatawa: Tanaloma: Degiya
Ma:t 16.2-3

54 Ebene Ya:sute epo bilibilinomatamo negiya, “La: egelate da:niwisigana
eba apulo bubu odolonalo duma:ema, la: ma kunu kegelamamota, ‘Ulamate
kowomene,’ ebene ebe tanalote nanitaboma: keda:mene.
55 Ega:walo me tanalo idila. La: awa ega:walo siyele ibino gowela tanalo
duma:ema ma kunu kegelamamota, ‘Egelate enaenanomoma: keda:mene,’
ebene ebe tanalote nanitaboma: keda:mene.
56 Iyo, la: me opola tobolola ibino iyaiya tanalo ulamole iyatawalata,
wiyasiya me tetelo Godote la: magumulo dosiyodilolena ebe iyaiya tanalono
magumu la: wadenomamo beda:ma: kiyatawawena:? Mabu la: mena
netewa epolata!”

A:imano Goweladawago Gelebadima: Eda: Tanalo
Ma:t 5.25-26

57 Ebene Ya:sute ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Beda: mabuma:
la: a:ka:tuwa: la:imano tanalo wadenomamo kanagilama:wena:?
58 A:ma:tamo da:dowana ebe lumagite a:ma: gabamani dubu kawotamo
demagatatamene, la: ebetamo nemaimia:no modobola a:ma: dopamo gow-
eladawago gelebadima: na:nediyala:. A:ma: ebe gelebadikobi midia:no,
nanitabola, ebete a:ma: kawo dubutamo kemagatama:ta, ebene kawo
dubute wiyasiya a:imano kuba anagiyamidametate a:ma: polisi dubutamo
eba nalibolo, ebete a:ma: idoko moto guamo ebo ka:niyatima:ta.
59 Na a:ma:tamo negemo, a:ma: idoko moto gulo eba nokolilo, gabamani
dubute kebako tete wiyama: a:ma: danatamene, a:ma:le ebako wiya mod-
obutinomo modobuta:wete duliyomolamo walo ka:ka:pema:ta, wiyasiya
a:ma:le ebe wiya modobutia:no a:ka:pemaigaemene.”

13

La:imano Kubane Olobila:oa:no La: Ka:elaomamota

1 Ebe tetelo Ya:suago da:pola:niya ebe epo epetapiate ebe naniya Ga:lili
opo epono tanaloma:, iba:te sipi-goeogoeo alukolete kalima Godotamo eba

ikameolo Paeletekono gowelaopiate iba:tamo pemaimite ebo panakapulamiya.

2 Ya:sute wiyasiya ebe epatamo negiya, “La:imano woki keba kunula:ka:? Ga:lili opo epo epetapi kubakubadopola:ka:, wiyasiya Paeletete danakapulami ibi kapiya kubakubanomola:ka:? Godote ibi kapiyatamo dowate kuba wiya ebema: kikalamile?

3 Ao, eba kunua:! Na la:tamo negemo, la: bilibilinomo la:imano kubane olobila:oa:no la: ebe atumu ka:ka:elaomamota.

4 Ega:walo me tanalo idi na:kemalagidilala:, Silomo idili motonomote kagate 18 epo danakapulami, ibino tanaloma: la:imano woki keba kunula:ka:? Ebe da:elaiya ibi kapiyate kubakubanomola:ka:, wiyasiya Yelusalema duliyomolo epo epetapi wadewade epola:ka:?

5 Ao, eba kunua:! Na la:tamo negemo, la: bilibilinomo la:imano kubane olobila:oa:no la: atumu ka:ka:elaomamota.”

Noloa: Da:imi Kewano Iyatulame Oi

6 Ebene Ya:sute iba:tamo me iyatulame oi tabo negiya, “Dubu idite ebeno pali magumamo da:imi kewa ami, ebene ebete walone da:imi tapioma: da:pi da:imi ka:pulamea:.

7 Ebema: ebete pali wokodawatamo negi, ‘Numa:, na netewa-kapiya ulamalo me kewalo da:imi dolenamo wiyasiya akulama:lemo. Modobola a:ma: nema:lia mabu me kewate pali ebe kubaimina.’

8 “Pali wokodawate wiyasiya negi, ‘Kawodawa, modobola:ka: na me kapiya ulamalo kuma:tepamamo. Na damela walo kelapate kewa mabuamo wade damela goeogoeono neago kaminaolemenatemamo,

9 ebema: diyala, ulama idilo kewate da:ba:nolomene. Modobola a me tetelo katepamalema:, a:kema:lima:, wiyasiya noloa:no kema:limamo.’ ”

Ya:sute Wokoa: Talena Egelalo Waba Kuba Kamiyale Wadekobi Da:midiya

10 Ebene Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute ibino balidi ibilamole motolo epo iyatulamiti.

11 Ibino taneba magumulo kamiyale idi okoliti, ebe 18 ulama magumulo kuba uliyanate ebetamo dikamiya ebe temetemete uminami, ebema: ebete tuduwatalo pata:nami, waba uwamidate wadenomamo utima: modobonomoa:.

12 Ya:sute ebe umite ebe eba ka:milo negiya, “Kamiyale, a:ma: dumitanamiya Godote ebe temetemeno ale epalamiolema:ta!”

13 Ebene Ya:sute ebetamo koto dowatiliya, ebe tetenomolo ebete waba uwamidate wadenomamo utite Godotamo kalakala tabo ebo adipatiya.

14 Wiyasiya balidi ibilamole moto namutudawate Ya:sutamo na:dowiya mabu ebete wokoa: talena egelalo ebe kamiyale wadekobi a:midiya. Ebema: ebe dubute epatamo negiya, “Sikisi egela ba:pola:na epate woko osiyodiloma:. La: ebe sikisi egelalo na:pelama:la:, me dubute la:imano tememe tanaloma: la: kowalubilitama:, wiyasiya aimano talena egelaloa:!”

15 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “La: mena netewa epolata! Wokoa: talena egelalo la: la:imano kau-goeo o donoki-goeo ibino ale pepalamiola:wete obo nio baiamo emagatalenakomata, a, nanitabola:ka:?

16 Wiyasiya me kamiyale ebe A:ibalayamakono buwele idila. Saitanate ebe 18 ulamalo ala:mo matuomeiya, ebema: Godokono talena egelalo ale ebe walubite ebeno ale depalamiolema: ebe wade tanalola!”

17 Ya:sute ebe tabo da:kiyawaiya ebe tetelo ebe odiyobopi bilibilinomate nilipoutiya, wiyasiya epetapi bilibilinomate nekalakalautiya mabu Ya:sute iyaiya tanalo bilibilinomo wadenomamo osiyodilolenami.

Mastada Kikopuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.31; Mak 4.30-32

18 Ebene Ya:sute negiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe
tanalo keba kunula:ka:? Nale ebe tanalo beda: ula:mo nakawokalimo?
19 Ebe tanalo ebe mastada kikopu keba kunula:ka: eba kunula. Dubute
amite, ebe da:peso kikopute apete kawo kewama: deda:mene, ebe tetelo
olaolate pelamete ebe kewa katomolo ba:pilukulionama:na:.”

Palowa Bae Gamagamaimino Tuwae Inamabuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.33

20 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
nale ebe tanalo beda: ula:mo nakawokalimo?
21 Ebe tanalo ebe ma kunula. Kamiyale idite modobo palowa lawete
gamagamaimino tuwae inamabu kela:mo aminalete ebo ewegedi, ebene
gamagamaimino inamabute palowa lawenomo eba lawelo palowa baete
unamo ebo maigi.”

Ta:kumi Gigiyuno Tanalo
Ma:t 7.13-14,21-23

22 Ebene Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo eba tolo ebete ka-
wokawo duliyomolo epetapi ega:walo egege duliyomololo epo iyatulama:go
tiya.
23 Ebe tetelo lumagi idite ebetamo negiya, “Kawodawa, epo bilibilinomo
magumulo kapiyakapiyanomate igilo mula: tanalo ba:kelaema:na:?”
Ya:sute iba:tamo nowamiya,
24 “La: Godokono Unu Duliyomolono ta:kumi gigiyudo opila:oma:
woki kawonomamo niyatinala:, mabu nale la:tamo negemo, epetapi
bilibilinomate ebe gigiyudo opila:oma: dowagelema:na: wiyasiya iba:te
a:ka:modoboma:na:.
25 Numa:la:, moto namutudawate maigate gigiyu demopimene, ebe
tetelo la: balalo putitatawete gigiyu eba panakamilo ka:pegelamamota, ‘Ka-
wodawa, gigiyu na:pa:iyamidaeama:!’ wiyasiya ebete ma kunu kegemene,
‘Na iyatawa: la:imano tanalo. La: kebe epola:ka:?’
26 Ebe tetelo la: ma kunu kegelamamota, ‘A a:ma:go bae naote da:imi obo
a:nionakima:, iyo, a:ma: aimano duliyomololo epo iyatulamenakiyata!’
27 Ebete wiyasiya la:tamo walo ka:kegemene, ‘Na iyatawa: la:imano
tanalo, la: kebene ka:pelama:ema? La: kuba osiyodilolepilata, nagodone
na:tolama:la:!’
28 Ebema: ebe tetelo la: muludopolo nutitatawete, la: Godokono Unu
Duliyomolo magumulo A:ibalayamako, Aisa:keko, Ya:ikoboko, ega:walo
Godokono woki awokalimipi bilibilinomo kulaemamota, wiyasiya Godote
la: iyabaiamo diyaleketamene, la: lalo eba oliomolelo kawonomamo kiimi-
mamota.
29 Numa:la:, ebe tetelo epo bilibilinomate me opo kawonomono apune
apune pelamolete, Godote Kawo Elawodawama: deda:na iba:te ebe duliy-
omolono soliyomu magumulo ka:pa:pola:nama:na:.
30 Nanitabola, ibi bilibilinomo magumulo walogabopiate wiyasiya
dopopima: keda:oma:na:, ega:walo dopopiate wiyasiya walogabopima:
keda:oma:na:.”

Ya:sute Yelusalema Duliyomolono Tanaloma: Tepo Temeteme Diyatawiya
Ma:t 23.37-39

31 Ebe tetenomolo Pa:lisi tanebapi dubu epetapiate pelamete Ya:sutamo
na:pegeliya, “A:ma: me duliyomolone iyabaiamo nalaula:, mabu Kawo
Elawodubu Elodite a:ma: anakapuima: ubi niyatina.”
32 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “La: tolama:wete ebe elawoa: tumu
gaatamo ma kunu na:negelala:, ‘Ka:lo ega:walo dumutu na kubakuba
uliyana epagodone alibolete temetema:gopi wadekobi ka:midiolemamo,
ebene nale pino naimano woko kopoliyamamo.’ ”
33 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Nanitabola, na ka:lo me duliyomolone
na:tutamo. Ka:lo, dumutu, ega:walo pino nale me gabodo tote Yelusale-
mamo ka:nemaigamamo. Mabu epate Yelusalemalo Godokono woki
awokalimipi anakapulamenakiya, ebema: modoboa: nale duliyomolo idilo
a:ema:, iyo, iba:te na atumu Yelusalemalo nakanakapunaema:na:.
34 “O Yelusalema, Yelusalema! A:ma:le Godokono woki awokalim-
ipi anakapulamenakota, ega:walo ebete a:ma: kowalubitama: dapalibole-
nako, a:ma:le ibi nokolamo mapelama:welo akanakapulamenakota. Tete
geyageyanomolo na ubi niyatinaimo a:imano epo naimano etakamo
kitakeamidalema:, kakabate ebeno gudi ditakeamidalenako eba kunu,
wiyasiya a:ma: ubia:noma: eda:namiyata!
35 Ebema: umu numita:, a:imano duliyomolote kubanomo ka:kubamene.
Nale a:ma:tamo negemo, a:imano epate na tete geyageyanomolo
a:kunaema:na:, wiyasiya a:imano walonepiate Godotamo ma kunu
degelama:na:, ‘A:imano mailago da:pita, ale ebe unamo kadipatemalema:!’
ebe tetelo nale walo da:ka:pemo iba:te na ebo kunaema:na:.”

14

Ya:sute Ape Alupae Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya

1 Ebene Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute bae nama: Pa:lisi
tanebapino watodawa idino motamo eba nodolutalo, ebolo da:pola:niya
ebe epate ebe balidi kodakodamo umitiya.
2 Ebe tetelo dubu idi ape alupae temetemete duminami, ebete Ya:sukono
ololo apuamo da:piya,
3 ebema: Ya:sute Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi
dubatamo negiya, “Aimano totomu tabote keba kunu kiyatuamenale?
Wokoa: talena egelalo lumagi wadekobi midima: modobola:ka: o
kubala:ka:?”
4 Wiyasiya iba:te tabo idi kegeliya:, ebene Ya:sute ebe dubu kotamo lawete
ebe wadekobi midite ebe ebo nalibiya.
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “A:imano gudute talena egelalo
damela gugamo da:negamene, a:ma:le ebe samamo ka:nowalubima:ta, a,
nanitabola:ka:? Iyo, ebe atu egelalo a:imano kau-goeote obo gula:mo
da:negamene, a:ma: atumu ebe samamo ka:nidimuima:ta.”
6 Ebema: iba:te ilipote Ya:sutamo wiya tabo gelama: ka:modobiya:.

Ya:sute Soliyomuno Amama Tanaloma: Diyatulamiya

7 Ebene tete idilo Ya:sute bae nao bailo eba okolitalo, moto namutu-
dawate dopamo deka:la:miya ebeno soliyomu bae ka:penaoma:, ebe dubate
da:pelamiya ibi ubila kawokawo epono ilukuli bailo pilukulima:. Ya:sute
ebe tanalo umite iba:tamo iyatulame oi idi ma kunu kiyawaiya,
8 “Dubu idite oli kamiyale lawe soliyomu osiyodilo tetelo ebete a:ma:
eba:go bae nama: danatamene, ebe tetelo a:ma:le kawodawano okoli
baiamo akonokoliala:. Diyala, kawo dubu idite da:ba:pemene,

9 ebema: soliyomu namutudawate pete a:ma:tamo ma kunu
ka:pegemene, ‘A:ma: eba:, nepauwa! Me kawo baiamo me dubute
ka:pokolimene!’ Ebe tetelo a:ma: eba ilipolo da:peso lumagino okoli
bainomo kelaema:ta.
10 Ebema: modobola a:ma: bae nama: da:pa:emene, ebe tetelo a:ma:
da:pesodawano okoli bainomote na:pelawiye, ebene soliyomu namutu-
dawate pete a:ma:tamo ma kunu ka:pegemene, ‘Namutudawa, me da:peso
okoli bai atepawete, kawo okoli bai nelawa:.’ Ebene bae denauta ebe epo
bilibilinomate a:ma: eba umitalo, ebete a:ma: eba kunu kekalakalaima:ta,
11 mabu nanitabola, lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kawoma: da:midimene
Godote ebe da:pesoma: ka:midimene, ega:walo kebe lumagite ebe
a:ka:tuwa: ebe da:pesoma: da:midimene Godote wiyasiya ebe kawoma:
ka:midimene.”
12 Ebene Ya:sute bae kebe motolo kenitiyale, ebete ebe moto namutu-
dawatamo negiya, “A:ma:le soliyomu dosiyodilaemene ebe tetelo a:imano
duliyomolo epo, ega:walo a:imano nanila ekakila, ega:walo a:imano kalima
epo epetapi, ega:walo a:imano opolo dilukuliona inamabu bilibila:gopi
akoka:la:miala:, mabu ebako epate a:ma:tamo walo ka:ka:wiyaoma:na:.
13 Wiyasiya a:ma: soliyomu dosiyodilaemene, ebe tetelo inamabua:pi,
agowa kubakubapi, ega:walo balidi tamiolamepi, ebakobako epo
neka:la:miye soliyomu baiamo,
14 mabu iba:godolo inamabu puliyala a:ma:tamo wiyaoma:. A:ma:le
eba kunu dosiyodilawenakomene, Godote a:ma: wadenomamo bowalubi-
nakoma:ta, ega:walo tuputupu epate a:e magumune demaimioma:na: ebe
tetelo ebete wade wiya idi a:ma:tamo walo ka:kikaema:ta.”

Kawo Soliyomuno Iyatulame Oi
Ma:t 22.1-10

15 Ebene Ya:suago bae nao bailo da:pola:niya, ibi magumulo lumagi
idite ebeno tabo olowite ebetamo negiya, “Godote Kawo Elawodawama:
deda:na, ebe duliyomololo bae denaoma:na: ebe epate kekalakalaoma:na:,
kalakala beda: kawonomola:ka:!”
16 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “Dubu idite kawo soliyomu osiyodilo
nopo eba iyatilo tabo dopamo epo epetapi bilibilinomatamo nalibi iba:te
ka:pelaema:.
17 Ebene soliyomu egelate da:pi, ebete ebeno wokodawa ebo al-
ibi ebe atu epo ka:kiyawaolamenatoma:. Ebene wokodawate tote
iba:tamo na:negi, ‘La: soliyomu baiamo na:pelama:la:, inamabu bilibili-
nomo a:modoboilaema:,’
18 wiyasiya ibi bilibilinomate pelaema: ubia:noma: eda:ote idawate tabo
idi genaki, idawate tabo idi genaki, eba kunu wagelitiya.
“Ibino taneba magumulo idawate kawo dubuno wokodawatamo negi,
‘Na pali amio bai maniamo ka:lo elawa:kamo, ebema: na ebe opo uima:
tutamo. Niyata, na a:ka:pemo.’
19 Idawate na:kegi, ‘Na teni kau-goeogoeo maniamo ka:lo uwata:kamo,
ebema: na iba:godolo woko osiyodiloma: tutamo. Niyata, na a:ka:pemo.’
20 Idawate walo na:kegi, ‘Na kamiyale ka:lonomo aida:kamo, ebema: na
pema: modoboa:.’
21 “Ebene wokodawate ebeno namutudawatamo ka:pete ebe epono ubia:
tanalo ebe napani. Kawo dubute ebeno tabo dolowi, ebete dowate
wokodawa ebo ani, ‘A:ma: samonomamo walo na:ka:toa. A:ma: kawo
duliyomolamo nemaigawete, ebe duliyomolono kawokawo ega:walo egege

gabodo eba tolo, inamabua:pi, ega:walo agowa kubakubapi, ega:walo balidi
tamiolamepi, ibi bilibilinomo me soliyomu baiamo nemagaeliye.'

22 "Ebene wokodawate walo da:kolowami, ebe tetelo ebete na:pegi,
'Kawodawa, a:ma:le degeawa:ka nale ebe tanalo a:nosiyodilomo. Epo
bilibilinomate a:pelama:, wiyasiya soliyomu bailo tete kawodopo bitana
epetapiate ka:pelaema:.'

23 "Ebema: kawo dubute ebetamo na:kegi, 'A:ma: walo na:ka:toa, tumulo
dilukuliona ega:walo iyaiya gabolo dowapata:lamita, ebe epo samamo
nowalolatela:wete ibi atumu na:kemagaeliye naimano soliyomu motote
ketabokama:.'

24 Ebene ebe kawo dubute ebeno moto epatamo olobigate na:kegi, 'Nale
la: nanitabonomolo analemata, nale dopamo deka:la:imo, ka:lo ebe epate
ibino ubia: tanalo dawokalima:ka, ibino taneba magumulo kapiya lumagi
idite naimano soliyomu bae a:kenamene.' "

Ya:suko Waloma:ta Tanalo
Ma:t 10.37-38

25 Ebene epo bilibilinomate Ya:suago da:tolamitiya, ebe tetelo ebete
polobigate iba:tamo na:pegiya,

26 "Kebe lumagite natamo pema: ubi diyatimene, ebete ebeno nabi-
wila menokola, ega:walo ebeno kamiyalela gudila, ega:walo ebeno
nanila nanikubila ekakila, iyo, ebeno kateneno igilo atumu, ebete
ebe tanalo bilibilinomo ginima:mo ilatelea:no, ebete na waloma:enema:
a:ka:modobomene.

27 Iyo, nanitabola, kebe lumagite ebeno kewa olotolowa agute na
waloma:enea:no, ebete nago kapimiya toma: a:ka:modobomene.

28 "Numa:la:, la:imano taneba magumulo lumagi idite idili motonomo
etema: ubi diyatimene, ebete dopamo okolite moto eteno mani uwomu
wadenomamo malagidilote, ebegodolo da:pola:na ebe mani ma kunu
keka:la:miolemene, ebe moto opoliyama: mani modobola:ka: o modoboa:.

29 Ebete ma kunu wagelea:no ebeno motono alo alomote, ebe tetelo mani
opoliyate woko datepamene, epate ebe tanalo uimite ebe eba kalakalatelo

30 kegelama:na:, 'Moto etema: dowagilimi wiyasiya opoliyama: ela-
woa:nola, me ebe dubula!'

31 "Ega:walo me tanalo idila. Kawo elawodubu idite kawo elawodubu
ida:go gowelama: dowagelemene, ebete dopamo okolite ebe tanalo wade-
nomamo eba malagidilutalo ma kunu kegemene, 'Naimano 10 taoseni gow-
elaopi dubate elawodubu idino 20 taoseni dubago gowela modobola:ka:?'

32 Ebete ebeno wokilo modoboa:noma: degemene, elawodubu idite mu-
ludopone eba pitalo, ebete ebeno obiale dubu dopamo kanalibolemene.
Ebene iba:te kawo elawodubu iditamo nemaimite ka:negelama:na:, 'La:
beda: ubi kiyata:witama ale la:tamo kikalametama:? A ubila la:go milo
kiyatima:.' "

33 Ebema: Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya, "Naimano tabono kawo
magumu ma kunula, kebe lumagite ebeno okoli tanalono bilibilinomo
tanalo ginima:mo ilatelea:no, ebete na waloma:enema: a:ka:modobomene."

Soluno Golate Alatidi Tanalo
Ma:t 5.13; Mak 9.50

34 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Solu wadenomola, wiyasiya
lumagi idino soluno golate dalatidimene, ebete walo solukobi midima:
a:ka:modobomene.*
35 Numa:la:, epate sosowa ega:walo goeogoeono ne kubanomoma:
gelanaka wiyasiya ebako inamabu pali amio baiamo diyalekema:na:,
pali inamabuate wadenomamo kapepeoma:na:. Wiyasiya lumagino tepo
magumuno solu eba kunua:. Ebeno soluno golate dalatidimene, ebeno
igilote kubanomoma: eba eda:lo wade woko walo a:kosiyodilonakomene.
Ebema: ebete ebeno igilo walo wadekobi keba kunu na:ka:midimene? Gabo
puliyala! Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

15

Sipi-goeote Dalatidi Ebe Iyatulame Oi
Ma:t 18.12-14

1 Egela idilo ta:kese mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu
Tabo uwatea:pi ibi epetapi bilibilinomate Ya:sutamo pelamiya ebeno tabo
ka:polowioma:.
2 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepiate eba
dowaolo negeliya, “Numa:la:, me dubute kubakuba epo kalakalago uwatete
iba:go bae ebo nanako!”
3 Ebema: Ya:sute me iyatulame oi iba:tamo ma kunu kiyawaiya,
4 “La:imano taneba magumulo lumagi idi ebeno 100 sipi-goeogoeo
da:pola:mena, ebene kapiyate dalatidimene ebete keba kunu
na:kowagelemene? Iyo, ebete 99 sipi-goeogoeo epetapi wade uwago nao
bailo miyapate, dalatidi ebe sipi-goeo kapiya idi wadinatote ka:nuimene.
5 Ebete da:nuimene ebe tetelo ebete agute kalakalago kemagaemene.
6 Ebene ebete motamo walo ka:pete ebeno namutupi ega:walo ebe
niyakabolo dilukulina, ebe epo peka:la:mite iba:tamo ka:pegemene, ‘La:
nago kapimiya nekalakalaola:, mabu naimano sipi-goeo tumulo dalatidi
nale walo a:kelaemo!’ ”
7 Ebema: Ya:sute tabo ma kunu giya, “Nale la: analemata, kapiya
lumagite ebeno kubane olobigate woki iyakobi da:midimene, ebe tetelo
Godokono Unu Duliyomololo kalakala kawonomote kitanamene. Wiyasiya
99 epo epetapi iba:te a:ka:tuwa: ibi tuputupupima: degelana, ibi mabuma:
Godokono kalakalate nanitabolo a:kitanamene.”

Mani Kapiyate Dalatidi Ebe Iyatulame Oi

8 “Ega:walo me tanalo idila. Kamiyale idino teni mani da:pola:mena,
ebene kapiyate dalatidimene ebe keba kunu na:kowagelemene? Ebete
ebeno alo pite ega:walo moto gu wadenomamo eba moda:midalo mani
wadinatote ebo ka:nuimene.
9 Ebene ebete delaemene ebe tetelo ebeno namutupi ega:walo ebe niyak-
abolo dilukulina, ebete ebe epo ka:la:mite iba:tamo kegemene, ‘La: nago
kapimiya nekalakalaola:, mabu dalatidi ebe mani nale walo a:kelaemo!’ ”
10 Ebema: Ya:sute tabo ma kunu giya, “Na la: analemata, kapiya lumagite
ebeno kubane olobigate woki iyakobi da:midimene, Godokono Unu Duliy-
omololo ebeno nopopiate atumu kawonomamo kekalakalaoma:na:.”

Koite Dalatidi Ebe Iyatulame Oi

11 Ebene Ya:sute tabo idi walo na:kegiya, “Koi netewago dubu okolinami,

* **14:34:** Buka ka:la:mioledawa, me uli tabono magumu ma kunula, solu ebe nanitabokobi mididawano okoli tanalola.

12 ebene ekawite ebeno nabiwitamo negi, ‘A:ma:le a:e tetelo natamo
ikanaema: degeawia, ebe inamabu ega:walo damela ka:lo natamo
nikanama:.’ Ebe tetelo nabiwite ebeno inamabu ega:walo mani tulituliya
anagiyamidalelamete ebeno gudi netewatamo iyaiya ebo ikalamoli.
13 “Ebene ekawite bilibili egela ka:lutia:. Ebete nabiwigodone delawi ebe
damela kawonomo maniamo midite mani lawete mulu opamo gito ti, ebolo
ebete daedale wokilo kubakuba tanalo eba nosiyodilolelo ebeno mani gito
nopoliyali.
14 Ebene ebe mulu opo kawonomolo bae olopoligo tanalote epatamo ebo
pemaigi, ebema: bae kape tanalote ebe kawonomamo lawi.
15 Ebema: ebete tote ebe opo epono dubu idigodolo woko eba nelawelo,
ebete ebe tumamo gito alibi ebeno goeogoeo ka:nulamenama:.
16 Ebe tetelo epate sosowamo dalomonakiya ebe bae goeogoeoatamo
da:pikalamolenaki, ebete tete bilibilinomolo ebe bae naoma: ubi niyati-
nami, wiyasiya lumagi idite ebetamo nao inamabu kikamenakia:.
17 “Ebene egela epetapiate dolopoligiya ebete ebeno woki iyakobi
midite negi, ‘Naimano nabiwino wokopiagodolo nao inamabu bilibilinomo
ba:pola:na, iba:te a:ka:tuwa: naonama: modoboa:. Na wiyasiya malo bae
kapelo a:ema: wagelenamo!
18 Modobola na tote naimano nabiwitamo ma kunu ka:negemamo, ‘Aba,
na Godotamo ega:walo a:ma:tamo iyaiya kuba tanalo a:nosiyodilolimo,
19 ebema: na wadenoa: a:ma:le na a:imano guduma: ka:na:ima:. Mod-
obola a:ma: na wiyasiya a:imano wiya: wokodawa idima: na:midina:.’ ’
20 Ebe tetelo ebete maigate ebeno nabiwitamo ebo ti.
“Ebene ebete mulune eba pitalo, ebeno nabiwite ebe numite ebe ka-
wonomamo nilakapoimilo ebetamo na:puligate ebe eba na:wiyamidalo ebo
naboeti.
21 Ebeno gudute negi, ‘Nabiwi, na Godotamo ega:walo a:ma:tamo iyaiya
kuba tanalo a:nosiyodilolimo, ebema: na wadenoa: a:ma:le na a:imano
guduma: ka:na:ima:.’
22 “Wiyasiya ebeno nabiwite wokodawa iditamo negi, ‘Wade kalikunomo
samamo adaema:wete naimano koitamo na:pa:pulima:, ega:walo lini inam-
abu ebeno kotamo pipulima:wete agowa pata akona:pupuliomiye.*
23 Ebene a:ma: toawete oli ape kau-goeo gadinomo nelawa:wete nanana-
galimiye. Ale soliyomu bae eba naonalo kekalakalaonamalema:,
24 mabu naimano gudu da:i ebete ka:lo igilo walo a:kelawe, ebete
iyabaiamo dalatidi wiyasiya nale ebe walo a:kelaemo.’ Ebene ebe tetelo
iba:te kalakala ebo wagilimiya.
25 “Wiyasiya ebe tetelo naniwite nabiwino pali bailo woko ebe nosiyo-
diluti. Dadimoni ebete woko baine moto tataliamo eba pemaiganalo mae
diyamo ega:walo kalakala oaleno diyamo ebo polowini,
26 ebema: ebete wokodawa idi ebetamo ka:minate nalateda:ni, ‘Me tanalo
keba kunula:ka:?’
27 “Wokodawate ebetamo negeni, ‘A:imano ekawi a:pa:ka, ebema:
a:imano nabiwite oli ape kau-goeo gadinomo anagalima:ka. Kalakala
kawonomote itana mabu ebete olalatia:no a:ka:pemaigaka!’

---

* **15:22:** Ya:suko tetelo lini inamabu ega:walo agowa pata ibino pupuli tanalono magumu ma kunula. Kawo dubute ebeno lini inamabu wokodawatamo a:kikaemene, wiyasiya ebete ebeno elawo ebeno gudutamo eba ikamelo ebeno lini inamabu ebetamo ebo kikaemene. Ega:walo ebeno kawo motolo ebeno wokopiate agowa patago wapata:laema: talenala, wiyasiya ebeno guda:te a:ka:tuwa: agowa patago kowapata:laema:na:.

28 “Ebe mabuma: naniwite dowanate moto guamo odolo ubia:noma:
eda:ni, ebene ebeno nabiwite motone pemaiganate ebe na:petoweomeni
motamo ka:podolonama:.
29 Ebete wiyasiya ebeno nabiwitamo negeni, ‘A:ma: numa:, na ulama bili-
bilinomolo a:imano wokodawama: eba eda:nalo, a:ma:le danana:wenakiya
nale ubia:noma: keda:nakia:. A:ma:le wiyasiya natamo beda: inamabu
kikanama:wia? Eiye! A:ma: natamo da:peso gautu-goeo kikanama:wea:,
nale naimano namutupiago eba naolo kekalakalaoma:!
30 Wiyasiya a:imano gudu idite a:imano inamabu uwatete, dubu bilibili
kamiyala:go kuba eba nosiyodilolelo a:imano mani anatutulateli. Ebene
ebe lumagite da:pa:ka, a:ma: ebe kalakalakobi ka:mida:ema: oli ape kau-
goeo ebetamo anagalima:kata!’
31 “Ebeno nabiwite ebetamo nowamini, ‘Naimano gudu, a:ma: okolina
tetelo nago okolinata, naimano inamabu bilibilinomo a:imanola.
32 Wiyasiya a:imano ekawite da:i ebete ka:lo igilo walo a:kelawe, iyo,
ebete iyabaiamo dalatidi ale ebe walo a:kelaema:. Ebema: modobola a bae
kapimiya eba naonalo kekalakalaonamalema:.’ ”

16

*Dogodogo Dubuno Inamabu Dulamelemenami Ebe Wokodawano Iyatu-
lame Oi*

1 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Kawo dubu idite dubu idi
iyati ebete ebeno inamabu bilibilinomo wadenomamo kulamelemenama:.
Ebene egela epetapi bilibilinomo da:petoiya, epo epetapiate ebe dogodogo
dubu napaniya, ‘Numa:, a:ma:le diyata:wia ebe wokodawate a:imano
inamabu pilo gabodo eba puwatelo ebo nowatutulatelenako.’
2 “Ebe tetelo kawo dubute ebeno wokodawa ka:mite ebetamo negi,
‘Na ka:lo dolowimo, ebe tanalo keba kunula:ka:? A:ma:le naimano
woko eba osiyodilonalo kebako kuba kosiyodilola:wenamiya, modobola
a:ma: ebe iyaiya tanalo bilibilinomo a:imano woko bukalo wadenomamo
na:tuputupuilama:wete ebo nadaiye nale kiyatawama:. Mabu a:ma: mod-
oboa: naimano inamabu ulamedawama: eda:ma:, ebema: a:ma: ka:lo woko
katepama:ta.’
3 “Ebene ebe wokodawate ebeno woko baiamo eba tolo tepo magumulo
na:negi, ‘Kawo dubute naimano woko odiyobi, ebema: na keba kunu
na:kowagelemo? Na ubia:nola gowolesi obobole woko osiyodilolema:, na
elawoa:nola. Ega:walo na epatamo manima: da:towetoweomo na ilipokobi
kolowimamo.
4 Oe, na iyatawala! Naimano woko namutudawa eba masigilo epo epetapi
naimano namutupima: ka:midilimamo. Nale eba kunu dosiyodilomo,
naimano woko olopoligo tetelo ebe namutupiate naimano iyaiya modoboa:
tanalo magumulo kalakalago bowalubininakoma:na:.’
5 “Ebema: ebe tetelo ebete ebeno woko namutudawa ma kunu masigi.
Piyate ebe kawo dubutamo mani wiyaolea:no, ebete ibi bilibilinomo
ka:la:mite dopodawatamo negi, ‘A:ma: naimano woko namutudawatamo
kebako mani ka:wiyawea:?’
6 “Ebete negi, ‘Nale 100 dolomu alono obo* duwatimo, nale ka:wiya:.’

* **16:6:** Yu epate olibi kikopuno ii alono oboma: midilinakiya, kelisini keba kunula:ka: eba kunula. Ega:walo iba:te ebe alono obo maniamo midilima: dolomu magumamo alateonakiya, mako dolomu 20 litama: eda:onamiya.

“Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate ebetamo negi, ‘Mela,
a:ma:le duwata:wia ebe pepa. A:ma:le 100 uwomu egebola:wete wiyasiya
50 dolomu nakulola:.’
7 “Ebene ebete tetedawa iditamo negi, ‘A:ma: kebako mani ka:wiyawea:?’
“Ebete nowami, ‘Nale 1,000 witi-laiso baiko† duwatimo, nale ka:wia:.’
“Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate ebetamo negi, ‘Mela,
a:ma:le duwata:wia ebe pepa. A:ma:le 1,000 uwomu egebola:wete wiyasiya
800 baiko nakulola:.’ Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate
wiyaolea:pi bilibilinomatamo ma kunu genaki, iyo, ebete me gabodo
ebeno woko namutudawa eba masigilo epo bilibilinomo epetapi ebeno
namutupima: gito midili.
8 “Walone kawo dubute ebeno inamabu ulamedawano osiyodilo tanalo
iyatawate negi, ‘Oe, ebe beda: mulo kawodawala:ka:! Ebete na eba
kubainamelo ebe a:ka:tuwa: ebe walubi.’ ”
Ebene Ya:sute ebeno iyatulame oino magumu ma kunu awokalimiya,
“Me opolo nanitabokobi midia: epate mulonomoma: eba eda:onalo ibino
maniamo iyaiya tanalo osiyodilolenaka ibi kowalubilinama:. Wiyasiya alo
magumulo dilukuliona ebe epate tete epetapilo mulo woki malagidiloa:no
ibi a:ka:tuwa: ibino maniamo ibi kowalubilina:.
9 Nale la: analemata, modobola la: me opono maniamo epo la:imano
namutupima: na:midilinala:, ebema: la:imano a:elao tetelo me opono
inamabu dolopoligolametamene, Godokono Unu Duliyomololo la:imano
namutupiate la: atumu kalakalago kuwatema:ta.
10 “Nanitabola, kebe lumagite da:peso tanalo wadenomamo dosiyo-
dilomene, ebete kawo tanalo atumu wadenomamo ka:kosiyodilomene,
ega:walo ebete da:peso tanalo magumulo delemasigimene, ebete kawo
tanalo magumulo atumu ka:kelemasigimene.
11 Ebema: la: me opolo la:imano inamabu tuputupu gabodo ulamena:no,
Unu Duliyomololo da:pola:na ebe wadewade tanalo Godote la:tamo
a:kikalamoletamene,
12 ega:walo la:le epetapino inamabu tuputupu gabodo ulamelelamena:no,
idawate la:imano inamabunomo la:tamo a:kikalamolema:ta!
13 “Ega:walo me tanalo idila, lumagite netewa elawodubatamo woko-
dawama: eda:ma: modoboa:. Ebete eba kunu dowagelemene iditamo eba
dowanalo idi nilakapolo bemalagidilonamene, ega:walo ebete iditamo eba
utinalo idi ubia:noma: beda:namene. Ebema: a:ma: atumu, Godotamo
ega:walo manitamo kapiya tetelo tuduwatama: modoboa:.”

Ya:sute Wadewade Tabo Epetapi Da:kiyawaiya
Ma:t 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12

14 Yu epo magumulo Pa:lisi tanebapiate mani kawonomamo malagidilole-
namiya, ebema: ibi epetapiate Ya:sukono tabo olowite ebe nekalakalatitiya.
15 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: epono ololo apulo la:imano unu
tama wadekobi midilinamata, wiyasiya Godote la:imano tepo magumuno
tanalo iyatawala, mabu epate kebe iyaiya tanalo unamo eba wadipalatelelo
wadewadepima: degelana, wiyasiya Godote ebe tanalo kuba abale niboma:
gena.
16 “Godote ebeno Totomu Tabo Mosesedo epatamo dikalamiya ega:walo
ebeno woki awokalimipiate Bukamo dakuloliya, ebe tagala tanalono tabote
pete Yoneko teta:mo ebo pemaigi. Wiyasiya Yoneko tetene wagilimite
Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe oli tanalono tabote a:pe, ebene
epetapiate me Wade Tabo eba kiyawaonalo, epo epetapi bilibilinomate

† **16:7:** Yu epagodolo mako baiko 25 kilogalamama: eda:onamiya.

olowite ibi ubila Godokono Wade Duliyomolamo ibi a:ka:tuwa: ibino
elawamo nopila:oma:.
17 Me tanalo nanitabola. Me opo ega:walo tobolo unu ibino inamabuate
tete geyageyanomolo eba pola:nalo walone a:ka:tuwa: kolopoligoma:na:,
wiyasiya Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo madodo
da:pesonomo idite a:kolopoligomene, ebeno tabote uwomua: uwomua:
tetelo bitanamene."
18 Ebene Ya:sute tabo idi kegiya, "Kebe dubute ebeno kamiyale alibutite
kamiyale idi delaemene ebete Godokono ololo apulo pilo tanalo kosiyo-
dilomene, ega:walo dubute ebeno kamiyale alibutite, idawate ebe kamiyale
delaemene ebete pilo tanalo kosiyodilomene."

Inamabu Bilibilinomago Dubu Ega:walo Lasalesiko Ibino Tanalo

19 Ebene Ya:sute me oi kiyawaiya, "Inamabu bilibilinomago dubu idite
okolinami, ebete wiya kawokawo kaliku pupulinaki ega:walo tete bilibili-
nomolo wadewade nao inamabu ebe naonaki,
20 wiyasiya ebeno moto gigiyu tetelo nigologolo dubute watitanaki, ebeno
mailo Lasalesitela, ebeno apelo kani kawokawate pola:menami.
21 Ebete inamabu bilibilinomago dubuno bae nao baine opamo
da:pa:guditanaki, ebe bae papana naoma: ubi niyatitanaki, wiyasiya gaa-
gaate da:pelamenakiya ebeno kani ebo pema:menaolemenakiya.
22 "Ebene egela idilo nigologolo dubute da:i, Godokono nopopiate ebeno
uliyana pelawete Unu Duliyomolamo A:ibalayamatamo gito magatiya,
wiyasiya inamabu bilibilinomago dubute da:i, epate ebeno ape pelawete
bobamo gito niyatiya.
23 Ebene inamabu bilibilinomagodawate Ela Opolo temeteme magumulo
eba nokolilo, mulunomone na:melete A:ibalayamako ebo numi, Lasalesiago
dokoliutiya.
24 Ebe tetelo ebete kawonomamo eba negepatelo negi, 'Aba A:ibalayama!
A:ma: na nilakapoinamelo Lasalesiko napaliba. Modobola ebete ebeno
nege koto wui obamo aduba:midate naimano mena gibagibakobi
na:pa:midina, mabu na me Ela Opolo temeteme kawonomo a:pelaemo!'
25 "Wiyasiya A:ibalayamate negi, 'Gudu, a:ma: nemalagidila. A:ma:le
opolo dokoliawenamiya ebe tetelo a:ma: wadewade inamabu watenamiy-
ata, wiyasiya Lasalesiko kubakuba inamabu watenami. Ebema: numa:,
ka:lo ebete wade kalakalago pa:luta, a:ma: wiyasiya kawo temeteme magu-
mulo pa:lutata.
26 Gudu, me tanalo idila. Aimano tetenomolo kawo bolegale bitana,
ebema: ale mene la:tamo pa:iwalema: gabo puliyala, ega:walo la:le atamo
pa:iwalema: gabo atumu kitana:.'
27 "Ebene inamabu bilibilinomago dubute negi, 'Aba A:ibalayama, nale
a:ma: na:toweoemata, a:ma: naimano nabiwino motamo Lasalesiko nanal-
ibiye,
28 mabu naimano paibu ekaki ba:pola:na. Modobola ebete iba:tamo tote
kawiya nananalemene, iba:te me kawo temeteme opamo pelamekapoma:.'
29 "A:ibalayamate wiyasiya negi, 'Ao! Godokono tabote iba:godolo bitana,
ebete Mosesedo epatamo dikalamiya ega:walo ebeno woki awokalimipiate
ebeno Bukamo dakuloliya ebe kawokawo tabo. Modobola iba:te ebe iyaiya
tanalo olowiote Godokono ubi tanalamo na:tudila:oma:na:.'
30 "Inamabu bilibilinomago dubute negi, 'Ao, Aba A:ibalayama! Idawate
a:ene igilamo maigate iba:tamo da:tomene, iba:te ebe anoano tanalo umite
ibino kubane olobila:te woki iyakobi ebo ka:midilima:na:.'

31 “A:ibalayamate tabo eba wiyalo negi, ‘Iba:te Moseseko ega:walo
Godokono woki awokalimipi dubu epetapiagodone tabo olowioa:no,
lumagi idite a:ene iba:tamo da:nemaigamene, iba:te ebe tanalo duima:na:
ebe lumagino tabo atumu nanitabokobi a:ka:midima:na:.’ ”

17

Saitanakono Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanaloma: Ya:sute Degiya
Ma:t 18.6-7,21-22; Mak 9.42

1 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Nanitabola, Saitanakono
kuba gabamo wabuga:ta tanalate epatamo kemaimioma:na:, wiyasiya
kebe lumagigodone demaimioma:na: Godote ebe lumagitamo kuba wiya
kawonomo kikaemene!
2 Ebema: modobola epate ebe lawete ebeno kuwokoba:mo kawo
nokolanomo ma:midaomete kewa: kolomamo neba:idiloma:na:, gudu
da:peso idite ebeno kuba magumamo gakapoma:.
3 Ebema: la: a:ka:tuwa: la:imano tanalo wadenomamo nulamenala:!
“A:imano ekawite a:ma:tamo kuba dosiyodilomene, a:ma:le ebe
na:totomutiye, ebene ebete ebeno kubane olobigate ebeno woki iyakobi
da:midimene, a:ma: ebeno kuba egebolema:wete na:dodolomatilimiye.
4 Iyo, ebete kapiya egelalo a:ma:tamo sebeni kubakuba tanalo osiyodilo-
lete, ebene ebete sebeni teta:mo walo ka:pete ma kunu dakapanatamene,
‘Naimano naniwi, niyata. Na walo a:ma:tamo kuba a:kosiyodilomo,’
modobola a:ma:le ebeno kuba egebolema:wete ka:dodolomatilima:ta.”

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo

5 Ebene Kawodawa Ya:sute dopamo daliboliya Godokono woko
ka:nosiyodiloma:, ebe alibolepi dubate ebetamo negeliya, “Aimano
nanitabokobi midi tanalo kawokawokobi na:midiliama:.”
6 Kawodawa Ya:sute eba wiyalo negiya, “Mastada kikopu kawoa:,
da:pesonomola. Wiyasiya la:imano nanitabokobi midi tanalote makonoma:
deda:mene, la:imano elawote modoboma: eba eda:lo la:le me kewatamo
kegelamamota, ‘A:ma: a:ka:tuwa: a:imano dolodolo magobela:wete, kewa:
kolomamo na:toa!’ ebene me kewate la:imano tabamo ka:tuduwatamene.”

Wokodawano Woko Tanalo

7 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: me uli tabo wadenomamo ne-
malagidilala:. Epo magumulo idawate kawo elawodubuma: eda:na ebene
ebegodolo wiya: wokopi epetapi bilibilinomo dilukulina, ebeno osiyodilo
tanalo keba kunula:ka:? Kawo elawodubuno wiya: wokodawa idite pali
damela obobole woko ega:walo sipi-goeogoeo ulame woko opoliyalete
motamo da:pemene, ebe tetelo ebeno kawodawate ebetamo ma kunu
ba:kegemene, ‘A:ma: niyalata, a:imano tanalo dopamo na:numa:. A:ma:
a:imano bae nawete, walone naimano bae na:pokalimiye’?
8 Ao, kawo elawodubute eba kunu a:kowagelemene, wiyasiya ebete
ebeno wokodawatamo ma kunu kegemene, ‘Bae okalimino daleya: ka-
liku pula:wete naimano bae nosiyodila, ebene nale bae nao baiamo eba
okolilo, a:ma: wadewade bae ega:walo da:imi obo natamo kowadaema:ta.
Naimano bae nao tanalo dolopoligomene, a:ma: walone a:imano obo
niawete a:imano bae ebo kenama:ta.’
9 “Me tanalo nanitabola. Kawo elawodubute ebeno wokodawa iyaiya
woko osiyodilolema: danamene, ebe tetelo wokodawate ebetamo tuduwat-
alo ebe woko dopoliyalemene, ebeno kawodawate ebetamo eba kalakalalo

wiyasiya kawonomamo a:kemoiomene mabu ebe ebeno wokodawano watodawala.
10 Ebema: la: olowiopi atumu. Kawo Elawodawa Godote la:le kebe iyaiya woko osiyodilolema: danaletamene, modobola la: ebe woko bilibilinomo opoliyala:wete ma kunu kegelamamota, ‘A Godokono wokopila. Ebete a beda: tanaloma: kanaile, ale ebeno elawamo kalakalago gito osiyodiloma:, ebema: lumagi idite a moioema: modoboa:. Modobola epate aimano Kawo Elawodawa Godoko kapiya nemoioma:na:!’ ”

Ya:sute Teni Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midioliya

11 Ebene Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo eba tolo, ebete Samaliya opo ega:walo Ga:lili opo tetenomodo tiya.
12 Ebete duliyomolo idi da:pesamo da:piya teni kukulakukulago dubate eba:go palugote mulune ebetamo kawonomamo na:pegeliya,
13 “Ya:su, Wade Iyatulamedawa, a:ma: a na:nilakapoiama:!”
14 Ya:sute ibi muluamo nulamete iba:tamo na:negiya, “La: tolama:wete la:imano ape Godotamo kalimagono ikameopiatamo nanawokalilamola:la:.”
Ebene iba:te eba tolamelo, gabo tetelo ibino apete wadekobi ebo nolowia.
15 Ibino taneba magumulo kapiya idi ebeno apete wadekobi dolowiya, ebete ebe tanalo numite ebeno tabo madodo unamo adipatelo Godoko eba moiolo Ya:sutamo walo na:ka:piya,
16 ebene ebete Ya:sukono agowa mabuamo pegate ebetamo kalakala tabo ebo pa:kiyawaiya. Ebe dubu Samaliya opodawala,
17 ebema: Ya:sute ebeno tanalo umite epatamo negiya, “Numa:la:, Godokono elawote teni dubu wadekobi a:midiole, wiyasiya epetapi naini iba:te ka:pelamea:.
18 Keleka: mabu me kapela dubu, ebe kapiyate ka:pete ebeno kalakala tabo Godotamo da:pa:kiyawao?”
19 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: maigawete na:toa. A:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta.”

Godote Kawo Elawodawama: Deda:na Ebe Tanalono Pemaiga Tete Ma:t 24.23-28,37-41

20 Ebene Pa:lisi tanebapi dubu epetapiate Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono pemaiga tetema: Ya:suko dalatediya, ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Anoano tanalate la: a:kiyatulametamene ma kunu, Godokono Kawo Elawodawano tete netatali.
21 Lumagi idite a:da: elemasigi tabo ma kunu kegemene, ‘Numa:la:, ebe wade tanalote owagilimi, mela!’ ega:walo idawate ka:kegemene, ‘La: ebe tanalo ebamo na:numa:la:!’ Wiyasiya Godokono Kawo Elawodawama: eda: tanalo eba kunua:, mabu ebe tanalo tepo magumuno tanalola, iyo, la:tamo iyalo a:pemaigiya.”
22 Ebene ebete ebe waloma:tapiatamo negiya, “Me tetelo Epono Naniwite me opolo eba okolinalo, me opo epate anoano tanalo ebegodolo ulamenaka. Walone tetelo la: ubi kiyatimamota mako egela walo ka:kuma:ema:, wiyasiya la: a:kuma:ema.
23 Ebe tetelo epetapiate la:tamo ma kunu kegelama:na:, ‘Mela, me anoano tanalo na:puma:la:!’ o ‘Ibe, ebamo na:numa:la:!’ wiyasiya la: ibi akowaloma:tala:la:.
24 Nanitabola, molete da:la:uwa:midamene ebe tetelo egelate tobolo unu kawonomo ka:pukuimene, ebema: na Epono Naniwite walo da:ka:pemo

naimano pe egelate eba kunu kitanamene, iyo, me opo epo bilibilinomate
naimano pe tanalo kuima:na:.
25 Wiyasiya nanitabola, ebe tanalote pemaiga:no, dopamo me tete
epate na ubia:noma: eda:ote natamo temeteme kawokawonomo kikana-
monema:na:.
26 “Nanitabola, Nowako tetelo kebako tanalote ka:pemaigiyale,
Epono Naniwite walo da:ka:pemene ebe tetelo ebe atu tanalote
ka:ka:pemaigamene.
27 Ebe tetelo iba:te bae naota ega:walo elawo da:imi obo kawonomamo
niota, dubate kamiyale uwatoleta ega:walo kamiyala:te dubu uwatoleta,
iba:te eba kunu eba wagelenalo Nowate kawo peamo ebo opegiya. Ebene
ebe tetelo obo kawonomote odolote epo bilibilinomo ebo anakapulamiya.
28 Ega:walo Lotako tetelo demaigiya, ebe atu tanalote eba kunu
ka:kemaigamene. Epate bae naota ega:walo elawo da:imi obo kawono-
mamo niota, ibino inamabu maniamo midioleta ega:walo mani kawono-
mamo uwateota, pali inamabu amiota ega:walo moto etemoteota, iba:te eba
kunu eba wagelenalo
29 Lotate Sodomo duliyomolone pemaigate ebo alauliya. Ebene ebe
egelalo elate Godokono Unu Duliyomolone opamo pegate ibi bilibilinomate
ela magumulo gito a:elaiya.
30 Ebema: Godote Epono Naniwino nanitabo tanalo dawokalimene, ebe
tetete eba kunu ka:kitanamene.
31 “Ebe Kawo Egelalo kebe lumagite moto tanatimilo dokolitamene, ebete
moto guamo walo a:ka:nopegamene ebeno inamabu uwatema:, ega:walo
tumulo woko dosiyodilutamene ebe lumagite atumu ebeno motamo walo
a:ka:toamene.
32 Ebema: la: Lotakono kamiyaleno tanalo nemalagidilala:!*
33 Nanitabola, kebe lumagite ebeno kateneno ubi gabodo eba tolo ebeno
igilo Godogodone damoeda:mene, ebeno igilote kalatidimene, wiyasiya
kebe lumagite ebeno igilo Godoko mabuma: datutimene, ebete nanitabo
igilo kelaemene.
34 Nale la: analemata, ebe idokolo dubu netewate kapiya ketalo
delanama:na:, Epono Naniwite penate idi eba pelawenalo idi ebo
katepanamene.
35 Ega:walo kamiyale netewate bae delapautama:na:, ebete pete idi eba
pelawelo idi ebo katepamene.
36 Ega:walo dubu netewate pali bailo dowapaitama:na:, ebete pete idi eba
pelawelo idi ebo katepamene.”†
37 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya, “Kawodawa, me
tanalate kebolo na:kemaimioma:na:?”
Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Abale inamabute kebolo kitanamene,
waliate aleola:go ebamo ka:guditama:na:.”

18

Amole Kamiyale Ega:walo Tabo Anagilamedawa Ibino Iyatulame Oi

---

* **17:32:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me tanalo niyatawa, Godokono elate Sodomo duliyomolamo da:pegiya, ebe tetelo Lotakono kamiyalete ubi kawonomo iyatiya duliyomolamo walo ka:tote ebeno motono inamabu ka:nuwatema:. Ebema: ebe egelalo ebete ela magumulo gito a:iya Sodomo duliyomolo epo epetapi bilibilinomago. † **17:36:** Luk 17.36 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

1 Ebene Ya:sute iyatulame oi idi ebe waloma:tapiatamo na:kiyawaiya, mabu ebe ubia:nola iba:te tete bilibilinomolo Godotamo towetowe tabo gela magumulo iba:te wiya tabo samamo lawea:no elawoa:noma: eda:okapoma:.
2 Ebete negiya, “Duliyomolo idilo tabo anagilamedawa dubute nokolinami, ebete Godotamo ka:tuduwatanakia: ega:walo ebete epo ka:nilakapoilamenakia:.
3 Ebe atu duliyomololo amole kamiyale idite na:kokolinami, ebete tete bilibilinomolo tabo anagilamedawatamo penaki ma kunu pegenaki, ‘A:ma:le nago da:gowelaona, ebe lumagitamo kuba wiya nikama:!’
4 “Ebene tabo anagilamedawate tete geyageyadopolo ebeno tabo kolowinakia:, wiyasiya walone ebete ebeno wokilo ma kunu gi, ‘Na Godotamo ka:tuduwatanakoa: ega:walo na epatamo nilakapo kiyatinakoa:,
5 wiyasiya me kamiyalete tete geyageyalo natamo kawo temeteme ikanamena. Nale ebe walubia:no me temeteme tanalote a:kolopoligomene, ebema: modobola nale ebeno ubi tanalamo tuduwatalo eba:go gowelaodawatamo kuba wiya kikaemamo!’ ”
6 Ebene Kawodawa Ya:sute negiya, “Me tabo anagilamedawa ebe kuba lumagila, wiyasiya ebete degi, modobola la: ebe tabo wadenomamo nemalagidilala:.
7 La:imano woki keba kunula:ka:? Godokono epo magumulo piyate idoko tetelo ega:walo egela tetelo ebetamo towetoweolo diimina, ebete iba:tamo wiya ikalamea:noma: ba:keda:mene? Ega:walo ebete ibi walubilima: ubia:noma: eda:lo tete ba:kegeyageyaima:tepamene?
8 Ao! Nale la: analemata, ebete ibi walubililo iba:go da:gowelaona ebe epatamo kuba wiya samonomamo ka:pikalaemene, wiyasiya Epono Naniwite da:pemene, ebe tetelo ebete me opo epagodolo nanitabokobi midi tanalo ba:ka:puimene?”

Pa:lisi Tanebadawa Ega:walo Ta:kese Uwatedawa Ibino Iyatulame Oi

9 Ya:sute me iyatulame oi idi epo epetapiatamo ka:kiyawaiya, mabu ibi a:ka:tuwa: ibi tuputupupima: eba gelanalo ebo gelanakiya epo epetapi wadewade epoa:.
10 Ebete negiya, “Dubu netewate Godoko Amamateno Iya Motamo nodoliya Godotamo towetoweoma:, idi Pa:lisi tanebadawala, idi ta:kese mani elemasigilo uwatedawala.
11 Ebene Pa:lisi dubute ebe a:ka:tuwa: utite ebeno tanaloma: ma kunu gi, ‘Godo, na a:ma:tamo kalakala tabo kiyawaomo, mabu na me epo epetapidopoa:. Ma kunu na inamabu pilolo kuwatenakoa:, a:da: elemasigi gabodo kepata:nakoa:, ega:walo dubu idino kamiyale pilolo kelawea:. Ega:walo me ta:kese uwatedawate iyaiya kuba dosiyodilolena, na eba kunua:.
12 Na kapiya wuiki magumulo nale netewa egelalo a:imano woko osiyodiloma: bae naoa:no lutanakomo, ega:walo nale duwatenakomo ebe inamabu bilibilinomo anagilamolete, epetapi teni apuapu magumune idi kapiya kelawe, idi kapiya kelawe, a:imano apu a:ma:tamo nanitabonomolo ikamenakomata.’
13 “Wiyasiya ta:kese uwatedawate muludopone nutite, ebete ebeno wato opamo tuduta:midate eba utitalo ilipago bodolo anagalimilo negi, ‘Godo, na kawokawo kuba a:ma:tamo osiyodilolimo, wiyasiya nale a:ma: na:toweoemata, natamo kuba wiya ikanamea:no na na:nilakapoinama:!’ ”
14 Ebene Ya:sute negiya, “Na la:tamo negemo, Godote me amama: lumagino kuba egebolemete ebete ebeno motamo ebo ti, wiyasiya Pa:lisi dubu eba kunu kowagelea:. Godote ebeno tanalo ka:tupugaimea:, ebete

ebeno kubago eba kunu ti. Mabu nanitabola, lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kawoma: da:midimene Godote ebe da:pesoma: ka:midimene, ega:walo kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe da:pesoma: da:midimene Godote wiyasiya ebe kawoma: ka:midimene."

Ya:sute Guda:tamo Koto Dowatiolelamiya
Ma:t 19.13-15; Mak 10.13-16

15 Ebene epate gudi egege Ya:sutamo nemagaeliya, ebete ebeno koto iba:tamo eba watiolelamelo Godoko kanama: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:. Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebe tanalo umite epo kawiya analelo gudi nodiyoboliya,
16 wiyasiya Ya:sute gudi ebetamo eba ka:la:milo ebe waloma:tapiatamo negiya, "Gudi natamo pelaema: modobola. Ako-odiyobola:la:, mabu mako epate Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe duliyomolamo ka:nopila:oma:na:.
17 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite gudu da:pesomu aimano Kawo Elawodawa Godoko lawea:no, ebe lumagite ebeno Kalakala Duliyomolamo a:ka:nopegamene."

Inamabu Bilibilinomago Dubute Ya:sutamo Da:piya
Ma:t 19.16-30; Mak 10.17-31

18 Ebene Yu epono watodawa idite Ya:suko eba alateda:lo naniya, "Wade Iyatulamedawa, na beda: tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo na:kelaemo?"
19 Ya:sute ebetamo negiya, "A:ma:le na wadedawama: beda:ma: keka:na:miawa:? Wadedawa idi puliyala, Godoko kapiyate wadedawanomola.
20 A:ma: Godokono Totomu Tabo iyatawala. Lumagi idino kamiyale pilolo akolawa:la:, lumagi akoanakapuma:la:, inamabu pilolo akouwata:la:, lumagi idino tanaloma: a:da: tabo akokiyawala:, ega:walo a:imano nabiwila menokola ibino tabamo na:tuduwatanakiye."
21 Wiyasiya ebete Ya:sutamo negiya, "Na da:peso tetene wagilimite me totomu bilibilinomo kodakodalo uwatete kapiya idi kadikanaliya:."
22 Ya:sute ebeno tabo olowite ebetamo negiya, "A:ma:godolo kapiya tanalote ka:modobona:. Modobola epetapiate a:imano inamabu bilibilinomo maniamo uwateometate a:ma:le ebe mani nigologolopi epetapiatamo nanalabaolama:. Ebe tetelo a:ma: walo ka:pa:wete na nowaloma:eniye, ebene a:imano inamabu bilibilinomate Godokono Unu Duliyomololo ka:nepola:namene."
23 Ebete ebe tabo olowite ebeno tepo magumulo mibonomoma: ediya mabu ebe inamabu bilibilinomagodawanomola.
24 Ya:sute ebe uminate negiya, "Godote Kawo Elawodawama: deda:na, inamabu bilibilinomagopiate ebe duliyomolamo nopila:oma: kodakodanomola!
25 Numa:la:, ka:molo-goeote* kaliku waluono moe iyado nilupigama: kodakodama: eda:na, gaboa:nola. Atumu inamabu bilibilinomagodawate Godokono Kawo Elawodawano duliyomolamo nopegama: kodakodanomoma: eda:na, gabote nanitabonomolo a:kitanamene."

---

* **18:25:** Ya:suko tetelo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te alagiole ka:molo-goeogoeo kawokawonomamo ibino woko osiyodilolenakiya. Iyo, iyaiya tete epetapilo ka:molo-goeogoeate ibino inamabu watanakiya mulu opamo, ega:walo tete epetapilo iba:te pema: watenamiya.

26 Ebene Ya:sukono tabo olowiopiate ebetamo negeliya, “A:ma:le
degeawa: ebe tabote nanitaboma: deda:mene, piyate modobola:ka: Godote
ibino igilo mula:lelaema:?”
27 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Epagodolo da:kodakodaona ebe
iyaiya tanalo wiyasiya Godogodolo kodakodanomoa:.”
28 Ebene Pitate Ya:sutamo negiya, “A:ma: numa:, aimano motono inam-
abu bilibilinomo miyapate a:ma: nowaloma:enata.”
29 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, kebe
lumagite ebeno moto, o ebeno kamiyale, o ebeno nanila ekakila ega:walo
ebeno menokobila nabila gudila, ebe iyaiya tanalo Kawo Elawodawa
Godoko mabuma: da:miyapamene,
30 ebete me tetelo wiyasiya Godogodone ebe atu tanalo bilibilinomo walo
ka:kuwatemene, ega:walo walone ebete uwomua: igilo ka:kelaemene.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 20.17-19; Mak 10.32-34

31 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi dubu ebetamo ka:la:mite iba:tamo
negiya, “La: nolowiala:, a Yelusalemamo tolamitama:. Ebolo Godokono
woki awokalimipiate Epono Naniwi mabuma: Bukamo dakuloliya ebe
tanalo bilibilinomate ka:pemaimioma:na:.
32 Iyo, Godote ebe Yua:piatamo kikalaemene, ebene iba:te ebe malogolo
eba kalakalatelo ebetamo kowe ka:meolema:na:,
33 ega:walo iba:te pa:ka:pa:ka:mo ebe a:na:ma:ga:midaote ebene ebe
gito kanakapuima:na:, wiyasiya ebete netewa-kapiya egelalo a:ene walo
ka:kemaigamene.”
34 Wiyasiya Ya:sute da:kiyawaiya, ebe waloma:tapiate ebe tabono
magumu wadenomamo kelawiya:. Ebe tanalote waminalo itani ebema:
iba:te wadenomamo kemalagidiliya:.

Ya:sute Balidi Tamiome Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 20.29-34; Mak 10.46-52

35 Ebene Ya:sute Yeliko kawo duliyomolo niyakabamo eba penapelo, ba-
lidi tamiome dubute gabo niyakabolo okolite manima: epo ebe toweolamiti.
36 Ebete epo bilibilinomo gabodo da:petolamitiya, ebe tanalo olowite
epetapi ebo alateda:liya, “Beda: tanalote ka:pitale?”
37 Iba:te nowaimiya, “Nasalete duliyomolo dubu Ya:sute pita.”
38 Ebene ebete tabo kawonomamo gelo negiya, “Ya:su, Da:ibidikono
A:la:mu! A:ma:le na na:nilakapoinama:!”
39 Ebe tetelo dopamo da:petolamitiya ebe epate ebe kawiya analo
nodiyobiya ebete taboa:no kokolitama:, wiyasiya ebete kawonomamo walo
na:kegiya, “Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na na:nilakapoinama:!”
40 Ebene Ya:sute ebamo utite balidi tamiome dubuno tanaloma: negiya,
“Ebe nemaga:la:.” Ebete niyakabamo da:piya, ebe tetelo Ya:sute ebe
nalatediya,
41 “A:ma: beda: ubi kiyata:wita nale a:ma:tamo kosiyodiloma:?”
Ebete negiya, “Kawodawa, na ubila inamabu wadenomamo kulam-
olema:.”
42 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: balidi na:mela:! A:imano
nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta.”
43 Ebema: nanitabola, ebe tetenomolo ebeno balidite wadekobi
dolowiomiya, ebete Godoko eba moiolo Ya:suko ebo waloma:tiya, ebene

epo bilibilinomate ebe tanalo umite iba:te atumu Godokono mailo unamo ebo adipatiya.

19

Ya:sute Sa:kiyasekono Motamo Da:tiya

1 Ebe tetelo Ya:sute Yeliko duliyomolo magumudo petuti,
2 ebe duliyomololo Sa:kiyaseko nokolinami, ebe ta:kese uwatepino wato-
dawala ega:walo ebe inamabu bilibilinomagodawala.
3 Ebete ebeno tepo magumulo negiya, “Ya:suko kebako dawala:ka:?”
ebene ebete ebe kuima: ubi kawonomamo niyatiti, wiyasiya ebe gopowai
dubula ega:walo epo bilibilinomate Ya:suko a:wa:midiya, ebe mabuma:
ebete Ya:suko uima: modoboa:.
4 Ebema: ebete epono dopo apuamo puligate, umei kewamo gito nodoliya
Ya:suko kuima:, mabu Ya:sute ebe gabodo piti.
5 Ebene Ya:sute ebamo pemaigate balidi unamo da:pemeliya, ebe pumite
napaniya, “Sa:kiyase, a:ma: samamo na:piwisiga! Na ka:lo egelalo a:imano
motolo ka:lutamo.”
6 Ebe tetelo Sa:kiyasete samamo piwisigate, Ya:suko lawete ebeno mo-
tamo kalakala kawonomago gito magatiya,
7 ebene epo bilibilinomate ebe tanalo umite ubia: tabo ma kunu geliya,
“Ebete kuba lumagino motamo a:to.”
8 Wiyasiya Sa:kiyasete ebeno motolo epono dopo apulo maigate
Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, a:ma: numa:! Ka:lo nale naimano inamabu
tulituliya anagiyamidalete, naimano inamabu epetapi nigologolopiatamo
kikalamolemamo, ega:walo nale epetapino mani elemasigi gabodo duwa-
tenakimo netewa-netewa teta:mo walo ka:ka:wiyaolemamo.”
9 Ebene Ya:sute negiya, “Ka:lo egelalo Godokono igilo mula: tanalote me
motamo a:pe, mabu me dubu atumu ebe A:ibalayamakono walone gudu
idila.
10 Nanitabola, piyate kuba osiyodilole tanalo magumulo dalatidiolena,
ebe epo uwatete ibino igilo ka:mula:lelaema: na Epono Naniwite ebema:
piyamo.”

Kawo Dubute Wokopiatamo Mani Dikalamoliya Ebe Iyatulame Oi
Ma:t 25.14-30

11 Ebe tabo dolowiutiya ebe epate iyatawaiya Ya:sute Yelusalema
kawo duliyomolo niyakabamo a:pemaiga, ebema: iba:te ibino wokilo
negeliya, “Diyala, me tetelo Godokono Kawo Elawodawano tanalote atamo
da:ba:pemaigamene.”
Ya:sute ibino tanalo iyatawate iyatulame oi idi iba:tamo ma kunu
kiyawaiya,
12 “Kawo dubu idite mulu opamo tiya, ebe ubila ebe mulu opolo
Kawo Elawodubuno gobebobo nelawete, ebete ebeno duliyomolamo ebo
ka:ka:pema:.
13 Ebete toa:no, dopamo ebeno teni wokopi ebetamo ka:la:mite iditamo
100 mani, iditamo 100 mani, ma kunu eba ikalamolelo ibi nanaliya, ‘La: me
mani nekawokawoilamiyala: naimano pe uwomuamo.’
14 “Ebene ebete mulu opolo eba nokolilo, ebeno opo epo epetapiate
ebetamo dowaote ebeno walogabo apune tabo atapi ebo aliboliya. Iba:te
tolamete tabo ma kunu negeliya, ‘A ubia:nola me dubute aimano Kawo
Elawodubuma: eda:ma:, ebete aimano opamo walo a:ka:pemene.’

15 “Wiyasiya kawo dubute mulu opolo Kawo Elawodubuno gob-
ebobo nelawete ebeno duliyomolonomamo walo na:ka:piya. Ebe
tetenomolo ebete dopamo piyatamo mani dikalamoliya, ebe wokopi ebe-
tamo na:peka:la:miya ebeno mani uwomu iba:godone kiyatawaoma:.
16 Dopodawa ebete pete ebetamo na:pegiya, ‘Kawodawa, a:imano 100
maniamo nale 1,000 mani idi osiyodilimo.’
17 Kawo dubute ebetamo negiya, ‘Oe! A:ma: wade wokodawalata!
A:ma: da:peso tanalo wadenomamo osiyodiliata, ebema: nale a:ma: teni
duliyomolo ulamedawama: ka:midimamota.’
18 “Ebene tetedawa idite pete ebetamo na:pegiya, ‘Kawodawa, a:imano
100 maniamo nale 500 mani idi osiyodilimo,’
19 ebene kawo dubute ebetamo negiya, ‘Nale a:ma: paibu duliyomolo
ulamedawama: ka:midimamota.’
20 “Walone tetedawa idite pete ebetamo na:pegiya, ‘Kawodawa, me
a:imano 100 manila. A:ma: da:toawiyala, na me mani kalikamo wadeno-
mamo matuomeote epate umia: baiamo ebo iyatiyamo.
21 Na a:ma: tolemenamata mabu a:ma: genegene dubunomolata. Epetapi-
ate dalomonaka a:ma: pa:wete ebe inamabu ba:puwatenakoma:ta, ega:walo
iba:te damionaka a:ma: ebe inamabu gito ba:petapionakoma:ta a:ma:le
a:ka:tuwa: kenaoaema:.’
22 “Ebema: kawo dubute ebetamo negiya, ‘A:ma: kuba wokodawalata!
A:ma:le degeawa:, ebe tabote a:imano kuba awokalimi! Iyo, a:ma: tabo ma
kunu egeata, na genegene dubunomola, ega:walo epetapiate dalomonaka
nale ebe inamabu ba:puwatenakomo, ega:walo iba:te damionaka nale ebe
inamabu gito ba:petapionakomo.
23 Ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano mani baneka wokopiatamo
ka:nikalama:wiya:? Iba:te mani uwatete woko idi nosiyodilotaleka: ka-
wodopoma: beda:na:, ebene nale pete a:ma:le natamo atu mani wiyasiya
kele unudopamo walo ba:kikanama:wena:.’
24 “Ebene kawo dubute ebeno opopi nanaliya, ‘La: ebeno 100 mani
laema:wete 1,000 maniago dubutamo nikama:la:.’
25 “Iba:te wiyasiya ebetamo negeliya, ‘Kawodawa, eba kunua:! Ebe
lumagite 1,000 mani iyalo uwati!’
26 “Ebene kawo dubute iba:tamo nowamiya, ‘Na la:tamo negemo, kebe
lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, idawate ebetamo wadewade
tanalo bilibilinomo kikameomene. Wiyasiya kebe lumagigodolo wade-
wade woki pola:na:no, ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na
idawate ebegodone walo ka:kuwatemene.
27 Ega:walo me tanalo idila. Piyate nago gowelaoma: eba wagelenalo
ubia:noma: deda:ona nale ibino Kawo Elawodubuma: eda:ma:, la: ibi
magaela:wete naimano dopo apulo gowelaono gila:mo gito napanakapu-
lama:la:!’ ”

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolo Niyakabamo Da:nemaigiya
Ma:t 21.1-11; Mak 11.1-11; Yon 12.12-19

28 Ya:sute me tabo epatamo gete ibi dopolamete Yelusalema kawo duliy-
omolo apuamo gito tiya.
29 Ebe tetelo ebete Betapa:gi duliyomolo ega:walo Betani duliyomolo
niyakabodo tote Olibi Kewakewa Unu Damelamo ebo nemaigiya, ebene
ebete ebe waloma:tapi netewa dopamo eba nalibolelo
30 iba:tamo negiya, “La: ebe tatali duliyomolamo toawete, ebe duliy-
omolamo da:nemaima:ema donoki-goeo da:peso ala:mo ma:midao ebo

ka:nuimamota, lumagite dopamo ebe unamo kokoliya:. Modobola la: ale pamiawete nemagaiyala:.
31 Idawate la:tamo degemene, ‘La: ebe beda:ma: kepamiawitama?’ la: wiyasiya ma kunu negeliyala:, ‘Kawodawate donoki-goeo ubila.’ ”
32 Ebene iba:te gabodo tote duliyomolamo eba nemaimilo Ya:sute ibi keba kunu kanaliyale, iba:te ebe iyaiya tanalo eba kunu nulamiya.
33 Iba:te donoki-goeo da:peso eba pamitalo, ebe goeono namutupiate iba:tamo negeliya, “La: ebe beda:ma: kepamiawitama?”
34 Iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “Kawodawate donoki-goeo ubila.”
35 Ebene iba:te donoki-goeo da:peso Ya:sutamo magaete, ibino watubino kaliku donoki-goeo unamo alomomete, iba:te Ya:suko ibino kotamo adipatete gito owodimiya.
36 Ebe tetelo Ya:sute eba tutalo epate ibino ga:ga:ga:ga: kaliku pupukulamete gabamo apote, ebete ebe unudo tiya.
37 Ebete Olibi Kewakewa Unu Damelane eba niwisigalo Yelusalema kawo duliyomolo niyakabamo da:piya, ebe tetelo ebe dowaloma:tanakiya ebe epo bilibilinomate Godotamo kalakala tabo kapimiya kawonomamo wadipalatelelo ebe ebo moiya, mabu iba:te kawokawo anoano tanalo bilibilinomo ulamiya.
38 Iba:te tabo ma kunu gelitiya,

“Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe Kawo Elawodubu kawokobi na:midiye!
O epala:, la: Godoko moiolo unamo nadipata:la:,
ebe Unu Duliyomolono kalakala tanalono mabula!”

39 Ebene epono taneba magumulo da:pola:niya ebe Pa:lisi tanebapi dubate Ya:suko kawiya naniya, “Iyatulamedawa, a:ma: waloma:tapi nodiyobola:!”
40 Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Nale la:tamo negemo, me epate na moionea:notaleka: wiyasiya gabono nokolate na eba adipanatenelo kawonomamo begelitana:.”

Ya:sute Yelusalema Duliyomolo Epo Da:liyalamiya

41 Ebene Ya:sute Yelusalema niyakabamo pete duliyomolo da:pumiya, ebete iilo
42 negiya, “Yelusalema, nale a:imano milo mabuma: deda:namo, a:ma: ebe tanalo niyatawawetaleka: a:ma: ebe milo belawa:wena:, wiyasiya a:ma: naimano nanitabo tanalo uima: modoboa:!
43 Nanitabola, tete ebe na:pe a:ma:go gowelaopima: deda:ona, iba:te pelamete a:ma: kapanakopa:midama:ta a:imano epo kanakapulaema:, ebene iba:te a:imano tametame apulo gowolesi kawokawonomo eba obobolelo iyaiya unuunu damela kosiyodilolema:na:, a:imano epate ibino igilo ka:mula:lema: iba:te iyabaiamo alautiokapoma:.
44 Ebene piyate a:imano kala ga:dimi magumulo dilukuliona, iba:te ebe epo alukolete kopoliyadigalema:na:, ega:walo a:imano kawokawo moto iyalekete nokola idite nokola idi unulo a:kitanamene. Iba:te ma kunu ka:posiyodiloma:na: mabu Godote a:ma: walubima: da:pe, a:ma: ebe tete anaetoamidawete ebe kelawa:wea:!”

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya
Ma:t 21.12-17; Mak 11.15-19; Yon 2.13-22

45 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motamo tote, ebe motolo ebete
inamabu olowamepi nulamete elawonomamo eba na:na:ma:latelelo
46 iba:tamo negiya, “Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Naimano
Moto epate Godoko Amamate Motoma: kegelama:na:,’ la:le wiyasiya pilo
epono motoma: a:midimata!”
47 Ebema: Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo Yu epono kawokawo dubu
epetapi, iba:te Ya:suko anakapuima: gabo ebe waditiya. Wiyasiya egela
epetapilo Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo,
48 iba:te gabo kumiya: mabu epo bilibilinomate Ya:sukono tabo olowioma:
ubi kawonomamo iyatilo iba:te eba:go ebo pola:niya.

20

Yu Watowatopiate Ya:sukono Elawo Mabuma: Ebe Dalatediya
Ma:t 21.23-27; Mak 11.27-33

1 Egela idilo Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo
Godokono Wade Tabo da:kiyawauti, ebe tetelo Godotamo kalimagono
ikameopi elawodubu, Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo
dubu epetapi, iba:te ebe odiyoboma: ebo pelamiya.
2 Iba:te ebe ma kunu palatediya, “A nanaa:, a:ma: me iyaiya tanalo
pokono elawamo kosiyodilola:wena? Ega:walo me elawo a:ma:tamo potele
kikametia?”
3 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la: dopamo kapiya tanaloma:
kalateda:lemamota. Modobola la:le na nananiyala:,
4 Yonete epo obamo dowaduba:midaolenaki, ebe elawo ebetamo potele
kikamile? Godotela:ka: o lumagi iditela:ka:?”
5 Ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo negeliya, “Ale degelama:
Godote Yonetamo elawo ikami, ebete kegemene, ‘Beda: mabuma: la:le
ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:?’
6 Ega:walo a modoboa: ebe ma kunu anama:, me opo lumagite Yo-
netamo elawo ikami. Epate ebe tabo olowite a nokolamo mapeamete
kanakapuaema:na:, mabu iba:te negelana Yoneko ebe Godokono woki
awokalimidawala.”
7 Ebema: iba:te ibino tepo magumuno woki waminaolelo Ya:sutamo
negeliya, “Yonekono elawo mabu a iyatawa:.”
8 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Ebema: nale la: atumu akanaletama
nale me iyaiya tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo.”

Tupina Da:imi Pali Atila:pino Iyatulame Oi
Ma:t 21.33-46; Mak 12.1-12

9 Ebene Ya:sute me iyatulame oi epatamo negiya, “Dubute pali osiyodilote
tupina da:imi kewa ebo ami, ebe da:imino mailo ebe gala:ipi da:imila.
Ebene ebete ebeno pali atila:pi dubu epetapiatamo gito atepi, iba:te
ebolo woko eba osiyodilonalo ebe pali wadenomamo umilo ebeno da:imi
kuwatolemenakoma:, ebene ebete mulu opamo tote tete geyageyadopo
nokoliatepi.
10 Da:imi tapio tetelo ebete pali atila:piatamo wiya: wokodawa napalibi,
ebete iba:godone da:imino mani magumune ebeno kawodawano apu
ka:pelaema:, wiyasiya iba:te ebe wokodawa gaubamo anagalimiote inam-
abua:no gito nalibiya.
11 Ebene ebete wiya: wokodawa idi walo dakapalibi, iba:te ebe eba
kanagalimiolo ebe ilipo ikamete atumu gito kalibiya.

12 Ebene ebete walo idi dakapalibi, ebe netewa-kapiya tete dubula,
wiyasiya iba:te ebe bugomokobi midite pali magumune ebe gito
neba:idiliya.
13 Ebe tetelo pali namutudawate negi, ‘Na keba kunu na:kowagelemo?
Modobola nale kawonomamo demalagidilonamo ebe gudu kanalibomamo.
Diyala, iba:te ebetamo da:ba:tudila:oma:na:.’
14 “Wiyasiya ebe pali atila:pi dubate ebe gudu pitalo dumiya, iba:te
ibino taneba magumulo negeliya, ‘Numa:la:, me gudute nabiwino inamabu
namutudawama: deda:mene, ebe gudute na:pe. Ebema: modobola ale ebe
anakapumite ebeno pali lawenomo kelaemalema:.’
15 Ebe tetelo iba:te ebe lawete palino kala magumune neba:idilote gito
nanakapumiya.”
Ebema: Ya:sute olowiopiatamo negiya, “La:imano woki keba kunula:ka:?
Pali namutudawate beda: tanalo na:ka:posiyodilomene atila:pi dubatamo?
16 Nanitabola, ebete pete ibi panakapulamete ebeno pali epetapiatamo
ka:pikalaemene.”
Epate ebe tabo olowite negeliya, “Ao, ebe kubate a:ka:pemaigamene!”
17 Ebema: Ya:sute ibi ulamelo negiya, “Godokono Bukalo ditana me
tabono magumu keba kunula:ka:?

‘Moto etepiate iyabaiamo diyatiya
ebe alote wiyasiya
motono elawo mabuma: eda:na.’

18 Numa:la:, ebe alono kodakoda ebe nokola keba kunula:ka: eba kunula.
Iyo, me nokola unamo degamene ebe lumagite keta:ta:puwatiomene,
ega:walo me nokolate lumagi dita:timene kedagodagoimene.”
19 Ebene Godokono Totomu tabo iyatulamepi ega:walo Godotamo
kalimagono ikameopino watowatopi, iba:te iyatawaiya Ya:sute ebe oi ibino
tanaloma: giya, ebema: ibi ubila ebe tetenomolo ebe laema:, wiyasiya epo
eba tolelamelo walo gito katepiya.

Loma Epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo Ta:kese Mani Ikameo Tanalo*

Ma:t 22.15-22; Mak 12.13-17

20 Ebene Yu watowatopiate Ya:suko laema: gabo eba wadilo dubu epetapi-
atamo mani ebo ikalamiya iba:te Ya:sutamo tolamete ebe kuba gabamo
ka:nowabuga:tama:. Ibi ubila ebegodolo iya tabo olowite ebe tabono
tanaloma: Loma gabamanino kapela Kawo Elawodubutamo magatate,
ebete ebe ebolo kanakapuima:.
21 Ebema: ebe dubate Ya:sutamo pelamete a:da: elemasigi gabodo ebe na-
paniya, “Iyatulamedawa, a iyatawala a:ma:le da:kiyawawenaka ebe iyaiya
tanalo ebe nanitabola, ega:walo a:ma: epo unu nikapiamo kulama:wena:,
ma kunu lumagi idi atepalo lumagi idi ebo a:kelawa:emene. Iyo, a:ma: epo
Godokono gabo wadenomamo iyatulamenata,
22 ebema: a nanaa:, Loma epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo ta:kese
mani ikameoma: modobola:ka: o kubala:ka:? A ebetamo ba:kikameoma: o
a:kikameoma:?”

---

* **20:19:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya ela-
wonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opamo alibolenaki, ebene iba:te ebe iyaiya
opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo ebo nuwatelamenakiya, ebe maniamo
ibino Loma gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:.

23 Ya:sute ibino mena netewa tanalo iyatawate iba:tamo negiya,
24 “La: mani kapiya natamo nada:la:. Ebe manilo da:pola:na, mailo
ega:walo ololo pokonola:ka:?”
Iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Kawo Elawodubunomo
Sisakonola.”
25 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Sisakono inamabu Sisatamo
nikameala:, wiyasiya Godokono inamabu Godotamo nikameala:.”
26 Ebene ebe dubate ka:modobiya: epono ololo apulo Ya:suko kuba
gabamo kowabuga:tama:, ebema: iba:te eba anoanolo tabo idi kegeliya:.

A:e Magumune Igilamo Maimio Tanalo
Ma:t 22.23-33; Mak 12.18-27

27 A:e magumune maimioa:noma: degelana, ebe epo Sa:diyusi
tanebapila.† Ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete tabo ma kunu pegeliya,
28 “Iyatulamedawa, Godokono Bukamo Mosesete tabo ma kunu aku-
loliya, ‘Dubute a:ete kamiyale gudia:no datepamene, ebeno ekawite ebe
amole lawete ebeno naniwino tanaloma: gudi nosiyodilolemene.’
29 Dopamo tetelo kapiya dubuno sebeni koiate nilukulinamiya. Ibi
magumulo dopo gudute kamiyale lawete gudi ulamea:no a:iya,
30 ebene ebeno ekawite ebeno amole kelawete eba kunu kowageliya.
31 Ega:walo tetedawa idite atumu kowageliya, ebene ebe sebeni atu
alailama:te gudia:no eba kunu a:elaiya
32 wiyasiya kamiyalete walone gito a:iya.
33 Ebema: iba:te a:e magumune igilamo demaimioma:na:, ebe Kawo
Egelalo ebe kamiyalete pokono kamiyalema: na:keda:mene, mabu ebe
sebeni dubate aida:tepaiya?”
34 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Numa:la:, me opolo dubate kamiyale
uwatolete, ebene kamiyala:te atumu dubu akouwatolenaka,
35 wiyasiya Godokono Unu Duliyomololo eba kunua:. Ebete kebe epo
ebeno wadewade ga:limapi gudima: deka:la:imene, iba:te a:e magumune
nanitabonomolo igilamo kemaimioma:na:, ebene ebe tetelo iba:te kamiyale
walo a:ka:piaidiolema:na: ega:walo dubu a:ka:puwatolema:na:.
36 Me tanalo ebe nanitabola, iba:te a:e magumune emaimiya, ebema:
iba:te Godokono nopopimu eba ilukulionalo walo a:ka:elaoma:na:, wiyasiya
Godokono gudima: eba eda:olo uwomua: igilago bilukulionama:na:.
37 Numa:la:, epate a:e magumune demaimioma:na:, ebe tanalo Mosesete a
wadenomamo iyatuamiya. Iyo, ebete me tanalo Godokono Bukamo iyatiya,
ma kunu elate kewalo dowaiti wiyasiya kewate kolotolitiya:, ebe tetelo
Mosesete Kawodawa Godoko ka:milo negiya, ‘A:ibalayamako, Aisa:keko,
Ya:ikoboko iba:te uwomua: tetelo poko kamamatene, a:ma: ebe Godotela.’
38 Ebema: la: Sa:diyusi tanebapi, la:imano wokilo
na:kemalagidilawenama ebe ewonino igilate olopoligoiya? Ao,
kolopoligiya:, mabu a:elaopiate Godoko kamamatena: wiyasiya piyate
igilolo dilukulina ebe eponomate ebe amamatena, iyo, a bilibilinomate
ebeno uwomua: igilago ilukulinama:!”
39 Ebe tetelo Godokono Totomu iyatulamepi epetapiate Ya:sutamo
negeliya, “Iyo, Iyatulamedawa, a:ma: wadenomamo geata.”

---

† **20:27:** Ya:suko tetelo Sa:diyusi epo ebe Yu epono taneba idila, iba:te Pa:lisi tanebapino iyaiya totomu bilibilinomamo ka:tudila:onakia:. Ega:walo epate a:elaote a:ene walo kemaimiote Godotamo da:nemaimioma:na:, ebe tanalo Sa:diyusi tanebapiate nanitabokobi ka:midinamia:, ebema: iba:te ebe atu nanitabokobi midia: tanalamo epo iyatulamenakiya.

40 Nanitabola, ebe tetene wagilimite epate Ya:suko tanalo idima:
alateda:ma: na:toletoleutiya.

Godokono Alibodawa Kelisoko Potelela:ka:
Ma:t 22.41-46; Mak 12.35-37

41 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Epate negelana Godokono Alibodawa
Kelisoko ebe Da:ibidikono a:la:mula, ebeno walone gudi magumune ka-
wokalamene. Wiyasiya me tanalono magumu keba kunula:ka:?
42 La: numa:la:, Da:ibidite Sam Oale Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

‘Kawodawa Godote
naimano Kawodawa Kelisotamo nege,
‘A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
43 ebene a:ma:go gowelaopi
nale ibi a:imano agowa puti
baima: ka:midilimamo.’ ’ ”

44 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Modobola, la: me tabo
eba malagidilolo na nanana:la:, Da:ibidite ebeno a:la:mu Kelisoko ebeno
Kawodawama: ka:milo ebete Godokono tumudi apuamo okolima: giya,
ebema: ebe tanalote keba kunu na:ka:pemaigamene?”

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Amama Tanaloma: Degiya
Ma:t 23.1-7,28; Mak 12.38-40

45 Ebene epo bilibilinomate ebeno tabo eba olowiutalo Ya:sute ebe
waloma:tapiatamo negiya,
46 “La:le Godokono Totomu iyatulamepi wadenomamo nulama:la:. Ibi
ubila ga:ga:ga:ga: kaliku pupuliote olowame bailo eba wapata:lamelo epate
ibi ebo kowalogolema:. Iyo, ibi ubila Yu epono balidi ibilamole moto gulo
kawokawo dubuno ilukuli bailo kilukulima:, ega:walo ibi ubila soliyomu
osiyodilo tetelo kawokawo ilukuli bailo ka:pola:na:ma:.
47 Ega:walo iba:te amoleamoleno inamabu a:da: elemasigi tanalodo eba
uwatelo ebo opoliyalelamenaka, ebene iba:te ebe tanalo kuba:noma: gelalo
tolamete Godotamo balidi eba nibilamolelo ga:ga:ga:ga: towetowe tabo ebo
negelanaka, mabu ibi ubila epate ibino tanalo umilo ibi wadewadepima:
kegelama:. Ebema: nanitabola, iba:te kuba wiya kawonomo kelaema:na:!”

21

Amole Kamiyalete Godotamo Mani Dikamiya
Mak 12.41-44

1 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo eba lutalo, inamabu bili-
bilinomagopiate ibino nilakapo inamabu Godotamo dapalomutiya, ebete
ibino tanalo eba umitalo
2 inamabua: amole kamiyale idi ebo kumiya, ebete mani egege netewa
dapalomuti.
3 Ebema: ebete negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, epate mani dapaloma
me inamabua: amole kamiyalete ibi bilibilinomo odoili,
4 mabu inamabu bilibilinomagopiate ibino inamabu epetapi
da:luililamenako ebe inamabu paloma, wiyasiya me amole kamiyale
inamabua:nola. Ebete ebeno bae uwateono mani alomonomo apalomo.”

Godoko Amamateno Iya Moto Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.1-2; Mak 13.1-2

5 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapiate Godoko Amamateno Iya Motoma: ma kunu gelitiya, “Me nokola moto kawokawo wadewadenonomola! Ega:walo epate malo Godotamo nilakapolo dikameonaka, ebe inamabuate wadewadenoma: eda:ona!”

Ebene Ya:sute iba:tamo negiya,

6 “La: me inamabu dulama:witama, walone tetelo ibi bilibilinomate ka:kubakubaoma:na:. Ebe tetelo me iyaiya motono tanaloma: nokola idite nokola idi unulo a:ka:pola:nama:na:, mabu gowelaopiate me nokola bilibilinomo mapitaolete opamo iyalekenomo ka:piyalekema:na:.”

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Ma:t 24.3-14; Mak 13.3-13

7 Ebene iba:te Ya:suko nalatediya, “Iyatulamedawa, Godokono Moto kubaimi tanalote kebe tetelo na:ka:pemaigamene? A beda: anoano tanalate na:kiyatuaemene tete ebe na:pe ebe tanalote ka:pemaigama:?”

8 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: nanisiwale. Lumagi idite la: demasigilitamene, la: ebeno tabo ako-olowiala:, mabu dubu bilibilinomo epetapiate naimano mailamo pelamete ka:pegelama:na:, ‘Na ebe Kelisotela! Tete ebe na:pe!’ wiyasiya la: ibi akowaloma:tala:la:.

9 Ega:walo la:le iyaiya opo epono gowelao tanalo ega:walo ibino gowelao nopo iyati tanalo dolowiaema, ebe mabuma: la: kawonomamo akotoletoleala:. Me tanalate nanitabolo ka:pemaimioma:na:, wiyasiya ebe tete ebe uwomu tetea:.”

10 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Nanitabola, opo epetapino epate opo epetapino epago ka:gowelaoma:na:, iyo, opo idite opo iditamo gowela tanalo kosiyodilomene.

11 Ebene kawokawo mumulate iyaiya opo bilibilinomamo ka:pelaema:na:, ega:walo kawokawo gabugabuno temeteme tanalate ebe iyaiya epo kuwatema:na:, ega:walo iyaiya duliyomolo epetapilo epate baea:no kilukulioma:na:, ebene ebe atu tetelo tobolo unulo iyaiya anoano tanalo ega:walo Godokono elawo awokalimino tanalate ka:pemaimioma:na:.

12 “Me tanalate maimioa:no kubakubapiate dopamo la: elawamo uwatetate temeteme ebo kikalaema:ta. Iyo, Yu epono balidi ibilamole moto gulo iba:te la:imano tanalo anagilamelelametate la: idoko motamo gito kalomoma:ta, ega:walo na mabuma: iba:te la: iyaiya kawokawo elawodubuno ololo apuamo magataletate, iba:te atumu la:imano tanalo kakanagilamelelaema:ta.

13 Ebe tetelo la: wiyasiya iba:tamo naimano Wade Tabote na:kiyawaiyala:.

14 Ebema: la:le ibino ololo apulo eba lamota:onalo la:imano mailo wadekobi keba kunu ka:midila:ema, ebe tetete pemaiga:no la:imano gela tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:,

15 mabu nale la:tamo mulo woki ega:walo tabo eba ikalamelo, piyate la:go gowelaopima: deda:ona iba:te la:imano nani tabo kubailaema: a:ka:modoboma:na:.

16 “Ega:walo me tanalo idila. La:imano nabila menokobila, ega:walo nanila ekakila, ega:walo la:imano kalima epo epetapila namutupila, iba:te la:go da:gowelaona ebe kubakubapino kotamo la: kanalomoma:ta, iyo, la: epetapi la:imano epate gito kanakapulaema:ta.

17 Nanitabola, na mabuma: epo bilibilinomate la:tamo ka:dowaoma:na:,

18 wiyasiya naimano umi magumulo la:imano watono eke idi kapiyate akalatidimene.

19 Ebema: la:imano kodakodalo utitata tanalodo la:le la:imano igilo ma
kunu ka:mula:lemamota.”

Yelusalema Kawo Duliyomolo Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.15-21; Mak 13.14-19

20 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Iyaiya opono gowelaopiate pelamete
Yelusalema dapanakopa:midama:na:, la: ebe tanalo duma:ema la: kiy-
atawaomamota ebeno olalati tete ebe a:pemaiga.
21 Ebema: gowelaopiate pemaimioa:no, modobola Yudiya opo epate
dopamo unuunu damelamo nalautioma:na:, ega:walo Yelusalemalo
dilukuliona ibi atumu iyabaiamo na:ka:tolaema:na:. Numa:la:, ebe tetelo
piyate tumulo da:pola:nama:na: iba:te kawo duliyomolono kala ga:dimi
magumamo nopila:oma: modoboa:, mabu iba:te ebolo wade opila:o bai
a:ka:nuima:na:.
22 Nanitabola, Godote dopamo ebeno Bukamo dakuloliya ebe tanalate
nanitabonomolo ka:pemaimioma:na:, iyo, ebe tete ebe Yelusalema duliy-
omolono kuba wiya lawe egelala.
23 Ebema: numa:la:, lamitulamitu ega:walo nono dikalamena ebe
kamiyala:tamo ebe egelate kubanomoma: keda:mene, mabu nanitabola,
Godokono kawo dowa tanalonomote Yelusalema epatamo eba itanalo,
ibino opolo kawokawo tepo temetema:te ka:pemaimioma:na:!
24 Iyo, gowelaopiate ibi epetapi gowelaono gila:mo kanakapulaema:na:,
ega:walo ibi epetapi ala:mo matuolamolete iyaiya mulu opamo kema-
gatalema:na:, ebene nanitabokobi midia:piate Yelusalema duliyomolo ibino
agowamo ka:mikitama:na:, Godote iba:tamo dikalaemene ebe tete uwom-
uamo.”

Epono Naniwino Pe Tete
Ma:t 24.29-31; Mak 13.24-27

25 “Ebene egela, sagana, ega:walo mawele, ibi magumulo kawokawo
anoano tanalate da:pemaimioma:na:, me opo kawonomolo epate woki
bilibilima: eba eda:olo balidi koba:midaolema:na:, iyo, ebe atu tetelo kewa:
kolomono kawokawo ulate maimiote kolomo bala dapalukolema:na:, iba:te
ebe obono diyamo dolowima:na: kawonomamo ka:toletoleoma:na:.
26 Ega:walo ebe tetelo tobolo ununo elawoelawo inamabuate
kalela:oma:na:, ebema: epate me opono kawo olalati tanalo eba makopelelo,
iba:te tole kawonomamo lawete elawoa:noma: ebo keda:oma:na:.
27 Ebene ebe tetelo Epono Naniwite tobolo unune eba piwisigalo iba:te
ebe ebo kuima:na:, ebete ebeno elawago ega:walo alo kawonomago
ka:pemene.
28 Ebema: me temeteme tanalate maimi dowagilima:na:, ebe tetelo la:
unamo na:nemeliyala: mabu la:imano igilo mula:le tete ebe netatali.”

Umei Kewano Tanalo
Ma:t 24.32-35; Mak 13.28-31

29 Ebene Ya:sute uli tabo iba:tamo ma kunu iyatulamiya, “La: umei kewa
ega:walo iyaiya kewano tanalo wadenomamo nemalagidilala:.
30 La:le ibino paa mogoiamidale tanalo dulama:ema, ebe tanalote la:
kiyatulamema:ta ulamano tete ebe netatali,
31 ebema: me temeteme tanalate maimiolo dulama:ema, la: kiyatawao-
mamota Godokono Kawo Elawodawano tete ebe na:pe.
32 Na la:tamo nani tabo gemo, me tanalo bilibilinomate dopamo
ka:pemaimioma:na:, walone me tete epate ebo ka:elaoma:na:,

33 iyo, me opo ega:walo tobolo unu iba:te kolopoligoma:na:, wiyasiya
naimano tabote a:kolopoligomene, uwomua: tetelo bitanamene.”

Olowiolo Ilukuli Tanalo

34 “La: a:ka:tuwa: la: wadenomamo nulamenala:! La: bae nao tanaloma:,
ega:walo elawo da:imi obo nio tanaloma:, ega:walo me opono inamabu
uwate tanaloma: woki bilibilima: akoeda:onala:. La: nanisiwale, ebe Kawo
Egelate samonomamo da:pemaigamene la: kawonomamo da:bela:wa:oma,
me tanalo ebe gubite inamabu danagalimi keba kunula:ka: eba kunula.
35 Iyo, ebe Kawo Egelate me opolo dilukuliona ebe epo bilibilinomatamo
ma kunu ka:pemene,
36 ebema: tete bilibilinomolo la: olowiolo eba ilukulinalo Godotamo
na:towetoweonala:. Ebe tanalo magumulo la:le ebeno elawo lawa:wete,
kawokawo temetema:te da:pelaema:na: la: ebe iyaiya tanalo magumudo
nemaimiawete Epono Naniwino dopo apulo ka:nelamota:onamamota.”
37 Ebene egela epetapilo Ya:sute Yelusalemamo da:penaki ebete Godoko
Amamateno Iya Motolo epo piyatulamenaki, wiyasiya didokonaki
ebete duliyomolone walo ka:tonaki Olibi Kewakewa Unu Damelalo ebo
nowatanaki.
38 Ebe tetelo epo bilibilinomate duiyanomolo Godoko Amamateno Mo-
tamo pelamenakiya ebeno tabo ka:polowioma:.

22

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Degelitiya
Ma:t 26.1-5; Mak 14.1-2; Yon 11.45-53

1 Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu* ebeno mailo idi ebe Aduga:la
Soliyomula,† ebeno osiyodilo tanalo detataliya,
2 ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi dubu, iba:te Ya:suko anakapumi gabo
waditiya, wiyasiya iba:te epo tolelamelo awokala kosiyodilutiya:.

Yudasite Ya:suko Laema: Nopo Diyatiya
Ma:t 26.14-16; Mak 14.10-11

3 Ebene Saitanate Keliyota duliyomolodawa Yudasikono tepo magumamo
opegiya, Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo ebe idila.
4 Ebete Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godoko
Amamateno Moto atila:pi dubu iba:tamo tote nopo ebo niyatiya Ya:suko
ibino kotamo kiyatima:.

---

* **22:1:** Me Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila. Aduga:la Soliyomu dolopoligomene, egela idilo me soliyomu idi wagilimite iba:te sebeni egela tetelo bosiyodilonakoma:na:. Me soliyomuno magumu ma kunula. Yu epate Isipiti opone Godokono elawamo da:nemaiminiya, ebe idokolo ibino palowa bae osiyodilolenate wadenomamo okaleona:no iba:te gawagawalo ebo tolameniya. Mabu ebe baete unamo maimioma: tetea:nola, ebema: ebe tanalo malagidiloma: Yu epate me soliyomu bosiyodilonakoma:na:. † **22:1:** Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

5 Ebe tetelo iba:te ebe tanalo olowite kalakalaolo tabo ebo iyatiya ebetamo
mani kikaema:,
6 ebema: Yudasite ebe tabamo tuduwatate, iba:godone tote gabo ebo
nowadiya epoa: tetelo Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.

Ya:sute Aduga:la Soliyomuno Nao Inamabu Osiyodilolema: Tabo Degiya
Ma:t 26.17-25; Mak 14.12-21; Yon 13.21-30

7 Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, iba:te ulama bilibilinomolo
Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu nao dowagiliminakiya, ebe dopo
egelalo iba:te Aduga:la Soliyomuno sipi-goeogoeo egege alukolenakiya.
8 Ebema: Ya:sute Pitako Yoneko ibi netewapi eba nalibolelo negiya,
"La: toawete Aduga:la Soliyomuno nao inamabu na:nosiyodiloliyala:, ale
ka:penaoma:."
9 Iba:te ebetamo negeliya, "Ale kebolo na:ka:nosiyodilolema:?"
10 Ebete iba:tamo nowamiya, "La: kawo duliyomolamo na:toala:,
ebene obo daguwaita ebe dubute la:go dapalugomene, la:le ebe ebo
nowaloma:tiyala:. Ebete kebe motamo ka:nodolomene,
11 la: ebe moto namutudawatamo ma kunu na:negeliyala:, 'Iyatu-
lamedawate a:ma:tamo ge, moto keleka: nale naimano waloma:tapiago
Aduga:la Soliyomu bae ka:penama:?'
12 Ebe tetelo ebete la: moto guamo kemagatalema:ta, unu mo-
tolo tete kawo bitana, iyalo osiyodilaka. La: ebolo nao inamabu
na:nosiyodiloliyala:."
13 Ebene iba:te tote, Ya:sute kebe tanaloma: kanaliyale, iba:te ebe tanalo
nulamete Aduga:la Soliyomuno nao inamabu ebo nosiyodiloliya.

Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanalono Wagilimi Mabu
Ma:t 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kol 11.23-25

14 Tete da:peni Ya:sute ebe alibolepi dubago bae nama: ilukuliniya,
15 ebene ebete iba:tamo negeni, "Na ubi kawonomamo niyatinatimo, nale
a:ea:no dopamo me Aduga:la Soliyomu la:go kenama:.
16 Ebema: nale la:tamo negemo, nale me soliyomu bae me tetelo walo
a:kenamo, wiyasiya Godokono Kawo Elawodawano tete da:pemene, ebe
tetelo me soliyomuno magumute nanitabolo dawokalamene nale ebo
kenamamo."
17 Ebene Ya:sute kalili lawenate Godotamo kalakala tabo genate iba:tamo
negeni, "La: me kalili lawa:wete, la: magumulo idite iditamo kikame, idite
iditamo kikame, ma kunu nowagela:la:.
18 Nale la:tamo negemo, na me tetelo me elawo da:imi obo walo
a:ka:nimo, wiyasiya Godokono Kawo Elawodawano tete da:pemene, ebe
tetelo nale ebo ka:nimamo."
19 Ebe tetelo ebete bae kelawenate Godotamo kalakala tabo genate,
wakamionate iba:tamo eba ikalamolenalo negeni, "Me naimano apela, la:
mabuma: Godotamo ikaemo. La:le na malagidilonelo me tanalo nosiyo-
dilonakiyala:."
20 Ebene ibino bae nao tanalo dolopoligoni, ebete kalili walo kelawenate
negeni, "Me kalili ebe Godote epago milolo kilukulinama: oli nopo diyatiya
me ebe tanalola. La: mabuma: deka:ka:liyamene, me naimano kalimate ebe
nopo kodakodaimina.
21 "La: numa:la:! Na anakapunamepiatamo dikanaemene, ebe lumagite
nago me bae nao bailo ba:luta!

22 Iyo, ebe nanitabola, Epono Naniwite a:eamo ebe na:to, Godote nopo
dopamo diyatiya eba kunu, wiyasiya kebe lumagite ebe anakapumipiatamo
dikalaemene, ebe dubute kuba wiya kawonomo kelaemene!”
23 Ebene ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo idite idi ananaki, idite idi
ananaki, eba kunu eba wagelenalo negelaniya, “Me kuba potele
na:kosiyodilomene?”

Potele Kawodawama: Na:keda:mene

24 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi magumulo potele kawoma: eda:
tanaloma: apaminateui tanalote maigani.
25 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Godoko nanitabokobi midia:pino
kawokawo elawodubate ibi a:ka:tuwa: ibi eba wadipalatelelo epo epetapi
elawamo analenaka iba:te ibino ubi tanalamo ka:tudila:onama:, ega:walo
ebe kawokawopi ubila epate ibi walubilipima: eba ka:la:milo ibi ebo
kemoiolema:.
26 Wiyasiya la:imano tanalo eba kunua:. Modobola la:imano taneba
magumulo kawodawate oli ape lumagi keba kunula:ka: ebakodawama:
neda:mene, ega:walo la:imano watodawate atumu ebe wiya: wokodawa
keba kunula:ka: ebakodawama: na:keda:mene.
27 Numa:la:, wadewade bae nao bailo dokolita epate ebako lumagi ka-
wodawama: gelanaka, wiyasiya kebe lumagite ebetamo bae dadaemenako
iba:te ebe wiya: wokodawama: gelanaka. Nanitabola, na wiya: wokodawa
keba kunula:ka:, nale la:imano taneba magumulo ebako da:pesodawama:
eda:namo, ebema: modobola la: atumu eba kunu nilukuliniyala:.
28 “Nanitabola, naimano kodakoda tanalo magumulo da:lutanakimo, la:le
na katepana:wenakia:,
29 ebema: Nabiwite na Kawo Elawodubuma: keba kunu ka:midiniyale
nale la: atumu eba kunu ka:ka:midilimamota.
30 Ebene na Godokono Unu Duliyomololo Kawo Elawodawama: eba
neda:lo, la: nago soliyomu bae nawete da:imi obo ebo ka:niomamota,
ega:walo la: kawokawo elawodubuno ilukuli bailo ilukula:wete Isalaela 12
gu epono iyaiya tanalo anagilamelelamepima: keda:omamota.”

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta
Ma:t 26.31-35; Mak 14.27-31; Yon 13.36-38

31 Ebene Ya:sute negeni, “Saimono, Saimono, a:ma: nolowia. Dubute
witi-laisono tanalo kuima:, da: wadenola: o da: kubanola:, ebete keba
kunu kanamogolenakole, Saitanako ubila a:ma: kuba gabamo eba kunu
kowabuga:tatama:, ebema: Godote ebe tanalo iyatawate ebetamo mod-
oboma: ge.
32 Ebema: Saimono, nale a:ma: mabuma: Godoko a:toweoma:kamo, ebete
a:ma: eba walubilo a:imano nanitabokobi midi tanalote akalatidimene.
A:ma: natamo walo da:kolobigaemene, ebe tetelo a:imano ekaki elawokobi
na:midiliye.”
33 Pitate ebetamo nowamini, “Kawodawa, nale a:ma:go idoko motamo
tote da:na:emo, na ebe tanaloma: olosiyodilomo.”
34 Ya:sute wiyasiya negeni, “Pita, na a:ma:tamo negemo, ka:lo idokolo kak-
abate geoa:no a:ma: netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.”

Ya:sute Gowelaono Gili Laema: Degeni

35 Ya:sute iba:tamo negeni, “Nale la: dopamo danaliboletima, la: ma kunu
analiamata, ‘Mania:no, ikuwa:no, ega:walo agowa pata:no na:tolamiyala:,’
ebema: ebe tetelo la: modoboa: tanalo a:ka:niyatawaima?”
Iba:te nowaiminiya, “Ao, nigologolo tanalo idi ka:numia:.”

36 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Ka:lo wiyasiya na tabo idi ma kunu
gemo, ale eba tolamelo la:godolo mani o baeno ikuwa da:pola:lametana
nuwatiyala:, ega:walo pogodolo gowelaono gili itana:no, modobola
ebete ebeno lubudino kaliku maniamo na:midite wiyasiya elawo gilite
nelaemene.
37 Mabu na la:tamo negemo, Godote naimano tanaloma: ebeno Bukamo
dakuloliya, tete na:pe ebe tanalote kemaigamene, iyo, buka apuno tabote
ma kunu gena, ‘Iba:te ebe kubakubapiago kapiyama: midiya.’ ”

38 Ebene iba:te negelaniya, “Kawodawa, a:ma: numa:. Mela, gowelaono
gili netewa ba:pola:na!”

Ya:sute nowamini, “Eiye! La: naimano tabono magumu wadenomamo
kelawa:wena:. Taula, nitanana.”

Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelalo Godotamo Da:towetoweoni
Ma:t 26.36-46; Mak 14.32-42

39 Ebene Ya:sute Yelusalema duliyomolone nemaiganate ebete dopamo
keba kunu kosiyodilonakile, eba kunu ebete ebe waloma:tapiago Olibi
Kewakewa Unu Damelamo gito tolameniya.
40 Ebete ebe damelamo nemaiganate ibi nanaleni, “La: malo Godotamo
na:towetoweonala: mabu la:le Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta
tanalamo da:ba:gudima.”

41 Ebene ebete ibi miyapanate kela:mo tonate, ebe tetelo ebete pupamo
nokolinate Godotamo ebo na:towetoweoni.
42 Ebete na:geni, “Aba, a:ma: ubi diyata:emene me tepo temeteme kalili
nagodone nelawa:. Wiyasiya naimano ubia:, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano ubila
nosiyodila.”

43 Ebe tetelo Godokono Unu Duliyomolone nopodawate ebetamo pe-
maiganate ebe elawokobi ebo pa:midini,
44 ega:walo ebete tepo temeteme kawonomoma: eda:nate elawonomamo
Godotamo eba towetoweonalo, ebeno kolowate kalimama: eda:omenate
opamo ebo ka:ka:liyaomeni.‡

45 Ebene ebete towetoweo tabo gela baine maiganate ebe
waloma:tapiatamo da:peni iba:te tepo temetema:go laonalo pulameni.
46 Ebete iba:tamo negeni, “La: beda: mabuma: kelawenama? La: maimi-
awete Godotamo na:towetoweonala:, mabu la:le Saitanakono kuba gabamo
wabuga:ta tanalamo da:ba:gudima.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya
Ma:t 26.47-56; Mak 14.43-50; Yon 18.3-11

47 Ya:sute ebe tabo eba genalo, ebeno waloma:tapi 12 magumulo dubu
idi Yudasite dubu bilibilinomo epetapi dopolamenate iba:te kapimiya ebo
pelameniya. Ebene ebete Ya:sutamo nilakapo tabo genate ebe kapaboe-
teonama: niyakabamo da:peni,
48 Ya:sute ebetamo negeni, “Yudasi, a:ma: Epono Naniwi eba paboeteolo
ebe anakapumipiatamo ikalaema: ka:pa:wa:?”

49 Ebene Ya:suko lawe tanalote maigama: eba penalo, ebe waloma:tapi
dubate ebe tanalo uminate negelaniya, “Kawodawa, ale ibi gowelaono
gila:mo bakalukolema:?”

‡ **22:44:** Luk 22.43-44 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

50 Ebene ibi magumulo idawate maiganate Godotamo kalimagono
ikameopino Ununomo Watodawano moto wokodawa anagaliminate ebeno
tumudi apuno galo ebo mapitamidameni.

51 Ya:sute wiyasiya ibi kawiya nanaleni, “Taula, nolodiyobala:!” ebene
ebete ebe dubuno galo dologimini ebe tetelo wadekobi nolowini.

52 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo
Godoko Amamateno Moto atila:pi dubu, ega:walo kawokawo dubu epetapi,
iba:te Ya:suko laema: da:pelameniya ebete iba:tamo negeni, “Na pilo
lumagila:ka:, o na gowelaodawala:ka:? La:le na lawenema: gowelaono
gila:go ega:walo gaubago beda:ma: ka:pelama:ema?

53 Na egela epetapilo Godoko Amamateno Iya Motolo la:imano ololo apulo
da:pokolitanakimo, ebe tetelo la:le na kelawena:wea:. Wiyasiya me idoko
la:imano tetela, iyo, idoko namutudawama: deda:na ebeno elawo tetete
a:pemaiga.”

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni
Ma:t 26.57-58,69-75; Mak 14.53-54,66-72; Yon 18.12-18,25-27

54 Ebe tetelo iba:te Ya:suko kotamo kodakodanomolo lawenate, Godotamo
kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono motamo magataniya,
wiyasiya Pitate ibi muludopone waloma:taleni.

55 Ebene epetapiate motono kala magumulo ela madonate eba pola:nalo,
Pitate kala ga:dimi magumamo nopeganate iba:go ebo nokolini.

56 Ebe tetelo Pitate elano alolo eba nokolinalo, woko buwelete ebe
wadenomamo uminate negeni, “Me dubu atumu Ya:suago pata:nami!”

57 Pitate wiyasiya negeni, “Kamiyale, na iyatawa: ebe!”

58 Ebene iba:te tete da:pesamo ilukula:tepanate, dubu idite ebe wadeno-
mamo uminate walo nakanani, “A:ma: atumu ebe waloma:tadawa idilata!”
Pitate wiyasiya negeni, “Dubu, na ebe iyatawa:!”

59 Tete kele kawodopo da:ka:petoni, dubu idite elawodopamo na:kegeni,
“Nanitabola, me dubu Ya:suago pata:nami, mabu ebe Ga:lili opodawala!”

60 Pitate wiyasiya negeni, “Dubu, a:ma:le degeawena ebe tabono tanalo
na iyatawa:!”
Ebe tetenomolo ebete ebe tabo eba genalo kakabate negeoni,

61 ebene Kawodawa Ya:sute olobiganate da:nemeleni Pitako ebo numini.
Ebe tetelo Ya:sute ebetamo dopamo kebe tabo kegenile, Pitate ebe tabo
ebo malagidiloni, “Ka:lo idokolo kakabate geoa:no, a:ma:le netewa-kapiya
teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.”

62 Ebene Pitate iyabaiamo tonate kawo tepo temetemenomago iinomo
ebo niini.

Godokono Moto Atila:pi Dubate Ya:suko Danagalimioniya
Ma:t 26.67-68; Mak 14.65

63 Ebene Godoko Amamateno Moto atila:pi dubate Ya:suko eba
kalakalatenalo ebo anagalimioniya.

64 Iba:te kalikamo ebeno ololo mula:menate ebe anagalimiolo negelaniya,
“A:ma: Godokono woki awokalimidawama: nanitabolo deda:wena, a:ma:
negea piyate kanagalimiotana!”

65 ega:walo iba:te ebe eba malogonalo kubakuba tabo epetapi bilibili-
nomo ebetamo ebo kiyawaoniya.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate§ Ya:sukono Tanalo Danagiyamidameniya
Ma:t 26.59-66; Mak 14.55-64; Yon 18.19-24

66 Ebene egela walo apuamo Godotamo kalimagono ikameopino wa-
towatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo Yu epono
kawokawo dubu epetapi, iba:te aladabutinate epetapiate Ya:suko ibino
dopo apuamo magatanate nananiya,
67 "A:ma: a nanaa:, a:ma: Godokono Alibodawa Kelisotela:ka:?"
Ebete wiyasiya iba:tamo negeni, "Nale la:imano tabo nanitabolo
dowaimo la: nanitabokobi a:ka:mida:ema,
68 ega:walo nale la: tanalo idima: dalateda:letama, ebe tetelo la:le natamo
wiya tabo wadenomamo a:kegelaema.
69 Nanitabola, na Epono Naniwite me tetene wagilimite Elawodawa
Godokono tumudi apulo ka:nokolimamo!"
70 Ebe tetelo ibi bilibilinomate negelaniya, "A:imano tabono magumu
keba kunula:ka:? A:ma: Godokono nani Gudula:ka:?"
Ebete iba:tamo nowamini, "La:le ebe ebe gelamata."
71 Ebema: iba:te negelaniya, "A me dubuno kuba kiyatawaoma: tabo
gedawa idi a ubia:nola, mabu a a:ka:tuwa: ebeno tabonomone ebe olow-
ima:!"

23

Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paeletetamo Demagatiya*
Ma:t 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Yon 18.28-38

1 Ebene ibi bilibilinomate maimiote Ya:suko lawete Paeletetamo ebe gito
magatiya.
2 Iba:te ebeno tanalo eba anagilamelemelo Paeletetamo negeliya, "A
me dubu uima: ebete aimano epo eba iyatulamitalo da:kubailamiti, ebete
ibi ma kunu odiyoboli iba:te Kawo Elawodubunomo Sisatamo ta:kese
mani ikameoma:, ega:walo ebete iba:tamo negenako ebe Kelisotela, Kawo
Elawodubula."
3 Ebema: Paeletete ebe nalatediya, "A:ma: Yu epono Kawo Ela-
wodubula:ka:?"
Ya:sute ebetamo nowamiya, "A:ma:le ebe ebe geata."
4 Ebene Paeletete Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi
ega:walo tabo olowioma: da:pelamiya ebe epo bilibilinomatamo negiya,
"Na me dubuno kuba idi kumita:."
5 Wiyasiya iba:te elawonomamo walo na:kegeliya, "Ebete dopamo Ga:lili
opone wagilimite mamo pemaiga epo kubanu iyatulamenaki, ma kunu
Yudiya opo kawonomolo ebete ibi nanalenako iba:te gabamaniatamo
gowelao tanalo kosiyodiloma:."

Paeletete Ya:suko Kawo Elawodubu Eloditamo Danalibiya

6 Paeletete ibino tabo olowite ebe a:ka:tuwa: ebetamo negiya, "Oe, me
dubu Ga:lili opodawala!"

---

§ **22:65:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:. * **23::** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

7 Ebe tetelo Paeletete iyatawiya Elodite Yelusalema kawo duliyomololo
okoliatepama: da:piya, ebema: ebete Ya:suko ebetamo gito nalibiya mabu
Elodiko Ga:lili opono Kawo Elawodubula ega:walo Ya:suko ebe opone piya.
8 Ebene Elodite Ya:suko umite kawonomamo kalakaliya, mabu ebete
Ya:sukono osiyodilole tanalo olowite tete geyageyanomolo ebe uima: ubi
eba iyatinalo ma kunu malagidilonami, “Diyala, Ya:sute naimano ololo
apulo anoano tanalo idi da:bosiyodilomene.”
9 Ebe mabuma: Elodite Ya:suko iyaiya tanalo bilibilinomoma:
nalateda:iya, wiyasiya Ya:sute ebetamo tabo kapiya idi kegiya:.
10 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te maimiote Ya:sukono tanalo eba
anagilamelemelo ebe kuba lumagima: gelalo elawonomamo geliya,
11 ega:walo ebe atu tetelo Elodite ebeno gowelaopiago Ya:suko malogolo
nekalakalatitiya. Ebe kalakala magumulo iba:te kawokawo elawodubate
da:pupulinaka ebako kaliku ebetamo pulimite, ebene iba:te eba kunu
Paeletetamo walo gito kanalibiya.
12 Ega:walo me tanalo idila. Elodiko ega:walo Paeleteko ibi netewapiate
dopamo idite iditamo dowanaki eba kunu wagelenamiya, wiyasiya me
egelane wagilimite iba:te namutupima: nanitabonomolo ediya.

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya
Ma:t 27.15-26; Mak 15.6-15; Yon 19.1-16

13 Ebene Paeletete Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi,
ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi, ega:walo kebe epate ibino tabo
olowioma: da:pelamiya, ibi bilibilinomo ebetamo ka:la:mite
14 iba:tamo negiya, “La: me dubu natamo epo kubailamedawamu mag-
aemata, wiyasiya nale la:imano ololo apulo ebeno iyaiya tanalo danagil-
amelemo ebegodolo kuba idi kumia:.
15 Ega:walo Elodite atumu ebegodolo kuba idi kuimia:, ebete ebe atamo
ebema: kapalibo. Nanitabola, ebete kawo kuba idi kosiyodiloa: ebete
ebema: a:ela.
16 Ebema: modobola nale ebe pa:ka:pa:ka:mo a:na:ma:ga:midaote gito
kalibomamo.”
17 Paeletete me tabo negiya mabu ebeno osiyodilo tanalo ebe ma kunula,
ulama bilibilinomo magumulo Yu epono Aduga:la Soliyomu tetelo iba:te
idoko motolo kapiya lumagi mailamo deka:minakiya, Paeletete ebe lumagi
ebeno kuba wiyane gito alibonaki.†
18 Wiyasiya epo bilibilinomate Paeletetamo gelatepaolo negeliya, “Ao,
Ya:suko nanakapuma:! A ubila a:ma: Balabasiko gito naliba!”
19 Balabasikono tanalo ma kunula. Dopamo ebete Loma gabamaniatamo
gowelao tanalo eba osiyodilolo epo epetapi Yelusalemalo ebo anakapu-
lamiya, ebema: iba:te ebe idoko moto magumamo gito ba:idiliya.
20 Ebe tetelo Paeleteko ubila Ya:suko gito kaliboma:, ebema: ebete ebeno
tabo madodo adipatelo epo bilibilinomo walo nakanaliya,
21 wiyasiya ibi bilibilinomate kawonomamo negeliya, “Kewa olo-
tolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilamolema:!”
22 Ebene netewa-kapiya teta:mo Paeletete walo na:kegiya, “Mabu
keleka:? Ebete beda: kuba kosiyodilile? Na ebegodolo kuba idi kumita:
nale ebe a:eamo ebema: alibola! Modobola nale ebe pa:ka:pa:ka:mo
a:na:ma:ga:midaote gito kalibomamo.”

† **23:17:** Luk 23.17 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

23 Wiyasiya iba:te olodiyoboa:no kawonomamo nega:gitiya Ya:suko kewa
olotolowamo ka:tupuguima:, ebene ibino gelatepao tanalote kawonomoma:
dediya Paeletete iba:tamo gito tuduwatiya,
24 iyo, iba:te ebe keba kunu kaniye, Paeletete eba kunu osiyodilote Ya:suko
a:eamo alibo tabo ebo giya.
25 Ebene iba:te idoko motolo lumagi mailamo deka:miya, ebe dubu epo
anakapulamedawa ega:walo gabamaniatamo gowelaodawala, Paeletete
ebe ebeno kuba wiyane gito alibiya, wiyasiya ebete Ya:suko epatamo gito
ikalamiya iba:te ibino ubi tanalo kosiyodiloma:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya
Ma:t 27.32-44; Mak 15.21-32; Yon 19.17-27

26 Gowelaopiate Ya:suko a:e baiamo eba magatalo, Saimonoko Sailiniya
duliyomolo dubula, ebete iyabaine kawo duliyomolamo ebe gabodo piti,
ebene iba:te ebe elawamo lawete naniya, Ya:suko dopamo eba tutalo
Saimonote ebeno kewa olotolowa kaguwataema:.
27 Ebene epo bilibilinomate ebe eba waloma:titalo, ibino taneba magu-
mulo kamiyale epetapiate Ya:sukono tanaloma: iima:go tolamitiya.
28 Ya:sute wiyasiya iba:tamo olobigate negiya, “Yelusalema duliyomolo
kamiyala:la:, la: naimano tanaloma: kiimitala:, la: a:ka:tuwa: la: ega:walo
la:imano gudino tanaloma: niimitala:!
29 Mabu kuba tete ebe na:pe epate ma kunu kegelama:na:, ‘Ta:li
kamiyale ega:walo lamitua:noma: eda:o kamiyale ega:walo guda:tamo nono
ikalamea: kamiyale, iba:te olalati tetelo modobodopoma: keda:oma:na:,
wiyasiya guda:gopi kawo tepo temetemenomo kiyatawaoma:na:!’
30 Ebe tetelo epate temeteme magumulo unuunu damelatamo kege-
lama:na:, ‘La: a unamo na:pa:guda:la:!’ ega:walo egege damelatamo kege-
lama:na:, ‘La: a na:pitioa:la:!’
31 Ebema: kamiyala:la:, la: me tanalo nemalagidilala:. Kewate ala-
woa:noma: eda:o tetelo kubakubapiate natamo mako kawo kuba osiyo-
diluta, ebema: walone tetelo kewate alawoma: deda:oma:na:, la: nanisi-
wale! Diyala, ebe tetelo ibino tepo magumuno kubate kawonomoma:
eda:lamete la:tamo ega:walo la:imano guda:tamo iyaiya kuba kawoka-
wonomo da:bosiyodilolema:na:.”‡
32 Ebe tetelo iba:te kuba osiyodilolepi dubu netewa Ya:suago magataliya,
iba:te ibi kapimiya a:eamo kanalomoma:.
33 Ebema: iba:te damela unu ida:mo nemaimiya, ebe damelano mailo ebe
Wato Goala, ebene iba:te Ya:suko kewamo ebolo na:tupuguimite ikoko ebo
nanagilamolemiya, ega:walo kubakuba tanalo osiyodilolepi dubu netewa
atumu kuwatete, idi tumudi apuamo, idi pele apuamo, iyaiya kewa
olotolowamo eba kunu ka:tupuguilamiya.
34 Ebene Ya:sute negiya, “Aba, a:ma: ibino kuba egebolelama:wete
na:dodolomatililama:, mabu iba:te beda: tanalo kosiyodilute ibi iyatawa:.”
Ebe tetelo Ya:suko anakapumipiate nokola egege iyalekeolo kalakala
tanalo eba osiyodilolo ebeno kaliku iyaiya ebo alabaomiya.

‡ **23:31:** Ya:sute me uli tabo degiya, ebe tabono magumu ma kunula. Lumagite ka:ka: kewamo ela demadomene elate kawonomamo a:kowamotemene, wiyasiya alawo kewamo ela demadomene kawonomamo kowamotemene. Ebema: eba kunu Ya:suko tetelo kuba osiyodilolepiate ibino iyaiya kuba tanalo kela:mo osiyodilole ebo wagilimiya, wiyasiya walone tetelo ebako epono kuba woki kawonomoma: deda:mene, ebe tetelo iba:te Ya:suko waloma:tapiatamo kawokawo kuba nanitabonomolo kosiyodilolema:na:.

35 Ebene epate utitatate ebe eba umitalo, Yu watowatopi dubate ebe
kalakalatelo negeliya, “Ebete epo epetapino olalati tanalo mula:lelamenaki,
ebema: ebete Godokono nani Kelisoma: deda:na, modobola ebe a:ka:tuwa:
ebeno igilo na:mula:na!”
36-37 Ega:walo gowelaopiate ebe atumu kalakalatelo na:kegelitiya, “A:ma:
Yu epono nani Kawo Elawodubuma: deda:wena, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano
igilo na:mula:!” Ebene iba:te kaka da:imi obo ebetamo ebo ikamiya ebete
ka:nima:,
38 ega:walo iba:te Ya:suko da:tupuguimiya ebe kewa unamo tabo ma kunu
akuloliya, “Me dubu ebe Yu epono Kawo Elawodubula.”
39 Ebe tetelo eba:go kewa olotolowamo da:tupuguilamiya, ibi netewapi
magumulo dubu idite ebe kawonomamo malogolo ma kunu giya, “A, a:ma:
ebe Godokono Alibodawa Kelisotela:ka:? A:ma: a:ka:tuwa: a:imano igilo
mula:wete, aimano igilo atumu na:ka:mula:leama:!”
40 Wiyasiya dubu idite ebe eba odiyobolo negiya, “Eiye! A:ma: Godoko
tolemea:noma: keda:wita? A netewa-kapiyate kapiya a:e wiya eba lawitalo,
41 gowelaopiate atamo kuba wiya wadenomamo ikaeamita mabu a kuba
tanalo osiyodilolenaima:, wiyasiya Ya:sute kuba idi kosiyodiloa:.”
42 Ebene ebete Ya:sutamo negiya, “Ya:su, a:ma: Kawo Elawodawano
elawago da:ka:pa:emene, ebe tetelo na nilakapolo na:pemalagidiloniye!”
43 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Na a:ma:tamo nani tabo gemo, ka:lo
egelalo a:ma: nago Kalakala Duliyomololo ka:lutama:ta.”

Ya:sute Da:eni
Ma:t 27.45-56; Mak 15.33-41; Yon 19.28-30

44-45 Ebene egelate tuli teta:mo dutiya, egelano pukuilame tanalote
olopoligote opo kawonomote ebo idokiya. Iyo, idokote egelano alo eba
mula:lo egelate a:iwate kela:mo a:niwisigatepani, egela tuli tetene wagilim-
ite 3 koloko uwomuamo, ebene Godoko Amamateno Iya Motono kaliku
ubilite tulituliya ebo bolegaleni.
46 Ebe tetelo Ya:sute kawonomamo gepatenate negeni, “Aba! Nale
naimano uliyana a:imano kotamo iyatimo!” Ebete me tabo genate a:enomo
ebo a:eni.
47 Ebene gowelaopino elawodubute ebe tanalo uminate ebete Godokono
mailo eba adipatenalo negeni, “Nanitabola, me dubu tuputupudawama:
eba eda:nalo kuba tanalo idi kosiyodiloa:.”
48 Ebene epo bilibilinomate Ya:sukono a:e tanalo uima: da:pelamiya, kebe
tanalate kemaimioniye iba:te ebe tanalo ulamenate kawo tola:go bodolo
alukola:go ibino motamo gito tolameniya,
49 wiyasiya Ya:sukono namutupi bilibilinomo ega:walo kebe kamiyala:te
Ga:lili opone ebe dowaloma:iya, iba:te mulune putitatanate ebe iyaiya
tanalo ebene pulameniya.

*A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magu-
mamo Diyatini*
Ma:t 27.57-61; Mak 15.42-47; Yon 19.38-42

50-51 Ebe tetelo dubu idi nokolinami, ebeno mailo Yausepetela, ebe
Yudiya opono A:limitiya duliyomolodawala, ega:walo ebe tuputupudawala,
ebete Godokono Kawo Elawodawano pe tete nemakopelenami. Ebe Yu
epono Ka:nisolo dubu idila, wiyasiya Ka:nisolo dubu epetapiate Ya:suko
anakapumi tabo degelitiya, ebete iba:go woki kapiyama: keditia:,
52 ebene ebe dubute Paeletekono ololo apuamo tonate Ya:sukono ape
lawenama: ebe ebo nanani.

53 Ebene ebete Ya:sukono ape opamo powolukonate, wade keyakeya
kalikamo auputinate nokola bobo magumamo gito niyatini, epate ebe
bobo maboele nokola damela iyalo obobiya wiyasiya a:e lumagi idi ebamo
dopamo kiyatiya:.
54-55 Ebe tetelo kebe kamiyala:te Ya:suago Ga:lili opone da:pelamiya,
iba:te Yausepeko bobo baiamo waloma:tanate, ebe nokola bobo ega:walo
Yausepete Ya:sukono ape keba kunu kiyatiniyale, ebe iyaiya tanalo ebo
nulamelemeniya. Ebe egela Palaide egelala, Yu epono talena egelano
inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe ibino wokoa: talena egelala.
56 Ebema: ebe kamiyala:te motamo ka:tolamenate wadewade nibo inam-
abu ebo nosiyodiloleniya egela idilo Ya:sukono apa:mo kapabutilamelema:,
wiyasiya iba:te Yu epono wokoa: egelalo tanalo idi kosiyodiliya:, mabu
Godokono totomu tabote talena ma kunu iyatilamenami.

24

Ya:sute A:ene Walo Da:kemaigiya
Ma:t 28.1-10; Mak 16.1-10; Yon 20.1-10

1 Ebene kamiyala:te Palaide adimolo dosiyodiloleniya, iba:te ebe wade-
wade nibo inamabu Sande egela duiyanomolo bobo baiamo gito watiya.
2 Iba:te ebamo nemaimiote, bobo demopiniya ebe kawo nokola balamo
iyalo mupiamida eba itanalo ebo numiya,
3 ebene iba:te nokola bobo magumamo nopila:ote wiyasiya Kawodawa
Ya:sukono ape ka:numiya:.
4 Ebe tetelo iba:te ebe tanaloma: woki bilibilima: eba eda:utalo, dubu
netewa ibino kaliku alonomola, iba:te pemaimite ibi niyakabolo pelam-
ota:niya.
5 Ebene kamiyala:te kawonomamo toletoleolo ibino ololo opamo eba
alomolo dubu netewate iba:tamo negeliya, “Keleka: mabu la:le igilo lumagi
a:elao epono bobo bailo da:powadiawitama?
6 Ebe malo puliyala, ebe emaigaka! Ebete Ga:lili opolo la: danaletia, la:
ebe tabo nemalagidilala:.
7 Iyo, ebete ma kunu giya, ‘Godote Epono Naniwi kubakubapino
kotamo iyatite, iba:te ebe kewa olotolowamo tupuguimite ikoko
kanagilamolema:na:, wiyasiya ebete netewa-kapiya egelalo a:ene walo
ka:kemaigamene.’ ”
8 Ebe tetelo ebe kamiyala:te Ya:sute iba:tamo dopamo kebe tabo kegiyale
ebe tabo ebo malagidiliya,
9 ebene iba:te bobo baine duliyomolamo ka:tolamete iba:te bobo bailo
da:nulamiya ebe iyaiya tanalo Ya:sukono 11 waloma:tapi ega:walo ebeno
namutupi epetapi bilibilinomo ebo na:kiyawaolamiya.
10 Ebe tetelo Magadala duliyomolodawa Ma:liko, Yowanako,
Ya:imesikono menoko Ma:liko, ega:walo kamiyale epetapi, miba:tamo
kebe tanalate bobo bailo kemaimiye, iba:te ebe tanalo Ya:sukono alibolepi
dubatamo ebo na:kiyawaiya,
11 wiyasiya iba:te ibino tabo dolowiya, ebe tabo daedale wokima: gelate
nanitabokobi ka:midiya:.
12 Ebe tetelo Pitate wiyasiya maigate bobo baiamo gito puligiya. Ebete
nokola bobamo da:nemaigiya, nopega:no tuduwatalo Ya:sukono ape dauputiniya ebe kaliku balalo eba pola:nalo ebo nulamiya, wiyasiya tanalo idi
ka:numiya:. Ebe mabuma: ebete ebe tanalo ebeno wokilo kawonomamo
malagidilago walo na:ka:piya.

Ya:suko Waloma:tapi Netewate Emeyasi Duliyomolamo Eba Tutalo Ebete Iba:tamo Dapawokaliya
Mak 16.12-13

13 Ebe atu egelalo Ya:suko waloma:tapi netewate Yelusalema kawo duliyomolone Emeyasi duliyomolamo tutiya, ebe gabono geyageya 10 kilomita keba kunula:ka: eba kunula,
14 ebene gabo tetelo iba:te Ya:sutamo demaimiya ebe iyaiya tanalo bilibilinomoma: kiyawago tutiya.
15 Iba:te tabo gelago eba tutalo, Ya:sute ibino walogabo apune pete iba:go da:tuti,
16 ebe tetelo iba:te ibino balida:mo Ya:suko umiya, wiyasiya Godote ibino woki eba atutulatelelamelo iba:te kemalagidilutiya: me Ya:sutela.
17 Ebene Ya:sute ibi netewapi nanaliya, “La: gabo tetelo eba tutalo beda: tabo kegelawitama?”

Ebema: ibino dopote mibomiboma: eda:olamete gito lamota:niya.
18 Ibi magumulo idino mailo Kolopasitela, ebete Ya:suko kapela dubumu midilo negiya, “Aimano Yelusalema duliyomololo dilukuliona, ebe kapela epo magumulo a:ma: kapiya iyatawa:noma: keda:wita me egela epetapilo atamo beda: tanalate kemaimile?”
19 Ya:sute wiyasiya negiya, “Beda: iyaiya tanalola:ka:?”

Ebene iba:te nowaimiya, “Nasalete duliyomolodawa Ya:sutamo demaimi ebe tanalo. Ebete Godokono ololo apulo ebeno woki awokalimidawama: eba eda:nalo tabo kiyawao magumulo ega:walo osiyodilole magumulo elawonomoma: eda:nami. Me tanalo epo bilibilinomate nanitabonomolo umiya,
20 wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo aimano kawokawo dubu epetapi, iba:te ebe gabamanino kotamo gito iyatiya, iba:te ebeno tanalo eba anagilamelemelo a:eamo kaliboma:, ebene iba:te ebe kewa olotolowamo tupuguimite ikoko ebo anagilamolemiya.
21 Dopamo a ma kunu malagidilonaima:, ebe Isalaela epono igilo mula:lelamedawala, wiyasiya ebete da:i ebe egelane wagilimite mamo pemaiga ka:lo netewa-kapiya egelama: edita.
22 Ebene aimano taneba magumulo kamiyale epetapiatamo ka:lo duiyanomolo da:pemaigaka, ebe tanalote a nanoanoiama:ka.
23 Iba:te bobo baiamo da:tolama:ka Ya:sukono ape ka:numa:ka:, ebema: iba:te atamo walo ka:pelamete na:pegelaka, ‘A Godokono nopopi a:nulaema:. Iba:te negela Ya:suko a:ene emaigaka!’
24 Ebene aimano taneba magumulo epetapiate bobo baiamo da:tolama:ka, ale kamiyala:godone dolowiakama: ebe tanalo iba:te eba kunu nulama:ka, wiyasiya Ya:suko ka:numa:ka:.”

25 Ebene Ya:sute ibi netewapiatamo negiya, “La:imano iyatawa lawe tanalo nanitaboa:, daedale gudi keba kunula:ka: eba kunula, mabu Godokono woki awokalimipiate dopamo degelanakiya, la: ibino iyaiya tabono tanalo nanitabokobi ka:midila:wena:!
26 Me kawo tanalonomo la: iyatawala:ka:? Godokono ubi tanalodo ebeno Alibodawa Kelisote dopamo kawokawo temeteme uwatete, ebene ebete ebeno Alonomo Duliyomolamo ka:nopegamene.”
27 Ebene Godokono Bukalo da:pola:na Kelisokono nanitabo tanalo awokalima:, Ya:sute ebe tanalo bilibilinomo ebo iyatulamiya, Mosesete Bukamo dakuloliya ebe tetene wagilimite Godokono woki awokalimipiate dakuloliya ebamo nemaiga.

28 Ebene dadimoni iba:te ibino duliyomolamo maimioma: eba tolame-
nalo, Ya:sute duliyomolo ida:mo ka:tonama: degeni,
29 wiyasiya iba:te ebe odiyobonate nananiya, “Modobola a:ma: ago na:pa:,
mabu egela na:niwisigana ega:walo samamo kidokomene.” Ebema: Ya:sute
ibino motamo tonate gito nodoloni.
30 Iba:te kapimiya bae eba naonalo Ya:sute bae lawenate kalakala tabo
Godotamo genate, ebene bae wakalaminate ibi netewapiatamo gito ikala-
meni.
31 Ebema: Godote ibino balidi paeamidalelamenate iba:te Ya:sukono
tanalo ebo iyatawaniya, wiyasiya ebe tetenomolo Ya:sute ibino ololo apune
gito alatidini.
32 Ebene ibi netewapiate tabo ma kunu gelaniya, “Nanitabola, gabo tetelo
ebete ago tabo eba kiyawaonapelo Godokono Buka apuno iyaiya tabo
atamo dawokalilama:ka, ebe tetelo aimano tepo magumulo Godokono elate
wamotitaka!”
33 Ebe tetenomolo ibi netewapiate Yelusalema kawo duliyomolamo walo
na:kolowaminiya, ebolo Ya:sukono 11 waloma:tapi ega:walo piyate iba:go
da:pola:niya, iba:te ibi bilibilinomo ebo nulameniya.
34 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ibi netewapiatamo negelaniya,
“Nanitabola, Kawodawa Ya:sute a:ene emaigaka! Ebete Saimonotamo
nanitabonomolo emaigaka!”
35 Ebene ibi netewapiate gabo tetelo beda: tanalo kumiye ega:walo Ya:sute
iba:tamo bae eba wakalaminalo iba:te ebeno tanalo diyatawaniya, ebe
iyaiya tanalo iba:te waloma:tapi epetapi ebo kiyawaolameniya.

Ya:sute Ebeno Waloma:tapi Epetapiatamo Dapawokalani
Ma:t 28.16-20; Mak 16.14-18; Yon 20.19-23; Ali 1.6-8

36 Iba:te ebe tabo ma kunu eba gelanalo Ya:sute iba:tamo pawokalanate
ibino tetenomolo putinate ibi nanaleni, “Godokono kalakalate la:godolo
nitanana.”
37 Ebema: iba:te la:wa:onate kawonomamo toletoleoniya mabu iba:te
nemalagidiloniya Ya:suko ebe obolola.
38 Ebete wiyasiya iba:tamo negeni, “Keleka: mabu la:le toletoleolo woki
bilibilima: deda:wenama? Nanitabokobi midia: tanalote la:imano tepo
magumune beda:ma: kemaigale?
39 Modobola la: naimano kotola agowala nulama:la:. Na Ya:sutela. La:
na na:pologiona:la:, na oboloa:, na lumagila. La:le na nunamenamata, na
katena:gonola ega:walo goagonola.”
40 Ebete ebe tabo genate ebeno kotola agowala iba:tamo ebo
a:iyamidaoleni,
41 ebene iba:te kawonomamo kalakalaoniya, wiyasiya woki bilibilima:
eba eda:onalo ibino nanitabokobi midia: tanalote kolopoligolameniya:.
Ebema: Ya:sute ibi nanaleni, “La:godolo inamabu idi ba:kitanale nale
kenama:?”
42 ebene iba:te namo okalimi ebetamo ikamenate,
43 ebete lawenate ibino ololo apulo gito nani.
44 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negeni, “Nale la:go eba okolinalo la:tamo
da:kiyawaonakimo, me ebe tanalola. Na dopamo ma kunu egimo,
Godokono Bukate naimano tanaloma: degena ebe tanalo bilibilinomate
ka:pemaimioma:na:, iyo, Mosesete Totomu Tabo Bukamo dakuloliya,
ega:walo Da:ibidite Sam Oale Bukamo dakuloliya, ega:walo Godokono

woki awokalimipi epetapiate dakuloliya ebe tabono tanalo bilibilinomate
nanitabonomoma: keda:oma:na:.”
45 Ebene iba:te Godokono Buka apuno tanalo bilibilinomo wadenomamo
kemalagidilolenama: ebete ibino woki eba tuputupuilamelelamenalo
46 ibi nanaleni, “Godokono Bukalo tabo ma kunu itana, ebeno Alibodawa
Kelisote kawokawo temeteme uwatete ebo ka:emene, wiyasiya netewa-
kapiya egelalo a:ene walo ka:kemaigamene.
47 Ega:walo me Wade Tabote Yelusalema duliyomolone wagilimite me
opo kawonomamo ma kunu ka:tomene, Godokono tabo kiyawaopiate
naimano mailamo epo ka:nikiyawaolaema:na:, iba:te ibino kubane dolo-
bila:oma:na: Godote ibino kuba ebo ka:dodolomatililaemene.
48 Nanitabola, la:le me iyaiya tanalo wadenomamo ulamolimata, ebema:
la: naimano tabo kiyawaopima: keda:omamota.
49 Ega:walo me tanalo idila. Naimano Nabiwite nanitabonomolo
degiya la: ebe tanalo kuimamota, nale ebeno elawo la:tamo kapalibo-
mamo, ebema: modobola la: Yelusalema kawo duliyomololo ebe tanalo
nemakopeliyala:, ebolo Godokono Elawote Unu Duliyomolone la:tamo
ka:piwisigamene.”

Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo Da:pelawiya
Mak 16.19-20; Ali 1.9-11

50 Ebe tetelo Ya:sute ibi Yelusalema kawo duliyomolone magatalete
iba:te Betani duliyomolo niyakabamo da:nemaimiya, ebete ebeno koto
wadipalatelelo Godoko ebo aniya ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:.
51 Ebete ebe tabo eba gitalo, Godote ebe pelawete Unu Duliyomolamo ebo
adipatiya.
52 Ebema: iba:te ebolo Ya:suko amamatete, Yelusalema kawo duliyomo-
lamo kawo kalakalago na:ka:tolamiya,
53 ebene iba:te ebe duliyomololo eba ilukulinalo egela epetapi bili-
bilinomolo Godoko Amamateno Iya Motamo da:nodolonakiya, iba:te
Godokono mailo unamo ebo adipatenakiya.

YA:SUKONO WADE TABO YONETE AKULOLIYA

Godokono Tabote Lumagino Apa:mo Me Opamo Da:piya

1 Godote me opo osiyodiloa:no dopamo Tabote okolinami, ebete Godago
eba okolionalo ebe ega:walo Godoko ibi kapiyanomola,
2 ebema: me opo wagilimia:no Tabote Godago kapimiya eba kunu oko-
lionamiya.
3 Ebene Godote me opono inamabu ega:walo tobolo ununo inamabu,
iyaiya uliyana ega:walo epo, ebete ibi bilibilinomo Tabokono elawamo osiy-
odiloliya, ebema: ibi bilibilinomo magumulo kapiya tanalo idite idawano
elawamo kawokaliya:.
4 Ebe tetelo nanitabo igilote Tabogodolo itanami, ebene me igilote aloma:
eda:te opo epo bilibilinomo ebo pukuilamiya.
5 Ebe mabuma: me alote idoko magumulo pukuilamena, idokono elawote
a:egamidama: modoboa:.
6 Ebene Godokono alibodawa Yonete a:pemaigiya,
7 ebete epo bilibilinomatamo ebe alono tanalo eba pawokalimilo iba:te
ebeno tabo olowite nanitabokobi ebo ka:midima:.
8 Yonete alo me opamo kadaiya:, wiyasiya ebete epatamo alono tanalo
kapawokalima: ebema: piya.
9 Yonete dapawokalimiya ebe alo ebe Godokono nanitabo alola, ebe alote
me opo epo bilibilinomo pukuilamena.
10 Nanitabola, Godote me opo Tabokono elawamo osiyodiliya, wiyasiya
Tabote pete me opolo eba pokolinalo me opo epate ebeno tanalo kiy-
atawaiya:,
11 iyo, ebete ebeno oponomamo piya wiyasiya ebeno epate ebe
kalakalago kelawiya:.
12 Wiyasiya numa:la:, kebe epate ebe nanitabonomolo delawiya ega:walo
ebe nanitabokobi da:midiya, ebete iba:tamo elawo ikalamiya iba:te
Godokono gudima: keda:onama:.
13 Me guda:te me opo dubu idino ubi tanalamo ega:walo kate-
neno elawamo kawokalaiya:, wiyasiya iba:te Godokono elawo kapiyamo
awokalaiya.
14 Ebene Tabote lumagino apa:mo pete ago eba pokolinalo ale ebeno alo
kawonomo ebo umiyama:, ebako alo Nabiwi Godote ebeno kapiya Gudu-
tamo ikamiya. Ebeno alono pukuilame magumulo ale me tanalo umiyama:,
ebe Godokono nilakapo tanalo ega:walo nanitabo tanalo tabokanomola.
15 Ebene Yonete ebeno tabo madodo unamo adipatelo Godokono Guduno
tanalo ma kunu awokalimiya, “Nale dopamo kebe dawano tanaloma:
ka:kiyawaimo, me ebe lumagila. Nale ebeno tanaloma: ma kunu
gimo, ebete naimano walogabo apune ba:pena, ega:walo Godote ebetamo
dikamiya ebe elawo kawonomote naimano elawo nodoliona, mabu nale me
opamo awokala:no ebete dopamo okolinami.”
16 Ebe nilakapo tabokanomola, ebema: ebeno nilakapo tanalodo ebete
a bilibilinomatamo ebeno wadewade tanalo walo ikaeamenaki, walo
ikaeamenaki, ebete eba kunu wagelenami.

17 Nanitabola, Godote ebeno Totomu Tabo epatamo Mosesedo ikalamiya,
wiyasiya ebete ebeno nilakapo tanalo ega:walo nanitabo tanalo Ya:su
Kelisogodone awokalilamiya.
18 Lumagi idite Godokono ololo dopamo kuminakia:, wiyasiya Godokono
Gudu kapiyate ebeno Nabiwino tanalo epatamo apawokalimiya, mabu
Nabiwila Gudula ibi kapiyanomola ega:walo Gudute Nabiwino ololo apulo
okolina.

Epo Obamo Waduba:midaoledawa Yonete Ebe A:ka:tuwa: Ebeno Tanaloma: Da:kiyawaiya

Ma:t 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18

19 Ebe tetelo Yelusalema kawo duliyomololo dilukulionamiya, ebe Yu
watowatopiate Godotamo kalimagono ikameopi dubu ega:walo Libai gu
dubu* epetapi Yonetamo ebo naliboliya ebeno nanitabo tanalo ka:nuima:.
Ebene iba:te Yonetamo pelamete ebe napalatediya, “A:ma: potelela:ka:?
A:imano nanitabo tanalo atamo nawokalima:.”
20 Yonete ibino tabo wiyama: ubia:noma: kediya:, wiyasiya ebete
kalakalago ibi awokala nanaliya, “Na Godokono Alibodawa Kelisotea:!”
21 Ebema: iba:te ebe walo nakalatediya, “A:ma: potelela:ka:? A:ma:
Godokono woki awokalimidawa Elayatela:ka:, a me opo epatamo walo
da:ka:pemaigi?”
Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na ebetea:.”
Ebema: iba:te ebe walo nakalatediya, “Mosesete lumagi idino pe
tanaloma: da:kiyawaiya, a:ma: ebe Godokono Woki Awokalimidawa
idila:ka:?”
Yonete nowamiya, “Ao, na ebetea:.”
22 Ebene iba:te ebetamo walo na:kegeliya, “A piyate kapaliboe, ale
iba:tamo wiya tabo katama:, modobola a:imano tanalo nawokalima:, a:ma:
potelela:ka:?”
23 Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Godokono woki awokalimidawa
Aisayate naimano tanalo awokalima: tabo ma kunu giya,

‘Lumagite bulu opolo
tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene,
‘Kawodawano gabo
na:tupugaima:la:.’ ’ ”

24 Ebe tetelo kebe Yu watowatopiate ebe dubu Yonetamo dapaliboliya, ibi
Pa:lisi tanebapila,†

---

* **1:19:** Yu epo magumulo 12 gu na:pola:namiya, me Libai gu ebe idila. Ebe gu kapiyate Godokono woko osiyodilonamiya Yu epo epetapiatamo. Ma kunu Yelusalemalo ditanami, ebe Godoko Amamateno Iya Motolo Libai gu dubate woko a:ka:tuwa: osiyodilonamiya. Ebene iyaiya duliyomololo atumu epetapi iba:te Yu epono balidi ibilamole motolo oale alapiopima: eda:onamiya, epetapiate Godokono tabo iyatulamepima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate tabo anagiyami-dapima: eda:onamiya. † **1:24:** Ya:suko tetelo Pa:lisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubakubapima: gelate iba:go kaladabutinakia:

25 ebema: ebe dubate ebe walo na:kegelamiya, “A:ma:le egeata a:ma:
Kelisotea:, ega:walo a:ma: Elayatea:, ega:walo Mosesete Godokono woko-
dawano pe tanaloma: da:kiyawaiya a:ma: ebetea:. Ebema: mabu keleka:
a:ma:le epo obamo dowaduba:midaola:wenaka?”
26 Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nanitabola, nale epo obamo
owaduba:midaolenakomo, wiyasiya la: magumulo dokolina ebe lumagi
idino tanalo la: nanitabolo iyatawa:, ebe aimano Kawodawala.
27 Ebete naimano walogabo apune ba:pena, wiyasiya na wadenoa: nale
ebeno agowa ukulaolema:.”
28 Yonete Yodane Kolomo apulo epo obamo dowaduba:midaolenaki, ebete
ebe opono Betani duliyomololo eba okolinalo me tanalote ebetamo ebo
pemaigiya.

Ya:suko Me Opo Epono Kuba Wiya Uwatelamedawala

29 Ebene egela idilo Ya:sute ebetamo eba pitalo, Yonete ebe umite
epetapiatamo negiya, “Numa:la:, ebe Godokono Sipi-goeo Da:pesote pita,
ebete opo epono kuba osiyodilole wiya uwatelamete ebeno kalimamo
kegebolelaemene.
30 Nale dopamo la:tamo kebe dawano tanaloma: ka:kiyawaimo, me ebe
lumagila. Nale ebeno tanaloma: ma kunu gimo, dubu idite naimano
walogabo apune ba:pena, wiyasiya ebeno elawo kawonomola, ebete
naimano elawo nodoliona mabu nale me opamo awokala:no ebete dopamo
okolinami.
31 Iyo, nale ebe umia:no dopamo ebeno nanitabo tanalo na iyatawa:,
wiyasiya ebeno tanalo nale Isalaela epatamo awokalima: piyamo, ega:walo
nale epo obamo ebema: waduba:midaolenakomo.”
32 Ebene Yonete Ya:sukono tanalo awokalimilo negiya, “Nale ebeno tanalo
ma kunu uimo, Godokono Uliyanate Unu Duliyomolone ebetamo bigo
olamu piwisigitalo uimo, ebete ebegodolo ka:pokolinama:.
33 Nale ebe tanalo umia:no dopamo Ya:sukono nanitabo tanalo iy-
atawa:, wiyasiya na epo obamo waduba:midaolema: dapaliboniya ebe
Kawodawate natamo negi, ‘Naimano Uliyanate pogodolo ka:pokolinama:
ebetamo da:piwisigamene, a:ma:le ebe lumagi uma:wete kiyatawama:ta,
ebe naimano Uliyanamo epo waduba:midaoledawala.’
34 Nanitabola, ebe tanalo naimano balida:mo uimo, nale ebeno tanalo
ebema: awokalimo, ebe Godokono Gudula.”

Ya:sute Ebeno Dopo Waloma:tapi Deka:la:miya

35 Egela idilo Yonete ebe waloma:tapi netewago dutiti,
36 ebe tetelo Ya:sute ibi niyakabodo eba petonatolo, Yonete ebe umite
negiya, “Numa:la:, me Godokono Sipi-goeo Da:pesola, ebete epono kuba
osiyodilole wiya kuwatelaemene.”
37 Yoneko waloma:tapi netewate ebe tabo dolowiya iba:te ebe atepate
Ya:suko ebo waloma:tiya,
38 ebene Ya:sute olobigate ibi ulamelo nanaliya, “La:imano ubi
beda:la:ka:?”
Iba:te ebeno tabo eba wiyalo ebe naniya, “Iyatulamedawa, ale a:ma:
La:baima: ka:miata, ebema: a:ma: kebolo kokoliawena, a ubila ebe bai
uima:.” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu
epate ibino tabamo wade iyatulamedawa idi La:baima: ka:minaka.
39 Ebene Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Kuba:nola, la: pa:wete
na:puma:la:.” Ebene egelate kela:mo da:niwisigatepani, 4 koloko keba

kunula:ka: ebako tetelo ebe dubu netewate Ya:suago tonate, ebeno okoli bai numinate kapiya idoko eba:go ebo nelaniya.

40 Ebe dubu netewapi magumulo idino mailo A:ndulutela, ebe Saimono Pitakono ekawila.

41 Ebene duiyanomolo A:ndulute tote ebeno naniwi Saimonoko da:numiya ebe nananiya, “A Mesayako nanitabonomolo uima:!” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epate Godokono Alibodawa Kelisoko ibino tabamo Mesayama: ka:minaka.

42 Ebene A:ndulute ebeno naniwi Ya:sutamo demagatiya, Ya:sute ebe umite ebetamo negiya, “A:imano mailo ebe Saimonotela, a:ma: Yonekono gudulata, wiyasiya epate a:ma: oli mailo Kipasema: keka:ima:ta.” Kipase mailono magumu nitana ‘Nokolala,’ ega:walo Guliki opo epono tabamo iba:te ebe mailo Pitama: ka:minaka.

Ya:sute Pilipiko Ega:walo Nata:niyoloko Ebe Waloma:tapima: Keda:onama: Deka:la:miya

43 Ebene egela idilo Ya:sute Ga:lili opamo ka:toma: ubi diyatiya, ebe tetelo ebete Pilipiko umite ebe naniya, “Modobola a:ma: na nowaloma:ena:.”

44 Ebe dubu Pilipiko ebe Betasaida duliyomolodawala, ega:walo A:nduluko Saimonago iba:te ebe atu duliyomololo okolionamiya.

45 Ebene Pilipite Nata:niyoloko numite ebe nananiya, “Mosesete Godokono Totomu Bukalo pokono tanalo kawokalimiyale, ale ebe Kawodawa nanitabonomolo uima:. Iyo, Godokono woki awokalimipi epetapiate ebeno Bukalo atu lumagino tanaloma: tabo walo dakawokalimiya, me ebe lumagila. Ebe Ya:sute Nasalete duliyomolodawala, Yausepekono gudula.”

46 Nata:niyolote wiyasiya negiya, “Nasalete duliyomolo wade duliyomoloa:, ebema: ebe duliyomolone beda: wade tanalote na:ka:pemaigamene?”

Pilipite ebe naniya, “Modobola a:ma: pa:wete ebeno tanalo na:puma:.”

47 Ebene Nata:niyolote ebetamo da:pemaigiya, Ya:sute ebe umite ebeno tanaloma: negiya, “Me Isalaela opo dubu ebe nani tabo lumagila. Ebeno tepo magumulo a:da: tanalo idi kitana:, puliyanomola.”

48 Nata:niyolote ebe nalatediya, “Mabu keleka: a:ma: naimano tepo magumuno tanalo diyatawawita?”

Ebene Ya:sute nowamiya, “Pilipite a:ma: mamo pema: ana:no ega:walo nale a:ma:go alugoa:no, a:ma:le da:imi kewano gololo magumulo dokoliawitaka, nale a:ma: Godokono Uliyanano elawamo iyalo uma:kamata.”

49 Ebe tetelo Nata:niyolote ebetamo negiya, “Iyatulamedawa, nanitabola a:ma: ebe Godokono Gudulata! A:ma: Isalaela epono Kawo Elawodubulata!”

50 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Nale a:ma: da:imi kewano golololo dumitakama, ebe mabuma: a:ma:le na nanitabokobi ka:midina:wita? Nanitabola, me tanalo kawo tanaloa:, wiyasiya a:ma: walone nagodolo kawokawo anoano tanalonomo kulamolema:ta.

51 Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, Godote ebeno Unu Duliyomolo a:iyamiditalo a:ma: kuima:ta, iyo, Epono Naniwite‡ waola gaboma: eda:te, Godokono nopopiate ebe waola gabodo Unu Duliyomolamo ka:nodolo, ka:piwitio, eba kunu eba wagelelo, a:ma:le ibi ebo kulaema:ta.”

‡ **1:51:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.

2

Ya:sute Ka:ina Duliyomololo Obonomo Wade Da:imi Obonomoma: Da:midiya

1 Egela netewa epetapi da:petoiya, ebe tetelo Ga:lili opono Ka:ina duliyomololo dubu idite oli kamiyale lawe soliyomu osiyodiluti. Ebe soliyomu magumulo Ya:sukono menoko na:luti,

2 ega:walo Ya:sute ebe waloma:tapiago atumu ebolo na:ka:pola:niya mabu soliyomu namutudawate ibi analiya iba:te epo epetapiago soliyomu bae ka:penaoma:.

3 Ebene soliyomu osiyodilo magumulo wade da:imi obote dolopoligiya, ebe tetelo Ya:sukono menokote ebe naniya, "Epate wade da:imi obo da:nia samonomamo opoliya."

4 Ebene Ya:sute ebeno menokotamo negiya, "Maea, nale kebe tanalo osiyodiloma: a:ma:le na akopanana:la:, mabu naimano elawo awokalimi tete nanitabolo ka:pea:, ebe tetete pemaigama: Godote a:ka:tuwa: na kananemene."

5 Ebe tetelo ebeno menokote olobigate soliyomu namutudawano moto wokopiatamo negiya, "Ebete kebe tanalo osiyodiloma: la: danaletamene, modobola la: ebe tanalo gito nosiyodiliyala:."

6 Ebe tetelo ebe motolo sikisi kawokawo obo upate na:pola:niya, me upa epate nokolamo osiyodiloliya ega:walo ibi magumulo epetapi 80 litala ega:walo epetapi 120 litala. Me upano tanalo ma kunu itani, nio oboa: wiyasiya Yu epono osiyodilole magumulo iba:te Godokono totomu tabo ida:mo ka:tudila:oma: ibino kotono daleya makomako upano obamo ukulaolenakiya, ibino ewoniate ibi diyatulamiya eba kunu.

7 Ebema: Ya:sute moto wokopi nanaliya, "La: me upa obonomamo netabokailama:la:," ebene iba:te nanitabonomolo detabokailamiya,

8 Ya:sute ibi ebo analiya iba:te kalila:mo iyapote soliyomu namutudawatamo ka:nikaema:.

Ebene iba:te tolamete soliyomu namutudawatamo da:nikamiya,

9 ebe tetelo ebete nite ebeno wokilo gola da:imi obonomoma: giya. Ebe obote wade da:imi obonomoma: keba kunu kediyale moto umi wokopiate iyatawaiya, wiyasiya soliyomu namutudawate ebe tanalo iyatawa:no, ebete oli kamiyale daiditi ebe dubu ebetamo ka:mite

10 ebe naniya, "Numa:, aimano osiyodilo tanalo ma kunula, soliyomu osiyodilo tetelo ale epatamo wade golanomo da:imi obo dopamo ikalamenakoma:, iyo, iba:te ebe wade gola obo dopoliyama:na:, ebene walone ale gola:dopo obo iba:tamo ebo kikalaemalema:. Wiyasiya a:ma: eba kunu kosiyodilawea:, a:ma: soliyomu olopoligo tetelo me gola da:imi obonomo epatamo ikalamitata!"

11 Ebema: Ga:lili opono Ka:ina duliyomololo Godokono elawo awokalima: Ya:sute me ebeno dopo anoano tanalo osiyodiliya. Ebe tetelo ebeno waloma:tapiate ebeno kawo elawonomo dumiya, iba:te ebe nanitabokobi ebo midiya.

12 Ebene me tanalo dolopoligiya Ya:suko ega:walo ebeno waloma:tapi, iba:te ebeno menokago ega:walo ekakiago Kapeniyama duliyomolamo tolamete tete da:pesamo ebo nilukuliya.

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya
Ma:t 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46

13 Mabu Yu epono Aduga:la Soliyomu* osiyodilo tete detatalinapiya,
ebema: Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo gito tiya.
14 Ebene ebete Godoko Amamateno Iya Motamo tote, ebe motolo epate
kau-goeogoeo ega:walo sipi-goeogoeo ega:walo bigo olaola maniamo eba
midiolitalo ebo nulamiya, ega:walo ebe atu tetelo epate patapatalo ilukulite
epetapino mani dodowaolitiya ebete ibi ebo ka:nulamiya.
15 Me mabuma: Ya:sute ale uwatete pa:ka:pa:ka: osiyodilote ebete
ebe goeogoeo Godoko Amamateno Motono kala magumune elawono-
mamo ebo a:na:ma:lateliya, ega:walo ebete mani odowaolepino patapata
oba:midaolelamete epono mani eba pa:na:gudilamelo iyaiya ebo petoiya.
16 Ebene ebete bigo olaola olowamepi kawiya eba analelo negiya, “Me
inamabu me motone nowagaila:la:. Naimano Nabiwino Moto talenala,
ebema: la:le olowame baima: akomida:la:!”
17 Ya:sute me tanalo dosiyodiliya ebeno waloma:tapiate Godokono
Bukano tabo idi ebo malagidiliya, ebe tabote ma kunu itana, “A:imano
Talena Moto mabuma: naimano tepo magumuno elawote elanomoma:
eda:na.”
18 Ebe tetelo Yu watowatopi epetapiate Ya:suko naniya, “A:ma: Godokono
elawo awokalima: aimano ololo apulo anoano tanalo nosiyodila, ebema:
a kiyatawaomalema: a:ma:le Godokono Motolo dosiyodilawa: ebe tanalo
a:imano elawamo kosiyodilawea:, wiyasiya Godokono elawamo osiyodi-
lata.”
19 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kuba:nola, la:le me Godoko
Amamateno Moto danabulima:ema, wiyasiya nale netewa-kapiya egelalo
walo ka:ketemamo.”
20 Yu watowatopiate ebetamo negeliya, “A:ma: na:kemalagidilawita,
a:imano elawo modobola me moto kawonomo netewa-kapiya egelalo
keta:ema:? Eiye! Me moto aimano nabiate 46 ulamamo etenamiya!”
21 Wiyasiya Ya:sute kebe tabo kegiyale ebe ebeno apeno tanaloma: giya.
22 Ebema: walone tetelo ebete a:e magumune da:kemaigiya, ebeno
waloma:tapiate me tabono magumu ebo malagidiliya, ebene Godote ebeno
tanaloma: ebeno Bukalo kebe tanalo iyalo kawokalimiyale, iba:te ebe tanalo
wadenomamo lawete nanitabokobi eba midilo Ya:sukono tabo atumu
nanitabokobi ebo ka:midiya.

Ya:sute Epo Bilibilinomono Tepo Magumuno Iyaiya Kuba Tanalo Iyatawala

23 Ebene Aduga:la Soliyomu tetelo Ya:sute Godokono elawo awokalima:
kebe kawokawo anoano tanalo Yelusalema duliyomololo kosiyodiloliyale,
epo epetapi bilibilinomate ebe tanalo ulamete ebe nanitabokobi ebo
midiya.
24 Wiyasiya ibi magumulo Ya:sute ebeno nanitabo tanalo kapiya lumagi
iditamo kawokalimiya:, mabu ebe iyatawanomola epo bilibilinomono tepo
magumulo kuba elemasigi tanalate ba:pola:lamena.
25 Ega:walo ebete lumagi idi kananakia: ebete ebeno tepo magumuno
tanalo nanitabonomolo kawokalima:, mabu ebete epo bilibilinomono tepo
magumuno tanalo iyalo iyatawiya.

3

Ya:sute Yu Epono Watodawa Nikadimasiago Tabo Degelaniya

---

* **2:13:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Soliyomuno magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Yon 18.28 buka apuno walubi tabo numiye.

1 Ebe tetelo Yu epono watodawa idi nokolinami, ebeno mailo Nikadima-
sitela, ebe Pa:lisi tanebadawa idila.
2 Idoko idilo ebete Ya:sutamo penate na:pegeni, “Iyatulamedawa, a
epetapi iyatawala a:ma: Godote palibiyata a ka:piyatuama:ema:, mabu
Godote kebe lumagigodolo okolina:no, ebete a:ma:le dosiyodilola:wenaka
ebako anoano tanalo osiyodilolema: a:ka:modobomene.”
3 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na a:ma:tamo nani tabonomo
gemo, lumagite olinoma: eda:lo ebe oli igilamo walo awokala:no, Godote
Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalono magumu a:kuimene.”
4 Ebema: Nikadimasite Ya:suko nalateda:ni, “Lumagite kadelema:
deda:na, ebe tetelo ebete olinoma: walo keba kunu na:keda:mene?
Gaboa:nola, mabu ebete ebeno menokono tepo magumamo opegate
menokote ebe walo alaima: modoboa:!”
5 Ya:sute ebetamo nowamini, “Nale a:ma:tamo nani tabo gemo, lumagite
obamo ega:walo Godokono Uliyanano elawamo olinoma: eda:no, Godote
Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe duliyomolamo a:ka:nopegamene.
6 Me opolo lumagite dawokaliya ebe tetelo ebeno igilote menokola nabi-
wila iba:godone pawokaliya, wiyasiya ebeno uliyanano nanitabo igilote
Godokono Uliyanagodone ka:pemene,
7 ebema: epate olinoma: eda:ote walo awokalaoma: degemo, ebe
tanaloma: a:ma: akola:wa:la:.
8 Lumagite Godokono Uliyanano elawamo olinoma: eda:lo ebe oli igilago
walo dakawokalamene ebe tanalo ma kunula. Me opolo awate a:ka:tuwa:
ebeno ubilo iyaiya apune dapaloguta, a:ma:le ebeno diyamo kapiya olow-
itata wiyasiya awate kebene wagilimite ka:pitale ega:walo keba apulo
ka:nolopoligutale a:ma: iyatawa:.”
9 Nikadimasite wiyasiya Ya:sutamo negeni, “A:imano tabono magumu na
wadenomamo kelawea:. Me tanalo keba kunula:ka:?”
10 Ebene Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “A:ma: Isalaela epono
iyatulamedawa idilata, wiyasiya mabu keleka: a:ma: me tanalono magumu
kiyatawawena:?
11 Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, naimano tanebapiago ale diy-
atawaonama: ebe iyaiya tanalo gelanakoma:, ega:walo ale iyalo dulam-
oliyama: ebe iyaiya tanalo kiyawaonakoma:, wiyasiya la: Yu epo epetapiate
aimano tabo kolowiawenakoa:.
12 Iyo, nale me tetelo la: me opono tanalo da:kiyawaolametanakoma,
la: wiyasiya nanitabokobi ka:midila:wena:, ebema: nale Godokono Unu
Duliyomolono tanalo la: walo da:ka:kiyawaolametama, diyala, la: atumu
nanitabokobi a:ka:midila:ema.
13 Nanitabola, me opo epo magumulo lumagi idite Godokono Unu
Duliyomolamo ka:nodoliya:, wiyasiya Epono Naniwite Unu Duliyomolone
me opamo a:piwisigiya, ebema: ebe kapiyate iyatawala Unu Duliyomolono
tanalo.
14 “Ega:walo me tanalo idila, Mosesete bulu opolo kalu idi auli inam-
abuamo osiyodilote gaubamo keba kunu kadipatiyale, modobola a:ma: ebe
tanalo nemalagidila. Ebe tetelo bu kaluate Isalaela epo magumulo kebe epo
daloliya, iba:te Mosesekono auli kalutamo da:meleiya, Godote ibino igilo
ebo mula:lelamiya. Ebema: nanitabola, me tetelo Godote atu gabodo Epono
Naniwi unamo kadipatemene,
15 ebene piyate ebe nanitabokobi da:midima:na: iba:te uwomua: igilo ebo
kelaema:na:.
16 Mabu Godote me opo epo nilakapolo kawonomamo eba malagidilolelo
ebeno Gudu kapiyanomo me opamo ebo palibiya, ebema: piyate ebe

nanitabokobi da:midima:na: ibino igilate akalatidioma:na: wiyasiya iba:te uwomua: igilo kelaema:na:.

17 “Nanitabola, Godote ebeno Gudu dapalibiya, ebe tetelo ebe ubi kiyatiya: ebeno Gudute epono tanalo anagilamelelamete kuba wiya kikalaema:, ao, wiyasiya ebe ubila ebete ibino igilo ka:pa:mula:lelaema:.

18 Ebema: piyate Godokono Gudu nanitabokobi da:midina Godote iba:tamo kuba wiya a:kikalaemene, wiyasiya piyate ebe nanitabokobi midia:no Godote ebeno woki iyalo iyatiya iba:tamo kuba wiya kikalaema:, mabu iba:te nanitabokobi midi magumulo ebeno Gudu kapiyanomo kelawea:.

19-20 Numa:, Godokono alote me opamo da:piya iba:te ubia:noma: eda:iya, wiyasiya ibi ubila idoko magumulo kilukulionama: mabu ibino osiyodilole tanalo kubakubanomola. Iyo, kuba osiyodilolepiate wade alo ubia:noma: eba eda:olo alo magumamo ka:pelamenakoa:, mabu ibi ubia:nola alote ibino kuba pukuilamelelaema:, ebema: nanitabola, ibino kuba anagiyamida tanalote iba:tamo ka:pemaigamene,

21 Wiyasiya piyate Godokono nanitabo gabodo da:tolamena iba:te alo magumamo ka:pelaema:na:, ebene iba:te wadewade tanalo Godokono elawamo eba osiyodilolelo alote ibino nanitabo tanalo ebo kawokalilaemene.”

Epo Obamo Waduba:midaoledawa Yonete Ya:sukono Tanalo Dawokalimiya

22 Ebe tanalo dolopoligiya Ya:sute ebe waloma:tapiago Yudiya opamo tolamete, iba:te ebolo tete geyageyadopolo eba nilukulilo epo epetapiate obamo aduba:mida tanalo laema: da:pelamenakiya Ya:sute ibi ebo walubilinaki.

23 Ega:walo atu tetelo epo epetapiate Yonetamo da:pelamenakiya, ebete ibi Inono duliyomolo niyakabolo atumu kowaduba:midaolenaki mabu ebolo obo kawodopola, ebe Inono duliyomolote Salimi duliyomolo tatalilo itana.

24 Ebe tetelo gabamaniate Yoneko idoko moto guamo iyatia:nola.

25 Ebene egela idilo Yoneko waloma:tapiate Yu opono dubu ida:go epono apeno daleya ukulaole tanaloma: apaminateuitiya.

26 Ebema: epetapi iba:te ebe tabo gela magumune Yonetamo pelamete ebe napaniya, “Iyatulamedawa, dopamo Yodane Kolomo apulo a:ma:tamo da:pemaigi ebe dubuno tanalo a:ma:le atamo dawokalima:wia, ebete walo ka:pete epo obamo ba:powaduba:midaolenate, ega:walo epo bilibilinomate a miyapaete ebetamo na:tolama:.”

27 Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Lumagite wade tanalo a:ka:tuwa: a:kelaemene, Godote ebetamo ikamea:no ebete gito ka:lutamene.

28 Nale la:tamo degimo, la: ebe tabo nanitabonomolo olowimata. Iyo, na ma kunu gimo, ‘Na Godokono Alibodawa Kelisotea:, wiyasiya Godote na napaliboniya Kelisoko dopomete ka:toma:.’

29 Dubu idite oli kamiyale delaemene, ebete soliyomu osiyodilote ebe kamiyalete nanitabonomolo ebenoma: keda:mene. Ebe tetelo ebe dubuno wade namutudawate tete da:pesamo ebe niyakabamo nutite, ebeno namutudawano tabo madodo olowite ebeno kawo kalakala duimene, ebete atumu kekalakalamene. Nanitabola, na eba kunula, Kelisoko mabuma: naimano tepo magumulo kalakala kawonomote etaboki,

30 ebema: modobola ebete kawoma: neda:mene, na wiyasiya da:pesoma: keda:mamo.”

Unu Duliyomolone Da:piwisigiya Ebe Kawodawano Tanalo

31 Godokono Unu Duliyomolone da:piwisigiya ebe Kawodawate opo
epo bilibilinomo nodoilina. Kebe lumagite me opolo dokolina, ebe me
opono tanaloma: kiyawaonako mabu ebe opo lumagila, wiyasiya Unu
Duliyomolone da:piya ebe dawa eba kunua:. Ebete me opolo a:ka:tuwa:
Kawodawanomoma: eba peda:nalo,
32 Unu Duliyomololo kebe tanalo kulamiyale ega:walo kebe tanalo
kolowiyale, ebete ebe iyaiya tanalo opo epatamo napawokalilamena,
wiyasiya ibi magumulo epetapi bilibilinomate ebeno tabo kelawena:.
33 Ebe mabuma: kebe lumagite ebeno tabo nanitabonomolo delaemene,
ebete ebe tanalodo me tanalo idi kawokalimene, Godoko kapiya ebe
nanitabo tanalo awokalimidawala.
34 Nanitabola, Godote dapalibiya ebe Kawodawate Godokono nani tabo
kiyawaonako, mabu Godote ebeno Uliyanano elawo kawonomo ebetamo
iyalo ikamiya,
35 iyo, Nabiwi Godote ebeno Gudu nilakapolo nemalagidilona, ebema:
ebete ebetamo elawo ikamiya ebete tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.
36 Ebe mabuma: kebe lumagite Godokono Gudu nanitabokobi da:midina,
Godokono uwomua: igilote ebegodolo bitana, ebete iyalo elawi, wiyasiya
kebe lumagite Godokono Gudutamo tuduwata:no, Godokono kawo
dowa tanalonomote ebetamo bitana ebema: ebete nanitabo igilo
a:kelawenamene.

4

Ya:sute Samaliya Opono Kamiyala:go Tabo Da:kiyawaiya

1 Ebene Pa:lisi tanebapiate Ya:sukono tanalo ma kunu olowiya,
ebete epo bilibilinomo ebeno waloma:tapima: midilite ibi
obamo ebo waduba:midaolenaki, wiyasiya Yonete bilibili epo
kowaduba:midaolenakia:.
2 Ebe teteno nanitabo tanalote wiyasiya ma kunu itani, ebe epo magu-
mulo Ya:sute lumagi idi obamo kaduba:midanakia:, ebeno waloma:tapiate
a:ka:tuwa: waduba:midaolenakiya,
3 ebene Ya:sute Pa:lisi tanebapino tabo gela tanalo diyatawiya, ebe tetelo
ebete Yudiya opo atepate Ga:lili opamo olowaima: malagidiliya.
4 Ebene ebamo ka:nemaigama: ebete duiyanomolo wagilimite Godokono
ubilo Samaliya opodo tote
5 ebe opono Saika duliyomolamo gito nemaigiya. Ewonino tetelo
Ya:ikobote ebeno gudu Yausepetamo dikamiya me Saika duliyomolo ebe
damela niyakabolo itana,
6 ega:walo Ya:ikobote dobobiya ebe obo gulite ebolo atumu ba:kitana.
Ebene egela tuli tetenomolo Ya:sute tete geyageyadopo pete ebe obo guli
niyakabolo pokolite ela ebe pamiti.
7-8 Ebene Ya:suko waloma:tapiate bae maniamo uwateoma: duliyomo-
lamo da:tolamiya, ebe a:ka:tuwa: obo gulilo eba okolitalo Samaliya opo
kamiyale idite obo iyapoma: duliyomolone ebo piya, ebene Ya:sute ebe
naniya, “Na obo kapete unamita. Niyata, na obo nikanama:.”
9 Ebene kamiyalete Ya:sukono tabo eba wiyalo negiya, “Eiye, a:ma: Yu
opono dubulata ega:walo na Samaliya opono kamiyalela! A:ma: na oboma:
beda:ma: kanana:wa:?” Ebete ma kunu degiya mabu Yu epate Samaliya opo
epo daleyagopima: gelalo atu kalila:mo obo nioma: talenama: gelanaka.
10 Ebene Ya:sute negiya, “Godote epatamo gito dikalamena ega:walo
potele a:ma: oboma: da:towemeta, a:ma:le ebe netewa tanalo nanitabolo

niyatawawetaleka:, a:ma:le na banana:wena: nale a:ma:tamo igilo obo kikametama:."
11 Kamiyalete ebetamo negiya, "Kawodawa, a:ma: ebe igilo obo kebene na:kelawa:emene? A:ma:godolo obo iyapono inamabu puliyala, ega:walo numa:, me obo guli ebe kulukulunomola.
12 A:ma: aimano ewono Ya:ikoboko da:pesodawama: gelo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: kawoma: ka:mida:wita? Me obo guli ebete a ebeno walone gudi mabuma: obobiya, ebene ebe ega:walo ebeno gudi, ega:walo ebeno sipi-goeogoeo ega:walo kau-goeogoeo, ibi bilibilinomate me obo nionamiya."
13 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, "Kebe lumagite me obo da:nimene ebe obo kapete walo ka:kuimene,
14 wiyasiya nale kebe obo lumagitamo nima: dikaemo ebe obo kapete walo a:kuminakomene. Ebe igilo obote lumagino okoli magumune tete bilibilinomolo ba:peka:ka:liyanamene, ma kunu ebete uwomua: igilo nanitabonomolo kelaemene."
15 Ebene kamiyalete ebetamo negiya, "Kawodawa, niyata, a:ma: ebe obo natamo nikanama:. Nale da:nimo, na walo obo kapete a:kunamenakomene ega:walo nale me obo iyapoma: walo a:ka:penakomo."
16 Ya:sute ebe naniya, "A:ma: duliyomolamo toawete, a:imano awi nad-abua:wete mamo kapimiya na:piyala:."
17 Ebene kamiyalete nowamiya, "Na awia:nola."
Ya:sute ebetamo negiya, "A:ma: awia:noma: nanitabolo geata,
18 mabu a:ma: dopamo paibu iyaiya dubate aida:tepaiata, ega:walo ka:lo a:ma:go dokolina ebe dubu a:imano awinomoa:. Iyo, a:ma: awia:noma: nanitabolo geata."
19 Ebema: kamiyalete ebetamo negiya, "Kawodawa, na niyatawitamo, nanitabola, a:ma: Godokono woki awokalimidawa idilata.
20 A Samaliya epono ewoniate Godoko me damela ununomolo amamate-nakiya ebema: ale talenama: gelanama:, wiyasiya la: Yu epate negelanako-mata epate Yelusalemalo Godoko namamatenama:na:."
21 Ya:sute ebetamo negiya, "Kamiyale, nale degitamo, a:ma: me tabo nanitabokobi na:mida:. Tete na:pe, piyate Nabiwi Godoko damamatena iba:te walo Yelusalemalo akamamatenama:na: ega:walo me damela un-unomolo akamamatenama:na:.
22 La: Samaliya opo epate Godoko amamate gabo nanitabonomolo iy-atawa:, wiyasiya a Yu epate me tanalo iyatawala mabu Godokono igilo mula: tanalote agodone opo kawonomamo pena.
23 Nanitabola, tete ka:pemene, iyo, ebe na:pe, piyate Nabiwi Godoko nanitabonomolo damamatena iba:te oli woki uwatete ebeno Uliyanano elawamo ega:walo ebeno nanitabo tanalodo ebe bamamatenama:na:, mabu Nabiwite ebako epo olena ebe kamamatenama:.
24 Godote lumagino ololamo kokolina:, ebe uliyananomola. Ebema: piyate ebe damamatena, modobola iba:te ebeno Uliyanano elawamo ega:walo ebeno nanitabo tanalodo namamatenama:na:."
25 Ebene kamiyalete ebetamo negiya, "Na iyatawala Mesayate ka:pemene, ebeno mailo idi Kelisotela. Ebete da:pemene Godokono tanalo bilibilinomo atamo kapawokalilaemene."
26 Ya:sute ebetamo nowamiya, "Na a:ma:go tabo da:kiyawautama:, na Kelisotela."
27 Ebe tetenomolo Ya:sukono waloma:tapiate duliyomolone da:ka:pelamiya, iba:te kawiya pela:wa:iya mabu ebete me kamiyala:go tabo eba kiyawautalo ebo pulamiya. Wiyasiya ibi magumulo lumagi

idite ebe kamiyale ma kunu kaniya:, “A:ma: beda: tanalo osiyodiloma:
kowagela:wita?” ega:walo lumagi idite Ya:suko kaniya:, “Mabu keleka:
a:ma:le eba:go tabo da:kiyawawita?”
28 Ebema: ebe tetelo kamiyalete ebeno upa obo gulilo atepate duliyomo-
lamo tote epo ma kunu nanaliya,
29 “Dubu idi na:puma:la:. Diyala, ebe da: Kelisotela:, mabu nale dopamo
kebe kuba tanalo diya gabodo dosiyodilolenaimo, ebe iyaiya tanalo ebete
natamo nanitabonomolo awokalilame.”
30 Ebema: duliyomolo epate kamiyaleno tabamo tudila:ote Ya:suko uima:
gito tolamiya.

Ya:sute Ebeno Bae Na Tanaloma: Da:kiyawaiya

31 Duliyomolo epate eba pelamitalo ebe atu tetelo Ya:suko waloma:tapiate
ebe kawiya naniya, “Iyatulamedawa, modobola a:ma: bae nena.”
32 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Ao, nale nama: ditana ebe baeno
nanitabo tanalo la: iyatawa:.”
33 Ebema: Ya:sukono waloma:tapiate ibi magumulo negeliya, “Diyala,
lumagi idite ebetamo bae da: ikamele.”
34 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Na dapaliboniya nale ebeno ubi
tanalamo tuduwatalo ebeno woko uwomuamo da:nemaigamo, nale ebe ga-
bodo elawo nanitabonomolo elawenakomo, bae na tanalo keba kunula:ka:
eba kunula.
35 Numa:la:, la: pali osiyodilole tetelo ma kunu gelanakomata, ‘Netewa-
netewa saganate ba:na:pola:na, pali inamabu nao tete ka:pemene.’ Ebema:
nale la: tabo idi analemata, la:le Godokono pali inamabu wadenomamo
ulama:wete niyatawala:, nao inamabu uwate tete a:pe.
36 Ega:walo me tanalo idila, kono wakalami wokodawate pali namutu-
dawano uwomua: igilo mabuma: pali woko magumulo nao kono uwate-
nako. Nanitabola, namutudawate ebetamo wiya ikame iyalo owagilimi,
iyo, me gabodo kono kikopu amiodawa ega:walo kono wakalami woko-
dawa, iba:te ibino wiya kawonomo kalakalago kapimiya kuwatema:na:.
37 Epate degelanaka ebe tanalo nanitabola, ‘Lumagi idite kono kikopu
amiote wiyasiya ebeno ekawite pali inamabu uwate tetelo woko kosiyo-
dilomene, ebene ibi netewapiate kapimiya kenaoma:na:.’
38 Ebema: nale la: pali inamabu uwatema: eba kunu alibolemata,
wiyasiya ebe pali inamabu la:le kamiawea:. Iyo, wokopi epetapiate dopamo
kodakoda woko osiyodiliya, wiyasiya ka:lo la: ibino wade woko osiyodilo
magumune wadewade nao inamabu uwatenakomata.”

Samaliya Opo Epo Bilibilinomate Ya:suko Nanitabokobi Da:midiya

39 Ebe tetelo ebe duliyomololo dilukulinamiya ebe Samaliya opo epo
magumulo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midiya, mabu
kamiyalete ibi ma kunu kiyawaolamiya, “Nale dopamo kebe kubakuba
tanalo diya gabodo kosiyodilolenaimo, ebe iyaiya tanalo me dubute natamo
nanitabonomolo awokalilame.”
40 Ebene iba:te ibino duliyomolone Ya:sutamo da:nemaimiya, iba:te ebe
na:toweomiya ebete iba:godolo kokoliatepama:, ebema: ebe tetelo Ya:sute
netewa egela ebo ka:luti.
41 Ebe tetelo duliyomolo epo epetapiate Ya:sukono tabo dolowiya, ibi
magumulo epetapi bilibilinomate ebe nanitabokobi midite,
42 kamiyale ma kunu aniya, “Dopamo tetelo a:imano tabo kapiya dolow-
ima: ale me dawa Ya:suko nanitabokobi ebo midima:, wiyasiya ka:lo ale

aimano imila galamo ebeno tabo olowima:. Nanitabola, ebe me opo epono
Igilo Mula:lelamedawala."

Ya:sute Gabamani Dubuno Koi Wadekobi Da:midiya

43-44 Ya:sute me opolo dokolinami ebete ebeno tanaloma: nanitabonomolo
ma kunu genaki, "Godokono woki awokalimidawa ebeno duliyomolo
epate ebe unamo akadipatema:na:, wiyasiya iba:te ebe ubia:noma:
beda:onakoma:na:." Ebema: Ya:sute ebe tanalo iyatawate Samaliya opolo
netewa egelamo lutate, ebene ebe opo atepate ebeno Ga:lili opamo walo
gito ka:tiya.
45 Ebe tetelo Ga:lili opo epo epetapiate ebe kalakalago lawiya, mabu
iba:te dopamo Aduga:la Soliyomuma: Yelusalema kawo duliyomolamo
da:tolamiya Ya:sukono osiyodilole tanalo bilibilinomo nulamete wade-
wadenoma: ebo negeliya.
46 Ebene Ya:sute Ga:lili opono Ka:ina duliyomolamo walo gito ka:tiya,
ebe duliyomolo ebe ebete dopamo Godokono elawo awokalimi tanalodo
obonomo wade da:imi oboma: da:midiya, ebe duliyomolola. Ebe tetelo
gabamani dubu idi ebolo nokoliti, wiyasiya ebeno koite Kapeniyama
duliyomololo kawo gabugabuago watiti.
47 Ebene ebe gabamani dubute Ya:sute Yudiya opone pe tanalo dolowiya,
ebema: ebete ebetamo tote ebe nananiya, "Modobola:ka: a:ma: Kapeniyama
duliyomolamo pa:wete naimano koi wadekobi na:pa:midiye, mabu ebe a:e
tatalila."
48 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, "La: epo bilibilinomono tanalo
ma kunula, nagodolo kawokawo anoano tanalo ulama:wea:no la:le na
nanitabokobi ka:midina:wenakoa:."
49 Gabamani dubute ebetamo walo na:kegiya, "Kawodawa, niyata. A:ma:
nago samamo na:pa:, naimano gudute da:ba:emene."
50 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, "A:ma: kalakalago na:toa. A:imano
koino igilote akalatidimene."
Ebe tetelo ebe dubute Ya:sukono tabo nanitabokobi midite ebeno
Kapeniyama duliyomolamo to ebo wagilimiya, wiyasiya ebe atu egelalo
ebete duliyomolamo ka:nemaigiya:.
51 Ebene egela idilo ebeno moto wokopi epetapiate eba:go dapalugiya,
iba:te ebe napaniya, "Niyata, a:imano koite dutu igilo walo a:kelawi!"
52 Ebeno koite kebako tetelo wadekobi kolowile, ebete ebe tanalo laema:
ebeno wokopi dalateda:liya iba:te nowaimiya, "Dutu egela tuli tetelo, 1
koloko tete keba kunula:ka:, gabugabute ebe ebo atepi."
53 Ebene nabiwite wokilo nemalagidiliya, ebe tete ebe atu tetenomola
Ya:sute ebe dani koino igilote akalatidimene, ebema: ebe ega:walo ebeno
moto epo, ibi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.
54 Nanitabola, Ya:sute Yudiya opone Ga:lili opamo pete netewa anoano
tanalo da:posiyodiloliya, me tanalo ebe idila.

5

Ya:sute Agowa Tatai Dubu Wadekobi Da:midiya

1 Me tanalo dolopoligiya Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo tiya Yu
epono soliyomu idi ka:nuima:.
2 Yelusalemano kala ga:dimi tetelo gigiyu idi bitana, ebeno mailo Sipi-
goeogoeono Gigiyula, ega:walo me gigiyu niyakabolo mala: ikila:no bobo
ba:kitana, ebeno mailo Yu epono tabamo ebe Betesedala. Ebe bobo
apuapune paibu tanatima:gopi motote lamota:onamiya,

3 ebene iyaiya temetema:gopi bilibilinomate ebe motono golololo
pola:nanakiya, ibi magumulo epetapi balidi tamiopila, ega:walo epetapi
agowa tataipila, ega:walo epetapi ape kodakoda temetema:gopila. Iba:te
egela bilibilinomolo obono tete ebe makopelitanakiya,
4 mabu iyaiya kapiyakapiya tetelo Kawodawa Godokono nopodawate
bobono obo da:pologinaki obote gelewalemu ebo elewegediamidanaki. Ebe
tetelo kebe temetema:godawate obo magumamo samamo da:niwisiganaki
ebe kapiyate wade tanalo ebo lawenaki.*
5 Ebene Ya:sute Beteseda bobamo da:nemaigiya, dubu idite ebolo na:luti,
ebete 38 ulamalo pata: modoboa:noma: eda:nami.
6 Ya:sute ebe eba watitalo da:numiya, ebete niyatawiya ebe dubute tete
geyageyanomolo eba kunu okolinami. Ebema: ebete ebe naniya, “A:ma:
ubila:ka: Godote a:ma: wadekobi midima:?”
7 Temetema:go dubute ebetamo nowamiya, “Kawodawa, me obo Godote
gelewalemu dewegediamidanako, ebe tetelo na walubinidawa puliyala,
ebema: na obamo eba niwisigitalo wiyasiya lumagi idite dopamo niwisi-
ganako modobo tanalo ka:nelaema:.”
8 Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: maigawete, a:imano keta mokopiami-
dawete, na:toa.”
9 Ebe tetenomolo ebe dubute wadekobi olowite, ebeno keta lawete ebo
tiya.
Ya:sute ebe dubu wadekobi da:midiya, ebe egela ebe Yu epono wokoa:
talena egelala.
10 Ebema: ebe dubute keta eba aguwatitalo Yu watowatopi epetapiate ebe
ma kunu kawiya aniya, “Eiye! Me aimano wokoa: talena egelala! Keta
aguwata magumulo a:ma: aimano pukala adikamidala:ta!”
11 Ebete wiyasiya negiya, “Na wadekobi da:midini ebe dubute ma kunu
anane, ‘A:imano keta mokopiamidawete na:toa.’ ”
12 Ebema: iba:te ebe nalatediya, “Kebe dubute kanata, a:ma: keta
aguawete ka:toaema:? A:ma: a nanaa:, ebe dubu potelela:ka:?”
13 Wiyasiya ebe dubute Yu watowatopiatamo wiya tabo gema:
ka:modobiya:, mabu ebete Ya:sukono tanalo kiyatawiya: ega:walo Ya:sute
ebe wadekobi midite ebete epo bilibilinomo magumamo gito nopegiya.
14 Ebema: walone Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo ebe dubu walo
da:kumiya ebo aniya, “Numa:, a:imano ape wadekobi olowi, ebema: a:ma:
kuba idi walo ako-osiyodilala:. Diyala, kawo temetemete a:ma:tamo walo
da:ba:ka:pemaigamene, ebene walogabo apuno temetemete kawonomoma:
eda:te, dopamo a:ma: dumitanamiya ebe temeteme kodolimene.”
15 Ebe tetelo ebe dubute tote Yu watowatopi ma kunu nanaliya, “Na
wadekobi da:midina:ka ebe dubu Ya:sutela.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Ubi Diyatiya

16 Mabu Ya:sute Yu epono wokoa: talena egelalo temetema:gopi epetapi
wadekobi da:midilinaki, ebema: ibino watowatopi epetapiate ebetamo
dowaote temeteme ikaema: ebo wagilimiya.
17 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Naimano Nabiwite egela bilibili-
nomolo woko osiyodilona, ebema: na ebeno Gudute atumu woko kosiyo-
dilonamo, egela idi gito ka:lutanakoa:.”

---

* **5:4:** Yon 5.3b-4 buka apuno tabo Yonete bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

18 Yu watowatopiate ebe tabo dolowiya iba:te ubi kawonomamo ebo
iyatiya ebe kanakapuima:, mabu nanitabola, dopamo Ya:sute ibino talena
egelano pukala adikamidaliya, wiyasiya me tetelo ebete Godoko ebeno nani
Nabiwima: gelo ebe a:ka:tuwa: ebeno elawo Godokono elawago modoboma:
ge.

Uwomua: Igilo Godokono Gudugodolo Bitana

19 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, "Na la:tamo nani tabonomo gemo,
Godokono Gudute a:ka:tuwa: ebeno ubilo tanalo idi osiyodiloma: modoboa:,
wiyasiya Gudute ebeno Nabiwino osiyodilo tanalo duminako ebete ebe atu
tanalo ebe kosiyodilonako.
20 Mabu Nabiwi Godote ebeno Gudu nilakapolo eba malagidilonalo ebeno
osiyodilole tanalo bilibilinomo Gudutamo awokalilamena. Nanitabola,
walone tetelo Nabiwite ebeno Gudutamo tanalo epetapi kawokawonomo
kawokalilaemene ebete kosiyodilolema:, ebema: la: bilibilinomate ebe
tanalo ulama:wete kanoanomamota.
21 Nabiwite a:e lumagi igilamo keba kunu kadipatenakole, Gudute atumu
eba kunu kowagelena, ebete kebe lumagitamo ubi diyatimene ebe lumagi-
tamo nanitabo igilo kikaemene.
22 Ega:walo Nabiwi Godote a:ka:tuwa: lumagi idino tanalo akanagiyami-
daemene, wiyasiya ebete elawo Gudutamo ikamiya ebete epono iyaiya
tanalo kanagilamelelaema:.
23 Ebema: epo bilibilinomate Guduno mailo unamo kadipatema:na:,
iba:te Nabiwino mailo keba kunu kadipatenake eba kunu. Kebe lumagite
Gudutamo ubia:noma: deda:na, ebete atumu Nabiwi Godotamo ubia: tanalo
nakawokalimina mabu me Gudu Nabiwite opo epatamo palibiya.
24 "Na la:tamo nani tabonomo gemo, potele naimano tabo olowite ebene
ebete na Alibonedawa nanitabokobi da:midina, ebegodolo uwomua: igilo
nanitabonomolo bitana, iyo, Godote ebe lumagino tanalo akanagiyami-
daemene mabu ebete a:e magumune igilamo iyalo emaigi.
25 Ebema: na walo la:tamo nani tabonomo na:kegemo, tete ka:pemene,
iyo, ebe na:pe, ebe tetelo a:elao epate Godokono Guduno tabo madodo
dolowima:na: iba:te uwomua: igilamo kemaimioma:na:.
26 Nanitabola, Nabiwi Godoko kapiyagodolo uwomua: igilo bitana,
ebema: ebete ebeno Gudutamo elawo iyalo ikamiya ebete atumu Igilo
Mabudawama: ka:keda:nama:,
27 ega:walo Nabiwite Gudutamo elawo walo a:kikamiya ebete epono
tanalo kanagilamelelaema:, mabu me Gudu ebe Epono Naniwila.
28 "Ebema: la: olowiopi naimano kiyawao taboma: akola:wa:oala:, mabu
tete ebe na:pe, a:elao epate ebeno tabo madodo olowite
29 bobo magumune igilamo kemaimioma:na:. Ebene ibi magumulo piyate
me opolo wadewade tanalo kosiyodilolenaki iba:te Igilo Duliyomolamo
ka:nodoloma:na:, wiyasiya piyate kubakuba tanalo dosiyodilolenakiya
iba:te tabo anagiyamida bailo ibino kuba wiya ka:nuwatema:na:."

Nabiwi Godote Ebeno Gudu Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimina Ebe Tanalo

30 Ya:sute walo na:kegiya, "Na a:ka:tuwa: naimano ubilo tanalo idi
osiyodiloma: modoboa:, wiyasiya naimano Nabiwite na dananenako nale
ebe gabo kapiyado epono tanalo ebo anagilamelelamenakomo. Ega:walo
anagiyamida magumulo nale tuputupunomolo osiyodilonakomo, mabu
na ubila na dapaliboniya ebe Kawodawa kapiya kekalakalaiminama:, na
a:ka:tuwa: na a:kekalakalaimo.

31 “Na a:ka:tuwa: ma kunu degemo, ‘Na magumulo nanitabo tanalo
bitana,’ epate ebe tabono nanitabo tanalo a:kelaema:na:,
32 wiyasiya Kawodawa idi bokolina, ebe Godotela, ebete naimano
nanitabo tanalo awokalimina. Na iyatawala, ebete naimano tanaloma:
kebe tabo ka:kiyawaonale ebe tabo nanitabola.
33 “Dopamo tetelo la: Yu watowatopiate dubu epetapi Yonetamo dali-
bola:ima, ebete iba:tamo naimano nanitabo tanalo atumu akawokalimi.
34 Numa:la:, me opo epate naimano tanaloma: da:kiyawaona nale ibino
tabo kolowinakoa:, wiyasiya Yonete dopamo da:kiyawai ebe tabo ebeno
woki taboa:, ebe Godokono tabola. Ebe mabuma: nale ebe atu tabo la:
walo nakanalemata, la:le nanitabokobi mida:wete Godote la:imano igilo
ka:mula:lelametama:.
35 Iyo, Yoneko ebe wade alo keba kunula:ka: ebe eba kunu pukuila-
menami, ebene tete da:pesamo ebe alono tanaloma: la:le la:imano ubi
alomatepaolo ginima:mo walo na:kolowamimata.
36 “Ega:walo me tanalo idila. Nabiwi Godote iyalo tetelo natamo
dikanamiya, nale ebe woko eba osiyodilonalo naimano wokote naimano
nanitabo tanalo awokalimina, na Godote paliboniya. Ebema: dopamo
tetelo Yonete naimano tanaloma: nanitabo tanalo dawokalima:tepiya,
wiyasiya me tetelo naimano wokote naimano nanitabo tanalo wadeno-
mamo awokalimina.
37 Nanitabola, na dapaliboniya ebe Nabiwite naimano nanitabo tanalo
eba awokaliminalo, wiyasiya la:le ebeno tabo madodo kolowiawenakoa:
ega:walo ebeno ololo kuma:wenakoa:.
38 Iyo, ebeno tabo la:imano tepo magumulo kitana:, mabu ebete
na me opamo paliboniya wiyasiya la:le naimano tabo nanitabokobi
ka:mida:wena:.
39 La:le Godokono Buka apuno iyaiya tabo wadenomamo
eka:la:miolenakomata, mabu la: nemalagidilonamata ebe gabodo la:le
uwomua: igilo kelaemamota. Eiye, numa:la:! Me Buka apuno tabo
bilibilinomate naimano nanitabo tanalo awokalimina, wiyasiya la:imano
ka:la:miole magumulo ebe tabono magumunomo nanaetoamidanamata,
40 ebema: la: ubia:nola natamo pelama:wete nagodone uwomua: igilo
ka:pelawa:ema:.
41 “Na ubia:nola me opo epate na moionema:,
42 mabu na iyatawala la: kebako epola:ka:, la:imano tepo magumulo
nilakapo kimalagidilo tanalote Godotamo nanitabolo kitana:.
43 Nanitabola, nale naimano Nabiwino elawamo piyamo wiyasiya la:le
na kelawena:wena:, wiyasiya lumagi idite ebe a:ka:tuwa: ebeno elawamo
la:tamo da:pemene la:le ebe kalakalago kelaemamota,
44 iyo, la: ubila la: magumulo idite idi kemoio, idite idi kemoio, eba
kunu kowagela:wenama:. La: nolowiala:, la:le iyaiya tuputupu tanalo
aimano kapiya Godotamo osiyodilolema: dowagela:ema ebe tetelo ebete la:
kemoiolema:ta, wiyasiya la: ubia:nola. Me mabuma: la:le na nanitabokobi
a:ka:midina:ema, gabo puliyala!
45 “La: ma kunu akomalagidilala:, na kapiyate Nabiwi Godotamo la: kuba
osiyodilolepima: keka:la:mitama:. Ao, Mosesete atumu la: kubakubapima:
ka:keka:la:ima:ta, ebe la:le la:imano wade walubidawama: degelawe-
nakoma ebe dawala!
46 Ega:walo la:le Mosesekono tabo nanitabokobi na:mida:wenataleka:
la:le na atumu nanitabokobi ba:ka:midina:wena:, mabu ebete Godokono
Bukamo iyaiya tabo dakuloliya, ebe tanalate naimano nanitabo tanalo
awokalimina.

47 La: wiyasiya ebete Bukamo dakuloliya ebe tabo nanitabokobi
ka:midila:wena:, ebema: la:le naimano tabo nanitabokobi keba kunu
na:ka:mida:ema? Gabo a:kitanamene!”

6

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalamoleni
Ma:t 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17

1 Ebene ibino tabo kiyawao tanalo olopoligote, egela epetapi da:petoiya,
tete idilo Ya:sute Ga:lili Paka: apuamo peago gito na:iwiya, ebe paka:no
mailo idi Taibiliyasila.
2 Ebene epo bilibilinomate ebe ebamo waloma:tiya, mabu ebete teme-
tema:gopiatamo dosiyodilolenaki, iba:te ebe anoano tanalo ulamoliya
ega:walo iba:te kawo tanalo idi uima: ubi iyatiya.
3 Ebene Ya:sute damela unamo nodolote ebe waloma:tapiago ebo nokoliti,
4 ebe tetelo Yu epono Aduga:la Soliyomu tete tatalima: na:kediya.
5 Ebene adimo apulo epo epetapi bilibilinomate Ya:sutamo dapalad-
abutiniya, ebete ibi ulamenate Pilipiko nanani, “A me epo bilibilinomo
walubilima: bae kebolo na:kuwatelaema:?”
6 Ebe tetelo Ya:sute iyalo iyatawani ebete epatamo beda: tanalo
na:kosiyodilomene, ebema: ebete Pilipiko me tabo anani, mabu ebe
ubila ebeno nanitabokobi midi tanalo kuiminama:, da: nanitabola: o da:
nanitaboa:.
7 Ebene Pilipite ebetamo nowamini, “Me epo bilibilinomate bae kela:mo
naoma: kapiya ulamano woko wiya manite a:ka:modobomene.”
8 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tadawa idi, ebeno mailo A:ndulutela, ebe
Saimono Pitakono ekawila, ebete Ya:sutamo negeni,
9 “Koi kapiya mela, ebegodolo paibu palowa bae ega:walo namo
netewa ba:pola:na, wiyasiya ebe bae bilibilia:, me epo bilibilinomago
a:ka:modobomene.”
10 Ebene Ya:sute ebe opono uwago kawonomo uminate ebe
waloma:tapiatamo negeni, “La: epo nanala:la: iba:te gito kilukulima:.”
Ebema: epo bilibilinomate ebamo ilukulinate ebe epo deka:la:mioleniya
ibino uwomu 5,000 dubuma: eda:ni.
11 Ebene Ya:sute ebe bae uwatenate Godotamo kalakala tabo genate,
da:pola:niya ebe epatamo gito ikalamoleniya, ega:walo ebete namo kuwate-
nate eba kunu kowageleni epono bae kape tanalote ka:modobolamenama:.
12 Ebe tetelo ebe baete ibi da:ugulamoleni Ya:sute ebe waloma:tapi
nanaleni, “La: da:luili ebe bae apuapu wadenomamo nuwata:la:, mabu ale
me bae a:ka:kubailaema:.”
13 Ebema: iba:te epagodolo da:luilini ebe palowa bae apuapu duwateniya,
iba:te 12 bagowo ebe owiyaoleniya.
14 Ya:sute ebeno elawo epatamo kawokaliminama: me anoano tanalo
dosiyodiloni, iba:te uminate negelaniya, “Nanitabola, me dubu ebe
Godokono Iyanomo Woki Awokalimidawala, Godote me opamo paliboma:
degiya, me ebe Kawodawala!”
15 Ebe tetelo Ya:sute ibino ubi tanalo iyatawani, iba:te ebe lawenate ibino
Kawo Elawodubuma: gito ka:midinama:. Wiyasiya ebe ubia:nola, ebema:
ebete ibi miyapanate ebe a:ka:tuwa: damela unu ida:mo gito nodoloni.

Ya:sute Obo Unudo Da:toni
Ma:t 14.22-33; Mak 6.45-52

16 Egelate eba niwisiganalo Ya:suko waloma:tapiate paka: balamo ni-
witionate,
17 wiyasiya opote didokoni ebe tetelo Ya:sute iba:tamo samamo
ka:peniya:, ebema: iba:te peamo nolonate paka: a:iwale ebo wagiliminiya
Kapeniyama duliyomolo apuamo.
18 Ebe tetelo kawo awate eba maiganalo kawokawo ulate ebo
maimioniya.
19 Ebene iba:te paibu o sikisi kilomita mako tete geyageyadopolo eba
nabidilonalo, ebe tetelo Ya:sute ibino pe niyakabamo obo unudo da:toni,
iba:te ebe uminate kawonomamo ebo toletoleoniya,
20 wiyasiya ebete ibi nanaleni, “Na Ya:sutela, la: ka:toletoleonala:!”
21 Ebema: iba:te Ya:suko peamo kalakalago da:nowianiya, iba:te
nela:wa:oniya mabu iba:te kebamo tolamenama: dowageleniya, ebe
tetenomolo iba:te ebe pe boboamo pe gito na:ilioniya.

Epo Bilibilinomate Ya:suko Wadima: Kapeniyama Duliyomolamo Da:nemaimioniya

22 Ebene Ya:sute Ga:lili Paka: apulo da:na:miyapani, egela idilo ebe epo
bilibilinomate me tanalo iyatawaiya, Ya:sute ebe waloma:tapiago kapiya
peago iba:tamo da:pa:iwaliya, wiyasiya adimo tetelo waloma:tapiate walo
a:ka:tuwa: da:ka:na:iwaleniya, Ya:sute iba:go ka:tonia:.
23 Ebe atu tetelo Taibiliyasi duliyomolo epate Kawodawa Ya:sukono
anoano osiyodilo tanaloma: tabo ma kunu olowiya, ebete Godotamo baema:
kalakala tabo genate epo bilibilinomatamo dikalamoleni, ebema: ibi bili-
bilinomo epetapiate ebe uima: ibino peago ebe atu opamo ebo pelamoliya.
24 Wiyasiya ebe epate Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi ebolo nipo
da:poliya, iba:te peamo walo kolote na:ka:tolamiya Kapeniyama duliyomo-
lamo, iba:te Ya:suko ebolo ka:nowadima:.

Ya:suko Ebe Igilo Baela

25 Ebene ebe epate Ya:suko Kapeniyama duliyomolo apulo da:numiya,
iba:te ebe nananiya, “Iyatulamedawa, a:ma: mamo kebe tetelo
ka:pemaigawa:?”
26 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo
gemo, la:le nagodone bae uwata:wenate, ebe baete la: da:ugulamoletania
la:le na unaema: ebema: pelaemata, wiyasiya naimano elawo awokalimino
anoano tanalono magumu la:le la:imano wokiamo kelawa:wea:.
27 La:le kateneno ubi bae naoma: woko kosiyodilonala: mabu ebe baete
samamo kabaleomene, wiyasiya modobola la:le uwomua: igilo bae laema:
woko nosiyodilonala:. Mako bae na Epono Naniwite la:tamo kikalae-
mamota, mabu Nabiwi Godote me tanalo iyalo awokalimiya, na ebeno
nanitabodawama: eda:namo.”
28 Ebene iba:te ebe naniya, “Ale Godokono iyaiya ubi tanalo kosiyo-
dilolema: beda: woko na:kosiyodiloma:?”
29 Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Godote la:godolo kapiya tanalonomo
uima: ubila, ebete me opamo dapalibiya la: ebe dawa nanitabokobi
na:mida:la:.”
30 Ebema: iba:te ebe walo nakaniya, “Ale a:ma: nanitabokobi
ka:miditama: a:ma:le atamo beda: anoano tanalo na:kosiyodilaemene?
Modobola a:ma: a:imano elawo atamo nawokalima:!
31 Numa:, aimano ewoniate bulu opolo eba ilukulinalo, Godokono anoano
osiyodilole tanalodo iba:te bae uwatenakiya, ebe baeno mailo ebe ma:nala.
Iyo, Godokono Bukano tabote ma kunu itana, ‘Godote iba:tamo Unu

Duliyomolono bae ikalamenaki,’ ebema: modobola a:ma: atumu a:imano
elawo nawokalima:.”
32 Ya:sute negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo gemo, Mosesete la:imano
ewoniatamo dikalamenaki, ebe bae Unu Duliyomolono baenomoa:,
wiyasiya me tetelo naimano Nabiwite Unu Duliyomolono baenomo la:tamo
nikalamenata,
33 mabu Godokono baenomo ebe Unu Duliyomolone da:piya ebe dawala,
ebe kapiyate me opo epatamo nanitabo igilo ikalamena.”
34 Ebene iba:te ebe walo nakaniya, “Iyatulamedawa, modobola a:ma:le
me tetene wagilima:wete ebe bae atamo nikaeamenakiye.”
35 Ebene Ya:sute negiya, “Na ebe igilo baela. Kebe lumagite natamo
da:pemene ebe bae kapete walo a:kuminakomene, ega:walo kebe lumagite
na nanitabokobi da:midinimene ebe obo kapete atumu a:kuminakomene.
36 “Ka:lo nale la:imano tanalo ma kunu awokalimo, la:le la:imano balidi-
nomamo naimano elawo uimata, wiyasiya la:le na nanitabokobi midinima:
ubia:nola.
37 Naimano Nabiwite natamo ikanaema: dowagelena, ebe epo bilibili-
nomate natamo ka:pelaema:na:, ega:walo kebe dawate natamo da:pemene
nale ebe iyabaiamo gito akalibamo.
38 Numa:la:, Unu Duliyomolone na dapaliboniya nale ebe Kawodawano
ubi tanalo osiyodiloma: me opamo piyamo, na a:ka:tuwa: naimano ubi
tanalo a:kosiyodilomo.
39 Ebema: na dapaliboniya ebe dawano ubi tanalo ma kunula, ebete
natamo kebe epo kikanamenale ibi magumulo idi kapiyate akalatidimene,
ebene Uwomu Egelalo nale ibi bilibilinomo nanitabo igilamo kowadi-
palatelemamo.
40 Iyo, naimano Nabiwi ubila, kebe lumagite ebeno Gudu umite
nanitabokobi da:midimene, ebete uwomua: igilo kelaemene, ebema:
nanitabola, Uwomu Egelalo nale ebe lumagi nanitabo igilamo kadi-
patemamo.”
41 Ebene Yu epo epetapiate Ya:sukono tanaloma: ubia: tabo geliya, mabu
ebete tabo ma kunu giya, “Na ebe Unu Duliyomolone da:piya ebe igilo
baela.”
42 Ebema: iba:te negeliya, “A, nanitabola:ka:, me Ya:suko Yausepekono
gudula! A iyatawala ebeno menokola nabiwila! Mabu keleka: ebete Unu
Duliyomolone pema: dege?”
43 Ya:sute ibino tabo iyatawate iba:tamo nowamiya, “La: magumulo ubia:
tabo kegelitala:.
44 Nabiwi Godote lumagi idi natamo magaea:no, ebe dawate ebeno ubilo
a:ka:tuwa: natamo pema: a:ka:modobomene, wiyasiya Nabiwite kebe dawa
natamo demagaemene, nale ebe lawete Uwomu Egelalo uwomua: igilamo
kadipatemamo.
45 Numa:la:, dopamo Godokono woki awokalimipiate ebeno Bukamo
tabo ma kunu akuloliya, ‘Tete na:pe, Godote a:ka:tuwa: me opo epo
bilibilinomo ebeno gabo kiyatulaemene.’ Ebema: me tanalo nanitabola,
potele Nabiwino tabo madodo olowite ebegodone wade iyatawa tanalo
delawenako, ebe dawate natamo ka:pemene.
46 Naimano tabono magumu kubanu akolawa:la:. Me opo lumagi
idite Nabiwino ololo dopamo kumiya:, wiyasiya potele Godogodone
da:piwisigiya ebe kapiyate Nabiwino ololo umiya, ebema: la:le ebe
kapiyagodone Nabiwino tabo kolowiomamota.

47 “Iyo, nale la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite na nanitabokobi
da:midinina ebegodolo uwomua: igilote bitanamene.
48 Na ebe igilo baela.
49 “Numa:la:, la:imano ewoniate ma:nama: deka:minakiya, iba:te bulu
opolo ebe bae naonakiya ebene walone tetelo ibi bilibilinomate a:elaiya,
50 wiyasiya Unu Duliyomolone da:piya, ebe bae lumagite denamene ebete
a:ka:emene.
51 Na ebe Unu Duliyomolone da:piya ebe igilo baela, ebema: nanitabola,
kebe lumagite me bae denamene ebete uwomua: tetelo nanitabo igilago
bokolinamene. Nale ebetamo dikamenakomo ebe bae ebe naimano apeno
katenela, mabu nale naimano ape me opo epatamo ikalaemo ibino igilo
ka:mula:lelaema:.”
52 Ebema: Yu epono dowate demaigiya, iba:te ibi magumulo apamina-
teuilo negeliya, “Ale me dubuno katene kenaoma:, ebete atamo keba kunu
na:kikaeaemene?”
53 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo gemo,
la:le Epono Naniwino katene naoa:no ega:walo ebeno kalima nioa:no,
nanitabo igilote la:godolo a:kitanamene.
54 Iyo, kebe lumagite naimano katene denanako ega:walo naimano
kalima da:ninako, ebegodolo uwomua: igilote bitanamene, ega:walo nale
Uwomu Egelalo ebe nanitabo igilamo kadipatemamo,
55 mabu naimano katene ebe nanitabo igilo baela, ega:walo naimano
kalima ebe nanitabo igilo obola.
56 Nanitabola, kebe lumagite naimano katene denanako ega:walo
naimano kalima da:ninako, ebete na magumulo bokolina ega:walo nale ebe
magumulo bokolinamo.
57 Na dapaliboniya ebe Nabiwino nanitabo igilote nagodolo keba kunu
kitanale, eba kunu kebe lumagite naimano katene denanakomene, ebete
naimano igilago bokolinamene.
58 Ebema: numa:la:, naimano ape ebe Unu Duliyomolone da:piya ebe igilo
baela. Me baete lumagitamo nanitabo igilo bikamenakomene, wiyasiya
la:imano ewoniate denaonakiya ebe baete igilo iba:tamo nanitabolo kikala-
menakia:, iyo, walone iba:te gito a:elaiya.”
59 Ya:sute Kapeniyama duliyomololo Yu epono balidi ibilamole motolo ibi
diyatulamiti, ebe tetelo ebete iba:tamo me tabo geyageyadopo kiyawaiya.

Ya:suko Ebe Uwomua: Igilo Adaedawala

60 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapi bilibilinomate ebeno iyatulame
tabo olowite negeliya, “Me tabono magumu kodakodanomola, potele
laema: na:ka:modobomene?”
61 Iba:te ebeno iyatulame tanaloma: kebe ubia: tabo degelitiya, Ya:sute
iyatawate negiya, “Mabu keleka: naimano iyatulame tanalote la:imano
nanitabokobi midi tanalo da:kubailamita?
62 Nanitabola, Epono Naniwite dopamo dokolinami ebete ebe Kalakala
Duliyomolamo walo ka:ka:nodolomene, ebema: la:le ebe anoano tanalo
duma:ema la: keba kunu na:kowagela:ema?
63 Numa:la:, Godokono Uliyanate epatamo nanitabo igilo ikalamena,
wiyasiya kateneno elawote iba:tamo igilo ikalaema: ka:modobonakoa:.
Ebema: nanitabola, nale la:tamo da:kiyawaomo ebe tabo ebe igilola, iyo,
ebe tabote Godokono Uliyanagodone pe,
64 wiyasiya la: epetapiate nanitabokobi ka:mida:wea:.”
Ya:sute me tabo kiyawaiya mabu ebete ebeno woko wagilimi mabune
iyalo iyatawiya, ebe waloma:tapi magumulo piyate ebe nanitabokobi

midia:pima: deda:onama:na: ega:walo potele ebe anakapumipino kotamo diyatimene.
65 Ebene ebete tabo moga:melo walo na:kegiya, “La:imano nanitabokobi midia: tanaloma: nale iyalo ma kunu gemo, Nabiwite elawo lumagitamo ikamea:no, ebete a:ka:tuwa: ebeno ubilo natamo a:ka:pemene.”
66 Ebe mabuma: Ya:suko waloma:tapi epetapi bilibilinomate eba:go wapata:laema: ubia:noma: eda:ote ibino iyaiya ilukuli tanalamo walo gito kolowamiya.
67 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi epetapi nalateda:liya, “La: atumu, la:le na bakatepana:ema?”
68 Saimono Pitate ebetamo nowamiya, “Kawodawa, a potamo na:ka:tolaema: mabu a:ma: kapiyagodolo nanitabo igilo tabonomo bitana?
69 A iyatawala a:ma: Godokono Wade-talena Dawalata, ebema: ale a:ma: nanitabokobi na:midinata.”
70 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “A, nanitabola:ka:, nale a:ka:tuwa: la: 12 dubu uwatimata, wiyasiya la: nolowiala:, la: magumulo kapiyate Saitanakono wokodawama: eda:na!”
71 Ebete me tabo Yudasikono tanaloma: giya, ebe dubu ebe Keliyota duliyomolodawa Saimonokono gudula. Dopamo me dubute 12 waloma:tapi magumulo okolinami, wiyasiya walone tetelo ebete Ya:suko anakapumipino kotamo ebe iyatiya.

7

Ya:sukono Ekakiate Ebe Nanitabokobi Ka:midiya:

1 Ebene ibino tabo kiyawao tanalo dolopoligiya, ebe tetene wagilimite Ya:sute Ga:lili opo kawonomolo pata:nami, wiyasiya ebete Yudiya opolo pata:ma: ubia:nola mabu ebe opono Yu watowatopiate ebe anakapuima: wagelenamiya.
2 Ebene Yu epono Nupunupu Etemoteono Soliyomu* detataliya,
3 ebe tetelo Ya:sukono ekakiate ebe naniya, “Modobola a:ma: me Ga:lili opo atepawete Yudiya opamo walo na:ka:toa. Diyala, a:ma:le waloma:tapi epetapi ebolo da:ba:nulaemene, ebene a:ma:le dosiyodilola:wenaka iba:te ebe anoano tanalo wadenomamo kulaema:na:.
4 Numa:, lumagite ubi diyatimene epo bilibilinomate ebe kowaloma:tama:, modobola ebete ebeno tanalo akowaminala:. Ebe mabuma: a:ma:le me iyaiya anoano tanalo nanitabolo dosiyodilola:wenaka, modobola a:ma: atumu a:imano tanalo me opo epo bilibilinomatamo nawokalimiye!”
5 Ya:sukono ekakiate ebe kalakalatelo me tabo kiyawaiya mabu iba:te ebe nanitabokobi ka:midiya:, epo epetapi bilibilinomate nanitabokobi midia:noma: keba kunu keda:iye eba kunu.

---

* **7:2:** Nupunupu Etemoteono Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila, iba:te ulama bilibilinomolo bosiyodilonakoma:na:. Ibino ewoniate Isipiti opone da:nemaimiya, ebe tetelo iba:te Ka:inane opamo samamo nemaimioa:no dopamo 40 ulamalo bulu opolo ilukulinamiya. Ebe tete geyageyanomolo iba:te bulu opono iyaiya opolo eba latepaonatolo sipi-goeogoeo tama awokowiamidaole motoma: midilite, iba:te ebakobako nupunupu motolo laonakiya, nani motoloa:. Ega:walo ebe atu tetelo Godoko amamateno sipi-goeogoeo tama awokowiamidaole motote iba:godolo itanami, ebema: Godote iba:go eba pata:nalo ibino iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebete ibi wadenomamo walubilinaki. Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, Godote Yu epono ewoniatamo wade walubi tanalo diyatinaki, iba:te ebe tanalo eba malagidilolo ulama bilibilinomolo a:iti egela magumulo Godotamo ibino kalakala soliyomu osiyodilonakiya.

6 Ebema: Ya:sute ebeno ekakino tabo eba wiyalo negiya, “La: a:ka:tuwa:
la:imano iyaiya ubi tetelo la:imano tanalo ebo osiyodilolenakomata,
wiyasiya naimano nanitabo tete Godogodone ka:pea:.
7 Me opo epate la:tamo ka:dowaona:, wiyasiya iba:te natamo dowaona
mabu nale ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo awokalilamenakomo.
8 Ebema: la: a:ka:tuwa: soliyomu baiamo na:tolama:la:, wiyasiya na ka:lo
a:ka:toamo mabu Godokono nanitabo tete natamo ka:pea:.”
9 Ya:sute me tabo gete Ga:lili opolo ebo olowagiliya.

Ya:sute Nupunupu Etemoteono Soliyomuma: Da:tiya

10 Ya:sukono ekakiate soliyomuma: da:tolamiya, ebete wiyasiya walone
diya gabodo waloma:taliya, awokala ka:tiya:.
11 Ebe tetelo Yu watowatopiate soliyomu bailo ebe eba wadilo negeliya,
“Me dubu Ya:suko keleka:?”
12 Ega:walo piyate soliyomuma: da:pelamoliya ebe Yu epo bilibilinomate
Ya:sukono tanaloma: tabo gananalo kawonomamo kiyawautiya. Epetapi
iba:te negeliya, “Ebe wade lumagila,” wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao,
ebe epo nemasigilina.”
13 Ebe tetelo iba:te Ya:sukono tanaloma: awokala kegelitiya: mabu iba:te
ibino watowatopino dowa tanalo tolemitiya.
14 Ebene epate ibino soliyomu eba osiyodilonatelo egela idilo Ya:sute
iba:tamo nawokalate Godoko Amamateno Iya Motamo tote iyatulame ebo
nowagilimiya.
15 Ebe tetelo ebeno iyatulame taboma: Yu watowatopiate eba
anoanoutalo negeliya, “Eiye! Me dubute kebako iyatawa kelawile mabu
ebete ka:sukuliya:!”
16 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la: diyatulametanama, ebe
tabote na dapaliboniya ebe Kawodawagodone pena, na a:ka:tuwa: naimano
ubi tanalodo kiyatulametana:.
17 La: a:ka:tuwa: la:imano taneba magumulo naimano tanaloma: ma kunu
gelanamata, ‘Ebeno iyatulame tanalote Godogodone da:penale o da: ebeno
kateneno wokine da:penale.’ Numa:la:, la: magumulo potele Godokono
ubi tanalo osiyodiloma: ubi diyatina, ebe modobola naimano iyatulame
tanalono mabu la:tamo kiyawaoma:.
18 Iyo, kebe tetelo lumagite ebeno kateneno wokino tabo da:kiyawaona,
ebe a:ka:tuwa: ebe walogona, wiyasiya kebe lumagite ubi diyatina ebe ali-
bodawa kapiya kowalogonama:, ebe lumagi ebe nanitabo tanalo awokalim-
idawala, ebegodolo elemasigi tanalo kitana:.
19 Godote ebeno Totomu Tabo Mosesedo la:tamo ikalamiyata wiyasiya la:
magumulo kapiya idite ebe totomu tabo bilibilinomamo nanitabonomolo
ka:tuduwatana:, a, nanitabola:ka:? Wiyasiya na tuputupu lumagima: eba
eda:nalo, mabu keleka: la:le na anakapunaema: dowagela:wenama?”
20 Ebe tetelo Ya:sukono tabo dolowiutiya ebe epo bilibilinomate ebetamo
negeliya, “A:ma: kuba uliyanagonolata! Potele kegitale a:ma: anaka-
puima:?”
21 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la:imano ololo apulo kapiya
anoano tanalo dosiyodilimo, la: kawiya ebo la:wa:imata.
22 La: numa:la:, Mosesete la:tamo pukala idi dikalametiyala, ebe pukala
ebe la:le baibai guda:tamo tama itamida pukala kalomolama:wenakoma:.
Iyo, la:le me pukala alomo tanalo Mosesegodone laema: gelanamata,
wiyasiya me tanalo ebegodone nanitabolo ka:pemaigiya:, la:imano ewoni
epetapiagodone piya. Ega:walo Mosesete talena egelano pukala atumu

la:tamo a:kikalamiyata, ebema: ebe netewa pukala la:godolo eba pola:nalo gudu idino pukala iyatimi tetete wokoa: talena egelalo demaiganako, la:le gito osiyodilonakomata mabu Godote ma kunu kegena:, tama itamida pukala iyati tanalote talena egelano pukala kadikamidalemene.

23 Iyo, la:imano osiyodilo tanalo ebe ma kunula, la:le Godokono ubi tanalamo ka:tudila:ema: Mosesekono totomu tabo bilibilinomo magumulo kapiya kodakodalo eba lawelo wokoa: talena egelano pukala ebo adikamidalenakomata. Ebema: nale wokoa: talena egelalo temetema:go dubu idi wadekobi da:midimo, wiyasiya mabu keleka: la:le natamo da:dowawitama?

24 Eiye, la: unu gabodo naimano tanalo gito akoanagiyamidanama:la:, modobola la: wiyasiya Godokono tuputupu gabodo lumagino tanalo nanagiyamidama:la:!"

Yu Epate Ya:sukono Tanaloma: Iyaiya Tabo Degeliya

25 Ebe tetelo Yelusalema duliyomololo dilukulionamiya ibi epetapiate negeliya, "A, nanitabola:ka:, me dubu ebe epetapiate anakapuima: dowagelena ebe lumagila!

26 Numa:la:, ebete ilipoa:no tabo awokala kiyawauta, wiyasiya aimano watowatopiate ebe odiyoboma: tabo idi kegelita:. Diyala, ibi da: iyatawala:, me dubute Godokono Alibodawa Kelisoma: deda:na.

27 A iyatawala me dubuno duliyomolono tanalo, wiyasiya Godokono Bukate a niyatuamena, nani Kelisote da:pemaigamene, ebe tetelo epate a:kiyatawaoma:na: ebete kebene ka:pemene."

28 Ebema: Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo kawonomamo negiya, "La: nanitabolo iyatawala:ka: nale kebene ka:piyamo ebe duliyomolono tanalo? Ega:walo naimano tanaloma: la:godolo nanitabo iyatawa ba:kitanale? La: nolowiala:, na a:ka:tuwa: naimano ubilo ka:piya: la:tamo, na Kawodawate paliboniya. Ebe nanitabo tanalo awokalimidawala, wiyasiya la:le ebeno tanalo kiyatawawena:,

29 iyo, na a:ka:tuwa: ebeno tanalo iyatawala, mabu nale ebegodone piyamo ega:walo ebete na apaliboniya."

30 Ebe taboma: epetapi ubila Ya:suko idoko motamo iyatima:, wiyasiya ibi magumulo idawate ebe kelawiya: mabu ebe tanalote nanitabolo pemaigama: Godogodone tete pea:nola.

31 Wiyasiya ebe atu tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi midilo negeliya, "Me dubugodolo anoano tanalo bilibilinomo ulamenakoma:, ebema: ebe da: Kelisotela:. Iyo, lumagi idite Keliso mailamo demaigamene, ebeno elawote me dubuno elawo a:kodolimene!"

Yu Watowatopiate Ya:suko Idoko Motamo Iyatima: Dubu Epetapi Daliboliya

32 Epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo gananalo degelitiya, Pa:lisi tanebapiate olowite ebene ibi ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi iba:te Godoko Amamateno Moto atila:pi epetapi dubu ebo naliboliya, iba:te Ya:suko nelawete idoko motamo ka:piyatima:.

33 Ebe atu tetelo Ya:sute epatamo na:kiyawauti, "Na la:go tete da:pesamo okolite, na dapaliboniya ebe Kawodawatamo walo ka:ka:tomamo.

34 Ebene la:le na nipo kowadinimamota, mabu nale kebe duliyomolamo da:tomo la:le ebe duliyomolamo tolaema: modoboa:."

35 Ebema: Yu watowatopiate ibino taneba magumulo negeliya, "Me dubute kebe duliyomolamo na:ka:tomene, ebene ale ebe uima: a:ka:modoboma:? Diyala, aimano epo epetapiate iyaiya Yua:pino opolo

da:nilukuliona, ebete iba:tamo da:ba:tomene iba:go ka:nokolima:, ebene
ebete ebe Yua:pi Godokono tabo da:ba:niyatulaemene.
36 Ebete nege, 'La:le na nipo kowadinimamota,' ega:walo ebete walo
na:kege, 'Nale kebe duliyomolamo da:tomo la:le ebe duliyomolamo
pelaema: modoboa:.' Eiye! Ebeno tabono magumu keba kunula:ka:?"

Uwomua: Igilo Obono Tanalo

37 Yu epono Nupunupu Etemoteono Soliyomu magumulo uwomu egela
ebe kawo egelanomoma: eda:na. Ebene ebe egelate da:piya Ya:sute epo
bilibilinomono magumulo maigate kawonomamo negiya, "Kebe lumagi
obo kapete dumina, modobola ebete pete nagodolo obo na:pa:nimene.
38 Ega:walo kebe lumagite na nanitabokobi da:midinimene, ebe lumag-
ino tepo magumune uwomua: igilo obote ba:peka:ka:liyanamene, mabu
Godokono Bukate eba kunu gena."
39 Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Ya:sute me tabo
Godokono Uliyanano tanaloma: kiyawauti. Iyo, dopamo tetelo Uliyanano
elawote Ya:suko nanitabokobi midipiagodolo kitanamia:, wiyasiya Godote
ebe a:e magumune dadipatiya, ebete Unu Duliyomolamo odolote kawo
alonomote ebe ebo na:pukuimiya. Ebe tetelo Ya:suko nanitabokobi midipi-
ate Uliyanano elawo nanitabolo ebo lawiya.

Yu Epagodolo Ya:suko Mabuma: Anagiyamida Tanalote Demaigiya

40 Ya:sukono tabo dolowiya ebe epono taneba magumulo epetapi bili-
bilinomate negeliya, "Me dubu ebe Godokono Iyanomo Woki Awokalimi-
dawala, Mosesete dopamo pema: nanitabolo degiya me ebe dubula."
41 Wiyasiya epetapiate negeliya, "Ao, ebe Kelisotela, Godokono Alibo-
dawala." Ega:walo epetapiate na:kegeliya, "Ao, me dubu Ga:lili opodawala.
Modoboa: Kelisote mako kuba opolo pawokalama:,
42 mabu Godokono Bukate a niyatuamena, Kelisote Da:ibidikono
Beteliyama duliyomololo ebeno walone guda:godone kawokalamene,
Ga:lili opoloa:."
43 Ebema: epo magumulo Ya:sukono tanaloma: anagiyamida tanalote
maigiya,
44 ega:walo epetapi ubila ebe idoko motamo kiyatima:, wiyasiya ebe tetelo
ibi magumulo lumagi idite ebetamo tanalo idi kosiyodiliya:.

Yu Watowatopiate Ya:suko Nanitabokobi Ka:midiya:

45 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi, iba:te Ya:suko laema: kebe dubu dopamo danaliboliya, ebe
dubate Ya:suko lawea:no walo gito ka:pelamiya. Ebema: Yu watowatopiate
ibi nanaliya, "Keleka: mabu la:le ebe dubu atamo kemagaeawea:?"
46 Ebe dubate ibino tabo eba wiyalo negeliya, "Ebe dubuno tabo wade-
nonomola, a dopamo ebako tabo kolowionakia:!"
47 Ebene Yu watowatopiate ibi kawiya eba analelo negeliya, "Eiye! La:
ebeno a:da: elemasigi tabo olowiawete nanitabokobi a:ka:mida:ema?
48 Numa:la:, a Pa:lisi tanebapi ega:walo watowatopi epetapi, a magumulo
lumagi idite ebeno tabo nanitabokobi ka:midina:!
49 Nanitabola, kebe kubakuba daleya epate ibino ubi tanalo ebetamo
diyatina, iba:te Mosesekono totomu tabo wadenomamo niyatawaotaleka:,
a keba kunula:ka: iba:te atumu ebe nanitabokobi a:ka:midina:. Wiyasiya ibi
bilibilinomo daedalepila, ebema: Godote ibi Ela Opamo kiyalekemene!"

50 Ebe tetelo Nikadimasite ebe watowatopino taneba magumulo na:luti,
ebete idoko tetelo Ya:suago tabo kiyawaonama: dopamo da:toni ebe dubula.
Ebene ebete watowatopi epetapiatamo negiya,
51 “La: nanisiwale! Aimano totomu tabo idite a niyatuamena, lumagi
idino nanitabo tanalo laema: ebeno tabo olowia:no ale ebe unu tama
gabodo kubama: gito a:kegelama:.”
52 Ebene iba:te ebe kawiya eba analo negeliya, “Eiye! A:ma: atumu
Ga:lili opono daleya lumagi idila:ka:? Modobola a:ma: Godokono Buka
apuno iyaiya tabo nulamoliye, ebema: a:ma: kiyatawama:ta Godokono
woki awokalimipi bilibilinomo magumulo idawate Ga:lili opone dopamo
kemaiganakia:.”
53 Ebene dadimoni ebe epo bilibilinomate ibino iyaiya motamo ebo
tolamoleniya,†

8

1 wiyasiya Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelamo gito toni.

Ya:sute Kamiyale Idi Kamiyale Idino Awiago Kuba Osiyodilo Tanalo Degebolemiya

2 Ebene egela idilo Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motamo duiyanomolo
walo ka:pete, epo bilibilinomate ebetamo da:pelamiya, ebete okolite ibi
iyatulame ebo wagilimiya.
3 Ebe tetelo Godokono totomu tabo iyatulamepi epetapi ega:walo Pa:lisi
tanebapi, iba:te kamiyale idi lawete epono ololo apuamo gito magatiya,
mabu me kamiyalete kamiyale idino awiago kawo kuba osiyodilutalo iba:te
ebo ulamiya.
4 Ebema: iba:te Ya:suko naniya, “Iyatulamedawa, me kamiyale kamiyale
idino awiago kawo kuba eba osiyodilutalo, ale ibi ulamete me kamiyale ebo
laema:.
5 Mosesekono totomu tabote a niyatuamena, mako kamiyaleno kuba
osiyodilo mabuma: modobola epate ebe nokolamo mapemete nanaka-
puima:na:. Ebema: a:imano woki keba kunula:ka:? Ale ebetamo a:e wiya
ba:kikaema:?”
6 Iba:te me tabo Ya:sutamo negelitiya, mabu ibi ubila epono ololo apulo
Ya:sukono tanalo ma kunu awokalima:, ebete Mosesekono totomu tabamo
da:ba:tuduwatamene o a:ka:tuduwatamene. Ebete tuduwata:noma:
degemene, ebe tetelo iba:te ebe kubadawama: kegelama:na:.
Ya:sute wiyasiya ibino tabo wiya:no tuduwatate ebeno kotamo damelamo
iyaiya tabo akuloliti.
7 Ebema: iba:te atu alateda: tabo ebe kawiya analo atepa:no, ebe tetelo
Ya:sute maigate negiya, “Kuba:nola, la:imano taneba magumulo potele
kuba osiyodiloa:dawama: deda:na, modobola ebete dopo nokola lawete ebe
na:mida:emene, ebene la: epetapiate walogabo apune ebe mapema:wete
ebo nanakapumiyala:.”
8 Ebene Ya:sute opamo walo ka:tuduwatate ebeno kotamo iyaiya tabo
epetapi kakuloliya.
9 Ebema: piyate Ya:sukono tabo dolowiya, iba:te woki iyakobi midilite,
ebene ibino taneba magumulo kapiya idi tonaki, kapiya idi tonaki, ebe

† **7:53:** Yon 7.53–8.11 buka apuno tabo Yonete bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

dubu bilibilinomate iyaiya ma kunu tolamoliya kadelekadela:godone wagilimite oli ape dubatamo nemaiga. Ebe tetelo Ya:suko kapiyate ebolo okoliti, ega:walo ebe kamiyalete ebeno ololo apulo utiti.

10 Ebene Ya:sute ebeno wato adipatete kamiyaletamo negiya, “Kamiyale, kuba wiya a:ma:tamo ikaema: dowagelitaka, ebe epo keleka:? A:ma: kuba dawama: degita, ebako lumagi idi ba:ka:lutale?”

11 Ebete wiyasiya negiya, “Ao, Kawodawa, natamo kuba wiya ikanamedawa idi puliyala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Na atumu a:ma:tamo kuba wiya a:kikametama. Modobola a:ma: na:toa, walone tetelo ebako kuba walo akoosiyodilala:.”

Ya:suko Ebe Me Opo Kawonomono Alola

12 Tete idilo Ya:sute Pa:lisi tanebapiatamo walo na:ka:kiyawaiya, “Na ebe me opo kawonomono alola. Kebe lumagite na dowaloma:enena ebete idoko magumulo a:kepata:namene mabu ebegodolo nanitabo igilo alote bitanamene.”

13 Ebene Pa:lisi tanebapiate ebetamo negeliya, “A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: adipatelo degeawa:, ebema: epate a:imano tabo a:kelaema:na:.”

14 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na a:ka:tuwa: na kadipatenakoa:, wiyasiya naimano nanitabo tanalo na a:ka:tuwa: nawokalimitaleka:, naimano iyaiya tabote nanitabonomoma: beda:ona:, mabu na kapiyate iyatawala nale kebene ka:piyamo ega:walo nale walo kebamo da:ka:tomo. La:le wiyasiya naimano tanalo kiyatawawena:,

15 mabu la: me opo epono woki gabodo lumagino tanalo gito anagilamelemenakomata! Numa:la:, nale me opolo eba okolinalo lumagi idino tanalo anagiyamidamete kuba wiya kikamenakoa:,

16 wiyasiya kebe tetelo nale lumagi idino tanalo nanagiyamidametaleka: ebeno tanalo nanitabolo bawokalimina:, mabu Nabiwite na dapaliboniya ebete elawo natamo ikanamiya ebe tanalo kosiyodiloma:. Ebeno woki ega:walo naimano woki kapiyala, ebema: nale lumagi idino tanalo kubama: degitamo na kapiyate kegita:, ebe tetelo naimano Nabiwite atu tabo ebe kegita.

17 La:imano totomu tabo idite ma kunu gena, epono anagiyamida magumulo netewapiate atu tabo degelama:na: tabo anagiyamidapiate ebe tanalo nanitaboma: kegelama:na:.

18 Ebema: numa:la:, nale naimano nanitabo tanalo eba awokaliminalo, na dapaliboniya ebe Nabiwite atumu naimano nanitabo tanalo la:tamo nakawokalimina.”

19 Ebe tetelo iba:te ebe negelamiya, “A:imano nabiwi ale kumita:. Ebe keleka:?”

Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Na ega:walo naimano Nabiwi, aimano tanalo la: kiyatawawena:. La:le naimano nanitabo tanalo niyatawawetaleka:, naimano Nabiwino tanalo atumu la: biyatawawena:.”

20 Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo eba lutalo, ebete ebe Motono nilakapo mani alomo bailo epo eba iyatulamitalo me tabono iyaiya tanalo Pa:lisi tanebapiatamo ebo kiyawaiya. Ebe tetelo epetapi ubila ebe idoko motamo kiyatima:, wiyasiya ibi magumulo idawate ebe kelawiya: mabu ebe tanalote nanitabolo pemaigama: Godogodone tete pea:nola.

Ya:sute Kebamo Da:tomene Nanitabokobi Midia:piate Ebamo Tolaema: Modoboa:

21 Ebema: Ya:sute Pa:lisi tanebapiatamo walo na:kegiya, “Tete tatalila, nale la: ka:miyapamamota, ebene la:le na eba wadinilo la: la:imano kuba osiyodilole magumulo gito ka:elaomamota, mabu nale kebe duliyomolamo da:tomo la: ebe duliyomolamo nago tolaema: modoboa:.”

22 Ebema: Yu watowatopiate ibino taneba magumulo negeliya, “Mabu keleka: ebete dege a eba:go tolaema: modoboa:? Me tabono magumu ma kunula:ka:, ebe a:ka:tuwa: ebe bakanakapuimene?”

23 Ebema: Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “La: me opo epolata, wiyasiya na Unu Duliyomolone piyamo, na me opo lumagia:.

24 Ebema: nale la: nanitabonomolo ma kunu analemata, la: la:imano kuba magumulo ka:elaomamota, mabu na uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala. La: me tanalo nanitabokobi midia:no, nanitabola, la: bilibilinomate la:imano kuba osiyodilole magumulo ka:elaomamota.”

25 Ebene tabo olowiopiate ebe naniya, “A:ma: potelela:ka:?”

Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Wagilimi mabune nale la: ma kunu analimata, na ebe Kawodawala.

26 Ebema: nagodolo tabo bilibilinomo epetapi ba:pola:na, nale la: mabuma: eba kiyawaolo la:imano tanalo ebo kanagilamelelaemamota. Wiyasiya numa:la:, ebe iyaiya tabote nagodone ka:pelamena:, na Alibonedawagodone pelamena. Ebe Kawodawa ebe nanitabo tanalo awokalimidawala, ebema: nale iyalo tetelo ebegodone kebe iyaiya tabo kolowiyamo, na la:tamo ebe atu tabonomo ka:kiyawaonakomo.”

27 Ebe tetelo iba:te wadenomamo kemalagidiliya:, Ya:sute Nabiwi Godokono tanaloma: da:kiyawaiya.

28 Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “La: me opo epate na Epono Naniwi kewa olotolowa unamo dadipanatena:ema, la: naimano tanalo ma kunu nanitabolo kiyatawaomamota, na ebe uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala, ega:walo nale kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenamo na a:ka:tuwa: naimano elawamo kosiyodilolena:, mabu na Alibonedawate na kebe iyaiya tabo kananiyale nale epatamo ebe atu tabonomo ka:kiyawaonakomo.

29 Ega:walo me tanalo idila. Na dapaliboniya ebe Kawodawate tete bilibilinomolo naimano osiyodilole tanaloma: natamo nekalakalana, ebema: ebete nago eba okolinalo na katepanena:.”

30 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:sukono tabo dolowiya, iba:te ebe nanitabokobi ebo midiya.

Ape Tutupi Ega:walo Ape Ala:mo Matuolamolepi Ibino Tanalo

31 Ebene Yu epo magumulo piyate Ya:suko nanitabokobi da:midiya, ebete iba:tamo negiya, “La: naimano iyatulame magumulo dilukula:wenama, la: naimano nani waloma:enepilata.

32 Ebene la: Godokono nanitabo tanalo kiyatawaomamota, iyo, ebe nanitabo tanalote la: mibomibo wiya: woko magumune wagailitate tutupima: ka:midilimamota, ega:walo kubadawa idino matuomeo tanalo idite la:godolo a:kitanamene.”

33 Ebe tetelo iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “A A:ibalayamakono walone gudila. Ewonino tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, aimano taneba magumulo lumagi idite kubadawa idino wiya: wokodawama: keda:namia:, ega:walo ale lumagi idino matuomeo tanalo kiyatawaonakoa:. Ebema: mabu keleka: a:ma: atamo degeawa:, Godokono nanitabo tanalote a wiya: woko magumune kowagaima:?”

34 Ebene Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabonomo
gemo, piyate kuba osiyodilole magumulo dilukuliona, ibi kubano wiya:
wokopima: eda:ona.
35 Nani gudunomote ebeno nabiwino moto epo magumulo ebeno okolina
tetelo kalakalago bokolinamene, wiyasiya wiya: wokodawano tanalo eba
kunua:. Ebete ebeno woko namutudawano matuomeo magumulo bokolina,
ebema: tete idilo ebe namutudawate ebe ubia:noma: deda:mene, ebete
ebeno motone ebe gito kanalibomene.
36 Ebema: la: nolowiala:. Godokono Gudute la: kubadawa idino
matuolamole magumune wagailitate ebeno atu alailame tutu ekakima:
da:midilitamene, ebe tetelo la: nanitabonomolo tutuma: keda:omamota.”

37 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Na iyatawala la: A:ibalayamakono
walone gudilata, wiyasiya la: naimano iyatulame tanalo kuwata:wena:
ebema: la: ubila na kanakapunama:ema:.
38 Numa:la:, naimano Nabiwite iyalo tetelo natamo dawokalilamiya na
ebe atu tanalo la:tamo awokalilamenakomo, ega:walo la: atumu, la:imano
a:da: elemasigi nabiwite kebe tanalo kiyatulametiyala la: ebe iyaiya tanalo
kapiya bosiyodilolenakomata.”

39 Ebene iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Aimano nabiwi ebe
A:ibalayamatela.”

Ebe tetelo ebete ibi nanaliya, “La: A:ibalayamakono nani gudima:
neda:wenataleka:, ebete dosiyodilolenaki la: ebe atu wadewade tanalo
bosiyodilola:wenakona:.
40 Numa:la:, nale Godogodone kebe iyaiya nanitabo tanalo kolowiyamo,
na ebe atu tanalo la:tamo awokalilamenakomo. Ebema: la: ubila na kanaka-
punama:ema:, wiyasiya la:imano ewono nabiwi A:ibalayamate dopamo
tuputupu lumagi iditamo dowate ebe anakapuima: kowageliya:.
41 Nanitabola, la:imano nabiwi idi bokolina, ebe kubadawate kebe tanalo
kosiyodilolenakole la: ebe atu kuba tanalo kosiyodilolenakomata, la:le
wiyasiya A:ibalayamakono wadewade tanalo kosiyodilola:wena:!”

Ebene iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “A pilo gabodo ka-
wokalaiya:, iyo, a nabia: gudima: keda:ona:. Ebema: Godoko kapiya ebe
aimano Nabiwila, ega:walo a ebeno nani gudinomola.”

42 Ya:sute iba:tamo negiya, “Godote la:imano Nabiwinomoma:
neda:nataleka:, la:le na nilakapolo bemalagidilona:wenana:, mabu na
Godogodone la:tamo piyamo. Iyo, na a:ka:tuwa: naimano elawamo ka:piya:,
na Godote paliboniya.
43 Wiyasiya la:le me tabono magumu wadenomamo kelawa:wea:, mabu
la:le naimano iyatulame tanalo ubia:noma: eda:onamata.
44 Numa:la:, la:imano nabiwi ebe Saitanatela, ebema: la:le ebeno gudima:
eba eda:onalo ebeno ubi tanalamo tudila:onakomata. Dopamo wag-
ilimi mabune ebe tuputupu lumagi anakapumidawala, ega:walo ebete
Godokono nanitabo tanalo ubia:noma: eda:nami. Eiye, ebeno osiyodilole
magumudo ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo ma kunu awokaliminako, ebete
a:da: tabo kapiya kiyawaonako mabu ebegodolo nanitabo tanalo idi kitana:.
Iyo, ebe a:da: tabo kiyawaopino nabiwima: eda:na, mabu a:da: tabo
kiyawao tanalo bilibilinomate ebegodone pemaimina!
45 Na wiyasiya iyaiya nanitabo tanalo kapiya kiyawaonakomo, ebema:
la:le la:imano a:da: elemasigi nabiwi keba kunula:ka: ebako epoma: eba
eda:wenalo la: na nanitabokobi ka:midina:wena:.

46 La: iyatawalata na nanitabo tanalo kiyawaodawala, ega:walo la:imano
taneba magumulo lumagi idi modoboa: na kuba osiyodilodawama:
ka:na:ima:. Ebema: mabu keleka: la:le na nanitabokobi ka:midina:wena:?
47 Me tanalo nanitabola, kebe epate Godokono nani gudima: deda:oma:na:
iba:te ebeno tabamo ba:tudila:onakoma:na:, wiyasiya la: eba kunua:,
ebema: la: ebeno tabo kolowiawenakoa:."

Ya:suko Ega:walo A:ibalayamako Ibino Tanalo

48 Ebe tetelo Yu epo epetapiate Ya:sutamo negeliya, "Ale a:imano tanalo
nanitabonomolo ma kunu awokalima:, a:ma: kuba Samaliya opodawalata
ega:walo a:ma:godolo kuba uliyanate okolina."
49 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Nagodolo kuba uliyanate
kokolina:. Ao, naimano osiyodilole tanalate naimano Nabiwino mailo
unamo adipatenako, wiyasiya la:le naimano mailo kubaiminakomata.
50 Numa:la:, na a:ka:tuwa: na kowalogonakoa:, mabu Kawodawa idite
naimano tanalo eba anagiyamidanamelo ebete na ebo kowalogonemene.
51 Ebema: nale la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite naimano
iyatulame tabamo da:tuduwatamene ebete a:e a:kuimene."
52-53 Ebe tetelo tabo olowiopiate Ya:sutamo walo na:kegeliya, "A:imano
tabo kiyawao tanalodo a nanitabolo iyatawaoma: a:ma: kuba uliyanagono-
lata. Mabu A:ibalayamako ega:walo Godokono woki awokalimipi epetapi
ibi bilibilinomate a:elaiya, wiyasiya a:ma:le negeata kebe lumagite a:imano
tabamo da:tuduwatamene ebete a:e a:kuimene! A:ma: na:kemalagidilawita
a:imano elawote A:ibalayamakono elawo ega:walo Godokono wokopi
epetapino elawo nodoilina? Eiye, a:imano amama tanalo beda: ka-
wonomola:ka:!"
54 Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Kebe tetelo na
a:ka:tuwa: na nowalogotaleka:, ebe amama magumulo nanitabo tanalo
idite a:kitanana:. Wiyasiya naimano Nabiwite na nowalogonena, nalea:.
Ebe la:le nani Godoma: deka:miawenama, ebetela.
55 La: ebeno tanalo nanitabolo iyatawa:, wiyasiya na kapiyate ebeno
tanalo iyatawala. Numa:la:, nale la:tamo ma kunu negetaleka:, 'Na ebeno
tanalo iyatawa:,' na a:da: tabo begena:, wiyasiya na la: a:da: tabo kiyawaopi
keba kunula:ka: eba kunua:, ebema: nale Nabiwino nanitabo tanalo iy-
atawala ega:walo nale ebeno iyaiya ubi tanalo kapiya bosiyodilolenakomo.
56 Ega:walo la: me tanalo idi nemalagidilala:. La:imano ewono nabiwi
A:ibalayamate ebeno tepo magumulo naimano pe tanalo demalagidilonaki
kawo kalakala tanalo iyatawanaki, iyo, ebe egelate pema: ebete kalakalago
makopelenami."
57 Ebe tetelo tabo olowiopiate ebe naniya, "Eiye! A:ma: aimano ewono
A:ibalayamako nanitabolo a:kuma:wiyala? Ebete iyalo tetenomolo a:iya
ega:walo a:ma: 50 ulama tete lumagia:, a:ma: oli ape dubulata!"
58 Ebene Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, "Na la:tamo nani tabonomo
gemo, na ebe uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala. A:ibalayamate
me opamo awokala:no na dopamo Godago okolinaimo."
59 Ebe tetelo iba:te ebe tabono tanaloma: kawonomamo dowaote nokola
ebo uwatiya ebe mapemete kanakapuima:, wiyasiya Godote ebe waminalo
Amamateno Iya Moto atepate gito tiya.

9

Ya:sute Balidi Tamio Dubu Wadekobi Da:midiya

1 Egela idilo Ya:sute eba tonatolo balidi tamio dubu ebo numiya, ebe
dubute ebeno menokono tepo magumune eba kunu pawokaliya.
2 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya, “Iyatulamedawa, me
dubute balidi tamiolo dapawokaliya pokono kubala:ka:? Ebenola:ka: o
ebeno menokola nabiwila ibino kubala:ka:?”
3 Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Me dubuno kuba:, ega:walo
ebeno menokola nabiwila ibino kuba:. Me dubute ma kunu dapawokaliya,
ebe mabu bitana Godote iyalo tetelo ubi iyatiya ebeno wokono kawo elawo
ebegodolo kawokalima:.
4 La: nolowiala:, a egelano alo magumulo eba ilukulinalo, na dapaliboniya
ale ebe Kawodawano woko osiyodilonama:, wiyasiya idoko tanalo na:pe,
ebe tetelo lumagi idite woko a:kosiyodilomene.
5 Nale me opolo eba okolinalo na me opono aloma: eda:namo.”
6 Ebe tetelo Ya:sute ebe tabo kiyawaote, ebete kowe damelamo
meamidate ebe kowa:mo kobokobo osiyodilote dubuno balida:mo abutil-
amelemete
7 ebe naniya, “A:ma: Silomo mailagono mala: ikila: baiamo toawete mala:
ebo na:neta.” Silomo mailono magumu ebe nitana ‘Alibo Tanalola.’ Ebene
ebe dubute ebe mala: ikila: bailo mala: da:netiya, ebeno balidite na:melete
ebete opo uma:go walo ebo ka:piya.
8 Ebe tetelo ebe niyakabolo dilukulinamiya ega:walo piyate dopamo ebe
manima: towetoweolo duminakiya, iba:te ebe umite ebo geliya, “Me dubu
gabo balalo okolite manima: da:toweolamitanaki, me ebe dubula:ka:?”
9 Epetapiate ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Iyo, ebe ebetela,” wiyasiya
epetapiate negeliya, “Ao, ebe ebetea:, ebeno ololo keba kunula:ka: ebako
lumagi idila.”
Wiyasiya ebe dubute a:ka:tuwa: ebeno tanalo eba awokalimilo negiya,
“Na ebe ebe dubula.”
10 Ebene iba:te ebe naniya, “A:imano balidi wadekobi keba kunu
kolowiometa?”
11 Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Dubu idi ebeno mailo Ya:sutela,
ebete kowe damelamo meamidate ebe kowa:mo kobokobo osiyodilote
naimano balida:mo ebo alomo. Ebene ebete na nanane Silomo mala: ikila:
bailo mala: ka:netama:. Nale eba kunu da:nosiyodilomo, na balidi ebo
melemo.”
12 Ebene iba:te ebe walo nakaniya, “A:ma: wadekobi da:midita, ebe dubu
keleka:?”
Ebete negiya, “Na iyatawa:.”

Pa:lisi Tanebapiate Ya:sukono Wade Osiyodilo Tanalo Kubama: Degeliya

13-14 Ya:sute balidi tamio dubu wadekobi ka:midima:, ebete kebe egelalo
kobokobo osiyodilote ebeno balida:mo dalomomiya, ebe egela Yu epono
wokoa: talena egelala. Ebema: epetapiate ebe wade walubi tanalo kana-
wokalima:, iba:te ebe dubu lawete Pa:lisi tanebapiatamo gito magatiya.
15 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapiate talena egelano tanalo eba malagidilolo
ebe naniya, “A:imano balidi wadekobi kebako gabodo kolowiometa?”
Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Dubu idite naimano balida:mo
kobokobo abutilamelenamete, nale mala: da:netamo na balidi ebo
melemo.”
16 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi epetapiate negeliya, “Me dubute
wokoa: talena egelano pukala adikamidale, ebema: ebe Godokono
alibodawanomoa:.” Wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe wade

lumagila. Kubadawagodolo Godokono elawo kitana: mako anoano tanalo osiyodilolema:." Ebema: ibi magumulo anagiyamida tanalote gito maigiya.

17 Ebe tetelo iba:te ebe dubu walo nakaniya, "A:imano balidi wadekobi da:midilimita, ebe dubu a:ma:le poma: kegeawita?"

Ebete nowamiya, "Nale ebe Godokono woki awokalimidawa idima: gitamo."

18 Ebe tetelo ebe dubute menokono tepone balidi tamiolo dapawokaliya ega:walo ebeno balidite ka:lo wadekobi dolowiome, Yu watowatopiate ebe tanalo netewa nanitabokobi ka:midiliya:. Ebema: iba:te ebe dubuno menokola nabiwila iba:tamo tabo gito alibiya iba:te ka:pema:.

19 Iba:te da:piya Yu watowatopiate iba:godone ibino guduno nanitabo tanalo lawete ibi nanaliya, "La: egelamata me dubu la:imano gudula, ega:walo la: egelamata ebe menokono tepone balidi tamiolo pawokaliya. Ebema: la: me tanalo atamo nawokalima:la:, ebeno balidite wadekobi kebako gabodo kolowiomele?"

20 Ebene ebeno menokola nabiwila iba:te ibino tabo eba wiyalo negeliya, "Nanitabola, ebe aimano gudula, ega:walo a iyatawala ebe menokono tepone balidi tamiolo pawokaliya.

21 Wiyasiya a iyatawa: ebeno balidite wadekobi kebako gabodo kolowiomele ega:walo ebeno balidi potele wadekobi ka:midilimile. Ebe dubu kawola. Modobola la: ebe nanala:, nanitabo tanalo ebete la: ka:kiyawaolaema:ta."

22 Ebe dubuno menokola nabiwila iba:te tabo ma kunu degeliya mabu iba:te Yu watowatopi tolelamiya. Watowatopiate iyalo egeliya, kebe lumagite Ya:suko Godokono Alibodawa Kelisoma: degemene, iba:te ebe-tamo talena kiyatima:na: ebete balidi ibilamole moto guamo epo epetapiago ka:podoloma:.

23 Ebe mabuma: ebe dubuno menokola nabiwila iba:te negeliya, "Aimano gudu ebe dubu kawola, modobola la: ebe nanala:."

24 Ebene Yu watowatopiate dopamo balidi tamiolo dokolinami, ebe dubu iba:tamo walo keka:mite ebe nakaniya, "A:ma: Godokono ololo apulo eba utitalo nanitabo tanalo atamo nawokalima:, me dubu Ya:sute a:ma:tamo beda: tanalo kosiyodilole? A iyatawala ebe iyaiya kuba osiyodiloledawala."

25 Ebe tetelo ebete tabo eba wiyalo negiya, "Na iyatawa:, ebe da: wade lumagila: o da: kuba lumagila:. Wiyasiya na kapiya tanalo iyatawitamo, na dopamo balidi tamiodawala, ka:lo na balidi a:melemo."

26 Ebene Yu watowatopiate ebe walo nakaniya, "Ebete a:ma:tamo beda: tanalo osiyodilote a:imano balidi wadekobi ebo kolowiometa?"

27 Ebete negiya, "Na nani tabo la: iyalo analemata, wiyasiya diyala, la: wadenomamo kolowiawea:. Ebema: la: beda: mabuma: olowima: walo da:kowagela:witama? La: ebeno waloma:tapi epetapima: eda:oma:la:ka:?"

28 Ebene iba:te wiyasiya ebe malogolo kawiya eba analo negeliya, "A:ma: ebeno waloma:tadawa idilata, aa:! A Mosesekono waloma:tapila!

29 Mabu a iyatawala Godote Mosesedo tabo a:kiyawaonaki, wiyasiya me dubuno nanitabo tanalo a iyatawa:. Ebe kuba daleya duliyomolo idilo ega:walo pilo gabodo da: awokaliyale!"

30 Ebene ebe dubute tabo eba wiyalo negiya, "Me beda: kuba tanalola:ka:? Me dubute naimano balidi anoano gabodo wadekobi midiliname, wiyasiya la: watowatopi iyatawa: ebete kebene ka:piyale!

31 A bilibilinomo iyatawala Godote kuba osiyodilolepino tabo
kolowinakoa:, wiyasiya kebe lumagite ebe Kawodawama: gelo ebetamo
da:tuduwatamene, Godote ebe lumagino tabo kolowimene.
32 Opo wagilimi mabune me teta:mo pemaiga idawate balidi tamio lumagi
wadekobi da:midiya, a opo epate ebe anoano tanalo kuminakia:.
33 Ebema: naimano woki ma kunu itana, me dubu Godogodone
pea:notaleka:, ebete epo kowalubilima: wade tanalo idi osiyodiloma:
a:ka:modobona:!"
34 Ebe tetelo Yu watowatopiate ebeno tabo eba wiyalo negeliya, "Eiye!
A:ma: menokono kuba osiyodilo tanalodo awokaliyata! Mabu keleka: a:ma:
a iyatuaema: dowagela:wita?" Ebene iba:te kawo dowago ebe dubutamo
balidi ibilamole moto guamo popega talena iyatimite gito alibiya.

Godokono Osiyodilo Tanalo Umia: Lumagi Ebe Balidi Tamiodawala

35 Ebene Yu watowatopiate ebe dubu dowago dalibiya, Ya:sute ebe tanalo
olowite ebe wadiago da:piya, ebete ebe dubu pumite ebe napaniya, "A:ma:
Epono Naniwi nanitabokobi na:ka:mida:wita?"
36 Ebene ebete nowamiya, "Kawodawa, Epono Naniwi potelela:ka:?
A:ma:le na diyatunama:emene, nale ebe nanitabokobi ebo ka:midimamo."
37 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, "A:ma:le ebe numitata, mabu ka:lo
a:ma:go ebete kiyawauta."
38 Ebe dubute negiya, "Nanitabola, Kawodawa, na ka:lo a:ma:
nanitabokobi na:midimata," ebene ebete pupamo okolite Ya:suko ebo
amamatiya.
39 Ebene Ya:sute negiya, "Na me opo epono iyaiya tanalo anagilamele-
laema: piyamo. Ebema: piyate balidi tamiolo dilukuliona, na ibino balidi
kepalamililaemamo iba:te tanalo bilibilinomo wadenomamo kulaema:,
ega:walo piyate a:ka:tuwa: ibino amama magumulo degelana, 'A balidi
na:meleonama:,' nale ibino balidi wiyasiya idokoma: ka:midililaemamo."
40 Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:suko niyakabolo delam-
ota:oniya, iba:te ebeno tabo olowite negeliya, "A:ma: na:kegeawita, a atumu
balidi tamiopila?"
41 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "La: Godokono tabono iyaiya
tanalo iyatawaoa:noma: neda:wetaleka:, ebete la: balidi tamiopinomoma:
ka:la:mia:no la:imano kuba osiyodilole mabuma: wiya ikalaema: a:kegena:.
Wiyasiya la: negelanamata, 'A Godokono tabono tanalo bilibilinomo mod-
obolo ulamenama:,' ebema: la:imano kuba wiyate nanitabonomolo na:pe."

10

Sipi-goeogoeo Ega:walo Ibino Ulamedawa Ibino Tanalo

1 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Na la:tamo nani tabonomo gemo, kebe
lumagite sipi-goeogoeono kala magumamo gigiyudo popega:no wiyasiya
balado da:popegamene, ebe pilo lumagila ega:walo ebe epetapino inamabu
elawamo uwatelamedawala.
2 Wiyasiya kebe lumagite gigiyunomodo da:popegamene, ebe sipi-
goeogoeono nani ulamedawanomola.
3 Ebe ulamedawate duiyanomolo kala magumune toma: dowagelemene,
gigiyu umidawate gigiyu ebetamo ka:iyamidaemene. Ebene ebete
ebeno sipi-goeogoeonomo ibino mailamo deka:la:imene, iba:te ebeno tabo
madodo olowite, ebete kala magumune ibi ebo ka:powaulatelemene.

4 Ebete ebeno sipi-goeogoeo bilibilinomo powaulatelete, ibi dopolamete
eba tonatolo iba:te ebe ebo kowaloma:tama:na: mabu ibi iyatawala ibi
ulamedawano tabo madodo.
5 Wiyasiya sipi-goeogoeate iya lumagi idi a:kowaloma:tama:na:. Ebako
lumagite ibi deka:la:imene, iba:te ebe atepate iyabaiamo gito kalau-
tioma:na: mabu iba:te ebeno tabo madodo iyatawa:."
6 Ya:sute me iyatulame oiamo epo diyatulamiya, iba:te ebeno magumu
wadenomamo kelawiya:, nipo malagidiliya.

Ya:suko Ebe Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawala

7 Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, "Na la:tamo nani tabonomo
gemo, na ebe sipi-goeogoeono kala gigiyula.
8 Na pea:no piyate dopamo da:pelamenakiya, ibi bilibilinomo pilo
dubula ega:walo epetapino inamabu elawamo uwatelamepila, wiyasiya
sipi-goeogoeate ibino tabo kolowionakia:.
9 "Na ebe gigiyula. Kebe lumagite na magumudo da:popegamene ebete
igilo mula: tanalo nanitabolo ka:pelaemene. Iyo, ebako sipi-goeote adimo
apuamo naimano kala magumamo ka:popega, duiya tetelo wade uwago
nalema: ka:to, ebete eba kunu eba wagelenalo nao inamabu modobolo
bulamenakomene.
10 Numa:la:, pilo lumagi ega:walo na, aimano tanalo iyaiyala. Ebete
sipi-goeogoeo pilolo uwate o alukole woki kapiyado ka:pemene ibi
ka:pa:kubailaema:. Wiyasiya nale na:piyamo uwomua: igilonomo iba:tamo
eba ikalamelo iba:te uwomua: tetelo kekalakalaonama:, ebema: ebe igilo
tanalote ibi magumulo tabokanomoma: eba eda:lo lumagite modobutima:
modoboa:.
11 "Ebema: na ebe Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawala. Naimano
kalakala bitana, nale naimano igilo iyabaiamo eba iyatilo ibino igilo
ka:mula:lelaema:.
12 "Wiyasiya kebe lumagite sipi-goeogoeo ulame woko wiyamo dosiyo-
dilona, ebe ibi ulamedawanomoa:. Kebe tetelo ebete elawo gaa penapelo
duimene, ebe a:ka:tuwa: ebeno igilo eba mula:lo sipi-goeogoeo miyapate
iyabaiamo gito kalaula:mene, ebene elawo gaate ibi epetapi eba palukolelo,
epetapi iyaiya gito kalautioma:na:.
13 Iyo, mako dubute sipi-goeogoeatamo olalati tanalote pelo duimene,
ebete samamo kalaula:mene, mabu ebeno woko wiya ega:walo ebeno
igilo ebe tanalo kapiya malagidilolena, sipi-goeogoeono tanalo nanitabolo
kemalagidilolena:."
14-15 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Na ebe Wade Sipi-goeogoeo
Ulamedawala.
"Nale naimano sipi-goeogoeono tanalo iyatawala, ega:walo ibi atumu
naimano tanalo iyatawala, Nabiwi Godote naimano tanalo keba kunu
kiyatawanale ega:walo nale ebeno tanalo atumu keba kunu kiyatawanamo
eba kunu. Ebe mabuma: naimano kalakala bitana, nale naimano igilo
iyabaiamo eba iyatilo ibino igilo ka:mula:lelaema:.
16 Ega:walo naimano sipi-goeogoeo epetapi ba:pola:na, wiyasiya me
tetelo iba:te me kala magumulo kilukuliona:. Wiyasiya nanitabola, iba:te
naimano tabo dolowima:na:, nale ibi ebo kemagaelemamo iba:te me
dopo sipi-goeogoeago kapimiya kilukulionama:, ebene ibi bilibilinomate
kapiya kalalo aladabutite na ibino kapiya ulamedawate ibi wadenomamo
ba:buiyalatelenamo.
17 "Numa:la:, naimano kalakala bitana naimano igilo iyabaiamo iya-
tima:, ebema: Nabiwite nilakapolo na nemalagidilonena. Ega:walo me

tanalo idila, nale naimano igilo iyabaiamo diyatimo, nale nanitabolo walo
ka:kelaemamo.
18 Lumagi idite naimano igilo nagodone a:kelaemene. Ao, na a:ka:tuwa:
naimano igilo iyabaiamo kiyatimamo mabu me tanalo ebe naimano
tanalola, ega:walo na a:ka:tuwa: walo ka:kelaemamo mabu elawo nagodolo
bitana. Naimano Nabiwite na iyalo ananiya me tanalo kosiyodiloma:,
ebema: nale nanitabonomolo kosiyodilomamo."
19 Ebe tetelo Ya:sute da:kiyawaiya ebe tabono tanaloma: olowiopiate
ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo woki kapiyama: ka:midiliya:, iba:te
tulituliya gito kagaliya.
20 Ibi epetapiate negeliya, "Me dubuno tabo la:le beda:ma:
kolowiawitama? Ebe kuba uliyanagonola, ebema: ebe nedaedalita!"
21 Epetapiate ibino tabo eba wiyalo negeliya, "Ao, kuba uliyanate
daedalekobi da:midi, ebako lumagite Godokono iyatulame tabo wadeno-
mamo kiyawaoma: modoboa:, wiyasiya me dubuno iyaiya tabono tanalo
wadewadenonomola. Ega:walo kuba uliyanagodawate modoboa: balidi
tamiodawano balidi wadekobi midilima:!"

Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya

22 Ulama uwomu tetelo giba tanalote Yu epono opolo eba itanalo,
ebe tetelo iba:te Yelusalema kawo duliyomololo Godoko Amamate Moto
A:iyamida Soliyomu* osiyodilutiya mabu ibino tanalo eba kunula.
23 Ebe tetelo Godoko Amamateno Motolo tanatimi idi nitanami, epate
ebe tanatimi Solomonokono mailamo ka:minakiya. Ebene Ya:sute ebe
tanatimilo eba nepata:lo,
24 epo epetapiate pelamete ebe pa:wa:midadigalo ebetamo na:pegeliya,
"A:imano nanitabo tanalo tete geyageyanomolo atamo kawokalima:wena:.
Ebema: modobola a:ma: a niyatuama:, a:ma: ebe Godokono Alibodawa
Kelisotela:ka:?"
25 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Nale me tanaloma: la: dopamo
analimata wiyasiya la:le na nanitabokobi ka:midina:wea:. Ega:walo nale
kebe anoano tanalo naimano Nabiwino elawamo kosiyodilolenakomo, ebe
tanalate naimano tanalo ebe awokalimina, na ebetela.
26 Wiyasiya nanitabola, la:le ebe iyaiya tanalo dulama:wenakoma na
nanitabokobi ka:midina:wena:, mabu la: naimano sipi-goeogoeonomoa:.
27 Naimano sipi-goeogoeate naimano tabo madodo olowinaka, ebene na
ibino tanalo iyatawala ega:walo iba:te na nowaloma:enena.
28 Ebema: nale iba:tamo uwomua: igilo dikalaemo iba:te a:ka:elaoma:na:,
iyo, nale ibi kodakodalo eba uwatelo pilodawate naimano koto magumune
idi kapiya a:kelaemene.
29 Nanitabola, naimano Nabiwite ibi bilibilinomo natamo iyalo ikana-
moniya. Ebeno elawo kawonomola, idawano elawote ebeno elawo

---

* **10:22:** Godoko Amamate Moto A:iyamida Soliyomu ebe Yu epono kalakala soliyomu idila, iba:te ulama bilibilinomolo bosiyodilonakoma:na:. Ibino ewonino tetelo kapela kawo elawodubu idite Godoko Amamateno Iya Motono talena eba adikamidalelo, ebete netewa-kapiya ulamalo kuba daleya goeogoeo moto guamo ebo magaelenaki Godokono moto ka:kubaima:. Ebene Yu epate ebe kapela kawo elawodubu ibino opone ebeno oponomamo elawamo da:na:ma:tiya, ebe tetelo iba:te Godokono Moto wadekobi ka:midite, talenama: walo ka:midite, amamatepinomatamo walo eba ka:iyamidalo kawo kalakala soliyomu Godotamo ebo osiyodiliya. Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, Yu epate ibino Godoko Amamate Motono a:iyamida tanalo eba malagidilolo, iba:te ulama bilibilinomolo a:iti egela magumulo ibino kalakala soliyomu Godotamo osiyodilonakiya.

kodolina:, ebema: ebe atumu ebe sipi-goeogoeo kodakodalo eba uwatelo pilodawate ebeno koto magumune idi kapiya laema: modoboa:.
30 Nabiwi Godoko ega:walo na, a kapiyanomola."
31 Ebe tetelo epate me tabo dolowiya, iba:te nokola gito uwatiya Ya:suko mapemete ebe ebo kanakapuima:.
32 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, "Naimano Nabiwite natamo dikanamoniya, nale ebe wadewade tanalo bilibilinomo la:imano ololo apulo osiyodilolenakomo. Ebema: ebe wadewade osiyodilole tanalo magumulo la:le natamo beda: tanaloma: ka:dowawitama? Mabu keleka: la:le na mapenaema: dowagela:witama?"
33 Iba:te nowaimiya, "Ale a:imano wade osiyodilo tanalo idi mabuma: a:ma: mapema: kowagelita:. Ao, mabu bitana, a:ma: me opo dawama: eba eda:nalo wiyasiya a:ma:le negeata, a:ma: ega:walo Godoko, la: kapiyala! Godokono ololo apulo mako tabo kubanomola!"
34 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, "Nale degemo ebe tabo kuba:. Ebema: la: me tanalo wadenomamo nemalagidilala:, Godote la:imano ewoniatamo dikalamiya ebe Totomu Bukalo ebeno tabote ma kunu itana, 'La: bilibilinomo Godoko keba kunula:ka: ebako epoma: eda:onamata.'
35 Numa:la:, Godote ebeno Bukalo dawokalimina ebe nanitabo tanalono elawote uwomua: tetelo bitanamene. Ebene ewonino tetelo Godokono Buka apuno tabote ibi Godoko keba kunula:ka: ebako epoma: ka:la:miya,
36 wiyasiya la:imano tetelo Godote na talenama: midinite me opamo ebo paliboniya. Ebema: na a:ka:tuwa: na Godokono Guduma: degemo, nale kuba tabo kegea:. Mabu keleka: la:le kubama: degelaema?
37 "Ega:walo me tanalo idila, Godote natamo kebe wadewade tanalo osiyodilolema: kikanamonenale, nale ebe tanalo osiyodilolea:no modobola la: na nanitabokobi akomidina:la:.
38 Wiyasiya nale ebe wadewade tanalo la: magumulo nanitabolo osiyodilolenakomo, ebema: modobola la: ebe tanalo eba ulamenalo naimano nanitabo tanalo ebo niyatawaonala:. Iyo, naimano wade osiyodilole tanalate naimano tanalo ebe awokalimina ma kunu, na ega:walo naimano Nabiwi, a kapiyanomola. Wiyasiya la: ubia:nola me tanalo nanitabokobi midima:!"
39 Ebe tetelo ibi ubila Ya:suko idoko motamo ebo kiyatima:, wiyasiya ebete ibi magumune iyabaiamo gito tiya iba:te ebe lawekapoma:.
40 Ebene ebete walo ka:tote Yodane Kolomo apuamo ka:na:iwate, Yonete dopamo epo obamo dowaduba:midaolenaki ebolo eba nokolitalo
41 epo bilibilinomate ebetamo ebo pelamoliya. Ebe tetelo iba:te negeliya, "Yonete Godokono elawamo iyaiya anoano tanalo kosiyodilolenakia:, wiyasiya me dubu Ya:sute dosiyodilolena ebe anoano tanalo kawokawonomola! Yonete ebeno tanaloma: kebe tabo ka:kiyawaile, ebe tabono tanalo bilibilinomo nanitabonomola!"
42 Ebema: ibi magumulo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.

11

Lasalesikono A:e Tanalo

1 Tete idilo Betani duliyomolono dubu idi, ebeno mailo Lasalesitela, ebe kawo gabugabute umiti. Me Betani duliyomolo ebe atu alailame kamiyale netewa Ma:liko ega:walo Matako, iba:te kebolo kokolionami ebe duliyomolola.

2 Me kamiyale Ma:lite tete idilo Kawodawa Ya:sukono agowamo wade
nibo inamabu adipanamete ebeno eka:mo a:la:li diya:da:olemiya ebe
dawala, ega:walo gabugabute dumiti me dubu Lasalesiko ebe ebeno ekaw-
ila.
3 Ebene ebe tetelo Ma:liko ega:walo Matako iba:te lumagi idi gito al-
ibiya Ya:suko ma kunu kananama:, “Kawodawa, a:ma:le kawonomamo
demalagidilawena, ebe lumagi kawo gabugabute umina.”
4 Ya:sute me tabo olowite ebeno waloma:tapiatamo negiya, “Me
gabugabute Lasalesikono a:e uwomuma: a:keda:mene. Gabugabute ebe
dumina ebeno mabu ma kunula, Godoko ubila me tanalodo ebeno mailo
ega:walo ebeno Guduno mailo kawokobi ka:midilima:.”
5 Nanitabola, Ma:liko, Matako, ega:walo Lasalesiko ebe Ya:sukono wade
namutupila, ebete ibi kawonomamo nemalagidilolenami.
6 Wiyasiya Ya:sute Lasalesikono gabugabu tanalo dolowiya, ebete
ebe ka:nowalubima: Yudiya opono Betani duliyomolamo samonomamo
ka:nemaigiya:, ebete kebe duliyomololo kokolinamile ebe duliyomololo
netewa egela walo ebo kokoliya.
7 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya, “Modobola a Yudiya opamo
walo ka:ka:tolamiye.”
8 Iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Iyatulamedawa, ale ebe opone
mamo a:pelaima: mabu ebe epate a:ma: nokolamo mapema: wagelitiya.
Ibi ubila a:ma: kanakapumitama:, ebema: mabu keleka: a:ma: ebamo walo
samamo ka:ka:toaema:?”
9 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kapiya egela magumulo modobo
alote itananako, a, nanitabola:ka:? Ebene lumagite egelano alo magu-
mulo depaitamene, ebete damela gugamo a:ka:negamene mabu me opono
alonomo ebete numita.
10 Wiyasiya ebete idoko tetelo depata:mene agowa ukamida tanalo
kiyatawamene, mabu ebegodolo alo puliyala ebeno to gabo wadenomamo
kuima:.”
11 Ebe tetelo Ya:sute tabo eba moga:melo negiya, “Aimano namutudawa
Lasalesiko u ebe watita, wiyasiya nale ebetamo tote ebe kanamutiya-
mamo.”
12 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negeliya, “Kawodawa, ebete u
dowatita, wadenomola! Gabugabute ebegodone nolopoliguta.”
13 Ya:suko waloma:tapiate ma kunu geliya, mabu ebete iba:tamo u wata
tabo degiya ebe Lasalesikono a:e tanaloma: giya, wiyasiya iba:te ebe
tabono magumu kelawiya:, ebema: iba:te u wata tanalonomoma: negemu
malagidiliya.
14-15 Ebene Ya:sute ebeno tabono magumu awokalimilo ma kunu giya,
“La: nolowiala:, ditidi nale Lasalesiago luta:no ebete a:enomo ebo a:i.
Wiyasiya nale ebe mabuma: tepo magumulo mibomibo kiyatawita:.
La: mabuma: naimano kalakala bitana, mabu tete tatalila ebeno a:e
tanalodo la:le naimano kawo elawo uma:wete na nanitabokobi ebo
ka:midinimamota. Ebema: modobola a ebetamo ka:tolamiye.”
16 Ebe tetelo Tomasiko, ebeno mailo idi Nedewale Gudula, ebete
waloma:tapi epetapiatamo negiya, “Kuba:nola, a bilibilinomate Iyatu-
lamedawago ebamo tolamete eba:go ka:na:elaiye.”

Ya:suko Ebe A:e Magumune Maiga Tanalono Elawo Mabula

17 Ebene Ya:sute Betani duliyomolamo da:nemaigiya, ebete Lasalesikono
tanalo ma kunu nolowiya, ebete da:i netewa-netewa egela bobo magumulo
kapitani.

18 Ebe Betani duliyomolo Yelusalema kawo duliyomolo tatalinomolo
itana, ebe kawo duliyomolamo tolame gabono tete ebe netewa-kapiya
kilomita keba kunula:ka: eba kunula.
19 Ebema: Yu epo bilibilinomo epetapiate Lasalesikono a:e tabo olowite,
iba:te kawo duliyomolone a:pelamoliya ebeno nanikubi Ma:liko ega:walo
Matako ibi ka:pegelebadilaema:.
20 Ebene ebe tetelo Matate Ya:sukono pe tanalo olowite eba:go alugoma:
gito tiya, wiyasiya Ma:liko ka:tiya:, ebete motolo luti.
21 Matate Ya:suago nalugote ebete ebe nananiya, “Kawodawa, a:ma: malo
nokoliawitataleka: naimano ekawite a:ka:ena:!
22 Wiyasiya na iyatawala, ka:lo a:ma:le Godoko beda: tanaloma:
danaemene, ebete a:ma:tamo nanitabolo kikaema:ta.”
23 Ebene Ya:sute ebe naniya, “A:imano ekawite a:e magumune walo
ka:kemaigamene.”
24 Matate ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, na iyatawala
Godote Uwomu Egelalo nanitabokobi midipi bilibilinomo igilamo
ka:kowadipalatelemene, Lasalesiko ebana.”
25 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Na ebe a:e magumune maiga tanalono
elawo mabula, ega:walo na uwomua: igilola, ebema: kebe lumagite
na nanitabokobi da:midinimene, a:e magumudo ebete uwomua: igilo
ka:nelaemene.
26 Nanitabola, kebe lumagite nagodolo eba okolinalo na nanitabokobi
da:midinimene, ebete a:ka:emene. A:ma: me tanalo nanitabokobi
na:ka:mida:wita?”
27 Matate ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa! Nale a:ma:
nanitabokobi na:miditamata, a:ma: ebe Kelisote, Godokono Gudulata.
Ebete iyalo tetelo me opamo ka:pema: degiya, a:ma: ebe lumagilata.”

Ya:sute Lasalesikono A:e Tanaloma: Diiya

28 Ebene Matate me tabo kiyawaote, ebete motamo walo ka:tote ebeno
naniko Ma:litamo tabo diya gabodo ma kunu negiya, “Iyatulamedawa a:pe,
ebe a:ma: uima: ubi iyatita.”
29 Ebema: Ma:lite me tabo dolowiya ebete samonomamo maigate
Ya:suago alugoma: gito tiya.
30 Ebe tetelo Ya:sute Betani duliyomolo tatalilo ela ebe amiti, Matate
dopamo eba:go kebolo kanalugiyale ebe atu bailo.
31 Ebene Ma:lite motone samonomamo da:nemaigiya, ebe tetelo
epetapiate ebe gelebadimima: da:pelamiya, ebe epate atumu motone
ka:nemaimiote ebe ebo waloma:tiya, mabu iba:te nemalagidiliya Ma:lite
Lasalesikono bobamo iima: to.
32 Wiyasiya Ma:lite bobamo ka:tiya:, Ya:sute kebolo ka:lutiyale ebamo
tiya. Ebete ebe numite ebeno agowa mabuamo eba negalo negiya,
“Kawodawa, a:ma: malo nokoliawitataleka: naimano ekawi a:ka:ena:!”
33 Ebe tetelo Ya:sute Ma:liko ega:walo piyate eba:go da:pelamiya ibi
bilibilinomono iimi tanalo umite ebeno tepo magumulo ibi kawonomamo
malagidilolete ebe atumu iima: kowageliya.
34 Ebene ebete ibi nanaliya, “La:le ebe bobamo kebe teta:mo kiyata:ima?”
Iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Kawodawa, a:ma: ago pa:wete
ebeno bobo bai na:puma:.”
35 Ebe tetenomolo Ya:sute ebo iiya.
36 Ebene epate ebeno ii tanalo olowite negeliya, “Numa:la:, ebeno namu-
tudawa malagidilo tanalo kawonomola.”

37 Wiyasiya epetapiate negeliya, “Me dubute balidi tamio dubu wadekobi
a:midi, a, nanitabola:ka:? Ebete samamo na:petaleka:, ebeno namutu-
dawate a:ka:ena:.”

Ya:sute Lasalesiko A:e Magumune Dadipatiya

38 Ebe tetelo Ya:sute ebeno tepo magumulo iima: walo eba kowagelelo
bobamo ebo tiya, ebe bobote damela maboele tetelo eba itanalo, epate
Lasalesikono ape iyatite bobono gigiyu kawo nokolamo ebo mopiya.
39 Ebene Ya:sute ebolo da:pola:niya ebe dubu epetapi nanaliya, “La:
gigiyuno nokola iyabaiamo na:mupiamidala:.”
Ebe tetelo wiyasiya a:e lumagino naniko Matate negiya, “Kawodawa,
iyaiya! Ka:lo ebeno apete netewa-netewa egela tetelo itana, ebema: ebeno
abale nibote kubanomamo kemaigamene.”
40 Ebene Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Nale a:ma: dopamo ma
kunu anamata, a:ma: Godoko nanitabokobi da:mida:emene ebeno elawo
kawonomo kuima:ta.”
41 Ebene dubu epetapiate bobo gigiyuno nokola iyabaiamo mupiamidate,
Ya:sute Godokono Unu Duliyomolamo melelo negiya, “Aba, na a:ma:tamo
kalakala tabo gemo, mabu a:ma: naimano towetowe tabo olowinakota.
42 Iyo, na iyatawala a:ma: tete bilibilinomolo naimano tabo olowionakota,
wiyasiya nale me tabo me epono ololo apulo gemo, iba:te naimano nanitabo
tanalo ma kunu kiyatawaoma:, a:ma:le me opamo na apaliboniyata.”
43 Ebene Ya:sute me kalakala tabo Godotamo kiyawaote, ebete ebeno tabo
madodo unamo adipatete kawiya negiya, “Lasalesi, a:ma: bobo magumune
na:pemaiga!”
44 Ebe tetelo a:e dubute Ya:sukono tabo dolowiya, ebete bobo magumune
ebo pemaigiya, wiyasiya ebeno agowala kotola, ega:walo wato kalikamo
aupulatolemela, Yu epate ibino a:elao epo kalikamo keba kunu kaupula-
tolenake eba kunu. Ebene Ya:sute epo nanaliya, “Modobola la:le ebe eba
walubilo ebeno apene kaliku nepalamiolema:la:.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Nopo Diyatiya
Ma:t 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2

45 Ebe tetelo piyate Ma:liko gelebadimima: da:pelamiya, Ya:sute Lasale-
sitamo beda: tanalo kosiyodiliyale, iba:te ebe anoano tanalo umite epetapi
bilibilinomate nanitabokobi ebo midiya,
46 wiyasiya epetapiate nanitabokobi midia:no Pa:lisi tanebapiatamo to-
lamete ibi gito nanaliya.
47 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapi ega:walo Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopi, iba:te Ka:nisolo dubu* epetapi ebo ka:la:miya
iba:go tabo kapimiya kegelama:. Ebene iba:te tabo ma kunu geliya, “Me
dubute anoano tanalo bilibilinomo osiyodilolena, ebema: a beda: tanalo
na:kosiyodiloma: ebe odiyoboma:?
48 Kebe tetelo ale tanalo idi osiyodiloa:no gito duma:tepama:, epo bili-
bilinomate ebe nanitabokobi midite Kawo Elawodubuma: kegelama:na:.
Ebe tetelo Loma epono gowelaopiate pelamete aimano Godoko Amamateno
Moto ega:walo aimano opo kawonomo ka:pa:kubailaema:na:!”

---

* **11:47:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:.

49 Ebe tetelo dubu idi ebeno mailo Kayapasitela, ebete ebe ulamalo
Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: eda:nami,
ebene ebete Ka:nisolo dubu epetapiatamo negiya, “Eiye, la: daedalepima:
akoeda:oala:! Mabu keleka: la:le me dubutamo osiyodiloma: nanitabo gabo
kuma:wita:? Ale ebe gito kanakapuimalema:!
50 Iyo, modobola epo bilibilinomono taneba magumulo
kapiyadawanomote na:emene epetapi mabuma:, ebema: aimano opote
a:ka:kubamene, a, nanitabola:ka:?”
51 Ebe tetelo Kayapasite Ya:sutamo dowalo ma kunu malagidiliya, me
tabo ebe a:ka:tuwa: ebeno mulo wokiamo kiyawao. Wiyasiya nanitabo
tanalote ma kunu itani, Godote me tabo ebe magumudo kiyawauti, mabu
ebe ulamalo ebete Kayapasitamo gobebobo ikamiya ebete kalimagono
ikameopino Unu Watodawanomoma: keda:nama:. Ebema: Ya:sute a:ea:no,
dopamo Kayapasite me tabono magumu iyatawa:no nanitabolo egiya,
Ya:sute ebeno Yu epo bilibilinomo mabuma: ka:emene.
52 Wiyasiya Godote Kayapasido me tabo Yu epo kapiyatamo kegiya:, ao,
ebete ma kunu giya, me opo kawonomolo iyaiya dilukuliona ibi magumulo
piyate ebeno gudima: deda:onama:na:, Ya:sute ebeno a:e tanalodo ibi
bilibilinomo walo kuwatete ibi kapiya alailame gudima: ka:midilimene.
53 Ebene Kayapasite me tabo Ka:nisolo dubatamo da:kiyawauti, ebe
tetene wagilimite iba:te Ya:suko anakapuima: gabo ebo wadiya.
54 Ebema: Ya:sute ibino tanalo iyatawate tete da:peso Yudiya opolo
awokala kepata:nakia:. Ebete wiyasiya ebe waloma:tapiago ebe opo atepate
Ipala:ima duliyomolamo tolamete ebolo nilukuliya, ebe duliyomolo ebe
bulu opo niyakabolo itana.
55 Ebene Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodilo tete tatalima: dediya,
soliyomu osiyodilo tete pea:no ibi epetapi bilibilinomate Yelusalema kawo
duliyomolamo dopamo tolamoliya, mabu ibi ubila Godokono ololo apulo
ibino ape ukulale tanalodo iyaiya kuba daleya tanalo dopamo opoliyalete
walone ebeno soliyomu kosiyodiloma:.
56 Ebe tetelo ibi epetapiate Godoko Amamateno Iya Moto magumulo nu-
titatate Ya:suko nowadilo ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo negeliya, “La:imano
woki keba kunula:ka:, Ya:suko soliyomu baiamo ba:ka:pemene?”
57 Iba:te tabo ma kunu degeliya mabu Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo Pa:lisi tanebapi, iba:te tabo iyalo iyatiya, “Kebe
lumagite Ya:suko duimene, modobola ebete samamo a napanaemene,
ebene ale tolamete ebe nelawete idoko motamo gito ka:piyatimalema:.”

12

Ma:lite Wade Nibo Ii Ya:sukono Agowamo Dadipanamiya
Ma:t 26.6-13; Mak 14.3-9

1 Yu epate Aduga:la Soliyomu kosiyodiloma: sikisi egelate eba
na:pola:nalo, Ya:sute Betani duliyomolamo walo ebo ka:pemaigiya, ebe
duliyomolo ebe Ya:sute a:e magumune dadipatiya ebe dubu Lasalesikono
duliyomolola.
2 Ebene Lasalesikono naniko Matate walubipi epetapiago Ya:sukono wade
bae osiyodilomitiya, ebene dubu bilibilinomate bae denautiya, Lasalesiko
ibi magumulo na:luti.
3 Wiyasiya ebeno naniko idi Ma:lite wiya kawonomo wade nibo ii
inamabu, ebeno mailo ebe nadala, ebete adaete Ya:sukono agowamo
padipanamete ebeno eka:mo agowa a:la:li ebo iya:da:olemiya. Ebene ebe
moto gu ebe inamabuno wade nibote lawenomo elawiya.

4 Ebe tetelo Ya:sukono waloma:tadawa idite bae nao bailo na:luti, ebeno
mailo ebe Keliyota duliyomolodawa Yudasitela, walone ebete Ya:suko
anakapumipino kotamo ebe kiyatimene. Ebete Ma:likono osiyodilo
tanaloma: negiya,
5 “Mabu keleka: ebete me wade nibo inamabu manima: ka:na:midia:?
Ebete eba kunu nowageletaleka: kapiya ulamano woko wiya mani buwa-
tena:, ebene ale nigologolopiatamo bikalamolena:!”
6 Yudasite me tabo degiya ebete a:da: elemasigi gabodo giya. Ebete
inamabua: epono modoboa: tanalo kemalagidilolenakia: wiyasiya ebe
ubila ebe kawo mani ebete a:ka:tuwa: kuwatema:, mabu ebe Ya:sukono
waloma:tapino mani umidawama: eba eda:nalo tete epetapilo ebete mani
pilolo uwatenaki.
7 Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “La: Ma:liko natepala:,
ebe natamo wade tanalo osiyodilo. Iyo, nale a:ea:no tetelo ebete naimano
ape bobamo iyati tanalo malagidilolo me wade nibo inamabu naimano
apa:mo ebema: adipana.
8 La: numa:la:, nigologolopiate tete geyageyanomolo la:go
bilukulinama:na:, la:imano ubi tetelo ibi nowalubilinakiyala:,
wiyasiya na uwomua: tetelo la:go a:kokolinamo, tete tatalila nale la:
ka:miyapamamota.”

Yu Watowatopiate Lasalesiko Anakapuima: Nopo Diyatiya

9 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko Betani duliyomololo
okoli tanalo dolowiya, iba:te ebe uima: ebamo gito tolamiya. Wiyasiya
iba:te Ya:suko kapiya uima: ka:tolamiya:, ibi ubila Ya:sute a:e magumune
dadipatiya ebe dubu Lasalesiko atumu ka:ka:nuima:.
10 Ebene Yu watowatopi ebe tanalo dolowiya iba:te nopo ebo iyatiya
Lasalesiko Ya:suago kanakapulaema:,
11 mabu Lasalesikono tanalone epo bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi
a:midiya.

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolamo Da:nopegiya
Ma:t 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40

12 Egela idilo piyate Yelusalema kawo duliyomololo Aduga:la Soliyomu
osiyodiloma: da:pelamiya, ibi bilibilinomate iyatawaiya Ya:sute ebe duliy-
omolamo da:piti.
13 Ebema: iba:te puwala uwatete eba:go alugoma: eba tolamitalo kawono-
mamo negelitiya,

“Godoko nadipata:la:!
Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe lumagi
kawokobi na:midiye!
Ebe a Isalaela epono
Kawo Elawodubula!”

14 Ebene Ya:sute oli ape donoki-goeo umite ebe unamo gito okoliya. Ebete
eba kunu osiyodiliya Godokono tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu ebeno
Bukalo tabo idite ma kunu bitana,

15 “Yelusalema duliyomolo epala:,
la: akotoletoleala:.
Numa:la:, la:imano Kawo Elawodubute
ebe na:pita,

iyo, ebete donoki-goeo da:peso
unamo okolite ba:pita.”

16 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapiate me Buka tabono magumu wade-
nomamo kemalagidilutiya:, wiyasiya walone Ya:sute Godokono elawo
alago a:e magumune demaigiya, ebe tetelo ibino wokite tuputupuo-
lamete iba:te ebo geliya, “Nanitabola, Ya:sute Yelusalemamo eba nope-
galo, ale ebe demoima:, Godokono Buka apuno tabote ebeno tanaloma:
nanitabonomoma: ebo edi!”
17 Dopamo Ya:sute Lasalesiko bobo magumamo neka:mite a:e magumune
dadipatiya, ebe tetene wagilimite piyate ebe anoano tanalo dumiya, iba:te
iyaiya duliyomolamo tolamolete epo bilibilinomo epetapi ebo nikiyawao-
lamiya.
18 Ebe mabuma: Yelusalema epo bilibilinomate ebe tanalo iyatawaote,
iba:te Ya:sute ibino duliyomolamo pema: dolowiya ebe uima: gito pelamiya.
19 Ebema: Pa:lisi tanebapiate ubia:noma: eba eda:olo ibi a:ka:tuwa: ibi
magumulo negeliya, “La: numa:la:! A elawokobi kolowita:, epo bilibilino-
mate a miyapaete ebe nowaloma:ta!”

Yua:pi Epetapiate Ya:suko Uima: Pilipiko Daniya

20 Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodilo tetelo Yua:pi epetapiate
Yelusalema kawo duliyomolamo Godoko amamatema: da:tolamiya, ibi
atumu ebe soliyomu bailo na:nepola:niya.
21 Ebene Ya:sukono waloma:tadawa idi Pilipiko, ebe Betasaida duliy-
omolodawala, epetapi iba:te ebetamo nemaimite ebe nananiya, “Namutu-
dawa, a Ya:suko uima: wagelitama:.”
22 Ebema: Pilipite A:nduluko daniya, ibi netewapiate kapimiya tote
Ya:suko ebo naniya.
23 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Tete a:pe, Godokono elawo alote
Epono Naniwi eba pukuimilo ebe dowalogomene, epo bilibilinomate ebeno
nanitabo tanalo ebo kuima:na:.
24 Ebema: na la:tamo nani tabonomo gemo, kono kikopute damela magu-
mamo ma:sigate da:na:emene, ebeno igilote nanitabolo a:kolopoligomene
mabu walone kono kikopu epetapiate ebe magumune ka:pemaima:na:.
25 Ega:walo kebe lumagite ebeno igilo kapiya demalagidilona, ebeno
igilote kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite me opolo ebeno igilo
malagidiloa:no, ebeno igilote Godokono Unu Duliyomololo uwomua: tetelo
bitanamene.
26 Ebema: kebe lumagite naimano wiya: wokodawama: eda:ma: ubi
diyatimene, modobola ebete na nowaloma:enemene, ebene nale kebe
duliyomololo kokolinamo ebete ebe atu duliyomololo nago bokolinamene.
Ega:walo me tanalo idila, kebe lumagite naimano nani wokodawama:
deda:mene, naimano Nabiwite ebe unamo kadipatemene.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Degiya

27 Ebene Ya:sute Godotamo tabo eba kiyawaolo negiya, “Ka:lo na tepo
magumulo mibomibonomoma: editamo, ebema: Nabiwi, na a:ma:tamo
beda: tabo na:kegemo? Nale ma kunu ba:kegemo, ‘Nabiwi, modoboa: me
olalati tetete natamo pema:’? Ao, nale mako tabo a:kegemo mabu na me
temeteme laema: me opamo ebema: piyamo.
28 Ebema: Nabiwi, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano elawo alo magumudo a:ma:
nowalogiye.”

Ya:sute me tabo eba gitalo ebe tetenomolo Godokono Unu Duliyomolone tabote ma kunu piwisigiya, “Na a:ka:tuwa: na iyalo owalogiyamo, ega:walo na a:ka:tuwa: walo ka:kowalogomamo!”
29 Ebe tetelo piyate Ya:suko niyakabolo delamota:oniya, ebe epo bilibilinomate ebe tabo madodo olowite negeliya, “Me tobolo unute gewata,” wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe Godokono nopodawate ebetamo pa:kiyawauta.”
30 Ya:sute ibino tabo gela tanalo iyatawate negiya, “Me tabo na mabuma: ka:pea:, la: mabuma: pe.
31 Nanitabola, ka:lo me opo epate ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya kuwatema:na:, ebene me opono kuba elawodubu Saitanako Godote ebeno wato kikopu kitamidaemene.
32 Ega:walo Godote na unamo dadipatenemene, ebe a:e tanalodo na wiyasiya epo bilibilinomo natamo kemagaelemamo.”
33 Ya:sute me tabo da:kiyawaiya ebeno magumu ma kunula, ebe kewa olotolowalo keba kunu na:ka:emene, ebete ebe tanalo ebe awokalimiya.
34 Ebene epo bilibilinomate Ya:sukono tabo eba wiyalo negeliya, “Godokono Totomu Tabo Bukate a niyatuamena, ebeno Alibodawa Kelisote uwomua: tetelo bokolinamene. Ebema: a:ma: ma kunu beda:ma: kegeawa:, Godote Epono Naniwino a:e tanalodo ebe unamo kadipatemene? Epono Naniwi potelela:ka:?”
35 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godokono alote la: magumulo tete kele geyageyadopo kitanamene, ebema: modobola la: me alo magumudo nowapata:lamenala:. La: nanisiwale, idoko tanalote la:tamo akopa:la:, mabu idoko magumudo depata:na ebe lumagi iyatawa: ebete kebe gabodo ka:tonale!
36 Ebema: idoko tanalote pea:no alote la:imano tolame gabo eba pukuiminalo, modobola la: nanitabokobi na:mida:la:, ebene la:le alono gudima: keda:omamota.” Me tabo kiyawao dolopoligiya, Ya:sute ebe epo bilibilinomo miyapate diya gabodo iyabai ida:mo tote ebo niluti.

Yu Epo Epetapiate Ya:suko Nanitabokobi Ka:midiya:

37 Nanitabola, Ya:sute me opolo eba okolinalo Godokono elawo kawokalima: ebete epono ololo apulo anoano tanalo bilibilinomo osiyodilolenaki, wiyasiya piyate ebe iyaiya tanalo dulamenakiya ibi magumulo Yu epo epetapiate ebe nanitabokobi ka:midiya:.
38 Ebene me tanalote eba kunu pemaigiya, Godokono woki awokalimidawa Aisayate degiya, ebe tabote nanitaboma: keda:ma:. Iyalo tetelo ebete tabo ma kunu giya,

“Kawodawa,
a:ma: a:imano kawo elawo
piyatamo kawokalima:wenaka,
ale a:imano tabo iba:tamo da:kiyawaima:,
nanitabokobi potele ka:midile?
Lumagi ka:luta:, puliyanomola.”

39 Ebema: mabu keleka: epate Ya:suko nanitabokobi midima: modoboa:noma: deda:ona? Aisayate ebe tanalo awokalima: tabo idi ma kunu kegiya,

40 “Godote nanitabokobi midia:pino balidi

idokoma: midililamete,
ibino tepo magumuno woki
a:ka:kodakodailamelelamiya.
Ebema: ebete ibino tanaloma: negena,
'Iba:te balida:mo nanitabo tanalo uima: modoboa:,
iyo, ibino tepo magumulo
naimano wade tanalo iyatawaoma: modoboa:.
Iba:te ibino tepo magumuno woki
wadenomamo nemalagidilotaleka: natamo bolobila:na:,
ebema: na modobola
ibi nale wadekobi midilima:.' "

41 Nanitabola, epate Ya:suko ubia:noma: deda:oma:na:, Aisayate ebe tanaloma: me tabo iyalo egiya, mabu ebeno balidite iyama: eba eda:omelo ebete Ya:suko Godokono elawo alote pukuimitalo ebo umiya.
42 Ebene epo epetapiate Ya:suko ubia:noma: eba eda:olo, atu tetelo epo epetapi ega:walo ibino watowatopi epetapiate ebe nanitabokobi ebo midiya. Wiyasiya iba:te Pa:lisi tanebapi tolelamelo ibino nanitabokobi midi tanalo kawokalimiya:, Pa:lisi watowatopiate dowa magumulo ibi iyaiya duliyomolono balidi ibilamole motamo odolo talena iyatilamekapoma:.
43 Nanitabola, iba:te Ya:suko waloma:ta magumulo kodakodalo ka:pola:niya: mabu ibi ubila epate iba:tamo kekalakalaoma:, wiyasiya Godote iba:tamo dekalakalana iba:te ebe tanalo kawonomamo kemalagidilonamia:.

Ya:sukono Tabote Epono Iyaiya Tanalo Anagilamelelame Tanalo

44 Ebema: Ya:sute kawonomamo eba gepatelo negiya, "Kebe lumagite na nanitabokobi da:midinina ebete na kapiya nanitabokobi ka:midinina:, ebete na dapaliboniya ebe dawa atumu nanitabokobi na:ka:midina,
45 ega:walo kebe lumagite naimano tanalo dumina, ebete na dapaliboniya ebe dawano tanalo na:kumina.
46 Nanitabola, na me opo pukuima: piyamo, ebema: kebe lumagite na nanitabokobi da:midinina ebete idoko magumulo a:kokolinamene.
47 "Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite naimano tabo olowite tuduwata:no, nale ebeno tanalo akanagiyamidaemo mabu na me opo epatamo kuba wiya ikalaema: ka:piya:, wiyasiya na ibino igilo mula:lelaema: piyamo.
48 Numa:la:, kebe lumagite na ubia:noma: eda:te naimano iyaiya tabo uwatea:no, ebeno tanalo anagiyamidaema: Kawodawa idi ba:luta. Iyo, Godote Uwomu Egelalo naimano tabamo ebe lumagino tanalo kanagilamelemene,
49 mabu nale da:kiyawaonamo ebe iyaiya tabo na a:ka:tuwa: naimano wokiamo ka:kiyawaona:, wiyasiya Nabiwite na dapaliboniya nale ebetamo tuduwatalo ebeno tabonomo kiyawaonamo.
50 Na me tanalo iyatawala, Nabiwino totomu tabo ebe uwomua: igilola, ebema: ebete na keba kunu kananenakole, na eba kunu kiyawaonakomo."

13

Ya:sute Ebeno Waloma:tapino Agowa Dukulaolelameni

1 Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodiloma: kapiya egelate eba nitanalo, Ya:sute ebo iyatawiya me tetela, ebete tatalila me opo atepate Nabiwi Godotamo ka:tomene. Nanitabola, piyate me opolo ebenoma:

deda:onamiya, Ya:sute ibi nilakapoilamelo kawonomamo malagidilolenami, ebema: ibi ebe nilakapago magatalete uwomunomamo ebo nemaigiya.

2 Ebene ebe idokolo Ya:sute ebe waloma:tapiago ilukulinate bae naoniya. Ebe idoko pea:no Saitanate dopamo waloma:tadawa idi Yudasikono tepo magumamo kuba woki ma kunu iyatimiya, ebete Ya:suko anakapumipino kotamo ebe kiyatima:, me dubu Yudasiko ebe Keliyota duliyomolodawa Saimonokono gudula.

3 Nanitabola, Ya:sute me netewa-kapiya tanalo iyalo iyatawiya, Nabiwi Godote ebetamo elawo ikamiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:, ega:walo ebe Godogodone piya, ega:walo ebe Godotamo walo ka:ka:tomene.

4 Ebe mabuma: ebete bae nao baine maiganate, lubudino kaliku pekananate wiya: wokodawamu a:la:li iya:da:oleno kaliku lawenate gito pulini.

5 Ebene ebete wakaluamo obo alatenate ebeno waloma:tapino agowa ukulaolelame ebo wagilimini, ega:walo ebete da:pulini ebe a:la:li iya:da:oleno kalikamo ebete ibino agowa a:la:li ebo iya:da:olelameni.

6 Ebene ebete Saimono Pitatamo da:peni Pitate ebetamo negeni, “Kawodawa, a:ma: naimano agowa ba:kukulalenama:emene?”

7 Ya:sute tabo eba wiyanalo ebe nanani, “A:ma: iyatawa: nale a:ma:tamo beda: tanalo kosiyodilonamo, wiyasiya a:ma: walone kiyatawama:ta.”

8 Ebema: Pitate negeni, “Ao, ebe tanalo modoboa:! A:ma: naimano agowa a:kukulala:emene.”

Ya:sute wiyasiya ebe nanani, “Nale a:imano agowa ukulalea:no a:ma: nagodolo gobeboboa:nola.”

9 Ebema: Pitate ebetamo negeni, “Kawodawa, kuba:, a:ma: naimano agowa kapiya akoukulala:la:. Modobola a:ma: naimano kotola watola atumu na:kukulalenamiye.”

10 Ebene Ya:sute negeni, “Kebe lumagite mala: iyalo deti ebeno apeno daleya puliyala, wiyasiya ebete ebeno agowa kapiya nukulalemene. Me tanalo nanitabola, la: bilibilinomate oliolinoma: eda:imata, wiyasiya la:imano taneba magumulo kapiya dawate olinoma: keda:na:.”

11 Ya:sute me tabo degeni mabu ebe iyalo iyatawiya, waloma:tapi magumulo ebe potele anakapumipino kotamo diyatimene.

12 Ebe tetelo ebete ebeno waloma:tapino agowa ukulaolelame dolopoligoni, ebete ebeno lubudino kaliku walo ka:pulinate gito okolini. Ebene ebete ibi nanaleni, “La: iyatawala:ka:, nale la:tamo dosiyodilomo ebe tanalono magumu?

13 La:le na la:imano Iyatulamedawama: gelanakomata ega:walo Kawodawama: akoka:na:minakomata. Nanitabola, na ebe ebetela.

14 Ebema: walone la:le naimano osiyodilo tanalo ma kunu demalagidilawenakoma, ‘Aimano Iyatulamedawa ega:walo Kawodawa, ebete aimano agowa ukulaoleameni,’ modobola la: a:ka:tuwa: la:imano taneba magumulo idite idino agowa atumu nukulalemenakiyala:.

15 Iyo, nale la:tamo uli osiyodilomo, walone la:le epetapiatamo ma kunu nosiyodilonakiyala:.

16 Na la:tamo nani tabonomo gemo, wokodawa idino elawote ebeno woko namutudawano elawo kodolinakoa:, ega:walo tabo atadawano elawote ebe dapalibomene ebe kawodawano elawo a:kodolimene.

17 Ebema: la: me iyaiya tanalo iyatawawete, ma kunu idite iditamo,
idite iditamo, wiya: woko dosiyodilawenakoma, ebene la:godolo kawo
kalakalanomote bitananakomene."

Ya:sute Yudasikono Tanalo Dawokalimini
Ma:t 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23

18 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negeni, "Godokono Bukalo tabo
idi ma kunu itana, 'Nago bae denanako, ebe lumagite naimano gowe-
ladawama: keda:mene,' ebema: me tetelo aimano taneba magumulo me
tabono tanalote nanitaboma: keda:mene, Godokono ubila. Nanitabola, na
la:imano tanalo iyatawanomola, mabu la:le na waloma:enema: nale la:
uwatimata, ebema: me tabote la: bilibilinomono tanaloma: kegena:, kapiya
lumagino tanaloma: gena.
19 Ebe lumagino tanalote maiga:no nale la: dopamo analemata. Ebene
ebeno tanaloma: Buka apuno tabote nanitabolo demaigamene, la:
nanitabokobi ebo ka:midimamota na uwomua: tetelo dokolinamo ebe
dawala.
20 Na la:tamo nani tabonomo gemo, nale kebe wokodawa
dalibomo, potele ebe wokodawa kalakalago dowalubimene ebete
na kowalubinimene, ega:walo potele na dowalubinimene ebete na
kapiya a:kowalubinimene, ebete na Alibonedawa Godoko atumu
ka:kowalubimene."
21 Ebene Ya:sute me tabo kiyawao dolopoligini ebete tepo magumulo
mibomibonomoma: eda:nate ebe waloma:tapiatamo awokala negeni, "Na
la:tamo nani tabonomo gemo, la:imano taneba magumulo idawate na
anakapunamepi kowalubilimene na kelawenema:."
22 Ebema: ebe waloma:tapiate ibino taneba magumulo eba
uma:tepauinalo nemalagidiloniya, "Me kuba potele na:kosiyodilomene?"
wiyasiya iba:te lumagi kuminiya:.
23 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi magumulo poko kawonomamo
demalagidilonami, ebete Ya:suko niyakabolo na:luti,
24 ebene Saimono Pitate kotamo eba genalo ebe nanani, "A:ma:le Iyatu-
lamedawa nana ebete pokono tanaloma: kegenale."
25 Ebene ebe waloma:tadawate Ya:suko niyakabamo nokoliatepanate ebe
nanani, "Kawodawa, ebe lumagi potelela:ka:?"
26 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, "Nale bae kalila:mo
aduba:midate kebe lumagitamo dikaemo, ebe ebe lumagila." Ebe
tetelo ebete bae kalila:mo aduba:midanate, Keliyota duliyomolodawa Sai-
monokono gudu Yudasitamo gito ikameni.
27 Ebene Yudasite ebe bae delaweni, ebe tetenomolo Saitanate ebeno tepo
magumamo gito opegani.
Ebene Ya:sute ebetamo negeni, "A:ma:le kebe tanalo osiyodiloma:
dowagela:wena, modobola samonomamo nosiyodila."
28 Ebe tetelo bae nao bailo da:pola:niya, ebe waloma:tapi epetapi magu-
mulo lumagi idite Ya:sukono tabono magumu kelaweniya:.
29 Yudasite ibino tanebapino mani umidawama: eda:nami, ebema:
epetapiate nemalagidiloniya Ya:sute soliyomu osiyodilono bae epetapi
ka:nuwateonama: gena, ega:walo epetapiate nemalagidiloniya ebete nigol-
ogolopi maniamo ka:nowalubilinama: gena.
30 Ebene Yudasite Ya:sugodone bae delaweni, ebe tetenomolo ebete
iba:godone maiganate idoko magumamo gito nopegani.

Ya:sute Oli Totomu Tabo Ebe Waloma:tapiatamo Dikalameni

31 Yudasite ibi da:miyapani ebe tetelo Ya:sute epetapiatamo negeni, “Me
tetelo Godokono elawo alote Epono Naniwi eba pukuimilo ebe kowal-
ogomene, ega:walo Epono Naniwite ebeno osiyodilo tanalodo Godoko
kowalogomene.
32 Ebema: Godote ebe a:ka:tuwa: ebe Epono Naniwi magumudo dowalo-
gomene, ebe atu tetelo ebete Epono Naniwi elawo alamo eba pukuimilo
ebe kowalogomene. Nanitabola, ebete ebe tanalo samonomamo kosiyo-
dilomene.”
33 Ebene Ya:sute tabo idi na:kegeni, “Naimano guda:la:, na la:go tete
da:pesamo okoliatepate la:le na ebo kowadinimamota. Iyo, nale kebe tabo
Yu watowatopiatamo dopamo degimo, ka:lo la:tamo ebe atu tabo kegemo,
nale kebe duliyomolamo da:tomo la:le ebe duliyomolamo pelaema: mod-
oboa:.
34 “Wiyasiya ka:lo idokolo na la:tamo oli totomu tabo ikalaemata la:
kowalubilitama:. Modobola la:imano ilukuli magumulo idite idi nilakapolo
nemalagidilonala:, nale la: keba kunu kemalagidiloletanama eba kunu.
35 Kebe tetelo la:imano taneba magumulo idite idi nilakapolo
kemalagidilo, idite idi nilakapolo kemalagidilo, la: eba kunu
dowagela:wenama, me gabodo epo bilibilinomate kiyatawaoma:na: la:
naimano waloma:tapilata.”

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta
Ma:t 26.11-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34

36 Ebene Saimono Pitate Ya:sutamo negeni, “Kawodawa, a:ma: kebamo
na:ka:toaemene?”
Ya:sute tabo eba wiyanalo negeni, “Nale kebe duliyomolamo da:tomo,
me tetelo la:le na waloma:enema: modoboa:, wiyasiya nanitabola, la:le na
walogabo apune kowaloma:enemamota.”
37 Ebene Pitate ebe walo nakanani, “Kawodawa, mabu keleka: nale me
tetelo a:ma: waloma:ea:noma: degeawa:? Na modobola naimano igilo a:ma:
mabuma: iyabaiamo kiyatimamo.”
38 Ebe tetelo Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “A:imano igilo na
mabuma: nanitabonomolo ba:kiyata:emene? Na a:ma:tamo nani tabonomo
gemo, ka:lo idokolo kakabate geoa:no a:ma: netewa-kapiya teta:mo na
iyatawa:noma: kegema:ta.”

14

Ya:suko Ebe Nanitabo Gabola Nabiwi Godotamo

1 Ebene Ya:sute tabo moga:menalo ebe waloma:tapiatamo negeni, “La:
tepo mibomiboma: ega:walo woki bilibilima: akoeda:oala:. Modobola la:
Godoko nanitabokobi na:mida:la:, ega:walo la: na atumu nanitabokobi
na:midina:la:.
2 Nanitabola, naimano Nabiwino moto gulo la:imano ilukuli bai bilibili-
nomo ba:pola:na. Me tanalo a:da:ma: neda:taleka: nale la: akanaletana:, iyo,
na la:imano nanitabo ilukuli bainomo osiyodilolema: ka:tomamo.
3 Ebene na la:imano ilukuli bai nosiyodilolete walo ka:pete la: ebo
ka:puwatemamota, ebe tetelo a bilibilinomate kapimiya naimano duliy-
omololo ba:nilukulinama:.
4 Nanitabola, nale kebe duliyomolamo da:tomo, la: ebe duliyomolamo
tolame gabo iyatawalata.”
5 Ebene Tomasite Ya:sutamo negeni, “Kawodawa, a:ma:le kebe duliyomo-
lamo da:toaemene a ebe duliyomolo iyatawa:, ebema: a gabo keba kunu
na:kiyatawaoma:?”

6 Ya:sute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na ebe gabola, ega:walo na
nanitabo tanalo awokalimidawala, ega:walo na uwomua: igilola. Lumagite
nado Nabiwi Godotamo ka:tomene, gabo idido a:ka:toamene.
7 Numa:la:, la: naimano tanalo iyatawalata, ebema: me tetene wagilimite
la: naimano Nabiwino tanalo atumu ka:kiyatawaomamota. Nanitabola, la:
ebe iyalo umiamata.”
8 Ebene Pilipite ebetamo negeni, “Kawodawa, a:ma: atamo Nabiwino
tanalo dawokalima:emene, a ka:modobomalema:.”
9 Ya:sute tabo eba wiyanalo negeni, “Pilipi, nale tete geyageyanomolo
la:go okolinaimo, ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano tanalo kiy-
atawawena:? A:ma:le na dunama:wia, ebe gabodo a:ma:le Nabiwi umiata,
ebema: keleka: mabu a:ma:le ma kunu degeawa:, ‘Nabiwino tanalo atamo
nawokalima:’?
10 Pilipi, a:ma: me tanalo nanitabokobi na:ka:mida:wena, na Nabi-
wigodolo bokolinamo ega:walo Nabiwite nagodolo bokolina?”
Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi bilibilinomatamo negeni, “Nale la:tamo
kebe tabo ka:kiyawaonakimo, ebe iyaiya tabono tanalate nagodone
ka:pelamena:, wiyasiya nagodolo dokolina, ebe Nabiwite naimano iyaiya
tabamo ebeno wade woko osiyodilona.
11 Ebema: modobola la: me tanalo nanitabokobi na:mida:la:, na Nabi-
wigodolo bokolinamo ega:walo ebete nagodolo bokolina. Wiyasiya la:
la:imano wokilo me tanalo kodakodama: degelawenama, ebema: nale
kebe anoano tanalo la: magumulo dosiyodilolenakimo, modobola la: ebe
tanalono magumu eba malagidilolo na nanitabokobi na:midina:la:.
12 Ka:lo idokolo na la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite na
nanitabokobi da:midinimene, nale dosiyodilonamo ebete ebe atu woko
ba:kosiyodilonamene. Nanitabola, ebe lumagino woko osiyodilo elawote
naimano woko osiyodilo elawo ka:nodolimene mabu na Nabiwitamo
ka:tomamo.
13 Ebema: la:le naimano mailamo beda: tanaloma: na da:toweonama:ema,
nale la:tamo kikalaemamota mabu naimano osiyodilo tanalodo Nabiwite
a:ka:tuwa: ebe kowalogomene.
14 Iyo, la: naimano mailamo beda: tanaloma: na da:toweonama:ema, na
la:tamo gito kikalaemamota.”

Godokono Uliyanate Nanitabokobi Midipiatamo Pema: Ya:sute Degeni

15 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “La:le
na nilakapolo demalagidilona:ema la: naimano totomu tabamo
ka:tudila:omamota.
16 Ebema: nale naimano Nabiwi kanamamo, ebete Walubidawa idi
la:tamo kapaliboma:, ebete uwomua: tetelo la:go bokolinamene.
17 Ebe Godokono Wade-talena Uliyanala, Godokono nanitabo tanalo da-
wokalimina ebe ebe dawala. Me opo epate ebe kuminakoa:, ega:walo ebeno
tanalo kiyatawaona:, ebema: iba:te ibino tepo magumulo ebeno elawo
nanitabolo a:kelaema:na:. Wiyasiya la: nanitabokobi midipino tanalo eba
kunua: mabu la: ebeno tanalo iyatawanomolata, iyo, ebete uwomua: tetelo
la:godolo bokolinamene.
18 Ebema: nale la: gito a:ka:miyapatama, ao, nale me Walubidawa la:tamo
nanitabolo kapalibomamo, ebene ebete la:godolo eba okolinalo walone na
a:ka:tuwa: la:tamo walo ka:ka:pemamo.
19 “Tete da:pesolo me opo epate na a:kunaema:na:, wiyasiya la:le na
kunaemamota, iyo, na uwomua: igilago okolinamo, ebema: la: atumu ebe
igilago ilukulinamata.

20 La:le na walo da:kunama:ema, ebe egelate da:pemaigamene, la:
me tanalo ebo kiyatawaomamota, na naimano Nabiwigodolo okolinamo
ega:walo la: nagodolo ilukulinamata, ebene na atumu la:godolo bokoli-
namo.
21 Ebema: piyate naimano totomu tabo bilibilinomo uwatete
da:tudila:onakoma:na:, iba:te na nilakapolo malagidilonena. Nanitabola,
kebe epate na nilakapolo demalagidilonena, naimano Nabiwite ibi
atumu nilakapolo ba:kemalagidilolena, ega:walo nale ibi atumu
nilakapolo eba kemalagidilolenalo na a:ka:tuwa: naimano tanalo iba:tamo
bawokaliminakomo."
22 Ebene Yudasi idite, Keliyota duliyomolodawa Yudasitea:, ebete Ya:suko
nalateda:ni, "Kawodawa, me opo epate a:ma: umia:no, ebe tetelo a
a:ka:tuwa: a:ma: keba kunu na:kumitamene?"
23 Ya:sute tabo eba wiyanalo negeni, "Kebe lumagite na nilakapolo
demalagidilonena, ebete naimano totomu tabamo ba:tuduwatanakomene,
ebene naimano Nabiwite ebe nilakapolo bemalagidilonamene, ega:walo ale
ebetamo pete ebegodolo ba:pokolionama:.
24 Wiyasiya kebe lumagite na nilakapolo malagidilonena:no, ebete
naimano totomu tabamo a:ka:tuduwatamene. Me tanalo nanitabola,
la: nagodone dolowiawenakoma ebe iyaiya totomu tabo naimanoa:, ebe
totomuate na dapaliboniya ebe Nabiwigodone pelamena.
25 "Nale la: miyapa:no me iyaiya tanalo dopamo la:tamo a:kiyawaomo.
26 Ebene nale la: da:miyapatama, Nabiwi Godote naimano mailamo
Walubidawa idi la:tamo kapalibomene, ebe ebeno Wade-talena Uliyanala.
Nanitabola, nale dopamo kebe tanalo bilibilinomo la: diyatulametanakima,
ebete pete ebe atu iyaiya tanalo la: walo eba ka:piyatulamelo la:imano woki
ebo ba:tuputupuilamenakomene.
27 Ega:walo me tanalo idila, nale la:tamo naimano tepo magumulo ditana
ebe milo ikalaemata. Ebe milo me oponoa:, ebema: la: la:imano tepo
magumulo woki bilibila:go ega:walo tola:go akoilukulinala:.
28 "Nale la:tamo nanitabolo degemo la: olowimata, na Nabiwi Godotamo
tote ebene la:tamo walo ka:ka:pemamo. Numa:la:, la:le na nanitabolo
nilakapolo nemalagidilona:wenataleka:, naimano to tanaloma: la:
bekalakalawena:, mabu ebeno elawo kawonomola, naimano elawo
nodoliona.
29 Me tanalote maiga:no na la: dopamo analemata, ebema: me tanalote
nanitabolo demaigamene, ebe tetelo la: nanitabokobi ka:midimamota.
30 Wiyasiya ka:lo idokolo na la:tamo tabo kawonomo a:ka:kiyawaomo,
mabu me opo namutudawa na:pe. Ebe kubadawano elawote nanitabolo
natamo kitana: nale ebetamo ka:tuduwatama:,
31 wiyasiya naimano Nabiwite na kebe tanalo kosiyodilolema: dananenako, nale ebe tanalo eba osiyodilolelo ebe kapiyatamo tuduwatanakomo. Iyo, me ebe gabodo me opo epate naimano tanalo niyatawaoma:na:, nale naimano Nabiwi nilakapolo demalagidilonamo.

"Ebema: modobola la: nemaimiala:, a me motone ka:tolamiye."

15

Ya:suko Ebe Gala:ipi Tupina Da:imi Kewanomola

1 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, "Na gala:ipi
tupina da:imi kewanomola, ega:walo naimano Nabiwite ebe da:imi kewa
umidawama: eda:na.

2 “Ebema: me kewano noloa: katomo bilibilinomo ebete mabunomamo
otolete iyabaiamo kiyalekemene, wiyasiya da:nolonaka ebe katomo bili-
bilinomo unu paago ebete unuya kotolemene iba:te kawonomamo walo
ka:ka:noloma:.
3 Nanitabola, nale la:tamo kebe iyaiya tabo ka:kiyawaonakimo ebe tabote
la: ukulaolenomo dukulaoletia, la:le oliolinoma: ebo eda:imata.
4 Ebema: modobola la:le na da:imi kewanomogodolo nilukulinala:, ebene
na atumu la:godolo bokolinamo. Me tanalo wadenomamo nemalagidilala:,
da:imi katomote ebeno apa:mo moga:no ebe a:ka:tuwa: a:ka:nolomene,
ebema: la: nagodolo ilukulina:no la:le nanitabolo a:ka:noloaema.

5 “Na ebe gala:ipi tupina da:imi kewanomola, la: katomolata. Kebe
lumagite na magumulo dokolinamene ega:walo na atumu ebegodolo
dokolinamo, ebete kawonomamo ka:nolomene, wiyasiya na la:imano tepo
magumulo okolina:no la: a:ka:tuwa: wade tanalo idi a:kosiyodilaema.
6 Ebema: kebe lumagite na magumulo okolina:no, ebe noloa: katomo keba
kunula:ka: eba kunula. Pali namutudawate ebe iyabaiamo deba:idilomene
alawoma: ebo ka:neda:mene, ebene lumagi idite pelawete elamo gito
ka:peba:idilomene.
7 Nanitabola, la: nagodolo dilukula:wenama ega:walo naimano iyatulame
tabote la:imano tepo magumulo da:pola:namene, ebe tetelo la: naimano
iyaiya tabo nanitabolo eba waloma:talenalo beda: tanaloma: naimano
Nabiwi dalateda:ema ebete ebe tanalo la:tamo kikalaema:ta.
8 Mabu kebe tetelo la: naimano da:iminomo keba kunula:ka: eba kunu
kawonomamo da:noloaema, ebe tetelo la: me tanalo wadenomamo ka-
wokalimamota, la: ebe naimano waloma:tapinomolata. Me ebe gabodo
Nabiwi Godote ebe a:ka:tuwa: ebe kowalogomene.

9 “Numa:la:, Nabiwite na nilakapolo keba kunu kemalagidilonenale, nale
la: eba kunu malagidilolenamata, ebema: modobola la: naimano nilakapo
magumulo nilukuliniyala:.
10 Nanitabola, la: naimano iyaiya totomu tabamo nanitabolo
da:tudila:wenama, ebe gabodo la:le naimano nilakapo magumulo
bilukulinamata, nale naimano Nabiwino totomu tabamo tuduwatalo
ebeno nilakapo magumulo dokolinamo eba kunu.
11 Ebema: nale la: me tabo analemata, mabu na ubila naimano kalakalate
la:imano tepo magumulo tabokate ebolo kitanama:.

12 “Me ebe naimano kawo totomu tabola la:tamo. Nale la: nilakapolo keba
kunu kemalagidiloletanama, la:imano taneba magumulo idite idi eba kunu
nemalagidilowiniyala:.
13 Numa:la:, lumagi idite ebeno namutupino igilo mula:lelaema: ebeno
igilo iyabaiamo gito diyatimene, eba kunu ebegodolo nanitabo nilakapo
tanalote kawonomamo kawokalamene.

14 “Ega:walo me tanalo idila, la:le naimano totomu tabamo
da:tudila:wema, ebe gabodo la: naimano namutupima: keda:omamota.
15 Ebema: me tetene wagilimite nale la: naimano wiya: wokopima: walo
a:keka:la:mitama mabu wiya: wokopiate ibino namutudawano tepo magu-
muno woki nanitabolo kiyatawana:. Wiyasiya nale Nabiwigodone kebe
iyaiya tanalo kolowiyamo, ebe tanalo bilibilinomo la:tamo awokalilaimo,
ebema: la: naimano wiya: wokopinomoa:, ao, la: naimano namutupilata.
16 Ebema: me kawo tanalo akododomatiala:, la:le na lawenea:no nale
la: dopamo uwatimata, la:le me opono iyaiya opolo eba nilukulionalo
da:iminomate la: magumulo ka:nolonama:. Ebene la:imano da:ima:te
uwomua: tetelo eba pola:nalo, la: beda: tanaloma: Nabiwi Godoko naimano

mailamo da:toweoma:wenakoma, ebete ebe tanalo la:tamo ebo bikalamenakoma:ta.
17 Me ebe naimano kawo totomu tabola la:tamo, la:imano taneba magumulo idite idi nilakapolo nemalagidilowiniyala:."

Me Opo Epate Ya:suko Waloma:tapiatamo Ka:dowaoma:na:

18 Ebene Ya:sute tabo idi na:kegeni, "Me opo epate la: naimano waloma:piatamo da:dowaoma:na:, ebe tetelo nemalagidiliyala: iba:te dopamo natamo a:dowaiya.
19 Ebema: la: me opo epoma: nanitabolo neda:wenataleka: iba:te la: kalakalago buwatetana:, wiyasiya nale la: ibino taneba magumune uwatimata, ebema: iba:te la: ubia:noma: eda:olo la:tamo ba:dowaonama:na: mabu la: iba:go kapiyama: keda:wena:.
20 Ega:walo nale la: dopamo danaletima, la:le me tabo walo na:kemalagidilala:, wokodawano elawote ebeno woko namutudawano elawo kodolina:. Ebema: kebe epate natamo kawokawo temeteme dikanamenakiya, iba:te la:tamo atu temeteme ba:kikalamenakoma:ta, ega:walo kebe epate naimano iyatulame tabamo da:tudila:iya, iba:te la:imano iyatulame tabamo atumu ka:ka:tudila:oma:na:.
21 "Numa:la:, na dapaliboniya ebe dawano tanalo me opo epate iyatawa:, ebema: iba:te na mabuma: la:tamo iyaiya kubakuba tanalo bosiyodilolenakoma:na:.
22 Nale iba:tamo pete Godokono nani tabo pikiyawaoa:notaleka:, ebeno dowa tanalote ibino kuba osiyodilole mabuma: a:ka:pena:, wiyasiya nale me opamo da:piyamo, ebe tetene wagilimite ibino kuba waminaole gabo kitanamia:, ebema: ibino kuba wiyate nanitabolo na:pe.
23 Numa:la:, ibi magumulo kebe lumagite natamo da:dowana, ebete atumu naimano Nabiwitamo na:ka:dowana.
24 Ebema: nale me opo epo magumulo naimano Nabiwino kawokawo anoano tanalo posiyodilolea:notaleka:, ebeno dowa tanalote ibino kuba osiyodilole mabuma: a:ka:pena:. Wiyasiya na ibino taneba magumulo ebeno elawo kawonomamo awokalimo, me opo lumagi idite ebako elawo awokalima: modoboa:, iyo, iba:te naimano elawo nanitabonomolo umiya, wiyasiya iba:te natamo ega:walo Nabiwitamo kawonomamo dowaona.
25 Numa:la:, me tanalote ma kunu pemaigi Godokono Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu ebete Yu epatamo dikalamiya ebe Totomu Bukalo tabote ma kunu itana, 'Nale ibi mabuma: wadewade tanalo eba osiyodilolenalo, wiyasiya iba:te natamo a:dowaiya.'
26 "Naimano walomatapiala:, na Walubidawa idi la:tamo kapalibomamo, ebe Nabiwi Godogodone da:pena ebe Wade-talena Uliyanala. Ebe Godokono nanitabo tanalo awokalimidawala, ebema: ebete me opo epatamo da:pemene naimano tanalo kapawokalimene,
27 ebene la: atumu naimano tanalo nakawokalimiyala:, mabu nanitabola, naimano woko wagilimi mabune la: nago ilukulinaimata."

16

1 "Na ka:lo idokolo me tanalo bilibilinomo la:tamo kiyawaomo, mabu na ubia:nola la:le agowa ukamidaolema:.
2 Tete na:pe, Yu epate la:tamo talena kiyatilaema:ta la:le ibino iyaiya duliyomolono balidi ibilamole moto guamo opila:oma:, ega:walo ebe tetelo epetapiate la: anakapulaema: nopo eba iyatilo ebo kemalagidiloma:na: iba:te Godokono woko osiyodilona.

3 Nanitabola, iba:te eba kunu la:tamo kawokawo kuba osiyodilolema:
kowagelema:na:, mabu iba:te naimano tanalo ega:walo naimano Nabiwino
tanalo iyatawa:.
4 Ebema: numa:la:, na me iyaiya tanalo la:tamo a:kiyawaomo, mabu na
ubila me kuba tetete da:pemaigamene la: ebo kemalagidilomamota, ebete
aimano temeteme tanaloma: a iyalo anai."

Godokono Uliyanano Woko Osiyodilo Tanalo

Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, "Na dopamo me
iyaiya tanaloma: la: kanaletia:, mabu naimano woko wagilimi mabune pete
me teta:mo pemaiga, ebe tete geyageyadopolo nale la:go okolinaimo.
5 Wiyasiya tete na:pe, na dapaliboniya ebe dawatamo na walo
ka:ka:tomamo. La: ebe tanaloma: woki bilibilima: eba eda:wenalo, wiyasiya
idawate na ma kunu kalateda:nena:, 'A:ma: kebamo na:ka:toaemene?'
6 mabu la: naimano to tanalo eba malagidilonalo tepo magumulo mibomi-
bonomoma: eda:onamata.
7 Ebema: nale la: nani tabo analemata, nale la: da:miyapatama ebe
wade tanalola, mabu na toa:no la:imano Walubidawa idi, ebe Godokono
Uliyanala, ebete la:tamo a:ka:pemene. Iyo, na la:godone da:tomo, ebe tetelo
na ebe Wade Walubidawa la:tamo nanitabolo kapalibomamo.
8 "Ebete me opo epatamo da:pemene, ebe tetelo ebete iba:tamo me tanalo
kapawokalilaemene, me tanalo ebe me opono kuba osiyodilole tanalo,
ega:walo Godokono tuputupu okoli tanalo, ega:walo Godote epono kuba
osiyodilole mabuma: iba:tamo wiya ikalame tanalo, me ebe netewa-kapiya
tanalola.
9 Nanitabola, Godokono Uliyanate me opo epono kuba osiyodilole tanalo
kapawokalilaemene mabu iba:te na nanitabokobi ka:midinina:.
10 Ega:walo ebete ebeno tuputupu okoli tanalo kapawokalimene, mabu
tete tatalila na Tuputupudawate me opo atepate Nabiwi Godotamo walo
ka:ka:tomamo, ebe tetelo la: la:imano balida:mo na walo a:kunama:ema.
11 Ega:walo Godote epono kuba osiyodilole mabuma: wiya iba:tamo
dikalaemene, ebeno Uliyanate ebe tanalo kapawokalimene, mabu Godote
me opono Kuba Elawodubu Saitanatamo kuba wiya nanitabolo kikaemene,
iyo, ebete ebe tanalo kosiyodiloma: tabo iyalo iyatiya.
12 "Nanitabola, nagodolo tanalo bilibilinomo ba:pola:na la:tamo
kiyawaoma:, wiyasiya me tetelo la:imano woki modoboa: ebe iyaiya
tanalo la:le uwatema:.
13 Wiyasiya Godokono nanitabo tanalo Awokalimidawate da:pemene,
ebe Wade-talena Uliyanate la: ebeno nanitabo gabodo dopolametate,
la: eba magatalelo tanalo bilibilinomo ebo kiyatawaomamota. Ebe
tetelo ebete a:ka:tuwa: ebeno wokilo a:ka:kiyawaomene, wiyasiya
ebete kebe tanalo Nabiwigodone kolowionakole ebete ebe iyaiya tanalo
kapiya la:tamo ba:kiyawaonakomene, ega:walo kebe tanalate me opamo
da:pemaimioma:na:, ebe tanalate pelamea:no dopamo ebete la:tamo
bawokalilamenakomene.
14 Iyo, ebete me gabodo na ka:powalogonemene, mabu ebete
naimano tepo magumuno tanalo uwatete la:tamo nanitabonomolo
kapawokalilaemene.
15 Numa:la:, Nabiwigodolo da:pola:na ebe tanalo bilibilinomo ebe
naimanola, ebema: ebeno Uliyanate modobola naimano tepo magumuno
tanalo la:tamo awokalilaema:, nale la: danaletama eba kunu."

Tepo Magumuno Kalakala Tanalo Ega:walo Mibomibo Tanalo

16 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “Tete
tatalila la:le na la:imano balida:mo a:kunama:ema, ebene tete da:peso
dolopoligomene la:le na walo ka:kunaemamota.”
17 Ebene ebeno waloma:tapino taneba magumulo epetapiate epetapi-
atamo gelanakiya, epetapiate epetapiatamo gelanakiya, ma kunu wage-
leniya, “Ya:sute me tabo beda:ma: kegele, tete tatalila la: na a:kunama:ema
ebene tete da:pesolo la: na walo ka:kunaemamota? Ega:walo ebete ebeno
Nabiwitamo toma: dege, me tabono magumu keba kunula:ka:?
18 Ega:walo ale me tabo idino magumu iyatawa:, ebete 'tete da:peso' tabo
dege, ebe tete keba kunula:ka:?”
19 Ebe tetelo iba:te ibino taneba magumulo Ya:sukono tabo magu-
muno tanaloma: kebe iyaiya alateda: tabo degelaniya, Ya:sute iyatawanate
iba:tamo walo na:kegeni, “Iyo, nale tabo ma kunu kiyawaomo, tete tatalila
la:le na a:kunama:ema, ebene tete da:pesolo la:le na walo ka:kunaemamota.
La: me tabono magumuma: kegelawenama?
20 Na la:tamo nani tabonomo gemo, na la:godone da:tomo ebe tetelo
me opo epate kekalakalaoma:na:, wiyasiya la:le na eba liyanamelo tepo
mibomibo kawonomamo ebo kiyatawaomamota. Wiyasiya numa:la:, tete
da:peso da:petomene, la:imano tepo mibomibo tanalo olopoligote la:le na
mabuma: kawo kalakala walo ka:kelaemamota.
21 Ebema: me tanalo ebe lamitu kamiyalete gudu alaima: temeteme
dolowita keba kunula:ka: eba kunula. Ebete gudu eba alaimilo kawo
temeteme ebo kiyatawamene, wiyasiya ebeno gudu dawokalamene ebe
tetelo ebegodolo kalakala kapiyate kitanamene, mabu ebeno temeteme
olopoligo ega:walo ebeno gudute igilolo awokala.
22 La:imano tanalo atumu, me tetelo la:le naimano to tanaloma: tepo
magumulo mibomibonomoma: eda:onamata, wiyasiya nale tote la:tamo
walo da:ka:pemo la:le kawo kalakala walo ebo ka:kelaemamota, ebe
kalakala lumagi idite kubaima: modoboa:.
23 “Na la:tamo nani tabonomo gemo, ebe kalakala egelate la:tamo
demaigamene, ebe tetelo la: la:imano modoboa: tanaloma: na walo
a:ka:toweonama:ema. Ebe tetene wagilimite la: naimano mailamo kebe
iyaiya tanaloma: Nabiwi Godoko da:toweoma:wenakoma, ebete a:ka:tuwa:
ebe tanalo la:tamo bikalamenakoma:ta.
24 Dopamo tetelo la:le naimano mailamo ebe ka:toweoma:wenakia:,
wiyasiya me tetelo nale la: analemata, modobola la: ebe
na:toweomenakiyala:, ebene la: ebegodone wade tanalo delawa:wenakoma
ebe gabodo la:imano kalakala tanalote kawonomamo bitananakomene.”

Ya:sukono Elawote Me Opono Elawo Anakapumi Tanalo

25 Ebene Ya:sute tabo idi na:kegeni, “Nale iyatulame oiamo me iyaiya
tanalo la:tamo awokalilaemo, wiyasiya tete ka:pemene nale la: oiamo
walo a:kiyatulametama, ebe tetelo na naimano Nabiwino tanalo la:tamo
awokalanomo ka:kiyawaomamo.
26 Ebe egelalo nale Nabiwitamo la:imano modoboa: tanaloma: walo
a:ka:towetoweamo, wiyasiya la: a:ka:tuwa: naimano mailamo ebe
ba:toweomenakomata.
27 Numa:la:, Nabiwite la: nilakapolo nemalagidilolenata. Ebete ma kunu
wagelena mabu la:le na nilakapolo eba malagidilonenalo, nale ebegodone
da:piyamo ebe tanalo la: nanitabokobi na:midinamata.
28 Iyo, nanitabola, na Nabiwigodone me opamo piyamo, wiyasiya me ebe
tetela, nale me opo atepate Nabiwitamo walo ka:ka:tomamo.”

29 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negelaniya, “Kalakala ka-
wonomola, a me tabo modobolo laema: mabu a:ma: atamo iyatulame oiamo
ka:kiyawawena:, awokala kiyawaonata.
30 Iyo, ka:lo idokolo a iyatawaoma: a:ma: tanalo bilibilinomo iy-
atawanomolata, ebema: lumagi idite tanalo idima: a:ma: alateda:no a:ma:
ebeno tepo magumuno woki iyalo kiyatawama:ta. A me tanalone
nanitabokobi na:midinama:, a:ma: Godogodone piyata!”
31 Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyanalo negeni, “Ka:lo idokolo la: na
nanitabolo nanitabokobi na:ka:midina:wenama?
32 Tete ka:pemene, iyo, ebe na:pe, la: nagodone la:imano iyaiya motamo
alautiawete, ebene na a:ka:tuwa: ka:lutamo. Ebe tetelo nago dokolina ebe
Nabiwi ebe kapiyate na akatepanemene, ebete nago ka:lutamene.
33 “Ebema: numa:la:, nale me iyaiya tanalo la:tamo a:kiyawaomo, mabu
na ubila la:le nagodolo eba ilukulinalo naimano milote la:godolo ki-
tanama:. Nanitabola, me opolo la: kawokawo temeteme biyatawaonako-
mata, wiyasiya nekalakalala:! La: akotoletoleala: mabu naimano elawote
me opono elawo iyalo anakapumi.”

17

Ya:sute Ebe A:ka:tuwa: Ebeno Tanaloma: Godotamo Towetowe Tabo Degeni

1 Ya:sute me tabo kiyawao dolopoligoni, ebe tetelo ebete Godokono Unu
Duliyomolamo eba melenalo towetowe tabo ma kunu geni,

“Nabiwi, tete a:pe. Modobola a:ma:le na a:imano gudu eba walogonelo
naimano wade tanalo nawokalima:, ebema: na atumu a:ma: eba walogolo
a:imano wade tanalo kawokalimamo.
2 Nanitabola, iyalo tetelo a:ma:le kawo elawo a:imano Gudutamo
ikamiyata, ebema: me opolo epo bilibilinomate ebetamo nanitabolo
ka:tudila:oma:na:, ega:walo a:ma:le ibi magumulo kebe epo ebetamo
kikama:wiyala, ibinomate uwomua: igilo ebegodone kelaema:na:.
3 Ebe uwomua: igilono tanalo ma kunula. Epate a:ma: nani Godo
kapiyama: miditate a:imano tanalo ebo kiyatawaoma:na:, ega:walo atu
tetelo iba:te na Ya:su Kelisokono tanalo ka:kiyatawaoma:na:, na ebe a:ma:le
dapalibona:wiyala ebe dawala.
4 Ebema: nale me opamo pea:no a:ma:le iyalo natamo kebe iyaiya
woko kikanamona:wiyala, nale ebe woko bilibilinomo opoliyalimo, iyo,
me gabodo nale a:ma: eba walogolo a:imano wade amama tanalo epatamo
awokalimo.
5 O Nabiwi, me opo osiyodiloa: tetelo nale a:ma:go eba okolinalo
agodolo ditanami, modobola a:ma:le ebe elawo alamo na eba pukuinamelo
a:imano ololo apulo na nowalogoniye.”

Ya:sute Ebeno Waloma:tapino Tanaloma: Godotamo Towetowe Tabo Degeni

6 Ebene Ya:sute ebeno towetowe tabo moga:melo walo na:kegeni,

“Nabiwi, me opolo a:ma:le natamo dikanama:wia iba:te a:imanoma:
eda:iya, ebema: nale a:imano tanalo iba:tamo dawokalimo, iba:te a:imano
tabamo a:tudila:iya.

7 Ebema: ka:lo ibi iyatawala, a:ma:le iyalo natamo kebe wade-
wade tanalo kikanamona:wiyala ebe tanalo bilibilinomate a:ma:godone
pelamiya.
8 Iyo, a:ma:le natamo dikanamona:wiyala ebe tabono iyaiya tanalo nale
iba:tamo ikalamolimo, ebene iba:te nanitabolo uwatete ebo iyatawaiya
nale a:ma:godone da:piyamo ebe tanalo, ega:walo a:ma:le na dapali-
bona:wiyala iba:te ebe tanalo nanitabokobi na:midina.
9 Ebema: na ibi towetowe tabamo a:ma:tamo na:powadipalatelenamo.
Nale a:ma: me opo epo epetapino tanaloma: ka:petoweometana:, wiyasiya
a:ma:le me tetelo natamo kebe kapiyakapiya epo kikanamona:wia ibi
kapiyano tanaloma: toweomenamata mabu ibi a:imanola.
10 Iyo, naimano tanalo bilibilinomo a:imanola ega:walo a:imano tanalo
bilibilinomo naimanola, ebema: me waloma:tapido a:ma:le na me opolo
owalogoniata.
11-12 "O naimano Wade-talena Nabiwi, tete tatalila na me opo katepamo,
wiyasiya me opo ebe naimano waloma:tapino ilukuli baila. Ebema: a
netewapiate kapiya wokilo keba kunu kokolionama:, iba:te eba kunu
gelebadiago kapimiya kilukulinama: modobola a:ma: a:imano elawo
mailamo ibi wadenomamo nulameniye. Ebe elawo mailo a:ma:le
natamo iyalo ikanamiyata, ega:walo nale dopamo iba:go eba okoli-
nalo ebe mailamo ibi wadenomamo buiyalatelenaimo. Nanitabola, ibi
naimano buiyalatele magumulo kapiya idite kalatidia:, wiyasiya a:imano
Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma: kapiya dubunomote kubakobi
ebema: olowi, a:ma:le Ela Opamo dopamo potele toma: degeawiyala, me
ebe dubula.
13 "Tete tatalila nale a:ma:tamo ka:pemamo, iyo, nale me iyaiya towe-
towe tabo me opolo ebema: kiyawaonamo, mabu na ubila naimano kawo
kalakalate naimano waloma:tapino tepo magumulo netabokaomene.
14 Nanitabola, nale a:imano wade tabo iba:tamo dikalaimo, ebe
mabuma: me opo epate iba:tamo na:dowaona. Dopamo tetelo iba:te me opo
epago kapiyama: eda:onamiya, wiyasiya iba:te oli igilo delawiya iba:te iya
epoma: ebo eda:iya, ebema: ka:lo na keba kunu kokolinamo ibi eba kunula,
ibi ega:walo na, a me opo epoma: nanitabolo keda:ona:.
15 "O Nabiwi, a:ma:le ibi me opone gito wagailima: ka:toweometana:,
wiyasiya nale a:ma: na:toweomenamata, iba:te me opolo eba ilukulinalo
a:ma:le ibi wadenomamo ka:buiyalatela:wenama: Saitanate ibi kubail-
amekapoma:.
16 Nanitabola, na me opo lumagia:, ega:walo ibi atumu me opo epoma:
keda:ona:.
17 Na iyatawala a:imano iyaiya tabono tanalo nanitabonomola, ebema:
modobola ebe nani tabamo a:ma:le ibi talenanomoma: na:midiliye iba:te
a:imano woko kosiyodilonama:.
18 Ebene a:ma:le na me opamo keba kunu kapalibona:wiyala, nale ibi
atumu eba kunu me opo kawonomamo kakanalibolemamo.
19 Iyo, nanitabola, ibi mabuma: na a:ka:tuwa: na talenama: midite
naimano ape niyatinamo a:imano woko kapiya kosiyodilonama:, mabu eba
kunu iba:te atumu a:imano talena wokopima: ka:keda:oma:na:."

Ya:sute Nanitabokobi Midipi Epetapi Bilibilinomono Tanaloma: Godotamo Towetowe Tabo Degeni

20 Ebene Ya:sute ebeno towetowe tabo moga:menalo walo na:kegeni,

"Nabiwi, nale a:ma: me waloma:tapi kapiyama: ka:toweometana:. Iba:te a:imano tabo iyaiya epatamo eba na:kiyawaolo, piyate ebe tabo olowite nanitabokobi da:midima:na:, nale ibi mabuma: atumu ka:petoweomenamata.

21 O Nabiwi, a:ma:le na magumulo keba kunu kokoliawena ega:walo nale a:ma:godolo keba kunu kokolinamo, modobola ibi bilibilinomate eba kunu kapiyama: eba eda:onalo agodolo nilukulinama:na:. Ebene me opo epate ebe tanalo duima:na:, iba:te nanitabokobi ka:midima:na: a:ma:le na dapalibona:wiyala ebe tanalo.

22 Nanitabola, a:ma:le na walogonelo kebe elawo alo iyalo kikanama:wiyala, ebe alo nale iba:tamo ikalaimo, ebema: iba:te epo kapiyanomoma: neda:oma:na:, ale kapiyanomoma: keba kunu keda:nama: eba kunu.

23 Nale iba:godolo bokolinamo ega:walo a:ma:le nagodolo bokolinata, ebema: modobola ibi bilibilinomate me gabodo epo kapiyanomoma: neda:onama:na:. Ebene me opo epate ibino kapiyama: eda: tanalo duima:na:, iba:te me tanalo netewa ebo kiyatawaoma:na:, a:ma:le na dapalibona:wiyala ebe tanalo, ega:walo a:ma:le na nilakapolo keba kunu kemalagidilona:wena ibi atumu kawonomamo eba kunu ba:kemalagidilolenama:ta.

24 "O Nabiwi, a:ma:le iyalo tetelo natamo kebe iyaiya epo bilibilinomo kikanama:wiyala, na ubila iba:te nale dokolinamo ebe duliyomololo nago kapimiya bilukulinama:na:, ebene a:ma:le na walogonelo kebe elawo alo dopamo kikanama:wiyala, iba:te ebe alo ebolo ka:nuima:na:. Nanitabola, me opo osiyodiloa:no a:ma:le na dopamo nilakapolo nemalagidilonenamiyata, ebe mabuma: a:ma:le na walogonelo a:imano elawo alo natamo ikanamiyata.

25 "O Tuputupu Nabiwi, me opo epate a:imano tanalo kiyatawaona:, wiyasiya nale a:imano tanalo iyatawala, ega:walo naimano waloma:tapi atumu iyatawala a:ma:le na dapalibona:wiyala ebe tanalo.

26 Iyo, nale a:imano tanalo me dopo waloma:tapiatamo awokalimo ega:walo ebe atu tanalo uwomua: tetelo walo bakawokaliminakomo, mabu me gabodo a:ma:le na nilakapolo demalagidilona:wena ebe tanalote ibi bilibilinomo magumulo nitanamene ega:walo nale iba:godolo bokolinamo.

"O Nabiwi, naimano waloma:tapi bilibilinomono tanaloma: me naimano towetowe tabo uwomula. Taula."

18

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya
Ma:t 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53

1 Ebene Ya:sukono towetowe tabo Godotamo kiyawao dolopoligoni, ebete ebe waloma:tapiago tonate Kidolono gowo na:iwanate olibi kewakewa pali idi magumamo gito nopegani.

2 Ya:suko anakapumipino kotamo iyatidawa Yudasiko, ebete ebe opo iyatawala, mabu dopamo Ya:sute tete bilibilinomo epetapilo ebeno waloma:tapiago ebamo da:tolamenakiya ebo naladabutinakiya.

3 Ebema: ebe idokolo Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Pa:lisi tanebapi, iba:te Godokono Moto atila:pi ega:walo gowelaopi dubu epetapi naliboleniya. Ebene ebe dubate ibino gowelaono inamabu ega:walo wuiki alo uwatenate, Yudasite ibi ebo magataleni Ya:sute dopamo da:toni ebe baiamo.

4 Ebe tetelo Godokono ubi tanalodo kebe tanalate Ya:sutamo da:pemaimioma:na:, ebe tanalo bilibilinomate pelamea:no Ya:sute dopamo

eba iyatawanalo, ebete ebe gowelaopi dubatamo awokala pemaiganate ibi
napanaleni, “La: poko kowadiawenama?”
5 Yudasite ebe dubago eba utinalo iba:te nowaminiya, “A Ya:suko Nasalete
duliyomolodawa wadinama:.”
Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Na ebe ebetela,”
6 wiyasiya iba:te ebeno ‘na ebe ebetela’ tabo dolowiniya, ebe tetelo ibi
bilibilinomate walogabo apuamo eba ila:nalo opamo gito gudiniya.
7 Ebene Ya:sute ibi walo nakalateda:leni, “La: poko kowadiawenama?”
Iba:te nowaminiya, “A Ya:suko Nasalete duliyomolodawa wadinama:.”
8 Ya:sute iba:tamo walo wiya tabo na:kegeni, “Nale la: analemata, na ebe
ebetela. La:le na nanitabolo dowadina:wenama modobola na nelawena:la:,
wiyasiya na waloma:enepi na:miyapala: iba:te ibino iyaiya tanalamo gito
ka:tolaema:.”
9 Ebete me tabo negeni, ebete dopamo atu idoko tetelo Godotamo degeni
ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu dopamo ebete towetowe tabo ma
kunu geni, “Nabiwi, a:ma:le natamo dikanama:wia ebe epo bilibilinomo
magumulo nale kapiya idi katutia:.”
10 Ebe tetelo Saimono Pitate ebeno gowelaono gili magoba:nate dubu
idino galo apu gito mapitamidameni, ebe dubuno mailo Malakasitela, ebe
Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono moto woko-
dawa idila.
11 Ebene Ya:sute Pitatamo negeni, “Eiye, a:imano gili walo batamo
na:kemapeda:! Naimano Nabiwite natamo dikanami ebe temeteme kalili
na nanitabonomolo ka:nimamo, ebema: mabu keleka: a:ma:le na odiy-
obonema: dowagela:wena?”

Iba:te Ya:suko A:nasitamo Demagataniya

12 Ebene piyate pali opamo da:pelameniya, ebe gowelaopi dubu ega:walo
ibino watodawa ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi, iba:te Ya:suko
lawenate ala:mo matuomeonate
13 A:nasitamo dopamo magataniya. A:nasiko ebe Kayapasikono lapinola,
ega:walo Kayapasite ebe ulamalo Godotamo kalimagono ikameopino Unu
Watodawanomoma: eda:nami.
14 Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa me dubu Kaya-
pasiko ebete dopamo Ya:sukono tanaloma: Yu epono Ka:nisolo dubu
ma kunu analiya, “Modobola epo bilibilinomono taneba magumulo
kapiyadawanomote na:emene epetapi mabuma:.”

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni
Ma:t 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57

15 Tete da:peso da:petoni, Saimono Pitate Ya:sukono waloma:tadawa
ida:go Kayapasikono motamo ebo toni, gowelaopiate Ya:suko dopamo
demagataniya ebe atu motamo. Ebe tetelo waloma:tadawa idite Ya:suko
kuminama: motono kala magumamo gito nopegani mabu Kayapasite ebeno
tanalo iyatawala,
16 wiyasiya Pitate nopega:no kalano gigiyu niyakabolo utini. Ebene
dopamo da:nopegani ebe waloma:tadawate kalano gigiyu teta:mo walo
ka:penate gigiyu umidawa buwele dapanani, ebete gigiyu Pitatamo ebo
a:iyamidani ebete kala magumamo atumu ka:popeganama:.
17 Ebe tetelo ebe buwelete Pitako nanani, “A, nanitabola:ka:, a:ma: ebe
Ya:sukono waloma:tadawa idilata!”
Pitate wiyasiya negeni, “Ao, na ebetea:!”

18 Ebene wokopi epetapi ega:walo moto atila:pi dubu iba:te ela madonate,
ibino ape kenaenailamenama: ela niyakabolo lamota:oniya mabu ibi gibate
ulameni. Ebe tetelo Pitate atumu iba:go ela niyakabolo utini.

A:nasite Ya:sukono Iyatulame Tanaloma: Ebe Dalateda:ni
Ma:t 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71

19 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote
Ya:suko waloma:tapino tanaloma: ega:walo ebeno iyatulame tanaloma: ebe
nalateda:ni.
20 Ya:sute wiyasiya ebetamo negeni, “Aimano Yu epo bilibilinomate
kebolo daladabutinakiya nale iba:tamo tabo awokala kiyawaonakimo,
ega:walo tete epetapi bilibilinomolo nale aimano balidi ibilamole iyaiya
motolo ega:walo Godoko Amamateno Iya Motolo a:kiyatulamenakimo. Iyo,
nanitabola, na tabo idi diya gabodo ka:kiyawaonakia:.
21 Ebema: mabu keleka: naimano tabo kiyawao tanaloma: a:ma:le na
dalateda:na:wita? Piyate naimano tabo dolowionakiya, modobola a:ma: ibi
nalateda:la:. Ibi iyatawala nale kebe tabo ka:kiyawaonakimo.”
22 Ya:sute me tabo genate, ebe niyakabolo dutini ebe moto atila:dawate
ebe tatakolo eba anagaliminalo nanani, “A:ma: aimano Unu Wato-
dawanomotamo mako wato kodakoda tabo beda:ma: kegeawa:?”
23 Ya:sute ebetamo nowamini, “Na beda: kuba tabo kegemo? Modobola
a:ma: ebe kuba nawokalima: olowiopiatamo. Nale kuba idi osiyodiloa:no
nani tabonomo degemo, wiyasiya a:ma:le na beda:ma: kanaginama:wa:?”
24 Ebene A:nasite Ya:suko ala:mo matuomeo palamiolemea:no eba kunu
Unu Watodawanomo idi Kayapasitamo gito naliboni, ebe dubu A:nasikono
lapinola, ibi netewapiate ebe atu motolo okolionamiya.

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Walo Da:kegeni
Ma:t 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62

25 Ebe tetelo Saimono Pitate elalo utinate ebeno ape eba enaenaimi-
nalo, epetapiate ebe nalateda:niya, “A, a:ma: ebe Ya:suko waloma:tadawa
idila:ka:?”
Pitate nowamini, “Ao, na ebetea:!”
26 Ebene Pitate ebe idokolo galo apu demapitamidameni ebe dubuno
namutudawa idite, ebe Unu Watodawanomono moto wokodawa idila,
ebete wiyasiya Pitako walo nakalateda:ni, “Ka:lo idokolo a:ma:le Ya:suago
pali opolo nale la: kapimiya ulaemata, a, nanitabola:ka:?”
27 Wiyasiya Pitate walo Ya:suko iyatawa:noma: eba kegenalo kakabate
ebe tetenomolo geoni.

Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paeletetamo Demagatiya*
Ma:t 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5

28 Ebene duiyanomolo Yu watowatopiate Kayapasikono moto atepate
Ya:suko Loma gabamanino tabo anagiyamida kawo motamo ebo maga-
tiya. Wiyasiya iba:te ebe moto guamo ka:nodoloiya:, mabu iba:te ibino
talena idi kawonomamo malagidiliya, ebe talena ma kunu itana, iba:te

* **18:27:** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

Yua: lumagino moto guamo a:ka:nopila:oma:na: ibino tepo magumu daleyama: eda:olamekapoma:. Ibi iyatawala iba:te ebe pukala gito dadikamidalema:na:, iba:te Aduga:la Soliyomu† bae a:kenaoma:na:.

29 Ebema: kapela Kawo Elawodubu Paeletete iba:tamo pemaigate na:pegiya, “La:le me dubu beda: mabuma: kemagaeaema? Ebete beda: kuba kosiyodilile?”

30 Iba:te ebetamo nowamiya, “Ebete kuba osiyodiloa:notaleka: ale ebe a:ma:tamo a:kemagaena:!”

31 Paeletete iba:tamo negiya, “La:le ebe magatawete la:imano totomu iyatawa tanalamo ebeno tanalo nanagiyamidama:wete, la:le a:ka:tuwa: ebetamo kuba wiya ebo na:nikamiyala:.”

Yu watowatopiate wiyasiya negeliya, “Ao, agodolo lumagi anakapuima: elawo kitana:, a:ma:tamo ebe mabuma: magaema:.”

32 Me tanalote ma kunu pemaigiya, Ya:sute dopamo degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebete iyalo awokalimiya ebete kewa olotolowalo keba kunu na:ka:emene.

33 Ebe tetelo Paeletete ebeno Loma gabamanino kawo motamo nopegate Ya:suko ebetamo peka:mite ebe ebo alatediya, “A:ma: Yu epono Kawo Elawodubula:ka:?”

34 Ya:sute ebetamo nowamiya, “A:ma: a:ka:tuwa: a:imano wokilo kanana:wa:, o epetapino woki tabo ebe kanana:wita?”

35 Paeletete wiyasiya negiya, “A:ma:le na Yu lumagi idima: ka:midina:wita? A:imano eponomo ega:walo ibino ununomo watowatopiate a:ma: natamo magaeta. Ebema: a:ma:le dosiyodilawia, ebe kuba nawokalima:!”

36 Ya:sute negiya, “Naimano Kawo Elawodubu tanalo me opono tanaloa:. Naimano Kawo Elawodubu tanalo me opono tanaloma: neda:taleka:, naimano waloma:tapiate gito ba:gowelana: ebema: Yu watowatopiate na anakapunaema: a:kelawenena:, wiyasiya naimano Kawo Elawodubuno elawote opo idine piya.”

37 Ebema: Paeletete ebe nalatediya, “A:ma: Kawo Elawodubuma: eda:ma: nanitabolo kegeawita?”

Ya:sute nowamiya, “A:ma:le ebe ebe geata. Na me opamo ebema: pawokaliyamo, ega:walo na ebema: piyamo Godokono nani tabo kapawokalima:. Piyate ebeno nanitabo tanalo olowima: ubi diyatinaka, ebe epo bilibilinomate natamo pelamenaka.”

38 Ebema: Paeletete ebe a:ka:tuwa: ebetamo negiya, “Nanitabo tanalo beda:la:ka:?” Ebete me tabo gete moto gune pemaigate Yu epatamo walo na:ka:pegiya, “Na me dubuno kuba idi kumita: ebe a:eamo aliboma:.

39 Wiyasiya ulama bilibilinomolo la:imano Aduga:la Soliyomu tetelo nale la:imano ubi tanalamo tuduwatalo lumagi idi idoko motone ebeno kuba wiyane gito palibonakomo. Ebema: la: ubila:ka: nale la: Yu epono Kawo Elawodubu gito paliboma:?”

---

† **18:28:** Me Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

40 Iba:te ebe tabo dolowiya gelatepaolo negeliya, “Ao, a ubia:nola me dubu! A Balabasiko ubila!” Iba:te deka:miya ebe dubu pilo tanalo eba osiyodilolenalo epo epetapi ebo anakapulamiya.

19

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya
Ma:t 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25

1 Ebene Paeletete walo ka:tote ebeno gowelaopi dubu nananaliya iba:te Ya:suko pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:midaoma:.

2 Ebe tanalote dolopoligiya gowelaopiate moeagono ale nelawete anagogobeyamidaolo a:dete Ya:sukono watamo gito pulimiya. Ega:walo iba:te ebe kalakalatelo wiya kawonomo kalimakalima kaliku ka:pulimite

3 ibino taneba magumulo epetapi bilibilinomate iyaiya pelamoliya ebe tatakolo eba panagalimiolo na:pegeliya, “Eiye! Yu epono Kawo Elawodubu, a:ma: niyata!”

4 Ebene Paeletete epatamo walo ka:pemaigate nakapanaliya, “Iyaiya, na Ya:suko la:tamo walo na:kemagaemo. Na ubila la: niyatawala:, na ebegodolo kuba idi kumita: nale ebe a:eamo kaliboma:.”

5 Ebene Ya:sute moeagono inamabu ebeno watolo eba itanalo kalimakalima kalikago moto gune da:pemaigiya Paeletete epatamo negiya, “Numa:la:, me ebe dubula!”

6 Ebema: Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Godoko Amamateno Iya Moto atila:pi dubu, iba:te Ya:suko umite kawiya gelatepaolo negeliya, “Kewa olotolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilamolema:!”

Wiyasiya Paeletete negiya, “Ao, nale a:kosiyodilomo. La: a:ka:tuwa: la:imano ubilo ebe kewamo na:na:tupuguima:la:, mabu na ebegodolo kuba idi kumita:.”

7 Ebene Yu watowatopiate negeliya, “Ebete aimano pukala adikanali mabu ebete a:ka:tuwa: negi ebe Godokono Gudula, ebema: modobola ebete na:emene.”

8 Paeletete ebe tanalo dolowiya ebeno tole tanalote kawonomoma: eba eda:lo,

9 Loma gabamanino kawo moto guamo ka:nopegate Ya:suko ebo nalatediya, “A:ma: kebe opo dawala:ka:?”

Ebe tetelo Ya:sute tabo idi kowamiya:.

10 Ebema: Paeletete Ya:sutamo negiya, “A:ma: wiya tabo gema: ubia:noma: keda:wita? A:ma: me tanalo wadenomamo nemalagidila, nagodolo elawo bitana a:ma: gito aliboma:, ega:walo na modobola kewa olotolowamo a:ma: tupuguima:.”

11 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Kebe elawo a:ma:godolo ditana, ebe elawo a:ma:tamo Godote ikamiata. Ebema: nanitabola, a:ma: a:imano kuba wiya kelaema:ta, wiyasiya piyate na a:imano kotamo diyatina:ka, Godote iba:tamo kuba wiya kawonomamo kikalaemene.”

12 Paeletete ebe tabo dolowiya ebete gabo ebo wadiya Ya:suko gito aliboma:, wiyasiya Yu watowatopiate gelatepaolo negeliya, “A:ma:le Kawo Elawodubunomo Sisakono* namutudawama: deda:wena, a:ma: me dubu

* **19:12:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya elawonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opo bilibilinomamo alibolenaki, ebema: ebe epo bilibilinomate ebe Kawo Elawodubuma: eba ka:minalo ebe kapiyatamo tudila:onamiya.

gito akalibaemene mabu ebete negi, ‘Na Kawo Elawodubula!’ Ebe tabo
kiyawao magumulo ebete Sisatamo goweladawama: eda:na!”
13 Paeletete ibino tabo gela olowite tabo anagiyamida baiamo ebo
nokoliya, ebene ebeno gowelaopiate Ya:suko moto gune epono ololo
apuamo ebo powautiya. Ebe tabo anagiyamida baino mailo ebe Nokola
Unulo Utitata Baila, Yu epono tabamo Gaba:tama: ka:minaka.
14 Ebe egela ebe Aduga:la Soliyomuno inamabu osiyodilole tetela, mabu
dumutu ebe Soliyomuno kawo egelala. Ebene egelate tula:mo utia:no
ebe tetelo Paeletete Yu epatamo negiya, “Me dubu ebe la:imano Kawo
Elawodubula!”
15 Wiyasiya iba:te gelatepaolo negeliya, “Ebe a:eamo naliba! Kewa
olotolowamo na:na:tupuguima:!”
Ebene Paeletete iba:tamo negiya, “La:imano ubilo nanitabolo
kegelawitama, nale la:imano Kawo Elawodubu kewa olotolowamo
ka:tupuguima:?”
Ebene Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopiate
nowaimiya, “Aimano Kawo Elawodubu ebe Sisako kapiyala, idi puliyala!”
16 Ebe tetelo Paeletete Ya:suko iba:tamo gito ikalamiya iba:te ebe kewa
olotolowamo ka:tupuguima:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya
Ma:t 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43

Ebene gowelaopiate Ya:suko gito lawiya.
17 Ebete ebeno kewa olotolowa agute iba:te ebe a:e baiamo ebo magatiya,
ebe damelano mailo ebe Wato Goala, Yu epono tabamo Gologotama:
ka:minaka.
18 Ebene iba:te Ya:suko kewamo na:tupuguimite ikoko ebo nanagilam-
olemiya, ega:walo iba:te dubu netewa iyaiya kewamo ka:tupuguilamete,
Ya:sute ibino tetelo kewa olotolowalo ebo tupuguimitani.
19 Ebe tetelo Paeletete pepa ida:mo tabo ma kunu akuloliya, “Me Nasalete
duliyomolo dubu Ya:suko ebe Yu epono Kawo Elawodubula,” ebene gow-
elaopiate ebe pepa lawete Ya:sukono kewa olotolowa unu apuamo ebo
nowatiamidiya.
20 Ebe tabote me netewa-kapiya iyaiya tabamo pola:ni, Yu epono tabamo,
ega:walo Loma epono tabamo, ega:walo Guliki epono tabamo, ebema: Yu
epo epetapi bilibilinomate ebe tabo eka:la:mioliya mabu Ya:sukono a:e bai
ibino Yelusalema kawo duliyomolo niyakabolo itani.
21 Ebene Yu epono ununomo watowatopiate ebe tabo umite ubia:noma:
eda:olo, epetapiate Paeletetamo tolamete ebe nanalatediya, “A:ma: tabo ma
kunu beda:ma: kakulola:wa:, me dubu ebe aimano Kawo Elawodubula? A
ubila a:ma: wiyasiya ma kunu nakulola:, ‘Me dubu a:ka:tuwa: negi ebe Yu
epono Kawo Elawodubula!’ ”
22 Wiyasiya Paeletete iba:tamo negiya, “Ao, nale kebe tabo kakulolemo,
na ebe tabo iyakobi a:ka:midilimo.”
23 Ebe tetelo gowelaopiate Ya:suko ikoko anagilamoleme dolopoligiya,
iba:te ebeno kaliku uwatemete netewa-netewa tanalo osiyodilolete iba:te
ebo alabaiya. Wiyasiya wade kaliku idi kapiya moga:lamole tete puliyala,
ebema: iba:te ebe kaliku anagiyamidalema: ubia:noma: eba eda:olo,
24 ibino taneba magumulo negeliya, “Me kaliku wadenonomola,
akanagiyamidalema:. Wiyasiya modobola a me nokola egege uwatete
kiyalekeiye, a magumulo potele delaemene a ebe tanalo kiyatawaoma-
lema:.”

Ebema: gowelaopiate eba kunu osiyodiliya. Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, me tanalote gowelaopido pemaigiya Godokono Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu iyalo tetelo ebete Ya:sukono tanaloma: degiya ebe tabote ma kunu itana,

"Iba:te naimano kaliku
ibino taneba magumulo alabaiya,
ega:walo nokola egege iyalekeiya
naimano pulino ga:ga: inamabu
kelawenaema:."

25 Ebe tetelo Ya:sukono kewa olotolowa niyakabolo me kamiyala:te lamota:oniya, Ya:sukono menoko, ebeno menokono naniko, Kolopasikono kamiyale Ma:liko, ega:walo Magadala duliyomolodawa Ma:li idi.
26 Ebene Ya:sukono waloma:tadawa dubu idite ebolo nutiti, ebe Ya:sute kawonomamo demalagidilonami ebe dubula. Ebema: Ya:sute ebe ega:walo ebeno menoko lamota:onalo dulamiya, ebete ebeno menokotamo negiya, "Maea, me dubu ebe a:imano gudula."
27 Ebene ebete ebe waloma:tadawatamo negiya, "Me kamiyale ebe a:imano menokola." Ebema: ebe egelalo ebe waloma:tadawate Ya:sukono menoko lawete ebeno motamo gito magatiya ebe wadenomamo ka:nowalubinama:.

Ya:sute Da:eni
Ma:t 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49

28 Ebene adimo tete da:peni, Godote dopamo Ya:sukono tanaloma: kebe tanalo bilibilinomo ebeno Bukamo dakuloliya, Ya:sute ebo iyatawani ebe iyaiya tanalo ebe olopoligoa. Ebema: Godokono Buka apuno tabo idite nanitaboma: keda:ma: Ya:sute ma kunu geni, "Obo kapete unamena."
29-30 Ebe tetelo kawo kalili idi kaka da:imi obo tabokanomo ebolo nitani, ebene gowelaodawa idite ebe obamo umago aduba:midanate Ya:sute ka:ninama: ebeno tabamo eba adipatenalo, ebete datuimini ebo geni, "Taula, nale tanalo bilibilinomo opoliyalemo!" Ebe tetelo ebete ebeno wato opamo da:tuduta:midani a:enomo ebo a:eni.

Gowelaodawa Dubu Idite Ya:suko Kiliba:mo Balalo Dawamidani

31 Ebe egela ebe Aduga:la Soliyomuno inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe Yu epono wokoa: talena egelala ega:walo ibino Soliyomuno kawo egelala, ebema: iba:te ebe egela iyanomoma: eba gelanalo, ibi ubia:nola a:elao apa:te ebe egelalo kewa olotolowalo pola:nama:. Ebema: ibi epetapiate Paeleteko nananiya, ebete gowelaopi analenate kewa olotolowamo da:tupuguilamiya ebe dubuno agowa gito kowakalamililamenama:. Gowelaopiate eba kunu dowagelema:na:, ebe dubate samamo a:elaote, ebene ibino a:elao ape epate kewa olotolowane piwolukote bobamo gito kanalomoma:na:.
32 Ebema: gowelaopiate tolamenate dopo dubuno agowa nowakalamiliminate dubu idi ebe atumu kanamitiniya, ebe dubu netewa Paeletete Ya:suago a:eamo kapimiya aliboliya.
33 Wiyasiya gowelaopiate Ya:sutamo da:nemaiminiya ebeno agowa ka:nowakalamiliminiya:, mabu iba:te ebe a:e numiniya.
34 Wiyasiya ebe tetelo kapiya gowelaodawa idite Ya:suko kiliba:mo balalo gito awamidani, ebene kalimate obago ebeno apene ebo peka:ka:liyaomeniya.

35 Na buka osiyodilodawate a:ma: ka:la:mioledawa anamata, nale me
tanalo naimano balida:mo nanitabolo uminiyamo, iyo, na iyatawala me
tabo nanitabola, ebema: modobola a:ma: nanitabokobi na:mida:.
36 Me tanalote pemaigani Godokono Buka apuno tabote nanitaboma:
keda:ma:, mabu iyalo tetelo ebete Ya:sukono tanaloma: degiya ebe tabote
ma kunu itana,

"Iba:te ebeno goa kapiya idi
akadikamidalema:na:."

37 Ega:walo Buka apuno tabo idite ma kunu gena,

"Epate kiliba:mo
kebe dawa kawamidiye,
iba:te ebe kuima:na:."

A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magumamo Diyatini
Ma:t 27.56-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56

38 Ebe tetelo dubu idite nokolinami ebeno mailo Yausepetela, ebe
A:limitiya duliyomolodawala ega:walo Ya:sukono waloma:tadawa idila,
wiyasiya ebete ebeno tanalo nowaminanami mabu ebete Yu watowatopi
tolelamenami. Ebene me dubute Paeletetamo tonate Ya:sukono ape lawe-
nama: ebe dananani, Paeletete ebetamo modoboma: geni, ebema: ebete
tonate Ya:sukono ape gito nelaweni.
39 Ebe tetelo dubu idi Nikadimasitela, ebete Yausepeko walubinama: ebo
peni, ebe dubu ebe idoko tetelo Ya:suago tabo ka:na:kiyawaonama: dopamo
da:toni ebe dubula. Ebete Ya:sukono apa:mo kalomonama: iyaiya wade-
wade nibo inamabu epetapi wadaeni, ebe inamabuno mibo kawodopola,
ebe 30 kilogalama keba kunula:ka: eba kunula.
40 Ebene ebe dubu netewate wadewade nibo inamabu Ya:sukono apa:mo
alomonate wadewade keyakeya kalikamo ebo auputiniya, mabu Yu epate
lumagino ape bobamo iyatima: eba kunu osiyodilonaka.
41 Gowelaopiate Ya:suko kebolo kanakapuminiye ebe opo niyakabolo pali
idi nitanami, ega:walo ebe pali magumulo nokola bobo atumu na:kitanami,
epate ebe bobo maboele nokola damela iyalo obobiya wiyasiya a:e lumagi
idi dopamo ebamo kiyatiya:.
42 Ebema: Yausepeko Nikadimasiko iba:te Ya:sukono ape ebamo gito
niyatiniya, mabu ebe nokola bobo Ya:sukono a:e bai tatalilo itani, ega:walo
ibi ma kunu malagidiloniya, ka:lo Palaide egelala, Yu epono talena egelano
inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe ibino wokoa: talena egelala.

20

Ya:sukono Waloma:tapiate Ebeno Ape Bobolo Da:nowadiya
Ma:t 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12

1 Ebene Sande duiyanomolo egelate eba waloutalo idokote dolopoliguti,
ebe tetelo Magadala duliyomolodawa Ma:lite Ya:sukono bobo uima: da:tiya,
ebete bobo demopiniya ebe kawo nokola balamo iyalo mupiamida eba
itanalo ebo numiya.
2 Ebene ebete walo ka:pa:puligate Saimono Pitako ega:walo
waloma:tadawa idi Ya:sute kawonomamo demalagidilonami, ebe dubu
netewa napanaliya, "Epate Ya:sukono ape bobo magumune pilolo elawa:,
a iyatawa: iba:te kebamo diyata:!"

3 Ebema: Pitako ega:walo waloma:tadawa idi iba:te bobo uima: ebo tiya.
4 Ibi netewapiate eba puila:natolo, waloma:tadawa idite samonomamo
puligate bobo baiamo dopamo gito nemaigiya.
5 Ebe tetelo ebete gigiyu niyakabolo nutite, bobo magumamo nopega:no
tuduwatalo da:nemeliya, Ya:sukono ape dauputiniya ebe wadewade
keyakeya kalikunomoiya nulamiya.
6 Ebene Pitate walogabone bobamo nemaigate bobo magumamo nope-
gate da:nemeliya ebe atu keyakeya kaliku ka:nulamiya,
7 ega:walo Ya:sukono wato dauputiminiya ebe kaliku idite mokopiamida
iyabailo eba itanalo ebete ebo numiya.
8 Ebe tetelo bobamo dopamo da:nemaigiya ebe waloma:tadawa idite
bobo magumamo atumu ka:nopegate Ya:sukono ape numia:no ebeno a:e
magumune maiga tanalo nanitabokobi ebo na:midiya.
9 Nanitabola, Godote ebeno Bukamo tabo dopamo akuloliya Ya:sute a:e
magumune walo ka:kemaigamene, wiyasiya me waloma:tapi netewate ebe
tanalono magumu nanisiwale kelawiya:.

Ya:sute Magadala Duliyomolodawa Ma:litamo Dapawokaliya
Ma:t 28.9-10; Mak 16.9-11

10 Ebene Ya:suko waloma:tapi dubu netewate motamo gito ka:tiya,
11 wiyasiya Ma:lite a:ka:tuwa: bobo bailo luti. Ebete bobono gigiyu
niyakabolo eba iitalo tuduwatalo bobo magumamo ebo na:meliti.
12 Ebe tetelo Godokono nopopi netewa keyakeya kaliku pupulite,
Ya:sukono apete dopamo ditani ebe bailo eba okoliutalo Ma:lite ebo
ulamiya, idi wato apulo, idi agowa apulo.
13 Iba:te ebe nalatediya, “Kamiyale, a:ma: beda:ma: kia:wita?”
Ebene ebete tabo eba wiyalo negiya, “Pilo epate naimano Kawodawano
ape kebamo date na iyatawa:.”
14 Ma:lite me tabo degiya ebete olobigate Ya:suko utitalo umiya, wiyasiya
ebete kiyatawiya: ebe potelela:ka:.
15 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “Kamiyale, a:ma: beda:ma: kia:wita,
ega:walo poko kowadiawita?”
Ma:lite ebe dubu pali namutudawamu malagidilolo negiya, “Dubu,
niyata, a:ma:le a:e lumagino ape opo ida:mo a:ka:niyata:wa:? Modobola na
nanana:, ebene nale ebeno ape ka:nelaemamo.”
16 Ebe tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “Ma:li!”
Ebene ebete Ya:sutamo olobigadigate Yu epono tabamo ebetamo negiya,
“Laboni!” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, me
tabono magumu ebe nitana “Iyatulamedawa.”
17 Ya:sute ebetamo negiya, “Na nani akolawenitala: mabu na naimano
Nabiwitamo odoloa:nola. Modobola a:ma: toawete naimano ekaki
nananala:, ‘Na Ya:sute gemo, naimano Nabiwi ebe la:imano Nabiwila,
iyo, naimano Godo ebe la:imano Godola. Tete tatalila na ebetamo walo
ka:ka:tomamo.’ ”
18 Ebene Magadala duliyomolodawa Ma:lite tote Ya:suko waloma:tapi ebe
atu tabo eba nanalelo iba:tamo na:negiya, “Na Kawodawa Ya:suko uimo,
ebete na anane me tabo la: kapanaletama:.”

Ya:sute Ebeno Waloma:tapi Epetapiatamo Dapawokalani
Ma:t 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49

19 Ebe atu Sande egela idoko tetelo Ya:suko waloma:tapiate kapiya
motolo eba pola:nalo moto gigiyu a:kodakodailameniya mabu iba:te Yu

watowatopi tolelameniya. Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo pawokalanate ibino tetenomolo putinate ibi napanaleni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.”
20 Ebete ebe tabo genate ebeno koto ega:walo balano bugomo iba:tamo ebo a:iyamidaoleni, ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe uminate ibino tepo magumulo kawo kalakala iyatawaoniya.

21 Ya:sute iba:tamo walo na:kegeni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanana. Nabiwi Godote na me opo epatamo keba kunu kapaliboniyale, me tetelo nale la: eba kunu kalibolemamota.”
22 Ebe tetelo ebete iba:tamo ela eba agolamidanalo negeni, “Godokono Uliyana nelawa:la:.
23 Ebene la:le lumagi iditamo ma kunu degelaema, ‘Godote a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta,’ Godote eba kunu kosiyodilomene, ega:walo tete idilo lumagi iditamo da:kegelaema, ‘Godote a:imano kuba egebolemetate a:ka:dodolomatilimitamene,’ ebe tanalote atumu eba kunu ka:kitanamene.”

Ya:sute Tomasitamo Dapawokalani

24 Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo Tomasiko ebe idila, epetapiate ebe Nedewale Guduma: ka:minakiya. Ya:sute waloma:tapi epetapiatamo dapawokalani me dubute ebe idokolo iba:go ka:lutiya:,
25 ebema: epetapiate ebe dananiya, “A Ya:suko uima:,” ebete ibino tabo ma kunu wamini, “Ao! Nale ebeno kotolo ikokono bugomo ulamea:no, ega:walo nale ebeno bugomo naimano kotamo ologilia:no, ega:walo nale ebeno balano bugomamo naimano koto augua:no nale ebe tanalo nanitabokobi a:ka:midimo.”
26 Ebene kapiya wuiki da:petiya, Ya:suko waloma:tapiate Tomasiago kapiya motamo paladabutinate moto gigiyu kodakodailamenate ebo pola:niya. Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo pawokalanate ibino tetenomolo putinate ibi napanaleni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.”
27 Ebene ebete Tomasiko nanani, “Naimano koto ulama:wete ikokono bugomo na:pologila:, ega:walo a:imano koto uwamidawete naimano balano bugomamo napauga. A:ma: woki netewama: akoeda:la:, na nanitabokobi na:midina:!”
28 Tomasite ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “A:ma: naimano Ka-wodawalata! A:ma: naimano Godolata!”
29 Ebene Ya:sute ebe nanani, “A:ma: na unama:wete nanitabokobi ebo midina:ta, wiyasiya piyate na unamea:no nanitabokobi da:midinima:na:, Godote iba:tamo kalakala kawonomamo bikalamenakomene!”

Yonekono Buka Osiyodilo Tanalono Mabu

30 Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo wadenomamo niy-atawa. Ya:sute ebeno waloma:tapino ololo apulo anoano tanalo epetapi bilibilinomo dosiyodilolenaki, wiyasiya ebe tanalo bilibilinomo epetapi nale me bukalo kawokalilamita:.
31 Wiyasiya kebe iyaiya tanalo nale dakulolemo, ebe tanalate na:pola:nama:na: a:ma:le Ya:sukono nanitabo tanalo kiyatawaema:. Ebe Kelisote, Godokono Gudula, ega:walo a:ma: ebe nanitabokobi da:mida:wenamene ebeno mailamo nanitabo igilo kelaema:ta.

21

Ya:sute Taibiliyasi Paka:lo Ebeno Sebeni Waloma:tapiatamo Danawokaliya*

1 Me tanalo olopoligote egela epetapi da:petoiya, Ya:sute Taibiliyasi
Paka:lo ebe a:ka:tuwa: ebeno sebeni waloma:tapiatamo ebeno tanalo walo
nakawokalimiya, ebene ebe tanalote ma kunu pemaigiya.
2 Saimono Pitako ega:walo Tomasiko, ebeno mailo idi Nedewale Gudula,
ega:walo Nata:niyoloko, ebe Ga:lili opono Ka:ina duliyomolodawala,
ega:walo Sebedikono gudi netewa, ega:walo Ya:suko waloma:tapi epetapi
netewa, miba:te kapimiya pola:niya.
3 Ebene eba adimonalo Saimono Pitate epetapiatamo negeni, "Na
namoma: tomo."
Ebe tetelo ibi bilibilinomate negelaniya, "Modobola a a:ma:go
ka:pelaemalema:," ebene iba:te tolamenate peamo gito noloniya, wiyasiya
ebe idokolo iba:te namo kuwatoleniya:, puliyanomola.
4 Ebene duiyalo egelate eba waloutalo, Ya:sute Ga:lili Paka: balalo utiti,
wiyasiya ebeno waloma:tapiate kemalagidiliya: ebe Ya:sutela.
5 Ya:sute ebeno tabo madodo adipatelo iba:tamo negiya, "Namutupiala:,
la: namo a:kuwatola:ema?"
Iba:te nowamiya, "Ao, puliyala."
6 Ebema: ebete ibi nanaliya, "La: pe tumudi apuamo kamau dauba:ema la:
namo kuwatolemamota." Ebene iba:te ma kunu dowageliya, iba:te kamau
adipatema: ka:modobiya: mabu kamauamo namo bilibilinomate taiya.
7 Ebe tetelo Ya:sute ebeno waloma:tapino taneba magumulo kawono-
mamo demalagidilonami ebe dubute Pitatamo negiya, "Me Kawodawa-
tela!" Ebene Pitate ebe tabo olowite, ebete woko osiyodiloma: kebe kaliku
ka:pekananiyale ebe lubudino kaliku lawete obamo pategate potamo gito
na:lumiya,
8 mabu waloma:tapino pete paka: bala tatalidopolo itani. Ebe tetelo
waloma:tapi epetapiate ibi a:ka:tuwa: namo bilibilinomagono kamau peago
anamiyatate potamo gito na:iliya,
9 ebene iba:te potamo eba nidiwiutalo ela ebo numiya, ebe elalo bae
ega:walo namo okaleo na:pola:ni.
10 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "La:le duwatola:ema ebe namo epetapi
mamo nowada:la:."
11 Ebe tetelo Pitate peamo walo ka:nolote namagono kamau damelamo
ebo anamiyamidiya, ebe kamauamo 153 kawokawo namate taiya wiyasiya
kamaute ketegaliya:.
12 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "La: pelama:wete bae na:penala:." Ibi
bilibilinomate iyatawaiya me dubu ebe ibino Kawodawala, ebema: ibi
magumulo idawate Ya:suko ma kunu kalatediya:, "A:ma: potelela:ka:?"
13 Ebe tetelo Ya:sute bae ega:walo namo uwatete iba:tamo gito ikalam-
oliya,
14 ebema: nanitabola, ebete a:e magumune demaigiya, me ebeno netewa-
kapiya tetela ebeno waloma:tapiatamo dapawokaliya.

Ya:sute Pitako Ebeno Wokodawama: Walo Da:keka:miya

15 Ebene ibino bae nao tanalote dolopoligiya, Ya:sute Saimono Pitako
nalatediya, "Saimono, Yonekono gudu, me waloma:tapiate na nilakapolo

* **21::** Taibiliyasi ebe Ga:lili Paka:no mailo idila.

demalagidilonena, wiyasiya a:imano nilakapo tanalote ibino nilakapo tanalo nanitabolo na:kodoilinale?”

Ebe tetelo Pitate tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa, a:ma: iyatawalata na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Naimano sipi-goeogoeo egege wadenomamo nulameniye.”

16 Ebene Ya:sute Pitako walo nakalatediya, “Saimono, Yonekono gudu, a:ma:le na nanitabolo nilakapolo na:kemalagidilona:wena?”

Ebene Pitate tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa, a:ma: iyatawalata na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Naimano sipi-goeogoeo wadenomamo nulameniye.”

17 Ebene Ya:sute netewa-kapiya tetelo Pitako walo nakalatediya, “Saimono, Yonekono gudu, a:ma:le degeawa: me tabo nanitabola:ka:? A:ma: naimano nani namutudawama: keda:wena?”

Ebe tetelo Ya:sute netewa-kapiya teta:mo Pitakono nilakapo tanaloma: ebe dalatediya, ebema: ebete woki bilibilima: eda:lo nowamiya, “Kawodawa, a:ma: tanalo bilibilinomo iyatawanomolata. Nanitabola, na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Modobola, a:ma: naimano sipi-goeogoeo wadenomamo nulameniye.

18 Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, a:ma: oli ape tetelo a:ma: a:ka:tuwa: a:imano apeno inamabu pupuliawete a:imano ubilo pata:namiyata, wiyasiya a:ma: kadele teta:mo da:nemaigaemene a:imano tanalote eba kunu a:kitanamene. Ebe tetelo a:imano ubite itana:no lumagi idite pete a:imano koto pa:tupuguilamelemetate da:pematuolamolemetamene, ebete a:ma: temeteme baiamo ebo kemagatama:ta.”

19 Pitate keba kunu da:emene ega:walo ebeno a:e tanalote Godoko keba kunu dowalogomene, ebe tanalo kawokalilaema: Ya:sute Pitatamo me tabo ebema: giya. Ebene ebete ebeno tabo moga:melo Pitatamo walo na:kegiya, “Modobola a:ma: na nowaloma:ena:.”

Pitate Waloma:tadawa Idino Tanaloma: Ya:suko Daniya

20 Ebe tetelo waloma:tadawa idi Ya:sute kawonomamo demalagidilonami ebete ibi netewapi eba waloma:talitalo, Pitate walogabo apuamo polobigate ebe ebo pumiya. Me waloma:tadawate dopamo Aduga:la Soliyomu bae nao tetelo Ya:suko niyakabamo nokoliatepanate ebetamo ma kunu geni, “Kawodawa, aimano taneba magumulo potele a:ma: anakapumipi na:kowalubilimene?”

21 Pitate ebe dubu umite Ya:suko naniya, “Kawodawa, me dubu epate keba kunu nakamitima:na:?”

22 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Na ubi diyatimo ebete naimano pe teta:mo okolinama:, me naimano tanalola, a:imano tanaloa:. Modobola a:ma: na waloma:ene tanalo kapiya nemalagidila.”

23 Walone tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapiate me tabo dolowiya iba:te ma kunu gela ebo wagilimiya, me waloma:tadawate a:ka:enamene, wiyasiya Ya:sute Pitatamo mako tabo kegiya:. Ebete negiya, “Na ubi diyatimo ebete naimano pe teta:mo okolinama:, me naimano tanalola.”

Yonete Bukamo Dakuloliya Ebe Uwomu Tabo

24 Na me waloma:tadawate me bukamo dakulolemo, me iyaiya tabono
tanalo magumulo nanitabo tanalo awokalimitamo, iyo, a nanitabokobi
midipi bilibilinomo iyatawala, me iyaiya tabo ebe nanitabonomola.
25 Ega:walo me tanalo idila. Ya:sute me opolo tanalo epetapi bilibili-
nomo dosiyodilolenaki, nale ebe tanalo me buka kapiyalo awokalilaema:
modoboa:. Naimano woki bitana, buka osiyodilolepiate Ya:sukono tanalo
bilibilinomo awokalilaema: dowagelema:na:, iba:te kebe buka bilibilinomo
dosiyodilolema:na:, epate ebe buka alomoma: me opo kawonomolo alomo
baite a:ka:modobomene.

Kalakala kawonomola, me naimano buka tabo uwomula.

YA:SUKONO ALIBOLEPI DUBUNO OSIYODILOLE TANALO

Me Bukano Osiyodilo Tanalono Mabu

1-2 Naimano wade lumagi Tiyopolasi, niyata. Me netewa tetema: eda: nale a:ma:tamo buka osiyodiloma:. Nanitabola, Ya:sute ebeno woko dowagilimiya ebe tetene pete ebete Unu Duliyomolamo dodoliya ebe teta:mo pemaiga, ebete kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenakile ega:walo epo keba kunu kiyatulamenakile ebe tanalo bilibilinomo nale naimano dopo bukalo awokalilamiyamo.

Ya:sute Wade-talena Uliyanate Pema: Nanitabolo Degiya

Nanitabola, Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo pelawea:no dopamo ebete ebeno alibolepi dubu Wade-talena Uliyanano elawamo totomulateliya, iyo, ebe dubu ebete ebeno alibolepima: iyalo eka:la:miya.

3 Ebene Ya:sukono kawokawo temeteme dolopoligomiya, ebe tetelo ebete 40 egela magumulo tete bilibilinomo epetapilo iba:tamo ebeno ololonomamo awokalanaki iba:te ebeno igilamo maiga tanalo umite ebe nanitabokobi ka:midima:, ega:walo ebe atu tetelo ebete Godokono Kawo Elawodawano tanaloma: ibi ebo iyatulamenaki.

4 Ebene tete idilo ebete iba:go eba okolilo ibi ma kunu totomulateliya, “La: Yelusalema kawo duliyomolone umuino akotolama:la:, mabu naimano Nabiwite la:tamo ikalaema: nanitabolo degiya la: ebe tanalo nemakopeliyala:. Iyo, nale la: dopamo danaletima, ebe tanalo la: ma kunu olowimata,

5 Yonete dopamo tetelo epo obonomamo waduba:midaolenaki, wiyasiya la: egela kapiyakapiya pola:wenate Godote ebeno Uliyanamo ebo ka:powaduba:midaolema:ta.”

Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo Da:pelawiya

6 Ebe tetelo Ya:sute ebeno alibolepi dubago aladabuti bailo eba pola:nalo, iba:te ebe alateda:lo naniya, “Kawodawa, a:ma: me tetelo me opo kawonomono watowatopima: eda:o tanalo a:imano Isalaela epatamo walo ba:kikalama:emene?”

7 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Iyaiya tanalono pelame tete naimano Nabiwite ebeno elawamo a:ka:tuwa: kegemene. Ebe ubia:nola la:le ebe tanalono tete iyatawaoma:,

8 wiyasiya ebeno Uliyanate la: unamo da:pokolimene, ebe tetelo ebeno elawote la:imano tepo magumu detabokailaemene, la:le naimano tanalo awokalima: tabo atapima: keda:omamota. Ebe mabuma: me Yelusalemalo ega:walo Yudiya opono duliyomolo epetapilo ega:walo Samaliya opono duliyomololo ega:walo me opo kawonomono uwomu apuapulo la:le naimano tabo ka:na:kiyawaomamota.”

9 Ebene Ya:sute me tabo kiyawao dolopoligiya, iba:te ebe eba umitalo Godote unamo ebo adipatiya, iyo, ebete tema magumamo da:nopegiya iba:te ebe walo kumiya:.

10 Iba:te unamo taliaote eba umitalo, dubu netewate keyakeya kaliku pupula:go iba:tamo pemaimite ibi niyakabolo eba lamota:nalo

11 iba:tamo negeliya, “La: Ga:lili opo dubala:, la: beda: mabuma: unamo taliaolo delamota:wenama? Me Ya:suko la:le eba umitalo Godote ebe Unu

Duliyomolamo da:pelawe, ebete la:godone unamo keba kunu ka:nodolole, walone ebete eba kunu ka:ka:pemene.”

Matayasite Yudasikono Woko Gobebobo Delawiya

12 Ebema: Ya:sukono alibolepi dubate Olibi Kewakewa Unu Damelane niwitiote Yelusalema kawo duliyomolamo ebo tolamiya, ebe damela Yelusalema niyakabolo itana, ebamo tolame gabo mulua:, kapiya kilomita keba kunula:ka: eba kunula.
13 Ebene iba:te kawo duliyomolamo nemaimiote, iba:te dilukulinamiya ebe unu motolo ditanami ebe teta:mo gito nodoloiya. Ebe tetelo ebe motolo me alibolepi dubate pola:niya — Pitako, Yoneko, Ya:imesiko, ega:walo A:nduluko, Pilipiko ega:walo Tomasiko, Batolomuko ega:walo Ma:tiyuko, ega:walo Ya:imesi idi A:lapiyasikono gudu, ega:walo Saimonoko ebete dopamo Loma gabamani epago gowelaodawama: eda:nami, ega:walo Yudasiko Ya:imesikono gudu.
14 Ebene me alibolepi dubago Ya:sukono ekaki ega:walo ebeno menoko Ma:liko ega:walo kamiyale epetapi, iba:te 40 egela magumulo ebe atu motamo paladabutinakiya, ebene iyaiya tete epetapilo iba:te Godotamo towetowe tabo ebo pegelanakiya.
15 Ebene egela epetapi dolopoligiya, ebe tetelo 120 nanitabokobi midipiate walo dakaladabutiya, Pitate ibino taneba magumulo maigate iba:tamo ma kunu kiyawaiya,
16-17 “Ekakiala:, Godokono Uliyanate dopamo Da:ibidikono tabone Yudasikono tanaloma: degiya, ebe Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma: olalati tanalote ebetamo eba kunu ebema: maigiya. La: iyatawalata Yudasiko aimano tanebadawa idima: eda:nami, iyo, Ya:sute ebe elawi ago kapimiya woko kosiyodilonama:. Wiyasiya me dubute idoko idilo Ya:suko anakapumipi eba walubilinalo, iba:te ebe ebo laweniya.”
18 Ebema: buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, me dubu Yudasite ebeno kawo kuba osiyodilo magumulo kebe mani kuwatiyale, ebete ebe maniamo dubu idino pali opo nelawiya, ebene ebete tote ebe opolo da:na:iya, ebeno apete opamo eba pegalo tepo alapogomete maladite ebo pawokalaomiya.
19 Ebe tetelo Yelusalema kawo duliyomololo da:pola:niya, ebe Yu epo bilibilinomate ebeno a:e tanalo olowite ebe pali opono mailo ibino tabamo Akeledamama: ka:miya, ebe mailono magumu nitana ‘Kalimagono Pali Opola.’
20 Ebene Pitate tabo moga:melo walo na:kegiya, “Da:ibidite Sam Oale Bukalo Godokono tabo ma kunu akuloliya,

‘Modobola kuba lumagino motote gito nitanamene,
iyo, ebe moto gulo lumagi idite walo a:ka:lutamene.’

Wiyasiya Da:ibidite ebe lumagino woko gobebobono tanaloma: tabo idi ma kunu kegiya,

‘Modobola kuba lumagino woko gobebobo
idawate nelaemene.’

21-22 Ebema: lumagi idite woko magumulo ago nekapiyamene, Kawodawa Ya:sute a:e magumune demaigi ebe tabo kanawokaliminakoma:. Iyo, ago tete geyageyanomolo dokolinami, modobola ebako lumagite ago woko kowagilimene, ma kunu Yonete epo obamo waduba:midaolema: tabo

da:pa:kiyawai ebe tetene wagilimite, Ya:sute Unu Duliyomolamo da:nodoli
ebe teta:mo nemaiga, ebe tete geyageyanomolo piyate Ya:suago dowap-
ata:lamenamiya ibi magumulo a kapiya dawa idi kelaemalema:."
23 Ebema: iba:te dubu netewano mailo ka:la:miya, Yausepe Basabasiko
ebeno mailo idi Yasitasitela, ega:walo Matayasiko.
24 Ebe tetelo iba:te Godotamo eba towetoweolo negeliya, "Kawodawa, epo
bilibilinomono tepo magumuno tanalo a:ma: iyatawalata, ebema: aimano
Kawodawa, me netewa dubu magumulo a:ma:le iyalo poko kelawa:wiyala,
modobola a:ma: a niyatuama:.
25 Ma kunu a:imano alibodawa idi Yudasite datepi, ebe woko gobebobo
a:imano oli lumagi idite kelaemene, wiyasiya Yudasite ebeno kuba wiya
laema: Ela Opamo iyalo a:ti, ebe kuba opo eba:go na:nemodobona."
26 Ibino towetowe tabo gela tanalo dolopoligiya, ebe tetelo iba:te nokola
anagogobeyamidaole netewa uwatete, nokola ida:mo idawano mailo aku-
lolemete, nokola ida:mo idawano mailo akoakulolemiya. Ebene iba:te
Godokono ubi tanalo kuima: ebe nokola da:niyalekeiya Matayasikono mailo
ebo lawiya, ebema: ebe gabodo ebe dubute Ya:sukono alibolepi 11 dubu
epetapiago kapiyama: ebo ediya.

2

Godokono Uliyanate Nanitabokobi Midipiatamo Da:piya

1 Ebene Pentekose Soliyomu Egela* da:piya, ebe tetelo Ya:suko
nanitabokobi midipi bilibilinomate kapiya motamo paladabutiya.
2 Ebe tetelo kawo diyamonomote Unu Duliyomolone iba:tamo pemaigiya,
kawo awanomote degenape eba kunu pete iba:te da:pola:niya ebe moto gu
gito petabokiya.
3 Ebene ela mena keba kunula:ka: ibi bilibilinomatamo eba nemaimiolo,
iyaiya ka:nekekeote iditamo iditamo ibi unamo ebo nilukuliya.
4 Ebe tetelo Godokono Uliyanate ibi bilibilinomo detabokailamiya, ebete
ibi elawokobi eba midililo kapela epo epetapino iyaiya tabamo kiyawao ebo
wagilimiya.
5 Ebema: buka ka:la:mioledawa, a:ma: numa:, ebe Pentekose Soliyomu
egela pea:no dopamo Yu epo epetapi ega:walo Yua:pi epo epetapi Godoko
damamatenamiya, ibi bilibilinomate ibino iyaiya mulu opone Yelusalema
kawo duliyomolamo pelamoliya ebe soliyomu kapimiya ka:posiyodiloma:.
6 Ebene Godote ebeno Uliyana Ya:sukono nanitabokobi midipiatamo
kawo diyamago dapalibiya, iyaiya opone soliyomuma: da:pelamiya ebe
epo epetapi bilibilinomate ebe diyamo olowite ebe tanalo kuima: ebo pal-
adabutiya. Ebema: iba:te kawonomamo anoanoutiya mabu nanitabokobi
midipiate Yu epono tabamo kegelitiya: wiyasiya iyaiya tabamo gelitiya, ma
kunu olowiopino taneba magumulo idawate ebeno tabonomo olowinaki,
idawate atumu ebeno tabonomo ako-olowinaki, ibi bilibilinomate eba kunu
wagelitiya.
7 Ebene iba:te la:wa:ote eba anoanolo negeliya, "Me tabo degelita, me epo
aimano opo epoa:, ibi Ga:lili opo epola,
8 ebema: keba kunula:ka: iba:te aimano iyaiya tabonomamo degelita a
nolowiutama:?

---

* **2:1:** Pentekose Soliyomu Yu epate dosiyodilonaka ebeno mabu ma kunula. Ibino Aduga:la Soliyomu dolopoligonako, 50 egela walogabo apuamo iba:te me soliyomu idi kosiyodilonaka. Ebe Soliyomu tetelo iba:te palino witi-laiso otole wagilimi tanalo eba malagidilolo ibino kalakala Godotamo ebema: adipatenaka, mabu ibi iyatawala iba:te Godogodone wade walubi tanalo elawiya.

9 Eiye, a bilibilinomate mulu opone pelamolima:! Iyo, a epetapi Patiya
opo epola, epetapi Midiya opo epola, epetapi Ilama opo epola, ega:walo
epetapi Mesopotemiya epola, ega:walo a epetapi Yudiya epola, epetapi
Ka:padosiya epola, epetapi Pontase epola, ega:walo epetapi A:isiya epola.
10 Ega:walo a epetapi Piligiya epola, epetapi Pa:mapiliya epola, ega:walo
epetapi Isipiti epola, nanitabola, a epetapi Sailiniya duliyomolono Libiya
opone pelaima:, ega:walo a epetapi Loma kawo duliyomolone da:pelaima:
ebe epola.
11 Numa:la:, a magumulo epetapi Yu eponomola, ega:walo a epetapi Yu
epoa: wiyasiya ale iba:godone nani Godo amamate tanalo lawiyama:, iyo,
a epetapi Kuliti opo epola ega:walo epetapi Ala:biya opo epola, ebema:
me epate Godokono kawokawo osiyodilole tanaloma: degelita, ale aimano
iyaiya tabonomamo beda:ma: kolowiutama:?”
12 Ebe mabuma: ibi bilibilinomate anoanolo woki bilibilima: eba eda:olo,
idite iditamo genaki, idite iditamo genaki, eba kunu wagelitiya, “Eiye! Me
tanalono magumu keba kunula:ka:?”
13 Wiyasiya epetapiate Ya:sukono alibolepi dubu eba kalakalatelelo
negeliya, “Me dubate elawo da:imi obo niote da:ugulamole, ebema:
daedaleuta!”

Pitate Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

14 Ebene Pitate 11 alibolepi dubu epetapiago maigate ebeno tabo madodo
unamo eba adipatelo epo bilibilinomatamo ma kunu kiyawaiya, “Naimano
Yu namutupiala:, ega:walo la: epetapi Yelusalemamo da:pelamola:ima la:
bilibilinomo atumu, nale me tanalono magumu la:tamo kawokalimamo,
ebema: modobola la: naimano tabo wadenomamo nolowiala:.
15 Me dubu la:le elawo da:imi obo nioma: degelawitama, ebe tabo
nanitaboa:. Iba:te elawo da:imi obo ka:niaka:, mabu nanitabola, dubate
elawo da:imi obo duiyalo ka:nionakoa:. Numa:la:, egela ka:ma: podoluta!
16 Wiyasiya me tanalo ebe Godokono woki awokalimidawa Yowelate
dopamo da:kiyawaiya, ebe tabola.
17 Iyo, Godote Yowelado tabo ma kunu giya,

‘Me opono uwomu tetelo
na Godote naimano Uliyana epo
bilibilinomono unamo kadipanamamo.
Ebe tetelo la:imano koikoila buwelemelela,
iba:te naimano woki nanitabolo kawokalima:na:,
ega:walo la:imano oli ape dubuno balidite
iyama: eda:olamete
kawokawo tanalo kulamolema:na:,
ega:walo la:imano kadelekadela:te atumu
iyolo naimano iyaiya tanalo kiyatawaoma:na:.
18 Iyo, nanitabola, ebe egelalo
naimano wiya: wokopi dubula kamiyalela,
nale ibi unamo naimano Uliyana dadipanamo,
iba:te naimano woki nanitabonomolo
ebo kawokalilaema:na:.
19 Ebene nale tobolo unulo
kawokawo anoano tanalo kosiyodilolemamo,
ega:walo me opolo nale atumu
weweda: tanalo eba posiyodilolelo,
epate kalima ka:ka:liya tanalo

ega:walo ela ega:walo ela tema kulaema:na:.
20 Ebe tetelo egelate kidokomene,
ega:walo saganate kalimakalimanomoma: keda:mene,
ebene Kawodawano Kawo Egelate
kawo alonomago ka:pemaigamene.
21 Ebema: nanitabola,
piyate Kawodawano mailo deka:ima:na:
Godote ibino igilo ebo ka:mula:lelaemene.' "

22 Ebene Pitate tabo moga:melo walo na:kegiya, "La: Isalaela epala:, la: me tabo wadenomamo nolowiala:. La: iyatawanomolata, me Nasalete duliyomolodawa Ya:suko Godote me opamo palibiya, mabu Godote ebedo kawokawo anoano tanalo ega:walo weweda: tanalo la:godolo eba posiyodilolelo ebeno elawo apawokalimi.
23 Nanitabola, me opo kawonomolo tanalo idite pemaiga:no Godote ebe tanalo dopamo kiyatawamene. Ebema: ebeno mulo iyatawa tanalodo ebete nopo ma kunu iyatiya, ebete Ya:suko la:imano kotamo iyatite, ebene kuba osiyodilolepiate la: eba walubililo la:le ebe lawa:wete kewa olotowamo tupuguima:wete ikoko ebo anagilamoleimata, iyo, la:le ebe me gabodo anakapuimata.
24 Wiyasiya Godote Ya:sukono a:e temeteme palamilimite ebe a:e magumune ebo adipati, mabu a:ete ebe laema: elawo puliyala.
25 Ebe mabuma: Da:ibidite Godokono elawamo Ya:sukono tanaloma: tabo ma kunu akuloliya,

'Na Kelisote naimano Kawodawa Godoko
na niyakabonomolo uminamo,
iyo, ebete naimano tumudi apulo utina
nale alegaokapoma:.
26 Ebema: naimano tepo magumute eba maenalo,
nale kawo kalakalago kiyawaonakomo,
iyo, nale Godoko nanitabokobi midi magumulo eba okolinalo,
naimano apeno a:e tanaloma: nale woki bilibilima: a:keda:mo.
27 Mabu, Godo, a:ma:le naimano ape
a:elaopino opolo akatepaemene,
iyo, a:imano Talena Gudute da:emene,
a:ma:le ebeno abale tanalo odiyobawete
ebe igilamo walo kakadipatema:ta.
28 Nanitabola, a:ma:le na igilo gabo iyalo iyatunamiyata,
ebene nale a:imano ololo apuamo da:pemaigamo,
a:ma:le natamo kawo kalakala kikanaema:ta.' "

29 Ebene Pitate tabo moga:melo walo na:kegiya, "Ekakiala:, na ilipoa:no aimano ewono Da:ibidikono tanalo awokalima: la:tamo ka:kiyawaomamo. Ebete me tabo Godokono Bukamo dakuloliya ebeno tanaloma: kakuloliya:, mabu numa:la:, ebete da:iya iba:te ebe bobamo iyatiya, ebene ka:lo ebeno bobote agodolo bitamena.
30 Da:ibidiko ebe Godokono woki awokalimidawa idila. Ebe mabuma: Godote ebeno mailamo nani tabonomo Da:ibiditamo degiya, ebete ebo iyatawiya Godote ebeno walone gudi magumulo idi kapiya lawete ebeno Kawo Elawodubuno okoli baiamo kadipimene.

31 Ega:walo Kelisote walone tetelo a:e magumune demaigamene, ebe
tanalo pemaiga:no dopamo Da:ibidite Godokono elawamo dumiya, ebe
tanalono tabo ebema: ebeno Bukamo ma kunu akuloliya,

‘Godote ebe a:elaopino opolo akatepamene,
ega:walo ebe bobo magumulo akabalemene.’

32 Nanitabola, Da:ibidite me tabo Kelisokono tanaloma: akuloliya, iyo, me
Kelisoko ebe Ya:sutela, Godote ebe a:e magumune dadipati ale aimano
balidinomamo ebe ebo uima:,
33 ega:walo me Ya:suko Godote ununomamo adipatete ebeno tumudi
apuamo gito owodimi. Ebema: numa:la:, Nabiwi Godote a nanitabokobi
midipiatamo ikaeaema: nanitabolo degiya, ebe kalakala tanalote ka:lo
a:pemaiga. Nanitabola, ebete Ya:sutamo Talena Uliyana iyalo ikami,
ebema: ebete ka:lo a unamo ebeno elawo adipana, iyo, la:imano
galamo dolowiawitama ega:walo la:imano balida:mo duma:witama me ebe
tanalola.
34 “Ebema: la: me tanalo wadenomamo nemalagidilala:, Ya:sute
Godokono Unu Duliyomolamo keba kunu ka:nodolile, Da:ibidite eba
kunu kanodoliya:. Ebe mabuma: Da:ibidite Ya:sukono tanaloma: Godokono
Bukamo tabo idi walo ma kunu kakuloliya,

‘Kawodawa Godote naimano Kawodawa Kelisotamo nege,
‘A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
35 ebene a:ma:go gowelaopi
nale ibi a:imano agowa puti
baima: ka:midilimamo.’ ’

36 “Ebema: la: Isalaela epo bilibilinomala:, modobola la: iyatawanomo
niyatawala:, la:le me Ya:suko kewa olotolowamo da:tupuguima:ima, Godote
ebe kapiya lawete aimano Kawodawama: ega:walo aimano Kelisoma:
a:midi!”
37 Ebene tabo olowiopiate Pitakono tabono tanaloma: kawo tepo teme-
teme eba lawitalo, ebe ega:walo alibolepi epetapi dubatamo negeliya,
“Naniala:, a beda: tanalo na:kosiyodiloma:?”
38-39 Pitate wiyasiya negiya, “Modobola la: la:imano tepo magumuno woki
iyakobi midila:wete la:imano kuba osiyodilole magumune nolobila:la:,
ebema: ale la: Ya:su Kelisokono mailamo obamo kowaduba:midaolema:ta.
Ebene Kawodawa Godote la:imano kuba egebolelametate eba dodolo-
matililamelo, ebete ebeno Uliyana nilakapolo la:tamo gito kapalibomene.
Iyo, la: ega:walo la:imano gudi ega:walo iyaiya mulu opolo dilukuliona ebe
epo atumu, la: bilibilinomo magumulo ebete kebe epo ebetamo pelaema:
deka:la:mina ebete iba:tamo ebeno Uliyanano elawo kikalaemene, dopamo
nanitabolo keba kunu kegiyale eba kunu.”
40 Ebene Pitate makomako tabo epetapi bilibilinomo eba kiyawaolamelo
ibi kawiya ma kunu analiya, “Me opolo kuba osiyodilole magumulo dowa-
pata:lamena, la:le ebe epono taneba magumune nemaimiala: la:imano igilo
mula: tanalo kelawa:ema:!”
41 Ebe tetelo piyate ebeno tabo dolowiya ibi epetapi bilibilinomate
nanitabokobi midite, ebene Ya:sukono alibolepi dubate ibi obamo
ebo waduba:midaoliya. Nanitabola, ebe egela kapiyalo 3,000 epate
nanitabokobi midi magumulo iba:go kapiyama: eda:iya.

Nanitabokobi Midipino Ilukuli Tanalo

42 Ebene egela epetapi bilibilinomolo nanitabokobi midipiate ibino aladabuti tanalo katepanakia:, iyo, iba:te kapimiya alibolepi dubuno iyatulame tanalo olowionakiya ega:walo Ya:suko malagidilo bae naonakiya ega:walo Godotamo towetowe tabo akogelanakiya.
43 Nanitabola, Godote alibolepi dubudo anoano tanalo ega:walo weweda: tanalo bilibilinomo dosiyodilolenaki, ebema: epo bilibilinomagodolo kawo tolenomote itanami.
44 Ega:walo me tanalo idila, nanitabokobi midipiate woki kapiyama: eba eda:olo, ibino inamabu bilibilinomo kapiyama: midilite, ebe inamabuamo idite idi walubinaki, idite idi akowalubinaki, eba kunu wagelenamiya.
45 Ebema: iba:godolo iyaiya modoboa: tanalo demaimionakiya, ebe tetelo idawate ebeno pali opo maniamo nimidinaki, idite ebeno inamabu idi maniamo akonimidinaki, iba:te ebe gabodo mani duwateonakiya nigologolopi ebo walubilinakiya.
46 Ega:walo nanitabokobi midipiate iyaiya egela bilibilinomo epetapilo Godoko Amamateno Iya Motamo paladabutinakiya, ebene iba:te walogabo apune ibino motamo da:ka:tolamenakiya, egege aladabuti magumulo ibino bae eba alabaolo kalakala kawonomago ebo naonakiya.
47 Nanitabola, iba:te me osiyodilole tanalodo Godokono mailo unamo eba adipatenalo, epo epetapi bilibilinomate ibino tanaloma: wadewade tabo ebo gelanakiya. Ebe tetelo Godote kebe epo dopamo deka:la:mioliya, ebe epate ibino igilo mula: tanalo ebegodone kelaema:, iba:te iyaiya egela epetapilo nanitabokobi midipiatamo da:pelamenakiya, nanitabokobi midipino uwomute unamo ebema: nodolonami.

3

Pitate Ya:sukono Elawamo Agowa Tatai Dubu Wadekobi Da:midini

1 Egela idilo egelate kela:mo da:niwisigatepani, ebe tete ebe 3 koloko tetela, Pitako ega:walo Yoneko iba:te Godoko Amamateno Iya Motomo Godotamo towetowe tabo gelanama: toniya.
2 Ebe tetelo dubu idite ebolo nokoliti, ebete menokono tepo magumune agowa tatai eba kunu pawokaliya. Ebe mabuma: ebeno namutupiate tete epetapi bilibilinomolo ebe Godokono Motamo aguwaenakiya, ebete kala ga:dimi tetelo ditana ebe Wade Ololo mailagono gigiyulo pokolite epo manima: ebo ka:petoweolamitanakoma:.
3 Ebene Pitako Yoneko iba:te Godoko Amamateno Iya Moto guamo ka:nopila:nama: eba tonalo me dubute ibi manima: ebo toweolameni.
4 Wiyasiya ibi netewapiate ebe balidi kodakodamo eba umionalo, Pitate ebe nanani, “A:ma: a nuama:.”
5 Ebene ebe dubute ibi netewapi eba ulamenalo nemalagidiloni, “Iba:te natamo mani kikanamonema:na:.”
6 Ebe tetelo Pitate ebetamo negeni, “Nagodolo mani idi kitana:, wiyasiya nagodolo tanalo idite bitana a:ma:tamo ikaema:. Nale a:ma: Ya:su Kelisoko Nasalete duliyomolodawano mailamo anamata, a:ma: maigawete nepata:!”
7 Ebene Pitate ebe dubu tumudi apu kotone lawenate dadipatini, ebeno agowate ebe tetenomolo wadekobi olowiomeniya.
8 Ebema: ebete unamo pateganate pata: ebo wagilimini, ebene ebete pategaago ega:walo Godoko moiago ebe Amamateno Iya Motono kala magumamo Pitako Yoneko iba:go gito nopila:oniya.

9-10 Ebene ebete ebamo da:nopegani, epo bilibilinomate ebe uminate negelaniya, “Eiye! Me ebe agowa tatai dubula, ebete tete bilibilinomolo Wade Ololo mailagono gigiyulo okolite manima: toweolamitanaki!” Nanitabola, iba:te ebe dubunomo uminiya, ebete agowa wadenomamo putionalo ega:walo ebete Godoko moiago depata:ni, ebema: iba:te kawonomamo eba anoanonalo nipo malagidiloniya me tanalote ebetamo keba kunu kemaigale.

Pitate Godoko Amamateno Motolo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaoni

11 Godoko Amamateno Motolo tanatimi idi itanami, epate ebe tanatimi Solomonokono mailamo ka:minakiya, ebene Pitako Yoneko iba:te ebamo nutionate, ebe dubute ibino koto eba uwatelelamenalo epo bilibilinomate kawo anoano tanalago pipuila:oniya.

12 Ebene Pitate epono tanalo uminate iba:tamo tabo na:kiyawaoni, “La: Isalaela opo epala:, la: beda: mabuma: a uamelo kawonomamo danoanoawenama? La: beda: tanalo kemalagidilawenama? Ale a:ka:tuwa: aimano elawamo ega:walo aimano tuputupu ilukuli tanalamo me dubu wadekobi midima: kegelawenama?

13 Ao, ale kosiyodiloa:! Wiyasiya A:ibalayamako, Aisa:keko, Ya:ikoboko, ega:walo aimano ewoni epetapiate damamatenamiya, ebe Godote me tanalo a:ka:tuwa: osiyodilo ebeno Wokodawa Ya:suko kowalogonama:. Numa:la:, la:le ebe anakapuima: Paeletetamo demagataima, ebe tetelo Paeletete la:imano koto magumune ebe gito kaliboma: ubi diyati, wiyasiya la: ebeno ololo apulo Ya:suko ginima:mo eba iwutilo ubia:noma: gelimata.

14 Iyo, me gabodo la:le wade tuputupu lumagitamo ubia: tanalo eba awokalimilo, wiyasiya Paeleteko nanimata ebete epo anakapulamedawa Balabasiko ebeno kuba wiyane gito kaliboma:.

15 Ebema: epatamo igilo dikalamena la:le ebe Kawodawa anakapuimata, wiyasiya Godote ebe a:e magumune igilamo walo akadipati, iyo, me tanalo ale aimano balida:mo duima: a ebema: gelanama:.

16 Ebema: nanitabola, me dubu la:le duma:wenama ebeno agowa Ya:sukono elawo mailote wadekobi a:midilimi. La: iyatawanomolata ebete dopamo kebe temeteme magumulo kokolinamile, wiyasiya Ya:sugodone da:pena ebe nanitabokobi midi tanalodo ebete la: bilibilinomono ololo apulo wadekobi olowi.

17 “Ebema: naimano ekakiala:, na iyatawala la: ega:walo la:imano watowatopiate Ya:sukono nanitabo tanalo iyatawaoa:no ebetamo iyaiya kuba tanalo ebo osiyodilolimata.

18 Wiyasiya ebe tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:, mabu iyalo tetelo Godote ebeno woki awokalimipi bilibilinomagodone dawokalimiya, ebe tabono nanitabo tanalote la:imano osiyodilole tanalodo apawokali, iyo, ma kunu ebeno Alibodawa Kelisote la: epono kotone kawokawo temeteme uwati.

19 Ebema: modobola la: la:imano tepo magumuno woki iyakobi midila:wete Godotamo nolobila:la:, ebene ebete la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta.

20 Me gabodo tete bilibilinomo epetapilo la:imano tepo magumu elawokobi midi tanalote Kawodawa Godokono ololo apune ba:penakomene, ega:walo Godote la: mabuma: Ya:suko walo kakapalibomene, iyo, Godote iyalo tetenomolo ebe ebeno Alibodawa Kelisoma: ka:miya.

21 Nanitabola, ebete Godokono Unu Duliyomololo nokolinamene ebeno pe uwomuamo, wiyasiya ebete da:pemene ebe tetelo ebete tagalatagala tanalo bilibilinomo eba popoliyalelo olioli tanalo kapalomomene, Godote

ebeno talena woki awokalimipido dopamo keba kunu kawokalimiyale eba kunu.
22 “Numaːlaː, Mosesete Kelisokono tanaloma: dopamo ma kunu giya, ‘Laːimano Kawodawa Godote la: kaːpowalubilitama: na keba kunu kapaliboniyale, ebete eba kunu ebeno Iyanomo Woki Awokalimidawa idi laːgodolo kadipatemene. Ebema: ebete kebe iyaiya tanalo la: diyatulametamene, modobola la: ebe tabo bilibilinomamo naːtudilaːiyalaː,
23 mabu la: magumulo kebe lumagite ebeno tabo olowiaːno, Godote ebe nanitabokobi midi epagodone iyabaiamo eba aːmidalo ebo kaːkubaimene.’ ”
24 Ebene Pitate walo naːkegeni, “Egaːwalo me tanalo idila. Mosesekono walogabo apune Godokono woki awokalimipi epetapi bilibilinomate ibino tabo kiyawao magumulo me teteno iyaiya tanalo awokalilamenakiya, Saːmiyolokono tetene wagilimite me tetaːmo pemaiga.
25 Ebema: numaːlaː, Godote laːimano ewoniatamo kebe nopo nanitabolo diyatiya, egaːwalo ebete ebeno woki awokalimipido kebe wadewade tanalo la: walonepi mabuma: kosiyodilolema: daːkiyawaonaki, la: me tetelo ebe tanalo bilibilinomo kuwatemamota. Iyo, Godote laːimano ewono idi Aːibalayamatamo ma kunu kiyawaiya, ‘Nale aːimano walonedawagodolo me opo kawonomolo dilukuliona ebe epono taneba bilibilinomo wadenomamo bowalubilinakomo.’
26 Me ebe mabuma: Godote ebeno Wokodawa Yaːsuko adipatete la: Yu epatamo dopamo palibiya, iyo, ebe ubila Yaːsute laːimano kawokawo kuba osiyodilole magumune la: eba obaːmidalelo wadenomamo kowalubilitanamaː.”

4

Yu Watowatopiate Pitako Egaːwalo Yoneko Idoko Motamo Dalomoniya

1 Ebene Yonete ebe eba walubinalo Pitate tabo kiyawao magumulo adimo apuamo daːnemaigani, ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopi, egaːwalo Godoko Amamateno Moto atilaːpino watodawa, egaːwalo Saːdiyusi tanebapi epetapi, ebe kawokawo dubate ibi kaːpodiyobolenamaː ebo pelameniya.
2 Nanitabola, ibaːte Pitako egaːwalo Yoneko ibaːtamo kawonomamo dowaoniya, mabu ebe alibolepi dubu netewate epo ma kunu iyatulameniya, Godote Yaːsuko aːene igilamo adipatiya.
3 Me mabuma: ebe kawokawo dubate Pitako egaːwalo Yoneko uwatenate idoko moto guamo gito nalomoniya, mabu ebe tete ebe nadimoni, egaːwalo ibi ubila egela idi powalolo ibino tanalo wadenomamo kanagiyamidalaemaː.
4 Wiyasiya piyate Pitakono tabo dolowioniya ibi magumulo epetapi bilibilinomate nanitabokobi aːmidiniya, ebe tetelo nanitabokobi midipino uwomu ebe 5,000 epoma: edaːniya.

Yu Epono Kaːnisolo Dubate Pitako Egaːwalo Yoneko Ibino Iyatulame Tanaloma: Kawiya Danaliya

5 Ebene egela idilo Yu watowatopi, egaːwalo Godokono Totomu tabo iyatulamepi, egaːwalo Yu epono kawokawo dubu epetapi, ibi bilibilinomate Yelusalema kawo duliyomolamo pelamete ebo paladabutiya.
6 Ebe tetelo ibino taneba magumulo me kawokawo dubate naːpolaːniya — Aːnasiko ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomola, egaːwalo Kayapasiko, Yoneko, Aːlesandako, egaːwalo Aːnasikono atu alailame dubu gudi epetapi.

7 Ebene iba:te Pitako ega:walo Yoneko ibino dopo apuamo magaelete ibi
ebo alateda:liya, “La:le dutu adimolo me dubu wadekobi da:mida:wenima,
kebako elawamo ega:walo pokono mailamo wadekobi ka:mida:wenima?”
8 Ebema: Godokono Uliyanano elawote Pitakono tepo magumu
detabokiya, ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Naimano epono
watowatopi ega:walo kawokawo dubala:, la: nolowiala:.
9 Me agowa tatai dubute wadekobi dolowini, la:le ebeno tanalo
uma:wete a ebema: kalateda:witama wade tanalote ebetamo keba kunu
ka:pemaiganile?
10 Aimano watowatopiala:, modobola la: ega:walo Isalaela opo epo
bilibilinomo atumu, la: bilibilinomate me tabo wadenomamo niyatawala:.
Ka:lo la:imano ololo apulo wadenomamo dutita, me dubute Ya:su Ke-
lisoko Nasalete duliyomolodawano elawamo wadekobi olowini. Numa:la:,
me Ya:suko ebe la:le kewa olotolowamo da:tupuguima:ima ebe dawala,
wiyasiya Godote a:ene igilamo ebe walo akadipati.
11 Nanitabola, Godokono Bukate ebeno tanaloma: ma kunu gena,

‘La: moto etepiate
iyabaiamo diyata:ima,
ebe alote wiyasiya
motono elawo mabuma: eda:na.’

12 Ebema: numa:la:, Ya:suko kapiyate modobola epono igilo mula:lelaema:,
me opo kawonomolo lumagi idi puliyala. Iyo, Godote Ya:sukono elawo
mailo kapiya atamo ikaeami, ebema: modobola ale igilo mula: tanalo ebe
kapiyagodone kelaemalema:.”
13 Ebene Yu watowatopiate iyatawaiya Pitako ega:walo Yoneko ibino tabo
gela tanalo wadenomola, tole tanalo puliyala, wiyasiya iba:te sukulamo
ka:tiya:. Me mabuma: iba:te anoanolo ibino tepo magumulo negeliya,
“Nanitabola, me netewapiate Ya:suago wapata:namiya, ebema: diyala,
iba:te ebegodone me wade iyatawa da: elawiye.”
14 Ebe tetelo dopamo agowa tatai dubute dokolinami, ebete Pitako
ega:walo Yoneko ibi niyakabolo dutiti Yu watowatopiate ebe umiya, ebene
iba:te ebe dubuno wade tanalo umilo kuba tabo gelama: gabo nipo wadiya.
15 Ebema: Yu watowatopiate ibi netewa-kapiya nanaliya iba:te ebe taneba
magumune ka:nemaimioma:, ebene iba:te iba:godone da:nemaimiya Yu
watowatopiate a:ka:tuwa: tabo ma kunu geliya,
16 “A Pitako Yoneko iba:tamo beda: tanalo na:kosiyodiloma:? Iba:te kebe
anoano tanalo kosiyodiloni Yelusalema epo bilibilinomate ebe tanalono
nanitabo tanalo iyatawaiya, ebema: me tanaloma: a modoboa: a:da: tabo
gelama:.
17 Wiyasiya a ubia:nola ibino mulo osiyodilo tanalote Yelusalemane
iyaiya epo epetapiatamo ka:toma:, ebema: modobola a ibi kawiya
analete talena kiyatilaemalema: iba:te Ya:sukono mailamo walo
a:kegelanakoma:na:.”
18 Ebema: iba:te Pitako ega:walo Yoneko walo iba:tamo keka:la:mite ibi
kawiya ma kunu analiya, “La: epo iyatulamelo Ya:sukono mailamo tabo
walo akogelanakala:!”
19 Ebene iba:te ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Modobola la: me
tanalo a:ka:tuwa: nemalagidilala:. Ale la:imano tabamo ba:ka:tudila:ma: o
Godokono tabamola:ka? Godokono ubi keba kunula:ka:?

20 Ebema: numa:la:, ale kebe tanalo kolowima: ega:walo kebe tanalo
kulamolima:, a ebe iyaiya tanaloma: tabo kiyawao akatepama:.”
21-22 Ebe tetelo Yu watowatopi ubila kuba wiya iba:tamo kikalaema:,
wiyasiya iba:te gabo nipo wadiya mabu epo bilibilinomate Pitako ega:walo
Yoneko ibino wade osiyodilo tanalo iyalo olowiya. Iyo, iba:te Pitako Yoneko
mabuma: Godoko nemoiutiya, mabu nanitabola, ebete ibido wadekobi
da:midini ebe agowa tatai dubute 40 ulamamo ebe temetema:go okolinami.
Ebene watowatopiate ebe tanalo eba iyatawaolo, iba:te tanalo idi osiyo-
diloa:no Pitako ega:walo Yoneko ibi kawiya walo kanalete ibino motamo
gito aliboliya.

Nanitabokobi Midipiate Elawo Kelaema: Godotamo Da:towetoweiya

23 Ebema: Yu watowatopiate ibi gito daliboliya, ebe tetelo Pitako ega:walo
Yoneko ibino nanitabokobi midipi namutupiatamo tote ibi ebo nanaliya,
Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo ka-
wokawo dubu epetapiate iba:tamo degeliya ebe tanalo.
24 Ebene nanitabokobi midipiate ebe tanalo olowite Godotamo ibino
tabo madodo eba adipatelo kapimiya ma kunu geliya, “Aimano Kawo
Elawodawa, a:ma:le a:ka:tuwa: Unu Duliyomolo ega:walo me opo ka-
wonomo ega:walo iyaiya kewa: kolomo ega:walo inamabu bilibilinomo
osiyodiloliyata.
25 Nanitabola, a:imano wokodawa Da:ibidiko ebe aimano ewono nabi-
wila, a:ma:le ebeno tabone a:imano Talena Uliyanano elawamo tabo ma
kunu kiyawaiyata,

‘Mabu keleka: nanitabokobi midia:piate
Godotamo kawonomamo da:dowautiya?
Ega:walo me opo epate ebe kubaima:
nopo beda: mabuma: kiyatiye?
26 Iyo, me opolo kawokawo elawodubate
ebetamo kuba osiyodiloma: lamota:oniya,
ega:walo watowatopi dubate aladabutiya,
iba:te Kawodawa Godoko ega:walo ebeno Alibodawa Kelisoko
iba:tamo gowelao tanalo kosiyodiloma:.’ ”

27 Ebene nanitabokobi midipiate towetowe tabo gela magumulo walo
na:kegeliya, “O Godo, nanitabola, a:imano Wade-talena Wokodawa Ya:suko
a:ma:le a:imano Alibodawa Kelisoma: iyalo a:midiyata, wiyasiya Kawo
Elawodubu Elodiko ega:walo Poniyase Paeleteko, iba:te me Yelusalema
duliyomololo nanitabokobi midia:pi epetapi ega:walo Isalaela epago alad-
abutiya eba:go ka:gowelaoma:.
28 Iyo, nanitabola, a:ma:le iyalo tetelo a:imano elawamo ega:walo woki-
amo nopo diyata:wiyala, ebe nopono nanitabo tanalote ka:pemaigama:
iba:te aladabutite gowelao tanalo Ya:sutamo ebo osiyodiliya.
29 Ega:walo ka:lo, Kawodawa, iba:te atumu kuba atamo osiyodiloma:
da:ka:kiyawauta, a:ma: nolowitata, ebema: modobola a:ma:le a a:imano
wokopi elawokobi na:midia: ale a:imano tabo tolea:no ka:kiyawaoma:.
30 Ega:walo modobola a:ma:le a:imano koto uwamidawete temetemete
dulamena ebe epo wadekobi na:midioliye, iyo, a:imano Talena Wokodawa
Ya:sukono mailamo kawokawo anoano tanalo ega:walo weweda: tanalo a
magumudo nosiyodiloliye.”
31 Ebe tetelo ibino towetowe tabo gela tanalote dolopoligiya, iba:te
da:pola:niya ebe motote ebo alegiya, ebene Godokono Uliyanate ibino tepo

magumu eba tabokailamelo, iba:te toletoleoa:no Godokono tabo elawamo kiyawao ebo wagilimiya.

Nanitabokobi Midipiate Ibino Inamabu Nilakapolo Dikameteuiya

32 Ebe tetelo nanitabokobi midipi bilibilinomono tepo magumuno tanalo ega:walo woki kapiyanomoma: eda:olamiya, ebema: ibino taneba magumulo idawate ebeno inamabu ebenonomoma: kegenakia:, wiyasiya ibino inamabu bilibilinomo kapiyakobi midilite, ebe inamabuamo idite idi walubinaki, idite idi akowalubinaki, eba kunu wagelenamiya.

33 Ebene Kawodawa Ya:sute a:e magumune demaigiya, alibolepi dubate ebe tabo kawo elawonomamo eba kiyawaonalo Godokono nilakapo tanalote ibi magumudo woko elawonomamo ebo osiyodilonami.

34 Ebema: nanitabokobi midipino taneba magumulo lumagi idigodolo modoboa: tanalote kitanamia:, mabu piyagodolo ibino moto ega:walo pali opo kawokawo da:pola:lamenami, iba:te epetapi maniamo eba nimidiolelo mani da:nuwatenakiya,

35 ebene iba:te alibolepi dubatamo nilakapolo ebo pikalamenakiya, iba:te ebe mani wadenomamo eba ulamenalo nigologolopiatamo ebo kikalamolema:.

36 Ebe tetelo Libai gu dawa Yausepeko Saipalase opodawala, alibolepi dubate ebetamo Banabasi mailo idi ikamiya, ebe mailono magumu nitana ‘Epono Tepo Magumu Gelebadilame Dawala.’

37 Ebene ebe dubute ebeno pali opo idi eba kunu maniamo atumu ka:nimidite mani uwatete alibolepi dubatamo nilakapolo gito pikalamiya.

5

A:nanayasiko Ega:walo Sapailako Iba:te Godoko A:da: Demasigiya

1 Ebe tetelo dubu idi ebeno mailo A:nanayasitela, ebete ebeno kamiyale Sapailago ibino pali opo idi maniamo nimidite,

2 ebene A:nanayasite mani uwatete apu eba powaminalelo apu wadaete alibolepi dubatamo gito pikalamiya. Nanitabola, ebete dosiyodiliya ebe tanalo ebeno kamiyalete iyatawiya.

3 Ebema: Pitate ebetamo negiya, “A:nanayasi, beda: mabuma: a:ma: gigiyu Saitanatamo da:iyamidawa:ka? Numa:, ebete a:imano tepo magumamo opegate a:ma: detabokaimitaka, ebe tetelo a:ma:le pali opamo duwata:wa:ka ebe mani apu eba powaminalelo Godokono Uliyana a:da: ebo pemasiga:kata.

4 Ebe pali opo a:ma:le maniamo midia: tetelo a:imanonomoma: eda:nami, ega:walo a:ma:le ebe opo maniamo eba midilo duwata:wa:ka ebe mani ebe a:imanonomola a:ma:le a:ka:tuwa: a:imano ubi tanalo kosiyodilola:ema:. Ebene a:ma:le a:imano tepo magumuno kuba woki lawa:wete me tanalo beda:ma: kosiyodilawa:? Nanitabola, a:ma:le me opo lumagi kemasiga:wea:, Godoko ebe masiga:ta!”

5 Ebema: A:nanayasite ebe tabo olowite opamo adogelete a:enomo ebo a:iya, ebe tetelo me tanalo dolowiya ibi bilibilinomate kawonomamo toletoleutiya.

6 Ebene oli ape dubate pelamete ebeno ape kalikamo pauputite ebo aguwatiya bobamo ka:niyatima:.

7 Ebene egelate kela:mo da:nelegatepani, ebe tetelo A:nanayasikono kamiyale na:piya, wiyasiya ebeno awitamo demaigiya, ebete ebe tanalo iyatawa:no Pitate da:luti ebe motamo gito popegiya.

8 Ebene Pitate ebe nalatediya, “A:ma: na nanana:, la: pali opo maniamo
da:na:mida:wa:kama me maninomo kuwata:wa:kama?”
Ebete nowamiya, “Iyo, nanitabola, me ebe wiyanomola.”
9 Pitate wiyasiya ebetamo negiya, “La: netewapi la:imano woki
kapiyakobi beda:ma: ka:midila:wa:kama Kawodawano Uliyana a:da: ke-
masiga:ema:? A:ma: nolowia, a:imano awi bobamo da:niyata: ebe oli ape
dubate gigiyu tetedo ba:pelamenapa:. Iba:te a:imano a:e ape atumu bobamo
kakaguwatama:na:!”
10 Ebe tetenomolo ebe kamiyalete Pitakono agowa mabuamo adogelete
a:enomo ebo ka:iya, ebene oli ape dubate pelamete ebeno a:e tanalo pumite,
iba:te ebeno ape aguwatate ebeno awi kebamo ka:niyatiye ebe atu bobamo
ebeno awi niyakabamo gito ka:niyatiya.
11 Ebema: sosi epo bilibilinomo ega:walo nanitabokobi midia:pi epetapi
atumu, ibi bilibilinomate ebe iyaiya tanalo dolowiya kawonomamo ebo
toletoleutiya.

Ya:sukono Alibolepi Dubate Ebeno Elawamo Anoano Tanalo Dosiyodilolenakiya

12 Ebe tetelo Ya:sukono alibolepi dubate epo magumulo anoano
tanalo ega:walo weweda: tanalo bilibilinomo osiyodilolenakiya, ega:walo
nanitabokobi midipi bilibilinomate akaladabutinakiya Godoko Ama-
mateno Iya Motono tanatimi ida:mo, ebe tanatimi Yu epate Solomonokono
mailamo ka:minakiya.
13 Ega:walo ebe tetelo epo bilibilinomate nanitabokobi midipino
tanaloma: wadewade tabo degelanakiya, wiyasiya ibi epetapiate
ibino watowatopino dowa tanalo kawonomamo malagidilolo iba:go
aladabutima: na:toletoleonakiya.
14 Ebema: Godokono Uliyanate epo magumulo woko eba osiyodilonalo
egela idilo dubu ega:walo kamiyale epetapi magaelenaki, egela idilo
epetapi kemagaelenaki, ibi bilibilinomate eba kunu Kawodawa Ya:suko
nanitabokobi midilo ebe waloma:tapiago kapiyama: ebo peda:iya.
15 Ebene epate ibino temetema:gopi patapatago ega:walo ketago dema-
gaelenakiya Pitakono peto bai gabo niyakabamo ebo powadilatilinakiya.
Iba:te ma kunu malagidilonakiya, Pitate da:petomene ebeno ulite ibi eba
pa:mula:lenatolo temetema:gopiate wadekobi ebo kolowioma:na:.
16 Ebema: Yelusalema kawo duliyomolo niyakabolo da:pola:namiya ebe
egege duliyomolone epo epetapi bilibilinomate ibino iyaiya temetema:gopi
ega:walo kuba uliyanagopi demagaelenakiya, ibi bilibilinomate wadekobi
ebo polowionakiya.

Yu Watowatopiate Ya:sukono Alibolepi Dubatamo Gowela Tanalo Dowagilimiya

17 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomo
ega:walo ebeno opopi, ibi Sa:diyusi tanebapila, iba:te kawo dowa tanalo
wagilimiya mabu epo epetapi bilibilinomate Ya:sukono alibolepi dubatamo
kawonomamo kalakalautiya.
18 Ebema: iba:te alibolepi dubu uwatete idoko motamo gito alomiya,
19 wiyasiya ebe idokolo Kawodawa Godokono nopodawate penate idoko
motono kawokawo gigiyu pa:ilamenate ibi wagailinate iba:tamo negeni,
20 “La: tolama:wete Godoko Amamateno Motolo nutitatawete epatamo
me oli ilukulino tanalo bilibilinomoma: tabo na:na:kiyawaiyala:.”
21 Ebema: alibolepi dubate me tabo olowinate, duiyanomolo Godoko
Amamateno Iya Motamo nodolote epo ebo niyatulamitiya.

Ebene ebe tanalo iyatawaoa:no Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomo ega:walo ebeno opopi, iba:te Yu epono kawokawo dubu epetapi ka:la:mite, ebene ebe Ka:nisolo dubu bilibilinomate dapaladabutiya Godokono Moto atila:pi epetapi ebo naliboliya Ya:sukono alibolepi dubu idoko motone iba:tamo kemagaelema:.

22 Wiyasiya iba:te idoko motamo da:tolamiya alibolepi dubu idoko moto gulo nipo noliya, ebema: iba:te gito ka:pelamiya Yu epono Ka:nisolo dubu kapanalema:.

23 Iba:te tabo ma kunu pegeliya, “Ale idoko moto gigiyu kodakodailame pola:nalo nulaema:, ega:walo ebe moto atila:pi dubu atumu niyakabolo eba lamota:onalo ebo ka:nulaema:, wiyasiya gigiyu da:na:ilaema: ebe tetelo ale moto gulo lumagi idi ka:numia:!”

24 Ebene Godokono Moto atila:pino watodawa ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi iba:te ebe tabo dolowiya woki bilibilinomoma: eda:iya, mabu ebe tanalote keba kunu kemaigiyale iba:te nipo malagidiloliya.

25 Ebe tetelo dubu idite pete iba:tamo na:pegiya, “Eiye, nolowiala:! La:le idoko motamo dalomaima, ebe dubate Godoko Amamateno Motolo epo biyatulamita!”

26 Ebene atila:pino watodawate ebeno opopiago Godoko Amamateno Motamo tolamete Ya:sukono alibolepi dubu ebo nadabuiliya Yu epono Ka:nisolo dubatamo kemagatalema:. Iba:te wiyasiya ibi elawamo ka:nuwatiya: mabu iba:te toletoleolo ibino tepo magumulo negelitiya, “Diyala, epono taneba magumulo piyate me dubatamo dekalakalaona, iba:te atamo kawonomamo dowaote a kanakapuaema: nokolamo da:bemapeaema:na:.”

27 Ebene iba:te Ya:sukono alibolepi dubu Ka:nisolo dubatamo demagataliya, iba:te ibino dopo apulo eba lamota:onalo Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote ibi nanaliya,

28 “Ale la: dopamo elawonomamo analiata la:le Ya:sukono mailamo akoiyatulamenakala:, wiyasiya la:le dosiyodilawenama ebe kuba numa:la:! La: negelanamata a watowatopiate Ya:suko kuba gabodo anakapuima:, ebene me la:imano iyatulame tanalote opo kawonomamo tote Yelusalema duliyomolopi bilibilinomate olowiya!”

29 Ebene Pitako ega:walo alibolepi dubu epetapi, iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Ale Godoko kapiyatamo ba:tudila:onakoma:, epetapiatamoa:!

30 Nanitabola, Ya:suko la:le kewa olotolowamo tupuguima:wete ebo anakapuimata, wiyasiya aimano ewoniate damamatenamiya ebe Godote ebe a:ene adipati,

31 ebene ebete ebe ebeno tumudi apuamo adipatete epono Watodawama: ega:walo Igilo Mula:lelamedawama: ebo midi. Me osiyodilo tanalodo Godote Isalaela epatamo wade tete ikalami, iba:te ibino woki iyakobi midilite ebetamo eba olobila:lo ebete ibino kubakuba osiyodilole tanalo ebo kegebolelaema:.

32 Mabu ale me tanalo aimano balida:mo dulaima:, ale ebema: gelanama: ega:walo a magumudo Wade-talena Uliyanate atu tanalo ebe kawokalilamena. Nanitabola, piyate Godotamo da:tudila:ona, ebete ebeno Uliyanano elawo iba:tamo nikalamena.”

33 Ebene Yu epono Ka:nisolo dubate ebe tabo olowite kubanomamo eba dowaolo Ya:sukono alibolepi dubu anakapulaema: tabo ebo geliya.

34 Wiyasiya ibino taneba magumulo Pa:lisi tanebadawa idi ebeno mailo
Gameliyelatela, ebe Godokono Totomu Tabo iyatulamedawa idila ega:walo
epo bilibilinomate ebeno mulo tanaloma: ebe nowalogonamiya. Ebe
tetelo ebete maigate tabo ma kunu giya, iba:te alibolepi dubu Ka:nisolo
magumune wagailite tete da:peso balalo ka:na:pola:nama:.
35 Ebene alibolepi dubate iba:godone da:nemaimiya, Gameliyelate
Ka:nisolo dubatamo negiya, “La: Isalaela dubala:, me dubatamo kuba idi
osiyodiloa:no dopamo la: wadenomamo nemalagidilala:.
36 Mabu la: iyatawalata, dopamo Tiyudasiko dokolinami ebe a:ka:tuwa:
ebe kawoma: genaki, ebene ebetamo 400 dubu epetapiate aladabutiya.
Wiyasiya numa:la:, gabamanino gowelaopiate ebe danakapumiya ebeno
tanebapiate iyaiya eba alautiolo ebeno tanalote ebo olopoligiya.
37 Ebene walone tetelo epate ibino mailo gabamanino bukamo daku-
loliya, ebe atu ulamalo Ga:lili opono dubu idi Yudasite ebo kemaigiya.
Ebete epo epetapi bilibilinomo ebetamo ka:la:mite eba kunu eba wagelelo,
wiyasiya gowelaopiate ebe atumu ebo kanakapumiya, ebema: ebeno
tanebapiate atumu iyaiya gito kalautiya.
38 Ebema: numa:la:, ka:lo ale me dubuno tanalo danagilamelelami-
tama:, ibino tanaloma: nale la: analemata, la:le iba:tamo tanalo idi ako-
osiyodilala:. Ibi na:miyapala:, mabu ibino tabo gela tanalo ega:walo
woko osiyodilo tanalo ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo dosiyodilolenaka ebe
tanalote a:ka:tuwa: kolopoligomene,
39 wiyasiya ibino woko osiyodilo elawote Godogodone da:penale, ebema:
la:godolo elawo kitana: ibi odiyobolema:. La: nanisiwale, la: Godotamo
gowelaopima: da:beda:oma!”
40 Ebene Yu epono Ka:nisolo dubate Gameliyelakono tabamo gito
tudila:iya. Iba:te Ya:sukono alibolepi dubu ibino dopo apuamo ka:la:mite
pa:ka:pa:ka:mo a:na:ma:ga:midaolete ibi ma kunu analiya, “La: Ya:sukono
mailamo epatamo tabo walo akogelanakala:!” Ebene iba:te ibi gito nali-
boliya.
41 Ebe tetelo alibolepi dubate Ka:nisolo dubu miyapate kawo kalakalago
eba nemaimiolo ibino taneba magumulo negeliya, “Nanitabola, Godote a
ebeno wadewade ga:limapi gudima: eba ka:milo ebete ebeno ubi ebo iyati,
aimano Ya:suko waloma:ta tanaloma: epetapiate temeteme ega:walo ilipo
atamo kikaeaema:!”
42 Ebema: egela bilibilinomolo iba:te Godoko Amamateno Motolo
ega:walo epono iyaiya motolo woko osiyodilo atepa:no epo eba iyatulamelo
Ya:su Kelisokono Wade Tabo ebo kiyawaonakiya.

6

Sosi Epate Alibolepi Dubu Kowalubilima: Sebeni Dubu Duwatiya*

1 Ebe atu ulamalo Ya:suko waloma:tapino uwomute unamo odolo olodiy-
oboa:no ibino taneba magumulo apaminateui tanalote ma kunu maigiya.
Guliki tabamo degelanakiya ebe Yu epate ubia: tabo awokalimiya Yu
tabonomamo degelanakiya ebe Yudiya opo epatamo, mabu egela bilibili-
nomo epetapilo bae alabaolame tetelo ibino amoleamola:te wade walubi
kelawenakia:.
2 Ebema: Ya:sukono 12 alibolepi dubate waloma:tapi epetapi bilibilinomo
iba:tamo ka:la:mite ibi nanaliya, “Me tanalo modoboa:, ale la:imano bae

* **6::** Keyakeyapino tabamo nanitabokobi midipiate me dubu dikonema: gelanaka.

alabaolame tanalo eba tupugaimilo wiyasiya Godokono tabo kiyawao woko gito atepama:.

3 Ebema: ekakiala:, la:godolo sebeni dubu nuwata:la:, epate kebe dubu tuputupupima: ega:walo Godokono Uliyanamo tabokaopima: ega:walo mulopima: degelanaka. Ebene ale bae alabaolame woko iba:tamo eba ikalamelo

4 a wiyasiya tete bilibilinomolo me netewa kawokawo tanalo bulamenakoma:, Godago tabo gela tanalo ega:walo ebeno tabo epatamo kiyawao tanalo."

5 Ebe tetelo ebe taboma: nanitabokobi midipi bilibilinomate kawonomamo kalakalaiya, ebene iba:te dopamo Stibiniko lawiya, ebeno nanitabokobi midi tanalo kodakodanomola ega:walo Godokono Uliyana tabokanomola. Ebene iba:te me dubu epetapi ebo kuwatiya — Pilipiko, Palokolasiko, Nikanoko, Timonoko, Pamenaseko, ega:walo uwomudawa Nikolasiko, me Nikolasiko Yu lumagia: wiyasiya ebete dopamo A:ntiyoka kawo duliyomololo Yu epagodone nani Godokono tanalo dolowiya, ebe tetelo ebete ebe amamatema: iba:go kapiyama: ebo pediya.

6 Ebene nanitabokobi midipiate me sebeni dubu alibolepi dubatamo demagataliya, iba:te ibino tanaloma: Godotamo towetowe tabo eba kiyawaolo koto ebo watiolelamiya ebeno elawote iba:godolo kitanama:.

7 Ebema: me gabodo Godokono tabote ebe opo kawonomodo penemaigiya, ega:walo Yelusalema kawo duliyomololo Ya:suko waloma:tapino uwomute unamo eba odolonalo kolodiyobonamia:. Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopi dubuno taneba magumulo epetapi bilibilinomate atumu Ya:suko nanitabokobi midi tanalo ebo lawiya.

Yu Epo Epetapiate Stibinitamo Dowaote Ibino Ka:nisolo Dubatamo Demagatiya

8 Nanitabola, nanitabokobi midipiate alibolepi dubu kowalubilima: duwatiya, ebe dubu magumulo dubu kapiya idi Stibinikono tanalo ma kunula, ebeno tepo magumulo Godokono nilakapo ega:walo elawo kawonomate pola:namiya, ebema: ebete epo magumulo kawokawo anoano tanalo ega:walo weweda: tanalo osiyodilolenaki.

9 Ebe tetelo Yu epono balidi ibilamole moto idi nitanami, ebeno mailo ebe 'Matuolamole Magumune Demaimiya Ebe Dubuno Aladabutila,' ebe taneba magumulo epetapi Sailiniya duliyomolo epola, epetapi A:lesandiya duliyomolo epola, epetapi Silisiya opo epola, ega:walo epetapi A:isiya opo epola, ibi bilibilinomate kapimiya ilukulinamiya. Ebene egela idilo ibino tanebapi epetapiate pelamete Stibiniko eba podiyobolo eba:go apaminateui tanalo ebo posiyodiliya,

10 wiyasiya ibino elawote Stibinikono elawago ka:pa:modobiya: mabu Godokono Uliyanate ebetamo wade mulonomo ikamiya.

11 Ebema: ebe dubate ibino modoboa: tanalo umite iba:te diya gabodo tolamete dubu epetapiatamo mani eba nikalamelo ma kunu nanaliya, "La: mako a:da: tabo Stibinikono tanaloma: na:negeliyala:, la: olowimata ebete la:imano dopo apulo kuba tabo da:kiyawai Mosesetamo ega:walo Godotamo."

12 Ebene ebe a:da: tabo kiyawaopiate tolamete ibino tabo gela magumulo Yu epo epetapi ega:walo ibino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ibi bilibilinomatamo elawo ebo nikalamiya Stibinitamo ka:dowaoma:. Ebema: ibi epetapiate Stibiniko elawamo pelawete Yu epono Ka:nisolo dubatamo ebo magatiya ebeno tanalo kananagiyamidaema:.

13 Ebe tetelo iba:te dubu epetapi ebo magaeliya Ka:nisolo dubuno ololo
apulo Stibinikono tanaloma: a:da: tabo ka:pegelama:, ebene ebe tabo
atapiate pelamete tabo ma kunu pegeliya, “Me dubute Godoko Amamateno
Talena Motono tanaloma: ega:walo Mosesete atamo dikaeamiya ebe To-
tomu Tabono tanaloma: iyaiya kuba tabo kiyawao katepana:.
14 Nanitabola, ale ebeno tabo olowima:, ebete ma kunu gi, ‘Ya:suko
Nasalete duliyomolo dubute Godoko Amamateno Moto anabulimite, ebene
Mosesete aimano ewoniatamo dikalamiya ebete ebe wadewade osiyodilole
tanalo kubailamete iyama: ka:midilimene!’ ”
15 Ebe tetelo Yu epono Ka:nisolo tanebapi magumulo da:pola:niya, ebe
dubu bilibilinomate olobila:ote Stibiniko balidi kodakodamo eba umiolo,
wiyasiya Godokono nopodawano alo keba kunula:ka: ebeno ololote eba
kunu pukuilamiti.

7

*Stibinite Yu Epono Ka:nisolo Dubatamo Ibino Ewonino Tanaloma:
Da:kiyawaiya*

1 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote Stib-
iniko nalatediya, “Me tanalo nanitabola:ka:?”
2 Stibinite tabo eba wiyalo negiya, “Naniala: ega:walo nabiala:, la:
naimano tabo nolowiala:. Aimano ewono A:ibalayamate Mesopotemiya
opolo eba okolinalo A:la:na duliyomolamo pea:no, ebe tetelo Alonomo
Godote ebetamo pemaigate
3 ma kunu pegiya, ‘A:imano opo ega:walo a:imano mabu epo miyapawete,
nale a:ma: danatama ebe opamo na:tiye.’
4 Ebema: ebete Ba:baloni opo atepate A:la:na duliyomolamo gito tiya,
ebene ebete ebolo eba nokolinalo ebeno nabiwite da:iya, Godote ebe me
Ka:inane opamo ebo magaiya, la:le ka:lo dilukuliawenama me opamo.
5 Godote wiyasiya ebe tetelo Ka:inane opo kawonomo magumulo okoli bai
da:peso idi kikamiya: ebenonomoma: keda:nama:, ega:walo ebe tetelo ebete
gudia:no eba okolinalo Godote ebetamo nanitabolo egiya, ebete walone
tetelo Ka:inane opo ebetamo ega:walo ebeno walonepiatamo kikalaema:.
6 Ebene Godote ebetamo walo ma kunu kegiya, ‘A:imano walonepi-
ate kapela epono opo idilo da:nilukulinama:na:, ebe opo epate ibi
wiya: wokopima: midilite 400 ulamamo kawokawo temeteme bikalame-
nakoma:na:.
7 Wiyasiya nanitabola, piyate iba:tamo temeteme dikalamenama:na:,
nale ebe epono tanalo anagiyamidalamete kuba wiya kikalaemamo, ebene
nale a:imano walonepi ebe mulu opone wagailite demagaelemo, ebe tetelo
iba:te na me opolo kapamamanatenema:na:.’
8 “Ebe tetelo Godote A:ibalayamatamo nopo nanitabonomolo diyatiya,
ebe nopono pukala awokalima: tama itamida tanalo ikamiya, ebema:
A:ibalayamate ebeno gudu Aisa:keko umite kapiya wuiki dolopoligiya ebe-
tamo tama itamida pukala ebo iyatimiya. Ega:walo walone tetelo Aisa:kete
me atu tanalo ebe kosiyodiliya ebeno gudu Ya:ikobotamo, ebene Ya:ikobote
ebeno 12 dubu guda:tamo me atu tama itamida pukala kalomolamiya,
walone ebe guda:te aimano 12 gu epono nabima: eda:iya.
9 “Ebene Ya:ikobokono 12 guda:te apepeote ebe aimano guguno nabiate
ibino ekawi Yausepekono wade okoli mabuma: eba dowaolo olowamepi
dubu epetapiatamo manima: gito nikalamiya, ebete Isipiti opolo wiya:
wokodawama: ka:neda:nama:. Wiyasiya Godote eba:go eba nokolinalo

10 ebeno temeteme bilibilinomo magumulo ebeno igilo wadenomamo
mula:menaki. Ebene Yausepete Isipiti opono Kawo Elawodubu Pa:lokono
ololo apuamo da:nemaigiya, ebe tetelo Godote ebetamo wade mulonomo
ikamiya. Nanitabola, Godokono walubi magumudo Pa:lote Yausepetamo
kawonomamo kalakaliya, ebema: ebete ebe Isipiti opo kawonomo ega:walo
ebeno kawo moto ulamedawama: ebo midiya.
11 "Ebe tetelo Isipiti opo ega:walo Ka:inane opo kawonomolo baete eba
olopoligolo kawo nigologolo tanalonomote epatamo piya, ebema: aimano
ewoniagodolo bae uwateo gabote kitanamia:.
12 Ebene Ya:ikobote Isipiti opolo konote da:pola:nami, ebe tanalo olowite
aimano ewoni nabi bae ka:nuwateoma: ebamo gito naliboliya. Me ibino
dopo tetela.
13 Ebene iba:te netewa teta:mo walo da:ka:tolamiya, ebe tetelo
Yausepete ebeno tanalo ebeno naniatamo awokalimilo ma kunu giya,
'Na ebe Yausepetela!' ega:walo ebe atu tetelo Kawo Elawodubu Pa:lote
Yausepekono mabu epono pelame tanalo ebo iyatawiya.
14 Ebene Yausepete ebeno nabiwi Ya:ikobotamo tabo ebo nalibiya, ebe
ega:walo ebeno mabu gudi ibi bilibilinomate Isipiti opamo ka:pelaema:,
iyo, ebe tetelo Ya:ikobokono epono uwomu ebe 75 epola, miba:te pelamiya
Isipiti opamo.
15 "Ebene Ya:ikobote ebeno epago tote Isipiti opolo eba nokolinalo, ebe
ega:walo aimano ewoni epetapiate ebo na:elaiya.
16 Ebene ibino guda:te Ya:ikoboko ega:walo Yausepeko ibino ape Ka:inane
opono Sekeme duliyomolamo walo kowadaete bobamo ebo palomiya,
ebe bobo damela A:ibalayamate Amokono guda:godone maniamo iyalo
elawiya."

Stibinite Mosesekono Tanaloma: Da:kiyawaiya

17 Ebene Stibinite tabo moga:melo Yu epono Ka:nisolo dubatamo walo
na:ka:kiyawaiya, "Godote A:ibalayamatamo nanitabonomolo degiya, ebe
tabono nanitabo tanalote awokalama: eba tatalilo Isipiti opolo aimano
Isalaela epate bilibilinomoma: eda:iya.
18 Ebe tetelo Isipiti opolo Kawo Elawodubu idite maigiya, Yausepete
dopamo Isipiti opo epo keba kunu kowalubilinakile ebete ebe tanalo
wadenomamo kiyatawiya:.
19 Ebema: ebete aimano epo a:da: masigilinami, ega:walo ebete aimano
ewoni mako elawo tabamo kubailamenami, iba:te ibino a:lia:li gudi agimag-
imao bailo gito ka:miyapaolenakoma:.
20 "Ebe tetelo Mosesete ebo awokaliya, ebeno ololo wadenonomola. Ebete
netewa-kapiya saganalo ebeno nabiwino motolo okolite,
21 ebene ebeno menokola nabiwila iba:te ebe motone kela:mo
matopa:tate gito danatepapiya, ebe tetelo Kawo Elawodubu Pa:lokono
buwelete ebe numite ebeno guduma: nimidite wadenomamo dabinami.
22 Ebene Mosesete Pa:lokono motolo eba apelo Isipiti opo epate ibino
mulo tanalo bilibilinomo ebe ebo iyatumiya, ebema: ebete ebeno tabo
kiyawao magumulo ega:walo ebeno osiyodilole magumulo elawonomoma:
ediya.
23 "Mosesete 40 ulama tetedawama: eba eda:nalo ebete ebeno tepo
magumulo woki iyatiya, ebeno Isalaela epate keba kunu kilukulinami ebe
tanalo ka:nuima:.
24 Ebe tetelo Isipiti opo dubute Isalaela dubu idi danagalimiuti, Mosesete
numite Isipiti dubutamo kuba wiya eba nikamelo ebe ebo nanakapumiya,

25 mabu ebe osiyodilo tanalodo ebete nemalagidiliya ebeno epate me
tanalo kiyatawaoma:, Godote Mosesekono kotamo ibi Pa:lokono elawo
magumune kowagailimene. Wiyasiya iba:te ebeno wade osiyodilo
tanalono magumu wadenomamo kelawiya:.
26 Ebema: egela idilo Isalaela dubu netewate da:gowelitiya, Mosesete ibi
ulamete ibi eba gelebadilamelo nanaliya, ‘Naimano naniala:, la: kapiya
alailame epo keba kunula:ka: eba kunulata. Beda: mabuma: idite iditamo,
idite iditamo kuba tanalo dosiyodilawitama?’
27 “Wiyasiya ebe tetelo kebe dubute iditamo elawonomoma: keditile,
ebete Moseseko balamo eba nimupiamidalo ebo aniya, ‘A:ma: potele
kanatia a:ma:le aimano kawodawama: eda:ma:? A:ma: aimano tanalo
anagiyamidadawa:!
28 A:ma: ubila:ka: na anakapunaema:, a:ma:le dutu Isipiti dubu danaka-
puma:wia eba kunu?’
29 Mosesete ebe tabo olowite ebete kawo tole lawete Isipiti opone ebo
alauliya, ebene ebete Midiyana opolo eba nokolinalo kamiyale aidite dubu
gudi netewa ebo nulamiya.
30 “Ebene 40 ulama da:petoiya egela idilo Mosesete Sainai Ununomo
Damelano bulu opolo eba paitalo Godokono nopodawate ela magumudo
ebetamo ebo pawokaliya, iyo, elate kewalo dowaiti wiyasiya kewate
kolotolitiya:,
31 Mosesete ebe tanalo umite kawonomamo anoaniya. Ebema: ebete
wadenomamo uima: tataliamo eba tolo Kawodawa Godokono tabote ebe-
tamo ma kunu piya,
32 ‘Na Godotela. A:imano ewono nabi A:ibalayamako, Aisa:keko, ega:walo
Ya:ikoboko iba:te poko kamamatene, na ebetela.’ Mosesete ebe tabo olowite
elawoa:noma: eba eda:lo ebete tabo gedawa kuima: ebeno ape anakamilo
kawo tolenomo ebo lawiya.
33 “Ebene Kawodawa Godote ebetamo negiya, ‘A:imano agowa inamabu
na:pupukulama:, mabu a:ma:le duta:wita ebe uti bai talenala.
34 Naimano epate Isipiti opolo kawokawo temetema:go dilukulina, nale
ka:lo ibino modoboa: tanalo ulamelelaemo, iyo, nale ibino imi tanalo olow-
ilatelete na Unu Duliyomolone ebema: piwisigamo ibi kuba magumune
kowagailima:. Ebema: a:ma: na:pa:, nale a:ma: Isipiti opamo kanalibo-
mamota naimano woko ebolo ka:nosiyodilaema:.’ ”

Isalaela Epate Moseseko Ubia:noma: Eda:o Tanalo Stibinite Da:kiyawaiya

35 Ebene Stibinite tabo moga:melo Yu epono Ka:nisolo dubatamo walo
na:ka:kiyawaiya, “Numa:la:, Isalaela epate Mosesetamo dopamo ibino ubia:
tanalo eba awakalimilo ma kunu geliya, ‘A:ma: potele kanatia a:ma:le
aimano kawodawama: eda:ma:? A:ma: aimano tanalo anagiyamidadawa:!’
Wiyasiya me tetelo Godote Moseseko walo akapalibiya ibi ulamedawama:
ega:walo ibino igilo mula:lelamedawama: ka:peda:ma:. Nanitabola, elate
kewalo dowaiti, ebe tetelo Godokono nopodawate ebetamo pawokalate
elawo ebetamo ebo ikamiya ibi kowalubilinama:.
36 Ebema: 40 ulama magumulo Mosesete kawokawo anoano tanalo
Isipiti opolo ega:walo Kalimakalima Kewa: Kolomolo ega:walo bulu opolo
osiyodilolenaki, iyo, ebete Isalaela epo me gabodo wagailiya Isipiti opone.
37 Ebene me Mosesete Isalaela epatamo negiya, ‘Walone Godote ebeno
Iyanomo Woki Awokalimidawa idi, na dopo, la:godolo kadipatemene,’
38 ega:walo Isalaela epate bulu opolo danaladabutiya me dubu Mosesete
iba:go nokolinami, ega:walo ebete aimano ewoniago eba okolinalo

Godokono nopodawate Sainai Ununomo Damelalo ebetamo da:kiyawaiya
ebe Totomu Tabo ebete Godogodone uwatete atamo ebo ikaeamiya
uwomua: tetelo a kowalubinama:.
39 “Wiyasiya ebe tetelo aimano ewoniate Godotamo tudila:oma:
ubia:noma: eda:iya, ebene iba:te ebe waloma:ta tanalo iyabaiamo eba
watiamidalo ibino tepo magumulo Isipiti opamo olowamioma: ubi walo
nakalomonamiya.
40 Ebema: Mosesete epago luta: tetelo iba:te ebeno naniwi A:lonitamo
negeliya, ‘Aimano ida:da:li nosiyodiloleama:, iba:te a dopaeamete kema-
gataema:, mabu me Moseseko Isipiti opone a demagaeiya kebamo dala-
tidile!’
41 Ebe tetelo iba:te oli ape kau-goeono ololamo ida:da:li osiyodilote ebe-
tamo kalimagono inamabu eba ikameolo, iba:te a:ka:tuwa: ibino kotamo
dosiyodiliya ebe inamabutamo kawo kalakala soliyomu osiyodiliya.
42 Ebe kuba mabuma: Godote ibi ginima:mo eba ilatelelo gito miyapiya
ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo tobolo ununo mawele kamamalatelenama:.
Nanitabola, me tanalo Godokono woki awokalimipiate ebeno Bukalo iyalo
ma kunu awokalimiya,

‘La: Isalaela epala:,
la:le 40 ulamamo bulu opolo dowapata:lama:wenaima,
la:le na amamanatenema: dalukola:wenakima,
ebe sipi-goeogoeono kalima tepo magumuno
nanitabo tanalago ka:pikanamona:wenakia:.
43 Wiyasiya la:le la:imano ida:da:li Molekakono
sipi-goeono tama talena moto
unamo awokowiamidiyamata,
ebene ida:da:li idi Lepanako
maweleno ololamo a:kosiyodiloliyamata,
me ebe ida:da:lila
la:le damamalatela:wenaima.
Me mabuma: nale la:tamo
kuba wiya kikalametama:
naimano wade Ka:inane opone
kuba Ba:baloni apuamo kanalibolemamota.’ ”

Stibinite Yu Epono Ka:nisolo Dubatamo Ebeno Uwomu Tabo Da:kiyawaiya

44 Ebene Stibinite tabo moga:melo walo na:ka:kiyawaiya, “Me tanalo
nanitabola, Godokono sipi-goeo tama awokowiamida Talena Moto aimano
ewoniagodolo eba itanalo Godote iba:go ebolo nokolinami. Numa:la:,
Godokono iyatumi magumulo Mosesete keba kunu kolowiyale ega:walo
ebeno balida:mo keba kunu kumiyale, ebete ebe moto eba kunu wadeno-
mamo osiyodiliya.
45 Ebene aimano ewonino guda:te ebe Talena Moto ibino nabiagodone
lawete, iba:te agute Yosuwago Ka:inane oli opamo gito tolamiya. Ebe tetelo
ebe opono iyaiya epo Godote ebeno elawamo na:na:ma:latelete Isalaela
epatamo ebo nikalamiya, ebene ebeno Talena Motote ebolo eba nitanalo
iba:te ebe tetene pelamete Da:ibidikono teta:mo pemaimiya.
46 Ebene Godote Da:ibidikono osiyodilole tanalo ulamelemete ebe ka-
wonomamo malagidilonami, ebema: tete idilo Godokono okoli baima:
Da:ibidite ebe ebo aniya ebete ebe amamateno iya moto ketema:,
nanitabola, me Godo ebe Da:ibidikono ewono Ya:ikobote dopamo dama-
matenami ebe Godola.

47 Wiyasiya Godoko Amamateno Moto Da:ibidikono gudu Solomonote
etiya, Da:ibiditea:.
48 “Wiyasiya la: wadenomamo nolowiala:, epate Ununomo Godoko
mabuma: detemoteona, ebete ebe iyaiya motolo nanitabolo kokolina:.
Iyo, dopamo ebeno woki awokalimidawa idite me tanalo ma kunu
awokalimiya,

49 ‘Kawodawa Godote negena,
‘Unu Duliyomolo ebe naimano okoli baila,
ega:walo me opo naimano agowa puti baila.
Ebema: la: me opo epate
natamo kebako moto na:keta:ema?
Naimano ela ami bai
la:le kebolo na:kosiyodilaema?
50 Mabu me tanalo ebe nanitabola,
me opono inamabu bilibilinomo
na a:ka:tuwa: naimano kotonomamo osiyodiloliyamo,
me inamabu bilibilinomate
naimanoma: ebema: eda:ona.’ ’ ”

51 Ebene Stibinite Yu epono Ka:nisolo dubatamo uwomu tabo eba
kiyawaolo negiya, “Eiye, la: wato kodakoda epolata! La: Godokono
Totomu Tabamo tudila:olo tama itamida pukala unu gabodo lawiyamata,
wiyasiya tepo magumuno kodakoda tanalo kiyaila:wiya:! Iyo, la: tete
bilibilinomolo la:imano galo eba mopiolelo Godokono Wade-talena Uliyana
ebe odiyobonamata, la:imano ewoniate dowagelenamiya eba kunu!
52 Numa:la:, Godokono woki awokalimipi bilibilinomo magumulo
la:imano ewoniate kapiya dawatamo nilakapo kiyatinakia: wiyasiya ibi
bilibilinomatamo temeteme ikalamenakiya. Eba kunu piyate Godokono
Tuputupu Wokodawano pe tanaloma: dopamo tabo da:kiyawaiya la:imano
ewoniate ibi anakapulamenakiya, ega:walo me tetelo Tuputupudawa
Ya:sute ebeno tanalo la:tamo dapawokalimi, la:le ebe a:da: elemasigi
gabodo lawa:wete ebe anakapuimata.
53 Ebema: nanitabola, Godokono Totomu Tabo ebeno nopopiagodone
duwata:wiyama, la: ebe epolata, la:le wiyasiya ebe Totomu Tabamo
nanitabolo ka:tudila:wena:!”

Yu Epono Ka:nisolo Dubate Stibiniko Nokolamo Mapemete Danakapumiya

54 Ebene Yu epono Ka:nisolo dubate me tabo dolowiya iba:te ibino dowa
tanalo kawonomo Stibinitamo kawokalima: pituku ebo waliwalioliya.
55 Ebe tetelo wiyasiya Stibiniko Godokono Uliyanate detabokaimiya,
ebete Unu Duliyomolamo da:nemeliya Godokono kawo alonomo eba umi-
talo, Ya:sute atumu ebeno tumudi apulo na:kutiti.
56 Ebema: ebete negiya, “La: numa:la:! Godote Unu Duliyomolono gigiyu
da:iyamidita nale bumitamo, Epono Naniwite ebeno tumudi apulo butita!”
57 Ebe tetelo Yu epono Ka:nisolo dubate kapimiya gelatepago galo mopi-
olete ebetamo na:na:puila:iya ebe ka:na:kubaima:.
58 Ebene iba:te ebe elawamo nelawete duliyomolo magumune magatate
nokolamo mapeme ebo nowagilimiya. Ebe tetelo kebe dubate Stibinikono
tanaloma: a:da: tabo Ka:nisolo dubatamo da:pegeliya, ebe dubate ebe
dopamo anakapumia:no ibino watubino kaliku oli ape dubu idi Solokono
agowa mabuamo gito nalomiya.

59 Ebene iba:te Stibiniko nokolamo eba mapemelo ebete ebeno Ka-
wodawa ka:milo negiya, “Kawodawa Ya:su, naimano uliyana a:ma:le
na:pelawa:!”
60 Ebe tetelo ebete pupamo gate kawonomamo negiya, “Naimano
Kawodawa, me kuba iba:te dosiyodiluta, a:ma:le iba:tamo kuba wiya
akoikalama:la:.” Ebene ebete me tabo gete a:enomo ebo a:iya.

8

Solote Nanitabokobi Midipiatamo Temeteme Ikalame Dowagilimiya

1 Ebe tetelo ebe oli ape dubu Solote Stibinikono a:e tanalo umite
nekalakaliya. Ega:walo ebe atu egelalo sosi epate Yelusalema kawo
duliyomololo dilukulinamiya, Yu watowatopiate iba:tamo kawokawo teme-
teme ikalame ebo wagilimiya. Ebe mabuma: Ya:sukono alibolepi dubate
a:ka:tuwa: kawo duliyomololo na:pola:niya, wiyasiya Ya:suko nanitabokobi
midipi epetapi bilibilinomate alautiya, ma kunu epetapi Yudiya opamo
ega:walo epetapi Samaliya opamo iyaiya tolamoliya.
2 Ebema: Yelusalema epo epetapi Godokono nilakapago dilukulinamiya,
iba:te Stibinikono ape pelawete bobamo eba niyatilo ebe mabuma: kawono-
mamo niimitiya.
3 Ebe tetelo Solote me kuba tanalo idi wagilimiya, ebete sosi epono
iyaiya motamo nodolonaki dubu ega:walo kamiyale da:nulamenaki, ebete
ibi uwatete danamiyatalenaki idoko motamo gito niyalekenaki.

Pilipite Samaliya Kawo Duliyomololo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

4 Ebema: nanitabokobi midipiate kebe iyaiya opamo kalautiye, iba:te
ebolo iyaiya eba nowapata:lamelo Ya:sukono Wade Tabo epatamo ebo
na:kiyawaonakiya.
5 Ibino taneba magumulo Pilipiko ebe idila, ebete Samaliya kawo duliy-
omolamo tote Ya:su Kelisokono tanaloma: tabo da:na:kiyawauti,
6 epo bilibilinomate ebeno tabo wadenomamo olowiutiya, ega:walo ebete
Godokono elawamo kebe anoano tanalo kosiyodilolitiyale iba:te atumu
nulamitiya.
7 Ebe tetelo Pilipite epagodone kubakuba uliyana daliboliya iba:te
gelatepago ebo nemaimiya, ega:walo ebete ape kodakoda temetema:gopi
ega:walo agowa tataipi wadekobi a:ka:midioliya,
8 ebema: ebe Samaliya duliyomolo kawonomolo kawo kalakalanomote
itani.

Giwali Osiyodiloledawa Saimonote Godokono Elawo Maniamo Laema: Dowageliya

9 Nanitabola, Pilipite Samaliya kawo duliyomolamo dopamo pea:no,
dubu idite ebolo nokolinami ebeno mailo Saimonotela, ebete ebeno giwali
osiyodilole tanalamo epo anoanoilamenami. Ega:walo ebe a:ka:tuwa: ebe
kawoma: eba midinalo,
10 Samaliya opono dologala epo ega:walo kawokawo mailago epo ibi
bilibilinomate ebeno iyatulame tanalo wadenomamo olowionakiya. Ebene
iba:te negelanakiya, “Ebeno elawo Unu Duliyomolone pena, ebema: ale
ebetamo Elawodawanomo mailo kikamiye!”
11 Iyo, Saimonote tete geyageyalo ebeno giwali iyatawa tanalamo ebe
epo danoanoilamenami, ebema: iba:te ebeno osiyodilole tanalodo ebe
nowaloma:tanamiya.

12 Wiyasiya Pilipite da:piya ebete Wade Tabo eba pa:kiyawaolo, Godote
Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalo ega:walo Ya:su Kelisokono
elawo tanalo ebo pawokalilamiya. Ebe tetelo Samaliya epate nanitabokobi
midite, ebene Pilipite ebe kamiyale ega:walo dubu bilibilinomo obamo ebo
waduba:midaoliya.
13 Ega:walo Saimonote atumu nanitabokobi midite Pilipite ebe obamo ebo
kaduba:midiya, ebene Pilipite Godokono elawamo kebe kawokawo anoano
tanalo kosiyodilolenakile, Saimonote ebe niyakabonomolo eba okolitalo
ebe iyaiya tanalo dulamenaki kawonomamo anoanonaki.
14 Ebe atu tetelo Yelusalema kawo duliyomololo alibolepi dubate
Samaliya opo epono tanalo ma kunu olowiya, iba:te Godokono tabo
elawiya, ebema: iba:te Pitako ega:walo Yoneko ebe tanalo uima: ibi gito
naliboliya.
15 Ebene ibi netewapiate ebamo tote olioli nanitabokobi midipi Godotamo
ebo nowadipalateliya iba:te ebeno Uliyana kelaema:,
16 mabu dopamo Pilipite ebe nanitabokobi midipi obamo
dowaduba:midaoliya Kawodawa Ya:sukono mailo kapiyamo osiyodiliya,
wiyasiya ebe tetelo Godokono Uliyanate ibi unamo ka:pokoliya:.
17 Ebema: Pitako Yoneko iba:te ebe tanalo iyatawaote ibino koto Samaliya
nanitabokobi midipiatamo dowatiolelamiya, iba:te Godokono Uliyana ebo
lawiya.
18 Ebe tetelo Godote alibolepi dubagodone ebeno Wade-talena Uliyana
epatamo keba kunu kikalamiyale, giwali osiyodiloledawa Saimonote ebe
tanalo dumiya, ebete mani iba:tamo eba ikalamelo negiya,
19 “La:godolo ditana ebe elawo nale la:godone maniamo kelawa:mo,
ebene nale kebe epono watamo naimano koto dowatiolelamenakomo,
iba:te atumu Godokono Uliyana nagodone belawenakoma:na:.”
20 Ebene Pitate ebeno tabo eba wiyalo negiya, “A:imano ape ega:walo
a:imano mani Saitanakono Ela Opamo kapimiya ka:toma:na:, mabu
a:imano woki ma kunu itana, lumagite Godokono Uliyanano elawo mani-
amo kelaemene! Ao, eba kunua:!
21 A:imano kuba wokino tanaloma: a:ma: Godokono woko osiyodilo
magumulo ago akapaladabua:emene, mabu Godokono umi magumulo
a:imano tepo magumuno woki ka:tuputupua:.
22 Ebema: modobola a:ma: woki iyakobi mida:wete a:ma:le
demalagidilawita ebe kuba osiyodilo tanalone nolobigiye, ega:walo
a:ma: Godoko na:toweomiye ebete a:imano kuba woki egebolemetate
ka:dodomatimitama:.
23 Nanitabola, na iyatawala a:imano tepo magumuno dowa tanalote
detaboki, ebe mabuma: a:ma: Saitanakono idoko motolo bokolinata!”
24 Ebene Saimonote tabo eba wiyalo negiya, “La: niyaniyata, mod-
obola:ka: la: na Kawodawa Godotamo nadipanateniyala:, mabu la:le kebe
tanaloma: kegelaema ebe kuba wiyate natamo nanitabolo demaigamene
nale a:ka:modobomo.”
25 Ebema: me tanalo dolopoligiya, ebe tetelo Pitako Yoneko iba:te
Samaliya kawo duliyomololo Kawodawa Ya:sukono iyaiya tabono
tanaloma: awokala gelate Yelusalemamo walo ebo kolowamiya, ebene
iba:te eba tolo gabo tetelo Samaliya opono iyaiya duliyomolo depesodo
Wade Tabo kiyawaoago ebo tiya.

Pilipite Itiyopiya Opo Kawo Dubutamo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

26 Ebe tetelo Kawodawa Godokono nopodawate Pilipitamo negiya, “A:ma:
maigawete siyele apuamo na:toa, Yelusalemane Gasa duliyomolamo bulu
opodo da:tolamenaka ebe gabamo.”
27 Ebene ebete maigate ebamo na:tiya. Ebe atu tetelo kawo dubu idi,
ebete Itiyopiya opono Kawo Elawo Kamiyale Ka:ndesikono wokodawama:
eda:nami, ebete ebeno kawokawo inamabu ega:walo mani ulamelemenami, ebe dubute me atu gabodo piti. Ebete Yelusalema kawo duliyomolamo Godoko amamatema: iyalo tote
28 walo eba ka:pitalo, ebeno sa:liyota-pe unulo okolite Godokono woki
awokalimidawa Aisayakono Buka ka:la:miola:go eba pitalo, Pilipite ebe ebo
numiya.
29 Ebe tetelo Godokono Uliyanate Pilipiko naniya, “A:ma: sa:liyota-pe
niyakabamo nemaigawete eba:go kapimiya na:tonatiye.”
30 Ebema: Pilipite sa:liyota-peago eba puliganatolo, kawo dubute
Aisayakono Buka tabo deka:la:mioliti ebeno tabo nolowite ebetamo negiya,
“A:ma:le deka:la:miola:wita ebe tabono magumu na:kemalagidilawita?”
31 Ebete tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na keba kunu na:kiyatawamo? Na
iyatunamedawa puliyala.” Ebe tetelo ebete Pilipiko naniya ebete sa:liyotapeamo olote ebe niyakabamo ka:pokolima:.
32 Ebene kawo dubute Aisayakono Bukalo Godokono tabo ma kunu
ka:la:mioliti,

“Iba:te ebe dubu lawete emagatiya
sipi-goeomu kananakapuima:,
ebene lumagite sipi-goeo da:pesono
ipo dotolemita,
ebe sipite gelebadilo eba lutalo
tabo gea:noma: keba kunu keda:nakole,
ebete eba kunu tabo abumite
tabo idi kegiya:.
33 Ebe tetelo iba:te ebe eba malogolo
ebeno tanalo wadenomamo anagiyamidamea:no
a:eamo gito nalibiya.
Numa:la:, iba:te ebeno igilo
me opolo itamidamiya,
ebema: ebeno walonepino tanaloma:
potele na:ka:kiyawaomene?”

34 Godokono Buka ka:la:miole tanalo dolopoligiya kawo dubute wiyasiya
Pilipitamo negiya, “A:ma: na nanana:, Aisayate pokono tanaloma:
ka:kiyawaiyale, ebe a:ka:tuwa: ebeno tanaloma:la:ka: o lumagi idino
tanaloma: ka:kiyawaiyale?”
35 Ebema: iba:te kapimiya eba tutalo kawo dubute deka:la:moliya, Pilipite
ebe tabono magumu dopamo awokalimite, ebene Godokono Buka apuapuno tabo epetapino magumu atumu kawokalilamete Ya:sukono Wade
Tabo ebetamo ebo kiyawaonatiya.
36 Ebene ibi netewapiate ebe gabodo eba tonatolo obo paka: da:pesamo
da:nemaimiya, kawo dubute negiya, “A:ma: me obo numa:. A:ma: modobola:ka: na obamo aduba:midanema:? Kodakoda idi ba:kitanale?”
37 Ebene Pilipite ebetamo negiya, “A:ma: a:imano tepo magumulo
Godokono tabo nanitabokobi da:mida:wa:, nale a:ma: obamo
kaduba:midamota.”

Ebete tabo eba wiyalo negiya, “Na ka:lo Ya:suko nanitabokobi a:midimo, ebe Kelisote, Godokono Gudula.”*
38 Ebe tetelo kawo dubute sa:liyota-pe atadawa naniya ebete pe ebamo kodiyoboma:, ebene ebete Pilipa:go iwitite Pilipite ebe obamo ebo aduba:midiya.
39 Ebene ibi netewapiate obo magumune eba pidiwitalo Kawodawa Godokono Uliyanate Pilipiko opo ida:mo demagatiya, kawo dubute ebe walo kumiya:, ebete wiyasiya kawo kalakalago ebe gabodo walo gito ka:tiya.
40 Ebe tetelo Pilipite Godokono elawamo Asotase duliyomolamo nemaigate, ebete ebe duliyomolone tote ebe opono duliyomolo bilibilinomodo Godokono Wade Tabo kiyawaoago Sisaliya kawo duliyomolamo ebo nemaigiya.

9

Solote Ebeno Kuba Osiyodilole Tanalone Ya:sutamo Dolobigiya
Ali 22.6-16; 26.12-18

1 Ebe atu tetelo Solote Kawodawa Ya:suko waloma:tapi anakapulaema: tabo elawonomamo kiyawaonaki, ebene ebete Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomotamo tote
2 leta uwatema: ebe ebo naniya. Ebe ubila ebe letago Dama:sakase kawo duliyomolamo tote, Yu epono iyaiya balidi ibilamole motamo nopegate, kebe epate Ya:suko Nanitabokobi Midi Gabodo dowapata:lamenamiya ebe dubu ega:walo kamiyale ka:nolema:, ebene ebete ibi da:nulaemene ibi elawamo nuwatete Yelusalema kawo duliyomolamo magaelete idoko motamo ebo ka:piyalekema:.
3 Ebene ebete Dama:sakase kawo duliyomolo niyakabamo da:nemaiganatiya ebe tetenomolo Godokono Unu Duliyomolone alote eba piwisigalo molete da:la:uwa:mida keba kunula:ka:, ebe alote eba kunu ebe ebo pa:wiyamidadigiya.
4 Ebene ebete opamo gate tabo ma kunu olowiya, “Solo, Solo! Keleka: mabu a:ma:le natamo kawokawo temeteme dikanama:wena?”
5 Solote nowamiya, “Kawodawa, a:ma: poteleka:?”
Wiya tabote na:piya ebetamo, “Na Ya:sutela, a:ma:le temeteme dikanama:wena, na ebe lumagila.
6 A:ma: maigawete duliyomolamo na:nopega. Ebolo lumagi idite a:ma: kanama:ta a:ma:le beda: tanalo na:kosiyodilaemene.”
7 Ebe tetelo Solago da:tolamiya ebe dubate ebe tabo madodo eba olowilo wiyasiya lumagi kumiya:, ebema: iba:te eba anoanolo tanalo idi osiyodiloa:no gito lamota:oniya.
8 Ebene Solote opone maigate balidi paeamidalete da:meliya ebe tetelo inamabu kulamiya:, ebema: ebeno namutupiate ebe kotamo lawete Dama:sakase kawo duliyomolamo gito magatiya.
9 Ebene ebete netewa-kapiya egelalo inamabu ulamolea:no ebolo gito nokoliya, ebete bae kenanakia: ega:walo obo ka:ninakia:.
10 Ebe tetelo ebe Dama:sakase kawo duliyomololo Ya:suko waloma:tadawa idi nokolinami, ebeno mailo A:nanayasitela. Ebete u wata:no ebeno balidite iyama: eba eda:omelo Kawodawate ebe neka:miya, “A:nanayasi!”

---

* **8:37:** Ali 8.37 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

Ebete nowamiya, “Kawodawa, na mela. Beda:la:ka:?”
11 Ebene Kawodawate ebetamo negiya, “A:ma: maigawete, gabo mailo
Tuputupula ebamo toawete Yudasikono motolo Tasase duliyomolo dubu
Soloko na:nowadia. Me tetelo ebete ebolo towetowe tabo natamo degita,
nale nolowitamo.
12 Ebema: ebete u wata:no ebeno balidite iyama: eba eda:omelo
A:nanayasi mailago dubu umi, ebe dubute ebeno balidi wadekobi
ka:midilima: ebete ebeno koto ebetamo eba powatilimitalo ebo umi.”
13 A:nanayasite ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Kawodawa, na epo
bilibilidopagodone olowimo, me dubute Yelusalemalo a:imano tuputupu
epatamo kawokawo kuba osiyodilolenaki.
14 Ega:walo na iyatawala, me tetelo ebete a Yu epono kawokawo wa-
towatopiagodone elawo elawi, ebete me Dama:sakase duliyomololo piyate
a:imano mailo deka:mina ibi uwatete idoko motamo ka:niyalekema:.”
15 Kawodawate wiyasiya ebetamo negiya, “Modobola a:ma: na:toa, mabu
nale ebe iyalo elawiyamo ebete naimano wade wokodawama: keda:ma:,
iyo, ebete naimano mailamo tote, Isalaela epo ega:walo Yua: epo ega:walo
ibino kawokawo elawodubu ibi bilibilinomatamo naimano tanalo kana-
wokalimene.
16 Ebema: na a:ka:tuwa: ebe kiyatuimamo, naimano mailo mabuma: ebete
kebako kawokawo temeteme na:kuwatenakomene.”
17 Ebene A:nanayasite tote ebe moto guamo nodolote ebeno koto
Solotamo eba nowatililo naniya, “Naimano ekawi Solo, a:ma:le gabodo eba
pitalo a:ma:tamo dapawokali ebe Kawodawa Ya:sute na apalibone, a:imano
balidi wadekobi pimidilimitate, ebene Godokono Uliyanate a:imano tepo
magumu ketabokaimene.”
18 Ebe tetenomolo ebeno balidi da:mula:lemiya ebe balidino gibute
opamo eba gudimilo ebeno balidite wadekobi ebo olowiomiya, ebene ebete
demaigiya A:nanayasite ebe obamo aduba:midate,
19 ebe tetelo ebete bae da:keniya elawo walo ebo kelawiya.

Solote Ya:sukono Wade Tabo Dama:sakase Kawo Duliyomololo Da:kiyawaiya.

Ebene egela epetapilo Solote Dama:sakase kawo duliyomololo Ya:suko
waloma:tapiago eba okolilo,
20 ebete Yu epono iyaiya balidi ibilamole motolo Ya:sute Godokono
Guduma: deda:na ebe tanalo awokalimi ebo nowagilimiya.
21 Ebene piyate ebeno tabo dolowiya ibi bilibilinomate anoanolo
negeliya, “Me dubu Yelusalemalo Ya:sukono mailo deka:mina ebe epo
da:kubailamenaki, me ebe lumagila! Ebete mamo ebema: pi, iyo, ebe ubila
Ya:suko nanitabokobi midipi elawamo puwatete Godotamo kalimagono
ikameopino ununomo watowatopiatamo kemagatalema:!”
22 Ebe tetelo Solote Godokono tabo kiyawao magumulo elawonomoma:
eda:te, Ya:sute Godokono Alibodawa Kelisoma: deda:na ebete ebe tanalo
awokaliminomo awokalimiya, ebema: nanitabola, Dama:sakase kawo
duliyomololo dilukulinamiya ebe Yu epate woki bilibilima: eba eda:olo,
iba:te apaminateui tanalago ebeno tabo odiyoboma: ka:modobiya:.

Yu Epate Soloko Anakapuima: Nopo Diyatiya

23 Ebene egela epetapi da:petolamiya Yu epate aladabutite Soloko anaka-
puima: nopo ebo iyatiya.
24 Ebe tetene wagilimite iba:te egela ega:walo idoko bilibilinomolo
Dama:sakase kawo duliyomolo kalano iyaiya gigiyulo atila:pi ebo alomiya

Solote ebamo nemaigalo ebo kanakapuima:. Wiyasiya iba:te gananalo da:kiyawautiya lumagi idite Soloko iyalo a:piyatumiya,
25 ebene idoko idilo Soloko waloma:tapiate ebe lawenate da:ea magumamo adipinate kala unudo opamo nowolukonate, ebete ebe duliyomolone gito alaula:ni.

Solote Yelusalema Kawo Duliyomolamo Walo Da:kolowamiya

26 Solote Yelusalemamo walo da:ka:piya Ya:suko nanitabokobi midipi epetapiago kapiyakobi olowima: powageliya, wiyasiya ibi bilibilinomate ebe eba tolemelo iyaiya alautiya mabu iba:te ebe Ya:sukono nani waloma:tadawama: kegeliya:.
27 Ebe mabuma: Banabasite ebe lawete alibolepi dubatamo eba magatalo me iyaiya tanalo ibi ebo nikiyawaolamiya, Solote gabo tetelo Kawodawa Ya:suko dumi, ega:walo Kawodawate ebetamo tabo da:kiyawai, ega:walo ebete Dama:sakase duliyomololo Ya:sukono mailamo tabo elawamo da:kiyawaonati.
28 Ebema: ebe tetene wagilimite Solote nanitabokobi midipiago eba okolilo Yelusalema duliyomolo kawonomolo Kawodawa Ya:sukono mailamo tabo elawonomamo kiyawao ebo nowagilimiya.
29 Ebene tete epetapilo ebete Guliki tabamo degelanakiya ebe Yu epago Ya:sukono tanaloma: apaminateuinakiya, ebema: iba:te gabo waditiya ebe anakapuima:.
30 Ebe tetelo nanitabokobi midipi ekakiate ebe tanalo diyatawaiya, iba:te Soloko Sisaliya kawo duliyomolamo magatate ebene Tasase duliyomolamo gito nalibiya.
31 Ebema: Yudiya ega:walo Ga:lili ega:walo Samaliya opo kawokawonomolo dilukulionamiya, ebe sosi epate gelebadi tanalago eba pola:nalo iba:te nanitabokobi midi magumulo elawonomoma: eba eda:olo ebo apepeiya. Nanitabola, nanitabokobi midipiate Kawodawa Ya:sutamo tudila:olo ebeno Uliyanano walubi tanalodo ibino uwomute kawonomoma: ebo ediya.

Pitate Ape Kodakoda Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya

32 Ebene Pitate Yudiya ega:walo Samaliya opodo eba petolo, ebete egela idilo Lida duliyomolamo ebo nemaigiya Godokono tuputupu epono ilukuli tanalo ka:nuima:.
33 Ebete ebolo dubu idi numiya, ebeno mailo Iniyasitela, ebe a:iti ulama magumulo ape kodakoda temetemete eba uminalo ebeno wata bailo gito watitanaki.
34 Pitate ebe naniya, “Iniyasi, Ya:su Kelisote a:ma: wadekobi a:mida:ta. A:ma: maigawete a:imano keta na:mokopiamida.” Ebe tetenomolo temetemete ebe dubugodone dolopoligiya ebete ebo maigiya,
35 ebema: Lida ega:walo Salono duliyomololo dilukulionamiya ebe epo bilibilinomate ebeno wade tanalo umite Kawodawa Ya:sutamo ebo olobiliya.

Pitate Dokasiko A:ene Dadipatiya

36 Ebene Yopa duliyomololo Ya:suko waloma:tadawa kamiyale idi nokolinami, ebeno mailo Tabitatela, epate ebe mailo Guliki tabamo Dokasima: ka:mina, me mailono magumu nitana, ‘diya-goeola.’ Me kamiyaleno tanalo ma kunula, ebete wadewade tanalo eba osiyodilolelo nigologolopiatamo nilakapo kawodawanomoma: eda:nami.

37 Egela idilo ebe gabugabute delawiya gito aːiya, ebene moto epate ebeno
ape ukulate unu motono tete kawo ditanami ebe tetaːmo gito nadilatiya epo
epetapiate ebe ebolo kaːpaːliyaemaː.
38 Yopa duliyomolone Lida duliyomolamo tolaemaː muluaː, ebemaː Pitate
Lida duliyomololo dokolinami, Yaːsuko walomaːtapi epetapiate ebe tanalo
olowite netewa dubu ebo naliboliya, ibaːte ebe eba naːtoweomelo ebete
samamo kaːpemaː.
39 Ebene Pitate maigate ibaːgo ebo piya. Ebete Dokasikono motamo
daːpodoliya, aːe kamiyaleno ape kaːnuimaː epate ebe ebo magatiya unu
motolo tete kawo ditanami ebe tetaːmo. Ebolo amoleamole epetapiate ebe
niyakabolo putitatate eba iimitalo ibino pupuliono inamabu ebo iyatumiya,
Dokasite eba okolinalo dopamo nilakapolo dikalamolenaki ebe kaliku.
40 Ebe tetelo Pitate ibi bilibilinomo Dokasikono wata baine palibolete,
ebe aːkaːtuwaː pupamo okolite Godoko ebo toweomiya, ebene ebete
aːe kamiyaletamo olobigate ebe naniya, “Tabita, aːmaː nemaiga!” Ebe
tetenomolo ebete ebeno balidi paeamidalete Pitako dumiya ebeno wata
baine maigate gito okoliya,
41 ebene Pitate koto uwamidate ebete kemaigamaː eba walubilo, ebete
amoleamole egaːwalo nanitabokobi midipi epetapi kaːlaːmite Dokasiko
ibaːtamo ebo ikalamiya.
42 Nanitabola, me tabote Yopa duliyomolo kawonomamo daːtiya epo
bilibilinomate Kawodawa Yaːsuko nanitabokobi ebo midiya,
43 ebemaː Pitate egela epetapi bilibilidopo ebe duliyomololo okoliya
Saimonokono motolo, ebe dubu kau-goeogoeono tamamo inamabu osiyo-
diloledawala.

10

Koniliyasite Pitako Kaːpemaː Tabo Danaliboni

1 Ebe tetelo dubu idite Sisaliya kawo duliyomololo nokolinami, ebeno
mailo Koniliyasitela, ebe Loma epono gowelaopino elawodubu idila,
egaːwalo ebeno gowelaopino taneba mailo ebe Itali Epono Tanebapila.
2 Ebete ebeno osiyodilole magumulo Godotamo naːtuduwatanami, ma
kunu ebete ebeno moto epago Godoko amamatenamiya, egaːwalo tete
epetapilo ebete Yu epo nigologololo dilukulionamiya ebe epo nilakapolo
walubilinaki, egaːwalo egela bilibilinomolo ebete Godotamo towetowe tabo
kiyawaonaki.
3 Ebene egela idilo egelate kelaːmo daːniwisigatepani, ebe tete 3 koloko
tetela, ebeno balidite iyamaː eba edaːomenalo Godokono nopodawa wade-
nomamo ebo umini. Nopodawate ebetamo popeganate naːpekaːmini,
“Koniliyasi!”
4 Ebe tetelo Koniliyasite nopodawa tolaːgo eba umionalo ebetamo negeni,
“Kawodawa, bedaːlaːkaː?”
Nopodawate ebe nowaimini, “Aːmaːle towetowe tabo Godotamo
degeawenaka egaːwalo nigologolopiatamo nilakapo tanalo
dosiyodilolaːwenaka, ebe mabumaː Godote aːmaːtamo nekalakalana,
ebe ubila wade tanalo idi aːmaːtamo osiyodilomaː.
5 Ebemaː aːmaːle kaːlo dubu epetapi nalibolaː Yopa duliyomolamo, ibaːte
dubu idi Saimono Pitako kemagaemaː.
6 Me dubu Pitako ebe Saimono idi kau-goeogoeono tamamo inamabu
osiyodiloledawano motolo okolina, ebeno moto kewaː kolomo balalo
aːemena, ebene aːmaːle kebe dubu kanalibolaːemene, ibaːte ebamo ne-
maimiote Pitako ebo kaːnuimaːnaː.”

7 Ebe tetelo Koniliyasitamo da:kiyawaoni ebe nopodawate ebegodone da:toni, ebete ebeno moto guno wokopi netewa ega:walo gowelaodawa dubu kapiya ebo ka:la:mini, ebe gowelaodawa dubute Godotamo na:tuduwatanami ega:walo ebe Koniliyasikono wade opodawa idila.
8 Ebene Koniliyasitamo kebe tanalote ka:pemaiganile, ebete ebe tanalo ibi analenate Yopa duliyomolamo ebo aliboleni.
9 Egela idilo iba:te Yopa duliyomolo niyakabamo nemaima: eba tolamenatolo, Pitate egela tuli tetelo Godago tabo gelama: moto unamo a:ka:tuwa: gito nodoliya.
10 Ebe tetelo ebeno tepo magumulo bae kape tanalo eba iyatawitalo bae nama: ubi niyatiti, wiyasiya moto epate bae ka:ma: eba osiyodilutalo ebeno balidite iyama: ebo eda:omiya.
11 Ebene Godote Unu Duliyomolo a:iyamiditalo Pitate ebo umiya, ebegodone inamabu idite piwisigiya, kaliku kawonomo ubuwomu netewanetewa uwatelemete opamo ebo puwamidiya.
12 Nanitabola, ebe kaliku magumulo digilona ebe iyaiya inamabu bilibilinomate pola:niya, ma kunu agowamo wapata:lamole inamabu, tepamo wapata:lamole inamabu, ega:walo olaola bilibilinomo, Pitate ebakobako inamabu ulamiya.
13 Ebene tabote ebetamo ma kunu piwisigiya, “Pita, a:ma: maigawete inamabu idi anakapuma:wete nena!”
14 Wiyasiya Pitate negiya, “Ao, Kawodawa, na modoboa:! A:ma:le a Yu epatamo dopamo dalomoama:wiyala, nale ebe talena kadikamidalenakia:. Nale makomako kuba goeogoeo, kalu, ega:walo olaola kenaonakoa:!”
15 Ebene walo ebetamo tabo idite ka:piya, “Me tetelo Godote kebe inamabu wadewadenoma: degena, a:ma:le ebe inamabu kubakubanoma: akogeala:.”
16 Ebene Godote Pitatamo ebe tanalo netewa-kapiya teta:mo osiyodilote, ebe inamabuagono kaliku Unu Duliyomolamo walo gito kelawa:digiya.
17 Ebe tetelo Pitate me tanalono magumuma: woki bilibilima: eba editalo, Koniliyasite adimo idilo daliboleni ebe dubate Saimonokono moto niyatawaote ebe motono kala ga:dimi gigiyulo ebo nelamota:oniya.
18 Ebene iba:te moto epo nalateda:liya, “Saimono Pitako me motolo ba:ka:lutale?”
19 Ebe atu tetenomolo Pitate kebe tanalo kumiyale ebe tanalono magumu eba waditalo, Godokono Uliyanate ebe naniya, “Gigiyu niyakabolo dubu netewa-kapiyate a:ma: ba:powaditata.
20 A:ma: maigawete iba:tamo na:niwisiga. A:ma: ibino tabo dolowiaemene iba:go toma: woki bilibilima: akoeda:la:, mabu ibi nale palibolimo.”
21 Ebe tetelo Pitate ebe dubatamo piwisigate na:pegiya, “Na la:le dowadina:witama, ebe dubula. La: beda:ma: ka:pelama:ema?”
22 Iba:te ebetamo nowamiya, “Gowelaopino Elawodubu Koniliyasite dutu adimolo a a:ma:tamo paliboeni. Ebe tuputupudawala, ebete nani Godo ebe amamatena ega:walo Yu epo bilibilinomate ebe wadedawanomoma: gelana. Godokono nopodawa idite ebe anani a:ma:le ebeno motamo ka:pa:ema:, ebene ebete a:imano tabo kolowimene.”
23 Ebema: Pitate ibino tabo olowite moto guamo magatalete ebe idokolo ibi wadenomamo walubilini.

Pitate Koniliyasiko Ka:nowalubima: Da:tiya

Ebene egela idilo Pitate maigate ebe dubago na:tiya, ega:walo Yopa duliyomolone nanitabokobi midipi dubu epetapiate iba:go a:ka:tolamiya.
24 Iba:te gabo tetelo nelaonate, egela idilo Sisaliya kawo duliyomolamo ebo nemaimiya, wiyasiya iba:te Koniliyasitamo nemaimia:no, ebete dopamo ebeno eponomo ega:walo ebeno namutupi epetapi ka:la:mite, iba:te ebeno motamo paladabutite Pitako ebo pemakopelitiya.
25 Ebene Pitate ebamo pemaigate motamo opegama: eba nowagelitalo, Koniliyasite eba:go palugote ebeno agowa mabuamo pa:tuduwatalo ebe ebo pamamatiya.
26 Pitate wiyasiya ebe adipatelo negiya, “A:ma:le na akoamamanatena:la:! A:ma: nemaiga, mabu na me opo lumagila, a:ma: keba kunula:ka: eba kunula.”
27 Ebene Pitate eba:go tabo kiyawaoago moto guamo eba nopila:olo, epo bilibilinomate iyalo aladabutite eba pola:nalo ebo nulamiya.
28 Pitate iba:tamo negiya, “La: iyatawalata a Yu epagodolo talena bitana Yua: lumagi idino motamo odoloma:, ega:walo ale Yua: lumagiago akaladabutima:, wiyasiya Godote tanalo idi na iyatunami, nale lumagi iditamo ubia:noma: eba eda:lo daleyagonoma: a:kegemo.
29 Ebema: la:le natamo tabo dapalibawenima, na ebe tabo olowite woki bilibila:go ka:pea:, kalakalago pemo, wiyasiya niyaniyata, la:le natamo tabo beda:ma: kanalibawenima?”
30 Ebene Koniliyasite ebetamo nowamiya, “Netewa-kapiya egela da:ponolopoligi kawo tanalo idite natamo a:pemaigani. Ebe tetelo egelate kela:mo da:niwisigatepani nale naimano motolo Godotamo towetowe tabo negenimo, ebene dubute a:la:uwa:da:le kalikago pawokalanate naimano dopo apulo utinalo uminimo.
31 Ebete natamo negeni, ‘Koniliyasi! Godote a:imano towetowe tabo olowi ega:walo a:imano nilakapo osiyodilo tanaloma: nekalakalana.
32 Ebema: a:ma: tabo nanalibiye Yopa duliyomolamo Saimono Pitate ka:pema:, ebete Saimono idi kau-goeogoeo tamamo inamabu osiyodiloledawano motolo okolina, ebeno moto kewa: kolomo balalo a:emena.’
33 Ebema: nale tabo samonomamo palibonimo a:ma:le ka:pa:ema:, ka:lo a:ma: a:pa:ta. Kalakala kawonomola, a bilibilinomate malo Godokono ololo apulo ba:pola:nama:, Kawodawa Godote a:ma:tamo dikametia ebe tabo ale wadenomamo kolowiomalema:.”

Pitate Koniliyasikono Motolo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

34 Ebene Pitate tabo kiyawao eba wagilimilo negiya, “Nanitabola, na iyatawamo Godote epono unu tama kulamelelamena:,
35 ebema: me opo kawonomolo iyaiya epono taneba magumulo kebe lumagite Godotamo tuduwatalo tuputupu tanalo dosiyodilolenamene, ebete ebe lumagitamo bekalakalanamene.
36 “Godote dopamo a Isalaela epatamo dapalibi, la: ebe tabo iyatawalata, iyo, ebete ebe Wade Gelebadi Tabo atamo Ya:su Kelisodo apawokalimi, Ya:suko ebe me opo epo bilibilinomono Kawodawala.
37-38 Ega:walo la: me kawo tanalo idi iyatawalata, Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate Godokono tabo da:pa:kiyawai, Nasalete duliyomolodawa Ya:sute ebeno woko ebe tetelo wagilimi, iyo, ebeno tanalote Ga:lili opolo dopamo pawokalate Yudiya opo kawonomamo ebo nemaigi. Ebema: la: iyatawalata, Godote ebe lawete ebeno Talena Uliyanano elawo ebe unamo dadipani, ebe mabuma: ebete wadewade tanalo osiyodilola:go eba pata:lo, Saitanate ala:mo dematuolamolenami ebete ebe epo bilibilinomo wadekobi a:midiolenaki mabu Godote eba:go nokolinami.

39 Ebema: numa:la:, Ya:sute a Yu epono opolo ega:walo Yelusalema kawo
duliyomololo dosiyodilolenaki, ebe tanalo ale aimano balida:mo dulame-
nakima:, a ebema: gelanama:. Nanitabola, epate ebe kewa olotolowamo
tupuguimite ikoko anagilamolemete ebo anakapumiya,
40 wiyasiya netewa-kapiya egelalo Godote ebe a:ene igilamo adipatelo
epatamo ebo awokalimi.
41 "Wiyasiya Ya:sute a:e magumune demaigi epo bilibilinomatamo kapa-
wokala:, ao, Godote ebeno ubilo kebe epo Ya:sukono tanalo awokalima:
iyalo deka:la:mioliya, ebete a kapiyakapiyatamo pawokali. Ebema:
nanitabola, tete epetapilo ebete ago bae enanaki,
42 ebene tete idilo ebete a anai ale epatamo Godokono Wade Tabo
kawokaliminakoma:. Ale me tanalo ebema: awokaliminama:, piyate igilolo
dilukuliona ega:walo piyate dopamo da:elaiya, Ya:sute ebe epo bilibili-
nomono tanalo kanagilamelelaemene, mabu iyalo tetenomolo Godote
ebetamo ebe woko ikamiya.
43 Iyo, nanitabola, Godokono woki awokalimipi dopamo dilukulinamiya
ibi bilibilinomate Ya:sukono tanalo ma kunu awokaliminakiya, piyate
ebe nanitabokobi da:midima:na: Godote ibino kuba Ya:sukono mailono
elawamo egebolelamete ka:dodolomatililaemene."

Godokono Uliyanate Yua: Epatamo Da:piya

44 Pitate me tabo eba kiyawautalo, Godokono Uliyanate tabo olowiopi
bilibilinomo unamo ebo piwisigiya.
45 Ebene Yu epo nanitabokobi midipi epetapiate Yopa duliyomolone
Pitago da:pelamiya, iba:te ebe tanalo umite kawonomamo anoanoutiya,
mabu Godote ebeno Uliyana Yua:pi unamo nilakapolo gito adipaniya,
dopamo ebete Yu epatamo keba kunu kikalamiyale eba kunu.
46 Iyo, Yua:piate Godokono Uliyanano elawamo Unu Duliyomolono
nopopino iyaiya tabamo ebe eba walogutalo, Yu epate ebo olowiutiya,
ebema: Pitate ebeno namutupiatamo negiya,
47 "Numa:la:, me epate Godokono Uliyana elawa:, ale dopamo delaima:
eba kunu. Ebema: ale ibi obamo waduba:midaolema: modobola, me wade
tanalo osiyodiloma: lumagi idite a a:kodiyoboemene."
48 Ebene Pitate ibi epetapi nanaliya iba:te Ya:su Kelisokono mail-
amo Yua:pi obamo kowaduba:midaolema:. Iba:te ebe tanalo osiyodilo
dolopoligiya, Koniliyasiate Pitako ebo toweomiya egela epetapi iba:go
kokoliatepama:.

11

Pitate Yelusalema Sosi Watowatopiatamo Ebeno Osiyodilo Tanalo Dapa-wokalimiya

1 Ebe tetelo Yudiya opo kawonomolo dilukulinamiya ebe alibolepi dubu
ega:walo nanitabokobi midipi ekaki epetapi, iba:te me tanalo olowiya
Yua:piate Godokono tabo delawiya.
2 Ebema: Pitate Yelusalema kawo duliyomolamo da:piya ibi epetapiate
ebe kawiya aniya, mabu iba:te negelanakiya Yua:pi dubate Yu epono tama
itamida pukala uwatea:no iba:te nanitabokobi midipiago kapiyakobi ako-
olowiala:.
3 Ebema: iba:te Pitatamo negeliya, "A:ma: beda: mabuma: tama ita-
mida pukala uwatea:pino motamo gito nodolawete iba:go bae beda:ma:
ka:nenawia? A:ma: aimano kawo pukala nadikamidaliata!"

4 Ebema: Pitatamo kebe tanalate ka:pemaimiyale, ebete ebe tanalono
wagilame mabune wagilimite wadenomamo ma kunu awokalilamiya,
5 “Na Yopa duliyomololo eba nokolinatelo egela idilo Godago tabo
degelitima: naimano balidite iyama: ebo eda:onami. Ebe tetelo Godokono
Unu Duliyomolone inamabu idite piwisigitalo uimo, ebete kaliku ka-
wonomo ubuwomu netewa-netewa uwatelemete natamo ebo puwamidi.
6 Ebe tetelo nale tatalinomolo utite kaliku magumulo da:pola:ni ebe
inamabu wadenomamo ulaimo, agowamo wapata:lame dabiole inamabu,
ega:walo iyaiya dabiolea: goeogoeo epetapi, ega:walo tepamo wapata:lame
inamabu, ega:walo olaola bilibilinomo.
7 Ebene tabote natamo ma kunu pi, ‘Pita, a:ma: maigawete, inamabu idi
anakapuma:wete nena!’
8 “Wiyasiya nale negimo, ‘Ao, Kawodawa, na modoboa:. A:ma:le dopamo
a Yu epate naoma: talena dalomoama:wiyala, nale makomako kubakuba
inamabu kenaonakoa:!’
9 “Ebene tabote walo Unu Duliyomolone na:ka:pi natamo, ‘Me tetelo
Godote kebe inamabu wadewadenoma: degena, a:ma:le ebe inamabu
kubakubanoma: akogeala:.’
10 Ebene Godote natamo netewa-kapiya teta:mo ebe tanalo osiyodilote,
ebe inamabuagono kaliku Unu Duliyomolamo walo gito kelawa:digi.
11 “Ebene ebe tetenomolo Sisaliya duliyomolone natamo dapaliboli, ebe
dubu netewa-kapiyate nale dokolinatimo ebe motamo ebo pemaimiya.
12 Ebe tetelo Godokono Uliyanate na niyatunami nale woki bilibilia:no
iba:go ka:toma:, ebema: me nanitabokobi midipi sikisi ekaki Yopa duliy-
omolone nago Sisaliya duliyomolamo tolamete Koniliyasikono motamo ebo
nodoloima:.
13 Ebene adimo idilo Godokono nopodawate Koniliyasitamo dapa-
wokalani, ebete ebe tanalo a ebo anai. Ebe nopodawate ebeno motolo
dutini ebetamo negeni, ‘A:ma: Yopa duliyomolamo tabo nanaliba Saimono
Pitate ka:pema:.
14 Ebete pete Godokono tabo da:pa:kiyawaomene, ebe gabodo
a:ma: ega:walo a:imano moto epo la: bilibilinomate igilo mula: tanalo
Godogodone kelaemamota.’
15 “Ebene nale Koniliyasikono tabo olowite tabo kiyawao eba wagilimilo,
Godokono Uliyanate ibi unamo ebo iwisigi, dopo tetelo atamo diwisigi eba
kunu.
16 Ebe tetelo Kawodawa Ya:sute dopamo da:kiyawai, nale ebeno tabo
walo na:kemalagidilimo. Ebeno tabo ma kunula, ‘Yonete la: obono-
mamo dowaduba:midaoletia, wiyasiya Godote la: ebeno Uliyanamo
kowaduba:midaolema:ta.’
17 Nanitabola, Godote ebeno Uliyana Yua:piatamo ma kunu ikalami,
dopamo ebete atamo dikaeami eba kunu, ale Kawodawa Ya:su Kelisoko
nanitabokobi da:midima: ebe tetelo. Ebema: na potelela:ka:, nale Godoko
odiyoboma: dowagelenamo? Nale Godokono elawo iba:godolo duimo
Yua:pi obamo ebema: waduba:midaolimo.”
18 Ebe tetelo sosi watowatopiate Pitakono tabo olowite ebeno osiyodilo
tanaloma: odiyobo tabo idi kegeliya:, wiyasiya iba:te Godoko eba moiolo
negeliya, “Nanitabola, Godote atumu Yua:piatamo wade tete ikalami, iba:te
kuba woki magumune olobila:te Godokono nanitabo igilo kelaema:.”

Ya:sukono Wade Tabote A:ntiyoka Kawo Duliyomolamo Da:piya

19 Me tanalo idila. Yu watowatopiate Stibiniko danakapumiya ebe tetelo
ibino dowa tanalote elawonomoma: ediya Ya:suko nanitabokobi midipi-
atamo, ebema: iba:te Yelusalemane iyaiya alautiya, epetapiate Ponisiya
opamo, epetapiate Saipalase opamo, ega:walo epetapiate A:ntiyoka kawo
duliyomolamo, iba:te eba kunu alautiya. Ebene iba:te ebe iyaiya opolo
eba nilukulionalo, iba:te dopamo Yu epo kapiyatamo Ya:sukono Wade Tabo
kiyawao ebo nowagilimiya.
20 Wiyasiya Saipalase opo epo ega:walo Sailiniya opo epo, ibino
nanitabokobi midipi epetapiate A:ntiyoka kawo duliyomolamo
da:pelamiya, iba:te Kawodawa Ya:sukono tanaloma: Wade Tabo
Yua:piatamo atumu ebo pa:kiyawaiya.
21 Ebe tetelo epo bilibilinomate ibino tabo nanitabokobi midite Ka-
wodawa Ya:sutamo ebo olobiliya, mabu Kawodawano elawote iba:godolo
nitanami.
22 Ebene Yelusalema kawo duliyomolono sosi watowatopiate ebe tanalo
olowite Banabasiko ebo palibiya A:ntiyoka kawo duliyomolamo.
23 Ebete ebamo da:pemaigiya Godokono nilakapo tanalote ibino taneba
magumulo woko dosiyodilonami ebe tanalo pumite kawonomamo
pekalakaliya, ebema: ebete ibi nanaliya iba:te ibino tepo magumu
kodakodailamete Kawodawa Ya:suko magumulo nanitabonomolo
kilukulinama:.
24 Nanitabola, me Banabasiko ebe wade dubunomola, Godokono
Uliyanate ebe etabokaimiya ega:walo ebeno nanitabokobi midi tanalote
kawonomoma: eda:nami, ebema: Godote ebeno wade woko eba osiyodilolo
epo bilibilinomate Kawodawa Ya:sutamo ebo olobiliya.
25 Ebene Banabasite Tasase kawo duliyomolamo gito tiya Soloko
ka:nuima:.
26 Ebete ebe numite A:ntiyoka kawo duliyomolamo gito magaiya, ebene
ibi netewapiate kapiya ulama magumulo sosi epago daladabutinakiya,
iba:te epo epetapi bilibilinomo ebo iyatulamenakiya. Ebe tetelo A:ntiyoka
duliyomolo epo epetapiate Ya:suko waloma:tapi ebeno mailamo ka:la:milo
Kelisoko modobo epoma: ka:la:mi ebo wagilimiya.
27 Ebene Godokono woki awokalimipi dubu epetapiate Yelusalema kawo
duliyomolone A:ntiyokamo gito tolamiya.
28 Ibino taneba magumulo dubu idi A:gabasite maigate Godokono
Uliyanano elawamo tabo ma kunu kiyawaiya, “Me opo kawonomolo tete
geyageyadopolo nao inamabuate kolopoligoma:na:!” Ebema: ebe tanalote
walone nanitabonomolo a:pemaigiya, Loma epono Kawo Elawodubunomo
Kolodiyasiko tetelo.
29 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe tanalo olowite tabo ma kunu iyatiya,
ibi bilibilinomagodolo kebako manite modobolo ka:pola:niyale, ebe mani
alomote iba:te Yudiya opolo dilukulinamiya ebe nanitabokobi midipi ekaki
nilakapolo ka:nowalubilima:.
30 Ebema: iba:te eba kunu osiyodiliya, ebe mani iba:te Banabasiko
ega:walo Soloko ibino kotamo alomote ebo aliboliya Yelusalema sosi wa-
towatopiatamo.

12

Kawo Elawodubu Elodite Sosi Epatamo Kawokawo Temeteme Dikalamiya

1 Ebe atu tetelo Yelusalema kawo duliyomololo Kawo Elawodubu Elodite
kawokawo temeteme sosi epatamo ikalame ebo wagilimiya,

2 ma kunu ebete gowelaopi nalibolete, iba:te Yonekono naniwi Ya:imesiko
nelawete idoko motolo gowelaono gila:mo ebe ebo anakapumiya.
3 Ebema: nanitabokobi midia: Yu epo epetapiate ebeno osiyodilo
tanaloma: dekalakalautiya, Elodite ebe tanalo iyatawate Pitako atumu
anakapuima: ubi na:kiyatiti, ebene Yu epate ibino Unamo Maiga: Palowa
Bae Soliyomu* eba osiyodilutalo ebete Pitako ebo lawiya.
4 Ebene Pitako idoko motamo eba nalibolo Elodite ebeno gowelaopi
epetapi gito nalomiya iba:te ebe wadenomamo ka:numinatema:. Ebe gow-
elaopiate Pitako eba uminatelo ibino netewa-netewa tanebalo pola:niya,
taneba idilo powa, taneba idilo powa, iba:te eba kunu pola:niya, mabu
Elodite ubi niyatiya, Aduga:la Soliyomu† dolopoligomene ebete Pitako
powolukote epono ololo apulo ebeno tanalo anagiyamidamete ebe ebo
kanakapuima:.
5 Ebema: Pitate ebe tete eba makopelelo idoko motolo ebo okoliya,
wiyasiya sosi epate ebe mabuma: Godotamo kawonomamo towetoweon-
amiya.

Idoko Idilo Godote Pitako Idoko Motone Da:powolukoni

6 Elodite Pitako epono ololo apulo anakapuima: degiya, ebe egela pea:no
idoko idilo Pitate gowelaopi dubu netewapino tetelo watani, auli ale
ma:midaolemela, ega:walo ebe idokolo gowelaopi epetapi dubu netewate
idoko moto gigiyulo nelamota:niya.
7 Ebene ebe tetelo Kawodawa Godokono nopodawate pawokaladiganate
eba utinalo alote idoko moto gu ebo pukuimini. Ebete Pitako bala apune
ologilo eba amutiyanalo nanani, “Pita, samamo nemaiga!” ebene ebete ebe
tabo eba genalo Pitakono kotono auli alete a:ka:tuwa: ebo palamila:olemeni.
8 Ebene Godokono nopodawate ebetamo negeni, “A:imano apeno inam-
abu pupuliawete agowa inamabu na:ka:pupuliya.” Pitate ebe tanalo
osiyodilonate nopodawate ebe walo nakanani, “A:ma: a:imano lubudino
kaliku pula:wete na nowaloma:ena:.”
9 Ebene Pitate ebe eba waloma:tanalo Godokono nopodawate ebetamo
dosiyodiloni ebe tanalo ebete iyolo numinamu geni.
10 Iba:te eba kunu eba tonalo atila:dawa idi nodolinate, idi ka:nodolinate,
eba kunu iba:te idoko motono auli gigiyamo ebo nemaiminiya. Ebe tetelo
kawokawo gigiyate a:ka:tuwa: alagilionate iba:te duliyomolo teta:mo gito
nemaiminiya, ebene iba:te duliyomolo magumuno gabo idido kela:mo
tonate Godokono nopodawate Pitagodone gito nalatidini.
11 Ebe tetelo Pitate wade woki lawenate negeni, “Nanitabola, na ka:lo
iyatawamo Kawodawa Godote ebeno nopodawa apalibo, iyo, ebete na
Elodikono elawo magumune a:powolukone, ega:walo nanitabokobi midia:
Yu epo epetapino kuba ubi tanalo magumune ebete naimano igilo
a:mula:name.”
12 Ebema: ebete me tanalo diyatawani ebete Yone Makakono menoko
Ma:likono motamo gito toni, mabu nanitabokobi midipi bilibilino-
mate ebamo iyalo aladabutiniya iba:te Godotamo towetowe tabo Pitako
mabuma: kegelanama:.
13 Ebene Pitate gigiyu eba nanakaminalo, woko buwele idi ebeno mailo
Laudate gigiyu a:iyamidama: eba penalo,

---

* **12:3:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Soliyomuno magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Ma:t 26.17 buka apuno walubi tabo numiye. † **12:4:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Yu epono Soliyomu idino magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Ma:t 26.2 buka apuno walubi tabo numiye.

14 ebete Pitakono tabo madodo polowinate gigiyu a:iyamida:no
kalakalago puliganate, Pitate gigiyu niyakabolo da:putini ebe tanalo
ebete epo ebo nanaleni.

15 Iba:te ebetamo nowaminiya, “Ao, a:ma: nedaedalenata!” Wiyasiya
ebete ebeno tabo nanitabonomoma: walo da:kegeni, iba:te woki iyakobi
midilinate negelaniya, “Diyala, Pitate iyalo a:ete Godokono nopodawate
ebeno ololamo da:pele.”

16 Iba:te ebe tabo eba gelanalo wiyasiya Pitate gigiyu anakami katepa-
nia:, ebema: iba:te pelamenate gigiyu da:pa:iyamidaniya Pitako uminate
kawonomamo anoanoniya.

17 Ebe tetelo Pitate ebeno kotamo epono kalakala diyamo eba odiyobole-
nalo, Kawodawa Godote ebe idoko motone keba kunu ka:powolukonile ebe
tanalo ebete ibi ebo analeni. Ebene ebete iba:tamo negeni, “Me tanalo
Ya:imesiko ega:walo aimano nanitabokobi midipi epetapi nananaliyala:.”
Ebe tetelo Pitate ibi miyapanate diya gabodo moto ida:mo gito toni gaba-
maniate ebe walo lawekapoma:.

18 Duiya idilo egelate da:powaloiya ebe tetelo idoko moto atila:pi dubate
Pitako idoko motone keba kunu ka:nemaiganile, iba:te ebe mabuma:
kawonomamo eba anoanoutalo woki bilibilinomoma: eda:utiya.

19 Ebene Kawo Elawodubu Elodite ebe tanalo dolowiya tabo ebo iyatiya
Pitako kowadima:, wiyasiya iba:te ebe nipo wadiya. Ebe tetelo Elodite ibi
Pitakono tanaloma: kawonomamo dalateda:liya, wiyasiya iba:te nanitabo
tanalo awokalima: ka:modobutiya:, ebema: ebete ebeno gowelaopi epetapi
analiya iba:te ebe idoko moto atila:pi gito kanakapulaema:.

Godote Kawo Elawodubu Eloditamo Kuba Wiya Dikamiya

Ebe tanalo dolopoligiya walogabo apune Kawo Elawodubu Elodite
Yudiya opone Sisaliya kawo duliyomolamo gito tiya tete geyageyadopolo
ebolo ka:nokolinama:.

20 Ebene tete idilo ebete Taya ega:walo Saidono kawokawo duliyomolo
netewatamo kawonomamo da:dowiya, ebe mabuma: ebe epate woki
bilibilinomoma: eda:iya mabu ibi bilibilinomate Elodikono opolo bae
uwatenakiya. Ebe tetelo iba:te Sisaliya kawo duliyomolamo pelamete
Kawo Elawodubuno moto umidawa Balastasiko dopamo napaniya ebete
ibi mabuma: Elodiko gelebadikobi ka:midima:.

21 Ebema: Elodite iba:go tabo ka:kiyawaoma: kebe tete kiyatiyale, ebe
tete da:piya ebete ebeno kawo elawodubuno inamabu pupulite tabo
anagiyamida bailo eba okolitalo iba:tamo tabo ebo kiyawaiya.

22 Ebema: iba:te Elodikono tabo dolowiya, ebe eba moiolo kawonomamo
gelalo nowaimiya, “Atamo da:kiyawauta ebe opo lumagia:, ebe aimano
Godotela!”

23 Ebene Elodite ebe tabo kalakalago lawete wiyasiya nani Godo kadi-
patiya:. Ebe mabuma: Kawodawa Godokono nopodawate ebe tetenomolo
ebe anagalimite, ebene ukate ebeno apa:mo opila:ote ebeno tepo magu-
muno inamabu naome eba wagilimilo gito a:iya.

24 Ebe tetelo Godokono tabote ebe opo kawonomamo eba petolo ka-
wonomoma: ebo ediya.

25 Ega:walo ebe atu tetelo Banabasiko ega:walo Soloko iba:te Yelusalemalo
woko osiyodiloma: da:tiya, ebe woko nopoliyate iba:te A:ntiyoka kawo
duliyomolamo walo eba kolowamilo Yone Makako ebo magaiya.

13

A:ntiyoka Sosi Watowatopiate Banabasiko Soloko Oli Wokamo Daliboliya

1 Ebe tetelo A:ntiyoka kawo duliyomolono sosi magumulo Godokono woki awokalimipi dubu epetapi ega:walo iyatulamepi dubu epetapi bili-bilidopo iba:te ebolo nilukulinamiya. Ebe dubuno mailo Banabasiko, ega:walo Simiyonoko ebeno mailo idi Kilikilidawala, ega:walo Lusiyasiko ebe Sailiniya duliyomolodawala, ega:walo Manayaneko, ebe gudu da:peso tetelo Kawo Elawodubu Elodikono menokote dabinami, ega:walo Soloko.

2 Ebene egela idilo iba:te Kawodawa Godoko eba amamatitalo ebete ibino tolame gabo wadenomamo kiyatulaema: bae naoa:no pola:niya. Ebe tetelo Godokono Uliyanate ibi nanaliya, "La: Banabasiko Soloko ibi netewapi naimano tanaloma: iyabaiamo nalomala:. Ibi nale iyalo eka:la:miyamo iba:te naimano woko idi kosiyodilonama:."

3 Ebene iba:te bae naoa:no eba pola:nalo, ibi netewapi mabuma: Godotamo towetowe tabo gelate, koto iba:tamo watiolelamete oli wokamo ebo aliboliya.

Banabasiko Soloko Iba:te Saipalase Opolo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

4 Ebe tetelo Godokono Uliyanate Banabasiko Soloko danaliboliya, iba:te Selusiya duliyomolamo nemaimite ebolo kawo palai pe lawete kewa: kolomo apuamo gito na:iwiya Saipalase opamo.

5 Ebene ebe opono Salamasi duliyomolamo nemaimite iba:te Yu epono iyaiya balidi ibilamole motolo Godokono tabo kiyawaoago ebo nowapatiya. Ebe tetelo Yone Makate woko magumulo ibi nowalubilinatiya.

6-8 Ebene iba:te Saipalase opodo eba petonatolo ebe opono duliyomolo ida:mo ebo nemaimiya, ebe duliyomolono mailo Peposala. Ebolo iba:te giwali dubu idi numiya, ebeno mailo Ba-Ya:sutela ega:walo ebeno mailo idi Guliki tabamo Elimasitela. Me dubu ebe Yu dubula, wiyasiya ebete epo eba iyatulamenalo a:da: tabo Godokono mailamo kiyawaonaki. Ebe tetelo Saipalase opono Kapela Kawo Elawodubu ebeno mailo Segiyasi Polasitela, ebete wade mulo wokiagodawama: eda:nami, ebene ebete Banabasiko ega:walo Soloko ebetamo ka:la:miya iba:godone Godokono tabo kolowima:. Wiyasiya ebeno namutudawa Ba-Ya:suko ubia:nola, ebema: ebete Soloko ega:walo Banabasiko eba odiyobolelo Kapela Kawo Elawodubu naniya ibino tabo nanitabokobi akomida:la:.

9 Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Solokono mailo idi Polotela, ebema: Godokono Uliyanano elawote ebe eba tabokaimilo, ebete ebe giwali dubu balidi kodakodamo eba umilo kawiya ma kunu aniya,

10 "A:ma: Saitanakono gudulata, ega:walo a:ma: Godokono tuputupu tanalo odiyobodawama: eda:nata! Iyo, a:ma:godolo iyaiya elemasigi tanalo tabokanomola! Keleka: mabu a:ma:le Kawodawa Godokono tuputupu gabo dekalawikalawima:wenaka?

11 Ebema: ka:lo Godokono kotote a:ma: danagalimitamene a:imano ba-lidite idokoma: keda:oema:ta, iyo, tete geyageyadopolo a:ma: egelano alo a:kuma:wenakomene."

Ebe tetenomolo idoko tanalote ebeno ape da:pa:muliya Elimasite ebeno kotamo eba ologiatepalelo walubidawa wadiya ebe gabo kiyatuima:.

12 Ebema: kebe tanalote kemaigiyale, Kapela Kawo Elawodubu Segiyasi Polasite ebe tanalo umite Godoko nanitabokobi ebo midiya, ega:walo ebete Kawodawa Godokono iyatumi tanaloma: kawonomamo anoanuti.

Polote Pisidiya Opono A:ntiyoka Duliyomololo Ya:sukono Wade Tabo Da:kiyawaiya

13 Ebene Polote ebeno namutupiago ebe Peposa duliyomololo kawo palai
pe lawete kewa: kolomo na:iwalete Pa:mapiliya opono Pega duliyomolamo
gito tolamiya. Ebolo Yone Makate ibi miyapate Yelusalema kawo duliyomo-
lamo walo gito ka:tiya.
14 Wiyasiya Poloiate Pega duliyomolone tolamete Pisidiya opono
A:ntiyoka duliyomolamo gito nemaimiya, ebene iba:te Yu epono wokoa:
talena egelalo ibino balidi ibilamole motamo nodolote epo epetapiago gito
nilukuliya.
15 Ebene Mosesete Godokono Totomu Tabo ebeno Bukamo dakuloliya
ega:walo Godokono Woki Awokalimipiate dakuloliya, ebe netewa tanalo
moto umipiate epatamo ebo ka:la:mioliya. Ebe tetelo iba:te Poloko ega:walo
Banabasiko iba:tamo tabo ma kunu nalibiya, “Naniala:, la:godolo a kodako-
daiaema: tabo ditanamene, modobola atamo negeliyala:.”
16 Ebema: Polote maigate ebeno koto unamo adipatelo negiya, “Isalaela
epala:, ega:walo la: Yua:pi epetapi piyate nani Godo damamata:wenama, la:
naimano tabo nolowiala:.
17 A Isalaela epono ewoniate Isipiti opolo kapela epoma: eba eda:onalo,
aimano Godote ibi uwatelo taneba kawonomoma: ebo midiliya, ebene
ebete ebeno kawo elawamo Isipiti opone ibi ebo wagailiya.
18 Ebene iba:te 40 ulamamo bulu opolo eba wapata:lamenalo Godotamo
temeteme nikamenamiya, wiyasiya ebe tete geyageyanomolo ebete ibi
wadenomamo buiyalatelenami,
19 ega:walo ebete Ka:inane opolo iyaiya epono sebeni taneba alukolete
ibino opo Isalaela epatamo gito ikalamiya.
20 Nanitabola, Godote ebe Isalaela epono ewoni Isipiti opone dowagailiya
ebe tetene wagilimite, iba:te Ka:inane opo da:pelawiya ebe teta:mo pe-
maiga, ebe tetelo 450 ulama a:petoiya.
“Ebene Godote ibi kowalubilima: tabo anagilamepi dubu epetapi
iba:tamo ikalamiya, me tanalote ebe tetene wagilimite Godokono woki
awokalimidawa Sa:miyoloko teta:mo pemaigiya.
21 Ebe tetelo iba:te Sa:miyoloko naniya ibi magumulo kawo elawodubu
kadipatema:, ebema: Godote Beniyaminakono gu magumulo Kisikono
gudu Soloko iba:tamo ikalamiya, ebete 40 ulamalo ibino watodawama:
keda:nama:.
22 Wiyasiya Godote Soloko iyabaiamo eba iyatilo Da:ibidiko ebo adi-
patiya ebete ibino Kawo Elawodubu idima: keda:ma:. Ebe tetelo
Godote Da:ibidikono tanaloma: tabo ma kunu kiyawaiya, ‘Nale Yesikono
gudu Da:ibidiko uimo, ebeno tepo magumu wadenonomola, na keba
kunula:ka: eba kunula, iyo, ebete naimano ubi tanalo bilibilinomamo
a:tuduwatanako.’
23 “Ebene Godote kebe tabo dopamo nanitabonomolo kegiyale, ebe
tabono tanalote a tetelo ma kunu pemaigiya, ebete Da:ibidikono walone
gudu idi Ya:suko adipatiya, ebete Isalaela epono Igilo Mula:lelamedawama:
keda:ma:.
24 Ebene Ya:sute ebeno woko wagilimia:no, dopamo Yonete Isalaela
epo bilibilinomatamo Godokono tabo ma kunu pa:kiyawaiya, iba:te ibino
kubane olobila:ote ebene ebete ibi obamo kowaduba:midaolema:.
25 Ega:walo Yonekono woko opoliya tete detataliya, ebete ibi nanaliya,
‘La:le na poma: kegelawenakoma? Na Kelisotea:, ebete naimano walogabo
apune ba:pena, iyo, na wadenoa: nale ebeno agowa ukulaolema:.’

26 “Ebema: naimano ekakiala:, la: piyate A:ibalayamakono walone
gudima: deda:wenama ega:walo la: Yua:pi epetapi piyate nani Godo dama-
mata:wenama, Godote ebeno igilo mula: tabo a bilibilinomatamo apalibiya.
27 Wiyasiya Yelusalema duliyomolo epo ega:walo ibino watowatopi
iba:te Godokono woki awokalimipiate ebeno Bukamo dopamo daku-
loliya, ebe tabono iyaiya tanalo iba:te wokoa: talena egela bilibilinomolo
eka:la:miolenaka, wiyasiya numa:la:, iba:te ebe iyaiya tabono nanitabo
magumu wadenomamo kelawenakoa:. Ebe mabuma: iba:te Ya:suko
ubia:noma: eba eda:olo ebe anakapuima: tabo ebo iyatiya, wiyasiya
iba:te kiyatawaiya: ebe osiyodilo tanalodo Godokono tabote nanitaboma:
keda:mene.
28 Ebe tetelo iba:te Ya:suko a:eamo kaliboma: ubi diyatiya ebeno kuba
nipo wadimiya, wiyasiya iba:te olodiyoboa:no Paeleteko walo nakapaniya
ebete ebe kanakapuima:.
29 Ebene Godote Ya:sukono tanaloma: kebe tabo apuapu ebeno Bukamo
dopamo dakuloliya, iba:te ebe tanalo epetapi bilibilinomo ebetamo osiyo-
diloliya, ebene ebete da:iya iba:te ebe kewa olotolowane owolukote nokola
bobo magumamo gito iyatiya.
30 Wiyasiya Godote a:ene ebe walo akadipatiya,
31 ebema: piyate Ya:suago Ga:lili opone Yelusalemamo da:tolamiya, ebete
egela bilibilinomo epetapilo iyaiya tetelo iba:tamo pawokalanaki, iyo, iba:te
ibino balida:mo Ya:sute a:ene igilamo maiga tanalo duminakiya, ka:lo iba:te
Yu epatamo ebeno tanalo ebema: awokalimina.
32 “Ale la:tamo degelitama:, me tabo ebe Godokono Wade Tabola.
Numa:la:, ebete aimano ewoniatamo kebe tabo nanitabonomolo kegiyale,
33 ebe tabono tanalote a tetelo ma kunu pemaigiya, ebete Ya:suko a:ene
adipatiya. Iyo, ebete Sam Oale Buka sapta 2 tetelo Ya:sukono tanaloma: ma
kunu giya,

‘A:ma: naimano Gudunomolata,
ka:lo na a:imano Nabiwima: eda:mo.’ ”

34 Ebene Polote ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Iyo, nanitabola,
Godote Ya:suko a:ene adipatiya, ebema: ebeno apete kabalema: bobo
magumamo walo a:ka:toamene. Ebema: Godote ebeno Bukalo tabo idi ma
kunu kegiya,

‘Naimano gudu, nale Da:ibiditamo ikameoma:
nanitabonomolo degiyamo,
ebe talena ega:walo nanitabo tanalo bilibilinomo
a:ma:tamo kikameomamota,
uwomua: tetelo a:ma: kowalubitanama:.’

35 Ega:walo Godokono Bukate tete idilo na:kegena,

‘Godo, a:ima:no elawo awokalimi magumudo
abale tanalote bobo magumamo a:ka:pemene
a:imano Wade-talena Wokodawa ka:kubaima:.’ ”

36 Ebene Polote me tabono magumu awokalimilo walo na:kegiya,
“Numa:la:, me tabote Da:ibidikono tanaloma: kegena:. Da:ibidite me opolo
eba okolinalo ebete Godokono wokodawama: eda:nami, wiyasiya ebete

da:iya iba:te ebeno ape ebeno ewonino bobo niyakabamo niyatite ebo abaliya.
37 Wiyasiya numa:la:, Godote kebe dawa a:ene dadipatiya, me lumagi Ya:sute bobo magumulo kabaliya:.
38-39 “Ebema: naimano ekakiala:, ale kebe tabo la:tamo ka:kiyawautama: la: wadenomamo niyatawala:, Ya:suko modobola la:imano kuba egebolelametate la: ebeno tuputupupima: ka:midilitama:. Iyo, Godote Mosesedo atamo dikaeamiya ebe Totomu Tabote epono kuba osiyodilole tanalono ale palamililaema: modoboa:, wiyasiya piyate Ya:suko nanitabokobi da:midima:na: Godote kuba tanalono elawo magumune ibi kowagailimene.
40 Ebema: la: nanisiwale! La:le ebe nanitabokobi midia:no, Godokono woki awokalimipiate dopamo da:kiyawaiya ebe kuba wiyate la:tamo ka:pemaigamene! Iyo, Godokono tabote ibido ma kunu awokaliya,

41 ‘Naimano iyaiya taboma:
na demalogona:wenama,
la: wadenomamo nolowiala:!
Numa:la:, la:imano ilukulina tetelo
nale kawo tanalo idi kosiyodilomamo,
wiyasiya epetapiate me tanalono magumu
la:tamo dawokalima:na:,
la: nanitabokobi a:ka:mida:ema,
ebe mabuma: la: naimano osiyodilo tanalo uma:wete
eba anoanolo la: gito ka:elaomamota!’ ”

42 Ebene tabo kiyawao dolopoligiya, Poloko Banabasiko iba:te Yu epono balidi ibilamole motone eba piwitilo, epate ibi nanaliya wokoa: talena egela idilo ebe atu iyaiya tanalo ibi walo ka:ka:piyatulaema:.
43 Ebene ibi bilibilinomate ebe aladabuti baine da:tolamiya, Yu epo ega:walo Yua:pi epetapi piyate nani Godo damamatenamiya iba:te Poloko Banabasiko eba waloma:talenatolo, ibi netewapiate wadewade tabo epetapiamo ibi ebo walubilinatiya iba:te Godokono nilakapo magumulo kodakodalo kilukulinama:.

Iba:te Wokoa: Talena Egela Idilo Godokono Tabo Walo Da:ka:kiyawaiya

44 Ebene wokoa: talena egela idilo duliyomolo epo bilibilinomate pelamoliya Godokono tabo olowioma:.
45 Ebe tetelo Yu epo epetapiate tabo olowiopino iyawa tanalo dumiya, ebema: iba:te kawonomamo eba dowaolo Polote da:kiyawaiya ebe tabo kubama: gelalo ebe ebo malogiya.
46 Ebene Poloko Banabasiko iba:te tolea:no ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Godoko ubila ebeno tabote la: Yu epatamo dopamo awokalama:, wiyasiya la: ubia:noma: eda:omata. Ebema: la: wadewadenoa: la:le Godogodone uwomua: igilo laema:, mabu la: a:ka:tuwa: la:tamo gigiyu emopimata! Ebe mabuma: ale la: eba miyapalo a wiyasiya Yua:piatamo ka:tomalema:.
47 Mabu Kawodawa Godote a eba paliboelo ebeno Buka apuno tabo ida:mo a ma kunu totomuateiya,

‘Nale a:ma: eka:miyamata,
a:ma:le iyaiya opo epo bilibilinomatamo
aloma: ka:neda:wenama:,
ebema: a:ma:le me opo kawonomamo toawete,

epono igilo mula:lelame tanalo
iba:tamo katama:ta.’ ”

48 Ebene tabo olowiopi magumulo Yua: epate eba kalakalautalo
Godokono tabo wadenoma: gelate ebe ebo moiutiya, ega:walo ibi magu-
mulo Godote dopamo uwomua: igilamo deka:la:miya, ibi bilibilinomate
ebeno tabo nanitabokobi ebo midiya.

Yu Watowatopiate Ibi Pisidiya Opone Elawamo Danaliboliya

49 Ebe tetelo Kawodawa Godokono tabote Pisidiya opo kawonomamo ebo
tiya,
50 wiyasiya A:ntiyoka duliyomololo Yua:piate Godoko damamatenamiya,
ibi magumulo kawokawo kamiyale epetapi ega:walo duliyomolo wa-
towatopi dubu, Yu epate ibino woki kubailamelelamete elawo ebo
ikalamiya iba:te Poloko Banabasiko iba:tamo ka:dowaoma:. Ebema: ebe
watowatopiate ibi netewapiatamo temeteme eba ikalamelo ibino opone
elawamo ebo naliboliya.
51 Ebene duliyomolo watowatopiate ibi eba ulamitalo, Poloko Ban-
abasiko iba:te ibino agowano tuwae moda:midatepaolete ibi gito miyapiya,
iba:te kiyatawaoma: Godokono tete na:pe ebete ibino kuba wiya iba:tamo
ka:pikalaema:. Ebene Poloko Banabasiko iba:te Aikoniyama duliyomolamo
gito tiya,
52 wiyasiya iba:te A:ntiyoka duliyomololo da:miyapiya, ebe Ya:suko
waloma:tapi Godokono Uliyanate ibino tepo magumu kawo kalakala
tanalamo ebo tabokailamelelamiya.

14

Poloko Banabasiko Iba:te Aikoniyama Duliyomololo Ya:sukono Tanalo Dawokalimiya

1 Ebene Aikoniyama duliyomololo Poloko Banabasiko iba:tamo atu
tanalote ka:pemaigiya. Iba:te Yu epono balidi ibilamole motolo Godokono
tabo wadenomamo eba kiyawautalo, Yu epo ega:walo Yua:pi bilibilinomo
atumu iba:te Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.
2 Wiyasiya Yu epo epetapiate nanitabokobi ka:midiya:, ebema: iba:te
Yua:pino woki eba kubailamelelamelo elawo ebo ikalamiya iba:te
nanitabokobi midipi ekakiatamo ka:dowaoma:.
3 Wiyasiya Poloko Banabasiko iba:te ebe Aikoniyama duliyomololo tete
geyageyadopolo eba okoliolo Kawodawa Ya:sukono nilakapo kimalagidilo
tanaloma: tolea:no gelanakiya, ebene Kawodawate ibino tabo elawokobi
eba midilo iba:tamo elawo ebo ikalamenaki iba:te iyaiya anoano tanalo
kosiyodilolema:.
4 Ebema: ebe duliyomolo epo magumulo anagiyamida tanalote maigiya,
epetapiate Yu epatamo utitatiya ega:walo epetapiate Ya:sukono alibolepi
dubatamo utitatiya.
5 Ebe tetelo Yu epo ega:walo Yua:pi epetapiate ebe duliyomolono wa-
towatopiago tabo iyatiya alibolepi dubatamo kawokawo temeteme eba
ikalamelo nokolamo mapelamete ebo kanakapulaema:.
6 Ebema: Poloko Banabasiko iba:te me tanalo iyatawate Laikoniya opono
Lista duliyomolo ega:walo Debi duliyomolamo dalautiya,
7 iba:te ebe duliyomolono opodo eba tolo Ya:sukono Wade Tabo ebo
kiyawaonatiya.

Polote Lista Duliyomololo Agowa Tatai Dubu Wadekobi Da:midiya

8 Lista duliyomololo agowa tatai dubu idi okolinami, ebete menokono
tepone ma kunu awokaliya, ebe pata: iyatawa:.
9 Tete idilo Polote Godokono tabo da:kiyawauti ebe dubute nolow-
iti, ebene Polote ebe balidi kodakodamo eba umilo ebo iyatawiya
ebeno nanitabokobi midi tanalono elawo modobola Godote ebeno agowa
wadekobi ka:midilima:.
10 Ebema: Polote ebetamo kawonomamo negiya, “A:ma: maigawete,
nuta:!” Ebe tetenomolo ebe dubute unamo pategate pata: ebo wagilimiya.
11 Ebe tetelo Polote kebe tanalo kosiyodiliyale epo bilibilinomate
ebe tanalo umite ibino Laikoniya opono tabamo gelatepaolo negeliya,
“Aimano ida:da:li netewano uliyanate dubuno ololamo aimano opamo
nanitabonomolo a:pemaima:!”
12 Ebene iba:te Banabasitamo ibino ida:da:lino Susa mailo ikamete
ega:walo Polotamo ida:da:li idino Emisi mailo akoikamiya, mabu ibi nete-
wapi magumulo Poloko ebe tabo kiyawao elawodawanomola.
13 Ebe Lista duliyomolo niyakabolo ibino ida:da:li Susako Amamateno
Motote na:enami, ebene Susatamo kalimagono ikameodawate ebe mo-
tone pete kau-goeogoeo ega:walo kaiyakaiya inamabu duliyomolono kala
ga:dimi gigiyamo ebo wadaiya Poloko Banabasiko iba:tamo ka:pikalaema:.
Ebe ubila kau-goeogoeo anakapulamete kalima ibi netewapiatamo eba
ikalamelo ibi ebo kamamalatelema:.
14 Wiyasiya Banabasiko Poloko iba:te ebe tanalo dumiya tepo mibomibo
kawonomo iyatawaote, ebene iba:te epono taneba magumamo puila:ote
ibino tepo mibomibo kawokalima: ibi a:ka:tuwa: ibino pupuliono inamabu
anagilamolete gelatepaolo negeliya,
15 “Namutupiala:, la: me tanalo beda:ma: kosiyodilawitama? A opo
epola, a la: keba kunula:ka: eba kunula, ebema: a akoamamatea:la:! Ale
Igilo Godokono Wade Tabo adaima: la:tamo, ma kunu la:le makomako
ida:da:li amamalatele magumune ebetamo kolobila:ema:. Numa:la:, ebe
Unu Duliyomolo ega:walo me opo ega:walo iyaiya kewa: kolomo ega:walo
inamabu bilibilinomo Osiyodiloledawala.
16 Dopamo tetelo epate ibino kateneno ubi gabodo dowapata:lamenamiya
Godote ibi kodiyobolenakia:.
17 Wiyasiya numa:la:, tete bilibilinomo epetapilo ebete ebeno nanitabo
tanalo me opo epatamo ma kunu awokaliminako, ebete tobolo unune
ulama eba palibolo la:imano pali inamabuate ibino wadewade tetelo apepe-
onaka, ega:walo ebete la:tamo modobo bae eba ikalamelo la:imano tepo
magumuno kalakalate etabokaonako. Ebema: namutupiala:, modobola la:
me nani Godo kapiya namamata:la:, aa:!”
18 Ebe tetelo Poloko Banabasiko iba:te me elawo tabamo epo odiyoboliya,
wiyasiya iba:godolo ibi netewapi amamalatele ubi kolopoligolamiya:.

Lista Duliyomolo Epate Poloko Nokolamo Demapemiya

19 Ebene Yu epo epetapiate Pisidiya opono A:ntiyoka duliyomolo ega:walo
Aikoniyama duliyomolone da:pelamiya, iba:te Lista duliyomolo epono woki
kubailamelelamete elawo iba:tamo ebo ikalamiya Polotamo ka:dowaoma:.
Ebema: iba:te Poloko nokolamo mapemete ebeno ape duliyomolone
anamiyatate a:emu gelate gito natepapiya.
20 Wiyasiya nanitabokobi midipiate walone pelamete ebe niyakabolo
ibino pupamo eba pilukulilo, Polote maigate atu duliyomolo magumamo
ka:nopegate, ebene egela idilo ebete Banabasiago Debi duliyomolamo gito
tiya.

Poloko Banabasiko Iba:te Siliya Opono A:ntiyoka Kawo Duliyomolamo Da:kolowamiya

21 Poloko Banabasiko iba:te Debi duliyomololo eba nokoliolo, Ya:sukono
Wade Tabo da:kiyawaonakiya epo bilibilinomate ebe tabo nanitabolo
lawete Ya:suko waloma:tapima: ebo eda:iya. Ebene ibi netewapiate Debi
duliyomolamo kebe gabodo ka:pemaimiye ebe atu gabodo kolowamiya.
Iba:te ma kunu Lista duliyomolo ega:walo Aikoniyama duliyomolo
ega:walo Pisidiya opono A:ntiyoka duliyomolamo da:ka:nemaimiya,
22 iba:te ebe iyaiya duliyomololo nanitabokobi midipi eba nowalubililo
na:totomulatelenatiya iba:te nanitabokobi midi magumulo kodakodalo
kelamota:onama:. Ebe tetelo iba:te nanitabokobi midipiatamo tabo ma
kunu kiyawaonatiya, "Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ale ebe
Duliyomolamo ka:nopila:oma: a dopamo kawokawo temeteme magumudo
ka:tolaemalema:."
23 Ega:walo iba:te ebe iyaiya duliyomololo nanitabokobi midipi magu-
mulo dubu epetapi uwatiya iba:te sosino watowatopima: keda:onama:.
Ebene ibi netewapiate ibino towetowe tabo gela magumulo elawo kelaema:,
iba:te bae naoa:no eba okoliutalo Kawodawa Ya:suko ebo toweomiya,
ebete ebe sosi epo bilibilinomo wadenomamo ka:buiyalatelenama:, mabu
nanitabola, ebe epate ibino nanitabokobi midi tanalo ebetamo iyatinomo
iyatiya.
24 Ebene Poloko Banabasiko iba:te Pisidiya opodo tote Pa:mapiliya opamo
gito nemaimiya, ebe opo unuunu damelalo ditana ebe opola.
25 Ebene iba:te ebe opono Pega duliyomololo Godokono tabo
na:kiyawaote, ebe duliyomolo atepate kewa: kolomono Ataliya
duliyomolamo gito nodoliya.
26 Ebolo iba:te kawo palai pe lawete kewa: kolomo na:iwate Siliya
opono A:ntiyoka kawo duliyomolamo walo gito ka:nemaimiya. Me ebe
duliyomolola, nanitabokobi midipiate ibi dopamo Godokono wokamo eba
alibolelo ebe da:toweomiya, ebete ibi ebeno nilakapo tanalamo wadeno-
mamo kowalubilinatema:. Ebema: Poloko ega:walo Banabasiko iba:te ebe
woko uwomuamo da:nemaimiya A:ntiyokamo walo gito kolowamiya,
27 ebene iba:te sosi epo bilibilinomo kapiya baiamo ka:la:mite ibi
nanaliya, Godote ibi magumudo kebe tanalo kosiyodilolenakile ega:walo
ebete gabo keba kunu ka:iyamidiyale Yua:piate ebeno tabo nanitabokobi
ka:midima:.
28 Nanitabola, Poloko Banabasiko iba:te tete geyageyalo A:ntiyoka duliy-
omolono nanitabokobi midipiago ebo okoliya.

15

Yelusalema Sosi Watowatopiate Yua:pino Tanaloma: Degeliya

1 Ebene dubu epetapiate Yudiya opone A:ntiyoka kawo duliyomolamo
pelamete nanitabokobi midipi ekaki eba piyatulamelo na:pegeliya,
"Mosesete a Yu epate kosiyodiloma: diyatuamenaki, la: Yua:pi
dubate ebe tama itamida pukala lawea:no Godote la:imano igilo
a:ka:mula:lelametamene."
2 Poloko Banabasiko iba:te ebe tabo dolowiya ebe dubago tabo eba
gelalo kawonomamo ebo apaminateuiya. Ebema: A:ntiyoka sosi epate
Poloko Banabasiko ega:walo dubu epetapi uwatiya, iba:te Yelusalema kawo
duliyomolamo tolamete Ya:sukono alibolepi dubu epetapi ega:walo sosi
watowatopi epetapiago me tanalo wadenomamo ka:negelama:.

3 Ebene A:ntiyoka sosi epate ibi danaliboliya, gabo tetelo iba:te Ponisiya ega:walo Samaliya opodo eba tolamelo, Yua:piate kuba osiyodilole magumune Godotamo dolobiliya ebe tanalo iba:te nanitabokobi midipi ekaki ebo kiyawaolamenatiya. Nanitabola, piyate ebe tabo dolowiya iba:te kawonomamo ebema: kalakalaiya.
4 Ebene Poloiate Yelusalema duliyomolamo da:nemaimiya, ebe tetelo Ya:sukono alibolepi dubu ega:walo sosi watowatopi epetapi ega:walo nanitabokobi midipi epetapi, ibi bilibilinomate ibi kalakalago uwatiya, ebene Godote ibido Yua:pi magumulo dosiyodilolenaki iba:te ebe tanalo bilibilinomo ebo na:kiyawaolamiya.
5 Ebe tetelo wiyasiya nanitabokobi midipi epetapi, ibi Pa:lisi tanebapila, iba:te maimiote elawo tabo ma kunu geliya, “Modobola ebe Yua:pi dubate a Yu epono tama itamida pukala nelaema:na:, ega:walo la: ibi nananaliyala: iba:te Mosesekono Totomu Tabo epetapiamo atumu wadenomamo ka:tudila:onakoma:.”
6 Ebene ebe tabono tanaloma: kegelama: alibolepi dubu ega:walo sosi watowatopi epetapi iba:te a:ka:tuwa: ebo aladabutiya.
7 Iba:te tabo tete geyageyalo degelitiya Pitate ibino taneba magumulo maigate negiya, “Naimano ekakiala:, la: iyatawalata Godote la: magumune na elaweni, Yua:piate naimano tabone ebeno Wade Tabo olowite nanitabokobi ka:midima:.
8 Nanitabola, Godote epo bilibilinomono iyaiya tepo magumu iyatawanomola. Ebema: Yua:piate ebeno tabo nagodone delawiya, ebete ebe tanaloma: eba kalakalalo ebeno kalakala kawokalima: Wade-talena Uliyana iba:tamo ebo ikalami, dopamo a Yu epatamo dikaeamiya eba kunu.
9 Numa:la:, me osiyodilo tanalodo ebete me tanalo ebe awokalimi, ibi ega:walo a Yu epo, a iyaiyama: keda:ona:, mabu nanitabola, ebete a bilibilinomo aimano nanitabokobi midi tanalodo aimano tepo magumuno kuba ukulaoleami.
10 Ebema: la: Godotamo temeteme kikama:ema: ubi beda:ma: kiyata:wenama? A ega:walo aimano ewoni, ale Mosesekono Totomu magumulo dilukulinaima:, a ka:modobonamia: mabu ebe Totomu mibomibo inamabu waguata keba kunula:ka: atamo eba kunu eda:iya. Ebema: la:imano woki keba kunula:ka:, me tetelo ale Yua:piatamo atu mibomibo Totomu ba:kikalaema:? Ao, modoboa:!
11 Olowiopiala:, kalakala kawonomola, a me kawo tanalo nanitabokobi na:midinama:, a ega:walo Yua:pi, a bilibilinomate Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo kapiyado igilo mula: tanalo nelawenama:, tama itamida pukala lawe tanalodoa:.”
12 Ebe tetelo sosi watowatopi bilibilinomate tabo idi kegeliya:, wiyasiya Poloko Banabasiko iba:tamo tete ikalamiya ibino tanalo kawokalima:, ma kunu Godote ibido iyaiya kawokawo anoano tanalo Yua:pi magumulo dosiyodilolenaki.
13 Ibi netewapino tabo kiyawao dolopoligolamiya, Ya:imesite wiyasiya watowatopi epetapiatamo negiya, “Ekakiala:, la: naimano tabo nolowiala:.
14 Saimono Pitate a wadenomamo anae, Godote dopamo Yua:piatamo ebeno nilakapo keba kunu kawokalimile, ebete iyaiya opo epo magumune epetapi uwatete ebenoma: ka:midilima:.
15 Nanitabola, Godokono woki awokalimipiate iyalo dawokalimiya ega:walo Pitate ka:ma: da:kege, ebe iyaiya tabono magumu ebe kapiyala, mabu Godokono Bukalo tabote ma kunu itana,

16 ‘Me tanalo dolopoligomene,

na walo ka:pete
Da:ibidikono moto ka:ka:petemamo,
iyo, ebe motote dopamo kagate
ka:lo kubanomolo itana,
wiyasiya nale walo ka:ka:posiyodilomamo.
17 Ebema: iyaiya opo epo epetapiate
na ibino Kawodawa kowadinima:na:,
iyo, nale kebe epo keka:la:mioliyamo,
ebe Yua:piate ka:pelaema:na:
naimano gudima: ka:peda:oma:.
18 Na Kawodawa Godote me tanalo nanitabonomolo gemo,
nale kebe tanalo iyalo dawokalimiyamo
me ebe tanalola.' "

19 Ebene Ya:imesite tabo moga:melo walo na:kegiya, "Yua:pino tanaloma: nale ma kunu malagidilomo, ibino taneba magumulo Godotamo dolobila:na ale iba:tamo temeteme a:kikalaema:.
20 Modobola ale wiyasiya leta osiyodilote ibi ma kunu kanalemalema:. Epetapiate ida:da:liatamo dikalamenaka iba:te ebe inamabu bilibilinomo a:kenaonakoma:na:, mabu ebe inamabuate Godokono ololo apulo daleyama: eda:ona. Ega:walo kamiyale pilo dubu pilo talenala, iba:te a:kosiyodilolenakoma:na:. Ega:walo kuwokobe dewegedililamenaka ebe inamabu nao talenala, mabu kalimate ebe katene magumulo bitana. Ebema: modobola iba:te me kapiyakapiya totomuamo na:tudila:onakama:na:, tanalo ida:moa:.
21 Numa:la:, me opo epo bilibilinomate a Yu epono tanalo iyatawanomola. Iyo, iyalo tetenomone wagilimite me teta:mo pemaiga opo bilibilinomono duliyomololo ale aimano balidi ibilamole motolo Mosesekono Totomu Tabo bilibilinomo eka:la:miolenakima:, ega:walo ka:lo me iyaiya Totomu Tabono tanalo ale wokoa: talena egela bilibilinomolo awokalilamenakoma:."

Sosi Watowatopiate Leta Tabo Dakuloliya Yua:pi Nanitabokobi Midipi Ekakiatamo

22 Ebene Ya:sukono alibolepi dubu ega:walo sosi watowatopi epetapi, iba:te nanitabokobi midipi epetapi bilibilinomago Ya:imesikono tabo wadenoma: gelalo ibino taneba magumulo dubu epetapi uwatiya, Poloko Banabasiko ebana ka:tolaema: A:ntiyoka kawo duliyomolamo. Ebe tetelo iba:te Yudasiko ebeno mailo idi Basabasitela, ebe ega:walo Sailasiko uwatiya, mabu ibi netewapiate ekakino taneba magumulo kawokawo dubuma: eda:onamiya.
23 Ebene ebe dubate A:ntiyokamo katama: Yelusalema sosi watowatopiate leta tabo ma kunu akuloliya,

A Ya:sukono alibolepi dubu ega:walo sosi watowatopi, a la:imano nanila nabila ibima: deda:onama:, ale me leta ebema: paliboma:.

La: Yua:piate A:ntiyoka duliyomololo ega:walo Siliya opolo ega:walo Silisiya opolo dilukuliawenama, la: aimano ekakiate Godoko nanitabokobi da:mida:wenama, niyaniyata.

24 Nanitabola, a olowima: epo epetapi a:ka:tuwa: ibino ubilo agodone pelamete ibino tabamo la:tamo tepo mibomibo eba pikalamelo la:imano woki a:pa:kubailamiya, wiyasiya ibi ale kapalibolea:.

25 Ebema: a woki kapiyakobi midite tabo ebo iyatima: dubu
epetapi Poloko Banabasiko ebana kapalibolema:, iba:te la:imano woki
ka:pa:tuputupuilaema:. Nanitabola, Poloko ega:walo Banabasiko ibi
aimano wadewade namutupila,
26 ega:walo ibi netewapiate Kawodawa Ya:su Kelisoko kapiyatamo
tudila:olo ebeno woko mabuma: ibino igilo balamo gito alomiya.
27 Ebema: ibi kowalubilinapema: ale Yudasiko ega:walo Sailasiko ibi
atumu nakapalibolema:, ale kebe tabo me leta magumamo dakulolema:
iba:te ebe atu iyaiya tanalo la: ibino tabonomamo kapanalema:ta.
28 Nanitabola, Godokono Uliyanate a kapiyakobi da:midi, ebema:
aimano woki ma kunu itana, a ubia:nola tepo mibomibo idi
la:tamo ikalaema:, wiyasiya la:le me kapiyakapiya totomuamo
na:tudila:onakiyala:.
29 Ma kunu epetapiate ida:da:liatamo dikalamenaka la: ebe inamabu
a:kenawenakoma, ega:walo kuwokobe dewegedililamenaka ebe inamabu
nao talenala mabu kalimate ebe katene magumulo bitana, ega:walo la:
kamiyale pilo ega:walo dubu pilo a:kosiyodilola:wenakoma. Ebema: la:le
me tanalo nanitabolo talenama: da:midila:wenakoma, ale la:godolo tanalo
idi kubama: a:kegelama:.

Niyaniyata, me aimano leta tabo uwomula.

30 Ebene Yelusalema sosi watowatopiate duwatiya ebe dubu me
letago danaliboliya, iba:te A:ntiyoka kawo duliyomolamo nemaimiote
nanitabokobi midipi bilibilinomo aladabuti baiamo ebo ka:la:miya leta
iba:tamo kikalaema:.
31 Ebene A:ntiyoka sosi epate leta ka:la:miolete kawonomamo kalakalaiya
mabu ebe tabote ibi nanitabolo walubiliya.
32 Ebe tetelo Yudasiko Sailasiko iba:te tete geyageyadopolo nanitabokobi
midipi ekaki iyatulame tabamo eba walubilitalo elawokobi ebo midiliya,
mabu nanitabokobi midipino taneba magumulo ibi Godokono woki
awokalimipinomola.
33 Ebene iba:te egela epetapi bilibilinomo ebolo okoliote, egela idilo
nanitabokobi midipi ekakiate ibi mabuma: Godotamo eba towetoweolo
ubi ebo iyatiya ibi kalakalago Yelusalema sosi watowatopiatamo walo
kakapalibolema:,
34 wiyasiya ebe tetelo Sailasiko ubila ebolo kolowagilima:, ebema: ebete
Yudasiago Yelusalemamo walo ka:piya:.*

Poloko Banabasiko Iba:te Woko Magumulo Iyaiya Da:tiya

35 Ebe tetelo Poloko Banabasiko iba:te A:ntiyoka kawo duliyomololo tete
geyageyadopolo eba okoliolo, wokopi epetapiago Kawodawa Ya:sukono
tabo eba kiyawaolo epo ebo iyatulamenakiya.
36 Ebene egela epetapi da:petoiya Polote Banabasitamo negiya,
“Ale dopamo Kawodawano tabo kebe iyaiya duliyomololo
ka:na:kiyawaonakima:, modobola a ebe duliyomolamo walo
ka:ka:tomalema: aimano ekakino nanitabokobi midi tanalo
ka:nulamelelaema:.”
37 Ebe tetelo Banabasiko ubila Yone Makako iba:go tote, ebete woko
magumulo ibi ka:nowalubilima:,

* **15:34:** Ali 15.34 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

38 wiyasiya Poloko ubia:nola, mabu dopamo Makate Pa:mapiliya opolo
ibi miyapate woko magumune gito palauliya, ma kunu ebete iba:go woko
uwomuamo ka:nemaigiya:.
39 Ebe mabuma: Poloko Banabasiko iba:te kawonomamo apaminateuite
iyaiya gabodo ebo tiya, ma kunu Banabasite Makako lawete kawo palai
peago kewa: kolomo gito na:iwiya Saipalase opamo,
40 wiyasiya Polote Sailasiko lawete gabo idido gito ka:tiya. Ebe tetelo
A:ntiyoka duliyomolono nanitabokobi midipi ekakiate Poloko Sailasiko
mabuma: Kawodawa Godoko toweomiya, ebete ebeno nilakapo tanalamo
ibi wadenomamo kowalubilinatema:,
41 ebene ibi netewapiate Siliya ega:walo Silisiya opodo eba tolo, ebe opono
iyaiya sosi epono nanitabokobi midi magumulo ibi ebo kodakodailame-
natiya.

16

Timotite Poloko Sailasiko Kowalubilima: Woko Magumamo Dopegiya

1 Ebene Polote Debi duliyomolo ega:walo Lista duliyomolamo nemaigate
Ya:suko waloma:tadawa idi ebo numiya, ebeno mailo Timotitela. Tim-
otikono menoko Yu kamiyalela ega:walo ebe nanitabokobi mididawala,
wiyasiya ebeno nabiwi Yua: lumagila, ebe Guliki opodawama: eda:nami.
2 Lista ega:walo Aikoniyama duliyomololo dilukulinamiya ebe
nanitabokobi midipi bilibilinomate Timotikono okoli tanalo iyatawaote
wadenoma: gelanakiya,
3 ebema: Poloko ubila Timotite Godokono woko magumulo eba:go
pata:ma:. Wiyasiya ebe opolo dilukulionamiya ebe Yu epo bilibilino-
mate me tanalo iyatawaiya, Timotikono nabiwi Guliki opodawala ebema:
Timotite Yu epono tama itamida pukala kelawiya:. Ebe mabuma: Polote
Timotiko woko ida:mo magata:no, Yu epono woki ka:modoboilaema: ebete
Timotiko dopamo tama itamida iyatawa lumagitamo nalibiya ebe tanalo
ka:nelaema:.
4 Ebene Poloiate Timotiko lawete duliyomolo epetapiamo kapimiya
da:tolamenakiya, iba:te Yelusalema sosi watowatopi ega:walo alibolepi
dubagodone kebe totomu dopamo kuwatiye, ebe iyaiya tanalo nawokalila-
menakiya nanitabokobi midipiate ebe totomuamo ka:tudila:onama:.
5 Ebema: nanitabola, ebe opo kawonomolo Godote sosi epono
nanitabokobi midi magumulo ibi elawokobi eba midililo, egela epetapi
bilibilinomolo ibino uwomute unamo odolo kolodiyobonamia:.

Polote Ma:sadoniya Opamo Ka:toma: Iyo Dowatani

6 Ebe tetelo Godokono Uliyanate Poloi nodiyoboliya iba:te A:isiya opolo
ebeno tabo ka:na:kiyawaoma:. Ebema: iba:te Piligiya ega:walo Galesiya
opodo eba tolamelo
7 Misiya opo tataliamo da:nemaimiya, ibi ubila Bitiniya opamo
ka:nopila:oma: wiyasiya Ya:sukono Uliyanate ibi walo na:kodiyoboliya.
8 Ebe mabuma: iba:te Misiya opodo tolamete kewa: kolomono Talowase
duliyomolamo gito niyodoliya.
9 Ebe idokolo Polote iyolo Ma:sadoniya dubu ebe umini, ebete utinate
Poloko ma kunu toweomeni, “A:ma: a walubima: Ma:sadoniya opamo
na:pa:iwiye.”
10 Ebene duiya idilo ale Polokono iyo tanalo iyatawaote tabo ma kunu
geliyama:, “Godote ebeno ubi atamo awokalimi, ale Ma:sadoniya opo

epatamo ebeno Wade Tabo ka:na:kiyawaoma:.” Ebema: ebe tetenomolo ale inamabu gatela:mo wepote tolame ebo wagilimiyama:.

Lidiyate Ya:suko Nanitabokobi Da:midiya

11 Ebene ale kawo palai peamo olote Talowase duliyomolo eba atepalo kewa: kolomono Sa:mota:si opamo ebo na:iwaliyama:, ebene egela idilo ale tolame walo kowagilimite Niyapolisi duliyomolamo gito nemaimiyama:.
12 Ebene a agowa gabodo walo ka:tolamete Pilipai kawo duliyomolamo ebo nemaimiyama:, ebe Pilipai duliyomolo ebe Ma:sadoniya opono kawo duliyomolonomola, ebema: Loma duliyomolo epo epetapi bilibilinomate ibino oponomone pelamete ebe duliyomololo pilukulionamiya. Ebene ale egela epetapilo ebolo ilukula:tepate,
13 Yu epono wokoa: talena egelalo ale ebe duliyomolo atepate tuli balamo gito niyodoliyama: mabu a ma kunu malagidiliyama:, diyala, Yu epo kapiyakapiyate Godotamo towetowe tabo gelama: ebamo da:bapaladabutima:na:. Ebene kamiyale epetapiate kapimiya da:pola:niya, ale ibi nulamete iba:go nilukulite tabo ebo negeliyama:.
14 Ebe kamiyaleno taneba magumulo inamabu bilibila:godawa idite na:luti, ebeno mailo Lidiyatela, ebe Tayataila duliyomolodawala ega:walo ebete kalimakalima kaliku manima: midili magumulo kawokawo mani uwatenaki. Me kamiyalete nani Godo amamatenaki, ebene Polote Ya:sukono tanaloma: tabo da:kiyawaiya, Kawodawate ebeno tepo magumu ebo a:iyamidamiya ebete tabo nanitabonomolo kelaema:.
15 Ebema: Lidiyako ega:walo ebeno moto epo, ale ibi obamo waduba:midaolete ebete a ma kunu anaiya, “La:le na Kawodawa Ya:sukono nanitabokobi mididawa idima: nanitabolo degelaema, modobola la: pelama:wete naimano motolo na:pilukuliyala:.” Ebene ebete a kawiya da:toweoamiya, ale ebeno tabamo tudila:ote eba:go gito pelamiyama:.

Pilipai Kawo Duliyomolono Watowatopiate Poloko Ega:walo Sailasiko Idoko Motamo Diyalekiya

16 Egela epetapi da:petoiya, tete idilo ale Godotamo towetowe tabo gela baiamo walo da:ka:tolamiyama:, gabo tetelo epetapino wiya: woko buwelete ago ebo alugiya. Ebe kuba uliyanagonola, ebe kuba uliyanate ebeno kiyawao magumudo epo analenaki kebe iyaiya tanalate iba:tamo da:pemaimioma:na:, ebema: ebe buwele umipiate ebeno pakani tanalo osiyodilo magumudo epagodone kawokawo mani uwatenakiya.
17 Ebene ebe buwelete aimano walogabo apune Poloko ega:walo a eba waloma:taelo geatepaolo ma kunu negiya, “Me dubu Ununomo Godokono wokopila! Iba:te la: kanalema:ta la: igilo mula: tanalo kebe gabodo na:kelawa:ema!”
18 Egela epetapi bilibilinomolo ebete atamo eba kunu wagelenaki, ebene tete idilo Polote tepo miboma: eda:te buweletamo olobigate kuba uliyana kawiya ebo aniya, “Nale Ya:su Kelisokono mailamo a:ma: anamata, a:ma: ebegodone na:nemaiga!” Ebe tetenomolo kuba uliyanate buwelegodone gito nemaigiya.
19 Ebema: buwele umipiate me tanalo umite iyatawaiya, ebe buweledo ibino mani lawe gabo olopoligo. Me mabuma: iba:te Poloko ega:walo Sailasiko elawamo uwatete, ebe Pilipai kawo duliyomolono watowatopiate kebolo ka:pola:niyale ebe olowame baiamo ebo anamiyataliya.
20 Ebene iba:te ebe Loma gabamani dubuno ololo apuamo ibi magatalete na:negeliya, “Me Yu dubu netewa iba:te aimano duliyomolo kubaimina!

21 Ibino totomu iyala, a Loma epono totomu keba kunula:ka: eba kunua:,
ebema: ibino iyatumi tanalote a ebe anaena aimano wadewade pukala
kowakalaima:!”
22 Ebene ebe tetelo duliyomolo epo epetapi bilibilinomate Poloino osiyo-
dilole tanaloma: atu kuba tabo kegeliya.
Ebema: Loma gabamani dubate ibi netewapino kaliku elawamo
pupukulamelelamete gowelaopi epetapi ebo analiya ibi pa:ka:pa:ka:mo
ka:na:ma:ga:midaolema:.
23 Ebene ibi kubanomamo a:na:ma:ga:midaolete iba:te Poloko ega:walo
Sailasiko idoko motamo niyalekete, ebene idoko moto umidawa naniya
ebete ibi wadenomamo kulamenatema: iba:te alautikapoma:.
24 Ebema: idoko moto umidawate ebe tabo dolowiya, ebete ibi idoko moto
gunomamo magatalete ibino agowa kewa gugamo nugulamelelamete ibi
gito nimiyapiya.
25 Ebe idoko sele tetenomolo Poloko Sailasiko iba:te Godotamo towe-
toweonaki amama oale akalapionakiya, ebene gabamaniate dubu epetapi
ibino kuba osiyodilole mabuma: idoko motamo iyalo dalomiya ebe dubate
Poloko Sailasiko ibino tanalo eba olowionalo,
26 ebe tetenomolo kawo mumulute penate idoko moto kubanomamo eba
padegetenalo, gigiyute a:ka:tuwa: a:ilamenate idoko moto epono kotono
auli alete a:ka:tuwa: ebo teteolameni.
27 Ebene idoko moto umidawate ebeno motonomolo maiganate idoko
motono gigiyu alagiliolo da:pulameni ebete nemalagidiloni, idoko moto
epo bilibilinomate alautia. Ebema: ebete tole kawonomo lawenate ebeno
gowelaono gili magoba:nate ebe a:ka:tuwa: ebeno ape awamidanama: eba
wagelenalo,
28 ebe tetenomolo Polote ebe tanalo uminate ebe negepatemeni, “Eiye!
A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: akoanakapuma:la:! A bilibilinomo mela, kalautioa:!”
29 Ebe tetelo idoko moto umidawate ebeno opopi nanaleni iba:te alo
kowadaenama:, ebene ebete idoko moto guamo tola:go samonomamo nope-
ganate, Poloko Sailasiko ibino agowa mabuamo neganate ebo nanakamini.
30 Ebene ebete ibi netewapi idoko motone powagailinate ebo panaleni,
“Kawokawo dubala:, na beda: tanalo osiyodilote Godogodone igilo mula:
tanalo ebo na:kelaemo?”
31 Iba:te nowaminiya, “A:ma: Kawodawa Ya:suko nanitabokobi na:mida:,
ebene ebete a:ma: ega:walo a:imano moto epono igilo ka:mula:lelaema:ta.”
32 Ebene iba:te idoko moto umidawa ega:walo ebeno moto epatamo Ka-
wodawa Ya:sukono tabo eba kiyawaonalo ebeno tanalo ebo awokaliminiya.
33 Ebema: ebe tetenomolo idoko moto umidawate ibi netewapino bugomo
ukulaolelamenate, iba:te wiyasiya ebe ega:walo ebeno moto epo bilibili-
nomo obamo gito waduba:midaoleniya.
34 Ebene idoko moto umidawate Poloko Sailasiko ibi ebeno moto guamo
magatalenate bae ebo nikalameni. Nanitabola, ebe ega:walo ebeno
moto epate kawonomamo kalakalaoniya, mabu iba:te ebe idokolo ibino
nanitabokobi midi tanalo Godotamo alomoniya.
35 Ebene egela da:powaloiya Loma gabamani kawokawo dubate polisi
dubu epetapi idoko moto umidawatamo me tabago paliboliya, “A:ma:le ebe
dubu netewa idoko motone gito nowagaila:.”
36 Ebene idoko moto umidawate Poloko atu tabo kananiya, “Gabamani
kawokawo dubate tabo apaliba, nale a:ma: ega:walo Sailasiko la: me idoko
motone kowagailitama:. Ebema: ka:lo la: maima:wete kalakalago na:toala:.”

37 Wiyasiya Polote ebe polisi dubu ulamelo iba:tamo negiya, “Ao, ale gito a:ka:nemaima:. La:imano kawokawo gabamani dubate a:ka:tuwa: na:pelaema:na: a ka:powauatema:, mabu a netewapiate me opolo Loma gabamanino pepago wapata:nama:,* ega:walo ale kuba osiyodiloa:no iba:te aimano tanalo wadenomamo kanagiyamidaeamea:, iba:te wiyasiya a pa:ka:pa:ka:mo a:na:ma:ga:midaoete idoko motamo gito iyalekeiya. Ebema: ka:lo ibi ubila a diya gabodo milolo gito kaliboema:. Ao, iba:te dopamo a na:puaema:na:!”

38 Ebene polisi dubate tolamete Polokono tabo kawokawo gabamani dubu dananaliya, ebe tetelo ebe dubate Poloko Sailasiko Loma gabamanino pepago wapata: tanalo olowite kawonomamo toletoleiya.

39 Ebema: iba:te pelamete Poloko Sailasiko iba:tamo nilakapo tabo pegelate ibi kawonomamo petoweolamiya, iba:te Pilipai kawo duliyomolone opo ida:mo milolo ka:toma:.

40 Ebene ibi netewapiate idoko motone pemaimite, iba:te tote dopamo Lidiyakono motamo nodolote, ebolo iba:te nanitabokobi midipi ekaki da:nulamiya, walubi tabo epetapi na:kiyawaolamete Pilipai kawo duliyomolone gito tiya.

17

Tesalonaika Kawo Duliyomololo Kawo Dowa Tanalote Demaigiya

1 Ebene Poloko Sailasiko iba:te A:mapipolisi duliyomolo ega:walo A:poloniya duliyomolodo tote Tesalonaika kawo duliyomolamo ebo nemaimiya, Yu epono balidi ibilamole moto idite ebolo na:enami.

2 Ebene Polote duliyomolo epetapilo keba kunu ka:posiyodilonakile ebete Tesalonaika kawo duliyomololo atumu ka:posiyodiliya, ebete netewakapiya wokoa: talena egelalo Yu epono balidi ibilamole motamo nodolonaki Godokono Buka apuapuno tabo iba:tamo ebo na:kiyawaonaki.

3 Ebene ebete iyaiya tabono magumu eba awokalilamelo ibi nanitabonomolo ma kunu iyatulamoliya, Godote iyalo tetelo diyatiya ebe nopo magumudo Kelisote pemaigate, epagodone kawokawo temeteme puwatete, a:e magumune walo ka:kemaigamene. Ebema: Polote iba:tamo negiya, “Me Kelisoko nale ebeno tanalo la:tamo da:kiyawaomo, ebe Ya:sutela! A:e magumune walo a:kemaigiya!”

4 Ebe tetelo Yu epo epetapiate ebe tabono nanitabo tanalo lawete Poloko Sailasiko ebana kapiyama: ebo eda:iya, ega:walo ebe Guliki opolo dilukulionamiya, ebe Yua:pi epetapiate nani Godo dopamo damamatenamiya ega:walo Yua:pino kawokawo watowatopi kamiyale epetapi atumu, ibi bilibilinomate kapimiya nanitabokobi ebo midiya.

5 Wiyasiya Yu epo epetapiate ebe Yua:pino nanitabokobi midi tanalo dulamelelamiya, ebe mabuma: iba:te dowaote inamabu olowame baiamo tolamete, iyaiya kuba osiyodilolepi dubu epetapi nuwatete iba:go kapimiya

---

* **16:37:** Poloko tetelo Loma gabamaniate ibino Itali opo epo kapiyatamo ebako pepa ikalamolenakiya, iba:te iyaiya opo epetapilo eba wapata:lamelo ebe opono gabamanino wokopiate temeteme iba:tamo ikalamekapoma:. Ebema: ebako pepago lumagite kuba osiyodiloa: tetelo gabamani dubu idite ebeno tanalo wadenomamo anagiyamidamea:no temeteme ebetamo gito dikaemene, ebe mabuma: Loma kawokawo gabamaniate pelamete ebe gabamani dubutamo kuba wiya kawonomo ka:pikaema:na:. Poloko Itali opodawa:, ebe Yu lumagila. Wiyasiya ebete Tasase kawo duliyomololo dawokaliya, ebe tetelo ebete Loma gabamaniagodone pepa elawiya, mabu Loma gabamaniate Tasase duliyomolo epatamo kawonomamo eba kalakalaolo ibi bilibilinomatamo ebako pepa gito ikalamoliya, iba:te ibino Itali opo epatamo dikalamolenakiya eba kunu.

dowa tanalo kawonomo ebo nadipatiya. Ebema: iba:te duliyomolo kawonomolo elawo adipatelo dubu idi Ya:isonikono motamo gawagawalo tolamete gigiyu nowakalamite Poloko Sailasiko ebo noliya, iba:te ibi nuwatete epatamo ka:piwolukoma:.

6 Ebe tetelo iba:te ibi netewapi nipo nolete wiyasiya Ya:isoniko ega:walo Ya:suko waloma:tapi epetapi motone ebo anamiyataliya ebe duliyomolono gabamani dubatamo. Ebene iba:te gabamani dubatamo kawonomamo negeliya, “Me opo kawonomo da:kubaimina ebe dubate aimano duliyomolamo a:pemaimiya!

7 Ega:walo me dubu idi Ya:isonite ebe kuba osiyodilolepi kalakalago uwatete ebeno motolo lao bai iba:tamo ikalami. Ibi bilibilinomate Kawo Elawodubunomo Sisakono pukala wakalamina, mabu iba:te negelana Kawo Elawodubu idi ba:luta, ebeno mailo Ya:sutela!”

8 Ebene duliyomolo epo bilibilinomo ega:walo gabamani dubate ebe tabo olowite woki bilibilinomoma: ebo eda:iya. Ebema: ibino taneba magumulo iyaiya tabo kawonomamo eba gelitalo,

9 gabamaniate Ya:isoniko ebeno namutupiago ibi nanaliya, “Modobola la:imano kuba mabuma: mani atamo ka:wiyamamota, wiya:no ale la: idoko motamo ka:niyalekema:ta.” Ebe tetelo gabamaniate iba:godone mani uwatelamete ibino motamo gito naliboliya.

Beliya Duliyomolo Epate Ya:sukono Tabo Wade Mulo Wokiago Delawiya

10 Ebema: ebe idokolo nanitabokobi midipi ekakiate Poloko ega:walo Sailasiko ebe duliyomolone gito aliboleniya Beliya duliyomolamo, ebene iba:te ebamo nemaiminate, egela idilo iba:te Yu epono balidi ibilamole motamo gito nodoliya.

11 Ebe tetelo Beliya duliyomolo epate ibino tepo magumuno gigiyu a:ilamiya Ya:sukono tabo wade mulo wokiago kelaema:, Tesalonaika epate dowageliya eba kunua:. Beliya epate wiyasiya egela bilibilinomolo Godokono Buka apuno iyaiya tanalo deka:la:miolenakiya, ibino taneba magumulo ebe tanalono magumu wadenomamo eba gelalo nanitabo tanalo ebo iyatawaonakiya, mabu ibi ubi kawonomola me tanalo uima:, Polote iba:tamo da:kiyawaiya ebe tabo da: nanitabola: o da: a:da:la:.

12 Ebema: ibi magumulo Yu epo epetapi bilibilinomate Ya:sukono tabo nanitabokobi na:midiya, ega:walo ebe atu tetelo ebe Guliki opolo dilukulionamiya ebe Yua:pino kawokawo watowatopi kamiyale ega:walo dubu atumu, ibi bilibilinomo epetapiate Ya:sukono tabo kapimiya ebo lawiya.

13 Wiyasiya ebe tetelo Tesalonaika kawo duliyomololo dilukulionamiya ebe Yu epate Polote Godokono tabo Beliya duliyomololo da:na:kiyawaiya, iba:te ebe tanalo olowite ebamo tolamete Beliya epatamo elawo eba nikalamelo ibi ebo nowadipalateliya iba:te Polotamo ka:dowaoma:.

14 Ebe tetenomolo nanitabokobi midipi ekakiate Poloko kewa: kolomono duliyomolo ida:mo dubu epetapiago gito nalibiya, wiyasiya Sailasiko Timotiko iba:te Beliya duliyomololo ebo polowagiliya, iba:te Polago ka:tiya:.

15 Ebene Poloko da:buiyatiya ebe Beliya duliyomolo dubate pe lawete eba:go A:tenese kawo duliyomolamo da:nemaimiya, ebe tetelo ibino duliyomolamo walo ka:kolowamioma: eba wagelitalo, Polote ibi nanaliya Sailasiko Timotiko iba:tamo tabo katama:, iba:te A:tenesa:mo ebetamo samamo ka:pemaima:.

Polote A:tenese Kawo Duliyomololo Ida:da:li Amamalatelepiatamo Godokono Tabo Da:kiyawaiya

16 Polote Sailasiko Timotiko ibino pe tanalo eba makopelelo, ebe A:tenese
kawo duliyomololo ida:da:li amamalatele tanalo bilibilinomo dulamoliya,
ebete tepo magumulo mibomibonomoma: ediya.
17 Ebema: ebete Yu epono balidi ibilamole motolo ibi ega:walo
Yua:pi epetapi nani Godo damamatenamiya, ebete ibi bilibilinomatamo
Godokono Buka apuapuno magumu tanalo kawonomamo kiyawaonaki,
ega:walo egela bilibilinomo epetapilo ebete olowame bailo gito dowap-
ata:lamitanakiya ebe epatamo atu iyaiya tanalo ka:kiyawaonaki.
18 Ebene Polote A:tenese duliyomolo epatamo Ya:sute a:ene maiga
tanalo dawokalimiya, iba:te ibino wokilo nemalagidiliya Ya:suko opo idi
ida:da:lino uliyanala, ebema: epetapiate negeliya, “Ebe ubila ale mulu
opono ida:da:li idino tanalo kowaloma:tama:.” Ebene ibino taneba magu-
mulo Epikuliya tanebapi* ega:walo Stowika tanebapi† ibi epetapino iyatu-
lamepiate Polago apaminateui dowagilimiya, epetapiate ebe kalakalatelo
negeliya, “Me wato kawo dubute daedale tabo da:kiyawaonako, ebeno
magumu beda:la:ka:?”
19 Wiyasiya epetapi iba:te Polotamo wade tete eba ikamelo ebe ib-
ino A:tenese duliyomolono mulopino ilukuli baiamo ebo magatiya, ebe
ilukuli baino mailo Aleyopagasela. Ebe tetelo Polote ibino ololo apuamo
da:nemaigiya iba:te ebe nalatediya, “A ubila a:ma:le a nanaa:, me oli
iyatulame tabo da:kiyawawenaka keba kunula:ka:?
20 Mabu a:ma:le da:kiyawawena ebe tabono iyaiya tanalo aimano olowio
magumulo iyanomoma: eda:na, ebema: a ubila a:ma: me tabono magumu
atamo wadenomamo nawokalima:.”
21 Iba:te Poloko ma kunu aniya, mabu A:tenese duliyomolo epo magu-
mulo piyate ebolo dawokalaiya ega:walo piyate mulu opone pelamete ebolo
da:pilukulionamiya, ibi bilibilinomate ubi kawonomamo iyatinamiya ibino
mulopino iyaiya taneba magumulo olioli tanalo olowiote kegelanama:.
22 Ebene Polote Aleyopagase mulopi dubuno dopo apulo maigate negiya,
“A:tenese duliyomolo dubala:, na uimo la: ida:da:li amamalatele tanalo
magumulo elawonomoma: eda:onamata.
23 Iyo, nale la:imano wade duliyomololo eba pata:lo la:godolo iyaiya
ida:da:li amamalatele bai da:pola:na ulamolimo, ega:walo ebe bilibilinomo
magumulo nale amamate bai kapiya idi a:kuimo, lumagi idite ebe unamo
tabo ma kunu akuloliya,

‘Epate iyatawaoa:no damamatena,
me ebe Kawodawa Amamate Baila.’

“Ebema: la: A:tenese duliyomolo epate iyatawa:no damamata:wenama,
nale ebe Kawodawano tanalo la:tamo kawokalimamo.

---

* **17:18:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa. Poloko tetelo Epikuliya epo ebe Guliki opo epono taneba idila. Iba:te ibino waloma:tapi ma kunu iyatulamenakiya, iyaiya ida:da:lino uliyanano elawo kitana:, ebema: modobola epate ibino iyaiya tole tanalo iyabaiamo eba alomolo kateneno ubilo kalakalago gito nilukulionama:na:. † **17:18:** Stowika epo ebe Guliki opo epono taneba idila. Ibi Epikuliya tanebapi keba kunula:ka: eba kunua:, ebema: iba:te iyaiya ida:da:li epetapi bilibilinomo amamalatelenamiya, ega:walo ebe ida:da:lino elawo eba tolelamenalo iba:te tuputupunomolo ilukulionamiya. Iba:te ibino waloma:tapi ma kunu iyatulamenakiya, a opo epo bilibilinomate a:ka:tuwa: aimano elawamo tepo magumuno mulo wokinomo duwatema:, ebe tetelo a nanitabo kalakalago bilukulionama:.

24 Ebe me opo kawonomo ega:walo inamabu bilibilinomo Osiyo-
diloledawala, iyo, ebete me opolo ega:walo Unu Duliyomololo Ka-
wodawanomoma: eda:na, ebema: ebe ubia:nola epate kotamo detemoteona
ebe amamate motolo okolinama:.
25 Ega:walo ebe ubia:nola a opo epate aimano kotamo inamabu idi
osiyodilote ebetamo ikaema:, mabu ebe atamo wade igilo ega:walo elawo
dikaeamena ebe Kawodawala, iyo, ebete a bilibilinomono iyaiya modoboa:
tanalo eba malagidilolenalo ebeno nilakapo magumulo wade tanalo bili-
bilinomo atamo gito ikaeamena. Wiyasiya numa:la:, ale ebe walubima:
ebetamo beda: inamabu na:kikameoma:? Puliyala, kitana:, mabu ebe
a:ka:tuwa: modobonomolo okolina!
26 “Ega:walo me tanalo idila. Me Kawodawate kapiya dubu osiyodilote,
ebe magumune iyaiya epo tanebapi bilibilinomate pawokalaiya. Ebene
ebete ibi me opo kawonomamo iyaiya alibolete ibino iyaiya ilukulio teteno
uwomu ega:walo ibino opono uwomu iba:tamo alomolamiya, ebete dopo
dubu osiyodiloa:no nopo dopamo keba kunu kiyatiyale eba kunu.
27 Numa:la:, Godote ebe osiyodilo tanalodo ebeno ubi iyatiya, epo bilibili-
nomate ibino iyaiya opolo eba ilukulionalo, iba:te ibi Osiyodiloledawano
tanalo malagidilolo ibino mulo wokiamo ebe dowadima:na: ebeno nanitabo
tanalo ebo kuima:na:, balidi tamiodawate ebeno kotamo gabo keba kunu
kowadinakole eba kunu. Wiyasiya kalakala kawonomola, ale ebe uima:
kodakoda tanalo idite nanitabolo kitana:, iyo, ebete mululo kokolina:, a
niyakabonomolo okolina.
28 Ebe mabuma: mulodawa idite tabo dopamo ma kunu giya,

‘Ale aimano Ununomo Talenadawano
igilo magumulo ilukulinama:,
iyo, ale ebeno elawamo wapata:lamenama:,
mabu ebe aimano igilo mabuma: eda:na.’

Ega:walo A:tenese duliyomolo epala:, la: numa:la:, la:imano oale osiyo-
dilolepi magumulo idite oale ma kunu akuloliya,

‘Me tanalo nanitabonomola,
ale Kawodawano gudima: eda:onama:.’ ”

29 Ebema: Polote tabo moga:melo walo na:kegiya, “La: wadenomamo
nolowiala:. Nanitabola, me Kawodawa Godote a bilibilinomo ebeno
gudima: osiyodiloiya ebema: a ma kunu a:kemalagidiloma:, aimano kotamo
o aimano mulo wokino tanalamo inamabu ida:mo aimano Nabiwino ololo
kosiyodilomalema:. Ao! Epate golodo o siliba o wade nokolamo dosiyo-
dilolenaka, nani Godoko ebe iyaiya ida:da:li inamabu keba kunula:ka: eba
kunua:.
30 Nanitabola, dopamo epate ebeno nanitabo tanalo iyatawa:no kuba
tanalo dosiyodilolenakiya, Godote iba:tamo kuba wiya nanitabolo kikala-
menakia:, wiyasiya me tetelo ebete iyaiya opo epo bilibilinomo nanalena
iba:te ibino kuba osiyodilole magumune ebetamo kolobila:ma:,
31 mabu ebete ibi bilibilinomono tanalo kanagilamelelaema: ebeno Kawo
Egela iyalo iyatiya. Iyo, ebete elawo kebe dawatamo kikamiyale, ebe
Tuputupu Dubuno anagiyamida magumulo epo bilibilinomate ibino kuba
wiya ega:walo wade wiya modobonomolo kuwatema:na:. Ebema: mabu
keleka: epate me tabono tanalo nanitabokobi da:midima:na:? Mabu bitana
Godote epono ololo apulo ebe Tuputupu Dubu Ya:suko a:e magumune
adipatiya!”

32 Ebene ebe A:tenese mulopi dubate Ya:sute a:ene maiga tanalo dolowiya
iba:te Poloko ebo kalakalatiya, wiyasiya epetapiate ebetamo negeliya,
“Modobola a:ma: walo ka:pa:wete atamo tabo na:ka:pa:kiyawaiye.”
33 Ebene Polote tabo gela baine eba tolo,
34 dubu epetapiate ebeno tabo nanitabokobi midite eba:go gito naladabu-
tiya, ibi magumulo Dayonisiyasiko ebe Aleyopagase mulopino taneba dubu
idila, ega:walo ebe atu tetelo kamiyale idi Damalisiko ega:walo kamiyale
epetapi iba:te atumu Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.

18

Polote Kolini Kawo Duliyomololo Da:nokolinami

1 Me tanalote dolopoligiya Polote A:tenese duliyomolo atepate Kolini
kawo duliyomolamo gito tiya,
2 ebene Yu dubu idi ebeno mailo Akuilatela, Pontase opolo awokaliya,
ebete Polago ebo alugiya. Ebe tetelo ebe dubute ebeno kamiyale Pil-
isilago Itali opone piya, mabu Kawo Elawodubunomo Kolodiyasite Yu
epatamo dowalo analiya ibi bilibilinomate ebeno Itali opono Loma kawo
duliyomolone ka:tolaema:. Ebema: egela idilo Polote ibi netewapiatamo
nemaigate,
3 ibino mani woko magumulo ibi walubili eba nowagilimilo iba:go ebo
nokoliya, mabu ebete ebe woko iyatawala, ebete dopamo sipi-goeogoeo
tamamo awokowiamidaole moto osiyodilolenaki.
4 Ebe tetelo Yu epono wokoa: talena egela bilibilinomolo Polote ibino
balidi ibilamole motamo tonaki, ebene ebete ibi ega:walo Guliki opo
epo iba:go eba aladabutilo iba:tamo Godokono tabono iyaiya tanalo ebo
kiyawaonaki, mabu ebe ubi kawonomola iba:te Ya:sukono nanitabo tanalo
kiyatawaoma:.
5 Ebene Sailasiko Timotiko iba:te Ma:sadoniya opone Kolini kawo duliy-
omolamo Polotamo da:pemaimiya, ebete sipi-goeogoeo tama moto osiyo-
dilole mani woko ebo atepiya. Ebe tetelo ebete Godokono woko kapiya
eba osiyodilonalo Yu epatamo ma kunu kiyawaonaki, Ya:suko ebe Kelisote,
Godokono Alibodawala.
6 Wiyasiya egela idilo iba:te Poloko malogolo ebeno iyatulame tanalo
dodiyoboliya, Polote ibino dopo apulo ebeno kalikuno tuwae eba
moda:midatepaolelo negiya, “Me tanalone la: niyatawala:, la:le ebolo
Godokono igilo mula: tanalo nelawea:no, ebe tanalo ebe la:imano kubala!
Naimano kuba:, mabu nale Godokono nanitabo tanalo la: wadenomamo
iyatulaimata, wiyasiya la: ubia:nola. Ebema: me tetelo na la:godone
olobigate wiyasiya Yua:piatamo ka:tomamo.”
7 Ebene Polote ibi miyapate Yua: dubu idino motolo nokoliya, ebe dubuno
mailo Taitasi Yasitasitela, ebe nani Godo amamatenami ega:walo ebeno
motote Yu epono balidi ibilamole moto niyakabolo aenami.
8 Ebe tetelo dubu idi, ebeno mailo Kilipasatela, ebete Yu epono balidi
ibilamole moto umidawama: eda:nami, ebe ega:walo ebeno moto epo iba:te
Kawodawa Ya:suko nanitabokobi a:midiya. Ega:walo Kolini duliyomolo
epo epetapi bilibilinomate atumu Godokono tabo Pologodone olowiote
nanitabokobi midite obamo waduba:midaole tanalo ebo lawiya.
9 Ebene idoko idilo Kawodawa Ya:sute Poloko iyolo nanani, “A:ma:
naimano tabo kiyawaoma: akotoletola:la:, ega:walo tabo gea:noma:
akoeda:la:,

10 mabu nale a:ma:go bokolinamo, ebema: lumagi idite a:ma:
a:ka:kubaimitamene. Ega:walo me duliyomolo kawonomolo naimano
epo epetapi bilibilinomate bilukuliona, a:ma: kapiya:.”
11 Ebema: Polote ebolo kapiya ulama ega:walo sikisi sagana eba okolinalo
Godokono tabono iyaiya tanalo epo ebo iyatulamenaki.

Yu Epate Poloko Guliki Opono Kapela Kawo Elawodubutamo Ibino Elawamo Demagatiya

12 Ebe ulamalo Loma gabamani kawokawo dubate Ga:liyoko palibiya
ebete Guliki opo epono oli Kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:,
ebema: ebe opono Yu epate woki kapiyakobi midite Poloko ebetamo ebo
magatiya ebeno tanalo kanagiyamidaema:.
13 Ebe tetelo iba:te Kawo Elawodubutamo negeliya, “Me dubu Godoko
amamateno iya gabo eba iyatulamelo, ebete epatamo elawo nikalamena
gabamanino pukala kowakalaima:.”
14 Ebema: Poloko ubila wiya tabo kegema:, wiyasiya Ga:liyote ebe odiy-
obote Yu epatamo negiya, “Lumagite kawo kuba idi nanitabolo nosiy-
odilotaleka:, nale la: Yu epono tabo apuapu wadenomamo bolowiona:,
wiyasiya me tanalo kawo tanaloa:!
15 La: la:imano Yu opono tanalo kapiyama: apaminateuitamata, ebe
iyaiya tanalo la:imano Buka apuapuno magumu tanalola, ega:walo
la:imano epono iyaiya mailono tanalo, ega:walo la:imano ewonino iyaiya
pukala tanalola, ebema: modobola la: a:ka:tuwa: la:imano ubia: tanalo
na:na:tupugaima:la:. Na ubia:nola ebe tanalo anagilamedawama: eda:ma:!”
16 Ebene Ga:liyote elawo lawete ibi bilibilinomo ebeno tabo anagiyamida
motone gito a:na:ma:lateliya.
17 Ebe tetelo ebe Yu epate tepo mibomibonomoma: eda:ote ibino balidi
ibilamole moto umidawa Sostenisiko lawete Ga:liyokono tabo anagiyamida
moto dopo apulo kubanomamo ebo anagalimiya, wiyasiya Ga:liyote ebe
tanalo umite kawo tanaloma: kegiya:, ebema: ebete iba:godone gito olo-
bigiya ebeno woko epetapi kosiyodilolema:.

Polote Siliya Opono A:ntiyoka Kawo Duliyomolamo Ka:kolowaima: Ubi Diyatiya

18 Ebe tanalote dolopoligiya Polote tete geyageyadopo nanitabokobi
midipi ekakiago okolite, ebene Kolini duliyomolo eba atepalo ebete Pil-
isilako ega:walo Akuilako uwatete Siliya mulu opamo tolame ebo wag-
ilimiya. Ebene iba:te Senekiliya duliyomolamo nemaimite kawo palai
peamo noloa:no, dopamo Polote ebeno tepo magumuno nanitabo tanalo
kawokalima: ebeno eke ebo na:gumiya, mabu ebete dopamo kebe tabo
Godotamo nanitabolo kegiyale, ebete eba kunu woko osiyodilo magumulo
uwomuamo a:nemaigiya.
19 Ebene Poloiate walo ka:tolamete Epesese kawo duliyomolamo
da:nemaimiya, ebete Pilisilako ega:walo Akuilako ebo nimiyapiya iba:te
ebolo kokolionama:. Ebe tetelo Polote a:ka:tuwa: tote Yu epono balidi
ibilamole motamo nodolote Godokono Buka apuapuno tanalo iba:tamo ebo
na:kiyawaiya.
20 Ebene iba:te ebe naniya tete geyageyadopo iba:go kokolima:, wiyasiya
Polote negiya, “Ao, na ka:tomamo.”
21 Ebe tetelo ebete ibi eba miyapalo tabo idi ma kunu analiya, “Godote ubi
diyatimene na la:tamo walo ka:ka:pemamo,” ebene ebete tote kawo palai
peamo da:noliya, ebe pete Epesese kawo duliyomolone gito tiya.

22 Ebene pete kewa: kolomo na:iwate Sisaliya kawo duliyomolamo
da:na:iliya, ebe tetelo Polote agowa gabodo tote Yelusalema kawo duliyomo-
lamo nemaigate sosi epatamo ebeno nilakapo tabo na:kiyawaote, ebene ibi
miyapate ebete A:ntiyoka kawo duliyomolamo gito ka:tiya.
23 Ebene ebete tete geyageyadopo A:ntiyokalo okolite, ebe kawo duliy-
omolo katepate Galesiya ega:walo Piligiya opodo eba petolo Ya:suko
waloma:tapi walubila:go ebete ibi elawokobi ebo pa:midiolenatiya.

Apolosite Godokono Woko Magumulo Tabo Kiyawaodawa Idima: Dediya

24 Ebe tetelo Yu dubu idi ebeno mailo Apolosite, ebe A:lesandiya
duliyomolodawala, ebe Godokono Buka apuapuno tabo magumu iy-
atawanomola ega:walo ebeno tabo kiyawao mulonomola, ebete Epesese
kawo duliyomolamo piya.
25 Me dubu lumagi idite Kawodawa Ya:suko waloma:ta gabo dopamo
iyatumiya, ebema: ebete ebeno tepo magumulo elanomoma: eba eda:nalo
Ya:sukono tanaloma: epetapi wadenomamo iyatulamenaki. Wiyasiya
ebete Yonekono obamo waduba:midaole tanalo kapiya iyatawiya,
ebema: ebete kiyatawiya: Godote ebeno Uliyanamo epo keba kunu
dowaduba:midaolenako ebe tanalo.
26 Ebene egela idilo Apolosite Yu epono balidi ibilamole motolo Godokono
tabo tolea:no da:kiyawaiya, Pilisilako ega:walo Akuilako iba:te ebeno tabo
olowite, Apolosiko ibino motamo magatate Godokono gabono tanaloma:
wadewade iyatulame tabo epetapiamo ebe ebo nowalubiya.
27 Ebema: tete idilo Apolosite Guliki opamo toma: ubi diyatiya, Epesese
nanitabokobi midipi ekakiate leta alibiya Guliki opo epo nanitabokobi
midipiatamo iba:te ebe kalakalago kelaema:. Ebene Apolosite ebamo
da:nemaigiya, piyate Godokono nilakapodo nanitabokobi midipima:
deda:onamiya, ebete ebe epo kawiya ebo nowalubiliya.
28 Ebe tetelo ebete Godokono tabo kiyawao elawonomoma: neda:te,
Yu epo epetapiate ebeno iyaiya tabono tanalo odiyobolema: dowagele-
nakiya, wiyasiya Apolosite epo bilibilinomono ololo apulo ibino tabo
modobolo alukolelamenaki. Iyo, ebete Godokono Buka apuapuno magumu
wadenomamo ma kunu awokaliminaki, Ya:suko ebe Kelisote, Godokono
Alibodawala.

19

Polote Epesese Kawo Duliyomololo Da:nokolinami

1 Ebene Apolosite Kolini duliyomololo eba nokolinalo, ebete kebe duliy-
omolo katepiyale Polote A:isiya opono duliyomolo epetapido petote ebe
atu Epesese kawo duliyomolamo gito nemaigiya. Ebe tetelo ebete Ya:suko
waloma:tapi epetapi ebolo nulamete
2 ibi nanaliya, “La:le la:imano nanitabokobi midi tanalo Ya:sutamo
diyata:ima, ebe tetelo Godokono Uliyana a:kelawa:ima?”
Iba:te wiyasiya negeliya, “Ao, a Godokono Uliyanate epagodolo dokolina
ebe tanalo dopamo kolowia:.”
3 Wiyasiya Polote ibi nalateda:liya, “Epetapiate la: obamo
dowaduba:midaoletia, pokono mailamo kosiyodiliye?”
Iba:te nowamiya, “A obamo Yonekono mailamo iwitima:.”
4 Ebene Polote iba:tamo negiya, “Epate ibino kuba osiyodilole magu-
mune Godotamo dolobiliya, Yonete ibi obamo ebema: waduba:midaoliya,
ega:walo ebe atu tetelo ebete Isalaela epo ebe analiya, iba:te ebeno walo-
gabo apune da:pena ebe lumagi nanitabokobi ka:midima:, ebe Ya:sutela.”

5 Ebene Epesese nanitabokobi midipi ekakiate ebe tabo olowite Polote ibi
Kawodawa Ya:sukono mailamo obamo walo ebo kowaduba:midaoliya.
6 Ega:walo Polote ebeno koto iba:tamo dowatiolelamiya, Godokono
Uliyanate ibi unamo eba iwisigalo, iba:te elawo lawete Unu Duliyomolono
nopopino iyaiya tabamo kawo kalakala adipatelo Godokono tepo magumu
wokino tabo ebo awokalilamiya.
7 Nanitabola, ebe tetelo Godokono Uliyanano elawote 12 dubatamo ma
kunu iwisigiya.
8 Ebema: Polote netewa-kapiya sagana Yu epono balidi ibilamole mo-
tamo odolonaki Godokono tabo tolea:no ebo kiyawaonaki, ebene ebe tete
geyageyadopolo Polote iba:go Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe
tanalono nanitabo tanaloma: kawonomamo kiyawaonakiya.
9 Wiyasiya ibi epetapiate wato kodakodanomoma: eba eda:olamelo
nanitabokobi ka:midiya:. Iba:te epono ololo apulo Ya:suko Nanitabokobi
Midi Gabo kubama: geliya, ebema: Polote Ya:sukono nani waloma:tapi
kapiya uwatete iba:te nanitabokobi midia:pino taneba magumune
kapimiya gito tolamiya. Ebe tetene wagilimite ibi a:ka:tuwa: Taila:nasikono
Sukulu motolo daladabutinakiya, Polote egela bilibilinomo epetapilo
Godokono Buka apuapuno tabo magumu iba:tamo ebo kiyawaonaki.
10 Ebema: nanitabola, ebete netewa ulamamo Epesese kawo duliy-
omololo eba okolinalo, A:isiya opo kawonomolo dilukulionamiya ebe Yu
epo ega:walo Yua:pi atumu, ibi bilibilinomate Kawodawa Ya:sukono tabo
ebo olowiya.

Sikibakono Koino Kuba Osiyodilo Tanalo

11 Ebe tetelo Godote Polodo kawokawo anoano tanalo epetapi osiyodilole-
naki.
12 Ma kunu epate Polokono wato matuomeono kaliku ega:walo
lubudino kaliku ebeno apene duwatemenakiya, ebene iba:te watate
temetema:gopiatamo da:nowatiolelamenakiya ibino temeteme tanalate
iba:godone gito olopoligolamenaki ega:walo kubakuba uliyanate
iba:godone a:ka:nemaimionakiya.
13-14 Ebe atu tetelo Yu dubu epetapiate ebe opolo eba wapata:lamenalo
epagodone kuba uliyana alibolenakiya, ebene iba:te ebe woko eba osiy-
odilonalo tete epetapilo Polokono mailo ega:walo Kawodawa Ya:sukono
mailo ka:la:milo kubakuba uliyana kawiya ebo analenakiya. Ebene ibino
taneba magumulo Yu dubu idi Sikibakono sebeni koiate nilukulinamiya,
ibino nabiwi ebe Godotamo kalimagono ikameopino watodawa idila.
Tete idilo ebe sebeni koiate dubu idigodone kuba uliyana aliboma: eba
wagelitalo, iba:te negeliya “Polote Ya:sukono tanaloma: da:kiyawaonako,
ale ebe Elawodawano mailamo la: anala:ta ebegodone na:nemaima:la:.”
15 Wiyasiya kuba uliyanate iba:tamo negiya, “Ya:suko ega:walo Poloko na
ibi iyatawala, wiyasiya la: piyatela:ka:?”
16 Ebene kuba uliyanagono dubute kawo elawago iba:tamo pepategate
ibi kubanomamo eba palukolelo ibino kaliku pupukulamelelamete, iba:te
motone kalima ka:ka:liyaolelama:go kikopiya gito alautiya.
17 Ebema: Epesese kawo duliyomololo dilukulionamiya, ebe Yu epo
ega:walo Guliki opo epo atumu, ibi bilibilinomate ebe tanalo dolowiya
iba:te kawonomamo toletoleote Kawodawa Ya:sukono mailo unamo ebo
adipatiya.
18 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi midite, ebene
iba:te epono ololo apuamo pelamete ibino kuba osiyodilole tanalo ebo
pawokalilamoliya.

19 Ega:walo ebe atu tetelo giwali osiyodilolepi epetapiate ibino giwali
iyatawa buka wadaete epo bilibilinomate eba ulamitalo elamo gito pe-
madolamoliya. Nanitabola, iba:te da:kubailamiya ebe bukano wiya uwomu
kawonomola, da:pesoa:, iyo, ebe buka bilibilinomono wiya uwomu 50
taoseni manima: ediya.
20 Ebema: me osiyodilo gabodo Godokono tabote elawonomoma: eba
eda:lo ebe opo kawonomamo ebo tiya.

Epesese Kawo Duliyomololo Kawo Dowa Tanalote Polotamo Demaigiya

21 Me iyaiya tanalate dolopoligoiya, ebe tetelo Polote nopo ebo iyatiya
Ma:sadoniya ega:walo Guliki opodo petote Yelusalema kawo duliyomo-
lamo walo ka:ka:nemaigama:. Ebete negiya, “Na ubila Yelusalemalo tete
da:pesamo nokolite, ebene na Loma kawo duliyomolo uima: ka:tomamo.”
22 Ebene Ma:sadoniya opamo toa:no Polote ebeno walubipi netewa
Timotiko ega:walo Elastasiko ebe opamo dopamo naliboliya, wiyasiya ebete
A:isiya opolo tete da:pesamo walo ka:kokolima: gelo iba:go ka:tiya:.
23 Ebene ebe tetelo Ya:suko Nanitabokobi Midi Gaboma: Epesese kawo
duliyomololo kawo kubanomo idite ma kunu maigiya.
24 Ebolo dubu idite nokolinami, ebeno mailo Dimitiyasitela, ebe siliba
inamabuamo ida:da:li osiyodiloledawala. Ma kunu ebete ebeno kawo
bisnisi magumulo abali ida:da:li idi Atimisiko mabuma: ebe amamateno
moto egege siliba inamabuamo dosiyodilolenaki, ebe ega:walo ebeno
wokopiate epatamo manima: midiolelo kawokawo mani uwatenakiya, iyo,
epate ebe egege moto maniamo uwatete ibino moto gulo patapata unamo
eba nalomolo Atimisiko malagidilolo ebe ebo amamatenakiya.
25 Ebene egela idilo Dimitiyasite ebeno wokopi ega:walo ida:da:li osiy-
odilolepi epetapi, ibi bilibilinomago tabo kegelama: ka:la:mite iba:tamo
negiya, “Dubala:, la: iyatawalata aimano bisnisi magumulo a kawokawo
maninomo osiyodilolenakoma:, iyo, me aimano igilo mabula.
26 Wiyasiya me dubu Polote beda: tanalo kosiyodilonale, la:le la:imano
balida:mo uminakomata ega:walo galamo olowinakomata. Ebete ne-
genako epate kotamo dosiyodilolenaka ebe ida:da:lino elawo kitana:,
nani Godo keba kunula:ka: eba kunua:. Ebema: aimano Epesese duliy-
omololo ega:walo me A:isiya opo kawonomolo epate ebeno tabo olowite
nanitaboma: gelate ibino ida:da:li amamalatele magumune olobila:iya.
27 Diyala, ale tanalo idi osiyodiloa:no tatalila epate aimano bisnisi osiyo-
dilo tanalo kubama: da:begelama:na:, ega:walo atu tetelo iba:te Atimisiko
Amamateno Iya Motamo odolo tanaloma: da:bekalakalatema:na:. Ebe
mabuma: me tetelo epo bilibilinomate aimano A:isiya opolo ega:walo me
opo kawonomolo damamatenaka, aimano ida:da:li Atimisiko ebeno elawo
kawonomo kolopoligoemene!”
28 Ebema: olowiopi bilibilinomate ebe taboma: kawonomamo dowaote
gelatepao atepa:no iba:te negeliya, “Epesese epono Atimisiko, ebe aimano
Kawodawanomola!”
29 Ebene ibino elawo tanalote duliyomolo kawonomamo da:tiya, duliy-
omolo epo bilibilinomate kawonomamo dowaiya. Ebe tetelo piyate dowago
da:tolamitiya iba:te Ma:sadoniya opo dubu netewa Ga:iyasiko ega:walo
A:listakasiko elawamo nuwatete duliyomolo epono tabo gela baiamo gawa-
gawalo gito anamiyataliya, mabu ibi netewapi Polago wapata:namiya.
30 Ebema: Poloko ubila epo magumamo tote ibi wadewade tabamo
ka:negelebadilaema:, wiyasiya Ya:suko waloma:tapi magumulo ebeno na-
mutupiate ebe nodiyobiya,

31 ega:walo ebe A:isiya opono gabamani dubu magumulo Polokono na-
mutupi epetapiate atumu ebe toweomelo tabo ebetamo napalibiya, “A:ma:
duliyomolo epono tabo gela baiamo akopa:la:!”
32 Ebene ebe tetelo duliyomolo epono taneba magumulo kawo dowa
tanalote nanitabonomolo maigiya, epetapiate gelatepaolo tabo idi gelanaki,
tabo idi gelanaki, eba kunu wagelitiya, ega:walo atu tetelo epetapiate woki
bilibilima: eda:utiya, mabu iba:te kiyatawaiya: epate aladabuti baiamo
beda:ma: ka:pelamiye.
33 Ebene Yu dubu epetapiate ibino lumagi idi A:lesandatamo elawo eba
ikamelo, ebete epono dopo apulo maigate koto ebo a:midaiya epate tabo
gela katepama:, mabu ebe ubila iba:tamo walubi tabo ka:kiyawaoma:.
34 Wiyasiya iba:te ebe umiote, ebete Yu lumagima: deda:na ebe tanalo
iyatawaote kawonomamo kapimiya gelatepao walo na:kowagilimiya, “Epe-
sese epono Atimisiko, ebe aimano Kawodawanomola!”
Ebene iba:te tete geyageyanomo eba kunu eba wagelitalo,
35 gabamani dubu idi, ebe Epesese duliyomolono pukala iyatu-
lamedawala, ebete ibi milokobi midilite iba:tamo negiya, “Epesese dubala:,
epo bilibilinomo iyatawala, aimano Epesese kawo duliyomolo ebe Ka-
wodawa Atimisiko Amamate Motono opola. Ega:walo ibi iyatawala, ebe
abali ida:da:lino talena nokola kawonomo Unu Duliyomolone atamo iyalo
pegiya, ka:lo aimano duliyomololo bitana ale wadenomamo kuminama:.
36 Ebema: numa:la:, mulo iyatawa lumagigodolo elawo kitana:
Atimisikono tanaloma: a:da: tabo gema:. Ebe mabuma: la: woki bilibilia:no
milolo na:pola:nala:, daedale wokilo kuba tanalo idi ako-osiyodilala:!
37 “Ebema: la: me dubu netewa mamo beda:ma: kemagaela:ema? Iba:te
Atimisiko Amamateno Motolo pilo tanalo kosiyodiloa:, ega:walo iba:te
aimano ida:da:lino tanaloma: kuba tabo idi kegela:.
38 Ebema: Dimitiyasiko ega:walo ebeno wokopi, iba:godolo dowa tanalo
lumagi iditamo nanitabolo ditana, modobola iba:te aimano gabamani
dubatamo na:tolaema:na: tabo anagiyamidapino ololo apulo kanapamina-
teuima:.
39 Ega:walo la: tanalo idi uima: ubi diyata:witama, modobola duliyomolo
epo epetapiate la:go paladabutite milolo ka:pegelamamota, Loma gaba-
manite atamo elawo dikaeamena eba kunu.
40 Ebema: nale la: analemata, la: nanisiwale! Ale ka:lo kebe tanalo
kosiyodiloma:, Loma gabamaniate dolowima:na:, diyala, iba:te ebe tanalo
duliyomolo kubaimi tanaloma: da:begelama:na:, ebene iba:te atamo kuba
wiya nanitabonomolo kikaeaema:na: mabu aimano dowa tanalo magu-
mulo nanitabo tanalo kitana:.”
41 Ebene ebeno tabo kiyawao dolopoligiya, Epesese duliyomolono pukala
iyatulamedawate epo bilibilinomo ibino motamo gito aliboliya.

20

Polote Ma:sadoniya Ega:walo Guliki Opamo Walo Da:ka:tiya

1 Ebema: Epesese duliyomolo epono kawo dowa tanalote dolopoligiya,
Polote Ya:suko waloma:tapi ebetamo ka:la:mite ibi tabo epetapiamo eba
walubililo yawo tabo gete Ma:sadoniya opamo ebo tiya.
2 Ebene ebete ebe opo kawonomolo eba nepata:lo, ebete sosi epatamo
walubi tabo bilibilinomo kiyawaonatote Guliki opamo gito nemaigiya.
3 Ebete ebolo netewa-kapiya sagana eba nokolilo, ebene ebete Siliya
opamo palai peago toma: giya. Ebe tetelo Yu dubu epetapiate wiyasiya ebe

anakapuima: nopo diyatiya, Polote ebe tanalo olowite ebeno woki iyakobi
midite Ma:sadoniya agowa gabodo walo na:ka:piya.
4 Ebe tetelo me dubate Polago tolamiya, Beliya duliyomolodawa
Pilasikono gudu Sosipatako, ega:walo Tesalonaika duliyomolo dubu
netewa A:listakasiko ega:walo Sekandasiko, ega:walo Debi duliyomolo-
dawa Ga:iyasiko, ega:walo Timotiko, ega:walo A:isiya opo dubu netewa
Tikikasiko ega:walo Topimasiko, iyo, me dubate Poloko ebana tolamiya.
5 Ebene iba:te dopamo tolamete Talowase duliyomolamo nemaimiote a
ebo nemakopeitiya,
6 wiyasiya Pilipai kawo duliyomololo paibu egela da:ponolopoligiya, ebe
tetelo a epetapiate Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu osiyodilote, ebene
kawo palai peago Talowasa:mo tolamete Poloiatamo ebo nemaimiyama:.
Ebe tetelo ale iba:go kapimiya sebeni egela ebolo nilukuliyama:.

Polote Idoko Idilo Talowase Duliyomololo Godokono Tabo Da:kiyawaoni

7-8 Ebene Satade idokolo ale Ya:suko malagidilo bae naoma: unu moto
idilo ditanami ebe kawo teta:mo daladabutiniyama:, ebe aladabuti bailo
wuiki alo bilibilinomate wamoteoniya. Ebene Polote egela idilo toma:
eba wagelenalo, ebete Godokono tabo kiyawao geyageyaima:tepanate sele
tetenomamo ebo nemaigani.
9 Ebe tetelo a magumulo oli ape dubu idite okolini, ebeno mailo Yu-
tikasitela, ebete awano gigiyu tetelo eba okolinalo kawo unomote ebo
laweni. Ebema: Polote tabo geyageyanomo eba kiyawaonalo Yutikasiko ute
delaweni, ebete eba dedeganalo ebe idili moto unune opamo ebo pegani,
ebene epo epetapiate piwitionate ebe dapadipateniya a:enomo puminiya.
10 Wiyasiya Polote da:piwisigani ebete Yutikasikono bodolo unamo
polokowiganate ebe eba a:wiyamidanalo negeni, “La: akotoletoleonala:,
ebeno igilo bitamena!”
11 Ebe tetelo Polote walo ka:nodolonate Ya:suko malagidilo bae
wakamionate ale kapimiya ebo naoniyama:, ebene tete geyageyanomolo
ebete ago tabo eba kiyawaonalo egela ebo waloiya. Ebene Polote a
miyapaete gito tiya,
12 wiyasiya Yutikasite walo igilo da:kelaweni, ebeno epate ebema: kawo
kalakalago ebe ebeno motamo ebo magatiya.

Poloiate Talowase Duliyomolone Mailitase Duliyomolamo Da:tolamiya

13 Ebe tetelo Polote A:soso duliyomolamo dopamo tiya agowa gabodo,
wiyasiya a epetapi ebamo kawo palai peago tolamiyama:, mabu Polote a
ma kunu anaiya ale ebe ebolo ka:nowiyama:.
14 Ebema: ale eba:go A:soso duliyomololo danalugiyama:, ebete ale
da:tolamiyama: ebe peamo olote a bilibilinomate kapimiya Mitilina duliy-
omolamo ebo na:iwaliyama:.
15 Ebene Mitilina duliyomolone ka:tolamete egela idilo Kiyosi mubamo
nemaimite, ebe mubano balado tolamete egela idilo Samoso duliyomolamo
na:iwalete, egela idilo Mailitase duliyomolamo gito nemaimiyama:.
16 Ebe tetelo Polote ebeno nopo ma kunu iyatiya, ebete kawo palai
peago eba tolo Epesese kawo duliyomolo gito ka:nodolima:, mabu ebe
ubia:nola ebe A:isiya opolo tete geyageyalo nokolima:, wiyasiya ebe ubila
Yelusalema kawo duliyomolamo samamo tote Pentekose Soliyomu* ebe
lupida: kosiyodiloma:.

---

* **20:16:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: ubi diyata:emene me Yu epono Soliyomu idino magumu kiyatawaema:, modobola a:ma: me atu Alibolepi Buka 2.1 buka apuno walubi tabo numiye.

Polote Epesese Sosi Watowatopiatamo Ebeno Uwomu Tabonomo Da:kiyawaiya

17 Ebene Polote Mailitase duliyomolone tabo nalibiya Epesese sosi watowatopiatamo iba:te ebetamo ka:pelaema:.
18 Ebe watowatopiate ebetamo da:pemaimiya, ebe tetelo ebete iba:tamo negiya, “Na dopo tetenomolo A:isiya opamo da:pimo, ebe egelane wagilimite egela epetapi bilibilinomo magumulo la:godolo kebako okolilo ka:pokolinaimo, la: ebe tanalo iyatawalata.
19 Ma kunu na a:ka:tuwa: na opamo iyatilo Kawodawa Ya:sukono woko eba posiyodilonalo ipupago pepata:naimo, mabu Yu epate natamo temeteme eba ikanamenalo na anakapunaema: wagelenamiya.
20 Wiyasiya ebe tete geyageyanomolo la: kowalubilitama: Godokono tabo kiyawaoma: na ka:toletolenamia:, ebema: tete bilibilinomo epetapilo nale awokala bailo ega:walo la:imano iyaiya moto gulo la: eba iyatulamelo nale kapiya tanalo idi kanaetoamidanakia:.
21 Iyo, ebe tetelo na Yu epo ega:walo Yua:pi atumu, ibi bilibilinomo analenakimo, iba:te ibino kuba osiyodilole magumune Godotamo olobila:ote Kawodawa Ya:suko nanitabokobi ka:midima:.
22 “Ebema: ka:lo la: numa:la:, na Godokono Uliyanate danani ebe tanalamo tuduwatate Yelusalemamo toma: wagelemo, wiyasiya na iyatawa: ebolo natamo beda: tanalate demaimioma:na:.
23 Wiyasiya Godokono Uliyanate na diyatunami ebe kapiya tanalo iyatawanamo, duliyomolo bilibilinomolo idoko motono temeteme ega:walo kodakoda tanalo epetapiate na makopelenena.
24 Wiyasiya naimano igilo nitanana, nale kawonomamo a:kemalagidilomo. Kawodawa Ya:sute natamo iyalo dikanamiya, ebe woko Godokono Wade Tabo kiyawao wokola, ebema: ebe tabo kiyawao magumulo nale Godokono nilakapo tanalo awokalima: woko uwomuamo nanitabonomolo ka:nemaigamamo.
25 “Me tanalo nanitabola, Godote Kawo Elawodawama: deda:na, nale ebe tanalo la:godolo kiyawaoago pata:naimo. Wiyasiya naimano namutupiala:, ka:lo na niyatawitamo la: bilibilinomate naimano ololo walo a:kuma:ema,
26 ebema: ka:lo egelalo nale la: analemata, la:imano taneba magumulo lumagi idino igilote danalatidimene, ebe tanalote naimano kubama: a:keda:mene.
27 Nanitabola, Godote epo bilibilinomatamo ebeno ubi keba kunu kiyatinale iba:te kosiyodilolenama:, nale ebe tanalo bilibilinomo la:tamo kiyawaoma: ka:toletolenamia:, ebema: nale la: eba iyatulamelo kapiya tanalo idi kanaetoamidanakia:.
28 “Ebema: watowatopiala:, la: a:ka:tuwa: la: ega:walo la:imano sipigoeogoeo bilibilinomo wadenomamo nulamenala:, mabu Godokono Uliyanate la: ibi ulamepima: a:midiliata. Iyo, modobola la: Godokono sosi epatamo wadewade bae nikalamenakiyala:, mabu ebete ebeno kalimamo ibi uwatiya iba:te ebeno gudima: keda:onama:.
29 Na iyatawala, nale la:godone da:tomo, ebe tetelo elawoelawo tumu gaagaate la: magumamo popila:ote la:imano sipi-goeogoeo kubanomamo kapalolema:na:.
30 Ega:walo la:imano eponomo magumulo dubu epetapiate maimiote Godokono nani tabono magumu oba:midalete wiyasiya a:da: taboma: ka:midilima:na:, Ya:suko nanitabokobi midipi kuba gabamo kowabuga:talema:.
31 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala: ega:walo naimano tanalo akododomatiala:! Nanitabola, nale netewa-kapiya ulama magumulo

naimano ipupago idoko ega:walo egela bilibilinomolo la: bilibilinomo
iyatulamenakimata.
32 “Ebema: ka:lo nale la: Godokono kotamo alomomata, ebeno nilakapodo
la:tamo da:pi ebete ebe tabamo la: wadenomamo ka:buiyalateletanama:.
Iyo, ebe modobola la: ka:kodakodailametama:, ebene ebete iyalo ebeno
talena epoma: da:midilitiyala, ebe epo ega:walo la:, ebete ebeno wadewade
tanalo la: bilibilinomatamo kapimiya kikalamolema:ta, ebete dopamo
nanitabonomolo keba kunu kegiyale eba kunu.
33 Numa:la:, nale la:imano taneba magumulo lumagi idino mani ega:walo
pupuliono inamabu nale kolomoiliminakia:.
34 La: iyatawalata, na a:ka:tuwa: me koto netewamo woko eba osiyo-
dilonalo, na a:ka:tuwa: na ega:walo nago dowapata:lamenamiya aimano
modoboa: tanalo modobokobi midilinakimo.
35 Ma kunu nale osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo la: iyatulame-
nakimata, la:le iyaiya woko kodakodalo eba osiyodilolelo mani uwata:wete
nigologolopi ebo kowalubila:wenama:. Iyo, Kawodawa Ya:sute dopamo
kebe tabo kegiyale, modobola la:le ebe tabo walo na:kemalagidilala:, mabu
nanitabola, ebete ma kunu giya,

‘Inamabu uwate tetelo
me opono kalakala bitana,
wiyasiya lumagi iditamo ikame tetelo
Godokono kalakalate a:ma:godolo
kawonomoma: keda:mene.’ ”

36 Ebene Polokono tabo kiyawao sosi watowatopiatamo dolopoligiya,
ebe tetelo ibi bilibilinomate ebe ebana pupamo ilukulite towetowe tabo
Godotamo ebo adipatiya.
37-38 Ebene ibi bilibilinomate pe boboamo kapimiya da:niyodoliya, iba:te
Poloko a:wiyamidaolo ega:walo eba aboeteolo kawo tepo temetema:go
iimitiya, mabu ebete iba:tamo ma kunu kiyawaiya, iba:te ebeno ololo walo
a:kuminakoma:na:.

21

Polote Yelusalemamo Eba Tolo Iyaiya Duliyomolamo Demaigaonatiya

1 Ebe tetelo ale Epesese nanitabokobi midipiatamo yawo tabo gelate
kewa: kolomo a:iwalenomo na:iwalete Kosa opamo ebo nemaimiyama:,
ebene egela idilo a Lodesa opo nelawete, ebene Patala duliyomolamo gito
tolamiyama:.
2 Ebolo Ponisiya opamo a:iwama: ditani ebe kawo palai pe idi ale numite,
ebe tetelo a ebe peamo nolote tolame ebo nowagilimiyama:.
3 Ebene ale da:tolamiyama: Saipalase opo numite pele apuamo
eba a:midalo ale Siliya opamo na:iwalete, pe namutudawate ebeno
pe Taya kawo duliyomolamo gito na:iliya ebeno inamabu maniamo
ka:na:midilima:.
4 Ebe duliyomololo ale Ya:suko waloma:tapi epetapi ola:go peto-
lamete ibi nulamete sebeni egela iba:go ebo nilukuliyama:, ebene kebe
kuba tanalote Polotamo da:pemaigamene, iba:te ebe tanalo Godokono
Uliyanano elawamo iyatawaote ebe kawiya naniya ebete Yelusalemamo
a:ka:toamene.
5 Ebene pe namutudawate atamo kebe tete kikaeamiyale, ebe tete
demaigiya ale ibi miyapama: gelate peamo ebo piwitiyama:. Ebe tetelo
ibi bilibilinomate ibino kamiyalela gudila a miyapaema: duliyomolone

ago pelamiya pe boboamo, ebene a bilibilinomo kewa: kolomo balalo
pupamo pilukulite Godotamo towetowe tabo ebo padipatiyama:. Ebe
tanalo dolopoligiya, epetapiate epetapiatamo yawo tabo gelate
6 ale peamo olote iba:te ibino motamo walo gito kolowamiya.

Polote Sisaliya Kawo Duliyomololo Tete Da:pesolo Da:nokoliya

7 Ebe tetelo Taya kawo duliyomolo atepate ale kawo palai peago
tolame walo na:kowagilimiyama:, ebene Tolameyasi duliyomolamo
da:nemaimiyama:, ebolo nanitabokobi midipi ekakiatamo kalakala tabo
negelate kapiya idoko iba:godolo nelaoniyama:.
8 Ebene egela idilo ale Sisaliya kawo duliyomolamo nemaimiote
Godokono Wade Tabo atedawa Pilipikono motamo nodolote ebo
nilukuliyama:. Nanitabola, Yelusalema sosi epate dopamo sebeni dubu
Godokono woko osiyodiloma: duwatiya, Pilipiko ebe tuputupu wokopino
taneba magumulo ebe idila,
9 ega:walo ebegodolo ebeno netewa-netewa kawokawo buwelemela:te
ilukulinamiya, Godokono Uliyanate ebeno iyanomo elawo iba:tamo ikalam-
oliya ebeno tepo magumuno woki kawokalilamenakoma:.
10 Ebene ale egela epetapilo ebolo eba ilukulilo, Godokono woki
awokalimidawa idi A:gabasite Yudiya opone atamo ebo pemaigiya.
11 Ebete a puamete Polokono bata pelawete ebe a:ka:tuwa: ebeno agowala
kotola eba matuolamolelo negiya, “Godokono Uliyanate ma kunu gita, ‘Yu
epate Yelusalemalo dilukulina, kebe dubute me bata da:pulinako iba:te ebe
dubu elawamo lawete Yua:piatamo ka:nikalaema:na: ebe ka:kubaima:.’ ”
12 Ebe tetelo a ega:walo epetapi me tabo dolowiyama:, ale Poloko
na:toweomiyama:, “A:ma: Yelusalemamo akotoala:!”
13 Ebene Polote aimano tabo wiyalo negiya, “Natamo beda:ma: ki-
ima:witama? Mabu keleka: la:le tepo temeteme natamo ikanaema:
dowagela:witama? Nanitabola, nale olosiyodilomo Yelusalemalo epetapi-
ate naimano ape ala:mo matuomeoma:, ega:walo naimano kalakala bitana
ebolo Kawodawa Ya:suko mabuma: a:ema:.”
14 Ebe tetelo ale Polokono woki iyakobi midima: ka:modobiya:, ebema:
ebe tanalo dumiyama: ale negeliyama:, “Kuba:nola, Godokono ubi tanalote
nemaigamene.” Ebene ale tabo idi kegeliya:.
15 Ebene ebe tanalo dolopoligiya ale aimano inamabu gatela:mo wepote
Yelusalema kawo duliyomolamo agowa gabodo gito tolamiyama:.
16 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapiate ibino Sisaliya duliyomolone
a da:buiyataenatiya, iba:te a Nesonikono motamo gito magataiya ale
ebolo ka:nilukulima:. Nesoniko Saipalase opodawala, dopo epate Ya:suko
nanitabokobi da:midiya ibino taneba magumulo ebe idila.

Yelusalema Sosi Watowatopiate Poloko Da:totomutiya

17 Ebe atu egelalo Yelusalema kawo duliyomololo dilukulionamiya ebe
nanitabokobi midipi ekakiate a kawo kalakalago uwateiya.
18 Ebene egela idilo a bilibilinomate Polago Ya:imesiko uima:
da:tolamiyama:, ebe tetelo ale ebe sosi watowatopi epetapi bilibilinomago
eba lutalo numiyama:.
19 Ebema: Polote iba:tamo kalakala tabo negete, Godote ebeno woko
magumudo kebe tanalo bilibilinomo Yua:pi magumulo dosiyodilolenaki,
ebete ebe tanalo iba:tamo ebo awokalimiya.
20 Iba:te me tabo dolowiya Godoko moiolo negeliya, “Aimano naniwi,
kalakala kawonomola, wiyasiya me tanalo idi wadenomamo numa:, a Yu
epo magumulo kebako taoseni epo bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi

a:midiya. Wiyasiya nanitabola, Godote Mosesedo aimano ewoniatamo dikalamiya, ibi bilibilinomate ebe Totomu Tabo kowaloma:talema: kawonomamo malagidilolena.

21 Ebema: nanitabokobi midia: Yu epo epetapiate aimano ekaki epetapino woki kubailamelelamelo dopamo ma kunu analiya, iyaiya mulu opolo dilukuliona a:ma:le ebe Yu epo a:niyatulamenakota iba:te Mosesekono Totomu magumune kolobila:ma:. Ebene iba:te a:imano tanaloma: a:da: tabo idi kegeliya ma kunu, a:ma:le epatamo talena iyatilamenata ibino dubu guda:tamo Godokono tama itamida pukala kalomolamenama: ega:walo aimano ewonino iyaiya tanalo epetapi kosiyodilolenama:.

22 “Ebema: a keba kunu na:kowagelema:? Nanitabola, iba:te a:imano pe tanalo kiyatawaoma:na:,

23 ebema: a ubila a:ma: me tanalo nosiyodiliye. Aimano taneba magumulo netewa-netewa dubate ba:pola:na, iba:te dopamo epono ololo apulo tabo a:kiyawaiya ibino ape Godotamo nanitabonomolo kikameoma:.

24 Ibino tete na:pe, ebema: modobola a:ma: ibi magatala:wete awokala na:nowalubiliye, kalimagono inamabu maniamo uwata:wete Godotamo eba nikameolo ibino tepo magumuno daleya kopoliyalelaema:. Ebene a:ma: iba:go toawete eke a:gumi iyatawaopiatamo mani nikalamiye iba:te eke a:gumi tanalo kuwatema:. Me gabodo epo bilibilinomate kiyatawaoma:na: epetapiate a:imano tanaloma: a:da: tabo degelana ebe tabo nanitaboa:, wiyasiya iba:te kuima:na: a:ma: atumu Mosesekono Totomu Tabo magumulo bokolinata.

25 Nanitabola, a sosi watowatopiate dopamo Yua:pi nanitabokobi midipiatamo leta alibima:, iba:te Mosesekono Totomu magumulo keba kunu na:kilukulinama:na:. Ebe leta tabono tanalo ma kunula, epetapiate ida:da:liatamo dikalamenaka iba:te ebe inamabu a:kenaonakoma:na:, ega:walo kuwokobe dewegedililamenaka ebe inamabu nao talenala mabu kalimate ebe katene magumulo bitana, ega:walo iba:te kamiyale pilo dubu pilo a:kosiyodilolenakoma:na:.”

26 Ebene egela idilo Polote ebe netewa-netewa dubu magatalete ebe ega:walo ibino tepo magumuno daleya tanaloma: Godotamo kalimagono inamabu ebo nikameiya. Ebene ebete Godoko Amamateno Iya Motono kala ga:dimi magumamo nopegate ibino mailo eba nalomolo wokodawa ebo naniya, “Sebeni egela dolopoligomene, nale me dubago walo ka:pete ibino iyaiya tanaloma: uwomu kalimagono inamabu Godotamo ka:pikameomamo.”

Godoko Amamateno Motolo Yu Epono Dowa Tanalote Polotamo Demaigiya

27 Ebene sebeni egela olopoligoma: eba tatalilo, Yu epo epetapiate A:isiya opone dopamo da:pelamiya, iba:te egela idilo Poloko Godoko Amamateno Motolo ebo numiya. Ebema: iba:te kuba woki lawete ubi iyatiya, ebolo da:pola:niya ebe epo bilibilinomatamo elawo ikalamete iba:te Polotamo ka:dowaoma:, ebene iba:te Poloko elawamo lawete

28 gelatepaolo negeliya, “Isalaela dubala:, la: a nowalubia:la:! Opo kawonomolo epo bilibilinomo kubanu demagatalena, me ebe dubula! Ebeno iyatulame magumudo ebete aimano epo ega:walo aimano iyaiya totomu ega:walo me talena moto kubailamenako! Ega:walo egela idilo ebete Yua:pi epetapi me Godoko Amamateno Motamo magaelete aimano talena baino pukala adikamidali!”

29 Iba:te me tabo egeliya mabu egela idilo iba:te Poloko ega:walo Epesese duliyomolo dubu idi Topimasiko Yelusalemalo kapimiya wapaitalo

dulamiya, ebema: iba:te ma kunu malagidiliya, Polote ibino talena adikamidalete ebe Yua: dubu Godoko Amamateno Motamo emagata, wiyasiya ebe tanalo nanitaboa:.

30 Ebe tetelo Yelusalema kawo duliyomololo epo bilibilinomate ebe tabo dolowiya, iba:te apune apune ebo pipuila:iya. Ibi epetapiate Poloko elawamo pelawete Godoko Amamateno Motone anamiyatate, ebene moto umipiate kalano gigiyu gito mopioliya.

31 Iba:te Poloko anakapuima: eba wagelitalo, Loma gabamanino gowelaopino watodawate ebo iyatawiya Yelusalemalo gowela tanalo kawonomote maigita.

32 Ebema: ebe tetenomolo ebete ebeno opopi ega:walo gowelaopi dubu epetapi uwatete epono gowela tanalo odiyoboma: ebo pipuila:iya, ebene epate ibino pelame tanalo dumiya Poloko anagalimio gito atepiya.

33 Ebene gowelaopino watodawate Poloko niyakabamo pete ebeno opopi nanaliya, iba:te ebe lawete auli ale netewamo ebe kematuomeoma:, ega:walo ebete epo nalateda:liya, “Me dubu poteleka:? Ebete beda: kuba kosiyodilole?”

34 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate gelatepaolo tabo idi gelanaki, tabo idi gelanaki, eba kunu wagelitiya. Ebema: iba:te diyamo kawonomo eba osiyodilutalo gowelaopino watodawate ebe tanalono magumu wadenomamo lawea:no ebeno opopi gito analiya iba:te Poloko gabamanino motamo kemagatama:, ebe kawo motonomo ebe Loma epono gowelaopino woko motola ega:walo lao motola.

35 Ebene iba:te Poloko ebamo magatate motono gabamo eba na:putiolelo ebeno igilo mula:ema: ibino kotamo ebe unamo ebo adipatiya, mabu duliyomolo epono dowa tanalote kawonomamo maigiti.

36 Ebe tetelo ibi bilibilinomate Poloko elawo kawonomago eba a:na:ma:elo gowelaopiatamo gelatepaolo negelanapiya, “Ebe nanakapuma:la:! Ebe nanakapuma:la:!”

Polote Yu Epatamo Tabo Kiyawaoma: Gowelaopino Watodawa Daniya

37 Ebene Loma gabamanino gowelaopiate Polago ibino kawo motonomono guamo nopila:oa:no, dopamo ebete ibino watodawatamo negiya, “Na tabo idi a:ma:tamo ba:kegemo?”

Gowelaopino watodawate la:wa:lo nowamiya, “O! A:ma: Guliki tabo iyatawalata!

38 Ebema: Isipiti opo dubu idite ebeno 4,000 dubu bulu opamo magatalete a Loma gabamaniatamo gowela nopo da:niyati, a:ma: ebetea:. Diyala, a:ma: da: iya opodawala:.”

39 Polote ebeno tabo eba wiyalo negiya, “Na Yu lumagila, na Silisiya opono Tasase kawo duliyomololo awokaliyamo, ebema: nanitabola, naimano duliyomolo da:peso duliyomoloa:. Na a:ma: toweoemata, nale naimano epatamo tabo ka:kiyawaoma:.”

40 Ebene gowelaopino watodawate modoboma: gete, Polote motono gabo unulo utite ebeno kotamo epo eba odiyobolelo, ebene ibino tabo gela tanalo gito olopoligolamiya. Ebe tetelo ebete Yu epono tabamo kiyawao ma kunu wagilimiya,

22

1 “Naimano ekakila, nabila, naimano kuba osiyodilo tanalo la:tamo da:kiyawaomo, la: nolowiala:.”

2 Ebete iba:tamo Yu tabamo da:kiyawauti, iba:te olowite tabo gela:no
gelebadinomolo pola:niya.
Ebene Polote walo na:kegiya,
3 “Na Yu lumagila, Silisiya opono Tasase kawo duliyomololo
awokaliyamo, wiyasiya na me Yelusalema duliyomololo apete, ebene
ulama bilibilinomo epetapilo Gameliyelate na iyatunamenaki. Ebene
ebeno iyatumi magumune Godote aimano ewoniatamo kebe Totomu Tabo
kikalamiyale, nale ebe iyaiya tanalo kodakodalo eba uwatelo naimano ape
kawonomo Godokono wokamo ebo iyatiyamo, ka:lo la: bilibilinomate keba
kunu kilukula:wenama eba kunu.
4 Ebema: ulama epetapilo nale me wokino tanalodo piyate Ya:suko
Nanitabokobi Midi Gabodo dowapata:lamenamiya iba:tamo kawokawo
temeteme ikalamenakimo. Iyo, nale ibi magumulo dubu ega:walo kamiyale
elawamo uwatenakimo idoko motamo gito niyalekenakimo, ebene epetapi-
ate ibi danakapulamenakiya na ebe tanaloma: ebo kalakalanakimo.
5 Ka:lo nale kebe tabo ka:kiyawautamo ebe tabono nanitabo tanalo
Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomo ega:walo
Ka:nisolo dubu ibi bilibilinomo iyatawala. Iba:te natamo leta epetapi
ikanamonete Dama:sakase duliyomolamo na gito aliboniya nale aimano
Yu epo ekakiatamo ebe leta ka:nikalamolema:. Ebe tetelo na ubi iyatiyamo,
nale ebe duliyomolamo eba nemaigalo Ya:suko waloma:tapi ebolo
nuwatete ala:mo matuolamolete Yelusalemamo magaelete iba:tamo kuba
wiya ka:pikalaema:.”

Polote Ya:sutamo Keba Kunu Kolobigiyale Ebe Tanalo Dawokalimiya

6 Ebene Polote ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Wiyasiya nale
egela tulilo Dama:sakase duliyomolo niyakabamo da:nemaiganatiyamo,
ebe tetenomolo Godokono Unu Duliyomolone alo kawonomote eba pi-
wisigalo molete da:la:uwa:mida keba kunula:ka:, na ebe alote eba kunu
pa:wiyamidadiganiya.
7 Nale opamo gate tabo ma kunu olowiyamo, ‘Solo, Solo! Keleka: mabu
a:ma:le natamo kawokawo temeteme dikanama:wena?’
8 “Nale nowamiyamo, ‘Kawodawa, a:ma: poteleka:?’
“Ebene ebeno wiya tabote ma kunu piya, ‘Na Ya:sute Nasalete duliy-
omolodawala, a:ma:le natamo temeteme dikanama:wena na ebe lumagila.’
9 Ebe tetelo kebe dubate nago da:tolamiya, iba:te natamo da:kiyawauti
ebe lumagino tabo madodo wadenomamo kolowiya:, wiyasiya alo kapiya
umitiya.
10 “Ebene nale negiyamo, ‘Kawodawa, a:ma: beda: ubi kiyata:wita nale
kosiyodiloma:?’
“Ebete nowamiya, ‘A:ma: maigawete Dama:sakase duliyomolamo
na:nopega, ebene a:ma:le kosiyodilaema: Godote ebeno ubi tanalo iyalo
tetelo diyatiya, ebe iyaiya tanalo lumagi idite ebolo ka:kiyawaoema:ta.’
11 Ebe tetelo naimano balidite idokonamiya mabu nale alo kawonomo
umiyamo, ebema: naimano namutupiate na kotamo lawenete Dama:sakase
duliyomolamo gito magataniya.
12 “Ebolo dubu idi ebeno mailo A:nanayasitela, ebete Godoko tolemelo
Mosesekono Totomu Tabamo tuduwatanami, ega:walo Yu epate ebe
duliyomololo dilukulionamiya ibi bilibilinomate ebe tuputupudawama:
gelanamiya. Ebete na unaema: da:piya
13 na niyakabamo putite na:pegiya, ‘Naimano ekawi Solo, a:imano balidi
wadenomamo walo na:ka:melena!’ Ebe tetenomolo naimano balidite
wadekobi dolowiya nale ebe wadenomamo ebo umiyamo.

14 “Ebene ebete natamo negiya, ‘Aimano ewoniate damamatenamiya,
ebe Godote a:ma: iyalo eka:miyata a:ma:le ebeno ubi tanalo kiyatawaema:,
ega:walo ebeno Tuputupu Wokodawano ololo kuma:ema:, ega:walo
a:imano galamo me Tuputupudawano tabo madodo kolowiaema:.
15 Iyo, a:ma:le ebegodone kebe tanalo kolowiyawia ega:walo kebe tanalo
kulama:wia, ebe ubila a:ma:le ebe iyaiya tanalo epo bilibilinomatamo
ka:na:kiyawaema:.
16 Ebema: beda: kemakopela:wita? A:ma: maigawete obamo aduba:mida
tanalo nelawa:. A:ma:le ebeno mailo deka:miaemene, ebete a:imano kuba
ukulaolemetate ka:dodolomatilima:ta.’ ”

Ya:sute Ebe Yua:piatamo Keba Kunu Kalibiyale Polote Ebe Tanalo Dawokalimiya

17 Ebene Polote tabo moga:melo walo na:kegiya, “Nale Yelusalemamo
walo da:ka:piyamo, egela idilo Godoko Amamateno Motolo eba:go tabo eba
gelitalo naimano balidite iyama: eda:onamete wade tanalo ebo umiyamo.
18 Ebe tetelo Kawodawate natamo ma kunu giya, ‘A:ma: ka:lonomo
Yelusalemane samonomamo na:tiye, mabu me epate a:ma:godone naimano
nanitabo tanalo a:kelaema:na:.’
19 “Ebene nale nowamiyamo, ‘Kawodawa, me duliyomolo epo iyatawala,
nale ibino iyaiya balidi ibilamole motolo a:ma: nanitabokobi midipi
dolenakimo, nale ibi eba uwatelo epetapi alukolenakimo, epetapi idoko
motamo gito niyalekenakimo.
20 Ega:walo ibi iyatawala, epetapiate iyalo ulamalo a:imano
nanitabo tanalo awokalimidawa Stibiniko danakapumiya, nale ebe
tanalo kalakalago eba umitalo ebe anakapumipino watubino kaliku
ulamelelamitimo.’
21 “Wiyasiya Kawodawate natamo walo na:kegiya, ‘Me duliyomolone
a:ma: na:tiye, mabu nale a:ma: mululo dilukuliona ebe Yua:piatamo kanal-
ibomamota.’ ”
22 Tabo olowiopi bilibilinomate Polokono tabo wadenomamo
olowionapiya, wiyasiya ebete Yua:piatamo Godokono ubilo toma: tabo
da:kiyawaiya ebe tetelo kawo dowanomote iba:tamo maigate gelatepao eba
kowagilimilo Loma gabamaniatamo walo na:kegeliya, “Nanakapuma:la:!
Me dubute na:ena, ebe modoboa: igilonama:!”
23 Ebema: ibino dowa magumulo eba gelatepautalo iba:te ibino watubino
kaliku pupukulamete elawamo opamo iyalekete, ebene damela tuwae
uwatolete unamo ebo iyalekeiya.

Polote Loma Gabamanino Pepago Pata: Tanalo Dawokalimiya

24 Ebema: Loma gowelaopino watodawate epono dowa tanalo umite
ebeno gowelaopi dubu nanaliya, iba:te Poloko gabamanino moto guamo
magatate ebe pa:ka:pa:ka:mo eba na:na:ma:ga:midaolo, Yu epate ebetamo
beda:ma: kegelatepautiye ebe tanalo ebegodone nanitabolo kiyatawama:.
25 Ebene gowelaopi dubate tolamete Poloko ka:na:ma:ga:midaoma: ebeno
ape da:na:tupuguimiya, ebe tetelo Polote ebe niyakabolo dutiti ebe ela-
wodubu idi naniya, “Talena ba:kitanale, Loma gabamanino pepago de-
pata:na ebako lumagi gito a:na:ma:ga:midaoma:? O la: dopamo ebeno
tanalo wadenomamo bakanagiyamidama:ema?”*

* **22:25:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Polokono tabono magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: me atu Alibolepi Buka 16.37 buka apuno walubi tabo numiye.

26 Gowelaopino elawodubute me tabo dolowiya, ebete ebeno wato-
dawatamo walo ka:tote ebe ebo nalatediya, “A:ma: me dubutamo beda:
tanalo osiyodiloma: kowagela:wita? A:ma: iyatawala:ka: ebete Loma gaba-
manino pepago depata:na?”
27 Ebene gowelaopino watodawate Polotamo nemaigate ebe ebo
naniya, “A:ma: nanitabolo na nanana:, a:ma: Loma gabamanino pepago
kepata:wena?”
Polote nowamiya, “Iyo, nanitabola.”
28 Ebene gowelaopino watodawate negiya, “Na atumu ebe pepago
pata:namo, wiyasiya na ebe pepa kawo maninomamo uwatiyamo.”
Polote negiya, “Na wiyasiya ebe pepa maniamo kuwatiya:. Nale da-
wokaliyamo ebe tetelo gabamaniate naimano nabiwitamo gito ikamiya.”
29 Ebene Poloko a:na:ma:ga:midaoma: dolosiyodilutiya ebe gowelaopiate
ebeno tabo dolowiya, ebe tetenomolo iba:te tole tanalo lawete ebe atepate
balamo gito utitatiya. Ibino watodawate atumu na:ka:toletoliti mabu ebete
iyatawa:no Loma gabamanino pepago lumagi auli ala:mo dematuomeiya,
ebete eba kunu ibino kawo pukala idi ebe adikamidaliya.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate Polokono Tanalo Danagiyamidamiya

30 Ebe tetelo Polote Yu epono wokilo iba:tamo beda: kuba kosiyodiliyale,
gowelaopino watodawa ubila ebete ebe tanalo nanitabonomolo kiy-
atawama:. Ebema: egela idilo ebete tabo naliboliya, Godotamo kalimagono
ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Yu epono Ka:nisolo dubu
epetapi ibi bilibilinomate kapaladabutima:, ebene iba:te da:pelamoliya
ebete Poloko idoko motone powolukote ibino ololo apuamo gito magaiya.

23

1 Ebe tetelo Polote tolea:no Yu epono Ka:nisolo dubu ulamolelo negiya,
“Naimano naniala:, ulama bilibilinomo pete me teta:mo pemaiga, nale
Godokono ololo apulo naimano tepo magumuno mulo wokido tuputupulo
eba okolinalo ebetamo kuba idi kosiyodiliya:.”
2 Ebema: Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomo, ebeno
mailo A:nanayasitela, ebete Poloko niyakabolo delamota:oniya ebe dubu
nanaliya idite ebe tabone kanagalima:.
3 Polote ebe tabo olowite ebetamo nowamiya, “Eiye! Godote wiyasiya
a:ma: kanagalima:ta! A:ma: kuba kala ga:dimi epate wade keyakeya
tita:gonoma: da:midiya eba kunula, unu tama modobola wiyasiya magumu
abalenomola. A:ma: tabo anagiyamidadawano gobebobolo eba lutalo,
modobola a:ma: naimano tanalo Mosesekono Totomu tanalago modobolo
nanagiyamidanama:. Ebema: mabu keleka: a:ma:le na anaginaema:
degeawa:? Ebe osiyodilo magumulo a:ma: a:ka:tuwa: Mosesekono totomu
idi adikamidala:ta!”
4 Ebe tetelo Poloko niyakabolo delamota:oniya ebe dubate ebe elawamo
naniya, “Mabu keleka: a:ma:le Godotamo kalimagono ikameopino Unu
Watodawanomo demalogawa:? A:ma: kawo kubanomo osiyodilota!”
5 Polote nowamiya, “Naimano naniala:, niyaniyata. Nanitabola,
Godokono Buka tabote ma kunu itana, ‘A:imano epono watowatopi
magumulo idawano tanaloma: kuba tabo akogeala:.’ Na iyatawa: ebete
Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: deda:na.”
6 Ebe tetelo daladabutiya ebe Yu epono Ka:nisolo dubu Polote ulamiya,
apulo Sa:diyusi tanebapila, apulo Pa:lisi tanebapila. Ebema: ebete woki idi
lawete ebeno tabo madodo adipatelo iba:tamo negiya, “Naimano naniala:!

Na Pa:lisi tanebadawala ega:walo naimano nabi atumu Pa:lisi tanebapila! Numa:la:, na nanitabokobi na:midinamo Godote a:elao epo igilamo kowadipalatelemene, ebema: la: epetapiate naimano tanalo wiyasiya kubanu anagiyamidanamitamata!”

7 Ebete me tabo da:kiyawaiya, ebe tetelo Ka:nisolo dubu magumulo anagiyamida tanalote maigate, ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Sa:diyusi tanebapi iba:te ebo apaminateuitiya.

8 Ibino apaminateui tanalono mabu ma kunula, Sa:diyusi tanebapiate negelanaka Godote a:elao epo igilamo a:kowadipalatelemene, wiyasiya Pa:lisi tanebapiate nanitabokobi na:midina Godote ebe tanalo nanitabolo kosiyodilomene. Ega:walo Sa:diyusi tanebapiate negelanaka Godokono Unu Duliyomolono nopopi puliyala ega:walo epono uliyana puliyala, wiyasiya Pa:lisi tanebapiate negelanaka Godote ebeno Unu Duliyomolono nopopi osiyodilolete ega:walo epono ape uliyanago ako-osiyodiloliya.

9 Ebema: Yu epono Ka:nisolo dubuno apaminateui magumulo tabo wamiuilo elawo tabonomote maigiti, ebene Pa:lisi tanebapino Godokono Totomu Tabo iyatulamepi epetapiate maimite elawonomamo negeliya, “A me dubugodolo kuba idi kumita:! Diyala, wade uliyana idi o Unu Duliyomolono nopodawa idite ebetamo Godokono nopo da: awokalimiyale!”

10 Ebene Ka:nisolo magumulo apaminateui tanalote kawoma: dediya gowela tatalila. Ebe tetelo gowelaopino watodawate na:toletoliti epetapiate Poloko kubanu anagalimiolo da:banakapuima:na:, ebema: Polokono igilo ka:mula:ema: ebete ebeno gowelaopi nanaliya, iba:te Ka:nisolono taneba magumamo niwitiote Poloko nelawete Loma gabamanino kawo motonomamo walo ka:kemagatama:.

11 Ebene ebe idokolo Kawodawa Ya:sute Poloko niyakabolo putinate ebe napanani, “A:ma: na:kodakoda! Mabu a:ma:le na mabuma: me Yelusalemalo tabo wadenomamo da:kiyawawa:ka, a:ma: Loma kawo duliyomolamo toawete ebe atu tabo na:ka:nikiyawaiye.”

Yu Dubu Epetapiate Poloko Anakapuima: Nopo Diyatiya

12 Ebene duiya idilo Yu dubu epetapiate paladabutite nopo eba piyatilo Godokono mailamo elawo tabo ma kunu pegeliya, iba:te bae naoa:no ega:walo obo nioa:no talenalo pola:nate Poloko anakapumi teta:mo ebo ka:nemaima:.

13 Ebe tetelo me nopo diyatiya ebe dubate ibino uwomu delawiya 40 a:nodoliya.

14 Ebene ebe dubate Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapiatamo tolamete na:negeliya, “Aimano woki kapiyakobi midite ale Godokono mailamo tabo ma kunu nanitabolo gelama:, ale bae nao:ano talenalo pola:nate Poloko anakapumi teta:mo ebo kemaima:.

15 Ebema: modobola la: aimano Ka:nisolo dubu epetapiago Loma gabamanino gowelaopino watodawatamo tabo nanalibala:, ebete Poloko motone powolukote la:tamo kemagaema:. La:le a:da: tabo gela gabodo ebe nananiyala: ma kunu, la: ubila Polokono tanalo wadenomamo kanagiyamidama:ema: ega:walo ebeno tabo apuapu walo ka:kolowiaema:. Wiyasiya ebete Poloko demagaemene, la:tamo pemaiga:no a iyalo kolosiyodilomalema: ebe gabo tetelo kanakapuima:.”

16 Wiyasiya ebe tetelo Polokono buwelete dalaimiya, ebe koite Yu dubate nopo diyatitiya ebe tabo olowite, diya gabodo Loma epono gowelaopino kawo motonomamo tote Poloko ebo naniya.

17 Ebene Polote gowelaopino elawodubu idi ebetamo ka:mite ebe naniya,
“Me oli ape dubu la:imano Watodawatamo nemagata, mabu ebegodolo
tanalo idi bitana Watodawa kanama:.”
18 Ebene gowelaopino elawodubute ebe koi ebeno watodawatamo mag-
atate nananiya, “Aimano idoko motolo da:luta ebe dubu Polote na anane
me oli ape dubu a:ma:tamo kemagaema:, mabu ebegodolo tanalo idi bitana
a:ma: kanatama:.”
19 Ebe tetelo gowelaopino watodawate ebe koi kotamo lawete kela:mo
iyabaiamo ebe magatate diya ebo nalatediya, “A:ma:godolo beda: tanalote
kitanale na ananema:?”
20 Ebete nowamiya, “Yu dubu epetapiate woki kapiyakobi a:midiya a:ma:
ma kunu kapanatama:, a:ma: dumutu Poloko me motone owolukawete
ibino Ka:nisolo dubatamo kemagataema:. Ebe tetelo iba:te a:da: gabodo
a:ma: kapanama:ta ma kunu, ibi ubila Polokono tanalo wadenomamo
anagiyamidamete ebeno tabo apuapu walo ka:kolowioma:. Wiyasiya ebe
tabo nanitaboa:.
21 A:ma: ibino tabamo akotuduwatala:, mabu 40 dubu keba kunula:ka:
ebako dubate Polokono to gabolo taneba alomote ebo ba:pola:na, ebe
makopelita. Iba:te woki kapiyakobi midite Godokono mailamo elawo tabo
ma kunu gelaka, iba:te bae naoa:no ega:walo obo nioa:no talenalo pola:nate
Poloko anakapumi teta:mo kemaima:. Nanitabola, iba:te iyalo olosiyodilote
a:ma: makopelitata, a:ma:le a:imano gowelaopi kanala:ema: iba:te Poloko
ebamo kemagatama:.”
22 Ebene gowelaopino watodawate ebe koi eba nalibolo naniya, “A:ma:le
na dapanana:wa:, ebe tanalo epetapiatamo akonawokalima:la:.”

Gowelaopino Watodawate Poloko Loma Gabamanino Kawo Elawodubu Pilikisitamo Danalibiya

23 Ebe tetelo gowelaopino watodawate ebeno opopi elawodubu netewa
ebetamo ka:la:mite ibi nanaliya, “La:imano 200 kiyoiyo gila:mo gowe-
laopi dubu, ega:walo 70 oso-peago dowapata:lamena ebe gowelaopi dubu
epetapi, ega:walo 200 kiliba:mo gowelaopi dubu epetapi, la:le ibi bilibili-
nomo uwata:wete nolosiyodiliyala: ka:lo idokolo 9 koloko tetelo Sisaliya
kawo duliyomolamo ka:tolama:ema:.
24 Ega:walo oso-pe Poloko mabuma: modobolo nuwata:la:, ebete ibi un-
amo okolite ka:toma:. Na ubila la:le ebe aimano Loma gabamanino kapela
Kawo Elawodubu Pilikisitamo olalatia:no wadenomamo nemagatiyala:.”
25 Ebene ebe tetelo gowelaopino watodawate leta osiyodilote tabo ma
kunu alomoliya,

26 Naimano Wadenomo Kawo Elawodubu Pilikisi, a:ma: niyata. Na
Kolodiyasi Lisiyasite me leta a:ma:tamo palibomo.

27 Potele a:ma:tamo me letago da:pemaigamene, me dubuno tanalo ma
kunula. Egela idilo Yu epate ebe elawamo lawete anakapuima: dowageli-
tiya, nale gowelaopi epetapi uwatete ibino elawo magumune ebe ebo
wagalimo, mabu nale me tanalo iyatawimo ebete Loma gabamanino
pepago depata:na.
28 Ebene ebete Yu epatamo kebe kuba kosiyodilile, nale ebe tanalo
wadenomamo kiyatawama: ubi eba iyatilo ebe ibino Ka:nisolo dubuno
ololo apuamo ebo magatimo.

29 Ebolo nale iyatawimo, iba:te ibino ewonino totomuno iyaiya
tanaloma: ebetamo da:dowautiya, wiyasiya ebete kawo kuba idi kosiyo-
diloa: nale ebe a:eamo o idoko motamo ebema: alibola.
30 Me tanalo walogabo apune lumagi idite diya gabodo pete na apanani,
Yu dubu epetapiate ebe kanakapuima: gabo idi osiyodiliya. Ebema: nale
ebe tanalo olowite ebe a:ma:tamo samonomamo palibomo, ega:walo nale
ebetamo da:dowautiya ebe dubu analimo iba:te a:imano ololo apulo ebeno
tanalo kapanagiyamidaema:. Kalakala kawonomola, me naimano tabo
uwomula.

31 Ebema: gowelaopino elawodubu netewate ibino watodawano tabamo
tudila:te, ebeno leta lawete ebe idokolo iba:te ibino gowelaopiago Poloko
A:nitipatisi duliyomolamo gito magataniya.
32-33 Ebene egela idilo agowamo da:tolamitiya ebe gowelaopi dubu
bilibilinomate Yelusalema kawo duliyomolono gabamani motamo walo
kolowamiote gito ka:pelamiya, wiyasiya oso-peago da:tolamitiya ebe gow-
elaopi dubate Poloko a:ka:tuwa: magatiya Sisaliya kawo duliyomolamo.
Ebolo iba:te kapela Kawo Elawodubutamo nemaimite ibino watodawano
leta eba nikamelo Poloko ebeno umi magumamo ebo niyatiya.
34 Ebe tetelo kapela Kawo Elawodubute ebe leta ka:la:miolete Poloko ebo
alatediya ebe kebe opodawala:ka:. Ebene Polote ebe Silisiya opodawama:
eda:ma: degiya, Kawo Elawodubute ebe tabo dolowiya
35 ebetamo walo na:kegiya, “A:ma:le kuba osiyodiloma: degelitiya ebe du-
bate mamo da:pemaimima:na:, ebe tetelo nale a:imano tanalo kanagiyami-
daemamota.” Ebema: ebete ebeno gowelaopi epetapi nanaliya, Kawo
Elawodubu Elodite dopamo detiya iba:te Poloko ebe wade motonomamo
magatate ebolo ka:numinatema:.

24

Yu Epate Pilikisitamo Polokono Osiyodilole Tanalo Kubama: Degeliya

1 Ebene paibu egela dolopoligiya ebe tetelo Godotamo kalimagono
ikameopino Unu Watodawanomo A:nanayasite Yu watowatopi epetapiago
Sisaliya kawo duliyomolamo ebo pelamiya. Ebe tetelo iba:te Loma gaba-
manino totomu iyatawadawa idi, ebeno mailo Tetalasitela, ebe dubu ma-
gaete iba:te kapela Kawo Elawodubu Pilikisikono ololo apuamo kapimiya
pemaimiya Polokono osiyodilole tanaloma: ebe kapanama:.
2 Ebene Kawo Elawodubu Pilikisite Polote pema: tabo nalibote, ebete
da:pemaigiya Tetalasite Yu epono ubia: tanalo Poloko mabuma: Pilik-
isitamo ma kunu awokalimiya, “Aimano Wadenomo Watodawa, a:ma:
niyata! A:imano kawo elawodubu magumulo a tete geyageyanomolo
milago ilukulinaima:, ega:walo aimano opolo iyaiya kubate maimio tetelo
a:imano mulo wokilo ebe tanalo wadekobi a:midilinakota.
3 Ebema: nanitabola, tete bilibilinomolo ale aimano duliyomolo bilibili-
nomolo a:ma:godone wadewade walubi tanalo eba uwatelo a:ma:tamo
kawonomamo kalakalaonakoma:.
4 Niyata, na tabo a:kegeyageyaimo mabu na ubia:nola a:imano tete
kubaima:, ebema: nale a:ma: toweoemata a:ma: kalakalago aimano tabo
da:peso nolowiya.
5 “Me dubuno tanalo ale iyalo umiyama:, ebe iyaiya kuba wagil-
amedawala, mabu Nasalete dubu idino taneba magumulo ebe watodawa
idila. Ebete me opo kawonomolo depata:na, ebeno kuba osiyodilole
magumulo aimano Yu epo epetapiate iyaiya opolo dilukuliona ebetamo eba
dowaolo gowelao tanalate ebo maimionaka.

6 Ega:walo me tanalo idila, ebete aimano Godoko Amamateno Moto
kubaima: dowageliti, ale ebe ebo laima:. Ebe tetelo a ubila aimano totomu
tanalodo ebeno tanalo kanagiyamidaema:,
7 wiyasiya gowelaopino watodawa Lisiyasite pete agodone ebe elawamo
pelawi,
8 ebema: aimano taneba magumulo piyate me Polokono osiyodilole
tanaloma: kubama: degelanamiya, Lisiyasite a anai ale a:imano ololo
apuamo ka:pelaema:.* Ebema: modobola a:ma: a:ka:tuwa: ebeno osiyo-
dilole tanaloma: ebe nalateda:, ebene me tanalo bilibilinomo ale degelama:,
ebe tabono nanitabo tanalo a:ma: ebegodone kiyatawama:ta.”
9 Ebe tetelo Yu epo epetapiate Tetalasikono tabo moga:melo negeliya me
iyaiya tanalo nanitabola.

Polote Ebeno Kuba Osiyodiloa: Tanalo Pilikisitamo Dawokalimiya

10 Ebene ebe tetelo kapela Kawo Elawodubu Pilikisite Poloko kotamo
aniya ebete ebeno tabo kiyawao kowagilima:. Ebene Polote negiya, “Ka-
wodawa, a:ma: niyata! Na iyatawala a:ma: ulama bilibilinomo epetapilo
aimano opo epono tanalo anagilamelelamenakiyata, ebema: nagodolo
kalakala bitana naimano kuba osiyodiloa: tanalo a:ma:tamo awokalima:.
11 A:ma: nanitabo tanalo ma kunu kiyatawama:ta, nale Yelusalemamo
Godoko amamatema: da:timo, ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga
12 egelanomote a:ponolopoligi.
12 Ebema: piyate na kuba osiyodilodawama: degelita iba:te na Godoko
Amamateno Motolo lumagi ida:go elawamo tabo gelitalo kunamea:,
ega:walo aimano iyaiya balidi ibilamole motolo ega:walo Yelusalema kawo
duliyomololo na milago eba pata:lo epatamo gowelao woki kikalamea:.
13 Ebema: nale kubakuba tanalo nosiyodilolenamu iba:te degelita, ebe
tabono nanitabo tanalo kitana:, iyo, iba:te naimano kuba idi awokalima:
modoboa:.
14 “Numa:, Yu epo epetapiate negelanaka Ya:sukono Gabo ebe nanitabo
gaboa:. Wiyasiya nale a:ma: nanitabo tanalo idi kanamota, na Ya:suko
waloma:ta gabodo eba tonalo, a Yu epono ewoniate damamatenamiya
nale ebe nani Godo amamatenakomo. Yu epo epetapi keba kunula:ka: na
atumu eba kunula, Mosesete Godokono Totomu Tabo dakuloliya ega:walo
Godokono Woki Awokalimipiate dakuloliya, ebe Buka tabo bilibilinomo ale
kapimiya nanitabokobi na:midilinama:.
15 Ebema: Godokono wade walubi tanalote atamo ka:pemaigama: nale
naimano Yu epo namutupiago nemakopelenama:, iyo, a me tanalo
nanitabokobi na:midinama:, Godote kuba osiyodilolepi ega:walo wade
tanalo osiyodilolepi ibi bilibilinomatamo wiya kikalaema: a:ela magumune
igilamo kowadipalatelemene.
16 Numa:, me mabuma: na ubi kawonomola, Godoko ega:walo epo
ibino ololo apulo nale naimano tepo magumuno mulo wokido tuputupulo
kokolinama:.
17 “Ebema: naimano tanalo ma kunula, nale Yelusalema opone ne-
maigate ulama epetapilo iyaiya mulu opolo nokolinaimo, ebene nale
naimano oponomamo walo na:kapimo nale nigologolopi epetapiatamo
mani nilakapolo ka:pikalamolema: ega:walo Godotamo kalimagono inam-
abu ka:pikameoma:.

---

* **24:8:** Ali 24.6b-8a buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

18 Nale Godoko Amamateno Motolo ma kunu eba osiyodilutalo, dubu
epetapiate ebo unamiya. Nanitabola, na ebe talena motamo podoloa:no,
dopamo Godotamo kalimagono inamabu ikameote naimano tepo magu-
muno daleya ebo ukulalimo, ega:walo nale gowelao tanalo kowagilima:
lumagi iditamo kuba woki kikamea:. Wiyasiya na a:ka:tuwa: milago eba
lutalo, ebe tetelo iba:te na unamete elawamo ebo pelaweniya.
19 Ebe tetelo ibino taneba magumulo Yu dubu epetapi A:isiya opolo
dilukulina iba:te a:pola:niya, wiyasiya ka:lo ebe dubate a:imano ololo
apuamo ka:pelamea:. Ebema: numa:, nale iba:tamo kuba nanitabolo
nosiyodilotaleka:, modobola iba:te a:ka:tuwa: ebe tanalo a:ma:tamo bapa-
wokalimina:,
20 wiyasiya me Yu dubu epetapiate ka:lo da:pemaima:, iba:te ibino
Ka:nisolo magumulo naimano tanalo iyalo anagiyamidanamiya. Ebe tetelo
iba:te naimano kuba osiyodilo tanalo numitaleka:, modobola iba:te a:ma:
nanitabolo banatana:,
21 wiyasiya numa:, iba:te naimano kuba nipo wadiya. Nanitabola, nale
iba:tamo me kapiya tabo a:kiyawaimo, ‘Na nanitabokobi na:midinamo,
Godote a:ela epo igilamo kowadipalatelemene, ebema: ibi epetapiate
naimano tanalo kubanu anagiyamidanamita.’ Diyala, iba:te me tabo
olowite na ubia:noma: da: eda:iye.”

22 Mabu Pilikisite Ya:suko Nanitabokobi Midi Gabono tanalo wadeno-
mamo iyalo iyatawiya, ebema: ebete Poloko ega:walo Yu epo epetapino tabo
gela eba odiyobolelo nanaliya, “A me tanalo malo atepate, gowelaopino
watodawa Lisiyasite da:pemene ebe tetelo nale me tanalo eba:go walo
ka:kuimamo.”
23 Ebene Pilikisite Poloko duminami ebe gowelao dubu naniya ebete
Poloko wadenomamo kuminatema:. Ega:walo ebete ebe walo nakaniya,
“Polote gabamanino moto gulo pata:ma: a:ma: talena akoiyata:la:, ega:walo
ebeno namutupiate ebeno iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebe walu-
bima: da:pelamenakoma:na:, a:ma: ibi ako-odiyobolenakala:.”

Kawo Elawodubu Pilikisite Godokono Tabo Kolowima: Da:toletoliya

24 Egela epetapi dolopoligiya Pilikisite ebeno kamiyale Dulusilago walo
na:ka:piya, me kamiyale ebe Yu lumagila. Ebene ebete Polote pema:
tabo dalibiya, Polote Ya:su Kelisoko nanitabokobi midi tanalo ebetamo
da:pa:kiyawaiya Pilikisite ebo olowiya.
25 Ebe tetelo Polote tabo geyageyadopo da:kiyawaiya, ebete Godokono
tuputupu ilukuli tanalo ega:walo kateneno ubi tanalamo tudila:oa:no ebe
tanalo Pilikisitamo ebo awokalilamiya. Ebene Godote epono tanalo danag-
ilamelelaemene ebe Kawo Egelano pe tanalo Polote da:kiyawauti, Pilikisite
tole lawete ebe naniya, “Taula! A:ma: na:toa! Na wade tete duimo a:ma:
pema: tabo walo kakapalibomamo.”

26 Ebe tetelo Pilikisite ubi niyatinami Pologodone kawokawo mani uwa-
tete idoko motone ebe gito kowolukoma:, ebema: ebete tete bilibilinomo
epetapilo tabo alibonaki Polote eba:go tabo ka:pegelama:.
27 Wiyasiya netewa ulama da:petoiya ebe tetelo Loma gabamani-
ate Posiyase Pesitasiko ebe palibiya, ebete Pilikisikono kapela Kawo
Elawodubuno gobebobo ka:pelaema:. Ebe tetelo Pilikisite Yu epo
kekalakalailaema: ubi eba iyatilo, Poloko idoko moto gulo atepate opo
ida:mo gito tiya.

25

Polote Ebeno Kuba Osiyodiloa: Tanalo Sisakono Ololo Apulo Kanawokalima: Ubi Diyatiya

1 Pesitasite ebe opono kapela Kawo Elawodubuno gobebobo da:pelawiya, ebe tetelo netewa-kapiya egela olopoligote ebete Sisaliya kawo duliyomolone Yelusalemamo ebo tiya.

2 Ebene ebolo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi iba:te Pesitasitamo tolamete Poloko mabuma: ibino ubia: tanalo ebo nawokalilamiya.

3 Ebene iba:te ebe kawiya eba toweomelo naniya, “Ale Polokono tanalo wadenomamo kanagiyamidaema:, modobola a:ma: ebe Yelusalemamo nemagaiye.” Iba:te ma kunu degeliya mabu iba:te nopo iyalo iyatiya Poloko gabo tetelo kanakapuima:.

4 Pesitasite ibino tabo eba wiyalo negiya, “Ao, Polote Sisaliyalo idoko motolo bokolina, ega:walo tatalila nale ebamo walo ka:ka:tomamo.

5 Ebema: la:imano watowatopi epetapi nago da:tolaema:na:, ibino wokino tanalate ebe dubuno osiyodilole tanaloma: keba kunu ka:pola:nale, iba:te ebe tanalo gabamanino tabo anagiyamida bailo nanawokalilaema:na:.”

6 Ebe tetelo Pesitasite a:iti o naini o teni egela epetapi Yelusalemalo okolite Sisaliya kawo duliyomolamo walo gito ka:tiya. Ebene egela idilo ebete tabo anagiyamida bailo okolite gowelaopi ebo analiya iba:te Poloko ebeno ololo apuamo kemagaema:.

7 Polote tabo anagiyamida baiamo da:pemaigiya, ebe tetelo piyate Yelusalemane da:pelamiya ebe Yu dubate Polokono ginimi apune ega:walo tametamene eba pilukulilo, ibino taneba magumulo idite maiganaki, idite maiganaki, ebe kawokawo kuba osiyodiloledawama: ebo gelanakiya. Wiyasiya iba:te kebe iyaiya tanalo degelanakiya ebe tabono nanitabo tanalo awokalima: ka:modobiya:.

8 Ebene Polote ebeno kuba osiyodiloa: tanalo ma kunu awokalimiya, “Naimano Yu epono totomu, ega:walo Godoko Amamateno Motono pukala, ega:walo Kawo Elawodubunomo Sisakono totomu, nale me tanalo bilibilinomo magumulo kapiya idi kadikanalea:.”

9 Ebe tetelo Pesitasiko ubila Yu dubu kekalakalailaema: ebema: ebete Poloko naniya, “A:ma: ubila:ka: Yelusalemamo toawete, nale a:imano tanalo ebolo wadenomamo kananagiyamidametama:?”

10 Polote tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na ubia:nola. Ka:lo na me Sisaliya duliyomololo Kawo Elawodubunomo Sisakono tabo anagiyamida bai wadenomo idilo utitamo. Ega:walo ka:lo a:ma:godolo Sisakono elawo bitana, a:ma:le a:ka:tuwa: naimano tanalo anagiyamidanama:wete na idoko motone gito owolukonema:, iyo, a:ma: nanitabo tanalo iyatawanomolata, nale Yu epatamo kapiya kuba idi kosiyodiloa:.

11 Numa:, nale Loma gabamanino kawo totomu nadikanaletaleka: nale a:e wiya laema: bekalakalana:, ebene naimano igilo mula:ma: a:kegena:. Ega:walo me Yu dubate naimano tanaloma: degelita ebe iyaiya tabo nanitaboa:, ebema: la: gabamaniagodolo elawo kitana: na ibino kotamo walo iyatinima:, wiyasiya na ubi iyatimo Loma kawo duliyomolamo tote Sisakono ololo apulo naimano kuba osiyodiloa: tanalo ebo kanawokalimamo!”

12 Ebema: Pesitasite ebeno opopiago Polokono ubi tanaloma: gelate, ebene ebete Poloko ma kunu aniya, “A:ma: negeata Sisatamo ka:toaema:, ebema: nanitabola, nale a:ma: ebetamo kanalibomamota.”

Pesitasite Polokono Tanaloma: Kawo Elawodubu Agilipako Daniya

13 Ebene egela epetapi da:petoiya Kawo Elawodubu Agilipako
ega:walo ebeno naniko Benisiko iba:te Sisaliya kawo duliyomolamo
pete ibino kalakala tabo Pesitasitamo pegelate egela epetapi eba:go ebo
pilukula:tepiya.
14 Ebene iba:te tete geyageyadopo ilukulite, egela idilo Pesitasite Polokono
tanaloma: Agilipako ma kunu aniya, “Pilikisite idoko motolo datepi dubu idi
malo bokolina.
15 Nale Yelusalemamo da:timo, ebe tetelo Yu epono Godotamo
kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo ibino kawokawo dubu
epetapi, iba:te ebe dubuno kawokawo kuba osiyodilole mabuma: na
ananiya nale ebe a:eamo kaliboma:.
16 Ebema: nale ibino tabo eba wiyalo negimo, ‘Ao, a Loma gabamanino
tanalo ma kunula. Kebe tetelo epetapiate lumagi idi kawo kuba osiy-
odilodawama: degelama:na:, ale ebe gito akanakapuima: wiyasiya ale
ebetamo tete kikaemalema: ibino ololo apulo ebeno tanalo wadenomamo
kawokalima:. Ebe gabodo a gabamaniate nanitabo tanalo umite ebe
lumagino tanalo wadenomamo kanagiyamidaemalema:.’
17 “Ebema: Yu epate ebe dubu Polokono tanalo anagiyamidaema: mamo
da:pelamiya, nale ibino tete ka:kubaimia:, iyo, egela idilo nale tabo
anagiyamida bailo okolite gowelaopi ebo analimo iba:te ebe naimano ololo
apuamo kemagaema:.
18 Ebe tetelo nale nemalagidilimo Yu epate ebeno kawo kuba idi ka-
wokalima:na:, wiyasiya iba:te maimiote
19 ibino Godoko amamateno iyaiya pukalano tanaloma: ebe kawono-
mamo aniya. Ega:walo dubu idi ebeno mailo Ya:sutela, iba:te ebeno
tanaloma: negeliya, ‘Ebe iyalo a:iya,’ wiyasiya Polote negi, ‘Ao, ebe bigilona.’
20 Ebe mabuma: na gabo kumia: ebe iyaiya tanalono nanitabo tanalo
keba kunu na:kiyatawamo, ebene nale Poloko nanimo, ‘A:ma: ubila:ka:
Yelusalemamo toawete, nale a:imano tanalo ebolo wadenomamo walo
kakananagiyamidametama:?’
21 Wiyasiya ebe tetelo Polote na nanani me Sisaliya duliyomolono idoko
motolo kokolima:, mabu ebe ubila Loma kawo duliyomolamo tote aimano
Kawo Elawodubunomo Sisate a:ka:tuwa: ebeno tanalo ebo kanagiyami-
daema:. Ebema: nale ebetamo tuduwatalo negimo, wade gabo duimo
ebe Sisatamo ebo kanalibomamo, ega:walo nale gowelaopi dubu nanalimo
iba:te idoko motolo ebeno iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebe wadeno-
mamo kuminatema:.”
22 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Agilipate Pesitasikono tabo apuapu
olowiote ebetamo negiya, “Modobola:ka: na atumu me dubuno tabo
naimano galonomamo kolowioma:?”

Ebene Pesitasite negiya, “Kuba:nola. A:ma: dumutu ebeno tabone
kolowioma:ta.”

Polote Kawo Elawodubu Agilipakono Ololo Apuamo Da:pemaigiya

23 Ebene egela idilo Kawo Elawodubu Agilipako ega:walo ebeno naniko
Benisiko iba:te ibino wadewade tita:gopi kaliku pupuliote, ibino opopiate
ibi eba walogolelo, gowelaopino watowatopi epetapi ega:walo Sisaliya
duliyomolono kawokawo dubate ibi eba waloma:elelo iba:te gabamani
motono tabo gela baiamo kawo kalakala diyamago ebo piya. Ebene ibi
bilibilinomate da:nolosiyodiliya ebe tetelo Pesitasite gowelaopi epetapi
nanaliya iba:te Poloko kemagaema:.

24 Ebe tetelo Pesitasite negiya, “Kawo Elawodubu Agilipa ega:walo la:
bilibilinomo ago da:pola:wenama, la: niyaniyata. Me dubuno tanalo
numa:la:. Me Sisaliya duliyomololo dilukuliona ega:walo Yelusalemalo
dilukuliona, ebe Yu epo bilibilinomate ebeno tanaloma: ibino ubia: tanalo
natamo eba wadaelo iba:te gelatepaolo na ananiya ebete na:emene.
25 Wiyasiya nale ebeno tanalo danagiyamidaimo, ebeno kapiya kuba idi
kumia: ebe a:eamo kaliboma:. Ebema: nanitabola, ebete Sisakono ololo
apulo ebeno kuba osiyodiloa: tanalo kanawokalima: na danani, nale tabo
ebo iyatimo ebe Sisatamo kanaliboma:.
26 Wiyasiya nale leta magumulo me dubuno tanaloma: aimano Ka-
wodawa Sisatamo kebe tabo nakakulolemo? Naimano woki wadenomamo
kitana:, ebema: modobola la: olowiopi na nowalubiniyala:. Kawo Ela-
wodubu Agilipa, nale a:ma: mamo ebema: ka:imata, a:ma:le na eba walu-
binilo me dubuno tanalo wadenomamo anagiyamidamete na Sisakono leta
wadenomamo ebo kosiyodilomamo,
27 mabu modoboa: nale idoko motolo dokolina ebe lumagino tanalo leta
magumulo wadenomamo awokalimia:no ebe Sisatamo gito aliboma:.”

26

Polote Ebeno Kuba Osiyodiloa: Tanalo Agilipatamo Dakawokalimiya

1 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Agilipate Polotamo negiya, “Modobola
a:ma: a:ka:tuwa: a:imano tanalo atamo nawokalima:.”
Ebene Polote ebeno koto adipatelo ebeno kuba osiyodiloa: tanalo
awokalima: ma kunu wagilimiya,
2 “Kawo Elawodubu Agilipa, Yu epate nale iyaiya kuba bilibilinomo nosiy-
odilolenamu gelana, wiyasiya ka:lo kalakala kapiyate nagodolo bitana,
mabu wade tete natamo ebe a:pe nale a:imano ololo apulo naimano kuba
osiyodiloa: tanalo kawokalima:.
3 Me tanalo nanitabola, a Yu epono ewonino pukala ega:walo ibino
osiyodilole tanalo ega:walo a magumulo kebe iyaiya tanaloma: kapamina-
teuinakoma:, a:ma: ebe tanalo iyatawanomolata. Ebema: niyata, nale a:ma:
anamata, modobola a:ma: naimano tabo kalakalago nolowia.
4 “Yu epo bilibilinomate naimano okoli tanalo iyatawanomola, iyo, na
da:peso tetelo naimano opolo dokolinaimo ega:walo Yelusalemalo nale
da:pokolinaimo,
5 ebe tete geyageyanomolo iba:te naimano okoli tanalo numinamiya.
Ebema: iba:te ubi diyatima:na:, modobola iba:te ma kunu nawokalima:na:
na wade Pa:lisi tanebadawa idila. Me tanalo nanitabola, Yu epo magumulo
a Pa:lisi tanebapiate a:ka:tuwa: ewonino totomu epetapi bilibilinomamo
wadenomamo tudila:onakoma:, wiyasiya Yu epo epetapiate eba kunu
kowagelena:.
6 Ega:walo me tanalo idila. Ka:lo na a:imano tabo anagiyamida magumulo
utitamo, mabu Godote aimano ewoniatamo nanitabonomolo degiya, nale
ebe tabo nanitabokobi midilo ebeno walubi tanalote atamo ka:pemaigama:
nemakopelenamo.
7 Ega:walo naimano Kawo Elawodubu, a:ma: numa:, aimano Yu epono 12
gu epo bilibilinomate atumu idoko ega:walo egela bilibilinomolo Godoko
eba amamatenalo ebeno tabo nanitabokobi midilo ebeno walubi tanalo
ebe kemakopelena. Iyo, me tanalo nanitabola, ebe Yu epo ega:walo na, ale
atu wade tanalo Godogodone laema: nemakopelenama:, wiyasiya iba:te na
ubia:noma: eda:ote naimano nanitabokobi midi mabuma: nale kawokawo
kuba nosiyodilolenamu gelana.”

8 Ebene Polote walo na:kegiya, “La: olowiopi, niyaniyata, mabu keleka: la:
la:imano wokilo ma kunu demalagidilawenama, Godote a:ela epo igilamo
a:kowadipalatelemene?
9 Na atumu dopamo kubakuba woki epetapi emalagidilolenakimo,
ebema: piyate Nasalete duliyomolodawa Ya:sukono mailo unamo dadi-
patena ebe epatamo nale iyaiya gowelao tanalo osiyodilolenakimo,
10 iyo, nale Yelusalemalo eba okolinalo eba kunu wagelenaimo. Ebema:
nanitabola, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopiate natamo
elawo dikanamenakiya, nale Ya:sukono tuputupu epo epetapi bilibilinomo
idoko motamo ebo alibolenakimo, ega:walo tabo anagiyamida bailo ibino
tanaloma: degelanakima: nale ibi a:eamo alibolema: modoboma: genakimo.
11 Ega:walo tete epetapilo aimano Yu epono iyaiya balidi ibilamole motolo
nale Ya:suko waloma:tapiate kuba nosiyodilolenamu eba genalo, ebema: na
epetapiago iba:tamo kawokawo temeteme ebo ikalamenakima:. Eba kunu
eba wagelenalo na ubila iba:te Ya:suko nanitabokobi midi magumune olo-
bila:ote ebeno tanalo a:da:ma: kegelama:. Ebene naimano dowa iba:tamo
elanomoma: eda:lo iyaiya mulu opo epetapino kawokawo duliyomolamo
tonakimo ibi ebo na:kubailamenakimo.”

Polote Ya:sutamo Keba Kunu Kolobigiyale Ebe Tanalo Dawokalimiya

12 Ebene Polote ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Nale eba
kunu eba wagelenalo, tete idilo Godotamo kalimagono ikameopino wa-
towatopiate leta epetapi ega:walo ibino elawo natamo dikanamiya nale
Dama:sakase kawo duliyomolamo gito tiyamo.
13 Nale egela tuli tetelo dubu epetapiago ebamo eba tutalo, gabo tetelo
alote Godokono Unu Duliyomolone piwisigate a ebo pa:wiyamidadigaiya,
ebe alo elawonomola, ebeno elawote egelano alono elawo odoliya.
14 Ebe tetelo a bilibilinomate opamo gudite nale idawano tabo madodo
Yu epono tabamo ma kunu olowiyamo, ‘Solo, Solo! Keleka: mabu
a:ma:le natamo kawokawo temeteme dikanama:wena? A:ma:le nago
goweladawama: deda:wena, a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: ebe kubaiminata. A,
nanitabola:ka:, kau-goeote ebeno namutudawa agowamo aliamidama:
dowagelemene, namutudawate ebe wiyasiya gaubamo walo gito kakana-
galimene!’
15 “Ebene nale negiyamo, ‘Kawodawa, a:ma: poteleka:?’
“Kawodawate naimano tabo eba wiyalo negiya, ‘Na Ya:sute, a:ma:le
natamo temeteme dikanama:wena, na ebe lumagila.
16 Modobola a:ma: nemaiga, mabu nale a:ma:tamo apawokalamo nale
a:ma: naimano wokodawama: ka:miditama:. Ebema: ka:lo a:ma:le nagodolo
beda: tanalo kulama:wa: ega:walo nale walone a:ma: diyatumiotama, ebe
tanalo bilibilinomo a:ma:le epo epetapiatamo kanawokalilaema:ta.
17 Ebene a:ma: naimano woko eba nosiyodilonalo Yu epono elawo
magumulo nale a:imano igilo ba:mula:menakomata, ega:walo Yua:pino
elawo magumulo na atumu a:ma: ba:kowalubinakomata. Nanitabola, nale
a:ma: ebe Yua:piatamo kanalibomamota,
18 mabu a:ma:le ibino balidi ka:nepalamililaema:ta iba:te idoko magu-
mune alamo kolobila:oma:. Iyo, iba:te Saitanakono elawo magu-
mune Godotamo olobila:ote na Ya:suko nanitabokobi da:midinima:na:,
ebe tanalodo Godote ibino kuba egebolelamete ka:dodolomatililaemene,
ega:walo ebete ibi ebeno tuputupupi epetapiago kapiyakobi midilite wade
duliyomolo idi iba:tamo kikalaemene.’ ”

Polote Godotamo Kebe Woko Kosiyodilonamile Ebe Tanalo Dawokalimiya

19 Ebene Polote ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Kawo Ela-
wodubu Agilipa, Godokono Unu Duliyomolone natamo kebe tanalote
ka:pemaigiyale, nale ebe tanalo umite ebo tuduwatiyamo.
20 Ebe tetene wagilimite nale epatamo Godokono tabo ma kunu
kiyawaonakimo, ‘La:imano tepo magumu iyakobi midila:wete Godotamo
nolobila:la:, ega:walo modobola la:imano wadewade osiyodilole
magumudo la:imano Godotamo olobila: tanalo nawokaliminakiyala:.’
Nanitabola, dopamo tetelo nale Dama:sakase kawo duliyomololo tabo
eba kunu kiyawaiyamo, ebene Yelusalemamo pete ibi ebe atu tabo
akapanaliyamo, ebene nale Yudiya opo kawonomamo Godokono tabo
kiyawago tote Yua:pino iyaiya mulu opamo ebo nemaigiyamo.
21 Me mabune Yu epo epetapiate na ubia:noma: eda:ote, egela idilo
iba:te Godoko Amamateno Motolo na elawamo lawenete ubi ebo iyatiya
na kanakapunaema:.
22 Wiyasiya Godokono walubite nagodolo nitani, ebema: ka:lo na malo
dutitamo Godote na nanitabonomolo dopamo diyatunamiya nale ebe
tanalo la: kawokawo epo ega:walo egege epo la: bilibilinomatamo na-
wokalimitamo. Iyo, dopamo tetelo Mosesete Godokono woki awokalimipi
epetapiago kebe tanalote pemaigama: da:kiyawaonakiya, na ebe atu tanalo
ebe ka:kiyawautamo.
23 Me tabo ma kunula, Godokono Alibodawa Kelisote da:emene, a:e magu-
mune igilamo walo da:kemaigamene ebete dopo lumagima: keda:mene,
ebene ebete igilo mula:no alo ebeno Yu epo ega:walo kapela Yua:pi ibi
bilibilinomatamo kawokalimene.”

Agilipate Ya:suko Nanitabokobi Ka:midima: Polote Ebe Daniya

24 Ebe tetelo Kapela Kawo Elawodubu Pesitasite Polokono tabo kiyawao
ubia:noma: eda:te ebe ebo gepatemiya, “Eiye! Polo, a:ma: daedale lumagi-
lata! A:ma: buka ka:la:miole kawodawanomolata, ebema: diyala, a:imano
iyatawa tanalote a:ma: daedalekobi da: a:miditia!”
25 Ebene Polote Pesitasitamo nowamiya, “Naimano Kawodawa, na
daedale lumagia:. Naimano tabo nanitabola ega:walo na tuputupu woki-
nomolo kiyawautamo.
26 Kawo Elawodubu Agilipate naimano tabono nanitabo tanalo iyatawala,
ebema: na ilipoa:no ebeno ololo apulo ka:kiyawaomamo. Nale kebe iyaiya
tanaloma: ka:kiyawautamo, ebete ebe tanalo bilibilinomo iyalo iyatawiya
mabu ebe tanalate diya gabodo kemaimiya:.”
27 Ebene Polote walo na:kegiya, “Kawo Elawodubu Agilipa, Godokono
woki awokalimipiate dopamo ebeno Bukamo dakuloliya, a:ma: ebe tanalo
nanitabokobi na:ka:midilila:wita? Iyo, na iyatawala a:ma: nanitabokobi
na:midilitata!”
28 Ebe tetelo wiyasiya Agilipate Polotamo negiya, “A:ma: natamo beda:
tanalo osiyodiloma: kowagela:wita? A:imano tabo kiyawao magumulo
woki ba:kitanale, nale me gopowai tetenomolo Ya:sukono waloma:tadawa
idima: keda:ma:?”
29 Polote nowamiya, “A:ma: Ya:sukono tabo tete gopowailo olowiawete
ebe nanitabokobi da:mida:emene naimano kalakala nanitabolo
kitanamene, o a:ma: tete geyageyadopo okoliawete nanitabokobi midi
tanalo delawa:emene na atumu kekalakalamamo. Iyo, la: bilibilinomate
naimano tabo dolowiawitama, nale la:imano tanaloma: Godoko
na:toweomenamo la:imano nanitabokobi midi magumulo la:le nago
kapiyanomoma: keda:ema:. Wiyasiya la: mabuma: na me kapiya tanalo

ubia:nola, nale me auli ala:go depata:namo epetapiate la: ebako ala:mo
matuolamolema: modoboa:."
30 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Agilipako, ega:walo ebeno naniko
Benisiko, ega:walo kapela Kawo Elawodubu Pesitasiko, ega:walo tabo
olowiopi epetapi, ibi bilibilinomate maimiote
31 tabo gela baine eba tolamitalo ibino taneba magumulo negeliya, "Me
dubugodolo kuba idi puliyala gabamaniate ebe a:eamo aliboma:, ega:walo
modoboa: ebete idoko motolo gito okolinama:."
32 Ebene Agilipate Pesitasitamo negiya, "Nanitabola, me dubute a:imano
tabo anagiyamida magumulo dopamo dutiti, ebe tetelo ebete Sisakono ololo
apuamo toma: a:ma: ana:notaleka: ale ebe idoko motone gito balibona:,
wiyasiya ebete aimano Kawo Elawodubunomotamo toma: a:ma: aniata, ebe
mabuma: ebete ebetamo na:nemaigamene."

27

Polote Loma Kawo Duliyomolamo Toma: Kawo Palai Peago Dowagilimiya

1 Ebene Loma gabamaniate a ibino Itali opamo palai peago kemagataema:
tabo diyatiya, ebe tetelo gowelaopiate Poloko ega:walo epetapi idoko mo-
tolo dilukulinamiya, ibi bilibilinomo gowelaopino watodawa idino kotamo
gito nalomiya. Ebe gowelaopino watodawano mailo Yuliyasitela, ega:walo
ebeno gowelaopino taneba mailo ebe Kawo Elawodubunomo Sisakono
Tanebapila.
2 Ebene kawo palai pe idite A:damitiyama duliyomolone pemaigate
A:isiya opono kewa: kolomono iyaiya duliyomolamo walo ka:ka:toma:
dowageliti, ale ebe peamo nolote ebo tolamiyama:. Ebe tetelo Ma:sadoniya
opodawa idi A:listakasiko, ebe Tesalonaika duliyomololo awokaliya, ago me
dubute tiya.
3 Ebene egela idilo ale Saidono kawo duliyomolamo da:nemaimiyama:,
ebe tetelo gowelaopino watodawa Yuliyasite Poloko nilakapoimilo ebetamo
tete ikamiya, ebete ebe duliyomololo ebeno namutupi epetapi nulamelo
iba:te ebeno iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebe wadenomamo kowalu-
bima:.
4 Ebene a Saidono duliyomolone walo da:ka:tolamiyama:, kewa: kolomo
eba na:iwalelo kawo awate a dodiyoboiya, ebema: Saipalase opamo ne-
maimite ebe opono kewa: kolomono balado ebo tolamiyama: mabu ebe
gabote atamo mataludopoma: ediya.
5 Ebene ale kewa: kolomo walo ka:na:iwalete Silisiya ega:walo
Pa:mapiliya opo niyakabodo petolamete Lisiya opono Maila duliyomolamo
ebo nemaimiyama:.
6 Ebolo kawo palai pe idite A:lesandiya duliyomolone Itali opamo toma:
dowageliti, gowelaopino watodawa Yuliyasite ebe tanalo iyatawate a ebe
peamo oloma: gito naliboiya.
7 Ebene ale ebe peago da:ka:tolamiyama: ebe tetelo awano tanalo umilo
a kela:mo eba tolamelo kawo temeteme niyatawaiyama:. Ebene egela
epetapi da:petoiya a Sanaidase duliyomolo teta:mo nemaimite awate a
ebolo nanitabolo dodiyoboiya, a wiyasiya woki iyakobi midite matalu gabo
wadiago tolamete kewa: kolomo ebo na:iwaliyama: Kuliti opono Salamone
geyageya mubamo.
8 Ebene a Kuliti opono kewa: kolomo balado kawo temetema:go peto-
lamete pe boboo idi ebo numiyama:, ebe pe boboono mailo nitana 'Pe
A:ilioleno Matalu Pe Boboola,' Laseya duliyomolo niyakabolo itana.

9 A ebe Kuliti opamo pelaema: tete geyageyanomoma: dediya, ebema:
Septemba saganano Kawo Egelate* eba ponolopoligolo ebe opo ka-
wonomolo kawo awate alogo iyalo owagilimiya. Mabu ale kewa: kolomodo
ka:tolaema: wade tete danaetoamidiyama:, ebema: Polote pe wokopi eba
analelo negiya,
10 "Dubala:, na numitamo a me tetelo tolaema: dowagelema: ale
ka:nolalatiolemalema:, iyo, peno igilo ega:walo inamabu ega:walo a epono
igilate kalatidioma:na:."
11 Ebe tetelo gowelaopino watodawate Polote degiya ebe tabo kolowiya:,
wiyasiya ebete pe atadawa ega:walo pe namutudawa ibino ubi tanalamo
gito tuduwatiya.
12 Iyo, ibino tabo gela magumulo ibi bilibilinomate ubi niyatiya
ebe duliyomolo atepate Kuliti opono tatali duliyomolo idi Pinikisa:mo
ka:nemaimioma:, mabu iba:te pe da:pa:iliya ebe pe boboo modoboa: kawo
palai pete awa tetelo tete geyageyanomolo ebolo itanama:. Ebe tetelo
iba:te nemalagidiliya, Pinikisi duliyomolono pe boboono kolomo magata
kawodopola, egelate da:niwisiganako eba apulo eba itanalo ebema: awate
ebe pe boboo kawiya kelawenakoa:.

Awa Ega:walo Kawokawo Ulate Palai Pe Kubanomamo Danagalimiya

13 Ebe tetelo kawo awate dolopoligiya wiyasiya siyele apune kela:mo
dapaloguti, ebema: pe wokopiate kalakala lawete a ebe duliyomolone
tolaema: wadenoma: gelalo iba:te peno aga mabu wailiomete Kuliti opono
kewa: kolomo balado tolame walo ebo kowagilimiya.
14 Wiyasiya iba:te tete da:peso eba tolamitalo, kawo awanomote Kuliti
opo apune walo ka:nolosiyodilote ebo piya, pe wokopiate ebe awano mailo
Dibilidubu Apuno Awama: ka:miya.
15 Ebe tetelo awate pe dapanagalimiya wokopiate pe poto apuamo
oba:midama: dowageliya ka:modobiya:, ebema: iba:te peno walege atepate
awate a potone kawo kolomamo gito powauateiya.
16 Ebene ale kewa: kolomono da:peso mamoko, ebeno mailo Kolodala, ebe
mamoko siyele apudo eba nodolitalo tete da:pesolo ulate mataludopokobi
ebo olowiya. Ebe tetelo ale kawo palai peno igilo mula:meno pe da:peso ebo
nosiyodiliyama: ebe pete kawo kolomolo ololukapoma:. Iyo, ale ebe tanalo
kawo temetema:go ma kunu osiyodiliyama:,
17 wokopiate ebe da:peso pe kawo kolomono obone adipatete kawo palai
peno guamo iyatite ala:mo matuomeote ebo kodakodaimiya. Ebe atu tetelo
iba:te kawokawo ale epetapiamo kawo pe auputilo atumu a:kematuomeiya,
mabu iba:te na:toletoleutiya Libiya opono kewa: kolomono obo tetelo
ditana, ebe wiyamo awate aimano pe da:batamene. Diyala, pete ebe
wiyamo da:nolokowigamene, ulate pe ebolo kubanomamo anagalimiote
pete gito da:ba:na:bolegalemene. Ebe mabuma: wokopiate woki bilibilima:
eba eda:olo iba:te tanalo idi makunu kosiyodiliya, iba:te kawo peno
palai owololuomete pe guamo gito iyatiya, ebene kewa: kolomono ulate
a:ka:tuwa: a ebo ataiya.
18 Wiyasiya awala ulola ibino elawote kolopoligolamitiya:, ebema: egela
idilo wokopiate peno olowame inamabu bilibilinomo obamo gito iyalekiya,

---

* **27:9:** Septemba sagana uwomu apulo Yu epate ibino tanalo idi ma kunu osiyodilonaka, iba:te kapiya egelalo bae naoa:no eba pola:nalo ibino kuba osiyodilole tanalo Godotamo nanitabonomolo awokalilamenaka ebete ebe tanalo bilibilinomo egebolelamete ka:dodolomatililaema:. Lukute ebe tanalo eba malagidilolo tabo ma kunu akuloliya, me Septemba saganano Kawo Egelate iyalo a:ponolopoligi.

19 ega:walo egela idilo iba:te atumu kowageliya, palai peno iyaiya woko
inamabu epetapi ibino kotonomamo uwatete obamo gito kiyalekiya.
20 Ebe tetelo pete kawo temanomo magumudo tonami, ebe mabuma:
ale egela epetapi ega:walo idoko bilibilinomolo egela ega:walo mawele
ulamea:no kawo awanomote a kubanomamo dalukoenami aimano igilo
mula: tanalono wokite analatidioamiya.
21 Ebema: pe wokopiate egela epetapi bilibilinomolo tole tanalago eba
ilukulinalo bae kenaonakia:, ebene egela idilo Polote ibino ololo apulo
maigate negiya, “Dubala:, la: naimano tabo nolowiawetaleka: ale Kuliti
opono poto akatepana:, iyo, me pete a:ka:kubana: ega:walo inamabu
bilibilinomate akalatidiona:.
22 Wiyasiya ka:lo nale la: toweolamelo negemo, la: elawo walo
na:kelawa:la:, mabu pete ka:kubamene wiyasiya la: magumulo lumagi
idino igilote akalatidimene!
23 Na Godokono lumagi idila, iyo, ebete na iyalo elaweniya nale ebeno
wokodawama: keda:nama:. Ebema: ka:lo idokolo ebeno nopodawate
natamo pawokalate
24 na:pege, ‘Polo, a:ma: akotoletola:la:, a:ma: Sisakono ololo apuamo
nanitabolo ka:nemaigama:ta. Ega:walo Godote ebeno nilakapolo tabo idi
ma kunu kege, me pelo a:ma:go dilukulina ebete a:ma: mabuma: ebe dubu
bilibilinomono igilo ka:mula:lelaemene.’
25 Ebema: naimano dubala:, la: elawo walo na:kelawa:la: mabu na Godoko
nanitabokobi na:miditamo, ebete na danane ebe tanalote nanitabonomolo
eba kunu ka:pemaigamene.
26 Me tanalo nanitabola, ulate a ataete kewa: kolomono mamoko opo
ida:mo kanapatimene, ale aimano igilo mula: tanalo ebo ka:nuwatema:.”

Kawo Palai Pete Ulo Kawokawo Magumulo Da:bolegaliya

27 A Kuliti opo datepiyama:, ebe tetene wagilimite 14 egela eba petolo ka-
wokawo ulate a Meditala:iniya kewa: kolomo tetenomodo eba ataelo, ebene
idoko idilo sele tetenomolo pe wokopiate ibino wokilo poto netataliminamu
gelaniya.
28 Ebema: iba:te auli inamabu da:peso ala:mo matuomeonate kawo
kolomono kulukulu da:modobutiniya 40 mita uminiya, ebene tete da:pesolo
towatepanate walo da:ka:na:modobutiniya 30 mitama: eda:ni.
29 Ebene ulate a nokolamo nataluatenamu eba gelanalo wokopiate
kawonomamo toletoleonate, iba:te pe walogabo apuamo netewa-netewa
mibomibo aga iyalekemenate egelate samamo kowaloma: Godotamo ebo
towetoweoniya.
30 Ebe tetelo peno olalati tanalo uminate, wokopiate a:da: elemasigi
gabodo a ka:miyapatepaenama: iba:te igilo mula:no pe da:peso obamo eba
adubinalo a epetapi ebo anaeniya, “Ale pe dopo apuno aga iyalekema:
ka:tolamenama:.”
31 Polote wiyasiya ibino elemasigi tanalo uminate gowelaopino wato-
dawa nanani, “Na niyatawanamo, me wokopiate pelo ago pola:na:no
la:imano igilate kalatidioma:na:,”
32 ebema: gowelaopi epetapiate pe da:pesono ale da:niyailiminiya ebe
pete epoa:no gito wadauni.
33 Ebene walo tete detatalini Polote dubu bilibilinomono bae naoa:no
ilukuli mabuma: tabo elawodopamo eba analenalo, ebete ma kunu geni,
“Me 14 egelamo la:le la:imano igilo tanaloma: woki da:bilibiliawenatima,
la:le tete geyageyanomolo bae kenawenakia:.

34 Nale la: ebema: analenamata, la:le bae kenaoaema:. Bae nao magumulo la:le elawo kelaemamota, ebene olalatite la:tamo da:pemaigamene la:imano igilate akalatidioma:na:, iyo, nanitabola, la: bilibilinomo magumulo lumagi idino watono eke kapiya idite akalatidimene.”
35 Polokono tabo kiyawao dolopoligoni, ebe tetelo ebete ibino ololo apulo bae lawenate Godotamo kalakala tabo ge dolopoligoni bae adikamidalenate nao ebo wagiliminiya,
36 ebema: ibi bilibilinomate ibino tole tanalo iyabaiamo alomonate Polago bae ebo naoniya.
37 Ebe idokolo a piyate ebe kawo pelo da:pola:niyama:, aimano epono uwomu 276 epola,
38 ebene baete a bilibilinomo da:uguamoeni, wokopi epetapiate peno olowame inamabu epetapi ebe witi-laiso kawodopo kolomamo gito iyalekeniya, mabu ibi ubila pete tutuma: eba eda:nalo ibi poto teta:mo kanatalutinama:.
39 Ebene egelate dowaloiya pe wokopiate kewa: kolomono mamoko opo idi ebo umiya, wiyasiya ibi bilibilinomate ebe opo dopamo kuminakia:. Ebe tetelo iba:te ebe opono kolomo bala eba umiutalo wade tete ebo umiya, nokola puliyala, wiyo damela kapiyate itani, ebema: ibino pete ebe wiyo damela teta:mo ka:na:ilioma: ubi eba iyatilo iba:te gabo ebo wadiya.
40 Ebe mabuma: iba:te peno iyaiya agano ale iyailimite kolomolo gito miyapiya, ega:walo ebe atu tetelo iba:te dopamo dematuolamoliya ebe walegeno ale palamite, ebene da:peso palai ibino pe dopo apulo ebo owiolomiya, awate ibi eba walubilinatolo pete wade wiyo damelamo ka:na:ilioma:.
41 Wiyasiya iba:te eba kunu eba nowagelitalo, pete damela teta:mo nidiwia:no dopamo obolo ditani ebe wiyo damela teta:mo nodolote peno wameya apute ebo nolokowigiya, ebema: ebe tetelo kawokawo ulate peno wapo apu kubanomamo eba anagalimiutalo pete bolegale ebo wagilimiya.
42 Gowelaopiate peno olalati tanalo dumiya nopo ebo iyatiya, iba:te idoko moto epo peago demagaeliya ebe dubu bilibilinomo kanakapulaema:, ibi epetapiate potamo na:luma:ote gito nalautiokapoma:.
43 Ebe tetelo wiyasiya gowelaopino watodawa ubila Polokono igilo ka:mula:ema:, ebema: ebete ebeno opopi nodiyoboliya iba:te ebe dubu anakapulaema:. Ebe atu tetelo ebete ibi bilibilinomo nanaliya, ibi magumulo piyate a:luma:oma: dowagelitiya iba:te pene ilapatela:ote potamo dopamo ka:na:luma:oma:
44 ega:walo a:luma:o iyatawa:piate pe bolegale elela:mo olokowila:ote ebo ka:na:iwalema:. Nanitabola, a bilibilinomate ma kunu aimano igilago potamo modobolo nidiwiyama:.

28

Molota Opolo Bu Kalute Poloko Daliya

1 Ebene a bilibilinomate olalatia:no potamo da:nidiwiyama:, ebe opo epate a nanaiya me kewa: kolomolo ditana ebe opono mailo Molotala.
2 Ebe tetelo iba:te a kawonomamo nilakapoiamelo potolo ela madoamete a ebo ka:miya aimano ape kenaenailaema:, mabu ulamate eba owutalo a kawo gibate uwateiti.
3 Ebene Polote kewa katomo nuwatete eba pemadutalo, bu kalute ebe katomo magumune pemaigate ebe kotolo palote ebo legemiti.
4 Ebema: Molota opo epate kalute Polokono kotolo legemitalo dumiya, ibi magumulo epetapiate epetapiatamo negeliya, “Nanitabola, me dubute

dubu idi anakapumi. Numa:la:, epatamo kuba wiya dikalamolenako ebe aimano ida:da:lino uliyanate ebetamo kuba wiya ikame! Ebete kewa: kolomono olalati magumune dalaula:ka, wiyasiya ebeno kuba wiyate gabo idido ebetamo nanitabolo a:pemaiga."

5 Ebe tetelo Polote ebeno kotone kalu danamotega:midiya elamo gito adogeliya, wiyasiya Polokono apa:mo kaluno elawote kodoliya:.

6 Ebene epate ebe eba umitalo ibino wokilo ebo geliya, tatalila ebete ka:emene. Wiyasiya tete geyageyadopo nipo dumitiya ebe tetelo iba:te ibino woki iyakobi midilite negeliya, "Diyala, ebe da: kuba lumagia:, wiyasiya aimano ida:da:lino uliyana idite me dubuno ololamo atamo da: apawokalale!"

Polote Molota Opo Epo Temetema:gopi Wadekobi Da:midioliya

7 Ebe kewa: kolomolo ditanami ebe opono kawo gabamani dubuno mailo Pubiliyasitela, ale kebe damela potamo ka:nidiwiyama: ebe damela niyakabolo ebeno kawokawo pali ega:walo motote na:pola:menami. Ebe dubute a epetapi nilakapoiamelo uwatete a ebeno motamo gito magataiya, ebene netewa-kapiya egelamo ebete a wadenomamo eba uamenatelo ebo walubinaki.

8 Ebe tetelo Pubiliyasikono nabiwi gabugabute eba uminatelo ne kalimago lionaki, ebema: Polote ebe kadeleno wata baiamo tote Godotamo eba na:towetowelo koto ebetamo da:nowatiliya, ebete wadekobi ebo olowiya.

9 Ebene Polote dosiyodiliya Molota opo epate ebe tanalo olowite, egela epetapilo iba:te ibino temetema:gopi demagaelenakiya Polote Godokono elawamo wadekobi ebo midiolenaki.

10 Ebe mabuma: iba:te a moioelo nilakapo inamabu bilibilinomo atamo gito ikaeamoenakiya, ega:walo ale kawo palai pe ida:go walo tolaema: da:kowageliyama:, ebe tetelo agodolo kebe inamabuate modobolo pola:na:no iba:te ebe inamabu wadaete peamo atumu gito kalomoamiya.

Ale Loma Kawo Duliyomolamo Da:nemaimiyama:

11 Ale Molota opolo eba ilukulilo netewa-kapiya sagana dolopoligiya, ebe tetelo ale kawo palai pe ida:go tolame walo gito kowagilimiyama:. Ebene kawo awano tete pemaiga:no ebe pete dopamo A:lesandiya duliyomolone Molota opamo pemaigate, kawo awano olopoligo tete ebo pemakopeliya ega:walo ebe peno wato netewala, me pe namutudawate Loma epono ida:da:lino Nedewale Gudino ololamo osiyodiloliya.

12 Ebene a ebe peago kewa: kolomo na:iwalete Silakuse kawo duliyomolamo nemaimiote netewa-kapiya egela ebo nilukuliyama:.

13 Ebe tetelo ale walo ka:tolamete kewa: kolomo ka:na:iwalete Legiyama duliyomolamo ebo nemaimiyama:, ebene egela idilo wade awate siyele apune da:piya, ebe awate netewa egelamo a eba powalubilo pete tote Putiyoli duliyomolamo gito nolosigiya.

14 Ebolo ale Ya:suko nanitabokobi midipi ekaki epetapi da:nulamiyama:, iba:te a nanaiya iba:go kilukulima:, ebema: ale iba:go sebeni egelamo ilukulite walo agowa gabodo na:ka:tolamiyama: Loma kawo duliyomolamo.

15 Ebene Loma epo nanitabokobi midipi epetapiate aimano tanalo olowite, iba:te gabo tetelo ago alugoma: kawo duliyomolone ebo pelamiya. Ibi magumulo dopo epate A:piyase duliyomolono inamabu olowame bailo ago palugote, ega:walo epetapiate gabo tetelo ago walo nakapalugiya, ebe gabo teteno mailo ebe 'Kapela Epono Netewa-kapiya Lao Moto Tetela.' Ebe

tetelo Polote ebe Loma epono ololo dulamiya ebete Godotamo kalakala tabo eba gelo tepo magumulo elawo ebo lawiya.

16 Ebene ale Loma kawo duliyomolamo da:nemaimiyama:, ebe tetelo gabamaniate Poloko naniya ebete idoko motolo a:kokolimene, wiyasiya moto idinomolo eba nokolilo gowelaodawa dubu idi kapiyate eba:go kokolimene ebete alaula:kapoma:.

Polote Loma Kawo Duliyomololo Ya:sukono Tanaloma: Yu Epatamo Tabo Da:kiyawaiya

17 Netewa-kapiya egela da:ponolopoligiya, Polote tabo ebo nalibiya Loma kawo duliyomololo dilukulionamiya ebe Yu epono watowatopiate ebetamo ka:pelaema:, mabu nanitabola, iba:te Ya:sukono nanitabo tanalo dopamo kolowiya:. Ebene iba:te dapaladabutiya ebete iba:tamo negiya, “Naimano nanialá:, me tanalo nanitabola, nale aimano Yu epatamo kuba idi kosiyodiloa: ega:walo aimano ewonino pukala idi kapiya kadikamidalea:, wiyasiya aimano epo epetapiate natamo eba dowaolo iba:te Yelusalemalo na lawenete Loma gabamanino kotamo gito iyatiniya.

18 Ebene ulama epetapi da:petoi ebe tetelo gabamaniate naimano tanalo eba anagiyamidanamelo, iba:te na a:eamo kalibonema: naimano kuba kapiya idi kumia:, wiyasiya ibi ubila na idoko motone gito kowolukonema:.

19 Ebe mabuma: Yu epate gabamaniatamo ibino ubia: tanalo kawiya awokalimiya, ebene na gabamanino tabo anagiyamida bailo eba utitalo nale gabo idi kumia:. Ebema: ebe tetelo nale naimano ubi awokala iyatimo Sisakono ololo apulo naimano kuba osiyodiloa: tanalo kanawokalima:, wiyasiya la: niyaniyata, naimano woki kitania: Sisakono ololo apulo aimano Yu epono tanaloma: kuba tabo idi ka:negema:.

20 Nanitabola, nale la:go tabo ka:kiyawaoma: tabo ebema: palibomo. Ebema: modobola la:le naimano kotolo ditana me auli ale numa:la:, mabu a Isalaela epate pokono pe tanaloma: kalakalago demakopelenama:, ebe Kawodawa mabuma: nale me matuolamole tanalago okolinamo.”

21 Ebe tetelo Yu watowatopiate Polotamo negeliya, “Niyata. Ale a:ma: mabuma: leta epetapi Yudiya opone kuwatea:, ega:walo aimano ekaki epetapiate ebene ka:pelamea: a:imano osiyodilole tanaloma: kuba tabo idi a kapanaema:.

22 Wiyasiya kalakala kawonomola, a iyatawala iyaiya opolo epo epetapiate a:imano oli tanebano tanaloma: kubanomamo gelana. Ibino tabo gela tanalo da: nanitabola: o da: a:da:la:, ebema: aimano ubi bitana a:imano tabo apuapu wadenomamo kolowioma:.”

23 Ebene ebe tetelo iba:te kapiya egela idi ka:mite, ebe egelalo dopamo da:pelamiya ebe watowatopiate ega:walo tabo olowiopi bilibilidopo epetapi iba:te Polokono motamo ebo paladabutiya. Ebene duiya tetene wagilimite adimo teta:mo nemaiga Polote Godokono Kawo Elawodawano tanalo ibi ebo iyatulamiya. Ebe tetelo Mosesete Bukamo dakuloliya ega:walo Godokono Woki Awokalimipiate dakuloliya, Polote ebe Buka apuapuno tabo eba awokalilamitalo ebete ibi ebo analiya Ya:suko nanitabokobi ka:midima:.

24 Ebene ibi epetapiate Polokono tabo modoboma: gelate Ya:suko nanitabokobi na:midiya, wiyasiya epetapiate nanitabokobi ka:midiya:.

25 Ebe mabuma: egelate eba adimonalo apaminateui tanalote iba:tamo da:peni, ebe tetelo iba:te iyaiya tabo eba gelanalo ibino motamo gito tolameniya. Ebe tetelo Polote nanitabokobi midia: Yu epatamo me kodakoda tabo kapiya geni, “Godokono Uliyanate ebeno woki awokalimidawa

Aisayako aniya, ebete la:imano ewoniatamo tote tabo nanitabonomolo ma
kunu ka:na:kiyawaoma:,

26 ‘A:imano epatamo toawete
ibi ma kunu nananaliye,
‘La: tabo bolowinakomata
wiyasiya a:kiyatawawenakoma,
iyo, la: magumu bowadinakomata
wiyasiya a:kuma:wenakoma.
27 Mabu me epono woki
alatidiolamiya,
ibi nanitabo tanalo olowima: ubia:nola,
ebema: iba:te galo emopioliya,
ega:walo ibino balidi atumu a:mula:oliya.
Ebema: iba:te ibino balidi
mula:olea:noma: neda:otaleka:,
ibino balidite naimano wade tanalo bulamena:,
ega:walo ibino galote nolowiotaleka:,
iba:te ibino tepo magumuno woki
wadenomamo malagidilolete natamo bolobila:na:,
ebema: na modobola
ibi nale wadekobi midilima:.’ ’ ”

28 Ebene Polote ebeno tabo moga:melo walo na:kegeni, “Modobola la: niyatawala:, me tetelo Godokono igilo mula: tanalono tabo ebete Yua:piatamo ikalami, mabu iba:te kalakalago olowite kelaema:na: wiyasiya la:lea:.”
29 Ebema: Polokono tabo kiyawao tanalo dolopoligoni, Yu epate ebeno motone eba tolamenalo ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo apaminateui kawonomago tolameniya.*
30 Ebene Polote ulama netewa Loma kawo duliyomololo eba okolinalo ebete kebe wata moto ka:wiyanamile, piyate ebe motamo da:pelamenakiya ebete ibi kalakalago ebo uwatenaki.
31 Ebema: ebe tete geyageyanomolo ebete Godokono Kawo Elawodawano tanalo ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisokono tanalo ebe epatamo awokala kiyawaonaki, idawate ebe kodiyobonakia:.

* **28:29:** Ali 28.29 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

POLOTE LETA
LOMA SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisokono wokodawala, iyo, ebeno sosi wagilima:
iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila, mabu Godote na
ka:na:mite ebema: laweniya nale ebeno Wade Tabo ka:kiyawaonama:.
2 Me Wade Tabo ebe Godote dopamo nanitabonomolo ka:pema:
ebeno woki awokalimipido degiya, me ebe tanalola, iyo, ebete ebeno
Wade Tabono pe tanalo ebeno Wade-talena Bukalo iyalo tetenomolo
awokalimiya.
3 Ebema: me Wade Tabote Godokono Guduno tanalo ma kunu awokalim-
ina, ebete Da:ibidikono walone gudi magumune lumagino apa:mo me
opamo apawokaliya,
4 ega:walo ebete me opolo eba okolinalo Wade-talena Uliyanano ololono-
mamo okolinami, ebene Godote ebeno Guduno nanitabo tanalo ka-
wokalima: ebe a:e magumune igilamo adipatiya. Iyo, me Gudu ebe aimano
Kawodawa Ya:su Kelisotela.
5 Nanitabola, Kelisokono mailote kawonomoma: keda:ma: Godote na
nilakapolo laweniya, ma kunu na ebeno alibodawama: eba eda:nalo nale
me opono iyaiya epo bilibilinomo ebetamo kemagaelenakoma:, ebene
iba:te ebe nanitabokobi midi magumulo ebetamo ka:tudila:oma:.
6 Ebema: la: piyate Loma kawo duliyomololo dilukuliawenama, Godote
ebeno woko magumudo la: atumu a:keka:la:miyata la:le Ya:su Ke-
lisokonoma: keda:wenama:.
7 Ebe mabuma: Loma duliyomolo epo magumulo la: piyate Godokono
epoma: keda:wenama: ebete ebeno nilakapo kimalagidilo magumulo la:
deka:la:mitiyala, na Polote la: bilibilinomatamo me leta palibomo. Mod-
obola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te
ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Polote Loma Sosi Epatamo Pema: Godotamo Towetowe Tabo Da:kiyawaiya

8 Naimano dopo tabo ma kunula, Ya:su Kelisote atamo dosiyodiloamiya,
ebe towetowe tabo kiyawao gabodo nale la: bilibilinomono tanaloma:
kalakala tabo Godotamo adipatenakomo, mabu me opo kawonomolo epate
la:imano nanitabokobi midi tanalo nolowiona.
9-10 Numa:la:, nale Godoko kekalakalaiminama: ebeno Guduno Wade
Tabo kiyawao woko naimano tepo magumuno elawo kawonomamo osiy-
odilonamo. Ebema: nanitabola, ebete naimano tanalo ma kunu iyatawana,
nale tete bilibilinomo epetapilo la: towetowe tabamo eba wadipalatelelo
ebe ebo toweomenakomo, ebeno ubi ditanamene ebete gabo natamo
nosiyodilomene nale la:tamo ka:pema:, mabu tete geyageyanomolo nale
ebe tanalo nemakopelenamo.
11 Iyo, naimano ubi kawonomo ma kunula, nale la: da:pulametama ebe
tetelo Godokono Uliyanate ebeno woko kosiyodilonama: kebe iyanomo
elawo natamo dikanamiya, nale la: ebe tanalamo ka:powalubilimamota
la:le nanitabokobi midi magumulo ka:kodakodaema:.
12 Ebene ale kapimiya eba ilukulinalo aimano nanitabokobi midi
tanalodo idite idi kowalubi, idite idi kowalubi, ebo kowaluba:tiuimalema:,
iyo, la:imano nanitabokobi midi tanalote na eba walubinilo, naimano
nanitabokobi midi tanalote la: atumu ebo ka:kowalubilima:ta.

13 O naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: me tanalo
wadenomamo niyatawala:, nale naimano ubi tanalo iyalo iyatiyamo, nale
la:tamo pete la:imano Loma duliyomolo kawonomolo Godokono woko
eba posiyodilolo nolo da:imi epetapi ka:petapioma:, nale dopamo Yua:pi
epetapino iyaiya opolo woko keba kunu kosiyodilonaimo eba kunu. Ebema:
nanitabola, tete epetapi bilibilinomolo na nopo alomonakimo la:tamo
ka:pema:, wiyasiya iyaiya tanalo epetapiate na odiyobonenakiya.
14 Numa:la:, Godote na wiya: wokodawama: a:midiniya nale me opo
epo bilibilinomatamo ebeno Wade Tabo katama:, ebema: piyate Guliki
epagodolo ibino iyaiya mulo woki duwatiya ega:walo piyate uwatea:pima:
deda:ona, piyate kawokawo sukulamo da:tolamiya ega:walo piyate iy-
atawa:pima: deda:ona, nale ibi bilibilinomatamo nanitabolo ba:tonakomo.
15 Iyo, me ebe mabula, nagodolo ubi kawonomo bitana nale Loma kawo
duliyomolamo pete la:imano duliyomolo epatamo atumu Godokono Wade
Tabo ka:ka:pikiyawaoma:.

Godokono Wade Tabono Elawo Tanalo

16 Ebema: Godokono Wade Tabo kiyawao mabuma: nagodolo ilipo ki-
tana:, mabu piyate nanitabokobi da:midima:na:, Godote ebeno Tabono
elawamo ibino igilo ka:mula:lelaemene, iyo, dopamo Yu epate ibino igilo
mula: tanalo uwatete ebene Yua:piate atumu ka:kuwatema:na:.
17 Nanitabola, Wade Tabote me tanalo awokalimina, Godote epo ib-
ino nanitabokobi midi tanalo kapiyado tuputupupima: midilinako, iyo,
epate nanitabokobi midi tanalone wagilimite uwomuamo eba kunu
ka:nemaimioma:na:, mabu Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena,
“Piyate Godokono tuputupupima: deda:ona, iba:te ebe nanitabokobi midi
tanalodo nanitabo igilo kelaema:na:.”

Godokono Ololo Apulo Epo Bilibilinomate Kubakubapima: Deda:ona

18 Ebema: epono iyaiya kuba osiyodilole tanalo ega:walo ibino tepo magu-
muno kubakuba woki, Godote ebe tanalo bilibilinomo kanagilamelelaema:
ebeno kawo dowa tanalonomote Unu Duliyomolone napawokala, mabu
epono iyaiya kuba tanalate ibi nodiyobolena iba:te Godokono nanitabo
tanalo kiyatawaoma:.
19 Numa:la:, epate ebeno tanalo nanitabolo kuima: Godote iyalo tetelo
wadewade woki iba:tamo modobolo ikalamiya, ebe mabuma: ebete ebeno
nanitabo tanalo odiyobopiatamo kuba wiya nanitabonomolo kikalaemene.
20 Nanitabola, Godote me opo dosiyodiliya, ebe tetene wagilimite me
teta:mo pemaiga, epate ebe mabuma: ibino balidinomamo kebe netewa
tanalo ulaema: modoboa:noma: deda:onamiya, ebe tanalo ebe ebeno
uwomua: teteno elawo tanalo ega:walo ebeno talenanomolo okoli tanalola.
Wiyasiya numa:la:, Godote me opo epatamo ebeno tanalo gabo idido
modobolo awokaliminako, ebe gabo ebe iba:te ebeno nanitabo tanalo ibino
tepo magumuno balida:mo dumina ebe gabola. Ebema: nanitabola, ebete
dosiyodiloliya ebe epate me opo ega:walo opono inamabu bilibilinomo
ulamete ebeno tanalo ibino tepo magumulo ebo iyatawana, ebe mabuma:
gabote nanitabolo kitana: iba:te ibino kuba wiya uwate tanalone kalau-
tioma:.
21 Iyo, epate Godokono tanalo eba kunu iyatawaiya, wiyasiya iba:te
ebe nani Godoma: gela:no ebe kemoionakia: ega:walo ebetamo kalakala
tabo kadipatenakia:, ebema: ibino wokite me osiyodiloa: tanalodo
daedalenomoma: eba eda:olamelo ibino tepo magumuno kodakoda wokite
idokoma: ebo eda:olamiya.

22 Ebene ibi a:ka:tuwa: ibi iyatawa kawokawopima: eba gelalo wiyasiya
daedalema: gito eda:iya.
23 Ebe mabuma: iba:te uwomua: uwomua: tetelo dokolinamene ebe
Kawodawa Godoko amamate tanalo atepate, wiyasiya ida:da:li epetapi
amamalatele tanalo ebo wagilimiya, iyo, iba:te ida:da:li epetapi ibino
a:elao apeno ololonomamo, ega:walo goeogoeo epetapino iyaiya ololamo,
ega:walo olaola epetapino ololamo, ega:walo kalu epetapino ololamo gito
osiyodiloliya.
24 Me mabuma: Godote ibi gito miyapiya, iba:te ibino tepo magumuno
kuba daleya eba awokalilamelo, ibi magumulo idite iditamo, idite iditamo,
kawokawo ilipo tanalo ibino apa:mo kosiyodilolenakoma:.
25 Ebema: ebe epono kuba tanalono mabu ma kunula, iba:te Godokono
nanitabo tanalone olobila:ote a:da: tanalo kalakalago gito lawiya, ega:walo
iba:te me opono iyaiya inamabu amamalatelema: ida:da:lino wokopima:
eba eda:olo, wiyasiya ebe inamabu bilibilinomo dosiyodiloliya iba:te ebe
nani Kawodawa amamate gito atepiya. Eiye! Modobola epate nani
Godo kapiya uwomua: uwomua: tetelo namamatenama:na:! Me tabo ebe
nanitabola, taula.
26 Ebema: nanitabola, me opo epate nani Godo amamate datepiya, Godote
ibi atumu gito ka:miyapiya iba:te ibino tepo magumulo kebe kubakuba
ubi tanalo kemalagidilolenami ebe ilipo tanalo kosiyodilolenakoma:. Ebe
mabuma: kamiyala:te ibino awiago osiyodilo tanalo atepate wiyasiya
kamiyale epetapi gabatamo ilipo tanalo osiyodilolenaka,
27 ega:walo atu gabodo dubate ibino kamiyala:go osiyodilo tanalo atepate
wiyasiya dubu epetapiatamo ilipo tanalo ebo kosiyodilolenaka, iyo, iba:te
dubu gabatamo kubakuba tanalo kosiyodilolema: ibino tepo magumulo
elanomoma: eda:ona, ebema: ibino kuba wiyate Godogodone iba:tamo
modobolo penako.
28 Numa:la:, epate ibino tepo magumulo Godokono nanitabo tanalo
ubia:noma: deda:iya, ebema: Godote ibi gito miyapiya iba:te ibino wokilo
kuba daleyanomoma: eba eda:olo ebeno pukala gito kowakalaminakoma:.
29 Ebe mabuma: ibino tepo magumulo iyaiya kuba bilibilinomo
tabokaonomoma: gito eda:iya. Iyo, ma kunu inamabu kawonomamo
uwate ubi tanalo, ega:walo ibino woki kuba daleyakobi midili tanalo,
ega:walo epetapino inamabuno tanaloma: iba:tamo dowa tanalo, ega:walo
epo anakapulame tanalo, ega:walo gowelao tanalo, ega:walo a:da: elemasigi
tanalo, ega:walo epetapino ilukuli tanalo kubailame wokino tanalo, me
iyaiya tanalate iba:godolo tabokaonomola.
Ebene epetapiate pola:na:no iba:te ibino tanaloma: kubakuba tabo
gelanaka,
30 iyo, tete idilo iba:te a:da: elemasigi tabamo epetapino tanalo gito
kubailamenaka. Ebene iba:te Godotamo eba dowaonalo iyaiya epo epetapi
malogolelo ibino kawo amamanomo magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi ebo wadi-
palatelenaka, ega:walo iba:te ibino tepo magumulo olioli kuba osiyodilole
tanalo epetapi olenaka, ega:walo iba:te ibino nabila menokobila iba:tamo
ka:tudila:onakoa:.
31 Iyo, iba:godolo wade woki kapiyanomo idite kitalamena:, ebe mabuma:
iba:te kebe tetelo tanalo idi nanitabolo kosiyodiloma: degelanaka wiyasiya
walogabo apulo kosiyodilonakoa:, ega:walo iba:te walubi tanalo nigologolo-
dawatamo kiyatinakoa: mabu iba:godolo nilakapo puliyanomola.
32 Iba:te Godokono tuputupu tabono iyaiya tanalo iyalo ma kunu
iyatawaiya, kebe dawate ebako kuba tanalo dosiyodilolena, ebete a:e
wiya modobolo kelaemene. Wiyasiya iba:te ebe tanalo nanitabolo
malagidiloa:no atu kubakuba tanalo walo eba kosiyodilolelo, kebe olioli

epate ebe osiyodilole magumulo iba:go dapaladabutinaka iba:te iba:tamo ebema: kalakalaonaka.

2

Godote Tuputupu Gabodo Epo Bilibilinomono Tanalo Kanagilamelelaemene

1 Wiyasiya naimano namutudawa, a:ma: nanisiwale! A:ma: ma kunu akomalagidilala:, na modobola lumagi idino tanalo anagilamelema:. Nanitabola, a:ma: eba kunu dowagela:emene, ebe tetelo kuba wiyate a:ma:tamo ka:pemene mabu a:ma: atu kuba tanalo kosiyodilolenakota.

2 Nanitabola, kebe epate iyaiya kuba kosiyodilolenake, nale ibino tanaloma: dopamo egemo, ebene nale tabo idi ma kunu na:kegemo, a iyatawala Godote ebakobako kuba osiyodilolepiatamo wiya ikalaema: ibino tanalo tuputupulo kanagilamelelaemene.

3 Ebema: namutudawa, a:ma: lumagi idino kubakuba tanalo eba anagilamelemelo a:ma:le atu tanalo da:kosiyodilola:wenaka, a:ma: daedale wokilo ma kunu akomalagidilala:, na modobola, Godokono dowa tanalote natamo a:ka:pemene.

4 Numa:, a:ma: ebako daedale woki demalagidilaemene, diyala, a:ma:le a:imano tepo magumulo ma kunu da:begemene, “Godote ebeno nilakapo magumulo tete geyageyanomolo kuba osiyodilolepiatamo wiya nanitabolo kikalamenakoa:, ebema: diyala, ebegodolo elawo da: kitana: natamo kuba wiya kikanaema:.” Eiye! Godokono nilakapo tanalote a:ma: eba kunu kiyatumitana:, wiyasiya ebeno nilakapo tanalote a:ma: ma kunu iyatuminata, a:ma: me tetenomolo kuba osiyodilole magumune kolobigaema: mabu walone tetelo ebeno dowa tanalote nanitabonomolo ka:pemaigamene!

5 Wiyasiya a:ma:le kuba osiyodilole tanaloma: a:imano tepo magumu na:kodakodaiminakota, ebema: Godokono Kawo Egelalo ebeno kawo dowa tanalonomote ebeno tuputupu anagiyamida tanalago da:pemaigamene, a:imano kuba wiyate kawonomoma: keda:mene.

6 Nanitabola, ebe tetelo Godote epo bilibilinomono tanalo eba anagilamelelamelo iba:tamo modobo wiyanomo ebo kikalamolemene.

7 Iyo, piyate me opolo eba ilukulinalo wadewade tanalo dosiyodilolena, iba:te ebe gabodo ibino nanitabo kalakala ega:walo uwomua: igilo ega:walo amama tanalo Godogodone uwatema: ubi dalomona, ebe epatamo ebete uwomua: teteno igilo nanitabonomolo kikalaemene.

8 Wiyasiya me opo epo magumulo piyate ibi a:ka:tuwa: ibi kapiya eba malagidilolenalo kuba osiyodilole tanalo waloma:talelo Godokono nanitabo gabo ubia:noma: deda:ona, Godote ebe epono tanalo anagilamelelamete ebeno dowa tanalote iba:tamo kawonomamo ka:pemene.

9 Iyo, nanitabola, piyate kuba tanalo dosiyodilolena, Godote ibi bilibilinomatamo iyaiya olalati tanalo eba ikalamelo, iba:te temeteme ebo kiyatawaoma:na:, ebe wiya tanalote Yu epatamo dopamo pemaigate ebene Yua:piatamo atumu ka:ka:pemaigamene.

10 Wiyasiya piyate wadewade tanalo dosiyodilolena, Godote ibi bilibilinomatamo kalakala tanalo ega:walo amama tanalo ega:walo milo tanalo kikalaemene, ebe wiya tanalote Yu epatamo dopamo pemaigate ebene Yua:piatamo atumu walone ka:ka:pemaigamene.

11 Ebema: a:ma: nolowia, Godote epo bilibilinomono iyaiya tanalo tuputupu gabo kapiyado kanagilamelelaemene.

Lumagite Mosesekono Totomu Tabo Olowio Gabodo Igilo Mula: Tanalo A:kelaemene

12 Me tanalo idila. Godote ebeno iyaiya Totomu Tabono tanalo Yu epatamo Mosesedo eba ikalamelo ebete Yua:piatamo kikalamiya:, ebema: Yu epate ebe Totomu olowiote eba iyatawaolo iba:te dowakalaima:na:, Godote ebeno Totomu Tabono tanalamo ibino tanalo ebo kanagilamelelaemene. Wiyasiya numa:, Yua:piate ebe Totomu Tabo olowioa:no dowakalaima:na:, iba:te atumu kuba wiya ebema: kelaema:na:, iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma: gito ka:elaoma:na:.

13 Ebema: nanitabola, epate Godokono Totomu Tabo gito dolowioma:na:, ebe tanalo kapiyado Godote ibi tuputupupima: a:ka:midilimene. Ao, iba:te ebeno Totomu Tabo bilibilinomamo nanitabonomolo da:tudila:oma:na:, ebe tetelo ebete ibi ebeno tuputupupima: keka:la:imene.

14 Ebema: modobola a:ma: Yua:pino tanalo nemalagidila, iba:te Godokono Totomu Tabo dopamo kolowiya:, wiyasiya ibino olowioa: tetelo ibi magumulo piyate tuputupu ubi tanalodo Godokono Totomu tanalamo da:tudila:onaka, iba:te me tanalo awokalimina, ibi modobola ibi a:ka:tuwa: ibino tepo magumuno iyatawa tanalodo wade tanalo ega:walo kuba tanalo kanagilaema:.

15 Ebe nanitabola, Godote a:ka:tuwa: Yua:pi bilibilinomono tepo magumunomamo ebeno Totomu Tabo iyalo akulolelamiya. Iyo, ibino tepo magumuno mulo wokino tanalate ebe tanalo ma kunu awokalimina, kebe tetelo ibi magumulo idite kuba tanalo dosiyodilomene ebeno tepo magumuno wokite ebe kubadawama: ebo keka:imene, ega:walo kebe tetelo ebete tuputupu tanalo dosiyodilomene ebeno tepo magumuno wokite ebe tuputupudawama: ebo keka:imene.

16 Me mabuma: tete bilibilinomolo na Polote Godokono Wade Tabo kiyawao magumulo me tanalo kiyawaonakomo, Godokono Kawo Egelalo ebete Ya:su Kelisodo epono waminaole tanalo bilibilinomo awokalilamelelamete, Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomono tanalo kapimiya ebo kanagilamelelaemene.

Yu Epate Godokono Totomu Tabamo Nanitabolo Ka:tudila:ona:

17 Ebema: naimano Yu namutudawa, a:imano tanalo keba kunula:ka:? A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: amama magumulo negenata, “Na Yu lumagila. Iyo, Godote ebeno Totomu Tabo naimano ewoniatamo iyalo ikalamiya, ebema: na tanalo idi osiyodiloa:no na modobola igilo mula: tanalo kelaema:, mabu Godote a Yu epo ebenoma: keda:onama: iyalo uwateiya.”

18 Nanitabola, a:ma: walo na:kegenata, “Na Godokono iyaiya ubi tanalo iyatawanomola, iyo, na ebeno iyaiya Totomu Tabo eba iyatawalo, na a:ka:tuwa: modobola kuba osiyodilo tanalo ega:walo wade osiyodilo tanalo wadenomamo kanagilaema:.”

19 Ega:walo a:ma: na:kegenata, “Na modobola balidi tamiopi gabo iyatulaema:, iyo, na ebe alola, piyate idoko magumulo dilukuliona naimano alote ibi a:pukuilamenako.

20 Ega:walo na modobola daedalepi tuputupu gabodo magatalema:, iyo, nale olioli ape epo iyatulamenakomo mabu Mosesekono iyaiya Totomu Tabote nagodolo ba:pola:na. Me mabuma: naimano woki modobola Godokono iyatawa tanalo ega:walo ebeno nanitabo tanalo uwatenomo kuwatema:.”

21 Eiye! A:ma: potele epetapi iyatulaema: dowagela:wena wiyasiya a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: wadenomamo kiyatuma:wena:? Iyo, a:ma: Godokono Totomu Tabo epo eba iyatulamelo negenata, “La: epetapino inamabu pilolo akouwata:la:,” wiyasiya a:ma: ebe atu pilo tanalo a:kosiyodilonakota!

22 Ega:walo a:ma: na:kegenata, “La: dubu idino kamiyale pilolo ako-
lawa:la:,” wiyasiya a:ma: ebe atu kuba a:kosiyodilonakota! Ega:walo
a:ma: ida:da:li amamalatele tanalo kawo kubanomoma: da:kiyawawenaka,
wiyasiya a:ma: ebe tabo kiyawao tanalone toawete epetapino ida:da:li
amamalateleno motamo diya gabodo nopegawete ebe inamabu pilolo ebo
nuwatelamenakota!
23 Iyo, Godokono iyaiya Totomu Tabono tanalate a:imano epagodolo
da:pola:na, ebe tanaloma: a:ma: potele damamawena a:ma: ebe ebe
lumagilata, wiyasiya a:ma: ebeno Totomu nanitabolo malagidilolea:no
dowakalamiawena ebeno mailo opamo ebo owolukonakota.
24 Nanitabola, a:imano tanalo kawokalima: Godokono Bukalo tabo
idite ma kunu gena, “La: Yu epono kuba osiyodilole tanalone Yua:piate
Godokono tanaloma: kubakuba tabo gelana!”
25 Ebema: Yu dawa, kebe tetelo a:ma: Godokono Totomu Tabo bilibili-
nomamo nanitabolo da:tuduwatawenamene, ebe tanalodo a:ma:le gudu
da:peso tetelo delawa:wiyala, Godote ebe tama itamida pukalano tanalo
wadenoma: kegemene. Wiyasiya a:ma: nolowia, a:ma:le ebeno iyaiya
Totomu Tabono tanalo epetapiamo tuduwata:noma: deda:emene, a:imano
tama itamida tanalono wade tanalote a:kitanamene.
26 Ega:walo modobola a:ma: Yua:pino tanalo nemalagidila. Ibi magumulo
idite tama itamida pukala lawea: tetelo wiyasiya Godokono Totomu Tabo
epetapiamo da:tuduwatanamene, a, nanitabola:ka:, Godote ebeno tama
itamida lawea: tanalo malagidiloa:no ebe tuputupudawama: kegemene!
27 Eiye! Walone Godokono ololo apulo ebako tama itamida pukala lawea:
lumagite la: Yu epo kubakubapima: kegemene, mabu Totomu Tabono iyaiya
tanalate la:godolo eba pola:nalo, la:le tama itamida pukala apa:mo uwatelo
wiyasiya Godokono iyaiya pukala epetapi bilibilinomo gito wakalaminako-
mata!
28 Nanitabola, Godokono umi magumulo potele Yu lumaginomoma:
deda:mene, ebete ebeno unu tama kapiya iyakobi a:ka:midimene, ao, ebeno
tepo magumute atumu iyama: na:keda:mene.
29 Ebema: piyate kuba osiyodilole magumune maimiote ibino tepo magu-
mulo iya epoma: deda:ona, me epo kapiya ebe Yu eponomola, iyo, me
opolo Godokono epo epetapiate nanitabolo ka:pola:na:. Me mabuma: ebete
kebe totomu tabo dopamo diyatiya Yu dubate ibino apa:mo ebeno pukala
kuwatema:, me tetelo ebete ebe totomu iyabaiamo iyatite ubi tanalo idi
ma kunu awokalimina, ebeno Uliyanano elawamo epono tepo magumamo
pukala idi kiyatilaema:.
Ebema: nanitabola, piyate ibino tepo magumulo iyama: eba kunu
deda:ona, Godote ibi kapiya moiole tabamo bowalogolenakomene,
wiyasiya diyala, me opo epate iba:tamo da: a:kekalakalaoma:na:.

3

Yu Epate Godotamo Nanitabo Tanalo Osiyodiloa:no Wiyasiya Ebete Ibino Nanidawama: Beda:namene

1 Ebema: naimano tabo olowidawa, diyala, a:ma:le na ma kunu
da:banana:emene, “Kebe lumagite a Yu epagodolo awokalate ebene baibai
guduno tama itamida pukala delawiya, ebete ebe tanalodo beda: wade
tanalo kelawiyale? Da: puliyala:, iyo, Godokono umi magumulo Yu
epagodolo wade tanalo idite da: kitana:.”
2 Nale wiyasiya negemo, “Ao, eba kunua:! Godote a Yu epo kowalubi-
nama: wadewade tanalo epetapi bilibilinomo atamo ikaeamiya, ebe tanalo
magumulo dopo tanalo ebe ebeno Buka apuapuno tabo ikaeame tanalola.”

3 Ebene a:ma:le na ma kunu walo da:bakanana:emene, “Numa:, a Yu
epate Godotamo tudila:oa:no nanitabo tanalo kosiyodilolenakia:, ebema:
ebete dopamo a uwomua: tetelo kowalubinama: nanitabolo degiya, ebete
ebe tabo walo a:kemalagidilomene, a, nanitabola:ka:?”
4 Nale wiyasiya na:kegemo, “Ao, Godokono tanalo eba kunua:. Me
opo epo bilibilinomate a:da: elemasigipima: eba eda:onalo, ebe kapiy-
ate nanidawanomoma: beda:namene, ebema: ebete kebe tabo dopamo
nanitabolo kegiyale walone ebe tabo akadikamidalemene. Iyo, Godokono
nanitabo tanalo awokalima: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana,

‘Godo, a:ma:le kebe tabo apuapu
ka:kiyawawenaka,
walone tetelo epate
ebe iyaiya tabono nanitabo tanalo kuima:na:,
ebema: piyate a:ma: a:da:dawama: degelana,
a:imano wadewade osiyodilole tanalate
ibino daedale wokino tanalo
ebo kawokalilaemene.’ ”

5 Ebema: diyala, lumagi idite me opo epono daedale wokiamo natamo
ma kunu da:ba:wiyamene, “Godote aimano kuba osiyodilole mabuma: wiya
ikaeaema: modoboa:, iyo, ebete eba kunu dowagelemene tuputupu tanalo
akawokalimene. Numa:, ebete aimano kuba osiyodilole tanalodo wade
tete ebe lawenako ebeno nilakapo tanalo awokaliminomo kawokalima:.
Ebema: mabu keleka: ebete kuba wiya atamo walone ikaeaema: degena?
Ebete eba kunu dosiyodilomene, ebe tanalo ebe tuputupu tanaloa:, ebeno
kuba osiyodilo tanalola.”
6 Na wiyasiya ma kunu gemo, “Eiye! A:ma:le degeawa:, ebe tabo
nanitaboa:! Godoko ebe tuputupu osiyodiloledawala, ebegodolo kuba osiy-
odilo tanalo idi puliyanomola. Ebema: ebe kapiya modobonomola me opo
epo bilibilinomono tanalo anagilamelelamete wiya iba:tamo ikalaema:.”
7 Ebema: diyala, daedale lumagi idite ma kunu da:ba:kegemene, “Godote
naimano a:da: elemasigi tanalodo wade tete ebe lawenako ebeno wade osiy-
odilo tanalo awokaliminomo kawokalima:. Iyo, eba kunu ebe a:ka:tuwa:
ebe walogonanako, ebema: ebete epono tanalo danagilamelelaemene, ebe
tetelo modoboa: ebete na kuba osiyodilodawama: gema:!
8 Ebe mabuma: kuba: a me opo epate aimano ubilo iyaiya kubakuba
tanalo bosiyodilolenama:, mabu Godote aimano kuba osiyodilole magu-
mune ebeno wade nilakapo tanalo eba wagaililo atamo kuba wiya
a:kikaeaemene.”
Ebema: na Polote na:kegemo, “A:ma:le kebako kuba daedale tabonomo
degeawa:, a:da: elemasigi epo epetapiate ebako tabo eba gelalo kuba
tabo idi ma kunu kegelanaka, nale naimano iyatulame tanalago iba:go
kapiyama: eda:te atu tabo kegenamo. Eiye! Ebe a:da: elemasigipiate ibino
kuba tabono tanaloma: Godogodone wiya modobolo kuwatema:na:!”

Me Opo Epo Bilibilinomate Kuba Osiyodilolepima: Deda:ona

9 Ebema: la: Yua:piate naimano Yu epono tanaloma: beda: woki
na:kiyata:ema? Godokono umi magumulo Yu epono osiyodilole
tanalo wadewadenodopola:ka:, ega:walo Yua:pino osiyodilole tanalo
kubakubadopola:ka:? Ao, eba kunua:! Na me leta dopo apulo nanitabo
tanalo ma kunu awokalimo, Yu epo ega:walo Yua:pi, ibi bilibilinomono
watodawa ebe kapiyala, ebe ibi magumulo ditana ebe kuba osiyodilole
tanalono elawo tanalola.

10 Ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,

“Me opo kawonomolo
kuba osiyodiloa:dawa puliyanomola,
iyo, tuputupudawa kapiya idi ka:luta:.
11 Ega:walo wade kimalagidilagodawa idi puliyala,
iyo, Godokono nanitabo gabo wadidawa kokolina:.
12 Nanitabola, me opo epo bilibilinomate
Godogodone olobila:ote kubakubanomoma: eda:iya,
ebema: wadewade tanalo osiyodiloledawa idi ka:luta:,
iyo, idi kapiya puliyanomola.

13 “Ebema: epono tabo gela tanalo
ebe a:elaopino bobo keba kunula:ka: eba kunula,
potele ebe bobo magumu da:iyamidamene
abale kapiya ebo kuimene.
Iyo, ibino menate a:da: tabo gelanaka,
ebema: elawo kaluno pako keba kunula:ka:,
ibino iyaiya tabono tanalo ebe eba kunula.

14 “Nanitabola, iba:te dowaote
ibino tabo magumune
malato tabo kawokawonomate pemaimionaka,
15 ega:walo iba:te ibino ubi tanalo kawonomamo alomonaka,
gawagawalo tolamelo
epetapiatamo temeteme eba nikalamelo
epetapi gito kananakapulaema:.
16 Iyo, iba:te kebe iyaiya opamo da:tolamenaka,
ebolo epo eba na:kubailamelo
iba:tamo iyaiya mibomibo tanalo ebo nikalamenaka.
17 Me tanalo nanitabola,
ibi nanitabo milo okoli tanalo iyatawa:,
18 ega:walo iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma:
Godokono elawo tanaloma: ka:toletoleona:.”

19 Ebema: a me kawo tanalo iyatawala, kebe epate Godokono Totomu Tabo dopamo dolowiya, ebe tetene wagilimite ebe iyaiya Totomu Tabote ibino watodawama: gito ediya. Me mabuma: Godote ibino tanalo danagilamelelaemene, ebe tetelo iba:te kuba wiya uwatelo ebe odiyoboma: tabo idi gelama: a:ka:modoboma:na:. Iyo, Godote eba kunu me opo kawonomolo dilukuliona ebe Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomatamo ibino kuba wiya modobolo kikalaemene.
20 Ebema: nanitabola, Godote ebeno Totomu Tabo epatamo dikalamiya, ebe tetelo ebete woki kiyatiya: ebete Totomu ikalame gabodo lumagi idi tuputupudawama: ka:midima:. Ao, ebete ebeno Totomu Tabo epatamo ikalamiya, ibi bilibilinomate ibino kuba osiyodilole tanalo wadenomamo kiyatawaoma:.

Godote Epono Nanitabokobi Midi Tanalodo Ibi Ebeno Tuputupupima: Da:midilinako

21 Ebema: Godote ebeno Totomu Tabono tanalamo lumagi idi tuputupudawama: a:ka:midimene, wiyasiya ebete epo ebeno tuputupupima: kebe tanalodo ka:midilinale, me tetelo ebete ebe tanalo atamo awokalimiya. Numa:la:, dopamo Mosesete ebe tanaloma: nanitabonomolo degiya

Godokono Totomu Tabo bukamo ebo akuloliya, iyo, Godokono woki
awokalimipi epetapiate atu tanalonomoma: kegelanakiya.
22 Ebe tanalo ma kunula, piyate Ya:su Kelisoko nanitabokobi
da:midima:na:, Godote ebe tanalodo ibi ebeno tuputupupima:
ka:midilimene. Iyo, me tetelo Godote Yu epo ega:walo Yua:pi ibi
bilibilinomo kapimiya eba kunu ibino nanitabokobi midi tanalodo
walubilinako,
23 mabu me opo epo bilibilinomate kubakuba tanalo osiyodilolete ibino
ele gabo odidi tanalodo Godokono ololo apune mulunomamo a:tolamiya.
24 Wiyasiya iba:te Godotamo wade tanalo idi osiyodiloa: tetelo
ebete ebeno nilakapo magumulo Ya:su Kelisokono woko tanalodo ibi
tuputupupima: ebo ka:la:miya. Iyo, Godote epono kuba osiyodilole
tanalono elawo magumune ibi ma kunu wagailiya,
25 ibino kuba osiyodilole mabuma: ebete Ya:suko kalimagono nilakapo
inamabuma: midite kewa olotolowalo gito a:iya.
Ebema: piyate Ya:sukono a:e tanalo nanitabokobi da:midima:na:, Godote
ebe gabodo ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo egebolelamete ebo
ka:dodolomatililaemene, nanitabola, ebete ebe gabo osiyodiliya ebeno
tuputupu osiyodilo tanalo kawokalima:. Iyo, numa:la:, Ya:sute me opamo
pea:no dopamo piyate dilukulionamiya, Godote ebeno nilakapo magumulo
ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya iba:tamo nanitabolo kikalamenakia:,
26 mabu ebe ubila ebeno tuputupu osiyodilo tanalo a tetelo nanitabolo
awokaliminomo ma kunu kawokalima:, ebe kapiya tuputupudawama: eba
eda:nalo ebete epo bilibilinomo magumulo piyate Ya:suko nanitabokobi
da:midima:na: ibi atumu tuputupupima: ka:midilimene.
27 Ebema: ale tuputupupima: eda:o tanalo eba malagidilolo amama
tanalote agodolo akoitanala:, mabu ale aimano elawamo Godokono To-
tomu Tabamo tudila:o gabodo o wade osiyodilo tanalo idido walubi
tanalo kelawiya:. Nanitabola, ale aimano wade tanalo osiyodiloa: tetelo
Ya:sukono osiyodilo tanalo kapiya nanitabokobi da:midiyama:, ebe gabodo
ale Godokono tuputupupima: eda:iyama:,
28 iyo, a me tanalo kawonomo iyatawala, lumagite nanitabokobi
midi tanalodo tuputupudawama: keda:mene wiyasiya Godokono Totomu
Tabamo tuduwata tanalodoa:.
29-30 Ebema: la:imano woki ma kunu kitanale, Godoko ebe Yu epo
kapiyano Godola? Ao, Yua:pi ega:walo Yu epo, Godoko ebe ibi bilibili-
nomono kapiya Godola, ebema: ebete ibi bilibilinomo kapiya gabonomodo
tuputupupima: midilinako, ebe gabo ebe Ya:suko nanitabokobi midi
tanalola.
31 Ebema: la: ma kunu kemalagidilawitama, ale Godokono Totomu
Tabamo tudila:o tanalo iyabaiamo gito kiyatimalema:? Ao, eba kunua:. Ale
Totomu Tabamo tudila:o tanalo kawo tanalonomoma: gelanama:, wiyasiya
ale nanitabokobi midi tanalo kapiyado elawo kelaemalema:.

4

Godote Yu Epono Ewono A:ibalayamakono Nanitabokobi Midi Tanalodo Ebe Tuputupudawama: Da:midiya

1 Ebema: modobola la: Yua:piate a Yu epono ewono A:ibalayamakono
tanalo nemalagidilala:. Ebeno nanitabokobi midi tanaloma: Godote beda:
kawo tanalonomo kiyatumiyale?
2 Numa:la:, A:ibalayamate kebe wadewade tanalo kosiyodilolenakile,
Godote ebe osiyodilole tanalodo ebe tuputupudawama: na:midiyataleka:,
ebe a:ka:tuwa: ebe bowalogiyana:. Wiyasiya Godokono umi magumulo

A:ibalayamate ebeno wadewade osiyodilole mabuma: ebe a:ka:tuwa: ebe
walogonama: modoboa:,
3 ebema: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana, “Godote A:ibalayamakono
nanitabokobi midi tanalo umite ebe tuputupudawama: ebo ka:miya.”
4 Numa:la:, kebe dubute mani woko dosiyodilona, ebete woko wato-
dawagodone wiya delaemene, ebe wiya lawe tanalo ebe watodawano gito
ikame tanaloa:. Ao, ebe dubute woko osiyodilo magumulo ebeno elawamo
modobo wiya elawe, lumagi idino nilakapo tanalodoa:.
5 Wiyasiya kebe dubute Godoko nanitabokobi da:midina, ebeno tanalo
iyanomola mabu ebete ebeno woko osiyodilo elawamo wade wiya laema:
kegena:. Ao, ebete Godokono woko osiyodilo elawo kapiya nanitabokobi
eba midinalo, Godote ebe tuputupudawama: ka:milo wade wiya ebo
kikaemene, mabu nanitabola, ebe Kawodawa iyatawanomola piyate ebe-
tamo tudila:oa:pima: deda:ona, ebete ebe epo ibino tudila:oa: tanalo magu-
mune wagailite ibi tuputupupima: ka:midilima:.
6 Ebema: kebe lumagite wadewade tanalo osiyodilolea: tetelo Godote
ebe lawete tuputupudawama: gito deka:imene, ebete Godokono walubi
tanaloma: kawo kalakalanomo kelaemene. Da:ibidite ebe tanalo eba
malagidilolo Godokono Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

7 “Godote kebe epono kuba osiyodilole tanalo
nilakapolo da:dodolomatililaemene,
ibino kalakala beda: kawonomola:ka:,
mabu Godote ibino kuba gito egebolelame!
8 Iyo, Kawodawate pokono kuba osiyodilole tanalo
walo malagidilolemea:noma: degemene,
ebeno kalakalate kawonomoma: keda:mene.”

A:ibalayamate Tama Itamida Pukala Lawea:no Dopamo Godote Ebe Tuputupudawama: Deka:miya

9 La:imano woki keba kunula:ka:? Godokono osiyodilo magumulo
demaigana, ebe kalakala tanalo ebe piyateka: baibai gudino tama itamida
pukala delawiya ibi kapiyatamo kitanale? O ebe kalakalate tama itamida
pukala lawea:piatamo atumu ba:kitanale? Numa:la:, a iyalo egelama:
ma kunu, Godote A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalo uimite ebe
tuputupudawama: ebo ka:miya.
10-11 Ebema: me tuputupudawama: ka:mi tanalote A:ibalayamatamo ke-
bako tetelo kemaigiyale, ebe tama itamida pukala lawea: tetelola:ka:, o
ebete pukala delawiya walogabo apunela:ka:? Iyo, ebete pukala lawea:
tetelo Godote ebeno nanitabokobi midi tanalodo ebe tuputupudawama:
ka:mite, walogabo apune ebeno tuputupudawama: eda: tanalo awokalima:,
ebete Godokono tabamo tuduwatate tama itamida pukala ebo lawiya.
Ebema: piyate tama itamida pukala lawea: tetelo Godote ibino nanitabokobi
midi tanalodo ibi tuputupupima: deka:la:mina, A:ibalayamako ebe Yua:pi
bilibilinomono ewono nabiwila.
12 Ega:walo me opolo a piyate tama itamida pukala iyalo delawiyama:,
a Yu epo magumulo piyate nanitabokobi midi gabodo dowapata:lamena,
ibi atumu A:ibalayamakono walone gudinomola. Ebema: naimano Yu epo
namutupiala:, aimano ewono nabiwi A:ibalayamate tama itamida pukala
lawea: tetelo nanitabokobi midi magumulo keba kunu kepata:namile,
modobola ale uwomua: tetelo atumu eba kunu ba:kowapata:lamenama:.

Godote Epatamo Wadewade Tanalo Ikalaema: Nanitabolo Degiya, Iba:te Nanitabokobi Midi Tanalodo Kuwatema:na:

13 Ebene iyalo tetenomolo Godote A:ibalayamako ega:walo ebeno
walone gudi nanitabolo ma kunu analiya, me opo kawonomo ibinoma:
beda:namene. Mabu keleka: ebete ma kunu degiya? A:ibalayamate
ebeno Totomu Tabamo da:tuduwatanami ebe mabuma:la:ka:? Ao, ebete
A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalodo ebe tuputupudawama:
deka:miya, ebe mabuma: ebe ega:walo ebeno walone gudi kowalubilinama:
ebe tabo iyatiya.
14 Numa:la:, Godote epatamo ikalaema: nanitabolo degiya, iba:te ebeno
Totomu Tabamo eba tudila:onalo ebe wadewade tanalo ibi a:ka:tuwa: ibino
elawamo duwatema:na:, ebe tetelo iba:te kegelama:na: nanitabokobi midi
tanalo kawo tanaloa:, iyo, iba:te daedale woki ma kunu kemalagidiloma:na:,
aimano elawo modobola wiyasiya Godote a walubima: dopamo degiya ebe
tabono elawote nanitabolo kitana:.
15-16 Wiyasiya nanitabola, Godokono Totomu Tabono tanalodo iba:te
ebegodone wadewade tanalo a:kuwatema:na:, kapiya tanalonomo ke-
laema:na:, ebe tanalo ebe ibino kuba osiyodilole wiya lawe tanalola.

Ebe mabuma: Godote ebeno Totomu Tabo iyabaiamo eba alomolo
gabo idi osiyodiliya epate ebeno wadewade tanalo kuwatema:, mabu
Totomu Tabo pola:na: tetelo epono tudila:oa: tanaloma: kuba wiya
lawe tanalote a:kitanamene. Numa:la:, Godote atamo dosiyodiliya,
ebe gabo ebe nanitabokobi midi gabola, iyo, ebe nilakapo gabodo
a A:ibalayamakono walone gudi bilibilinomate Godogodone wadewade
tanalo buwatenakoma:. Ebema: nanitabola, piyate A:ibalayamako eba
waloma:tanalo nanitabokobi midi tanalodo Godokono Totomu Tabamo
da:tudila:ona, A:ibalayamako ebe epo bilibilinomono ewono nabiwila.
17 Iyo, Godote ebeno Bukalo A:ibalayamatamo ma kunu giya, “Nale
a:ma: epono taneba bilibilinomono ewonoma: a:midimata,” ebema:
A:ibalayamate poko nanitabokobi da:midinami, ebe Kawodawano umi
magumulo ebe a nanitabokobi midipino ewono nabiwima: eda:na.

Numa:la:, ebe Kawodawa Godoko kapiyagodolo elawo bitana a:elao epo
igilamo kowadipalatelema:, iyo, ebe kapiya modobola ebeno ubilo iyaiya
tanalo bilibilinomo ebeno tabo kapiyanomamo osiyodilolema:, inamabu
ida:moa:.
18 Ebema: Godote A:ibalayamatamo ikaema: degiya, ebete ebe gudu
laema: gabo umia:no wiyasiya Godoko nanitabokobi ebo midiya. Iyo,
ebete nanitabo tanalo laema: tete geyageyalo olowiolo dokolinami, ebe
gabodo ebe epo taneba bilibilinomono ewonoma: ediya, mabu Godote
ebetamo dopamo nanitabolo egiya, “A:imano walonepiate bilibilinomoma:
keda:oma:na:.”
19 Ebene A:ibalayamate 100 ulama tetema: eba eda:nalo, ebeno ape
dumiya ebe a:e tatalila, wiyasiya ebete ebe tanalo ega:walo Selakono
gudia:noma: eda: tanaloma: woki bilibilima: eda:no nanitabokobi midi
magumulo kodakodalo utinami.
20 Iyo, Godote ebetamo ikaema: nanitabolo degiya, ebete ebe tanalo
nanitabokobi midi gabone kelegatepanakia:, ebema: ebete nanitabo tanalo
lawea:no ebeno tepo magumuno woki eba kodakodaiminalo Godoko ebo
moinaki.
21 Ebete ebeno tepo magumulo iyatawanomo niyatawanami, Godote kebe
tanalo osiyodiloma: nanitabolo degiya ebegodolo elawo bitana ebe tanalo
kosiyodiloma:.
22 Iyo, me mabuma: Godote A:ibalayamakono nanitabokobi midi
tanalodo ebe tuputupudawama: ebema: ka:miya.

23 Wiyasiya kawo tanalo idi ma kunula. A:ibalayamakono tuputupu-
dawama: eda: tanalo Godokono Bukalo ditana, ebe tabote ebe kapiyano
tanaloma: kegena:,
24 ao, ebe tabote aimano tanaloma: atumu na:kegena, mabu kebe
dawate aimano Kawodawa Ya:suko a:e magumune dadipatiya, a piy-
ate ebe nanitabokobi da:midinama: ebete ebe tanalodo a atumu ebeno
tuputupupima: keka:mina.
25 Ebema: kalakala kawonomola, mabu Godote aimano kuba osiyodilole
tanaloma: Ya:suko ebe anakapumipiatamo ikalamiya, wiyasiya ebete da:iya
Godote ebe a:e magumune walo akadipatiya, ebete ebe gabodo a ebeno
tuputupupima: keka:a:minama:.

5

Aimano Kuba Osiyodilole Mabuma: Godogodolo Dopamo Ditanami, Ebete Ebe Dowa Tanalo Kelisokono Kalima Ka:ka:liya Tanalodo Da:dodomatiya

1 Nanitabola, aimano nanitabokobi midi tanalodo Godote a ebeno
tuputupupima: a:midiya, ebema: aimano Kawodawa Ya:su Kelisote a
mabuma: dosiyodiliya, ebe woko magumudo ale Godago gelebadi magu-
mulo bilukulionama:.
2 Iyo, Kelisote aimano nanitabokobi midi tanalodo a Godoko niyakabamo
emagaeiya ale ebeno nilakapo magumulo kilukulinama:. Ebema: kalakala
beda: kawonomola:ka:, mabu a Godokono wade wiya laema: olowiolo eba
makopelenalo, a iyatawala walone ale ebeno kawo alonomo magumulo
nanitabolo bilukulinama:.
3 Ega:walo ale kebe temeteme magumulo kilukulinama: ebe temeteme
magumulo atumu a na:kekalakalaonama:, mabu a iyatawala aimano
temeteme magumune aimano nanitabokobi midi tanalono kodakodalo
lamota:ona tanalote kemaigamene.
4 Ebene aimano kodakodalo lamota:ona tanalone aimano tepo magumulo
wadenomamo apepeo tanalote kemaigamene. Ebene aimano tepo magu-
muno apepeo tanalone Godokono wade wiya laema: olowiolo makopele
tanalote kemaigamene.
5 Nanitabola, a magumulo kebe lumagite ebako olowiolo makopele magu-
mulo dokolina, ebete walone wade tanalonomo Godogodone lawea:noma:
a:keda:mene, mabu Godote wade osiyodilo tanalo iyalo ma kunu
awokalimiya, ebete ebeno Uliyana atamo gito ikaeamiya, ebene ebe
Uliyanate pete ebeno nilakapo kimalagidilo tanalo aimano tepo magu-
mamo kawonomamo apadipaniya.
6 Ebema: me tanalo idi numa:la:. A a:ka:tuwa: a walubima: mod-
oboa:noma: eba eda:onalo, Godote ebe tanalo umiamete wade tetenomoma:
giya, a piyate ebeno ubi tanalamo tudila:oa:pima: deda:onama: Kelisote a
mabuma: ka:ema:.
7 Nanitabola, me opo epo magumulo lumagi idite lumagi idino ig-
ilo ka:mula:ema: da:emene, ebako tanalote kapiyakapiya tetenomolo
maimionaka. Iyo, lumagi idite ebeno tamedawano tuputupu okoli
tanalonomo eba malagidilolo, diyala, ebete ebeno igilo mula:ema:
da:ba:emene.
8 Wiyasiya Godote ebeno nilakapo atamo dawokalimiya beda: ka-
wonomola:ka:, mabu a tuputupua:piate kuba osiyodilole magumulo eba
ilukulionalo Kelisote a bilibilinomo mabuma: a:iya!
9 Numa:la:, Godote Kelisokono kalima ka:ka:liya tanalodo a ebeno
tuputupupima: nanitabolo a:midiya, ebema: a iyatawanomola me tanalo
idi atumu nanitabonomoma: keda:mene, Godote ebeno kawo dowa

tanalonomo kuba osiyodilolepiatamo dawokalimene, ebe atu tetelo ale Kelisoko magumulo igilo mula: tanalo kelaemalema:!

10 Iyo, a iyatawala ale dopamo Godago gowelaopima: eda:onaima:, wiyasiya ebete ebeno Guduno a:e tanalodo gabo dosiyodiloamiya, ebe tetelo ale ebeno wadewade namutupima: nanitabolo ebo eda:iyama:. Ebe mabuma: a iyatawanomola me wade tanalo idite nanitabonomolo kemaigamene, ebete ebeno Gudu Kelisokono igilo tanalodo aimano igilo ka:mula:leaemene!

11 Ega:walo me tanalo idila, ale Godoko nanitabokobi midi magumulo me wadewade tanalo eba iyatawaonalo, aimano kawo kalakalanomote Ya:su Kelisogodolo atumu ba:kitana, ebe aimano Kawodawala, potele ebeno woko osiyodilo magumulo a Godokono namutupima: da:midiya me ebe dawala.

A:da:mekono Kuba Osiyodilo Tanalo Ega:walo Kelisokono Wade Osiyodilo Tanalo

12 Ebema: A:da:mete Godokono pukala dadikamidaliya, modobola ale ebe tanalo kemalagidilomalema:. Ebe kapiya dubula, wiyasiya ebeno kuba osiyodilo gabodo a:e wiyate me opo epo bilibilinomatamo gito pemaigiya, iyo, me mabuma: epo bilibilinomate ka:elaoma:na: mabu iba:te atumu Godokono pukala epetapi a:kowakalamiya.

13-14 Nanitabola, Godote Mosesetamo ebeno Totomu Tabo dikameiya, ebe tetene wagilimite Kelisoko teta:mo pemaiga piyate ebe tabamo tudila:oa:noma: deda:iya, Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: iba:tamo a:e wiya ikalamenaki, ebete A:da:metamo ebeno tuduwata: mabuma: a:e wiya dopamo keba kunu kikamiyale eba kunu. Ega:walo Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: tanalo idi ma kunu kosiyodilonaki, ebete ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo ebeno Wiya Ikalame Bukamo akulolelamenaki. Wiyasiya numa:la:, A:da:meko tetene wagilimite Moseseko teta:mo nemaiga, epagodolo Godokono iyaiya Totomu Tabote ka:pola:namia: mabu ebe tete geyageyanomolo ebete iba:tamo kikalamiya:. Ebe mabuma: ebe tetelo dilukulionamiya ebe epate iyatawa:noma: eba eda:onalo Godokono iyaiya pukala dowakalaminakiya, ebete iba:tamo a:e wiya kapiya ikalamenaki wiyasiya ebeno Wiya Ikalame Bukamo ebete ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo kakulolelamenakia:.

Nanitabola, dopo dubu A:da:mekono okoli tanalo atamo ebe ulima: eda:na, walone dapawokaliya ebe Kawodawa Kelisokono tanalo ale kiyatawaoma:.

15 Wiyasiya A:da:mete atamo dikaeamiya ega:walo Godote Kelisodo atamo da:kikaeamiya, ebe netewa tanalo iyaiya ba:pola:na. Nanitabola, kapiya dubuno kuba osiyodilo magumudo me opo epo bilibilinomate a:e wiya elawiya, wiyasiya me tanalo idi atumu nanitabonomoma: keda:na, epo bilibilinomate kapiya dubu idi Ya:su Kelisokono nilakapo tanalodo Godokono igilo elawiya, iyo, Godote ebeno nilakapo kawonomo iba:tamo ma kunu awokalimiya!

16 Numa:la:, dopo dubute Godokono pukala dadikamidaliya, Godote ebe kuba osiyodilodawama: ka:mite a:e wiya ebo ikamiya. Wiyasiya me tetelo iya tanalote emaigiya. A A:da:mekono walogabo epate tete epetapi bilibilinomolo Godokono pukala dowakalaminakima:, Godote atamo a:e wiya ikaeamea:no ebeno nilakapolo a kuba osiyodilolea:pima: ka:mite nanitabo igilo atamo gito ikaeamiya.

17 Iyo, nanitabola, kapiya dubute kuba dosiyodiliya ebema: a:e tanalote me opo epono watodawama: ediya, wiyasiya me tanalo idi atumu nanitabonomoma: keda:na, dubu kapiya idi Ya:su Kelisokono wade osiyodilo tanalodo epo epetapiate nanitabo igilo magumulo bilukulionama:na:.

Iyo, piyate Godogodone ebeno kawo nilakaponomo me opolo delaema:na:,
iba:te ebeno tuputupupima: eba eda:onalo kuba osiyodilo tanalono wato
kikopu ebo kelaema:na:.
18 Ebema: kapiya dubuno kuba osiyodilo tanalodo a:e wiyate epo bili-
bilinomatamo keba kunu ka:piyale, eba kunu kapiya dubu idino wade
osiyodilo tanalonomodo nanitabo igilo tanalote iba:tamo piya, iyo, Godote
ibi tuputupupima: eba ka:la:minalo ebeno igilo iba:tamo gito ikalamena.
19 Ebema: numa:la:, kapiya dubute Godokono tabamo tuduwata: tanalodo
epo bilibilinomate Godokono pukala epetapi wakalamipima: atumu
a:keda:iya. Wiyasiya kapiya dubu idite Godotamo nanitabonomolo
da:tuduwatiya, ebe dubuno wade osiyodilo tanalodo Godote gabo osiyo-
diliya epo epetapi bilibilinomo uwatete ebeno tuputupupima: ka:midilima:.
20 Ebema: mabu keleka: Godote dopamo ebeno Totomu Tabo epatamo
dikalamiya? Nanitabola, ebete me tanalo osiyodiliya mabu ebete ubi
iyatiya iba:te ebeno iyaiya pukala eba wakalaminalo ibino modoboa:
tanalo ebo kiyatawaoma:. Wiyasiya kalakala kawonomola, kebe tetelo
me opo epono kuba osiyodilole tanalate bilibilinomoma: deda:iya, ebe
atu tetenomolo Godokono nilakapo tanalote kawonomamo kemaigiya ebe
kuba osiyodilole tanalo nanitabonomolo kegebolema:.
21 Iyo, ebete ebeno ubi ma kunu iyatiya, kuba osiyodilole tanalate
dopamo a:e wiya magumudo aimano watodawama: keba kunu kediyale,
eba kunu me tetelo Godokono nilakapo tanalote a tuputupupima: midi
tanalodo aimano watodawama: eba eda:nalo, ale aimano Kawodawa Ya:su
Kelisodo uwomua: igilo nanitabonomolo kelaema:.

6

Lumagite Kelisoko Magumulo Kokolinama: Ebete Kuba Osiyodilole Tanaloma: Na:emene

1 Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Godote
aimano kuba osiyodilole tanalo ebeno nilakapolo degeboleamena, ebema:
ale iyaiya kuba dosiyodilolenakoma:, kuba:, mabu ebe gabodo ebete ebeno
kawo nilakaponomo atamo kawokalimene.”
2 Eiye! Mako woki ebe daedale wokinomola! A nanitabokobi midipima:
neda:iyataleka: kuba osiyodilole tanalate agodolo ba:elaiyana:, ebema: ale
kuba osiyodilole magumulo walo beda:ma: na:kilukulinama:?
3 La: me tanalo iyatawanomolata, epetapiate a obamo
dowaduba:midaoiya, iba:te ebe tanalo Ya:su Kelisoko magumulo
osiyodiliya, ale ebeno a:e tanalo magumamo eba:go kapimiya
ka:nopila:oma:.
4 Iyo, aimano obamo waduba:midaoe tanalodo ale eba:go kapimiya
a:elaote, ebene aimano a:elao apa:te bobo magumamo atumu eba:go
kapimiya gito nopila:iya. Ebe mabuma: Nabiwi Godote ebeno kawo
alonomono elawamo Kelisoko a:e magumune keba kunu kadipatiyale,
ebete eba kunu a atumu owadipaeateiya ale ebeno oli igilago kilukuli-
nama:.
5 Ebema: nanitabola, ale Kelisokono a:e tanalo magumamo eba:go
kapimiya da:nopila:iyama:, ebe mabuma: ale atumu ebeno oli igilo
tanalamo eba:go kapimiya ka:kemaimiomalema:.
6 Iyo, a iyatawala, Kelisote kewa olotolowalo da:iya, ebe tetelo
Godote aimano tagala ilukuli tanalo eba:go kapimiya kewa olotolowamo
a:tupuguilameleamiya, ebete ebe gabodo tagala ilukuli tanalono elawo
eba anakapumilo ale kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: walo
a:keda:onama:.

7 Nanitabola, kebe tetelo lumagite ebeno tagala okoli tanaloma:
da:emene, ebe tetelo ebete kuba osiyodilole tanalono elawo magumune
nanitabolo ka:pemaigamene.
8 Ebema: ale me tanalo nanitabokobi na:midinama:, ale Kelisago
nanitabolo da:elaiyama:, ebe mabuma: ale eba:go ebeno igilago atumu
bilukulinama:.
9 Iyo, a iyatawala, Godote Kelisoko a:e magumune dadipatiya, ebema:
a:e tanalono elawote ebetamo walo kitana:, ebete uwomua: tetelo walo
a:ka:enamene.
10 Nanitabola, ebete kuba osiyodilole tanalono wato kikopu laema:
kapiya tetenomolo a:iya, iyo, a:e tanalono elawote ebetamo walo
a:ka:pemaiganamene, mabu me tetelo ebete Godokono tanaloma: oli igilago
bokolinamene.
11 Ebema: modobola la: atumu la:imano kateneno ubi tanalo kosiyo-
dilola:wenama: a:elao epoma: eba eda:onalo, la:le wiyasiya ebe tanalo
malagidilolo Kelisoko magumulo Godoko mabuma: nilukuliniyala:.
12 Nanitabola, la:imano a:elao apene kateneno iyaiya ubi tanalate
emaimionaka, wiyasiya ebe kuba ubi tanalate la:imano watodawama:
akoeda:la:, la:le ebe kuba osiyodilole tanalamo tudila:okapoma:.
13 Iyo, la:imano apeno tanalo bilibilinomo magumulo da:peso tanalono-
mamo kateneno kuba ubi tanalo ida:mo akotudila:oala:. La: wiyasiya
la:imano ape kawokawonomo Godotamo ikameonomo nikameonala:
ebeno tuputupu tanalo kapiya kosiyodilola:wenama:, mabu numa:la:, la:le
wade tanalo idi kapiya kosiyodilaema: la: dopamo a:elaopimu eba ilukuli-
nalo, Godote la: ebeno igilamo ebo wadipalateliyata.
14 Ebema: kuba osiyodilo tanalote la:imano watodawama: walo
a:keda:mene, mabu me tetelo la:le Godokono nilakapo magumudo ebeno
elawamo ilukulinamata, iyo, kalakala kawonomola, la: a:ka:tuwa: la:imano
elawamo ebeno Totomu Tabamo tudila:oa:noma: dowagela:wenaima, ebe
tanalote la: magumulo iyalo olopoligiya.

Nanitabokobi Midipiate Godokono Tuputupu Okoli Tanalono Wiya: Wokopima: Neda:oma:na:

15 Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Mod-
obola ale aimano ubilo iyaiya kuba tanalo gito bosiyodilolenakoma:, mabu
ale Godokono nilakapo magumulo bilukulinama:, ebeno Totomu Tabamo
tudila:o tanalodoa:. Ebe mabuma: ale ebeno pukala dowakalaima:, kuba
wiya tanalote ebegodone atamo a:ka:pemene.”
Eiye! Mako woki ebe daedale wokinomola!
16 La: iyatawalata, kebe tetelo lumagi idite ebeno ape ega:walo igilo
kawo lumagi iditamo ikameonomo dikameomene, ebe tetene wagilimite
ebete ebe watodawa kapiyatamo tuduwatalo ebeno wiya: woko bosiy-
odilonakomene. Ebema: la: eba kunula. Kebe tetelo la:le la:imano
igilo kawonomo kuba osiyodilole tanalamo dikameaema, kuba osiyo-
dilole tanalote la:imano watodawama: eba eda:nalo, la:le a:eamo gito
ka:nemaimiomamota. Wiyasiya la:le la:imano igilo kawonomo Godotamo
tudila:o tanalamo dikameaema, ebete la:imano watodawama: eda:te la:
tuputupupima: ka:midilima:ta.
17-18 Ebema: modobola ale Godotamo kalakala tabo kadipatiye!
Nanitabola, dopamo la:le kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima:
eda:onaimata, wiyasiya la: ebe mibomibo ilukuli magumune
pemaima:wete Godokono tutupima: eda:iyamata. Iyo, kebe tetelo
epetapiate ebeno oli okoli tanaloma: la: diyatulametiyala, la:le la:imano

tepo magumuno woki kawonomamo ebe iyaiya tanalamo tudila:wete tuputupu okoli tanalono wiya: woko ebo wagilimiyamata.

19 Ebema: nale me tanalo idima: la: me opo epono wokino tanalamo analemata, mabu la:le la:imano tepo magumulo elawoa:dopoma: eda:onamata. Dopamo tetelo la:imano ape kawonomo la:le kateneno kuba daleya wokino tanalamo ega:walo kawokawo kuba osiyodilole tanalamo ikameonomo ikameiyamata, iyo, la: kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: eda:onaimata. Ebema: me tetelo modobola la: eba kunu tuputupu okoli tanalono wiya: wokopima: eba eda:onalo, la:imano ape kawonomo Godokono wade-talena woko osiyodilo tanalamo nikameonala:.

20 Numa:la:, kebe tetelo la:le kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: deda:wenaima, ebe tetelo Godokono tuputupu okoli tanalote la:imano watodawama: keda:namia:.

21 Ebema: me tetelo la:le kebe tanalo eba osiyodilolelo ilipoma: degelawenama, dopamo la:le ebe kuba tanalo eba osiyodilolelo beda: wade tanalo kelawa:wiyama? Eiye! La:le wade tanalo idi kelawa:wiya:, mabu kuba osiyodilole tanalone a:e wiya kapiyate maigana!

22 Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote la: kuba osiyodilole tanalono mibombo magumune wagailitate, ebene me tetelo la: tutu okoli magumulo ebeno wiya: wokopima: eda:onamata. Ebe mabuma: la:imano oli okoli tanalone wade nolo da:ima:te eba pemaimionalo, Godote la: ebeno talena wokopima: ebo keka:la:ima:ta, ebene la:le ebeno uwomua: igilo nanitabolo kelaemamota.

23 Nanitabola, kuba osiyodilole tanalono wiya ebe a:ela, wiyasiya kalakala kawonomola, Godote aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo uwomua: igilo nilakapolo atamo gito ikaeamena.

7

Dubu Ega:walo Kamiyale Ibino Kapiyama: Eda: Tanalono Totomu Tabo

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: me opo epono iyaiya totomu tabo diyatawawenama, ebe mabuma: la: me tanalo iyatawanomolata, dubu idite me opolo eba okolinalo ebeno opono gabamaniate kebe totomu tabo kalomone ebete ebe tabono elawo magumulo bokolinamene. Ebete wiyasiya da:emene ebe tetelo ebe iyaiya totomu tabono elawote ebegodone kolopoligomene.

2 Ebema: modobola la: me uli tabo numa:la:. Kamiyale idino awite eba okolinalo, ebete dubu ida:go toma: me opono talena kawonomote itana. Wiyasiya ebeno awite da:emene, ebe tetelo ebeno kapiyama: eda: tanalono totomute olopoligote, talenate a:kitanamene ebete walo dubu ida:go kapiyama: ka:keda:ma:.

3 Iyo, ebe kamiyaleno awite eba okolinalo ebete dubu iditamo da:tomene, gabamanino tabo anagiyamidadawate ebe dubu pilolo lawe kamiyalema: kegemene, wiyasiya kebe tetelo ebeno awite da:emene, ebe tetelo ebete dubu idi delaemene ebe tanalo pilo tanaloma: a:keda:mene.

4 Ebema: naimano ekakiala:, me uli tabono magumute la:tamo ma kunu itana. Godote Mosesedo epatamo dikalamiya, dopamo la:le ebe Totomu Tabago kapiyama: eda:onaimata. Wiyasiya la:le nanitabokobi midi tanalodo Totomu Tabono elawo tanaloma: a:elaopima: eda:iyamata, ebe mabuma: la: me tetelo Kelisago kapiyama: eba eda:nalo la: ebeno ape magumulo bilukulinamata. Iyo, Godote a:e magumune kebe dawa kadipatiyale, la: ebe Kawodawano oli kamiyalema: eda:onamata, Godokono wadewade da:ima:te la:godolo ka:nolonakoma:.

5 Nanitabola, ale dopamo Totomu Tabono elawo magumulo dilukulinaima:, ebe tetelo ale aimano kateneno ubi tanalamo gito tudila:onaima:. Iyo, iyaiya Totomu Tabote aimano kuba osiyodilole tanalo nanitabolo kodiyoboliya:, wiyasiya ebe Totomu olowio tanalodo aimano kateneno ubi tanalate elawo walo a:kelawiya kubakuba tanalo epetapi kosiyodilolenama:. Ebema: eba kunu a:e tanalono kuba da:ima:te agodolo ebo nolonakiya, aimano kuba ubi tanalate aimano ape magumulo woko kawonomamo kosiyodilonama:.

6 Iyo, dopamo ale eba kunu Totomu Tabono tanalodo aimano kuba osiyodilole tanalono wiya: wokopima: eda:onaima:. Ale wiyasiya Kelisoko nanitabokobi midi tanalodo Totomu Tabono elawo tanaloma: da:elaiyama:, ebema: ale ibino elawo magumune maimiote ebe elawote atamo walo a:kitanamene, gabamanino totomuno elawote a:e lumagigodone keba kunu kolopoligonakole eba kunu. Ebema: Mosesete Godokono Bukamo dakuloliya, ale tagala ilukuli tetelo ebe Totomu Tabono elawo magumulo eba ilukulinalo, ale aimano elawamo Godotamo kebe woko kosiyodilonaima: ebe woko magumulo a ka:modobonamia:. Wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo ale ebeno Uliyanano oli okoli tanalodo ebeno elawamo modobo woko nanitabolo nosiyodilonama:.

Godokono Totomu Tabo Ega:walo Lumagino Kuba Osiyodilole Tanalo

7 Ebema: diyala, la: magumulo idite tabo ma kunu da:begemene, “Godokono wadewade Totomu Tabote epo kuba osiyodilolepima: midilina!”

Eiye, mako woki ebe daedale wokila! Godokono Totomu Tabote na kuba osiyodilodawama: ka:midiniya:, ao, wiyasiya ebete kebe osiyodilole tanalo kubama: kegenale, ebeno Totomu Tabote ebe iyaiya tanalo na iyatunamiya. Ebema: Totomu Tabote na ma kunu dananiya, “A:ma:le lumagi idino inamabu uwatema: ubi akoiyata:la:,” na ebo iyatawiyamo Godote ebe tanalo kubama: gena.

8 Ebene ebe kuba osiyodilo tanalote wade tete dumiya, ebete Godokono Totomu Tabono tanalodo na magumulo woko osiyodilo ebo wagilimiya nale iyaiya epono inamabu uwatema: ubi kiyatinakoma:. Ebema: numa:la:, kebe tetelo lumagi idite iyaiya Totomu Tabo nanitabolo iyatawa:no, ebe tetelo kuba osiyodilo tanalono elawote ebegodolo nanitabolo a:kitanamene.

9 Ebe mabuma: naimano tanalo ma kunula. Dopamo tetelo nale Totomu Tabono iyaiya tanalo iyatawa:noma: eba eda:nalo, na modobolo okolinaimo, wiyasiya ebe Totomu Tabote natamo da:pemaimiya, ebe atu tetenomolo na magumulo kuba osiyodilo wokite kawoma: dediya,

10 na ebo iyatawiyamo nale Godoko kekalakalaima: iyalo a:iyamo, iyo, elawo nagodolo kitana: ebeno ubi tanalamo ka:tuduwatama:. Ebema: nanitabola, Godote ebeno Totomu Tabo natamo ikanamiya nale nanitabolo kigilonama:, wiyasiya na niyala mabu ebe Totomu Tabodo a:e tanalote natamo gito piya,

11 iyo, kuba osiyodilo tanalote Totomu Tabodo wade tete dumiya, na a:da: eba masiginilo nanitabo igilo nagodone pilolo ebo lawiya.

12 Ebema: Godokono Totomu Tabono iyaiya tanalo bilibilinomate talenanomoma: ega:walo tuputupunomoma: ega:walo wadewadenonomoma: deda:ona nale ebe tanalo eba iyatawanalo,

13 nale walo ma kunu a:ka:kiyawaonamo, naimano tepo magumuno a:e tanalote ebe Totomu Tabono tanalone a:pemaigiya. Ao, ebako woki ebe daedale wokila! Nanitabola, kuba osiyodilo tanalote Godokono wadewade Totomu Tabo magumudo a:e wiya natamo gito ikanamiya, ebema: kuba

osiyodilo tanalono elawote Totomu Tabono tanalodo na magumulo unamo odolutalo diyatawiyamo, ebeno abale nibonomote demaigiya nale ebo niyabiyamo.

Kuba Osiyodilo Tanalote Wade Osiyodilo Tanalago Lumagino Tepo Magumulo Da:gowelana

14 A me tanalo iyatawala, Godokono Totomu Tabote ebeno iyaiya ubi tanalo atamo nawokalilamena, wiyasiya na niyala, na me opo lumagima: eba eda:nalo a:e tanalote na magumulo elawonomoma: eda:na, ebema: na kuba osiyodilo tanalono wiya: wokodawama: eda:namo.

15 Mabu keleka: nale naimano apa:mo kuba tanalo dosiyodilolenamo? Eiye! Naimano osiyodilole tanalono mabu na nanitabolo iyatawa:, iyo, naimano tepo magumulo na ubia:nola kuba tanalo idi osiyodiloma:, wiyasiya nale kebe tanalo kuba niboma: degenamo ebako tanalo walo gito kosiyodilolenakomo.

16 Ebema: numa:la:, kebe tetelo nale apa:mo kuba tanalo idi eba osiyodilutalo, ebene naimano tepo magumulo ebe tanalo osiyodilo ubia:noma: deda:mo, ebe tanalote nawokalimita nale naimano tepo magumulo Godokono Totomu Tabo wadenoma: gemo.

17 Ebe mabuma: kuba osiyodilo tanalono elawote naimano tepo magumuno wokine nanitabolo kemaigana:, ao, kuba osiyodilo tanalote naimano katene magumulo eba okolinalo, ebeno elawote natamo ebana pemaigana.

18 Iyo, na iyatawala, wade osiyodilo tanalo kapiya idite naimano katene magumulo nanitabolo kitana:, ebema: Godote naimano tepo magumamo wade ubi tanalo diyatiya, ebe tanalote eba itanalo nagodolo elawote kitana: ebe tanalo kosiyodiloma:!

19 Eiye! Naimano tepo magumulo kebe wade osiyodilo ubi tanalote kitanale nale kosiyodilonakoa:, ega:walo nagodolo kebe kuba osiyodiloa: ubi tanalote kitanale, nale ebe kuba gito osiyodilonakomo.

20 Ebema: nale naimano tepo magumuno ubia: tanalo naimano kateneno ubilo gito dosiyodilonakomo, ebe tanalote naimano tanalo ma kunu awokalimina, ebe osiyodilo tanalono elawote naimano tepo magumune kemaigana:. Ao, eba kunua:, wiyasiya kuba osiyodilo tanalote naimano kateneno ubilo eba okolinalo, ebeno elawote natamo ebana pemaigana.

21 Me mabuma: na ma kunu iyatawanamo, nale naimano tepo magumulo wade tanalo idi osiyodiloma: ubi diyatinakomo, wiyasiya kuba osiyodilo tanalote naimano kateneno ubi tanalone atumu eba pemaiganalo na ebetamo gito tuduwatanakomo.

22 Nanitabola, naimano tepo magumulo nale Godokono Totomu Tabamo ka:tuduwatama: nanitabolo nekalakalanamo,

23 wiyasiya naimano katene magumulo ditana, ebe tanalote naimano tepo magumuno wade wokiago na:gowelana. Iyo, ebe elawo tanalote na nematuonamonena, nale kuba osiyodilole tanalo magumune alaula:kapoma:.

24 Eiye, me naimano mibo tanalo beda: kawonomola:ka:! Naimano katene magumulo ditana ebe elawo tanalote na a:e tanalamo nanitabonomolo magatanena, ebema: naimano igilo potele na:ka:mula:naemene?

25 Modobola a kalakala kawonomo Godotamo kadipatiye, mabu ebe kapiya Igilo Mula:dawama: eba eda:nalo aimano Kawodawa Ya:su Kelisodo aimano igilo ka:mula:leaemene!

Ebema: me tanalo kawo iyatulame tanalola, nale naimano tepo magumuno elawamo Godokono Totomu Tabamo eba tuduwatanalo, wiyasiya nale naimano kateneno ubi tanalono elawamo kuba osiyodilole tanalono totomuamo gito tuduwatanakomo.

8

Kelisokono Uliyanano Elawamo Ilukuli Tanalo

1 Ebe mabuma: piyate Ya:su Kelisoko magumulo tuputupupima: deda:ona, idawate ibi kubakubapima: ka:la:ima: modoboa:.

2 Numa:la:, dopamo tetelo Godote Mosesedo atamo dikaeamiya ebe Totomu Tabono tanalate aimano watodawama: deda:nami, ale ebe pukala eba wakalamilo a:e wiya ebema: iyatawaonakima:, wiyasiya Ya:su Kelisoko magumulo ebeno Uliyanate naimano watodawama: dediya, ebe tetelo ebete na tagala watodawano elawo magumune wagalinite igilo natamo ebo ikanamiya.

3 Nanitabola, Mosesekono Totomu Tabono tanalate atamo elawo kikaeamiya: ale ebeno pukalamo ka:tudila:onama:, mabu aimano kateneno ubi tanalate iyaiya kuba tanalo kosiyodilolema: a magumulo elawoelawonomoma: eda:onamiya. Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote aimano modoboa: tanalo umite a ma kunu walubiya, ebete ebeno Gudu lumagino apa:mo palibiya me opamo, ebema: a epate aimano kateneno ubilo kebe kuba tanalo kosiyodilolenama:, ebete ebe tanalono a:e wiya aimano tanaloma: a:pelaweamiya. Iyo, ebete me opolo atu kateneno iyaiya ubi tanalo eba piyatawalo, wiyasiya ebe tanalamo tuduwata:no kuba osiyodilole tanalono elawo gito panakapumiya.

4 Ebema: nanitabola, Godote me gabodo elawo atamo ikaeamiya ale tuputupulo eba ilukulinalo ebeno Totomu Tabo bilibilinomamo ka:tudila:onama:. Iyo, me ebe mabula ale me tetelo aimano kateneno kuba ubi tanalamo tudila:oa:no ebeno Uliyanano elawamo bilukulinama:.

5 Nanitabola, piyate ibino kateneno kuba ubi tanalamo da:tudila:ona ibino kateneno ubi tanalate ibino watodawama: eda:na, wiyasiya piyate Godokono Uliyanano ubi tanalamo da:tudila:ona, ebete ibino watodawama: eba eda:nalo ebeno wade tanalo kosiyodilolema: iba:tamo wadewade woki kawiya alomolamena.

6 Ega:walo kebe lumagite ebeno kateneno kuba ubi tanalo ebeno watodawama: da:midina, ebetamo a:e wiyate ka:pemene, wiyasiya kebe lumagite Godokono Uliyana ebeno watodawama: da:midina, ebete nanitabo igilo ega:walo milo kuwatemene.

7 Ebema: potele ebeno kateneno kuba ubi tanalamo da:tuduwatanako, ebete Godago goweladawama: eda:na, mabu ebe ubia:nola Godokono Totomu Tabamo tuduwatama: ega:walo ebegodolo elawo kitana: ebe tanalo kosiyodiloma:.

8 Nanitabola, kebe lumagite ebeno kateneno ubi tanalamo da:tuduwatanako, ebete Godoko kalakalakobi midima: modoboa:!

9 Ebe mabuma: Godokono Uliyanate la: magumulo nanitabolo dokolina, la: la:imano kateneno ubi tanalamo a:ka:tudila:wenama, wiyasiya ebete la: keba kunu kanaletana la: eba kunu bilukulinamata. Iyo, nanitabola, Kelisokono Uliyanate kebe lumagigodolo okolina:no, ebe lumagi ebe Kelisokonoa:!

10 Numa:la:, la: niyaniyalata mabu la: ega:walo me opo epo epetapi bilibilinomo kuba osiyodilolepima: eba eda:onalo la:imano apete ebema: nanitabonomolo ka:elaoma:na:. Wiyasiya kalakala kawonomola, Kelisote la: magumulo nanitabolo dokolina, ebeno Uliyanate la:tamo nanitabo igilo kikalaema:ta mabu Godote la: ebeno tuputupupima: iyalo a:midiliyata.

11 Iyo, kebe dawate Ya:su Kelisoko a:e magumune igilamo dadipatiya, ebeno Uliyanate la: magumulo nanitabolo dokolina, ebete atumu la:imano a:elao ape igilokobi ka:midilimene mabu ebeno Igilo Uliyanate la: magumulo wade woko bosiyodilona.

12-13 Ebema: naimano ekakiala:, modobola ale Godokono Uliyanano ubi tanalamo ba:tudila:onakoma:, aimano kateneno ubi tanalamoa:, mabu numa:la:, la:le me tetelo ebeno ubi tanalamo tudila:wete kateneno kuba osiyodilole tanalo nanitabolo danakapulama:wenakoma la:le uwomua: igilo ebo kelaemamota, wiyasiya la: la:imano kateneno ubi tanalamo da:tudila:wenakoma a:e wiyate la:tamo ka:pemene.

14 Nanitabola, Godokono Uliyanate kebe epo demagatalena, ibi Godokono gudila,

15 ebema: Godote la:tamo dikalametiyala ebe Talena Uliyanado la:le tole tanalo kelawa:wena:. Iyo, wiya: wokopiate woko eba osiyodilonalo ibino woko namutudawano dowa tanalamo keba kunu ka:toletoleone la: eba kunu kowagela:wena:, mabu Uliyanate la: ebeno nani gudima: a:midiliyata, wiya: wokopima: ka:midilitiya:. Ebe mabuma: ale ebeno elawamo aimano Nabiwi Godoko Abama: ka:milo towetowe tabo ebetamo gelanakoma:,

16 iyo, nanitabola, ale towetowe tabo gela tetelo ebeno Uliyana ega:walo aimano uliyana, iba:te woki kapiyama: eda:ote a ebeno gudinomoma: ebo ka:minaka.

17 Ebema: la: me tanalo idi na:kuma:la:, ale Godokono gudima: nanitabolo deda:onama:, ebe mabuma: walone aimano Nabiwigodone ebeno wade-wade tanalo kawonomamo ka:nuwatemalema:, Kelisote dopamo keba kunu ka:nuwatiyale eba kunu. Iyo, ale me opolo Kelisokono tanaloma: temeteme tanalo eba:go duwatenakoma:, ebe mabuma: ale walone tetelo eba:go ebeno kawo alonomo magumulo ka:nepola:namalema:.

Godokono Guda:te Ebeno Kawo Alonomo Magumulo Bilukulinama:na:

18 Wiyasiya ale me tetelo kebe temeteme magumulo kilukulinama: ebe tanalo nale negemo kawoa:, mabu Godote walone tetelo kebe kawo alonomamo a da:pukuiaemene nale ebe wade tanalo kawonomamo malagidilonamo.

19 Numa:la:, Godote me opo wagilimi mabu tetelo dosiyodiloliya, ebe iyaiya inamabu bilibilinomate kapimiya ubi kawonomamo alomona Godokono guda:te ebegodone wade wiya awokala eba uwatelo ebo kuima:.

20-21 Nanitabola, ebe inamabu ubia:nola me opolo temetema:go pola:nama:, wiyasiya ibino tanaloma: Godote ebeno ubi iyalo ma kunu iyatiya, iba:te Saitanakono a:e temeteme magumulo tete geyageyanomolo ilukulinate Godokono gudino wade alono pukuilame teta:mo ibino temeteme magumune ka:nemaimioma:. Iyo, kebe tetelo ebeno guda:te ebegodone wade wiya duwatema:na:, me opono inamabu bilibilinomate ebe atu tetenomolo ibino kawokawo mibomibonomo magumune maimiote ibino nanitabo kalakala atumu iba:go kapimiya ka:kuwatema:na:.

22 Ebema: a iyatawanomola, me opo wagilimi mabune pete me teta:mo pemaiga, digilona ebe inamabu bilibilinomate kawokawo temetema:go imina, kamiyalete gudu kawo temetema:go keba kunu kalaiminakole eba kunu.

23 Wiyasiya me opono inamabu bilibilinomo kapiyate kiimina:, ao, a piyate Godokono Uliyana delawiyama: a atumu aimano tepo magumulo kawokawo temetema:go iminama:, mabu a ubi kawonomamo niyatinama: ale aimano Nabiwigodone olioli apeno uwomua: igilo ka:nuwatema:. Nanitabola, ebete ebeno Uliyana atamo dopamo dapalibiya, ebe osiyodilo tanalodo ebete walone teteno tanalo ma kunu awokalimiya, kebe tetelo ale nani gudima: eda:o tanalote dawokalamene, ebe atu tetelo ale uwomua: igilono wadewade tanalo epetapi nanitabonomolo kuwatemalema:.

24-25 Numa:la:, lumagite kebe wade tanalo laema: olowiolo demakopelena, ebe tanalote ebetamo nanitabolo demaigamene ebete ebe tanalo

laema: olowiolo walo a:kokolinamene mabu ebete ebeno ubi tanalo elawi. Wiyasiya a nanitabokobi midipino tanalo eba kunua:. Nanitabola, ale aimano wade igilo Godogodone laema: olowiolo demakopelenaima:, ebete ebe tanalodo aimano igilo a:mula:leamiya, wiyasiya aimano olowiolo makopele tanalote kolopoligoamena:. Iyo, ale ebe tetelo aimano wade tanalonomo nanitabolo kelawiya:, walone tetelo Godogodone ka:nelaemalema:, ebema: ale tete geyageyanomolo olowiolo eba makopelenalo ubia:noma: a:keda:oma:.

26 Ebema: numa:la:, ale ebe wade igilono tanalo bilibilinomo uwatea:noma: deda:onama:, Godokono Uliyanate ebe tanaloma: atumu kemalagidilona, ebema: aimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebeno walubi tanalo ma kunula. A ubila ale aimano tanaloma: Godotamo towetowe tabo gelama:, wiyasiya a a:ka:tuwa: gabo nanitabonomolo iyatawa:. Ebe mabuma: Uliyanate aimano modoboa: tanaloma: kawo tepo temeteme ii tanalago ebe toweomenako, wiyasiya me opo epate ibino iyaiya tabamo degelana ebete ebako tabamo ka:kiyawaonakoa:, ebete ebeno tabonomamo genako.

27 Ebema: kalakala kawonomola, mabu Godote a epono tepo magumuno woki iyatawanomola, ega:walo ebete ebeno Uliyanano woki atumu iyatawala, iyo, kebe tetelo Uliyanate a ebeno epono tanaloma: da:towetowenako, ebe tetelo ebete Godokono ubi tanalago a nanitabolo owadipaeatenako.

Godote Nanitabokobi Midipi Ebeno Gudima: Keda:onama: Keba Kunu Keka:la:miyale

28 Ebema: a me tanalo iyatawala, piyate Godoko nilakapolo demalagidilona ega:walo ebete kebe epo keka:la:miyale ebeno ubi tanalo kosiyodilolenama:, ebe epatamo kebe temeteme tanalo bilibilinomate demaimiona Godote ebe tanalo magumulo woko eba osiyodilonalo, ibino tanaloma: ebete ebe temeteme magumune wadewade tanalo bowaulatelenakomene.

29 Nanitabola, opo wagilimia: tetelo Godote kebe epo ebenoma: keda:onama: iba:tamo pukala dalomolamiya, ebete ebe tanalo eba malagidilolo ebe atu epo a:kuwatiya iba:te ebeno Guduno ololonomo kawokaliminama:, iyo, ebe gabodo ebeno kapiya alailame magumulo Ya:sute dopodawama: eba eda:nalo ebeno ekaki epetapi bilibilinomate eba:go bilukulionama:na:.

30 Ebema: Godote kebe epo ebeno gudima: keda:onama: ibi duwatiya, ebete ibi a:keka:la:miya. Ebene ebete kebe epo keka:la:miyale, ebete ibi ebeno tuputupupima: a:ka:midiliya. Ebene ebete kebe epo ebeno tuputupupima: ka:midiliyale, ebete ibi ebeno kawo alonomo magumamo a:kemagaeliya iba:te ebeno uwomua: pukuilame alo magumulo kilukulionama:.

Godokono Nilakapo Tanalote Ya:su Kelisoko Magumulo Ditana

31 Ebema: a me wadewade tanalo eba malagidilolelo a beda: tabo na:kegelama:? Modobola a tabo ma kunu kegelamalema:, Godote aimano apulo nanitabolo butina, ebema: ago da:gowelaona iba:te wato kikopu a:kelaema:na:!

32 Numa:la:, Godote a mabuma: ebeno Gudunomo ka:wokolomiya:, wiyasiya ebete ebe aimano kuba osiyodilole tanalono a:e wiya laema: a bilibilinomatamo gito ikaeamiya. Iyo, ebete ebeno Gudu atamo dikaeamiya, nilakapo beda: kawonomola:ka:! Ebema: me tanalo nanitabola, ebete wadewade tanalo bilibilinomo epetapi atu nilakapo tanalodo atamo gito bikaeamenakomene.

33 Ebema: Godote kebe epo ebeno eponomoma: keda:onama: duwatiya,
potele na:ka:modobomene ibi kubakubapima: keka:la:ima:? Idawa
puliyanomola mabu Godote ibi ebeno tuputupupima: iyalo eka:la:miya,
34 iyo, idawate a kubakubapima: ka:ima: modoboa: mabu Ya:su Ke-
lisote aimano tanaloma: a:iya. Ebene Godote ebe a:e magumune igilamo
dadipatiya, ebe tetelo ebete Godokono tumudi apuamo nokoliya, ebema:
me tetelo kalakala beda: kawonomola:ka:, ebete aimano iyaiya modoboa:
tanalo Godotamo owadipalatelenako!
35 Ebema: Kelisokono kawo nilakaponomo magumune a iyabaiamo
alomoema: potele na:ka:modobomene? Idawa puliyanomola! Nanitabola,
epetapiate Ya:sukono tanaloma: atamo temeteme dikaeamena, ibino osiy-
odilole tanalo ega:walo iyaiya mibomibo tanalo epetapi ega:walo woki
bilibili tanalo epetapi, ebe tanalo bilibilinomate a ebeno nilakapo tanalone
wagaima: ka:modobona:. Ega:walo atumu bae kape tanalo ega:walo
inamabua:no okoli tanalo, olalati tanalo ega:walo a:e tanalo, ebe tanalo
bilibilinomate modoboa: a Kelisokono nilakapo magumune wagaima:!
36 Nanitabola, Godokono Buka magumulo tabo idite aimano tanalo ma
kunu awokalimina,

“Godo, tete bilibilinomolo epetapiate a:ma: mabuma:
a anakapuaema: wagelena,
iyo, ibi ubila a dabiole sipi-goeogoeomu
kanakapuaema:!”

37 Wiyasiya aimano Kawodawate a nilakapolo kawonomamo
malagidiloena, ebema: ale ebedo me kuba tanalo bilibilinomo magumulo
a wato kikopu kelaemalema:!
38 Iyo, me tanalo na iyatawanomola, atamo a:e ikaeame tanalo ega:walo
igilo ikaeame tanalo, ebe iyaiya tanalate aimano Kawodawano nilakapo
magumune a a:kowagaimene. Nanitabola, Unu Duliyomolono nopopi,
ega:walo Saitanakono elawo nopopi, ega:walo ebeno kubakuba uliyana
epetapi, iyo, kebe iyaiya tanalate me tetelo demaimiona ega:walo walone
tetelo demaimioma:na:,
39 ega:walo tobolo unulo da:pola:na, ega:walo damela magumulo
da:pola:na, ega:walo opolo dowapata:lamena, me uliyana ega:walo
inamabu bilibilinomo magumulo idi kapiyate a Godokono nilakapo
magumune wagaima: modoboa:, mabu ebe nilakapo tanalo ebete aimano
Kawodawa Ya:su Kelisodo atamo nanitabonomolo iyalo ikaeamiya.

9

Godote Yu Epo Kowalubilinama: Iba:tamo Kebe Iyaiya Tanalo Dikalamiya

1 Ebema: na Polote Kelisoko magumulo nani tabo gelo a:da: tabo kegita:,
iyo, naimano tepo magumuno mulo wokite Godokono Uliyanano elawamo
naimano nanitabo tanalo ma kunu awokalimita,
2 naimano kalima epono tanaloma: naimano tepo magumulo kawo
temeteme tanalonomote olopoligoa: mibomibo tanalago netabokana.
3 Ebene naimano ubi ma kunu itana, gabote modobolo ditanamene,
diyala, naimano Yu epono nanitabokobi midia: mabuma: na kapiyate
Godokono dowa magumamo da:ba:nopegamo, ebema: Godote Kelisoko
magumune na itamidanete Ela Opamo eba ba:idilonelo, ebete wiyasiya
ibino igilo ebo ka:mula:lelaemene.
4 Ibi Godote dopamo deka:la:mioliya ebe Isalaela epola, ebema: ebete
ibi nilakapolo uwatete ebeno gudima: eba midililo ebeno kawo alonomo

iba:tamo ebo awokalimiya, ega:walo ebete ibi kowalubilinama: ibino
ewoniatamo ebeno wadewade nopo alomonaki, ebene ebeno Totomu
Tabono iyaiya tanalo atumu walo a:kikalamiya. Ebema: iba:godolo
Godoko nanitabo amamate iyatawa tanalote bitana, ega:walo ebete ebeno
Bukalo ibino igilo ka:mula:lema: kebe iyaiya tanalo nanitabonomolo
da:kiyawaonaki, ebe wadewade tabote iba:godolo atumu ba:ka:pola:na.
5 Ebene A:ibalayamako ega:walo kawokawo ewoni nabi epetapi, Yu epo
ebe ebe dubuno walone gudila, ega:walo kalakala kawonomola, Kelisote ibi
magumune opo lumagino apa:mo pawokaliya.
Nanitabola, Kelisoko ebe Godotela! Iyo, ebeno elawo tanalote epetapi
bilibilinomono elawo tanalo nodoilina, ebema: modobola epate uwomua:
uwomua: tetelo ebe nemoionakoma:na:! Taula!

Godote Yu Epo Kowalubilinama: Nani Tabo Da:kiyawaiya, Ebete Ebe Tabo Kadikamidaliya:

6 La:le naimano iyatulame tanalo wadenomamo nelawa:la:, nale
Godokono tanaloma: ma kunu kegita:, ebe a:da: tabo kiyawaodawama:
eda:na. Ao, ebete Yu epo uwomua: uwomua: tetelo kowalubilinama:
nanitabonomolo da:kiyawaiya, ebe tabo ebete kadikamidaliya: wiyasiya
ebe tabono nanitabo tanalote a nanitabokobi midipiagodolo emaigiya.
Numa:la:, ebeno umi magumulo piyate Yu epono kalimamo dawokalaon-
aka ibi bilibilinomate ebeno Isalaela eponomoma: keda:ona:.
7 Iyo, katene apulo A:ibalayamakono walone gudima: deda:ona, ibi
magumulo epetapiate Godokono nani gudima: keda:ona:. Me mabuma:
Godote A:ibalayamatamo dopamo ma kunu giya, “A:imano gudi magumulo
a:ma:le Aisa:keko kapiyagodone a:imano gudi bilibilinomo kulaema:ta.”
8 Me tabono magumu ma kunula, piyate kateneno ubi gabodo da-
wokalaoma:na:, iba:te Godokono gudinomoma: a:keda:oma:na:. Ao, piyate
Godokono walubi tabonomodo dawokalaoma:na:, ebeno umi magumulo ibi
kapiyate ebeno nani gudima: keda:oma:na:.
9 Ebe mabuma: Godote A:ibalayamako kowalubima: ebetamo
nanitabonomolo ma kunu giya, “Na nani tetenomolo walo da:ka:pemo, ebe
tetelo Selate dubu gudu kalaimene.”
10 Ebema: modobola la:le me tanalo idi atumu na:kemalagidilala:. A
Yu epono ewono nabiwi idi Aisa:kete Lebekagodolo dubu gudi netewa
ulamiya, ebene iba:te ebe kapiya ibino nabiwima: ka:minakiya.
11-12 Wiyasiya ebe nedewale guda:te wade tanalo idi ega:walo kuba
tanalo idi osiyodiloa:no, iyo, iba:te ibino menokono tepo magumune
awokalaoa:no, ebe tetelo Godote ebeno ubilo ibi magumulo kapiya
gudunomo lawiya, ebete ebe gududo ebeno iyaiya ubi tanalo kosiyodilole-
nama:. Ebema: ebete ebe tanalo kawokalima: Lebekatamo negiya, “Ekawi
dubuno elawote kawonomoma: eba eda:nalo, naniwino iyaiya gudino
tanebapiate ebetamo wiya: wokopima: beda:onama:na:.” Ebe tanalone a
me tanalo iyatawala, Godote ebeno ubi tanalo kapiyado ebeno nani gudi
uwatenako, ibino osiyodilole tanalodoa:.
13 Iyo, ebe tanalo kawokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu
itana, “Na Ya:ikoboko nilakapolo eba malagidilonalo ebe ebo lawiyamo,
wiyasiya na ebeno naniwi Isoko ubia:noma: ediyamo.”
14 Ebe mabuma: ale Godoko tuputupu tanalo osiyodiloa:dawama:
ba:kegelama:? Ao, mako woki ebe daedale wokila!
15 Godote ebeno tanalo kawokalima: Mosesetamo tabo ma kunu giya,

“Na ebe Godotela,

ebema: kebe tetelo na a:ka:tuwa: ubi diyatimo,
ebe tetelo lumagi iditamo
nilakapo kawokalimamo,
ega:walo kebe tetelo naimano ubi ditanamene,
na lumagi idi nilakapolo ebo kowalubimamo.”

16 Ebema: kawo tanalo kapiyanomo bitana, ebe tanalo ebe Godokono nilakapo tanalola. Iyo, lumagite a:ka:tuwa: ebeno ubi tanalodo ega:walo ebeno elawamo woko osiyodilo tanalodo wade tanalo idi Godogodone a:kelaemene, Godokono nilakapo kapiyado kelaemene!

17 Numa:la:, Godokono Bukalo ebete Kawo Elawodubu Pa:lokono wato kodakoda tanaloma: ebetamo ma kunu giya, “Nale a:ka:tuwa: a:ma: kawo elawodubuno gobebobamo iyatiyamata, nale a:ma:godone naimano iyaiya ubi tanalo kosiyodilolema:. Iyo, nale a:ma:do naimano elawo me opopiatamo eba awokalimilo, ibi bilibilinomate naimano amama mailo ebo kiyatawaoma:na:.”

18 Ebema: me tanalo nanitabonomola, Godote ebeno ubilo kapiya lumagitamo nilakapo eba awokalimilo, lumagi idino wato gito kodakodaimiya ebeno dowa tanalote ebetamo ka:pemaigama:.

Godokono Dowa Tanalo Ega:walo Ebeno Nilakapo Tanalo

19 Ebema: diyala, la: magumulo idite natamo tabo ma kunu da:begemene, “Godote a:ka:tuwa: wato kodakoda woki lumagi iditamo dikaemene, ebete ebe lumagino kuba osiyodilo mabuma: wiya keba kunu na:kikaemene? Ebete eba kunu dosiyodilomene, ebe tanalo tuputupu osiyodilo tanaloa:, mabu ebe a:ka:tuwa: ebeno ubilo wato kodakoda woki ebe lumagitamo ikame! Eiye, opo lumagigodolo elawo kitana: Godokono ubi tanalo odiyoboma:!”

20 Na wiyasiya ebako tabo gedawatamo negemo, “Naimano namutudawa, a:ma: poteleka: a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: kawoma: midilo Godokono ubi tanalago dapaminateua:wita? Numa:, mulodawate ebeno ubilo kalili idi gebetamo dosiyodilomene, ebe tetelo kalilite ebetamo mako daedale woki tabo a:kegemene, ‘Na ubia:nola me ololamo okolitama:. Mabu keleka: a:ma:le na ma kunu dosiyodilona:wa:?’

21 Eiye! Kalili osiyodiloledawa ebe mulo iyatawadawala. Ebema: ebete ebeno ubilo kapiya gebetone kalili idi wade baeno woko kosiyodiloma: osiyodilote, ega:walo kalili idi sosowano woko kosiyodiloma: da:kosiyodilomene, ebe tanalo ebe ebeno tanalola. Idawate modoboa: ebe kuba wokodawama: gema:.”

22 Me uli tabote Godokono tanalo awokalimita. Ebete ebeno ubilo me opo epo bilibilinomo gito osiyodiloliya, ibi magumulo epetapiate nanitabokobi midia:pima: eba eda:onalo ebete iba:godolo ebeno elawo tanalo ega:walo dowa tanalo kawokalilaema:. Numa:la:, ebako epate iyalo olosiyodiloiya Godote ibino kuba osiyodilole mabuma: ibi ka:kubailaema:, wiyasiya tete geyageyanomolo ebete ibi kopoliyadigalena: mabu ebeno kawo dowanomo awokalimi tanalote ibido katepana:.

23 Ega:walo Godote a nanitabokobi midipi ako-osiyodiloiya ebete ado ebeno kawo alonomo kawokalima:, iyo, ebete iyalo tetelo ebeno nilakapolo a wadekobi a:midiya ale ebeno kawo alonomono wadewade dogodogo tanalo ebegodone ka:nuwatema:.

24 Ebema: nanitabola, Godote Yu epo ega:walo Yua:pi bilibilinomo magumulo piyate ebeno gudima: keda:onama: deka:la:mioliya, a ebe ebe epola.

25 Numa:la:, Godote Yua:pino tanalo kawokalima: ebeno Bukalo ebeno
wokodawa Oseyagodone tabo ma kunu giya,

“Kebe epate naimano epoma:
keda:onamia:,
nale ibi naimano eponomoma:
keka:la:imamo,
ega:walo nale dopamo kebe gudu nilakapolo
kemalagidilonamia:,
nale wiyasiya ebe naimano wade gudunomoma:
kegemamo.
26 Ebema: na Godote dopamo
kebe opo epo kanaliyamo,
‘La: naimano epoa:,’
me tetelo ibino oponomolo
epetapiate iba:tamo kegelama:na:,
‘Uwomua: uwomua: tetelo digilonamene,
la:le ebe Kawodawa Godokono gudima: eda:onamata.’ ”

27 Ebene Godote ebeno Bukalo me elawo tabonomo Aisayagodone ma
kunu gena,

“Isalaela epono ka:la:miole uwomu
ebe kewa: kolomono wiyo keba kunula:ka:,
iba:te bilibilinomoma: eba kunu eba eda:onalo,
wiyasiya ibi magumune nale kapiyakapiyanomo uwatete
ibino igilo ka:mula:lelaemamo.
28 Mabu tete gawagawalo na:pe,
na Kawodawate me opo epono tanalo
eba anagilamelelamelo,
ibi bilibilinomatamo modobo wiyanomo
ebo kikalamolemamo.”

29 Iyo, me tabo awokalimia:no, Aisayate dopamo Godokono Bukalo tabo
idi ma kunu kegiya,

“Elawo Kawodawanomote ebeno nilakapo
atamo kela:mo awokalimia:notaleka:,
aimano kuba osiyodilole mabuma:
ebete a opoliyaenomo bopoliyaena:,
iyo, ebete Sodomo duliyomolo ega:walo Gomola duliyomolo epo
keba kunu kanakapulamiyale,
ebete a eba kunu ba:kubaiamena:.”

Yu Epate Tuputupupima: Eda:o Gabodo Agowa Dukamidaoliya

30 Ebema: me iyatulame tanalono kawo magumunomo ma kunula.
Kebe tetelo Yua:piate Godokono tuputupupima: eda:o gabo wadia:no, ebe
tetelo wiyasiya Godote ibi uwatete ibino nanitabokobi midi tanalodo ibi
tuputupupima: ebo midiliya.
31 Wiyasiya Godote dopamo deka:la:mioliya ebe Yu epate Mosesekono
Totomu Tabo bilibilinomo magumulo elawo ikalame totomu idi ka-
wonomamo nipo wadiya, iba:te ebe totomu tabamo tudila:o tanalodo
tuputupupima: keda:onama:.

32 Mabu keleka: iba:te kumiya:? Mabu iba:te nanitabokobi midi gabodo
kowadiya:, iba:te wiyasiya kebe tanalo ibino elawamo kosiyodilolenakiye
ebe tanalo kawo tanalonomoma: eba gelalo, iba:te tuputupupima: eda:oma:
Godokono nokolalo agowa gito nukamidaoliya.
33 Ebe mabuma: Godote ebeno Bukalo Kelisokono tanaloma: tabo ma
kunu gena,

"Numa:la:, nale Isalaela epono Sayono opamo*
agowa ukamidaoleno nokola iyatiyamo,
iyo, ebe nokola ebe nale iba:tamo dapalibiyamo
ebe Wade Wokodawala.
Ebema: ibi epetapiate ebe nokolalo agowa ukamidaolete
ebo ka:na:gudima:na:,
wiyasiya piyate naimano Wokodawa nanitabokobi da:midima:na:,
iba:te ilipo walo a:kiyatawaonakoma:na:."

10

Yu Epate Godokono Igilo Mula: Gabo Keba Kunu Kanaetoamidiye

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, naimano Yu epate igilo
mula: tanalo kelaema: nale ebe tanalo tepo magumulo kawonomamo eba
malagidilolo Godoko ebema: toweomenakomo.
2 Na ibino tanaloma: nani tabonomo la:tamo ma kunu kiyawaimo, iba:te
ibino tanalo bilibilinomo Godotamo eba osiyodilolenalo ebo malagidilon-
aka ebete iba:tamo kekalakalamene, wiyasiya ibi iyatawa: iba:te ebeno
nanitabo gabo iyalo danaetoamidiya.
3 Iyo, Godote epo ebeno tuputupupima: kebe gabodo ka:midilinale, Yu
epate ebe gabodo tolaema: ubia:noma: eba eda:olo, ebema: iba:te Godokono
ubi tanalamo tudila:oa:no ibi a:ka:tuwa: ibino woki idi gabonomoma: ebo
geliya,
4 ebe gabo ebe Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe
Totomu Tabamo tudila:o gabola. La: wiyasiya numa:la:, Kelisokono woko
magumulo ebete ebe tagala gabo odiyobiya, ebema: me tetelo ebeno oli
gabo kapiyanomote itana, iyo, piyate ebe nanitabokobi da:midina Godote
ibi bilibilinomo ebeno tuputupupima: midilite, iba:te igilo mula: tanalo ebo
kelaema:na:.

Ya:suko Ka:mi Magumulo Lumagite Igilo Mula: Tanalo Kelaemene

5 Ebema: Godote lumagi idi ebeno Totomu Tabamo tuduwata tanalodo
tuputupudawama: deka:imene, Mosesete ebe tanalo Godokono Bukalo
ma kunu awokalimiya, "Potele Godokono Totomu tabo bilibilinomamo
da:tuduwatanako idi kapiya adikanalea:no, Godote ebe tuputupudawama:
ka:mite nanitabo igilo ebetamo ebo kikaemene." Wiyasiya numa:la:, a opo
duliyomolo epo niyaniyala mabu a magumulo ebako lumagite ka:luta:.
6 Wiyasiya Godote kebe lumagi ebeno nanitabokobi midi tanalodo
tuputupudawama: deka:imene, ebete ebako dawano tanaloma: ebeno
Bukamo iyaiya tabo epetapi akakuloliya. Iyo, ebeno Bukalo dopo tabote
ma kunu gena, "Opo lumagi, a:ma: mako tabo tepo magumulo ako-
geala:, 'Naimano nanitabo igilo ka:nelaema:, Unu Duliyomolamo potele
na:ka:nodolomene?' " Eiye! Me tabo ebe daedale woki tabola, mabu

* **9:33:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, Isalaela epono opono mailo idi ebe Sayonola.

nanitabokobi mididawa iyatawala Kelisote Unu Duliyomolone me opamo iyalo a:piwisigiya!

7 Ega:walo atu Buka tabote walo ma kunu kegena, “Opo lumagi, a:ma: atumu daedale tabo idi ma kunu akogeala:, ‘Naimano nanitabo igilo ka:nelaema:, a:elao epono opamo potele na:ka:niwisigamene?’ ” Nanitabokobi mididawa, a:ma: numa:, Kelisote ebamo iyalo niwisigate a:e magumune atamo walo ebo kemaigiya!

8 Ebema: Godokono Bukalo tabo idite nanitabokobi mididawano tanaloma: ma kunu itana, “Naimano igilo tabote iyalo pemaigate a:ma: niyakabonomolo bitana, iyo, a:imano tepo magumulo eba itanalo ebo kiyawaonakota.” Nanitabola, epate Ya:suko nanitabokobi ka:midima: ale iba:tamo da:kiyawaonakoma:, me ebe Wade Tabola.

9 Ebema: Godote Ya:suko a:e magumune dadipatiya, kebe lumagite ebe tanalo ebeno tepo magumulo nanitabokobi eba midinalo, Ya:sute Kawodawama: deda:na ebe tanalo ebeno tabamo dawokalimene, Godote ebe lumagino igilo ka:mula:emene.

10 Nanitabola, ale nanitabokobi da:midinama:, Godote a tuputupupima: ebema: ka:mina, ega:walo ale aimano nanitabokobi midi tanalo tabamo dawokaliminakoma:, Godote ebe gabodo aimano igilo ebo mula:leamenako.

11 Ebema: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Piyate ebe nanitabokobi da:midima:na:, ibi bilibilinomate ilipo walo a:kiyatawaonakoma:na:.”

12 Numa:la:, Godote me tabamo epo bilibilinomono tanaloma: gena, mabu ebeno osiyodilo magumulo ebete Yu epo ega:walo Yua:pi atu gabodo uwatete kapiya epoma: ebo midiliya. Iyo, Kawodawa Ya:suko ebe ibi bilibilinomono kapiya Kawodawala, ebema: ibi bilibilinomo magumulo piyate ebeno mailo deka:ima:na:, ebete ibi bilibilinomatamo wadewade dogodogo tanalo kawonomamo kikalaemene.

13 Nanitabola, Godote ebeno Bukalo tabo idi walo ma kunu kegena, “Piyate Kawodawano walubi tanalo laema: ebeno mailo deka:ima:na:, Godote ibi bilibilinomono igilo nanitabonomolo ka:mula:lelaemene.”

Yu Epate Godokono Wade Tabo Olowite Ubia:noma: Deda:iya

14 Ebema: modobola la: me tanalo nemalagidilala:. Epate Kawodawa Ya:suko nanitabokobi midia:no, iba:te ebe keba kunu na:keka:ima:na: ebete ibino igilo ka:mula:lelaema:? Ega:walo iba:te ebeno tanalo olowioa:no ebe nanitabokobi keba kunu na:ka:midima:na:? Ega:walo epetapiate ebeno Wade Tabo iba:tamo kiyawaoa:no, iba:te keba kunu na:kolowioma:na:?

15 Ega:walo Godote wokopi ebeno elawago alibolea:no iba:te Wade Tabo keba kunu na:ka:nikiyawaoma:na:? Numa:la:, ebe tanalo awokalima: ebeno Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Olalati magumulo dilukuliona, piyate ebako epo kowalubilima: Wade Tabo dadaema:na:, ebe wokopino pelame tanalo beda: wade tanalonomola:ka:!”

16 Wiyasiya Ya:sukono Wade Tabote Yu epatamo da:pemaigiya, ibi epetapi bilibilinomate ubia:noma: eda:iya. Ebema: tete idilo Godokono woki awokalimidawa Aisayate ebe naniya, “O Kawodawa, a a:imano wokopiate tabo da:kiyawaonakoma: epate wiyasiya kolowionakoa:, ibi magumulo kapiyakapiyanomate nanitabokobi midinaka!”

17 Me tanalo nanitabola, epono nanitabokobi midi tanalote Kelisokono Wade Tabo olowio tanalodo maiganako, ega:walo Kelisokono tabo awokalimi tanalodo iba:te ebo olowionaka.

18 Ebema: nanitabola, Yu epate Kelisokono tabo ibino galonomamo eba
kunu olowiya wiyasiya kelawiya:, iyo, Godokono Bukalo tabo idite ibino
olowio tanalo ma kunu awokalimina,

“Godote wagilimi mabu tetelo dosiyodiloliya,
ebe inamabuate ebeno tanaloma: tabo eba kiyawaonalo,
ebe tabote me opo kawonomamo gito tiya.
Ebema: mulu oponomolo dilukuliona,
ebe epate ebeno tabono iyaiya tanalo
wadenomamo iyalo olowiya.”

19 Ebema: na Polote naimano leta tabo olowiopi la: analemata, la: ma
kunu kemalagidilawitama, Isalaela opolo dilukuliona Godokono tabote ebe
Yu epatamo ka:pemaigiya:? Ao, iba:te nanitabonomolo olowiote wiyasiya
kelawiya:, mabu ibino nanitabokobi midia: tanalo pemaiga:no, dopamo
Mosesete ebe tanalo Godokono Bukalo ma kunu awokalimiya,

“Godote nege,
‘La: Yu epate kebe epo wadewade epoa:ma: degelawenama,
nale la:imano gobebobo ebe Yua:piatamo dikalaemo,
la: ebema: ka:dowaomamota.
Iyo, dopamo daedale woki magumulo dilukulionamiya,
nale la:imano iyaiya iyatawa tanalo iba:tamo dikalaemo,
ebe mabuma: la: tepo magumulo
iba:tamo elanomoma: keda:omamota.’ ”

20 Ega:walo tete idilo Aisayate tolea:no Godokono Bukalo Yua:pino tanalo
walo nakawokalimiya,

“Godote nege,
‘Na wadinia:piate na unamiya,
iyo, nale pema: piyate na ka:toweonamia:,
wiyasiya na iba:tamo nilakapolo a:pemaigiyamo.’ ”

21 Ebete wiyasiya Isalaela epono tanaloma: ma kunu kegiya,

“Nale ibino igilo ka:mula:lelaema:,
tete geyageyanomolo naimano koto
iba:tamo uwamidalete dutinaimo,
wiyasiya iba:te naimano tabamo tudila:oa:no
wato kodakoda-ibinomoma: eda:onamiya.”

11

Yu Epate Godoko Ubia:noma: Eba Eda:onalo Ebete Wiyasiya Ibi Ubia:noma: Keda:na:

1 Ebema: nale la: analemata, la:imano woki ma kunu kitanale, Godote
ebeno Yu epono tanaloma: woki iyakobi midite iba:tamo ubia:noma: ebo
kediyale? Ao, eba kunua:. Nanitabola, ibi epetapi bilibilinomate Kelisoko
nanitabokobi ka:midina:, wiyasiya numa:la:, me atu tetelo kapiyakapiya
epo epetapiate ebe nanitabolo lawiya. Ma kunu na atumu Yu lumagima:
eba keda:nalo wiyasiya nanitabokobi na:midinamo, iyo, A:ibalayamako ebe

naimano ewono nabiwila, ega:walo na Isalaela epono Beniyaminakono gu
magumune awokaliyamo.
2 Ebema: nanitabola, Godote me opo wagilimia: tetelo piyate ebeno
gudima: keda:onama: ebeno pukala iba:tamo dalomolamiya, me tetelo
ebete ebe Isalaela epo ubia:noma: keda:na:. La: iyatawalata, Godokono
Bukalo tabo idite keba kunu kitanale, iyo, Godote Isalaela epatamo kuba
wiya ikalaema: Elayate ebe eba toweomelo tabo ma kunu giya,
3 "O Kawodawa, Isalaela epono kuba osiyodilole tanalo kawoka-
wonomola. Iba:te a:ma: watidilono nokolamo osiyodilole patapata kubail-
amete a:imano woki awokalimipi bilibilinomo ebo anakapulamiya, ebema:
ibi magumulo na kapiyate eba igilonalo iba:te atumu na anakapunaema:
kowagelena!"
4 Ebene Godote Elayakono tabo eba wiyalo negiya, "Naimano Isalaela
epo magumulo a:ma: kapiyate nanitabokobi midi magumulo kokoliawena:.
Nanitabola, ibi epetapi miliya:ni epo bilibilinomate na iyalo atepanete
a:da: elemasigi ida:da:li Ba:iliko ibino godoma: ka:minaka, wiyasiya Ba:iliko
amamatea:pi epetapi sebeni taoseni epate ba:pola:na, iba:te na amamanate-
nenaka. Numa:, ebe nanitabokobi midipino uwomu bilibilia:, wiyasiya nale
ibi wadenomamo anikulamenamo."
5 Ebema: Elayako tetelo dopamo demaigiya, me tetelo ebe atu tanalote ke-
maigiya, Yu epo epetapi bilibilinomate Godoko ubia:noma: eba eda:onalo,
wiyasiya ibi magumulo ebete ebeno nilakapo tanalodo kapiyakapiyanomo
uwatiya.
6 Nanitabola, Godote ibi ibino wadewade osiyodilole tanalodo kuwatiya:,
ao, ebete ibi ebeno nilakapo tanalodo gito uwatiya. Numa:la:, me opolo
woko namutupiate wade wiya wadewade wokopiatamo eba ikalamenalo
wiyasiya kuba wiya kubakubapiatamo ikalamenaka, wiyasiya Godokono
tanalo eba kunua:, ebete ebeno wade tanalo a kuba osiyodilolepi bilibili-
nomatamo gito eba ikaeamenalo ebeno nilakapo tanalonomo ma kunu
awokaliminako.
7 Ebema: me tanalono magumu keba kunula:ka:? Nanitabola, Isalaela
epate ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo Godogodone wade tanalo laema: eba
wagelenalo wiyasiya iba:te gabo nipo wadiya. Ebene ibi magumulo
Godote kebe epo ebeno gudima: keda:onama: dopamo deka:la:mioliya,
ebe kapiyakapiyanomate nanitabo tanalo eba lawelo, wiyasiya Godote
Yu epo epetapi bilibilinomono galo gito mopiolelamiya iba:te ebeno tabo
olowiokapoma:.
8 Iyo, ebeno Bukalo tabo idite ibino tanalo ma kunu awokalimina,

"Godote iba:tamo u lao tanalo ikalamiya,
ebema: iyalo tetene wagilimite me teta:mo pemaiga,
iba:te ibino balida:mo Godokono nanitabo tanalo kuminakia:,
ega:walo iba:te ibino galamo ebeno tabo kolowionakia:."

9 Ega:walo tete idilo Da:ibidite Godokono Bukalo Yu epono tanaloma: tabo
ma kunu kegiya,

"Iba:te woki bilibilia:no soliyomu bae eba nautalo,
modobola Godote ibino kuba wiya
iba:tamo nikalaemene,
iyo, iba:te ebeno gubi magumamo eba nigudilo,
kubanomamo ebo na:nela:wa:oma:na:.
10 Ebene ibino balidi netamiolaemene,

iba:te ebeno wade tanalo umikapoma:,
ega:walo mibomibo tanalo magumulo eba ilukulionalo,
modobola iba:te kawokawo temetema:go
nowapata:lamenama:na:.”

Godokono Igilo Mula: Tanalote Yua:piatamo Da:piya

11 Ebema: nale la: tanalo idima: kanalemata. La:imano woki ma kunu kitanale, Yu epate nanitabokobi midi magumulo agowa da:nukamidaoliya, Godote ebe mabuma: ibi ginima:mo gito kilateliya: iba:te uwomua: uwomua: tetelo ebegodone mulunomolo ka:pola:nama:? Ao, eba kunua:! Numa:la:, Yu epono ele gabo odidi tanalodo Godokono igilo mula: tanalote Yua:piatamo piya. Ebema: Yu epate ebe mulupino nanitabo kalakala tanalo duima:na:, diyala, iba:te ebe tanaloma: dowatepaote Godotamo da:bolobila:oma:na:, ebene ibino kalakala atumu ebegodone ka:kelaema:na:.
12 Nanitabola, kebe tetelo Isalaela epate nanitabo gabo datepiya, iyaiya opo epetapino epate gabo ebo umiya Godogodone wadewade tanalo kuwatema:. Iyo, Yu epono nanitabokobi midia: tanalone iba:te kebe tanalo katutulateliye, Yua:piate ebe atu tanalo gito uwatiya, ebema: ibino kalakala tanalote me tetelo kawonomoma: eda:na. Wiyasiya Yu epate ibino igilo mula: tanalo atumu da:kelaema:na:, aimano kalakala beda: ka-wonomola:ka: mabu a nanitabokobi midipino walogabo apuno kalakalate me teteno kalakala ka:nodolimene!
13 Ebema: na Polote me tabo idi la: Yua:piatamo gemo, nanitabola, Godokono alibolepi magumulo ebete na la: mabuma: elaweniya. Ebe woko osiyodilo tanaloma: nagodolo kawo kalakalanomote itana,
14 mabu naimano Yu eponomate la: Yua:pino igilo mula:no nanitabo kalakala dumilametamene, diyala, iba:te ebe tanaloma: dowatepaote Godotamo da:boloba:la:oma:na:, ebene ibino kalakala tanalo ebegodone atumu ka:kelaema:na:. Ebema: kalakala kawonomola, nale woko Yua:piatamo eba osiyodilonalo, ebe atu woko magumulo gabote da:bitanamene Yu epono igilo mula: tanalote iba:tamo naimano woko magumudo ka:pema:.
15 Numa:la:, Godote Yu epo iyabaiamo eba alomatepalo, wiyasiya me opo epono Yua:pino wade tetete ebo pemaigiya iba:te Godago wadewade namutupima: walo ka:keda:oma:. Ebema: walone tetelo Godote ebeno Yu epo walo da:kuwatemene, kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu piyate me tetelo da:elaona iba:te igilamo kemaimioma:na:!
16 Numa:la:, kebe tetelo lumagite palowa bae apu talenama: midite Godotamo dikaemene, ebe tetelo ebe bae umomonomote Godokonoma: keda:mene. Ega:walo lumagi idite wade da:imi kewa talenama: midite Godotamo dikaemene, ebe kewano ape kawonomote ebeno katomo ega:walo dolodolago Godokono talena inamabuma: keda:mene.
17 Ebema: la: me uli tabo idi nemalagidilala:. Idawate wade olibi da:imi kewa ebeno moto niyakabamo gito amiya. Ebene ebete ebe kewano katomo epetapi otolete, tumulo da:eni ebe olibi da:imi kewa iditamo tote katomo kapiya nitamidate, walo ka:pete tumu kewano katomo dopo kewano apa:mo gito pa:mogiya, iba:te atu igilago eba pola:nalo wadewade da:ima:te kapimiya ka:nolonakoma:. Ebema: la: Yua:piate Godoko nanitabokobi da:mida:wenama, la:imano tanalo ebe eba kunula. Godote la: nilakapolo uwatetate Yu epono igilo mabuamo a:pemoga:liyata, la:le iba:go kapimiya ebeno wadewade tanalo kalakalago kuwata:wenakoma:.
18 Wiyasiya la: nanisiwale! Godote la:tamo gobebobo ikalaema: gelo Yu epo epetapino katomo gito dotoliya, la: a:ka:tuwa: ibino olalati tanaloma:

akoamamala:. Eiye! La: katomonomolata, la: kewano nanitabo igilo mabua:! Kewano dolodolote la: katomotamo igilo ikalamenata, wiyasiya la:le dolodolotamo wade tanalo idi kikalama:wena:.

19 Ebema: diyala, la: magumulo idite naimano tabo eba wiyalo ma kunu da:begemene, “Kalakala kawonomola, gobebobo natamo ikaname mabuma: Godote Yu epo epetapino katomo gito otoliya.”

20 Ebema: nale ebe lumagitamo kowaimamo, “A:imano tabo nanitabola, wiyasiya a:ma: nanisiwale! A:ma: Godoko tolemelo a:ma: a:ka:tuwa: akoamamata:la:, mabu piyate dopamo nanitabokobi midia:noma: deda:onamiya ebete ibi gito otoliya, ebene a:ma: a:imano nanitabokobi midi tanalo kapiyado ibino gobebobolo utitata.

21 Nanitabola, dopamo Godote katomo epetapi ibino nanitabokobi midia: mabuma: ka:wokololamiya:, ebema: a:ma: nanitabokobi midia:noma: deda:emene, ebete a:ma: atumu gito ka:kitamidama:ta!”

22 Ebema: la: Yua:pi nanitabokobi midipiala:, modobola la: Godokono kawo nilakaponomo ega:walo ebeno kawo elawonomo me netewa tanalo nemalagidilolenala:. Piyate kuba osiyodilole magumamo da:na:gudiya ebete iba:tamo kawonomamo eba elawonalo, wiyasiya la:tamo ebeno nilakapo awokalimina, iyo, kebe tetelo la:le ebeno nilakapo magumune gudia:no ebe nilakapote la: mabuma: a:kolopoligonamene. Wiyasiya la:le kubakubapino tanalo eba waloma:talo atumu da:ka:niguda:ema, la: nanisiwale! Ebe tetelo Godote la: atumu gito ka:kotolema:ta!

23 Ega:walo kebe tetelo Yu epate kuba magumune maimiote Kelisoko nanitabokobi da:midima:na:, ebe tetelo Godote ebe katomo walo kuwatete ebeno olibi da:imi kewano igilo mabuamo ka:ka:moga:lemene, mabu ebegodolo elawo bitana ebe nilakapo tanalo kosiyodiloma:.

24 Ebema: numa:la:, Godote la: Yua:pino katomo ebeno olibi da:imi kewamo moga:lema: kodakodadopola, mabu la: tumu da:imi kewano katomolata. Wiyasiya ebete ebeno Yu epono katomo walo da:ka:moga:lemene, ebe tanalo ebete osiyodiloma: kodakoda: mabu ebe katomo ebe atu kewane iyalo dotoliya ebe katomola, iyo, ebe kewano mabu ebe ibino igilo mabunomola.

Walone Tetelo Isalaela Epo Bilibilinomate Ibino Igilo Mula: Tanalo Kelaema:na:

25 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Godote walone tetelo kosiyodiloma: dopamo dowaminiya, nale ebe tanalo la:tamo kawokalimamo, la:le la:imano igilo mula: tanalo lawe mabuma: amamaokapoma:. Ebe tanalo ma kunula, Isalaela epono wato kodakoda tanalote uwomua: tetelo a:kitanamene, ao, Yua:pi magumulo piyate nanitabokobi da:midima:na: ibi bilibilinomate Godotamo dopamo pelamete, ebene Yu epate atumu walone ka:ka:pelaema:na:.

26-27 Ebema: nanitabola, ebe tetelo Isalaela epo bilibilinomate ibino igilo mula: tanalo kelaema:na:, mabu Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena,

“Na Godote ibino kuba osiyodilole tanalo
iyabaiamo dowatalaemo,
ebe tetelo nale naimano oli nopo iyatite
iba:tamo ma kunu kawokalimamo,
Ya:ikobokono walone gudino Igilo Mula:lelamedawate
Isalaela opolo demaigamene,*

* **11:26-27:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, Isalaela epono opono mailo idi ebe Sayonola.

ebete ibino Godoko ololoa: tanalo
iba:godone uwatelamete
iyabaiamo gito kalomolaemene.”

28 Ebema: Godote ebeno ubi ma kunu iyatiya, Yu epate ebeno Wade Tabo
laema: ubia:noma: eda:ote, ebete iba:go gowelaodawama: eba eda:nalo ib-
ino ubia: tanalodo igilo mula: gigiyu la: Yua:piatamo ka:iyamidalametama:.
Wiyasiya numa:la:, ebete ibi nanitabolo kalibulateliya:, ao, ebete ibino
ewoni nabi nilakapolo iyalo duwatiya, ebema: ebe tanalo dodomatia:no
ebete ebe nanitabokobi midipino tanaloma: ibino walone gudi uwomua:
tetelo nilakapolo atumu ba:kemalagidilolenamene.
29 Nanitabola, Godote dopamo kebe wadewade tanalo epatamo
kikalamiyale, ebete woki iyakobi midite walo a:kuwatemene, ega:walo
ebete dopamo kebe epo nilakapolo kuwatiyale, ebete walone tetelo ibi
ubia:noma: eda:te gito a:ka:miyapamene.
30 Ebema: numa:la:, dopamo tetelo Godote ebeno nilakapo Yu epatamo
eba awokaliminalo, ebe tetelo la: Yua:piate ebetamo ka:tudila:wenamia:,
wiyasiya me tetelo la: Yua:piate ibino tudila:oa: tanalodo nilakapo
Godogodone nelawenamata.
31 Ega:walo Godokono nilakapo la:tamo awokalimi mabuma: Yu epate
tete da:pesolo ibino tudila:oa: tanalo magumulo ilukula:tepate, ebene
walone tetelo ibi atumu ebegodone nilakapo walo ka:kelaema:na:.
32 Iyo, nanitabola, Godote me opo epo bilibilinomatamo tete ikalamiya
iba:te kuba osiyodilole tanalono matuomeo magumulo kilukula:tepama:,
mabu ebe ubila ibi bilibilinomate ebe temetema:go eba kunu eba ilukuli-
nalo ebete iba:tamo ebeno nilakapo ebo kawokalima:.

Polote Godoko Amamatema: Tabo Dadipatiya

33 Ebema: Godokono nilakapo tanalo ega:walo ebeno mulo tanalo
ega:walo ebeno iyatawa tanalo beda: kawokawonomola:ka:!

Ebeno osiyodilole tanalono magumu nanitabolo uwatema:
lumagi idite a:ka:modobomene,
iyo, ebeno tuputupu gabono mabu
idawate a:kiyatawamene!
34 Dopamo wagilimi mabune lumagi idite
Kawodawa Godokono tepo magumuno woki
nanitabolo kelawenakia:,
ega:walo idawate ebe oli tanalo
iyatuima: ka:modobonakia:!

35 Ega:walo nanitabola,
Godogodolo modoboa: tanalo kapiya idi kitana:,
ebema: ebete opo lumagigodone
walubi tanalo idi nanitabolo kelawenakoa:,
ebete ebe lumagitamo walo ebema: ka:wiyala!
36 Ebe nanitabola, Godote ebeno elawamo
inamabu bilibilinomo osiyodiloliya,
ebene ibi bilibilinomate ebe kowalogonama:
ebeno igilo magumulo pola:na,
ebema: modobola uwomua: uwomua: tetelo
amama tanalote ebegodolo nitanamene!
Me tabo nanitabonomola, taula!

12

Nanitabokobi Midipiate Ibino Igilo Godotamo Ikameo Tanalo

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Godote ebeno nilakapo
kawonomo atamo keba kunu kawokalimiyale, nale la: ebe tanalo me
leta magumulo wadenomamo iyatulaemata. Ebe mabuma: nale la:
toweolaemata, la:le la:imano ilukuli magumulo la:imano igilo ebetamo
nanitabonomolo nikameonala:, epo epetapiate ebetamo kalimagono
inamabu keba kunu kikameonake eba kunu. Iyo, la:le Godoko
kekalakalaima:wenama: modobola ebeno woko osiyodilo tanaloma:
la:imano igilo talenama: na:midilinakiyala:, ebene me gabodo la:le ebe
wade tuputupu wokiago bamamatenakomata.

2 Ebema: me opolo dilukuliona ebe nanitabokobi midia:pino osiyodilole
tanalodo ibi akoibamilatela:la:, la: wiyasiya Godotamo gobebobo nikame-
nala: ebete la:imano tepo magumuno woki oliolinoma: ka:midilinama:,
ebene Godote kebe tanalo wadewadenonomoma: kegenale, la: ebe
iyaiya tanalo wadenomamo kiyatawaomamota la:le ebeno ubi tanalamo
ka:tudila:wenama:.

3 Ebema: nale Godokono woko kosiyodilonama: ebete kebe iyanomo
elawo natamo nilakapolo kikanamiyale, nale ebe tanalamo la: bilibilinomo
ma kunu analemata, amama magumulo la: a:ka:tuwa: la: kawokawopima:
akomidila:la:. Wiyasiya Godote la:imano nanitabokobi midi tanalodo
la:tamo kebakobako iyaiya elawo dikalamoletiyala, modobola la: ebe tanalo
tuputupu wokiago nemalagidilolenala:, mabu la: eba kunu nanitabolo
kiyatawaomamota la:le ebetamo kebe iyaiya woko modobolo kosiyodilawe-
nama.

4 Ebema: modobola a bilibilinomate lumagino apeno tanalo eba
malagidilolo uli tabo idi ma kunu kuimalema:, lumagino ape ebe kapiyala
wiyasiya ebeno iyaiya woko osiyodilole tanalo ba:pola:mena.

5 Eba kunu a nanitabokobi midipiate Kelisoko magumulo kapiya apema:
eba eda:nalo aimano iyaiya woko kapimiya bosiyodilolenama:. Ega:walo
me tanalo idila, lumagino apeno moga:lamole tanalate ibino iyaiya
bailo modobolo da:pola:nama:na: ibino woko osiyodilo tanalate wade-
nomamo ka:pola:nama:na:, wiyasiya apeno iyaiya apu magumulo idi
kapiyate ape kawone ditamidamene ebe a:ka:tuwa: woko osiyodiloma:
a:ka:modobomene.

6 Nanitabola, Godote nilakapolo a bilibilinomatamo iyaiya elawo
ikaeamoiya ale ebeno woko kapimiya kosiyodilonama:. Ebema:
nanitabokobi mididawa, Godote a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala
ebeno woki nanitabonomolo kawokalima:wenama:, modobola
a:ma:godolo ditana ebe nanitabokobi midi tanalago a:ma:le ebeno woki
nawokaliminakiye.

7 Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala epono osiyo-
dilole magumulo ibi kowalubila:wenama:, modobola a:ma:le ibi nowalu-
bilinakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala ebeno
Buka apuapuno tabo kiyatulama:wenama:, modobola a:ma:le epo niyatula-
menakiye.

8 Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala epono tepo
magumuno temeteme magumulo ibi gelebadikobi ka:midiola:wenama:,
modobola a:ma:le ibi gelebadikobi na:midiolenakiye. Ega:walo ebete
a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala nigologolopiatamo mani ega:walo
inamabu kikalamola:wenama:, modobola a:ma: iba:tamo kawonomamo
nikalamolenakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala
epono watodawama: keda:wenama:, modobola a:ma: wade wokinomodo

ibi nemagatalenakiye. Ega:walo ebete a:ma:tamo iyanomo elawo dikametiyala ebeno nilakapo epetapiatamo kawokalima:wenama:, modobola a:ma: ebe nilakapo iba:tamo kalakalago nawokaliminakiye.

Epo Nilakapolo Malagidilole Tanalo

9 Ebema: modobola la: nanitabokobi midipiate lumagi kapiya idi masigia:no epo epetapi bilibilinomatamo nilakapo nawokaliminakiyala:, ega:walo kuba osiyodilole tanaloma: kawonomamo ubia:noma: eba eda:onalo wade osiyodilo tanalo kodakodalo natila:niyala:.
10 Nanitabola, la: Kelisoko magumulo kapiya alailaema: eda:onamata, ebema: la: magumulo epetapiate epetapi nilakapolo eba malagidilolenalo, la: a:ka:tuwa: la: opamo alomolo la:imano woki magumulo epetapi unamo nowadipalatelenakiyala:.
11 Ega:walo la: damolama: eda:oa:no Kawodawa Ya:sukono woko la:imano tepo magumuno elawo kawonomago nosiyodilonala:.
12 Iyo, ebeno pe tanaloma: olowiolo eba ilukulinalo nekalakalaonala:, ega:walo temeteme tanalate la:tamo demaimioma:na:, la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo eba lamota:onalo la: Godago tabo gela akoatepanala:.
13 Ebene ebeno epo magumulo piyate modoboa:noma: deda:ona, modobola la:le ibi nowalubilinakiyala:, ega:walo kapela epo atumu eba walubililo bae ega:walo lao bai iba:tamo nikalamolenakiyala:.
14 Ega:walo piyate Kelisoko mabuma: la:tamo temeteme dikalametana, modobola la: Godoko na:toweomenakiyala: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:, wiyasiya la:le ebe akoanala: ebete ibi gito ka:kubailaema:.
15 Ebene piyate kalakala magumulo dilukulina modobola la: iba:go kapimiya nekalakalaonala:, ega:walo piyate temeteme magumulo dilukuliona modobola la: iba:go kapimiya niiminala:.
16 Ma kunu la: bilibilinomate kapimiya milolo eba ilukulinalo la: a:ka:tuwa: la: akowalogolenakala:, iyo, la: wato kawokawoma: eda:oa:no kawokawo mailoa: epago namutupima: neda:iyala:.
17 Ebema: lumagi idite a:ma:tamo kuba dosiyodilomene ebeno kubama: akowiyala:, wiyasiya epo bilibilinomate wadenoma: degelanaka ebako wade tanalo kapiyate ebetamo nosiyodiliye.
18 Ega:walo kebe tetelo epate a:ma: odiyoboa:no iba:go milolo kilukula:wenama:, modobola a:ma: ibi bilibilinomago kapimiya eba kunu nilukuliniyala:.
19 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, la:go gowelaopima: deda:ona iba:tamo kuba wiya akoikalama:la:. La: wiyasiya Godokono dowa tanalo awokalimi tete nemakopela:la:, mabu ebeno Bukalo tabo idite ma kunu itana,

“Na Kawodawate gemo,
    na kapiyate kuba wiya ikalamedawala,
ebema: epono kuba osiyodilole mabuma:
    nale naimano nani tetenomolo
    iba:tamo wiya kikalaemamo.”

20 Ega:walo Godokono Bukalo tabo idite ma kunu kegena,

“A:ma:go da:gowelaona ebe lumagi bae kapete duimene,
    modobola a:ma: ebetamo bae nikamiye,
ega:walo ebe obo kapete duimene,

a:ma: ebe obamo na:kowalubiye.
Nanitabola, me osiyodilo gabodo
ebete ebeno kuba osiyodilole tanaloma: ilipo kelaemene.”

21 Ebema: naimano namutudawa, a:ma: nanisiwale! Kuba osiyodilo tanalote lumagi idigodone a:ma:tamo da:pemaigamene, ebe kuba osiyodilo tanalamo akotuduwatala:. Modobola a:ma: wiyasiya wadewade tanalo kapiya eba osiyodilolelo kuba tanalono wato kikopu ebo nelawiye.

13

Gabamaniatamo Tudila:o Tanalo

1 La: nanitabokobi midipi bilibilinomate gabamaniatamo na:tudila:onala:, mabu gabamani wokopi bilibilinomo ibino gobebobamo ebe Godote alomiya.

2 Ebema: kebe lumagite ebeno kuba osiyodilo tanalodo gabamani wokodawa idino tanalo dodiyobomene, ebete gabamani ibino woko osiyodilo baiamo potele kalomiyale ebe Kawodawa Godoko atumu kodiyobomene, ebene ebete ebeno kuba osiyodilo tanalodo ebe a:ka:tuwa: ebetamo kuba wiya nanitabonomolo kadaemene.

3 Ebe nanitabola, kuba osiyodilolepiate gabamaniatamo na:toletoleona, wiyasiya wadewade tanalo dosiyodilolena iba:te ka:toletoleona:. Ebema: namutudawa, a:ma: ubila:ka: tolea:no kokoliawenama:? Modobola a:ma: wadewade tanalo kapiya nosiyodilolenakiye, ebene gabamaniate a:ma:tamo eba kalakalaolo a:ma: ebo kemoioma:ta, iyo, ebe mabuma: a:ma:godolo tole tanalote a:kitanamene.

4 Nanitabola, gabamani wokodawa ebe Godokono wokodawala, ebete a:ma: mabuma: wade woko osiyodilona. Wiyasiya kebe tetelo a:ma:le kuba tanalo idi dosiyodilaemene, a:ma: ebe tanaloma: na:toletoliye mabu gabamaniate a:ma:tamo kuba wiya nanitabolo kikaema:ta, iyo, ebe dawate Godokono wokodawama: eba eda:nalo ebegodolo elawo bitana kuba osiyodilolepiatamo wiya ikalaema:.

5 Ebema: modobola la: bilibilinomate gabamaniatamo na:tudila:onala:, mabu la:imano tepo magumuno mulo wokite la: eba kunu iyatulamenata, ega:walo diyala, la:le tudila:oa:no iba:godone temeteme tanalo da:belaema.

6 Me mabuma: la:le gabamaniatamo ta:kese mani nikalamolenakiyala:, mabu iba:te ebe maniamo ibino iyaiya woko bilibilinomo Godoko mabuma: osiyodilolena.

7 Iyo, gabamaniate epo totomu tabo keba kunu kanalenake, modobola la: iba:tamo eba kunu iyaiya ta:kese mani modobolo nikalamenakiyala:, ega:walo modobola la:imano tepo magumuno wokilo la: a:ka:tuwa: la: opamo eba alomolo gabamani wokopi bilibilinomo unamo nowadipalatelenakiyala:.

Epo Nilakapolo Malagidilole Tanalo

8 Ega:walo me tanalo idila. A:imano modoboa: tetelo namutudawa idigodone mani eba lawitalo a:ma:le ebetamo walo ka:kikama:ema: danatia, modobola a:ma: samonomamo na:ka:wiye, ebene a:ma:le ebako gabodo mani walo akolawa:la:. Wiyasiya numa:la:, la: nanitabokobi midipino iyaiya modoboa: tanalo magumulo, idite iditamo, idite iditamo nilakapolo gito dikameteua:wenakoma, talena puliyala. Nanitabola, lumagi idino modoboa: tetelo a:ma:le ebe nilakapoimilo gito dowaluba:emene, ebako nilakapo kimalagidilo tanalodo a:ma: Godokono Totomu Tabono tanalo bilibilinomamo ka:tuduwatama:ta.

9 Numa:, Godokono Totomu Tabo bilibilinomate me kapiya totomu magumulo ba:pola:na, me kawo totomu ma kunula, “A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.” Ebema: lumagite me kawo totomu tabo kapiya kodakodalo eba atila:nalo, totomu tabo epetapi wakalami gabote ebegodolo a:kitanamene, iyo, ebete dubu idino kamiyale pilolo a:kelaemene, ega:walo lumagi idi gito akanakapuimene, ega:walo inamabu idi pilolo a:kelaemene, ega:walo lumagi idino inamabu uwatema: ubi a:kiyatimene.
10 Nanitabola, nilakapo kimalagidilo tanalote lumagigodolo eba itanalo, ebete kuba osiyodilo magumulo idawatamo temeteme kikamenakoa:, me mabuma: kebe lumagite epetapi nilakapolo malagidilole totomuamo nanitabonomolo da:tuduwatanako, ebete ebe tanalodo atumu Godokono totomu tabo epetapi bilibilinomamo a:ka:tuduwatanako.

Alo Magumulo Ilukuli Tanalo

11 Nale me iyaiya tanalo la: analemata, mabu na ubila la: me teteno tanalo ma kunu niyatawala:, tete nanitabonomolo a:pe la:le u lao tanalone kemaimiaema:, mabu a nanitabokobi midipino igilo mula: tetete netatali. Numa:la:, dopamo ale aimano nanitabokobi midi tanalo Ya:sutamo diyatiyama:, ebe tetelo aimano igilo mula: tanalono maiga tete muludopolo itanami, wiyasiya me tetelo tatalinomoma: edi.
12 Iyo, egela walo tete eba tatalilo idoko teteno ilibubute nolopoligo, ebema: modobola ale idoko teteno kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo alomote, ale alo teteno gowela tanalo kosiyodiloma: modobo inamabu ka:pupulimalema:.
13 Ebema: ale egelano alo magumulo eba ilukulinalo, epetapiate aimano wadewade osiyodilole tanalo kapiya bulamenakoma:na:. Ma kunu a nanitabokobi midipiagodolo kuba ilipo soliyomu osiyodilo tanalo ega:walo gamoda nio tanalo, buwelemele pilo tanalo ega:walo iba:tamo ilipo tabo gela tanalo, gowelao tanalo ega:walo dowa tanalo, ebe kuba tanalo bilibilinomate agodolo akopola:nala:.
14 Ebema: modobola la:imano kateneno ubi tanalamo tudila:o tanalote eba olopoligolamelo, la:le wiyasiya Kawodawa Ya:su Kelisokono wadewade kaliku na:pupula:la:.

14

Lumagi Idite Ebeno Nanitabokobi Midi Tanalone Tanalo Idi Dosiyodilomene, A:ma: Ebe Tanalo Kubama: Akogeala:

1 La: nanitabokobi midipi magumulo potele elawoa:noma: deda:na, modobola a:ma:le ebe nilakapo kimalagidilamo nelawiye, ebene ebete ebeno nanitabokobi midi tanalone kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenakole, a:ma:le ebe tanaloma: eba:go akoapaminateua:la:.
2 Ebema: numa:la:, nanitabokobi midi dawa idite ebeno nanitabokobi midi magumulo elawoma: deda:na, ebete olowame baiamo tote, piyate ida:da:li amamalateleno katene inamabu dapalomonaka, ebete ebako inamabu laema: talenama: kegena:. Wiyasiya idawate ebeno nanitabokobi midi magumulo elawoa:dopoma: eba eda:nalo, olowame baine pali inamabunomo uwatenako mabu ebe inamabu ida:da:li amamalateleno inamabua:.
3 Ebema: dopo lumagite inamabu bilibilinomo nao talena:noma: eba genalo, wiyasiya ebeno nanitabokobi midi ekawite inamabu idi na talenama: degemene, ebete ebe tanaloma: ebeno ekawino woki kubama:

akogeala:. Ega:walo potele inamabu idi na talenama: degemene, ebete
talena:noma: gedawano osiyodilo tanalo atumu kubama: akogeala:, mabu
Godote ebe nilakapo kimalagidilamo iyalo elawiya.
4 Eiye! Mabu keleka: a:ma:le Godokono wokodawa idino tanalo
danagiyamidama:wenaka? Ebe lumagino woko Namutudawate a:ka:tuwa:
ebeno tanalo eba anagiyamidamelo wadenoma: da:begemene o kubama:
da:begemene, wiyasiya a:ma:lea:! Numa:, Kawodawa Godokono elawo
modobola ebe wokodawatamo walubi tanalo iyatima:, ebema: nanitabola,
ebete ebeno nanitabokobi midi magumulo a:kegamene, wiyasiya ebete
kodakodalo kutitamene.
5 Ega:walo me tanalo idila. Nanitabokobi mididawa idite Godoko
amamatema: kapiya egela kawonomamo malagidilonako, ebema: ebete
ebe egela talenama: eba genalo epatamo talena ebo iyatinako, iba:te ebe
egelalo ibino iyaiya woko osiyodilole tanalo ega:walo kalakala tanalo
kosiyodilolema:. Wiyasiya lumagi idite Godoko amamatema: egela bilibili-
nomo modoboma: eba genalo kapiya egela idi iyanomo talena egelama:
ka:midina:. Ebema: me tanaloma: la:imano sosi epono iyaiya wokite
da:pola:lamena, la: magumulo idite idawano wokino tanalamo gito ako-
tuduwatala:. Ao, modobola la: bilibilinomate ma kunu nosiyodiliyala:,
lumagi idino nanitabokobi midi tanalote ebeno tepo magumulo keba
kunu kiyatuminale, ebe a:ka:tuwa: ebe woki kodakodalo lawete aimano
Kawodawa kowalogonama: eba kunu nokolinamene.
6 Iyo, numa:la:, la: magumulo potele egela idi kawoma: degena, ebete
lumagi idino tanalo malagidiloa:no aimano Kawodawa kapiya adipatema:
ebe egela talenama: midinako. Ega:walo potele olowame bailo katene
lawete denanako, ebete atumu aimano Kawodawa kapiya malagidilolo
osiyodilonako, mabu ebete ebe nao inamabuma: Godotamo kalakala tabo
adipatenako. Ega:walo potele ebe katene nao talenama: degena, ebete
atumu aimano Kawodawa kapiya malagidilolo nao inamabu epetapino
tanaloma: kalakala tabo ebetamo eba adipatelo, wiyasiya ebe katene
inamabu iyabaiamo gito iyatinako.
7-8 Ebema: la: me kawo tanalo nemalagidilala:, a nanitabokobi midipiate
me opolo eba ilukulinalo, a a:ka:tuwa: a kekalakalaiaema: aimano iyaiya
ubi tanalo osiyodilole modoboa:, mabu a aimano Kawodawa kowalogo-
nama: bilukulinama:. Ebema: ale aimano nanitabokobi midi mabuma:
da:elaoma:, ebe tanalo atumu aimano ubi gabodo a:kosiyodiloma:, ale
aimano Kawodawa kowalogonama: ka:elaomalema:. Ebema: ale dilukuli-
nama: o ale da:elaoma: ebe tanalo kawo tanaloa:. Kawo tanalo ebe ale
Kawodawano epoma: deda:onama: ebe tanalola.
9 Nanitabola, Kelisote ebe mabuma: a:e magumune walo igilamo
a:kemaigiya, dopamo da:elaiya ega:walo me tetelo igilolo dilukuliona ebe
epo bilibilinomono Kawodawama: keda:nama:.
10 Ebema: mabu keleka: a:ma:le a:imano nanitabokobi midi ekawino
tanalo danagiyamidama:wenaka? Ega:walo beda: mabuma: a:ma:le ebeno
tepo magumuno woki kubama: degeawena? Numa:, a bilibilinomate
Godokono ololo apulo eba lamota:onalo ebe kapiyate aimano tanalo ebo
kanagilameleaemene.
11 Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,

“Na ebe uwomua: tetelo dokolinamo
ebe Kawodawala,
ebema: na nani tabonomo gemo,
epo bilibilinomate pupamo eba pilukulilo
na ebo kapamamanatenema:na:.

Iyo, na nani Godoma: deda:namo,
ibi bilibilinomate ebe tanalo
ibino tabamo kapawokalima:na:.”

12 Ebema: me tanalo ebe kawo tanalonomola, Godoko kapiyate a bilibilinomono tanalo eba anagilameleamelo, ale aimano iyaiya kuba osiyodilole wiya uwatelo ebe odiyoboma: ale tabo idi gelama: a:ka:modoboma:.

A:ma: Nanitabokobi Midi Ekawi Idino Agowa Ukamidadawama: Akoeda:la:

13 Ebema: modobola a nanitabokobi midipi magumulo idite idino tanalo anagiyamidame tanalote nolopoligoaemene. La: wiyasiya me tanalo nemalagidiliyala:, la: magumulo idite ebeno nanitabokobi midi ekawino agowa ukamidadawama: akoeda:la: ebete gakapoma:.

14 Nanitabola, na Kawodawa Ya:suko magumulo eba okolinalo me wokite nagodolo kawonomoma: eda:na, nao inamabu bilibilinomo magumulo Godote inamabu kapiya idi talenama: kegena:, wiyasiya kebe tetelo lumagite ebeno nanitabokobi midi tanalone inamabu idi talenama: degemene, ebe tetelo ebe inamabute ebetamo daleyama: keda:mene.

15 Ebema: a:imano nanitabokobi midi ekawite kebe inamabu talenama: degena, a:ma:le ebe inamabu eba nitalo ebeno woki da:kubaimene, a:ma:le ebe tanalo nilakapo kimalagidilamo kosiyodilawita:. Eiye! A:ma: bae nao magumulo ekawino agowa ukamidadawama: akoeda:la:, mabu Kelisote ebe lumagi mabuma: atumu a:ka:iya!

16 Ebema: a:imano nanitabokobi midi tanalone kebe tanalo osiyodiloma: modoboma: degeawena, a:ma: ebe tanalo eba osiyodilutalo lumagi idino agowa dukamidama:emene, ebe tanalo modoboa:. Mabu keleka: a:ma:le tanalo idi a:imano tuputupu wokilo eba osiyodilutalo, epetapiate ebe tanaloma: kubama: degelita?

17 Numa:, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono magumu ebe nao tanaloa: ega:walo nio tanaloa:! Ao, ebeno Uliyanate nanitabokobi midipiatamo dikalamena, ebe tuputupulo okoli tanalo ega:walo milo tanalo ega:walo kalakala tanalo, ebe iyaiya tanalo ebe ebeno Kawo Elawodawano tanalono magumula.

18 Ebema: lumagi idite eba kunu Kelisotamo woko eba osiyodilonalo ebeno nanitabokobi midi ekawino agowa ukamidamea:no, Godote ebetamo nanitabolo kekalakalamene ega:walo epate atumu ebetamo ka:kekalakalaoma:na:.

19 Me mabuma: modobola ale aimano woki kawonomamo milo gabo kapiya bowaloma:tanama:, ale eba kunu idite idi kowalubi, idite idi kowalubi, ale nanitabokobi midi magumulo kapepeoma:.

20 Ebema: Godote kebe wade woko lumagi idi magumulo dosiyodilona, a:ma:le a:imano bae nao tanalamo ebe woko akokubaima:la:. Nao inamabu bilibilinomo talena:nola, wiyasiya a:ma: inamabu idi eba nitalo nanitabokobi midi dawano agowa ukamidadawama: deda:emene, Godote ebe tanaloma: kubama: kegemene.

21 Wiyasiya kebe tetelo osiyodilo tanalo idima: talena nanitabolo itana:no, ebene a:ma:le a:imano nanitabokobi midi ekawi eba malagidilolo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma:tamo talena diyata:wenakomene, Godokono umi magumulo a:ma:le wade tanalonomo bosiyodilonakoma:ta, mabu a:imano tanaloma: ekawite ida:da:li amamalateleno katene nao tanalodo o elawo da:imi obo ni tanalodo o ebako iyaiya osiyodilole tanalo idido agowa a:kukamidamene.

22 Ebema: ebako iyaiya osiyodilole magumulo Godote a:imano
nanitabokobi midi tanalodo tanalo idino talena: tanalo a:ma: diyatumitana,
modobola a:ma: ebe tepo magumuno woki epetapiatamo akoawokalima:la:.
Numa:, kebe lumagite ebeno nanitabokobi midi tanalone ma kunu
diyatawana, ebeno osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo ebete
Godokono da:peso talena idi kapiya kadikamidalena:, ebema: ebete
nekalakalamene!
23 Wiyasiya ebete ebeno tepo magumulo inamabu idi nama: talenama:
eba genalo gito denamene, kuba wiya ebetamo ka:pemene mabu Godote
ebetamo dikamiya, ebete ebe tepo magumuno nanitabokobi midi tanalamo
ka:tuduwata:. Nanitabola, lumagite ebeno tepo magumuno nanitabokobi
midi tanalamo tuduwata:noma: eba editalo tanalo idi dosiyodilomene,
Godokono umi magumulo ebe tanalote ele gabo odidi tanaloma: keda:mene.

15

La:le Epetapi Malagidilolea:no La: A:ka:tuwa: La:imano Tanalo Kapiya Akomalagidilolenala:

1 Ebema: nanitabokobi midipi magumulo a piyate elawoelawopima:
deda:onama:, modobola ale aimano elawoelawoa: nanitabokobi midipi
ekaki eba walubililo, iba:te kodakodalo kelamota:onama: a a:ka:tuwa:
aimano tanalo kapiya a:kemalagidilolenama:.
2 Iyo, a bilibilinomo magumulo idite ebeno osiyodilole magumulo ebeno
ekawi wadenomamo eba walubilo ebe nekalakalaimene, ebete ebeno
nanitabokobi midi magumulo wadenomamo kapema:.
3 Numa:la:, Kelisote eba kunu wagelenaki, iyo, ebeno osiyodilole magu-
mulo ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo kapiya kemalagidilonamia:, ebema:
ebete Godokono Bukalo ebeno tanalo iyalo ma kunu awokalimiya, “Godo,
epate kebe tanalamo a:ma: kemalogotanaka, nale a:ma:tamo tuduwata
magumulo ebe atu tanalate natamo na:kemaimiona.”
4 Nanitabola, Godote ebeno Bukamo kebe iyaiya tabo dopamo dakuloliya,
ebe tabono tanalo bilibilinomate a iyatuaema: pola:na, iyo, ale ebeno Buka
apuapuno tabone walubi elawo lawete temeteme magumulo kodakodalo
eba lamota:onalo, aimano nanitabo kalakala tetete ka:pema: olowiolo
makopelenama:.
5 Ebema: potele ebeno nanitabokobi midipiatamo kodakodalo lamota:ona
tanalo ega:walo walubi elawo tanalo dikalamena, modobola ebe Ka-
wodawa Godote la: nowalubilima:ta, la:le Ya:su Kelisoko eba waloma:talo
woki kapiyama: keda:wenama:.
6 Me gabodo la: bilibilinomate la:imano tabo madodo kapiyama: eba
midilo, aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwi Godoko ebo ke-
moiomamota.

Yua:piate Godoko Moio Tanalo

7 Ebema: epetapiate la:imano tuputupu ilukuli tanaloma: Godoko ke-
moioma:, modobola la: magumulo idite idi nilakapo kimalagidilamo
nelawenakiyala:, Kelisote la: nilakapolo keba kunu kuwatetiyala eba kunu.
8 Nale la: analemata, Kelisote a Yu epatamo wiya: wokodawamu
piya, Godote aimano ewoni nabiatamo kebe nani tabo dopamo
ka:kiyawaonakile ebe tanalate ebeno osiyodilole magumulo
nanitabonomolo kapawokalaoma:. Ega:walo Kelisote Godokono nanitabo
tanalo eba kunu eba pawokalimilo,

9 ebe tanalodo ebete la: Yua:piatamo atumu gabo a:posiyodiliya la:le
Godokono nilakapo tanaloma: ebe kemoiawenakoma:. Ebe tanalo
awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,

“O Godo, nale Yua:pi magumulo eba utitalo,
naimano kalakala tabo a:ma:tamo ebema: adipatenakomo,
iyo, ibi magumulo nale a:ma: amamate oale alapionakomo.”

10 Ega:walo Godokono Bukalo tabo idite na:kegena,

“La: Yua:piala:,
modobola la:le nanitabokobi midipi epetapiago
kawonomamo nekalakalaonala:!”

11 Ebene Godokono Bukano tabo idite ma kunu kitana,

“La: Yua:piala:, Kawodawa Godoko nemoiala:,
iyo, iyaiya opo epo bilibilinomate
ebe amamate oale nalapioma:na:!”

12 Ega:walo tete idilo Aisayate Godokono Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

“Da:ibidikono nabiwi Yesiko,
ebeno walone gudi magumune
Kawodawa idite kapawokalamene.
Ebene Yua:piate ebeno ubi tanalamo ka:tudila:onama:,
Godote ebe ebeno Kawo Elawodawano gobebobamo kiyatimene,
ebema: iba:te ibino igilo mula: tanalo ebegodone kelaema:
ebeno pe tanaloma: olowiolo bilukulionama:na:.”

13 Nanitabola, Godote elawo nanitabokobi midipiatamo ikalamiya
iba:te ibino igilo mula: tanalo nanitabolo laema: olowiolo kilukulionama:.
Ebema: modobola ebete la: Yua:pino nanitabokobi midi tanalodo
la:imano tepo magumu kawo kalakala tanalamo ega:walo milo tanalamo
netabokailaemene, ebene la:le ebeno Uliyanano elawamo olowiolo okoli
tanalo magumulo kawonomamo kapepeomamota.

Polote Iyaiya Tabo Epetapi Tolea:no Loma Epo Da:kiyawaolamiya Ebe Tanalono Mabu

14 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, niyaniyata. Naimano tepo
magumulo niyatawanamo la:godolo wadewade osiyodilole tanalo ega:walo
kawokawo iyatawa tanalo tabokaonomola, iyo, la: magumulo idite idi mulo
tanalamo iyatuima: modobola.
15 Wiyasiya na me leta eba osiyodilolo, la:le kebe iyaiya tanalo dopamo
kiyatawawiyama nale tolea: tanalago ebe atu tanalo la: ebe kiyatulaemata,
mabu Godote ebeno nilakapo tanalodo na elaweniya,
16 nale Ya:su Kelisokono wokodawama: eba eda:nalo la: Yua:pino
mabuma: ebeno woko kosiyodilonama:. Iyo, Godotamo kalimagono
ikameodawa keba kunula:ka: na ebako dawama: eba eda:nalo, nale Yua:pi
kalimagono inamabumu midilite ebetamo ebo nikameonakomo. Ebema:
naimano ubi tanalo ma kunula, Godote ebe nanitabokobi midipi Yua:pi
nagodone kalakalago eba uwatelo, ebeno Uliyanate ibi ebeno talena
wokopima: ebo ka:midilimene.

17 Ebema: na Ya:su Kelisoko magumulo Godotamo me woko eba osiyo-
dilonalo, ebe mabuma: amamanamo.
18-19 Numa:la:, Kelisote nado kebe wade wokonomo Yua:pi mabuma:
kosiyodilonamile, na ebe kapiya tanaloma: tabo tolea:no ka:kiyawaomamo.
Ebe woko ebe nale tabo kiyawao tanalamo ega:walo apa:mo osiyodilole
tanalamo, iyo, Godokono anoano osiyodilole tanalamo ega:walo ebeno
Uliyanano elawo tanalamo dosiyodilonaimo, me ebe wokola. Ega:walo
naimano woko ebe nale Yua:pi Godotamo eba magatalelo iba:te ebetamo
da:tudila:ona ebe tanalola, ebema: nale Kelisokono Wade Tabo kiyawao
tanalago tote Yelusalema kawo duliyomolone wagilimite Ilikama mulu
opamo gito nemaigimo, iyo, ebe woko kawonomo nale nanitabonomolo
opolimo.
20 Nanitabola, na ubi kawonomamo ma kunu iyatinaimo, nale Ke-
lisoko iyatawa:piatamo ebeno Wade Tabo ka:na:kiyawaonakoma:, mabu na
ubia:nola lumagi idite dopamo dowagilimi ebe woko unamo woko walo
ka:nosiyodiloma:.
21 Numa:la:, Godokono Bukalo tabo idite ebe tanalo awokalima: ma kunu
itana,

"Dopamo piyate Kawodawano tanalo kiyatawaiya:,
iba:te ebeno tanalo kuima:na:,
ega:walo piyate ebeno tabo dopamo kolowiya:,
iba:te walone tetelo wadenomamo kiyatawaoma:na:."

Polote Loma Kawo Duliyomolamo Toma: Ebeno Nopo Dawokalimiya

22 Ebema: nanitabola, dopamo tete bilibilinomo epetapilo nale la:tamo
pema: dowagelenakimo, gabote wiyasiya natamo mopilo itananaki.
23-24 Wiyasiya me tetelo me tatali opo bilibilinomolo woko opoliyalimo,
ebema: na ubila nale Spa:ini opamo wokoma: eba petolo gabo tetelo la: pu-
laema:. Nanitabola, ulama bilibilinomo epetapilo la: mabuma: ubi ma kunu
iyatinakimo, ebema: tete tatalila na la:go kalakalago eba pokoliatepalo,
modobola la:le na ebo kowalubinimamota nale naimano oli woko baiamo
ka:toma:.
25 Me tetenomolo nale wiyasiya la:tamo pea:no dopamo Yelusalema
kawo duliyomolamo ka:tomamo, Godokono epate ebolo dilukuliona ibi
ka:nowalubilima:.
26 Mabu Ma:sadoniya opo ega:walo Guliki opolo dilukuliona, ebe sosi
epate ibino ubilo nilakapo eba awokalimilo mani ebo alomiya, Godokono
epate Yelusalemalo dilukuliona ibino nigologolopi kowalubilima:.
27 Nanitabola, iba:te Yu epono nigologolo epo epetapi kowalubilima:
ibino ubi tanalo kalakalago diyatiya, ebe tanalo ebe modobo wokila. Iyo,
dopamo Yu epate Yua:pino igilo mula:le mabuma: iba:tamo Godokono tepo
magumuno wadewade tanalo wiya:no gito ikalamiya, ebema: modobola me
tetelo Yua:piate ibino nilakapo maniamo ega:walo inamabuamo Yu epo gito
nowalubilima:na:.
28-29 Ebema: naimano tanalo ma kunula. Yua:piate nilakapolo dalomoiya,
nale ebe mani kawodopo Yelusalema duliyomolo epatamo eba pikalamelo,
ebe walubi woko iba:tamo popoliyate nale Spa:ini mulu opamo to ebo
kowagilimamo. Ebene gabo tetelo nale la:tamo da:pemaigamo, na iy-
atawala nale la:go eba pokoliatepalo, Kelisote nado ebeno iyaiya kalakala
tanalamo la: ebo ketabokailamolema:ta.
30 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale Godokono Uliyanano
nilakapo tanalamo la: aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo ma
kunu toweolaemata, nale naimano tanaloma: Godotamo keba kunu

ka:towetoweonakomo, modobola la:le nago kapimiya atumu na elawonomamo nadipanateniyala:.

31 Ebene nale Yudiya opamo da:tomo, modobola la:imano towetowe tabono walubi tanalodo Godote na ebolo na:ga:lunatenemene nanitabokobi midia:piate na kubainamekapoma:, ega:walo ebeno epate Yelusalemalo dilukuliona, nale nanitabokobi midipi epetapino nilakapo mani iba:tamo da:nikalaemo, ebete ebe tanalodo ibino kalakala kawokobi na:midililaemene.

32 Ebema: nanitabola, Godote ubi diyatimene, na ebe tanalone la:tamo kawo kalakalago pete naimano uliyana apulo nale la:godolo wade ela kapamiatepamamo.

33 Epatamo milo dikalamena, modobola ebe Godote la: bilibilinomagodolo nokolinamene. Me tabo ebe nanitabonomola, taula.

16

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Nilakapo Tabo Ebeno Namutupiatamo Da:kiyawaiya

1 Ebema: a nanitabokobi midipino naniko Pibikono tanaloma: na Polote la: analemata, ebe Senekiliya duliyomolono sosi watowatopi magumulo wade walubi kamiyale idima: eda:na.

2 Ebete la:tamo da:pemaigamene, modobola la:le Kawodawano mailamo ebe kalakalago eba lawelo, modoboa: tanalo idi ebegodolo duma:ema ebetamo gito nikamiyala:, mabu Godokono epate ebako osiyodilo tanalodo ebeno wadewade ga:limapi gudima: eda:ona. Nanitabola, dopamo tete bilibilinomo epetapilo na ega:walo epo epetapi bilibilinomo ebete a wadenomamo walubinaki.

3 Ega:walo nale Pilisilako Akuilako iba:tamo nilakapo tabo palibomo, nanitabola, iba:te Ya:su Kelisoko magumulo nago wade woko osiyodilonaka.

4 Iyo, tete idilo iba:te na mabuma: ibino igilo atutulatelema: negeliya ebe tanalo kawo tanaloa:, ebema: ibino katene apa:mo tatalila a:elama:, ebe mabuma: na ega:walo Yua:pino sosi epo bilibilinomate iba:tamo nekalakalaonama:.

5 Ega:walo kebe nanitabokobi midipiate ibino motolo daladabutinaka, naimano nilakapo tabo iba:tamo atumu nakapalibomo.

Ega:walo naimano wade lumaginomo Epinitasitamo nilakapo tabo kapalibomo, ebe A:isiya opo kawonomolo Kelisoko nanitabokobi midipi magumulo dopo lumagima: ediya.

6 Ega:walo naimano nilakapo tabo Ma:litamo nakapalibomo, ebe la: mabuma: woko elawonomamo dosiyodilonami ebe kamiyalela.

7 Ega:walo naimano Yu epo netewa dubu A:ndolonaikasiko ega:walo kamiyale idi Yuniyasiko, iba:tamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo. Iba:te Ya:sukono alibolepi magumulo kawokawopima: eda:ona, nanitabola, iba:te dopamo nago idoko motolo ilukulinamiya, ega:walo nale Kelisoko nanitabokobi midia:no iba:te dopamo ebetamo olobiliya.

8 Ega:walo A:mapiliyatasitamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete aimano Kawodawa magumulo naimano wade namutudawama: eda:na.

9 Ega:walo naimano nilakapo tabo Ebanasitamo nakapalibomo, ebe Kelisoko magumulo ago woko bosiyodilona, ebene naimano wade lumagi idi Sta:ikisiko ebete atumu naimano nilakapo tabo olowite nelaemene.

10 Ega:walo Apilisitamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete ebeno Kelisoko waloma:ta tanalo tolea:no iyalo awokaliminomo awokalimiya.

Ega:walo Alistabulasikono moto gu epatamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo.

11 Ega:walo naimano Yu lumagi idi Elodiyanatamo naimano nilakapo tabo kapalibomo.

Ega:walo Nasisasikono moto gu epo magumulo piyate Kawodawa Kelisoko nanitabokobi midipima: deda:ona, nale naimano nilakapo tabo iba:tamo atumu nakapalibomo.

12 Ega:walo Taipinako Taiposako iba:tamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, me kamiyala:te Kawodawatamo woko wadenomamo osiyodilona.

Ega:walo nale naimano wade lumaginomo Pesisitamo naimano nilakapo tabo atumu nakapalibomo, ebe Kawodawatamo woko elawonomamo dosiyodilonami ebe kamiyale idila.

13 Ega:walo Lupasitamo naimano nilakapo tabo kapalibomo, ebete Kawodawatamo woko elawamo eba osiyodilonalo wade mailonomo ebo lawiya, ega:walo ebeno menokote atumu naimano nilakapo tabo olowite nelaemene, mabu ebete na ebeno gudu idima: midiniya.

14 Ebene Asinikitasiko ega:walo Pelegoniko, Emisiko ega:walo Patobasiko, ega:walo dubu idi Emasiko, ibi ega:walo iba:go dilukulina nale ebe nanitabokobi midipi bilibilinomatamo atumu naimano nilakapo tabo kapalibomo.

15 Ebene Pologasiko ega:walo Yuliyako, Neliyasiko ega:walo ebeno ekawi buwele, iyo, Olimapasiko atumu ega:walo Godokono epo epetapi bilibilinomate iba:go dilukulina, iba:tamo nale naimano nilakapo tabo kapalibomo.

16 Ebene la: daladabuta:ema, modobola la: bilibilinomo epetapiate epetapino koto uwateuilo na:wiyamidauiyala:. Nanitabola, iyaiya sosi epo epetapi bilibilinomate ibino nilakapo tabo la:tamo palibola:.

Polote Ebeno Iyaiya Uwomu Iyatulame Tanalo Da:kiyawaiya

17 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale la: kawonomamo analemata, la: nanisiwale! Piyate nanitabokobi midipi magumulo anagiyamida tanalo eba osiyodilolelo epetapino nanitabokobi midi tanalo da:kubailamenaka, la: iba:go kapiyama: akoeda:oala:. Nanitabola, la:le wade wokiago dopamo duwata:wiyama, iba:te ebe wadewade iyatulame tanalago gowelaona,

18 ebema: piyate ebako kubakuba tanalo dosiyodilolena, iba:te aimano Kawodawa Kelisotamo nani woko osiyodiloa:no, ibino kateneno kubakuba ubi tanalo kapiyamo tudila:ona. Ebene piyate kuba osiyodilole iyatawa: gudimu dilukulina, iba:te ebako tuputupupi a:da: elemasigi mulo tanalodo eba walogolenalo ibino tepo magumuno woki ebo kubailamenaka.

19 Wiyasiya la:imano tanalo eba kunua:. Iyo, epo epetapi bilibilinomate iyalo olowiya, la:le Kelisokono nani tabamo da:tudila:wenama, ebema: la: mabuma: na kawonomamo kalakalanamo, ega:walo na ubila la: mulo wokido wadewade tanalo kapiya eba malagidilolenalo, kuba osiyodilole iyatawa: gudimu nilukulinala:.

20 Ebene epatamo milo dikalamena, ebe Godote tete tatalila Saitanako la:imano agowa mabuamo ba:idilote, la:le ebe agowamo ebo ka:mikitamamota. Modobola Kawodawa Ya:sukono nilakapo tanalote la:godolo nitanamene.

21 Ebene nago woko kapimiya dosiyodilona, ebe wadedawa Timotite naimano Yu namutupi epetapiago Lusiyasiko ega:walo Ya:isoniko ega:walo Sosipatako, iba:te ibino nilakapo tabo la:tamo paliba.

22 Ega:walo me tanalo idila. Na Tetiyasite Poloko mabuma: me leta
tabo akulolemo, ma kunu nale aimano Kawodawano mailamo naimano
nilakapo tabo atumu la:tamo nakapalibomo.
23 Ega:walo Ga:iyasite ebeno nilakapo tabo kapalibo, ebeno motamo sosi
epate paladabutinaka, ega:walo na Polote eba:go eba okolinalo ebete na
wadenomamo walubininako. Ebene me kawo duliyomolono gabamani
apulo mani dumina ebe dubu Elastasiko, ebete aimano nanitabokobi midi
ekawi Katasiago, iba:te la:tamo ibino nilakapo tabo atumu nakapaliba.
24 Modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la:
bilibilinomagodolo nitanamene. Me tabo ebe nanitabonomola, taula.*

Polote Leta Uwomu Apulo Godoko Demoiya

25 Ebema: modobola a Godoko kowalogiye! Na Polote Ya:su Ke-
lisoko mabuma: kebe Wade Tabo ka:kiyawaonakomo, Godote modobola
ebe wade tanalamo la: nanitabokobi midi magumulo kodakodailaema:.
Nanitabola, ebete dopamo tete geyageyanomolo kebe nanitabo tanalo
kowaminanamile, me tetelo ebete ebe tanalo eba awokaliminalo na ebema:
kiyawaonakomo.
26 Iyo, Godokono woki awokalimipiate ebeno Bukamo dopamo dakulole-
nakiya, ebe iyaiya tabono tanalone ebeno nanitabo tanalote me tetelo na-
wokalana, ebema: Uwomua: Igilo Godote a ebeno wokopi na:totomuatena,
ale ebeno nanitabo tanalo me opo epo bilibilinomatamo kanawokalima:,
iba:te ebe nanitabokobi eba midinalo ebetamo ka:tudila:onama:.
27 Ebema: Mulodawanomo ebe Godoko kapiyala. Modobola ebete
Ya:su Kelisodo amama tanalo lawete, ebene ebe wade tanalote uwomua:
uwomua: tetelo ebegodolo nitanamene! Me ebe naimano tabo uwomula.
Taula.

* **16:24:** Lom 16.24 buka apuno tabo Polote ebeno letamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno leta osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

POLOTE DOPO LETA KOLINI SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo dali-
boliya, ebe wokopi magumulo na idila mabu Godote ebeno ubilo na ebema:
ka:na:miya. Na ega:walo a nanitabokobi midipino ekawi Sostenisiko,
2 ale la: piyate Kolini duliyomololo Godokono sosi epoma: deda:wenama,
iyo, ebete Ya:su Kelisoko magumulo la: kebe epate ebeno wade-talenapima:
keda:wenama: deka:la:mitia, ale me leta la:tamo paliboma:. Ega:walo piyate
iyaiya opolo eba ilukulionalo aimano Kawodawa Ya:su Kelisote ibi kowalu-
bilima: ebeno mailo deka:minaka, me leta ibi bilibilinomatamo atumu
na:ka:toamene, mabu ibino Kawodawa ega:walo aimano Kawodawa, ebe
kapiyala.
3 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko
iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Polote Kolini Sosi Epono Tanaloma: Kalakala Tabo Godotamo Dadipatiya

4 Tete bilibilinomo epetapilo na la:imano tanaloma: Godotamo kalakala
tabo adipatenakomo, mabu ebete Ya:su Kelisokono woko magumudo ebeno
nilakapo tanalo la:tamo nanitabonomolo ikalamiata.
5 Numa:la:, la: Kelisoko magumulo eba ilukulinalo la:imano tepo magu-
muno walubi tanalo bilibilinomo ebegodone gito uwatimata, ebema: ebeno
elawo ega:walo iyatawa tanalo la:godolo ba:pola:na, la:le iyaiya tete bilibili-
nomolo ebeno tabo wadenomamo ka:kiyawawenakoma: ega:walo ebeno
woki wadenomamo kawokalima:wenakoma:.
6 Nanitabola, ale Kelisokono tanalo la:tamo da:pa:kiyawaima:, Godote ebe
tabo la: Kolini sosi epono tepo magumamo iyatilametate ebo kodakodaimi.
7 Ebene aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono tanalo awokalimi tete
ka:pema: la:le kalakalago eba makopelenalo, ebeno Uliyanate ebeno woko
kosiyodilonama: kebe iyaiya elawo epatamo kikalamenale, la:le ebe walubi
tanalo bilibilinomo ebo uwatimata, iyo, ebe gito ikalame tanalo magumulo
idi kapiya lawea: tanalote la:godolo kitana:.
8-9 Ebema: kalakala kawonomola, mabu Godokono osiyodilole tanalo
bilibilinomo magumulo ebe nanidawanomola. Numa:la:, ebete la:
nanitabonomolo eka:la:miata, la:le tuputupupinomoma: eba eda:onalo Ka-
wodawa Ya:su Kelisokono Kawo Egelalo la:le ebeno ololo apuamo eba kunu
ka:nemaimiomamota. Ebema: nanitabola, la:le la:imano nanitabokobi
midi magumulo uwomu teta:mo kodakodalo kelamota:wenama: ebete la:
wadenomamo ba:buiyalatelenakoma:ta, iyo, ebete ebeno ubi iyalo iyatiya
la:le ebeno Gudago kapimiya kalakalago kilukula:wenama:, ebe Gudu ebe
aimano Kawodawa Ya:su Kelisotela.

Kolini Sosi Epo Magumulo Anagiyamida Tanalate Demaimiya

10-11 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale Kalowikono moto
epagodone tabo ma kunu olowimo, iyaiya apaminateui tanalate
la:godolo ba:pola:na. Ebema: aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono
mailamo nale la: ma kunu analemata, la: Godokono ubi tanalo kapimiya
kosiyodilola:wenakoma: woki kapiya nelawenakiyala: ebakobako iyaiya
anagiyamida tanalate la: magumulo pola:nakapoma:, iyo, modobola la:
la:imano tepo magumulo woki kapiyanomoma: neda:onala:.

12 Numa:la:, naimano ubia: tanalo ebe ma kunula. La:imano sosi taneba
magumulo la: epetapi bilibilinomate iyaiya daedale woki tabo ma kunu
gelanakomata, idawate na Polokono tanebadawama: bege, idawate na
Apolosikono tanebadawama: bege, ebene idawate atumu na Pitakono*
tanebadawama: ba:kege, ega:walo idawate atumu ebeno amama magu-
mulo na Kelisokono tanebadawama: kegenako.
13 Eiye! Kelisokono sosite ebeno ape kapiyama: eba eda:nalo, la:
epetapiate ebe ape iyaiya anagilaema: wagelenamata! La: epetapi naimano
tanebapima: degelawenama, na ubia:nola. Numa:la:, na Polote la:
mabuma: kewa olotolowalo ka:iya:, ebe mabuma: la:le la:imano obamo
waduba:midaole tanalo delawa:ima, ebe tanalo Kelisokono mailamo
laimata, naimano mailamoa:!
14 Iyo, naimano kalakala bitana, mabu nale la: obamo
kowaduba:midaoleta: wiyasiya la: bilibilinomo magumulo Kalisipasiko
ega:walo Ga:iyasiko ebe dubu netewanomo waduba:midaolimo.
15 Ebema: la: bilibilinomo epetapi magumulo idite ka:modobona:
mako daedale tabo gema:, obamo aduba:mida magumulo na Polokono
waloma:tadawama: edimo.
16 Iyaiya! Woki idi natamo ka:ma: a:ka:pe, ma kunu la: magumulo
nale Stepanasiko ebeno moto epago atumu obamo a:kowaduba:midaolimo,
ebene la:godolo idawa da:ba:lutale nale ebe obamo daduba:midimo,
wiyasiya ebe dawano tanalo na nipo malagidilutamo.
17 Nanitabola, Kelisote na iyaiya epatamo kaliboniya: nale ibi obamo
ka:nowaduba:midaolema:, ao, ebe wiyasiya na ebeno Wade Tabo
kiyawaoma: aliboniya. Numa:la:, ebe Tabono elawo tanalo ebe Kelisote
kewa olotolowalo da:iya ebe tanalono elawo awokalimi tanalola, ebema:
nale me opo epono iyaiya mulo tabamo Wade Tabo kiyawao modoboa:,
mabu kebe lumagite ebe tabo me opono mulo tanalamo da:kiyawaomene,
Kelisokono a:e tanalono elawote ebe tabo kiyawao magumulo nanitabolo
akawokalamene.

Kelisoko Ebe Godokono Elawo Ega:walo Mulo Awokalilamedawala

18 Nanitabola, piyate ibino igilo mula: gabo anaetoamida magumulo
Saitanakono ele gabo dodidina, iba:te nemalagidilona nale Kelisokono a:e
tanaloma: da:kiyawaonakomo ebe tabo ebe daedale woki tabola. Wiyasiya
a piyate aimano igilo mula: tanalo laema: nanitabokobi midi gabodo
da:tolamenama:, aimano wokilo ebe tabo Godokono elawo awokalimi
tanalola.
19 Ebe mabuma: Godote ebeno Bukalo tabo ma kunu gena,

“Me opopiate kebe epo
ibino mulopima: degelana,
nale ebe dubuno iyaiya mulo tanalo
ka:kubailaemamo.
Iyo, iba:te sukulu magumulo
kebe kawokawo tanalo kiyatawaiye,
nale kegemamo ebe tanalo kawokawo tanaloa:
ebema: iyabaiamo gito kalomomamo.”

20 Me tabono magumu ma kunula, me opote uwomu teta:mo
nemaiga:no epo bilibilinomo magumulo mulodawa kapiya idite
nanitabolo a:kokolinamene, iyo, ibino kawokawo sukulu magumulo

* **1:12:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Pitakono mailo idi ebe Kipasetela.

la:le iyatawadawanomo kapiya kuma:wenakoa:, ega:walo gabamani apulo dapaminateuinaka iba:te ibino daedale wokino tabo kapiya kiyawaonaka. Ebema: nanitabola, me opo epate kebe tanalo wadewade mulo tanaloma: degelana, Godote ebe tanalo bilibilinomono daedale tanalo iyalo awokalimiya!

21 Numa:la:, Godote ebeno nanitabo mulo tanalodo gabo odiyobiya, me opo epo a:ka:tuwa: ibino mulo wokino tanalodo ebeno nanitabo tanalo kiyatawaoma:. Ebe tetelo ebete wiyasiya ebeno ubi tanalo ma kunu iyatiya, ale epatamo kebe Wade Tabo ka:kiyawaonakoma:, ebe Tabo iba:te aimano daedale wokino taboma: degelana, Godote ebe Tabo awokalimi tanalodo nanitabokobi midipino igilo nanitabonomolo na:mula:lelamena.

22 Nanitabola, Yu epono tanalo ma kunula, ibi epetapi bilibilinomate negelana, iba:te Godokono elawo awokalimino anoano tanalo nanitabolo dulaema:na: ebeno tabo nanitabokobi ebo ka:midima:na:. Wiyasiya Yua:pino tanalo iyanomola, ibi epetapi bilibilinomate negelana, kebe tetelo iba:te tabo idi olowio tanalodo me opono iyaiya mulo tanalo diyatawaoma:na:, iba:te ebe tabo nanitaboma: ebo ka:midima:na:.

23 A wiyasiya ebe nanitabokobi midia:pino iyaiya kubakuba wokiamo tudila:oa:no, Kelisote kewa olotolowalo da:iya ebe tanalo kawo tanalonomoma: eba gelanalo ebe tabo epatamo ebo kiyawaonakoma:. Ebe mabuma: nanitabokobi midia:pi magumulo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te Wade Tabo olowiolo anoano tanalo idi umia:no agowa ebo ukamidaolenaka, ega:walo Yua:piate atumu ebe Taboma: ubia:noma: eba keda:olo daedale woki tabono tanaloma: ebo malagidilonaka.

24 Wiyasiya kalakala kawonomola, Yu epo ega:walo Yua:pi magumulo Godote kebe epo ebeno gudima: eda:oma: deka:la:miya, iba:te Wade Tabo olowio tetelo nanitabokobi eba midilo ma kunu ebo gelanaka, nanitabola, Kelisoko ebe Godokono elawo ega:walo ebeno mulo awokalilamedawala.

25 Iyo, numa:la:, Godokono osiyodilole magumulo me opo epate kebe tanalo daedale wokima: kegelane, ebe tanalono mulote ibi bilibilinomono mulo tanalo nodoilina, ega:walo Godokono osiyodilole magumulo iba:te kebe tanalo elawoa: tanaloma: kegelane, ebe tanalono elawote atumu ibi bilibilinomono elawo na:kodoilina.

26 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Godote la: ebeno gudima: eda:oma: deka:la:mitia, ebe kalakala tetete pemaiga:no la: dopamo kebako epoma: keda:wenaima, modobola la: ebe tanalo wadenomamo nemalagidilala:. Nanitabola, la: nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo dopamo kapiyakapiyate me opo epono mulo wokino tanalamo ega:walo elawo tanalamo ega:walo dogodogo inamabu uwate tanalamo kawokawopima: eda:onaimata. Iyo, la: kapiyakapiyanomate Wade Tabo kalakalago eba lawelo, wiyasiya la:imano epo magumulo mulopi ega:walo elawoelawopi ega:walo inamabu dogodogopi ibi epetapi bilibilinomate ubia:noma: ebo eda:iya.

27 Numa:la:, me opo epate kebe epo muloa:pima: ega:walo dologala epoma: degelana, iyalo tetenomolo Godote ebe eponomo uwatiya, mabu ebete ebeno ubi ebo iyatiya ebe osiyodilo tanalodo me opo epono mulopi ega:walo kawokawopiatamo ilipo kikalaema:.

28 Iyo, me opo epate kebe epo kubakubapima: ega:walo epoa:ma: degelana, Godote ebako epo ebeno gudima: keda:onama: uwatiya, mabu ebe ubila ebe ebeno osiyodilo tanalodo kebe iyaiya tanalo me opo epate wadewadenonomoma: kegelane, ebe tanalo bilibilinomate olopoligote ebete ibino modoboa: tanalonomo ebo kawokalilaemene.

29 Ebema: nanitabola, me opo epo bilibilinomate Godokono ololo apuamo
da:nemaimioma:na:, ibi magumulo idi kapiyate a:ka:modobomene ebe
a:ka:tuwa: ebe kowalogoma:.
30 Numa:la:, Godokono osiyodilo tanalodo la: me tetelo Ya:su Kelisoko
magumulo ilukulinamata, la:imano osiyodilo tanalodoa:, iyo, ebete Ke-
lisoko ebeno mulo awokalimidawama: da:midiya, ebema: ebete ebe magu-
mudo atamo nanitabo mulo woki ikaeamenako. Ega:walo me tanalo idila,
me Kelisote a Saitanakono idoko moto magumune dowagaiya, ebe tetelo
ebete ebeno tuputupu okoli tanalo atamo ikaeamete a Godokono epoma:
gito midiya.
31 Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Lumagite
a:ka:tuwa: ebeno osiyodilo tanaloma: akowalogala:, wiyasiya Godote ebe
magumulo wade woko dosiyodilona, modobola ebete ebe tanaloma: eba
kalakalalo ebeno Kawodawa kapiya nowalogomene.”

2

Kelisote Kewa Olotolowalo Da:iya, Polote Ebe Tanalo Kolini Duliyomolo Epatamo Dopamo Da:pa:kiyawaiya

1 Ebene naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, dopamo nale la:tamo
da:pemaigimo, ebe tetelo nale Godokono nanitabo tanalo la:tamo ka-
wokalima: ebeno tabo eba kiyawaolo nale me opo epono kawokawo
iyatulame tabono tanalamo ega:walo ibino mulo wokino tanalamo
ka:pa:kiyawaoa:, mabu na ubia:noma: edimo la:le na unamo kadi-
panatena:ema:.
2 Ebema: nale la:go eba okolinalo naimano tepo magumuno woki
ma kunu iyatimo, naimano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo
kapiyadawa unamo eba adipatenalo, ebeno wade wokonomo kapiya ebo
kawokalima:. Ebe dawa ebe Ya:su Kelisotela, ebene ebeno wade wokonomo
ebe ebete kewa olotolowalo da:iya ebe tanalola.
3 Nanitabola, nale la: magumulo woko dosiyodilonaimo, ebe tete
geyageyadopolo naimano ape elawoa:noma: eba eda:nalo, nale Godokono
tabo la:tamo wadenomamo ka:kiyawaoma: tete bilibilinomo epetapilo na
la:imano ololo apulo tole tanalago anakaminakimo.
4 Ega:walo me tanalo idila. Ebe tetelo nale Wade Tabono iyaiya
tanalo la:tamo kawokalilaema: me opo epono mulo wokino tanalamo
ka:kiyawaonakia:. Iyo, na iyatawimo nale me opono mulo wokino
tanalamo la: diyatulametama, ebema: Godokono Uliyanate la: magu-
mulo nanitabo woko a:kosiyodilomene, wiyasiya kebe tetelo ebete ebeno
elawamo la:imano tepo magumuno woki iyama: da:midililametamene, la:
ebeno woko osiyodilo magumudo nanitabokobi midipima: keda:omamota.
5 Ebe mabuma: la: me tanalo wadenomamo niyatawala:, la:imano
nanitabokobi midi tanalono mabu ebe Godokono elawo tanalola, me
opopino mulo wokino tanaloa:.

Godokono Uliyanate Ebeno Mulo Tanalo Nanitabokobi Midipiatamo Dikalamena

6 La: wiyasiya numa:la:, ale Wade Tabo da:kiyawaonakoma: ebe Tabono
mulo tanalo nanitabolo bitana, piyate nanitabokobi midi magumulo wade-
nomamo dapepeona ibi kapiyate ebe mulo modobolo lawenaka. Wiyasiya
ebe Tabono mulo tanalo me opo epate ibino wokilo kelawena:, ega:walo
kebe kubakuba uliyanate me opolo elawoelawonomoma: deda:ona, ibi
atumu ebe mulo tanalo modobolo kelawenakoa:, nanitabola, ebe kubakuba
uliyanano elawo tanalote nolopoligona.

7 Iyo, ale Godokono Wade Tabo eba kiyawaolo, ebete dopamo diya ga-
bodo dowaminiya ebe mulo tanalote nanitabokobi midipiatamo me tetelo
nawokalana, mabu Godote me opo ega:walo tobolo unu osiyodilolea:no
dopamo ebete ebeno ubi tanalo ma kunu iyatiya, walone tetelo ebete ebeno
mulo wokino tanalamo a nanitabokobi midipi kowalogoemene.
8 La: wiyasiya numa:la:, me opolo elawoelawonomoma: deda:ona, ebe
kubakuba uliyanate ka:modobiya: Kawo Alonomago Okolidawano a:e
tanalono nanitabo mulono magumu laema:. Iyo, iba:te ebe Kawodawano
a:e tanalono magumu nanitabolo niyatawaiyataleka: iba:te ebe kewa olo-
tolowalo akanakapumiyana:.
9 Wiyasiya Godokono Bukalo tabo idite a nanitabokobi midipino tanalo
ma kunu awokalimina,

“Me opo epo bilibilinomate
dopamo kebe wade tanalo kuminakiye,
ega:walo iba:te kebe wade tanalo
dopamo kolowionakiye,
ega:walo iba:te kebe wade tanalote ka:pemaigama:,
ibino tepo magumuno wokilo
kemalagidilonakiye,
me tanalo Godote osiyodiliya,
piyate ebe nilakapolo demalagidilona,
ebe epo kapiyatamo kikalaema:.”

10 Ebema: Godote dopamo dowaminiya, me tetelo ebete ebe wade
tanalo ebeno Uliyanano elawamo atamo awokalimiya. Nanitabola, kebe
tanalate Godokono tepo magumulo da:pola:na, ebeno Uliyanate ebe tanalo
iyatawanomola, iyo, kebe tanalate wamina magumulo da:pola:na, ebe
tanalo bilibilinomo atumu ebete modobonomolo ulamenako.
11 Numa:la:, lumagino tepo magumuno woki lumagi idite nanitabolo
a:kiyatawamene, wiyasiya ebe lumagino uliyana kapiyate ebeno tepo
magumuno tanalo iyatawala. Eba kunu Godokono tepo magumuno woki
lumagi idite iyatawama: modoboa:, wiyasiya ebeno Uliyana kapiyate ebeno
tanalo iyatawala.
12 Me mabuma: me opolo dilukuliona ebe iyaiya uliyana magumulo
Godote idi kapiya a nanitabokobi midipiatamo kikaeamiya:, ao, ebe
wiyasiya ebeno Uliyananomo atamo ikaeamiya, ebene ale ebeno woko
kosiyodilonama: ebete kebe iyaiya elawo atamo gito dikaeamiya, ale ebeno
Uliyanano wokino tanalodo ebe walubi tanalo wadenomamo kiyatawao-
malema:.
13 Ebe mabuma: ale me opo epono mulo iyatulame tanalamo Godokono
tabo ka:kiyawaonakoa:, ao, a wiyasiya ebeno Uliyanano iyatulame tabono
tanalamo kiyawaonakoma:. Numa:la:, ale Godokono tabono iyaiya
magumu tanalo ebeno Uliyanano walubi tanalamo dawokalilaema:, piyate
ebeno wokilo demalagidilona iba:te ebe tabono iyaiya magumu tanalo
wadenomamo kuwatema:na:.
14 Wiyasiya potele Godokono Uliyanano wokilo malagidilona:no, ebe
lumagi modoboa: Godote epatamo dikalamena ebe iyaiya elawo kuwa-
tema:. Nanitabola, ebe lumagite Godokono gito ikame tanalo nanitabokobi
midipiagodolo dulaemene, ebe tanalono mabu iyatawa:no epono daedale
wokino tanaloma: ebo kemalagidilomene. Iyo, Uliyanate ebe walu-
bia:no ebete ebe Uliyanano iyaiya woko osiyodilole tanalo wadenomamo
a:kiyatawamene.

15 Wiyasiya la: numa:la:, potele Godokono Uliyanano wokilo demalagidilona, ebe lumagi modobola kebe tanalate ebe ega:walo epo epetapiagodolo da:pola:na, ebe tanalo bilibilinomo Uliyanano walubi tanalamo wadenomamo kanagilamelelaemene. Wiyasiya kalakala kawonomola, me opo epo magumulo lumagi idite modoboa: nanitabokobi mididawagodolo da:pola:na ebe tanalo kanagilamelema:, mabu Godote a:ka:tuwa: ebeno tanalo kanagilamelemene.

16 Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena,

“Dopamo wagilimi mabune lumagi idite
Kawodawa Godokono tepo magumuno woki
nanitabolo kelawenakia:,
ebema: idawate modoboa:
ebe oli tanalo iyatuima:!”

A nanitabokobi midipiate wiyasiya Kelisokono tepo magumuno iyaiya woki bilibilinomo iyalo uwatiyama:.

3

Polote Kolini Sosi Epono Anagiyamida Tanaloma: Ibi Kawiya Danaliya

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, niyaniyata, nale la:tamo dopamo da:pemaigimo, ebe tetelo la: Godokono Uliyanano wokilo dilukuliona ebako epoma: keda:wenamia:, iyo, la: Kelisokono okoli magumulo a:lia:li gudi keba kunula:ka: eba kunu eda:onaimata! Ebema: nanitabola, Godokono tabo iyatulame magumulo na ebe tabono kawokawo magumu tanalo la:tamo awokalilaema: ka:modoboa:, wiyasiya la: piyate me opo epono wokilo dilukula:wenama nale la: ebako epomu eba malagidilolelo la: ebo walubilinakimata.

2 Iyo, ebe tetelo naimano iyatulame magumulo nale la:tamo nono kapiya ikalamenakimata, nale nani baenomo la:tamo ikalaema: ka:modobonakia:.

Ebene tete geyageyadopo eba petolo, la: wiyasiya nanitabokobi midi magumulo apepeoa:no, me tetelo la: ebe atumu nani baenomo naoma: ka:modobawena:.

3 Numa:la:, nanitabokobi midia:piate keba kunu kilukulione, la: eba kunu la:imano kateneno wokilo ilukulinamata, iyo, la: magumulo epetapiate epetapino mulo woki ega:walo inamabuma: eba dowaolo, iyaiya apaminateui tanalate la:godolo ba:pola:na. Nanitabola, ebe tanalodo la:imano nanitabo tanalote ma kunu awokalana, la: la:imano kateneno wokilo ilukulinamata.

4 Ega:walo nale dopamo egemo, la:imano sosi magumulo idite na Polokono tanebadawama: bege, idite na Apolosikono tanebadawama: bege. Ebe tanalodo la:imano nanitabo tanalote atumu ma kunu kawokalana, la:le nanitabokobi midia:pino ilukuli tanalo ibamilatelenamata.

5 Eiye! Me Apolosiko poteleka:? Ega:walo na Poloko poteleka:? A netewapi Godokono wokopila, iyo, la: aimano woko magumudo ebeno Wade Tabo nanitabokobi a:midimata. Ebema: numa:la:, a netewapiate la: magumulo iyaiya woko ebe posiyodilolima:, Godote atamo keba kunu kikaeamile eba kunu.

6 Iyo, nale dopamo pete Wade Tabono kikopu la: magumamo pamiote, ebene Apolosite pete ebe kikopu unamo modobo obo padipani. Ebene a netewapino woko walogabo apune Godote a:ka:tuwa: ebe kikopuatamo elawo eba ikalamelo, iba:te wadenomamo ebo apepeiya.

7 Ebema: woko osiyodilo magumulo kikopu amiodawa ega:walo obamo
adulateledawa ibino osiyodilole tanalo egegenomola, iyo, woko magumulo
Godoko kapiyate kawo tanalonomo osiyodilonako, mabu ebe kikopuatamo
elawo ikalamedawala, iba:te wadenomamo ebema: apepeonaka.
8 Numa:la:, Godokono umi magumulo piyate kikopu amio woko dosiy-
odilona ega:walo piyate obamo adulatele woko dosiyodilona, iba:te ibino
iyaiya tanalo eba osiyodililelo wiyasiya kapiya woko osiyodilona, ebe
mabuma: ebete ibino woko kapiya gabonomodo danagilamelelaemene ibi
bilibilinomatamo modobo wiyanomo ebo kikalamolemene.
9 Nanitabola, Apolosiko ega:walo na, a Godago woko kapimiya dosiyo-
dilonama: ebe wokopila, ebene la: nanitabokobi midipi ebe ebeno wade-
wade nao inamabuate kebolo kapepeone ebe pali damelala, ega:walo la:
ebe ebete detena ebe wade motola.

Kelisote Nanitabokobi Midipino Iyaiya Wokono Tanalo Elamo Madolame Tanalodo Kawokalilaemene

10 Ebema: nanitabola, Godokono woko kosiyodilonama: ebete iyalo tetelo
kebe iyanomo elawo natamo kikanamiyale, nale ebe elawamo ebeno wade
motonomo ete woko ebo wagilimo, mulo wokodawate tuputupu wokilo
nopo keba kunu kiyatinakole eba kunu. Ebene naimano walogabo apune
wokopi epetapiate pelamete, iba:te nale dopamo dapawokalimo ebe alono
mabu unulo wade woko idi ebe kosiyodilona. Ebema: modobola wokopi
bilibilinomate ibino iyaiya woko wadenomamo nulamenakoma:na:,
11 mabu Godote ebeno motono kodakoda alo iyalo amiya, ebe alo ebe
Ya:su Kelisotela. Ebe mabuma: wokopi magumulo lumagi idi modoboa:
Godote damiya ebe dopo alo magoba:te oli alo idi ebo kaima:.
12 Nanitabola, wokopiate ibino iyaiya inamabu uwatenaka ebe alono
moto ete woko kopoliyama:, ebene ibi epetapiate golodo inamabu, ega:walo
siliba inamabu, ega:walo wiya kawokawonomo a:la:uwa:da:ole nokola
uwatete, ebako wadewade inamabunomamo moto ete woko ebo osiyo-
dilona. Wiyasiya ibi epetapiate balibali kewa, ega:walo kololu oga, ega:walo
patele uwatete, ebako inamabuamo atu woko kosiyodilona.
13 Ebema: Kelisokono Kawo Egelate da:pemaigamene, ebe moto etepino
iyaiya woko osiyodilo tanalate nanitabonomolo kawokalaoma:na:. Iyo,
iba:te moto ete magumulo kebe inamabuamo detena, ebete pete ebe
inamabu bilibilinomo ebeno elamo eba pemadolamelo kubakubadopo
inamabu gito kopoliyadigalemene, ebene elate nalea: inamabu ebe ko-
dakoda inamabu kapiyate ebeno motolo uwomua: tetelo ba:pola:namene.
Nanitabola, Kelisote ebe gabodo wokopi bilibilinomono iyaiya wadewade
woko ega:walo kubakuba woko ebo kawokalilaemene.
14 Ebema: Godote damiya, kebe lumagite ebe alo unulo wade woko
dosiyodilona, ebe lumagino wokote ela magumulo olopoligoa:no ebete
ebeno wade wiya ebo kelaemene.
15 Wiyasiya kebe lumagite Godokono moto ete magumulo kuba woko
dosiyodilona, ebeno wokote ela magumulo alatidite, ebene ebete Godokono
nilakapo magumulo ebeno igilo mula: tanalo kapiya kelaemene wiyasiya
wade wiya idi a:kelaemene. Iyo, ebe lumagino tanalote ma kunu ki-
tanamene, lumagi idino moto elate eba nitalo, ebete inamabua:no ebeno
igilo kapiyago ela magumune keba kunu ka:pemaiganakole ebete Unu
Duliyomololo eba kunu ka:nilutamene.

Nanitabokobi Midipi Ebe Godoko Amamateno Motola

16 La: iyatawalata, la: nanitabokobi midipi ebe Godoko amamateno iya
motolata, ega:walo ebeno Uliyanate la: magumulo bokolina,

17 ebema: kebe lumagite Godoko amamateno moto da:kubaimene, Godote
ebe lumagi nanitabonomolo ka:kubaimene. Numa:la:, Godoko amamateno
iya moto ebe ebeno wade-talena motonomola, iyo, la: nanitabokobi midipi
ebe ebe motoma: eda:onamata.
18 Ebema: la: magumulo lumagi idite ebe a:ka:tuwa: ebe a:da: ako-
masiga:la:, iyo, idawate me opo epono iyaiya mulo wokino tanalodo ebe
a:ka:tuwa: ebe mulodawama: akogeala:. Modobola ebe wiyasiya me opo
epono ololo apulo daedale lumagima: eba eda:nalo Godogodone nanitabo
mulo wokino tanalo ebo nuwatemene.
19 Mabu me opo epate kebe iyaiya tanalo ibino mulo wokino tanaloma:
degelana, wiyasiya Godote ebe tanalo ibino daedale wokino tanaloma:
gena. Ebe mabuma: ebeno Bukalo tabo idite ma kunu gena, “Godote
me opo epono mulo tanalamo gubi a:delamete, iba:te ebamo gito
ka:na:gudima:na:.”
20 Ega:walo ebeno Bukalo ebete walo ma kunu kegena, “Mulopiate ibino
tepo magumulo kebe nopo kalomonake, na Kawodawate iyatawamo ebe
wokino tanalodo wade tanalo idite a:kemaigamene!”
21 Ebema: la: magumulo idite me opo epono mulo tanaloma: ebe
a:ka:tuwa: ebe walo akowalogala:! Numa:la:, la: Kelisoko magumulo eba
ilukulinalo, ebeno wadewade tanalo bilibilinomate la:imanoma: eda:ona.
22 Iyo, na Poloko ega:walo Apolosiko ega:walo Pitako,* a Kelisokono
wokopima: eba eda:onalo la:imano wokopima: atumu na:keda:onama:.
Ebene me opono inamabu bilibilinomo ega:walo nanitabo igilo tanalo
ega:walo a:e magumulo wato kikopu lawe tanalo ega:walo me tetelo
demaimiona ebe tanalo bilibilinomate la:imanoma: eba eda:onalo, walone
tetelo demaimioma:na: ebe tanalo bilibilinomate atumu la:imanoma:
ka:keda:oma:na:. Ebema: nanitabola, wadewade tanalo bilibilinomo ebe
la:imano tanalola,
23 mabu la: Kelisokono epoma: eda:onamata, ebe atumu Godokonoma:
keda:na.

4

Ya:sukono Nani Alibolepino Iyaiya Temeteme Tanalo

1 Ebema: modobola la:le na Poloko ega:walo Apolosiko ega:walo a keba
kunula:ka: ebako nanitabokobi midipi epetapi, la:le aimano tanalo eba
malagidilolelo a Kelisokono nani wokopima: na:midiyala:. Iyo, Godote
dopamo dowaminaliya, ebete me tetelo ebe tanalo piyatamo kawokalil-
amiyale iba:te me opono epo wadenomamo kiyatulaema:, a ebe ebe
wokopila.
2 Numa:la:, me opolo kawodawa idite ebeno wokopi bilibilinomo magu-
mulo kapiyakapiya kuwatemene iba:te epetapino woko namutupima:
keda:onama:, ebema: ebe watowatopiate wokopi epetapino osiyodilole
magumulo ibi wadenomamo eba walubilinalo ibino kawodawa ebo
kekalakalaima:na:, iyo, iba:te ebe gabodo ibino tepo magumuno nanitabo
tanalo ebetamo kawokalima:na:.
3-4 Ebema: naimano tanalo ma kunula, na a:ka:tuwa: naimano tanalo
anagiyamida:no ebe tanalo naimano anagiyamidadawa Godotamo
atepanamo. Ebene la:le naimano wokono tanalo anagilamelenama:wete
kubama: degelaema, ega:walo gabamaniate atumu naimano tanalo
anagiyamida magumulo kubama: da:kegelama:na:, na ebe tanaloma:
woki bilibilima: a:keda:mo. Nanitabola, naimano tepo magumuno mulo

* **3:22:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Pitakono mailo idi ebe Kipasetela.

wokite na kuba osiyodilodawama: ka:midinina:, wiyasiya numa:la:, Godoko kapiyate naimano nanitabo tanalo iyatawala, naimano tepo magumuno wokino tanalotea:.

5 Ebe mabuma: Kawodawa Kelisote pea:no, la:le lumagi idino tanalo anagiyamidama:wete ebe kubadawama: akogelala:. Nanitabola, Kelisokono nani tetenomolo ebe a:ka:tuwa: epono tanalo eba panagilamelelamelo, iba:te me tetelo kebe tanalo idoko magumamo kowaminalene ega:walo kebe ubi tanalo ibino tepo magumamo kowaminalene, ebete ebe tanalo bilibilinomo alamo powaulatelete ebo kawokalilaemene. Ebema: ebe tete ebe Godokono wade tetema: keda:mene, ebete ebeno epo bilibilinomono wadewade osiyodilole tanalo mabuma: ibi kemoiolema:.

6 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la:imano woki ka:tuputupuilaema: nale Apolosiko ega:walo na, aimano wokono tanalo eba awokalimilo me iyaiya tabo la: iyatulaemata. Na ubila la: naimano iyatulame tabono tanalodo wade woki ma kunu kelaemamota, Godote ebeno Bukalo a keba kunu ka:totomuatenale, la: ebe wadewade walubi tanalone a:kolobila:ema, iyo, modoboa: la: magumulo idite idino osiyodilo tanaloma: ebe kapiya eba walogolo lumagi idino tanalo kubama: gito gema:.

7 La: ma kunu kemalagidilawitama, Godote la: iyaiya alomotate idi unamo eba adipatelo idi wiyasiya opamo gito iyati? Ao, eba kunua:, ebete la: kapiya epoma: a:midiliata, la:le amamaoa:no ka:pola:wenama:. Numa:la:, kebe wadewade tanalate la:godolo ka:pola:nale, ebe tanalo bilibilinomo Godote nilakapolo la:tamo gito ikalamiata, la: a:ka:tuwa: la:imano elawamo wade tanalo idi kelawa:wea:. Ebema: mabu keleka: la: magumulo epetapiate ibi a:ka:tuwa: ibino tanaloma: dowalogolena?

8 Eiye, la: piyate damamawenama, la: kubanu malagidilonamata modoboa: tanalo kapiya idite la:godolo kitana:! Diyala, la:imano wokilo la: ma kunu da:begelawenama, Godokono Uliyanate nanitabokobi midipiatamo dikalamena, ebe tanalo magumulo la: dogodogopima: eba eda:onalo wiyasiya a epetapiate nigologolopima: eda:onama:! Ega:walo la: da:ba:kegelawenama, Godokono umi magumulo la: kawokawo elawodubuma: iyalo eda:imata, wiyasiya aa:!

Ebema: na Polote ebako daedale wokiagopiatamo negemo, la:le kawokawo elawodubuma: nanitabolo neda:wetaleka:, a Ya:sukono nani alibolepiate la: mabuma: bekalakalaona:, iyo, a ebe tanalone biyatawaona:, la: ega:walo a, ale kapimiya kawokawo elawodubuma: eba eda:onalo epo bilibilinomate atamo kalakalago ka:tudila:oma:na:.

9 Wiyasiya Godokono ubi tanalo eba kunua:, iyo, naimano umi magumulo ebete a nani alibolepi alomoiya nanitabokobi midipi magumulo ale uwomunomopima: keda:onama:. Ebe mabuma: ebete gabamani kodiyobolena:, iba:te a nani alibolepino tanalo anagilameleamete a kubakubapima: ka:milo epono ololo apulo a gito kanakapuaema:. Iyo, ebeno ubi tanalo ma kunu itana, ebeno Unu Duliyomololo dilukuliona ebe nopopi, ega:walo kubakuba uliyana ega:walo me opo epo atumu, ibi bilibilinomate aimano modoboa: tanalo nanitabonomolo kuima:.

10 Eiye! Diyala, la: ma kunu da:bemalagidilawenama, a Kelisokono nani alibolepiate ebe mabuma: daedalepima: eda:onama:, wiyasiya la: ebe magumulo mulopima: eda:onamata! Ega:walo la: ma kunu da:ba:kemalagidilawenama, a nanitabokobi midi magumulo elawoa:noma: eba eda:onalo wiyasiya la: elawonomoma: eda:onamata, iyo, epate la: unamo eba wadipalatelelo iba:te wiyasiya negelana a kawokawopia:!

11-12 Wiyasiya numa:la:, aimano nanitabo tanalo ebe ma kunula. A woko wagilimi mabune me teta:mo pemaiga, tete bilibilinomo epetapilo bae kape tanalote a uamenako ega:walo obo kapete atumu atamo a:ka:penako, iyo, a

kubakuba kaliku kapiyakapiya pupulionakoma:. Ebe mabuma: a a:ka:tuwa:
aimano modoboa: tanalo ulameleamete tete epetapilo a mani kele kuwa-
tema: kodakoda woko aimano kotamo gito osiyodilonakoma:. Ega:walo
me tanalo idila. Aimano lao moto nanitabolo pola:na:no, a iyaiya opolo
eba wapata:lamenalo ebo latepaonatonanakoma:, ebene tete epetapilo
nanitabokobi midia:piate a eba malogoelo a tatakolo dalukoenaka, a
wiyasiya ibi mabuma: Godoko toweomenakoma: ebete ibi wadenomamo
kowalubilinama:. Iyo, kebe tetelo epate temeteme atamo dikaeamenaka, a
wiyasiya woko osiyodilo magumulo kodakodalo lamota:onanakoma:,
13 ega:walo iba:te ibino tabamo a da:kubaiamena, a ibi nilakapo tabamo
walubilinakoma:. Ebema: modobola la:le a nani alibolepino tanalo ma
kunu wadenomamo niyatawala:, me opo epono umi magumulo a ibino
sosowa keba kunula:ka: eba kunu eda:onama:, iyo, iba:te a ubia:noma:
eba eda:onalo, a kuba nibo inamabuma: gelate dologala inamabuma: iyalo
a:midiya.

Kolini Sosi Epo Magumulo Piyate Polokono Tabo Lawea:no, Ebete Iba:tamo Elawamo Pemaigama: Da:kiyawaiya

14 O naimano namutupiala:, nale me tabo la:tamo ilipo ikalaema: kaku-
lolea:. Ao, nale kawonomamo demalagidilolenamo la: ebako gudima: eba
eda:onalo, naimano ubi ebema: iyatimo la: nanitabo gabo kiyatulametama:.
15 Numa:la:, la:imano Kelisoko waloma:ta tanaloma: la:imano iyat-
ulamepi bilibilinomate eba pola:nalo, lumagite ibi ka:la:miolema: da:
ka:modobona:, wiyasiya na kapiyate la:imano nabiwi keba kunula:ka: eba
kunu eda:namo. Iyo, la:le Ya:su Kelisoko magumulo kilukula:wenama:,
ebeno Wade Tabo la:tamo kiyawao magumulo na ebe dopo lumagima:
edimo,
16 ebema: naimano guda:la:, nale la: toweolaemata, la:imano ilukuli
magumulo modobola la:le na la:imano nabiwi nibaminatena:la:.
17 Numa:la:, ebe tanalo eba malagidilolo nale naimano nanitabokobi
midi gudu idi Timotiko la:tamo palibomo, mabu nale kawonomamo
demalagidilonamo ebete ebako guduma: eda:na, iyo, ebete naimano
ubi tanalo nanitabonomolo osiyodilolenako. Ebema: ebete la:tamo
da:pemaigamene, nale iyaiya opolo sosi epo Kelisokono okoli tanaloma:
keba kunu kiyatulamenakomo, ebete ebe atu iyaiya tanalo eba kunu la:
ka:ka:piyatulaema:ta.

18 Na me tanalo iyatawala, la: epetapiate namamaonamata mabu la:
kubanu ma kunu malagidilonamata, nale la:tamo a:ka:pemo.

19 Wiyasiya aimano Kawodawate ubi diyatimene, tete tatalila na
nanitabolo ka:pemamo. Ebema: ebe tetelo nale ebe amamaopino nanitabo
tanalo ka:puimamo, ma kunu ibino tabo gela kawokawonomola wiyasiya
Godogodone da:pemaigana ebe nanitabo elawote iba:godolo kitana:.

20 Numa:la:, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono magu-
mute lumagino woki tabono tanalone kemaigana:, ao, ebe tanalono magu-
mute kapiya gabodo kawokalamene, ebe Godokono elawote lumagino okoli
magumulo ditanamene ebe gabola.

21 Ebema: la: piyate damamawenama, la:imano ubi keba kunula:ka:?
Nabiwite ebeno wato kawokawo gudi gaubamo keba kunu kalukole-
nakole, la:imano kuba osiyodilole mabuma: nale la:tamo ebako tanalo
ba:ka:posiyodilomo? Wiyasiya na pea:no, modobola la: dopamo la:imano
amamao tanalone nolobila:iyala:, ebene na nilakapo wokiago ega:walo milo
tanalago la: naimano guda:tamo ebo ka:pemamo.

5

Polote Kolini Sosi Epo Kawiya Danaliya, Iba:te Kawo Kubanomo Osiyodilodawa Gito Kanaliboma:

1 Nanitabola, la: magumulo kawo kubanomo idite demaigi, iyaiya epo epetapiate ebe tanaloma: tabo egelanaka, iyo, la:imano sosi tanebadawa idite ebeno nabiwino kamiyala:go kapiyama: eda:nako.

Eiye! Godoko iyatawa:pi magumulo ebako kubate kemaiganakoa:, mabu ibi iyatawala ebe ilipo osiyodilo tanalo kubanomoma: eda:na! Wiyasiya la: kawokawo daedale epo keba kunula:ka: ebako epoma: eba eda:onalo, ebe kuba osiyodilodawatamo la:le tanalo idi kosiyodilawea:!

2 Eiye! Mabu keleka: la:le la:imano sosi tanaloma: damamawenama? Modobola la: wiyasiya la: magumulo ditana ebe kuba mabuma: tepo temetema:go nimiyala:, ega:walo modobola la: kuba osiyodilodawatamo talena niyatimiyala: ebete la:imano taneba magumamo walo akopa:la:.

3-4 Numa:la:, nale mulunomolo eba okolinalo, wiyasiya Kelisoko magumulo nale naimano uliyanano wokino tanalamo la:go kapimiya bokolinamo. Nanitabola, nale walone la:imano Kolini duliyomolamo pemaigate kuba osiyodilodawano tanaloma: keba kunu da:posiyodilomo, na wiyasiya la:tamo pemaiga:no dopamo eba kunu nale ebe dubuno tanalo Kawodawa Ya:sukono mailamo anagiyamidamete kuba wiya iyatimo. Ebema: nale luta: tetelo la:le walo dakaladabuta:ema, modobola naimano uliyanano wokino tanalamo tudila:wete Kawodawa Ya:sukono elawamo

5 ebe dubu Saitanatamo gito nikamiyala:. Numa:la:, la: eba kunu dosiyodilaema, Saitanate me tetelo ebeno ape ka:kubaimene, wiyasiya aimano Kawodawate ebeno Kawo Egelalo ebe dubuno uliyana apuno igilo gito ka:mula:emene.

6 Nanitabola, la:le damamawenama ebe tanalo ebe wade tanaloa:. La: iyatawalata, epate ma kunu gelana, “Palowa bae kokalima: kamiyalete gamagamaimino tuwae inamabu kelenomo palowago dekapiyailaemene, baete a:ka:tuwa: ebo kegamagamamene.” Eba kunu la:imano taneba magumulo amama tanalo da:pesonomote ditana, ebe kubate a:ka:tuwa: kawoma: keda:mene, a, nanitabola:ka:?

7 Ebema: modobola la:le tagala ilukuli tanalono amama tanalo bilibilinomo la:imano taneba magumune nowagaila:la:, la: magumulo kuba da:pesonomo idite itana:no Godokono umi magumulo la:le oliolinoma: keda:wenama:.

Numa:la:, ulama bilibilinomolo Yu epate ibino Aduga:la Soliyomu* eba osiyodilolo iba:te ebe Soliyomuno palowa bae okalimioma: gamagamaimino tuwae palowago kapiyailamea:no okalimionaka, mabu Godote ibi ebe tanalo kosiyodilonakoma: iyalo a:totomulateliya. Iyo, ebete ibi iyatulamiya gamagamaimino tuwae inamabu ebe ulila, epate amama magumulo kebe kuba tanalo kosiyodilolenake ebe tanalo keba kunula:ka: eba kunula, ebema: iba:te ebetamo ibino kawo soliyomu wagilimia:no, iba:te dopamo ibino moto bilibilinomone gamagamaimino tuwae waulatelenomo nowaulatelenakoma:na:. Wiyasiya Kelisote a nanitabokobi midipi mabuma: ebeno ape Aduga:la Soliyomuno sipi-goeo da:pesomu midite Godotamo eba ikamelo, ebeno kalima ka:ka:liya tanalodo ebete a olioli epoma: iyalo a:midiya ale aimano kuba osiyodilole tanalono a:e wiya uwatekapoma:.

8 Ebema: a nanitabokobi midipiate Godoko amamatelo kawo soliyomu idi ebetamo osiyodilo wagilimia:no, modobola ale dopamo aimano tagala

---

* **5:7:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Soliyomuno magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Ma:t 26.2 buka apuno walubi tabo numiye.

ilukuli tanalono amama tanalo bilibilinomo a magumune kowagailimalema:. Ma kunu aimano tepo magumulo iyaiya kuba osiyodilole wokino tanalate pola:na:no, nanitabo gabono osiyodilole tanalo ega:walo tabo gela tanalo kapiyate aimano ilukuli magumune bemaimionakoma:na:.

9 Ebema: nale la:tamo dopamo dapalibimo, ebe leta magumulo la: ma kunu analimata, la:le buwelemele pilolo duwatenaka ega:walo kamiyale pilolo duwatenaka, ebako epago akokapiyala:.

10 Wiyasiya modoboa: la: naimano tabono magumu kubanu laema:. Numa:la:, la: sosi epo magumulo piyate ebako kawokawo kuba dosiyodilolenaka nale ibino tanalo kapiyama: kiyawaomo, mabu ibi Godokono nanitabo tanalo iyalo iyatawaiya. Wiyasiya me opo epo magumulo epetapi bilibilinomate Godokono tanalo kiyatawaona:, ebema: iba:godolo kamiyale ega:walo buwelemele pilo tanalate ba:pola:na, ega:walo iba:te dogodogopima: keda:oma: ubi kawonomamo eba alomolo tete epetapilo epetapino inamabu pilolo uwatenaka, ega:walo iba:te iyaiya ida:da:lino uliyana akamamalatelenaka. Ebema: nale la:tamo talena kiyatia: ebako nanitabokobi midia:piago wapata:laema:, mabu la: me opolo iba:go kapimiya eba ilukulinalo gabote a:kitanamene la: a:ka:tuwa: la: ibi magumune nanitabonomolo iyabaiamo kowatiamidala:ema:.

11 Iyo, nale la: sosi epono tanalo kapiyama: kiyawaomo. La:le kebe epo la:imano nanitabokobi midipi ekakima: deka:la:miawenama, ibi magumulo potele buwele pilo o kamiyale pilo dosiyodilonako, potele dogodogodawama: keda:ma: ubi kawonomamo diyatinako ega:walo potele ida:da:li idino uliyana damamalatelenako, potele epetapino tanaloma: a:da: elemasigi gabodo kuba tabo da:kiyawaonako ega:walo potele gamoda da:nionako, ega:walo potele epetapino inamabu pilolo duwatenako, nale ebako sosi lumagino tanaloma: la: walo nakanalemata la: eba:go akokapiyala:, iyo, la: eba:go bae naoma: la:tamo talena iyatilaemata.

12-13 Nanitabola, piyate sosi magumulo pola:na:no Godote a:ka:tuwa: ebe nanitabokobi midia:pino tanalo kanagilamelelaemene, ebema: ebe woko ebenola, na ebe tolemelo kosiyodilonakoa:. Wiyasiya sosi magumulo da:pola:na ebe epono tanalo anagilamelelame woko iyala, iyo, Godote ebe woko a nanitabokobi midipiatamo ikaeamiya. Ebema: la: magumulo piyate kuba dosiyodilolena ibino tanalo nanagilamelelameta:la:, mabu Godokono Bukalo tabote ma kunu itana, “La:le kawo kubanomo osiyodilodawa la: magumune gito nalibiyala:!”

6

Nanitabokobi Midipiate Apaminateui Tanaloma: Gabamaniatamo Tolaema: Polote Talenama: Degiya

1 Me tanalo idila. La:imano taneba magumulo idite ida:go tanalo idima: dapaminateuima:na:, mabu keleka: la:le Godokono ubi tanaloma: tolea:no gabamanino tabo anagiyamidadawatamo da:tolama:ema, ebe tuputupu okoli tanalo iyatawa: lumagite la:imano tanalo kanagiyamidalametama:? Eiye! Modobola Godokono sosi epate a:ka:tuwa: ibino apaminateui tanalo nanagilamelelaema:na:!

2 La: iyatawalata, walone tetelo Godokono epate me opo epo bilibilinomono tanalo kanagilamelelaema:na:. Iyo, Godokono ubilo la:le ebe anagiyamida woko magumulo ka:pola:namamota, ebema: me tetelo kebe apaminateui tanalate la: magumulo demaimionaka, la:imano woki ega:walo elawo modobola ebe egege tanalo tuputupulo kanagilama:ema:, a, nanitabola:ka:?

3 Ega:walo la: nanitabonomolo iyatawalata, Godote ebeno Unu Duliyomolono iyaiya woko kosiyodilolenama: dosiyodiloliya, ebe nopopino tanalo a nanitabokobi midipiate kanagilamelelaemalema:. Nanitabola, a ebe woko kosiyodiloma: Godote modobo elawo atamo kikaeaemene, ebema: a iyatawanomola, me opolo atamo kebe tanalate demaimiona, ebete modobo elawo atamo atumu na:kikaeamena ebe tanalo wadenomamo kanagilaema:.

4 Ebema: mabu keleka: la:le apaminateui magumulo gabamanino tabo anagiyamidapiatamo da:tolama:wenakoma? Numa:la:, a sosi epo iyatawala, ebe nanitabokobi midia:piate Godokono tanalo ega:walo aimano tanalo nanitabolo kiyatawaona:.

5 Eiye! La:le kilipoaema: nale la:imano kuba osiyodilo tanalo ebema: awokalimo. Na iyatawala la:imano mulo wokiagopi epetapi ba:pola:na, ibi modobola la: nanitabokobi midipino apaminateui magumulo la:imano tanalo kanagilamelelametama:. Wiyasiya diyala, la: epetapi ma kunu daedale wokilo da:begelawenama, “Mulo wokiagodawa idite aimano taneba magumulo ka:luta:.”

6 Numa:la:, la: nanitabokobi midipi ekakima: eba eda:onalo, la:imano daedale wokino tanaloma: idite gabamani idino tabo anagiyamidadawatamo gito magatanakomata, iyo, la:le la:imano iyaiya apaminateui tanalo nanitabokobi midia:piatamo watanakomata!

7 Eiye! La:imano taneba magumulo idite idi gabamaniatamo demagatamene, ebe tetelo la:imano goweladawa Saitanate la:imano wato kikopu iyalo elawe, iyo, la: ebeno ubi tanalamo a:tudila:omata! Numa:la:, idite a:ma:tamo kuba osiyodilote ebene a:ma: ebe tanalo gito degebolema:emene, ebe tanalo modobola, wiyasiya modoboa: wato kikopu Saitanatamo gito ikaema:! Iyo, idite a:imano inamabu idi pilolo lawete ebene a:ma: ebe tanalo gito da:dodomatiaemene, ebe tanalo modobola, wiyasiya Saitanatamo tuduwatama: modoboa:!

8 Ebema: la:imano osiyodilo tanalono kuba beda: kawonomola:ka:, mabu la:le nanitabokobi midipi ekakima: eba eda:onalo idite iditamo kuba osiyodilonakomata ega:walo idino inamabu pilolo a:kelawenakomata!

9 La: iyatawalata, tuputupulo ilukulia: epate Godokono Kawo Elawodawano duliyomolono wadewade dogodogo tanalo magumulo tanalo idi a:kelaema:na:. Iyo, me tanalo ebe nanitabola, piyate buwelemele ega:walo kamiyale pilolo duwatenaka, ega:walo ida:da:lino uliyana damamalatelenaka, ega:walo dubu gabatamo dosiyodilolenaka,

10 ega:walo epetapino inamabu diya gabodo pilolo duwatenaka, ega:walo epetapino inamabu ibino elawamo gito duwatenaka, ega:walo dogodogopima: keda:oma: ubi kawonomamo dalomonaka, ega:walo gamoda da:nionaka, ega:walo epetapino tanaloma: a:da: elemasigi gabodo kuba tabo degelanaka, ebako kuba osiyodilolepi bilibilinomo magumulo idawate Godokono Kawo Elawodawano duliyomolono wadewade tanalo a:kuwatemene.

11 Numa:la:, dopamo tetelo la: epetapi ebako kuba osiyodilole magumulo ilukulinaimata, wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo la: eba kunu kilukula:wena:. Iyo, Kawodawa Ya:su Kelisote la:imano kuba osiyodilole tanalo dukulaolelametia, ebete aimano Godokono Uliyanano elawamo la: ebeno tuputupupima: eba midililo, la:le ebeno iyaiya ubi tanalo kapiya kosiyodilola:wenakoma: la: talenapima: ebo eda:imata.

Nanitabokobi Midipiate Ibino Apa:mo Osiyodilole Tanalamo Godoko Nowalogonakoma:na:

12 Ebema: diyala, la: magumulo idite natamo ma kunu da:begemene,
“Numa:, apa:mo osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo nale tanalo idi
kosiyodiloma: talena nanitabolo kitana:.”

Ebene nale ebeno tabo eba wiyalo kegemamo, “Iyo, na Kelisoko magu-
mulo tutudawama: eba eda:nalo, talena natamo nanitabolo kitana: tanalo
idi kosiyodiloma:. Wiyasiya numa:, apa:mo osiyodilole tanalo bilibili-
nomo magumulo osiyodilole tanalo epetapiate naimano nanitabokobi
midi magumulo na a:kowalubinima:na:, ebema: nale naimano tepo iyalo
a:kodakodaimiyamo ebako kuba osiyodilole tanalamo a:ka:tuduwatamo,
iyo, nale kuba osiyodilo tanalo idi naimano watodawama: a:ka:midimo.”

13 Ebema: diyala, lumagi idite tabo ma kunu da:begemene, “Numa:,
Godote epono kape tanaloma: iyaiya bae osiyodilolelamiya, ega:walo ebete
epo eba osiyodilolelo ibino tepo magumamo ubi tanalo ebo alomolamiya
bae kenaonama:.”

Ebene nale ebeno tabo ma kunu ka:wiyamamo, “Iyo, Godote epo ega:walo
inamabu bilibilinomo osiyodiloliya, wiyasiya ebeno ubi tetelo ebete kate-
neno iyaiya ubi tanalo ega:walo bae nao tanalo kapimiya gito kopoliyadi-
galemene. Ebema: kawo tanalo ebe ma kunula, la: dubate la:imano apa:mo
iyaiya kuba ubi tanalo buwelemela:tamo ega:walo kamiyala:tamo osiy-
odilolema: modoboa:, mabu Kawodawate epono apeno iyaiya modoboa:
tanalo magumulo ibi nilakapolo eba walubilinalo, ubi ebo iyatinako iba:te
ibino apa:mo ebeno ubi tanalo kapiya kosiyodilolenakoma:.”

14 Numa:la:, Godote aimano Kawodawa a:e magumune eba adipatelo
ebeno a:e ape igilokobi ebo midiya, ebema: ebete ebeno elawamo a
wadipaeatelo aimano a:elao ape atumu igilokobi ka:ka:midilimene.

15 La: iyatawalata, a nanitabokobi midipi bilibilinomate Kelisokono
talena apema: eba kunu eda:onama:, ebema: aimano iyaiya ape ebe ebeno
apeno iyaiya apuapula. Ebe mabuma: a magumulo idite Kelisokono
talena apeno tanalo idima: eba eda:nalo, ebete dubu bilibili kamiyaletamo
ba:ka:tomene eba:go kuba eba osiyodilolo kapiyama: keda:ma:? Ao, ebe
tanalo kubanomoma: keda:mene!

16 Eiye! La: iyatawalata, kebe tetelo dubu idite ebeno ape dubu bilibili
kamiyaletamo dikaemene, ibi netewapiate kapiyama: ebo keda:ma:na:, a,
nanitabola:ka:? Numa:la:, ibi netewapino tanaloma: Godokono Bukalo
tabote ma kunu gena, “Dubute kamiyala:go kapiyama: keda:mene,”

17 ebema: eba kunu potele nanitabokobi midi magumulo ebeno
uliyana Kawodawa Kelisotamo dikaemene, ibi netewapiate uliyana apulo
kapiyama: keda:ma:na:.

18 Ebema: nanitabokobi mididawa, modobola a:ma:le buwelemele
ega:walo koi pilo, kamiyale ega:walo dubu pilo, ebako osiyodilole tanalo
bilibilinomo a:ma:le kuba nibote maigama: gelo ebe osiyodilole magu-
mune nalaula:nakiye. Nanitabola, potele ebako kuba dosiyodilomene,
ebe tanalodo ebe a:ka:tuwa: ebeno ape ka:kubaimene, wiyasiya kuba
osiyodilole tanalo bilibilinomo epetapi eba kunua:.

19 A:ma: iyatawalata, Godote a:ma:tamo dikametia ebe Uliyanate a:ma:
magumulo eba okolinalo, a:imano apete ebe amamateno motoma: eda:na,
a, nanitabola:ka:? Iyo, a:imano ape ebe a:imanoa:,

20 mabu Kelisote ebeno wiya kawonomo kalimamo a:ma: elawiata.
Ebema: a:imano apeno osiyodilole magumulo modobola a:ma:le ebe kapiya
kowalogawenama: tanalo bilibilinomo nosiyodilolenakiye.

7

Dubu Ega:walo Kamiyale Ibino Kapiyama: Eda: Tanaloma: Polote Sosi Epo Diyatulamiya

1 Ebema: la: dopamo la:imano leta magumulo kebe tanaloma: na
danana:ima, nale me tetelo ebe tanalo la: kiyatulaemamota. Dopo tanalo
ebe la: epetapiate ma kunu degelawenama, “Dubute kamiyale lawea:no ebe
a:ka:tuwa: dokolinamene, ebe tanalo wade tanalola.”
2 Wiyasiya buwelemele ega:walo kamiyale pilo tanalo magumulo, iyo,
atumu koi ega:walo dubu pilo tanalo magumulo Saitanate kuba gabamo
wabuga:ta tanalo bilibilinomo ebe wadaenako, ebema: nanitabokobi
midipi bilibilinomo magumulo modobola dubu idite ebeno kamiyale
nelaemene, ega:walo kamiyale idite atumu ebeno awi na:kelaemene.
3 Ega:walo dubu ebeno kamiyala:go kapiyama: eda: magumulo,
kamiyalete ebeno awi kekalakalaima: modobola ebete ebeno ape ebetamo
nikamenakomene, ega:walo dubute atumu ebeno kamiyale kekalakalaima:
ebeno ape ebetamo na:kikamenakomene, mabu Godote ebeno ubi tanalo
epatamo dopamo eba kunu iyatiya.
4 Numa:la:, ebe tanalo magumulo kamiyalete ebeno ape watodawama:
keda:na:, awite ebeno ape namutudawama: eda:na, ega:walo atumu dubute
ebeno ape namutudawama: keda:na:, wiyasiya ebeno kamiyalete ebeno
ape namutudawama: keda:na.
5 Ebema: dubute ebeno kamiyala:go kapiyama: eda: magumulo idite idi-
tamo ebe tanalo kosiyodiloma: talena akoiyata:la:, wiyasiya ibi netewapiate
woki kapiyama: eba eda:lo ma kunu degelama:na:, iba:te gopowai tetelo
kapiyama: eda: tanalo a:kosiyodiloma:na: iba:te Godago tabo gela tanalo
kosiyodilonakoma:, ebe tanalo kuba:, wade osiyodilo tanalola. Wiyasiya
iba:te kebe gopowai tete diyatima:na: ebe teta:mo da:nemaima:na:, mod-
obola iba:te kapiyama: eda: tanalo samonomamo walo na:kowagilima:na:,
mabu Saitanate kateneno ubi tanalodo iba:tamo dowadaenako, iba:te ebe
kuba gabamo wabuga:ta tanalamo dubu ida:go o kamiyale ida:go gudima:
modoboa:.
6 Wiyasiya la: wadenomamo niyatawala:, la:le la:imano tanalo katepa-
paema: na Polote la: ka:totomulateleta:, ao, nale negemo talena puliyala la:
ebe tanalo kosiyodilaema:.
7 Nanitabola, naimano ubi tanalo ma kunu itana, la: kamiyalea:no
ilukulina modobola, nale keba kunu kokolinamo eba kunu. Wiyasiya
na iyatawala Godote kebe iyanomo elawo natamo kikanamiyale nale
kamiyalea:no kokolinama:, díyala, ebete ebe atu elawo la: epetapiatamo
kikalametia:. Iyo, nanitabokobi midipiate ebeno iyaiya woko kosiyodilole-
nama:, ebete iba:tamo ebeno iyaiya elawo gito ikalamenako, ma kunu
ebete iyanomo elawo idi lumagi kapiyatamo eba ikamelo wiyasiya iditamo
iyanomo elawo idi ebo ka:kikaemene.
8 Ebema: nanitabokobi midipi dubu magumulo kebe dubuno kamiyala:te
da:elaiya ibino tanaloma: ega:walo amoleamoleno tanaloma: na Polote tabo
ma kunu gemo, nale kamiyalea:no keba kunu kokolinamo, modobola iba:te
eba kunu nilukulinama:na:.
9 Wiyasiya ibi magumulo kebe dawano kateneno ubi tanalate elawoela-
wonomoma: deda:ona, ma kunu dubu idite kamiyale lawea:no kuba osiyo-
dilo tanalamo degamene, modobola ebako dubute kamiyale idi nelaemene
ega:walo ebako kamiyalete atumu dubu idi na:kelaemene. Numa:la:, kebe
tetelo dubute kamiyale tuputupu gabodo delaemene, ebe tanalo ebe wade
tanalola, wiyasiya ebete lawea:no ebeno tepo magumulo elanomoma:

deda:mene, ebe tanalote Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta tanaloma:
keda:mene.

10-11 Ega:walo me tanalo idila. Kebe dubute ebeno kamiyala:go dokolina
ega:walo kebe kamiyalete ebeno awiago dokolina, nale ebako epatamo
totomu tabo ikalaemo, me totomu tabo naimano wokia:, ebe aimano
Kawodawano totomu tabola. Iyo, ebeno ubi tanalo ma kunula, dubute
ebeno kamiyale gito akoalibuta:la: ega:walo kamiyalete atumu ebeno awi
akoatepala:. Wiyasiya kebe kamiyalete ebeno awi iyalo datepi, modobola
ebete awia:no gito nokolinamene, ebene ebete eba kunu eba okolinalo woki
iyama: deda:mene, talena a:kitanamene ebete ebe atu awiago kapiyama:
walo keda:te eba:go walo ka:kokolionama:.

12 Ebema: nale la: epetapiatamo tabo idi gemo, me tabo da: naimano
wokino tanalola:, iyo, me tabote aimano Kawodawagodone natamo da:
ka:pea:. Diyala, la: nanitabokobi midipi magumulo dubu idite ebeno
nanitabokobi midia: kamiyala:go dokolinale, ebene ebe kamiyaleno ubi
ditamena eba:go kokolinama: ebete ebe gito akoalibuta:la:.

13 Ega:walo nanitabokobi midi kamiyalete nanitabokobi midia: awiago
dokolina, ebe atumu ebe dubuno ubi ditamena eba:go kokolinama: ebete
ebe gito akoalibuta:la:.

14 Nanitabola, Godote nanitabokobi midia: dubu idi ebeno nanitabokobi
midi kamiyaledo ebe tataliamo kemagaemene, ega:walo ebete
nanitabokobi midia: kamiyale atumu ebeno nanitabokobi midi awido ebe
niyakabamo pema: kowalubimene. Numa:la:, ebe tanalote nanitaboma:
eda:notaleka:, ebe dubu ega:walo ebeno kamiyale ibino guda:te Godokono
umi magumulo daleyama: eba eda:olo, iba:te ebetamo pelaema:
a:ka:modobona: wiyasiya ebe tanalote eba kunu kitana:, ao, ebako guda:te
Godoko niyakabamo pelaema: talena puliyanomola.

15 Wiyasiya numa:la:, kebe tetelo nanitabokobi midia: kamiyalete
ebeno nanitabokobi midi awi atepama: ubi diyatimene, ega:walo kebe
tetelo nanitabokobi midia: dubute ebeno nanitabokobi midi kamiyale
atepama: dowagelemene, nanitabokobi mididawate odiyobo tanalo idi
ako-osiyodilala:. Ebene nanitabokobi midia:dawate ebeno nanitabokobi
midi kamiyale o awi eba kunu datepamene, ebe tetelo nanitabokobi
mididawate tutunomoma: eba eda:lo matuomeo tanalo idite ebegodolo
walo a:kitanamene.

Wiyasiya Godote a nanitabokobi midipi bilibilinomo iyalo eka:miya ale
epetapiago gowelaoa:no milo magumulo kilukulinama:,

16 ebema: nanitabokobi midi kamiyale, modobola a:ma: gabo nowadiye
a:imano nanitabokobi midia: awiago milolo kokoliawenama:. Diyala,
a:imano awite a:ma:do ebeno igilo mula: tanalo da:belaemene. Ega:walo
nanitabokobi midi dubu, modobola a:ma: atumu gabo na:kowadiye
a:imano nanitabokobi midia: kamiyala:go milolo kokoliawenama:, mabu
a:ma: nanitabolo kiyatawawena: ebete ebeno igilo mula: tanalo a:ma:do
da:belaemene.

Polote Yu Dubuno Tama Itamida Pukala Lawe Tanalone Tanalo Idi Diyatulamiya

17 Ebema: nale sosi bilibilinomo magumulo kebe tanalo kiyatulame-
nakomo, ebe totomu tabo a bilibilinomono tanaloma: ma kunu itana.
Godote lumagi idi ebe nanitabokobi ka:midima: deka:imene, ebeno okoli
tanalo keba kunu kitanale, ebete walone tetelo gabo akowadiala: ebe okoli
tanalo ebe a:ka:tuwa: ebeno elawamo iyama: ka:midima:. Ao, Kawodawate
ebetamo kebako okoli tanalo kikamile, modobola ebete ebe atu okoli

magumulo kalakalago nokolinamene, ebeno ubi tanalo lumagi idino okoli
tanalamo akoiyata:la:.
18 Eba kunu Godote Yu epono tama itamida pukala lawe dubu
deka:imene, ebete gabo akowadiala: ebe pukala ebeno apene egebolema:,
ega:walo Godote tama itamida pukala lawea: dubu idi deka:imene, ebete
ebeno ubi tanalo akoiyata:la: ebe tanalo kelaema:.
19 Numa:la:, Godokono umi magumulo dubu idite Yu epono tama itamida
pukala iyalo delawiya ebe tanalo kawo tanaloa:, ega:walo dubu idite
ebe tanalo lawea:noma: deda:mene ebe tanalo atumu kawo tanaloma:
a:keda:mene. Kapiya kawo tanalonomo bitana, ebe tanalo ebe Godokono
kawokawo totomu epetapino tabamo tuduwata tanalola.
20 Ebema: me tanalone a bilibilinomate iyatawala, ma kunu Godote
lumagi idi deka:imene, ebeno okoli tanalo keba kunu kitanale ebete walone
tetelo gabo akowadiala: ebe okoli tanalo ebe a:ka:tuwa: iyama: ka:midima:.
21 Iyo, nanitabokobi mididawa, Godote a:ma: deka:mitia, ebe tetelo
a:ma: kawo dubu idino wiya: wokodawama: deda:wia, ebe mabuma:
a:ma:le me tetelo a:imano okoli tanalo iyama: ka:mida:ema: woki bilibil-
ima: akoeda:la:. Wiyasiya a:ma: numa:, a:imano woko namutudawate
a:ma:tamo gabo nilakapolo dosiyodilomene a:ma:le ebeno wiya: woko
magumune ka:nemaigaema:, kuba:, a:ma: ebe wade tutu okoli tanalo
ebegodone gito nelawiye.
22 Nanitabola, potele kawo dubu idino wiya: wokodawama: eba eda:nalo
Godote ebe Kawodawa Kelisoko nanitabokobi midima: deka:mi, ebe tetene
wagilimite ebete Kelisokono woko magumulo ebeno tutudawama: edi.
Ega:walo atumu potele kawo dubu iditamo wiya: woko osiyodiloa: tetelo
Godote ebe deka:mi, ebe tetenomolo ebete Kelisotamo wiya: woko osiyodilo
ebo wagilimi.
23 Iyo, Kelisote ebeno wiya kawonomo kalimamo la: uwatiata, ebema:
la: ebe kapiyatamo woko eba osiyodilonalo epetapino wiya: wokopima:
akoeda:onala:.
24 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me naimano iyatu-
lame tabono kawo tanalola. Godote kebe lumagi deka:imene, ebe lumagino
okoli tanalo keba kunu kitanale, ebete Godago kalakalago eba okolinalo
gabo akowadiala: ebe okoli tanalo ebe a:ka:tuwa: ebeno elawamo iyama:
ka:midima:.

Kebe Dubute Kamiyalea:no Dokolina Ega:walo Kebe Kamiyalete Dubua:no Dokolina Polote Ibino Tanaloma: Ebeno Woki Tabo Da:kiyawaiya

25 Ebema: la:imano leta magumulo la: tanalo idima: na danana:ima, ebe
tanalo la:imano sosi magumulo piyate kamiyalea:no dilukulina ega:walo
piyate dubua:no dilukulina, ebe dubu ega:walo kamiyale iba:te keba kunu
na:kowagelema:na:. Numa:la:, nale me tanaloma: aimano Kawodawa
Kelisogodone totomu tabo idi dopamo nanitabolo kelawea:, wiyasiya na iy-
atawala ma kunu ebete ebeno nilakapolo na nani wokodawama: ka:na:mite
ebeno woko gobebobamo iyatiniya, nale mako tanaloma: naimano woki-
amo la: kowalubilitama:.
26 Nanitabola, nanitabokobi midipiatamo temeteme maimio tanalote
iyalo wagilimite, ebe temeteme tanalate tete tatalila kawokawonomoma:
keda:oma:na:, ebema: naimano woki ma kunula, Godote me tetelo kebe
dubu deka:imene, ebeno okoli tanalo keba kunu kitanale, modobola ebete
eba kunu kalakalago nokolinamene, iyo, ebete gabo akowadiala: ebeno
okoli tanalo iyama: ka:midima:.
27 Ebema: nanitabokobi midi dubu, a:ma:le kamiyale dopamo
delawa:wia, a:ma: ebe alibutima: woki akoiyata:la:, ega:walo a:ma:le

me tetelo kamiyalea:no dokoliawena, a:imano kamiyale lawe gabo
akowadiala:.
28 Wiyasiya numa:, a:ma:le kamiyale laema: ubi eba iyatilo tuputupu
gabodo delawa:emene, Godokono umi magumulo ebe tanalo kuba:,
ega:walo atumu buwele idite dubu delaemene, Godote ebe tanalo kubama:
a:kegeamene.
La: wiyasiya me tanalo niyatawala:, kamiyale magumulo potele
awi dopamo lawete eba:go dokolina, ega:walo dubu magumulo potele
kamiyale dopamo lawete eba:go dokolina, ebe mabuma: iba:te me
opono iyaiya temeteme tanalo epetapi biyatawaonakoma:na:. Ebema:
nanitabokobi midi dubu, na ubila a:ma:le kamiyale lawea:no ebako teme-
teme a:kiyatawaemene, ega:walo nanitabokobi midi buwele, na ubila a:ma:
atumu awi akolawa:la: a:ma:le ebako temeteme tanalo uwatekapoma:.
29 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, naimano iyatulame tabono
magumu ma kunula, Godokono Uwomu Egelate ebe netatali, ebema:
kebe dubute kamiyale dopamo lawete eba:go dokolina, modobola ebete
me tetene wagilimite kamiyale lawea: dubu keba kunula:ka: eba kunu
nokolinamene.
30 Ebene eba kunu potele temetema:go diina, modobola ebete atumu
temetemea: lumagimu nokolinamene, ega:walo potele kalakala magumulo
da:luta, modobola ebete kalakala: lumagimu nokolinamene, ega:walo
potele dogodogo inamabu maniamo dopamo duwatei, modobola ebete
inamabua:dawamu nokolinamene,
31 ega:walo potele me opono tanaloma: woko dosiyodilona, modobola
ebete ebe iyaiya woko iyalo da:miyapi ebako lumagimu nokolinamene,
mabu me opono tanalate keba kunu ka:pola:nale, ebe tagala tanalo bilibili-
nomate eba olopoligolo oli tanalate na:pemaimiona.
32 Ebema: na ubia:nola la: me opono tanaloma: woki bilibilima: eda:oma:.
Numa:la:, kebe nanitabokobi midi dubute kamiyalea:no dokolina, ebete
aimano Kawodawa kekalakalaima: ebeno ubi kawonomo eba iyatinalo
ebeno iyaiya tanalo kapiya ebo malagidilolenako.
33 Wiyasiya kebe nanitabokobi midi dubute kamiyale dopamo lawete
eba:go dokolina, ebete ebeno ubi kawonomo ebe kamiyale kekalakalaima:
iyatinako, ma kunu ebete me opono tanalo eba malagidilolenalo
34 ebeno tepo magumulo ebe tanalate Godokono ubi tanalago
na:gowelana. Ebene kebe nanitabokobi midi kamiyalete awia:no dokolina
ega:walo kebe nanitabokobi midi buwelete awia:no dokolina, iba:te aimano
Kawodawano talena woko osiyodilo tanaloma: ibino ape ega:walo uliyana
ebetamo kikameoma: ebeno iyaiya tanalo kapiya ebo malagidilolenaka.
Wiyasiya kebe nanitabokobi midi kamiyalete dubu dopamo lawete eba:go
dokolina, ebete ebeno ubi kawonomo ebe awi kekalakalaima: iyatinako,
ma kunu ebete me opono tanalo nemalagidilolena.
35 Ebema: tabo olowiopiala:, nale me iyatulame tabamo kamiyale
lawe tanaloma: ega:walo dubu lawe tanaloma: la:tamo pukala kalomo-
lameta:, ao, na ubila me tabamo la: eba walubililo la:le wadenomamo
kilukula:wenama:, ega:walo la:le la:imano tanalo aimano Kawodawano
woko osiyodilo tanaloma: ebetamo nanitabonomolo kikameaema:, na
ubia:nola odiyobo tanalo kapiya idite la:godolo itanama:.
36 Ega:walo me tanalo idila. Kebe tetelo nanitabokobi midipi magu-
mulo buwele idila koi idila iba:te eba okolionalo, ibino nabila menoko-
bila iba:te ebe ebetamo galo doboema:na:, ebene tete geyageyadopolo
iba:te kapiyama: eda:no ebe koite ebe laema: ebeno ubi tanalote ka-
wonomoma: deda:mene, keba kunula:ka: ebete ebetamo modoboa: wokino

tanalo malagidilole dowagilimene, ebe tetelo ebete ebe ebeno kamiyalema:
da:midimene Godokono umi magumulo ebete kuba idi a:kosiyodilomene.
37 Wiyasiya kebe tetelo ebe koite lumagi idino ubi tanalamo tuduwata:no,
ebene ebe a:ka:tuwa: ebeno kateneno ubi tanalolo ebetamo galo dobomi
ebe buweleno tanaloma: eba matuomeolo, ebete ebeno tepo magumuno
woki ma kunu da:kodakodailaemene Godokono iyaiya woko kapiya kosiy-
odilolenama:, ebete ebe buwele ebeno kamiyalema: samamo midia:no tete
da:geyageyaima:tepamene, Godokono umi magumulo ebete atumu kuba
a:kosiyodilomene.
38 Ebema: numa:la:, kebe koite ebetamo galo dobomi ebe buwele
samamo delaemene, ebete wade tanalo kosiyodilomene, ega:walo kebe
koite Godokono woko kosiyodilonama: ebetamo galo dobomi ebe buwele
tete geyageyanomolo lawea:no eba kunu dokolinamene, ebeno osiyodilo
tanalote atumu wadenoma: keda:mene, iyo, ebeno osiyodilo tanalono wade
tanalote dopo koino wade tanalo ka:nodolimene.
39 Ega:walo me tanalo idila. Nanitabokobi midi kamiyaleno awino
a:e teta:mo ebete talena magumulo eba okolinalo dubu idi akolawa:la:,
wiyasiya kebe tetelo ebeno awite da:emene, ebe talenate ebegodone
olopoligote ebeno ubilo dubu idi delaemene, kuba:, wiyasiya ebete
nanitabokobi midia:dawa akolawa:la:.
40 Ebene Godokono Uliyanate nagodolo eba okolinalo, na nemalagidilu-
tamo me wokino tanalo idite ebegodone da:pele, kebe kamiyalete amolema:
eda:te Godokono woko osiyodilo tanaloma: awia:no dokolinamene, ebeno
kalakalate kawonomoma: keda:mene, iyo, ebeno kalakalate dubu idi de-
laemene ebe kamiyaleno kalakala ka:nodolimene.

8

Nanitabokobi Midia:piate Ida:da:liatamo Dikalamenaka, Polote Ebako Katene Naoma: Talena:noma: Da:kiyawaiya

1 Ebema: la:imano leta magumulo la:le tanalo idima: na danana:ima,
ebe tanalo ebe nanitabokobi midi dawa idite olowame baiamo tote, piyate
ida:da:li amamalateleno katene inamabu dapalomonaka, ebete ebe epono
inamabu laema: talenala:ka: o talena:nola:ka:. Ebe tanaloma: la: epetapiate
negelanakomata, “A bilibilinomate iyatawa tanalo iyalo elaima:.”

Nale wiyasiya negemo, “Kebe tetelo iyatawa tanalote idawagodolo di-
tana, ebe mabuma: ebe a:ka:tuwa: ebe walogonako, wiyasiya kebe tetelo ni-
lakapo kimalagidilo tanalote ebegodolo ditana, ebe tanalodo ebete epetapi
ibino nanitabokobi midi magumulo na:kodakodailamenako.”

2 Ebema: numa:la:, potele epetapino iyaiya walubi tabo olowioa:no
amamalo ma kunu demalagidilona, ebete tanalo idima: iyatawa tanalo
dopamo modobolo elawi, ebegodolo nanitabo iyatawa tanalote kitana:.
3 Wiyasiya potele Godoko nilakapolo demalagidilona, ebema: Godote
ebeno tanalo nanitabonomolo eba iyatawanalo ebe wadenomamo umina.
4 Ebema: nanitabokobi midi dawa idite olowame baiamo tote, piyate
ida:da:li amamalateleno katene inamabu dapalomonaka, ebete ebe epono
inamabu lawete denamene ebe tanalo talenala:ka:? A iyatawala ida:da:li
ega:walo Godoko ibino tanalo iyala, mabu aimano Kawodawa kapiyate
nani Godoma: eba eda:nalo nanitabo elawote ebe kapiyagodolo bitana,
wiyasiya ida:da:li uliyanano elawote nanitabolo kitana:.
5 Nanitabola, kebe uliyanate tobolo unulo ega:walo me opo kawonomolo
dilukuliona, Godoko nanitabokobi midia:piate ibi eba amamalatelenalo
ibi ibino godoma: ebo ka:la:minaka, iyo, tete epetapilo iba:te ibino iyaiya

ida:da:li uliyanatamo godo mailo ega:walo kawokawopino mailo gito ikalamenaka.
6 Wiyasiya a nanitabokobi midipino Godoko ebe kapiyanomola, ebe aimano Nabiwila. Nanitabola, potele tobolo unu kawonomo ega:walo me opo kawonomo dosiyodiloliya, iyo, potele iyaiya inamabu ega:walo epo ega:walo uliyana bilibilinomo dosiyodiloliya, ebete ebe Elawodawama: eba eda:nalo ale ebe kowalogonama: ebema: ilukulionama:. Ega:walo aimano Kawodawa atumu ebe kapiyala, ebe Ya:su Kelisotela, ebeno elawo magumudo iyaiya inamabu ega:walo epo ega:walo uliyana bilibilinomate awokalaiya, iyo, ale ebeno nilakapo tanalodo igilolo ilukulionama:.

Nanitabokobi Midipi Magumulo Idite Ebeno Ekawino Agowa Ukamidadawama: Akoeda:la:

7 Wiyasiya me opo epo epetapi bilibilinomate Godokono nanitabo tanalo iyatawa:, ibi ida:da:lino uliyana amamalatelepila. Ebema: ibi magumulo piyate ebe amamalatele magumune Godotamo dolobila:oma:na:, ibi epetapiate tete geyageyadopolo ibino tepo magumuno mulo woki nanitabolo kodakodailamea:no, iba:te ida:da:li malagidilole tanalo samamo ebema: akatepama:na:. Numa:la:, ebako nanitabokobi mididawate olowame baiamo tote, piyate ida:da:li amamalateleno katene inamabu dapalomonaka, ebete ebe epono inamabu lawete da:penamene ebeno tepo magumuno wokite ebe kuba osiyodilodawama: ebema: kegemene.
8 Wiyasiya nanitabo tanalo ebe ma kunula, ale inamabu idi denama: ebe inamabute a Godokono ololo apulo tuputupupima: a:ka:midia:mene. Ebema: nanitabola, nao inamabu bilibilinomo magumulo lumagite inamabu idi denamene ebe tanalodo kubadawama: a:keda:mene, ega:walo ebete inamabu idi nama: talenama: degemene, ebeno naa: tanalodo ebete tuputupudawama: a:keda:mene.
9 Wiyasiya la:le inamabu bilibilinomo naoma: tutupima: eba eda:onalo, la: nanisiwale! La: magumulo kebe lumagite ebeno nanitabokobi midi magumulo kodakodalo utina:no, idawate ebeno nao tanalodo ebe lumagino tepo magumuno mulo woki kubailamete ebeno agowa ukamidadawama: akoeda:la:.
10 Numa:la:, la: piyate Godokono tutu okoli tanalonomo diyatawawenama, la: magumulo idite katene inamabu kenama: ida:da:li idi amamateno motamo da:tomene, ebene ebete ebolo ebe uliyana amamateno inamabu eba nitalo, diyala, nanitabokobi mididawa idite ebeno osiyodilo tanalo da:ba:puimene. Ebema: ebe dawate ebeno tepo magumuno mulo woki dopamo nanitabolo kodakodailamea:no, ebetamo beda: tanalote na:ka:pemaigamene? Iyo, ebete ebeno tepo magumulo ebe katene inamabu nao tanalo kuba osiyodilo tanaloma: eba genalo, wiyasiya ebeno namutudawa ibamitilo gito denamene, ebete ebeno nanitabokobi midi tanalo ebo ka:kubaimene.
11 Ebema: a:ma: potele a:ma: iyatawadawama: deka:mitana, a:ma:le a:imano iyatawa tanalamo a:imano nanitabokobi midi ekawi eba kunu gito ka:kubaima:ta! Numa:, Kelisote ebe ekawino mabuma: a:iya,
12 ebema: nanitabokobi midipi magumulo piyate ibino tepo magumuno mulo woki dopamo kodakodailamea:no, a:ma:le a:imano tutu okoli iyatawa tanalodo ebako ekakino nanitabokobi midi tanalo da:kubailama:emene, ebe gabodo a:ma: iba:tamo kawo kubanomo eba osiyodilolo Kelisotamo atu kuba tanalo nanitabonomolo ebo ka:kosiyodiloma:ta.
13 Ebe mabuma: nale katene inamabu nao tanalodo naimano nanitabokobi midi ekawino agowa ukamidadawama: deda:mo, ebe tanalo eba iyatawalo nale uwomua: tetelo katene inamabu walo a:kenanakomo, naimano ekawite na ibaminatenelo kuba osiyodilo tanalamo gakapoma:.

9

Ya:sukono Alibolepiate Ibino Woko Osiyodilo Tanaloma: Nanitabokobi Midipiagodone Wadewade Walubi Tanalo Uwatema: Talena Puliyala

1 Ebema: nale la: alateda:lemata, la: iyatawala:ka: nale aimano Kawodawa
Ya:suko naimano balida:mo nanitabolo dumiyamo? Ega:walo la: iy-
atawala:ka: ebete ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya ebe wokopi
magumulo na idima: eba eda:nalo, ebe woko magumulo na tutudawama:
deda:namo? Numa:la:, nale aimano Kawodawatamo dosiyodilonaimo, ebe
woko magumune kebe wadewade da:ima:te kemaimiye la: ebe ebe epolata.
2 Ebema: epetapiate na Ya:sukono nani alibolepi magumulo idima:
ka:na:mia:no, la: wiyasiya naimano tanalo iyatawalata, iyo, la:le Kelisoko
magumulo dilukula:wenama ebe tanalote na nani alibolepi magumulo
idima: deda:namo ebe tanalo awokaliminako.
3 Ebene kebe tetelo epetapiate naimano wokono tanalo anagiyami-
danamete kubama: degelanaka, nale naimano tuputupu osiyodilo tanalo
awokalima: iba:tamo tabo ma kunu kiyawaonakomo,
4 na ega:walo piyate nago woko dosiyodilona ale kebe nanitabokobi
midipi kowalubilinakoma:, ale aimano woko wiyama: modoboa: tanalo
idima: ibi kanalenakoa:. Wiyasiya numa:la:, aimano woko osiyodilo
tanaloma: ale sosi epagodone bae modobolo kuwatema: talena kitana:!
5 Eiye! La: iyatawala:ka:, Kawodawa Ya:sukono alibolepi epetapi,
iyo, ebeno ekaki ega:walo Pitako* atumu, iba:te woko magumulo ibino
nanitabokobi midipi kamiyala:go eba wapata:lamenalo ibi bilibilinomate
sosi epagodone walubi keba kunu kuwatenake, talena puliyala na ega:walo
nago woko dosiyodilona ale atumu eba kunu kowapata:lamenama:?
6 Wiyasiya diyala, la: epetapiate na ega:walo Banabasiko a netewapino
tanaloma: ma kunu da:bemalagidilawenama, “Alibolepi magumulo ibi
kapiyatamo talena bitana sosi epagodone walubi tanalo kuwatema:, iyo,
modobola iba:te wiyasiya egege mani woko osiyodilo magumulo ibi
a:ka:tuwa: ibino modoboa: tanalo nulaema:na:.”
7 Eiye! Nale la:imano daedale wokino tabo eba wiyalo ma kunu gemo,
“Gabamanino gowelaopi magumulo ibi bilibilinomate ibino bae ega:walo
woko wiya gabamaniagodone modobolo uwatenaka, a, nanitabola:ka:?
Iyo, eba kunu kebe lumagite gala:ipi da:imi pali dopamo kosiyodilile
tete bilibilinomo epetapilo ebe wadewade da:imi a:penaonako, ega:walo
kebe dubute sipi-goeogoeo ulamedawama: keda:nale ebeno ubi tetelo ebe
inamabuno nono uwatenako.”
8 Ebema: la: na:kemalagidilawitama, na a:ka:tuwa: naimano wokino
tanalamo kegemo me uli tabo? Ao, eba kunua:, mabu Godote ebeno Bukano
totomu tabo ida:mo ebe atu tanalo a niyatuamena.
9 Iyo, Mosesete Godokono Totomu Tabo ebeno Bukamo eba akulolelo tabo
idi ma kunu awokalimiya,† “Epate witi-laiso naono kikopu kuwatema: ibino
kau-goeote ebe inamabu mikitaolelo woko iba:tamo dosiyodilomene, ebe
tetelo iba:te ebe kau-goeono tabo ala:mo matuima: modoboa:, mabu ebete
iba:tamo woko osiyodilo magumulo witi-laiso kikopu kapiyakapiya naoma:
modobola, iyo, ebe nao inamabu ebe ebeno wokono wiya da:pesola.”
Ebema: la: me tabono magumu eba malagidilolo na nananiyala:, mabu

* **9:5:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Pitakono mailo idi ebe Kipasetela. † **9:9:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: Totomu Tabo 25.4 numiye. Me tabono magumu ma kunula, kau-goeote woko osiyodilo magumulo epo dowalubilimene, ebema: modobola iba:te ibino nilakapolo wade walubi tanalo kau-goeotamo atumu na:kiyatima:na:.

keleka: Godote me totomu atamo dikaeamiya, ebeno nilakapolo ebete kau-goeogoeo kawonomamo kemalagidilolenale o ebete epo kawonomamo kemalagidilolenale?

10 Nanitabola, ebete aimano igilo kawonomamo demalagidilolena, me tabo Bukamo ebema: akuloliya.

Iyo, ebete a ma kunu anaena, pali woko magumulo kebe lumagite damela maboeleno inamabuamo woko dowagiliminako ega:walo kebe lumagite nao inamabu uwate woko dosiyodilonako, ibi netewapiate me atu wokino tanalago okoliona, iba:te ibino woko wiyama: nao inamabu magumune ibino apu kapimiya kuwatema:na:.

11 Numa:la:, pali osiyodilodawate damela magumamo kikopu keba kunu kamionakole, ale dopamo la: Kolini sosi epo magumulo woko eba kunu posiyodilima:. Ebema: ale kapiyakapiya tetelo la:godone walubi tanalo delawenakoma:, la: ebe tanalo aimano modobo woko wiyama: ba:kegelaema o pilo tanaloma: ba:kegelaema?

12 Nanitabola, iyaiya wokopi epetapiate la:godone walubi delawenaka, ebe tanalote modoboma: neda:taleka:, la:le aimano woko osiyodilo tanaloma: a dowalubia:wenakoma, Godokono umi magumulo ebe tanalote atumu modobonomoma: ba:keda:na:. Wiyasiya numa:la:, dopamo ale woko magumulo iyaiya modoboa: tanalo eba iyatawaonalo, la: magumulo lumagi idigodone walubi tanalo lawea:no aimano tepo magumu gito kodakodailamenakima:. Iyo, ale Kelisokono Wade Tabo piyatamo ka:kiyawaonakoma:, a ubia:nola iba:godone walubi tanalo idi eba lawelo ebe tanalote aimano woko odiyobo tanaloma: keda:ma:.

13 Ega:walo me tanalo idila. La: Yu epono tanalo iyatawala:ka:, ma kunu piyate Godoko Amamateno Iya Motolo woko dosiyodilona, iba:te ebe woko magumune ibino bae modobolo naonaka? Iyo, piyate Godoko watidilono patapata unamo kalimagono inamabu elamo dalomonaka, ibi a:ka:tuwa: ibi kowalubilima: ebe kalimagono inamabu magumune katene apuapu uwatenaka.

14 Nanitabola, aimano Kawodawate ebe waloma:tapi atumu a:totomulateliya, ma kunu piyate ebeno Wade Tabo kiyawao woko dosiyodilona, modobola nanitabokobi midipi olowiopiate ibino modoboa: tanalo na:modoboilamelelamenakoma:na:.

Polote Wade Tabo Kiyawao Magumulo Godogodone Ebeno Wiya Laema: Da:kiyawaiya

15 Nale kebe tabo kegemo, ebe tabo nanitabola, ma kunu nale woko magumulo iyaiya modoboa: tanalo eba iyatawanalo, lumagi idigodone walubi tanalo lawea:no naimano tepo magumu gito kodakodaiminakimo. Wiyasiya nale me leta la:tamo eba osiyodilutalo, naimano woki kitana: me tetelo la:le naimano modoboa: tanalo idi uma:wete na walubini ebo kowagilima:ema:. Eiye, na ubia:nola! Nale la:godone walubi tanalo idi kapiya lawea:no modobola na dopamo ka:emamo, mabu kebe tetelo nale idawagodone walubi tanalo lawe dowagilimo, nale naimano Kawodawa mabuma: damamanamo ebe tanalote nagodolo ebo kalatidimene!

16 Wiyasiya numa:la:, na Wade Tabo kiyawao mabuma: na a:ka:tuwa: na a:kowalogomo, mabu Kawodawate ebeno ubilo ebe woko natamo ikanamiya, nale naimano ubilo kelawiya:. Ebema: nale ebe woko iyabaiamo gito diyatimo, natamo da:pemaigamene ebe temeteme beda: kawonomola:ka:!

17 Iyo, ebe wokote naimano ubi tanalodo natamo na:pemaigiyataleka:, nale modobo woko wiya epagodone belawenakona:, wiyasiya Godote a:ka:tuwa: na nanidawa idima: eba ka:na:milo ebeno ubilo Wade Tabo

kiyawao woko natamo ebo ikanamiya. Ebema: nale ebe kapiya
kekalakalaima: woko eba osiyodilonalo
18 kebe wade wiya na:kelaemo? Naimano wiya ebe naimano tepo
magumuno kalakala tanalola, iyo, ebe kalakalate woko osiyodilo tanalodo
natamo pemaigana, mabu gabo bitana nale naimano iyaiya modoboa:
tanaloma: epagodone wade tanalo idi lawea:no iba:tamo Wade Tabo
wiya:no gito kiyawaonakomo.
19 Ebema: na opo lumagi idino matuomeo magumulo okolina:no Ke-
lisoko magumulo tututdawama: eda:namo, wiyasiya nale Wade Tabo eba
kiyawaonalo tabo olowiopi mabuma: na a:ka:tuwa: na ibi bilibilinomono
wiya: wokodawama: a:midinakomo, ibi bilibilinomo epetapiate ebe tabo
nanitabonomolo kelaema:.
20 Nanitabola, kebe tetelo nale naimano Yu epatamo Wade Tabo
da:kiyawaonakomo, iba:te ebe tabo nanitabolo laema: nale ibino lumagi
idimu bokolinamo. Iyo, Godote aimano ewoniatamo dikalamiya iba:te
ebe Totomu Tabo bilibilinomamo tudila:oma: kawo tanalonomoma: eba
gelanalo, ebema: ebe Totomu Tabamo nale atumu a:ka:tuduwatanakomo,
iba:te Wade Tabo olowio tetelo odiyobo tanalo idi nagodolo umikapoma:.
21 Ega:walo kebe tetelo nale Yua:piatamo Wade Tabo da:kiyawaonakomo,
iba:te ebe tabo nanitabolo laema: nale ibino lumagi idimu atumu
ba:kokolinamo. Iyo, naimano ewoniate Godogodone duwatiya nale ebe
Totomu Tabo bilibilinomamo tuduwata:no, wiyasiya Kelisokono kapiya
totomu magumulo okolinamo, mabu na ubia:nola Yua:piate Wade Tabo
olowio tetelo odiyobo tanalo idi nagodolo uima:.
22 Ebema: numa:la:, piyate nanitabokobi midi magumulo kodakodalo
kelamota:ona:, nale iba:tamo Wade Tabo da:kiyawaonakomo, iba:te ebe
tabo laema: nale ibino osiyodilole tanalamo tuduwatate ibi keba kunula:ka:
na a:ka:tuwa: na ebako lumagima: ba:midinakomo. Iyo, eba kunu nale
iyaiya gabo epetapido iyaiya epo epetapi keba kunula:ka: ebako dawama:
beda:nanakomo, mabu na ubila iba:te Wade Tabo olowio tetelo odiyobo
tanalo idi nagodolo umia:no ibi epetapiate tabo nanitabonomolo ebo
kelaema:.
23 Nanitabola, na Wade Tabo kiyawao mabuma: ebe iyaiya tanalo bili-
bilinomo osiyodilolenakomo, nale ebe woko osiyodilo magumulo uwomua:
teteno wadewade walubi tanalo Godogodone kuwatema:.
24 La: iyatawalata, sukulu gudino kalakala egelalo ibi bilibilinomate
elawamo eba puila:olo, ibi magumulo kapiyanomote sukulu watodawag-
odone wade wiya kelaemene. Ebema: la: Godokono tanaloma: woko
eba osiyodilonalo, modobola la: eba kunu elawonomoma: neda:iyala: la:le
ebegodone wade wiya ka:nelawa:ema:.
25 Ega:walo me uli tabo idila. Bolamo kalakalaopiate taneba idino wato
kikopu laema: ubi eba iyatilo, kawo egela pea:no dopamo ibi bilibilino-
mate ibino ape na:kodakodailamenaka, iyo, ibi ubila wato kikopu lawe
magumulo epate ibi kowalogolema:. Ebema: numa:la:, iba:te delaema:na:
ebe kalakalate tete da:pesolo itanate ebo kolopoligomene, wiyasiya ale
Godokono woko osiyodilo magumulo kebe wade wiya laema: ubi diyati-
nama:, ebe tanalo iyanomola mabu ebe tanalono kalakalate uwomua: tetelo
agodolo a:kolopoligonamene.
26 Ebe mabuma: sukulu gudino kalakala egelalo ibi magumulo idite dopo
lumagima: keda:ma: elawamo keba kunu ka:puliganakole, na woko osiy-
odilo magumulo elawamo eba kunu osiyodilonakomo, ega:walo gowelao
magumulo dubu idite eba:go da:gowelana ebe lumagi idi kubanomamo
keba kunu kanagaliminakole, na gowelao magumulo eba kunu kowagele-
namo wato kikopu kelaema:.

27 Iyo, bolamo kalakalaopiate kateneno ubi tanalamo tudila:oa:no ibino
ape keba kunu ka:kodakodailamenake, nanitabokobi midi magumulo na
eba kunu okolinamo. Ebema: nanitabola, nale Wade Tabo piyatamo
ka:kiyawaonakomo, ibi epetapiate nanitabokobi midi magumulo wato
kikopu delaema:na:, na ubia:nola ibi magumulo na kapiyate wade wiya
lawea:noma: eda:ma:.

10

Yu Epono Ewoniatamo Bulu Opolo Demaimiya Polote Ebe Tanaloma: Da:kiyawaiya

1 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, kebe tanalate a Yu
epono ewoniatamo kemaimiye, na ubila la: ebe tanalo wadenomamo
kemalagidiloilametama:. Iba:te Isipiti temeteme opone demaimiya, ebe
tetelo Kawodawa Godote ebeno tema magumudo ibi dopolamenaki ibi
bilibilinomo ebo itakeamidalenaki, ebene ibi bilibilinomate ebeno walubi
tanalodo Kalimakalima Kewa: Kolomo apuamo modobolo na:iwaliya.
2 Ebema: ale me tete epono Kelisoko waloma:ta tanalo kawokalima:
ibi obamo keba kunu kowaduba:midaolenakoma:, eba kunu aimano
ewoniate Godokono wokodawa Moseseko eba waloma:tanalo, Godote ibi
bilibilinomo ebeno tema magumamo ega:walo kolomo magumamo ebo
waduba:midaoliya.
3 Ebene iba:te bulu opolo eba wapata:lamenalo, Godote anoano tanalodo
iba:tamo dikalamenaki ibi bilibilinomate ebe bae ebo naonakiya,
4 ega:walo ebete anoano tanalo idido nokola magumune dikalamenaki,
ibi bilibilinomate ebe obo atumu a:ka:nionakiya, ebema: ebe nokola ebe
ulila, ebe Kelisotela, kebe Kawodawate iba:go depata:nami me ebe dawala.
5 Wiyasiya numa:la:, iba:te Godokono iyaiya wadewade walubi eba
ulamenalo, epetapi bilibilinomate ebe nanitabokobi ka:midiya:, ebema:
ebete iba:tamo dowate ibi danakapulamiya, ibino a:ela apa:te bulu opolo
iyaiya ebo polamota:oniya.
6 Ebema: Godoko ubila ale ebe tanalodo wade woki ma kunu kelaema:,
Yu epono ewoniate kuba tanalo kosiyodilolema: ibino tepo magumuno ubi
kawonomamo keba kunu kalomonaki, ale eba kunu eda:oma: modoboa:.
7 Ebene tete idilo ibi epetapiate ida:da:li idino soliyomu dosiyodiliya,
Godokono Buka tabote ebe tanalo ma kunu awokalimina, “Epate soliyomu
eba osiyodilutalo, bae kawonomamo naote, da:imi obo elawonomo niote,
ilipo mae tanalo ebo osiyodiliya.” Eiye! Ibi ida:da:li amamalatelepima: keba
kunu keda:iye, la: eba kunu eda:oma: talenala!*
8 Ebene tete idilo ibi epetapiate buwelemele ega:walo koi pilo tanalo,
kamiyale ega:walo dubu pilo tanalo, ebako kawokawo kuba osiyodilole
dowagilimiya, ebema: kapiya egela tetelo 23 taoseni epate gito a:elaiya.
Eiye! Ale ebako kuba osiyodilole magumamo nopila:oma: modoboa:!
9 Ebene tete idilo ibi epetapiate Kawodawa Godoko ebe wabudiya, iyo,
ebete ibino daedale wokino tanalamo tuduwata:no ebe mabuma: iba:te
ebeno osiyodilo tanalo kubama: degeliya, ebema: bu kaluate ibi eba alolelo
ibi bilibilinomate gito a:elaiya. Eiye! Ale ebako kuba tabamo aimano
Kawodawa wabudima: modoboa:!

---

* **10:7:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: ubi diyata:emene ebe oino iyaiya tanalo wadenomamo iyatawama:, modobola a:ma:le 1 Kolini 10.7 buka apuno tanaloma: Maimi 32.1-6 numiye, ega:walo 10.8 buka apuno tanaloma: Nabas Ka:la:miole 25.1-9 numiye, ega:walo 10.9 buka apuno tanaloma: Nabas Ka:la:miole 21.5-6 numiye, ega:walo 10.10 buka apuno tanaloma: Nabas Ka:la:miole 16.41-50 numiye.

10 Ebene tete idilo ibi epetapiate ubia: tabo Godokono wokopiatamo
degeliya, ebema: Godokono A:e Nopodawate ibi ebo anakapulamiya. Eiye!
Ale ebako ubia: tabo gela wagilima: modoboa:!
11 Numa:la:, Godote ebeno ubi tanalo dopamo iyatiya, epetapiate ebe
tanalo bilibilinomo eba iyatawaolo iba:te wadewade woki kuwatema:,
ebene ebete a mabuma: ebe tanalo ebeno Bukamo akuloliya, ale ebe atu
kuba osiyodilole magumamo gudikapoma:. Nanitabola, a piyate me tetelo
dilukulionama:, me opono uwomu tetete atamo ebe netatali,
12 ebema: potele ma kunu demalagidilona, "Na naimano elawamo mod-
obolo utinamo," ebe nanisiwale! Diyala, tete tatalila ebete kuba osiyodilo
magumamo da:ba:negamene.

Saitanakono Kuba Gabamo Wabuga:ta Magumulo Godote Nanitabokobi Midipiatamo Modobo Elawo Dikalamenako

13 Nanitabola, Saitanate iyaiya kuba gabamo wabuga:ta tanalo a:ma:tamo
dowadaenako, ebete ebako atu iyaiya tanalo me opo epo bilibilinomatamo
ikalamenako. Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote a:ma: kowalu-
bitama: nanidawama: eda:na. Ebe mabuma: a:imano nanitabokobi midi
elawote keba kunu kitanale, ebete ebe tanalo eba iyatawanalo Saitanako
ebo kodiyobomene, ebete a:imano elawo dodolina ebako kuba gabamo
wabuga:ta tanalo kawonomo idi a:ma:tamo kadaema:. Ega:walo ebe atu
tetelo Godote a:ma: gabo kiyatuima:ta, a:ma:le Saitanakono kuba gabamo
wabuga:ta tanalone keba kunu nakalaula:emene a:ma:le nanitabokobi midi
magumulo kodakodalo kuta:wenama:.

Nanitabokobi Midipiate Ida:da:li Amamalatele Tanalo Magumune Alautioma: Polote Degiya

14 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, modobola la:le iyaiya
ida:da:lino uliyana amamalatele tanalo kuba nibote maigama: gelalo ebe
osiyodilole magumune nalautionakiyala:.
15 Numa:la:, la: piyate naimano tabo dolowiawitama, nale naimano
tepo magumuno wokilo la: wadewade wokiagopima: midilitamata, ebema:
modobola la: me naimano tabo wadenomamo nanagiyamidala:.
16 Ya:suko malagidilo bae na tanalo osiyodilo tetelo ale kebe kalilino
tanaloma: Godotamo kalakala tabo kadipatenakoma:, ebe kalili ebe Ke-
lisokono kalima kalilila, ebema: nanitabola, ale kapimiya eba niolo a eba:go
kapiyama: ebo eda:onakoma:. Ega:walo ale ebe kemalagidilonama: kebe
bae kowakamionakoma:, ebe bae ebe ebeno apela, ebema: ale kapimiya
eba naolo a Kelisago atumu kapiyama: ebo keda:onakoma:.
17 Numa:la:, ale ebe bae wakamioa:no dopamo kapiya baete itananako,
ebema: ebe tanalo ebe a nanitabokobi midipino tanalo awokalimino ulila,
iyo, a bilibilinomate Kelisokono kapiya apema: eba eda:onalo, ale kapiya
bae kapimiya ebema: naonakoma:.
18 Nanitabola, a Isalaela epono kalimagono inamabu Godotamo ikameo
tanalo atumu eba kunula, ebema: modobola la:le ebe tanalo nemalagidi-
lala:. Iba:te ebe inamabu Godoko watidilono patapata unamo alomoa:no,
dopamo iba:te mokolete ibinoma: katene apuapu balamo alomonaka,
ebene iba:te Godoko amamate tetelo eba:go kapiyama: eba eda:olo katene
kapimiya ebo naonaka.
19 Ebema: na ubila ale ida:da:li uliyanano amamalatele tanalo walo
ka:kemalagidiliye. Mabu keleka: nale la: ebe tanalo magumune alautioma:
danaletima? Ebe ida:da:lino elawote nanitabolo ba:kitanale, ega:walo
amamalatelepiate iba:tamo kebe inamabu kikalamenake ebe inamabuate
talena magumulo nanitabolo ba:ka:pola:nale?

20 Ao, naimano tabono magumu eba kunua:! Nanitabo tanalo ebe ma
kunula, ida:da:li amamalatelepiate ibino kalimagono inamabu Godotamo
kikameonakoa:, iba:te wiyasiya ida:da:lino a:da: elemasigi uliyanatamo
ikalamolenaka. Ebe mabuma: na ubia:nola la: nanitabokobi midip-
iate la:imano osiyodilole magumulo ebako kuba uliyanago kapiyama:
keda:wenama:!
21 Eiye! La:le egela idilo Ya:suko malagidilo kalila:mo niawete, egela idilo
kuba uliyana malagidilole kalila:mo da:ka:niaema, ebe tanalo modoboa:!
Iyo, la:le egela idilo Ya:suko malagidilo bae eba:go nawete, egela idilo kuba
uliyana malagidilolelo iba:go bae da:kenaema, ebe tanalo atumu modoboa:!
22 Ebema: a nanisiwale! Ale ida:da:li amamalatelepino osiyodilole
tanalamo a:ka:nopila:oma:, mabu a ubia:nola aimano Kawodawate ebe
tanaloma: atamo dowama:. Ega:walo ale daedale wokilo ma kunu
a:kemalagidiloma:, aimano elawote ebeno elawago ka:modobomene.

Nanitabokobi Mididawate Ebe A:ka:tuwa: Ebe Kapiya Kowalubima: Woki Akoiyata:la:

23 Ebema: me tanalo idila. La: epetapiate ma kunu negelanamata,
“Apa:mo osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo tanalo idi kosiyo-
diloma: talena nanitabolo kitana:.”
Ebema: nale tabo eba wiyalo negemo, “Iyo, lumagite Kelisoko magumulo
tutudawama: eba eda:nalo, talena ebetamo nanitabolo kitana: tanalo idi
kosiyodiloma:. Wiyasiya numa:la:, apa:mo osiyodilole tanalo bilibilinomo
magumulo osiyodilole tanalo epetapiate aimano nanitabokobi midi magu-
mulo a a:kowalubima:na:, iyo, a sosi epate ebe osiyodilole tanalago eba
ilukulinalo wadenomamo akapepeoma:.
24 Ebema: la: magumulo idite woki akoiyata:la: ebe a:ka:tuwa: ebe kapiya
kowalubima:, wiyasiya modobola ebete epetapino nanitabokobi midi
magumulo ibi kowalubilima: ibino iyaiya tanalo dopamo nemalagidilole-
nakomene.”
25 Nanitabola, a:ma: olowame baiamo toawete, piyate ida:da:li
amamalateleno katene inamabu dapalomonaka, ebe epono inamabu
uwata:wete denaemene, talena puliyala. Iyo, a:imano tepo magumuno
mulo wokino tanalate a:imano nao tanalo idima: a:ma: kubadawama:
ka:ima: modoboa:,
26 mabu Godokono Bukalo tabote ma kunu itana, “Me opo kawonomo
ebe aimano Kawodawanola, ebema: me opono inamabu bilibilinomate
ebenoma: eda:ona.”
27 Ebema: kebe tetelo nanitabokobi midia: namutudawa idite a:ma: eba:go
bae naoma: danatamene, a:ma: ubi kiyata:emene, kuba:, a:ma:le eba:go
toawete ebete bae nao tetelo a:ma:tamo kebe inamabu kikametamene,
modobola a:ma: ebe inamabu kalakalago gito neniye, iyo, a:ma:le tepo
magumuno mulo wokino tanalodo ida:da:li amamalateleno kateneno
tanaloma: woki bilibilima: akoeda:la:.
28-31 Ebema: numa:, naimano tanalo ma kunula. Na Kelisoko magumulo
tutudawama: eba eda:nalo, naimano tepo magumuno mulo wokite osiyo-
dilo tanalo idima: na kubadawama: ka:na:mia:no, idawano mulo wokino
tanalate naimano tutu okoli tanalo matuomeoma: a:ka:modobomene. Iyo,
nale bae nao tanalo idima: Godotamo kalakala tabo adipatelo ebeno
kalakalago denamo, ebe tetelo potele na:ka:modobomene na kuba osiy-
odilodawama: ka:na:ima:? Eiye, lumagi puliyala, ka:luta:! Ebema: a
nanitabokobi midipino osiyodilole tanaloma: me naimano kawo iyatulame
tabola, a:imano bae nao magumulo, ega:walo a:imano obo nio magumulo,

ega:walo a:imano iyaiya osiyodilole tanalo epetapi bilibilinomo magumulo, modobola a:ma: ebe tanalo bilibilinomamo Godoko nowalogonakiye.

Wiyasiya me tanalo idila. Kebe tetelo idawate a:ma: ma kunu danatamene, “Me katene ebe ida:da:li amamalateleno inamabula, ale a:kenaoma:!” a:ma: ebe nilakapolo malagidilawete ebeno tepo magumuno mulo wokino tanalamo na:tuduwatiye. Iyo, a:imano tepo magumuno wokite ebe katene nama: modoboma: gena, wiyasiya a:imano namutudawano tanaloma: a:ma: a:kenaemene.

32 Ebema: a:imano osiyodilole tanalo bilibilinomamo lumagi idino agowa ukamidadawama: akoeda:la:, iyo, piyate Godokono sosi epoma: deda:ona, ega:walo piyate Yu epo ega:walo Yua:pi magumulo nanitabokobi midia:pima: deda:ona, ibi bilibilinomo magumulo idite a:imano osiyodilole tanaloma: kuba osiyodilo magumamo gama: modoboa:.

33 Nanitabola, na a:ka:tuwa: na kapiya kowalubima: malagidiloa:no, naimano ubi tanalo ma kunu iyatinamo, nale naimano osiyodilole tanalo bilibilinomamo epo bilibilinomo dowalubilinakomo, ibi eba kalakalailamenalo iba:te Godogodone ibino igilo mula: tanalo walone ebo kelaema:na:. Ebema: nanitabokobi mididawa, naimano ubi tanalote epetapiatamo keba kunu kitanale, modobola a:imano ubi tanalote iba:tamo atumu eba kunu na:kitananakomene.

11

1 Iyo, modobola la: nanitabokobi midipi bilibilinomono osiyodilole tanalo magumulo la:le na nibaminatena:la:, nale Kelisoko keba kunu kibamitinamo eba kunu.

Polote Kolini Sosi Kamiyaleno Osiyodilo Tanalo Idima: Da:kiyawaiya

2 Ebema: nale la: moiolemata, mabu la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo la:le na eba malagidilonelo, nale la: dopo sosino* osiyodilole tanalo keba kunu kiyatulametanakima, la: ebe tanalamo nanitabonomolo eba kunu tudila:onamata.

3 Wiyasiya na ubila me tetelo oli tanalo idi la: kiyatulametama:, ma kunu Godote Kelisokono watodawama: keba kunu keda:nale, Kelisote nanitabokobi midipi dubuno watodawama: eba kunu keda:na, ebene nanitabokobi midi dubute ebeno kamiyaleno watodawama: atumu keda:na.

4 Ebema: la: magumulo dubu idite Godotamo towetowe tabo ge tetelo o ebete Godokono woki awokalimi tetelo ebeno wato kalikamo da:mula:mene, ebe osiyodilo tanalo ebe ebeno watodawa Kelisotamo ilipo ikame tanalo keba kunula:ka: eba kunula.

5-6 Wiyasiya la: magumulo kamiyale idite ebeno wato kalikamo mula:no Godotamo towetowe tabo degemene o ebete Godokono woki sosi epatamo dawokalimene, ebe osiyodilo tanalo ebe ebeno awitamo ilipo ikame tanalola, mabu ebeno awi ebe ebeno watodawala.

Numa:la:, la: epono tanalo ma kunula, dubu idite ebeno kamiyaleno kawo kubanomono tanaloma: ebeno eke a:gumi tanalamo ilipo ebetamo kikaemene, ebema: la: magumulo kamiyale idite ebeno wato kalikamo mula:no ilipoa:noma: deda:mene, modobola ebete ilipo nelaemene, kamiyaleno awite eke a:gumi tanalamo ebetamo ilipo keba kunu kikamenakole eba kunu! Iyo, la: iyatawalata, eke a:gumi tanalo ega:walo eke otole

---

* **11:2:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:sute a:e magumune maigate Unu Duliyomolamo dodoliya, ebe tetelo Yu epono Yudiya opolo kebe sosite kemaigiyale ebe sosi ebe dopo sosila.

tanalo ebe kamiyala:tamo ilipo ikalame tanalola, ebema: modobola iba:te
ibino wato kalikamo na:mula:lenakoma:na:.
7 Wiyasiya dubuno tanalo iyanomola, ebete ebeno wato kalikamo
mula:noma: deda:mene ilipo tanalote a:kitanamene. Numa:la:, Godote dopo
dubu ebeno ololamo osiyodiliya, ebema: me tetelo dubu bilibilinomate
ebe ololamo eba ilukulionalo Godokono wade mulo okoli igilono tanalo
ebo awokaliminaka. Wiyasiya dubuno wade mulo okoli igilono tanalo
kamiyala:te awokaliminaka,
8 mabu Godote dopo dubu ega:walo kamiyale eba osiyodilolelo, ebete
dubuno igilo kamiyalegodone kelawiya:, ao, ebete wiyasiya kamiyaleno
igilo dubugodone lawiya.
9 Ega:walo numa:la:, Godote ebe a:ka:tuwa: ebe kekalakalaima: dopo dubu
osiyodiliya, wiyasiya ebete ebe dubu kekalakalaima: dopo kamiyale ako-
osiyodiliya.
10 Ebema: la: magumulo kamiyala:te ibino wato kalikamo
na:mula:lenakoma:na:, mabu Godote ebeno Uliyanano elawo iba:tamo
dikalami, ibino wato mula:le tanalote ebe tanalo wadenomamo
kawokalimene. Iyo, ebe tanalodo Unu Duliyomolono nopopiate me tanalo
kiyatawaoma:na:, dubate Godokono wade mulo okoli igilono tanalo keba
kunu kawokaliminake, talena puliyala nanitabokobi midipi kamiyala:te
ebe atu wade mulo okoli igilono tanalo eba kunu atumu kawokalima:.
11 Wiyasiya me tanalo idi akododomatiala:. A nanitabokobi midipi magu-
mulo kamiyala:te dubuno tanaloma: akogelala:, “Ale iba:godolo walubi
tanalo idi kuminakoa:,” ega:walo dubate atumu kamiyaleno tanaloma:
ebako daedale wokino tabo akokiyawaoala:. Ao, eba kunua:, mabu
ale aimano Kawodawa magumulo eba ilukulinalo dubu bilibilinomate
kamiyala:godolo walubi tanalo ulamenaka, ega:walo atumu kamiyale bili-
bilinomate dubagodone walubi tanalo a:kuwatenaka.
12 Numa:la:, Godokono osiyodilo tanalodo dopo kamiyalete dubugodone
pawokaliya, ebene me tetelo ebeno walubi tanalodo dubu bilibilinomate
kamiyale magumune awokalaonaka, iyo, iyaiya epo ega:walo inamabu
bilibilinomate ebeno ubi tanalo kapiyado ebema: maimionaka.
13 Ebema: modobola la: a:ka:tuwa: la:imano wokiamo nemalagidilala:,
la: magumulo kamiyale idite ebeno wato kalikamo mula:no Godotamo
towetowe tabo degemene, ebe tanalo modobola:ka: o modoboa:noma:
ba:keda:mene?
14-15 Numa:la:, Godote kebe epo ebeno ubilo dosiyodiloliya, ebe iyaiya epo
magumulo epetapi bilibilinomate ibino tepo magumuno wokilo negelana,
dubu idite gubaguba eka:go dokolina ebe tanalo ebe kuba ilipo tanalola,
wiyasiya kamiyale idite gubaguba eka:go dokolina ebe tanalo ebe agalu
kamiyalema: midi tanalola. Ebema: modobola la: ebe tanalone niyatawala:,
Godote kamiyala:tamo ibino gubaguba eke ikalamiya ebe eka:te ibino wato
mula:leno inamabuma: keda:onama:.
16 Ebene la: magumulo idite me tanaloma: nago apaminateuima:
dowagelemene, naimano uwomu tabo ebetamo ma kunu itana, la:imano
opo kawonomolo piyate Godokono sosi epoma: deda:ona, ibi bilibilinomate
ago woki kapiyama: eba eda:onalo kamiyaleno tanaloma: eba kunu iyatu-
lamenaka.

Polote Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanaloma: Da:kiyawaiya

17 Ebema: nale ebe tanalo atepate nale iyaiya tanalo epetapi la: diyatu-
lametama, ebe tanalo magumulo nale la: a:kemoioletama, mabu kebe tetelo
la: daladabuta:wenakoma, la: la:imano osiyodilole tanalamo epetapino
nanitabokobi midi magumulo ibi walubilia:no ibi gito kubailamenakomata.

18 Ebene dopo tanalo ma kunula, epetapiate na ananiya, la: sosi
epate daladabuta:wenakoma la: magumulo iyaiya anagiyamida tanalo
ba:pola:lamenata. Ebema: ibino tabo gela magumulo nale tabo epetapi
nanitabokobi a:midilimo,
19 mabu diyala, ebako anagiyamida tanalate Godokono ubilo demaimiya,
la: magumulo piyate ebeno ubi tanalamo nanitabolo da:tudila:wenama,
la:le ebeno iyanomo tuputupu okoli magumulo eba lamota:onalo, epetapi-
ate ebe wade okoli tanalo dumilametamene iba:te ibino kuba osiyodilole
tanalo ebo kiyatawaoma:na:.
20-21 Wiyasiya numa:la:, la: epetapino kuba osiyodilo tanalo ma kunula.
La: daladabuta:wenakoma, la:le Kawodawa Ya:suko malagidilo bae nao
tetelo ebe nanitabolo kemalagidilawena:. Iyo, Ya:suko malagidilo bae nao
tetete pea:no, dopamo la:imano soliyomu bae nao magumulo† epetapi-
ate epetapi malagidilolea:no ibi kemakopela:wenakoa:, ebene la: epetapi
a:ka:tuwa: la:imano bae gawagawalo eba naolo epetapiatamo nilakapolo
kalabaolama:wenakoa:. Ebema: nanitabola, la:imano osiyodilo magumulo
epetapiate soliyomu bae kawonomamo eba naolo wiyasiya epetapi baete
nanitabolo ka:ugulamolenakoa:, epetapiate elawo da:imi obo kawono-
mamo nio magumulo daedalema: eba eda:olo wiyasiya epetapi nemaliole-
naka.
22 Eiye! Mabu keleka: la:le Godokono sosi epo magumulo epetapi
dologala epoma: da:midila:wenakoma? Ega:walo mabu keleka: la:le nigol-
ogolopi walubilia:no iba:tamo ilipo dikalama:wenakoma? La:imano woki
ba:kitanale, nale me osiyodilo tanaloma: la: demoioletama? Ao, moiole tabo
nagodolo kitana:! Me kapiya tabo la:tamo kiyawaomo, la:le la:imano ekaki-
atamo nilakapo awokalima: ubia:noma: deda:ema, la:le sosino aladabuti
tanalamo akopelama:la:. Modobola la: wiyasiya la: a:ka:tuwa: la:imano
iyaiya motolo bae nenaonakiyala:.
23 Numa:la:, nale Kawodawa Ya:sugodone delawiyamo, ebe atu tanalo
dopamo la: ma kunu iyatulaimata, ebeno namutudawa idite ebe ebeno
anakapumipino kotamo diyatini, ebe idokolo ebete bae lawenate,
24 Godotamo kalakala tabo genate, eba wakamionalo ebe
waloma:tapiatamo negeni, “Me naimano apela, la: mabuma: Godotamo
ikaemo. La:le na malagidilonelo me tanalo nosiyodilonakiyala:.”
25 Ebene bae nao tanalo dolopoligoni, ebete kalili walo kelawenate
na:kegeni, “Me kalili ebe Godote epago milolo kilukulinama: oli nopo
diyatiya me ebe tanalola, iyo, naimano kalimate ebe nopo kodakodaimina.
Kebe tetelo la:le da:niawenakoma, modobola na malagidilonelo nosiyo-
dilonakiyala:.”
26 Ebema: numa:la:, Kawodawate me opamo walo pea:no, kebe iyaiya
tetelo la:le ebe malagidilo bae denawenakoma ega:walo ebeno kalima
kalili da:niawenakoma, ebe netewa tanalodo la: Ya:sukono a:e tanalo
bawokaliminakomata.
27 Ebe mabuma: kebe lumagite ebeno tepo magumuno wokilo Kawodawa
Ya:suko nanitabolo amamatea:no ebe malagidilo bae denamene ega:walo
ebeno kalima kalili da:nimene, ebe tanalodo ebete Kawodawano apeno
talena ega:walo kalimano talena wakalamite kawo kubanomo kosiyo-
dilomene.

---

† **11:20-21:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: Kolini sosi epono osiyodilo tanalo ma kunu niyatawa, iba:te Godoko amamate egelalo daladabutinakiya, dopamo iba:te ibino iyaiya kapiya alailame taneba magumulo soliyomu bae naonakiya, ebene walogabo apune iba:te Ya:suko malagidilo bae nao tanalo ebo osiyodilonakiya. Ebema: iba:te soliyomu bae nao tetelo kebe kuba tanalo kosiyodilolenaki, Polote ebe tanaloma: me tabo kiyawaiya.

28 Ebema: lumagite Ya:suko malagidilo bae na:no ega:walo ebete ebeno
kalima kaliline nia:no, modobola ebete dopamo ebeno tepo magumuno
tanalo wadenomamo nanagiyamidamene,
29 mabu kebe dawate Ya:sukono apeno tanalono magumu wadenomamo
malagidiloa:no ebe malagidilo bae gito denamene, ega:walo ebeno kalima
kaliline gito da:ka:nimene, ebe dawano tanalo Godote kubama: kegemene,
iyo, ebetamo kuba wiya kikaemene.
30 Me mabuma: apeno temeteme tanalate la: epetapi bilibilinomagodolo
ba:pola:na, ega:walo gabugabute atumu la: eba ulamenalo la: magumulo
epetapiate gito a:elaiya.
31 Wiyasiya numa:la:, a a:ka:tuwa: aimano tanalo dopamo mod-
obolo danagilamenakoma:, ebema: aimano Kawodawate aimano tanalo
anagiyamidaeame tetelo aimano osiyodilo tanalo idima: a kubakubapima:
a:kegeamene.
32 Nanitabola, kebe tetelo ebete a anagiyamidae magumulo kuba wiya
dikaeaemene, ebeno ubi tanalo atamo ma kunu itananako, ebete a
me tetelo temeteme tanalamo tuputupulo kilukulinama: diyatuamenako,
walone tetelo me opo epate ibino uwomua: teteno kuba wiya eba uwatelo,
a wiyasiya kuba wiya a:kelaema:.
33 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la:le soliyomu bae
ega:walo Ya:suko malagidilo bae nao tanaloma: daladabuta:wenakoma,
modobola la: nao wagilimia:no epo bilibilinomono pelame tanalo ne-
makopelenakiyala:.
34 Ega:walo la: magumulo bae kapete kebe lumagi kawiya duimene,
modobola ebete ebeno motolo bae da:peso dopamo nate ebene sosino al-
adabuti tanalamo na:pemene, mabu ebako osiyodilo tanalodo kuba wiyate
Godogodone la: sosi epatamo a:ka:pemene. Ebema: kalakala kawonomola,
me tetelo me kapiyakapiya tanaloma: nale la: wadenomamo analemata,
wiyasiya la:imano osiyodilole tanalo epetapima: kebe tabo kolowimo, nale
da:pemo ebe tanalo atumu ebo ka:pa:tuputupuilaemamo.

12

Nanitabokobi Midipiate Godokono Woko Kosiyodilonama: Ebeno Uliyanate Nilakapolo Iba:tamo Iyaiya Elawo Dikalamenako

1 Ebema: la:le tanalo idima: na danana:ima, ebe tanalo a nanitabokobi
midipiate Godokono woko kosiyodilonama: ebeno Uliyanate nilakapolo
atamo iyaiya elawo dikaeamenako, ebe tanalate keba kunu ka:pola:nale.
Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, na ubia:nola la: ebe gito ikalame
tanaloma: iyatawa:pima: eda:oma:.
2 La: iyatawalata, dopamo la: nanitabokobi midia:pima: eba eda:onalo,
ida:da:li amamalatele magumulo a:da: elemasigi uliyanate iyaiya gabo
epetapido la: ebo magatalenakiyata, wiyasiya ebe ida:da:liagodolo nanitabo
igilote itana:no iba:te la: kowalubilitanamia:.
3 Ebema: na ubila la: me tanalo niyatawala:, Godokono Uliyanate
lumagi idigodolo dokolina, ebete a:ka:modobomene kuba tabo ma kunu
gema:, “Ya:suko kuba dawama: eba eda:nalo Godote ebe Saitanakono
Ela Opamo keba:idilomene!” Ega:walo la:le lumagi idino tabo ma kunu
dolowiaema, “Ya:suko ebe Kawodawala!” la: ebo kiyatawaomamota,
Godokono Uliyanate ebe magumulo bokolina, mabu ebete ebe lumagi
magumulo okolina:notaleka: ebete ebe nani tabo gema: a:ka:modobona:.

4 Ebema: numa:la:, Godokono Uliyana ebe kapiyala, wiyasiya
nanitabokobi midipi bilibilinomoma: eba eda:onalo, ebete iba:tamo iyaiya
elawo dikalamenako ebe iyanomo elawo tanalate iyaiya ba:pola:na.
5 Ega:walo Kawodawa Ya:suko ebe kapiyala, wiyasiya nanitabokobi
midipiate ebeno tanaloma: dosiyodilona ebe wokono tanalate iyaiya
ba:pola:na.
6 Ebene Godoko atumu ebe kapiyala, wiyasiya ebete nanitabokobi midip-
iatamo wadewade woki dikalamenako, ebe wokino tanalate atumu iyaiya
ba:ka:pola:na iba:te ebeno iyaiya woko kosiyodilonama:.
7 Nanitabola, Godokono Uliyanate nanitabokobi midipi bilibilinomo
magumulo bokolina, ebema: iba:te ebe tanalo eba iyatawaolo kapimiya
kapepeoma: ebete ebeno iyaiya elawo ikalame tanalamo ebeno tanalo
iba:godolo awokaliminako.
8 Ma kunu Godokono Uliyanate lumagi iditamo iyanomo elawo gito
ikamenako epetapiatamo mulo wokino tabo ka:kiyawaoma:, ega:walo
ebe atu Uliyanate lumagi iditamo iyanomo elawo gito kikamenako wade
iyatawa tanalo kawokalima:.
9 Ebene ebe Uliyanate lumagi iditamo iyanomo elawo gito ikamenako
ebeno nanitabokobi midi tanalo Kelisotamo kawonomamo kiyatima:,
ega:walo ebete lumagi iditamo iyanomo elawo gito kikamenako teme-
tema:gopi wadekobi ka:midilima:.
10 Iyo, ebe atu Uliyanate epo epetapiatamo ebeno iyanomo elawo ni-
lakapolo iyaiya ikalamolenako, ibi magumulo idite anoano tanalo kosiyo-
dilolenakoma:, idite Godokono tepo magumuno woki kawokaliminakoma:,
idite kuba uliyanano osiyodilole tanalo ega:walo Godokono Uliyanano
osiyodilole tanalo wadenomamo kanagilamelelamenakoma:, idite Unu
Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo ka:kiyawaonakoma:, ega:walo idite
ebako iyaiya tabono magumu olowiopiatamo kawokalilamenakoma:.
11 Ebema: numa:la:, ebe gito ikalame tanalo bilibilinomate Elawodawa
kapiyanomodo pemaimionaka, ebe Godokono Uliyanala, iyo, ebeno ubilo
ebete nanitabokobi midipi bilibilinomatamo ebeno iyaiya elawo eba kunu
ikalamolenako.

Nanitabokobi Midipiate Kelisokono Ape Kapiyama: Eba Eda:onalo Ebe Apeno Iyaiya Apuapuate Iyaiya Woko Osiyodilolena

12 Nanitabola, lumagi idino ape kapiyanomola, wiyasiya iyaiya woko
kosiyodilolenama: iyaiya ape apuapuate ba:pola:mena. Ebema: eba kunu
Kelisokono kapiya ape magumulo apeno iyaiya apuapuate ba:pola:mena,
13 ebe iyaiya apuapu ebe a nanitabokobi midipila. Numa:la:, a magumulo
piyate Yu epoma: deda:onama: ega:walo piyate Yua:pima: deda:onama:, piy-
ate epetapiatamo wiya: woko dosiyodilonama: ega:walo piyate a a:ka:tuwa:
a walubima: egege mani woko dosiyodilonama:, a bilibilinomate obamo
waduba:midaole tanalo Godokono Uliyana kapiyano elawamo elawiyama:,
iyo, ebe atu Uliyanate a bilibilinomono tepo magumu iyalo etabokailamiya.
14 Iyo, lumagino ape magumulo apeno iyaiya apuapuate ba:pola:mena,
kapiya apute kitamena:.
15 Ebema: lumagino agowate ma kunu degemene, “Na apeno ape apu
idia:, mabu na kotoa:,” ebako tabo ge tanalote a:ka:modobomene ebe ape
magumune gito kitamidama:.
16 Ega:walo galote atumu ma kunu degemene, “Na apeno ape apua:, mabu
na balidia:,” ebako tabo ge tanalote a:ka:modobomene ebe ape magumune
gito kitamidama:.

17 Numa:la:, lumagino ape kawonomote balidi kapiyanomoma:
neda:taleka:, ebete iyaiya tanalo olowioma: a:ka:modobona:, ega:walo
ebeno ape kawonomote galo kapiyanomoma: neda:taleka: ebete iyaiya
nibo niyabaolema: a:ka:modobona:!
18 Wiyasiya Godote dopo lumagino ape eba osiyodilolo, ebete apeno
iyaiya ape apuapu bilibilinomo ebeno ubilo alomomiya,
19 ebe mabuma: lumagi idino ape kawonomote kapiya apunomoma:
neda:taleka:, ebeno apete nanitabolo a:kitanana:!
20 Eiye, apeno tanalo eba kunua:, ebe kapiyanomola wiyasiya iyaiya woko
kosiyodilolenama: apeno iyaiya ape apuapuate ba:pola:mena.
21 Ebe mabuma: balidite modoboa: kototamo tabo ma kunu gema:, “Na
ubia:nola a:ma: mabu a:ma:godone walubi tanalo idi kelawena:!” ega:walo
watote atumu agowatamo mako tabo a:kegemene, “Na ubia:nola a:ma:
mabu a:ma:godolo walubi tanalo idi kuminakoa:!”
22 Ao, eba kunua:. Lumagino ape magumulo apeno iyaiya apuapu-
ate eba pola:menalo, ebe apuapu magumulo ale kebe apuapu elawoela-
woa:dopoma: kegelanama:, ebete ebe ape apuapu ebeno ape magumune
diyailimene ebeno igilote gito kolopoligomene.
23 Eba kunu ale apeno iyaiya ape apuapu magumulo kebe apuapu
kubakubadopoma: kemalagidilolenama:, aimano osiyodilole tanalamo
ebe ape apuapu wadenomamo ulamenanakoma: iba:te modobolo
ka:pola:nama:. Ega:walo aimano ape magumulo kebe ape apuapuate
awokala eba pola:nalo atamo ilipo dikaeamena, ale ebe ape apuapu
kawonomamo malagidilolete kalikamo mula:lenakoma:,
24 wiyasiya numa:la:, kebe ape apuapuate awokala eba pola:nalo
atamo ilipo kikaeamena:, ale ebe apuapu kemalagidilolena: ibi kalikamo
ka:mula:lema:.
Ebema: nanitabola, Godote dopo lumagino ape eba osiyodilolo apeno
iyaiya apuapu alomomelo woki ma kunu iyatiya, epate apeno apuapu
bilibilinomo magumulo kebe apuapu kubakubadopoma: degelanama:na:,
iba:te ebe ape apuapu kawonomamo eba malagidilolenalo ibino osiyodilole
tanalamo wadenomamo bulamenanakoma:na:.
25 Ebema: numa:la:, Godoko ubia:nola, ebete dosiyodiliya ebe ape magu-
mulo anagiyamida tanalote maigama:. Ebe wiyasiya ubila apeno apuapu
bilibilinomate eba pola:nalo, idite iditamo atu nilakapo tanalo niyati-
nakomene,
26 ebema: kebe tetelo ape apu idite temeteme diyatawamene, ebe tetelo
ape apuapu bilibilinomate atu temetema:go ka:pola:nama:na:, ega:walo
kebe tetelo ape apu idite idawano moio magumulo kalakala delaemene,
ebe tetelo ape apuapu bilibilinomate eba:go kapimiya kekalakalaoma:na:.
27 Ebema: la: nanitabokobi midipi bilibilinomo la: Kelisokono apelata, iyo,
ebeno ape magumulo da:pola:mena la: ebe apeno iyaiya apuapulata.
28 Numa:la:, sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya Godote ebe wokopi
alomoiya iba:te ebeno sosi magumulo dopopima: keda:onama:, ebene
wokopi epetapiate ebe dopopino opo apulo ka:pola:nama: ebete ebeno woki
awokalimipi kalomote, ebene ibino opo apulo ka:pola:nama: piyate ebeno
Buka apuapuno tabo diyatulamenaka ebete ebe wokopi kalomote, ebene
ibino opo apulo ka:pola:nama: piyate anoano tanalo dosiyodilolenaka
ebete ebe wokopi ebo kalomiya. Ega:walo Godote piyatamo iyaiya elawo
dikalamena iba:te ebeno sosino woko epetapi kosiyodilolenama:, ebete
ebe wokopi atumu kalomiya, ma kunu ebete dopamo temetema:gopi
wadekobi midiolepi alomote, ebene piyate epono osiyodilole magumulo ibi
gito dowalubilinaka ebe wokopi kalomote, ebene sosi epono watowatopi

epetapi kalomote, ebene piyate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo
da:kiyawaonaka ebe wokopi ebo kalomiya.
29 Ebema: numa:la:, sosino iyaiya wokopi magumulo ibi bilibilinomate
Kelisokono dopo alibolepima: keda:ona:, ega:walo atumu ibi bilibilino-
mate Godokono woki awokalimipia:, ega:walo ibi bilibilinomate ebeno
Buka apuapuno tabo iyatulamepia:. Nanitabola, ibi bilibilinomate ebeno
Uliyanano elawamo anoano tanalo kosiyodilolena:,
30 ega:walo ibi bilibilinomate ebeno elawamo temetema:gopi wadekobi
ka:midiolena:, ega:walo ibi bilibilinomate Unu Duliyomolono nopopino
iyaiya tabamo ka:kiyawaona:, ega:walo ibi bilibilinomate ebako iyaiya
tabono magumu olowiopiatamo kawokalilamena:.
31 Ebema: Godokono Uliyanate iyaiya elawo nanitabokobi midipiatamo
nilakapolo dikalamena, ebe tanalo magumulo modobola la:le wadewade
iyanomo elawo kuwata:ema: ubi kawonomamo niyatinakiyala:.
Wiyasiya numa:la:, na me tetelo Godokono gabo idi la: kiyatulaemamota,
ebe tuputupu gabono wade tanalote ebeno Uliyanano iyaiya gito ikalame
tanalono wade tanalo nodolina.

13

Nilakapo Kimalagidilo Tanalo

1 Diyala, iyaiya opo epono tabamo ega:walo Unu Duliyomolono nopopino
tabamo kiyawao elawote nagodolo ditanale, wiyasiya nilakapo ki-
malagidilo tanalote nagodolo itana:notaleka: nale tabo kiyawao magumulo
wade tanalo idi a:kosiyodilona:, iyo, na lumagite bele gito danagalimi-
nako ebe keba kunula:ka: ebako dawama: eda:namo, ebe bele diyamote
olopoligoa:no epate olowioma: ubia:noma: keda:oma:na:.
2 Ebene diyala, Godokono woki kawokalima: ebeno Uliyanate natamo
iyanomo elawo dikanamenakole, ega:walo iyatawa tanalo bilibilinomate
nagodolo eba pola:nalo Godokono waminale tanalo bilibilinomo nale mulo
wokiamo diyatawanakomo, ega:walo unuunu damela iyabaiamo kali-
bolema: nanitabokobi midi tanalono elawote nagodolo ditanale, wiyasiya
nilakapo kimalagidilo tanalote nagodolo itana:notaleka: na magumulo
wade tanalo idite a:kitanana:.
3 Ebene diyala, nale naimano inamabu bilibilinomo nigologolopiatamo
gito da:bikalaemo, ega:walo Ya:suko mabuma: nanitabokobi midia:piate
naimano ape elamo da:bemadoema:na:, wiyasiya nilakapo kimalagidilo
tanalote nagodolo itana:notaleka: nale Godogodone wade wiya idi
a:kelawena:.
4 Ebema: a:ma: lumagi idi nilakapolo demalagidilawena, a:ma:le ebeno
daedale osiyodilo tanaloma: ebetamo samamo ubia:noma: a:keda:emene,
ega:walo a:ma: nilakapo osiyodilole tanalodo ebetamo wade walubi kiya-
tima:ta. Ebene a:ma:le nilakapo magumulo dokoliawena, a:ma:le lumagi
idino inamabuma: ebetamo a:ka:dowaemene, ega:walo a:imano tanaloma:
amama tabo kiyawaoa:no a:imano tepo magumulo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma:
unamo akadipata:emene,
5 iyo, a:ma: apeno osiyodilole tanalamo modoboa: woki kapiya idi
akawokalima:emene. Ebene a:ma:le nilakapo magumulo dokoliawena
a:ma: a:ka:tuwa: a:imano tanalo kapiya a:kemalagidilawenamene, ega:walo
a:imano tepo magumuno elate lumagi iditamo samamo maiga:no a:ma:
ebeno kuba osiyodilole tanalo gito ka:dodolomatilima:ta.
6 Ebene a:ma:le nilakapo magumulo dokoliawena a:ma: epetapino
kuba osiyodilo tanalo lumagi iditamo duma:emene a:kekalakalaemene,

a:ma: wiyasiya Godokono nanitabo tanalote dawokalamene a:ma: ebo kekalakalama:ta.
7 Ebema: nilakapo kimalagidilo tanalote a:ma:godolo nanitabonomolo ditana, temeteme tanalo bilibilinomate a:ma:tamo demaimionakoma:na: a:ma: uwomua: tetelo ebe kuba tanalamo tuduwata:no kuiwodopoma: a:keda:emene, wiyasiya a:ma:le a:imano nanitabokobi midi tanalo eba atila:nalo, ebe tanalo magumulo kodakodalo uta:wete Godokono wade walubi tete bemakopelenama:ta.
8 Iyo, nilakapo kimalagidilo tanalote uwomua: uwomua: tetelo a:kolopoligonamene. Wiyasiya numa:la:, Godokono tepo magumuno woki awokalilame tanalate ebeno wokopiagodolo demaimionaka ebe tanalate kolopoligoma:na:, ega:walo epetapiate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo Godokono Uliyanano elawamo da:kiyawaonaka, ebe tanalate uwomua: tetelo a:ka:pola:nama:na:, ega:walo iyatawa tanalo bilibilinomate epagodolo da:pola:na ebe tanalate atumu kolopoligoma:na:.
9 Nanitabola, Godote kebe iyaiya iyatawa tanalo aimano woki mabuamo kalomonale, ega:walo ebete kebe elawo atamo kikaeamenale ale ebeno tepo magumuno woki kawokalilaema:, ebe tanalate agodolo eba pola:nalo wiyasiya Godokono umi magumulo kubakubadopoma: eda:ona.
10 Ebema: kalakala kawonomola, mabu walone tetelo aimano Wade Tuputupudawanomote nanitabolo dapemene, ebe tetelo kubakubadopo tanalo bilibilinomate gito kolopoligoma:na:.
11 Numa:la:, na gudu da:peso tetelo naimano tabo kiyawao tanalo ega:walo epetapino tabo anagiyamida wokino tanalo ega:walo tepo magumuno kimalagidilo tanalo, ebe netewa-kapiya tanalate nagodolo gudu da:pesono osiyodilole tanalo keba kunula:ka: eba kunu eda:onamiya. Wiyasiya me tetelo naimano tanalo eba kunu kitana:, mabu na dubuma: dediyamo ebe tetelo gudu da:pesono osiyodilole tanalo bilibilinomo naimano ginimi apuamo gito miyapiyamo.
12 Ebema: nanitabola, me tetelo ale Godokono tanalo kelenomamo uminakoma:, lumagite molomolo galasilo ebeno ololo keba kunu kuminakole eba kunu, wiyasiya walone tetelo a ebeno ololo apuamo da:nemaimioma: ebeno ololo wadenomamo ebo ka:nuimalema:. Iyo, me tetelo naimano iyatawa tanalate kubakubadopoma: eda:ona, wiyasiya walone tetelo nale tanalo bilibilinomo wadenomamo kiyatawaomamo, Godote naimano tanalo bilibilinomo keba kunu kiyatawanale eba kunu.
13 Ebema: numa:la:, uwomua: uwomua: tetelo da:pola:nama:na: me ebe kawokawo tanalola, aimano nanitabokobi midi tanalo, ega:walo ale Godokono wade tetete maigama: olowiolo dilukulinama: ebe tanalo, ega:walo ale epetapi nilakapolo demalagidilolenama: ebe tanalo, me ebe netewa-kapiya tanalola. Wiyasiya nanitabola, me tanalate eba pola:nalo ibi magumulo nilakapo kimalagidilo tanalote kawo tanalonomoma: beda:namene.

14

Godokono Woki Awokalimidawano Wade Tanalote Unu Duliyomolono Nopopino Tabamo Kiyawaodawano Wade Tanalo Nodolina

1 Ebema: modobola la: la:imano woki kawonomamo niyatinala: nilakapo kimalagidilo magumulo kilukula:wenama:, ega:walo atu tetelo la: iyawanomoma: neda:onala: Godokono Uliyanate iyaiya elawo gito dikalamenako la:le ebe iyanomo tanalo kuwata:ema:. Numa:la:, ebe gito ikalame tanalo magumulo potele Godokono woki kawokalima: elawo delaemene, ebete wade tanalonomo elawe.

2 Wiyasiya kebe lumagite Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo
da:kiyawaonako, ebete ebe tanalodo Godoko kapiyatamo kiyawaonako, me
opo epatamoa:. Iyo, ebete Godokono Uliyanano elawamo ebeno waminale
tanaloma: kiyawaonako, ebema: olowiopiate ebeno tabono magumu laema:
ka:modobonakoa:.
3 Wiyasiya Godokono woki awokalimidawano tanalo eba kunua:. Ebeno
tabo kiyawao tanalodo epate wadenomamo olowionaka, ebema: tete
epetapilo Godokono tabote ibino nanitabokobi midi magumulo ibi eba
walubililo elawokobi a:midilinako, ega:walo tete epetapilo ibi temeteme
magumulo a:gelebadilamenako.
4 Ebe mabuma: kebe lumagite Unu Duliyomolono nopopino iyaiya
tabamo da:kiyawaonako, ebe tanalodo ebe a:ka:tuwa: ebe nanitabokobi
midi magumulo a:kodakodaiminako, wiyasiya kebe lumagite Godokono
woki dawokaliminako, ebe tanalodo ebete sosi epo bilibilinomono
nanitabokobi midi tanalo a:kodakodailamelelamenako.

5 Numa:la:, na ubila la: bilibilinomate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya
tabamo ka:kiyawaema:, iyo, ebe osiyodilo tanalo kuba:, wiyasiya naimano
ubi kawonomote bitana, la:le Godogodone iyanomo elawo nelawiyala:, la:le
ebeno tepo magumuno woki me opo epono tabamo kawokalilama:ema:.
Nanitabola, Godokono umi magumulo ebeno woki awokalimipino wade
tanalote ebe nopopino iyaiya tabamo kiyawaopino wade tanalo nodoilina,
mabu kebe tetelo lumagite nopopino tabamo tanalo idi da:kiyawaomene,
ebe tetelo sosi epo magumulo tabo idi oba:midadawate ebe tabono magumu
awokalimia:no olowiopiate ebe tanalodo walubi tanalo idi a:kelaema:na:.

6 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale la:tamo
da:pemaigamo la: magumulo Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo
da:pa:kiyawaomo, la:le naimano osiyodilo tanalodo beda: wade walubi
tanalo na:kelawa:ema? Eiye, wade tanalo idi puliyala! Ebe mabuma:
nale da:pemo, modobola na la:go eba okolinalo tete idilo Godokono
wamina tanalo idi la:tamo la:imano tabamo awokalimite, ebene tete
idilo wade iyatawa tanalo ida:mo la:imano tabamo atumu la: elawokobi
ka:ka:midilimamota. Ega:walo nale tete idilo Godokono ubi tanalo la:imano
tabamo awokalimite, ebene tete idilo ebeno Buka apuapuno tabo la:imano
tabamo atumu la: ka:kiyatulaemamota. Ebema: nanitabola, kebe tetelo ebe
osiyodilole tanalodo nale la: la:imano tabamo walubilia:no, la: nagodone
wade woki laema: a:ka:modobomata!
7 Numa:la:, bibolo ega:walo begube ibino tanalo ebe atumula. Ebako
inamabu moleolepi ega:walo modolepi iba:te oale idi ibino modobo osiy-
odilole tanalamo wadenomamo awokalimia:no, ebe tetelo olowiopiate ebe
oaleno madodo a:kiyatawaoma:na:.
8 Ega:walo me tanalo idila, gowelao tetelo elawodubu idite tutele wade-
nomamo molea:no, dubu epetapiate gowela magumulo ebe kowalubima:
a:ka:polosiyodiloma:na:.

9 Ebema: la:imano sosino tanalo ebe atumu eba kunu ba:kitana.
La: magumulo idite Unu Duliyomolono nopopino tabamo tanalo idi
da:kiyawaomene, ebeno tabono magumute nanitabolo akawokalamene,
iyo, olowiopiate wade iyatawa tanalo idi ebegodone a:kelaema:na:. Eiye,
ebe lumagino tabono tanalo ebe tema awate eba patalo a:ka:tuwa: keba
kunu ka:ponolopoligonakole eba kunula!
10 Numa:la:, me opolo iyaiya epate ibino tabonomamo kiyawaonaka,
iyo, iba:te ibino iyaiya tabo apuapudo ibino namutupiatamo ibino tepo
magumuno woki modobolo awokalilamenaka.

11 Wiyasiya kebe tetelo na opo idi epono tabo iyatawa:noma: deda:mo,
ebe tetelo iba:te na kapeladawama: eba ka:na:milo, nale atumu ibi
kapelapima: beka:la:minakomo.
12 Ebema: la: Godokono Uliyanano iyaiya gito ikalame tanalo uwatema:
ubi kawonomamo dalomawenama, kuba:, wiyasiya ebe tanalo magu-
mulo kebe tanalate sosi epono nanitabokobi midi tanalo nanitabonomolo
da:kodakodailamenaka, modobola la: ebe tanalamo woko kosiyodilawe-
nama: woki kawonomamo niyatinakiyala:.
13 Ebe mabuma: la: magumulo kebe dawate Unu Duliyomolono nopopino
tabo ida:mo da:kiyawaonako, modobola ebete Godoko na:toweoemene
ebegodone iyanomo elawo idi gito kelaema:, ebe elawo idi ebe nopopino
iyaiya tabono magumu awokalilame elawo tanalola.
14 Nanitabola, nale nopopino tabo ida:mo Godotamo towetowe tabo
da:kiyawaomo, ebe tetelo ebeno Uliyanate nado tabo modobolo eba
kiyawaolo, wiyasiya na ebe iyaiya tabono magumu iyatawa:no naimano
tepo magumuno wokilo wade walubi tanalo idi a:kelaemo.
15 Ebema: na Godago tabo gela magumulo beda: tanalo na:kosiyodilomo?
Numa:la:, nale naimano uliyana apulo ebetamo tabo a:kiyawaonakomo,
ega:walo naimano tepo magumuno wokino tanalamo a:kiyawaonakomo.
Atumu nale ebe amamate magumulo naimano uliyana apulo ebetamo
oale alapionakomo, ega:walo naimano tepo magumuno wokino tanalamo
akalapionakomo.
16 Ebema: nanitabokobi mididawa, a:ma:le sosino taneba magumulo
Godoko eba moiolo kalakala towetowe tabo ebetamo da:kiyawaemene,
ebe tetelo olowiopino tanaloma: a:ma:le la:imano tabonomamo tanalo
idi kiyawaoa:no wiyasiya Godokono Uliyanate nopopino tabamo a:ma:do
da:kiyawaomene, piyate la: magumulo olioli epoma: deda:ona iba:te
ebe tabono magumu keba kunu na:kiyatawaoma:na:? Ega:walo iba:te
a:imano kalakala towetowe tabo uwomu apulo “Taula” tabo keba kunu
na:kegelamene?
17 Numa:la:, kebe tetelo Godokono Uliyanate nopopino tabamo kalakala
tabo a:ma:do wadenomamo dadipatemene, ebe tetelo olowiopiate a:imano
tabono magumu lawea:no, ebe tabono tanalote ibino nanitabokobi midi
tanalo a:ka:kodakodailaemene.
18 Nanitabola, na Polote kalakala tabo Godotamo adipatemo, mabu ebete
iyanomo elawo natamo ikanamiya Unu Duliyomolono nopopino iyaiya
tabamo ka:kiyawaonakoma:, iyo, ebe osiyodilo tanalo magumulo naimano
elawote la: bilibilinomono elawo nanitabolo nodoilina.
19 Wiyasiya kebe tetelo nale sosi epago daladabutinakomo, ebe iyaiya tete
bilibilinomolo na ubi kawonomamo iyatinakomo nale naimano wokino
tanalodo ibino tabonomamo ibi kiyatulamenakoma:. Iyo, nale paibu tabo
egegenomo epetapino tabonomamo da:kiyawaomo iba:te modobolo kiy-
atawaoma:na:, wiyasiya nale Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo
teni taoseni tabono tanalo da:kiyawaomo iba:te nagodone iyatawa tanalo
idi a:kelaema:na:!
20 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la:imano wokino
malagidilole magumulo iyatawa: gudima: akoeda:oala:. La: kuba osiyo-
dilole magumulo ebako gudima: eda:oma: modobola, wiyasiya la:imano
nanitabokobi midi magumulo modobola la: apepeawete kawokawo
dubuma: ega:walo kamiyalema: neda:iyala:.
21 Numa:la:, dopamo Godote ebeno Bukalo tabo ma kunu kiyawaiya,

“Nale iyaiya kapela opo epono tabo magumudo

naimano epatamo tabo ka:kiyawaomamo,
wiyasiya iba:te dopamo keba kunu kowagelenami
eba kunu olowio ubia:noma:
walo ka:keda:oma:na:.
Iyo, nale kapelapi epetapido ibi diyatulaemo
ebe tetelo iba:te naimano tabamo
atumu a:ka:tudila:oma:na:."

22 Ebema: ale me tanalo uima:, sosi epate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo da:kiyawaonaka, Godote ebe anoano tanalodo ebeno elawo nanitabokobi midia:piatamo awokaliminako, wiyasiya sosi magumulo epetapiate epetapiatamo Godokono woki ibino tabonomamo dawokaliminaka, Godote ebe anoano tanalo idido ebeno elawo nanitabokobi midipiatamo awokaliminako.
23 Ebema: la:imano sosi kawonomote eba aladabutilo la: bilibilinomate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo kiyawao dowagilima:ema, ebe tetelo kebe olioli epo ega:walo nanitabokobi midia:piate la:imano aladabuti uima: da:pelaema:na:, iba:te la:imano osiyodilo tanaloma: keba kunu na:kemalagidiloma:na:? Iba:te la:imano osiyodilo tanalodo Godoko nanitabokobi ba:ka:midima:na:? Ao, iba:te la: daedale wokiagopima: kegelama:na:!
24 Wiyasiya la:imano aladabuti tetelo la: bilibilinomono taneba magumulo epetapiate epetapiatamo Godokono woki la:imano tabonomamo dawokalilama:ema, ebe tetelo kebe olioli epo ega:walo nanitabokobi midia:piate la:imano aladabuti tanalamo da:pelaema:na:, iba:te Godokono tabo modobolo olowiote ibino kuba osiyodilole tanalo ega:walo nanitabokobi midia: tanalo ebo kiyatawaoma:na:. Iyo, iba:te Godokono tabo dolowioma:na: ebe tabono iyaiya tanalo bilibilinomate ibi magumulo lumagi idino tanalo eba anagilamelemelo
25 ebeno tepo magumuno waminale tanalo ebetamo ebo kawokalilaema:na:. Ebe mabuma: ebete ebeno kuba osiyodilole tanaloma: ilipo lawete ebeno ololo opamo iyatilo Godoko eba amamatelo kegemene, "Godote me sosi epagodolo nanitabonomolo bokolina!"

Piyate Unu Duliyomolono Nopopino Tabamo Da:kiyawaonaka Ega:walo Piyate Godokono Woki Me Opo Epono Tabamo Dawokaliminaka Ebe Sosi Epono Woko Osiyodilo Tanalo

26 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la:imano sosi aladabuti tetelo la:le la:imano tanalo keba kunu dosiyodilola:wenakoma, ebe tanalo ma kunula. La: daladabuta:wenakoma, modobola la: magumulo idite Godoko oale ida:mo namamatenakomene, idite la: epetapi Godokono Buka apuno tabo idi niyatulamenakoma:ta, idite Godokono wamina tanalo idi la:tamo nawokaliminakomene, idite Unu Duliyomolono nopopino tabamo tanalo idi na:kiyawaonakomene, ebene idite ebe tabono magumu la:tamo nakawokaliminakomene. Iyo, modobola la: eba kunu nowagelenakiyala: la:imano iyaiya osiyodilole tanalo bilibilinomamo la:imano nanitabokobi midi tanalo ka:kodakodailama:wenakoma:.
27 Ebema: la:imano aladabuti tetelo Unu Duliyomolono nopopino tabamo kiyawao elawote piyagodolo ditana, modobola ibi magumulo netewa o netewa-kapiyanomate ebe tanalo nosiyodiloma:na:, idite netewa-netewa tetedawama: akoeda:la:.
Ega:walo modobola iba:te ibino iyaiya tabono tanalo la: epetapiatamo kapiya tetelo akokiyawaonakala:, ega:walo tetedawa idino tabo kiyawao dolopoligomene, modobola pogodolo elawo ditana ebe tabo

oba:midadawate maigate ebe tabono magumu la: epetapiatamo na-
wokalimene.
28 Wiyasiya ebako tabo oba:midama: lumagi idigodolo elawo itana:no,
ebe tetelo piyate Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo kiyawaoma:
elawo delawenaka, iba:te ibino tabo kiyawao tanalo natepama:na:.
Numa:la:, ibi magumulo lumagi idite ebe a:ka:tuwa: ebetamo ega:walo
Godotamo ebeno tanalo osiyodiloma: talena puliyala, wiyasiya ebete sosi
aladabutipino ololo apulo ako-osiyodilala:.
29 Ega:walo piyagodolo Godokono woki la:imano tabonomamo
awokalima: elawo ditalamena ibino tanalo ebe atumula, la:imano
aladabuti tetelo ibi magumulo netewa o netewa-kapiyate Godokono woki
nawokalilaema:na:, ebene la: epetapiate ibino tabono tanalo wadenomamo
olowiawete la: a:ka:tuwa: la:imano tanalo ebe tabamo nanagilamiyala:.
30 Wiyasiya kebe tetelo dopo tabo kiyawaodawate woko eba osiyo-
dilolo, iyatawa tanalote tabo kiyawaodawa iditamo Godokono elawamo
da:pemene, modobola dopo lumagite tabo atepapate ebeno namutu-
dawatamo tete eba ikamelo, ebe tetedawa idite ebeno luta baine maigate
tabo kiyawao ebo kowagilimene.
31 Eba kunu la:imano aladabuti tetelo la: piyagodolo Godokono woki
nanitabonomolo awokalima: elawo ditanamene, la: bilibilinomate la:imano
iyaiya tetelo woko bosiyodilonamata, iyo, tabo olowiopiate Godokono
ubi tanalo wadenomamo ebo kiyatawaoma:na: iba:te nanitabokobi midi
magumulo kodakodalo kelamota:onama:.
32 Ebema: me tanalo idila. Kebe lumagite Godogodone iyanomo elawo
delawenako ebeno woki la:imano tabonomamo kawokalima:, modobola
ebete ebe tanalo eba iyatawanalo ebe elawo tanalote ebeno tepo magu-
muno mulo wokino tanalamo tuduwatalo nitanamene. Numa:la:, ebe
a:ka:tuwa: ebeno ubi tetelo tabo gito akokiyawaoala:,
33 mabu Godoko ebe epatamo gelebadi ega:walo milo dikalamena ebe
wadenomo Godola. Iyo, ebe ubia:nola ebeno sosi epate daladabutinaka, ibi
bilibilinomate ibino ubi tetelo iyaiya geboo tanalo kosiyodilolema:, mabu
ebe tanalo ebe nanitabo woko odiyobo tanalola!

*Polote Kolini Sosi Kamiyala:tamo Talena Diyatilamiya Iba:te Sosi Alad-
abuti Magumulo Epetapi Godokono Tabamo Kowalubima:*

Ebema: me tanalo idila. Godokono epo bilibilinomate ibino iyaiya sosi
magumulo kebe tanalo kosiyodilone,
34 na ubila la: ebe atu tanalo na:kosiyodilonakiyala:, ma kunu la:imano
sosi aladabuti tetelo kamiyala:te Godokono tabono tanaloma: ibino woki
tabo kiyawaoa:no gito nolowionakoma:na:. Iyo, numa:la:, Godote Mosesedo
ebeno Totomu Tabo Yu epatamo dikalamiya, ebe Totomu magumulo talena
idite kamiyaleno tanaloma: ma kunu itana, ibino watowatopiatamo eba
tudila:olo iba:te ibino woki tabono tanalamo ibi akoiyatulamenakala:.
35 Ebema: Godokono tabo kiyawaodawate tanalo idi wadenomamo
awokalimia:no, kamiyala:te ebe tanalono magumu wadenomamo laema:
ubi diyatima:na:, modobola iba:te sosi aladabuti tanalone ibino motamo
tolamete ebe tanalo ibino awi ebo na:nikiyawaolaema:na:. Numa:la:,
iba:te sosi aladabuti magumulo ebako tanaloma: ibino iyaiya woki tabo
dawokalilaema:na:, ebe tanalote ilipo ikalame tanaloma: keda:mene.
36 Eiye! La: Kolini sosi epate amama magumulo ma kunu kemalagidi-
lawenama, Godokono Wade Tabote la: magumulo dopamo wagilimite,
ebene iyaiya epo bilibilinomo epetapiatamo ebo nemaigi? Diyala, la:
epetapiagodolo daedale woki idi ma kunu ditanale, Godokono Wade Tabote
la: kapiyatamo pemaigi, epetapiatamoa:!

37 Ebema: la: magumulo potele ebeno amama wokilo degena
Godokono Uliyanate ebetamo iyanomo elawo ikamenako ebeno woki
nanitabonomolo kawokalima:, ega:walo potele demalagidilona ebete
Godokono woko idi kosiyodiloma: Godote iyanomo elawo idi ebetamo
gito ikamenako, modobola ebako epate me tanalo niyatawaoma:na:, nale
me leta magumulo la:tamo da:kiyawaomo ebe tanalo ebe Kawodawano
totomu tabola.
38 Eiye, la: magumulo piyate me tabo olowioa:no, modobola la: epetapiate
atumu ibino iyaiya tabo ako-olowiala:!
39 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: la:imano
sosi aladabuti magumulo Godokono woki la:imano tabonomamo ka-
wokalima:ema: la:imano woki kawonomamo niyatinala:, ega:walo piyate
Unu Duliyomolono nopopino iyaiya tabamo kiyawaoma: elawo delawe-
naka, iba:tamo talena akoiyatilama:la: ebe tanalo kosiyodiloma:.
40 Kawo tanalo idi ma kunula, la:imano aladabuti magumulo modobola
la: tanalo bilibilinomo wadenomamo eba osiyodilolelo, idawano
tanalo dolopoligomene, tetedawa idite maigate ebeno tanalo ebo
na:kosiyodilomene.

15

Godote Kelisoko A:e Magumune Dadipatiya Ebe Tanalo Ebe Wade Tabo Kiyawao Tanalono Kawo Tanalonomola

1 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, dopamo nale
Godokono Wade Tabono iyaiya tanalo la:tamo da:kiyawaimo, na ubila me
tetelo ebe atu tanalo la: walo kakanalemamota. Nanitabola, la:le nagodone
Wade Tabono kawokawo tanalo dopamo nanitabonomolo uwatimata,
ebene me tetelo la: nanitabokobi midi magumulo lamota:onamata.
2 Ebe mabuma: la: la:imano nanitabokobi midi tanalo uwomu teta:mo
kodakodalo datila:wenama, Godote la:imano igilo nanitabonomolo
ka:mula:lelaema:ta. Numa:la:, la: me teta:mo modobolo a:pemaimiomata,
ebema: modoboa: la: me tetelo nanitabokobi midi tanalo atepawete
la:imano igilo mula: tanalote gito alatidima:.
3 Nanitabola, nale epetapiagodone Wade Tabono kawo tanalonomo keba
kunu kelawiyamo, ebe atu tanalo la:tamo ma kunu kiyawaimo, Godote
ebeno Bukamo Kelisokono tanaloma: kebe iyaiya tanalo dopamo kaku-
loliyale ebe tanalate nanitabonomolo emaimiya. Ma kunu Kelisote aimano
kuba osiyodilole tanaloma: da:iya,
4 epate ebeno ape bobamo ebo iyatiya, wiyasiya netewa-kapiya egelalo
Godote ebe a:e magumune igilamo walo akadipatiya, iyo, ebe tanalate ebe-
tamo emaimiya Godokono Buka apuapuno tabote nanitaboma: keda:oma:.
5 Ega:walo Kelisokono a:e magumune maiga tanalo walogabo apune ebete
Pitatamo* dopamo igilolo pawokalate, ebene ebeno 12 alibolepi dubate
kapiya bailo eba pola:nalo ibi bilibilinomatamo ebo kapawokaliya.
6 Ega:walo tete idilo ebeno waloma:tapi epetapiate kapiya bailo eba
pola:nalo Kelisote iba:tamo atumu ebo kapawokaliya. Nanitabola, ebe
tetelo ebe waloma:tapino uwomute 500 odoliya, ebene ibi magumulo
epetapi bilibilinomate me tetelo bilukulina wiyasiya ibi epetapiate iyalo
a:elaiya.
7 Ega:walo tete idilo walogabo apune Kelisote ebeno ekawi Ya:imesitamo
kapawokalate, ebene ebete ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo kebe

* **15:5:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Pitakono mailo idi ebe Kipasetela.

epo keka:la:miyale ebe alibolepi bilibilinomo epetapiatamo atumu akapawokaliya.

8-9 Ebene tete geyageyanomo da:petiya ebete atumu natamo ebo kapawokaliya, iyo, ebete a:e magumune maigate piyatamo igilolo dapawokalanaki ibi bilibilinomo magumulo na ebe walogabodawanomoma: ediyamo. Numa:la:, gudu idite menokono tepo magumune nanitabo tetelo awokala:no, na ebako guduma: eda:namo, mabu modobola na naimano kawokawo kuba osiyodilole mabuma: gito ba:iyana:, wiyasiya Godokono nilakapo tanalodo na igilolo okolinamo. Iyo, nale Godokono sosi epo eba kubailamelo iba:tamo kawokawo temeteme gito ikalamenakimo, ebe mabuma: Kelisote ebe sosi iyaiya opolo wagilima: kebe epo kaliboliyale, ebe wokopi bilibilinomono wade tanalote naimano wade tanalo nodolina, ega:walo ibi magumulo na kapiyate modoboa:noma: eda:namo epate na Kelisokono alibodawa idima: ka:na:ima:.

10 Ebema: nanitabola, ka:lo na kebe woko magumulo kokolinamo, Godote ebe woko ebeno nilakapolo natamo gito ikanamiya, ebene ebe nilakapo awokalimi tanalodo wadewade da:ima:te naimano woko magumune ebo maimiya. Ebema: nanitabola, na tete geyageyanomolo woko eba osiyodilonalo, naimano elawote alibolepi bilibilinomo epetapino elawo ebo odoili, wiyasiya na iyatawala kebe da:ima:te demaimiya ebe wadewade tanalo ebe Godokono nilakapo osiyodilole tanalola, naimano osiyodilole tanaloa:.

11 Ebe mabuma: Kolini sosi epala:, kawo tanalo ebe a alibolepiate Wade Tabono iyaiya tanalo eba kunu eba kiyawaolo la:le nanitabokobi da:mida:ima ebe tanalola. Wiyasiya numa:la:, na ega:walo alibolepi epetapi a bilibilinomo magumulo potele ebe iyaiya tanalo la: diyatulametia, ebe tanalo ebe kawo tanaloa:.

Godote Nanitabokobi Midipi A:e Magumune Igilamo Kowadipalatelemene

12 Nanitabola, Godote Kelisoko a:e magumune dadipatiya, a alibolepi bilibilinomate ebe tabo iyaiya opolo kiyawaonakoma:, ebema: mabu keleka: la: epetapiate ma kunu degelawenama, walone tetelo Godote a:elaopi igilamo a:kowadipalatelemene?

13 Eiye! La:imano daedale wokino tanalote nanitaboma: neda:taleka:, Godote Kelisoko a:e magumune nanitabolo akadipatiyana:!

14 Ebema: Godote Kelisoko a:e magumune nanitabolo adipatea:notaleka:, Wade Tabo kiyawao tanalodo wade tanalo idite a:kitanana:, iyo, la:imano nanitabokobi midi tanalodo la:le wade tanalo idi a:kuma:ema.

15 Numa:la:, Kelisote a:e magumune maiga:notaleka:, ale Godokono osiyodilo tanaloma: a:da: tabo begelana:, mabu Wade Tabo kiyawao woko magumulo ale ma kunu kiyawaonakoma:, ebete Kelisoko a:e magumune nanitabolo adipatiya.

Wiyasiya la: epetapiate negelanamata Godote a:elaopi igilamo a:kowadipalatelemene. Eiye, ebe tanalote nanitaboma: neda:taleka:, Godote Kelisoko a:e magumune nanitabolo akadipatiyana:!

16 Ebe mabuma: nale atu tabo ma kunu kegemo, Godote epo a:e magumune wadipalatelea:notaleka:, a me tanalone biyatawaona: ebete Kelisoko a:e magumune kadipatiya:.

17 Ebema: Godote Kelisoko a:e magumune adipatea:notaleka:, ebete la:imano kuba osiyodilole tanalo nanitabolo a:kegebolelametana:, iyo, la:imano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomate la:godolo eba pola:nalo la:imano nanitabokobi midi tanalodo Godokono wade tanalo idite la:tamo a:ka:pemaigamene.

18 Eiye! La: epetapino wokino tanalote nanitaboma: neda:taleka:, dopamo
piyate Kelisoko nanitabokobi midi magumulo da:elaiya, ibi niyaniyala,
ibino igilate alatidinomo balatidiolamiyana:!
19 Ebema: numa:la:, ale aimano nanitabokobi midi tanalo Kelisotamo eba
iyatinalo ma kunu demalagidilonama:, me opolo eba ilukulinalo ale egege
walubi tanalo ebegodone kuwatemalema:, wiyasiya ale da:elaoma: wade
tanalo idite maiga:no aimano igilate gito kalatidioma:na:, ebe mabuma:
modobola nanitabokobi midia:piate a nigologolopima: neka:ima:na:. Iyo,
iba:te tabo ma kunu negelama:na:, Kelisoko nanitabokobi midipiate ebe-
godone wade walubi tanalo nanitabolo a:kelaema:na:, ebema: ebeno
waloma:tapino modoboa: tanalote me opo epo epetapi bilibilinomono
modoboa: tanalo nodoilina.

20 Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote Kelisoko a:e magumune
nanitabonomolo adipatiya. Numa:la:, lumagino palilo dapepeoma:na: ebe
inamabu bilibilinomo magumulo ebete dopo inamabunomo Godotamo
kalakalago gito kikaemene, mabu ebe iyatawala walone tetelo Godokono
walubi tanalodo wadewade inamabu epetapiate ebe palilo bapepeon-
akoma:na:. Ebema: Kelisoko ebe pali inamabuno gito ikame tanalono dopo
inamabu keba kunula:ka: eba kunula, mabu ebete dopamo a:e magumune
maigate Godotamo ebo tiya. Ebe tanalone a nanitabokobi midipi iyatawala,
walone tetelo ale atumu a:e magumune kemaimiomalema:!

21 Numa:la:, a:e tanalote kapiya dubuno osiyodilo tanalodo a me opo epo
bilibilinomatamo pemaigiya, ebema: dubu idino osiyodilo tanalodo aimano
a:elao magumune maimio tanalote atumu kemaigiya.
22 Iyo, a me opolo A:da:mekono igilo magumulo eba ilukulinalo, a
iyatawala tete na:pe a gito ka:elaomalema:, ebema: a atumu iyatawala a
Kelisokono igilo magumulo dilukulinama:, walone tetelo Godote a bilibili-
nomo aimano a:elao magumune nanitabolo kowadipaeatemene.

23 Nanitabola, Godokono ubilo Kelisote a:e magumune maiga tanalodo
dopo lumagima: ediya, wiyasiya a piyate ebeno epoma: deda:onama:
a walone tetelo igilamo kemaimiomalema:, Kelisote me opamo walo
da:ka:pemene ebe tetelo.
24-25 Ebema: numa:la:, ebe tetete me opono olopoligo tetema: eba
eda:lo, Kelisote iyaiya elawoelawonomo uliyana ega:walo elawoelawodopo
uliyanago gowelao magumulo wato kikopu kelaemene, ega:walo epo
magumulo piyate eba:go da:gowelaona ebete Godokono elawamo ebe ka-
wokawopi bilibilinomo atumu nanitabolo ka:mikitaolemene. Kalakala ka-
wonomola, ebete ebe wato kikopu lawe teta:mo ebeno Kawo Elawodawano
okoli bailo nokolitamene, ebene ebete ebe Kawo Elawodawano okoli bai
Nabiwi Godotamo kalakalago gito kikaemene.

26 Nanitabola, Kelisago da:gowelaona ibi magumulo a:e tanalote
uwomudawama: eba eda:nalo Kelisote ebe atumu kubaiminomo ebo
ka:kubaimene.
27 Iyo, ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabote ma kunu
gena, “Kelisago da:gowelaona ebete Godokono elawamo ibi bilibilinomo
ka:mikitaolemene.” Ebema: ale me tabono magumu iyatawala, Kelisote
gowelao magumulo elawonomoma: deda:mene, ebe tetelo iyaiya uliyana
ega:walo iyaiya epo ega:walo kebe iyaiya tanalate Unu Duliyomololo
ega:walo me opolo da:pola:na, ibi bilibilinomate ebetamo nanitabonomolo
ka:tudila:oma:na:. Wiyasiya numa:la:, ebe tetelo Godoko kapiyate Kelisotamo
a:ka:tuduwatamene, mabu ebe potele Kelisotamo wato kikopu lawe
elawo dikamiya ebe Kawodawala.

28 Ebema: nanitabola, iyaiya tanalo bilibilinomate Godokono Gudu Kelisotamo eba kunu da:tudila:oma:na:, ebe tetelo Gudute a:ka:tuwa: ebeno ubilo Nabiwitamo ka:tuduwatamene, mabu ebe iyatawala ebete Nabiwino ubilo ega:walo ebeno elawamo wato kikopu elawe. Iyo, Gudute ebeno ubi ebema: kiyatimene, ebeno Kawo Elawodawano gobebobo Nabiwite nanitabonomolo lawete iyaiya tanalo bilibilinomate ebe kapiyatamo uwomua: uwomua: tetelo ba:tudila:onakoma:na:.

29 Ebema: modobola a me tanalo idi atumu ka:kemalagidiliye. Epetapiate ibino namutupino a:elao epono tanaloma: ibi obamo dowaduba:midaolenaka, iba:te ebe tanalo beda: mabuma: kosiyodilonake? Numa:la:, ibi iyatawala a:e magumune maiga tanalote nanitaboma: eda:notaleka:, iba:te ibino osiyodilo tanalodo wade tanalo idi a:kuima:na:, wiyasiya iba:te Godoko nanitabokobi eba midinalo kawonomamo gelana ebete ibino a:elaopi igilamo nanitabonomolo kowadipalatelemene.

30 Ega:walo me tanalo idila. A:elaopino igilamo maimio tanalote nanitaboma: eda:notaleka:, mabu keleka: ale egela ega:walo idoko bilibilinomolo iyaiya tete epetapilo aimano igilo malagidilolea:no Wade Tabono tanaloma: iyaiya a:e olalati tanalamo gito da:nopila:onakoma:?

31 O naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, na la: mabuma: amamalo la:tamo nanitabonomolo a:kiyawaomo, egela bilibilinomolo nale naimano igilo iyabaiamo iyatinakomo!

32 Ebema: la:imano woki keba kunula:ka:? Na Epesese kawo duliyomololo elawoelawonomo goeogoeo keba kunula:ka: ebako dubago da:gowelaimo, nale ebe tanalo epono ololo apulo amamalo kosiyodilimo? Ao, nale me opono igilo malagidiloa:no Unu Duliyomolono wade igilo Godogodone laema: osiyodilimo. Wiyasiya numa:la:, a:elaopino igilamo maimio tanalote nanitaboma: eda:notaleka:, nale nanitabokobi midia:pino kuba woki kowaloma:tama: ba:modobona:, mabu iba:te me opono igilo kapiya eba malagidilonalo tabo ma kunu gelana,

“Diyala, dumutu ale da:ba:elaoma:,
ebema: modobola a ka:lo
a a:ka:tuwa: a eba kalakalaiamelo,
bae kawonomamo naote
da:imi obo elawonomo kawiya
ebo ka:niomalema:!”

33 Diyala, epetapiate la: a:da: da:bemasigilitamene, ebema: la: nanisiwale! Nanitabola, ebe a:da: elemasigipino tanaloma: mulo wokiagopiate tabo ma kunu gelanaka,

“A:ma: kuba osiyodilolepiago depata:wenaka,
iba:te a:imano tepo magumuno wadewade woki
ka:kubailaema:na:.”

34 Ebema: naimano Kolini sosi epala:, modobola la: wadewade wokino tanalamo walo na:kolobila:la:, iyo, la:imano kuba osiyodilole tanalo na:miyapala:. Eiye! Nale ilipo la:tamo kikalametama: me kodakoda tabo ebema: kiyawaomo, mabu la: epetapiate Godokono tanalo nanitabolo kiyatawawena:!

Godote Nanitabokobi Midipi A:e Magumune Igilamo Dowadipalatelemene, Ibino Oli Ilukuli Tanalono Ape Unu Duliyomolo Epono Apema: Keda:oma:na:

35 Ebema: diyala, la: magumulo idite na ma kunu da:bananemene, “Godote a:elaopi igilamo keba kunu na:kowadipalatelemene? Ega:walo lumagite igilamo nanitabonomolo demaigamene, ebeno oli okoli tanalono apete keba kunu na:kitanamene? Naimano woki nitana ebe tanalote a:kemaigamene!”

36 Wiyasiya nale tabo ma kunu kegemamo, “A:ma: daedale wokiagodawalata! Numa:, a:ma: kikopu damela magumamo damiaemene, ebe kikopute da:emene ebeno igilote nanitabolo a:kolopoligomene, iyo, ebegodone oli wuite kemaigamene.

37 Ega:walo a:ma: kono pali osiyodilo tetelo a:ma: kono kewano ape paago damela magumamo kamiawenakoa:, ao, a:ma: wiyasiya kikopunomo amionakota. Numa:, a:ma:le kono kikopu ega:walo ebakobako iyaiya kikopu epetapi eba kunu damiaemene, walone tetelo ebe kikopunomo magumune kawokawo inamabunomate iya ololamo kemaimioma:na:.”

38 Ebema: nanitabola, Godokono ubilo ebete pali inamabu iditamo ebe inamabuno ololonomo ikamenako, ega:walo ebete atumu iyaiya kikopuatamo ibino iyaiya ololonomo a:kikalamenako.

39 Ebene igilolo dowapata:lamena ebe iyaiya inamabuate atumu ibino iyaiya ololonomago ilukuliona, iyo, epono ololo idi ba:kitalamena, ega:walo damelalo dowapata:lamena ebe inamabuno ololo idi bitalamena, ega:walo olaolano ololo idi bitalamena, ega:walo obo magumudo dowapata:lamena ebe inamabuno ololo idi bitalamena.

40 Ebema: me inamabuate me opolo eba pola:nalo, ale ibi bilibilinomono ololo iyatawala, ega:walo ale atumu tobolo unulo da:pola:na ebe inamabuno iyaiya ololo iyatawala. Iyo, ale me opono inamabu ega:walo tobolo ununo inamabu ma kunu ulamenakoma:, ibino wade pukuilame tanalo kapiya:, ao, iyaiya ba:pola:lamena.

41 Ma kunu egelano wade pukuilame tanalo ega:walo saganano wade pukuilame tanalo ega:walo maweleno wade pukuilame tanalo iba:te iyaiyama: eda:ona, iyo, mawele bilibilinomo magumulo ibi atumu iyaiya wade pukuilame tanalago ba:pola:na.

42 Ebema: numa:la:, Godote a:elaopi igilamo dowadipalatelemene ibino tanalo eba kunu kitanamene. Lumagite me opolo eba okolinalo ebeno apete a:e apema: eda:na, ebema: ebete da:emene epate ebe ape bobo magumamo gito kiyatima:na:. Wiyasiya Godote kebe ape a:e magumune dadipatemene, ebe tetelo ebe apete olinoma: eda:te lumagite ebe apa:go uwomua: uwomua: tetelo bokolinamene.

43 Nanitabola, lumagite kebe apa:go me opolo dokolina, ebe ape kubadopoma: eda:na ega:walo elawoa:noma: keda:na, ebema: ebete da:emene epate ebe ape bobamo gito kiyatima:na:. Wiyasiya numa:la:, Godote ebe lumagino ape a:e magumune dadipatemene, ebe apete wade pukuilaema: ega:walo elawonomoma: ebo keda:mene.

44 Iyo, me opolo lumagite me opono apa:mo pata:na, ebema: ebete da:emene epate ebeno ape bobamo gito kiyatima:na:, wiyasiya Godote ebe a:e magumune dadipatemene, ebe tetelo ebeno apete olinoma: keda:mene mabu Godokono Uliyanate ebeno apetamo nanitabo igilo kikaemene. Ebema: nanitabola, lumagino ape netewa ba:pola:mena, iyo, ape idite me opono apema: eda:na ega:walo ape idi ebe Unu Duliyomolono apema: keda:na, ebe apetamo Godokono Uliyanate nanitabo igilo kikaemene.

45 Ebe mabuma: ebeno Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Godote
dopo dubu A:da:meko osiyodilote igilo dikamiya, dubute igilagonoma: ebo
ediya.” Iyo, ebe dopo dubute me opolo ebema: okolinami, wiyasiya a tetelo
da:pemaigiya ebe walogabo A:da:me idi ebeno tanalo iyanomola, mabu ebe
epatamo nanitabo igilo ikalame uliyanama: ediya.
46 Numa:la:, a me tanalone iyatawaonama: dopamo me opono tanalote
pemaigate, ebene walone tetelo oli tanalote ka:ka:pemaigamene, ebe oli
tanalo ebe Godokono Uliyanate nanitabo igilo atamo dikaeaemene ebe
tanalola.
47 Iyo, dopo dubu A:da:mete me opo magumune pemaigiya mabu Godote
ebe damela tuwaeamo osiyodiliya, wiyasiya a tetelo da:pemaigiya ebe
walogabo A:da:mete Unu Duliyomolone piya.
48 Ebema: Godote damela tuwaeamo poko kosiyodiliyale, ebe dubute
kebako dawama: keda:namile me opo epate eba kunu damela tuwaeamo
osiyodilolepima: keda:ona, wiyasiya kalakala kawonomola, a piyate Unu
Duliyomolo Epoma: deda:onama:, ale Unu Duliyomolone me opamo da:piya
ebe dubu keba kunula:ka: eba kunu nanitabolo keda:omalema:.
49 Iyo, me tetelo a nanitabokobi midipiate damela tuwaeamo osiyodilo
dubuno ololamo keba kunu kilukulinama:, walone tetelo a eba kunu Unu
Duliyomolone da:piya ebe dubuno ololamo bilukulinama:.

Godote Nanitabokobi Midipino A:elao Ape Iyanomoma: Ka:midililaemene Iba:te Ebeno Uwomua: Uwomua: Teteno Igilago Kilukulionama:

50 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, naimano iyatulame tabono
magumu ma kunula. Lumagite me opolo eba okolinalo ebeno apete
ka:modobona: Godokono Kawo Elawodawano duliyomolono wadewade
tanalo nanitabonomolo kuwatema:, iyo, lumagite ebeno a:e apa:mo eba
okolinalo ebete ka:modobona: uwomua: uwomua: teteno igilo kelaema:.
51-52 Ebema: Godote nanitabokobi midia:piatamo dowaminana, mod-
obola la: ebe tanalo wadenomamo niyatawala:. A nanitabokobi midipi
bilibilinomate gito a:ka:elaoma:, ao, a magumulo epetapiate Uwomu Ege-
lalo igilolo ka:pola:namalema:. Wiyasiya numa:la:, epate uwomu teteno
tutele diyamo dolowioma:na:, ebe tetenomolo Godote a nanitabokobi
midipi bilibilinomono ape iyanomoma: gito ka:midiliaemene, iyo, ebete
ebe tanalo samonomamo kosiyodilomene, lumagite ebeno balidi ibilite
keba kunu ka:melenakole eba kunu. Ebema: nanitabola, tutele mole tetelo
Godote a:elaopi bilibilinomo igilamo wadipalatelete, ebene iba:te uwomua:
uwomua: tetelo eba ilukulionalo walo a:ka:elaoma:na:, ega:walo ebe atu
tetelo Godote a nanitabokobi midipino ape iyanomoma: ka:midiliaemene,
53 iyo, ebete epono a:elao ape iyanomoma: na:midililaemene iba:te ebeno
uwomua: uwomua: teteno igilago kilukulionama:.
54 Ebema: numa:la:, Godote epono a:elao ape iyama: eba midililamelo
iba:tamo uwomua: teteno igilo dikalaemene, ebe tetelo ebeno Bukalo kebe
tabote ditana ebe tabote nanitaboma: ebo keda:mene. Iyo, ebete ebeno
Bukamo tabo dopamo ma kunu akuloliya,

“Ebe tetelo na Godote
a:e tanalono wato kikopu lawete
ebe anakapuminomo kanakapuimamo!
55 Ebema: a:e tanalo,
a:ma: wato kikopu walo a:kelawa:emene,
iyo, a:ma:le idawatamo temeteme
walo a:kikama:wenakomene!”

56 Nanitabola:, me tetelo a:e tanalono temeteme ikalame elawote epono
kuba osiyodilole magumudo iba:tamo penako, ega:walo Godote dopamo
Mosesedo dikalamiya, ibino kuba osiyodilole tanalono elawote ebe Totomu
Tabono tanalodo a:ka:pemaiganako,
57 wiyasiya modobola a kalakala kawonomo Godotamo kadipatiye, mabu
ebete aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono osiyodilo tanalodo wato kikopu
lawe elawo atamo nikaeamena!

58 Ebema: naimano wadewade nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola
la: la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo nelamota:onala:,
iyo, la: woki netewama: eda:oa:no aimano Kawodawano woko osiyodilo
tanaloma: la:imano ape ebetamo kawonomamo nikameonala:, mabu a
iyatawala ale ebe magumulo eba ilukulinalo aimano woko magumune
wadewade da:ima:te emaimionaka.

16

Nanitabokobi Midipiate Yudiya Opolo Nigologolo Dilukulinamiya, Kolini Sosi Epate Ibi Nilakapolo Walubilima: Polote Danaliya

1 Ebema: la:le tanalo idima: na danana:ima, ebe tanalo ebe Godokono
epate Yudiya opolo nigologololo dilukuliona, la:le ibi nilakapo maniamo
keba kunu na:kowalubila:ema.

Ebene nale dopamo Galesiya opono sosi epate kebe tanalo osiyodiloma:
danalimo, modobola la: ebe atu tanalo ma kunu nosiyodiliyala:.
2 Sande egela bilibilinomolo la: bilibilinomate la: a:ka:tuwa: la:imano
nilakapo mani balamo nalomonakiyala: ebe manite la:godolo kawoka-
wodopoma: keda:oma:, iyo, Godote lumagi idi ebeno okoli magumulo keba
kunu kowalubinakole ebete eba kunu nilakapolo gito nalomonakomene.
Numa:la:, na pea:no la: bilibilinomate dopamo eba kunu dosiyodilawe-
nakoma, ebe woko la:godolo iyalo dolopoligi nale ebo ka:puimamo.
3 Ega:walo la:le kebe dubu la:imano nilakapo mani Yudiya opono
Yelusalema kawo duliyomolamo watama: modoboma: degelaema, mod-
obola la: ibi mabuma: leta nosiyodiliyala:, ebene nale la:tamo da:pemo ebe
tetelo nale ibi la:imano letago ega:walo maniago ebo kanalibolemamo.
4 Wiyasiya ebe tetelo la:le la:imano wokilo na ma kunu danana:ema, nale
ebe dubago ebamo ka:toma:, kuba:, naimano kalakala bitana ale kapimiya
ka:tolaema:.

Polote Kolini Kawo Duliyomolamo Pema: Nopo Dawokalimiya

5 Ebema: naimano nopo ma kunu itana, nale Ma:sadoniya opodo
petote la:tamo ebo ka:pemaigamo, mabu na ebe opopi dopamo
ka:nulama:tepalema: nemalagidilonamo.
6 Wiyasiya na ubila la:go tete geyageyadopolo kokolinama:, ebema:
diyala, nale pete opono gibate olopoligo teta:mo la:go da:ba:pokolimo.
Ebene na iyatawala, ebe tetelo nale kebe opamo toma: ubi diyatimo, la:le
na ebo kowalubinimamota.
7 Iyo, numa:la:, na ubia:nola me tetelo la:imano opodo eba petolo la:
pulama:tepaletate opo ida:mo samamo ebo ka:toma:. Ao, naimano wokite
eba kunu kitana:, ebema: Kawodawate modoboma: degemene, nale tete
geyageyadopolo la:go ka:pokoliatepamamo.

8 Wiyasiya nale pe wagilimia:no, dopamo nale egela epetapilo me Epesese
duliyomololo kokolimamo Pentekose Soliyomu Egela* teta:mo.
9 Numa:la:, me duliyomololo naimano woko odiyoboma: epetapi bili-
bilinomate nago na:gowelaonaka, wiyasiya kalakala kawonomola, na
numinamo gigiyute a:iyamidalo nanitabolo itana, naimano woko osiyodilo
magumudo wadewade da:ima:te ka:noloma:.

Polote Godokono Wokopi Epetapino Tanaloma: Da:kiyawaiya

10 Ega:walo me tanalo idila. Timotite la:tamo da:pemaigamene, la:le
ebe kalakalago eba lawelo woki bilibili tanalo idi ebetamo akoikama:la:,
mabu na Kawodawano woko keba kunu kosiyodilonamo, ebete atu woko
kosiyodilona.
11 Ebema: la: magumulo idawate ebeno tepo magumulo ma kunu
malagidiloma: modoboa:, Timotiko nani wokodawama: keda:na:. Mod-
obola la: wiyasiya ebe wadenomamo nowalubiyala:, ebete ebeno to gabodo
kalakalago walo eba kowagilimilo natamo modobolo ebo kolowaimene,
mabu ebete nanitabokobi midipi ekaki epetapiago natamo pema: nale ebe
makopelenamo.
12 Ega:walo aimano nanitabokobi mididawa ekawi Apolosikono tanalo
ma kunula. Nale tete epetapilo naimano ubilo ebe ananakimo ebete
nanitabokobi midipi ekaki epetapiago pelamete la:go ka:pokoliatepama:,
wiyasiya ebete negi ebete Godogodone nanitabo woki kelawea:, ebema:
ebete me tetelo la:tamo a:ka:pemene. Wiyasiya modobola la: niyatawala:,
ebeno ubi tanalote nanitabolo bitana Godokono wade tetelo la:tamo
ka:pema:.
13 Ebema: la: olowiolo eba ilukulinalo nanitabokobi midi magumulo
kodakodalo nelamota:onala:, iyo, gowelao magumulo tolea:noma: eba
eda:onalo la: elawonomoma: neda:onala:.
14 Ebene la:imano ilukuli magumulo modobola la:le tanalo bilibilinomo
nilakapo kimalagidilo kapiyado nosiyodilolenakiyala:.
15 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: me tanalo iyatawalata,
Stepanasiko ega:walo ebeno moto epo ibi Guliki opo kawonomolo piy-
ate dopo tetenomolo Ya:sutamo dolobiliya ebe epola, iba:te Godokono
epo epetapi kowalubilinama: ibino ape kawokawonomo nanitabonomolo
alomiya. Ebe mabuma: na Polote la: ma kunu toweolaemata,
16 modobola la: ebako tuputupu osiyodilolepiatamo na:tudila:onala:,
ega:walo piyate iba:go woko dosiyodilona iba:tamo atumu
na:ka:tudila:onala:.
17 Ebema: numa:la:, Stepanasiko ega:walo Potunatasiko ega:walo
Akeyakasiko ibino pelame tanaloma: nale kawonomamo kalakalimo.
Nanitabola, la:le mululo eba ilukulinalo la: kalakala natamo ikanaema:
modoboa:, wiyasiya iba:te la:imano gobebobo eba pelawelo
18 naimano woki bilibili tanalo la: mabuma: iyabaiamo ebo palomiya,
dopamo iba:te la:imano woki bilibili tanalo keba kunu ka:polopoligolamile
eba kunu. Ebema: kebe tetelo la: sosi epate daladabuta:wenakoma,
modobola la: ebako dubu nemoiolenakiyala:.

Polote Iyaiya Uwomu Nilakapo Tabo Da:kiyawaiya

---

* **16:8:** Pentekose Soliyomu ebe Yu epono kalakala soliyomu idila, iba:te ulama bilibilinomolo Godotamo bosiyodilonakoma:na:. Ebe Soliyomuno osiyodilo mabu ma kunula, iba:te palino witi-laiso otole wagilimi tanalo eba malagidilolo kalakala Godotamo ebo kadipatema:na:, mabu ibi iyatawala iba:te ebegodone wade walubi tanalo elawia.

19 Ebema: A:isiya opo kawonomolo iyaiya dilukuliona, ebe sosi epate
ibino nilakapo tabo la:tamo palibola:, ebene Akuilako Pilisilako ibi ega:walo
ibino motolo daladabutinaka ebe sosi epo, ibi bilibilinomate Kawodawa
Ya:suko magumulo eba ilukulinalo ibino kawo kalakala nilakapo tabonomo
la:tamo atumu kapalibola:.
20 Iyo, piyate malo nago dilukulina, ebe nanitabokobi midipi ekaki
bilibilinomate atumu ibino nilakapo tabo la:tamo kapalibola:. Modobola
la: daladabuta:ema la: bilibilinomo epetapiate epetapino koto uwateuilo
na:wiyamidauiyala:.
21 Ebene me leta uwomu apulo na Polote na a:ka:tuwa: naimano kotamo
me nilakapo tabo kapiya dakulolemo, la: me tabo numa:la:, iyo, lumagi idite
me uwomu tabo kakulolea:.

22 Nanitabola, epo magumulo potele Kawodawa Ya:suko nilakapolo
malagidilona:no, modobola Godote ebetamo kuba wiya nikaemene ebete
uwomua: tetelo temeteme kiyatawanakoma:! O aimano Kawodawa, mod-
obola a:ma: na:pa:!

23 Ebema: modobola aimano Kawodawa Ya:sukono nilakapo tanalote
la:godolo nitanamene,
24 ega:walo a Ya:su Kelisoko magumulo kapiyama: eba eda:onalo,
modobola naimano nilakapo kimalagidilo tanalote la: bilibilinomagodolo
atumu na:kitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE NABA 2 LETA KOLINI SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na ebe idila mabu Godote ebeno ubilo na elaweniya. Na ega:walo a nanitabokobi midipino ekawi Timotiko, ale la: piyate Kolini duliyomololo Godokono sosi epoma: deda:wenama, ega:walo la: epetapi piyate Guliki opo kawonomolo Godokono epoma: da:keda:wenama, ale me leta la: bilibilinomatamo paliboma:.

2 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Polote Godokono Gelebadi Ikame Tanaloma: Kalakala Tabo Dadipatiya

3 Modobola ale aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwi Godotamo kalakala tabo kadipatiye, mabu ebe potele ebeno gudi kawonomamo da:nilakapoilamena ebe Nabiwila, ega:walo ebe iba:tamo gelebadi dikalamena ebe Godola.

4 Iyo, ebete a aimano temeteme bilibilinomo magumulo a:gelebadiamenako, mabu ebe ubila ale kebe gelebadi ebegodone delawenakoma: a ebe atu gelebadi tanalamo epetapino iyaiya temeteme magumulo ibi atumu ka:kowalubilinakoma:.

5 Numa:la:, ale Kelisoko magumulo eba ilukulinalo ebe mabuma: iyaiya temeteme tanalate atamo kawonomamo keba kunu ka:pemaimionake, eba kunu ebedo gelebadi tanalote atamo kawonomamo atumu ba:kemaiganakomene.

6 Ebema: Godokono ubi tanalo ma kunula, kebe iyaiya temeteme tanalate atamo da:pemaimionaka, ebe temeteme tanalodo la:le la:imano temeteme magumulo la:imano gelebadi tanalo ega:walo igilo mula: tanalo kuwatemamota, ega:walo aimano temeteme magumulo kebe gelebadi tanalote atamo da:pemaiganako, ebe gelebadi tanalodo la:le atumu la:imano gelebadi tanalo ka:kelaemamota. Iyo, agodolo da:pola:na ebako atu temeteme tanalate la:tamo da:pemaimioma:na:, ebe temeteme magumulo la:le wade gelebadi tanalo lawa:wete kodakodalo ebo kelamota:onamamota.

7 Ebema: numa:la:, la:le la:imano nanitabokobi midi magumudo uwomu teta:mo modobolo da:nemaimiaema, ale ebe tanalo walone tetelo kuima: nanitabokobi na:midinama:. Iyo, me tanalote aimano wokilo kodakodalo itana, mabu a iyatawala atu iyaiya temeteme tanalate la: ega:walo a bilibilinomatamo kapimiya keba kunu ka:pemaimionake, eba kunu Godokono gelebadi tanalote atumu la: ega:walo a bilibilinomatamo kapimiya ba:ka:pemaiganakomene.

8 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, A:isiya opolo atamo demaigi, a ubila la:le ebe tanalo wadenomamo iyatawaoma:. Nanitabola, ebe tetelo kawokawo temeteme tanalate atamo da:pemaimiya aimano wokino tanalate mibomibonomoma: eba eda:oamelo, ale ebo malagidilima: ale aimano temeteme tanaloma: gito ka:elaomalema:.

9 Iyo, ale aimano tepo magumulo ma kunu malagidilima:, Godokono ubilo aimano a:elao tetete nanitabonomolo a:pemaigi. Wiyasiya eba kunua:, a:e tanalote atamo ka:pemaiga:. Ao, Godote a mabuma: ebeno ubi idi ma kunu iyati, ale ebe temeteme magumudo a a:ka:tuwa: aimano elawo modoboa:noma: gelalo ale ebe kapiya nanitabokobi ebo ka:midima:, mabu ebe a:elaopi igilamo dowadipalatelenako ebe Godola.

10-11 Nanitabola, ebete ebako kawo a:e olalatinomo magumulo aimano
igilo a:mula:leami, ebema: a iyatawala ebete walone tetelo aimano igilo
walo ka:ka:mula:leaemene, iyo, la:le a towetowe tabamo eba walubilo ale
aimano iyaiya olalati tanalo bilibilinomo magumulo aimano nanitabokobi
midi tanalo Godotamo biyatinama: ebete aimano igilo ka:mula:leaema:.
Ebema: numa:la:, Godote la:imano towetowe tabo bilibilinomo dolowiona
ebe tanalodo ebete a wadenomamo bowalubinakomene, iyo, epo epetapi
bilibilinomate kalakala tabo ebetamo ebema: badipatenakoma:na:.

Polote Dopamo Diyatiya Ebete Ebe Nopo Iyakobi Midima: Tabo Da:kiyawaiya

12 Ebema: nanitabola, ale namamaonama: mabu aimano tepo magumuno
mulo wokino tanalate a ma kunu anaenako, aimano osiyodilole magumulo
ale me opo epo bilibilinomatamo Godokono talena ega:walo tuputupu okoli
tanalo kapiyanomo eba awokalimilo, wiyasiya ebe tanalo la: Kolini sosi
epatamo kawonomamo awokaliminakima:. Numa:la:, Godokono nilakapo
tanalodo ebete elawo atamo nikaeamena ale eba kunu kilukulinama:, opo
lumagi idino mulo wokino tanalodo ale elawo kelawenakoa:.
13 Ebe mabuma: nale naimano iyaiya leta magumulo naimano ubi
niyatinamo, la:le naimano iyaiya tabo eba ka:la:miolelo naimano iyatulame
tanalono magumu samamo ebo kuwata:wenakoma:,
14 iyo, modobola la:le dopamo aimano iyatulame tanalo kela:mo keba
kunu kelawa:tepaima, me tetelo la: wiyasiya ebe iyatulame tanalono kawo
magumunomo wadenomamo kelaemamota. Ebema: numa:la:, la: ebe
gabodo Kawodawa Ya:sukono Kawo Egelalo a mabuma: kamamaomamota,
ebe tetelo ale la: mabuma: keba kunu kamamaoma: eba kunu.
15-16 Nanitabola, na ebe tanalo eba iyatawalo nale nopo ma kunu
iyatimo, la: kowalubilitama: nale netewa iyaiya tetelo la:tamo ka:pemamo.
Ebema: nale ma kunu malagidilimo, na Ma:sadoniya opamo eba tolo gabo
tetelo la:go dopamo pokoliatepate, ebene Ma:sadoniya opone da:kolowaimo
la:tamo atumu walo ka:ka:pemamo. Ega:walo nale woki idi ma kunu
kiyatimo, nale la:godone Yudiya opamo to eba wagilimilo la:godone walubi
ebo kelaemamo.
17 Wiyasiya nale ebe nopo iyakobi midite la:tamo ka:pemaiga:, ebema:
diyala, la:le na woki netewadawama: da: a:midinima. La: iyatawalata,
me opo epate a:da: elemasigi gabodo epetapiatamo “Iyo, na kosiyodilo-
mamo” tabo eba gelalo, wiyasiya ebe tabono tanalone olobila:ote “Ao, na
a:kosiyodilomo” tabo epetapiatamo walo gito kegelanaka. Eiye! La:le na
ebako lumagima: kemalagidilawenama?
18 Numa:la:, Godoko nanidawanomoma: eba eda:nalo ebete aimano
nanitabo tanalo iyatawala, ale la:tamo pelaema: a:da: elemasigi gabodo
“Iyo” tabo kegela:. Nanitabola, ale aimano dopo tabono tanalone olobila:ote
ale la:tamo pelaema: “Ao” tabo walo eba kegelalo, a ebe tanalo nanitabo
gabodo osiyodilima:.
19 Eiye! Na Poloko ega:walo Sailasiko ega:walo Timotiko, ale dopamo la:
magumulo Wade Tabo eba pa:kiyawaolo Godokono Gudu Ya:su Kelisokono
tanalo ma kunu awokaliminakima:, ebete epetapiatamo “Iyo, na kosiy-
odilomamo” tabo a:da: elemasigi gabodo gete, ebe tabone epetapiatamo
olobigalo “Ao, na a:kosiyodilomo” tabo a:kegemene. Numa:la:, ebete
nanidawama: eba eda:nalo, a nanitabokobi midipi kowalubinama: tete
bilibilinomolo “Iyo” tabo kapiyanomo genako,
20 mabu nanitabola, Godote a kowalubinama: iyaiya tabo
da:kiyawaonako, ebe tabo bilibilinomono tanaloma: Ya:sute “Iyo” tabo

eba genalo, ebe kapiyado ebe tanalate nanitabonomoma: beda:onamene.
Me mabuma: ale Godokono wadewade osiyodilole tanaloma: aimano
towetowe tabamo ebe dowalogonakoma:, ale “Taula” tabo Ya:sukono
mailamo ebema: gelanakoma:.
21 Ebema: kalakala kawonomola, mabu ale la:go kapimiya
Godokono Alibodawa Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, Godoko
ebe a da:kodakodaiamena ebe Elawodawala. Iyo, ale ebeno woko
kosiyodilolenama: ebete a ebema: uwateiya,
22 ebene ale ebenoma: deda:onama: ebe tanalo kiyatawaoma: ebete ebeno
pukala atamo eba alomoamelo, ebeno Uliyana aimano tepo magumamo
gito iyatiamiya. Nanitabola, ale ebe tanalodo ma kunu kiyatawaomalema:,
kebe wadewade tanalate ebegodolo da:pola:na, walone tetelo ebete atumu
ebe tanalo bilibilinomo atamo nanitabonomolo kikaeaemene.
23 Ebema: numa:la:, Godote naimano tepo magumuno iyaiya tanalo eba
ulamelenamenalo, ebete naimano tabo nanitabonomoma: ge, ma kunu
na kawo temeteme idi la:tamo ikalaema: ubia:noma: edimo, ebema: nale
naimano nopo iyakobi midite la:imano Kolini duliyomolamo ka:pea:.
24 Wiyasiya ale la: mabuma: kebe woko kosiyodilonama:, ebe wokono
tanaloma: woki kubanu akolawa:la:. Numa:la:, Godokono nanitabo
kalakalate la:imano tepo magumulo kitanama: ale woko ebema: osiyo-
dilonama:, mabu a iyatawala la: nanitabokobi midi magumulo kodako-
dalo lamota:onamata, iyo, a ubia:nola la:le a la:imano kawokawopima:
ka:milo aimano wokino tanalamo la:le la:imano mibomibo tanalago gito
tudila:oma:!

2

1 Ebema: nale la: mabuma: woki ma kunu iyatimo, me tetelo nale la:tamo
a:ka:pemo, mabu nale da:pemo, diyala, la:le kalakala nagodone lawea:no
wiyasiya mibomibo tanalo kapiya da:belaema.
2 Eiye! Nale la: mibomibokobi da:pimidilitama, ebe mibomibo tanalote
eba itanalo la:godolo kalakala natamo potele na:kikanaemene? Lumagi
puliyala, da: a:ka:lutamene!
3 Nanitabola, nale dopamo naimano leta idi la:tamo dosiyodilimo,
ebe tetelo na ubia:noma: edimo, nale la:tamo eba pemaigalo la:godone
kalakala lawea:no wiyasiya mibomibo tanalo kapiya pelaema:. Iyo, nale
ma kunu malagidilimo, “Modobola kalakala tanalote iba:godone natamo
na:pemaigamene, mibomibo tanaloa:!” Ebene nale la:imano tanaloma: me
tanalo idi nanitabokobi eba midinalo ebo kemalagidilimo, “Kebe tetelo
naimano tepo magumulo kalakalate ditanamene, ebe tetelo iba:te atumu
nago nanitabolo kekalakalaoma:na:.”
4 Me mabuma: nale la:tamo dopo leta eba osiyodilolo la: mabuma:
woki bilibilima: eda:te kawo temetema:go ega:walo ipupago tabo ebo
akulolimo, mabu na ubia:nola naimano tabono tanalote la: mibomibokobi
midilima:. Ao, na wiyasiya naimano ubi ma kunu iyatimo, nale nilakapolo
la: kawonomamo demalagidiloletanama, la:le ebe tanalo naimano tabo
olowio tanalodo nanitabolo kiyatawaomamota.

Polote Kolini Sosi Epo Danaliya Iba:te Kawo Kuba Osiyodilodawa Idino Tanalo Gito Kegebolema:

5 Ebema: numa:la:, la: magumulo potele kawo kubanomo dosiyodili,
ebe lumagino kuba osiyodilo tanalodo mibomibo tanalote na kapiyatamo
ka:pemaiga:, ao, la: bilibilinomate ebe atu mibomibo tanalo kela:mo iy-
atawatepaimata. Wiyasiya nale me tabamo ma kunu kegea:, la:le ebe

dawano tanalo kubanomoma: eba gelalo kuba wiya idi ebetamo walo
ikaema:,
6 ao, ebete la: epetapi bilibilinomagodone dopamo delawi ebe kuba wiya
ebe modoboma: edi.
7 Ebema: modobola la: me tetelo ebeno kuba egebolema:wete
na:dodomatima:la:, iyo, gelebadi tanalo ebetamo nikama:la:, ebete
la:imano nilakapo awokalimia: tanaloma: mibomibo kawonomo lawete
kuiwodopoma: gito eda:kapoma:.
8 Ebe mabuma: nale la: toweolaemata, la:le ebe nilakapolo demalagidi-
lawenama, modobola la: ebe tanalo ebetamo walo nakawokalima:la:.
9 Nanitabola, nale dopamo naimano leta idi la:tamo osiyodilimo mabu na
ubi ma kunu iyatimo, la:imano osiyodilole tanalodo la: kowabudilitama:,
ma kunu la:le naimano tabamo da:ba:tudila:oma o da: a:ka:tudila:ema.
10 Ebema: numa:la:, kebe tetelo la: lumagi idino kuba osiyodilo tanalo
egebolema:wete da:dodolomatilima:ema, ebe tetelo na ebeno kuba atumu
gito kegebolemamo, wiyasiya diyala, me tetelo ebako kubate la: magumulo
nanitabolo da: kitana:. Nanitabola, nale lumagi idino kuba egebolemete
da:dodolomatilimo, nale ebe tanalo Kelisokono ololo apulo la: mabuma:
kosiyodilomamo,
11 mabu na ubia:nola Saitanate ago eba gowelanalo ebete ebeno a:da:
elemasigi gabo idido atamo elawoma: eda:ma:. Iyo, a iyatawala ebete epo
ebeno gubi magumamo kebe iyaiya gabodo kemagatalenakole!

Polote Talowase Duliyomololo Woki Bilibilima: Dediya

12 Ebema: modobola la: niyatawala:, nale Kelisokono Wade Tabo
Talowase duliyomololo ka:na:kiyawaoma: ebamo da:nemaigimo, Ka-
wodawate gigiyu natamo iyalo a:iyamida eba itanalo ebo nuimo.
13 Wiyasiya ebe tetelo nale aimano nanitabokobi midi ekawi Taitasiko
nipo da:nowadimo, ebema: nale woki bilibilima: eba eda:lo Talowase
nanitabokobi midipi samamo miyapate me Ma:sadoniya opamo gito pimo.

Polote Ya:sukono Nani Wokopino Tuputupu Woko Osiyodilo Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

14 Numa:la:, me opono kawo elawodubu idino osiyodilo tanalo ma
kunula, gowelao magumulo piyatamo elawonomoma: deda:mene,
ebete ebe epo ala:mo matuolamolete ibi ebeno duliyomolo tulinomodo
dopolamete gito kemagatalemene ebeno amama tanalo nanitabolo
kawokalima:. Ebema: a Godotamo kalakala tabo kadipatiye, mabu Kelisoko
magumulo a piyate ebeno nani wokopima: deda:onama: ebete a eba kunu
dopaeamena ebe a:ka:tuwa: ebe kowalogonama:. Iyo, ebe ubila ebete a
me opo kawonomodo eba magataenalo epo bilibilinomate Kelisokono
tanalo agodolo ma kunu kiyatawaoma:na:, ebe wade nibote keba kunu
kemaiganale eba kunula.
15 Nanitabola, Godoko amamatedawate wade nibo inamabu idi ebe
watidilonoma: elamo gito diyatinako, Kelisote a Godotamo eba kunu
ikaeamoiya, ebema: piyate igilo mula: gabodo da:tolamena ega:walo piyate
a:e gabodo da:tolamena ibi bilibilinomatamo Kelisokono wade nibote
agodone maigana.
16 Iyo, piyate a:e gabodo da:tolamena iba:te ebe nibo kuba a:e ikame
tanaloma: gelana, wiyasiya piyate igilo gabodo da:tolamena iba:te ebe
atu nibo wade igilo ikame tanaloma: gelana. Ebema: a Kelisokono nani
wokopi bilibilinomo magumulo potele modoboma: keda:nale ebeno woko
kosiyodilonama:? Lumagi puliyanomola mabu aimano elawote nanitabolo
kitana:.

17 Ebema: numa:la:, a piyate nanitabo woko dosiyodilonamiya ega:walo
piyate kateneno ubi tanalo dosiyodilona, aimano tanalo ega:walo ibino
tanalo iyaiyala, mabu iba:te Godokono Tabo kiyawao woko eba osiyo-
dilonalo, olowiopiagodone mani uwatema: kawonomamo malagidilonaka,
inamabu olowamepiate ibino inamabu olowame baiamo kebe wokido
kowatanake eba kunu. Wiyasiya a nani wokopino tanalo ma kunula,
Godote a ebeno woko osiyodiloma: nanitabolo uwateiya, ebema: ale ebeno
ololo apulo eba lamota:onalo a:da: elemasigi tabo idi kiyawaoa:no, ale
Kelisokono wokino tabo kapiya ba:kiyawaonakoma:.

3

Godokono Oli Nopo Tanalodo Epatamo Woko Dosiyodilona Ebe Wokopino Tanalo

1 Wiyasiya modoboa: la:le ma kunu malagidiloma:, a nani wokopiate
a a:ka:tuwa: a me tabamo dowalogoema:. Eiye, wokopi epetapiate ibino
tanalo kawokalima: iba:te epetapino letago keba kunu kowapata:lamenake,
ale la:tamo eba kunu ka:pelamenakoa: mabu la:le aimano tanalo iyalo
iyatawaimata! Ega:walo a atumu ubia:nola ale la:godone opo idino
sosi epatamo eba nemaimilo, la:le a mabuma: iba:tamo ebako leta ebo
osiyodilolema:!

2 Numa:la:, la: Kolini sosi epo la: aimano nanitabo tanalo awokalimino
letalata. Iyo, Kelisote ebe a:ka:tuwa: aimano tepo magumamo la:imano
iyaiya tanalo akuloli, me opo epo bilibilinomate ebe tabo eba ka:la:miolelo
la:imano tanalo ega:walo aimano tanalo nanitabonomolo kiyatawaoma:.

3 Nanitabola, ebeno leta osiyodilo tetelo la:imano tanalo kawokalima:
ebete me opono baelo peni kelawea: ega:walo ebete atumu me opono
tabo akuloleno kawokawo dilidili nokola kuwatea:. Ao, ebete wiyasiya
Igilo Godokono Uliyanano elawamo ebe leta eba osiyodilolo aimano tepo
magumunomamo la:imano tanalo ebo akuloli, ebene ebete a iyaiya opamo
aliboi iyaiya epate la:imano tanalo ado wadenomamo kiyatawaoma:.

4 Numa:la:, aimano Kelisoko magumulo ilukuli tanalodo ale Godoko
nanitabokobi eba midinalo la:imano tanalo awokalima: me tabo ebema:
gelama:,

5 wiyasiya a iyatawala, a a:ka:tuwa: aimano elawamo Godokono
woko osiyodilo tanaloma: tabo idi gelama: modoboa:. Wiyasiya
kalakala kawonomola, ale ebeno woko kosiyodiloma: ebe kapiyate a
a:modoboiamenako,

6 iyo, Godote modobo elawo atamo iyalo ikaeamiya ale ebeno oli nopono
tanalodo epatamo walubi woko kosiyodilonama:. Ebema: numa:la:, ebete
dopamo ebeno iyaiya Totomu Tabo me opono netewa kawokawo nokola
unamo keba kunu kakuloliyale, ebete me tetelo ebeno oli nopono tabo
eba kunu kakuloliya:, mabu ebe tagala Totomu Tabono tanalodo me opo
epate a:e wiya kapiya lawenaka. Iyo, me tetelo ebete ebeno oli nopo ebeno
Uliyanano elawamo ebema: awokalimiya, mabu ebe Uliyana ebe nanitabo
igilo epatamo dikalamena ebe wade Walubidawala.

7 Nanitabola, Godote dopamo ebeno Totomu Tabo kawokawo nokola
unamo akulolete Mosesetamo eba ikamelo ebe atu tetenomolo ebete
ebeno kawo alonomo ebetamo ebo awokalimiya. Ebe mabuma:
Mosesekono ololote pukuilamenomoma: ediya, ebene ebete epatamo
walo da:ka:pemaigiya ebe pukuilame tanalo a:ka:tuwa: eba olopoligona-
tolo iba:te wiyasiya ebetamo meleoma: ka:modobiya:. Ebema: numa:la:,
epatamo a:e wiya dikalamena ebe Totomu Tabono nopote Godokono alago
eba kunu da:pemaigiya,

8 ebe tanalodo a iyatawala, ebeno Uliyanagodone walone tetelo
da:pemaigiya ebe nopo alote beda: kawonomola:ka:, iyo, ebe oli pukuila-
meno elawote dopo pukuilameno elawo nodolina!
9 Nanitabola, Godote ebeno dopo nopono tanalodo epo kuba osiyo-
dilolepima: ka:la:minako, wiyasiya ebe kuba wiya ikalame nopote ebeno
kawo alonomago pawokaliya. Ebema: ebe tanalote a ma kunu iyatuamena,
Godote me tetelo kebe oli nopono tanalodo epo ebeno tuputupupima:
deka:la:minako, ebe oli nopono pukuilame elawote dopo nopono pukuil-
ameno elawo nanitabonomolo nodolina!
10 Me mabuma: ale dopamo tetelo kebe nopo pukuilame tanalo ka-
wonomoma: degelanakima:, a tetelo oli nopono nani pukuilame tanalo
kawonomote ebe dopo tanalono gobebobo da:pelawiya, ale ebe oli tanalo
eba umilo woki iyakobi midilite ebo geliyama:, dopo tanalo ebe nani
pukuilame tanaloa:, iyo, tagala nopono pukuilame tanalote aimano wokilo
gito olopoligadigiya.
11 Numa:la:, kebe nopote agodolo tete da:pesolo kitanatepama: dopamo
da:pemaigiya, ebe nopono pukuilame tanalote nanitabolo itanami wiyasiya
walone a:ka:tuwa: olopoligiya, ebema: ebe tanalodo a nanitabolo iyatawala,
kebe oli nopote Godokono ubilo uwomua: uwomua: tetelo ditanamene,
ebe nopono pukuilame elawote dopo pukuilameno elawo kawonomamo
nodolina!
12 Ega:walo me tanalo idila. A Godokono nani wokopiate ebeno pukuil-
ame tanalo kawonomo nanitabolo kuima: olowiolo bilukulinama:, ebema:
ale tolea:no Wade Tabo kiyawao woko elawonomamo bosiyodilonakoma:.
13 Wiyasiya a piyate me tetelo woko dosiyodilonama: a Moseseko keba
kunula:ka: eba kunua:, mabu ebeno ololote pukuilaema: dediya, ebe tetelo
ebe ubia:noma: ediya Isalaela epate ebe pukuilame tanalote ebegodone
olopoligadigalo uima:, iyo, ebete ebe tanalo iba:tamo kowaminama: ebeno
ololo kalikamo ebema: muliya.
14-15 Numa:la:, Moseseko tetelo Isalaela epate Godotamo wato kodakoda-
ibinomoma: nanitabolo eda:onamiya, iyo, Mosesete ebeno ololo kalikamo
keba kunu ka:muliyale, Godote eba kunu ibino tepo magumuno woki
atumu a:ka:mula:lelamiya iba:te idoko magumulo kilukulionama:. Ebema:
ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga ibino wokino tanalate eba kunu
idoko magumulo pola:lamenamiya, iyo, Mosesete Godokono Bukamo tagala
nopono iyaiya Totomu Tabo ega:walo walubi tabo epetapi dakuloliya,
iba:te ebe iyaiya tanalo eba ka:la:miolelo ebe tabono magumu nanitabolo
kuwatena:. Wiyasiya numa:la:, kebe tetelo lumagite Kelisago kokolionama:
ebetamo da:pemene, Godote ebe tanalo kapiyado ebeno tepo magumu
mula:meno kaliku ebegodone kelaemene,
16 iyo, kalakala kawonomola, lumagite aimano Kawodawatamo dolo-
bigamene ebe tetelo Godote ebeno tepo magumuno idoko tanalo ebegodone
nanitabonomolo kowagalimene.
17 Ebema: numa:la:, aimano Kawodawa ega:walo ebeno Uliyana ibi
kapiyala, ebema: ebe Kawodawano Uliyanate kebe lumagigodolo dokolina
ebe lumagite nanitabo tutu okoli tanalo kiyatawamene.
18 Iyo, kalakala kawonomola, ebe mabuma: a nanitabokobi midipi
bilibilinomate ma kunu bilukulinama:, aimano ololo ka:mula:lema: tanalo
idite itana:no Kawodawano pukuilame tanalo kawonomote a magumune
nanitabonomolo emaiganako. Nanitabola, aimano Kawodawa ega:walo
ebeno Uliyana iba:te kapiyanomoma: deda:na, ebema: ebegodone de-
maigana ega:walo agodone da:kemaigana ebe pukuilame tanalo atumu ibi
kapiyala. Ebema: numa:la:, ebe pukuilame tanalote a magumulo wade
woko eba osiyodilonalo a iyanomo epoma: midina. Iyo, lumagite motono

gabodo unamo keba kunu ka:nodolonakole ale eba kunu Kawodawano pukuilame kawonomo awokalimi tanalodo odolonama:, ebema: walone tetelo ale ebeno ololonomoma: nanitabonomolo ka:neda:omalema:.

4

Godokono Nani Wokopiate Kubadopo Gebeto Damelamo Osiyodilole Kalilima: Eba Eda:onalo, Ebete Ebeno Wiya Kawonomo Igilo Tabo Ibi Magumamo Gito Diyatiya

1 Ebema: a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama: ale woko osiyodilo tanalo magumulo kuiwodopoma: a:keda:oma:, mabu Godote ebeno nilakapo tanalodo me wade woko atamo gito ikaeamiya.

2 Ebe mabuma: ale me woko wadenomamo kosiyodilonama:, me opo epate kebe iyaiya ilipo tanalo diya gabodo kosiyodilolene ale ebe tanalo bilibilinomo ginima:mo iyalo ilateliyama:. Ega:walo ale Godokono tabono iyaiya magumu nanitabonomolo eba awokalilamelo, tabo olowiopiate aimano ubi tanalamo ka:tudila:oma: ale a:da: elemasigi gabodo ibi gito kekalakalailamena:. Ao, ale Godokono umi magumulo dilukulinama: ebe tanalo eba malagidilonalo, ale ebeno nanitabo tanalo awokala ebema: kiyawaonakoma:, mabu a ubila aimano tabo olowiopi bilibilinomate ibino tepo magumuno mulo wokiago ma kunu kegelama:na:, a ebe Godokono nanitabo wokopima: eda:onama:, ebene iba:te ebeno iyaiya iyatulame tabo agodone wadenomamo kuwatema:na:.

3 Numa:la:, ale Wade Tabo eba kiyawaolo wiyasiya ebe tabono magumute olowiopiagodone waminalo ditanamene, ibi magumulo piyate a:e gabodo da:tolamena ibi kapiyate ebe igilo tabono magumu a:kelaema:na:.

4 Iyo, iba:te Kelisoko nanitabokobi ka:midina: mabu Saitanate me opo kawonomolo nanitabokobi midia:pino godoma: eba eda:nalo, ebete ibino tepo magumuno woki idokoma: iyalo a:midililamiya iba:te Wade Tabo magumune demaigana ebe alo umikapoma:. Wiyasiya numa:la:, Kelisogodolo kawo pukuilame tanalonomote ditana ebeno Wade Tabote ebe tanalo ma kunu awokalimina, ebe ega:walo Godoko ibi kapiya ololonomola.

5 Me mabuma: a a:ka:tuwa: a eba walogoelo aimano tanaloma: tabo ka:kiyawaona:, ao, a wiyasiya Wade Tabo kiyawao magumulo Kawodawa Ya:su Kelisokono tanalo kapiya eba awokaliminalo, ebe mabuma: a a:ka:tuwa: a la:imano wiya: wokopima: midinama:.

6 Nanitabola, Godote dopamo ma kunu giya, “Alo, a:ma: idoko magumune pawokalawete na:pipukuilama:,” ebema: a tetelo me atu Elawodawate ebeno alamo aimano tepo magumu a:pipukuilameleamiya, Kelisokono ololo magumune demaigana ebe pukuilame tanalodo ale Godokono kawo alonomo wadenomamo kuminama:.

7 Wiyasiya numa:la:, a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama: aimano tanalo ebe ma kunula. Ale kubadopo gebeto damelamo osiyodilole kalilima: eba eda:onalo, ebete ebeno wiya kawonomo igilo tabo a magumamo gito iyatiya, mabu ebe ubila ebe tabote a magumulo eba itanalo a ebo kiyatawaomalema:, ebe igilo tabono pukuilame elawo kawonomo aimanoa:, ebenola.

8 Ebe mabuma: iyaiya gabo bilibilinomodo temeteme tanalate atamo emaimionaka, wiyasiya ebe tanalate aimano igilo mula: tanalo laema: gabo odiyoboma: modoboa:. Ega:walo woki bilibili tanalate atamo a:pelamenaka, wiyasiya ebe tanalate woko ginima:mo iwuti woki atamo ikaeaema: modoboa:.

9 Ega:walo atamo iyaiya gowelaopiate emaimionaka, wiyasiya iba:te atamo temeteme ikaeame magumulo Godote a ka:miyapaenakoa:.

Ega:walo tete bilibilinomo epetapilo iba:te a kubanu alukoenaka, wiyasiya
ebete ibi nodiyobolena iba:te a nanitabonomolo kubaiamekapoma:.
10 Ebema: nanitabola, iyaiya tete bilibilinomolo ale me opolo aimano
a:ela apa:go eba wapata:lamenalo, ale aimano temeteme tanalodo iyaiya
epatamo Ya:sukono a:e tanalo bawokaliminakoma:, mabu a ubila iba:te atu
tetelo ebeno igilo agodolo nanitabonomolo uima:.
11 Iyo, ale Ya:suko mabuma: me opolo eba ilukulinalo atamo iyaiya a:e
olalati tanalate ebo pelamenaka, mabu ebe ubila me opo epate ebeno igilo
aimano a:elao apeno temeteme tanalodo uima:.
12 Ebema: kalakala kawonomola, kebe tetelo ebako a:e tanalote a magu-
mulo woko dosiyodilona, ebe atu tetelo Ya:sukono nanitabo igilote la:
magumulo woko ba:kosiyodilona.
13 Nanitabola, Godokono Bukalo ebeno wokodawa idite tabo dopamo
ma kunu giya, “Nale Godoko nanitabokobi eba midinalo tabo ebema:
kiyawaomo.” Ebema: numa:la:, a atumu, aimano tepo magumuno
uliyanate atu nanitabokobi midi tanalo eba lawelo, ale Godokono tabo ebo
kiyawaonakoma: mabu ale ebe nanitabokobi na:midinama:.
14 Iyo, a me tanalo iyatawala, potele aimano Kawodawa Ya:suko igilamo
dadipatiya, ebe Elawodawate ebe keba kunu igilokobi ka:midiyale, ebete
eba kunu a ebeno nani wokopi igilamo atumu kowadipaeatemene, ebene
ebete la:la, ala, a bilibilinomo ebeno ololo apuamo nanitabolo gito kema-
gataemene.
15 Ega:walo me tanalo idi na:kuma:la:, la: tabo olowiopi mabuma: ale
aimano iyaiya temeteme tanalo iyatawaonakoma:. Ebe mabuma: me tetelo
Godokono nilakapo tanalote me opo kawonomamo eba tonalo, iyaiya
epo epetapiate ibino dopo tetenomolo ebeno tabo dolowionakoma:na:, ibi
magumulo epetapi bilibilinomate kalakala tabo ebetamo gela ebo kowag-
ilima:na:, iyo, ebe tanalodo iba:te ebe nanitabonomolo kowalogoma:na:.
16 Me mabuma: ale woko magumulo kuiwodopoma: a:keda:oma:. Iyo,
ale aimano a:elao apeno igilote opamo iwisigalo duminama:, a wiyasiya
me tanalo idi kalakalago niyatawaonama:, aimano tepo magumuno igilote
Godogodone eba penalo, egela idilo elawo idi kelawe, egela idilo elawo idi
kelawe, eba kunu ebe nanitabo igilo tanalono elawote a magumulo unamo
odolona.
17 Ebema: nanitabola, me tetelo ale kebe iyaiya temeteme tanalo kiy-
atawaonakoma: ale ebe tanalo egege tanalonomoma: gelanama:, mabu a iy-
atawala ebe tanalate uwomua: uwomua: tetelo agodolo a:ka:pola:nama:na:.
Iyo, ebe temeteme tanalodo ale uwomua: pukuilame wiya kawonomo
ka:nelaemalema:, ebema: ebe wade teteno kalakala tanalote me teteno
temeteme tanalo nanitabonomolo kawonomamo ka:nodolimene.
18 Ebema: numa:la:, me tetelo ale me opolo kebe tanalo bilibilinomo
aimano balida:mo dulamenama:, ale ebe tanalo nanitabolo
kemalagidilolena:, a wiyasiya epate ibino balida:mo ulaema:
modoboa:noma: deda:ona, ebe iyaiya tanalo kapiya kawonomamo
malagidilolenama:. Nanitabola, ebe tanalate uwomua: uwomua:
tetelo Godogodolo ba:pola:nama:na:, wiyasiya me opolo da:pola:na ebe
inamabuate nolopoligona.

5

Nanitabokobi Midipiate Ibino Oli Igilo Ape Godogodone Laema: Ubi Diyatina

1 Ebema: a nanitabokobi midipi iyatawala, a me opolo eba ilukulinalo
aimano a:elao ape epate kubadopo nupunupu ea:ge bailo detemoteona ebe

nupunupu keba kunula:ka: eba kunula. Wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo da:pola:amena ebe nupunupate da:kubakubaoma:na:, Godote a mabuma: kebe oli motonomo ebeno Unu Duliyomololo detiya, ale ebe nanitabo moto lawete uwomua: uwomua: tetelo ebolo bilukulinama:. Numa:la:, nale degemo ebe tabo ebe ulila, mabu lumagite kebe oli moto Godogodone da:nelaemene ebe moto ebe ebeno oli igilo apela, iyo, Godote ebe moto a:ka:tuwa: etiya, me opo lumagitea:.

2 Ebema: nanitabola, me tetelo ale temetema:go eba iminalo aimano ubi tanalo kawonomamo iyatinama:, Godote a ebe Unu Duliyomolono motamo samonomamo ka:nowadipima:. Numa:la:, a ebe nanitabo moto da:nelaema:,

3 ebe tanalo ebe lumagite oli kaliku wadenonomo keba kunu ka:pulinakole eba kunula, iyo, ebete oli kaliku kalakalago kelaemene mabu ebete kalikua:no ilipago okolima: ubia:nola.

4 Nanitabola, ale me opono apa:go eba ilukulinalo me opono iyaiya mibomibo magumulo iminama:, wiyasiya aimano wokino tanalo ma kunu kitana: ale me opono ape gito miyapama:. Ao, ale me tetelo aimano ape modobodopoma: gelanama:, wiyasiya me atu tetelo ale Unu Duliyomolono oli ilukuli ape uwatema: ubi kawonomamo iyatinama:, mabu a iyatawala ale nanitabolo da:nuwatema:, ebe tetelo uwomua: oli ilukuli igilo tanalote aimano tagala ilukuli ape eba mula:leamelo ebe ape iyanomoma: ebo ka:midilimene.

5 Ebema: numa:la:, ale ebe oli ilukuli igilo kelaema: potele a wadekobi da:midiya ebe Elawodawa ebe Godotela. Iyo, ebete ebeno Uliyana atamo gito ikaeamiya, ebema: ale ebe tanalodo ma kunu kiyatawaomalema:, kebe wadewade tanalate ebegodolo da:pola:na, walone tetelo ebete atumu ebe tanalo bilibilinomo atamo nanitabonomolo kikaeaemene.

6 Ega:walo me tanalo idila. Ale aimano nanitabokobi midi magumulo tolea:no kalakalago bilukulinama:, mabu a iyatawala ale me opono apa:go eba ilukulinalo aimano oli igilo apa:te aimano Kawodawagodolo ebeno Unu Duliyomololo ba:na:pola:amena. Wiyasiya numa:la:, ebe wade igilote a mulunomolo ditana,

7-8 ale ebe tanaloma: ubia:noma: keda:ona:, ao, a tolea:no kalakalago bilukulinama: mabu ale me tetelo aimano balida:mo kebe tanalo ulaema: modoboa:noma: deda:onama:, ale nanitabokobi midi magumulo eba wapata:lamenalo ebo biyatawaonama:, ale ebe tanalo walone tetelo nanitabonomolo kulaemalema:. Iyo, nanitabola, a ubi kawonomola me opono ape atepate aimano Kawodawano oli motolo eba:go ka:nilukulinama:,

9 wiyasiya ale me opolo tete geyageyanomolo dilukulinama: o me opo samamo atepate Unu Duliyomololo da:nilukulinama:, ale tete bilibilinomolo aimano Kawodawa kapiya kalakalaima: aimano tepo magumuno ubi kawonomamo iyatinama:.

10 Ebema: me tanalo kawo tanalonomola, a bilibilinomate Kelisotamo da:nemaimioma:, ebete Godokono ubi tanalodo aimano iyaiya tanalo ebo kanagilameleaemene. Iyo, ale me opono apa:go eba ilukulinalo kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenakoma:, ebete ebe tanalo bilibilinomoma: atamo wade wiya ega:walo kuba wiya modobonomolo ebo kikaeaemene.

Godote Kelisokono Osiyodilo Tanalodo Me Opo Epo Ebeno Namutupima: Da:midiliya

11 Ebema: numa:la:, a piyate aimano Kawodawano nani wokopima: deda:onama:, ale ebe toleme gabo eba iyatawaolo epetapi bilibilinomo ebema: analenakoma: iba:te ebetamo kolobila:oma:. Iyo, Godote aimano

nanitabo tanalo iyatawanomola, wiyasiya na ubila la: la:imano tepo magumuno mulo wokino tanalago aimano tanalo atumu wadenomamo niyatawaiyala:.

12 Numa:la:, me tabamo a a:ka:tuwa: a kowalogoea:, ao, a wiyasiya aimano ubi tanalo ma kunu iyatima:, ale aimano nanitabono osiyodilo tanaloma: wadewade woki la:tamo eba ikalamelo la:le a mabuma: ebo kamamaomamota. Ebema: la:imano sosi magumulo piyate epetapino tepo magumuno iyaiya tanalo nanitabolo malagidilolea:no ebe epono unu tama kapiyama: damamaona, iba:te ibino kubakuba wokiago la:go dapaminateua:ema, ebe tetelo la:le modobo elawo kelaemamota iba:tamo tabo wadenomamo ka:wiyaema:.

13 Eiye! Iba:te aimano nanitabo woko osiyodilo tanaloma: a daedalepima: degelana ebe tabo nanitabola:ka:? Ao, nanitaboa:, wiyasiya la: epetapiate tabo eba kunu degelaema, kuba:, mabu a ebo kemalagidilomalema: ale Godoko kapiya kowalogonama: woko bosiyodilonama:. Ega:walo tete idilo la:le la:imano woki iyama: mida:wete a daedalea:pima: da:kegelaema, ebe tanalo atumu modoboma: keda:mene, mabu ebe tetelo a ma kunu kemalagidilomalema: aimano woko osiyodilo magumulo la:le nanitabo walubi tanalo elaemata.

14 Numa:la:, woko osiyodilo magumulo Kelisokono nilakapo kimalagidilo tanalo kapiyate a emagataenako, mabu ale me tanalo nanitabokobi na:midinama:, ebe kapiyate me opo epo bilibilinomo mabuma: a:iya, iyo, ebe mabuma: ibi bilibilinomate atumu ebe magumudo a:ka:elaiya.

15 Numa:la:, ebete ibi bilibilinomo mabuma: a:iya, mabu Godoko ubia:nola me opo epate ibi a:ka:tuwa: ibi kalakalailamelo walo ka:kilukulionama:. Ebete wiyasiya ebeno ubi tanalo ma kunu iyatina, kebe Kawodawate ibi mabuma: da:iya iba:te ebe kapiya kekalakalaiminama: nilukulionama:na:, iyo, ebe Godote igilamo dadipatiya ebe dawala.

16 Ebe mabuma: ale me tetene wagilimite lumagi idino tanalo me opono unu tama gabodo walo akanagiyamidaema:. Eiye! Ale dopamo Kelisokono tanalo eba kunu kubanu anagiyamidamenakima:, wiyasiya kalakala kawonomola, ale ebe kuba wokino tanalo miyapate me tetelo ebe wadenomamo buminama:.

17 Ebema: kebe lumagite Kelisoko magumulo dokolina ebeno tanalo ma kunula. Ebeno tagala okoli tanalote ebegodolo dolopoligi, oli okoli tanalote ebetamo gito pi, iyo, me tetelo ebe oli lumagima: eda:na.

18 Numa:la:, ebe wade wokono tanalo bilibilinomo Godote iyalo tetelo a:ka:tuwa: osiyodiloliya, iyo, ale dopamo eba:go gowelaopima: eba eda:onalo, ebete wiyasiya a uwatete Kelisokono osiyodilo magumudo a ebeno wadewade namutupinomoma: ebo midiya. Ebe tetelo ebete ebe atu wade woko atamo ma kunu ikaeamiya, ale epo epetapi ebetamo eba magaelelo iba:te ago kapimiya ebeno wade namutupima: keda:onama:.

19 Ebema: ale me opo epo bilibilinomatamo tabo ma kunu kiyawaonakoma:, Godote Kelisokono osiyodilo tanalodo iba:tamo wade woko eba osiyodilonalo ibi ebeno wade namutupima: ebo midiliya, iyo, iba:te dopamo kebe kuba kosiyodilolenakiye ebete ebe tanalo bilibilinomo ebeno wokine gito egebolelamiya. Nanitabola, a piyate me woko dosiyodilonama:, dopamo tetelo Godote a ebeno nani wokopima: eba ka:milo ebete me woko atamo ebema: ikaeamiya, iyo, ebe ubila epate ebeno tabo ado kolowioma:.

20 Me mabuma: ale me opolo Kelisokono woko gobebobolo eba lamota:onalo ale epatamo ma kunu kiyawaonakoma:, “Ale la: toweolama:ta, modobola la: Godotamo okoli bai nikama:la:, ebene la:le eba:go gowelao tanalo dosiyodilawenakoma, ebete la: ebe tanalone wagailitate la: ebeno

wade namutupima: ka:midilima:ta.” Numa:la:, Godote ado me tabo kiyawaonako, alea:.

21 Nanitabola, Kelisote kuba osiyodilo tanalo idi nanitabolo kiyatawanamia:, wiyasiya Godote a kowalubima: aimano kuba osiyodilole tanalo ebetamo alomoamete kuba osiyodiloledawa idi keba kunula:ka: ebe ebako dawama: gito midiya, mabu ebete ebeno ubi ma kunu iyatiya, ale Kelisoko magumulo dilukulinama: ebete ebe tanalodo a ebeno tuputupupima: ka:midima:.

6

1 Ebema: la: niyaniyata, a Godokono nani wokopiate eba:go woko eba osiyodilonalo, ale la: ma kunu toweolama:ta, Godote me opo epatamo dawokalimiya la: piyate ebe nilakapo tanalo delawa:ima, la: nanisiwale! Modoboa: ebe nilakapo tanalote la: magumulo nanitabo woko osiyodiloa:no la: magumune wadewade da:ima:te ebema: a:kemaimioma:na:.

2 Iyo, Godote ebeno Bukalo tabo idi ma kunu gena,

“Nale kebe tete wadenoma: degiyamo,
ebe tetenomolo
nale la:imano towetowe tabo olowiyamo,
iyo, nale la:imano igilo ka:mula:lema:
kebe egela modoboma: degiyamo,
ebe egelanomolo la: nanitabolo owalubiliyamata.”

Ebema: la: wadenomamo nolowiala:, me tete ebe Godokono wade tetela, iyo, me egela ebe ebeno igilo mula: egelala.

Polokono Woko Osiyodilo Tanaloma: Iyaiya Temeteme Tanalate Ebetamo Demaimiya

3 Numa:la:, a ubia:nola ale epatamo dosiyodilonama: idite ebe woko kubama: gema:, ebema: ale woko wade wokinomago osiyodilonama: ale epetapino agowa ukamidaolepima: eda:okapoma:.

4 Ebe mabuma: a Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale ebe tanalo aimano osiyodilole bilibilinomo magumulo kawokaliminakoma: aimano woko magumulo kodakodalo ebema: lamota:onama:, iyo, iyaiya temeteme tanalo ega:walo mibomibo tanalo ega:walo olalati tanalate atamo demaimionaka, ebe tanaloma: ale woko katepana:.

5 Ebema: numa:la:, tete epetapilo nanitabokobi midia:piate a alukoenaka, ega:walo tete epetapilo iba:te a idoko motamo gito iyalekenaka, ega:walo tete epetapilo iba:te epatamo elawo ikalamenaka a kanakapuaema:. Iyo, tete epetapilo epetapiate a walubia:no a a:ka:tuwa: mibomibo woko osiyodilolenakoma:, ega:walo tete epetapilo ale u lao tanalo anaetoamidanakoma:, ega:walo tete epetapilo bae kape tanalote a uamenako.

6 Wiyasiya ebako tanalo bilibilinomo magumulo Godote atamo dikaeamena ebe wade daleya: okoli tanalo, ega:walo ebeno mulo iyatawa tanalo, ega:walo aimano tepo magumu kodakodailame tanalo, ega:walo ebeno nilakapo awokalimi tanalo, ale ebe wadewade tanalo kapiya awokalilamenakoma:. Ebene ebeno Wade-talena Uliyanate a magumulo dokolina ebe tanalo, ega:walo ale tuputupu gabodo epetapi kawonomamo demalagidilolenama: ebe tanalo,

7 ega:walo ale ebeno Nani Tabo da:kiyawaonakoma: ebe tanalo, ega:walo ebeno elawote a magumulo woko dosiyodilona ebe tanalo, ale atumu ebe iyaiya tanalo kawokalilamenakoma:. Numa:la:, Godokono tuputupu okoli

tanalote aimano gowelaono gilima: eda:na, ebako gila:te aimano netewa
kotolo ba:pola:na.
8 Ebema: nanitabola, tete epetapilo epate a unamo owadipaeatenaka
ega:walo tete epetapilo iba:te atamo ilipo ikaeamenaka, iyo, tete epetapilo
iba:te a kuba osiyodilolepima: egelanaka ega:walo tete epetapilo iba:te a
emoioenaka. Ebene iba:te a a:da: elemasigipima: eka:minaka, wiyasiya tete
bilibilinomolo ale nani tabo kapiya kiyawaonakoma:,
9 iyo, iba:te a uwatema: ubia:noma: eda:ona, wiyasiya Godote a
kalakalago uwatenako. Ega:walo iba:te na:kegelana aimano olalati
tanaloma: tatalila a ka:elaomalema:, wiyasiya numa:la:, ale Godokono ubilo
igilolo ilukulinama:, iyo, ale iba:godone kawokawo temeteme iyatawaon-
akoma:, wiyasiya ebete ibi nodiyobolenako aimano igilo nanitabonomolo
kiyailiaema:.
10 Ebema: tete epetapilo ale ipupagopima: eda:onakoma:, wiyasiya
tete bilibilinomolo aimano tepo magumulo kalakala kapiyate
itananako, ega:walo epate a nigologolopima: gelanaka wiyasiya ibi
bilibilinomo epetapi ale Godokono tepo magumuno wadewade tanalamo
dogodogopima: midilinakoma:, iyo, iba:te a inamabua:pima: ka:minaka
wiyasiya Godokono dogodogo tanalo bilibilinomate agodolo ba:pola:na.
11-12 O Kolini namutupiala:, numa:la:! Ale la: eba malagidilolenalo aimano
tepo magumuno nilakapo gigiyute la:tamo a:iyamidalo itana, iyo, ale
nanitabo tanalo idi wamina:no tabo la:tamo awokala ebema: kiyawaima:.
La: wiyasiya la:imano tepo magumuno gigiyu atamo emopilimata,
13 ebema: nale la: naimano gudima: eba midilitalo tabo ma kunu
kiyawaomo, aimano tepo magumulo la: mabuma: ditana, modobola la:le
ebe atu nilakapo tanalodo la:imano tepo magumuno gigiyu atamo atumu
na:ka:ilama:la:.

Woko Osiyodilo Magumulo Nanitabokobi Midipiate Nanitabokobi Midia:piago Kapiyama: Akoeda:oala:

14 La: nanisiwale! La:le woko idi osiyodilo magumulo nanitabokobi
midia:piago kapiyama: akoeda:oala:, mabu piyate Godokono tuputupu
osiyodilolepima: deda:ona ega:walo piyate Godokono totomu tabamo
tudila:oma: ubia:noma: deda:ona, iba:te tanalo idi kapimiya keba
kunu na:kosiyodiloma:na:? Iyo, alo magumulo dowapata:lamena
ega:walo idoko magumulo dowapata:lamena, iba:te kapimiya keba kunu
na:kilukulinama:na:?
15 Eiye! Kelisoko ega:walo Saitanako iba:te tanalo idi osiyodiloma: ibino
woki kapiyama: a:ka:midima:na:! Iyo, nanitabokobi mididawa ega:walo
nanitabokobi midia:dawa, ibino wokino tanalate iyaiya eba pola:nalo iba:te
kapimiya ilukulinama: gabote a:kitanamene!
16 Ega:walo eba kunu Godoko amamatedawa ega:walo ida:da:li uliyana
amamalateledawa, ibi netewapino wokino tanalate eba gowelaonalo milo
tanalono nopo iyati gabo a:kuima:na:! Numa:la:, a piyate Igilo Godoko
nanitabokobi da:midinama:, a ebe amamateno iyanomo motola, ebema:
ebete ebe tanalo eba malagidilolo ebeno Bukalo tabo dopamo ma kunu giya,

“Nale naimano epago eba okolinalo,
iba:te naimano ololo apulo
bowapata:lamenama:na:,
iyo, iba:te na kapiya ibino Godoma: eba ka:na:minalo,
nale atumu ibi naimano nani epoma:
beka:la:minamo.”

17 Ebema: Kawodawate walo ma kunu kegiya,

“Naimano epala:,
modobola la:le nanitabokobi midia:pi magumune
nemaimiala:,
la: ega:walo ibi la:le
netewa iyaiya taneba magumulo
kilukuliawenama:.
Ebene nale kebe iyaiya tanalo kubama: degenakomo,
la:le ebe kuba daleya tanalo ako-ologilinakala:,
mabu la:le me tabamo da:tudila:wenakoma,
nale la: nanitabolo kalakalago buwatenakomata.
18 Iyo, ebe tetelo nale la:imano nabiwima: eba eda:nalo,
la:le naimano gudima: beda:onamata,
mabu na Kawodawa Elawonomote
me tabo nanitabolo gemo.”

7

1 Naimano wadewade namutupiala:, numa:la:, Godote ebe wade tabo a nanitabokobi midipi mabuma: nanitabonomolo a:kiyawaiya, ebema: ale aimano apa:mo dosiyodilolenakoma: ega:walo aimano tepo magumulo demalagidilolenakoma:, ebe tanalo bilibilinomo magumulo daleya tanalo idite itanama: modoboa:. Iyo, kebe kuba daleya tanalate agodolo da:pola:na, modobola ale ebe tanalo bilibilinomo ukulaolete, Godoko toleme magumulo eba ilukulinalo aimano igilo kawonomo ebe kapiyatamo bikameonakoma:.

Polote Kolini Sosi Epono Osiyodilole Tanaloma: Kawo Kalakala Delawiya

2 Ebema: nale la: walo nakanalemata, modobola la: la:imano tepo magumuno gigiyu atamo na:ilama:la:, mabu numa:la:, ale la:imano taneba magumulo lumagi iditamo kuba tanalo idi kosiyodiloa:, iyo, ale kapiya lumagi idi ka:kubaimia: ega:walo a:da: elemasigi gabodo lumagi idino kapiya inamabu idi kelaemea:.

3 Wiyasiya nale me tabamo ma kunu kegita: la:le natamo kuba idi osiyodilimata. Ao, nale me leta magumulo dopamo keba kunu kegemo atu tabo walo ma kunu kegitamo, ale aimano tepo magumuno nilakapolo la: nemalagidilolenata, iyo, la:la, ala, ale tete geyageyanomolo me opolo kapimiya dilukulionama:, aimano a:elao teta:mo ebe atu nilakapo magumudo palo ka:nemaimiomalema:.

4 Ebema: la:le na atumu nilakapolo da:kemalagidilona:wenama, nale ebe tanalo nanitabolo eba iyatawanalo la: mabuma: kawonomamo amamanamo. Iyo, naimano tepo magumulo kalakala tanalote kawonomamo itana, mabu a nani wokopiatamo iyaiya temeteme tanalate demaimiya, nale ebe temeteme magumulo eba lutalo la:imano nanitabo tanalo demalagidilonakomo, gelebadi tanalote naimano tepo magumu ebo tabokaiminako.

5 Numa:la:, ale aimano kawo woko osiyodilo tanaloma: elawoa:dopoma: eba eda:olo me Ma:sadoniya opamo ebo pelaima:, wiyasiya ale malo ela amio tete nanitabolo ka:pumia:, mabu iyaiya temeteme tanalo epetapiate atamo walo ma kunu ka:pemaimiya, nanitabokobi midia:pi epetapiate gowelao tanalo atamo owadaiya ega:walo aimano tepo magumulo tole tanalate emaimiya.

6 Wiyasiya Godoko iyatawanomola, piyate woko magumulo kui-
wodopoma: deda:ona ebe epono tepo magumu elawokobi ka:midilima:,
ebema: aimano woki bilibili magumulo ebete Taitasikono pe tanalamo a
owalubi.
7 Nanitabola, ale ebeno pe tanalo duima: kalakala ebo laima:, wiyasiya
ebe tetelo ale ebe tanalo kapiyanomoma: kekalakalaoa:. Ao, la:le ebe keba
kunu kowaluba:ima, ale ebe tabo ebegodone dolowima: kalakala idi walo
ebo kelaima:. Ebene ebete a ma kunu danai, la:le na unaema: ubi kawono-
mamo diyata:wenama, ega:walo la:le natamo temeteme ikaname tanaloma:
la:imano tepo magumulo mibomiboma: deda:wenama, ega:walo me tetelo
la:le na kekalakalainama:ema: kawonomamo demalagidilawenama, nale
ebe iyaiya tanalo dolowimo naimano kalakalate ununomamo ebo odoli.

8 La:le naimano leta osiyodilo tanalo idido temeteme delawa:ima, nale
ebe tanalo iyatawate temeteme tanalo atumu a:kelawa:tepimo, wiyasiya
nale ebe temeteme iyabaiamo gito iyatimo mabu na ma kunu iyatawimo,
naimano tabono tanalote kebe temeteme la:tamo dikalametia ebe teme-
teme tanalote tete geyageyanomolo la:godolo a:kitanamene.
9 Ebema: me tetelo naimano leta osiyodilo tanaloma: kalakala tanalote
nagodolo bitana, wiyasiya numa:la:, la:le dopamo diyatawaima ebe teme-
teme tanaloma: na kekalakalana:, ao, naimano kalakala bitana mabu
Godote la:imano temeteme tanalamo wade woko idi la:godolo eba osiyo-
dilolo, la:le la:imano woki iyakobi midila:wete ebetamo walo ebo kolobil-
imata. Ebema: nanitabola, a Godokono nani wokopiate aimano tabamo
temeteme la:tamo dikalametia, ale ebe tanalodo kuba tanalo idi la:tamo
kosiyodiloa:!
10 Iyo, kebe temeteme tanalate Godogodone lumagitamo demaimionaka,
ebe temeteme tanalodo ebete ebeno woki iyakobi midite Godotamo ebo
kolobigamene, ebema: ebete igilo mula: tanalo delaemene, ebe tetelo
ebeno temeteme tanalote olopoligadigate kalakala kapiyate kitanamene!
Wiyasiya kebe temeteme tanalate me opono ubi tanalo waloma:tale
magumune lumagitamo demaimionaka, ebete ebe tanalodo kalakala idi
a:kuimene mabu ebete a:e tanalo kapiya kelaemene.

11 Ebema: modobola la: me tanalo numa:la:. Godote la:imano teme-
teme tanalodo la: magumulo wade wokonomo idi ma kunu osiyodili,
la:le ebegodone wade woki lawa:wete ebeno tuputupu okoli tanalo ka-
wokalima:ema: la:imano ubi kawonomamo ebo iyatimata. Ebene la:imano
taneba magumulo kebe lumagite kuba dosiyodili, la:le ebeno kuba
tanaloma: tole kawonomo eba lawelo la:imano dowa tanalo ebetamo
nanitabonomolo ebo awokalimata. Iyo, la:le na walo ka:kunama:ema:
ubi kawonomamo eba iyatilo, la:le la:imano osiyodilole tanalamo na
kekalakalainama:ema: woki nanitabonomolo ma kunu elawimata, la:le
kuba osiyodilodawatamo ebeno kuba wiya modobonomolo kikama:ema:.
Ebema: kalakala kawonomola, la:le me osiyodilole tanalo bilibilinomodo
la:imano tepo magumuno tuputupu tanalo awokalimata, iyo, kebe ku-
bate la: magumulo demaigi Godote ebe kubano wiya la:tamo ebema:
a:kikalametamene.

12 Nanitabola, dopamo nale la:tamo leta idi dosiyodilimo, ebe tanalodo
nale kuba osiyodilo dubutamo ebeno temeteme wiya ikaema: ke-
malagidiloa:, ega:walo ebete potamo kuba dosiyodili nale ebe lumagi
gelebadima: woki atumu kiyatia:. Ao, nale wiyasiya naimano ubi tanalo ma
kunu iyatimo, la:le a Godokono nani wokopi nilakapolo kawonomamo keba
kunu kemalagidiloa:wenama, la:le la:imano tuputupu osiyodilo tanalodo
ebeno ololo apulo ebe tanalo wadenomamo kiyatawaomamota.

13 Ebema: me ebe mabula, ale la:imano tanalo Taitasigodone dolowima:,
ebe tanalodo wade gelebadi tanalote atamo ebo pi.

Nanitabola, ebe atu tetelo wade tanalo idite atamo ma kunu kemaigi, ale
Taitasikono kalakala duima: aimano kalakalate unamo ebo odoli, mabu
ebete a anai, ebegodolo kebe woki bilibili tanalote ditani, ebe tanalo
magumulo la: bilibilinomate ebe keba kunu kowaluba:ima.

14 Numa:la:, dopamo nale Taitasiko la: Kolini sosi epono tanaloma: eba
analo naimano woko tanalono wade amama magumulo la: ebo moiolimata,
ebema: kalakala kawonomola, ebete la:tamo da:pemaigi la:le ebeno ololo
apulo kebe wadewade tanalo kosiyodilola:wenakima, la: ebe tanalodo
na ilipokobi ka:midina:wea:. Nanitabola, ale la:imano tanaloma: kebe
moiole tabo kegelima:, ebete ebeno balida:mo ebe iyaiya tanalo la:godolo
nanitabonomolo a:pulami.

15 Iyo, la: bilibilinomate Taitasiko eba tolemelo la:imano wokilo ebe un-
amo adipatelo delawa:ima, ega:walo la:le ebeno tabo olowiawete ebetamo
da:tudila:ima, ebete me tetelo ebe tanalo kalakalago eba malagidilolelo,
ebeno tepo magumulo ditana ebe nilakapo tanalote la: mabuma: ununo-
mamo odolona.

16 Ebema: Kolini sosi epala:, nagodolo ditana ebe kalakala beda: ka-
wonomola:ka:, mabu na la:imano nanitabo tanalo iyatawanomola, ma
kunu na ka:toletolena: la:le la:imano osiyodilole tanalodo natamo ilipo
kikanama:ema:.

8

Kolini Sosi Epate Nigologolopi Kowalubilima: Polote Ibi Danaliya Iba:te Nilakapolo Ibino Mani Epetapi Iyabaiamo Kalomoma:

1 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, a ubila la:le me
tanalo niyatawala:, Godote ebeno nilakapo Ma:sadoniya opono iyaiya sosi
epatamo eba ikalamelo iba:godolo beda: wade woko kosiyodilile.

2 Numa:la:, kebe tetelo iba:te ibino nanitabokobi midi mabuma: ka-
wokawo temeteme duwatenakiya, iba:te wiyasiya ibino nigologolo ilukuli
tanalo kubanomamo eba iyatawaolo ibino kalakala ununomamo dodoliya,
ebema: iba:te kawo nilakaponomago ibino mani Godotamo kawonomamo
gito ikameiya.

3 Iyo, na Polote nani tabo ma kunu gemo, ibi a:ka:tuwa: ibi walubil-
ima: tanalo idi amoeda:no Godotamo kawonomamo ikameiya, ebema: a
epetapiate Ma:sadoniya epono nigologolo ilukuli tanalo eba malagidilolo
iba:te Godotamo kebe mani ikameoma: modoboma: kegelima:, ibino ikame
wokite wiyasiya aimano ikameo woki odoli. Nanitabola, lumagi idite ibi
analea:no ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo

4 a toweoamiya, ale opo epetapino sosi epatamo tete keba kunu
kikalaima: ale iba:tamo tete eba kunu ka:kikalaema:, Godokono epo magu-
mulo piyate nigologololo kubanu dilukuliona iba:te ebe Yudiya opo epo
ibino maniamo kowalubilima:.

5 Ebema: numa:la:, iba:te a toweoame tanalodo ibino tepo magumuno
wade woki ma kunu awokalimiya, iba:te ibino igilo kawonomo aimano
Kawodawatamo dopamo ikameote, ebene Godokono ubilo iba:te ibino igilo
atamo nilakapolo atumu walo a:kikaeamiya. Nanitabola, ale ibino tabo
dolowima:, a kawiya la:wa:ote kalakala ebo laima:.

6 Ebe mabuma: Kolini sosi epala:, la: magumulo me nilakapo woko
dopamo dowagilimi ebe dawa ebe Taitasitela, ebema: ale ebe an-
ima:, la:le la:imano mani epetapi nilakapolo balamo dalomawenakoma,

modobola ebe tanalo nanitabolo kopoliyaema: ebete la: iyaiya tabamo
na:powalubilima:ta.
7 Numa:la:, Godote la:tamo ebeno wadewade tanalo kawonomamo
ikalamiata, ma kunu la:imano nanitabokobi midi tanalo, ega:walo la:le
ebeno tabo kiyawao tanalo, ega:walo la:imano iyatawa tanalo, ega:walo
ebeno woko osiyodiloma: la:imano ubi kawonomamo alomo tanalo,
ega:walo la:imano nilakapo atamo awokalimi tanalo, ebe wadewade tanalo
bilibilinomate la:godolo modobonomolo pola:na. Ebema: a ubila la: atumu
me tetelo me nilakapo woko osiyodilo tanalo idi magumulo la:imano mani
nigologolopiatamo kawonomamo gito nikalamiyala:.
8 Numa:la:, nale me tabo kiyawao tanalodo la:tamo Godokono totomu
tabo idi kikalameta:, ao, nale wiyasiya ubi niyatimo la:imano nilakapo
kimalagidilo tanalo kuima:, da: kawola: o da: da:pesola:. Iyo, nanitabokobi
midipi epetapiate ibino nilakapo tanalo awokalima: ibino ubi tanalo
kawonomamo keba kunu kalomone, nale ebe tanaloma: gemo mabu na
ubila la: la:imano ubi tanalo atumu eba kunu nakalomiyala:.
9 La: iyatawalata aimano Kawodawa Ya:su Kelisote ebeno nilakapo keba
kunu kawokalimiyale ebe tanalo. Nanitabola, ebete Unu Duliyomololo
dogodogodawanomoma: eba eda:nalo, wiyasiya la: mabuma: ebe a:ka:tuwa:
ebe nigologolodawama: midite me opamo ebo pawokaliya, iyo, ebete
ebeno ubi niyatiya la:le ebeno nigologolo okoli tanalodo dogodogopima:
keda:wenama:.
10 Numa:la:, la:le nigologolopi kowalubila:ema: iyalo ulamalo la:imano
mani epetapi nilakapolo iyabaiamo alomoma: dowagilima:ima, la:le
nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo dopo epoma: eda:imata, iyo,
epetapiate tanalo idi wagilimia:no la:le la:imano ubi tanalo dopamo
awokalimata. Ebe mabuma: naimano woki ma kunu itana, me tetete wade
tetenomoma: eda:na la:le ebe wade woko kopoliyaema:.
11 Ebema: la:godolo kebako manite modobolo ka:pola:lametana, mod-
obola la:le nilakapolo eba kunu gito nalomonakiyala:, iyo, la:le me woko
osiyodiloma: kebe wade ubi tanalonomo dopamo kalomaima, modobola la:
me tetelo ebe atu ubi tanalago la:imano tanalo nopoliyadigala:.
12 Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite nilakapo tanalo idi Godotamo
ikaema: dowagelena, ebeno tepo magumu tanalote keba kunu kitanale
ega:walo ebegodolo kebe manite modobolo ka:pola:nale, Godote ebe tanalo
eba iyatawalo ebeno ikame tanalo modoboma: o modoboa:noma: ebo
kegemene, iyo, kebe lumagigodolo mani pola:mena:no Godote ebeno
ikamea: tanaloma: ebe kubadawama: a:kegemene.
13-14 Ebema: numa:la:, naimano ubi tanalo ma kunua:, la: kapiyate
la:imano mani nilakapolo alomo tanalodo kawo temetemenomo eba iy-
atawaolo, nanitabokobi midipi epetapiate nanitabolo a:kosiyodiloma:na:.
Ao, na iyatawala la:imano manite me tetelo kawokawodopoma: eda:ona,
ebema: naimano woki nanitabokobi midipi magumulo piyate me tetelo
nigologololo dilukuliona, modobola la: la:imano dogodogo tanalamo ibi
gito nowalubiliyala:. Ebema: nanitabola, walone kebe tetelo iba:te do-
godogopima: deda:onama:na:, la: wiyasiya nigologololo eba ilukulinalo
iba:te walubi tanalo la:tamo ebo kiyatima:na:. Kalakala kawonomola,
eba kunu nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo epetapiate epetapi-
atamo ibino iyaiya modobo tetelo nikameteuinakoma:na:.
15 Numa:la:, ebe tanalo awokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu
itana,

“Godote Isalaela epatamo
anoano gabodo dikalamenaki,

piyate ebe ma:na bae kawonomamo duwatenakiya
iba:godolo epetapi ka:luilinakia:,
ega:walo piyate kela:mo duwatenakiya
ibino baete atumu kolopoligonakia:.”

Taitasiko Ega:walo Nanitabokobi Midipi Ekaki Netewa Epetapi Ibino Pelame Tanaloma: Polote Da:kiyawaiya

16 Ebema: modobola a Godotamo kalakala tabo kadipatiye, mabu la: kowalubilitama: kebe ubi tanalote agodolo kawonomamo ditana, ebete ebe atu ubi tanalo Taitasikono tepo magumamo iyalo iyati.

17 Numa:la:, sosi epate nigologolopi mabuma: mani nilakapolo dalomonaka, Taitasite ebe woko la: magumulo katama: ale ebe danima:, ebete ebeno ubi tanalo eba awokalimilo aimano tabo kalakalago ebo olowi, ebene ebete ebeno ubi kawonomo me tanalo ididо atumu akawokalimi, ebe a:ka:tuwa: ebeno ubilo tabo ebo iyati ebete me leta la:tamo adaete la:imano nilakapo osiyodilo magumulo la: ka:powalubilitama:.

18 Ebema: ale eba:go aimano nanitabokobi mididawa ekawi idi la:tamo kapaliboma:, ebe Wade Tabo kiyawao woko wadenomamo dosiyodilona ebe dubula, iyo, ebeno woko osiyodilo tanaloma: iyaiya sosi epo bilibilinomate ebeno tanalo iyatawaote ebe nemoiona.

19 Ega:walo me walubidawano tanaloma: me tanalo idi na:kuma:la:, sosi watowatopiate ebe elawiya, ebete a wokopi epetapiago eba wapata:lamenalo sosi epono nilakapo mani nigologolopiatamo katama:. Nanitabola, a bilibilinomono ubi tanalo ma kunula, modobola me woko osiyodilo magumulo epate Kawodawa Godoko nowalogoma:na:, ega:walo nigologolopi kowalubilima: kebe ubi tanalote a watowatopiagodolo kawonomamo ditana, modobola ale aimano osiyodilo tanalamo ebe wade wokino tanalo nanitabokobi midipi bilibilinomatamo kawokalimalema:.

20 Wiyasiya sosi epate kebe mani ibino kawo nilakaponomago dalomonaka, ale ebe kawo maninomo mulu opo ida:mo katama: iba:godone duwatema:, a ubia:nola lumagi idite aimano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo kapiya tanalo idi kubama: gema:.

21 Iyo, ale aimano kawo ubi tanalonomo ma kunu iyatinama:, aimano Kawodawa Godokono ololo apulo iyaiya tuputupu tanalo kapiya kosiyodilolema:, ebene ale ebe tanalo eba malagidilolenalo aimano ubi tanalo na:kiyatinama:, ale me opo epo bilibilinomono ololo apulo atumu tuputupulo kowapata:lamenama:.

22 Me mabuma: ale aimano wokopi netewa epetapiago me nanitabokobi mididawa ekawi idi la:tamo kapaliboma:. Nanitabola, ale iyaiya woko ebetamo dopamo dikameonakima:, ebete ebe tanalo bilibilinomo tuputupunomolo kosiyodilolema: ebeno ubi tanalo kawiya eba awokalimilo ale ebo uminakima:. Ebema: me tetelo ebete ebeno ubi kawonomamo walo na:kiyatina me woko idi la:godolo ka:posiyodiloma:, mabu la:le la:imano nilakapo tanalo nigologolopiatamo nanitabolo dawokalima:ima ebete ebe tanalo nanitabokobi na:midina. Numa:la:, me oli woko kosiyodiloma: ebegodolo kebe ubi tanalote kitanale, ebe tanalono elawote ebegodolo dopamo ditanami ebe tagala ubi tanalono elawo nanitabolo nodolina.

23 Ebema: nale dopamo degemo ebe tanaloma: walo na:kegemo, na ubila naimano wade namutudawanomo Taitasiko la:tamo walo ka:ka:pema:, mabu ebe la: mabuma: nago woko kapimiya dosiyodilona ebe lumagila. Ega:walo numa:la:, nanitabokobi midipi ekaki netewa epetapiate Taitasiago la:tamo me letago da:pema:na:, ibi me Ma:sadoniya opono iyaiya sosi

tanebapiate la:tamo dapalibola: ebe wokopila, nanitabola, ibino osiyodilole magumulo iba:te Kelisoko nowalogona.

24 Ebema: Kolini sosi epala:, la:godolo ditana modobola la: ebe nilakapo tanalo iba:tamo nawokalimiyala:, ebema: me opono iyaiya sosi epate ma kunu kiyatawaoma:na:, la:imano nilakapo tanalote nanitabolo eba itanalo, ale la: mabuma: kebe moiole tabo dopamo degelanakima: ebe tabote nanitabonomoma: eda:na.

9

Kolini Sosi Epate Ibino Mani Epetapi Nilakapolo Dalomoma:na: Polote Ebe Tanalo Nanitabokobi Midilo Tabo Da:kiyawaiya

1 Numa:la:, Godokono nigologolopino tanaloma: iyaiya sosi epo epetapiate nilakapolo ibino mani balamo dalomonaka, nale ebe tanalo la:tamo awokalimia:no, na iyatawala la: wiyasiya la:imano tanalo modobolo kosiyodilomamota,

2 mabu la:le la:imano tepo magumulo ebe nigologolopi nilakapolo kowalubila:ema: iyalo olosiyodilimata. Iyo, nale naimano woko osiyodilo tanalono wade amama magumulo la: Guliki opono sosi epo eba moiolelo, la:le iyalo ulamalo dolosiyodilaima ebe tanalo Ma:sadoniya opono nanitabokobi midipiatamo kiyawaomo. Ebema: kalakala kawonomola, la:le la:imano nilakapo awokalima: ubi kawonomamo dalomawenakoma, ibi bilibilinomo epetapiate ebe tanalo olowite atu nilakapo woko wagilima: woki ebo lawiya.

3 Wiyasiya na ubia:nola nale dopamo la: kebe tanaloma: kemoioletima, la: me tetelo ebe tanalo osiyodiloa:pima: eda:oma:. Ebema: numa:la:, nale me nanitabokobi midipi ekaki la:tamo palibolemo, mabu iba:te la: iyaiya tabamo eba powalubililo, la:imano nilakapo mani nalibole tete pea:no la:le ebe tanalo osiyodiloma: dopamo nanitabolo kolosiyodilomamota, nale la: mabuma: dopamo keba kunu ka:kiyawaimo eba kunu.

4 Wiyasiya la: nolowiala:, na ega:walo Ma:sadoniya opono iyaiya sosi epo epetapi, ale la:imano nilakapo mani uwatema: da:pemaimioma:, ebe tetelo la: ebe tanalo osiyodiloa:pimu da:pulametamene, a keba kunu na:kowagelema:? Iyo, aimano ilipote kawonomoma: keda:mene, mabu a dopamo la: nanitabokobi eba midililo la:le ebe nilakapo tanalo nanitabonomolo kosiyodilaema: awokala egelima:. Eiye, ebe tetelo la: atumu, la: kebe ilipo delawa:ema ebe ilipo beda: kawonomola:ka:!

5 Me mabuma: nale naimano woki ma kunu iyatimo, nale pea:no me ekaki epetapi kesamosamolatelemamo iba:te la:tamo dopamo ka:pelaema:. Eba kunu la:le kebe kawo nilakapo tanalonomo nanitabolo osiyodiloma: dopamo da:kiyawaima, iba:te la: iyaiya tabamo eba powalubililo, la:le la:imano mani epetapi iyabaiamo nilakapolo gito kalomomamota naimano pe teta:mo. Iyo, modobola nale pea:no la: a:ka:tuwa: la:imano kalakala tetelo ebe nilakapo tanalo dopamo nosiyodiliyala:, wiyasiya modoboa: nale la:imano osiyodiloa: tanalo pumite, la: kawiya eba panalelo la:le ilipo tanalago la:imano tanalo ebo osiyodiloma:.

Pali Damelamo Kawonomamo Damiona Ebe Lumagite Ebeno Wade Wiya Kawonomamo Kelaemene

6 Ebema: me kawo tanalonomola. Kebe lumagite kapiyakapiya kikopu damelamo damiomene ebete eba kunu ebeno pali magumune kapiyakapiya nao inamabu kuwatemene, wiyasiya kebe lumagite kikopu bilibilinomo damiomene ebete atumu nao inamabu bilibilinomo kuwatemene.

7 Ebema: modobola la: bilibilinomate la:imano nilakapo mani ma kunu
nalomonakiyala:. Lumagi idite kebako mani dalomomene, ebe tanaloma:
idawate ebe iyatumia:no ebe a:ka:tuwa: ebeno tepo magumuno woki
dopamo keba kunu ka:kodakodaimile, modobola ebete eba kunu nalo-
momene, wiyasiya ebete tepo magumuno ubia: tanalago a:kikaemene,
kalakala kapiyate ebegodolo nitanamene mabu Godote ebako ikamedawa
nilakapolo nemalagidilona.
8 Numa:la:, Godokono elawo modobola la:imano ilukuli tanalono tanalo
bilibilinomo magumulo la: kawonomamo kowalubilitanakoma:, iyo, eba
kunu ebete la:imano iyaiya modoboa: tanalo bilibilinomo eba modoboil-
amelelamelo, la:godolo mani ega:walo inamabu epetapi modobonomolo
ba:pola:nama:na: la:le ebeno wadewade woko epetapi bilibilinomo kosiy-
odilola:wenama:.
9 Ebema: ebe tanalo awokalima: ebeno Bukalo tabote ma kunu itana,

“Piyate nigologololo dilukuliona,
ebete nilakapolo iba:tamo kawonomamo ikalamenako,
iyo, ebeno nilakapo awokalimi tanalote
iba:tamo uwomua: uwomua: tetelo bitanamene.”

10 Ebema: numa:la:, kebe Kawodawate iyaiya kikopu bilibilinomo pali
osiyodilodawatamo dikameonako ega:walo nao inamabu epatamo atu
gabodo modobolo da:kikalamenako, ebete la:imano iyaiya modoboa: tanalo
magumulo la: atumu inamabuamo ega:walo maniamo ka:kowalubilima:ta.
Iyo, ebete la:tamo kikopu kawonomamo dopamo ikalametate, ebene ebeno
elawamo ebe kikopu magumune inamabuate wadenomamo apepeonaka,
ebema: kalakala kawonomola, mabu la: nao inamabu uwate tetelo ebete
la:imano nilakapo ikalame tanalodo la: ega:walo epo epetapi bilibilino-
matamo modobo bae kapimiya kikalaema:ta.
11 Nanitabola, uwomua: tetelo Godote la:imano modoboa: tanalo wade-
nomamo bulamelelamenakoma:ta, la:le la:imano dogodogo tanalone tete
bilibilinomolo epo epetapi bilibilinomo atumu kowalubila:wenakoma:, iyo,
ebe ubila ale la:imano nilakapo mani nigologolopiatamo da:nikalaema:,
iba:te la: mabuma: kalakala tabo ebetamo ebo kadipatema:na:.
12 Ebema: numa:la:, la:le la:imano nilakapo mani dalomawenakoma,
Godote ebe gabodo ebeno epo epetapino iyaiya modoboa: tanalo
ka:modoboilamelelaemene. Wiyasiya la:imano osiyodilo tanalado
ebe wade tanalo kapiya a:kemaigamene, ao, nigologolopiate ibino
walubi tanalo delaema:na:, ebe tetelo atumu wade tanalo idite ma
kunu ka:kemaigamene, ebe epate ibino kawo kalakalanomo Godotamo
ununomamo ebo kadipatema:na:.
13 Iyo, me woko osiyodilo magumulo epetapiate la:imano tepo magu-
muno nanitabo tanalo wadenomamo ma kunu kuima:na:, la:le Ke-
lisoko mabuma: kebe Wade Tabo ka:kiyawawenakoma ebe tabamo
la: nanitabonomolo tudila:onamata. Ega:walo iba:te me tanalo idi
ka:kiyatawaoma:na:, la:imano nilakapo magumulo ibi kawonomamo keba
kunu kowalubila:ima, la: ebe atu gabodo epo epetapi bilibilinomo atumu
a:kowalubilinakomata. Ebema: nanitabola, la:imano osiyodilo tanaloma:
iba:te Godoko walogolo
14 ibino tepo magumuno nilakapo tanalago la: eba malagidilolelo la:
towetowe tabamo ebo kowadipalatelema:ta, mabu iba:te me tanalo umiya,
ebeno nilakapo tanalote la: magumulo wade wokonomo osiyodilona.
15 Ebema: modobola a kalakala tabo Godotamo kadipatiye, mabu ebete
atamo dawokalimiya ebe nilakapo beda: kawonomola:ka:, iyo, lumagi

idite ebe gito ikaeame tanalo ebeno tabamo nanitabolo awokalima:
a:ka:modobomene!

10

Piyate Polokono Iyaiya Woko Osiyodilo Tanalo Kubadopoma: Degeliya Polote Iba:tamo Ebeno Wokono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya

1 Ebema: na Polote naimano tepo magumuno wokilo la: toweolaemata
la:le naimano ubi tanalamo ka:tudila:ema:. Numa:la:, la: epetapiate na
mabuma: ma kunu gelanamata, "Ebete dopamo agodolo eba pokolinalo
ebeno tabono elawote nanitabolo kitanamia:, iyo, ebete aimano elawo
tolemelo woko ebe posiyodilonami, wiyasiya ebete a magumune muluamo
da:ti ebe tetene wagilimite ebeno leta magumulo iyaiya elawo tabo epetapi
kiyawaonapi!" Nale wiyasiya ebako daedale wokino tabo malagidiloa:no,
Kelisokono milo okoli wokino tanalamo
2 la: walo ma kunu ka:toweolaemata, modobola la: naimano iyaiya
ubi tanalamo na:tudila:iyala:, mabu nale la:tamo nanitabolo ka:pemamo,
ebema: ebe tetelo la:le naimano ubi tanalo osiyodilolelo la: da:pulametama,
elawo tabo kiyawao tanalote nagodolo a:kitanamene. Wiyasiya la: magu-
mulo piyate a nani wokopino tanalo kubanu dawokalima:wenama, ma
kunu la:le a a:ka:tuwa: aimano tepo magumuno kuba wokino tanalodo
woko osiyodiloma: degelawenama, la: nanisiwale! Eiye, na a:ka:tuwa:
naimano tanalo nanitabolo niyatawanamo, nale la:tamo da:pemo naimano
elawote ka:modobomene la: la:imano daedale wokino taboma: kawiya
kapanaletama:!
3 Ebema: numa:la:, a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama:,
ale me opolo eba ilukulinalo wiyasiya me opono wokino tanalamo
ka:gowelana:.
4 Nanitabola, ale kebe inamabuamo ka:gowelanakoma: ebe inamabu me
opo epate atamo kikaeamiya:, ao, a wiyasiya ebe elawoelawo gowelao
inamabunomo Godogodone uwatiyama:, ebema: ale ebe inamabuamo
Saitanakono iyaiya gowelaono kala ga:dimi ebo anabuilamenakoma:.
5 Iyo, ebe inamabuamo ale epetapino a:da: elemasigi iyatulame
tanalo a:kubailamenakoma:, ega:walo kebe iyaiya amama tanalamo iba:te
Godokono nanitabo iyatawa tanalago da:gowelaona, ebe amama tanalo
atumu ale opamo a:piyalekenakoma:. Ebene me opo epono tepo magu-
mulo kebe iyaiya wokino tanalate da:pola:na, ale Godokono gowelaono
inamabuamo ebe tanalo bilibilinomo atumu kodakodalo eba uwatelo ebo
matuolamolenakoma:, iba:te ibino wokino tanalo bilibilinomodo Kelisoko
kapiyatamo ka:tudila:oma:.
6 Ebema: Kolini sosi epala:, kebe tetelo la:imano osiyodilole tanalo
bilibilinomo magumulo la:le Kelisotamo da:tudila:ema, ale ebe tanalo
nanitabolo duima:, walone tetelo la: piyate tudila:oma: ubia:noma: walo
da:keda:ema, a nani wokopiate gowelao magumulo kolosiyodilomalema:
la:imano tudila:oa: tanalono osiyodilole tanalo bilibilinomoma: kuba wiya
la:tamo kikalametama:.
7 Eiye, la:le epo unu nikapiamo ulamenakomata, wiyasiya ebako kuba
wokino tanalote la:godolo itanama: modoboa:! La: magumulo idawate
ebeno wokilo ebe a:ka:tuwa: ebe Kelisokono nani waloma:tadawama:
degena, modobola ebete a nani wokopino tanalo walo eba kemalagidilolo
woki ma kunu nelaemene, a ebe atumu Kelisokono nani waloma:tapima:
eda:onama:, ebe a:ka:tuwa: ebeno tanaloma: keba kunu kegenale eba kunu.
8 Ebema: la: niyaniyata, aimano elawo tanaloma: amama tabo keba
kunula:ka: nale ebakobako tabo la:tamo kiyawaomo, wiyasiya nale

ebe tanaloma: ilipo a:kelaemo. Numa:la:, Kawodawate a:ka:tuwa:
me elawo atamo nanitabonomolo ikaeamiya, ale la: sosi epo
ulamepima: eba eda:onalo la:imano nanitabokobi midi magumulo ale
la: ka:kodakodailametama:, wiyasiya ebete atamo elawo kikaeamiya:
ale aimano osiyodilo tanalo ida:mo la:imano nanitabokobi midi tanalo
ka:kubailaema:.
9 Ebema: nale naimano iyaiya leta magumulo kebe tabo
ka:kiyawaonakomo, la: epetapiate ebe tabo eba olowiolo mako woki
kubanu lawenakomata, Polote atamo tole ikaeaema: dowagelenale. Ao,
naimano leta osiyodilole magumulo naimano ubi tanalo eba kunu kitana:.
10 Ega:walo la: epetapiate daedale wokilo tanalo idi ma kunu gelana-
mata, “Polote ebeno leta magumulo atamo tole tanalo ikaeaema: elawo
tabonomo kiyawaonako, wiyasiya dopamo ebete ago eba pokolinalo ale
ebeno apeno elawoa: tanalo ebo uima:, ega:walo ebete aimano ololo apulo
tabo da:kiyawaonaki ale ebeno elawo nanitabolo kuminakia:.”
11 Ebema: la: piyate eba kunu degelawenama, modobola la: niyatawala:,
kebe tetelo a nani wokopiate la:godolo kilukulina:, ebe tetelo ale aimano
leta magumulo kebe elawo kawokaliminakoma:, nanitabola, ale la:tamo
da:pelaema: ebe atu elawo aimano osiyodilole magumulo la:le la:imano
balidinomamo kuimamota!
12 Eiye, piyate a mabuma: kubanu demalagidilona, ibino daedale wokino
tanalo beda: kawonomola:ka:! Numa:la:, ibi a:ka:tuwa: iba:tamo iyaiya
pukala epetapi gito alomonaka, mabu ibi iyatawala ebe atu pukalamo
iba:te tudila:o iyalo owagilimiya. Ebe mabuma: iba:te epono ololo apulo
ibi a:ka:tuwa: ibino pukala mabuma: ebo walogolenaka, wiyasiya piyate
ibino pukala dowakalamina iba:te ibi kubakubapima: gito gelana. Iyo, eba
kunu iba:te epono iyaiya tanalo ibino pukalamo modobulatelelamenaka,
sosi magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi unamo kowadipalatelema:.
Wiyasiya a Godokono nani wokopi ubia:nola ale aimano tanalo ibino
pukalamo modobulatelema:, ebema: diyala, iba:te a mabuma: daedale
wokino tabo idi ma kunu da:begelama:na:, “Tole tanalote Poloiagodolo
bitana aimano pukalamo ka:tudila:oma:!”
13 Numa:la:, ibino amama tanalo ega:walo a nani wokopino amama
tanalo iyaiyala, mabu iba:te amamao magumulo epetapino woko ebe
kubailamena. Wiyasiya aimano tanalo ma kunula, Godote atamo
dikaeamiya ebete ebe woko osiyodilo tanalono iyaiya uwomu tanalo a
iyalo iyatuamiya, ale nanitabokobi mididawa idino woko magumamo
nopila:okapoma:, iyo, ale Godogodone iyalo tetelo delawiyama: ebe woko
kapiyama: amama tabo begelanakoma:.
Numa:la:, la: Kolini sosi epate aimano woko osiyodilo tanalono iyaiya
uwomu magumulo nanitabolo ba:pola:namata,
14 mabu piyate mulune pelamete Kelisokono Wade Tabo la:tamo
da:pa:kiyawaiya, a ebe ebe wokopila, iyo, ale la:tamo da:pelaima: ebe tetelo
ale lumagi idino woko magumamo ka:popila:oa:.
15 Ega:walo me tanalo idila. Godote atamo dikaeamiya ale ebe woko
osiyodilo tanalono iyaiya uwomu tanalo eba iyatawaolo, modoboa: ale
nanitabokobi mididawa idino woko magumamo nopila:ote ebeno woko
osiyodilo tanaloma: a a:ka:tuwa: a walogoema:. Wiyasiya numa:la:, ale la:
magumulo kebe woko kosiyodilonama: ebe wokoma: aimano ubi tanalo
ma kunu bitana, la: nanitabokobi midi magumulo eba apepeolo, aimano
wokote la: magumulo atumu apete Godokono ubilo kawonomoma: eda:te,
16 ebete gigiyu atamo ebo ka:iyamidamene ale la: Kolini duliyomolo
epono Guliki opo apuamo ka:tolaema:. Nanitabola, piyate ebolo

dilukuliona ale iba:tamo Kelisokono Wade Tabo eba na:kiyawaolo a
a:ka:tuwa: a nanitabokobi mididawa idino wokono tanaloma: akana-
mamaoma:, mabu lumagi idite ebe iyaiya mulu opolo woko dopamo
ka:nowagilimia:.
17 Ebema: modobola a me tanalo idi kemalagidiliye. Godokono Bukalo
tabote ma kunu itana, "Lumagite a:ka:tuwa: ebeno osiyodilo tanaloma:
akowalogala:, wiyasiya Godote ebe magumulo wade woko dosiyodilona,
modobola ebete ebe tanaloma: eba kalakalalo ebeno Kawodawa kapiya
nowalogomene."
18 Iyo, nanitabola, kebe tetelo aimano Kawodawate lumagi idi wade
wokodawama: degena, ebete ebe lumagi ebeno nanitabo kalakalago
kelaemene, wiyasiya kebe lumagite amama magumulo ebe a:ka:tuwa:
ebe wade wokodawama: degena, Kawodawano kalakalate ebetamo
a:kitanamene.

11

Kolini Sosite A:da: Elemasigipi Epetapi Kelisokono Nani Alibolepima: Deka:la:miya, Polote Ibino Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

1 Ebema: Kolini sosi epala:, la: niyaniyata, na ubila la: me tabo idi
olowioma: ubia:noma: akoeda:oala:, mabu nale naimano nanitabo tanalo
kawokalima: daedale woki keba kunula:ka: nale ebako tabo la:tamo
ka:kiyawaomamo.
2 Modobola la: me uli tabo nemalagidilala:. La:imano sosi taneba ebe
dubuno tanalo iyatawa: buwele keba kunula:ka: eba kunula, iyo, dopamo
tetelo ebe buwelete dubu epetapino tanaloma: tuputupu woki kapiya
malagidilonami, ebene nale ebeno nabiwima: eba eda:nalo, ebe kapiya
dubutamo galo oboimo, ebe dubu ebe Kelisotela. Ebema: me tetelo dubu
epetapiate naimano wade buwele pilolo laema: ubi dalomona, nale ibino
kuba ubi tanalo eba ulamelelamenalo, Godogodone kuba osiyodilolepi
mabuma: demaigana ebe elate naimano tepo magumulo iba:tamo ebo
maiganako.
3 Eiye! La:le dopamo la:imano tuputupu ubi tanalo Kelisoko kapiy-
atamo nanitabolo iyatinakimata, wiyasiya nale na:toletolenamo la:le ebe
wade woki waloma:ta gabo Saitanakono a:da: elemasigi tanalodo gito
katepaema:, dopo kamiyale Ibite kaluno a:da: elemasigi mulo tanalodo
ebeno kuba gabamo wabuga:ta tanalamo keba kunu kadogeliyale eba
kunu.
4 La: iyatawalata a dopamo Ya:sukono nanitabo tanaloma: kebe tabo
la:tamo ka:pa:kiyawaima:, ega:walo la: iyatawalata ebe tetelo la:le ebeno
Wade Tabo kalakalago olowiawete ebegodone kebe Uliyana kelawa:ima.
Wiyasiya me tetelo a:da: elemasigi wokopi magumulo idite pete Ya:sukono
tanaloma: iya tabo epetapi la:tamo da:pa:kiyawai, la:le ebeno tabamo
kalakalago a:tudila:imata, iyo, la:le ebe a:da: tabo dolowiaima Godokono
Wade Taboma: mida:wete, ebene ebe lumagigodolo woko dosiyodilona la:le
ebe a:da: elemasigi uliyana ebo lawimata.
5 Eiye! La:le ebako a:da: elemasigipino woko ununomamo adipatelo
ibi Kelisokono iyanomo alibolepima: ka:la:minamata! Wiyasiya numa:la:,
Kelisokono nani alibolepi magumulo na idima: eba eda:nalo, naimano tepo
magumulo nale me tanalo niyatawanamo, ebe a:da: elemasigipiate kebe
woko kosiyodilolene, ebe iyaiya wokono elawote kapiya da:peso tanalo
idido naimano wokono elawo nanitabolo kodolina:!
6 Diyala, epetapiate ma kunu da:begelane, nale kawo sukulu ida:mo
ka:tonakia: ebema: na tabo kiyawao iyatawa nanitabolo kelawiya:.

Nanitabola, tete epetapilo Godokono tabo kiyawao tetelo naimano tabo
madodote elawoa:dopoma: eda:na, wiyasiya numa:la:, na Godokono
iyaiya tabono magumu iyatawanomola, iyo, la: dopamo tete bilibilinomo
epetapilo ebe iyatawa tanalo a nani wokopiagodolo wadenomamo umi-
nakimata.

7 Numa:la:, nale dopamo Godokono Wade Tabo la:tamo da:pa:kiyawaimo,
ebe tetelo la: olowiopi unamo kowadipalateletama: na a:ka:tuwa: na opamo
eba iyatilo naimano woko osiyodilo tanaloma: la:godone wiya da:peso idi
kelawea:. Ebema: la:imano woki ma kunu kitanale, nale ebe woko osiyodilo
magumulo la:godone wiya lawea:no, me gabodo nale la:tamo kuba idi
ebe kosiyodilimo? Eiye, nale la:tamo dosiyodilimo ebe tanalo ebe wade
tanalola, kuba tanaloa:!

8 Wiyasiya diyala, iyaiya sosi tanebapi epetapiate naimano osiyodilo
tanalo kubama: da:begelane, mabu nale la: Kolini sosi epatamo woko eba
osiyodilonalo, nale naimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo iba:godone
mani gito uwatenakimo, la:godonea:. Iyo, ibi epetapiate ebe osiyodilo
tanalo pilo tanaloma: da:begelane, mabu nale ibino mani duwatenakimo
wiyasiya iba:godolo woko idi osiyodiloa:no la: kapiyagodolo osiyodilon-
aimo.
9 Nanitabola, nale la:go dokolinaimo ebe tete geyageyanomolo naimano
iyaiya modoboa: tanalo magumulo nale da:peso walubi tanalo idi
la:godone kelawea:, mabu Ma:sadoniya opono nanitabokobi midipi ekaki-
ate da:pelamiya ibi kapiyate naimano modoboa: tanalo ka:modoboima:
mani natamo ebo pikanamiya. Numa:la:, dopamo na woko osiyodilo
magumulo temeteme idi la:tamo kikalametanakia:, ebema: eba kunu nale
walone tetelo atumu temeteme da:pesonomo idi la:tamo a:kikalametama.

10 Eiye, amama tabo keba kunula:ka: nale ebako tabo degemo, ebe tabo
Kelisokono nani tabola, ebema: nale ebe tabo kiyawaoma: Guliki opo
kawonomolo lumagi idite na a:kodiyobonemene!
11 Ebema: la:le na maniamo walubinia: tanalo nale iyaiya epatamo
eba nawokalimilo la:imano woki ma kunu kitanale, nale la: nilakapolo
nanitabolo kemalagidiloletana:? Ao, eba kunua:! Naimano tepo magumulo
la: mabuma: nanitabolo ditana, ebe nilakapo kimalagidilo tanalo Godote
iyatawala!
12 Numa:la:, nale naimano woko wiya lawea: tanalo awokaliminakomo,
mabu na ubila nale naimano nanitabo osiyodilo tanalo eba nawokalimilo,
a:da: elemasigi wokopino amama tabo kiyawao tanalote iba:godolo ebo
kolopoligomene, mabu iba:te a:da: elemasigi tabo ma kunu kiyawaonaka,
ibi ega:walo a nani wokopi, a bilibilinomate gabo kapiyanomodo atu woko
osiyodilonama:.

13 Eiye! Ebe dubate ibi a:ka:tuwa: ibi Kelisokono nani alibolepima:
ka:la:minaka, ebema: epo a:da: kemasigilima: ibi a:ka:tuwa: ibi nani ali-
bolepino ololoma: midilina, wiyasiya iba:godolo nanitabo tanalo kitana:,
ibino woko osiyodilo magumulo a:da: elemasigi tanalo kawokawonomate
ba:pola:na.
14-15 Wiyasiya la:la, ala, ale ibino osiyodilole tanaloma: a:kela:wa:oma:.
Numa:la:, Saitanate epo a:da: kemasigiolema: ebe a:ka:tuwa: ebe Godokono
wade pukuilame nopodawa idimu midina, ebema: ebeno wokopiate ebe
eba waloma:tanalo, iba:te atumu me opo epo a:da: kemasigiolema: ibi
a:ka:tuwa: ibi Godokono tuputupu okoli wokopimu midilina. Ebema: la:le
ibino iyaiya a:da: elemasigi osiyodilole tanalone niyatawala:, ibino uwomu
tetelo ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya modobonomolo kuwatema:na:.

Polote Kelisokono Nani Alibodawa Idima: Eba Eda:nalo Ebeno Woko Osiyodilo Magumulo Kebe Iyaiya Temeteme Duwatenaki

16 Ebema: nale dopamo degemo ebe atu tabo walo na:kegemo, modoboa: lumagi idite ebeno wokilo na daedale lumaginomoma: midinima:. Eiye, la: epetapiate na ebako lumagima: iyalo da:midina:ima, kuba:, wiyasiya modobola la:le naimano tanaloma: ebe kuba woki eba malagidilolo naimano tabo nolowiala:! Me a:da: elemasigi wokopiate ibino iyaiya amama tabo la:tamo keba kunu ka:kiyawaonake, nale naimano nanitabo tanalo kawokalima: na eba kunu daedale amama tabo kapiyakapiya atumu ka:kiyawaomamo.

17 Ebema: nale me tetelo kebe amama tabo da:kiyawaomo, la: niyatawala: ebe tabo nale aimano Kawodawano wokino tanalamo a:ka:kiyawaomo, ao, na wiyasiya me opo epono daedale wokino tanalamo ka:kiyawaomo.

18 Nanitabola, la: magumulo a:da: elemasigi wokopi epetapi bilibilinomate me opo epono wokino tanalamo ibino iyaiya amama tabo kiyawaonaka, ebema: kuba:, na atu tabo kiyawao gabodo ibi kowaloma:talemamo.

19 Eiye, la: Kolini sosi epate la: a:ka:tuwa: la: mulo wokiagopima: eba gelanalo, la: wiyasiya ebako daedalepino amama tabo olowima: kawonomamo kalakalaonamata!

20 Iyo, eba kunu epetapiate ibino ubilo la:tamo pelamete ibi a:ka:tuwa: ibi nani wokopima: eba pegelalo la: ibi nanitabokobi ebo midilimata. Ebema: ibi magumulo idite la: sosi epate ebeno iyaiya ubi tanalo kosiyodilola:ema: la: elawamo danaletia, ega:walo idite a:da: elemasigi gabodo mani la:godone gito duwati, ega:walo idite la: ebeno gubi magumamo demagataletia, ega:walo idite la:imano ololo apulo ebe a:ka:tuwa: ebe dadipati, ega:walo idite la: malogolelo ebeno tabamo la: dalukoletia, ebe tetelo la: wiyasiya ibi ubia:noma: eda:oa:no ibino osiyodilole tanalo kubama: kegelawea:.

21 Diyala, la:le a nani wokopino tanaloma: ma kunu kubanu da:begelawenama, ale ebako elawo awokalimi tanalo la: magumulo kosiyodilolenakoa: mabu a epono dowa tanaloma: na:toletoleonama:, iyo, la: ebako tabono tanalodo la:imano ubi tanalo da:biyata:wenama, na Polotamo ilipo kikanama:ema:! Wiyasiya numa:la:, na ilipo la:godone a:kelaemo mabu tole tanalote a nani wokopiagodolo kitana:!

Ebema: a:da: elemasigi wokopiate ibino daedale wokilo tolea:no ibino amama tabo kebe iyaiya tanaloma: da:kiyawaonaka, nale me tetelo naimano nanitabo tanalo kawokalima: ebe atu tanaloma: amama tabo la:tamo atumu ka:kiyawaomo. Eiye, me tabo kiyawao tanalodo na a:ka:tuwa: na daedale lumagi idima: ka:midimamo, wiyasiya kuba:, modobola la: wadenomamo nolowiala:!

22 Ebe a:da: elemasigi wokopiate Yu epono kalima epoma: eda:o tanaloma: amamaona, wiyasiya na atumu Yudawama: keda:namo. Ega:walo iba:te Isalaela epoma: deda:ona ebe tanaloma: kamamaona, wiyasiya na atumu Isalaela lumagima: keda:namo. Ega:walo iba:te A:ibalayamakono walone gudima: deda:ona ebe tanaloma: kamamaona, wiyasiya numa:la:, na atumu ebeno walone gudu idima: keda:namo.

23 Ega:walo iba:te amama magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi Kelisokono wokopima: kegelana, wiyasiya na ebeno woko atumu eba kosiyodilonalo naimano woko magumulo demaimiya ebe da:imino wade tanalote ibino da:imino wade tanalo nanitabolo nodolina. Eiye, na niyala! Nale ebe a:da: elemasigipino amama kiyawao tabo waloma:ta tanalodo na a:ka:tuwa: na watoa: daedale lumagima: a:midimo!

Ebema: modobola la: naimano nanitabo wokono iyaiya tanalo wadenomamo niyatawala:, mabu nale Kelisokono woko osiyodilo magumulo

naimano wokono elawote ibino wokono elawo kawonomamo odoli. Nanitabola, Kelisoko mabuma: tete bilibilinomo epetapilo epate na kubanu anaginamonenakiya ega:walo gabamaniate na idoko motamo gito iyatininakiya, ebema: ebe netewa tanalodo naimano temeteme tanalate a:da: elemasigi wokopino temeteme tanalo kawonomamo atumu a:kodoiliya. Ebene iyaiya tete epetapilo nale a:e olalati magumamo nanitabolo a:nopeganakimo,

24 ma kunu paibu iyaiya tetelo Yu epate pa:ka:pa:ka: inamabuamo 39 teta:mo na gito a:na:ma:ga:midaonenakiya,

25 ega:walo netewa-kapiya iyaiya tetelo nanitabokobi midia:pi epetapiate na gaubamo anaginamonenakiya, ega:walo tete idilo iba:te na anakapunaema: nokolamo mapenamiya. Ebene netewa-kapiya iyaiya tetelo na epetapiago kawo palai peago eba wapata:lamelo aimano pete obamo gito ololunaki, ega:walo tete idilo mako olalatite da:pi nale kapiya egela ega:walo kapiya idoko kawonomolo kewa: kolomono obote gito wadaudilonenati.

26 Ebene nale Kelisoko mabuma: iyaiya opo bilibilinomodo eba pata:nalo, iyaiya olalati tanalo epetapiate natamo a:pemaimionakiya, iyo, iyaiya ulama obono tanalo, ega:walo piyate wapata:lamepino inamabu iba:godone elawamo duwatenaka ebe pilo dubuno tanalo, ega:walo naimano Yu epo ega:walo Yua:pi epetapi ibino dowa tanalo, ega:walo kebe olalati tanalate kawokawo duliyomololo ega:walo bulu opolo ega:walo kewa: kolomolo demaimiona ebe tanalo, ega:walo piyate a:da: elemasigi gabodo nanitabokobi midipi ekakimu dilukuliona ibino kuba osiyodilole tanalo, me ebe iyaiya olalati tanalo bilibilinomate natamo nanitabonomolo pemaimionakiya.

27 Nanitabola, nale naimano kotamo mibomibo woko eba osiyodilolenalo iyaiya kodakoda tanalo epetapi atumu a:kulamenakimo, ebene tete epetapilo u wata tanalo nale gito anaetoamidanakimo, ega:walo tete epetapilo bae kape tanalo ega:walo obo kape tanalate na unamenakiya, iyo, tete epetapilo nale bae naoa: tanaloma: ega:walo lao motono tanaloma: ega:walo apa:mo pupuliono inamabuno tanaloma: iyaiya modoboa: tanalo nanitabolo iyatawanakimo.

28 Ebema: numa:la:, makomako iyaiya temeteme tanalate nagodolo eba pola:nalo, naimano kawo temeteme idi atumu ma kunu kitananako, nale opo epetapi bilibilinomono iyaiya sosi epo eba nilakapoilamelo ibino iyaiya modoboa: tanaloma: nale kawonomamo malagidilolenamo. Iyo, iba:godolo kebe temeteme tanalate demaimionaka nale atu temeteme tanalo bilibilinomo a:kiyatawanakomo.

29 Ebema: ibi magumulo idite elawoa:noma: deda:mene, nale ebe walubima: atumu elawoa:noma: keda:mamo, ega:walo kebe tetelo idite kuba osiyodilo magumamo da:negamene, nale ebe mabuma: naimano tepo magumulo kawo mibomibo tanalonomo kiyatawamamo.

30 Ebema: numa:la:, kebe tanalate naimano elawoa: tanalo ega:walo naimano modoboa: tanalo dawokalilamenaka, ebe iyaiya tanalo kapiyama: na amamalo kiyawaonakomo.

31 Nanitabola, aimano Kawodawa Ya:sukono Nabiwi ebe Godotela, ebema: modobola epate ebe uwomua: uwomua: tetelo unamo nadipatenakoma:na:, iyo, ebete naimano tepo magumuno tanalo iyatawala, nale da:kiyawautamo ebe tabo a:da: taboa:.

32 Ebema: modobola la: me tanalo niyatawala:, nale iyalo tetelo Dama:sakase kawo duliyomololo eba okolinalo, ebe opono Kawo Elawodubu Aletasikono tanaloma: ebeno opodawa idite ebe kawo duliyomolo watodawama: eba eda:nalo, ebete ebeno gowelaopi ebo analiya iba:te na

lawenete idoko motamo gito kiyatinima:. Ebene ebe tanalo osiyodiloma: atila:pi epetapiate duliyomolo kalano iyaiya gigiyamo tolamolete nale me duliyomolone nemaiga tanalo eba nemakopelelo,

33 wiyasiya idoko idilo naimano namutupi epetapiate na da:ea magumamo adipininate kala unudo opamo da:nowololuoneniya, nale ebe gabamani dubuno elawo magumune me gabodo gito alaula:niyamo.

12

Polokono Balidite Iyama: Deda:omiya Ebe Tanalo Ega:walo Ebeno Kawo Temeteme Tanalo Idima: Tabo Da:kiyawaiya

1 Numa:la:, amama tabo kiyawao magumulo wade da:imi idite a:kemaigamene, wiyasiya la:tamo da:pemaimiya ebe a:da: elemasigi wokopino iyaiya amama tabono tanaloma:, modobola amama tabo keba kunula:ka: na atumu ebakobako tabo epetapi la:tamo ka:ka:kiyawaomamo. Ebema: dopamo lumagi idino balidite iyama: eba eda:omelo, Kawodawate kebe iyaiya wadewade tanalo ebe kiyatumiyale, nale me tetelo ebe tanalo la: kanalemamota.

2 Iyo, na ebe dubuno tanalo iyatawanomola, ma kunu ebetamo anoano tanalote demaigiya ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga 14 ulama a:petoi. Ebema: ebe dubuno balidite iyama: deda:omiya ebe tanalo ebe ma kunula, ebete Kelisoko magumulo eba okolinalo, tete idilo Godote ebe ebeno Ununomo Duliyomolamo magatate ebe ebamo gito nowodimiya. Wiyasiya numa:la:, ebe tetelo ebete ebeno apa:go Unu Duliyomolamo da:nodoliyale o ebeno uliyana kapiyate da:nodoliyale, na ebe tanalo nanitabolo iyatawa:, Godoko kapiyate iyatawala.

3-4 Ebema: nale atu tabo walo na:kegemo, na iyatawala Godote ebe dubu ebeno Kalakala Duliyomolamo nanitabolo emagatiya, wiyasiya na iyatawa: ebete ebeno apa:go ebamo da:nodoliyale o ebeno uliyana kapiyate da:nodoliyale, mabu ebe tanalo Godoko kapiyate iyatawala. Ebene ebe tetelo Unu Duliyomololo ebetamo demaigiya ebe tanalo ebe ma kunula, ebe dubute iyaiya kawokawo anoano tanalo epetapi ebo olowiya, iyo, me opo epate ebe tanalo ibino tabamo awokalilaema: ka:modobona: ega:walo iba:godolo talena bitana ebe tanalo kiyawaoma:.

5 Ebe mabuma: ebe dubuno tanaloma: amama tabo keba kunula:ka: nale ebako tabo eba kiyawaolo, wiyasiya naimano tanaloma: amama tabonomo idi kiyawaoa:no, kebe tanalate naimano elawoa: tanalo ega:walo naimano modoboa: tanalo dawokalilamenaka, ebe iyaiya tanalo kapiyama: kiyawaonakomo.

6 Numa:la:, nale naimano woko osiyodilo tanaloma: amama tabo kiyawaoma: ubi nanitabolo niyatitaleka:, nale daedaledawanomoma: a:keda:na: mabu naimano iyaiya tabote nanitabonomoma: beda:ona:. Wiyasiya na a:ka:tuwa: naimano tanaloma: amama tabonomo a:ka:kiyawaomo, mabu na ubia:nola lumagi idite ebako amama tabo olowi tanalodo na unamo adipanatenema:! Modobola nale woko osiyodilo magumulo kebe tanalo kosiyodilolenakomo ega:walo kebe tabo ka:kiyawaonakomo, epate ebe tanalo kapiyado naimano nanitabo tanalo wadenomamo nelaema:na:, amama tabo kiyawao tanalodoa:.

7 Numa:la:, kebe dubuno balidite iyama: eda:ome tanaloma: da:kiyawaomo, na ebe ebe dubula, wiyasiya ebe tetelo nale kebe anoano tanalo kawokawo kulamiyamo, Godoko ubia:nola nale ebe iyaiya tanaloma: amamama:. Ebe mabuma: ebete tete idilo Saitanatamo modobo tabo kiyawaiya, ebete ebeno kuba osiyodilo nopodawa idi natamo eba palibolo ebete natamo temeteme kawonomo idi kikanamenakoma:, iyo, ebe

temetemete naimano ape magumulo tete geyageyanomolo kitanamene nale amamakapoma:.

8 Ebema: netewa-kapiya iyaiya tetelo nale aimano Kawodawa na:toweomenakimo, ebete ebe temeteme tanalo nagodone kowagalima:,

9 wiyasiya ebete naimano tabo eba wiyalo negiya, “Ao, a:kowagalimo. Nale a:ma:tamo kebe nilakapo tanalo kawokaliminamo, ebe nilakapo tanalote a:imano temeteme magumulo a:ma: ba:modoboiminakoma:ta. A:ma: numa:, kebe lumagite ebeno elawoa: tanalo kuminale, naimano elawote ebe magumulo naimano wade woko nanitabonomolo kopoliyamene.”

Ebema: Kolini sosi epala:, nale naimano iyaiya elawoa: tanaloma: kawo kalakalanomo eba lawelo amama tabo nanitabolo ka:kiyawaomamo, mabu na iyatawala ebako elawoa: tanalote nagodolo eba itanalo, Kelisokono elawote na magumulo kebe woko kosiyodilonale, epate ebe wade tanalo ebo kuima:na:.

10 Ebema: nanitabola, Kelisoko mabuma: naimano ape magumulo da:pola:na ebe elawoa: tanalo, ega:walo epetapiate na malogonelo iyaiya tabo degelana ebe tanalo, ega:walo nale iyaiya kodakoda tanalo magumulo dokolinamo ebe tanalo, ega:walo epetapiate gowelao magumulo temeteme natamo dikanamena ebe tanalo, ega:walo iyaiya olalati tanalo epetapi atumu, ebe tanalo bilibilinomate natamo eba pemaimionalo na kalakala kapiya belawenakomo, mabu kebe tetelo nale naimano elawoa: tanalo dulamenakomo, ebe tetelo nanitabo elawo tanalote na magumulo woko bosiyodilonakomene.

Polote Kolini Sosi Epono Tanaloma: Ebeno Woki Bilibilima: Eda: Tanalo Dawokalimiya

11 Nanitabola, Godote na walubinia:notaleka: na magumulo wade tanalo idite a:kitanana:. Ebe mabuma: naimano amama tabo kiyawao magumulo na a:ka:tuwa: na daedale lumagima: a:midimo, wiyasiya numa:la:, nale gabo idi nanitabolo kumia: la:imano kuba wokino iyaiya tanalo la:tamo kawokalilaema:. Iyo, la:le la:imano nanitabo wokilo naimano woko osiyodilo tanaloma: na nemoiona:wetaleka:, nale amama tabo la:tamo a:ka:kiyawaona:. La: wiyasiya na moionea:no a:da: elemasigipi epetapino woko ununomamo adipatelo ibi Kelisokono iyanomo nani alibolepima: ka:la:minamata. Eiye, numa:la:! Kelisokono nani alibolepi magumulo na idima: eba eda:nalo, nale me tanalo niyatawanamo, ebe a:da: elemasigipiate kebe iyaiya woko kosiyodilolene, ebe wokono elawote naimano wokono elawo da:peso tanalo kapiya idido nanitabolo kodolina:!

12 Iyo, Godokono elawo kawokalima: nale tete epetapi bilibilinomolo ebeno iyaiya anoano tanalo la: magumulo eba osiyodilolelo, na kapiya tete idilo ebe woko kosiyodiloma: ubia:noma: keda:nakia:. Numa:la:, ebe anoano osiyodilole tanalate naimano tanalo ma kunu awokalimina, nale Kelisokono nani alibolepi magumulo idima: nanitabolo eda:namo.

13 Wiyasiya diyala, la: epetapiate ma kunu da:begelawenama, nale la: Kolini sosi epatamo wade walubi kiyatia:. Eiye, nale iyaiya sosi magumulo woko eba osiyodilonalo kebe walubi tanalo iba:tamo kikalamenakomo, ebe tanalo bilibilinomo magumulo nale wade tanalo kapiya idi la:tamo osiyodiloma: kamoeda:! Nale kapiya tanalonomo la:tamo kosiyodilonakia:, ebe tanalo ebe nale naimano modoboa: tanaloma: la: manima: kanaletanakia:! Wiyasiya diyala, la: epetapiate daedale woki lawa:wete la:imano wade osiyodiloa: tanalo naimano kuba osiyodilo tanaloma: da:ba:mida:ema, ebema: la: ubila:ka:, la:le la:imano kuba naimano kubama: eba gelalo, nale la: ba:ka:toweolametama la:le ebe kuba kegebolenama:ema:? Eiye, ebe

daedale wokino tanaloma: nale la: a:ka:toweolametama mabu nale kuba la:tamo kosiyodiloa:!

14 Nanitabola, me tetelo nale la:tamo walo ka:ka:pema: nolosiyodilomo, iyo, nale la: walo da:ka:pulametama, me netewa-kapiya tetema: keda:mene. Wiyasiya naimano pe tanaloma: kuba woki idi akolawa:la:, mabu nale naimano modoboa: tanaloma: la: manima: akapanaletama. Ao, na ubia:nola la:imano inamabu ega:walo mani puwatema:, na wiyasiya ubi kawonomola la: nilakapolo ka:powalubilitama:. Numa:la:, Godokono ubi tanalote a opo epatamo ma kunu itana, kebe tetelo egege guda:te ibino nabila menokobila walubilia:pima: deda:ona, kuba:, wiyasiya nabila menokobila iba:te tete bilibilinomolo ibino guda:tamo wadewade walubi tanalo nalomonakoma:na:.

15 Ebema: nale la: mabuma: naimano mani ega:walo inamabu bilibilinomo dopoliyalemo, ega:walo la: kowalubilitama: nale naimano igilo iyabaiamo gito diyatimo, nale kawonomamo kekalakalamamo. Iyo, nale kebe nilakapo tanalago la: demalagidiloletanama, ebe nilakapo beda: kawonomola:ka:, wiyasiya la:imano nilakapo natamo keba kunu kitanale? Da:pesoma: deda:nale!

16 Ebema: la: bilibilinomo iyatawalata, nale kebe tabo ka:kiyawaomo ebe tabo nanitabola, ma kunu nale kapiya tete idilo la: manima: kanaletia:! Wiyasiya diyala, la: epetapiate naimano tanaloma: kuba tabo idi ma kunu da:begelaema, “Polokono a:da: elemasigi mulo woki gabodo ebete a ebeno guba:mo emagatai!”

17 Eiye, nale kebe wokopi bilibilinomo la:tamo dopamo dapalibolenakimo, ibi atumu ibi magumulo idi kapiyate wade tanalo idi la:godone a:da: elemasigi gabodo laema: woki ka:piyatia:!

18 Ega:walo numa:la:, nale dopamo Taitasiko la:tamo paliboma: eba analo ebe ega:walo nanitabokobi mididawa ekawi ida:go la:tamo dapalibolimo, ebete la:tamo pemaigate a:da: elemasigi gabodo la:godone beda: wade tanalo ka:pelawile? Eiye! La: iyatawalata ebeno tanalo, ebe ega:walo na, a woko osiyodilo magumulo aimano tepo magumuno woki kapiyanomoma: eba eda:onalo, ale atu agowa bobodo tuputupulo wapata:nama:.

19 Ebema: a piyate Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale me leta magumulo kebe iyaiya tabo ka:kiyawaonapema:, diyala, la: epetapiate ebe taboma: ma kunu da:bemalagidiloma, epetapiate a kuba osiyodilolepima: eba gelalo, ale ibi tolelamelo la:imano ololo apulo a a:ka:tuwa: a kuba osiyodiloa:pima: ebema: gelanama:. Ao, eba kunua:! Ale Godokono ololo apulo eba lamota:onalo, lumagi idi tolemea:no Kelisokono wokino tabo kapiya kiyawaonakoma:, iyo, a ubila ale aimano tabo bilibilinomamo la: nanitabokobi midi magumulo ka:kodakodailametama:, mabu la: aimano wadewade namutupilata.

20 Numa:la:, naimano woki bilibili tanalote ma kunu itana, nale la:tamo pete la:imano iyaiya osiyodilole tanalo da:pulamelelametama, ebe tetelo diyala, naimano kalakalate la:tamo da: a:kitanamene. Ebene ebe tetelo nale naimano ubia: tanalodo kebe tanalo la:tamo da:posiyodilolemo, diyala, ebe mabuma: la: epetapiate natamo atumu da: a:kekalakalaema.

Iyo, woki bilibili tanalote nagodolo bitana, mabu na ubia:nola la:godolo makomako kubakuba tanalo pulaema: — apaminateui tanalo, ega:walo epetapino inamabuma: dowa tanalo, ega:walo tepo magumulo elate samamo maiga tanalo, ega:walo lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kapiya malagidilo tanalo, ega:walo epetapi malogole tanalo, ega:walo epetapino tanaloma: tabo gela tanalo, ega:walo amama tanalo, ega:walo iyaiya utitata tanalo.

21 Iyo, na iyatawala la:le kebe kawokawo kuba dopamo kosiyo-
dilola:wenakima, la: magumulo epetapi bilibilinomate ebe kuba magu-
mune Godotamo nanitabolo kolobila:oa:, ma kunu kamiyale pilo ega:walo
buwelemele pilo tanalo, ega:walo tepo magumuno kuba daleya woki
awokalilame tanalo, ega:walo buwelemela:tamo kateneno kuba ubi tabo
gela tanalo, ebako iyaiya kuba la: epetapiate nanitabolo ka:miyapawea:.
Ebema: naimano woki bilibili tanalo bitana, mabu nale la:tamo walo
da:ka:pemo, ebe tetelo diyala, nale la:imano kuba osiyodilole tanaloma:
kawonomamo da:ba:piimo, iyo, la:imano ololo apulo naimano Godote ilipo
natamo eba kunu da:bikanaemene.

13

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Walubi Tabo Elawamo Da:kiyawaiya

1 Iyo, nale la:tamo walo da:ka:pemo, me netewa-kapiya tetema:
keda:mene. Ebema: me tanalo idila, Godokono Bukate a niyatuamena, kebe
tetelo nanitabokobi mididawa idite a:ka:tuwa: pete lumagi idino osiyodilo
tanalo kubama: da:pegemene, ale ebeno tabo a:kolowima:, wiyasiya netewa
o netewa-kapiya epate ebeno kuba tanalo dapawokalima:na:, ebe tetelo ale
ebetamo kuba wiya kikaemalema:.
2 Ebema: la: piyate dopamo iyaiya kuba dosiyodilola:wenakima, ega:walo
la: piyate me tetelo kuba dosiyodilola:wenakoma, na pea:no la: bilibilinomo
dopamo kawiya ma kunu analemata, nale da:pemo la: kuba osiyodilolepi
bilibilinomatamo la:imano kuba wiya ka:pikalamolemamota. Numa:la:,
nale dopamo da:pimo, ebe tete ebe naimano netewa tetema: edi, piyate
ebe tetelo kuba osiyodilole magumulo da:pola:niya, nale ibi me atu tabamo
kawiya ebo panalimo.
3 Eiye! Nale la:go luta:no tetelo la:le ma kunu a:kiyawaimata, ale
Kelisokono elawo Pologodolo nanitabolo duima: ebe nani wokodawama:
ebo kegelamalema:. Ebema: tete tatalila, la:le naimano tanalo ma kunu
nanitabolo kuimamota, naimano tabo kiyawao tanalodo Kelisote a:ka:tuwa:
la: kawiya ebo kanalema:ta, iyo, ebete la: magumulo ebeno woko ebeno
elawo kawonomamo eba osiyodilonalo la:tamo kuba wiya ikalaema: ela-
woa:noma: keda:na:!
4 Numa:la:, dopamo Kelisote ebe a:ka:tuwa: ebe elawoa:dawama:
da:midiya ebe tetelo kuba osiyodilolepiate ebe kewa olotolowamo
tupuguimite ikoko ebo alukolemiya, wiyasiya kalakala kawonomola, me
tetelo ebete Godokono elawamo igilolo okolina. Ebema: nanitabola, Ke-
lisote dopamo elawoa:noma: keba kunu kediyale, a ebeno nani wokopiate
atumu elawoa:noma: eda:onama:, wiyasiya ale ebe magumulo eba ilukuli-
nalo Godokono elawo ebo kelaemalema:, ale la: mabuma: iyaiya woko
wadenomamo kosiyodilolenama:.
5 Ebema: modobola la: a:ka:tuwa: la:imano iyaiya tanalo wadeno-
mamo nulamenala:, mabu diyala, la: nanitabokobi midi magumulo
da:bilukula:wenama o da: kilukula:wena:. La: iyatawalata, la: piyate
nanitabokobi midi magumulo dilukula:wenama, Ya:su Kelisote la: magu-
mulo nanitabolo bokolina, a, nanitabola:ka:? Wiyasiya numa:la:, la: piyate
nanitabokobi midi magumulo ilukulina:no, la: niyaniyalata!
6 Ega:walo na ubila la:le aimano tanalo atumu wadenomamo
na:kulamenala:, mabu ebe tanalodo la: kiyatawaomamota, a piyate
Godokono nani wokopima: deda:onama:, ale nanitabokobi midi magumulo
nanitabonomolo bilukulinama:.
7 Ebema: ale Godoko toweomenakoma: la:le la:imano osiyodilole tanalo
bilibilinomo magumulo kuba kapiya idi osiyodilokapoma:, mabu a ubila
la: Godokono umi magumulo iyaiya tuputupu tanalo kapiya osiyodilolema:.

Wiyasiya numa:la:, la:le tuputupu osiyodilole tanalo magumulo nanitabolo dilukula:wenama, a ubia:nola epate la:imano ilukuli tanaloma: a unamo wadipaeatema:, ao, iba:te daedale wokilo la: wadewadepima: eba gelalo wiyasiya a kubakubapima: da:kegelama:na:, ale kegelamalema: ebe tanalo ebe kawo tanaloa:.

8 Nanitabola, Godokono nani tabo kiyawao woko osiyodilo tanaloma: ale odiyobo tanalo idi kosiyodiloma: ka:modobona:, mabu ebete modobo elawo atamo nikaeamena ale kapiya tanalonomo kosiyodiloma:, ebe tanalo ebe ale ebeno nanitabo tanalo dawokaliminakoma: ebe tanalola.

9 Numa:la:, kebe tetelo ale aimano elawoa: tanalo eba iyatawaolo wiyasiya la: nanitabokobi midi magumulo elawoelawopima: eda:olo dulametana, ebe tetelo aimano kalakalate nanitabolo bitana, iyo, ale Godoko toweomenakoma: ebeno walubi tanalodo la: nanitabokobi midi magumulo kodakodalo walo ka:kelamota:wenama:.

10 Ebema: kawo tanalonomo ebe ma kunula, nale la:godone mululo eba okolinalo me leta osiyodilote la:tamo palibomo, mabu na ubia:nola nale da:pemo ebe tetelo nale la:imano iyaiya kuba osiyodilole tanaloma: la: elawamo eba panalelo kuba wiya la:tamo gito ka:pikalametama:. Ebema: na pea:no modobola la: dopamo la:imano kuba osiyodilole tanalone nolobila:oala:, ebene Kawodawate kebe elawo natamo dikanamiya, nale ebe elawamo la:imano nanitabokobi midi magumulo la: ka:pekodakodailaemamota. Nanitabola, ebete elawo natamo kikanamia: nale la:imano nanitabokobi midi tanalo ka:kubailaema:.

Polote Iyaiya Uwomu Nilakapo Tabo Da:kiyawaiya

11 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me leta uwomu apulo nale la:tamo yawo tabo kiyawaomo. Modobola la: la:imano woki kawonomamo niyatinakiyala:, la:le la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo walo ka:kelamota:wenama:. Ega:walo la:le nigologolopi kowalubila:ema: nale la: danaletama, modobola la: ebe tabamo na:tudilaoala:, ebene woki kapiyama: eba eda:olo wade milo magumulo nilukulinala:. Ebema: la: eba kunu eba ilukulinalo, potele nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo epatamo dikalamena, ebe Godote la: magumulo bokolinamene.

12 Modobola la: daladabuta:ema la: bilibilinomo epetapiate epetapino koto uwateuilo na:wiyamidauiyala:.

13 Godokono epate malo dilukulina, ibi bilibilinomate ibino nilakapo tabo la:tamo palibola:.

14 Modobola Kawodawa Ya:su Kelisogodone demaigana ebe nilakapo tanalo, ega:walo Godogodone demaigana ebe nilakapo kimalagidilo tanalo, ega:walo Wade-talena Uliyanagodone demaigana ebe kalakalago kapimiya ilukuli tanalo, ebe tanalate la: bilibilinomagodolo na:pola:nama:na:. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA
GALESIYA OPONO SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila, iyo, potele ebe a:e magumune dadipatiya, ebe Nabiwi Godote eba:go na ebe woko kosiyodilonama: eka:na:miya, lumagi idino ubi tanalodoa:.
2 Na ega:walo nago dilukulina ebe nanitabokobi midipi ekaki, ale la: piyate Galesiya opono iyaiya sosi epoma: deda:wenama, ale me leta la: bilibilinomatamo paliboma:.
3 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.
4 Nanitabola, Kelisote aimano Nabiwi Godokono ubi tanalamo tuduwatalo aimano kuba osiyodilole mabuma: ebeno igilo iyabaiamo iyatiya, ebete a me opono kawokawo kubano elawo magumune kowagaima:.
5 Ebema: modobola Godogodolo amama tanalote uwomua: uwomua: tetelo nitanamene. Me tabo nanitabonomola, taula!

Godokono Wade Tabote Igilo Mula: Gabo Kapiyanomo Awokalimina

6 Me tetelo nale la: mabuma: kawonomamo nela:wa:namo, mabu la:le igilo mula: gabo idino a:da: tabo dolowiaima, ebema: la:le Wade Tabone olobila:wete potele Kelisokono nilakapo tanalodo la: deka:la:mitia, ebe Kawodawa samonomamo atepama: wagelenamata.
7 La: wadenomamo nolowiala:, igilo mula: gabo idite nanitabolo kitana:! Wiyasiya epetapiate Kelisokono Wade Tabo kubaima: eba wagelenalo, iba:te iya gabo idima: tabo kiyawaote woki bilibili tanalo la:tamo ebema: ikalamenata.
8 Eiye! Nale dopamo tetelo kebe Wade Tabo la:tamo da:pa:kiyawaimo, potele ebe tabo iyakobi midite igilo mula: gabo idi dawokalimene, modobola Godote ebe Saitanakono Ela Opamo gito nalibomene! Ebene Unu Duliyomolono nopopi magumulo idite ebe atu kawo kuba tanalonomo dosiyodilomene, iyo, na atumu, modobola aimano kuba wiyate eba kunu atamo atumu na:ka:pemene.
9 Ebema: ale dopamo la: kebe tanalo ka:kiyawaolametia, nale ebe atu tanalo la: walo ma kunu kanalemata, la:le dopamo kebe Wade Tabo kelawa:ima, potele ebe tabo iyakobi midite iya igilo mula: gabo idi dawokalimene, modobola Godote ebe Saitanakono Ela Opamo gito nalibomene!
10 Numa:la:, me tabo kiyawao magumulo nale opo lumagi idi kalakalaima: kowagelena:, ega:walo nale lumagi idigodolo na moione tabo olowima: ubi kiyatina:. Ao, eba kunua:, Godote naimano tanaloma: dekalakalana, nale ebe ubi kapiyamo iyatinamo! Nanitabola, dopamo nale me opo epo epetapi bilibilinomo kalakalailaema: wagelenaimo, wiyasiya me tetelo na modoboa: eba kunu wagelenama: mabu nale woko Kelisoko kapiyatamo osiyodilonamo, lumagi iditamoa:.

Polote Iyaiya Opolo Sosi Wagilimi Woko Osiyodiloma: Godote Ebe Keba Kunu Keka:miyale

11 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, na ubila la: me tanalo idi wadenomamo niyatawala:, nale kebe Wade Tabo ka:kiyawaonakomo, ebe Tabote opo lumagi idino wokino tanalone kemaigiya:.

12 Iyo, nale ebe Tabo me opo epo magumulo iyatulamedawa idigodone
kelawiya:, wiyasiya nanitabola, Ya:su Kelisote a:ka:tuwa: ebe Tabo natamo
ikanamete ebeno magumu ebo awokalimiya.
13 La: dopamo me tanalo olowimata, naimano tagala okoli magumulo
nale Godoko amamatema: Yu epono osiyodilole tanalo bilibilinomo keba
kunu kowaloma:talenakimo. Numa:la:, ebe tetelo nale Yu watowatopi
epetapiago Godokono nani sosino epo kubanomamo kubailaema: ka-
wokawo temeteme iba:tamo nanitabonomolo ikalamenakima:.
14 Ega:walo naimano Yu epo epetapiate Godoko amamatema: nale ibino
osiyodilole magumulo ibi eba iyatulamenalo ibi magumulo kawodawa
idima: ebo ediyamo, mabu nanitabola, a Yu epono ewoniate atamo kebe
iyaiya pukala kikaeamiye, nale ebe pukala bilibilinomamo tuduwatalo
elawonomoma: eba eda:nalo, naimano elawo tanalote naimano apegabo
dubu bilibilinomono elawo gito nodoiliya.
15 Wiyasiya kalakala kawonomola, nale naimano menokono tepone
awokala:no, dopamo Godote ebeno nilakapo tanalodo na ka:na:mite ebo
laweniya, nale walone tetelo Yu epono osiyodilole tanalo magumune pe-
maigate ebeno nani woko kosiyodilonama:. Ega:walo nale ibino osiyodilole
magumulo eba okolinalo, ebete atu ubi tanalo walo ma kunu kiyatiya,
16 ebeno Guduno tanalo natamo awokalimite, ebene nale tote
Yua:piatamo Wade Tabo eba na:kiyawaolo iba:te ebeno tanalo atumu
wadenomamo kiyatawaoma:. Ebene ebe tanalote natamo da:pemaigiya,
nale naimano namutupi magumulo lumagi iditamo ka:tiya:, nale keba
kunu ka:nosiyodilomo ebe woki ebegodone ka:nelaema:.
17 Ega:walo Yelusalema kawo duliyomololo dilukulionamiya, nale ebe
Ya:sukono alibolepi epetapino woki laema: iba:tamo atumu ka:tiya:. Iyo, na
iyatawiyamo Ya:sute na ka:na:mia:no ebete ebe dubu dopamo eka:la:miya,
wiyasiya nale iba:tamo nemaiga:no Ala:biya bulu opamo tote, na a:ka:tuwa:
ebolo nokoliatepate ebene Dama:sakase kawo duliyomolamo walo gito
kolowamiyamo.
18 Ebene netewa-kapiya ulama da:petoiya, ebe tetelo nale Pitago tabo
gelama: Yelusalemamo tote eba:go netewa wuika:mo eba nokoliatepalo,
19 wiyasiya alibolepi dubu epetapi magumulo nale idi kapiyanomo ebo
numiyamo, ebe dubu ebe Kawodawa Ya:sukono ekawi Ya:imesitela.
20 La: nolowiala:, nale me leta magumulo dawokalimo ebe tabo
nanitabonomola, iyo, Godoko iyatawala na a:da: tabo ka:kiyawauta:.
21 Ebene nale Yelusalemane samamo walo ka:pete, Siliya opo ega:walo
Silisiya opamo gito nemaigiyamo.
22 Me mabuma: kebe sosi epate Yudiya opono iyaiya duliyomololo
dilukulionamiya, ebe Kelisoko nanitabokobi midipiate na ibino balida:mo
unamea:no naimano tanalo ebe mabuma: wadenomamo kiyatawaiya:.
23 Wiyasiya iba:te epetapino tabo gela kapiya ma kunu olowiya, “Dopamo
kebe dubute a nanitabokobi midipi kubaiaema: kawokawo temeteme
atamo dikaeamenaki, ebete me tetelo tabo a:kiyawaonako epo bilibilino-
mate Ya:suko nanitabokobi ka:midima:!”
24 Nanitabola, iba:te ebe tabo olowite naimano tanaloma: Godoko ebo
moiya.

2

*Polote Yelusalema Kawo Duliyomololo Alibolepi Dubu Epetapiago Dalad-
abutiya*

1 Ebene 14 ulama da:ka:petoi, iyalo ulamalo na Taitasiko lawete Ban-
abasiko ebana Yelusalemamo walo na:ka:timo,
2 mabu Godote ebeno ubi natamo awokalimi nale ebe tanalo kosiy-
odiloma:. Ebene nale sosi kawokawo watowatopi kapiyago eba nal-
adabutilo, na Wade Tabono tanaloma: kebe iyaiya tabo Yua:piatamo
ka:kiyawaonakomo, ebe tanalo iba:tamo ebo awokalilaimo. Nanitabola,
nale ebe tanalo nosiyodilimo, mabu na ubia:nola kebe da:ima:te naimano
kodakoda woko magumulo Yua:piagodone da:pemaimiya, iba:te ebe da:imi
kubakubadopoma: gelama:.
3 Ebene iba:te naimano tabo olowiote, na walubinidawa Taitasikono
tanaloma: iba:te nago woki kapiyama: ebo eda:iya, ma kunu ebe
Yua:dawama: eba eda:nalo, talena puliyala ebete Yu dubuno tama ita-
mida pukala lawea:noma: eda:lo Godokono woko nago kapimiya kosiyo-
dilonama:.
4 Wiyasiya aimano aladabuti baiamo piyate a:da: elemasigi gabodo
da:pelamiya, ibi a:ka:tuwa: ibi nanitabokobi midipi ekakima: eba ka:la:milo
ebo geliya, ebete tama itamida pukala nelaemene. Eiye! Ebe dubate kuba
woki gabodo ago paladabutiya, a piyate Yua:pi magumulo woko dosiy-
odilonama: aimano osiyodilo tanalo kubama: kegelama:, ebema: a Ya:su
Kelisoko magumulo Mosesekono Totomu Tabono mibomibo magumune
da:nemaima:, iba:te ebe tabo olowiote ubi ebo iyatiya Totomu Tabono
ala:mo a walo ka:kematuoamoema:.
5 Wiyasiya iba:te Taitasitamo osiyodiloma: degeliya, ale ibino ubi
tanalamo tudila:oa:no aimano wokilo tete da:pesolo woki netewama:
keda:oa:, iyo, ale la: Yua:pi nanitabokobi midipi mabuma: ibi ebo odiy-
obolima:, iba:te Wade Tabono nanitabo tanalo kubaimikapoma:.

6-8 Ebe tetelo aimano taneba magumulo piyate watowatopima: deda:iya,
iba:te wiyasiya naimano wokono osiyodilole tanalo bilibilinomo olowiote
modoboma: geliya. Iba:te me tanalo iyatawaiya, Godote iyalo tetelo
natamo Wade Tabo Yua:piatamo kiyawao woko dikanamiya, dopamo ebete
Pitatamo Wade Tabo Yu epatamo kiyawao woko keba kunu kikamiyale eba
kunu. Nanitabola, Godote kebe elawamo Pitako Yu epatamo alibodawama:
ka:midiyale, ebete ebe atu elawamo na Yua:piatamo alibonedawama:
a:ka:midiniya, ebema: ebe watowatopiate naimano woko tanaloma: mod-
oboma: gelate iya gabo idido kosiyodiloma: na kananea:. Wiyasiya
numa:la:, iba:te naimano woko kubama: negelataleka: nale ebe tanaloma:
woki bilibilima: a:keda:na:, mabu me opo epate kebe epo kawokawopima:
degelana, Godote ebe dubu unu nikapiamo kulamena: wiyasiya ebete tepo
magumamo ulamena.

9 Ebene Ya:imesiko, Pitako, ega:walo Yoneko iba:te ebe tanebapino
umi magumulo kawokawo watowatopima: eba eda:onalo, iba:te naimano
wade wokonomo Godogodone pe tanalo diyatawaiya, ebe tetelo iba:te na
ega:walo Banabasiko aimano koto uwateuilo ale kapimiya tabo ma kunu
gelima:, na Banabasiago woko Yua:pino iyaiya opolo eba osiyodilonalo, ibi
wiyasiya woko Yu epono opolo bosiyodilonama:na:.
10 Ebene ale kapiya tanalo idi osiyodiloma: iba:te a ebo anaiya, ma
kunu Yu epo magumulo piyate nigologolopima: deda:ona, ale Yua:pi
nanitabokobi midipi kananalema: iba:te ebe epo nilakapo mani alomo
tanalamo kemalagidilolenakoma:, wiyasiya numa:la:, ibino tabo olowia:no
nale ebe tanalo osiyodiloma: na a:ka:tuwa: naimano ubi dopamo iyatimo.

Polote A:ntiyoka Kawo Duliyomololo Pitakono Kuba Osiyodilo Tanaloma: Ebe Kawiya Daniya

11 Ebene egela bilibilinomo epetapi da:petoiya, tete idilo Pitate A:ntiyoka
kawo duliyomolamo pemaigate kuba tanalo idi Yua:pi nanitabokobi midipi
ekakiatamo da:posiyodili, na ebema: sosi epono ololo apulo ebe kawono-
mamo animo.
12 Iyo, ebete ago da:pokoliyatepi, egela epetapilo ebete Yua:pi ekakiago
bae kapimiya kalakalago enaonaki. Wiyasiya Ya:imesite Yu dubu epetapi
Yelusalemane dapaliboli, Pitate ebo iyatawi ibi piyate tama itamida pukala
lawea:piago pola:nama: talenama: degelana ebe dubula, ebema: ebete ibino
ubia: tabo gela tanaloma: eba toletolelo Yua:piago bae nao ebo atepi.
13 Ebene A:ntiyoka duliyomololo dilukuliona, ebe Yu ekaki epetapi
Banabasiko ebana, iba:te Pitakono osiyodilo tanalo umite tola:go atu
kuba tanalo ebo kosiyodiliya, iyo, iba:te Yelusalema duliyomolo dubuno
ubia: tabo gela tanaloma: toletoleote bae nao magumulo ibino Yua:pi
nanitabokobi midipi ekaki gito miyapiya.
14 Ebema: Wade Tabote ale osiyodiloma: keba kunu kanaenale, iba:te ebe
nanitabo tuputupu gabo datepiya, nale ebe tanalo eba umilo ibi bilibili-
nomono ololo apulo Pitako kawiya ma kunu animo, “A:ma: Yu lumagima:
eba eda:nalo, wiyasiya Yelusalema epo pelamea:no a:ma: Yua:pino iyaiya
tanalo iba:go kalakalago osiyodilolenakiyata. Eiye, me wade osiyodilo
tanalola! Ebema: mabu keleka: a:ma: me tetelo ebe wade osiyodilo
tanalo atepawete temeteme Yua:piatamo dikalama:wena, ma kunu iba:te
a Yu epono ewonino osiyodilole tanalo waloma:talea:no a:ma: iba:go walo
a:ka:luawitamene?”

Yu Epo Ega:walo Yua:pi Iba:te Nanitabokobi Midi Tanalo Kapiyado Ibino Igilo Mula: Tanalo Kelaema:na:

15 Ebema: a piyate Yu epo magumune dawokalaliyama:, a me
tanalo nanitabolo iyatawala, a la: Yua:pi keba kunula:ka: eba kunua:,
mabu la:imano epo epetapi bilibilinomate Godokono nanitabo gabo
iyatawa:noma: eba eda:onalo kawokawo kuba ebo osiyodilolenaka.
16 Wiyasiya a nanitabokobi midipi bilibilinomate iyatawala, lumagite
Ya:su Kelisoko nanitabokobi da:midimene, Godote ebe tanalo kapiyado
ebe tuputupudawama: keka:imene, ebete Mosesedo epatamo dikalamiya
ebe Totomu Tabamo tuduwata tanalodoa:. Iyo, me mabuma: a Yu epo
ega:walo la: Yua:pi, a bilibilinomate Kelisoko nanitabokobi midi gabodo
tuputupupima: eba eda:onalo ebo gelanama:, gabo idi kitana: lumagite
Godokono Totomu Tabamo tuduwata tanalodo ebeno tuputupudawama:
keda:ma:.
17 Ebema: diyala, daedale wokiagodawate ma kunu da:begemene, “La:
nanitabokobi midipiate Kelisoko magumulo Godokono tuputupupima:
eda:oma: eba gelalo, wiyasiya la:le Mosesekono Totomu Tabo epetapiamo
ka:tudila:wena:. Ebema: numa:la:, Kelisote la: elawokobi midilinata la:le
la:imano tudila:oa: tanalodo ele gabo kodida:ema:, kawokawo kuba osiyo-
dilolepiate keba kunu kodidinake eba kunu!”
Na wiyasiya ebetamo tabo ma kunu kegemamo, “Ao, a:ma: daedale
wokilo geata!
18 Godote Mosesedo atamo dikaeamiya, nale ebe iyaiya Totomu Tabo
kodakodanomolo walo a:kuwatemo. A:ma: numa:, ebete naimano
nanitabokobi midi tanalodo na kebe tanalo kodakodalo laema: kubama:
gelo diyatunamiya, nale ebe tanalone olobigate ebene woki iyakobi midite
ebe atu tanalo walo da:kelaemo, Godokono umi magumulo na ebe kawo
kubanomo ebetamo kosiyodilomamo.”
19 Nanitabola, Godokono Totomu Tabono tanalate na niyatunamena, na
a:ka:tuwa: naimano elawamo ebeno ubi tanalamo tuduwatama: modoboa:.

Ebema: na ebe Totomu tanalono elawo magumune nemaigate naimano
elawamo osiyodilo tanaloma: gito a:iyamo, nale ebe tetene wagilimite
Godokono elawamo ebeno tanaloma: kokolinama:.
20 Iyo, me gabodo nale Kelisago kewa olotolowalo gito a:iyamo, ebema:
me tetelo Kelisote na magumulo eba okolinalo na a:ka:tuwa: naimano
elawamo walo a:kokolinamo. Nanitabola, Godokono Gudute na nilakapolo
eba malagidilonenalo ebeno igilo na mabuma: iyabaiamo diyatiya, ebema:
na me tetelo ebe nanitabokobi midi tanalodo bokolinamo.
21 Eiye! Lumagite Totomu Tabamo tuduwata tanalodo tuputupudawama:
eda:ma: gabote nanitabolo nitanataleka:, a biyatawaona: Kelisokono a:e
tanalo ebe kawo tanaloa:. Wiyasiya numa:la:, Totomu Tabamo tuduwata
tanalodo gabo kitana:, ebema: Godote ebeno nilakapo gabo idi na diyatu-
namiya, nale ebe wade gabonomo ubia:noma: a:keda:namo.

3

*Godote Epono Nanitabokobi Midi Tanalodo Ibi Tuputupupima:
Da:midilina*

1 O Galesiya opo epala:, mabu keleka: la: daedale epoma: deda:ima? Eiye,
Ya:sute kewa olotolowalo da:iya, na dopamo ebe tanalono magumu la:tamo
wadenomamo awokalimo! Ebema: la:godolo dopamo da:pola:namiya, Sai-
tanakono osiyodilo tanalodo ebe wadewade woki potele kiyalekelametiya?
Numa:la:, la:le ebeno iyaiya a:da: elemasigi tanalo uwata:wete kuba woki
ma kunu malagidilo owagilimata, Godote Mosesedo epatamo dikalamiya
la:le ebe Totomu Tabamo tudila:o tanalodo tuputupupima: keda:wenama:.
2 Ebema: modobola la: me kapiya tanalo na nanana:la:, la:le Godokono
Uliyanano elawo kebe gabodo kelawa:ima, ebeno Totomu Tabamo tudila:o
gabodola:ka:, o la: ebeno Wade Tabo olowi tetelo nanitabokobi da:mida:ima
ebe tanalodola:ka:?
3 Eiye, la: daedale epoma: akoeda:oala:! Godokono Uliyanate la: magu-
mulo kebe woko kowagilimile, la: modobola:ka: ebeno elawo tanalone
olobila:wete la: a:ka:tuwa: la:imano osiyodilole elawamo ebe woko
opoliyama:?
4 Numa:la:, la:imano nanitabokobi midi magumulo kebe tanalo bilibilino-
mate la:tamo da:pemaimionakiya, Godote ebe tanalodo la: wadenomamo
iyatulamenakiyata, a, nanitabola:ka:? Eiye, modoboa: la: ebe wadewade
woki gito dodolomatilima:!
5 Ebema: Godote ebeno Uliyanano elawo la:tamo kawonomamo eba
ikalamenalo la: magumulo kawokawo anoano tanalo dosiyodilolenako, ebe
tanalote la:godolo beda: mabuma: kitanale? La: Godokono Totomu Tabamo
tudila:o mabuma:la:ka:, o la: ebeno Wade Tabo olowi tetelo nanitabokobi
da:mida:ima ebe mabuma:la:ka:?
6 Ebema: modobola la: A:ibalayamakono tanalo nemalagidilala:.
Godokono Bukalo tabote ma kunu itana, “Godote ebeno nanitabokobi
midi tanalo umite ebe tuputupudawama: ebo ka:miya.”
7 Iyo, me Buka tabone modobola la: me tanalo wadenomamo niyatawala:,
piyate nanitabokobi midipima: deda:ona ibi ebe A:ibalayamakono walone
gudinomola.
8 Numa:la:, Godote a tetelo Yua:pi uwatete ibino nanitabokobi midi
tanalodo ibi tuputupupima: da:midilina, ebe tanalote maiga:no dopamo
ebete A:ibalayamatamo ebe nopo eba awokalimilo Kelisokono Wade
Tabono magumu ebetamo ebo kiyawaiya. Iyo, ebe tabote ebeno Bukalo
ma kunu itana, “Iyaiya opolo dilukuliona ebe epo taneba bilibilinomate
na ma kunu ba:toweonamenakoma:na:, ‘A:ma:le A:ibalayamako keba kunu

kowaluba:wenakiya, modobola a:ma:le a atumu eba kunu nowalubinakiye.' "

9 Nanitabola, A:ibalayamate Godokono tabo olowite nanitabokobi da:midiya, ebe tetene wagilimite Godote ebeno okoli magumulo ebe wadenomamo walubinaki, ebema: me tetelo piyate Godoko atumu nanitabokobi da:midina, ebete ibi eba kunu atumu a:kowalubilinako.

10 Wiyasiya numa:la:, piyate Totomu Tabamo tudila:oma: ibi a:ka:tuwa: ibino elawo nanitabokobi da:midilina, Godote ibi walubilia:no iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma: kawo temeteme biyatawaonakoma:na:. Iyo, ebeno Bukalo tabote ibino tanaloma: ma kunu itana, "Totomu Tabono iyaiya tanalo bilibilinomo magumulo potele kapiya totomu kapiya tetenomolo dadikanalemene, ebe mabuma: ebete ebeno a:e uwomuamo olopoligoa: temeteme ma kunu biyatawanakomene, ebeno kuba wiyate Godogodone nanitabonomolo ka:pemene!"

11 Ebema: numa:la:, a opo epo bilibilinomagodolo lumagi idite modoboa:noma: eda:na Godokono Totomu Tabo bilibilinomamo ka:tuduwatama:, iyo, ebe tanalone a iyatawala, Totomu Tabamo tuduwata tanalodo Godote lumagi idi ebeno tuputupudawama: a:ka:midimene. Nanitabola, ebe gabo kitana:, wiyasiya kalakala kawonomola, Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena, "Piyate Godokono tuputupupima: deda:ona, iba:te ebe nanitabokobi midi tanalodo nanitabo igilo kelaema:na:."

12 Ega:walo ebeno Bukalo tabo idite ma kunu kegena, "Piyate ebeno iyaiya Totomu Tabo bilibilinomamo eba tudila:onalo idi kapiya adikanalea:no, me opo epo magumulo ibinomate nanitabo igilago bilukulinama:na:," wiyasiya nale dopamo ma kunu gemo, ebako lumagite me opolo kokolina:. Ebema: me tanalo kawo tanalonomola, Godote ebeno Bukalo a niyatuamena, Totomu Tabamo tuduwata tanalo ega:walo nanitabokobi midi tanalo, ebe netewa tanalate iyaiya ba:pola:na, ibi kapiya:.

13 Ebema: nanitabola, ale Godokono Totomu Tabo adikanale mabuma: ebete a temeteme magumulo kilukulinama: degiya, wiyasiya Kelisote a nilakapoiamelo ebe temeteme uwateamete ebo a:iya. Iyo, me gabodo ebete aimano kuba osiyodilole tanalono temeteme magumune a iyalo owagaiya. Numa:la:, Kelisokono a:e tanalono magumu kawokalima: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena, "Epate lumagi idi anakapuima: ebeno ape kewamo diyatima:na:, ebe lumagite ebeno kuba osiyodilole mabuma: Godokono ololo apulo olopoligoa: temeteme belawenakomene."*

14 Me mabuma: Ya:su Kelisote kewa olotolowalo da:iya, ebete ebeno ubi ebo iyatiya, ebeno a:e tanalodo aimano kuba osiyodilole tanalono temeteme wiya kuwateaema:, ega:walo ebe ubila ebeno Uliyanate aimano nanitabokobi midi tanalodo a magumulo kokolinama:. Iyo, Godote Yu epo kowalubilima: dopamo nanitabonomolo egiya, wiyasiya ebete Kelisokono a:e tanalodo Yua:piatamo gigiyu atumu a:ka:iyamidiya, ibino ilukuli magumulo Godote ibi wadenomamo kowalubilinakoma:, ebete dopamo A:ibalayamako keba kunu kowalubinakile eba kunu.

---

* **3:13:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tuputupudawanomola, ebete kuba idi kosiyodilonakia:. Wiyasiya ebete kewa olotolowalo aimano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo uwateamete, ebene uwomua: uwomua: tetelo ebe kuba tanalate ebegodolo eba pola:nalo ebete a mabuma: ebe kuba ebeno kalimamo ba:mula:leamenamene.

Godote Dopamo A:ibalayamatamo Kebe Tabo Nanitabolo Degiya Ebe Tabono Elawo Ebeno Iyaiya Totomu Tabono Elawote Kadikamidaliya:

15 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale me opo epono osiyodilo tanalo idi uli taboma: midite ebe tanalamo la: kiyatulaemamota. Ma kunu epono ololo apulo netewa dubate ibino nopo iyatite bae kapimiya denaoma:na:, walone tetelo ibi magumulo idite ebe nopono tabo gito adikanalema: modoboa:, iyo, iba:godolo gabote a:kitanamene ebe tabo iyakobi ka:midima:.

16 Eba kunu Godote ebeno Bukalo iyaiya tete epetapilo ebeno nopo A:ibalayamatamo eba iyatilo tabo nanitabolo ebo genaki, ebete ebe ega:walo ebeno walonepi kowalubilinakoma:, wiyasiya numa:la:, ebe tabono tanalate A:ibalayamakono walonepi bilibilinomono tanaloma: unulo eba pola:nalo, ibino kawo magumu ebe walonedawa kapiyanomono tanaloma: gena, ebe dawa ebe Kelisotela.

17 Ebema: naimano kawo iyatulame tanalo ma kunula. Dopamo tetelo Godote ebeno nopo eba iyatilo kebe tabo nanitabolo degiya, ebe tabono elawote uwomua: uwomua: tetelo a:kolopoligonamene. Iyo, 430 ulama epetapi da:petoiya, ebe tetelo Godote ebeno Totomu Tabo epatamo dikalamiya, ebe Totomu Tabono elawote modoboa:noma: ediya ebeno dopo tabono elawo kadikamidalema:.

18 Ebema: numa:la:, Godokono wadewade walubi tanalate Totomu Tabamo tudila:o tanalodo epatamo nemaimiotaleka:, a biyatawaona: ebete dopamo nanitabolo degiya ebe dopo tabono elawote iyalo olopoligiya. Wiyasiya eba kunua:. Godote A:ibalayamatamo nanitabolo degiya, ebe nani tabo kapiyado wadewade walubi tanalo ebetamo gito ikameonaki, A:ibalayamakono osiyodilo tanalo ididoa:. Me mabuma: a iyatawala, ebe nani tabono elawote uwomua: tetelo eba itanalo, me tetelo a mabuma: atumu wade woko ebe kosiyodilona.

Godokono Totomu Tabono Woko Osiyodilo Tanalo

19 Ebema: mabu keleka: A:ibalayamakono walogabo apune Godote Totomu Tabono iyaiya tanalo epatamo dikalamiya? Nanitabola, Godote ebe osiyodilo tanalodo ubi iyatiya, me opo epate aimano kuba osiyodilole tanalo wadenomamo kiyatawaoma: A:ibalayamakono walone gudu idino pe teta:mo. Numa:la:, ebe walone gudu ebe Godote pokono tanaloma: tabo A:ibalayamatamo nanitabolo degiya ebe gudula, iyo, ebe Kelisotela.

Ega:walo me tanalo idila. Dopamo tetelo Mosesete Godoko ega:walo me opo epo tetenomolo eba utinalo, Unu Duliyomolono nopopiate Godokono Totomu Tabono iyaiya tanalo ebetamo ebo ikameiya, ebete ebe Totomu Tabono nopo ibi wadenomamo kiyatulaema:.

20 Wiyasiya walone tetelo kebe oli nopote atamo Kelisogodone ka:pemaigiyale, ebe nopono tanalo iyanomola mabu Kelisoko ega:walo Godoko ibi kapiyanomola. Ebema: numa:la:, opo lumagi idite Godoko ega:walo a tetenomolo utia:no, ebe tetelo ebe a:ka:tuwa: me opamo piya ebeno nopo a ka:piyatuaema:.

21 Ebema: la:imano woki keba kunula:ka:? Godokono Totomu Tabono nopote Mosesedo da:pemaigiya ega:walo Godokono nani Tabonomo Ge Tanalono nopote Kelisogodone da:pemaigiya, ebe netewa nopo magumulo gowela tanalo ba:kitanale? Ao, kitana:! Gabote nitaniyataleka: ale totomu tabo ida:mo tudila:o tanalodo nanitabo igilo kelaema:, Godote a ebe gabodo tuputupupima: eba midinalo ebeno nopo idi atamo a:kikaeamiyana:.

22 Wiyasiya ebeno Bukalo ebete a niyatuamena, me opo epo bilibilinomate kuba osiyodilole tanalono elawo magumulo ilukulina, iba:te nanitabo igilo laema: ka:modobona:. Me mabuma: epate ibino osiyodilole

tanalono elawo nanitabokobi midia:no Ya:su Kelisoko kapiya nanitabokobi da:midina, Godote ebe tanalodo kebe walubi tanalo iba:tamo ikalaema: dopamo nanitabolo degiya, ebe tanalote iba:tamo nanitabonomolo ka:pemaigamene.

23 Nanitabola, Godote ebeno Nanitabokobi Midi Tanalono nopo awokalimia:no, dopamo tete geyageyanomolo nanitabokobi midi tanalono pe teta:mo a opo epate ebeno Totomu Tabono elawo magumulo ilukulinaima:, kuba osiyodilolepiate gabamanino idoko motolo keba kunu kilukuline eba kunu.

24 Iyo, Godote ebeno Totomu Tabo atamo dikaeamoiya, ebeno ubi ma kunu iyatiya, ale ebe tabono elawo magumulo eba ilukulinalo ebe tabono iyaiya tanalate Kelisokono pe teta:mo a wadenomamo iyatuamenapete, ebene ale ebegodone ebeno oli nopo idi dolowioma: ebe nanitabokobi midi tanalodo ebeno tuputupupima: ebo keda:omalema:.

25 Ebema: kalakala kawonomola, a me tetelo Totomu Tabono elawo magumulo kilukulina:, iyo, ebe tanalono elawote agodone iyalo olopoligiya, nanitabokobi midi tanalote da:pemaigiya ebe tetelo.

26 Numa:la:, Ya:su Kelisoko magumulo la: bilibilinomate ebe nanitabokobi eba midinalo Godokono gudima: beda:onamata.

27 Iyo, la:le obamo waduba:midaole tanalo Kelisoko magumulo elawimata, ebema: me tetelo la: ebeno oli okoli tanalago wapata:lamenamata, lumagite oli kaliku pulite kalakalago keba kunu kepata:nakole eba kunu.

28 Ebema: nanitabola, la: Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, la: piyate Yu epoma: deda:wenama ega:walo la: piyate Yua:pima: deda:wenama, la: piyate epetapino wiya: woko dosiyodilawenama ega:walo piyate la: a:ka:tuwa: la: kowalubila:ema: mani woko dosiyodilawenama, la: piyate dubuma: deda:wenama ega:walo la: piyate kamiyalema: deda:wenama, Godokono umi magumulo la: bilibilinomo kapiya eponomolata, la: iyaiya epoma: keda:wena:.

29 Iyo, la: bilibilinomo Kelisokono epolata, ebema: la: A:ibalayamakono nani walone gudima: eba eda:onalo, Godote ebetamo uwomua: walubi tanalo ikameoma: nanitabolo degiya, la: atumu Godogodone atu walubi tanalo ba:kelawenakomata.

4

Godokono Nani Gudino Tanalo

1-2 Ebema: nale uli tabo idi ma kunu gemo. Kawo dubu idino moto epo magumulo ebeno nani gudu ega:walo wiya: wokopi iba:te kapimiya ilukulina. Nanitabola, walone tetelo ebe gudute ebeno nabiwigodone inamabu bilibilinomo ega:walo elawo kuwatemene, wiyasiya ebeno nabiwite ebeno tanaloma: kebe tete modoboma: kegiyale, ebete ebe kawo teta:mo maiga:no dopamo ebe a:ka:tuwa: ebeno ubilo tanalo idi kosiyodilona:. Iyo, ebete da:pesoma: eba eda:nalo, ebeno nabiwite piyatamo elawo dikalamiya iba:te ebeno dawalipima: ega:walo iyatulamepima: keda:onama:, ebete ebe kawokawopino tabamo gito tuduwatanako, ebeno nabiwino wiya: wokopiate ibino woko namutupiatamo keba kunu ka:tudila:onake eba kunu.

3 Ebema: a atumu, kuba uliyana magumulo piyate me opolo ega:walo tobolo unulo kawokawopima: deda:ona, a dopamo ibino elawo magumulo ilukulinaima: aimano tepo magumuno iyatawa tanalote kawoma: eda: teta:mo.

4 Ebene ebe tetenomote Godokono ubilo modobonomolo da:pemaigiya, ebete ebeno Gudu me opamo ebo palibiya, iyo, ebete kamiyale idino

tepo magumune awokalate a opo epago Godokono Totomu Tabono elawo magumulo okolinami.

5 Numa:la:, ebete eba kunu osiyodiliya, a piyate eba:go Totomu Tabono elawo magumulo dilukulinaima:, ebete a ebe elawo magumune eba wagailo ale Godokono nani gudima: ebo keda:omalema:.

6 Ebema: kalakala kawonomola, mabu a nanitabokobi midipiate me tetelo Godokono gudima: deda:onama:, ebete ebeno Guduno Uliyana atamo ebema: palibiya ebete aimano tepo magumulo ka:pokolinama:. Numa:la:, ebe Uliyanate ado Godoko Abama: eba ka:minalo ebe da:toweomenako ebe dawala.

7 Ebema: nanitabokobi mididawa, a:ma: dopamo Totomu Tabono wiya: wokodawama: eba eda:nalo kebe temeteme magumulo dokoliawenamiya, a:ma: ebe temeteme magumune iyalo nemaigawete me tetelo wiya: wokodawama: walo keda:wena:, a:ma: wiyasiya Godokono nani guduma: eda:nata. Ega:walo me tanalo idila. A:ma:le ebeno guduma: deda:wena, ebema: Godote ebeno gudi mabuma: kebe wadewade tanalo iyalo dogodogokobi da:midiliya, ebe iyaiya walubi tanalo ebete a:ma:tamo uwomua: tetelo gito bikameonakoma:ta.

Polote Galesiya Sosi Epono Tanaloma: Woki Bilibili Tanalo Dawokalimiya

8 Numa:la:, dopamo la: Godokono nanitabo tanalo iyatawa:noma: eba eda:onalo, epetapiate kebe kubakuba uliyana kamamalatelene la: ebe uliyanano temeteme ikalame tanalono elawo magumulo atumu nilukulinaimata.

9 Wiyasiya me tetelo la: Godokono nanitabo tanalo uimata, ebete iyalo tetelo la:imano tanalo nanitabolo dulamelelametiyala ebe dawala. Ebema: la: ebe nanidawama: eba gelanalo, mabu keleka: la: ubi diyata:wenama, la:le dopamo kebe kubakuba uliyanano temeteme magumulo kilukuliawenaima la: ebe atu uliyanano tanalamo walo ka:kolobila:ema:? Eiye, ebe uliyanate nigologolopimu ilukuliona, iyo, ibino elawo nanitabolo kitana: la: kowalubilitama:! Ebema: la: ubi beda: mabuma: kiyata:wenama ibino elawo magumulo walo ka:kilukuliawenama:?

10 Eiye! La:imano wokiate kubakubaote, ebene Yu epono osiyodilole magumulo iba:te kawokawonomoma: degelana, ebe iyaiya egelano tanalo, ega:walo oli saganano tanalo, ega:walo kawokawo soliyomuno tanalo, ega:walo ulama epetapino kawokawo osiyodilole tanalo, la: atumu ebe tanalo kawokawonomoma: gelanamata!

11 Ebe mabuma: nale la:imano nanitabokobi midi tanaloma: woki bilibilima: editamo. Nale la: magumulo kebe woko kodakodalo kosiyodilimo, diyala, ebe wokono da:ima:te iyalo a:kubakubaiya!

12 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nale la: toweolaemata, nale dopamo la:go kapiyama: keba kunu ka:pedimo, modobola la: eba kunu nago kapiyama: eda:wete na nibaminatena:la:. Iyo, dopamo la:le temeteme natamo kikanama:wenakia:, ebema: la: niyaniyata, me tetelo temeteme natamo ikanaema: akowagilima:la:.

13 Nanitabola, natamo dopamo demaigi, la: ebe tanalo iyatawalata, ma kunu gabugabute na dunamiti, na ebe tanalodo wade tete umite Godokono Wade Tabo la:tamo ebo kiyawaimo.

14 Ebe tetelo naimano gabugabuno tanaloma: la: na eba walubinilo mibo tanalote la:tamo emaigi, wiyasiya la:le na malogonea:no, la:imano tepo magumuno wokilo la:le na Godokono Unu Duliyomolono nopodawa idi keba kunula:ka: eba kunu da:midina:ima, naimano tabo kiyawao tanalo ubia:noma: keda:wea:, iyo, la:le na Ya:su Kelisoma: midina:wete na kalakalago ebema: lawenimata.

15 Numa:la:, ebe tetelo la:godolo na mabuma: ditanati, ebe kalakala
beda: kawonomola:ka:! Ebema: beda: tanalote kemaigile la:imano kalakala
ebo kanakapuima:? Nanitabola, dopamo la:le na mabuma: ubi ma kunu
iyatimata, gabote nitanataleka: la: magumulo idite ebeno wadewade balidi
magobelete natamo gito bikanamena:.
16 Wiyasiya numa:la:, nale me tetelo Godokono nanitabo tanalo la:tamo
walo dakawokaliminamo, ebe mabuma: la: epetapi la:imano wokilo na
nilakapoinamea:no la:le na la:imano goweladawama: midininamata!

17 Nanitabola, piyate Godokono mailamo a:da: tabo da:kiyawaonaka,
iba:te la:imano tanaloma: ibino ubi kawonomamo ma kunu iyatina, iba:te
la:imano woki kubailamete, la: ega:walo na, a iyaiya kalomoema:, ebene la:
ibino tanebapima: eba eda:olo la:imano ubi iba:tamo atumu kawonomamo
ebo kalomomamota.
18 Ebema: numa:la:, lumagi idite la: nanitabo gabodo kowalubilitama:
ebeno ubi kawonomamo diyatimene, ebe tanalo wadenonomola. Iyo,
nale la:godolo luta tetelo ega:walo nale luta: tetelo, la:le ebako wade iy-
atulamedawatamo ubi diyata:ema, kuba:nola, naimano kalakalate ebema:
kitanamene!
19 Wiyasiya la: idawano gudia:, la: naimano wadewade nanitabokobi
midipi gudinomolata, ebema: nale la: mabuma: diyatawitamo, ebe teme-
teme tanalo ebe kamiyalete gudu alaima: temeteme diyatawanako eba
kunula! Nanitabola, ebe temeteme tanalote nagodolo kitanamene la:le
la:imano nanitabokobi midi magumulo Kelisoko keba kunula:ka: ebako
epoma: deda:ema ebe teta:mo,
20 ebema: numa:la:, la: mabuma: nagodolo ditana ebe woki bilibili tanalo
da:pesoa:. Me mabuma: nale naimano ubi tanalo kawonomamo ma
kunu iyatitamo, gabote ditanamene nale me tetelo pete la:go kapimiya
ilukulite Godokono nani tabono tanalamo la: diyatulametama, ebe atu
tetelo naimano nilakapo awokalimi tanalamo la: kowalubilimamota!

A:igako Ega:walo Selako Ibino Uli Tabono Magumu Tanalo

21 Ebema: la: piyate Godokono Totomu Tabono elawo magumulo walo
ilukulima: ubi diyata:wenama, la: me tanalo na nanana:la:. Mosesete
Godokono Buka magumamo kebe Totomu Tabo kakuloliyale, la: mod-
obola:ka: ebe Totomu Tabono kawo magumunomo nanitabonomolo
laema:?
22-23 Numa:la:, Godokono Bukalo tabote me tanalo awokalimina,
A:ibalayamate dubu gudi netewa ulamiya, dopo gudute ebeno wiya: woko-
dawa kamiyalegodone awokalate, idite ebeno nani kamiyalegodone aka-
wokaliya. Ebene dopo gudute epono kateneno ubi tanalodo eba awokalalo,
gudu idite wiyasiya Godokono anoano tanalodo awokaliya, mabu dopamo
ebete A:ibalayamatamo tabo nanitabolo egiya ebeno kamiyalete ebe gudu
kalaimene.
24 Numa:la:, ebe kamiyale netewano tanalo ebe a iyatuaema: uli taboma:
eda:na, ega:walo me tanalono magumu ebe ma kunula. Netewa kamiyale
ebe Godote iyaiya nopo epatamo dawokalilamiya ebe netewa tanalo
keba kunula:ka: eba kunula. Dopo kamiyale A:igate wiya: wokodawama:
deda:nami, ebema: ebete kebe gudi kalailamiyale ebe gudi ebe atumu
wiya: wokopima: keda:iya. Ebe mabuma: A:igako ebe Godote Sainai
Ununomo Damelalo dawokalimiya ebe Totomu Tabamo tudila:o tanalono
nopo keba kunula:ka: eba kunula, iyo, piyate ebe nopono elawo magumulo
dilukuliona ibi wiya: wokopila, iba:te woko osiyodilo magumulo kawokawo
temeteme kapiya biyatawaonakoma:na:.

25 Ega:walo a iyatawala Sainai Damelate Ala:biya opolo itana, ebema:
ebe damela ebe ulila, ebe Yelusalema kawo duliyomolola, mabu me tetelo
Yelusalemalo dilukuliona ebe Yu epo bilibilinomate Godokono Totomu
Tabono elawo magumulo eba ilukulinalo wiya: wokopima: eda:ona.
26 Wiyasiya Godokono Unu Duliyomololo ditana ebe oli Yelusalema
duliyomolono tanalo iyanomola. Ebe duliyomolo ebe A:ibalayamakono
nani kamiyale Selako keba kunula:ka: eba kunula, iyo, ebe a nanitabokobi
midipino menokola, ebema: piyate nanitabokobi midi magumulo
dilukuliona iba:te ibino temeteme woko magumune iyalo maimiote,
me tetelo woko osiyodilo magumulo tutupima: eba eda:olo wiya: temeteme
woko walo a:kosiyodilonama:na:.
27 Numa:la:, Selate tete geyageyanomolo gudia:noma: eba eda:nalo,
Godote kebe nani tabo ebeno awi A:ibalayamatamo dopamo degiya, ebete
ebe tabo malagidilolo Selako ebo walubiya Aisa:keko kalaima:. Ebe
mabuma: Godokono Bukalo tabo idite ma kunu gena,

"Ta:li kamiyale, modobola a:ma: nekalakala!
Iyo, a:ma: dopamo gudu alaimia:noma: deda:wenamiya,
a:imano tabo madodo unamo adipatelo
kalakala kawonomamo nawokalima:!
Nanitabola, epate poko
kuba ta:li kamiyalema: degelanamiya,
ebe kamiyalete gudi bilibilinomo kulaemene,
ebene ebeno gudino uwomute dopamo daidiya
ebe kamiyaleno gudino uwomu ka:nodolimene."

28 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: Godokono gudilata
mabu ebete iyalo tetelo la: walubilima: nanitabonomolo degiya, la: ebe
tabono elawo magumudo awokalaimata, Aisa:kete dopamo ebeno nani
tabono tanalodo keba kunu kawokaliyale eba kunu.
29 Nanitabola, A:ibalayamako tetelo ebeno gudi magumulo potele epono
kateneno ubi tanalodo dawokaliya, ebe dopo gudute ebeno ekawitamo
kawokawo temeteme ikameonaki mabu ebe iyatawala, ekawite Godokono
Uliyanano anoano walubi tanalodo awokaliya. Numa:la:, me tetelo atu
tanalote walo na:kemaigana, Totomu Tabono elawo magumulo wiya:
wokopima: deda:ona, iba:te kawokawo temeteme a tutupima: eda:opiatamo
ikaeamenaka.
30 Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabote a keba kunu kiyatuame-
nale? Iyo, Godote A:ibalayamako ma kunu aniya, "Modobola, a:ma:
wiya: wokodawa kamiyale ebeno gudago la:godone iyabaiamo nalibola:.
Nanitabola, a:ma:le a:imano nani kamiyalegodolo duma:wia, ebe nani
gudunomago a:imano dopo gudute a:imano dogodogo inamabu magumulo
kapiya apu idi a:kelaemene, ao, ebe dogodogo inamabuate a:imano nani
gudu kapiyagodolo na:pola:namene!"
31 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, wiya: woko teme-
tema:go dosiyodilona a ebe kamiyaleno gudi keba kunula:ka: eba kunua:.
Ao, a nanitabokobi midi magumulo tutupima: eda:onama:, ebema: a nani
kamiyaleno gudila ega:walo ale aimano Nabiwigodone wadewade walubi
tanalo buwatenakoma:.

5

Kelisoko Magumulo Tutupima: Deda:ona Iba:te Totomu Tabono Elawo Magumulo Walo Ilukulinama: Modoboa:

1 La: numa:la:, Kelisote kewa olotolowalo a tutupima: a:midiya ale ebeno
tutu okoli magumulo nanitabonomolo kilukulinama:, ebema: modobola la:
ebe tutu okoli magumulo kodakodalo eba lamota:onalo lumagi idino wiya:
temeteme woko tanalono gubi magumamo walo akonopila:oala.
2 Naimano tabo wadenomamo nolowiala:. Na Polote me tanalo la: Yua:pi
dubu analemata, la: lumagi idino kuba wokiamo tudila:wete Yu epono tama
itamida pukala la:imano apa:mo delawa:ema, ebe tanalodo la:le la:imano
woki ma kunu kawokalimamota, Kelisote la: mabuma: dosiyodiliya la:
ebe tanalo dologala inamabuma: eba midinalo iyabaiamo ba:idiloma:
wagelenamata.
3 Ebema: nale la: kapiya tete ida:mo kawiya walo nakanalemata, la:
magumulo dubu idite Yu epono tama itamida pukala delaemene, ebe
tetene wagilimite ebete Totomu Tabo epetapino tanalo bilibilinomamo
na:tuduwatanakomene ebeno kuba wiyate ebetamo pekapoma:!
4 Eiye! La: piyate Godokono Totomu Tabamo tudila:o tanalodo ebeno
tuputupupima: eda:oma: dowagela:wenama, la: a:ka:tuwa: la: Kelisogodone
iyalo iyailimata, iyo, la: Godokono nilakapolo gito ikaeame tanalone
olobila:iyamata.
5 A nanitabokobi midipiate wiyasiya olowiolo nemakopelenama:, Godote
aimano nanitabokobi midi tanalodo woko eba osiyodilonalo ebe a:ka:tuwa:
ebeno Uliyanano elawamo a ebeno nani tuputupupima: ka:midimene.
6 Ebema: nanitabola, a Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, ale Yu
epono tama itamida pukala iyalo delawiyama: ebe kawo tanaloa:, ega:walo
ale lawea:pima: deda:onama: ebe tanalo atumu kawo tanaloma: keda:na:.
Numa:la:, kapiya tanalonomote kawoma: eda:na, ebe tanalo ebe aimano
nanitabokobi midi tanalote aimano nilakapo awokalimi tanalodo woko
dosiyodilona ebe tanalola.
7 Eiye! La: dopamo la:imano nanitabokobi midi gabodo elawonomamo
tolaimata, sukulu gudino kalakala egelalo iba:te keba kunu ka:puila:onake
eba kunu. Ebema: la:imano agowa ukamidadawama: potele kedile? Iyo,
la:le dopamo Godokono nanitabo tanalo olowiawete ebe tanalamo tudila:o
dowagilima:ima, ebe tanalo pokono osiyodilo tanalodo katepaima?
8 Numa:la:, Godoko la:imano agowa ukamidadawa:, ao, ebe dopamo la:
nanitabokobi midi tanalamo deka:la:mitia ebe dawala.
9 Ega:walo me tanalo idila. Epate ma kunu gelana, “Palowa
bae kokalima: kamiyalete gamagamaimino tuwae inamabu kelenomo
palowago dekapiyailaemene, baete a:ka:tuwa: ebo kegamagamamene.”
Ebema: numa:la:, eba kunu la:imano taneba magumulo kuba woki
da:pesonomote ditana, ebe a:ka:tuwa: kawoma: ebo keda:mene.
10 Wiyasiya kalakala kawonomola, la:la, nala, a bilibilinomate Ka-
wodawa magumulo kapiyama: eba eda:onalo na me tanalo nanitabokobi
na:midinamo, na me tetelo la: walo dakanaletama la: me tabono tanalone
a:kolobila:ema. Ebe mabuma: potele woki bilibili tanalo la:tamo ikalaema:
dowagelena, na ebe lumagino tanalo iyatawa:, wiyasiya Godote ebeno
tanalo eba iyatawalo kuba wiya ebetamo nanitabonomolo kikaemene!
11 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, numa:la:. Nale
Wade Tabo kiyawao magumulo nanitabokobi midipi dubate Yu epono
tama itamida pukala laema: ibi nanaletaleka:, Yu epo magumulo idite
natamo temeteme a:kikanamena:. Nanitabola, dopamo nale ebe tanalo
kawo tanalonomoma: genakimo, wiyasiya nale me tetelo Kelisote kewa
olotolowalo da:iya ebe tanalono magumu kapiya awokalimilo tabo ebo
kiyawaonakomo, iyo, me mabuma: epetapiate natamo dowaote kawokawo
temeteme gito ikanamenaka.

12 Eiye! Ibi piyate tama itamida pukala lawe tanaloma: la:tamo woki
bilibili tanalo dikalametana ebe dubula, ebema: nale ibi mabuma: naimano
ubi ma kunu iyatinamo, modobola iba:te la:tamo tanalo idi osiyodiloa:no
wiyasiya ibi a:ka:tuwa: ibino tama kubanomamo eba iyaililo ibino gudi
osiyodilole gabote nolopoligadigamene!

Godokono Uliyanano Elawamo Ilukuli Tanalo

13 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, nanitabola, Godote la: ebeno
tutu okoli tanalamo eka:la:miata. Wiyasiya la: nanisiwale, ebeno tutu okoli
tanalo magumulo eba ilukulinalo, ebe tanalone la:le la:imano kateneno
kuba ubi tanalamo tudila:oma: modoboma: akogelala:. Modobola la:
wiyasiya la: magumulo epetapiate epetapi nilakapolo eba malagidilolenalo
nowalubiuinakiyala:, wiya: wokopiate ibino woko namutupiatamo woko
keba kunu kosiyodilone eba kunu.
14 Nanitabola, Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo kebe
totomute kawonomoma: keda:nale, me totomu ebe "A:ma: a:ka:tuwa: a:ma:
demalagidilawena, eba kunu a:ma: tatalilo dokolina, modobola a:ma:le ebe
lumagi nilakapolo nemalagidilona." Iyo, potele me kapiya totomuamo
nanitabonomolo da:tuduwatanako, ebete ebe tanalodo Godokono Totomu
Tabo epetapi bilibilinomamo atumu a:ka:tuduwatanako.
15 Wiyasiya gaagaate gowela tetelo keba kunu kowagelenake, eba kunu
la: magumulo idite idi kubaima: daloua:wenakoma, la: nanisiwale! Diyala,
la: bilibilinomate gowela magumulo da:ba:elaoma!
16 Ebema: nale la: analemata, Godokono Uliyanano elawamo eba
wapata:lamenalo la:le la:imano kateneno kuba ubi tanalamo gito ako-
tudila:oala:,
17 mabu lumagino kateneno ubi tanalate Godokono Uliyanano ubi
tanalo eba odiyobolenalo, Godokono Uliyanano ubi tanalate ebe lumagino
kateneno ubi tanalo atumu na:kodiyobolena. Nanitabola, ebe tanalate
kubanomamo gowelana, ebema: la: nanitabokobi midipiate Godokono
Uliyana eba kalakalaiminalo, la:le la:imano kateneno ubi tanalamo gito
tudila:oma: modoboa:.
18 Numa:la:, la: Godokono Uliyanano elawamo ebeno ubi tanalamo
da:tudila:wenakoma, ebe tetelo la: tutupima: eba eda:onalo ebeno Totomu
Tabono temeteme tanalono elawo magumulo walo a:kilukuliawenama.

19 Nanitabola, epo iyatawanomola kateneno ubi tanalone kebe tanalate
kemaimionale. Ebe iyaiya tanalo ebe kamiyale ega:walo buwelemele pilo
tanalo, ega:walo tepo magumuno kuba daleya woki awokalilame tanalo,
ega:walo buwelemela:tamo kateneno kuba ubi tabo gela tanalo,
20 ega:walo ida:da:lino uliyana amamalatele tanalo, ega:walo giwali
osiyodilole tanalo, ega:walo gowelao tanalo, ega:walo apaminateui tanalo,
ega:walo lumagi idino inamabuma: dowa tanalo, ega:walo tepo magumune
ela maiga tanalo, ega:walo lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kapiya malagidilo
tanalo, ega:walo epo iyaiya anagiyamidale tanalo,
21 ega:walo lumagi idino wade mailono tanaloma: dowa tanalo, ega:walo
gamoda nio tanalo, ega:walo ilipo soliyomu osiyodilole tanalo, iyo, me ebe
iyaiya kubakuba tanalo bilibilinomola. Nanitabola, piyate ibino kateneno
kuba ubi tanalamo da:tudila:ona, iba:te ebe tanalo bilibilinomo ega:walo
ebakobako kuba tanalo epetapi atumu a:kosiyodilolenaka. Ebema: nale
la: dopamo kawiya keba kunu kanaletima eba kunu walo nakanalemata,
la: nanisiwale! Piyate makomako kuba tanalo dosiyodilolenaka, iba:te
Godokono Kawo Elawodawano duliyomolono wadewade dogodogo tanalo
nanitabonomolo a:kuwatema:na:.

22 Wiyasiya lumagino okoli magumulo Godokono Uliyanano da:imite
demaigana, ebe da:imite golanomoma: eba eda:nalo ebe magumulo wade-
wade tanalate ba:pola:nama:na:. Ebe iyaiya tanalo ebe epetapi nilakapolo
malagidilole tanalo, tepo magumuno kalakala tanalo, milo tanalo, teme-
teme magumulo kodakodalo lamota:ona tanalo, nigologolopiatamo ni-
lakapo awokalimi tanalo, epetapi gito walubili tanalo, nanidawama: eda:
tanalo,
23 lumagi ebe a:ka:tuwa: ebe opamo iyati tanalo, ega:walo kateneno
ubi tanalamo tuduwata: tanalo. Nanitabola, piyate makomako tanalo
dosiyodilolenaka, ibi kuba osiyodilolepima: ka:la:ima: totomu tabo idite me
opo kawonomolo kitana:.
24 Iyo, numa:la:, piyate ibino kateneno kuba ubi tanalo elawoelawonomo
danakapulamiya, iba:te Ya:su Kelisokono nani epoma: eda:ona.
25 Ebema: modobola ale Godokono Uliyanano iyaiya ubi tanalo bilibili-
nomamo ba:tudila:onakoma:, mabu ebete ebeno nanitabo igilo atamo iyalo
ikaeamiya.
26 Ebe mabuma: a a:ka:tuwa: a walogoema: modoboa:, iyo, ale mibomibo
tanalo epetapiatamo gito a:kikalaema: ega:walo ale epetapino inamabuma:
iba:tamo a:ka:dowaoma:.

6

Nanitabokobi Midipi Magumulo Idite Idi Nilakapolo Nowalubinakomene

1 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: magumulo idite
kuba osiyodilo tanalamo da:negamene, modobola la: piyate Godokono
Uliyanatamo da:tudila:wenama, la:le ebe wadenomamo nowalubiyala:
ebete kuba osiyodilo tanalone kolobigama:. Wiyasiya la:le ebe lumagitamo
nilakapo awokalimi tanalodo ebe eba walubilo, ebe atu tetelo la: a:ka:tuwa:
la:imano tanalo wadenomamo nulamenakiyala:, la:le Saitanakono ele-
masigi tanalamo atumu ka:na:guda:wekapoma:.
2 Ega:walo tete epetapilo la:imano iyaiya tepo magumune demaimionaka
ebe mibomibo tanalo tutuma: ka:midila:ema:, modobola la: epetapiate
epetapi nowalubiuinakiyala:, mabu la: ebe osiyodilo tanalodo Kelisokono
kawo totomuamo ba:tudila:onakomata.
3 Wiyasiya la: nanisiwale. Godote a egegepima: eba genalo, wiyasiya
a magumulo idite ebeno wokilo ebe a:ka:tuwa: ebe kawodawama:
da:midimene, ebe a:ka:tuwa: ebe a:da: kelemasigimene.
4-5 Ega:walo la: nanitabokobi midipi bilibilinomo magumulo, mod-
obola idite damolama: eda:no ebe a:ka:tuwa: ebeno woko osiyodilono
iyaiya tanalo wadenomamo eba ulamenalo, ebeno osiyodilole tanalo
Godokono mulo wokiamo nanagilamenakomene, ebene ebete ma kunu kiy-
atawamene ebe osiyodilole tanalo da: wadewadenola: o da: kubakubanola:.
Iyo, ebe tetelo ebe lumagite nanitabokobi mididawa idino tanalo
anagiyamidamea:no, ebe a:ka:tuwa: ebeno okoli tanalo kapiya eba
malagidilolo Godokono wadewade tanalo dulaemene, ebete nanitabo
kalakala ebo kelaemene.
6 Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite Wade Tabono iyatulame tanalo
Godokono wokodawa idigodone duwatenako, modobola ebete ebe iyatu-
lamedawa ebeno maniamo ega:walo inamabu epetapiamo wadenomamo
nowalubinakomene.
7 Ebene la: a:ka:tuwa: la: a:da: akomasigila:la:, lumagi idite Godoko malo-
golo ebe daedaledawama: demalagidilona, ebete walone ilipo kawonomo
kelaemene. Nanitabola, lumagite kebe inamabu ebeno pali damelamo

damiomene, walone tetelo ebe atu inamabuate da:noloma:na: ebete gito kenaomene.
8 Ebene lumagite ebeno kateneno ubi tanalamo tuduwatate kuba tanalo damiomene, ebe osiyodilo tanalone a:e wiyate pemaigate ebe gito ka:pelaemene, wiyasiya ebete Godokono Uliyanano ubi tanalamo tuduwatate wadewade tanalo damiomene, ebe tanalone ebetamo uwomua: igilo wiyate ka:pemaigamene.
9 Ebema: modobola a aimano wadewade osiyodilole magumulo ela-woa:noma: a:keda:onama:, mabu ale elawoa:noma: eda:oa:no walone tetelo a aimano wadewade wiya kuwatemalema:, lumagite pali woko osiyodilo magumune wadewade inamabu keba kunu kuwatenakole eba kunu.
10 Me mabuma: kebe tetelo a wade tete duminakoma:, modobola a wade walubi tanalo biyatinakoma: iyaiya epo bilibilinomatamo, iyo, ebe wade-wade osiyodilole tanalo magumulo modobola ale dopamo nanitabokobi midipi kapiya alailame epo kawonomamo bemalagidilolenakoma:.

Polote Leta Uwomu Apulo Galesiya Sosi Epo Walo Da:ka:totomulateliya

11 Ebene me leta uwomu apulo na Polote na a:ka:tuwa: naimano kotamo tabo dakulolemo, la: me kapiyakapiya kawokawo akulole tabo nulama:la:, iyo, lumagi idite me uwomu tabo kakulolea:.

12 Numa:la:, piyate la: Yua:pi dubu kawiya danaletanaka Yu epono tama itamida pukala kelawa:ema:, ibi piyate ibi a:ka:tuwa: ibino unu tama osiyodilole tanaloma: dowalogolena ebe dubula. Nanitabola, iba:te ibino tabamo ebe temeteme la:tamo ikalamenakota mabu ibi me tanaloma: na:toletoleona, Kelisote kewa olotolowalo da:iya iba:te ebe tanalono nanitabo magumu dawokalima:na:, Yu epo epetapiate ebe mabuma: iba:tamo kawokawo temeteme da:bikalaema:na:.
13 Eiye, ebe dubate tama itamida pukala kawo tanalonomoma: eba gelanalo, iba:te wiyasiya Godokono Totomu Tabo epetapi gito wakalami-naka! Ega:walo ibino kuba osiyodilo tanalo idi ma kunula, ibi ubila la: Yua:pi dubu iba:godone tama itamida pukala delawa:ema, la:le ibino ubi tanalamo eba tudila:olo ibi a:ka:tuwa: ibi ebo kowalogolema:na:.

14 Wiyasiya naimano tanalo eba kunua:! Aimano Kawodawa Ya:su Kelisote kewa olotolowalo da:iya, nale ebe tanalono magumu kapiya eba awokaliminalo ebo bamamanamo. Nanitabola, ebe magumudo me opono amama tanalono elawote naimano tepo magumulo iyalo olopoligadigiya, iyo, me opono iyaiya amama tanalo kuwatema: naimano ubi tanalate a:elaiya.
15 Ebe mabuma: lumagite tama itamida pukala delaemene ebe tanalo kawo tanaloa:, ega:walo lumagi idite lawea:dawama: deda:mene ebe tanalo atumu kawo tanaloa:. Kapiya tanalonomote kawoma: deda:na, ebe tanalo ebe lumagite Godokono elawamo ebeno oli gudumu dawokalamene ebe tanalola.
16 Ebema: numa:la:, piyate me wokiamo da:tudila:onakoma:na:, mod-obola Godokono milo ega:walo lumagitamo kuba wiya ikamea: tanalo ebete iba:tamo nikalamenakomene, mabu ebe epo kapiyate ebeno nani Isalaela epoma: eda:ona, epetapia:.

17 Ebene me leta uwomu apulo nale la: kawiya ma kunu analemata, Ya:sukono wiya: woko mabuma: na dopamo kawokawo temeteme magu-mulo eba okolinalo, iyaiya tete epetapilo nanitabokobi midia:piate naimano ape bugomokobi a:midinakiya, iyo, epate ebe bugomo naimano apelo eba ulamenalo ebo iyatawaonaka, na Ya:sukono wiya: wokodawala.

Numa:la:, nale dopamo iyaiya temeteme bilibilinomo epetapi uwatenakimo, ebema: me tetelo modoboa: idawate natamo temeteme idi walo ikanaema:.

18 O naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la: bilibilinomono tepo magumulo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA
EPESESE SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na ebe idila, mabu Godote ebeno ubilo na ebema: laweniya. Ebema: la: piyate Epesese duliyomololo Godokono epoma: eba eda:onalo Ya:su Kelisoko magumulo nanitabolo dilukuliawenama, nale me leta la:tamo palibomo.
2 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo la:tamo nikalaema:ta.

Godote Kelisokono Woko Magumudo Wadewade Tanalo Bilibilinomo Atamo Dikaeamena

3 Numa:la:, aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwi ebe Godotela, ebene ale Kelisoko magumulo dilukulinama:, ebete ebe tanalodo a wadenomamo kowalubinama: ebeno Unu Duliyomololo kebe wadewade tanalate da:pola:na ebe tanalo bilibilinomo ebete atamo gito ikaeamena. Me mabuma: modobola ale ebe kemoiomalema:!
4 Nanitabola, me opo osiyodilo wagilimia:no dopamo ebete a uwateiya, ale Kelisokono woko magumudo ebeno epoma: eba eda:onalo, kuba da:pesonomo idite agodolo itana:no ale ebeno ololo apulo talenanomolo eba kunu kelamota:onama:. Iyo, iyalo tetenomolo ale awokalaoa:no ebete a nilakapolo eba malagidiloenalo
5 ebeno ubi tanalo ebo iyatiya, ebe a:ka:tuwa: ebe kekalakalaima: ebete a uwatete Ya:su Kelisokono woko magumudo a ebeno nani gudima: ka:midima:.
6 Ebema: numa:la:, ebete poko kawonomamo demalagidilona ebe Gudugodone ebeno wade nilakapo tanalonomo atamo gito dikaeamiya, ebe mabuma: modobola ale ebe kemoiomalema:!
7-8 Nanitabola, Kelisokono kalimate deka:ka:liya, Godote a ebe kalimamo uwatete aimano kuba osiyodilole tanalo egeboleamete Saitanakono idoko motone gito wagaiya. Numa:la:, ebete iyaiya tanalo bilibilinomo eba iyatawalo ebeno mulo wokinomodo kebe tanalo atamo kawonomamo dikaeamiya, ebe nilakapo tanalono wade tanalo beda: kawonomola:ka:!
9-10 Ebema: numa:la:, Godote ebeno ubilo kalakalago diyatiya ebe nopo ebete dopamo owaminiya, wiyasiya me tetelo ebete ebe nopono tanalo atamo ma kunu awokalimiya, ebete ebeno wade woko Kelisodo kopoliyamene. Iyo, ebete me opolo ega:walo Unu Duliyomololo kebe epo ega:walo uliyana ega:walo inamabu ega:walo tanalo epetapi bilibilinomo dosiyodiloliya, iba:te wadenomamo ka:pola:nama: ebete ibi bilibilinomo kapiya wokiamo kapiyakobi midilite Kelisote ibino Kawo Elawodawama: keda:nama: ebe ebo kiyatimene. Ebema: kalakala kawonomola, Godote kebe tete wadenonomoma: degemene, ebe tetenomolo me nopono tanalote nanitabonomolo ebo kemaigamene!
11 Nanitabola, kebe tanalo bilibilinomate me opolo ega:walo Unu Duliyomololo demaimiona, ebe tanalate Godokono ubi tanalo kapiyado maimionaka, iyo, me opo osiyodilo wagilimia:no ebete dopamo ebeno wade wokido diyatiya, ebe nopono iyaiya tanalo iyama: ka:midilima: tanalo idite a:kemaigamene. Ebema: a awokalaoa:no Godote a mabuma: ebeno ubi keba kunu kiyatiyale, ebete eba kunu osiyodiliya, iyo, ebete a Kelisoko magumulo uwatete a ebeno epoma: ebo midiya.

12 Numa:la:, a Yu epo magumulo piyate Kelisoko dopamo nanitabokobi
da:midiyama:, Godote ebeno nopo atamo dopamo ebema: awokalimiya ale
ebeno wade osiyodilo tanaloma: ebe kemoionama:.
13 Wiyasiya me tetelo la: Yua:piate Godokono epoma: atumu a:keda:imata,
iyo, la: Godokono nani tabono iyaiya tanalo dolowiaima, ebe Wade
Tabono tanalodo la:imano igilo mula: tanalote eba awokalalo, la: Kelisoko
nanitabokobi ebo midimata. Ebema: la:le Godokono nani gudima: eda:o
tanalo kawokalima:ema:, ebete ebe atu tetelo ebeno Uliyana la:tamo
ikalamiata, dopamo ebete nanitabonomolo keba kunu kegiyale eba kunu.
14 Numa:la:, Godokono Uliyanate a nanitabokobi midipi bilibilinomo
magumulo bokolina, ebema: a iyatawanomola kebe wadewade tanalate
aimano Nabiwi Godogodolo a mabuma: da:pola:na, ebe tanalo bilibilino-
mate a ebeno guda:tamo nanitabonomolo kemaimioma:na:, iyo, ebe tete
ebe ebete a me opono temeteme tanalo bilibilinomone dowagaimene ebe
kalakala tetela. Nanitabola, ebe tetelo ale ebeno wade osiyodilo tanaloma:
ebe kawonomamo kemoiomalema:!

Polote Epesese Sosi Epono Tanaloma: Godotamo Da:towetoweonaki

15 Me mabuma: la:le Kawodawa Ya:suko nanitabokobi da:mida:wenama
ega:walo la:le Godokono epo bilibilinomo epetapi nilakapolo
demalagidilola:wenama, na Polote ebe netewa tanalo dolowimo,
16 ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga nale la:imano tanaloma:
kalakala tabo Godotamo ebema: adipatenakomo, iyo, ebe tanalote nagodolo
kolopoligona:. Ebene naimano towetowe tabo ge magumulo nale la: eba
malagidilolenalo
17 Godoko ma kunu ananakomo, ebeno nanitabo tanalo dawokalimina
ega:walo mulo woki epatamo dikalamena ebete ebe Uliyana la:tamo
kikalametama:, mabu nanitabola, ebe Uliyanate la: magumulo eba okoli-
nalo, ebete la: ka:modoboilaema:ta la:imano tepo magumulo Godokono
nanitabo tanalo kiyatawaema:. Numa:la:, ebe Godo ebe aimano Kawodawa
Ya:su Kelisote ebeno Godoma: deka:mina ebe Elawodawala, iyo, ebe kawo
alonomo magumulo dokolina ebe Nabiwila.
18 Ebene nale tanalo idima: ebe walo ma kunu ka:toweomenakomo,
ebete la:imano tepo magumuno gigiyu na:ilaemene la:le ebeno iyaiya
tabono nanitabo tanalo kiyatawaema:. Eba kunu la: me tanalo kiyatawao-
mamota, ebete la: nanitabolo eka:la:miata la:le Kelisokono pe tanaloma:
olowiolo wadenomamo kilukula:wenama:. Ega:walo la:le tanalo idi ma
kunu ka:kiyatawaomamota, ebete la: ebeno epatamo kebe tepo magumuno
dogodogo tanalo ikalaema: nanitabonomolo degiya, ebe tanalono wade
tanalo beda: kawonomola:ka:!
19-20 Iyo, ebe tetelo la: me tanalo idi atumu ka:kiyatawaomamota, a
nanitabokobi midipi magumulo woko dosiyodilona ebeno elawote ka-
wonomoma: eda:na, idawano elawote ebe elawo a:kodolinamene.
Nanitabola, Godote ebe atu elawo kawonomamo Kelisoko a:e magumune
dadipatiya, ebe ebeno Unu Duliyomolamo magatate ebeno tumudi apuno
Kawo Elawodawano okoli baiamo gito nowodimiya.
21 Ebe mabuma: Kelisote ebolo Kawo Elawodawama: eba neda:nalo,
ebeno elawote iyaiya nopopi bilibilinomono elawo nodoilina, iyo, ibi
magumulo piyate elawoelawonomoma: deda:ona ega:walo piyate ela-
woelawodopoma: deda:ona, piyate Unu Duliyomololo woko dosiyodilona
ega:walo piyate me opolo woko dosiyodilona, ibi bilibilinomate ebeno ubi
tanalamo na:tudila:ona. Ega:walo kalakala kawonomola, iba:te me tetelo
keba kunu kowagelene, iba:te eba kunu uwomua: uwomua: tetelo ebe
kapiyatamo nanitabonomolo ba:tudila:onama:na:!

22 Iyo, nanitabola, Godote ebeno elawo kawonomo Kelisotamo eba kunu
ikamiya, ebema: Kelisote tanalo bilibilinomono Kawodawanomoma: eba
eda:nalo, Godote ebetamo elawo atumu a:kikamiya sosi epono Wato-
dawama: keda:nama:.
23 Ebema: sosi epo ebe Kelisokono apela, mabu ebete iyalo tetenomolo
Unu Duliyomololo ega:walo me opo kawonomolo kebe wadewade woko
kowagilamiyale, ebe iyaiya woko eba opoliyalelo ebete a sosi epodo ebeno
wadenonomo uwomu woko osiyodilona.

2

Godote Nanitabokobi Midipi A:e Magumune Wagailite Ibi Igilokobi Da:midiliya

1 Ebema: numa:la:, la: dopamo Godokono ubi tanalamo tudila:oa:no kuba
osiyodilole magumulo eba ilukulinalo, la:le a:elaopima: eda:onaimata.
2 Ebe tetelo la:le me opono kuba osiyodilole gabodo eba tolamenalo, kebe
Kubadawate Godotamo tudila:oa: epo magumulo woko dosiyodilona, la:le
ebe dawano uliyana waloma:tanaimata. Iyo, tobolo unulo dilukuliona ebe
kubakuba uliyanate potamo da:tudila:ona, la:le dopamo ebe atu Kubadawa
la:imano Kawo Elawodawama: midinaimata.
3 Nanitabola, dopamo a bilibilinomate kuba osiyodilolepi epetapiago
kapiyakobi olowite eba kunu ilukulinaima:, iyo, ale aimano kateneno
kubakuba ubi tanalo kawonomamo eba malagidilolenalo aimano apeno
iyaiya kuba wokino tanalamo gito tudila:onakima:. Me mabuma: ale me
opo epo epetapima: eba eda:onalo, Godote a bilibilinomono tepo magu-
muno kuba tanaloma: kawonomamo dowate aimano kuba osiyodilole
tanalono wiya ikaeaema: ebo giya.
4 Wiyasiya kalakala kawonomola, Godote a nilakapolo eba malagidiloe-
nalo ebeno nilakapo atamo kawonomamo awokalimina,
5 ebema: kebe tetelo ale aimano kuba osiyodilole magumulo a:elaopima:
deda:onaima:, ebe tetelo ebete Kelisokono osiyodilo tanalodo a uwatete
igilokobi gito midiya. Iyo, ebete ebeno nilakapo tanalamo la:imano igilo
eba kunu mula:lelamiyata,
6 ebema: nanitabola, Godote Kelisoko a:e magumune keba kunu kadi-
patiyale, a nanitabokobi midipiate eba:go kapiyama: deda:iyama:, ebe
tetelo Godote a atumu igilamo eba kowadipaeatelo ebete ubi ebo iyatiya, ale
ebeno Unu Duliyomololo Kelisokono Kawo Elawodawano elawo magumulo
eba:go kapimiya ka:pola:nama:.
7 Numa:la:, Godote ebeno nilakapo Ya:su Kelisokono osiyodilo tanalodo
atamo dawokalimiya, ebe nilakapo tanalote kawonomoma: deda:na, ebete
ebe tanalo uwomua: uwomua: tetelo kawokaliminama: aimano igilo
ebema: mula:leamiya.
8 Ebema: nanitabola, la: Godoko nanitabokobi da:mida:ima, ebe tanalodo
ebete ebeno nilakapo tanalamo la:imano igilo a:mula:lelamiata. Iyo, la:
a:ka:tuwa: la:imano wade osiyodilo tanalo ida:mo la:imano igilo mula:
tanalo kelawa:wea:, wiyasiya me tanalo Godokono gito ikame tanalola,
9 ebema: lumagite ebeno igilo mula: tanaloma: amamalo ebe a:ka:tuwa:
ebe adipatema: modoboa:.
10 Ebema: numa:la:, me tanalo nanitabola, a nanitabokobi midipi ebe
Godokono iyaiya woko osiyodilole tanalola, iyo, ebete Ya:su Kelisokono
osiyodilo tanalodo a olioli epoma: a:midiya, ale ebeno woko eba osiyodilon-
alo wadewade tanalo kosiyodilolenakoma:. Nanitabola, a awokalaoa:no
ebete ebeno ubi iyalo iyatiya ale walone tetelo me iyaiya tanalo wadeno-
mamo kosiyodilolenakoma:.

Yu Epo Ega:walo Yua:pi Iba:te Kelisoko Magumulo Kapiya Epoma: Deda:ona

11 Ega:walo me tanalo idila. Yu dubate ibi a:ka:tuwa: Godokono tama itamida pukala lawepima: eba ka:la:minalo, la: piyate Yua:pi magumulo dawokalawiyama, iba:te la: Godokono pukala lawea:pima: ka:la:minakota. Iyo, iba:te ma kunu gelana la: Godokono epoa:, mabu iba:te ibino apelo kebe tama itamida tanalo me opo epono wokiamo delawiya, ebe tanalo Godokono ubi tanaloma: gelalo kawonomamo malagidilona. Wiyasiya numa:la:, la: Yua:pi epetapi piyate nanitabokobi da:mida:wenama la: atumu Godokono epolata, ebema: la: dopamo la:imano nanitabokobi midia: tetelo keba kunu kilukula:wenaima, modobola la: ebe kuba tagala okoli tanalo wadenomamo nemalagidilala:.

12 Ebe tetelo la: Kelisago kapiyama: keda:wenamia:, ega:walo la: kapelapima: eba eda:onalo Godokono nani Isalaela epago atumu kekapiyawenamia:. Ebe mabuma: Godote ibi kowalubilinama: ibino ewoniatamo kebe iyaiya nopo kalomoiyale ega:walo kebe iyaiya wade tabo ka:kiyawaiyale, la: ebe tanalo iyatawaoa:no la: Godogodone wade tanalo idi laema: olowiolo kilukula:wenamia:, iyo, ebe tete geyageyanomolo la:le ebeno tanalo nanitabolo kiyatawawenamia:.

13 Wiyasiya kalakala kawonomola, la: piyate dopamo mululo dilukula:wenaima, Ya:su Kelisokono kalimate la:imano kuba egebolelaema: deka:ka:liya, ebe kalimado Godote la: me tetelo tataliamo emagaeliyata, iyo, ebete Kelisoko magumudo ebe wade tanalo nanitabonomolo osiyodiliya.

14 Ebema: numa:la:, Kelisote kewa olotolowalo Yu epo ega:walo Yua:pi kapiya epoma: da:midiliya, eba kunu ebe a:ka:tuwa: ebe ibino milo tanalono nopoma: midiya ibi magumulo epetapiate epetapiago walo gowelaokapoma:. Iyo, ebe netewa tanebapiate gowelao magumulo iyaiya ka:pola:nama: ibi tetenomolo dopamo ditanami, ebete ebe kala ga:dimi ebeno a:e tanalodo gito anabulimiya.

15-16 Nanitabola, Godote dopamo Mosesedo Yu epatamo dikalamiya, Kelisote ebe iyaiya Totomu Tabo ega:walo pukala tanalo iyabaiamo alomiya, mabu ebe ubila Yu epo ega:walo Yua:pi ebete ibi bilibilinomo uwatete kapiya oli epoma: eba midililo, iba:te walo gowelaoa:no ebe magumulo kapimiya kilukulionama:. Iyo, ebete kewa olotolowalo da:iya ebe tanalodo Yu epo ega:walo Yua:pi ibino gowelao tanalo nanitabonomolo anakapumiya, ega:walo ebe atu tetelo ebete ibi bilibilinomo uwatete Godokono namutupima: keda:onama: ibi ebetamo walo a:kemagaeliya.

17 Me mabuma: Kelisote me opamo pete ebeno Wade Tabo ma kunu pa:kiyawaiya, la: Yua:pi epetapi piyate Godogodone mululo dopamo dilukuliawenaima ega:walo a Yu epo piyate ebe niyakabodopolo dilukulinaima:, a bilibilinomate gowelaoa:no kapimiya kilukulionama:.

18 Iyo, a Yu epo ega:walo la: Yua:pi a bilibilinomatamo modobo gabote itana, ale Kelisokono osiyodilo tanalodo aimano Nabiwi Godokono ololo apuamo ka:pelaema:, ebe gabo ebe ebeno kapiya Uliyanate dosiyodiliya ebe gabola.

19 Ebema: kalakala kawonomola, la: Yua:piate me tetelo Godokono ololo apulo kapelapimu kilukuliawena:, iyo, la: dopamo kapelapima: deda:wenaima ebe tanalo iyalo olopoligiya, ebema: me tetelo la: Godokono kapiya alailamepima: eba eda:onalo ebeno gudi epetapiago kapiya epoma: eda:onamata.

20-21 Ebema: nanitabola, la: Yua:pi ega:walo Yu epo nanitabokobi midipi, la: Kawodawa Godoko amamateno iya motolata, iyo, Ya:su Kelisote detena la: bilibilinomo ebe motoma: eda:onamata. Ebe a:ka:tuwa: ebe nokola keba kunula:ka: ebako talena motono aloma: eda:na, ebene ebete ebeno

sosi wagilima: iyaiya daliboliya ebe wokopi ega:walo piyate Godokono woki awokalimipima: deda:ona ibi atumu, ibi bilibilinomo ebe motono kodakoda abo epetapima: eda:ona. Ebema: me tetelo ebete ebeno elawamo ebe motono iyaiya kewa modoboilamete eba moga:lamolelo unamo ebo adipatena,
22 ma kunu la: Yua:piate Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, ebete la: ega:walo Yu epo nanitabokobi midipi, la: bilibilinomo kapimiya uwatetate ebeno moto eteno inamabuma: midilitate la: ebo moga:lamolenata, ebe moto Godokono Uliyanate kebolo kokolinale ebe talena motola.

3

Godote Yua:piatamo Wade Tabo Kiyawao Woko Polotamo Dikamiya

1 Ebema: na Polote Ya:su Kelisoko mabuma: idoko motolo eba okolinalo la: Yua:pi Godotamo owadipalatelenakomata, iyo, nale ebeno tabo la:tamo da:kiyawaonakomo ebe mabuma: gabamaniate na me idoko motamo iyatiniya.
2 La: dopamo nanitabolo olowimata Godote me woko natamo ikanamiya, ebeno nilakapo tanalote la: Yua:piatamo ditana nale ebe tanalo la:tamo kawokalima:,
3 iyo, ebete dopamo kebe tanalo kowaminiyale, me tetelo ebete ebe wamina nopono magumu na iyatunamiya, nale ebe tanalo ebema: awokaliminakomo. Numa:la:, me leta magumulo na ebe tanalo awokalima:tepamo,
4 ebema: la: naimano iyaiya tabo ka:la:miole magumulo modobola la: Kelisokono wamina nopono magumu wadenomamo nelawiyala:, ebe tanalo ebe nale ebegodone dopamo diyatawiyamo ebe tanalola.
5 Nanitabola, me opolo dopamo dilukulionamiya ebe iyaiya epono tetelo Godote me wamina nopono magumu iba:tamo kawokaliminakia:, wiyasiya kalakala kawonomola, a tetelo ebeno Uliyanate ebeno wade-talena wokopiatamo awokalimiya, ibi ebete ebeno sosi wagilima: iyaiya daliboliya ega:walo piyate ebeno woki awokalimipima: deda:iya ebe wokopila.
6 Ebema: numa:la:, me wamina nopono magumu ebe ma kunula. Me tetelo Yua:pi ega:walo Yu epo ibi bilibilinomate Wade Tabo nanitabokobi midi tanalodo Godokono wadewade walubi tanalo bilibilinomo kapimiya kuwatema:na:, ega:walo iba:te ebeno kapiya epoma: eba eda:onalo, Godote Ya:su Kelisodo ibi kowalubilima: kebe tabo dopamo nanitabolo ka:kiyawaiyale, ebe tabono tanalote ibi bilibilinomatamo kapimiya kemaigamene.
7 Nanitabola, ebeno woko na magumudo osiyodiloma: Godote ebeno iyanomo elawo ebeno nilakapolo natamo ikanamiya, iyo, ebe ikame tanalodo ebete na ebeno wokodawama: a:midiniya nale Ya:sukono Wade Tabo epatamo ka:kiyawaonakoma:.
8 Ebema: numa:la:, Godokono epo bilibilinomo magumulo piyate egegenomoma: deda:ona ibi magumulo na da:pesonomoma: eba eda:nalo, wiyasiya Godote na lawenete wade wokonomo natamo gito ikanamiya. Nanitabola, naimano woko ebe ebeno tabo Yua:piatamo kiyawao wokola, iyo, Kelisogodolo kebe dogodogo tanalonomate da:pola:na, ebete ebe wadewade tanalamo epono tepo magumu dowalubilinako, na ebe tanaloma: iba:tamo ebema: kiyawaonakomo.
9 Ega:walo Godote ulama epetapi bilibilinomolo dowaminanami, ebete me tetelo ebe wamina nopono tanalodo woko keba kunu kosiyodilonale, nale ebe epo epetapiatamo atumu akawokaliminakomo. Nanitabola, me opolo ega:walo tobolo unulo da:pola:na, Godoko ebe inamabu bilibilinomo

osiyodiloledawama: eda:na, ebene ebete ebeno wamina nopono wamina tanalo magumulo ubi ma kunu iyatiya,

10 ebete me tetelo ebeno sosi epagodolo ebeno mulo tanalono iyaiya wadewade tanalo kawokalilaema:. Iyo, ebe ubila ebe tanalodo Unu Duliyomololo dilukuliona ebe nopopi magumulo piyate elawoelawonomoma: deda:ona ega:walo piyate elawoelawodopoma: deda:ona, ibi bilibilinomate ebeno mulo tanalo wadenomamo kuima:.

11 Ebema: nanitabola, Godote iyalo tetenomolo kebe tanalote pemaigama: ubi diyatiya, ulama epetapi bilibilinomate eba petolamelo woki iyakobi midia:no ebete me tetelo aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono woko magumudo ebe tanalo nanitabonomolo osiyodiliya.

12 Ebema: kalakala kawonomola, ale ebe magumulo eba ilukulinalo ebe nanitabokobi midi tanalodo ale Godokono ololo apuamo pelaema: tolea:noma: eda:onama:, iyo, gigiyute atamo a:iyamidalo itana.

13 Ebe mabuma: na Polote la: analemata, la:le naimano temeteme tanaloma: la:imano nanitabokobi midi magumulo elawoa:noma: akoeda:oala:, mabu naimano temeteme tanalate la: nanitabolo walubilinakota la:le Kelisoko mabuma: kamamawenama:.

Nanitabokobi Midipiate Kelisokono Kawo Nilakapo Tanalonomo Kiyatawaoma: Polote Tabo Da:kiyawaiya

14 Me mabuma: tete bilibilinomo epetapilo nale Nabiwi Godokono ololo apuamo pupamo pokolite la: mabuma: ebe na:petoweomenakomo,

15 mabu nanitabola, piyate Unu Duliyomololo dilukuliona ega:walo piyate me opolo dilukuliona, Godoko ebe ibi bilibilinomono Nabiwila, iyo, ibi bilibilinomono igilote ebe kapiyagodone pena.

16 Ebene nale Godoko na:toweomenakomo, ebete ebeno Uliyanano elawo ikame tanalodo la:imano tepo magumuno woki ka:kodakodailaema:. Iyo, ebe modobola la: kowalubilitama:, mabu kebe dogodogo tanalate ebeno wade Alonomo Duliyomololo da:pola:na, ebete ebe wadewade tanalamo epono tepo magumu owalubilinako.

17 Ega:walo nale ebe walo na:ka:toweomenakomo, la:le Kelisoko nanitabokobi eba midinalo ebete ebe tanalodo la:imano tepo magumulo kokolinama:. Numa:la:, nilakapo kimalagidilo tanalo ebe wade pali damela keba kunula:ka: eba kunula, ebema: nale tanalo idima: Godoko ma kunu ka:toweomenakomo, ebete la: eba walubilinalo la:imano tepo magumuno dolodolote ebeno nilakapo damela magumamo na:toamene, iyo, modobola nilakapo kimalagidilo tanalo kapiyate la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomono mabuma: neda:namene.

18 Eba kunu la:le Godokono epo bilibilinomo epetapiago woki wadenomamo kelaemamota, Kelisokono nilakapo kimalagidilo tanalote kawonomoma: deda:na ebe tanalo la:le kapimiya kiyatawaema:. O ebeno nilakapo beda: kawonomola:ka:, iyo, ebe nilakapo tanalo lumagi idite modobutima: iyaiya modobulatole gabo nipo olena!

19 Ebema: numa:la:, me opo epo epetapiate Kelisokono nilakapo tanalono magumu nanitabonomolo a:kiyatawaonakoma:na:, wiyasiya nale Godoko na:toweomenakomo, ebete la: eba walubilinalo la:le ebe nilakapo tanalo wadenomamo kiyatawaema:. Nanitabola, me ebe gabodo ebete ebeno wade okoli tanalamo la:imano tepo magumu kawonomamo detabokailamelelametamene, ebe tetelo la:imano osiyodilole magumulo la: ebe keba kunula:ka: eba kunu nanitabonomolo keda:omamota.

20 Ebema: kalakala kawonomola, aimano tepo magumuno modoboa: tanalo ka:modoboilaema: ale aimano ubi alomo magumulo kebe wadewade

tanalo uwatema: Godoko dananakoma:, ebe modobola ebe tanalo bilibilinomo atamo ikaeaema:, iyo, ebete atamo modobonomolo ikaeamete walo tete idilo gito ka:kikaeaemene, mabu ebeno elawo tanalote aimano tepo magumulo woko bosiyodilona.

21 Ebema: me opono uwomu tete pea:no, modobola Kelisokono sosi epate ebe magumulo eba ilukulinalo ibino woko osiyodilo tanalo magumudo Godoko nowalogonakoma:na:, iyo, uwomua: uwomua: tetelo amama tanalote ebegodolo nitanamene! Me tabo nanitabonomola, taula!

4

Nanitabokobi Midipi Bilibilinomate Kelisokono Kapiya Apema: Deda:ona

1 Ebema: nale aimano Kawodawano woko osiyodilo tanaloma: gabamanino idoko motolo eba okolinalo la: ma kunu toweolaemata, Godote la: ebeno ubilo kowapata:lama:wenama: deka:la:mitiyala, modobola la: eba kunu ebeno wadewade ga:limapi gudima: neda:oniyala:.

2 Ebene la:imano taneba magumulo idite idi nilakapolo demalagidilona, ebe tanalo kawokalima:ema: modobola idite iditamo samamo akodowaonakala:, iyo, modobola la: a:ka:tuwa: la: opamo alomawete epetapiatamo temeteme ikalamea:noma: eba eda:onalo epetapino tanaloma: ubia: tabo samamo akogelanakala:.

3 Numa:la:, Godokono Uliyanate la:imano tepo magumamo diyatilametana ebe milote la: kapiya epoma: midilinata, ebema: la:imano wokilo la:le kapiyama: eda: tanalo wade tanalonomoma: eba gelanalo, la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo gabo wadenomamo numinakiyala: ebe tanalote la:godolo nanitabolo kitanama:.

4 Nanitabola, ale kebe wade tanalo uima: olowiolo dilukulinama: ebe tanalo kapiyala, iyo, Godote a eka:miya ale aimano ilukuli magumulo ebe tanalo kapimiya kemakopelenama:. Ma kunu a ebeno epo kapiya ape keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo a magumulo woko dosiyodilona ebe Uliyana atumu ebe kapiyanomola.

5 Iyo, aimano Kawodawa ebe atumu kapiyala, aimano nanitabokobi midi tanalo ebe kapiyala, ega:walo aimano watowatopiate a kebe obamo dowaduba:midaoiya ebe obo atumu ebe kapiyala.

6 Ega:walo aimano Nabiwi Godoko ebe kapiyala, iyo, me opo epo bilibilinomate ebegodone pawokalaiya, ebema: ebe kapiyate ibi bilibilinomono Watodawama: eba eda:nalo, ibi bilibilinomagodolo ebeno woko osiyodilona, iyo, ebete ibi bilibilinomo magumulo bokolina.

7 Ega:walo me tanalo idila. Kelisote Godokono iyaiya woko ado kosiyodilolenama: ebete idi kapiyatamo iyanomo elawo idi ikamete, idi kapiyatamo iyanomo elawo idi a:kikamiya, a bilibilinomatamo nilakapolo eba kunu ikaeamoiya, iyo, ebete ebeno ubi tanalo atamo keba kunu kiyatiyale, ebete woko osiyodilo tanalono elawo atamo iyaiya eba kunu ikaeamoiya.

8 Nanitabola, Godokono Bukalo tabo idite ebe tanalo ma kunu awokalimina,

“Godokono Alibodawa Kelisote
me opo epo kowalubilima:
ebeno iyaiya tanalo
iba:tamo nilakapolo gito ikalamoliya.
Iyo, piyate eba:go da:gowelaonamiya,
ebete ibino wato kikopu lawete,
ebene ebeno amama baiamo da:nodoliya,
ebete ebeno epatamo

iyaiya nilakapo tanalo ebo ikalamoliya.”

9 Ebema: modobola la: me tabono magumu wadenomamo ma kunu ne-
malagidilala:. Kelisote ebeno amama baiamo nanitabonomolo odoliya,
mabu dopamo ebete ebe a:ka:tuwa: da:pesoma: midite me opono a:elao
epono opamo gito niwisigiya.
10 Iyo, potele a:e magumamo da:niwisigiya, ebe walone tetelo tobolo
ununomamo ebeno amama gobebobo laema: da:nodoliya ebe atu dawala.
Ebema: ebete Kawo Elawodawano gobebobo eba kunu da:nelawiya, ebe
tetelo ebete Unu Duliyomololo ega:walo me opo kawonomolo kebe wade-
wade woko iyalo tetenomolo dowagilamiya, ebe iyaiya woko bilibilinomo
opoliyalema: tabo ebo iyatiya.

11 Ebema: ebete ebe woko kopoliyadigalema:, ebete ebeno iyaiya
woko osiyodilole tanalono elawo me opo epatamo nilakapolo ikalam-
oliya. Iyo, ebete epetapi eba nalibolelo iba:tamo elawo ikalamiya
iba:te iyaiya opolo ebeno nani sosi kapiya ka:nowagilima:, ega:walo
ebete Godokono woki awokalimipiatamo elawo idi atumu a:kikalamiya
iba:te woko wadenomamo kosiyodilonama:, ega:walo ebete ebeno Wade
Tabo atapiatamo elawo idi atumu a:kikalamiya nanitabokobi midia:piate
iba:godone nanitabo tanalo kolowioma:, ega:walo ebete iyaiya pasta
ega:walo Godokono Buka apuno iyaiya tabono magumu iyatulamepi ibi
bilibilinomatamo elawo idi atumu a:kikalamiya.

12 Numa:la:, ebete ebeno iyaiya elawo Godokono epatamo eba kunu
ikalamoliya, mabu ebete ebeno ubi iyatiya ibi bilibilinomo elawokobi eba
midililo iba:te me opolo ebeno iyaiya woko kosiyodilolenama:, iyo, me
gabodo ibi bilibilinomate kapimiya Kelisokono apema: eba eda:onalo ibino
nanitabokobi midi magumulo wadenomamo kapepeoma:na:.

13 Ebema: a bilibilinomate eba kunu aimano nanitabokobi midi
tanalono osiyodilole magumulo kapiya eponomoma: eba eda:onalo, a
kapimiya Godokono Guduno tanalo nanitabonomolo ebo kiyatawaoma-
lema:. Nanitabola, ale aimano wokilo kawokawo kelatala apepeo epoma:
deda:oma:, Kelisote ebeno tuputupunomo osiyodilole magumulo keba kunu
kokolinale, ale eba kunu aimano osiyodilole magumulo ebe keba kunula:ka:
eba kunu nanitabonomolo bilukulionama:.

14 Ebema: numa:la:, a:da: elemasigi dubate ibino mulo wokiamo epo
kuba gabamo iyaiya magatalema: eba wagelenalo, piyate ibino tabamo
da:tudila:onaka ibi daedale gudi keba kunula:ka: eba kunula. Iyo, awate
iyaiya apune alogo tetelo kawokawo ulate iyaiya keba kunu kemaimionake,
ebe epo eba kunula mabu iba:te ibino woki magumulo woki netewama:
eda:ona. Wiyasiya ale aimano nanitabokobi midi magumulo egege gudima:
eda:o tanalo datepama:, ebe tetelo ale a:da: elemasigipino iyatulame
tanalamo walo a:ka:gudima:,

15 iyo, ale wiyasiya aimano ilukuli magumulo epetapi nilakapolo eba
malagidilolenalo, idite iditamo Godokono nani tabono iyaiya tanalo kapiya
ebo kiyawaonakoma:. Ebe gabodo ale wadenomamo apepeote aimano
osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo Kelisoko keba kunula:ka: ale eba
kunu keda:omalema:, mabu a sosi epo Kelisokono apema: eba eda:onalo
ebe aimano apeno watoma: eda:na.

16 Nanitabola, ogiliate apeno iyaiya apuapu wadenomamo
moga:lamolete, ebene ebe apeno apuapu iyaiyate ibino ape kapiya
magumulo eba pola:nalo ibino iyaiya woko modobolo osiyodilolena.
Ebema: numa:la:, Kelisokono nilakapo tanalo ebe ebeno apeno ogili
bilibilinomo keba kunula:ka: eba kunula, iyo, ebe nilakapo tanalote sosi

magumulo eba itanalo, sosite nanitabokobi midi magumulo wadenomamo apete iyaiya woko osiyodilolema: elawonomoma: ebo keda:mene.

Nanitabokobi Midia:pino Ilukuli Tanalo Ega:walo Nanitabokobi Midipino Oli Igilago Ilukuli Tanalo

17-18 Ebe mabuma: nale la: Kawodawa Kelisokono mailamo eba analelo me tanalo idi kawo tanalonomoma: gemo, nanitabokobi midia:piate keba kunu kilukulione, la:imano ilukuli magumulo ibi keba kunula:ka: eba kunu akoeda:oala:. Numa:la:, ibino tepo magumulo idoko kawonomote itana, ebema: ibino wokiate ibi kuba gabamo eba magatalelo gabo uwomu tetelo wade tanalo idi a:ka:nuima:na:. Iyo, iba:te Godokono nanitabo tanalo ubia:noma: eda:ote, wiyasiya daedale woki uwatete ibino tepo magumuno woki eba kodakodailamelo, ibi a:ka:tuwa: ibi Godogodone ebo iyailiya ebeno wade igilo kelaema:.

19 Ebema: dopamo iba:te kuba osiyodilole magumulo kebe ilipo tanalo diyatawaonakiya, me tetelo atu iyaiya kuba tanalo eba osiyodilolelo iba:te ilipoa:noma: eda:ona. Eba kunu iba:te ibino wokilo kawonomamo malagidilolenalo, kateneno ubi tanalamo tudila:olo ibino apa:mo iyaiya ilipo tanalo kosiyodilolenama:, iyo, iba:te ebako kuba osiyodilolema: ibino iyawa kawonomote bitana.

20 Eiye, la: Kelisogodone ebako kuba okoli tanalo kiyatawawea:!

21 Nanitabola, la:le Ya:sukono tanalo wadenomamo olowimata, ebene la: ebe nanitabokobi eba midinalo, ebegodolo ditana ebe nanitabo gabono iyaiya tanalo ebeno wokopiate la: ebo iyatulamiata.

22 Ebema: la: dopamo keba kunu kilukula:wenaima, ebe tagala ilukuli tanalono kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo na:pupukulama:la:. Numa:la:, ebe tagala ilukuli tanalote la:imano a:da: elemasigi ubi tanalodo ele gabo la:tamo eba odidilo la: ebo kubailamenamiyata,

23 ebema: Godote la:imano tepo magumuno woki olinoma: ka:midilima:, modobola la: okoli bai ebetamo nikamiyala:.

24 Iyo, modobola la: ebeno oli okoli tanalono osiyodilole tanalo nuwatiyala:, lumagite wadewade kaliku ka:pupulioma: kalakalago duwatenako eba kunu. Nanitabola, Godote ebe oli okoli tanalo a nanitabokobi midipi mabuma: osiyodiloamiya ale ebe keba kunula:ka: ebako epoma: keda:onama:, ebema: kebe tetelo ale ebeno oli okoli magumulo nanitabolo dilukulinama:, ebe tetelo me opo epate ebeno nanitabo tanalono tuputupu ega:walo talena okoli tanalo ado wadenomamo kuima:na:.

25 Ebema: nanitabokobi mididawa, a:da: elemasigi tabo walo akokiyawala:. Modobola a:ma: wiyasiya a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagitamo nani tabono iyaiya tanalo kapiya na:kiyawaonakiye, mabu a nanitabokobi midipi bilibilinomate Kelisokono apema: kapimiya eda:onama:.

26 Ebema: a:ma: tanalo idima: da:dowaemene, a:ma: nanisiwale! Dowa tanalote ele gabo odidi tanalodo a:ma: kubamo magatama: modoboa:, ebene kebe tetelo dowa tanalote a:ma:godolo demaigamene, modobola samamo nolopoligadigamene. Iyo, kebe egelalo dowa tanalote a:ma:tamo da:pemene, modobola ebe atu egelate niwisiga:no a:ma: dopamo a:imano dowa tanalo iyabaiamo niyatiye,

27 mabu nanitabola, a:ma: me osiyodilo tanalodo Saitanatamo okoli bai a:kikama:emene.

28 Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite epetapino inamabu ega:walo mani pilolo dopamo duwatenaki, ebete ebako kuba osiyodilo tanalo atepate ebe a:ka:tuwa: ebeno kotamo nanitabo woko nowagilimene. Nanitabola, mani woko osiyodilo magumulo ebe a:ka:tuwa: ebeno iyaiya modoboa:

tanalo modobokobi eba midililo, gabote ebegodolo ka:kitanamene ebete nigologolopi atumu ka:kowalubilima:.

29 Ega:walo a:ma: kubakuba tabo akokiyawaonakala:, modobola a:ma: wiyasiya wadewade walubi tabo kapiya na:kiyawaonakiye, iyo, ebako tabo kiyawao tanalote a:ma:godolo eba itanalo, olowiopiate ibino modoboa: wokino tanaloma: wade walubi buwatenakoma:na:.

30 Ebene la:imano osiyodilole magumulo la: Godokono Uliyanatamo temeteme ikaema: modoboa:, mabu Godote ebe la:tamo ikalamiata, ebete la: magumulo eba okolinalo Godokono pukalama: keda:nama:. Iyo, ebe pukalate la: ma kunu iyatulamenata, la:le ebeno gudima: eda:onamata ebema: ebeno Wade Egelate la: mabuma: nanitabonomolo kemaigamene, ebe Egelalo ebete la: me opono temeteme tanalo bilibilinomo magumune kowagailima:ta.

31 Ebema: modobola la: iyaiya dowa tanalo bilibilinomo na:pupukulama:la:, ma kunu la:le lumagi idino tanaloma: la:imano tepo magumute kakama: akoeda:onakala:, ega:walo la:imano tepo magumulo ela tanalote akomaiganakala:, iyo, la: lumagi iditamo ilipo ikaema: elawo tabo ega:walo ebe malogo tabo akogelanakala:, ega:walo la:imano ubi tanalo akoiyatinakala: gabo idido ebe kubaima:.

32 Wiyasiya modobola la: magumulo idite iditamo nilakapo eba awokalimilo la:le epetapino temeteme tanaloma: la:imano tepo magumu akokodakodailama:la:, iyo, kebe tetelo lumagi idite kuba dosiyodilomene la: ebeno kuba egebolema:wete na:dodomatimiyala:, Godote la:imano kuba Kelisoko magumulo egebolelametate keba kunu ka:dodolomatililametiyala eba kunu.

5

Alo Magumulo Dilukuliona Ebe Epono Tanalo

1 Nanitabola, la: Godote kawonomamo demalagidiloletana ebe gudilata, ebema: modobola la: la:imano ilukuli magumulo ebe keba kunula:ka: ebako epoma: neda:onala:.

2 Numa:la:, Kelisote a:e magumulo ebeno ape kalimagono inamabu keba kunula:ka: eba kunu midite ebeno igilo a mabuma: Godotamo dikamiya, Godote ebe tanalo wade nibo inamabu ikame tanaloma: giya. Ebe mabuma: Kelisote atamo ebeno kawo nilakaponomo keba kunu kawokalimiyale, modobola la: eba kunu atu nilakapo magumulo nilukulinala:.

3 Numa:la:, la: Godokono tuputupu epolata, ebema: me iyaiya kuba tanalo la:godolo akopola:nala: — kamiyale ega:walo buwelemele pilo tanalo, apa:mo iyaiya ilipo osiyodilole tanalo, ega:walo mani kawonomamo malagidilo tanalo. Iyo, ebakobako kuba osiyodilole magumulo kuba da:peso idinomote la:godolo akoitanala:, nanitabokobi midia:piate la:imano ilukuli tanaloma: kuba tabo gelakapoma:.

4 Ega:walo la: iyaiya daleya woki awokalilaema: tabo akokiyawaonakala:, iyo, epetapino ilipo osiyodilole tanaloma: tabo gela:no modobola la: wiyasiya iyaiya tetelo kalakala tabo Godotamo nowadipalatelenakiyala:.

5 Ebema: modobola la: me tanalo wadenomamo nemalagidilala:. Piyate kamiyalela buwelemelela iba:tamo pilo tanalo dosiyodilolenaka, ega:walo piyate ibino apa:mo iyaiya ilipo tanalo dosiyodilolenaka, ega:walo piyate mani kawonomamo demalagidilona, ibi bilibilinomo magumulo idite Kelisoko ega:walo Godoko ibi netewapino Kawo Elawodawano tanalodo wade walubi tanalo idi a:kuminakomene. Numa:la:, potele mani kawonomamo demalagidilona, ebeno tanalo ebe ida:da:li amamalateledawano tanalo keba kunula:ka: eba kunula.

6 Ebema: la: magumulo idite maigate me opo epono daedale wokiamo la:
a:da: masigilima: dowagelemene, la: ebeno tabo ako-olowiala:. Nanitabola,
nale kebe iyaiya kuba tanaloma: la: kawiya kanaletama, ebako osiyodilole
tanaloma: Godokono kawo dowa tanalonomote ka:pemene, iyo, piyate
ebetamo tudila:oma: ubia:noma: deda:ona iba:te kuba wiya kelaema:na:.
7 Ebe mabuma: la: ebako epago tanalo idi osiyodiloa:no iba:go
akokapiyala:.
8 Nanitabola, la: dopamo idoko magumulo ilukulinaimata, wiyasiya la:
idoko magumune pemaimiawete me tetelo aimano Kawodawano alo magu-
mulo ilukulinamata, ebema: la: alono gudima: eba eda:onalo modobola la:
alo magumulo wadenomamo nowapata:lamenala:.
9-10 Iyo, la: Kawodawa Godoko kekalakalaima:ema: la:imano osiyodilole
magumulo gabo wadenomamo numinakiyala:, mabu numa:la:, piyate alo
magumulo nanitabolo dilukuliona, iba:godone wadewade da:imi bilibilino-
mate pemaimionaka, ega:walo iba:te Godokono tuputupu okoli tanalo eba
awokaliminalo ebeno nani tabono iyaiya tanalo ebo kiyawaonaka.
11 Ebe mabuma: piyate idoko magumulo dilukuliona, la: ebe epono osiy-
odilole tanalamo iba:go akokapiyala:, mabu ibino osiyodilole magumune
wade da:imi idite kapemaiganakoa:. Modobola la: wiyasiya Godokono
alamo ibino osiyodilole tanalo na:pukuilamiyala:, epo epetapiate ebe kuba
tanalono temeteme magumu wadenomamo kuima:,
12 mabu nanitabola, tuputupu lumagite tabo gema: ilipokobi kolowimene
iba:te diya gabodo dosiyodilolenaka ebe tanaloma:!
13 Ega:walo me tanalo idila. Epate dowaminalena Godote ebe tanalo
bilibilinomo waminale magumune ebeno alamo kowaulatelemene, iyo, ebe
tanalono nanitabo magumu ebo kawokalaoma:na:,
14 ebema: me opono tanalo bilibilinomo magumulo alote kebe tanalo
da:pukuimene epate wadenomamo kuima:na:, wamina magumulo walo
a:kitanamene. Me mabuma: Godokono epate mulo tabo idi ma kunu gelana,

"U dowatawita, a:ma: nemaiga!
A:ma: a:e magumune pemaigawete
igilo walo da:kelawa:emene,
Kelisokono alote
a:ma: ebo ka:pukuima:ta."

15 Ebema: modobola la: mulo woki epoma: eba eda:onalo la:imano osiyo-
dilole tanalo wadenomamo nemalagidilolenala:, iyo, muloa: epo akoibami-
latela:la:.
16 Numa:la:, me opo kawonomolo me tete nanitabokobi midia:pino kuba
osiyodilole tetema: eda:na, ebema: Godote kebe wadewade tete la:tamo
dikalametanaka, modobola la: ebe iyaiya tetelo wade walubi tanalo
epatamo nosiyodilolenakiyala:.
17 Ebema: la: daedale epoma: eda:oa:no, wiyasiya Kawodawa Godote la:le
kosiyodilola:ema: ebeno ubi tanalo keba kunu kiyatinale, modobola la: ebe
iyaiya tanalo wadenomamo niyatawaonala:.
18 Ega:walo me tanalo idila. La: elawo gala:ipi da:imi obo kawiya
akoniala:, mabu la: eba kunu dowagela:ema, la:imano nio tetelo daedalema:
eba eda:olo la: a:ka:tuwa: la: ebo ka:kubailaemamota. Modobola la:
wiyasiya Godokono Uliyanano tanalo kawiya na:nionakiyala:, ebete
la:imano tepo magumu wadenomamo ketabokailaema:.
19 Ebema: la: la:imano tepo magumulo iyaiya oale alapio tanalamo
Godoko wadenomamo namamatenakiyala:. Iyo, ma kunu Godokono

Bukano Sam Oale bukalo da:pola:na ebe oale, ega:walo nanitabokobi midipiate Godokono anoano tanalo awokalilaema: dosiyodilolenaka ebe oale, ega:walo ebeno Uliyanate la:imano tepo magumamo dalomonako ebe oale, la:imano iyaiya tetelo epetapiate epetapi ebe iyaiya oaleno tabamo eba waluba:tiuilo la:imano Kawodawatamo balapionakomata.

20 Ebene la:le aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko waloma:ta tanalo kawokalima:ema:, modobola la:imano ilukuli magumulo kebe iyaiya tanalate la:tamo ka:pemaimione, la: ebe tanalo bilibilinomoma: Nabiwi Godotamo kalakala tabo nowadipalatelenakiyala:.

Nanitabokobi Mididawa Dubu Ega:walo Ebeno Kamiyale Iba:te Keba Kunu Na:kokolionama:na:

21 Ebema: nanitabokobi midipiala:, la: Kelisotamo eba tudila:olo, ebe unamo kadipata:ema: modobola la: magumulo idite iditamo nilakapolo na:tudila:onakiyala:.

22 Ebema: modobola la: nanitabokobi midipi kamiyala:te la:imano awiatamo na:tudila:onakiyala:, la:le Kelisotamo keba kunu ka:tudila:wenama eba kunu.

23 Numa:la:, Kelisote sosi magumulo nanitabokobi midipino watodawama: keba kunu keda:nale, eba kunu dubute ebeno kamiyaleno watodawama: keda:na, wiyasiya modobola la: dubate me tanalo idi wadenomamo nemalagidilala:, sosi epate Kelisokono apema: eba eda:onalo, ebete ibi mabuma: ebeno nilakapo kawonomo awokalimite ibino Igilo Mula:ledawama: ebo ediya.

24 Ebema: sosi epate Kelisotamo keba kunu ka:tudila:one, modobola kamiyala:te atumu ibino awiatamo eba kunu na:ka:tudila:onakoma:na:.

25 Wiyasiya nanitabokobi midipi dubala:, la: me kawo tanalo idi akododomatiala:. Kelisote sosi epo nilakapolo eba malagidilolenalo ibi mabuma: ebeno igilo iyabaiamo keba kunu kiyatiyale, modobola la: eba kunu la:imano kamiyale nilakapolo nemalagidilolenala:.

26 Numa:la:, Kelisote ebeno igilo iyabaiamo iyati tanalodo ebete sosi epo gito uwatiya, iba:te Godokono talenapima: eba eda:onalo ebeno woko kosiyodilonama:. Iyo, Kelisote ebe epono kuba osiyodilole tanalo ega:walo ibino tepo magumuno daleya woki ebeno tabono iyaiya tanalamo ukulaolenomo dukulaoliya, iba:te olioli epoma: ebo eda:iya, epate mala: ikila: tanalodo molomoloa:noma: keba kunu keda:onake eba kunu.

27 Nanitabola, Kelisote ebeno ubi tanalo ma kunu iyatiya, ebeno woko osiyodilo tanalodo sosite agalu buwelema: deda:mene, ebene ebe a:ka:tuwa: ebe wade pukuilame sosi ebeno kamiyalema: kaidimene. Ebema: ebe kamiyalegodolo kuba idi da:pesonomote a:kitanamene, iyo, ebete dubu idino tanalo iyatawa:no tuputupunomolo eba okolinalo, ebete da:pulinako ebe kaliku ebe daleya: wade kalikunomola, ebeno a:la:uwa:da:le beda: kawonomola:ka:!

28 Ebema: modobola nanitabokobi midipi magumulo dubu idite ebeno kamiyale nilakapolo nemalagidilonamene, ebe a:ka:tuwa: ebeno ape keba kunu kemalagidilonale eba kunu. Numa:la:, dubute kamiyale daidimene ebe tetene wagilimite ibino ilukuli igilote kapiyama: keda:mene, ebema: kebe tetelo ebete ebeno kamiyale demalagidilona, ebe atu gabodo ebe a:ka:tuwa: ebe na:kemalagidilona.

29 Nanitabola, me opolo dubu idite ma kunu kokolina:, ebete ebeno apeno iyaiya modoboa: tanalo ulame tetelo ebe a:ka:tuwa: ebe kowalubinakoa:. Ao, dubuno osiyodilole tanalo eba kunua:. Kebe tetelo bae kape tanalote ibi dulame, ibi a:ka:tuwa: ibi walubilima: bae okalimiote ebo naonaka, ebema: modobola nanitabokobi midipi dubate ibino kamiyaleno iyaiya modoboa:

tanalo magumulo ibi atumu na:kowalubilinakoma:na:. Numa:la:, Kelisote a
sosi epo kawonomamo eba malagidiloenalo ebete a eba kunu walubinako,
30 mabu a nanitabokobi midipi bilibilinomo ebe ebeno apeno iyaiya
apuapula.
31 Ebene Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana, “Me mabuma:
dubute ebeno menokola nabiwila miyapate ebeno kamiyala:go kapiyama:
keda:mene.”
32 Numa:la:, me tabono magumu tanalo idite waminalo ditana, nale
ebe tanalo la:tamo ma kunu awokalimo, sosi epo ebe Kelisokono
kamiyalela, ebema: nanitabokobi midipi ega:walo ebe iba:te kapiyama:
nanitabonomolo eda:na.
33 Ebema: la: naimano dopo iyatulame tabo eba lawelo, me netewa
kawokawo tanalo atumu na:kemalagidilola:la:. Dubute ebe a:ka:tuwa: ebe
keba kunu kemalagidilonale, modobola ebete ebeno kamiyale eba kunu
nemalagidilonamene, ega:walo kamiyalete ebeno tepo magumuno wokilo
ebe a:ka:tuwa: ebe opamo eba iyatilo ebeno awi unamo nadipatenakomene.

6

Nanitabokobi Midipi Gudi Ega:walo Ibino Nabila Menokobila Iba:te Keba Kunu Na:kilukulinama:na:

1 Guda:la:, modobola la: la:imano nabila menokobila iba:tamo
na:tudila:onakiyala:, mabu Godote ebe tanalo tuputupu osiyodilo tanaloma:
gena.
2-3 Iyo, Godote Isalaela epatamo kawo totomu tabo idi ma kunu ikalamiya,
“A:imano nabiwila menokola ibino tanaloma: kuba tabo kiyawaoa:no
iba:tamo na:tuduwatanakiye.” Ebene ebete walo na:kegiya, “Me totomu
tabamo tuduwata tanalodo a:ma: wade walubi tanalo nagodone ma kunu
kelaema:ta, a:ma:le tete geyageyanomolo wade opolo eba okolinalo tanalo
bilibilinomo magumulo nale a:ma: wadenomamo bowalubinakomata.”
Ebema: numa:la:, Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo me
totomu tabo ebe dopo totomu taboma: ediya, lumagino tuduwata tanalodo
Godote ebetamo wade walubi tanalo kiyatinakoma: nanitabolo egiya.
4 Ega:walo la: piyate nabima: deda:wenama, la: la:imano gudino iyaiya
osiyodilole tanaloma: ibi tete bilibilinomolo kawiya akoanalenakala:, iba:te
ibino tepo magumulo la:tamo dowaokapoma:. Modobola la: wiyasiya
Kawodawa Kelisokono iyatulame tanalamo ibi eba totomulatelenalo ibino
kuba osiyodilole tetelo iba:tamo modobo wiya nikalamenakiyala:, iba:te
nanitabokobi midi magumulo wadenomamo kapepeoma:.

Nanitabokobi Midi Wokopi Ega:walo Ibino Woko Namutupi Ibino Osiyodilole Tanalo

5 Ebene kawokawo wokopi dubate la: kebe epo maniamo duwatetiyala
la:le ibino wiya: woko kosiyodilola:wenama:, ebe dubate me opolo la:imano
woko namutupima: eba eda:onalo, modobola la: la:imano wokilo ibi tole-
lamelo ibi unamo wadipalatela:wete iba:tamo na:tudila:onakiyala:, la:le
Kelisotamo keba kunu ka:tudila:wenama eba kunu. Iyo, modobola la:
la:imano tepo magumulo kuba woki idi wamina:no woko nanitabonomolo
nosiyodilonakiyala:.
6 Ega:walo woko osiyodilo magumulo la: ma kunu akomalagidilala:, woko
namutudawate natamo kekalakalama:, ebete na dunamita ebe kapiya
tetelo nale woko wadenomamo osiyodilonakomo. Ao, eba kunua:. Woko
namutudawate la: ulame tetelo ega:walo ulamea: tetelo, modobola la:
Godokono ubi tanalamo tudila:olo, la: a:ka:tuwa: la: Kelisokono wokopima:

eba gelalo la:imano tepo magumuno elawo kawonomamo woko ebo nosiyodilonakiyala:.

7 Iyo, la:le la:imano woko nanitabo kalakala tanalago osiyodiloma: modobola, mana: me opo epo kalakalailaema:, la: wiyasiya aimano Kawodawa Kelisoko kekalakalaima:ema: woko wadenomamo nosiyodilonakiyala:.

8 Ebema: piyate wiya: wokopima: deda:ona ega:walo piyate mani woko dosiyodilona, modobola la: bilibilinomate me kawo tanalo akododomatiala:, aimano Kawodawate epo bilibilinomono osiyodilole tanalo eba ulamenalo, ebete wade wokodawatamo ebeno wade wiya nanitabonomolo kikaemene.

9 Ega:walo la: nanitabokobi midipi woko namutupiala:, piyate la:imano woko wiya:no kosiyodilonama: maniamo duwata:wiyama, la: ebe wokopiatamo atumu wade tepo magumuno nilakapo nawokaliminakiyala:, iyo, kebe tetelo iba:te woko modobodopolo osiyodiloa:no, ebe tetelo la:le ibi temeteme wiya ikalaema: akoanala:la:. Modobola la: me kawo tanalo akododomatiala:, la: ega:walo ibi la: bilibilinomo ebe Unu Duliyomololo dokolina ebe Kawo Watodawanomono wiya: wokopilata. Nanitabola, ebe Kawodawate kapiya gabonomodo epo bilibilinomono tanalo tuputupulo kanagilamelelaemene ibino modobo wiya iba:tamo kikalamolema:.

Nanitabokobi Midipiate Saitanago Gowelama: Kebe Inamabu Ka:pupulinake

10 Ebema: me leta uwomu apulo nale la: ma kunu analemata, la: aimano Kawodawa Kelisoko magumulo eba ilukulinalo ebeno kawo elawonomo lawa:wete elawonomoma: neda:iyala:.

11 Ega:walo la: nanitabokobi midi tanalono gowelao magumulo wato kikopu kelawa:ema:, modobola la: Godokono gowelao inamabu bilibilinomo na:pupulinakiyala:, ebema: Saitanakono a:da: elemasigi tanalate la:tamo da:pemaimioma:na:, ebe tetelo la: modoboma: keda:omamota la:le kodakodalo kelamota:wenama:.

12 Numa:la:, aimano gowelao tanalote me opo epo epetapiatamo kitana:, wiyasiya ale iyaiya kubakuba uliyana kapiyago gowelaonakoma:. Iyo, ibi magumulo epetapi elawoelawodopo uliyanala ega:walo epetapi elawoelawonomo uliyanala, epetapi me opono idoko magumulo dowapata:lamena ebe uliyanala ega:walo epetapi ebe tobolo unulo elawamo dowapata:lamena ibila.

13 Ebema: la:imano gowelao tanaloma: Godokono modobo inamabu bilibilinomo na:pupula:la:, mabu nanitabola, la: ebe inamabu eba pupulilo, kuba tetete la:tamo da:pemaigamene, la: Saitanatamo elawokobi ebo kolowiomamota, iyo, gowelao magumulo la:le okoli bai ebetamo ikamea:no kodakodalo kelamota:onamamota.

14 Ebema: nanitabokobi mididawa, a:ma: kodakodalo eba utinalo ma kunu nolosiyodiliye. A:ma:le Godokono nanitabo tanalo a:imano batamu pula:wete na:kodakodaimiye, ega:walo ebeno tuputupu okoli tanalo a:imano negege inamabumu ka:pula:wete,

15 ega:walo ebeno milo epatamo dikalamena ebe Wade Tabo a:imano agowa inamabumu na:pupuliye, gowelao magumulo a:imano agowate igiligadigakapoma:.

16 Ebene a:ma:le Godoko nanitabokobi da:mida:wena, modobola a:ma: tete bilibilinomolo ebe tanalo a:imano makeyo inamabumu lawa:wete natanakiye, mabu nanitabola, a:ma:go da:gowelana ebe Kubadawate ebeno ela menagono biago a:ma:tamo da:piyokomene, a:ma: modoboma: keda:ma:ta ebe inamabu a:imano nanitabokobi midi tanalamo kodiyobola:ema:.

17 Ebene epono igilo mula: tanalote Godogodone demaigana, mod-
obola a:ma: gowelao magumulo ebe tanalo a:imano dibamu ka:pula:wete,
ega:walo Godokono Uliyanano gowelaono gili akonelawiye, ebe gili ebe
Godokono Tabola.
18 Ebene iyaiya tete bilibilinomolo la:le iyaiya towetowe tabo gela
tanalodo Godokono Uliyanano elawamo ebetamo negelanakiyala:, iyo,
modobola la: ebe tanalo osiyodiloma: elawoa:noma: eda:oa:no ebeno iyaiya
epo bilibilinomo ebo nowadipalatelenakiyala:.
19 Ega:walo modobola la: na mabuma: Godoko atumu ma kunu
na:ka:toweomenakiyala:, kebe tetelo nale Wade Tabo kiyawaoma: wade
tete duminakomo, ebete natamo wadewade woki modobolo nikaname-
nakomene. Numa:la:, Godote ebe Tabono magumu epatamo dopamo
owaminiya, wiyasiya me tetelo ebe ubi niyatina nale ebe tanalo
nanitabokobi midia:piatamo tolea:no eba awokalímilo iba:te wadenomamo
kiyatawaoma:,
20 iyo, nale Wade Tabo iyaiya epatamo atama: ebete na ebema:
ka:na:miya. Nanitabola, ebe woko osiyodilo tanaloma: nale gaba-
manino idoko motolo okolinamo, ebema: modobola la:le towetowe tabamo
na Godotamo nadipatenenakiyala:, ebete modobo elawo natamo eba
ikanamelo ebe Tabo kiyawao magumulo nale tolea:noma: keda:nama:.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

21 La: niyaniyata, aimano nanitabokobi mididawa ekawi idi Tikika-
site la:tamo da:pemene, ebete naimano okoli tanalo ega:walo osiyodilole
tanalo bilibilinomo la: ka:pikiyawaolaema:ta. Nanitabola, ebete Kawodawa
Ya:sukono wade wokodawa idima: eda:na,
22 ebema: nale ebe la:tamo palibomo, la:le aimano iyaiya ilukuli tanalo
ebegodolo dolowiaema la: kalakala ebo kelaemamota.
23 Ebema: modobola Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko
iba:te nanitabokobi midipi ekaki bilibilinomatamo milo tanalo ega:walo
nilakapo kimalagidilo tanalo eba ikalamelo ibino nanitabokobi midi tanalo
kawokobi ebo na:midililaema:na:.
24 Ega:walo piyate uwomua: tetelo aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko ka-
wonomamo demalagidilonama:na:, modobola Godokono nilakapo tanalote
ibi bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA
PILIPAI SOSI EPATAMO
OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela. Na ega:walo Timotiko ale Ya:su Kelisokono wokopi
epetapima: eda:onama:, ebema: la: Pilipai duliyomololo piyate Ya:su Ke-
lisoko magumulo Godokono epoma: deda:wenama, ale me leta la:tamo
paliboma:, ega:walo la: sosi watowatopi ega:walo la: piyate woko osiyodilo
magumulo watowatopi dowalubila:wenama, ale me leta la: mabuma:
atumu nakapaliboma:.
2 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko,
iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Polote Pilipai Sosi Epono Tanaloma: Kalakala Towetowe Tabo Godotamo Da:kiyawaiya

3 Nale tete bilibilinomolo la: eba malagidilolenalo naimano Kawodawa
Godotamo kalakala tabo adipatenakomo.
4 Iyo, nale la: towetowe tabamo kalakalago owadipalatelenakomata,
5 mabu la:le Godokono Wade Tabo nagodone dolowiaima, ebe tetene
wagilimite me teta:mo pemaiga la:le nago kapimiya ebe atu woko osiyo-
dilonapimata.
6 Ebema: nale me tanalo iyatawanomola, kebe Kawodawate la:imano
taneba magumulo wade woko dowagilimi, ebete ebe woko atepa:no Ya:su
Kelisokono Uwomu Egelalo opoliyanomo kopoliyamene.
7 Nanitabola, nale la: naimano tepo magumuno nilakapamo de-
malagidiloletanama, ebe tanalo modobonomoma: eda:na, mabu Godote
ebeno nilakapo natamo eba awokalimilo kebe woko natamo kikanamiyale,
na dopamo idoko motolo okolina: tetelo la: bilibilinomate ebe woko magu-
mulo na owalubininakimata. Ega:walo kalakala kawonomola, me tetelo
nale idoko motolo eba okolinalo, kebe iyaiya tetelo gabamaniate naimano
tanalo danagiyamidanamenaka, la:le na walo a:kowalubininakomata nale
Wade Tabono nanitabo tanalo wadenomamo kawokaliminakoma:.
8 Iyo, Godote naimano nanitabo tanalo iyatawala, ma kunu nale Ya:su
Kelisokono tepo magumuno nilakapo tanalago la: demalagidiloletanama.
9 Ebema: nale la: mabuma: towetowe tabo Godotamo dadipatenakomo,
ebe tanalo ebe ma kunula. Modobola Godokono nanitabo iyatawa tanalote
ebeno mulo wokino tanalago la: magumulo eba apepeonalo, la:imano
nilakapo kimalagidilo tanalote atumu kawonomamo nakapenamene.
10 Ebe mabune la:le la:imano ilukuli magumulo tanalo bilibilinomo
wadenomamo eba anagilamenalo, la:le tuputupu tanalo kapiya lawa:wete
Kelisokono Uwomu Egelalo daleya:noma: deda:wenama, idawate
a:ka:modobomene la: kuba osiyodilolepima: ka:la:ima:.
11 Iyo, me gabodo Ya:su Kelisokono tuputupu okoli magumune
da:pemaimiona ebe da:ima:te la: magumulo betabokaonama:na:,
ebema: Godokono mailote kawoma: eba eda:lo ebe a:ka:tuwa: ebe ebo
bowalogonamene.

Ya:sute Polokono Igilo Mabuma: Eda: Tanalo Polote Dawokalimiya

12 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, na ubila la: me
tanalo wadenomamo iyatawaoma:, kebe temeteme tanalate natamo
ka:pemaimiye, Godote ebe tanalo magumudo gigiyu a:iyamidi epetapiate
Wade Tabo wadenomamo kolowioma:.

13 Me mabuma: Loma epono Kawo Elawodubunomono moto datila:na,
ebe gowelaopi ega:walo piyate me kawo duliyomololo dilukuliona,
ibi epetapi bilibilinomate naimano tanalo wadenomamo ma kunu iy-
atawaona, nale Kelisokono woko osiyodilo tanaloma: idoko motolo dokoli-
namo.

14 Ega:walo kalakala kawonomola, naimano idoko motolo okoli tanaloma:
nanitabokobi midipi ekaki epetapi bilibilinomate aimano Kawodawag-
odone elawo walo a:kelawiya, iba:te na keba kunula:ka: tolea:no ebeno
Wade Tabo awokala ka:kiyawaoma:.

15 Nanitabola, ibi magumulo epetapiate ibino tepo magumuno kuba
wokiamo Kelisokono tabo kiyawaonaka, ma kunu iba:te naimano wade
mailo pilo gabodo laema: wagelena, ega:walo iba:te ibi magumulo eba
apaminateuilo ibino woko osiyodilo tanaloma: amamaona. Wiyasiya
epetapi ibi eba kunua:, iba:te wade woki kapiyamo Wade Tabo kiyawao
woko osiyodilonaka,

16 iyo, iba:te na nilakapolo eba malagidilonenalo wade woko bosiyo-
dilona. Ibi iyatawala Godokono ubilo na idoko motolo dokolinamo, mabu
gabamaniate kebe iyaiya tetelo naimano tanalo danagiyamidanamenaka,
nale Wade Tabono nanitabo tanalo wadenomamo ebo awokaliminakomo.

17 Wiyasiya piyate kuba wokiamo Kelisokono tanaloma: da:kiyawaonaka,
ibi ubi niyatina nale idoko motolo eba okolinalo temeteme epetapi natamo
gito kikanamenama:. Iyo, ibi ubila epetapino mailo eba kubailamelo
ibi a:ka:tuwa: ebo kowalogolema:, ebema: iba:te woko nanitabo gabodo
kosiyodilona:.

18 Eiye, iba:te temeteme natamo ikanaema: dowagelena, ebe tanalo kawo
tanaloa:! Wiyasiya kawo tanalo ebe ibino tabo kiyawao tanalodo iyaiya
epate Kelisokono tanalo dolowionaka ebe tanalola. Ebema: wokopiate
ibino tepo magumuno kuba wokiamo o wade wokiamo ebeno tanalo
dawokaliminaka naimano kalakalate itananako. Ega:walo na me tanalo
idima: nekalakalitamo,

19 na iyatawala la:le towetowe tabo Godotamo dadipata:wenakoma, ebe
tanalodo ega:walo Ya:su Kelisokono Uliyanano walubi tanalodo nale me
idoko motone ka:nemaigamamo.

20 Nanitabola, nale ubi kawonomago olowiolo makopelenamo, naimano
tanalo anagiyamidaname tete gabamaniagodone demaigamene, nale tabo
idi kiyawaoma: ilipoa:no ega:walo tolea:noma: eba eda:lo, Kelisote epono
ololo apulo amama tanalo ebo kelaemene. Modobola ebete tete bilibili-
nomolo na magumulo amama tanalo nelawenakomene, iyo, na igilolo
dokolinamo o iba:te naimano igilo gito ditamidanaema:na:, naimano ubi
tanalote eba kunu bitananakomene.

21 Ebema: numa:la:, nale me opolo eba okolinalo naimano igilo Ke-
lisoko mabuma: kalakalago iyatinamo, wiyasiya nale da:emo naimano
kalakala idite ka:kitanamene mabu nale ebegodone naimano wade wiya
ka:nelaemamo.

22 Iyo, na me opono igilago eba okolinalo woko osiyodilo magumulo
wade da:imi Godotamo da:noloilamenakomo, ebe wade gabote natamo
eba itanalo wiyasiya naimano a:e tanalodo wade gabo idite natamo
kitanamene.

Eiye, me wadewade gabo netewate natamo eba pola:nalo ibi magumulo
nale kebe gabodo na:ka:tomo?

23 Nanitabola, naimano tepo magumulo ebe netewa wokino tanalate
ebema: apaminateuina. Nale me opo atepate Ya:sukono okoli duliy-
omololo eba:go ka:nokolinama: ubi kawonomamo iyatinamo, mabu na

niyatawanamo ebeno Unu Duliyomolono kalakalate me opono kalakala nanitabolo kodolimene.
24 Wiyasiya na tanalo idi kawonomo ma kunu kiyatawanamo, modobola nale la: mabuma: me opolo okolinama:, mabu kebe tetelo nale la:go okolina:no la:le walubi tanalo pogodone na:kelawa:wenakoma?
25 Me mabuma: na iyatawala, nale me tetelo la: miyapa:no la: walo da:ka:powalubilitama, la:imano nanitabokobi midi magumulo kalakala tanalote ununomamo eba odololo la: ebo kapepeomamota.
26 Iyo, nanitabola, nale me idoko motone nemaigate la:go kokolinama: la:tamo walo da:ka:pemo, ebe tetelo la:le Ya:su Kelisoko magumulo kalakala kawonomo na mabuma: ebo kelaemamota.

Kelisoko Nanitabokobi Midipino Gowela Tanalo

27 Ebema: me kawo tanalonomola, modobola la: Kelisokono wade ga:limapi gudima: neda:oniyala:, ebeno Wade Tabote la: keba kunu kiyatulametana eba kunu. Ebene nale la:go da:pokolinamo o nale mululo eba okolinalo la:imano tanalo gito dolowinakomo, nale tete bilibilinomolo me tanalo biyatawanamo, la:le la:imano nanitabokobi midi magumulo woki kapiyalo kodakodalo eba lamota:onalo kapimiya gowelaonakomata, epate Wade Tabo olowi tanalone nanitabokobi ka:midima:.
28 Iyo, eba kunu piyate la:go da:gowelaona la:le ibino osiyodilole tanaloma: a:ka:toletoleawenama, ebene Godote la:imano tolea: tanalodo ibi kiyatulaemene, ebete ebeno elawo kapiyamo la:imano igilo eba mula:lelamelo ibi wiyasiya gito ka:kubailaemene.
29 Numa:la:, Godote ebeno nilakapo tanalodo la: eka:la:miata la:le Kelisoko nanitabokobi midipima: keda:wenama:, ega:walo kalakala kawonomola, ebete atu nilakapo magumulo la: a:keka:la:miata la:imano nanitabokobi midi mabuma: temeteme tanalo kuwata:wenakoma:.
30 Me mabuma: la:le gowela magumulo ba:pola:namata, nale dopamo kebe gowela magumulo kokolinaimo ega:walo me tetelo da:ka:lutamo ebe atu gowela tanalola. Nanitabola, la:le dopamo naimano gowela temeteme duma:ima, ebe tanalo nagodolo walo eba kitanalo la: me tetelo walo a:kolowimata.

2

Kelisoko Ebe A:ka:tuwa: Da:pesoma: Midi Tanalodo Godote Ebe Ununomamo Dadipatiya

1 La: numa:la:, la: Kelisoko magumulo ebegodone elawo elawenakomata, ega:walo la: temeteme magumulo ebeno nilakapo tanalodo gelebadi iyatawaonakomata, ega:walo la: ebeno Uliyanago kapimiya owapata:lamenakomata, ega:walo la:imano tepo magumulo epetapiate epetapiatamo nilakapo awokaliminakomata.
2 Me mabuma: modobola la: naimano kalakala ma kunu kawokobi na:midinala:, la: woki kapiyalo eba ilukulinalo epetapiate epetapi atu nilakapo tanalamo nemalagidilolenala:, iyo, la:imano tepo magumulo kapiyama: eba eda:onalo la:le woko osiyodiloma: ubi tanalo kapiyanomoma: na:midinakiyala:.
3 Ebema: la: magumulo idite ebe a:ka:tuwa: ebe kapiya malagidilo tanalone o amama tanalone tanalo idi ako-osiyodilala:, wiyasiya modobola la: a:ka:tuwa: la: opamo eba alomonalo, la:imano tepo magumuno wokilo nanitabokobi midipi epetapi kawokawopima: na:midilinakiyala:.

4 Ebene la: magumulo idite ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo kapiya ako-
malagidilonakala:, ao, ebete wiyasiya epetapino modoboa: tanalo ebeno
modoboa: tanalago kapimiya nulamenakomene.
5 Ebe mabuma: modobola Ya:su Kelisokono tepo magumulo ditana, ebe
atu nilakapo wokino tanalote la: magumulo woko nosiyodilonamene.

6 Ebete dopamo Godokono ololo kapiyamo okolinami,
wiyasiya a walubi tete da:pemaigiya,
ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo kemalagidiloma:
ebete Godoma: deda:na
ebe tanalo kodakodalo katila:niya:.
7 Ebete wiyasiya ebeno kawo elawodawano okoli bai
balamo kalakalago eba iyatilo,
ebete me opo lumagima: eda:te
epono ololamo atamo ebo pawokaliya,
iyo, ebete wiya: wokodawano ololamo pemaigiya.
8 Ebene ebete ebe a:ka:tuwa: opamo eba iyatinalo
ebeno Nabiwino ubi tanalamo ebo tuduwatanaki,
ebema: ebeno tuduwata magumulo
ebete ebeno a:e tanaloma: modoboma: giya,
iyo, ebete kewa olotolowalo
kawokawo temeteme gito uwatiya.

9 Me mabuma: Godote ebe ununomamo adipatete
wade mailonomo idi ebetamo ebo ikamiya,
ebe mailono elawote
mailo epetapi bilibilinomono elawo nodoilina,
10 iyo, ebe mailo ebe Ya:sutela!
Ebema: piyate Unu Duliyomololo ega:walo me opolo
ega:walo damela magumulo dilukuliona,
ibi bilibilinomate ebe amamatema:
pupamo pilukulite,
11 iba:te Nabiwi Godoko eba moiolo
awokala negelanakoma:na:,
Ya:su Kelisoko kapiya ebe Kawodawanomola.

Nanitabokobi Midipiate Me Opolo Godokono Aloma: Deda:ona

12 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, dopamo na la:imano duliy-
omololo eba okolinalo la: naimano tabamo keba kunu ka:tudila:wenakima,
modobola nale okolina:no tetelo la:le eba kunu na:kowagelenala:, iyo, la:
naimano iyatulame tanalamo tudila:oma: la:imano woki kawonomamo
niyatinakiyala:. Ega:walo Godote la:tamo dikalametia, ebe igilo mula:
tanalono uwomu tanalo nanitabolo laema:, modobola la: la:imano wokilo
ebe tolemelo unamo eba adipatelo woko wadenomamo nosiyodilonala:,
13 mabu kalakala kawonomola, Godote la: magumulo ebeno woko bosiy-
odilona, iyo, ebete la:tamo wade tepo magumuno woki ega:walo elawo
nikalamenata la:le ebeno ubi tanalamo ka:tudila:wenama:!
14 Ebema: la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo epetapiate
epetapiatamo ubia: tabo gela:no akoapaminateuinakala:.
15-16 Ma kunu me opo epate kawokawo kuba osiyodilolepima: eda:ote
kalawikalawi gabodo eba tolamenalo, la: wiyasiya Godokono wadewade
gudima: beda:onamata, iyo, la:godolo kuba osiyodilo tanalo idi ega:walo
daleya wokino tanalo da:peso idite a:kitanamene. Ebene la:le epatamo
Godokono igilo tabo dikalama:wenakoma, la:le ebeno aloma: eba eda:onalo

me opo ba:pukuiminamata, mawelete tobolo unulo da:pola:na keba
kunula:ka: eba kunu. Me mabuma: nale Kelisokono Uwomu Egelalo me
tanalo kiyatawamamo, nale kebe woko la: magumulo kosiyodilonaimo ebe
kodakoda woko magumune wadewade da:ima:te nanitabolo a:pemaimiya,
iyo, nale la: mabuma: ebema: kamamamamo.

17-18 Numa:la:, la:imano nanitabokobi midi tanalo ebe la:le Godoko
watidiloma: kalimagono inamabu idi ebetamo dikama:ema ebe tanalo keba
kunula:ka: eba kunula. Ega:walo nale me tetelo da:emo, iyo, epetapiate
naimano kalima opamo gito dadipanama:na:, ebe tanalo ebe Godotamo
ikameo tanalo idima: keda:mene, ebema: ebe tanalote nanitabolo de-
maigamene, naimano kalakalate eba itanalo, modobola la: atumu kalakala
lawa:wete nago nekalakalaiyala:.

Polote Timotila Epa:paladaitasila Ibi Pilipai Duliyomolamo Palibolema: Tabo Da:kiyawaiya

19 Ebene Kawodawa Ya:sukono ubi ditanamene, nale gabo kuimamo tete
tatalilo Timotiko la:tamo kapaliboma:, ebema: ebete la:imano tanaloma:
tabo walo dakapalibomene, nale ebe tabo olowite naimano woki bilibili
tanalo la: mabuma: ebo kolopoligomene.

20 Ebe kapiyate nago la: nilakapolo kawonomamo malagidilolenata,
iyo, ebeno tepo magumuno wokite naimano tepo magumuno wokiago
kapiyama: eda:na.

21 Nanitabola, sosi epo epetapi bilibilinomate ibino tanalo kapiya
malagidilolena, Ya:su Kelisokono iyaiya ubi tanaloa:.

22 Wiyasiya Timotiko eba kunua:. La: iyatawalata nale ebeno nabiwi keba
kunula:ka: eba kunu eda:nalo, ebete Wade Tabo kiyawao mabuma: nago
kapimiya wiya: woko dosiyodilonami, ebe osiyodilo gabodo ebete ebeno
nanitabo tanalo iyalo awokalimi.

23 Ebema: naimano ubi ma kunu itana, gabamaniate naimano tanalo
anagiyamidaname dopoliyamene, ebe tetenomolo gabote ditanamene nale
Timotiko la:tamo kapalibomamo.

24 Ega:walo nale Kawodawa nanitabokobi na:midinamo, tete tatalila nale
me idoko motone piwisigate la:tamo ka:pemamo.

25 Ega:walo nale tanalo idi na:kemalagidilutamo, aimano nanitabokobi
midi ekawi Epa:paladaitasiko la:tamo walo kakapaliboma:. Ebe la:le
naimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo na walubinima: dapalibaima
ebe wade dawala, iyo, ebete la: mabuma: na niyakabolo eba utitalo gowela
woko nago kapimiya osiyodilona.

26 Ebe iyatawala la:le ebeno gabugabu tanalo dolowiaima, ebema: woki
bilibili tanalote ebegodolo eba itanalo, ebe ubi kawonomamo niyatina
la:tamo pemaigate la:imano ololo walo ka:ka:pulaema:.

27 Nanitabola, kawo gabugabute ebe duminati a:e tatalila, wiyasiya
Godote nilakapolo ebe wadekobi a:midi, ebene ebe osiyodilo tanalodo
Godote ebeno nilakapo natamo atumu akawokalimi, mabu naimano wade
lumagite na:etaleka: nale ebe tanaloma: kawo temeteme idi nanitabolo
biyatawana:.

28 Ebema: nale atumu naimano ubi kawonomago ebe la:tamo palibutamo,
mabu na iyatawala la:le ebe walo da:kuma:ema, la:imano kalakalate ebe
mabuma: eba itanalo naimano woki bilibili tanalote la: mabuma: ebo
kolopoligomene.

29 Ebema: modobola la:le ebe aimano Kawodawa magumulo ekawi
idima: gelawete kawo kalakalanomago nelawiyala:. Ega:walo la:imano

nanitabokobi midipi taneba magumulo modobola ebete kebako dawama:
keda:nale la:le ebako epo atumu na:kemoioliyala:,
30 mabu la:le nagodone mululo eba ilukulinalo na walubinima: mod-
oboa:noma: deda:ima, ebe tetelo me ekawi Epa:paladaitasiko la:imano
gobebobolo na da:powalubini, ebete Kelisokono woko osiyodilo tanaloma:
ebeno igilo ebete kawo tanaloa:noma: gelo tatalila ba:ena:.

3

Ale Aimano Unu Tamamo Dosiyodilolenakoma: Ebe Tanalo Magumudo Godote A Tuputupupima: A:keka:imene

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me leta uwomu apulo nale
la: ma kunu analemata, modobola la: aimano Kawodawa magumulo
nekalakalaonala:.
Nanitabola, na ubia:noma: keda:na: nale la: dopamo diyatu-
lametanakima, ebe atu tanaloma: kapiya tete idilo la: me leta magumulo
walo ka:kiyatulametama:, mabu me iyatulame tanalote la:imano
nanitabokobi midi tanalo wadenomamo ka:ga:lulatelemene la:le nanitabo
gabo anaetoamidakapoma:.
2 La: nanisiwale! Piyate ibino kuba ubi tanalo dosiyodilolenaka ebe
dubuno tanalo wadenomamo nulamenala:, mabu ibi elawoelawo gaagaa
keba kunula:ka: eba kunula, iyo, iba:te ibino ubi kawonomamo iyatina
Yu dubuno tama itamida pukala epetapiatamo eba ikalamelo ibino apeno
iyaiya apuapu ebo kiyaililaema:.
3 Wiyasiya a piyate Godokono Uliyanano elawamo ebe damamate-
nakoma:, a ebe epola. Iyo, Godote baibai gudino tama itamida pukala Yu
epatamo dopamo dikalamiya, ale ebe tanalono magumu iyatawaopima:
eda:onama:, mabu Godote a tuputupupima: ka:mi tanalo ale kolowima:,
ale unu tama osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo kapiya tanalo
idi nanitabokobi ka:midina:. Ao, a wiyasiya Ya:su Kelisoko kapiya
nanitabokobi eba midinalo ebe kapiya ebema: amamatenama:.
4 La: numa:la:, piyate naimano tagala okoli tanalo diyatawaona, diyala,
iba:te ibino kateneno wokilo ma kunu da:begelama:na:, “Ebe dubu
Poloko ebete ebeno unu tamamo osiyodilole tanalodo ebe a:ka:tuwa: ebe
wadedawanomoma: midiya.”
Nanitabola, dopamo nale unu tamamo osiyodilole tanalo magumudo
epo epetapi bilibilinomo a:nodoiliyamo, ebema: diyala, nale ma kunu
da:bemalagidilomo, Godote naimano unu tamamo osiyodilole gabodo na
ebeno tuputupudawa idima: keka:na:imene.
5 Ma kunu nale Isalaela epono Beniyaminakono gu magumune
awokaliyamo, iyo, na Yu epono kalimanomola, ebema: nale awokalate
kapiya wuiki dolopoligiya dubu gudino tama itamida pukala ebo lawiyamo.
Ega:walo a Yu epono Pa:lisi taneba magumulo na idima: dediyamo, ebema:
Mosesete atamo dikaeamiya ebe Totomu Tabo bilibilinomo nale kodako-
danomolo uwatenakimo.
6 Ebene nale ebe Totomu Tabamo tuduwatama: naimano ubi kawono-
mamo eba iyatinalo, nale Godokono sosi epono tanaloma: ebo genakimo
iba:te ebetamo nanitabo gabodo ka:tudila:onakoa:, iyo, nale iba:tamo
kawokawo temeteme ebema: ikalamenakimo. Nanitabola, Totomu Tabono
tanalo bilibilinomamo tuduwata magumulo nale tanalo da:peso idi kapiya
kanaetoamidanakia:, ebema: Yu epono umi magumulo na tuputupu-
dawanomoma: eda:naimo.
7 Wiyasiya nagodolo dopamo da:pola:namiya, epo bilibilinomate ebe
osiyodilole tanalo ega:walo iyatawa tanalo ega:walo Yu epono kalima

tanalo wadewadenoma: eba gelanalo, nale me tetelo wiyasiya Kelisoko mabuma: ebe iyaiya tanalo dologala inamabuma: midilinamo.

8 Iyo, me opo epate kebe tanalo bilibilinomo wadewadenoma: kegelane ega:walo naimano tagala okoli tanalono iyaiya tanalo, nale ebe tanalo bilibilinomo dologala inamabuma: eba midilinalo ginima:mo ilateliyamo. Ebema: naimano wokilo kapiya tanalote kawo tanalonomoma: eda:na, ebe tanalo ebe naimano Kawodawa Ya:su Kelisago kapiyama: eda: tanalola. Iyo, nale ebe mabuma: me opono wadewade tanalo bilibilinomo kubakuba sosowama: eba genalo, ebe kapiya kodakodanomolo lawenamo

9 nale ebe magumulo wadenomamo kokolinama:. Nanitabola, Godote lumagino nanitabokobi midi tanalodo modobo elawo ebetamo eba ikamenalo ebe tuputupudawama: ebo ka:midimene, ebema: me tetelo nale Godokono Totomu Tabamo tuduwata tanalodo na a:ka:tuwa: na tuputupudawama: kegena:, ao, nale wiyasiya Kelisoko kapiya nanitabokobi na:midinamo.

10 Ebe mabuma: na me kapiya kawo tanalonomoma: ubi niyatinamo, nale Kelisago kapiyama: eba eda:nalo, ebete a:e magumune kebe elawo tanalamo kemaigiyale ebe atu elawo tanalote naimano okoli magumulo kitanamene. Ebene ebe elawo tanalote nagodolo eba itanalo, nale ebeno temeteme magumulo eba:go kapimiya ka:lutamamo, ega:walo ebete a:e tanalamo keba kunu ka:tiyale nale eba kunu atumu da:tomo,

11 na nanitabokobi na:midinamo ebeno elawo modobola, ebete na a:e magumune igilamo walo kakadipatenemene.

Polote Wade Wiya Godogodone Laema: Woko Elawonomamo Dosiyodilonami

12 Numa:la:, nale tabo ma kunu kegita:, nale Godogodone wade wiya laema: naimano okoli magumulo tuputupunomoma: iyalo ediyamo. Ao, eba kunua:, nale wiyasiya elawonomamo woko osiyodilo magumudo ebe wiya walone tetelo laema: wagelenamo, mabu Ya:su Kelisote ebe wiya natamo nanitabonomolo ikanaema: na ebema: laweniya.

13 Ega:walo naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, na ma kunu kemalagidiluta: nale gowela magumulo wato kikopu iyalo elawiyamo, ao, na ebe kalakala tete walone ka:nuimamo. Ebe mabuma: kebe tanalate natamo dopamo ka:pemaimionakile, nale ebe tanalo walo malagidilolema: naimano woko osiyodilo magumulo walogabo apuamo ka:melena:, na wiyasiya naimano ololo dopo apunomamo iyatinatomo uwomu teta:mo modobolo ka:nemaigama:.

14 Iyo, sukulu gudute kalakala egelalo elawamo keba kunu ka:puliganakole, na woko osiyodilo magumulo eba kunu puliganamo, nale uwomu teta:mo da:nemaigamo naimano wade wiya ebo ka:nelaema:. Nanitabola, Godote Unu Duliyomolono kalakala tanalo natamo ikanaema:, Ya:su Kelisoko magumulo na ebema: ka:na:miya.

15 Ebema: niyaniyata, a piyate Kelisoko magumulo wadenomamo dapepeonama:, modobola a ebako woki kapiyado woko ebetamo bosiyodilonama:, wiyasiya diyala, la: epetapiate woko kuba wokino tanalo ida:go da:bosiyodilawenama, ebema: Godote a:ka:tuwa: ebeno ubi tetelo ebeno tuputupu wokino gabo la: kiyatulaema:ta.

16 Numa:la:, me tanalo kawo tanalola, ale nanitabokobi midi magumulo mamo kebe gabodo ka:pemaimioma:, modobola ebe atu gabodo ale uwomu teta:mo nanitabolo ka:nemaimiomalema:.

17 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: kapimiya la:imano ilukuli magumulo na nibaminatenenala:, iyo, piyate dopamo aimano osiyodilole tanalo waloma:talema: wadewade woki duwatiya,

modobola la:le ebe atu gabodo ka:tolama:ema: ibino tanalo wadenomamo nulamenala:.
18 Ega:walo nale dopamo tete epetapi bilibilinomolo la: kebe tanaloma: kanaletanakima, umu numita:la:, ka:lo ebe tanalo walo ipupu balida:go la: ma kunu kanalemata, Kelisokono kewa olotolowalo a:e mabuma: epo epetapi bilibilinomate eba:go gowelaona.
19 Nanitabola, ebako epate ibino uwomu tetelo Saitanakono Ela Opamo ka:nemaimioma:na:. Iba:te ibino kateneno ubi tanalamo kubanomamo tudila:ote, ebene ilipo tanalo ibino osiyodilole magumulo eba amamaonalo, iba:te me opono inamabu uwate gabo kapiya malagidilona.
20 Wiyasiya a nanitabokobi midipino nanitabo ilukuli duliyomolo ebe Godokono Unu Duliyomolola, ebema: aimano Igilo Mula:leamedawate ebene ka:pema: ale ebe tanalo olowiolo makopelenama:, ebe aimano Kawodawa Ya:su Kelisotela.
21 Ebema: nanitabola, iyaiya epo ega:walo uliyana bilibilinomo iba:te ebegodolo ditana ebe kawo elawonomo duima:na:, iba:te ebeno ubi tanalamo ebo ka:tudila:oma:na:. Ebe tetelo Kelisote ebe atu elawamo aimano elawoa: ape ega:walo a:ela ape iyanomoma: ka:midiliaemene, iyo, ebeno apete wade pukuilaema: keba kunu keda:nale, aimano apa:te atumu eba kunu ka:keda:oaema:na:.

4

Polote Totomu Tabo Epetapi Pilipai Sosi Epatamo Dikalamiya

1 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: naimano iyaiya tabo eba malagidilolenalo ebe tanalamo tudila:wete aimano Kawodawa magumulo kodakodanomolo nelamota:onala:. Nanitabola, la: nale ulaema: kawonomamo demalagidiloletanama ebe epolata, ega:walo la:le natamo kawo kalakala tanalo eba ikanamenalo, nale Saitanatamo gowela magumulo delaimo la: ebe wato kikopu keba kunula:ka: eba kunu eda:onamata.
2 Naimano nanitabokobi midipi ekaki buwelemele Yuwodiyako ega:walo Sintakiko, nale la: toweolaemata la:le apaminateui tanalo atepawete aimano Kawodawa magumulo woki kapiyama: keda:ema:.
3 Ebema: a:ma: potele naimano woko magumulo wade walubidawama: deda:wena, modobola a:ma: me kamiyale nowalubiliye. Nanitabola, ibi netewapiate Wade Tabo kiyawao mabuma: dubu idi Kelaminago dopamo nago kodakoda woko dosiyodilonamiya, ebema: ibino mailote Godokono Igilo Bukalo ba:pola:lamena, epetapiate nago woko dosiyodilona ibino mailote keba kunu ka:pola:lamenale eba kunu.
4 Ebema: la: bilibilinomate aimano Kawodawa magumulo tete bilibilinomolo nekalakalaonala:, iyo, na walo na:kegemo, modobola la: nekalakalaola:!
5 Ega:walo modobola la: epo bilibilinomono ololo apulo milolo eba ilukulinalo, epetapiate la:imano wokiamo tudila:oma: ibi elawamo akoanala:la:. Numa:la:, aimano Kawodawano pe tete netatali,
6 ebema: modobola la: tanalo idima: woki bilibilima: akoeda:oala:, wiyasiya la:imano modoboa: tanalo bilibilinomo magumulo la:imano tepo magumuno kalakalago la: Godotamo na:towetoweonakiyala: ebete la: kowalubilitama:.
7 Ebe tetelo la: Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo Godokono milo tanalote la:imano tepo magumuno iyaiya woki wadenomamo ba:ga:lulatelenamene, nanitabola, me opo epate ibino mulo wokiamo ebe milo tanalono magumu laema: ka:modobona:.

8 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me leta uwomu apulo
nale la: ma kunu analemata, Godote kebe iyaiya tanalo tuputupu ilukuli
tanaloma: kegenale ega:walo ebete kebe tanalo kemoiolenale, modobola la:
ebe iyaiya tanalo kapiya la:imano tepo magumulo nemalagidilolenala:. Iyo,
ebete kebe woki nanitaboma: kegenale ega:walo mulo tanaloma: kegenale,
ebete kebe woki wadenoma: kegenale ega:walo daleya: tanaloma: kegenale,
ebete kebe woki nilakapo awokalima: kegenale ega:walo kalakala adipate
tanaloma: kegenale, modobola la: ebakobako woki kapiyamo la:imano tepo
magumu netabokailameniyala:.
9 Ebene la: kebe tanalo naimano iyatulame tanalodo kolowiawenakima
ega:walo naimano osiyodilole tanalodo kulama:wenakima, modobola la:
ebe tanalo bilibilinomo nosiyodilolenakiyala:. Me gabodo potele milo
epatamo dikalamena, ebe Godote la:godolo nanitabolo bokolinamene.

Polote Pilipai Sosino Nilakapo Mani Alomo Tanaloma: Kalakala Tabo Da:kiyawaiya

10 Nanitabola, naimano kalakalate aimano Kawodawa magumulo
la: mabuma: ditana, ebe kalakala beda: kawonomola:ka:! Iyo, tete
geyageyadopolo la:imano ubi eba italamenalo la:le gabo umia:no na
kowalubina:wenakia:, me tetelo wiyasiya la:le gabo duma:ima na ma-
niamo ebo walubinimata, dopamo la:le na walubinima: ubi keba kunu
kiyata:wenakima eba kunu.
11 Wiyasiya nale me kalakala tabo kiyawao tanalamo modoboa: tanalo
idi la:tamo kawokalimita:, ao, me tanalo iyalo iyatawiyamo, na iyaiya
modoboa: tanalo magumulo eba okolinalo wiyasiya naimano Kawodawano
kalakala kapiyate nagodolo bitanamene.
12 Nanitabola, dopamo nale tete epetapilo iyaiya modoboa: tanalo
magumulo okolitanakimo ega:walo tete epetapilo na inamabuago mod-
obolo okolitanakimo, ebema: nale kalakala tanalono magumu ma kunu
iyalo elawiyamo, iyaiya tete bilibilinomolo, iyo, baete wuguname tetelo
ega:walo kape tetelo, dogodogo inamabu pola:na tetelo ega:walo inamabu
pola:na:no tetelo, naimano kalakalate naimano Kawodawagodone eba
penalo a:kolopoligonamene.
13 Ebema: nanitabola, ebete natamo elawo eba ikanamenalo, na mod-
obola ebe magumulo iyaiya temeteme bilibilinomo magumudo uwom-
uamo ka:nemaigama:.
14 Wiyasiya na la:tamo kalakala tabo walo na:kegemo, mabu la:le
naimano temeteme magumulo na maniamo dowalubina:ima ebe tanalo
ebe wade nilakapo tanalola.
15 La: Pilipai sosi epo me tanalo iyatawanomolata, dopamo Wade Tabote
nagodone la:tamo da:pemaigi, ebene nale la: magumune Ma:sadoniya
opone walo da:ka:timo, ebe tetelo iyaiya sosi epo epetapi magumulo la:
kapiyanomate maniamo na nilakapolo owalubinimata.
16 Iyo, na Tesalonaika duliyomololo eba nokolinalo, la: tete epetapilo
naimano modoboa: tanalo magumulo walubi tanalo natamo ebo pali-
bonakimata.
17 Wiyasiya numa:la:, naimano ubi tanalo ma kunu kitana:, na a:ka:tuwa:
na malagidilonelo mani la:godone gito uwatema:, ao, na ubila la:imano
nilakapo ikame tanalodo Godote ebeno wade wiyanomo la:tamo gito
kikalametama:.
18 Nanitabola, me tetelo modoboa: tanalo kapiya idite nagodolo kitana:,
mabu la:le na walubinima: Epa:paladaitasitamo dikama:ima, ebete ebe
mani mamo dadai nale modobolo laimo. Numa:la:, la:imano nilakapo
ikame tanalo ebe Godotamo wade nibo inamabu ikame tanalo keba

kunula:ka: eba kunula, iyo, ebete ebako tanalo lumagi idigodone kalakalago lawete modoboma: kegemene.

19 Me mabuma: kebe modoboa: tanalate la:godolo ka:pola:nale, naimano Godote ebe tanalo bilibilinomo ulamete la:tamo modobolo kikalaema:ta, mabu ebeno dogodogo inamabuate Ya:su Kelisokono Alonomo Duliy-omololo ebegodolo ba:pola:na.

20 Ebema: modobola amama tanalote aimano Nabiwi Godogodolo uwomua: uwomua: tetelo nitanamene! Me tabo nanitabonomola, taula!

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Nilakapo Tabo Da:kiyawaiya

21 Ebene piyate Ya:su Kelisoko magumulo Godokono epoma: deda:ona, nale naimano nilakapo tabo ibi bilibilinomatamo palibomo, ega:walo nago dilukulina ebe nanitabokobi midipi ekakiate ibino nilakapo tabo atumu la:tamo nakapaliba.

22 Ega:walo piyate me Loma kawo duliyomololo Godokono epoma: deda:ona, ibi bilibilinomate la:tamo nilakapo tabo kapaliba, iyo, ibi magumulo piyate Kawo Elawodubunomo Sisakono motolo ebeno woko dosiyodilona, iba:te ibino nilakapo tabo kawonomo atumu nakapaliba.

23 Modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la: bilibilinomono tepo magumulo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA
KOLOSI SOSI EPATAMO
OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo
daliboliya ebe wokopi magumulo na idila, mabu Godote ebeno ubilo na
ebema: laweniya. Na ega:walo a nanitabokobi midipino ekawi Timotiko,
2 ale la: piyate Kolosi duliyomololo Godokono epoma: eba eda:onalo
Kelisoko magumulo aimano nanitabokobi midipi ekakima: deda:wenama,
ale me leta la:tamo paliboma:. Modobola aimano Nabiwi Godote ebeno
nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Kolosi Sosi Epono Tanaloma: Polote Kalakala Tabo Ega:walo Towetowe Tabo Da:kiyawaiya

3 Tete bilibilinomolo ale towetowe tabamo la: eba wadipalatelelo kalakala
tabo Godotamo ebo adipatenakoma:, nanitabola, ebe aimano Kawodawa
Ya:su Kelisokono Nabiwila.
4 Ale ebetamo kalakala tabo ebema: kiyawaonakoma: mabu ale me wade
tanalo olowima:, la:le Ya:su Kelisoko nanitabokobi eba midinalo Godokono
epo bilibilinomo nilakapolo malagidilolenamata.
5 Iyo, dopamo tetelo Godokono Wade Tabote la:tamo da:pi, ebema:
nanitabola, la:le ebe nani tabonomo dolowiaima, ebe tetelo la:le
Godogodone wade wiya laema: ebeno pe tanaloma: olowiolo makopele
tanalo ebo wagilimata, mabu ebete ebe wade wiya ebeno Unu Duliyomololo
iyalo osiyodilolete la: mabuma: wadenomamo ulamena. Me mabuma: me
tetelo la:imano nanitabokobi midi tanalo ega:walo nilakapo kimalagidolo
tanalote la:godolo ba:pola:lamenata.
6 Nanitabola, me atu tetelo Godokono Wade Tabote me opo kawonomono
iyaiya apuapuamo eba penalo wadewade da:ima:te a:nolonaka, la:imano
olowio wagilimi mabune ebe tabote la: magumulo woko keba kunu kosiyo-
dilonamile eba kunu. Numa:la:, la:le Godokono nani tabo olowi tetelo ebeno
nilakapo tanalo pogodone kiyatawaima,
7 ebe dubu ebe Epa:palasitela, ebe ale kawonomamo demalagidilonama:
ega:walo ago woko dosiyodilona ebe lumagila. Iyo, ebete Kelisokono woko
a mabuma: osiyodilonako,
8 ega:walo kalakala kawonomola, Godokono Uliyanate la:tamo nilakapo
kimalagidilo tanalo keba kunu kikalametana, me tetelo Epa:palasite ebe
tanalo atamo apawokalimi.
9 Ebema: ale la:imano nanitabokobi midi tanalo dolowima:, ebe tetene
wagilimite ale la: mabuma: Godotamo towetowe tabo gela katepana:.
Ebene ale ebe ma kunu toweomenakoma:, ebeno Uliyanate epatamo
kawonomamo dikalamena, ebete ebe mulo wokiamo ega:walo ebeno ubilo
wapata:lame tanalamo la:imano tepo magumu ketabokailaemene.
10 Me gabodo Kawodawano elawote la:godolo bitanamene, la:le ebeno
wade ga:limapi gudima: eba eda:onalo la:imano osiyodilole tanalo bili-
bilinomo magumulo ebe kekalakalaima:wenakoma:, iyo, la: magumulo
wadewade da:ima:te eba kunu eba nolonalo la:imano Godoko iyatawa
tanalodo nanitabolo kapepeomamota.
11 Ega:walo la: mabuma: ale Nabiwi Godoko ebe toweomenakoma:, ebete
ebeno alono kawo elawonomamo la: elawokobi ka:midilitama:, la:le iyaiya
temeteme epetapi magumulo kodakodalo eba lamota:onalo

12 kalakala tabo ebetamo kawonomamo kadipata:wenakoma:.
Nanitabola, Godote Kelisokono osiyodilo tanalodo la: modobokobi
a:midiliyata, ebeno Alonomo Duliyomololo da:pola:na ebe dogodogo
inamabu magumune la:le ebeno epo epetapi bilibilinomago la:imano wade
wiya ka:nuwata:ema:,
13-14 mabu ebete aimano igilo eba mula:leamelo idoko namutu-
dawano elawo magumune a wagaite, ebene ebeno Gudute Kawo Ela-
wodawama: deda:na ebe tanalono kalakala okoli tanalamo ebete a alo-
moiya. Numa:la:, ebete ebe Gudu kawonomamo malagidilona, ebe
poteleka: aimano kuba osiyodilole magumune a wiya kawonomamo duwa-
teiya ebe Wadedawala, iyo, ebete aimano kuba bilibilinomo egeboleamete
iyalo a:dodolomatiliamiya.

Kelisote Kawodawanomoma: Deda:na Ebe Tanalo

15 Ega:walo me tanalo idila. A opo epate Godoko balida:mo uima:
modoboa:, wiyasiya Kelisote ebeno ololo kapiyamo atamo a:pemaigiya,
ebe Nabiwino dopo Gudunomola, iyo, me opono inamabu bilibilinomo
pawokalaoa: tetelo ebete dopamo okolinami.
16 Ebema: Unu Duliyomololo da:pola:na ega:walo me opolo da:pola:na,
iyo, me opo epate balida:mo dulamolena ega:walo iba:te kebe tanalo
balida:mo ulamolea:no, ebe iyaiya elawoelawonomo uliyana, ega:walo
elawoelawodopo uliyana, ega:walo iyaiya epo, ega:walo me opolo digilona
ebe inamabu, ibi bilibilinomo Nabiwite ebeno Guduno elawamo osiyo-
diloliya. Nanitabola, ibi bilibilinomate Kelisoko kowalogonama: ebeno
elawo kapiyado pawokalaiya,
17 ega:walo ibi bilibilinomo magumulo idite pawokala:no ebete dopamo
okolinami. Ebe mabuma: ebe kapiyagodolo elawo bitana ibi bilibilino-
matamo igilo kikalamolema:.
18 Ega:walo Kelisokono ape ebe sosila, ebema: ebe sosino watola ega:walo
igilo mabula. Iyo, a:ela epo bilibilinomo magumulo ebe a:e magumune
maigama: dopodawama: ediya, ebema: ebe tanalo bilibilinomono Namu-
tudawa kapiyanomola.
19 Nanitabola, Godote kalakalago ebeno ubi iyatiya, kebe tanalote ebe
magumulo tabokanomo kitanale ebe atu tanalote ebeno Gudugodolo
tabokanomo ka:kitanama:.
20 Ega:walo ebete ebeno ubi tanalo ma kunu iyalo kiyatiya, ebeno
Guduno kalimate kewa olotolowalo deka:ka:liyamene, ebete ebe kalimamo
me opolo ega:walo Unu Duliyomololo da:pola:na, ebe iyaiya inamabu
ega:walo epo ega:walo uliyana ibi bilibilinomo uwatete ebeno namu-
tupima: keda:onama: ibi walo ebetamo ka:kemagaelemene, mabu ibi bili-
bilinomate dopamo eba:go gowelaopima: eda:onamiya.
21 La: nanitabokobi midipi atumu, dopamo la:le kuba tanalo eba osiy-
odilolenalo la:imano tepo magumuno wokilo Godogodone muludopone
putitatawete eba:go gowelaopima: eda:onaimata.
22 Wiyasiya kalakala kawonomola, Kelisote me opamo pete lumagino
apa:mo da:pa:iya, ebe mabuma: la: me tetelo Godokono wade namutupima:
eda:onamata, iyo, ebete gabo ma kunu osiyodiliya la:le ebeno talena epoma:
ega:walo tuputupu epoma: ega:walo daleya: epoma: midilitate ebeno ololo
apuamo kemagaeletama:.
23 Ebema: modobola la: kodakodalo eba lamota:onalo la:imano tepo
magumulo woki netewama: akoeda:onala:, mabu la: dopamo dolowiaima
ebe Wade Tabo nanitabokobi eba midinalo la:le Godogodone wade
wiya uwatema: olowiolo makopelenamata. Nanitabola, ebe Wade Tabo

kiyawaoma: na Poloko Godokono wokodawa idila, ega:walo kalakala kawonomola, ebe Tabote me opo epo bilibilinomatamo iyalo emaigi.

Sosi Epo Mabuma: Polokono Woko Osiyodilo Tanalo

24 Ega:walo me tanalo idila, nale la: sosi epo mabuma: duwatenakomo ebe apeno temeteme tanaloma: nekalakalanamo. Numa:la:, sosi epo ebe Kelisokono apela, ebema: kebe tetelo nanitabokobi midipiate ebeno woko osiyodilo magumulo temeteme duwatenaka, Kelisote ebako atu temeteme kuwatenako. Iyo, ebeno temeteme uwate tanalo me opolo nanitabolo kopoliyalemea:, ebema: naimano kalakala bitana nale ebeno temeteme opoliyaleme teta:mo ebeno woko kosiyodilonama:.

25 Nanitabola, Godote sosi epo mabuma: na wokodawama: a:midiniya, iyo, nale ebeno tabo kawonomo iba:tamo awokaliminomo dawokaliminakomo ebe osiyodilo tanalo ebe ebete natamo dikanamiya ebe wokola.

26-27 Ebema: numa:la:, dopamo tetelo Godote ulama epetapi bilibilinomolo me opo epatamo waminalo ditanami, ebe nopo ebete me tetelo ebeno tabo kiyawaopino woko magumudo la: ebeno epatamo ma kunu awokaliminako, Kawodawa Kelisote la: nanitabokobi midipino tepo magumulo bokolina, ebene la:le ebeno pe tanaloma: olowiolo eba makopelenalo, ebete da:pemene ebe tetelo la:le Godokono kawo alonomo magumulo ba:nilukulinamata. Kalakala kawonomola, me tetelo ebeno wade pukuilamenomono nopote me opo epo bilibilinomatamo eba kunu itana!

28 Ebema: ale Kelisokono tanaloma: ebeno Wade Tabo epo bilibilinomatamo a:kiyawaonakoma:, iyo, ale iyaiya mulo tabo bilibilinomamo ibi kawiya eba analelo ebo iyatulamenakoma:, mabu a ubila ibi bilibilinomate Kelisoko magumulo wadenomamo apepeote ibi kawokawopima: deda:oma:na:, ale ibi Godokono ololo apuamo ebo ka:nowadipilimalema:.

29 Nanitabola, nale ebe tanalo kuima: Kelisokono kawo elawonomamo woko osiyodilonamo, ega:walo ebeno elawote atumu nagodolo woko na:kosiyodilona.

2

1 Ebema: na ubila la: me tanalo kiyatawaema:, na Polote la: Kolosi sosi epo ega:walo Lodosiya sosi epo, la: bilibilinomo mabuma: Godokono woko temetema:go dosiyodilonamo, ega:walo nanitabola, la:imano taneba magumulo piyate naimano ololo dopamo kumia:, nale la: bilibilinomo mabuma: atumu woko na:kosiyodilonamo.

2 Iyo, naimano ubi ma kunu itana, nale la: bilibilinomo iyaiya epo gelebadi tabamo elawokobi eba midilitalo la:le nilakapo kimalagidilo tanalo magumulo kapiyama: keda:ema:. Me gabodo Godote dopamo epatamo dowaminiya, ebe wamina nopono magumu la:le wadenomamo iyatawaoawete kodakodalo ebo katila:namamota, lumagite kawo maniagono gatele keba kunu katila:nanakole eba kunu. Nanitabola, ebe wamina nopono magumute ka:lo epatamo dawokalana, ebe Kelisotela,

3 iyo, wade mulo kimalagidilo bilibilinomo ega:walo iyaiya iyatawa tanalo, ebe tanalo bilibilinomate ebegodolo ba:pola:na. Ebe mabuma: Godote dopamo kebe wadewade tanalo kowaminaliyale ka:lo ebete wiyasiya Kelisogodone epatamo awokalilamenako.

4 Ebema: nale me tanalo la:tamo negemo, mabu na ubia:nola la: magumulo idite maigate wadewade tabo epetapi unu tama iyatulame gabodo eba kiyawaolo, a:da: tanalo epetapiamo la: masigilitate kuba gabamo ebo kemagataletama:.

5 Nanitabola, naimano ape mulunomola wiyasiya nale naimano tepo magumuno woki magumulo la:go bokolinamo, ebema: la:le Kelisoko

nanitabokobi midi magumulo kapiyama: eda:wete kodakodalo keba kunu kelamota:wenama, nale ebe tanalo eba iyatawalo kawonomamo kalakalitamo.

Lumagite Kelisoko Magumulo Nanitabo Igilo Lawe Tanalo

6 Ebema: la: dopamo Ya:su Kelisoko la:imano Kawodawama: ka:milo ebe keba kunu kelawa:ima, modobola la: me tetelo ebe magumulo eba kunu nilukulinala:.
7 Numa:la:, Kelisoko ebe wade pali damela keba kunula:ka: eba kunula, ebema: modobola la:le la:imano dolodolo ebe magumamo iwodoloawete, dolodolote eba tolamolelo la: wadenomamo napepeonakiyala:. Iyo, modobola la: la:imano moto ebe unamo wadenomamo netiyala:, ebene la:le nanitabokobi midi magumulo elawoelawonomoma: keda:omamota, Godokono wokodawate la: dopamo diyatulametanakiya eba kunu. Ega:walo me tanalo idila, modobola la: tete bilibilinomolo Godotamo kalakala tabo nadipatenakiyala:.
8 Ebema: la: nanisiwale! Na ubia:nola la: magumulo idite maigate me opo epono mulo tabo epetapino tanalo eba kiyawaolamelo a:da: tanalodo la: kuba gabamo magatalema:. Ebako lumagino iyatulame tanalote la: kuba osiyodilole tanalono wokopima: ka:midilima:ta, mabu ebete me opo epono ewonino iyaiya pukala epetapi ega:walo me opono kubakuba uliyanano iyaiya wokino tanalo nanitabokobi eba midilinalo epo ebo iyatulamenako. Iyo, ebeno iyatulame tanalote Kelisogodone ka:pena:.
9 Modobola la: wiyasiya me kawo tanalonomo niyatawala:, Kelisote lumagino apa:mo me opolo da:pokolinami, ebe tetelo Godote ebeno ololo ega:walo osiyodilole tanalago ebe magumulo okolinami, iyo, Godote ka:lo atumu ebe magumulo ba:kokolina mabu Kelisoko ega:walo Godoko ibi kapiyanomola.
10 Ebema: kalakala kawonomola, mabu la: nanitabokobi midipiate atumu Kelisoko magumulo eba ilukulinalo ebeno tanalo bilibilinomo kawonomamo iyalo uwatimata. Iyo, nanitabola, ebete ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo eba okolitalo Saitanakono iyaiya nopopi ega:walo kubakuba uliyana epetapi bilibilinomate ebe tolemelo ebetamo a:tudila:onaka.
11 Ebema: Yu epate ibino ewoniagodone delawiya, modobola la: ebe dubu guduno tama itamida pukala nemalagidilala:. Iba:te dosiyodilonaka ebe pukala dubate a:ka:tuwa: ibino kotamo ibino guda:tamo alomolamenaka, wiyasiya la: Kelisoko magumulo eba ilukulinalo ebete la:tamo dalomolametia ebe tama itamida pukala iyanomola. Iyo, Kelisote la:imano tepo magumulo dosiyodilolametia ebe tanalodo ebete la: kateneno kuba ubi tanalamo tudila:o magumune owagailiata.
12 Ebema: numa:la:, la:imano Kelisoko nanitabokobi midi tanalo kawokalima: sosi watowatopiate la: obamo eba waduba:midaolelo la:le obo magumamo ebo niwitimata, dopamo tetelo epetapiate Kelisokono a:e ape bobo magumamo keba kunu kiyatiye eba kunu. Ega:walo la: obo magumune demaimiaima, ebe tetelo la: Godokono elawo nanitabokobi eba midilo ebete la: igilamo ebo wadipalateliata, dopamo ebete Kelisoko igilamo keba kunu kadipatiyale eba kunu.
13-14 Nanitabola, la: Yua:pi dopamo Godokono umi magumulo a:ela epoma: eda:onaimata, mabu la: la:imano kateneno kuba ubi tanalamo eba tudila:onalo iyaiya kuba tanalo ebo osiyodilolenakimata. Wiyasiya kalakala kawonomola, la:le ebeno tanalo iyatawaoa:no ebe tetelo Godote la: a:ela magumune uwatetate, ebete Kelisoko igilokobi keba kunu ka:midiyale la: eba kunu eba:go igilokobi a:midiliyata. Numa:la:, la:la, ala, a bilibilinomate dopamo Godokono iyaiya pukala bilibilinomo dowakalaminakima:,

ebete ebe kuba osiyodilole tanalo ebeno Tabo Anagiyamida Bukamo ebo akulolenaki. Wiyasiya epate Kelisoko kewa olotolowamo da:tupuguimiya, ebe atu tetelo Godote aimano kuba osiyodilole tanalono akulole tabo ega:walo ebeno iyaiya pukalano akulole tabo, ebe netewa tanalo kewa olotolowamo kapimiya alomote ikoko ebo anagilamolelamiya, iyo, me ebe gabodo ebete aimano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo egeboleamete gito dodolomatiliamiya.

15 Ebema: nanitabola, Kelisote kewa olotolowalo da:iya, ebe tetelo ebete Saitanakono iyaiya nopopi ega:walo kubakuba uliyana epetapi, ibi bilibilinomono elawo magumune nemaigate wato kikopu ebo lawiya, iyo, piyate eba:go da:gowelaonakiya ebete me opo epono ololo apulo ibi bilibilinomo elawoa:kobi gito midiliya.

Iyaiya Pukala Epetapiate Amama Epono Wokido Da:pemaimiona

16 Ebema: na ubia:nola kuba wokiagodawa idite maigate nao inamabuno tanaloma: ega:walo nio inamabuno tanaloma: iyaiya pukala la:tamo ikalaema:. Ega:walo la: atumu Yu epate ulama bilibilinomolo ibino iyaiya soliyomu dosiyodilolenaka ebe tanaloma:, ega:walo ibino oli saganano soliyomu osiyodilole tanaloma:, ega:walo ibino wokoa: talena egelano tanaloma:, la: ebe iyaiya tanaloma: lumagi idigodone pukala idi akolawa:la:.

17 Nanitabola, dopamo tetelo Godote makomako pukala Yu epono ewoniatamo ikalamiya, iba:te ebe tanalamo tudila:o tanalodo ebeno ololo kela:mo kuminakoma:, wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo ale Kelisoko magumulo eba ilukulinalo Godokono ololo nanitabonomolo uminakoma:, mabu Kelisoko ebe ebeno nanitabo tanalo awokalimidawala.

18 Ega:walo na ubia:nola kuba wokiagodawa idite maigate la: kuba gabamo eba magatalelo la:imano nanitabokobi midi tanalono wade wiya ebo alatidioma:. Nanitabola, epetapiate ibino tepo magumuno kuba woki gabodo ibi a:ka:tuwa: ibi eba walogolenalo, ibino balida:te iyama: eda:olame tanalo ega:walo Unu Duliyomolono nopopi amamalatele tanalo epo ebo analenaka. Numa:la:, iba:te a:ka:tuwa: ibi Godokono wiya: wokopima: degelana, wiyasiya ebe tabo gela tanalo ebe unu tamano iyatulame tanalola mabu ibino tepo magumulo amama kawonomote itana.

19 Iyo, ebako lumagite ebeno tepo magumuno wokilo a sosi epono watodawa Kelisoko iyalo atepi, ebema: ebete ebetamo nanitabolo ka:tuduwatana:. Wiyasiya kalakala kawonomola, nani sosi epono tanalo ma kunula, ibi Kelisokono apela ega:walo ebe watola. Me mabuma: ape kawonomono iyaiya apuapuate watono ubi tanalamo nanitabolo eba tudila:onalo, ebe tetelo apeno moga:lamole tete bilibilinomo ega:walo ogili bilibilinomo iba:te ibino iyaiya woko modobolo dosiyodilolenama:na: ebe apete wadenomamo kapemene, Godote ubi keba kunu kiyatinale eba kunu.

20 Numa:la:, piyate nanitabokobi midia:pima: deda:ona, iba:te Saitanakono elawo magumulo eba ilukulionalo kawo tola:go iyaiya pukala kawonomamo malagidilolenanaka. Wiyasiya la: nanitabokobi midipiate Kelisago da:elawiyama, ebe tetelo me opo dumina la:le ebe kubakuba uliyanano elawo magumune iyalo a:nemaimiyamata. Ebema: mabu keleka: la:le iyaiya pukalano tanalo eba malagidilolenalo me opono nanitabokobi midia:pimu dilukuliawenama? Eiye! Epetapiate la:tamo tabo ma kunu da:kiyawaoma:na:,

21 “Me inamabu ako-ologiala:,” ega:walo “Ebe inamabu akonala:,” ega:walo “Ebe inamabu idino talena kawonomola,” la:le ibino iyaiya tabo ako-olowiala:.

22 Numa:la:, ebako pukala ebe me opo epono wokino tanalola ega:walo ib-
ino iyatulame tanalola, iyo, kebe inamabuate ibino nao tanalodo wapuamo
da:tolamita neago da:penemaimioma:na:, iba:te ebe inamabu naoma: kawo
tanalonomoma: gelate pukala ebo alomonaka.
23 Ebe pukala ebe daedale wokino tanalola, wiyasiya iba:te a:ka:tuwa:
ibi a:da: eba masigiolelo ibino iyaiya pukala mulo tanalonomoma: gelana.
Ega:walo iba:te daedale tabo epetapi ma kunu kegelana, nanitabokobi
midipiate Unu Duliyomolono nopopi namamalatelenakoma:na: ega:walo
iba:te ibi a:ka:tuwa: iba:tamo apeno temeteme gito nikalamenakoma:na:
Godoko nanitabolo kekalakalaiminama:. Numa:la:, iba:te a:ka:tuwa: ibi
Godokono wiya: wokopima: degelana, ebe tabo gela tanalo ebe unu tamano
iyatulame tanalola mabu ibino tepo magumulo amama kawonomote itana.
Ebema: ibi niyaniyala, mabu ibino pukalate iba:tamo elawo kikalamena:
kateneno kuba osiyodilole ubi tanalo nanitabolo kanakapulaema:.

3

Nanitabokobi Mididawagodolo Ditana Ebe Nanitabo Igilo

1-3 Nanitabola, la: nanitabokobi midipiate Kelisago iyalo a:elaiyamata,
ebene Godote la: eba:go igilamo owadipalateliyata. Ebema: mod-
obola la: Unu Duliyomololo da:pola:na ebe wadewade tanalo nanitabolo
kuwata:ema: la:imano tepo magumuno woki ebamo niyatinakiyala:, mabu
Kelisote dopamo Godokono tumudi apuamo nokolite ebeno Kawo Ela-
wodawano okoli bailo bokolita. Iyo, modobola la: Unu Duliyomolono
iyaiya tanalo kapiya nemalagidilolenala:, mana: me opono tanalo, mabu
Kelisokono osiyodilo tanalodo la:imano nanitabo igilote Godogodolo bitana.
4 Ebema: numa:la:, Kelisote ebeno elawo alonomago da:ka:pemene, ebe
atu tetelo la:imano nanitabo igilote kawokalamene mabu Kelisoko kapiya
ebe la:imano igilo mabula.

Kelisoko Magumulo Ditana Ebe Oli Okoli Tanalono Pukala

5 Ebema: la:imano tepo magumulo kebe kuba ubi tanalate ka:pola:nale,
modobola la: ebe tanalo nanakapulama:la:. Iyo, kamiyale ega:walo
buwelemele pilo tanalo, mako kuba osiyodiloma: ubi iyati tanalo, kate-
neno ubi tanalamo tuduwata tanalo, apa:mo iyaiya ilipo osiyodilole
tanalo, ega:walo mani kawonomamo malagidilo tanalo, modobola la:
ebe kuba tanalo bilibilinomo alukolenomo nalukola:la:. Numa:la:, potele
mani kawonomamo demalagidilona, ebeno tanalo ebe ida:da:li ama-
malateledawano tanalo keba kunula:ka: eba kunula.
6 Nanitabola, piyate Godotamo tudila:oa:no ebako iyaiya kuba tanalo
dosiyodilolena, ebema: ebeno kawo dowa tanalonomote iba:tamo na:pe!
7 Numa:la:, dopamo la: nanitabokobi midipi atumu ebako kubakuba
ubi tanalo magumulo ilukulinaimata, mabu ebe tetelo la: daedale wokilo
wapata:lamenaimata.
8 Wiyasiya ka:lo modobola la: me kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo
na:pupukulama:la: — dowa tanalo, tepo magumulo elama: eda: tanalo,
ega:walo lumagi idi kubaimima: ubi iyati tanalo. Iyo, la: lumagi idi malogo
tabo ega:walo daleya woki awokalimi tabo akokiyawaonakala:,
9 ega:walo la: magumulo idite iditamo a:da: tabo akogeala:, mabu
la: tagala okoli tanalono osiyodilole tanalo iyabaiamo iyalo alomimata,
lumagite daleya kaliku keba kunu ka:pekananakole eba kunu.
10 Nanitabola, lumagite wadewade kaliku ka:pupulioma: kalakalago
keba kunu kuwatenakole, la:le eba kunu Kelisokono oli okoli tanalono
osiyodilole tanalo ebo uwatimata. Ebema: numa:la:, me tetelo la:le oli

okoli tanalono osiyodilole magumulo eba ilukulinalo me opo epo Osiyodiloledawate la: ebeno ololonomoma: midilinata, la:le ebeno nanitabo tanalo iyatawanomo kiyatawawenama:.

11 Ega:walo me tanalo idila. Me oli okoli tanalo magumulo nanitabokobi midipiate iyaiya kelamota:ona:, ao, Yu epo ega:walo Yua:pi ibi bilibilinomate kapiya epoma: eda:ona. Ma kunu kebe dubate Yu epono tama itamida pukala duwatiya ega:walo piyate ibino pukala uwatea:pima: deda:ona, piyate keyakeyapima: deda:ona ega:walo piyate iyaiya mulu opolo dilukuliona, piyate mani woko dosiyodilona ega:walo piyate epetapino wiya: wokopima: deda:ona, Kelisote ebe epo bilibilinomono Kawodawama: eba eda:nalo kapiya woko ibi magumulo osiyodilona, iba:te ebeno kapiya eponomoma: keda:onama:.

12 La: Godote duwatetia ebe epolata, iyo, ebete la: nilakapolo eba malagidilolenalo la: ebeno talena epoma: ebo midiliata. Ebema: modobola la: ebeno oli okoli tanalono osiyodilole tanalo la:imano wadewade kalikumu na:pupula:la: — nigologolopi walubili tanalo, epetapiatamo nilakapo awokalimi tanalo, la: a:ka:tuwa: la: opamo alomo tanalo, epetapiatamo temeteme ikalamea: tanalo, ega:walo epetapiatamo ubia: tabo samamo gela: tanalo.

13 Ebene la: magumulo idite iditamo samamo akodowala:, ega:walo kebe tetelo lumagi idite kuba dosiyodilomene la: ebeno kuba egebolema:wete na:dodomatimiyala:, Kawodawa Kelisote la:imano kuba egebolelametate keba kunu ka:dodolomatililametiyala eba kunu.

14 Ebene me wadewade osiyodilole tanalo bilibilinomo unamo modobola la: nilakapo kimalagidilo tanalo na:ka:puliyala:, mabu nanitabola, me uwomu tanalote la:godolo eba itanalo, la:imano iyaiya osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo la: epo kapiyanomoma: beda:onamata.

15 Iyo, Godote la: deka:la:mitia ebe tetelo ebete ebeno ubi ma kunu iyati, la:le Kelisokono kapiya apemu eba ilukulinalo ebeno milo magumulo kilukuliawenama:. Ebe mabuma: modobola ebeno milo tanalote la:imano tepo magumu watodawama: eba eda:nalo, la: la:imano kalakala Godotamo ebo nawokaliminakiyala:.

16 Ebene Kelisokono Wade Tabote la:imano tepo magumulo kawonomamo nitanamene. Ebe gabodo la: magumulo idite idi ebeno kawo mulo tanalonomamo ebe tabono iyaiya magumu tanalo eba iyatumilo, piyate kuba gabodo tolaema: dowagelena ibi ebo nowalubilinakiyala:. Ega:walo modobola la: Godoko amamate magumulo la:imano tepo magumuno elawamo iyaiya oala:mo kalakala ebetamo nawokaliminakiyala:, iyo, ma kunu Godokono Bukano Sam Oale bukalo da:pola:na ebe oale, ega:walo nanitabokobi midipiate Godokono anoano tanalo awokalilaema: dosiyodilolenaka ebe oale, ega:walo ebeno Uliyanate la:imano tepo magumamo dalomonako ebe oale, la: ebe iyaiya oala:mo ebe bamamatenakomata.

17 Ebema: la:le Nabiwi Godotamo la:imano kalakala Kawodawa Ya:suko magumulo eba awokaliminalo, modobola la:le la:imano tabo gela tanalo ega:walo apa:mo osiyodilole tanalo bilibilinomodo la:imano Ya:suko waloma:ta tanalo nawokaliminakiyala:.

Kapiya Moto Epate Kelisoko Magumulo Keba Kunu Na:kilukulinama:na:

18 Nanitabokobi midipi kamiyala:la:, modobola la: la:imano awiatamo na:tudila:onakiyala:, mabu la: Kawodawa Ya:suko waloma:tapima: eda:onamata.

19 Ega:walo nanitabokobi midipi dubala:, modobola la: la:imano kamiyale nilakapolo nemalagidilolenakiyala:, iyo, la: iba:tamo akoelawonala:.

20 Ega:walo guda:la:, modobola la: la:imano nabila menokobila ibino
tabamo na:tudila:onakiyala:, mabu Godote me tanalo uima: nekalakalana.
21 Ega:walo nabiala:, la:imano gudino osiyodilole tanaloma: elawamo
akoanalenala:, iba:te ibino tepo magumulo kuiwodopoma: eda:okapoma:.
22 Ebene kawokawo wokopi dubate la: kebe epo maniamo duwatetiyala
la:le ibino wiya: woko kosiyodilola:wenama:, ebe dubate me opolo la:imano
woko namutupima: eba eda:onalo, modobola la: ibino tabo bilibilinomamo
na:tudila:onakiyala:. Ega:walo woko osiyodilo magumulo la: ma kunu
akomalagidilala:, woko namutudawate natamo kekalakalama:, ebete na
dunamita ebe kapiya tetelo nale woko wadenomamo osiyodilonakomo.
Ao, eba kunua:. Woko namutudawate la: ulame tetelo ega:walo ulamea:
tetelo, modobola la: Kawodawa Ya:suko eba tolemelo, kuba woki idi tepo
magumulo wamina:no nanitabo kalakalago woko nosiyodilonakiyala:.
23 Iyo, la: kebe woko dosiyodilaema, modobola la: la:imano tepo
magumuno elawo kawonomamo nosiyodiliyala:, mana: me opo epo
kalakalailaema:, la: wiyasiya aimano Kawodawa kekalakalaima:ema: woko
wadenomamo nosiyodilonakiyala:.
24 Me kawo tanalo akododomatiala:, ebe Kawodawate kebe dogodogo
tanalo ebeno epo mabuma: iyabaiamo dalomiya, ebete ebe iyaiya tanalo
magumune wade wiya a:ma:tamo nanitabolo kikaema:ta, mabu ebe
a:imano woko namutudawanomola, me opo lumagi idia:.
25 Nanitabola, Godote kapiya gabonomodo epo bilibilinomono
tanalo tuputupulo kanagilamelelaemene, ebema: ebete a:ma: wade
wokodawatamo wade wiya dikametamene, ebe atu tetelo ebete kuba
osiyodilolepi bilibilinomatamo kuba wiya ebo ka:kikalaemene.

4

1 Ebema: la: nanitabokobi midipi woko namutupiala:, piyate la:imano
woko wiya:no kosiyodilolenama: maniamo duwata:wiyama, modobola la:
ibino woko eba ulamelelamenalo ibino kuba osiyodilolea: tetelo temeteme
idi ikalamea:no ibino bae modobolo gito nikalamenakiyala:. La: me kawo
tanalo akododomatiala:, la: atumu Unu Duliyomololo dokolina ebe Kawo
Namutudawanomono wiya: wokopilata.

Godotamo Towetowe Tabo Gela Tanalo

2 Ebema: la: nanitabokobi midipi bilibilinomala:, la: Godago tabo gela
katepanala:, ebene la:le ebe da:toweoma:wenakoma, modobola la: towe-
towe tabo tepo magumuno woki kawonomago eba gelalo ebe atu tetelo
ebetamo kalakala tabo nowadipalatelenakiyala:.
3 Ega:walo modobola la:le a nowadipaeatenala:, Godote gigiyu
atamo a:iyamidate ebene ale ebeno tabo epatamo wadenomamo
ka:kiyawaonakoma:. Nanitabola, ebete dopamo epatamo dowaminanami
ebe wamina nopono magumu ebe Kelisotela, ale ebeno tanaloma: tabo
ebema: a:kiyawaonakoma:, iyo, me mabuma: nale idoko motolo okolinamo.
4 Ebema: modobola la: na nadipanatenenala:, mabu na ubila Kelisokono
tanalo wadenomamo awokalima:, nale kosiyodiloma: Godote ubi keba
kunu kiyatinale eba kunu.

Nanitabokobi Midia:piatamo Tabo Kiyawao Tanalo

5 Ega:walo modobola la:le me opono nanitabokobi midia:pi magumulo
mulo wokino tanalo kapiyago nilukulinala:, ebene Godote wade tete
la:tamo dikalametanakomene la:le ebeno nanitabo tanalo iba:tamo atumu
nawokaliminakiyala:.

6 Iyo, la:le ibi magumulo la:imano iyaiya tabo kiyawao tanalo wade-
noma: na:midilinakiyala:, epate ibino bae soluamo golakobi eba midililo
teponomoma: keba kunu ka:midilinake eba kunu. Ebene iba:te la:imano
nanitabokobi midi tanaloma: la: danaletanakoma:na:, modobola iba:te
wade wiya tabo la:godone nanitabolo nolowionakoma:na:.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

7 La: niyaniyata, aimano nanitabokobi mididawa ekawi idi Tikika-
site la:tamo da:pemene, ebete naimano okoli tanalono iyaiya tanalo la:
ka:pikiyawaolaema:ta. Nanitabola, ebete ago Kawodawa Ya:sukono woko
eba osiyodilonalo wade wokodawa idima: eda:na,
8 ebema: nale ebe la:tamo palibomo, la:le aimano iyaiya ilukuli tanalo
ebegodone dolowiaema la: kalakala ebo kelaemamota.
9 Ega:walo la:imano Kolosi duliyomolodawa idi Onisimasiko, ebe aimano
wade nanitabokobi mididawa idila, ebete Tikikasiago la:tamo ka:pema:na:,
ebene kebe tanalate malo kemaimiye, ibi netewapiate ebe tanalo bilibili-
nomo la:tamo kapawokalilaema:na:.
10 Me idoko motolo nago dokolina ebe A:listakasite ebeno nilakapo
tabo la:tamo palibo, ega:walo Banabasiago kapiya kalimanomo ekawi
Makate la:tamo atumu nilakapo tabo ka:kiyawauta. Nanitabola, nale tabo
la:tamo dopamo ma kunu palibimo, ebete la:tamo da:pemaigamene la:le
ebe kalakalago nelawiyala:.
11 Ebene Yosuwako, ebeno mailo idi ebe Yasitasitela, ebe atumu nilakapo
tabo kapalibo la:tamo. Nanitabola, Yu epo magumulo ebe ega:walo Makako
ega:walo A:listakasiko, ibi kapiyate Ya:suko nanitabokobi midite ebeno
Kawo Elawodawano tanalote ka:pema: nago olowiolo woko osiyodilona,
iyo, ebe woko osiyodilo magumulo iba:te na kawonomamo walubinina.
12 Ebene la:imano tanebadawa idite Ya:su Kelisokono woko malo dosiyo-
dilona, ebe Yua: lumagi Epa:palasitela, ebete atumu la:tamo nilakapo tabo
kapalibo. Nanitabola, tete bilibilinomolo ebete la: mabuma: Godotamo
towetowe tabo kawonomamo genako, la:le nanitabokobi midi magumulo
kodakodalo eba lamota:onalo Godokono ubi tanalamo nanitabonomolo
ka:tudila:wenakoma:, mabu la:le ebe gabodo woki netewama: eda:oa:no
apepeawete elawonomoma: keda:omamota.
13 Nale Epa:palasikono tanaloma: nani tabonomo ma kunu kiyawautamo,
ebete la: Kolosi duliyomolo epo mabuma: woko elawonomamo osiyodilona,
ega:walo kebe nanitabokobi midipiate Iyalapolasi duliyomololo ega:walo
Lodosiya duliyomololo dilukuliona, ibi bilibilinomo mabuma: atumu woko
kawonomo ebe kosiyodilona.
14 Ega:walo doketa woko dosiyodilona, me dubu ebe aimano wade
lumaginomo Lukuko, ebete Dimasiago ibino nilakapo tabo atumu la:tamo
nakapaliba.
15 Ebene nanitabokobi midipi ekaki magumulo piyate Lodosiya duliy-
omololo dilukuliona ega:walo kebe sosi epate Nimapasikono motolo dal-
adabutinaka, ibi bilibilinomatamo aimano nilakapo tabo nanaliboliyala:.
16 Ega:walo la: Kolosi epo me leta la:imano taneba magumulo awokala
deka:la:miola:ema, modobola la: walone Lodosiya sosi epatamo eba
nikalamelo, wiyasiya nale iba:tamo dalibimo ebe leta iba:godone
na:nelawiyala:. Kalakala kawonomola, me ebe gabodo nale netewa leta
magumamo kebe iyaiya tanalo kakulolimo, la: bilibilinomate ebe tabono
tanalo bilibilinomo wadenomamo kolowiomamota.
17 Naimano uwomu tabo ma kunula, la: Akipasiko naniyala: ebete
Kawodawa Ya:suko mabuma: ebegodone delawiya, modobola ebete ebe
woko nanitabolo nopoliyamene.

18 Numa:la:, lumagi idite na mabuma: me leta tabono iyaiya tanalo eba akulolelo, wiyasiya me uwomu nilakapo tabo na Polote a:ka:tuwa: naimano kotonomamo akulolemo. Nale idoko motolo dokolinamo, la:le ebe temeteme tanalo dodomatima: modoboa:.

Modobola Godokono nilakapo tanalote la:godolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE DOPO LETA TESALONAIKA SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polote Sailasiko ega:walo Timotiko, ale la: Tesalonaika sosi epatamo me leta paliboma:. Nanitabola, la: nanitabokobi midipiate Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo bilukulinamata. Modobola Godokono nilakapo tanalo ega:walo ebeno milo tanalote la:godolo na:pola:nama:na:.

Tesalonaika Sosi Epono Nanitabokobi Midi Tanalo

2 Ale tete bilibilinomolo la: bilibilinomono tanaloma: Godotamo kalakala tabo eba adipatelo la: towetowe tabamo ebo wadipalatelenakota.

3 Iyo, la:imano nanitabokobi midi magumulo kebe wadewade tanalo kosiyodilola:wenakima, ega:walo nilakapo kimalagidilo magumulo kebe woko elawonomamo kosiyodilawenaima, ega:walo me tetelo la:le kodakodalo eba lamota:onalo Kawodawa Ya:su Kelisokono pe tanaloma: demakopela:wenama, ale Nabiwi Godokono ololo apulo me iyaiya tanalo ka:dodolomatilina:.

4 Aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, a iyatawala Godote iyalo tetelo la: nilakapolo eba malagidilolenalo la: ebo uwatiyata la:le ebeno epoma: keda:wenama:.

5 Ebe mabuma: ale Ya:sukono Wade Tabo la:tamo dadaima:, ebe tetelo ebe tabote me opo epono mulo tabo gela magumulo kitania:. Ao, ebe tabote wiyasiya Godokono Uliyanano elawamo la:tamo pi, ebema: la:le la:imano tepo magumulo iyatawaimata ebe tabote Godogodone nanitabonomolo pemaiga.

Numa:la:, ale la:imano nanitabokobi midi magumulo la: kowalubilitama: egela epetapilo la: magumulo keba kunu ka:pilukulima:, ebe tanalo la: iyatawalata.

6 Ebene Godokono Uliyanagodone da:pemaigana, la:le ebe kalakalago ebeno Wade Tabo delawa:ima, ebe tetene wagilimite nanitabokobi midia:piate kawokawo temeteme la:tamo eba ikalamelo, la: wiyasiya aimano ilukuli tanaloma: ega:walo Kawodawa Kelisokono okoli tanaloma: a ebo ibamiatenapimata.

7 Ebema: la:imano osiyodilole tanalate atumu Ma:sadoniya ega:walo Guliki opo epatamo ulima: eda:iya, la:le keba kunu kilukula:wenama iba:te ibino nanitabokobi midi magumulo eba kunu na:kilukulinama:na:.

8 Wiyasiya Kawodawano tabote la:imano osiyodilole magumudo Ma:sadoniya ega:walo Guliki opo epo ibi kapiyatamo ka:toa:, iyo, ebe tabote tuteleno diyamo keba kunula:ka: iyaiya mulu opamo eba kunu a:ti, ebema: ale ebe opo epatamo da:nemaimima:, ale tabo kiyawaoa:no iba:te la:imano nanitabokobi midi tanalo iyalo olowiya.

9 Numa:la:, ibi bilibilinomate negelana ale Wade Tabo la:tamo dadaima: la:le a kalakalago keba kunu kuwatea:ima, ega:walo iba:te na:kegelana la:le a:da: elemasigi uliyanano ida:da:li amamalatele magumune Igilodawa ega:walo Nanidawa Godoko amamate tanalamo keba kunu kolobila:ima,

10 ega:walo Godokono Gudute Unu Duliyomolone pema: la:le ebe tanalo demakopela:wenama, iba:te ebe tanaloma: atumu na:kegelana.

Me tanalo nanitabola, Godote ebeno Gudu a:e magumune igilamo adipatiya, ebema: me Ya:sute a nanitabokobi midipino igilo na:mula:leamena, Godogodone da:pemene ebe dowa tanalo kawonomote a puwatekapoma:.

2

Polote Tesalonaika Kawo Duliyomololo Godokono Woko Keba Kunu Kosiyodilonamile

1 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: iyatawanomolata
ale la: magumulo woko osiyodiloma: da:pelaima: ebe woko magumulo
wadewade da:ima:te emaimiya.
2 Ega:walo la: iyatawalata, ale la:tamo pelamea:no dopamo Pilipai duliy-
omololo nanitabokobi midia:piate a malogoelo temeteme atamo keba kunu
kikaeami, ebene ale la:imano duliyomolamo da:pelaima: ebolo epetapi
bilibilinomate atumu a kawonomamo odiyoboema: eba wagelelo, wiyasiya
aimano Godote tole tanalo iyabaiamo iyatiamete, ale ebegodone da:pena
ebe Wade Tabo la:tamo wadenomamo ebo pa:kiyawaima:.
3 Nanitabola, la:le me Wade Tabo nanitabokobi ka:mida:ema: ale la:
danaletia, ebe tetelo ale ele gabo odidi tanalodo ega:walo tepo magumuno
kalawikalawi wokino tanalodo iyaiya a:da: elemasigi tabo kegela:.
4 Ao, aimano tanalo eba kunua:, ale wiyasiya epatamo Godokono
nani tabo kapiya a:kiyawaonakoma:, mabu Godote a ebeno wadewade
wokopima: ka:milo ebeno Wade Tabo kiyawao woko atamo ikaeamiya.
Ebema: ebe woko osiyodilo magumulo aimano woki ma kunu kitana:,
ale epo eba kalakalailamenalo iba:te a kowalogoenama:, ao wiyasiya
aimano ubi niyatinakoma: Godoko kapiya kekalakalaiminama:, mabu
ebete aimano tepo magumuno tanalo bilibilinomo eba ulamelo ebo anagil-
ameleamenako.
5 Ebema: la: iyatawalata, a la:go eba pilukulilo ale unu gabodo la: walo-
golelo la:tamo nilakapo tabo ka:kiyawaonakia: inamabu epetapi ega:walo
mani la:godone kuwatema:, iyo, Godote aimano nanitabo tanalo atumu
iyatawala aimano tepo magumuno wokilo ebako a:da: elemasigi tanalote
la:tamo kitanatia:!
6-7 Numa:la:, ale Kelisokono alibolepima: dedaonama: ebe tanalo ka-
wonomamo malagidiloa:no ale la: kanaletanakia: iyaiya inamabu epetapi
ega:walo mani atamo gito kikaeamoa:ema:, iyo, aimano woko osiyodilo
magumulo ale epono amama tanalo la:godolo ega:walo epetapiagodolo
kowadinakia:, wiyasiya ale la: wadenomamo anikulamenapiata, menokote
ebeno gudi wadenomamo danikulamenanako eba kunu.
8-9 O aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale la: kawonomamo ne-
malagidilolenata, ebe mabuma: ale Godogodone da:pena ebe Wade Tabo
la:tamo eba ikalamelo la: mabuma: aimano igilo iyabaiamo ebo alomon-
akima:. Nanitabola, aimano nilakapo la:tamo da:pesoma: keda:namia:,
ebema: ale la: magumulo temeteme woko eba osiyodilolo kebe kodakoda
tanalo kulamenakima:, na iyatawala la: ebe tanalo ka:dodolomatila:wena:.
Iyo, idoko ega:walo egela ale aimano kotamo woko osiyodilonakima: a
a:ka:tuwa: aimano iyaiya modoboa: tanalo kulaema:, mabu ale Godokono
Wade Tabo kiyawao woko la:godolo eba posiyodilolo ale da:peso temeteme
idi la:tamo kikalametama: ubia:noma: eda:onakima:.
10 Nanitabola, ale ebe tetelo la: nanitabokobi midipi magumulo kebe
tanalo kosiyodilolenakima: ebe tanalo ebe tuputupu-ibinomola, kuba osiyo-
dilo tanalo kapiya idite agodolo kitananakia:. Iyo, la: ega:walo Godoko la:le
aimano wade-talena ilukuli tanalo iyatawanomolata,
11 ega:walo la: me tanalo idi iyatawalata, nabiate ibino gudi keba kunu
kowalubilinake, ale la: bilibilinomo eba kunu walubilinakiyata.
12 Numa:la:, iyaiya tete epetapilo ale la: wade tabono tanalamo eba
walubililo la: analenakiyata la:le la:imano ilukuli magumulo Godokono
wadewade ga:limapi gudima: keda:wenama:, mabu ebe Kawodawate la:

ka:la:mi katepana: la:le ebeno Kawo Elawodawano duliyomolono pukuilame tanalo kawonomo eba:go kapimiya kelawa:ema:.
13 Ebema: modobola ale tete bilibilinomolo Godotamo kalakala tabo begelanama:, mabu Godogodone da:pena la:le ebe tabo agodone dolowiaima, ebe tetelo la:le me opo lumagino taboma: kegelawea:, wiyasiya la:le kodakodalo lawa:wete Godokono nani tabonomoma: midimata. Nanitabola, ebe tabo Godokonola, ebema: kebe lumagite ebe nanitabokobi da:midina, ebe tabote ebe magumulo wade woko bosiyodilonamene.

Ya:suko Mabuma: Temeteme Tanalate Tesalonaika Nanitabokobi Midipiatamo Demaimiya

14 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Godokono tabote la: magumulo woko dosiyodilona, a ebe tanalo iyatawala mabu ebeno sosi epate Yudiya opono iyaiya duliyomololo dilukuliona, ebe nanitabokobi midipiatamo kebe temeteme tanalate kemaimiyale ebe atu tanalate la:tamo a:kemaimiya. Iyo, la:imano opo epate la:tamo kebako temeteme kikalametia, dopamo tetelo Yu epono opolo epetapiate Ya:su Kelisokono waloma:tapiatamo ebako atu temeteme ebe kikalamiya.
15 Ebema: modobola la: ebe nanitabokobi midia: Yu epono tanalo nemalagidilala:, Godokono elawo tanalote iba:tamo kawonomamo itana, mabu iba:te epo nodiyobolena ebetamo pelaema:! Iyo, iba:te dopamo Godokono woki awokalimipi danakapulamenakiya, ebene ebe atu gabodo Kawodawa Ya:suko akanakapumiya ega:walo a ebe nanitabokobi midipi aimano opone elawamo gito a:na:ma:ateiya.
16 Ebene ale aimano opo atepate mulu opolo dilukuliona ebe Yua:piatamo tolamete Godokono igilo mula: tabo iba:tamo kiyawao eba nowagilimilo, wiyasiya ebolo Yu epo epetapiate a odiyoboema: atumu kowageliya. Ebema: numa:la:, iba:te uwomu tetelo me kawo kubanomo idi eba osiyodilolo Godokono ololo apulo ibino kuba osiyodilole tanalate etabokai, me mabuma: ebeno kawo dowa tanalonomote iba:tamo a:pemaiga!

Polote Tesalonaika Sosi Epatamo Walo Toma: Ubi Da:kiyatiya

17-18 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale la: da:miyapatia ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, ale tete da:pesolo aimano katene apa:mo iyaiya eba ilukula:tepalo wiyasiya aimano tepo magumuno wokilo ale la:go kapiyanomoma: eda:onatima:. Ebe mabuma: tete bilibilinomo epetapilo ale ubi kawonomamo iyatinakima: la:tamo kapimiya pelamete la:imano ololo walo ka:ka:pulaema:, ega:walo tete epetapilo na Poloko na a:ka:tuwa: pema: wagelenakimo wiyasiya Saitanate a nodiyoboenaki.
19 Nanitabola, aimano ubi la:tamo kawonomamo bitana. Numa:la:, la: aimano kalakala tanalono mabulata, ebema: ale Ya:sukono pe tanalo nemakopelenama: mabu ale la: ebeno ololo apulo walo da:kulametamene, ebe tetelo aimano kalakalate kawonomoma: ka:keda:mene. Iyo, ale Saitanatamo gowela magumulo delaima:, la: ebe ebe wato kikopulata,
20 mabu ale Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo, la: aimano amama tanalolata ega:walo aimano kalakala mabulata.

3

Polote Tesalonaika Sosi Epo Ka:nowalubilima: Timotiko Danalibiya

1 Numa:la:, ale la:tamo kapimiya pelaema: gabo nipo dowadima:, ebema: aimano tepo magumulo woki bilibilima: eba eda:olo ale negelima:, “Modobola a epetapiate me A:tenese duliyomololo eba ilukulilo,

2 a magumulo aimano nanitabokobi mididawa ekawi Timotiko
kapiya kanalibomalema:." Nanitabola, ale Ya:sukono Wade Tabo
da:kiyawaonakoma: Timotite ago kapimiya Godokono wade woko
bosiyodilona, ebema: ale ebe la:tamo apalibima: ebete la: eba powalubililo
la:le nanitabokobi midi magumulo kodakodalo kelamota:wenama:,
3 mabu a ubia:nola nanitabokobi midia:pino temeteme ikalame tanalodo
la: magumulo idi kapiyate kubanu alegama:. La: iyatawanomolata mako
temetema:te Godokono ubilo a nanitabokobi midipiatamo pemaimionaka,
4 mabu a la:go eba pilukulilo ale la: ma kunu analiata, "Nanitabokobi
midia:piagodone temeteme tanalate atamo ka:pemaimioma:na:." Iyo,
nanitabola, me tetelo la: iyatawanomolata ebe tanalote la:tamo emaigi.
5 Ebema: numa:la:, nale me tanalo eba malagidilolo Timotiko ebema:
palibimo, iyo, la: mabuma: nale naimano tepo magumulo woki bilibilima:
eba eda:lo ubi ebo iyatimo, ebete la:go eba pokolilo la:imano nanitabokobi
midi tanalo wadenomamo ka:pulamelelametama:. Ebe tetelo na ubia:nola
la: epetapiate Saitanakono kuba tanalamo wabuga:ta gabamo da:guda:ima
ebete ebe tanalo puima:, mabu mako tanalote la:tamo nemaigataleka:,
ale kebe kodakoda woko la: magumulo kosiyodilima: ebe wokote gito
ba:kubana:!
6 Wiyasiya Timotite la:godone atamo walo da:ka:pi, ebe tetelo ebete la:
mabuma: wade tabonomo atamo adai, ma kunu la:imano nanitabokobi
midi tanalote Godotamo kodakodalo itana ega:walo la:imano nilakapo
epetapiatamo atumu ba:kitana, ega:walo ebete a napanai la: tete bilibili-
nomolo a nilakapolo keba kunu kemalagidiloa:wenama, iyo, ale la: ulaema:
ubi kawonomamo diyatinama: la: atumu a uaema: ubi na:kiyatinamata.
7 O aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Timotite la:imano
nanitabokobi midi tanaloma: a da:pikiyawaoami ebe tabote a nanitabolo
kalakala ikaeami! Ebe mabuma: ale aimano mibomibo tanalo ega:walo
iyaiya temeteme tanalo kawonomamo a:kemalagidilolema:,
8 mabu kebe tetelo la: Kawodawa Ya:suko magumulo kodakodalo de-
lamota:wenama, ale ebe tanalo dolowima: ebe tetelo a kawo kalakala
lawete aimano ilukuli magumulo woki bilibili tanalo idite nanitabolo
a:kitanamene.
9 Ebema: ale Godokono ololo apulo delamota:onama: la: mabuma: aimano
kalakala beda: kawonomola:ka:! Iyo, ale aimano kalakala tabo ebetamo eba
wadipalatelelo,
10 egela ega:walo idoko bilibilinomolo ebe na:toweomenakoma: ebete
a gabo diyatuamemene, ale pelamete la:imano ololo eba pulamelo kebe
modoboa: tanalate la:imano nanitabokobi midi magumulo da:pola:na ebe
iyaiya tanalo ka:pa:tuputupuilaemalema:.
11 Ebema: modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo aimano Kawodawa
Ya:suko iba:te gabo nosiyodiloma:na: ale la:tamo ka:pelaema:.
12 Ega:walo modobola Kawodawate la:imano tepo magumulo ebeno
nilakapo kimalagidilo tanalo kawonomoma: na:midimene, ebene la: magu-
mulo epetapiate epetapi nilakapolo eba malagidilolelo la:le opo epo epetapi
bilibilinomo atumu kawonomamo bemalagidilolenamata, ale la: keba kunu
kemalagidiloletana eba kunu.
13 Ega:walo modobola aimano Kawodawa Ya:sute me gabodo
la:imano tepo magumu na:kodakodailaemene, ebene ebete ebeno
talena waloma:tapi bilibilinomago walo da:ka:pemene, ebe tetelo la:le
aimano Nabiwi Godokono ololo apulo tuputupupinomoma: eba eda:olo
ebo ka:nelamota:onamamota, mabu la: magumulo kapiya kuba idite
a:kitanamene.

4

Nanitabokobi Midipiate Ibino Ilukuli Magumulo Godoko Keba Kunu Na:kekalakalaiminama:na:

1 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: dopamo agodone
iyatawaimata la:imano ilukuli magumulo la: Godoko keba kunu
na:kekalakalaima:wenama, ebema: aimano kalakala bitana mabu la: eba
kunu bilukulinamata. Ebene me leta uwomu apulo ale me tanaloma: la:
Kawodawa Ya:sukono mailamo walo kawonomamo nakanaleta, modobola
la: ebe tuputupu ilukuli magumulo eba pola:nalo la:imano wadewade
osiyodilole magumulo napepeonala:,
2 iyo, ale dopamo Ya:sugodone uwatete la:tamo dikalametia ebe iyaiya
totomu tabono tanalo la: iyatawalata.
3 Ebema: la: mabuma: Godokono ubi ma kunula, la:le ebeno talena okoli
tanalo magumulo eba pola:nalo buwele pilo tanalo ega:walo dubu idino
kamiyale pilo tanalo makomako kuba tanalo ako-osiyodilola:la:.
4 Modobola, la: bilibilinomate wiyasiya wadewade ega:walo talena ilukuli
woki kapiya nuwatiyala:, tete bilibilinomolo la:imano kateneno kuba ubi
tanalate la:imano tepo magumuno wade mulo wokino tanalamo nanitabolo
ka:tudila:onama:.
5 Numa:la:, piyate ibino kateneno iyaiya ilipo tanalo elawonomamo
dowaloma:talena ebe kuba osiyodilolepiate Godokono tanalo iyatawa:, ebe
mabuma: ebe ubia:nola la:le ibi keba kunula:ka: ebako epoma: eda:oma:.
6 Iyo, la:le nanitabokobi midi magumulo kapiya alailame gudima: eba
eda:onalo, modoboa: idite ebeno lumagitamo kateneno kuba ilipo tanalo
osiyodiloma:, ega:walo modoboa: idite a:da: elemasigi gabodo ebeno ekaw-
ino wade tanalo idi pilolo laema:.
Nanitabola, ale dopamo la: kawiya ma kunu analiata, piyate mako kuba
tanalo dosiyodilolena Godote iba:tamo wiya nanitabolo kikalaemene.
7 Numa:la:, Godote a nanitabokobi midipiate ebeno talena okoli tanalo
magumulo ka:pola:nama: a iyalo eka:miya, iyo, ebe ubia:nola ale kateneno
kubakuba ubi tanalono osiyodilole magumulo kilukulinama:.
8 Ega:walo me tanalo idila. Godote ebeno Uliyana la:tamo nikalame-
nata la:le ebeno talenapima: keda:wenama:, ebema: la: magumulo idite
aimano iyatulame tabo ubia:noma: deda:na, ebete me opo lumagino totomu
taboma: ebeno ubia: tanalo kawokalimina:, ao, ebeno osiyodilo magumulo
ebete Godokono totomu taboma: ebeno ubia: tanalo awokalimina.
9-10 Ega:walo modobola la: me tanalo idi na:kuma:la:, la:le nanitabokobi
midipi nilakapolo kemalagidilola:wenama: Godote la: dopamo iyat-
ulamiata. Nanitabola, la:le ebeno tabamo tudila:olo Ma:sadoniya
opono nanitabokobi midipi ekaki bilibilinomo na:nilakapoilamenakomata,
wiyasiya aimano ekakiala:, kuba: ale me leta magumulo Godokono ni-
lakapo kimalagidilo tanaloma: la: walo kakanaletama:, iyo, a ubi ka-
wonomola me kapiya tabo idi la: kanalema:ta, modobola la: Godokono
nilakapo magumulo walo nakapepeala:.
11 Ebema: la: la:imano ubi kawonomamo ma kunu niyatinala:,
la:le epo epetapiago milolo eba ilukulinalo epetapino tanaloma: tabo
gela:no la: a:ka:tuwa: la:imano ilukuli tanalo kapiya wadenomamo
kulaemamota. Ega:walo kebe iyaiya modoboa: tanalo la:godolo da:pola:na,
mani woko kelekele osiyodilole magumulo la: a:ka:tuwa: ebe tanalo
na:modoboilamenakiyala:, ale la: dopamo keba kunu kanaletia eba kunu.
12 Numa:la:, la: me tanalamo nanitabolo da:tudila:oaema, ebe tetelo la:
mani ega:walo inamabu epagodone gito uwatema: temeteme iba:tamo
a:kikalama:ema, iyo, ebe mabuma: nanitabokobi midia:piate la:imano

tuputupu osiyodilole tanalo dulamelelametamene iba:te la: wadewade epoma: ebo kegelama:na:.

Kawodawa Ya:sukono Pe Tanalo

13 Aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, piyate nanitabokobi midi magumulo da:elaiya, a ubila la: ibino nanitabo tanalo wadenomamo niyatawala:, la:le ibino a:elao tanaloma: tepo magumulo mibomibo lawekapoma:. Numa:la:, nanitabokobi midia:piate ibino epono a:elao tanaloma: kubanomamo iminaka, mabu iba:te Ya:sukono kalakala tanalo ega:walo ebeno pe tanaloma: olowiolo kemakopelena:. Wiyasiya la: ibi keba kunula:ka: eba kunu akoeda:oala:,

14 mabu a nanitabokobi midipiate iyatawala, Ya:sute da:iya ebete igilamo walo a:kemaigiya, iyo, ebe mabuma: piyate nanitabokobi midi magumulo da:elaoma:na: Godote iba:tamo igilo walo ka:kikalaemene, ebete Ya:sutamo igilo keba kunu kikamiyale eba kunu, ebema: kalakala kawonomola, ebeno pe egelalo ebete ibi atamo walo ka:kemagaelemene!

15 Ebema: ka:lo ale la: diyatulametita, me tabo Kawodawano iyatulame tabola. Nanitabola, Ya:sukono pe egelalo a piyate nanitabokobi midi magumulo igilolo dilukulionama:, Unu Duliyomolamo ka:nodoloma: piyate dopamo da:elaiya ale ebe nanitabokobi midipi a:ka:dopalaema:.

16 Numa:la:, ebe egelalo Godote ebeno tabo madodo unamo adipatelo modobo tabo degepatemene, ebe tetelo me opo epate Godokono tutele diyamo ega:walo ebeno elawo nopodawanomono tabo madodo olowiote Kawodawa Ya:sute Unu Duliyomolone ebo ka:piwisigamene. Ebema: piyate nanitabokobi midi magumulo da:elaiya, iba:te dopamo igilamo maimiote,

17 ebene a piyate me opolo igilolo dilukulionama: Ya:sute a uwatete, a nanitabokobi midipi bilibilinomate eba:go tobolo unulo ebo kanaladabutimalema:. Nanitabola, ebe tetene wagilimite ale Kawodawa Ya:suago uwomua: uwomua: tetelo bilukulinama:,

18 ebema: modobola la: magumulo me tabono tanaloma: epetapiate epetapi wadenomamo nowalubiuinakiyala:.

5

Nanitabokobi Midipiate Ya:sukono Pe Tanaloma: Olowiolo Nemakopelenama:na:

1-2 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, Kawodawa Ya:sukono Kawo Egelalo kebe iyaiya tanalate demaimioma:na:, ebe tanaloma: nale me leta magumulo la: kawiya akanaletama, mabu la: iyatawanomolata pilo dubute idokolo keba kunu ka:penakole Ya:sute ebe Egelalo eba kunu ka:pemene.

3 Iyo, ebe egelate pea:no dopamo nanitabokobi midia:piate ma kunu begelanakoma:na:, “Aimano ilukuli tanalo wadenomola, ega:walo tole tanalote agodolo kitana: mabu me opo epate milo tanalo magumulo ilukulina.” Wiyasiya ebe tetenomolo Godokono kawo olalati tanalonomote iba:tamo gito ka:pemaigamene, lamitu kamiyalete iyaiya tanalo eba osiyodilolelo ebeno gudu alaimi temetemete ebetamo keba kunu ka:pemaiganakole eba kunu. Nanitabola, ebe tetelo nanitabokobi midia:piatamo da:pemaigamene, iba:te ebe olalati temeteme magumune alautioma: gabo nipo kowadima:na:!

4 O nanitabokobi midipi ekakiala:, piyate idoko kawonomolo u delaonanaka iba:te pilo dubuno pe tanalo kiyatawaonakoa:, wiyasiya la:imano tanalo eba kunua:! La: idoko magumulo kilukula:wena: wiyasiya la: Kawodawano pe tanaloma: olowiolo ilukulinamata, ebema: ebete ebeno Kawo Egelalo da:pemene la:le ebe tanalo uma:wete a:kela:wa:omata.

5 Numa:la:, la: bilibilinomate alo teteno gudima: eda:onamata, iyo, a
nanitabokobi midipi idoko teteno gudia:,
6-7 ebema: epetapiate u delaonanaka ale ebako epoma: eda:oma: mod-
oboa:, mabu idoko tete ebe ibino u lao tetela ega:walo idoko tete ebe ibino
gamoda nio tetela. Modobola ale wiyasiya tuputupu wokilo eba ilukulinalo
aimano Kawodawano pe tanaloma: olowiolo kemakopelenamalema:,
8 iyo, a nanitabokobi midipi a egela teteno epola, ebema: modobola ale
tete bilibilinomolo tuputupu wokilo bilukulinama:. Ega:walo modobola ale
Godoko nanitabokobi midi tanalo ega:walo nilakapo kimalagidilo tanalo,
ebe netewa kawokawo tanalo aimano apa:mo ka:pupulimalema:, gowe-
laodawate ebeno negege inamabu da:pulinako eba kunu. Ega:walo ale
aimano igilo mula: tanalo Ya:sugodone nanitabolo laema:, modobola ale
ebeno pe tanaloma: olowiolo bemakopelenama:, mabu ebako olowio tanalo
ebe goweladawano diba keba kunula:ka: eba kunula.

9 Numa:la:, Godote a keka:miya: ebete aimano kuba osiyodilole mabuma:
ebeno kawo dowanomo magumulo wiya atamo kikaeaema:. Ao, ebete
wiyasiya a uwateiya ale aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono woko
tanalodo aimano igilo mula: tanalo kelaema:,
10 mabu Ya:sukono a:e tanalono magumu ma kunula, ebe ubila ale
uwomua: uwomua: tetelo eba:go kilukulinama:. Ebema: kalakala ka-
wonomola, nanitabokobi midipi magumulo piyate dopamo da:elaiya
ega:walo piyate ebeno pe egelalo me opolo dilukulionama:na: ibi bilibili-
nomate kapiya tetelo ibino nanitabo kalakala ebegodone ka:nelaema:na:.
11 Iyo, me mabuma: modobola la: la:imano tabono tanalamo ega:walo
la:imano osiyodilole tanalamo la: magumulo epetapiate epetapi wadeno-
mamo nowalubiuinakiyala:, la: me tetelo keba kunu kosiyodilawenama eba
kunu.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyatulame Tabo Epetapi Da:kiyawaiya

12 Aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale la: analeta la:imano
nanitabokobi midi magumulo piyate Kelisokono nanitabo gabo ega:walo
okoli tanalo la: iyatulaema: woko dosiyodilona, modobola la: la:imano
tepo magumuno wokilo ibi unamo eba wadipalatelelo ibino tabamo
na:tudila:onala:.
13 Numa:la:, iba:te la: kowalubilitama: wade woko osiyodilona, ebema:
modobola la: ibino tabamo wadenomamo eba tudila:olo ibi nilakapolo
nemalagidilolenala:. Ega:walo me tanalo idila, modobola la:imano taneba
magumulo la: bilibilinomate milolo nilukulinala:.

14 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale la: kawiya nanaleta
la: magumulo piyate damolama: deda:ona, modobola la:le ibi nanala:la:
woko nanitabolo kosiyodilolenama:. Ega:walo piyate ibino nanitabokobi
midi magumulo ilipo diyatawaona ega:walo piyate elawoa:noma: deda:ona,
modobola la:le la:imano tabamo ega:walo osiyodilole tanalamo ibi nowalu-
biliyala:, iyo, la:le iyaiya epo epetapi bilibilinomo la:imano tabamo dowalu-
bila:wenakoma la:le iba:tamo samamo ubia:noma: akoeda:onakala:.
15 Ega:walo me tanalo idila. La:imano ilukuli magumulo idite iditamo
kuba dosiyodilomene, ebe tetelo temeteme lawedawate kuba osiyodilo-
dawatamo wiya akoikama:la:, wiyasiya modobola la:le tete bilibilinomolo
la:imano ubi kawonomamo niyatinakiyala:, la: magumulo idite iditamo
nilakapo eba awokalimilo iyaiya epo epetapi bilibilinomatamo atumu
wadewade tanalo kapiya ka:kosiyodilola:wenama:.

16 Ebene tete bilibilinomolo la:le Godokono kalakalago eba ilukulinalo,
17 idoko ega:walo egela bilibilinomolo eba:go tabo gela tanalo atepa:no,

18 wadewade tanalate maimio tetelo ega:walo olalati tanalate maimio
tetelo ebetamo kalakala tabo nowadipalatelenakiyala:. Nanitabola, me
netewa-kapiya tanalo ebe Godote la:imano ilukuli magumulo ulaema: ubi
diyatina ebe tanalola, mabu la:le Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo
ebe wadewade tanalate la:godolo nemaimionakoma:na:.
19 Ebema: Godokono Talena Uliyanate kebe woko kosiyodilonale ebe
woko ako-odiyobala:,
20 iyo, kebe tetelo lumagi idite Godokono woki nanitabonomolo da-
wokalimene, modobola la:le ebe tabo lawa:wete kubama: akogelala:.
21 Wiyasiya la: nanisiwale, epate kebe iyaiya tabono tanalo Godokono
mailamo da:kiyawaonaka, la:le ebe tabono tanalo bilibilinomo la:imano
wade wokiamo anagilama:wete nani tabonomoma: samamo akogelala:.
Me gabodo la:le Godokono nani tabono iyaiya tanalo kodakodalo eba
watila:mota:nalo,
22 iyaiya kuba tabo ega:walo osiyodilole tanalo bilibilinomo la:le walo-
gabo apuamo na:midaliyala:.
23 Nanitabola, kebe dawate a nanitabokobi midipiatamo milo dikaea-
mena, ebe Kawodawa ebe Godotela, ebema: ale la: mabuma: ebe ma kunu
toweomenakoma:, ebete la:imano ilukuli tanalo bilibilinomo magumulo
la: ebeno nani talenapima: eba midililo, ebete la:imano uliyanano woki
ega:walo tepo magumuno ubi tanalo ega:walo ape kawonomono osiyodilole
tanalo wadenomamo nulamelelamenakoma:ta. Kalakala kawonomola,
me gabodo Kawodawa Ya:su Kelisokono pe tetelo kuba da:peso idite la:
magumulo a:kitanamene.
24 Numa:la:, Godote la: ebeno talenapima: keda:oaema: ka:la:minata,
ebema: ebe modobola ebete ebe wade woko la: magumulo opoliyama:, iyo,
ebete kebe tanalo osiyodilolema: tabo da:kiyawaona ebete ebe iyaiya tanalo
nanitabonomolo bosiyodilolenakomene.
25 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: atumu a
mabuma: Godotamo na:towetoweonakiyala:,
26 ega:walo la: daladabuta:wenakoma, modobola la: bilibilinomo epetapi-
ate epetapino koto uwateuilo na:wiyamidauinakiyala:.
27 Na Polote Godokono mailamo la: ma kunu analemata, la: me leta
nanitabokobi midipi ekaki bilibilinomatamo neka:la:mioliyala:.
28 Modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote
la:godolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE NABA 2 LETA TESALONAIKA SOSI EPATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polote Sailasiko ega:walo Timotiko, ale la: Tesalonaika sosi
epatamo me leta paliboma:. Nanitabola, la: nanitabokobi midipiate aimano
Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko magumulo bilukulina-
mata.
2 Modobola Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te
ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Godote Kuba Osiyodilolepiatamo Wiya Ikalame Tanalo

3 Aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola tete bilibilinomolo ale
la: mabuma: Godotamo kalakala tabo bowadipalatelenakoma:. Iyo, ale eba
kunu kowagelenama: me ebe wade tanalola, mabu la:imano nanitabokobi
midi tanalote eba apepeonalo, la: magumulo epetapiate epetapi nilakapolo
demalagidilola:wenama ebe tanalote atumu kawoma: neda:na.
4 Ebe mabuma: ale Godokono sosi epo epetapiatamo
da:nemaimionakoma:, ibi magumulo la: eba walogolelo la:imano
wadewade osiyodilole tanaloma: gelanakoma:. Iyo, nanitabokobi
midia:piate la:tamo kawokawo temeteme dikalametana la: wiyasiya ebe
mibomibo magumulo Godoko nanitabokobi midi mabuma: kodakodalo
delamota:wenama, ale ebe tanaloma: nanitabokobi midipi epetapi
kawonomamo ebema: analenakoma:.
5 Nanitabola, la:le temeteme uwate tetelo kodakodalo delamota:wenama,
ebe tanalote me tanalo awokalimina, Godote me opo epono kuba osiyo-
dilole tanalo danagilamelelaemene ebete ebe tanalo tuputupunomolo ma
kunu kosiyodilomene, ebete la:imano temeteme uwate mabuma: la: ebeno
wadewade ga:limapi gudima: eba ka:la:milo, modobo tabo ebo kegemene
la:le ebeno Kawo Elawodawano duliyomolamo ka:nopila:oaema:.
6 Iyo, Godoko ebe iyaiya tuputupu tanalo kapiya osiyodiloledawala,
ebema: piyate me tetelo temeteme la:tamo dikalametana ebete iba:tamo
kuba wiya kikalaemene,
7 wiyasiya ebete la:godone ega:walo agodone aimano temeteme tanalo
bilibilinomo iyabaiamo eba alomolo a kapimiya gelebadikobi ebo
ka:midimene.
Nanitabola, ebe tetelo aimano Kawodawa Ya:sute ebeno elawo nopopino-
mago Unu Duliyomolone awokala da:pemene,
8 piyate ebeno Wade Tabamo tudila:oa:no ega:walo Godoko ubia:noma:
deda:ona, ebete ebe epatamo elawo ela menagononomamo wiya ebo
ka:pikalaemene.
9 Ebene ebe kuba osiyodilolepino temeteme tanalote uwomua: tetelo
bitanamene, iyo, Kawodawate ibi ebeno ololo apune ega:walo ebeno elawo
pukuilame alonomone iyabaiamo gito kalibolemene iba:te ibino kuba wiya
magumulo ka:nilukulionama:.
10 Wiyasiya kalakala kawonomola, Kawodawate ebeno Kawo Egelalo
da:pemene, ebe tetelo piyate ebeno epoma: deda:ona ebe nanitabokobi
midipi bilibilinomate ebe unamo eba adipatelo ebe mabuma: kawono-
mamo kanoanoma:na:! Ebema: numa:la:, la:le ebe epono taneba ka-
wonomo magumulo atumu ka:pola:namamota, mabu ale la:tamo ebeno
Wade Tabo da:pa:kiyawaima: la: ebe tabo nanitabokobi a:midimata.

11 Ebema: ale ebe tanalo eba malagidilolo tete bilibilinomo epetapilo
la: mabuma: aimano Godotamo ma kunu towetoweonakoma:, ebete kebe
wade okoli tanaloma: la: deka:la:mitia, modobola ebete ebe okoli magumulo
la: ebeno wadewade ga:limapi gudima: na:midilima:ta, ega:walo modobola
ebete ebeno elawo la:tamo nikalaema:ta, la:le la:imano tepo magumuno
wadewade ubi tanalone ega:walo la:imano nanitabokobi midi magumune
tuputupu osiyodilole tanalo eba waulatelelo ebe iyaiya tanalo wadeno-
mamo kopoliyalema:.
12 Ebe mabuma: piyate la:imano wadewade ilukuli tanalo dulaema:na:,
iba:te aimano Kawodawa Ya:suko walogolo ebeno mailo unamo eba
adipatelo, ebe wade amama tanalote Ya:sugodone la:tamo atumu
ka:ka:pemaigamene, ebema: modobola me wade tanalote aimano Godoko
ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko ibino nilakapo magumudo eba kunu
nemaigamene.

2

Me Opolo Kawokawo Kuba Osiyodiloledawate Kemaigamene

1 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, aimano Kawodawa
Ya:sukono pe tetelo ebete a nanitabokobi midipi eba:go kilukulinama:
kapiyakobi da:pa:midimene, ebe tanaloma: ale la: ma kunu analeta,
2 piyate a:da: elemasigi tabo ma kunu degelana, “Kawodawano Kawo
Egela iyalo emaigi,” ebe mabuma: la:imano woki netewama: akoeda:oala:
ega:walo la: woki bilibili tanalo akolawa:la:. Diyala, la: magumulo epetapi-
ate da:begelane me tabono tanalote agodone pi. Ao, eba kunua:! Ale
dopamo la:godolo eba pilukulilo la:tamo Godokono woki dawokalimi-
nakima: ega:walo tete epetapilo ale tabo gito degelanakima:, ega:walo ale
walone dopo leta la:tamo dapalibima:, ebe iyaiya tete bilibilinomolo mako
tabote agodone ka:pemaiga:.
3 Ebema: epetapino iyaiya a:da: elemasigi tabo nanitabokobi ako-
midila:la:. Numa:la:, Ya:sukono pe egelate pemaiga:no, dopamo me opo
epo bilibilinomate Godokono nanitabo gabo eba atepalo Kawokawo Kuba
Osiyodiloledawate ebo kemaigamene. Nanitabola, ebe dawate Saitanakono
Ela Opolo kuba wiya nanitabonomolo kelaemene,
4 mabu a nanitabokobi midipiate nani Godoma: deka:minakoma: ebete
kegemene ebe nani Kawodawa:. Ega:walo me opo epo epetapiate iyaiya
ida:da:lino uliyana damamalatelenaka, ebete ibino amamalatele tanalo
bilibilinomo eba odiyobolelo ebe a:ka:tuwa: ebe unamo adipatelo ebo
kegemene, “Na Godotela, na me opo lumagia:!” Iyo, ebe tetelo ebete nani
Godo Amamateno Iya Motolo eba okolitalo, epo bilibilinomo kawiya ebo
kanalemene iba:te ebe kapiya kamamatema:.
5 Nanitabola, nale dopamo egela epetapilo la:godolo eba pokolilo me
iyaiya tanalo la: iyatulaimata, wiyasiya modobola la: me tetelo naimano
tabo walo na:kemalagidilola:la:.
6 La: iyatawalata, me tetelo me opolo idawano elawote me Kawokawo
Kuba Osiyodiloledawano tanalo nodiyobona, iyo, ebe mabuma: Godokono
ubi tete pea:no ebe dawate a:kemaigamene.
7 Ebema: me tetelo kebe elawote Kubadawano maiga tanalo dodiyobona,
Godote ebe elawo iyabaiamo iyatia:no Kubadawate diya gabodo me opo
kawonomolo ebeno woko bosiyodilona, iyo, ebete eba kunu ebeno kuba
osiyodilole tanalo iyalo owagilimiya.
8 Wiyasiya numa:la:, walone ebe dawano kuba tanalote epatamo
awokalanomo kawokalamene, ebene Godote kebe tete ebetamo

dikaemene, ebe tete olopoligote Kawodawa Ya:sute pete ebeno tabone da:pemaigamene ebe da:pesonomo tabo kapiyamo ebe Kubadawa gito kapanakapuimene.

9 Ebema: modobola la: niyatawala:, me Kubadawate da:pemene, ebete iyaiya anoano tanalo bilibilinomo ega:walo tole tanalo Saitanakono elawo kawonomamo ka:posiyodilolemene me opo epo a:da: ka:pemasigiolema:.

10 Iyo, ibi magumulo piyate Godoko nanitabokobi midia:no gito da:elaoma:na:, iba:te a:elaoa:no dopamo Kubadawate iyaiya a:da: elemasigi gabodo ibi ibino olalati uwomuamo kemagatalemene. Nanitabola, ebe epate Godokono nanitabo tanalo kalakalago nelawiyataleka: Godote ibino igilo ba:mula:lelamiyana:, wiyasiya iba:te ebe tanalo kawo tanaloma: kegeliya: ebema: iba:te nanitabolo ka:kubakubaoma:na:.

11 Numa:la:, iba:te nanitabo tanalo lawea: mabuma: Godote iba:tamo A:da: Elemasigidawa paliboma: modoboma: gena. Ma kunu iba:te ebe dawano elawo tanalamo gudite ebeno a:da: tabono iyaiya tanalo nanitabokobi ka:midilima:na:,

12 iyo, me opo epo magumulo piyate Godokono nanitabo tanalo lawea:no ibino kateneno ubilo iyaiya kuba tanalo kalakalago dosiyodilolena, ebete ibi bilibilinomono tanalo anagilamelelamete iba:tamo kuba wiya ebo kikalaemene.

Godote Nanitabokobi Midipino Igilo Ka:mula:lema: Ibi Duwatiya

13 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola tete bilibilinomolo ale la: mabuma: kalakala tabo Godotamo bowadipalatelenakoma:. Nanitabola, ebete la: nilakapolo demalagidiloletana, ebe mabuma: ebete me opo wagilimi mabune la: uwatiyata, la:le ebeno tanalo nanitabokobi eba midilo ebeno Uliyanate la: talenapima: midilitate la:le igilo mula: tanalo ebo kelawa:ema:.

14 Iyo, ale Wade Tabo la:tamo da:kiyawaima: Godote ebe tanalodo la: eka:la:miata, la:le nanitabokobi midipi epetapiago Kawodawa Ya:su Kelisokono elawonomo alo magumulo kilukula:wenama:.

15 Ebema: aimano ekakiala:, ale Godokono tabo kiyawao magumulo ega:walo aimano dopo leta magumulo la: kebe iyaiya tanalo kiyatulametanakia, modobola la: ebe tanalo nanitabolo eba watila:mota:nalo kodakodalo nelamota:onala:.

16-17 Numa:la:, iyalo tetenomolo aimano Kawodawa Ya:su Kelisote aimano Nabiwi Godago a kawonomamo eba malagidiloenalo, iba:te ibino nilakapo magumudo a uwomua: teteno tepo magumuno elawo atamo ikaeamiya ale Ya:sukono pe uwomuamo olowiolo kemakopelenama:. Ebema: modobola iba:te eba kunu la:imano tepo magumu elawokobi namidilinakoma:na:, tete bilibilinomolo wadewade tanalate la:imano tabo gela magumune ega:walo osiyodilole magumune ka:pemaimionakoma:.

3

Tesalonaika Sosi Epate Poloi Mabuma: Godoko Ka:toweoema: Polote Ibi Danaliya

1 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me leta uwomu apulo ale la: ma kunu analeta, modobola la: towetowe tabamo a Godotamo nowadipaeateiyala:, mabu a ubila Kawodawa Ya:sukono tabote aimano woko magumudo me opo epo epetapi bilibilinomatamo samonomamo ka:toma:, ega:walo a ubila olowiopiate ebe tabo eba moiolo Godotamo kalakala tabo kadipatema:, la:le dopamo ebeno tabo keba kunu kelawa:ima eba kunu.

2 Ebene modobola la: me tanalo idima: Godoko na:ka:toweomiyala:,
ebete kawokawo kuba osiyodilolepi dubuno elawo magumune aimano igilo
ka:mula:leaema:, mabu me opo epo epetapiate Godokono tabo olowio tetelo
nanitabokobi ka:midina:.
3 Ebema: kalakala kawonomola, la:imano nanitabokobi midi mabuma:
Kawodawate atumu la: elawokobi eba midililo, Saitanakono gowela tanalo
magumulo la: ebete kitakeamidalema:ta! Iyo, aimano Kawodawa ebe
Nanitabodawanomola!
4 Ebema: a iyatawala ale kebe iyaiya tanaloma: la: danaletanaka,
la:le ebe tanalo osiyodilole magumulo eba pola:nalo ebe tanalo gito
a:ka:miyapaema. Numa:la:, Kawodawate la: mabuma: ebe wade woki
atamo nikaeamena, ebema: woki bilibili tanalote agodolo kitana:.
5 Modobola la:le nanitabokobi midi gabodo eba tolamenalo, Kawodawa
Kelisote la: dopolametate temeteme maimio tetelo ebete ebeno kodakodalo
utitata tanalago ega:walo Godokono nilakapo kimalagidilo tanalago la:
nemagatalenakoma:ta.

Nanitabokobi Midipiate Woko Nosiyodilonama:na: Ibi A:ka:tuwa: Ibino Iyaiya Modoboa: Tanalo Kulaema:

6 Ebema: aimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale aimano Kawodawa
Ya:su Kelisokono mailamo la: ma kunu analeta, la: magumulo piyate
aimano iyatulame tanalamo tudila:oa:no ega:walo iba:te ibi a:ka:tuwa:
walubilima: damolama: deda:ona, modobola la: ebako nanitabokobi
midipino osiyodilole magumamo ako-opila:la:.
7 Iyo, ale la: magumulo keba kunu ka:pilukulima: la: ebe tanalo iy-
atawanomolata, ebema: modobola la: atu osiyodilole magumulo nilukuli-
nala:. Numa:la:, ebe tetelo ale woko osiyodiloma: damolama: eda:oa:no,
8 idoko ega:walo egela bilibilinomolo aimano kotamo mibomibo woko
osiyodilonakima: a a:ka:tuwa: aimano iyaiya modoboa: tanalo kulaema:,
ebene ebe gabodo ale lumagi idigodone bae nilakapolo gito kelawenakia:,
ao, a ebetamo a:wiyanakima:.
9 Nanitabola, Godokono wokopiate ibino modoboa: tanalo magumulo
nanitabokobi midipiagodone inamabu ega:walo mani uwatema: talena
kitana:, wiyasiya ale la:go eba ilukulinalo eba kunu kowagelenakia:, mabu
a ubi iyatima: la:tamo wade uli tanalo idi awokalimite, la:le woko osiyodilo
magumulo aimano osiyodilole tanalo kowaloma:tala:ema:.
10 Me mabuma: ale la: ma kunu analiata, “Kebe lumagite woko osiyodilo
ubia:noma: deda:mene, modobola epetapiate ebetamo bae akoikama:la:.”
11 Ebema: numa:la:, ale me tanaloma: la: walo nakanaleta mabu tabote
atamo ma kunu pemaigi, la: magumulo epetapiate woko osiyodiloma:
damolama: eba eda:olo, ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya tanalo ulamea:no ibino
tabo gela magumulo piyate iyaiya nanitabo woko dosiyodilolena iba:tamo
temeteme ebo ikalamenaka.
12 Iyo, ale ebakobako epo eba totomulatelelo Kawodawa Ya:su Kelisokono
mailamo ibi kawonomamo analema:, iba:te tabo gela magumulo epo
epetapiatamo temeteme ikalamea:no, wiyasiya iba:te mani woko kelekele
osiyodilole magumulo ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya modoboa: tanalo nulame-
nakoma:na:.
13 Ebema: ekakiala:, kalakala kawonomola, la:imano nanitabokobi midi
magumulo wadewade tanalo kosiyodilola:ema: elawoa:noma: akoeda:oala:.
14 Ega:walo la: magumulo lumagi idite me leta tabono iyatulame
tanalamo tuduwatama: ubia:noma: eda:lo woko osiyodiloa:no gito
da:lutamene, modobola la: ebako lumagino kuba tanalo kawokalima:ema:

ebeno osiyodilole magumulo eba:go akokapiyala:. Diyala, me gabodo ebete
ilipo lawete ebeno kuba wokine Godotamo walo da:ba:kolobigamene,
15 wiyasiya numa:la:, ebete ebeno woki iyakobi samamo midia:no
ebe la:go gowelaodawama: akomida:la:, la:le wiyasiya ebe la:imano
nanitabokobi midi ekawima: ka:milo ebeno tepo magumuno kuba wokima:
ebe nilakapolo naniyala:.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

16 Ebema: milo atamo dikaeamena, modobola ebe Kawodawate la: bili-
bilinomagodolo eba okolinalo tete bilibilinomolo ebe a:ka:tuwa: la:imano
tanalo bilibilinomo magumulo ebeno milo la:tamo nikalamenakoma:ta.
17 Numa:la:, me leta uwomu apulo na Polote naimano mailo ega:walo
nilakapo tabo naimano kotonomamo akulolemo, lumagi idite me uwomu
tabo kakulolea:. Iyo, me naimano koto mulola, naimano leta bilibilinomo
osiyodilole magumulo na a:ka:tuwa: ma kunu akulolenakomo.
18 Modobola aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la:
bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE DOPO LETA TIMOTITAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela. A nanitabokobi midipiate pokono pe tanaloma:
olowiolo demakopelenama:, ebe Kawodawa ebe Ya:su Kelisotela, ebene
ebete ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo
na idila, iyo, ebe ega:walo aimano Igilo Mula:dawa Godoko iba:te na
ananiya ebe woko kosiyodilonama:.
2 O Timoti, a:ma:le nanitabokobi midi magumulo naimano nani guduma:
eda:nata, ebema: nale me leta a:ma:tamo palibomo. Modobola Nabiwi
Godoko ega:walo aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo
tanalo, ega:walo lumagitamo kuba wiya ikamea: tanalo, ega:walo milo
tanalo a:ma:tamo nikaema:ta.

Iyaiya A:da: Tabo Iyatulamepino Tanalo

3 Nale dopamo Ma:sadoniya opamo toma: eba olosiyodilutalo a:ma:
kebe tabo kanatiama ebe atu tabo kanamata, ma kunu a:ma: Epesese
kawo duliyomololo eba okolinalo, nanitabokobi midipi magumulo piyate
iyaiya a:da: tabo diyatulamenaka, modobola a:ma: ibi kawiya eba analelo
nodiyoboliye.
4 Modobola a:ma: talena iba:tamo niyatilamiye iba:te ewonino iyaiya
iyatulame oi ega:walo ewonino mailono iyaiya tanalo akoiyatulame-
nakala:, mabu ebakobako daedale tanalate ibi magumulo apaminateui
tanalo eba wadipalatelelo, iba:te Godokono gabo ebo kanaetoamidama:na:.
Nanitabola, ale ebeno gabo aimano nanitabokobi midi kapiyado biy-
atawaonakoma:, wiyasiya ale me opo epono iyaiya ewonino iyatulame
tanaloma: tabo gela magumudo nanitabo tanalo a:kuima:.
5 Ebema: nale a:ma: me tabo nanamata, mabu na ubila daleya: tepo
magumuno kimalagidilo tanalo ega:walo milo okoli tanalono mulo wokino
tanalo ega:walo tuputupu nanitabokobi midi tanalonomo, ebe tanalate
a:imano sosi epagodolo eba pola:nalo ebe iyaiya tanalo magumune ni-
lakapo kimalagidilo tanalote bemaiganakomene.
6 Wiyasiya numa:, nanitabokobi midipi epetapiate daedale taboma:
apaminateui tanalodo me wadewade tanalone gito eleoiya.
7 Ebema: me tetelo iba:te ibino ubi niyatina, Godote Mosesedo epatamo
dikalamiya ebe Totomu Tabo iyatulamepima: keda:onama:, wiyasiya ibi
modoboa: mabu Godokono iyaiya tabono magumu tanalo ibi iyatawa:,
iyo, iba:te tabo tolea:no kiyawaonaka wiyasiya Godokono nanitabo tanalo
kumina:.
8 A iyatawala, kebe tetelo ale nanitabo gabodo Godokono Totomu Tabo
diyatulaema: ebe tanalote olowiopino wade walubi tanaloma: keda:mene.
9 Wiyasiya numa:, Godote ebeno Totomu Tabo me opono tuputupupino
tanaloma: kikalamiya:, ao, ebete ebeno Totomu Tabono iyaiya tanalo
kuba osiyodilolepino tanaloma: ikalamiya iba:te ebeno nanitabo gabo
kiyatawaoma:. Ebema: nanitabola, Godokono Totomu malagidilolea:pi
ega:walo ebetamo tudila:oa:pi, ebe ololoma: eda:oa:pi ega:walo ele gabo
odidipi, ebeno pukala wakalamipi ega:walo ebe tolemea:pi, nabila menoko-
bila anakapulamepi ega:walo epo epetapino igilo iyaililamepi, ebe kuba
osiyodilolepi bilibilinomo iyatulaema: Godote ebeno Totomu Tabo ebema:
ikalamiya.

10 Ebene piyate buwelemele pilo ega:walo kamiyale pilo dosiyodilolena,
piyate dubu gabatamo ega:walo egege guda:tamo ilipo tanalo dosiyo-
dilolena, piyate ibino mibomibo woko wiya:no kosiyodilolenama: epo
epetapi pilolo duwatena, piyate gabamanino tanalo anagiyamida bailo
ega:walo iyaiya tete epetapilo a:da: tabo da:kiyawaona, Godote atumu ebe
kuba osiyodilolepino tanaloma: ebeno Totomu Tabo ebema: ikalamiya.
Iyo, me opo epo bilibilinomo magumulo kebe lumagite Ya:sukono
dopo waloma:tapino iyatulame tabo kapiyanomo dadikamidalemene, ebe
lumagino tanaloma: Godokono Totomu Tabono tanalate ebema: pola:na.
11 Ebema: numa:, Ya:suko waloma:tapino iyatulame tanalate ebeno Wade
Alo Tabo magumune pemaimiona, ebe tabo ebe nale iyaiya epatamo
ka:kiyawaonakoma: Wadenomo Godote natamo dikanamiya me ebe tabola.

Ya:sukono Nilakapo Tanaloma: Polote Kalakala Tabo Da:kiyawaiya

12 Ebema: natamo elawo dikanamiya nale aimano Kawodawa Ya:su
Kelisotamo kalakala tabo gemo, mabu ebete na nanidawama: gelo ebeno
woko kosiyodilonama: na ebema: ka:na:miya.
13 Nanitabola, dopamo tetelo nale ebeno tanaloma: kubakuba tabo eba
kiyawaolo kawo dowanomo magumulo kawokawo temeteme ebetamo ebo
ikamenakimo. Wiyasiya ebe tetelo ebete iyatawiya, nale ebe nanitabokobi
midia: mabuma: daedale wokilo ebakobako kuba tanalo dosiyodilole-
nakimo, ebema: ebete kuba wiya natamo ikanamea:no ebeno nilakapo
natamo gito awokalimiya.
14 Iyo, aimano Kawodawa Ya:su Kelisote ebeno nilakapo natamo kawono-
mamo dadipaniya, ebe tetelo ebegodone demaigana ebe nanitabokobi midi
tanalo ega:walo nilakapo kimalagidilo tanalo naimano tepo magumulo
emaimiya.
15 Ebema: nale me nani tabonomo gemo, Ya:su Kelisote kuba osiyo-
dilolepino igilo mula:lelaema: me opamo a:piya. Iyo, modobola a:ma: me
tabo kodakodalo nelawa:, mabu naimano kuba osiyodilole tanalate epo
epetapi bilibilinomono kuba osiyodilole tanalo eba odoililo,
16 Ya:su Kelisote na kawokawo kuba osiyodiloledawatamo wiya
ikanamea:no nilakapo gito awokalimiya. Me mabuma: Ya:sute kebe
epo ebeno uwomua: igilo laema: deka:la:mioliya, modobola iba:te ebe
nanitabokobi midia: tetelo me wade tanalo niyatawaoma:na:, Ya:sute
ibi nilakapoilamelo nemakopelena iba:te ibino kuba osiyodilole tanalo
magumune ebetamo nanitabolo kolobila:oma:, ebete na Poloko keba kunu
kemakopelenenamile eba kunu.
17 Ebema: kalakala kawonomola! Godoko ebe uwomua: uwomua: tetelo
dokolinamene ebe Kawo Elawodawala, ega:walo ebete a:ka:enamene,
ega:walo a me opo epate ebe balida:mo uima: modoboa:, ega:walo ebe
kapiyanomo Godotela, idi puliyanomola. Ebema: modobola uwomua:
tetelo epate ebe unamo eba adipatenalo amama tanalote ebegodolo ni-
tanamene! Me tabo ebe nanitabonomola, taula!
18 Timoti, numa:, a:ma:le nanitabokobi midi magumulo naimano
guduma: eda:nata, ebema: na ubila me leta magumulo kapiyakapiya
tanaloma: a:ma: kawiya anama:, a:ma:le me tabamo ka:tuduwataema:.
Nanitabola, Godokono wokopiate ebeno Uliyanano elawamo kebe wade-
wade tanalate a:ma:godone kemaimioma: tabo dopamo da:kiyawaiya, me
tetelo ibino nani tabono tanalate naimano tabago kapiyama: eda:te a:ma:
nanitabolo kowalubima:ta. Ebema: modobola a:ma: ebe walubi tabono
tanalo bilibilinomo kodakodalo nowatila:mota:niye, elawo dubute gowela
inamabu keba kunu kowatila:mota:nanakole eba kunu,

19 ega:walo a:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo eba
utinalo, a:imano tepo magumuno mulo wokino tanalate wadenomamo
ka:pola:nama: kuba da:pesonomo idi ako-osiyodilala:.
Numa:, Ya:suko waloma:tapi epetapino tanalo ebe ma kunula, Godote
kebe mulo tepo magumuno woki iba:tamo kikalamiyale, iba:te tudila:oma:
ubia:noma: deda:iya ibi a:ka:tuwa: ibino nanitabokobi midi tanalo
a:kubailamiya, lumagite kewa: kolomodo ebeno pe kubanu atalo ebe pete
kawokawo ulo magumamo keba kunu ka:nololunakole eba kunu.
20 Iyo, Aimaneyasiko ega:walo A:lesandako ibi netewapi ebakopila, ebe
mabuma: nale ibi nanitabokobi midipino taneba magumune wagailite
Saitanakono koto magumamo gito alomimo, iba:te ibino kuba wiya eba
lawelo wade woki ma kunu kelaema:, iba:te Godokono tanaloma: kubakuba
tabo walo a:kegelanakoma:na:.

2

Godotamo Towetowe Tabo Gela Tanalo

1 Ebema: Timoti, nale a:ma: kebe iyaiya tanaloma: kanatama me ebe kawo
tanalonomola. La: nanitabokobi midipino aladabuti tetelo Godotamo towe-
towe tabo da:kiyawawenakoma, modobola la:le me opo epo bilibilinomono
iyaiya tanaloma: eba towetoweolo kalakala tabo atumu na:kegelanakiyala:,
2 ebene atu tetelo kawokawo elawodubu ega:walo gabamani wokopi
epetapi bilibilinomo atumu na:kowadipalatelenakiyala:. A:ma: numa:,
a nanitabokobi midipiate eba kunu gabamaniagodolo wade milo okoli
tanalo kuimalema:, ega:walo ale Godokono ubi tanalo bilibilinomamo eba
tudila:onalo epo epetapino ololo apulo tuputupunomolo bilukulinama:.
3 Ebema: nanitabola, mako towetowe tabo gela tanalo ebe aimano Igilo
Mula:dawa Godote wadenoma: degena me ebe tanalola,
4 mabu ebe ubila me opo epo bilibilinomate ebeno nanitabo tanalo
iyatawaote ibino igilo mula: tanalo ebo kelaema:.
5 Numa:, Godoko ebe kapiyanomola. Ega:walo me tanalo idila, ebe
ega:walo epo tetenomolo dutina ebe Ya:su Kelisote me opolo lumagino
apa:mo dawokaliya ebe dawala. Ebema: nanitabola, ebe kapiyagodolo
elawo bitana epo Godotamo kemagaelema:,
6 mabu ebe a:ka:tuwa: ebeno igilo balamo iyatite ibi Saitanakono idoko
motone kowagailima: ebeno kalimamo wiyakobi ebo midiliya. Iyo, ebete
ebe gabodo ebeno wade tetenomolo me tanalo awokalimiya, Godokono ubi
bitana epo bilibilinomate ebegodone igilo mula: tanalo kelaema:.
7 Ebe mabuma: ebete na Polotamo ebeno woko ikanamiya, nale ebeno
alibolepi dubu idima: eda:te Yua:piatamo Wade Tabo eba kiyawaolo ibi
ebo kiyatulamenakoma:. A:ma: niyata, me tabo nale da:kiyawautamo ebe
nanitabonomola, na a:da: tabo ka:kiyawauta:!
8 Ebema: naimano ubi tanalo ma kunu itana. Kebe iyaiya tetelo
nanitabokobi midipiate daladabutinaka, modobola dubate dowa tanalo
ega:walo apaminateui tanalo bilibilinomo balamo alomote, ebene ibino
tepo magumulo daleya:noma: eba eda:olo iba:te ibino koto Godotamo
wadipalatelelo towetowe tabo ebo na:kiyawaonakoma:na:.

Nanitabokobi Midipi Kamiyaleno Tanalo

9 Ega:walo na ubila nanitabokobi midipi kamiyala:te wade mulo ga-
bodo kaliku pupuliote ibino unu tama kawonomamo akomalagidilolenala:.
Ebema: iba:te eke aupulatole tanalo, ega:walo galono golodo sepisepi
pupuli tanalo, ega:walo negege tulukaula pupuli tanalo, ega:walo wiya

kawokawonomo kaliku pupuli tanalo, ebe iyaiya unu nikapi wadekobi midi
tanalo iba:te kawokawo tanaloma: akogelala:.
10 Wiyasiya modobola iba:te epetapiatamo wadewade tanalo
nosiyodilolenakoma:na:, mabu me osiyodilole gabodo iba:te agaluagalu
kamiyalenomoma: keda:oma:na:, iyo, kebe kamiyalete ebe a:ka:tuwa: ebe
Godoko waloma:tadawama: degena, modobola ebete ebeno osiyodilole
magumulo nanitabo tanalo nawokalimene.
11 Ega:walo nanitabokobi midipiate daladabutinaka, modobola
kamiyala:te tabo gela:no Godokono tabo kiyawaopino iyatulame tanalamo
gito na:tudila:onakoma:na:.
12 Ebe mabuma: nanitabokobi midipi magumulo nale kamiyale iditamo
elawo kikamenakoa:, ebete Godokono tabamo dubu eba iyatulamitalo ibino
watodawama: keda:ma:, ao, Godokono tabo iyatulame tetelo kamiyala:te
tabo gela:no gito nolowionakoma:na:.
13 Ebema: numa:, nale kamiyaleno tanalo kawokalima: kebe netewa
tanalate Godokono Bukalo da:pola:na, nale ebe tanalo a:ma: kiyatu-
imamota. Dopo tanalo ebe ma kunula, Godote A:da:meko dopamo osiyo-
dilote, walone ebeno kamiyale Ibiko ebo osiyodiliya.
14 Ega:walo tanalo idi ma kunu itana, Saitanate epo kuba gabamo
wabuga:talema: dowageliya, ebe tetelo ebete dopo dubu A:da:meko ke-
masigiya:, ao, ebete ebeno kamiyale Ibiko kapiya masigite ebene ebete
Godokono pukala ebo adikanaliya.
15 Wiyasiya Godokono igilo mula: tanalote nanitabokobi midipi dubu
kapiyatamo kitana:, ao, kamiyala:tamo atumu ba:kitana, ebema: kebe
kamiyalete wade mulo wokilo Ya:suko nanitabokobi eba midinalo
tuputupu okoli tanalo ega:walo nilakapo kimalagidilo tanalo miyapa:no,
ebete gudi alailame gabodo igilo mula: tanalo nanitabolo kelaemene.

3

Sosi Watodawano Okoli Tanalo

1 Me tanalo nanitabola, kebe tetelo dubute sosi watodawama: eda:ma: ubi
kawonomamo diyatimene, me wade tanalola mabu sosi watodawano woko
wadenomola.
2 Ebe mabuma: ebe wokodawano osiyodilole tanalo magumulo kuba
kapiya idi da:pesonomote itanama: modoboa:. Ma kunu sosi watodawate
kamiyale kapiyagodawama: eda:te, ebene nanitabokobi midipi magumulo
ebeno okoli tanalo tuputupunomolo eba itanalo, ebete wadewade mulo
woki kapiya malagidilolelo ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo wadenomamo
nulamenakomene. Ebene ebete ebeno motolo kapela epo wadenomamo
nowalubilinakomene, ega:walo modobola ebete Godokono tabo kiyawao
magumulo wade iyatulamedawama: neda:mene.
3 Ega:walo sosi watodawate gamoda niodawama: eda: modoboa:, ebene
ebete gowelao tanalo ega:walo apaminateui tanalo osiyodilolema: mod-
oboa:, wiyasiya milo okolidawama: neda:mene. Ega:walo ebete ebeno tepo
magumulo mani kawonomamo malagidiloma: modoboa:.
4 Ebene ebete ebeno moto epono tanalo wadenomamo ulamelelamete,
modobola ebete ebeno gudi wadenomamo niyatulamenakomene, iba:te
ibino osiyodilole tanalo bilibilinomodo ibino nabiwi eba malagidilolo
ebeno tabamo ka:tudila:onama:.
5 Nanitabola, kebe dubute ebeno moto epo wadenomamo ulamea:no,
ebete atumu Godokono sosi epo wadenomamo a:kulaemene.
6 Ega:walo numa:, sosi watodawate Ya:suko waloma:ta magumulo oli
lumagima: eda: modoboa:. Ebako dawate sosi atama: ubi diyatimene,

diyala, ebe a:ka:tuwa: ebe da:bowalogomene, ebema: Godote kuba wiya
ebetamo kikaemene, ebete dopamo Saitanatamo kuba wiya keba kunu
kikamiyale eba kunu.
7 Ebene modobola sosi watodawate nanitabokobi midia:pino ololo apulo
atumu wadewade tanalo na:kosiyodilolenakomene, iba:te ebeno wade
okoli tanalo uimite ebe tuputupudawama: kegelama:. Iba:te ebeno okoli
magumulo kuba idi uima: modoboa:, mabu iba:te ebegodolo tuputupua:
osiyodilo tanalo idi umite ebe kubadawama: degelama:na:, diyala, ebete
ilipo lawete Saitanakono gubi magumamo gito da:ba:negamene.

Sosi Watowatopi Walubilidawano * *Okoli Tanalo*

8 Ebema: sosi watowatopi walubilidawano okoli tanalote epetapino umi
magumulo atumu wadenoma: neda:mene. Ma kunu ebete mena netewa
lumagima: akoeda:la:, ebene ebete elawo gala:ipi da:imi obo kawonomamo
nioma: modoboa:, ega:walo ebete a:da: elemasigi gabodo inamabu bilibili-
dawama: eda:ma: ubi iyati modoboa:.
9 Ega:walo Godote kebe nanitabo gabo epatamo kawokalimiyale, mod-
obola sosi watowatopi walubilidawate ebe gabono iyatulame tanalo bili-
bilinomo kodakodalo eba watila:mota:-nalo ebeno tepo magumulo woki
netewama: akoeda:la:.
10 Ebema: potele sosi walubidawama: woko wagilima: ubi dawokalimene,
modobola la: sosi watowatopiate ebeno okoli tanalo dopamo wadenomamo
nulamelemiyala:, ebene la: ebegodolo kuba idi umia:no modobola ebete
sosi woko nowagilimene.
11 Ega:walo wokopi kamiyaleno ilukuli tanalate epetapino umi magu-
mulo atumu wadewadenoma: neda:oma:na:. Ma kunu iba:te epono iyaiya
tanaloma: kubakuba tabo akogelanakala:, ebene iba:te wadewade mulo
woki kapiya malagidilolelo ibino osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo
nanitabopinomoma: neda:oma:na:.
12 Ega:walo numa:, sosi watowatopi walubilidawate kamiyale kapiyago-
dawama: neda:mene, ebene modobola ebete ebeno gudi ega:walo ebeno
moto epo epetapi ibino iyaiya tanalo wadenomamo nulamelelame-
nakomene.
13 Nanitabola, piyate sosi watowatopi walubili woko wadenomamo
dosiyodilona, epetapiate ibi ibino wade woko osiyodilole tanaloma:
demoiolema:na:, iba:te Ya:su Kelisoko nanitabokobi midi magumulo
apepeote ebeno woko osiyodiloma: tole tanalote iba:godolo a:kitanamene.

Godoko Waloma:ta Tanalono Kawo Magumu

14-15 Ebema: Timoti, nale a:ma:tamo samonomamo pema: ubi iyatimo,
wiyasiya na gabo samamo umia:no, ebe tanalo eba malagidilolo nale
me leta magumulo iyatulame tabo epetapi ebema: akulolemo. Ma kunu
nale a:ma: iyatuimata, sosi epono aladabuti tetelo iba:te Godokono umi
magumulo tuputupu tanalo keba kunu na:kosiyodilolenakoma:na:. Numa:,
uwomua: uwomua: tetelo dokolinamene, a sosi epo ebe Kawodawano
moto epola, ega:walo a ebeno motono alo ega:walo abo keba kunula:ka:
eba kunula, mabu ale ebeno nanitabo iyatulame tanalo me opolo eba
wadipalatelenalo ebeno motono a:emena tanalote kodakodalo kitanamene.
16 Ebema: nanitabola, a nanitabokobi midipiate Godokono ubi gabodo
ebe keba kunu kowaloma:tanama:, ebe tanalono magumu beda: ka-
wonomola:ka:!

---

* **3:7:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, keyakeyapino tabamo nanitabokobi midipiate sosi watowatopi walubilidawa dikonema: ka:minaka.

Aimano Kawodawate me opolo
lumagino apa:mo awokaliya,
ebene ebeno tuputupu okoli tanalo kawokalima:,
ebete ebeno Uliyanano elawamo
a:e magumune maigate,
Godokono nopopiate
ebe uwomua: igilago ebo umiya.

Ega:walo ebe waloma:tapiate ebeno tanalo
me opo kawonomolo awokalimiya,
ebene epo bilibilinomate
ebe nanitabokobi eba midilo,
ebete Godokono Unu Duliyomolamo ebo odoliya,
ebeno ololo apulo kawo alo magumulo ka:nokolinama:.

4

Godokono Mailamo A:da: Tabo Kiyawaopino Tanalo

1 Numa:, Godokono Uliyanate awokala ma kunu gena, me opono uwomu
tetelo epetapiate Saitanakono kubakuba uliyana ega:walo a:da: elemasigi
uliyanano iyatulame tanalamo tudila:ote, iba:te Ya:suko nanitabokobi midi
magumune ebo kolobila:oma:na:.
2 Nanitabola, me a:da: elemasigi tanalo ebe mena netewa epagodone
maimiona, iyo, Godote kebe wade mulo woki ibino tepo magumamo
dopamo dalomolamiya, ebe wadewade woki ibino kuba osiyodilole
magumulo gito alatidiolamiya, wadewade inamabuate elalo keba kunu
kowamotenakole eba kunu.
3 Ebe a:da: elemasigipiate negelanaka nanitabokobi midipi magu-
mulo dubute kamiyale laema: Godote talena iyatilamiya, ega:walo iba:te
na:kegelanaka wadewade inamabu epetapi naoma: talenala.
Wiyasiya numa:, Godote ebe tanalo bilibilinomo nanitabokobi midipi
mabuma: osiyodilolete iba:tamo ikalamiya, ebema: piyate ebeno nanitabo
tanalo diyatawaona, iba:te kalakala tabo ebetamo adipatelo ebe inamabu
gito benaonakoma:na:, ega:walo dubute ebeno kamiyala:go kapiyama: eda:
tetelo iba:te atumu Godotamo kalakala badipatenakoma:na:.
4 Nanitabola, Godote me opono tanalo bilibilinomo ebeno epo mabuma:
osiyodiloliya, iyo, ebe tanalate wadewadenoma: eda:ona, ebema: modobola
epate ebe iyaiya nilakapo tanalo uwatema: ubia:noma: eda:oa:no Godotamo
kalakala tabo eba gelalo ebeno kotone nuwatenakoma:na:.
5 Ebema: numa:, Godote me opono inamabu osiyodilole dolopoligiya,
ebete ebe inamabu bilibilinomo ulamete ebeno tabo kiyawao tanalamo ibi
wadewadenoma: midiliya, ega:walo me tetelo ale inamabu epetapi uwatelo
ebetamo kalakala tabo dadipatenakoma:, ebete ebe tanalodo atumu ebe
inamabu wadewadenoma: walo ba:kegenakomene.

Ya:su Kelisokono Wade Wokodawano Tanalo

6 Ebema: Timoti, a:ma:le Ya:su Kelisokono wade wokodawama: eda:
tanalo kawokalima:ema:, modobola a:ma: me iyatulame tabo nanitabokobi
midipi ekakiatamo na:kiyawaonakiye. Iyo, a:ma: ibino uliyana apuno
bae iba:tamo modobolo dikalama:emene ebe tanalote a:imano tanalo ma
kunu kawokalimene, a:ma:le nanitabokobi midi magumulo kebe iyatulame
tanalo kowaloma:ela:wenapiyala, a:ma:le wadenomamo apema: ebe iyaiya
nanitabo tanalo atumu nanitabolo na:kenaonata.
7 Ega:walo a:ma: ewonino iyaiya iyatulame oi ako-olowionakala:, mabu
ebakobako oi tanalate epono daedale wokido eba pemaimionalo Godokono

nanitabo tanalo kawokalimina:. Wiyasiya numa:, a:ma: Godotamo nanitabolo ka:tuduwatawenama: modobola a:ma: a:imano tepo magumu na:kodakodaiminakiye, bolamo kalakaladawate elawonomoma: keda:ma: ebeno ape keba kunu ka:kodakodaiminakole eba kunu.

8 A:ma: iyatawalata bolamo kalakalaopiate ibino ape elawonomoma: keda:oma: keba kunu ka:midilinake, iyo, eba kunu iba:te ibino katene ape walubilima: me tanalo osiyodilonaka. Wiyasiya numa:, a:imano tepo magumute elawonomoma: keda:ma: a:ma:le a:imano woki atumu da:kodakodaima:wenakomene, me gabodo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: walubima: wade tanalonomo bosiyodilonakoma:ta, mabu a:ma: me opolo Godokono wade okoli tanalono wadewade tanalo duwata:emene walone uwomua: igilo nanitabolo ka:nelaema:ta.

9 Ebema: nale a:ma:tamo degemo, modobola a:ma: me tabo kodakodalo nelawa:,

10 mabu a nanitabokobi midipiate Godokono uwomua: igilo laema: woko ebetamo elawonomamo ebema: osiyodilonama:. Nanitabola, ebete me opo epo bilibilinomono Igilo Mula:ledawama: eba eda:nalo nanitabokobi midipiatamo nanitabo igilo ebo kikalaemene, iyo, ebe uwomua: tetelo dokolinamene ebe Igilodawala, ebema: ale ebeno pe tanalo olowiolo makopelenama:.

11 Ebema: naimano gudu, modobola a:ma: me totomu tabo ega:walo iyatulame tabo nanitabokobi midipiatamo na:kiyawaonakiye.

12 Nanitabola, a:ma: sosi epo magumulo oli ape dubulata, wiyasiya iba:tamo gigiyu akoa:iyamidala:, ibi magumulo idite ma kunu gema: a:ma: sosi watodawa:. Iyo, modobola a:ma: a:imano tabo kiyawao tanalo ega:walo osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo tuputupudawanomoma: eba eda:lo wade uli iba:tamo nawokaliminakiye. Ebema: iba:te a:imano nilakapo kimalagidilo tanalo ega:walo a:imano nanitabokobi midi tanalo ega:walo a:imano tepo magumuno daleya: woki dulamelemetamene, ebe tetelo iba:te a:ma: nani sosi watodawama: keka:ima:ta.

13 Ebene sosi woko osiyodilo magumulo modobola a:ma: nanitabokobi midipiatamo Godokono Buka apuno iyaiya tabo ka:la:miola:wete ebe tabamo ibi eba walubililo ebo niyatulamenakiye. Numa:, nale Epesese duliyomolamo da:pemo, ebe tetelo me atu tanalo a:ma:go kapimiya ka:posiyodilolemamo.

14 Ebema: naimano gudu, kebe tanalote a:ma:tamo dopamo demaigiya, a:ma: ebe tanalo akododomatiala:. Iyo, a:ma: sosi woko wagilimia:no watowatopiate Godokono Uliyanano elawamo ibino koto a:ma:tamo eba watililo wadewade tanalate a:ma:godolo kemaimioma: nani tabo da:kiyawaiya, ebe tetelo a:ma:le Godokono woko kosiyodilawenama: ebete nilakapolo iyanomo elawo a:ma:tamo ikamiyata. Ebema: modobola a:ma: ebe elawamo ebeno woko nosiyodilonakiye,

15 ebene sosi epatamo me iyaiya tanalo eba iyatulamenalo a:imano igilo iyabaiamo iyatilo elawoa:noma: akoeda:la:, mabu a:ma: ebako woko osiyodilo magumulo eba apelo epate ebe tanalo ebo kuima:na:.

16 Wiyasiya a:ma: nanisiwale! Modobola a:ma: a:ka:tuwa: a:imano okoli tanalo ega:walo iyatulame tanalo wadenomamo nulamenakiye. A:ma:godolo me netewa kawokawo tanalate modobolo da:pola:namene, ebe tetelo piyate a:imano iyatulame tabo dolowiona, a:ma:le ibino igilo ega:walo a:imano igilo kapimiya ka:mula:lema:ta.

5

Nanitabokobi Midipi Epetapiago Wadenomamo Ilukuli Tanalo

1 Ebema: Timoti, nanitabokobi midipi magumulo kebe kadelete kuba
dosiyodilomene, modobola a:ma: ebe kawiya ana:no a:imano nani nabi-
wima: gelo Godokono tabamo ebe nowalubiye. Ega:walo a:ma:go atu
apepeo oli dubuno tanaloma: modobola a:ma: ibi a:imano ekaki ega:walo
nanima: midila:wete,
2 ebene abeleabela:te a:imano menokobima: neda:oma:na:. Ega:walo
a:ma: nanisiwale! A:ma: oli apepeo kamiyale ega:walo buwelemele
Godokono tabamo dowalubila:emene, ebe tetelo ibi a:imano ekaki ega:walo
nanikubima: na:midiliye a:imano tepo magumuno wokite iba:tamo
tuputupunomolo kitanama:.

Nanitabokobi Midipi Amoleamoleno Tanalo

3 Ega:walo me tanalo idila. Amoleamole magumulo idite wade walubi
tanalo laema: ebeno mabu epagodolo walubidawa nanitabolo umia:no,
modobola a:ma: sosi epo nanaliye iba:te ebe wadenomamo kowalubi-
nakoma:.
4 Wiyasiya kebe tetelo amole idino kawokawo gudi ega:walo ka-
wokawo a:la:migo guda:te nanitabokobi midipima: deda:ona, modobola
ibi a:ka:tuwa: ibino menoko tete bilibilinomolo kowalubinama: wade-
wade woki nuwatenakoma:na:, mabu eba kunu ebe guda:te ibino Godoko
waloma:ta tanalo nanitabolo kawokalima:na:. Nanitabola, nabiwila
menokola iba:te gudi egege tetelo ibi keba kunu kowalubilinakiye, ka-
wokawo guda:te ebe iyaiya walubi tanalo malagidilolelo wade wiya ibino
amole menokotamo dikaema:na:, Godote ibino nilakapo tanalo umilamete
wadenoma: kegemene.
5 Ebene kebe amolete wade walubi tanalo laema: ebeno mabu epagodolo
walubidawa nanitabolo umia:no, modobola ebete Godokono woko kapiya
eba osiyodilonalo ebeno igilo tanaloma: woki bilibilima: akoeda:la:. Eba
kunu ebete idoko ega:walo egela bilibilinomolo Godago tabo gelalo ebeno
iyaiya modoboa: tanalo ega:walo epetapino iyaiya modoboa: tanalo eba
wadipalatelenalo walubi tanalo ebegodone laema: olowiolo nemakopele-
nanakomene.
6 Wiyasiya a:ma: iyatawalata amoleamole epetapino tanalo eba kunua:.
Ibi a:ka:tuwa: ibi ibino kateneno ubilo kalakalailaema: eba wagelenalo
Godokono woko kosiyodilona:, ebema: nanitabola, ebako amoleamola:te
ibino unu tamano igilo kawonomamo eba malagidilolelo wiyasiya iba:te
tepo magumulo iyalo a:elaiya.
7 Ebema: naimano gudu, modobola a:ma: nanitabokobi midipi me tabamo
nowalubiliye, epetapiate ibino amoleamoleno osiyodilole tanalo ulamelo
kubama: gelakapoma:.
8 Ega:walo me tanalo idila. Modobola nanitabokobi mididawate ebeno
nani gudino iyaiya modoboa: tanalo ulamelo ibi dopamo walubilite, ebene
ebeno mabu epo epetapi atumu wadenomamo na:kowalubilinakomene.
Nanitabola, ebegodolo walubi gabote eba itanalo ebete ibino iyaiya mod-
oboa: tanalo ulamelelamea:no, ebete ebeno nilakapo osiyodiloa: tanalodo
ma kunu gena, Ya:suko nanitabokobi midi gabo ebe nanitaboa:. Iyo, ebete
ebeno nilakapo osiyodilolea: tanalodo kubadawama: eda:te, ebene me kuba
osiyodilo tanalote nanitabokobi midia:pi epetapino iyaiya kuba osiyodilole
tanalo odoili.
9 Ebema: kebe amolete dopamo kapiya awiagodawama: deda:nami,
ega:walo ebe 60 ulama odoli tetedawama: deda:na, modobola a:ma:
ebako dawano mailo sosino amoleamoleno mailo bukamo iyata:wete,
ebene nanitabokobi midipiate ebako amole kapiya nilakapolo nowalubi-
nakoma:na:. Wiyasiya a:ma: ebeno mailo iyatia:no,

10 modobola sosi epate ebeno osiyodilole tanalo dopamo nulamelema:na:.
Ebema: iba:te ebe wade kamiyalenomoma: degelama:na:, ma kunu dopamo
ebeno gudino egege tetelo ebete ibi wadewade iyatulame tanalamo dowalu-
bilinaki, ega:walo me tetelo ebete iyaiya nilakapo tanalo bilibilinomo
osiyodilolema: ebeno ubi kawonomamo eba iyatinalo, ebete ebeno mo-
tolo kapela epo wadenomamo dowalubilinako, ega:walo nanitabokobi
midipi epetapi walubilima: agowa ukulaoleno obo iba:tamo dowadaenako,
ega:walo tete epetapilo nigologolopi nilakapolo atumu da:kowalubilinako,
modobola a:ma: ebako amole kapiya walubi nowagilimiye.

11-12 Wiyasiya modoboa: a:ma: oli ape amoleno mailo bukamo iyatima:.
Nanitabola, kebe amoleamoleno mailote bukalo da:pola:lamena, sosi epate
ibino mailo akulolelamea:no dopamo iba:te Kelisokono woko osiyodiloma:
ibino ape ebe kapiyatamo ikameoma: nani tabonomo awokala geliya.
Wiyasiya numa:, oli ape amolete mako nani tabo gema: a:ka:modobomene,
mabu walone ebeno kateneno ubi tanalate demaimioma:na: dubu laema:
walo ka:kowagelemene. Ebema: ebe niyala, mabu ebete dopamo kebe nani
tabo kegiyale ebe tabo dadikamidalemene, ebeno kuba wiyate Godogodone
ebetamo ka:pemene.

13 Ega:walo me tanalo idila. Oli ape amoleamola:te nanitabokobi
midi magumulo kodakodalo kelamota:ona:, ebema: diyala, iba:te kuba
osiyodilo tanalo ida:mo ma kunu da:ba:na:gudima:na:, iba:te nanitabo
woko osiyodiloa:no ibino namutupi magumulo moto idine moto ida:mo
eba wapata:lamelo iyaiya epono tanaloma: tabo gela ebo kowagilima:na:.
Iyo, ebe tetelo iba:te kuba idi ma kunu ka:kosiyodiloma:na:, iba:te woko
osiyodiloma: damolama: eba eda:olo, ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya tanalo
ulamea:no, ibino tabo gela magumulo piyate nanitabo wokono iyaiya
tanalo dosiyodilolena iba:tamo temeteme ebo kikalaema:na:.

14 Ebema: na ubila oli ape amolete dubu walo kelawete guda:goma: eba
eda:lo ebeno motolo wadewade iyaiya woko ebo nosiyodilolenakomene,
mabu kebe nanitabokobi midia:piate ago da:gowelaona, iba:te ebako
kamiyaleno tuputupu okoli tanalo duima:na:, ebe mabuma: iba:te gabo
a:kuima:na: a nanitabokobi midipino tanalo kubama: kegelama:.

15 Numa:la:, amoleamole epetapiate Saitanako kowaloma:tama:
nanitabokobi midi magumune iyalo olobila:iya, ebema: ibino kuba
osiyodilole mabuma: nanitabokobi midia:pi epetapiate aimano ilukuli
tanaloma: kuba tabo gelanaka.

16 Ebema: amoleamoleno tanaloma: me tabo ebe naimano iyatulame
tabola. Kebe tetelo nanitabokobi midi kamiyaleno mabu epo magumulo
amoleamola:te da:pola:nama:na:, modobola ebete a:ka:tuwa: ibi wadeno-
mamo nowalubilinakomene, iyo, ebe amoleamoleno epate sosi magumulo
walubi tanalo uwatema: akogelanakala:. Wiyasiya kalakala kawonomola,
amoleamole magumulo pokono mabu epate nanitabolo pola:na:no, mod-
obola sosite ebako amole kapiya nilakapo tanalamo nowalubinakomene.

Sosi Watowatopiatamo Ibino Woko Wiya Ikalame Tanalo

17 Ebema: me tanalo idila. Sosi watowatopi magumulo piyate Godokono
tabo kiyawao woko ega:walo ebeno iyatulame woko wadenomamo kosiyo-
dilolema: ibino igilo nanitabolo dalomona, ega:walo piyate watowatopino
iyaiya woko epetapi wadenomamo dosiyodilolena ibi atumu, mod-
obola sosite ebako wokopiatamo wiya kawonomamo nikalamenakomene,
netewa wokono wade wiya keba kunula:ka: eba kunu.

18 Mabu Godokono Bukalo totomu tabote ma kunu itana, “Epate witi-laiso
naono kikopu kuwatema: ibino kau-goeote ebe inamabu mikitaolelo woko
iba:tamo dosiyodilomene, ebe tetelo iba:te ebe kau-goeono tabo ala:mo

matuima: modoboa:, mabu ebete iba:tamo woko osiyodilo magumulo
witi-laiso kikopu kapiyakapiya naoma: modobola, iyo, ebe nao inamabu
ebe ebeno wokono wiya da:pesola." Ebene tabo idite ma kunu kitana,
"Wokopiate duliyomolo epagodone wiya laema: modobola."*
19 Ega:walo a:ma: nanisiwale, kebe tetelo lumagite a:ka:tuwa: a:ma:tamo
pete sosi watodawano osiyodilo tanalo kubama: da:pegemene ebeno tabo
ako-olowiala:, wiyasiya netewa o netewa-kapiya nanitabokobi midipiate
ebeno kuba tanalo kapimiya dapawokalima:na:, ebe tetelo a:ma: toawete
ebe sosi watodawano tanalo nanitabolo na:numiye.
20 Ebene ebe sosi watodawate kuba tanalo nanitabolo dosiyodili, mod-
obola a:ma: sosi epono ololo apulo ebe kawiya naniye, ebe gabodo wa-
towatopi epetapiate atu kuba osiyodiloma: ka:toletoleoma:.

Polote Iyaiya Tabo Epetapi Da:kiyawaiya

21 Ebema: naimano gudu, nale Godoko ega:walo Ya:su Kelisoko ega:walo
ibino wade-talena nopopi ibino ololo apulo a:ma: anamata me iyaiya tanalo
sosi magumulo kosiyodilola:ema:, ebene a:ma: nanisiwale, sosi epono
tanalo anagilamelelame tetelo a:ma: lumagi unu nikapiamo eba umilo
lumagi idi atepalo lumagi idi gito akolawa:la:.
22 Ega:walo a:ma: lumagi idino watamo koto watililo ebe Godokono
wokamo samamo akoiyata:la:, mabu kebe tetelo a:ma: tuputupu woki-
ago osiyodiloa:no, diyala, a:ma:le ebe gabodo kuba okolidawatamo woko
da:bikama:emene. Numa:, ebete ebeno woko gobebobolo eba okolitalo
kubakuba tanalo epetapi walo da:kosiyodilolemene, ebe tetelo ebeno kuba
wiyate a:ma:tamo atumu ka:pemene. A:ma: nanisiwale, a:imano osiyo-
dilole magumulo gigiyu akoa:iyamidala: tepo magumuno daleya tanalote
a:ma:tamo ka:pema:!
23 Ega:walo Timoti, me tanalo idila. Iyaiya tete epetapilo kateneno
temeteme tanalate a:imano tepo magumulo a:ma: uminakota, ebema: obo
kapiyanomo akoniala:, modobola a:ma: wiyasiya tete epetapilo elawo
gala:ipi da:imi obo kela:mo na:ninakiye.
24 Ega:walo sosi woko osiyodilo magumulo me tanalo idi na:kemalagidila.
Epo epetapino kuba osiyodilole tanalate awokala ba:pola:lamena, ebema:
epetapiate negelana iba:te walone kuba wiya nanitabonomolo kuwa-
tema:na:. Wiyasiya epo epetapino kuba osiyodilole eba kunua: mabu
iba:te ibino kuba osiyodilole tanalo nowaminalena, ebema: numa:,
walone Godote ebeno ubi tetelo ebe kubakuba tanalo bilibilinomo ka-
wokalilaemene.
25 Nanitabola, epono wadewade osiyodilole tanalate atumu awokala
ba:pola:na, wiyasiya epetapi kapiyakapiya waminaolelo da:pola:na ebe
tanalate Godokono wade tetelo nanitabolo kawokalaoma:na:.

6

Piyate Woko Namutupiatamo Wiya: Woko Dosiyodilona Ibino Tanalo

1 Ebema: me tanalo idila. Kawokawo wokopi dubate maniamo kebe
epo kuwatiye iba:tamo wiya: woko kosiyodilolenama:, ebe wiya: wokopi

* **5:18:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: Totomu Tabo 25.4 numiye. Me tabono magumu ma kunula, kau-goeote woko osiyodilo magumulo epo dowalubilimene, ebema: modobola iba:te ibino nilakapolo wade walubi tanalo kau-goeotamo atumu na:kiyatima:na:. Ega:walo Polote Timotiko Buka tabo idima: dakaniya, ebe tabo ebe Ya:sute ebe waloma:tapiatamo dopamo degiya ebe tabola, ebema: modobola a:ma: Ma:t 10.10 ega:walo Luk 10.7 tetelo numiye.

magumulo piyate nanitabokobi midipima: deda:ona, modobola iba:te ibino tepo magumuno wokilo ibi a:ka:tuwa: ibi opamo eba alomolo ibino woko namutupi unamo nowadipalatelenakoma:na:. Numa:, nanitabokobi midia:piate ebako wokopino tuputupu ilukuli tanalo dulamelelaema:na:, ibi mabuma: iba:te gabo a:kuima:na: aimano iyatulame tanalo kubama: kegelama:, iyo, iba:te ibino tabo gela magumulo Godokono mailo atumu a:ka:kubaima:na:.

2 Ebene wiya: wokopi magumulo piyate nanitabokobi midipi namutupiatamo woko dosiyodilona, iba:te kuba tabo ma kunu akogelala:, "Aimano woko namutupi kawokawo epoa:. Ao, ibi a keba kunula:ka: ebako nanitabokobi midipi ekakila, ebema: ale iba:tamo nanitabo woko a:kosiyodiloma:!" Eiye, ebako woki tabo ebe kubanomola! Modobola ebe wiya: wokopiate wiyasiya ibino woko namutupino nanitabokobi midi tanalo eba malagidilolo, ibi nilakapoilamelo ubi kawonomamo ebo nalomonakoma:na:, iba:te woko osiyodilo magumulo ibino namutupi kowalubilinama:.

Inamabu Bilibila:gopima: Eda:o Tanalo

Ebema: Timoti, modobola a:ma: Godokono tabo eba kiyawaolo me iyaiya tanalo sosi epo wadenomamo niyatulamiye.

3 Numa:, aimano iyatulame tanalate epo nowalubilina iba:te Godotamo nanitabolo ka:tudila:oma:, wiyasiya kebe lumagite iya gabono tanalo diyatulamenako, ebete aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono iyaiya mulo iyatulame tanalago kapiyama: keda:na:,

4 mabu ebako a:da: tabo iyatulamedawa ebe a:ka:tuwa: ebe eba walogonalo ebegodolo wade woki kapiya idi kitamena:. Ebe ubi kawonomola epo kubailamelo iba:go iyaiya tabono magumuma: apaminateuima:, ebema: me tanalo magumune iyaiya kubate emaimionaka. Ma kunu ebete epetapino inamabuno tanaloma: iba:tamo na:dowana, ega:walo ebete epetapi magumulo anagiyamida tanalo ebe wadipalatelenako, ega:walo ebete epetapi emalogolenako, ega:walo ebete ebeno kuba tepo magumuno wokilo epetapino osiyodilole tanalo kubanomoma: genako,

5 ega:walo ebete atu kubakuba wokiagopi epetapiago gowelao tanalo katepana:. Nanitabola, ebako dubu bilibilinomate Godokono nanitabo gabo iyalo atepiya, ebema: ibino wokilo daedalenomoma: eda:olo a:da: tabo ma kunu gelana, lumagite Godoko waloma:ta magumulo inamabu bilibila:godawama: keda:mene.

6 Wiyasiya Godokono nanitabo tanalo ma kunula. Kebe lumagite ebe waloma:tama: ebeno kalakala magumulo dokolina, ebe lumagite Unu Duliyomolono wadewade tanalo kawonomamo kuwatemene, me opono inamabua:.

7 Ebe mabuma: wade tepo magumuno wokiagopiate ma kunu malagidilona, "A me opamo dapawokalaiyama: beda: inamabuago ka:pemaimiyama:? Puliyala! Ega:walo ale da:elaoma: beda: inamabuago na:ka:tolaema:? Puliyanomola!

8 Ebe mabuma: a me opolo eba ilukulinalo agodolo kebako kapiyakapiya nao inamabu ega:walo pupuliono inamabuate modobolo da:pola:amena, modobola kalakalate agodolo nitanamene!"

9 Wiyasiya numa:, kebe epate inamabu bilibila:gopima: eda:oma: ubi diyatina, Saitanate ibi kuba gabamo eba wabuga:talelo iba:te ebeno guba:mo ebo ka:na:gudima:na:. Iyo, ebe ubila ebete ebe epo kubailaema:, ebema: ebete ibi ibino daedale ubi tanalamo uwatete a:e magumamo ebo kanamiyamidalemene.

10 Ebema: nanitabola, lumagite mani kawonomamo demalagidilona,
ebe tanalo ebe lumagino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomono mabula.
Iyo, epo epetapiate kawokawo mani uwatema: ubi alomolo nanitabokobi
midi magumune da:nemaimiya, me ebe gabodo ibi a:ka:tuwa: iba:tamo
kawokawo tepo temeteme ebo ikalamiya.

Nanitabokobi Mididawano Wade Wiya Lawe Tanalo

11 O naimano gudu, a:ma: wiyasiya Godokono wade wokodawalata,
ebema: modobola a:ma: me kubakuba ubi tanalo bilibilinomo kuba nibote
maigama: gelo Godokono wade okoli tanalono iyaiya tanalo wadenomamo
nowaloma:taliye. Ma kunu Godoko nanitabokobi midilo ebe kapiyatamo
tuduwata tanalo, ega:walo ebeno tuputupu osiyodilole tanalo, ega:walo
ebeno nilakapo kimalagidilo tanalo, ega:walo ebeno milo okoli tanalo,
ega:walo temeteme magumulo kodakodalo uti tanalo, me tanalo bilibilino-
mate a:ma:godolo na:pola:nama:na:.
12 Ebene a:ma:le nanitabokobi midi magumulo uwomu teta:mo mod-
obolo ka:nemaigaema:, modobola a:ma: kodakodama: nediye, sukulu
gudino kalakala egelalo idite dopodawama: keda:ma: elawonomamo
da:puliganako eba kunu. Ma kunu a:ma: Godogodone uwomua: ig-
ilo ka:nelaema:ta, mabu a:ma:le dopamo epono ololo apulo Godoko
waloma:tama: nani tabo degeawiyala, ebe tetelo ebete ebe igilo a:ma:tamo
ikaema: ka:miyata.
13 Ebema: numa:, Godoko ebe me opo inamabu bilibilinomatamo ig-
ilo dikalamena ebe Kawodawala, ega:walo Ya:su Kelisoko ebe Poniyase
Paeletekono dopo apulo ebeno nanitabokobi midi tanalo dawokalimiya ebe
Nanidawala. Ebema: naimano gudu, nale ibi netewapino ololo apulo a:ma:
kawonomamo totomutimata,
14 a:ma:le aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono pe uwomuamo ebeno
iyaiya totomu tabamo wadenomamo na:tuduwatanakiye, iyo, modoboa:
epetapiate kapiya tanalo da:pesonomo idima: a:imano woko kubama:
kegelama:.
15 Nanitabola, Godoko kapiya ebe Wadedawanomola ega:walo Un-
udawanomola! Iyo, me opo epono kawokawopi ega:walo elawodubu
bilibilinomo magumulo ebe kapiya ebe Kawodawanomola, ega:walo ebe
kapiya ebe Kawo Elawodawanomola! Ebe mabuma: ebete modobo tabo
degemene, ebe wade tetenomolo Ya:sute me opamo walo ka:ka:pemene.
16 Iyo, nanitabola, Godoko kapiya ebe uwomua: uwomua: Igilo-
dawanomola. Ebete kebe kawo alo magumunomolo kokolinale, lumagi
idite ebeno ololo apuamo ka:nemaigama: ebe alo magumamo toma: mod-
oboa:, ebema: me opo epo bilibilinomo magumulo idite ebe dopamo
kumiya: ega:walo me tetelo ibi magumulo idite atumu ebe kumina:.
Ebema: modobola uwomua: tetelo amama tanalo ega:walo elawo tanalo
kawonomote ebegodolo na:pola:nama:na:! Taula!

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

17 Ebema: piyate me opolo inamabu bilibila:gopima: deda:ona, modobola
a:ma: ibi nanaliye ibi a:ka:tuwa: ibino tanaloma: akoamamala:. Modobola
iba:te wiyasiya ibino inamabu bilibili kawonomamo malagidilolea:no,
Godoko kapiya ibino walubidawama: gelalo ebeno pe tanaloma: olowiolo
nemakopelenama:na:. Nanitabola, Godote a:ka:tuwa: aimano mod-
oboa: tanalo eba ulameleamenalo, ebete kebe iyaiya inamabuamo a
kawiya kowalubinakole, ebe ubi niyatina ale ebe inamabuma: nanitabolo
kekalakalaonama:.
18 Ega:walo a:ma:le ibi ma kunu walo nakanaliye, modobola iba:te
ibino wade osiyodilole tanalo dogodogokobi na:midilima:na:, iyo, iba:te

kawo nilakapo tanalonomo awokalimi magumulo ubia:noma: akoeda:oala:
epetapino iyaiya modoboa: tanalo ka:modoboilamelelaema:.
19 Numa:, me gabodo ibi a:ka:tuwa: ibi kowalubilima:na:, mabu
Godokono Unu Duliyomololo ibino inamabu bilibilinomate nanitabolo
ba:na:pola:lamenama:na:, iyo, ibino nilakapo awokalimi tanalo ebe ibino
motono kodakoda mabu keba kunula:ka: eba kunula, mabu iba:te walone
tetelo Godogodone da:nelaema:na: ebe nanitabo igilo ebe ibino uwomua:
igilo tanalola.
20 O Timoti, a:ma: niyata! Godote a:ma: wade wokodawama: gelo
a:ma:tamo kebe iyaiya woko kikameotiyala, modobola a:ma: ebe woko
wadenomamo nulamenakiye. Ebema: a:da: elemasigi epate kebe iyaiya
tanalo mulo iyatawa tanaloma: kegelane, a:ma: ebako daedale tabo
kiyawao magumamo akonopegala:. Modobola a:ma: wiyasiya ibi miya-
pawete iba:go akoapaminateua:la:, mabu nanitabola, ibino tabo gela
tanalate olowiopi epetapi Godoko ololoa:pima: midilinaka,
21 iyo, dopamo ebako epo epetapi ibi a:ka:tuwa: ibi mulo iyatawaopima:
eba gelalo iba:te nanitabokobi midi magumune gito nemaimiya.
Naimano gudu, modobola Godokono nilakapo tanalote a:ma: ega:walo
a:ma:go daladabutina la: bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano
tabo uwomula. Taula.

POLOTE NABA 2 LETA TIMOTITAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila. Iyo, Godote ebeno ubilo na elaweniya, nale ebeno woko eba osiyodilonalo tabo ma kunu ka:kiyawaonakoma:, Ya:su Kelisoko magumulo ditana ebete ebe igilo ebe waloma:tapiatamo gito kikalaema: nanitabonomolo egiya.

2 O Timoti, a:ma: nale kawonomamo demalagidilotanama ebe gudunomolata, ebema: nale me leta a:ma:tamo palibomo. Modobola Nabiwi Godoko ega:walo aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko iba:te ibino nilakapo tanalo, ega:walo lumagitamo kuba wiya ikamea: tanalo, ega:walo mìlo tanalo a:ma:tamo nikaema:ta.

Polote Timotiko Mabuma: Godotamo Kalakala Tabo Dawokalimiya

3 Nanitabola, nale naimano tepo magumuno mulo wokino tanalamo Godotamo woko nosiyodilonamo, naimano Yu epo ewoni epetapiate ebetamo nanitabo woko dopamo keba kunu kosiyodilonami eba kunu. Ebema: idoko ega:walo egela bilibilinomo epetapilo naimano towetowe tabo ge magumulo nale a:ma: eba malagidilolo a:imano tanaloma: kalakala tabo ebetamo kiyawaolo a:ma: ebo adipatenakomata.

4 Iyo, ebe osiyodilo tanalodo nale a:imano ii tanalo ka:dodomatina:, ebema: na ubi kawonomamo niyatinamo a:ma: walo ka:kumitama:, mabu na iyatawala nale ebe tetelo naimano tepo magumulo kawonomomamo kekalakalamamo.

Polote Timotiko Daniya Ebete Woko Wadenomamo Kosiyodilonama:

5 Ega:walo nale atumu a:imano nanitabokobi midi tanalo wadeno ka:dodomatina:. Nanitabola, kebe nanitabokobi midi tanalote dopamo a:imano aida Lowisigodolo ditanami, ebe atu tanalote a:imano menoko Yunisigodolo walo na:kitanami, ebema: kalakala kawonomola, na iyatawala me tetelo ebe atu nanitabokobi midi tanalote a:ma:godolo nanitabolo ba:kitana.

6 Ebe mabuma: nale a:ma: walo nakanamata, a:ma: sosi woko wagilimia:no dopamo nale a:ma:tamo koto dowatiliyamo, ebe tetelo a:ma:le Godokono woko kosiyodilawenama: ebete nilakapolo a:ma:tamo kebe iyanomo elawo kikametiyala, modobola a:ma: ebe elawamo ebeno woko nosiyodilonakiye. Iyo, lumagite ela mena da:pesamo kawo ela keba kunu kemadonakole, eba kunu modobola a:ma: Godokono woko eba osiyodilonalo ebeno elawote a:ma: magumulo kawonomoma: neda:mene.

7 Numa:, ale Godokono woko osiyodilonama: ebete atamo tole tanalo kikaeamiya:. Ao, ebete wiyasiya ebeno elawo atamo ikaeamete, ebene ebeno nilakapo kimalagidilo tanalo atumu atamo kikaeamete, ebene ebete wade woki atamo atumu akoikaeamiya ale kateneno ubi tanalamo tudila:okapoma:.

8 Ebema: a:ma: Kawodawa Ya:sukono tanalo awokalima: ilipokobi ako-olowiala:, ega:walo nale ebe mabuma: gabamanino idoko motolo dokolinamo ebe tanaloma: atumu ilipokobi ako-olowiala:. Iyo, na keba kunula:ka:, modobola a:ma: eba kunu ebeno Wade Tabo kiyawaoma: temeteme epetapi nanitabokobi midia:piagodone kalakalago nuwatenakiye, ebene Godote a:ma:tamo elawo kikaema:ta ebe temeteme magumulo kodakodalo kuta:wenama:.

Ya:sukono Wade Tabo Kiyawao Woko Osiyodilo Tanalo

9 Ebema: numa:, a nanitabokobi midipiate Godokono talenapima:
keda:onama: ebete aimano igilo mula:leamete ebeno nilakapo magumudo
a ebo ka:miya, aimano wadewade osiyodilole tanalodoa:. Iyo, me opo
wagilimia:no ebete dopamo ebeno ubilo me nilakapo tanalo Ya:su Kelisodo
atamo ikaeamiya.
10 Ebe mabuma: aimano Igilo Mula:dawa Ya:su Kelisote me opamo
da:piya, ebete ebe nilakapo tanalo atamo nanitabolo apawokalimiya, iyo,
ale ebeno Wade Tabo olowio tanalodo me tanalo iyatawaiyama:, ebete a:e
tanalono elawo anakapumite uwomua: igilo atamo ebo adaiya.
11 Ebene Godote na ebo laweniya, nale ebeno alibolepi dubu magumulo
idima: keda:nama:, mabu ebe ubila nale Ya:sukono Wade Tabono iyaiya
tanalo bilibilinomo eba niyatulamelo epatamo ka:na:kiyawaonakoma:.
12 Me mabuma: na epetapiagodone temeteme uwatenakomo, wiyasiya
numa:, nagodolo ilipo tanalo kitana: mabu nale poko nanitabokobi
ka:midinamo ebe Kawodawano elawo na iyatawala. Ebema: nanitabola,
ebete na wade wokodawama: gelo natamo dikanamiya, ebe Wade Tabo
kiyawao woko ebete Uwomu Egela teta:mo wadenomamo eba buyaminana-
tolo idawate a:ka:kubaiminakomene.
13 Ebema: Timoti, a:ma:le Ya:su Kelisoko magumulo eba okolinalo, ebete
a:ma:tamo dikametanaka, modobola a:ma: ebe nanitabokobi midi tanalo
ega:walo nilakapo kimalagidilo tanalo nowatila:mota:na, ega:walo a:ma:le
nagodone kebe iyaiya mulo iyatulame tanalo kolowiawiyala, modobola
a:ma: ebe tanalo atumu kodakodalo uwata:wete nowaloma:taliye, mabu
ebe iyatulame tanalate epatamo wade okoli tanalono uli ebe awokalimina.
14 Ega:walo me tanalo idila. Godote a:ma: wade wokodawama: gelo
Wade Tabo kiyawao woko a:ma:tamo dikametiyala, modobola a:ma: ebeno
Uliyanano elawamo ebe woko wadenomamo na:buiyateniye. Kalakala
kawonomola, ebe Wade-talena Dawate a nanitabokobi midipi magumulo
bokolina!

Polote Onisipolasikono Walubi Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

15 Naimano gudu, a:ma: iyatawalata, Paigelasiko ega:walo Emogenesiko
iba:te na atepanete, ebene A:isiya opo kawonomolo dilukuliona ebe epo
bilibilinomate nagodone atumu a:kolobila:iya.
16 Wiyasiya Onisipolasikono tanalo eba kunua:, mabu nale gabamanino
idoko motolo dokolinamo ebete ebe tanaloma: ilipoa:no iyaiya tete
epetapilo na gito walubininaki, ebema: modobola Kawodawa Ya:sute ebe
ega:walo ebeno moto epo iba:tamo ebeno nilakapo tanalo nawokalimene.
17 Numa:, ebete Loma kawo duliyomolamo da:pemaigi ebe atu egelalo na
kowalubinima: na wadininapete idoko motolo ebo punami,
18 ebema: Kawodawate ebeno Uwomu Egelalo epono tanalo danag-
ilamelelaemene, epo epetapiate ibino kuba wiya ebegodone eba uwa-
telo, modobola Onisipolasite wiyasiya ebegodone nilakapo tanalo kapiya
nelaemene! A:ma: iyatawanomolata, na Epesese kawo duliyomololo
egela epetapilo da:pokolimo ebete kebako wade osiyodilole tanalodo na
kowalubininakile.

2

Ya:suko Mabuma: Wade Gowelaodawama: Eda: Tanalo

1 Ebema: naimano gudu Timoti, modobola a:ma: Ya:su Kelisogodone
da:pena ebe nilakapo magumulo kodakodalo uta:wete elawonomoma:
neda:na.

2 Ega:walo piyate nanitabokobi midi magumulo woki netewa:noma:
eda:olo woko nanitabolo dosiyodilona, modobola a:ma: ebako dubu
kapiyakapiya uwata:wete ibi wadenomamo niyatulamenakiye, iyo,
dopamo a:ma: eba olowiolo nale epo bilibilinomono ololo apulo kebe
iyaiya tanalo ka:kiyawaonakimo ebe atu tanalamo ibi nowalubiliye.
Numa:, a:ma:le nani wokopi epetapi eba kunu diyatulama:emene, walone
iba:te ebe atu tanalo epo epetapi wadenomamo ka:niyatulaema:na:.
3 Ega:walo me tanalo idila, a:ma: Ya:su Kelisoko mabuma: Saitanago
gowelaodawama: eba eda:nalo nanitabokobi midipi epetapiagodone iyaiya
temeteme duwata:wenaka, modobola a:ma: elawoa:noma: akoeda:la:.
4 Numa:, wade gowelao dubute ebeno watodawa kapiya kalakalaima:
ubi eba iyatilo, ebe a:ka:tuwa: ebeno iyaiya ubi tanalo kosiyodilolenakoa:.
Ma kunu ebete gowelao tanalo kapiya malagidiloma: eba kalakalalo, ebete
ubia:noma: eda:na kamiyale ega:walo gudi ega:walo gowelao tanalo osiyo-
dilolea:pino iyaiya ilukuli tanalate ebe matuomeoma:, mabu ebe iyatawala
gowelao magumulo ebe tanalate ebe elawoa:kobi ka:midima:na:.
5 Ega:walo bolamo kalakaladawate atumu taneba idino wato kikopu
laema: ubi eba iyatilo, ebete bolamo kalakala tanalono totomu tabamo
tuduwatalo ebe a:ka:tuwa: ebeno iyaiya ubi tanalo kosiyodilolenakoa:,
mabu ebe iyatawala ebete eba kunu wagelea:no taneba idipiate wato
kikopu ebegodone gito kelaema:na:.
6 Ega:walo pali osiyodilodawate ebeno woko elawonomamo kosiyo-
dilomene, mabu ebe iyatawala epate nani tabo ma kunu gelana, ebeno
pali inamabuate demaimioma:na: ebe dopo lumagima: keda:mene pali
inamabu magumulo ebeno apu kuwatema:.
7 Ebema: naimano gudu, nale da:kiyawautamo modobola a:ma: ebe
tabono magumu wadenomamo nemalagidila, mabu Godote wadewade
woki a:ma:tamo kikaema:ta a:ma:le naimano iyaiya tabono magumu tanalo
bilibilinomo wadenomamo kemalagidilola:ema:.
8 Ega:walo modobola a:ma: Ya:su Kelisokono tanalo wadenomamo ne-
malagidila, ma kunu ebe Kawo Elawodubu Da:ibidikono walonepi magu-
mulo awokalate, ebene ebete da:iya Godote ebe igilamo walo akadipatiya.
Nanitabola, nale ebeno Wade Tabo eba kiyawaolo me kawokawo tanalo
dawokalilamenakomo,
9 ebe mabuma: nanitabokobi midia:piate kawokawo temeteme natamo
ikanamenaka. Iyo, me tetelo na idoko motolo eba okolinalo iba:te naimano
koto auli ala:mo ematuolamolenamiya, gabamaniate kawo kubanomo osiy-
odilodawano koto keba kunu kematuolamolemenake eba kunu. Wiyasiya
kalakala kawonomola, mabu Godokono nani wokopiate da:kiyawaonaka
ebe tabote elawonomoma: eba eda:nalo lumagi idite ebe tabo kiyawao
tanalo matuomeoma: modoboa:!
10 Ebema: nale iyaiya temeteme epetapi kalakalago uwatenakomo, mabu
Godote kebe epo ebeno gudima: keda:onama: dopamo deka:la:mioliya, na
ubila ebe epate Ya:su Kelisodo igilo mula: tanalo nago lawete uwomua:
uwomua: tetelo ale ebeno amama tanalo magumulo kapimiya bilukuli-
nama:.
11 Ebema: numa:, oale osiyodilodawa idite aimano igilo mula: tanalo eba
malagidilolo nani tabonomo ma kunu akuloliya,

“Mabu ale Ya:suago a:elaiyama:,
ale eba:go Unu Duliyomololo ba:nilukulinama:,
12 ebene temeteme magumulo ale elawoa:noma: eda:oa:no,
walone eba:go kawokawo elawodubuma: keda:omalema:,
wiyasiya ale temeteme magumulo

ebe iyatawa:noma: degelama:,
ebe mabuma: ebete atumu a iyatawa:noma: kegemene.

13 Wiyasiya kalakala beda: kawonomola:ka:,
mabu kebe tetelo ale ebe nanitabolo waloma:ta:no,
ebe tetelo ebete Nanidawanomoma: eba eda:nalo
a gito a:ka:miyapaemene,
iyo, ebete a kowalubima: dopamo nanitabolo degiya,
ebete ebe tabo iyabaiamo iyatima: modoboa:!”

Godokono Wokodawate Ebe Keba Kunu Na:kekalakalaimene

14 Ebema: Timoti, modobola a:ma: me iyaiya tanaloma: sosi epo walo eba ka:kiyawaolamelo, Godokono ololo apulo ibi kawiya ma kunu nanaliye, iba:te iyaiya iyatulame tabono magumuma: akoapaminateua:la:. Nanitabola, ebako osiyodilo tanalo magumulo wade tanalote a:kemaigamene mabu apaminateui tanalote olowiopi ka:kubailaemene.

15 Ebene a:ma:le a:imano woko magumulo Godoko kekalakalaima:ema:, modobola a:imano ape kawonomo ebetamo ikamenomo nikamiye, mabu kebe wokodawate Godokono nani tabo epo epetapi wadenomamo diyatulamenako ebe lumagite ilipo tanalo a:kiyatawamene.

16 Ebema: piyate Godotamo tudila:o ubia:noma: deda:ona ibino tabo gela magumamo ako-opegala:, mabu ibino daedale iyatulame tanalate kebe epo kuba gabamo kowabuga:talenale, iba:te ebako olowiopi Godogodone mulunomamo kemagatalema:na:,

17 iyo, ibino kuba iyatumi tanalote gabugabu kani kawonomote lumagino ape magumamo keba kunu ka:tonakole eba kunula.

Nanitabola, Aimaneyasiko ega:walo Pailitasiko ibi netewapi eba kunula.

18 Iba:te Godokono nanitabo iyatumi tanalo eba atepalo a:da: tabo ma kunu gelana, piyate nanitabokobi midi magumulo da:elaiya Godote ibi igilamo iyalo owadipalateliya, ebene ebete a nanitabokobi midipi epetapi igilamo a:kowadipaeatemene! Eiye, iba:te me kuba iyatumi tanalamo epetapino nanitabokobi midi tanalo iyabaiamo iyalekelamenaka!

19 Wiyasiya kalakala kawonomola, tete bilibilinomolo Godokono Motono nanitabo kodakoda alote ba:ena, ebe alo unamo ebete me tabo iyalo akuloliya, “Piyate Godokono epoma: deda:ona, ebete ibino tanalo iyatawanomola,” ebene alono apuamo ebete tabo walo ma kunu kakuloliya, “Piyate ibi a:ka:tuwa: Godokono epoma: degelana, modobola iba:te kuba osiyodilole tanalone nanitabolo nolobila:oma:na:.”

20 Ebema: numa:, inamabu bilibilidawano kawo motolo iyaiya kalili ega:walo meleki ma kunu ba:pola:na, epetapi golodo ega:walo siliba inamabuamo osiyodilole kawokawonomo wiya inamabula, ega:walo epetapi kewamo ega:walo gebetamo osiyodilole opodopo wiya inamabula, ebene ebete ebe iyaiya kalili ega:walo meleki magumulo epetapi uwatete ibi unamo ebeno bae alomonako, wiyasiya ebete epetapi kuwatete ebamo sosowa gito iyalekenako.

21 Me tabo ebe ulila, ma kunu Godoko ebe inamabu bilibilidawa keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo epo ebeno motolo da:pola:na ebe iyaiya kalili ega:walo meleki keba kunula:ka: eba kunula. Ebe mabuma: modobola lumagite kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo miyapate ebeno watodawa Godokono woko kapiya kosiyodilonama: ebe a:ka:tuwa: ebe wadekobi namida:mene, mabu Godote ebe lumagino tepo magumu wadenomamo itanalo duimimene, ebete ebe lawete iyaiya wadewade tanalo bilibilinomo ebedo ebo kosiyodilolemene.

22 Ebema: naimano gudu, oli ape epate ibino kateneno kuba ubi ga-
bodo kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenake, a:ma: ebe tanalo kuba nibote
maigama: gelo ebe osiyodilole magumune nalaula:nakiye. Modobola
a:ma: wiyasiya tuputupu okoli tanalo ega:walo nanitabokobi midi tanalo,
nilakapo kimalagidilo tanalo ega:walo milo tanalo, ebe tanalo uwatema:
ubi kawonomamo niyatinakiye. Nanitabola, piyate ibino tepo magu-
mulo daleya woki malagidiloa:no Kawodawa Godote ibi kowalubilima:
ebe da:toweomenaka, iba:te ibino ubi tanalo a:ma:go kapimiya eba kunu
alomonaka.
23 Wiyasiya epetapiate ibino daedale wokilo iyaiya iyatulame tabono
tanaloma: dapaminateuinaka, a:ma: ibino tabo gela tanalamo ako-opegala:,
mabu a:ma: iyatawalata, ebako tabo gela tanalone iyaiya anagiyamida
tanalate epo magumulo maimionaka.
24 Numa:, a:ma: Kawodawa Godokono wokodawalata, ebema: mod-
obola a:ma: epo epetapiago apaminateuia:no ibi bilibilinomatamo nilakapo
tanalo eba awokaliminalo ibino wade iyatulamedawama: nediye, iyo, a:ma:
lumagi idi ubia:noma: samamo akoeda:la:.
25 Ega:walo a:ma: Godokono woko eba osiyodilolo piyate a:ma: odiy-
oboma: dowagelema:na:, modobola a:ma: iba:tamo ibino kuba osiyodilole
tanalo milo gabodo nawokalilamiye. Diyala, Godote a:ma:do iba:tamo
wade woki da:bikalaemene, ebema: iba:te kuba osiyodilole magumune
olobila:ote ebeno nanitabo tanalo diyatawaoma:na:,
26 ebe tetelo iba:te wadewade woki eba uwatelo Saitanakono gubi
magumune iyabaiamo gito kilapatela:oma:na:. Nanitabola, iba:te ebeno
kuba ubi tanalamo tudila:oma: ebe Kubadawate ibi ebeno gubi magumamo
iyalo alomi, ebema: modobola a:ma: ibi nowalubiliye.

3

Me Opono Uwomu Tetelo Kuba Osiyodilole Tanalono Maimio Tanalo

1 Ebema: modobola a:ma: me tanalo niyatawa, me opono uwomu tetelo
iyaiya kodakoda tanalo bilibilinomate ka:pemaimioma:na:.
2 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate ibi a:ka:tuwa: ibi eba malagidilole-
nalo mani uwatema: ubi kawonomamo balomonakoma:na:, ega:walo iba:te
amama magumulo epo epetapi epoa:ma: gelalo ibi bemalogolenakoma:na:,
ega:walo iba:te ibino menokobila nabila iba:tamo tudila:oa:no kalakala
tanalo iba:tamo akawokaliminakoma:na:, iyo, iba:te atumu Godoko tole-
mea:pima: beda:onama:na:.
3 Ebene iba:te nilakapoa:pima: eba eda:olo, piyate iba:tamo kuba dopamo
dosiyodiloliya iba:te ebe epatamo wiya ikalaema: ubi kawonomamo biy-
atinakoma:na:, ega:walo iba:te tuputupupi epetapino tanaloma: a:da: ele-
masigi tabo gito begelanakoma:na:. Ebene iba:te ibino kateneno kuba ubi
tanalo kapiyatamo tudila:olo epo epetapi ibino elawo gowela tanalamo
eba kubailamelo, iba:te wiyasiya wade tanalo kapiya idi osiyodiloma:
ubia:noma: beda:onakoma:na:.
4 Ebene iba:te kebe epo ibino namutupima: unu gabodo kegelane
iba:tamo diya gabodo iyaiya kuba tanalo bosiyodilolenakoma:na:, ega:walo
iba:te woki wadenomamo uwatea:no ibino kuba ubi tanalo kosiyodilolema:
gawagawalo ba:tolamenakoma:na:, iyo, iba:te amama tanalo kawonomo
magumulo Godoko kalakalakobi midima: ubia:nola wiyasiya ibi a:ka:tuwa:
ibi kapiya kalakalakobi midilima: bowagelenakoma:na:.
5 Ebene iba:te unu gabodo ibi a:ka:tuwa: ibi Godoko waloma:tapima: eba
gelalo wiyasiya ibino tepo magumulo nanitabo tanalote a:kitanamene, iyo,

ibino ubi tanalate kalawikalawilo eba pola:lamenalo Godokono nanitabo elawo dologala inamabuma: midite laema: ubia:nola.

Nanitabola, walone ebako kuba osiyodilolepi bilibilinomate kemaimioma:na:, ebema: me tetelo a:ma: ebako epago akokapiyala:.

6 Ibi magumulo dubu epetapiate ibino motonomo miyapate epetapino motolo eba nilukulinalo daedale woki buwelemele ega:walo kamiyale ibino kuba ubi gabodo ebo magatalenaka. Ebema: numa:, ebe kamiyala:te ibino kuba osiyodilole mabuma: tepo magumulo mibomiboma: eba eda:olo, wiyasiya ibino kateneno iyaiya kuba ubi tanalate a:ka:tuwa: maimionaka, ebema: iba:te nanitabokobi midi magumulo woki netewama: eda:olo ebako kuba dubuno tabamo gito tudila:onaka.

7 Nanitabola, ebe kamiyale niyaniyala, mabu iba:te Godokono nanitabo tanalo laema: gabo eba wadilo ibino kateneno ubi tanalate ibi gito odiyobolenaka, iyo, ebe mabuma: iba:te uwomua: tetelo nanitabolo a:kiyatawaonakoma:na:.

8-9 Ebema: dopamo tetelo Godote Mosesedo ebeno nanitabo tanalo eba awokalimilo piyate ebe odiyoboma: dowageliya, modobola a:ma: ebe dubu netewa Ya:nesiko ega:walo Ya:mbalasiko ibino tanalo nemalagidila. Numa:, ibino kuba osiyodilo mabuma: epo bilibilinomono ololo apulo ilipo tanalote iba:tamo gito maigiya, ebema: me tetelo piyate nanitabokobi midipi kamiyale da:kubailamenaka ebe a:da: tabo iyatulamepiate atumu kawo ilipo kelaema:na:, mabu ibino kalawikalawi wokino tanalodo iba:te nanitabokobi midi magumune iyalo a:na:gudiya. Nanitabola, iba:te Godokono tanalo odiyoboma: eba wagelenalo wiyasiya ebe odiyoboma: a:ka:modoboma:na:, mabu ibino osiyodilole magumulo epo bilibilinomate tatalila ibino daedale wokino tanalo nanitabolo kuima:na:.

Nanitabokobi Midipino Temeteme Uwate Tanalo

10-11 Ebema: Timoti, a:ma: iyatawanomolata naimano iyatumi tanalo ega:walo osiyodilole tanalo ega:walo woko osiyodilo tanalono kawonomo magumu. Iyo, a:ma: naimano okoli tanalo nanitabolo uminakiyata, ma kunu nale nanitabokobi midi magumulo epo nilakapolo eba malagidilolenalo lumagi idi samamo ubia:noma: keda:nakia:, ega:walo epetapiate natamo iyaiya temeteme dikanamenakiya, ebe tanalo magumulo ega:walo iyaiya mibomibo epetapi magumulo nale kodakodalo eba utinalo elawoa:noma: keda:nakia:. Nanitabola, A:ntiyoka duliyomololo ega:walo Aikoniyama duliyomololo ega:walo Lista duliyomololo nanitabokobi midia:piate kawokawo temeteme natamo dikanamonenakiya, ebe tetelo ebe temeteme bilibilinomo magumulo Godote naimano igilo a:mula:naki.

12 Ebema: nanitabola, piyate Ya:su Kelisoko magumulo eba ilukulinalo Godoko kapiyatamo tudila:oma: dowagelena, ibi bilibilinomate epetapiagodone temeteme buwatenakoma:na:.

13 Ega:walo a:da: tabo iyatulamepi, iyo, kuba epetapi osiyodilolepi atumu, ibi bilibilinomono tanalo ma kunula. Ibi magumulo epetapiate epetapi a:da: eba masigililo kuba gabamo ebo bemagatalenakoma:na:, ebema: piyate me tetelo egege kuba dosiyodilolenaka, walone iba:te kawokawo kuba tanalo kapiya osiyodilole eba wagilamelo kubanomoma: ebo keda:oma:na:.

Godokono Bukano Tabote Nanitabokobi Midipi Keba Kunu Kowalubilinakole

14 Naimano gudu, a:ma: wiyasiya Godokono tabono iyaiya tanalo dopamo uwata:wete nanitaboma: da:midila:wiyala, modobola a:ma: ebe iyatumi magumulo woki netewama: eda:no nepata:na. Numa:, piyate a:ma: dopamo diyatumitanakiya a:ma:le ebe nanitabokobi midipino tanalo iyatawalata,

15 ebene gudu da:peso tetene wagilimite me teta:mo pemaiga a:ma:le
Godokono Talena Buka apuapuno tabo iyatawanapiyata. Ebema:
nanitabola, ebe Buka tabono tanalate wade mulo woki a:ma:tamo eba
ikamelo, a:ma:le Ya:su Kelisoko nanitabokobi midi magumudo a:imano igilo
mula: tanalo ebo kelaema:ta.
16 Iyo, Godokono Buka tabono tanalo bilibilinomate ebeno Uliyanano
elawamo apawokalaiya me opo epo kowalubilinama:, ma kunu ebeno
Buka tabono tanalate tete epetapilo ebeno nanitabo tanalo epatamo
awokaliminaka, tete epetapilo a:da: tabo iyatumi tanalo odiyobonaka, tete
epetapilo epono kuba osiyodilole magumune ibi oba:midalenaka, ega:walo
tete epetapilo ibi tuputupu ilukuli tanalo iyatulamenaka.
17 Ebema: nanitabola, Godokono Bukano iyaiya tabono tanalone ebeno
wokodawate elawo lawete wadedawa ega:walo mulo wokodawa idima:
beda:namene, mabu ebete ebe gabodo elawo nanitabolo kelaemene wade-
wade tanalo bilibilinomo kosiyodilolema:.

4

Polote Timotiko Walo Da:ka:totomutiya Ebete Woko Wadenomamo Kosiyodilonama:

1 Ebema: naimano gudu, numa:, Ya:su Kelisote ebeno Kawo Elawodawano
gobebobo laema: na:pe, iyo, ebete da:pemaigamene ebe tetelo piyate
dopamo da:elaiya ega:walo piyate igilolo dilukuliona, ebete ebe epo bilibili-
nomono tanalo kapanagilamelelaemene. Ebe mabuma: nale ebe ega:walo
Godoko ibi netewapino ololo apulo a:ma: anamata,
2 a:ma:le Godokono tabo epatamo ka:kiyawawenakoma:, iyo, ibino ubi
tetelo ega:walo ubia: tetelo modobola a:ma: kodakodalo uta:wete ebeno
iyaiya tabono tanalo ibi niyatulamenakiye. Ebene olowiopi magumulo
a:ma:le lumagi idi samamo ubia:noma: eda:no, piyate kuba dosiyodilolena,
a:ma:le ibi wade tabamo eba walubililo tolea:no ibino kuba awokalil-
ama:wete ibi kawiya nanalenakiye iba:te kuba osiyodilole magumune
kolobila:oma:.
3 Mabu tete na:pe, epate Ya:sukono iyaiya mulo iyatulame tanalo
olowioma: ubia:noma: keda:oma:na:, wiyasiya iba:te ubi kawonomo biyati-
nama:na: piyate ibino kateneno osiyodilole tanalo modoboma: degelanaka
ebako iyatulamepi kapiyatamo gawagawalo ka:tolaema:na: ibino tabo
ka:nolowioma:.
4 Numa:, ebe olowiopiate Godokono nanitabo tanalone eba olobila:olo
iyaiya opo epono ewonino a:da: elemasigi oi tanalo waloma:tale ebo
ka:nowagilima:na:.
5 Ebema: naimano gudu, a:ma: woki netewama: eda:no woko osiyodilo
tanalono temeteme magumulo kodakodalo eba utinalo, modobola a:ma:
nanitabokobi midia:piatamo Godokono Wade Tabo natanakiye, ega:walo
Godote kebe iyaiya woko epetapi a:ma:tamo kikameotanaka ebe tanalo
bilibilinomo atumu wadenomamo nopoliyalenakiye.

Polote Ebeno A:e Tanalo Tatalima: Eda: Tanalo Dawokalimiya

6 Numa:, naimano tanalo ma kunula. Tete a:pe Godote ebe a:ka:tuwa: ebe
eba watidilolo ebete naimano igilo da:pelawenaemene na ebo ka:emamo,
iyo, tatalila na me opo katepamamo.
7 Nanitabola, nale naimano nanitabokobi midi tanalo eba atila:nalo
Saitanago gowelanapete wato kikopu a:pelaemo, iyo, nale elawoa:noma:
eda:no uwomuamo a:pemaigamo, sukulu gudino kalakala egelalo idawate
elawamo keba kunu ka:puliganakole eba kunu.

8 Ebema: tete tatalila Kawodawa Ya:sute natamo wade wiya
kikanaemene, sukulu watodawate gudi magumulo elawodawanomotamo
wade wiya keba kunu kikamenakole eba kunu. Iyo, tuputupu okoli
tanalono wade wiyate na mabuma: bitana, wiyasiya na kapiyate a:kelaemo,
mabu Ya:sute epono tanalo tuputupulo danagilamelelaemene, ebe
Kawo Egelalo piyate ebe nilakapo kimalagidilo tanalago ebeno pe tete
demakopelena, ebete ibi bilibilinomatamo kapimiya ebe wadewade wiya
atumu ka:ka:pikalamolemene.

Timotite Samamo Ka:pema: Polote Ebe Daniya

9 O naimano gudu, a:ma:le natamo samamo pema: gabo nanitabolo
nowadiye,
10 mabu Dimasite me opono iyaiya kalakala tanalo kawonomamo
demalagidilolenati ebete na atepanete Tesalonaika duliyomolamo gito
ti, ebene Godokono woko ka:nosiyodiloma: Kelesenete nagodone Gale-
siya opamo eba nemaigalo, naimano namutudawa idi Taitasite atumu
Da:lamesiya opamo gito ka:ti.
11-12 Ega:walo numa:, naimano walubidawa idi Tikikasiko nale Epesese
duliyomolamo dopamo alibimo, wiyasiya me tetelo Lukuko kapiyate
nagodolo bokolina, ebema: na ubila a:ma: Makako lawa:wete ebe natamo
nemagaiye mabu woko osiyodilo magumulo ebete naimano wade walu-
bidawama: eda:na.
13 Ega:walo me tanalo idila. A:imano pe tetelo nale Talowase duliy-
omololo Kapasigodolo datepimo, modobola a:ma: naimano ape enaenakobi
midino ga:ga: kaliku ega:walo naimano iyaiya buka mokopiole uwata:wete
ebo nowadaiye, ebe buka magumulo naimano ubi kawonomo bitana sipi-
goeogoeono tamamo osiyodilole buka kuwatema:.
14-15 Ega:walo a:ma: me dubu idino tanalo wadenomamo numa: ebete
a:ma:tamo kuba osiyodilokapoma:, ebe A:lesandatela, auli inamabu osiyo-
dilole wokodawala! Ebete a nanitabokobi midipino iyatulame woko kodiy-
oboma: gowela tanalo eba osiyodilolelo natamo kawokawo temeteme ebo
ikanamenaki, ebema: Kawodawa Godote ebeno kuba osiyodilole mabuma:
ebetamo wiya nanitabolo kikaemene!
16-17 Nanitabola, Loma gabamaniate naimano tanalo danagiyami-
danamiya, ebe tete naimano dopo tetela ibino ololo apuamo da:nemaigimo.
Numa:, ebe tetelo nanitabokobi midipi epetapi bilibilinomate tolekobi
olowiote na gito atepaniya, ebema: na a:ka:tuwa: eba utitalo naimano kuba
osiyodiloa: tanalo tabo anagiyamidadawatamo ebo awokalimo. Wiyasiya
kalakala kawonomola, mabu gabamanino ololo apulo Kawodawa Ya:sute
nago eba utitalo elawo natamo ikanami, nale Yua: epo epetapi bilibili-
nomatamo ebeno Wade Tabo kiyawaonomo ka:kiyawaoma:, ega:walo atu
tetelo ebete naimano igilo eba mula:namelo tabo anagiyamidadawate a:e
wiya natamo kikanamea:. Numa:, piyate na datepaniya, na ubia:nola
Godote ibino tole tanaloma: kuba wiya iba:tamo ikalaema:,
18 mabu na me tanalo iyatawala, Kawodawano ubilo ebete kuba
osiyodilolepi bilibilinomono koto magumune naimano igilo walo
ka:mula:namete, ebeno Kawo Elawodawano elawote kebolo kitanale
ebete na ebe Unu Duliyomolamo olalatia:no kemagatanemene. Modobola
uwomua: uwomua: tetelo amama tanalote ebegodolo nitanamene! Me
tabo nanitabola, taula!

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Nilakapo Tabo Da:kiyawaiya

19 Ebema: modobola a:ma:le Pilisilako ega:walo Akuilako ega:walo On-
isipolasikono moto epo ibi bilibilinomatamo naimano nilakapo tabo
na:kiyawaiye.

20 Numa:, nale Loma duliyomolamo da:pimo, gabo tetelo Elastasite Kolini
duliyomololo polowagilite, ebene naimano walubidawa idi Topimasiko
gabugabute da:pelawi, ebema: nale ebe Mailitase duliyomololo gito kap-
atepimo.
21 O naimano gudu, na ubi kawonomola, giba tete pea:no a:ma:le natamo
pema: gabo nowadiye!
Malo dilukulina Yubulasiko, Pudenisiko, Lainasiko, Kolodiyako, ega:walo
nanitabokobi midipi ekaki epetapi, ibi bilibilinomate ibino nilakapo tabo
a:ma:tamo paliba.
22 Modobola Kawodawa Ya:sute a:imano tepo magumulo nokolinamene,
ega:walo ebeno nilakapo tanalote a:ma: ega:walo a:ma:go daladabutinaka
la: bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA TAITASITAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, Godokono wokodawala, iyo, Ya:su Kelisote ebeno sosi
wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila.
Nanitabola, Godote iyalo tetelo kebe epo keka:la:mioliyale, nale ebe
epono nanitabokobi midi magumulo ibi kowalubilinama: ebete na ebema:
laweniya, iyo, ebete ubi natamo iyatiya nale ebe epo Godokono nanitabo
iyatawa tanalodo eba magatalelo, iba:te ebeno ubi tanalamo tudila:o
magumulo
2 ebeno uwomua: igilo laema: olowiolo bilukulinama:na:. A iyatawala,
Godoko a:da: elemasigidawa:, ebete nani tabonomo kiyawaonako, ebema:
me opo wagilimia:no ebete dopamo nanitabokobi midipiatamo kebe tanalo
ikalaema: ka:kiyawaiyale, iba:te ebe igilo ebegodone nanitabonomolo ke-
laema:na:.
3 Iyo, aimano Igilo Mula:leamedawa Godote ebeno wade tetenomolo me
Wade Tabo me opo epatamo awokalimiya, ebema: na ebe tabo kiyawaon-
akomo mabu ebete na ananiya nale me woko kosiyodilonama:.
4 O Taitasi, a:ma: ega:walo na, aimano nanitabokobi midi tanalo ebe
kapiyala, ebema: a:ma: ebe nanitabokobi midi magumulo naimano nani
guduma: eba eda:nalo, nale me leta a:ma:tamo palibomo.
Nanitabola, aimano Igilo Mula:leamedawa ebe Ya:su Kelisotela, ebema:
modobola ebe ega:walo Nabiwi Godoko iba:te ibino nilakapo tanalo
ega:walo milo tanalo a:ma:tamo nikaema:ta.

Sosi Watowatopino Ilukuli Tanalo

5 Numa:, Kuliti opolo naimano woko osiyodilo magumulo nale kebe
tanalo opoliyalea:no da:pola:na, a:ma: ebe iyaiya tanalo eba ulamelo ebe
opono iyaiya duliyomolono sosi magumulo watowatopi nuwatiye, nale
a:ma: keba kunu kanatiama eba kunu. Nanitabola, a:ma:le ebe woko
kosiyodilaema: nale a:ma: ebolo ebema: patepimata.
6 Ebema: sosi watodawano okoli tanalo tuputupunomolo eba itanalo,
ebeno osiyodilole tanalo magumulo kapiya kuba idi da:pesonomote
itanama: modoboa:. Modobola ebete kamiyale kapiyagodawama: eba
eda:nalo, ebeno guda:te atumu tuputupu nanitabokobi midipinomoma:
neda:oma:na:, ebene epate ibino osiyodilole tanaloma: ibi talaepima:
ega:walo nabiwino tabo olowioa:pima: ka:la:ima: modoboa:.
7 Nanitabola, sosi watodawate Godokono motono iyaiya tanalo ula-
mena, ebema: ebeno okoli magumulo kuba kapiya idi da:pesonomote
itanama: modoboa:. Iyo, ebete amama dubuma: akoeda:la:, ega:walo
ebeno tepo magumulo elawo tanalote samamo akomaiganakala:. Ebene
ebete gamoda nioa:dawama: neda:mene, ega:walo ebete gowela magumulo
epetapi kubailaema: modoboa:, ega:walo ebete a:da: elemasigi gabodo
inamabu bilibilidawama: eda:ma: ubi iyatima: modoboa:.
8 Modobola ebe wiyasiya ebeno motolo kapela epo wadenomamo
nowalubilinakomene, ega:walo ebete Godokono wade okoli tanalo kawono-
mamo eba malagidilonalo, ebe a:ka:tuwa: ebeno iyaiya tanalo wadeno-
mamo nulamenakomene. Ebene sosi watodawano tuputupunomo okoli
magumulo modobola ebete ebeno ape Godokono woko kapiyamo eba
iyatinalo kateneno kuba ubi tanalamo tuduwatama: modoboa:,

9 ega:walo Ya:sukono dopo waloma:tapiate ebeno nani tabono iyaiya
tanalo a keba kunu kiyatuamenakiye, modobola ebete ebe atu mulo
tanalo kodakodalo nowatila:mota:namene. Numa:, me gabodo wade
watodawate sosi epo nani tabono tanalamo eba walubilinalo, piyate ebe
tabago gowelaoma: dowagelena, ebete ibino daedale wokino tanalo ebo
bawokalilamenakomene.

Godokono Mailamo A:da: Tabo Kiyawaopino Tanalo

10 Ebema: Taitasi, a:ma: numa:, Kuliti opono sosi epo magumulo epetapi
bilibilinomate nani tabono tanalamo tudila:oma: ubia:noma: eba eda:onalo,
iba:te ibino daedale wokino tanalamo epetapi a:da: ebo masigilinaka, iyo,
piyate Yu dubuno tama itamida pukala kawo tanalonomoma: degelana, ibi
ebako a:da: tabo kiyawaopi magumulo dopopima: eda:ona.
11 Nanitabola, ibi ubi niyatina ibino a:da: tabo iyatulame tanalodo sosino
iyaiya atu alailame epo epetapiatamo woki bilibili tanalo eba ikalamelo
iba:godone kawokawo mani kuwatelaema:, ebema: modobola a:ma: ibi
nodiyoboliye tabo kapiya idi gelakapoma:.
12 Eiye! Dopamo tetelo Kuliti opo epagodolo mulodawa idite maigate
ebeno epono tanaloma: me kodakoda tabo nanitabonomolo giya, “Kuliti
opo epo bilibilinomo ebe a:da: elemasigipila, iyo, ibi tumuno elawoelawo
inamabu keba kunula:ka: eba kunula, ebema: iba:te wade wokino tanalamo
ka:tudila:onakoa:, wiyasiya damolama: eba eda:onalo ibino kateneno iyaiya
ubi tanalo kapiya malagidilolena!”
13 Numa:, ebe tabo nanitabonomola, ebema: modobola a:ma: Kuliti epo
kawiya nanaliye iba:te ibino nanitabokobi midi magumulo wadewade woki
kuwatema:.
14 Ma kunu iba:te Yu epono ewoni epetapi a:ka:tuwa: ibino kateneno
wokiamo degelanakiya ebe iyaiya oi tabo kawonomamo walo akoma-
lagidilola:la:, iyo, piyate Godokono nanitabo tanalo ubia:noma: deda:iya
iba:te ebe dubuno iyaiya totomu tabo walo ako-olowiala:.
15 A:ma: numa:, kebe lumagino tepo magumulo kuba daleya woki kapiy-
ate itamena:no, ebe mabuma: ebete Godoko amamatema: dosiyodilole-
nako ebe tanalo bilibilinomate atumu daleya:noma: eda:onaka. Wiyasiya
piyate Godokono tabo nanitabokobi midia:no, ega:walo piyate ibino tepo
magumulo kuba daleya woki demalagidilolena, iba:te Godoko amamatema:
wade tanalo idi osiyodiloma: modoboa:, mabu ebete iba:tamo dopamo
dikalamiya ebe wade mulo tepo magumu ega:walo kimalagidilo tanalo
iba:te iyalo a:kubailamiya.
16 Ebe mabuma: ibi a:ka:tuwa: ibi Godokono nanitabo tanalo iy-
atawaopima: gelanaka, wiyasiya ibino kuba osiyodilole tanalate me tanalo
awokalimina, iba:te ebeno tanalo nanitabolo kiyatawaona:. Iyo, ibino
ilukuli tanalate kuba daleyama: eba eda:onalo Godotamo ka:tudila:ona:,
ebema: ebeno umi magumulo ibi modoboa: ebetamo wade tanalo idi
osiyodiloma:.

2

Sosi Epono Iyaiya Tanaloma: Polote Totomu Tabo Epetapi Da:kiyawaiya

1 Naimano gudu Taitasi, a:ma: wiyasiya epo wadenomamo niyatulame-
nakiye, Ya:sukono dopo waloma:tapiate ebeno mulo tabono iyaiya tanalo a
keba kunu kiyatuamenakiye eba kunu.
2 Ebema: piyate nanitabokobi midipi magumulo nabima: deda:ona, mod-
obola a:ma: ibi nanaliye, iba:te wadewade mulo woki uwatelo ibi a:ka:tuwa:
ibino tanalo wadenomamo eba ulamenalo, ibino ilukuli tanalate epetapino

umi magumulo wadewadenoma: neda:oma:na:. Iyo, na ubila iba:te ibino nanitabokobi midi magumulo ega:walo ibino nilakapo awokalimi magumulo ega:walo ibi Ya:suko mabuma: duwatenaka, ebe temeteme magumulo iba:te kodakodalo nelamota:onama:na:.

3 A:ma: atumu nanitabokobi midipi menokobi nakanaliye, iba:te Godokono ololo apulo wadenomamo eba ilukulinalo ebe mabuma: talenapima: neda:onama:na:. Ma kunu iba:te elawo gala:ipi da:imi obo kawonomamo nioma: modoboa: ibino wokino tanalate daedalema: eda:okapoma:, ega:walo iba:te a:da: tabo kiyawao tanalodo epetapi akokubailama:la:. Modobola iba:te wiyasiya oli ape kamiyale wadenomamo eba iyatulamelo

4 iba:tamo mulo woki ebo nikalamenakoma:na:, iba:te ibino awi ega:walo gudi nilakapolo kemalagidilolenama:.

5 Iyo, oli ape kamiyala:te ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya tanalo eba ulamenalo ibino tepo magumulo daleya wokino tanalo idite itanama: modoboa:, ega:walo iba:te ibino moto gulo iyaiya woko wadenomamo eba osiyodilolenalo ibino awino ubi tanalamo ba:tudila:onakoma:na:. Nanitabola, kamiyala:te eba kunu dilukulinama:na:, nanitabokobi midia:dawa idite ibino tanaloma: Godokono tabo kubama: ge gabo a:kuimene.

6 Modobola a:ma: atumu oli ape dubu nakanaliye, iba:te ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya tanalo wadenomamo nulamenakoma:na:.

7 Ega:walo naimano gudu, modobola a:ma: a:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo wade uli ebe oli ape dubatamo nawokaliminakiye iba:te a:ma: wadenomamo kibamititanama:. Ma kunu Godokono tabo iyatulame wokono tanaloma:, mena netewa tanalote a:ma:godolo itana:no, modobola a:ma:le a:imano tabo olowiopino tanalo eba malagidilolenalo a:ma: tuputupunomolo nokoliniye.

8 Iyo, a:ma:le epo wade tabonomamo nowalubilinakiye, ebene lumagi idite a:ka:modobomene a:imano iyatulame tanalo kubama: kegema:. Ma kunu piyate a:ma:go da:gowelaona, iba:te a nanitabokobi midipino tanaloma: kuba tabo idi gela gabo nipo dowadima:na: ebo kilipoma:na:.

9 Ega:walo kawokawo wokopi dubate kebe epo maniamo duwatiya ibino wiya: woko kosiyodilolenama:, ebe wiya: wokopi magumulo piyate nanitabokobi midipima: deda:ona, modobola a:ma: ibi nanaliye iba:te ibino woko bilibilinomo magumulo ibino woko namutupi kekalakalailamenama: iba:te ibino ubi tanalamo na:tudila:onakoma:na:. Iyo, ibino woko namutupiate iyaiya woko iba:tamo eba ikalamolelo, modoboa: iba:te ebe woko osiyodilole tanaloma: iba:tamo kuba tabo gelama:,

10 ega:walo iba:te ibino woko namutupino mani pilolo uwatea:no, modobola ibi wiyasiya ibino tuputupu osiyodilole tanalamo me tanalo nawokaliminakoma:na:, ibino woko osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo a:da: osiyodilo tanalo kapiya idi kitana:. Ebema: iba:te eba kunu aimano Igilo Mula:leamedawa Godokono iyaiya iyatulame tanalo wadenomamo eba awokalilamenalo, epo bilibilinomate ebe tanalo wadewadenoma: begelanakoma:na:.

11 Nanitabola, Godote ebeno nilakapo tanalo ma kunu awokalimiya, ebete me opo epo bilibilinomono igilo ka:mula:lelaema: atamo ebema: piya.

12 Ebema: ebeno nilakapo tanalote a niyatuamena, ale kuba osiyodilole magumune ega:walo me opono kateneno ubi tanalone olobila:ote, a a:ka:tuwa: aimano tanalo wadenomamo eba ulamenalo Godokono tuputupu okoli tanalamo ebe kapiyatamo ba:tudila:onakoma:.

13 Eba kunu aimano Igilo Mula:leamedawa Ya:su Kelisokono Wade Egelanomote maigama: ale olowiolo bilukulinama:, mabu ebe tetelo ebete

ebeno alo kawonomago atamo nanitabolo ka:pemene, iyo, ebe aimano
Kawodawa Godotela.
14 Nanitabola, ebete ebeno igilo iyabaiamo a mabuma: ma kunu iyatiya,
ebete aimano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo magumune ega:walo
aimano tepo magumuno daleya wokino tanalone a wagaite, ale ebeno
eponomoma: eba eda:onalo aimano ubi kawonomo ebo biyatinama: wade-
wade tanalo kapiya kosiyodilolenama:.
15 Ebema: naimano gudu, Godote kebe elawo kawonomo a:ma:tamo
kikametiyala, modobola a:ma:le tolea:no ebe elawamo me iyaiya tanalo
wadenomamo eba iyatulamelo, tabo olowiopi magumulo wadewade-
pino woki kodakodailama:wete wiyasiya kuba osiyodilolepi kawiya gito
nanalenakiye. Iyo, a:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo
sosi epatamo gigiyu akoa:iyamidala:, ibi magumulo idite tabo ma kunu
akogeala: a:ma: sosi watodawa:.

3

Nanitabokobi Midipino Tuputupu Ilukuli Tanalo

1 Ebema: Taitasi, ale Kuliti opono sosi epo dopamo kebe tanalo kiyatu-
laima:, modobola a:ma: ebe atu tanalo ibi walo ma kunu nakanaliye, iba:te
gabamanino iyaiya wokopino tabamo na:tudila:onakoma:na:. Ega:walo
modobola iba:te nolosiyodilonakoma:na: wadewade tanalo bilibilinomo
kosiyodilolema:,
2 ebene iba:te lumagi idino tanaloma: kuba tabo akogelala:, ega:walo
epetapiago apaminateuia:no milo ilukulipima: eba eda:onalo, ebe milo
ilukuli tanalo iba:te epo bilibilinomatamo nawokaliminakoma:na:.

Aimano Igilo Mula:leame Tanalo

3 Nanitabola, ale dopamo daedale woki magumulo eba ilukulinalo,
Godotamo tudila:oa:no ele gabo gito odidiyama:. Numa:, ebe tetelo
a a:ka:tuwa: a kalakalakobi midilima: ale aimano kateneno iyaiya ubi
tanalamo tudila:onakima:, ebene aimano ilukuli magumulo iyaiya kuba
osiyodilole tanalate eba tabokaonalo, ale epetapino inamabu bilibili uwate
mabuma: iba:tamo ebo dowaonakima:, iyo, epetapino dowa magumulo
iba:te ago gowelaoma: eba wagelenalo ale atumu iba:go gowelama: kowage-
lenaima:.
4 Wiyasiya kalakala kawonomola, aimano Igilo Mula:leamedawa ebe
Godotela, iyo, ale aimano iyaiya modoboa: tanalo magumulo eba ilukuli-
nalo ebeno wade walubi tanalote ebeno nilakapo kimalagidilo tanalago
atamo nanitabolo a:pemaigiya.
5 Ebema: a a:ka:tuwa: aimano elawamo kebe kapiyakapiya wadewade
tanalo kosiyodilolenakima:, ebete ebe osiyodilole tanalamo a kowalubiya:,
ao, ebete wiyasiya ebegodolo ditana ebe nilakapo tanalo kapiyanomamo
aimano igilo a:mula:leamiya. Numa:, ebeno Uliyanate aimano tepo magu-
muno daleya ukulaoleamelo elawo atamo ikaeamiya ale ebeno oli igilamo
kawokalaoma:, ebema: Godote ebe gabodo ebeno igilo mula: tanalo atamo
gito ikaeamiya.
6 Iyo, ebete aimano Igilo Mula:leamedawa Ya:su Kelisodo ebeno
Uliyanano elawo kawonomo aimano tepo magumamo adipaniya,
7 mabu ebete ebeno ubi ma kunu iyatiya, ebete ebeno nilakapo tanalodo
a tuputupupima: midite, ebene ale ebegodone laema: olowiolo demakope-
lenama: ebe uwomua: igilote atamo nanitabonomolo ka:pemaigamene.
8 A:ma: numa:, me iyatulame tabo ebe nanitabonomola.

Polote Taitasikono Woko Osiyodilo Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya

Naimano gudu, na ubila piyate ibino nanitabokobi midi tanalo Godotamo dalomiya, a:ma:le ibi me iyaiya tanalo wadenomamo niyatulamiye, ebene iba:te ibino ubi kawonomamo niyatinakoma:na: epo epetapi kowalubilima: iba:te ibino ilukuli magumune wadewade tanalo kowaulatelema:, iyo, ebe gabodo epo epetapi bilibilinomate naimano iyatulame tanalone wadewade walubi tanalo kuwatema:na:.

9 Wiyasiya modobola a:ma: epono daedale apaminateui tanalone gito nolobigiye, ma kunu Yu epono ewonino mailo iyatulame tanaloma:, ega:walo Godote Mosesedo epatamo dikalamiya, a:ma:le ebe iyaiya Totomu Tabono waminale magumu tanaloma: anagiyamida woki epatamo ikalamea:no iba:go akoapaminateua:la:. Nanitabola, ebakobako tabo gela magumune wade walubi tanalo idi kemaiganakoa:!

10 Ebema: nanitabokobi midipi magumulo dubu idite apaminateui tanalamo ibi anagiyamidalema: dowagelenako, modobola a:ma:le ebe kapiya o netewa teta:mo kawonomamo naniye ebete ebe tanalo katepama:. Ebete wiyasiya a:imano tabo olowia:no atu kuba osiyodilo da:kowagilimene, ebe tetelo sosi epate ebetamo talena niyatima:na: ebete ibino aladabuti tanalamo walo akopa:la:.

11 Nanitabola, ebako dubuno osiyodilo tanalone a:ma: kiyatawama:ta, ebete ebeno tepo magumulo Godokono nanitabo tanalone iyalo olobigi, iyo, ebe a:ka:tuwa: ebeno kuba osiyodilole tanalodo me tanalo awokalimina, ebete kuba wiya nanitabonomolo kelaemene.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

12 Ebema: Taitasi, a:ma: numa:, tete tatalila na Polote Atimasiko o Tikikasiko ibi magumulo idi kapiya a:ma:tamo kapalibomamo, ebene ebete a:ma:tamo ela ami tanalo ikama:tepama: da:pemene, modobola a:ma: na unaema: Nikapolasi duliyomolamo pe gabo samonomamo nosiyodiliye, mabu nale nopo ma kunu iyatimo opono giba teteno uwomu teta:mo me duliyomololo kokolima:.

13 Ebene Apolosiko ega:walo gabamanino totomu iyatawadawa Sinasiko ibi netewapiate natamo atumu ka:ka:pemaima:, modobola a:ma: ibi wadenomamo nowalubiliye, iyo, ibino pe gaboma: kebe modoboa: tanalate da:pola:lamena ebe tanalo a:ma: nilakapolo gito na:tuputupuilamiye.

14 Ega:walo me tanalo idila. Aimano nanitabokobi midipiate Kuliti opolo dilukuliona, modobola a:ma: ibi na:totomulateliye, iba:te ibino ilukuli magumulo mani woko kelekele eba osiyodilolelo ibi a:ka:tuwa: ibino iyaiya modoboa: tanalo nulamenakoma:na:, ebene tete epetapilo iba:te iyaiya gabo atumu ka:kulaema:na: wadewade tanalo epetapiatamo kosiyodilolema:. Iyo, modobola iba:te ibino woki kawonomamo niyatinakoma:na: eba kunu kowagelenama:, iba:te ibino ilukuli magumulo damolama: eda:okapoma:.

15 Ebema: piyate nagodolo dilukulina, ibi bilibilinomate ibino nilakapo tabo a:ma:tamo paliba, ebene Kuliti opolo piyate Godoko nanitabokobi midi magumulo a demalagidiloena, modobola a:ma: aimano nilakapo tabo iba:tamo na:kiyawaiye.

Modobola Godokono nilakapo tanalote la: bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

POLOTE LETA PAILIMONITAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Polotela, nale Ya:su Kelisoko mabuma: idoko motolo okolinamo.
Na ega:walo a nanitabokobi midipino ekawi Timotiko, ale me leta a:ma:
Pailimonitamo paliboma:. Nanitabola, a:ma: aimano wade lumaginomolata
ega:walo a:ma:le ago Godokono woko bosiyodilonata.
2 Ebene la: sosi epo piyate Pailimonikono motolo daladabuta:wenakoma,
ega:walo a nanitabokobi midipino naniko A:piyako, ega:walo Saitanatamo
gowelao tanalo ago kapimiya dosiyodilona ebe dubu Akipasiko, ale la:
bilibilinomatamo atumu me leta paliboma:.

3 Modobola aimano Nabiwi Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko,
iba:te ibino nilakapo tanalo ega:walo milo tanalo la:tamo nikalaema:ta.

Polote Pailimonikono Tanaloma: Kalakala Tabo Da:kiyawaiya

4 Naimano wade lumagi Pailimoni, nale damamatenakomo ebe
Godotamo towetowe tabo eba kiyawaolo a:imano tanaloma: nale kalakala
tabo ebetamo adipatenakomo.
5 Iyo, naimano kalakala bitana mabu a:ma:le Godokono epo bilibili-
nomo nilakapolo demalagidilola:wena ega:walo a:ma:le Kawodawa Ya:suko
nanitabokobi midi magumulo kodakodalo duta:wena, nale ebe netewa
tanalo olowionakomo.
6 Ebene nale Godoko ma kunu toweomenakomo, a:ma:la, ala, ale
nanitabokobi midi magumulo kapiya eponomoma: deda:onama:, ebe
tanalone ale Kelisoko magumulo eba ilukulinalo kebe wadewade tanalo
Godogodone kuwatenakoma:, a:ma:le ebe tanalo bilibilinomo wadeno-
mamo kiyatawaema:.
7 O naimano wade ekawinomo, nanitabola, a:ma:le epo epetapi ni-
lakapolo eba malagidilolenalo ibino tepo magumuno mibomibo woki
dopoliyalelama:wenaka, nale ebe tanalo dolowimo naimano iyaiya teme-
teme magumulo kawo gelebadi tanalo ega:walo kalakala tanalo ebo uwa-
timo!

Polote Pailimoniko Daniya Ebete Onisimasiko Kalakalago Kelaema:

8 Ebema: a netewapi Kelisoko nanitabokobi midi magumulo eba okolion-
alo ebeno modobo elawote na Pologodolo bitana, iyo, talena kitana: nale
naimano ubi tanalo awokalimite a:ma: kawonomamo kanatama:, ma kunu
a:ma:le naimano ubi tanalamo gito ka:tuduwataema:.
9 Wiyasiya nale a:ma: nilakapolo demalagidilotanama, ebema: a:ma:le
naimano ubi tanalo osiyodiloma: nale a:ma: kawiya akanatama, ao, na
wiyasiya a:ma: gelebadi gabodo toweoemata. A:ma: numa:, na Polotela, na
kadelema: eba eda:nalo Ya:su Kelisoko mabuma: idoko motolo okolinamo,
ebema: a:imano nilakapo natamo nanitabolo ditana, modobola ebe tanalo
awokalima: a:ma: naimano towetowe tabono tanalamo na:tuduwatiye.

10 Ebema: namutudawa, nale Onisimasiko* mabuma: a:ma: toweoemata,
mabu nale me idoko motolo eba okolinalo ebete nanitabokobi midi magu-
mulo naimano gudu idima: edi.
11 Dopamo ebete a:imano motolo eba okolinalo, diyala, tete epetapilo
ebete ebeno woko osiyodilo magumulo wadewade tanalo a:ma:tamo kosiy-
odilolenakia:. Ka:lo wiyasiya ebete oli lumagima: eda:na, ebema: na iy-
atawala me tetene wagilimite ebete a:ma:tamo ega:walo natamo wadewade
tanalo kapiya nanitabolo bosiyodilolenakomene.
12 Ebema: numa:, nale naimano oli gudu a:ma:tamo palibomo. Naimano
tepo magumuno nilakapo tanalote ebetamo ditana beda: kawonomola:ka:,
13 ebema: na ubi ma kunu iyatimo, Ya:sukono Wade Tabo mabuma:
Onisimasite nago me idoko motolo eba okolinalo natamo wade walubi
tanalo kiyatinama:. Nanitabola, a:ma: mululo eba okolinalo a:ma: mod-
oboa: walubi tanalo natamo iyatima:, ebema: kuba: a:imano wokodawate
a:imano gobebobo pelawete na niyakabolo eba okolilo naimano iyaiya
modoboa: tanalo kosiyodilolemene.
14 Wiyasiya nale woki eba kunu eba iyatitalo ebe a:ma:tamo paliboma:
kamoedita:, mabu na ubia:nola a:ma:le modobo tabo gea:no ebete na gito
walubininama:. Ebema: a:ma:la, nala, ale me guduno tanaloma: woki
kapiyama: eda:oa:no, nale ebe kodakodalo atila:nama: modoboa:.
15 Diyala, Godote Onisimasikono tanaloma: ubi ma kunu da: iyatile, ebete
a:ma:godone alaula:te tete da:pesolo a:ma:godolo okolia:no duliyomolo
idilo ka:nokoliatepama:, wiyasiya kalakala kawonomola, me tetelo ebete
a:ma:tamo walo da:ka:pemene ebete a:ma:godolo tete geyageyanomolo
bokolinamene, mabu nanitabola, me tetelo la: netewapiate nanitabokobi
midi magumulo kapiya alailaema: eda:namata.
16 Ebema: me tetelo a:ma:le ebe a:imano wiya: wokodawama: degeawena,
modobola a:ma: atu tetelo ebe a:imano nanitabokobi mididawa ekawi
idima: eba ka:minalo ebe nilakapolo nemalagidilona. Nanitabola, On-
isimasiko mabuma: naimano kalakalate kawonomoma: eda:na, wiyasiya
a:ma:le ebe walo da:kuma:emene, ebe tetelo a:imano kalakala tanalote
nagodolo ditana ebe kalakala nanitabolo kodolimene, mabu ebe a:imano
wade wokodawala ega:walo ebe Kawodawa Ya:suko magumulo a:imano
ekawima: eda:na.
17 Ebema: a:ma:le na Kelisoko magumulo a:imano wade namutudawama:
deka:na:miawena, modobola a:ma:le Onisimasiko kawo kalakalanomago
nelawiye, nale a:ma:tamo da:pemo ebe tetelo a:ma:le na keba kunu
na:kelawena:emene eba kunu.†
18 Ega:walo ebete alaula:no, diyala, dopamo ebete kuba idi a:ma:tamo da:
osiyodilile, ma kunu ebete pilo tanalo dosiyodili, modobola a:ma: wiyasiya
ebe kuba naimano kubama: na:midiye, ebema: nanitabola, ebe tanalo
walone na a:ka:tuwa: ka:pa:tupugaimamo.
19 A:ma: numa:, lumagi idite na mabuma: me leta tabono iyaiya
tanalo eba akulolelo, wiyasiya na Polote naimano nanitabo tanalo

* **1:10:** Me Onisimasikono mailono magumu nitana 'Wadewade Tanalo Osiyodiloledawala.' Ebete dopamo Pailimonikono wiya: wokodawama: eda:nami, wiyasiya ebete Pailimonitamo da:dowiya, ebe tetelo ebete pilo tanalo osiyodilote ebegodone Loma kawo duliyomolamo gito alauliya. Ebete ebolo eba nokolilo egela idilo Polago danalugiya ebegodone Ya:sukono Wade Tabo olowite nanitabokobi mididawama: ebo ediya. † **1:17:** Poloko tetelo Loma Gabamanino totomu tabote ma kunu itanami, kebe wiya: wokodawate ebeno woko namutudawagodone dalaula:mene, ebe dubute ebe walo da:kuimene, ebeno kuba osiyodilo mabuma: talena puliyala ebete ebe anakapuima:. Ebema: Polote ebe tanalo eba malagidilolo Pailimoniko naniya, ebete Onisimasikono kuba egebolemete ebe kalakalago nelaemene, elawagoa:.

awokalima: na a:ka:tuwa: naimano kotamo me kapiya tabo akulolemo, nale Onisimasikono kuba osiyodilo mabuma: a:ma:tamo nanitabolo ka:pa:wiyamamo. Wiyasiya a:ma:le na ebe tanalo wiyakobi ka:midima: ananea:no ebeno kuba osiyodilo tanalo gito degebolema:emene, kuba:, mabu a:ma: nanitabolo iyatawalata, nale dopamo kebe walubi tanalo kawonomo a:ma:tamo diyatimo, iyo, nale Ya:sukono tanalo a:ma:tamo eba awokalimilo a:imano igilo mula: gabo ebo iyatumiyamata.

20 Ebema: naimano ekawi, na ubila a:ma: me nilakapo tanalo Kawodawa Kelisoko mabuma: natamo nosiyodiliye, ebene nale ebe magumulo eba okolinalo naimano iyaiya temeteme tanalo malagidilolea:no gelebadi woki ebo kelaemamo.

21 Nanitabola, na niyatawitamo a:ma:le naimano tabo Onisimasiko mabuma: duma:emene ebo ka:tuduwatama:ta. Iyo, a:imano nilakapo natamo kawonomola, ebema: na iyatawala a:ma: me kapiya ubi tanalamo a:ka:tuduwataemene, wiyasiya nale me leta magumulo kebe iyaiya ubi tanalo kawokalilamita:, a:ma:le ebe tanalo bilibilinomamo atumu ka:ka:tuduwatama:ta.

22 Ega:walo me kapiya tanalo idila. La: Kolosi sosi epate Godoko da:toweoma:wenakoma ebete na idoko moto gune kowaunatenema:, nale ebe wade tanalote ebegodone ka:pemaigama: kalakalago makopelenamo. Ebe tanalote demaigamene nale a:ma:tamo nanitabolo ka:pemamo, ebema: modobola a:imano motolo tete nosiyodiliye nale a:ma:go ka:pokoliatepama:.

Polote Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

23 Idoko motolo nago dokolina ebe dubu Epa:palasite ebeno nilakapo tabo la:tamo palibo,

24 ebene piyate malo woko nago dosiyodilona, ibi Makako, A:listakasiko, Dimasiko, ega:walo Lukuko, miba:te atumu nilakapo tabo la:tamo kapaliba.

25 Kawodawa Ya:su Kelisokono nilakapo tanalote la:imano tepo magumulo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

GODOKONO WOKODAWATE LETA
YU EPO NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

Godokono Tabote Ebeno Gudugodone Atamo Da:pemaigiya

1 Dopamo Godote a Yu epono ewoniatamo iyaiya gabo epetapido tabo kiyawaonaki, iyo, ebe tetelo ebete ebeno woki awokalimipido ebeno ubi tanalo awokalilamenaki.
2 Wiyasiya a walone gudi tetelo me opono uwomu tetete eba tatalilo, ebete opo lumagi idido tabo paliboa:no ebeno Gudugodone atamo tabo a:pa:kiyawaiya. Nanitabola, dopamo ebe Gududo ebete tobolo unu ega:walo me opo kawonomo osiyodiloliya, ega:walo ebete ebe elawiya me opono uwomu tetenomolo tanalo bilibilinomono Ulamedawama: keda:ma:.
3 Ebene ebe Gudu ebe Godokono kawo alonomono amama tanalola, ega:walo ebete Godoko modoboma: eba eda:nalo ibi netewapi kapiyanomola. Nanitabola, tobolo unu ega:walo me opono inamabu bilibilinomate wadenomamo ka:pola:nama:, ebete ebeno elawo tabonomamo ibi nulamena.

Godokono Guduno Elawote Ebeno Nopopino Elawo Nodoilina

Numa:la:, ebe Gudute epono kuba osiyodilole tanalo kegebolelaema: gabo dosiyodiliya, ebete ebe tanalone Unu Duliyomolamo odolote, potele ebolo Kawo Elawodawanomoma: deda:na ebe Kawodawano tumudi apuamo gito nokoliya.
4 Ebema: Godote ebeno Gudutamo kebe mailo kikamiyale, ebe mailote Unu Duliyomolono nopopino mailo bilibilinomo keba kunu kodoilinale, eba kunu Guduno elawote ibino elawo atumu na:kodoilina, mabu Nabiwite ebe Kawodawama: ka:midima: nanitabonomolo ebe ebema: lawiya.
5 Nanitabola, Godokono nopopi bilibilinomo magumulo ebete idi kapiya ma kunu kaniya:,

“A:ma: naimano Gudunomolata,
ka:lo na a:imano Nabiwima: eda:mo.”
Ega:walo Godote ebeno nopodawa idino tanaloma: ma kunu kegiya:,
“Nale ebeno Nabiwima: eba eda:nalo,
ebete naimano Gudunomoma: beda:namene.”

6 Ebema: numa:la:, Godote ebeno dopo Gudunomo me opamo paliboma: dolosiyodiliya, ebe tetelo ebete ebeno tanaloma: tabo idi ma kunu kegiya,

“Modobola naimano nopopi bilibilinomate ebe namamatema:na:.”

7 Ebene ebeno nopopino tanaloma: Godote tabo ma kunu giya,

“Nale naimano nopopi awa popimu a:midilinakomo,
iba:te naimano ubi tanalamo tudila:olo
iyaiya ka:tolaema:.
Iyo, nale ibi ela menamu eba midilinalo,
iba:te naimano iyaiya woko bosiyodilolenama:na:.”

8 Wiyasiya Godote ebeno Guduno tanaloma: ebetamo negiya,

“A:ma: nani Godoma: eba eda:nalo,
a:imano Kawo Elawodawano tanalote
uwomua: uwomua: tetelo bitanamene.
Ebema: a:ma:le a:imano epono tanalo
tuputupu woki kapiyamo banagilamelelamenakoma:ta,
9 ega:walo a:ma: kuba tanalo osiyodiloma: ubia:noma: eba eda:nalo,
wadewade tanalo kapiya osiyodilolema:
ubi kawonomamo iyatinata.
Me mabuma: potele a:imano Godoma: deda:na,
ebe Kawodawate me opo epo epetapi uwatea:no
a:ma: kapiya elawiyata,
iyo, ebete kalakala tanalo kawonomo
a:ma: unamo adipaniya,
a:ma:le ebe kalakalago
Kawo Elawodawano okoli bailo kokoliawitama:.”

10 Ega:walo tete idilo Godote ebeno Gudutamo tabo ma kunu kegiya,

“Potele wagilimi mabune tobolo unu
ega:walo me opo kawonomo
ebeno kotamo dosiyodiloliya,
o Kawodawa, a:ma: ebe Elawodawanomolata.
11 Nanitabola, a:ma:le dosiyodilola:wiyala
ebe inamabu bilibilinomate a:ka:tuwa: kolopoligoma:na:,
pupuliono inamabuate keba kunu ka:kubakubaonakole eba kunu,
wiyasiya a:imano tanalo eba kunua:,
a:ma: uwomua: tetelo bokolinama:ta.
12 Iyo, me opono inamabuate kolopoligoma:,
a:ma:le a:imano ubilo
ibi bilibilinomo iyabaiamo gito kalomoma:ta,
lumagite oli kaliku pulima: ebeno tagala kaliku
iyabaiamo keba kunu kiyatinakole eba kunu.
Wiyasiya a:ma: iyakobi a:kolowiaemene,
mabu uwomua: uwomua: tetelo
a:imano igilote a:kolopoligonamene.”

13 Ega:walo me tanalo idila. Godote ebeno nopopi bilibilinomo magumulo idi kapiya ma kunu kaniya:,

“A:ma: Kawo Elawodawama: eba eda:nalo,
modobola a:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
ebene a:ma:go gowelaopi
nale ibi a:imano agowa puti baima: ka:midilimamo.”

14 Ebema: numa:la:, Godokono ubi tanalote ebeno nopopiatamo keba kunu kitanale? Nanitabola, ebe uliyanate ebe eba amamatenalo, ebete ibi iyaiya alibolenako, piyate igilo mula: tanalo ebegodone delaema:na: ebe epo wadenomamo ka:nowalubilinama:.

2

Kawodawate Epono Igilo Ka:mula:lema: Wade Tabo Da:kiyawaiya

1 Ebema: ebe tanalo eba malagidilolo modobola ale kebe
iyaiya nanitabo tanalo kolowiyama:, ebe tanalo kodakodanomolo
kowatila:mota:namalema: ale ele gabo idi odidikapoma:.
2 Numa:la:, Godote ebeno nopopido kebe iyaiya Totomu Tabo a Yu
epono ewoniatamo dikalamiya, ebete ebeno ubi iyatiya iba:te ebe tabamo
nanitabonomolo ka:tudila:onama:. Ebe mabuma: ibi magumulo piyate
tudila:oa:no pukala idi dadikanaliya, ebako epate ebegodone ibino modobo
wiya gito uwatenakiya.
3-4 Wiyasiya a tetelo demaigiya, ebe igilo mula: tabono elawote dopo
tabono elawo nodolina. Kawodawa Ya:sute da:piya, ebete ebe oli tabo
a:ka:tuwa: pa:kiyawaiya, ebene piyate ebeno tabo dolowiya, iba:te ebe
tabono nanitabo tanalo atamo eba pawokalimilo, Godote iyaiya anoano
tanalo bilibilinomo ebo osiyodiloliya ale ebe tabo nanitabonomoma:
ka:midima:. Ega:walo ebe atu tetenomolo Godote ebeno ubilo ebeno
Uliyanano iyaiya elawo atamo gito ikaeamiya ale nanitabokobi midi
magumudo ebeno woko kosiyodilonama:. Me mabuma: ale ebe wade
igilo tabo ubia:noma: deda:oma:, ale Godokono dowa tanalone keba kunu
nakalautioma:? Gaboa:nola, aimano kuba wiyate atamo nanitabonomolo
ka:pemene!

Ya:sute Aimano Igilo Mula:leamedawama: Deda:na

5 Numa:la:, Godokono Kawo Elawodawano oli opote atamo nanitabolo
da:pemene, nale ebe opono tanaloma: kiyawautamo, me tagala opono
tanaloma: ka:kiyawauta:. Nanitabola, ebete ebeno nopopi kalomiya: iba:te
ebe oli opolo kawokawo elawodubuma: keda:onama:.
6 Wiyasiya Godote ebeno Kawo Elawodawano gobebobo potamo ikaema:
ubi diyatiya, ebeno Buka apuapuno tabo bilibilinomo magumulo tabo idite
ebe tanalo ma kunu awokalimina,

"O Godo, a:imano nilakapo beda: kawonomola:ka:!
A:imano elawo kawonomoma: eba eda:nalo,
mabu keleka: a:ma:le me opo epo demalagidilola:wena?
Iyo, a:ma:le ibi beda: mabuma: ka:nilakapoilama:wena?
7 A:imano elawo modobolo itana
epo gito ka:kubailaema:,
wiyasiya ibi me opamo a:ma:le alomiyata,
iba:te tete da:pesolo
a:imano nopopino ulame magumulo ka:pola:nama:.
Ebene a:ma:le kebe tete wadenoma: degeawiyala,
ebe tetelo ibi unamo owadipalateliyata,
iba:te a:imano kawo alonomono magumulo eba ilukulinalo
8 me opono tanalo bilibilinomate
iba:tamo ka:tudila:onama:."

Ebema: nanitabola, me Buka tabote ma kunu gena, Godote epo alomiya me
opono tanalo bilibilinomo ulamepima: keda:onama:. Wiyasiya me tetelo
ale ebe tanalo nanitabolo kuminakoa:, iyo, me opono tanalo bilibilinomate
epono ubi tanalamo nanitabolo ka:tudila:ona:.
9 A wiyasiya wade tanalo idi numinama:, ebe tanalo ebe Ya:sukono
Kawo Elawodawano tanalola. Nanitabola, ebete me opamo da:piwisigiya,
tete da:pesolo Godokono nopopino umi magumulo eba pokolinalo, ebete
Godokono nilakapo tanalodo epo bilibilinomono kuba osiyodilole mabuma:
ebo a:iya, iyo, ebete a:e magumulo kawokawo temeteme duwatiya, ebe

mabuma: Godote ebe unamo adipatiya ebete ebeno kawo alonomo magumulo kokolinama:.
10-11 Numa:la:, Godoko ebe potele inamabu bilibilinomo dosiyodiloliya ebe Elawodawala, ebene ebe inamabuate ebe kowalogonama: ebeno igilago pola:na, ega:walo Ya:suko ebe potele epo ebeno kawo alonomo duliyomolamo demagatalena ebe Kawodawala. Ebema: Godote ebeno temeteme tanalodo ebe wadedawanomoma: eba midilo, ebete tuputupu tanalonomo ebo osiyodiliya, mabu eba kunu ebete gigiyu a:iyamidiya epo epetapi bilibilinomo ebetamo kemagaelema:. Iyo, nanitabola, Ya:suko ebe potele epo Godokono talena gudima: eba midilinalo ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo degebolelamena ebe Nilakapodawala, ebema: piyate ebe gabodo talenapima: deda:iya, iba:te Ya:suago kapiya alailaema: eba eda:onalo, ebete ibi ebeno ekakima: ka:la:ima: ilipokobi kolowina:.
12 Ebe mabuma: ebete Godokono Bukalo ma kunu gena,

"O Godo, naimano ekakiate a:ma: amamatema: daladabutinaka,
nale ibino dopo apulo
a:imano mailo unamo eba adipatelo
a:imano wadewade tanalo ebo bawokalilamenakomo."

13 Ega:walo tete idilo ebete tabo ma kunu kegena,

"Nale naimano nanitabokobi midi tanalo Godotamo iyatinamo."

Ebene ebete ebe tabo moga:melo walo na:kegena,

"Piyate nago Godoko nanitabokobi da:midina,
ebete ebe epo natamo gito ikanamiya,
iba:te naimano gudima: keda:onama:."

14 Numa:la:, me ebeno kapiya alailame epate me opolo ilukuliona, ebe mabuma: Ya:sute ebeno ubilo me opono lumagi idima: eda:te me opamo ebo pawokaliya epono iyaiya temeteme ega:walo modoboa: tanalo wadenomamo ka:piyatawaoma:. Kalakala kawonomola, ebete ebeno ubi ma kunu iyatiya, ebete ebeno a:e tanalodo Kubadawano elawo kanakapuima:, mabu dopamo tete geyageyanomolo ebe dawate a:e wiya me opo epatamo ikalamenaki,
15 iyo, piyate uwomua: tetelo ibino a:elao tanaloma: da:toletoleonamiya, Ya:sute ubi iyatiya ebe epo tole tanalono elawo magumune kowagailima:.
16 Ebema: Ya:sukono osiyodilole magumulo a me tanalo uminama:, ebete Unu Duliyomolono nopopi walubilia:no A:ibalayamakono walone gudi kapiya walubilinako.
17 Me mabuma: me opolo piyate Ya:sukono ekakima: deda:ona, ebete ibino ololonomoma: nanitabonomolo ediya, iyo, gabo idite kitaniya: ebete epono kuba osiyodilole tanalo egebolelamete ka:dodolomatililaema:. Numa:la:, ebete me opo lumagima: dediya, ebe mabuma: ebe Godotamo kalimagono ikameopino Watodawa kapiyanomoma: eba eda:nalo, ebete me opo epo nilakapolo kowalubilinama: Godotamo woko modobolo osiyodilonako.
18 Iyo, Saitanate kebe epo kuba gabamo kowabuga:talenakole, Ya:suko ebe modobola ibi wadenomamo kowalubilinama: mabu dopamo ebete me opolo dokolinami, ebete atumu iyaiya tete epetapilo kuba gabamo wabuga:ta tanalodo temeteme iyatawanaki.

3

Ya:sukono Elawote Mosesekono Elawo Nodolina

1 Ebema: naimano ekakiala:, Godote la: kebe epo ebeno talenapima:
eda:oma: nago deka:la:mitiyala, modobola la: Ya:sukono tanalo wadeno-
mamo nemalagidilala:. Ale kebe tabono iyaiya tanalo Godokono nanitabo
iyatulame tanaloma: da:midilinama:, Ya:sute ebe tabo aimano tepo magu-
mulo na:kodakodailamena. Iyo, ebe Godote a kowalubima: dapalibiya ebe
dawala, mabu ebete ebeno kalima ikame tanalodo aimano kuba osiyodilole
tanalo egeboleamenako, dopamo Godotamo kalimagono ikameopino Wato-
dawate a Yu epo keba kunu kowalubinakile eba kunu.
2 Nanitabola, potele ebe wade woko kosiyodiloma: ebe delawiya,
Ya:sute ebe Kawodawano ubi tanalo bilibilinomamo a:tuduwatiya, dopamo
Mosesete Godokono epo bilibilinomo kowalubilinama: ebetamo nanitabo
woko dosiyodilonami eba kunu.
3 Numa:la:, lumagi idite wade moto detemene, epate umite ebe moto mu-
loma: a:kegelama:na:, wiyasiya iba:te moto etedawa kapiya mulodawama:
keka:ima:na:. Ebema: nanitabola, Ya:sute Godokono wade motonomo
etedawama: eba eda:nalo, modobola ale ebe ununomamo kadipatiye,
wiyasiya ale Moseseko unamo akadipatema: mabu ebete Godokono moto
ketiya:, ao, ebe motolo dilukulina ebe kapiya alailame magumulo ebe
idima: eda:na.
4 Ega:walo me tanalo idi a iyatawala, kebe iyaiya motote da:pola:na,
ibino iyaiya etemoteopi atumu ba:ka:pola:na, iyo, idi kapiyate a:ka:tuwa:
kapawokaliya:. Eba kunu me opolo da:pola:na ebe inamabu bilibilinomo
atumu iba:te a:ka:tuwa: ibino ubilo kapawokalaiya:, wiyasiya Godote ebe
inamabu ebeno ubilo osiyodiloliya.
5 Nanitabola, Godokono moto epo magumulo Moseseko ebe wade
wokodawa idila, iyo, ebete Godokono ubi tanalo bilibilinomamo
na:tuduwatanami. Ebe mabuma: Godote walone tetelo me opo epatamo
kebe wadewade tabo da:kiyawaomene, Mosesete ebeno woko magumulo
ebe iyaiya tanalo dopamo awokalilamenaki.
6 Wiyasiya moto etedawa Ya:sukono tanalo eba kunua:. Ebe moto
Namutudawano Gudula, ebema: piyate ebeno motolo woko dosiyodilona,
ebete ebe wokopi bilibilinomono Watodawama: eda:na, iyo, ebete ebe
tanalodo ebeno Nabiwino ubi tanalamo nanitabolo tuduwatanako. Ebema:
me kawo tanalo numa:la:, kebe tetelo a nanitabokobi midipiate aimano
wade wiya laema: olowiolo dilukulionama: ega:walo ale epetapino dowa
tanaloma: tolea:no kodakodalo delamota:onama:, ebe tetelo a Godokono
wade motoma: beda:onama:.

Nanitabokobi Midia:piate Godogodone Wade Wiya Lawea: Tanalo

7-8 Ebe mabuma: Godokono Uliyanate ebeno Bukalo ma kunu gena,

“La:imano ewoniate bulu opolo
na Godotamo tudila:oma: ubia:noma: eda:iya,
iyo, iba:te natamo wato kodakodanomoma: eba eda:olo,
nale ibino kateneno ubi tanalo iba:tamo ikalamea:no
iba:te ebo geliya na nani Godoa:.
La: wiyasiya naimano tabo ka:lo egelalo dolowiaema,
iba:te dopamo keba kunu kowageliye,
la: eba kunu akowagela:la:.
9 Eiye! Na Godote 40 ulamalo
ibi kebe tanalamo kowalubilinakimo,
iba:te ebe wadewade tanalo ulamenakiya,

wiyasiya kebe tetelo
nale ibino kuba wokino tanalamo tuduwata:no
iba:te ebo geliya na nani Godoa:!
10 Ebe tetelo nale ebe epatamo dowate negiyamo,
'Iba:te na nanitabolo kowaloma:enena:,
iyo, ibi ubia:nola
naimano Totomu Tabamo ka:tudila:oma:.'
11 Ebema: naimano dowa magumulo
nani tabonomo ma kunu giyamo,
'Nale iba:tamo kebe opo ikalaema:
dopamo demalagidiliyamo,
na woki iyakobi midite,
ebene uwomua: uwomua: tetelo
iba:te naimano Wade Ela Ami Opamo a:ka:nopila:oma:na:!' "

12 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekaki, la: nanisiwale! Modoboa: la: magumulo idite ebeno tepo magumulo kuba kimalagidilo eba wagilimilo Nani Igilodawa Godokono ubi tanalamo tuduwata:noma: eda:te ebegodone da:bolobigamene.
13 Modobola la: wiyasiya egela bilibilinomolo la:imano nanitabokobi midi magumulo epetapiate epetapi nowalubiuinakiyala:, la: magumulo idite kuba osiyodilo tanalono a:da: elemasigi tanalamo gate Godotamo wato kodakodama: eda:kapoma:. Nanitabola, Godote ebeno Bukalo degena lumagite ka:lo egelalo ebeno tabo kolowima:, ebe tabono magumu a bilibilinomo mabuma: itana.
14 La: numa:la:, a kebe nanitabokobi midi tanalo wagilimi mabune delawiyama:, ale ebe atu tanalo magumulo kodakodalo eba lamota:onalo uwomu apuamo da:nemaimioma:, ebe mabuma: Kelisote a bilibilinomo eba:go kapimiya woko osiyodilopima: keka:imene.
15 Iyo, me mabuma: Godokono Buka tabote ma kunu gena,

"La:imano ewoniate Godotamo wato kodakodanomoma: eba eda:olo,
ebetamo tudila:oma: ubia:noma: eda:iya.
La: wiyasiya ebeno tabo ka:lo egelalo dolowiaema,
iba:te dopamo keba kunu kowageliye,
la: eba kunu akowagela:la:."

16 Ebema: Godokono tabo olowiote wiyasiya ebetamo ka:tudila:oma: ubia:noma: deda:iya, ebe epo bilibilinomo piyatela:ka:? Ibi Mosesete Isipiti opone Godokono elawamo dowagailiya ebe epola.
17 Ega:walo 40 ulamalo Godote piyatamo da:dowanami, ibi piyatela:ka:? Ibi piyate bulu opolo ebetamo kubakuba tanalo dosiyodilolenakiya ebe epola, iyo, iba:te ebolo ebema: a:elaiya.
18 Ega:walo Godote wade opo ikalaema: piyatamo nani tabonomo degiya, ibi piyatela:ka:? Ega:walo ebete woki iyakobi midite ebe Ela Ami Opo uwomua: tetelo ikalaema: ubia:noma: eda:lo degiya, ebe tabo ebete kebe epono tanaloma: kegiyale? Numa:la:, ibi piyate ebetamo tudila:oma: ubia:noma: deda:iya ebe epola.
19 Ebema: ale me kawo tanalo nanitabolo uima:, ebe epono nanitabokobi midia: mabuma: iba:te Godokono wade opamo ka:nopila:oma: ka:modobiya:.

4

Godote Wade Ela Ami Opo Ebeno Epo Mabuma: Dosiyodiliya

1 Ebema: numa:la:, Godote dopamo aimano ewoniatamo kebe tabo
nanitabolo kegiyale, ebe tabo ka:lo aimano tanaloma: bitana, iyo, ale ebeno
Wade Ela Ami opamo ka:nopila:oma: ebete modobo gabo atamo ikaeamiya.
Ebe mabuma: modobola aimano ewonino tanalo eba malagidilolo ale tole
tanalo lawete wadenomamo kilukulinamalema:, la: magumulo idite ebe
Wade Ela Ami Opamo nopegama: ele gabo odidikapoma:.
2 Nanitabola, a me tetelo Wade Tabo keba kunu kolowiyama:, aimano
ewoniate atumu dopamo Godokono tabo eba kunu olowiya, wiyasiya ibino
tabo olowio tetelo iba:te wade tanalo ebegodolo kumiya: mabu ebeno tabo
nanitabokobi midi tanalodo kelawiya:.
3 Wiyasiya me tetelo a piyate Godoko nanitabokobi da:midinama: aimano
tanalo eba kunua:, mabu a ebeno Wade Ela Ami Opamo nanitabonomolo
ka:nopila:omalema:, ebete atamo nani tabonomo keba kunu kegiyale eba
kunu.
Nanitabola, Godote ebeno ela ami tanaloma: ega:walo aimano ewonino
tanaloma: me tabo dopamo egiya,

“Naimano dowa magumulo
nani tabonomo ma kunu giyamo,
‘Nale iba:tamo kebe opo ikalaema:
dopamo demalagidiliyamo,
na woki iyakobi midite
ebene uwomua: uwomua: tetelo
iba:te naimano Wade Ela Ami Opamo a:ka:nopila:oma:na:!’ ”

Numa:la:, Godote me tabo gea:no, dopamo ebete tobolo unu ega:walo me
opo kawonomo iyalo tetenomolo osiyodilolete, ebe woko osiyodilo tanalo
sebeni egela tetelo dopoliya ela ebo amiti.
4 Iyo, nanitabola, Godokono Buka tabono tanalo bilibilinomo magumulo
sebeni egelano tanaloma: tabo idi ma kunu itana, “Godote ebeno woko
bilibilinomo opoliyaolete sebeni egela tetelo ela amiti.”
5 Ebene ale me tanalo uima:, Godokono Bukalo ebeno ela ami tanaloma:
tabo idi ma kunu kitana, “Uwomua: uwomua: tetelo iba:te naimano Wade
Ela Ami Opamo a:ka:nopila:oma:na:.”
6 Numa:la:, dopamo tetelo piyate Godokono Wade Tabo dolowiya, iba:te
nanitabokobi midia:no ebeno tabamo ka:tudila:iya:, ebema: iba:te ibino
wade tete anaetoamidate ebeno ela ami tanalamo ka:nopila:iya:. Wiyasiya
kalakala kawonomola, me tetelo gigiyute a:iyamidalo itana epetapiate ebe
atu ela ami tanalamo nanitabokobi midi tanalodo ka:nopila:oma:.
7 Me tanalo ma kunula, ulama bilibilinomo epetapiate da:petolamiya
Godote dopo epono wade tete anaetoamida tanalo eba malagidolonapelo,
ebete epo epetapi mabuma: walo egela idi a:kiyatiya, ebe egela ebete ka:lo
egelama: gena. Nanitabola, ebeno Bukalo kebe tabote ebe egela idino tanalo
dawokalimina ale dopamo uima:, iyo, Godote ebe tabo Da:ibidido ma kunu
giya,

“La: wiyasiya ka:lo egelalo Godokono tabo dolowiaema,
ebetamo wato kodakodanomoma: akoeda:oala:!”

8 Ebema: numa:la:, piyate Godokono dopo tabo dolowiya, ebeno woko-
dawa Yosuwate ibi nanitabo ela ami tanalamo nemagataliyataleka:, Godote
walone tetelo wade egela idino tanaloma: Da:ibidigodone a:kegiyana:.
9 Ebe mabuma: a me tanalo iyatawala, nanitabo ela ami tanalo idi
Godogodolo bitana ebete ebeno epatamo kikalaema:, iyo, ebete sebeni
egelalo ebeno woko osiyodilo tanalone ela keba kunu kamitiyale, ale eba
kunu ebe atu ela ami magumamo ka:nopila:omalema:.
10 Ebema: nanitabola, kebe lumagite Godokono Nanitabo Ela Ami Opamo
da:nopegamene, ebete ebeno woko osiyodilo tanalone ela ebo kanaimene,
Godote dopamo ebeno woko osiyodilo tanalone ela keba kunu kamitiyale
eba kunu.
11 Ebema: modobola a nanitabokobi midipiate woko osiyodilo magu-
mulo elawonomoma: keda:omalema:, ale ebe Ela Ami Opamo nanitabolo
ka:nopila:oma:, mabu piyate Godokono tabo dopamo dolowiya, iba:te
ibino nanitabokobi midia: tanalodo ele gabo keba kunu ka:nodidiye, a
bilibilinomo magumulo kapiya idite eba kunu negama: modoboa:.
12 Me tanalo nanitabola, Godokono tabote eba igilonalo epono tepo
magumulo woko elawonomamo osiyodilona, ilo kiyoiyo gilinomo keba
kunula:ka: eba kunu, iyo, ebeno ilote gowelaono gili epetapi bili-
bilinomono ilo nodoilina. Ebema: Godokono tabote lumagino woki
mabuamo opeganomo opeganako, ebe lumagino tepo magumuno woki
ega:walo uliyanano woki wadenomamo kanagilamelema:. Iyo, nanitabola,
epagodolo da:pola:na, Godote ebe tepo magumuno ubi tanalo ega:walo
kimalagidilo tanalo ebeno tabamo eba anagilamelelamelo, ebe iyaiya
tanalo bilibilinomo ebo awokalilamenako.
13 Ebema: numa:la:, Godote iyaiya tanalo bilibilinomo eba iyatawalo,
epate ebegodone tanalo idi waminama; modoboa:, iyo, me opo ka-
wonomolo ega:walo tobolo unulo da:pola:na ebete ebe tanalo bilibili-
nomo ebeno balida:mo nanitabonomolo nulamena. Me mabuma: walone
tetelo a bilibilinomate aimano osiyodilole tanalo magumulo tanalo idi
kapiya waminama: gabo umia:no Godokono ololo apuamo eba kunu
da:nemaimioma:, ebete a:ka:tuwa: aimano tanalo eba anagilameleamelo,
ale aimano kuba osiyodilole tanalono wiya uwate magumulo ale ebe
odiyoboma: tabo idi gelama: a:ka:modoboma:.

Ya:sute A Mabuma: Godotamo Kalimagono Ikameopino Unu Wato-dawanomoma: Deda:na

14 Me ebe mabuma: ale epatamo kebe nanitabokobi midi tanalo
kawokaliminakoma:, modobola a ebe tanalo kodakodanomolo
katila:namalema:, mabu Ya:sute a mabuma: Godotamo kalimagono
inamabu ikameopino Unu Watodawanomoma: eda:na, iyo, ebe Godokono
Guduma: eba eda:nalo Godokono ololo apuamo a:nemaigiya uwomua:
uwomua: tetelo a kowalubinama:.
15 Ebema: a mabuma: Godotamo kalimagono ikameopino Watodawama:
deda:na, dopamo ebete me opolo eba okolinalo Saitanate tete epetapi
bilibilinomolo ebetamo iyaiya kuba wabuga:ta gabodo ebetamo penaki,
atamo keba kunu ka:penakole eba kunu. Nanitabola, Ya:sute ebe tanalone
aimano apeno iyaiya elawoa: tanalo eba iyatawanalo, ebe mabuma:
ebete a na:nilakapoiamena. Ebema: numa:la:, ale aimano elawamo kuba
gabamo wabuga:ta tanalone alautioma: ka:modobona:, wiyasiya kalakala
kawonomola, Ya:sute a walubima: modobola, mabu dopamo ebete Sai-
tanatamo tuduwata:no kapiya tete idilo kuba idi kosiyodiliya:.
16 Me ebe mabuma: modobola ale Godokono Kawo Elawodawano okoli
baiamo tolea:no ka:nemaimiomalema: aimano kuba osiyodilole mabuma:
ebeno nilakapo ale ebo ka:nelaema:. Iyo, nanitabola, a a:ka:tuwa: a

walubilima: modoboa:noma: eba eda:onalo, wiyasiya ebeno nilakapo tanalote modobolo itana aimano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo kegeboleaema:.

5

Ya:sute Godotamo Kalimagono Ikameopino Unu Watodawanomoma: Eba Eda:nalo Ebete Dopamo Demaigiya Ebe Watodawa Idi Mekisadekako Keba Kunula:ka: Eba Kunula

1 La: iyatawalata, Godotamo kalimagono ikameopi magumulo ebete kebe dubu ibino Unu Watodawanomoma: keda:ma: delaemene, ebe dawate epono kuba osiyodilole mabuma: Godokono woko osiyodilo magumulo kalimagono inamabu ega:walo nilakapo inamabu ebetamo kikameomene.
2 Ebema: numa:la:, ebe dubu modobola epetapino kuba osiyodilole mabuma: dowa:no Godokono nilakapo iba:tamo kawokalimene, mabu ebete ibino elawoa: tanalo iyatawanomola. Iyo, iba:te Godokono nanitabo tanalo iyatawaoa:noma: eba eda:onalo tete bilibilinomolo ele gabo dodidinaka, tete epetapilo Godoko kalakalakobi midima: ebete atumu elawoa:noma: keda:nako.
3 Me mabuma: ebete kebe iyaiya tetelo kalimagono inamabu Godotamo epetapino kuba osiyodilole mabuma: dikameonakomene, ebe atu tetelo ebete ebeno kuba osiyodilole mabuma: ba:kikameonakomene.
4 Nanitabola, Godotamo kalimagono ikameopi magumulo dubu idi ebe a:ka:tuwa: ebe unamo adipatelo Unu Watodawanomoma: eda: gobebobo a:kelaemene. Ao, Godote a:ka:tuwa: ebeno ubilo ebe dubu kelaemene, ebete dopamo A:loniko keba kunu kelawiyale eba kunu.*
5 Ebema: Kelisote atumu, ebe Unu Watodawanomoma: eda: gobebobo laema: ebe a:ka:tuwa: ebe unamo kadipatiya:. Ao, Godote wiyasiya ebe eba walogolo ebetamo tabo ma kunu giya,

"A:ma: naimano Gudunomolata,
ka:lo na a:imano Nabiwima: eda:mo."

6 Ebene Godote ebeno Bukalo ebeno tanalo walo ma kunu kawokalimiya,

"Uwomua: uwomua: tetelo
a:ma: natamo kalimagono inamabu
ikanamonedawama: beda:nama:ta,
Mekisadekate† dopamo naimano wokodawama:
keba kunu keda:namile eba kunu."

7 Numa:la:, Ya:sute me opolo eba okolinalo ebe iyatawiya Godokono elawo modobola a:e temeteme magumulo ebeno igilo ka:mula:ema:, ebema: ebete

---

* **5:4:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Mosesete Yu epo Isipiti opone demagataliya, ebe tetelo Godote epono kuba osiyodilole mabuma: Libai gu dubu uwatiya, iba:te ebetamo kalimagono inamabu ikameopima: keda:onama:. Ebene ebe Libai gu dubu bilibilinomo magumulo ebete Mosesekono naniwi A:loniko kapiya lawiya, ebete ebe wokopino Unu Watodawanomoma: keda:nama:, iyo, ebete ebe woko gobebobolo dopo lumagima: ediya. † **5:6:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Mekisadekakono tanalo wadenomamo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Wagilamole Mabu Buka 14.17-24 numiye. Ebolo a:ma: me kawo tanalo kuima:ta, Godote A:loniko ebeno kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: keda:ma: ebe lawea:no, iyalo tetenomolo me dubu idi Mekisadekate okolinami, iyo, ebete Yu epono ewono A:ibalayamako tetelo ebetamo demaigiya, Godote ebe ebeno kalimagono ikameodawa idima: ebo ka:miya.

ipupago ebeno tabo madodo unamo adipatelo Godoko ebo toweomiya. Ebe tetelo Godote ebeno towetowe tabo olowite ebe nanitabolo owalubiya, mabu Ya:sukono okoli magumulo ebete ubi iyatinami ebe a:ka:tuwa: ebe opamo eba iyatilo wiyasiya ebeno Nabiwi unamo kadipatema:.

8 Nanitabola, Ya:sute Godokono Guduma: eba eda:nalo wiyasiya kawokawo temeteme iyatawiya, iyo, ebete ebeno temeteme tanalone wadewade woki ebo uwatiya ebeno Nabiwino ubi tanalamo nanitabonomolo ka:tuduwatama:.

9 Ebene ebete ebeno Nabiwino ubi tanalo bilibilinomo dopoliyaliya, ebe tetelo ebete modobonomoma: eba eda:nalo Nabiwino ubi tanalamo da:tudila:ona ebe epono igilo mula:lelame tanalono mabuma: ebo ediya,

10 ega:walo ebe atu tetelo Godote ebe ebeno kalimagono inamabu ikameopino Unu Watodawanomoma: ka:miya, ebete Mekisadekako dopamo keba kunu keka:miyale eba kunu.

Godokono Tabono Magumu Iyatawa Tanalodo Wadenomamo Apepeo Tanalo

11 Nanitabola, nale la: me kawo tanalo kiyatulametama: tabo epetapi bilibilinomate nagodolo ba:pola:na, wiyasiya me tetelo modoboa:, mabu la: muloa: gudi keba kunula:ka: eba kunu eda:onamata.

12 Eiye! La: Godokono tabo nanitabokobi da:mida:wiyama, ebe tetene wagilimite tete geyageyanomo a:petiya, la: wiyasiya ebe tabono iyaiya iyatulame iyatawa tanalodo nanitabolo kapepeawenamia:. Ebe mabuma: la: me tetelo nanitabokobi midipi epetapino iyatulamepima: eda:oma: modoboa:, iyo, idawate la: nanitabokobi midi tanalono iyaiya dopo iyatulame tanalo walo na:kiyatulaema:ta la:le gudikapoma:. Ebema: la: a:lia:li gudi keba kunula:ka: ebako epoma: eda:onamata, mabu menokobiate iba:tamo nono kapiya ikalamenaka, iba:tamo nanitabo bae ikalame gabote kitana:.

13 Numa:la:, ebako a:lia:li guduno iyatawate da:pesoma: eba eda:nalo, ebe modoboa: Godokono tuputupu tabono magumu nanitabolo lawete wade osiyodilo tanalo ega:walo kuba osiyodilo tanalo kanagilaema:,

14 wiyasiya piyate nanitabokobi midi magumudo apepeote egege gudima: eda:o tanalo iyalo datepiya, ebe epate nanitabo bae naoma: modobola. Iyo, iba:te nanitabo bae nao tanalodo wadewade woki iyalo uwatiya, iba:te wadewade tanalo eba osiyodilolelo ibino ilukuli magumulo wade tanalo ega:walo kuba tanalo wadenomamo kanagilamenakoma:.

6

Nanitabokobi Midi Magumune Gudi Tanalo

1 Ebema: modobola ale aimano ubi ma kunu kiyatimalema:, aimano nanitabokobi midi tanalo magumulo ale wadewade apepeo epono iyatulame tanalo nanitabolo kuwatema:, iyo, ale me tetelo nanitabokobi midi tanalono dopo iyatulame tabono iyaiya tanalo kawonomamo walo a:kemalagidilolema:. Nanitabola, la: ebe dopo iyaiya tanalo iyalo iyatawaiyamata, ma kunu piyate ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo Godoko kalakalakobi midima: woko dosiyodilona, iba:te ibino osiyodilole tanalone olobila:ote Godokono osiyodilo tanalo kapiya nanitabokobi na:midima:na:.

2 Ega:walo dopo iyatulame tanalo idi ma kunu bitana, piyate ibino nanitabokobi midi tanalo awokalimilo Godogodone elawo laema: dowagelena, iba:te obamo waduba:midaole tanalamo ibino ape ukulaolete epetapiate koto iba:tamo nowatiolelaema:na:. Ega:walo dopo iyatulame tanalo idi ma kunula, a:elaopi bilibilinomate igilamo walo da:kemaimioma:na:,

Godote ibino tanalo anagilamelelamete iba:tamo uwomua: teteno modobo wiya ebo kikalaemene.

3 Ebema: numa:la:, me dopo iyaiya tanalo nale la: walo a:kiyatulametama, wiyasiya Godokono ubi tanalo atamo keba kunu kitanale, ale eba kunu oli iyatulame tanalo epetapi kapimiya kuwatemalema:.

4 Eiye! Piyate ibino kuba osiyodilole tanalone Godotamo olobila:ote, ebene ibino nanitabokobi midi tanalone da:na:gudima:na:, iba:te nanitabokobi midi tanalamo walo keba kunu na:kolobila:oma:na:? Gabo puliyala, kitana:, mabu dopamo iba:te Godokono alo magumulo eba ilukulinalo, ebegodone demaigiya ebe gito ikame tanalo lawete wade golanomoma: ebo geliya. Iyo, Godokono Uliyanate iba:tamo da:piya, ebe tetene wagilimite ebete ibi ega:walo nanitabokobi midipi epetapi ibi bilibilinomo magumulo woko eba osiyodilonalo,

5 iba:te Godokono Kawo Elawodawama: eda: tanalono elawo duminakiya ega:walo ebeno tabo dolowionakiya ebe iyaiya tanalo golanomoma: ebo gelanakiya.

6 Wiyasiya numa:la:, ebe tetelo iba:te ibino nanitabokobi midi tanalone eba nigudilo Godokono Gudu ginima:mo gito itiya. Eiye! Me tanalodo iba:te ebetamo ilipo awokala eba ikamelo epetapiate ebe gito malogutiya, dopamo kubakubapi epetapiate ebe kewa olotolowamo tupuguimilo ilipo keba kunu kikamiye eba kunu.

7 Numa:la:, Godokono wade walubi tanalodo ulamate me opamo owonako, ebe mabuma: kebe pali damelalo wadewade nao inamabuate dapepeoma:na:, ebete ebe damela wadenoma: kegemene.

8 Wiyasiya kebe damelalo nao inamabuate apepeoa:no kubakuba uwago ega:walo moeagopi inamabu a:ka:tuwa: ebe magumune demaimioma:na:, tete tatalila Godote ebe damela kubanomoma: gelo elamo gito kemadoemene.

9 Naimano wade nanitabokobi midipi namutupiala:, nale me elawodopo tabo la:tamo eba kiyawautalo, wiyasiya na iyatawala la:imano igilo mula: tanalo magumudo la: kuba damela keba kunula:ka: eba kunua:, ebema: Godokono walubi tanalote la:godolo itananako.

10 Iyo, Godoko ebe epono tanalo tuputupu gabodo danagilamelelamenako ebe dawala, ebema: la: dopamo ebe mabuma: woko eba osiyodilonalo ebeno epo epetapiatamo nilakapo awokalimi tanalodo kebe wadewade tanalo kosiyodilola:wenakima, ebete ebe tanalo gito a:ka:dodolomatilimene. Nanitabola, la: me tetelo atu wade wokonomo ebe kosiyodilonamata,

11 ebema: la: mabuma: naimano ubi kawonomote ma kunu itana, la: bilibilinomate nanitabokobi midi tanalodo uwomu teta:mo atu woko elawonomamo na:kosiyodiloniyala:. Me gabodo la: wade wiya laema: demakopela:wenama, ebe tanalote la:tamo nanitabolo ka:pemene.

12 Ebema: na ubia:nola la: woko osiyodilo magumulo elawoa:noma: eda:oma:, wiyasiya na ubila piyate ibino nanitabokobi midi tanalo Ya:sutamo diyatina, la: ebe epo eba ibamilatelenalo, la: la:imano nanitabokobi midi mabuma: temeteme uwate magumulo kodakodalo nelamota:onala:. Iyo, eba kunu Godote kebe wade wiya la:tamo ikalaema: dopamo nanitabolo degiya, la: ebe wiya nanitabonomolo ka:nelaemamota.

Godote Kebe Tanalo Osiyodiloma: Degemene Ebe Tanalo Nanitabolo Kosiyodilomene

13 Numa:la:, Godote A:ibalayamako kowalubima: ebetamo nanitabolo degiya, ebe tetelo ebeno tabo ka:kodakodaima: ebete ebeno mailo ka:mite ebo giya, iyo, ebete me opo lumagino mailo ka:mia:no ebeno mailonomo

ebe ka:miya mabu ebeno elawote epo bilibilinomono iyaiya elawo nodoilina.
14 Ebene A:ibalayamate Godokono tabo ma kunu dolowiya, “Nale a:ma:
eba walubinalo a:imano walonepi kawonomamo ka:bilibililaemamo,”
15 ebe tetene wagilimite ebete ebe wade tanalo uima: nanitabokobi midi
magumulo tete geyageyanomolo kalakalago makopelenami. Ebe mabuma:
Godokono wade tetenomolo A:ibalayamate ebeno wade walubi tanalo
nanitabolo umiya.
16 Iyo, a iyatawala, me opo epono apaminateui magumulo idawate tabo
eba gitalo, ebeno tabo kodakodaima: kawodawa idino mailo deka:imene,
ebe tetelo olowiopiate ebeno tabo nanitabokobi midite, ebene ibino apam-
inateui tanalote gito kolopoligomene.
17 Ebema: numa:la:, Godote me opo epono osiyodilo tanalo eba
malagidilolo, ebete a nanitabokobi midipi walubima: ebeno nopo da-
wokalimiya, ebe tetelo ebete ebeno tabo kodakodaima: ebeno mailo ka:mite
ebo giya. Ebe mabuma: a me tanalo iyatawanomola, Godote ebe nopono
wade walubi tanalo atamo nanitabolo kikaeaema: ebeno woki walone
iyakobi a:ka:midimene.
18 Iyo, Godoko a:da: elemasigidawa:, ebema: kebe tetelo ebete tanalo
idi osiyodiloma: tabo nanitabolo degemene, ebete ebeno woki iyakobi
midia:no ebe tanalo kosiyodilomene, ega:walo kebe tetelo ebete tabo eba
gitalo ebeno mailo deka:imene, ebete ebe tabo atumu akadikanalemene.
Ebene Godokono nani tabo ge mabuma: ega:walo ebeno tabo kodako-
daima: ebeno mailo ka:mi mabuma:, a piyate aimano igilo mula: tanalo
laema: kuba osiyodilole magumune ebetamo dalautiyama:, ale ebeno tabo
nanitabokobi eba midinalo elawo ebo lawenakoma:, ale aimano nanitabo
igilo laema: olowiolo kemakopelenama:.
19 Ebema: aimano olowiolo makopele tanalote peno aga keba kunula:ka:
eba kunu eba eda:nalo aimano tepo magumuno woki na:kodakodailamena,
ale aimano igilo mula: baine gito wadauikapoma:. Ebene Godokono Unu
Duliyomololo da:ena, aimano agate ebe Amamateno Iya Motono Tale-
nanomo Bailo eba itanalo, ebeno alete Talena Bainomono kaliku ubilido
petote a kodakodalo ebo matuoamoena, ebema: kalakala kawonomola, ebe
agano ale kodakodanomola, a:ketegalemene.
20 Iyo, dopamo Ya:sute a mabuma: Amamate Motono Talena Bainomamo
a:nopegiya, ebete Godotamo kalimagono ikameo tanalodo aimano kuba
osiyodilole tanalo ka:negeboleaema:, ebema: nanitabola, ebe Godotamo
kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: ediya uwomua:
uwomua: tetelo ebe woko gobebobolo kokolinama:, Mekisadekate dopamo
Godokono wokodawama: keba kunu keda:namile eba kunu.

7

Godotamo Kalimagono Inamabu Ikameodawa Mekisadekakono Tanalo

1-2 A:ibalayamako tetelo me dubu Mekisadekate ebe Yelusalema kawo
duliyomolono Kawo Elawodubuma: deda:nami ebe dubula, ega:walo ebe
Ununomo Godotamo kalimagono ikameodawa idila. Nanitabola, me
kawodawano dopo mailono magumu ebe ‘Tuputupu Okoli Kawo Ela-
wodubula,’ ega:walo ebeno magumu mailo idi ebe ‘Milo Ikame Kawo
Elawodubula’ mabu ebeno Yelusalema duliyomolono mailo magumu ebe
‘Milo Ikame Kawo Duliyomolola.’

Ebene tete idilo A:ibalayamate netewa-netewa kawokawo elawodubago
gowelaote wato kikopu delawiya, ebe tetelo ebete gowelao baine walo
eba ka:pitalo, Mekisadekate eba:go palugote Godoko ebo paniya ebete

A:ibalayamako wadenomamo kowalubinakoma:. Ebene A:ibalayamate ebeno dubago gowela tanalamo duwatiya, ebete ebe inamabu bilibilinomo anagilamolete epetapi teni apuapu magumune idi kapiya lawenaki, idi kapiya lawenaki, Mekisadekatamo ebo ikameiya.

3 Numa:la:, Godokono Bukalo tabo idi kitana: me kawodawano tanaloma: a kiyatuaema:, ebema: a iyatawa: ebeno ewonino tanalo ega:walo ebeno menokola nabiwila ibino mailo, iyo, ebeno awokala tete ega:walo a:e tete atumu atamo kawokalilamena:. Eba kunu ebe Godokono Gudu keba kunula:ka: eba kunula, mabu uwomua: uwomua: tetelo ebete Godotamo kalimagono ikameodawama: beda:namene.

4 Ebema: numa:la:, me dubu Mekisadekako ebe beda: kawodawanomola:ka:! A Yu epo bilibilinomono ewono nabiwi A:ibalayamate ebe tanalo eba iyatawalo, ebete Mekisadekako kowalogoma: gowela tanalamo duwatiya ebe inamabu bilibilinomo anagilamolete epetapi teni apuapu magumune idi kapiya lawenaki, idi kapiya lawenaki, ebetamo kalakalago eba kunu ikameiya.

5 Ega:walo me tanalo idila. A Yu epo bilibilinomate A:ibalayamagodone pawokalaiyama:, wiyasiya a magumulo Libai gu dubate a:ka:tuwa: Godotamo kalimagono ikameopima: eda:ona. Ebema: ibi kowalubilima: a Yu epo epetapiate aimano woko wiya mani ega:walo inamabu anagilamolete teni apuapu magumune idi kapiya belaema:, idi kapiya belaema:, iba:tamo gito ikalamolenakoma:, mabu Godokono Totomu Tabote ebe tanalo kosiyodiloma: a niyatuamena.

6 Ebema: numa:la:, Mekisadekako Libai gudawama: keda:namia:, wiyasiya Libai gu epono ewono A:ibalayamate ebeno inamabu bilibilinomo anagilamolete Mekisadekako kowalogoma: ebeno apu ebetamo gito ikameiya, ebene ebe tetelo Mekisadekate Godoko aniya ebete A:ibalayamako kowalubinakoma:. Iyo, me dubu A:ibalayamako ebe Godote dopamo ebe kowalubima: potamo nanitabolo degiya ebe kawo dubula,

7 wiyasiya Mekisadekate A:ibalayamakono tanaloma: Godoko daniya, a me tanalone niyatawaonama: me dubu idino elawote A:ibalayamakono elawo nanitabonomolo nodolina.

8 Nanitabola, Libai gu epate Godotamo kalimagono inamabu ikameopima: eda:ona, ebema: a Yu epo epetapiate aimano woko wiya mani ega:walo inamabu anagilamolete ibino apuapu iba:tamo gito bikalamolenakoma:. Wiyasiya numa:la:, Godokono umi magumulo ebe Libai gu wokopiate kawokawopima: nanitabolo keda:ona: mabu ibi bilibilinomate ka:elaoma:na:, ebeno Bukate wiyasiya Mekisadekakono tanalo ma kunu awokalimina, ebete kawo dawanomoma: eba eda:nalo ebeno igilo tanalote kolopoligona:. Iyo, A:ibalayamate me tanalo eba iyatawalo Mekisadekako kowalogoma: ebeno inamabu epetapi ebetamo gito ikameiya.

9 Ebema: diyala, lumagite ebe tanalo eba malagidilolo ma kunu da:begemene, Libai gupiate ibino ewono nabiwi A:ibalayamado Mekisadekako atumu a:kowalogiya. Iyo, nanitabola, A:ibalayamate ebeno inamabu bilibilinomo anagilamole tetelo Mekisadekakono apuapu ebetamo dikameiya, ebe atu tetelo Libai gu epate ibino ewoniagodone inamabu atumu a:kikameiya.

10 Ebema: numa:la:, Libaiko me opamo awokala:no, dopamo ebete ebeno ewonino ape magumulo eba okolinalo, ebe tetelo A:ibalayamate Mekisadekago dalugiya, Libaite ebe kawodawa ebeno ewono nabiwa:go kapimiya ebo walogiya.

Ya:sute Mekisadekako Keba Kunula:ka: Eba Kunu Eda:na

11 Ega:walo me tanalo idila. Godote ebeno Yu epo magumulo Libai
gu dubu ebetamo kalimagono inamabu ikameoma: ibi kapiya duwatiya,
ebe atu tetelo ebete Yu epatamo ebeno totomu tabo epetapi bilibilinomo
ikalamiya iba:te wadenomamo kilukulinama:. Ebema: Libai gu wokopino
kalimagono inamabu ikameo magumudo epate wadewadepinomoma:
neda:iyataleka:, Godote ebeno iyanomo kalimagono inamabu ikameodawa
idi akadipatiyana:. Wiyasiya Godokono ubilo idawate nanitabolo emaigiya,
ebe dawa ebe A:lonigodone* da:pemaimiya ebe Libai gu wokopi keba
kunula:ka: eba kunua:, ao, ebe iyanomo wokodawama: eda:na, Mek-
isadekate dopamo keba kunu keda:namile eba kunu.
12 Ebema: kebe tetelo Godote ebetamo kalimagono inamabu ikameoma:
tagala wokopino gobebobolo oli wokodawa dadipatemene, ebe atu tetelo
ebete tagala Totomu Tabono iyaiya tanalo iyabaiamo alomote oli Totomu
Tabo ebeno epatamo kikalaemene.
13-14 Numa:la:, nale aimano Kawodawa Ya:sukono tanaloma: kiyawau-
tamo, ebe Godote dadipatiya ebe oli wokodawala. Wiyasiya epo bilibili-
nomo iyatawala, me dubu Ya:suko Libai gudawa:, ebete Yuda gu magu-
mune awokaliya, ega:walo ibi me tanalo idi atumu iyatawala, Godotamo
kalimagono inamabu ikameoma: idawate Yuda gu magumune dopamo
kemaigiya:, mabu Mosesete Godokono Totomu Tabo ebeno Bukamo eba
akulolelo, ebete Yuda gu epo kanaliya: ebako woko kosiyodiloma:.
15 Ebema: numa:la:, nale da:kiyawautamo me tabono magumu ma
kunu awokala, Godokono iyanomo kalimagono inamabu ikameodawa idi
emaigiya, ebe dawate Mekisadekate dopamo kebako dawama: keda:namile
ebako dawama: keda:na.
16 Iyo, Mosesete a dopamo da:totomuateiya Godotamo kalimagono
ikameopiate Libai gu kapiya magumune kemaimioma:, ebe totomu
tanalodo Godokono oli wokodawate ebeno gobebobo kelawiya:. Ebete
wiyasiya Godotamo kalimagono ikameodawano gobebobo lawiya, mabu
ebete kebe igilago uwomua: uwomua: tetelo dokolinamene ebe igilote
elawo ebetamo ikamiya.
17 Ebema: nanitabola, Godote ebeno oli wokodawano tanaloma: ebeno
Bukalo tabo ma kunu iyatiya,

"Uwomua: uwomua: tetelo
a:ma: natamo kalimagono inamabu
ikanamonedawama: beda:nama:ta,
Mekisadekate dopamo naimano wokodawama:
keba kunu keda:namile eba kunu."

18-19 Numa:la:, Godote dopamo kebe iyaiya Totomu Tabo Mosesedo a
Yu epatamo dikaeamiya, ebe Totomuate ka:modobonamia: epo Godokono
tuputupupinomoma: ka:midilinama:. Ebe mabuma: ebetamo kalimagono
inamabu ikameopino tanaloma: da:pola:namiya, ebete ebe tagala Totomu
iyabaiamo eba alomolo aimano kuba osiyodilole tanalo kegeboleaema:
gabo idi ma kunu osiyodiliya, a wade wiyanomo ebegodone kawonomamo

---

* **7:11:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Libai gu epate Godotamo kalimagono ikameopima: eba eda:onalo, ebete ibi bilibilinomo magumulo poko kelawiyale ibino Unu Watodawanomoma: keda:nama:, A:loniko ebe dopodawala. Ebema: A:lonikono walogabo apune ebeno gudi magumulo idite ebeno nabiwino woko gobebobo lawiya, ebene ebe dawate da:iya ebeno gudi magumulo idite atu gobebobo kelawete, ebene ebe tanalote Ya:suko teta:mo ebo pemaigiya.

laema: olowiolo demakopelenama:, ale ebe wokino tanalodo ebeno ololo apuamo kalakalago pelamenakoma:.

20 Ega:walo me tanalo idila. Dopamo tetelo Libai gu dubate Godotamo kalimagono inamabu ikameopima: eda:ote woko wagilimia:no, idite ibino tanaloma: Godokono mailo keka:miya: iba:te ebe woko ebeno elawamo kosiyodilonama:.

21 Wiyasiya Ya:sute ebetamo kalimagono ikameodawama: dediya, ebe tetelo Godote ebeno mailonomo eba ka:milo ebetamo nanitabonomolo ma kunu giya,

"Na Kawodawa Godote a:imano wokoma:
naimano woki iyakobi a:ka:midimo,
mabu nale naimano mailamo
me nani tabonomo egemo,
'Uwomua: uwomua: tetelo
a:ma: natamo kalimagono inamabu
ikanamonedawama: beda:nama:ta.' "

22 Ebema: numa:la:, Godote epono kuba osiyodilole tanalo egebolelaema: kebe nopo dopamo diyatiya, ebe nopono elawote da:pesodopoma: eda:nami. Wiyasiya ebete me tetelo oli nopo da:kiyatiya, ebe nopote ebeno elawo mailamo demaigiya ebe mabuma: ebe elawote kawonomoma: eda:na, iyo, a nanitabokobi midipi me tanalone niyatawaonama: Ya:sute a mabuma: woko wadenomamo nosiyodilona.

23 Ega:walo me tanalo idila. Dopamo Godotamo kalimagono inamabu dikameonakiya ebe dubate bilibilinomoma: eda:onamiya, mabu ibi magumulo epetapi da:elaonakiya oli apepeo dubu epetapiate a:elaopino woko gobebobo gito kuwatenakiya.

24 Wiyasiya Ya:sukono tanalo iyanomola mabu ebete uwomua: uwomua: tetelo eba okolinalo, ebeno kalimagono ikameo wokote Godotamo a:kolopoligonamene, iyo, lumagi idite ebeno gobebobo a:kelawenamene.

25 Me mabuma: piyate ebe magumudo Godotamo da:pelamenaka, ebe epono igilo ka:mula:lelaema: Ya:sukono elawote modobonomoma: eda:na, mabu ebete uwomua: uwomua: tetelo eba okolinalo ibi mabuma: Godoko ba:toweomenakomene.

26 Ebema: kalakala kawonomola, me tetelo Ya:sute Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: eda:na, iyo, ebe a:ka:tuwa: aimano modoboa: tanalo bilibilinomo magumulo a wadenomamo owalubinako. Nanitabola, ebete Godoko kalakalakobi midima: tuputupunomoma: eba eda:nalo, kuba osiyodilo tanalo idi ebegodolo kitana:, puliyanomola. Ebe mabuma: piyate me opolo kuba tanalo dosiyodilolenaka, Godote Ya:suko ibi bilibilinomo magumune iyabaiamo watiamidate ebe unamo ebo adipatiya ebete Unu Duliyomololo kokolinama:.

27 Ebema: numa:la:, Ya:sute Godotamo kalimagono inamabu ikameopino ununomo watowatopi epetapi keba kunula:ka: eba kunua:. Iba:te ibino kuba osiyodilole tanalo kegebolelaema: kalimagono inamabu Godotamo dopamo ikameote, ebene iba:te kalimagono inamabu epetapi epo mabuma: walo a:kikameonaka, wiyasiya Ya:sukono tanalo iyanomola. Ebegodolo kapiya kuba idite itana:no, ebe a:ka:tuwa: ebeno ape kalimagono nilakapo inamabuma: midite Godotamo kapiya tetenomolo ebo ikamiya, ebema: nanitabola, ebeno kalimate uwomua: uwomua: tetelo modobo woko bosiyodilonamene.

28 Ebema: ale me kawo tanalo wadenomamo uima:, Godote atamo
Mosesedo dikaeamiya ebe iyaiya Totomu Tabodo tete geyageyanomolo
tuputupua: dubu epetapiate Godotamo kalimagono ikameopino ununomo
watowatopima: eda:onamiya. Wiyasiya walone tetelo ebete ebe Totomu
Tabo iyabaiamo eba alomolo ebeno elawo mailamo nanitabonomolo ebo
giya, ebeno Gudu kapiyate ebetamo kalimagono ikameo woko gobebobolo
kokolinama:. Nanitabola, ebe Gudute ebe woko osiyodilo tanalo wadeno-
mamo iyalo iyatawate, uwomua: uwomua: tetelo eba kunu bosiyodilon-
amene.

8

*Ya:sute A Mabuma: Godotamo Kalimagono Ikameopino Unu Wato-
dawanomoma: Deda:na*

1 Ebema: nale kebe tabo ka:kiyawautamo, me ebe tabono kawo
magumunomola, a nanitabokobi midipi mabuma: ebako wade woko-
dawanomote bokolina. Iyo, a mabuma: Godotamo kalimagono ikameopino
Unu Watodawanomoma: deda:na, ebe dawate Unu Duliyomolono Kawo
Elawodawanomo Godokono tumudi apulo bokolina.

2 Numa:la:, a Yu epono ewoni tetelo iba:te Godoko amamatema: sipi-
goeogoeono tama awokowiamida moto idi ebo adipatiya, ebema: ibi
mabuma: Godotamo kalimagono inamabu ikameopiate woko ebolo osiyo-
dilonamiya. Wiyasiya a mabuma: kalimagono ikameo woko dosiyodilona,
ebe dawate me opo epate detiya ebako motolo kosiyodilona:, ao, ebeno
woko osiyodilo bai ebe aimano Kawodawate Unu Duliyomololo detiya, ebe
nanitabo Amamateno Motono Talena Bainomola.

3 Nanitabola, me opolo Godotamo woko dopamo dosiyodilonamiya,
Godote ebe kalimagono inamabu ikameopino ununomo watowatopi ib-
ino woko gobebobamo alomonaki, iba:te epo mabuma: iyaiya dabiole
inamabuno kalima ega:walo nilakapo inamabu epetapi ebetamo gito
kikameonakoma:. Ebe mabuma: kalimagono ikameo woko a mabuma:
dosiyodilona, modobola ebe Kawodawate wade tanalo idi atumu Godotamo
na:kikameomene.

4 Wiyasiya numa:la:, a mabuma: Unu Duliyomololo woko dosiyodilona,
ebe dawate Unu Duliyomolamo odoloa:no me opolo nokolinataleka: ebete
Godotamo kalimagono ikameodawama: a:keda:na:, mabu me opolo wokopi
epetapiate eba ilukulinalo tete epetapi bilibilinomolo Godotamo nilakapo
inamabu gito ikameonaka, Mosesete a Yu epono ewoni keba kunu
ka:totomulateliyale eba kunu.

5 Ebema: piyate me opolo woko dosiyodilona, ebe dubuno woko ebe
aimano Kawodawate Unu Duliyomololo dosiyodilona ebe nanitabo wokono
uli keba kunula:ka: eba kunula. Eba kunu Mosesete Godoko amamateno
sipi-goeogoeo tama awokowiamida moto dadipatiya, ebe motote Godokono
Unu Duliyomololo da:ena ebe nanitabo motono ulima: atumu keda:na. Iyo,
ebe mabuma: Mosesete ebe moto bulu opolo ete wagilimia:no, dopamo
Godote ebe ma kunu aniya, “Nale naimano nanitabo motono uli a:ma:
Sainai Ununomo Damelalo keba kunu kiyatumitima, modobola a:ma:le na
amamanateneno moto eba etelo motono iyaiya tanalo eba kunu nosiyo-
diloliye.”

6 Nanitabola, Ya:sute me opo epo ega:walo Godoko ibi tetenomolo
eba utinalo, kebe oli nopo kiyatiyale ebe nopono elawote tagala no-
pono elawo nodolina, iyo, Godote ebeno oli nopodo kebe iyaiya walubi
tanalo nanitabokobi midipiatamo ikalaema: nanitabolo degiya ebe tanalo
wadewadenonomola, wiyasiya tagala nopono walubi tanalote nanitabolo
kitanamia:. Ebema: numa:la:, eba kunu Godote ebeno oli nopodo kebe

kalimagono ikameo woko Ya:sutamo dikamiya, ebe wokono elawote atumu
tagala nopono wokopino elawo na:kodoilina.
7 Iyo, nanitabola, epono kuba osiyodilole tanalo kegebolelaema: tagala
nopono elawote modobolo nitaniyataleka:, Godote walone tetelo nopo idi
a:kiyatiyana:.
8 Wiyasiya ebete ebeno epono kuba osiyodilole tanalo eba ulamelo, ebeno
tagala nopono tanalo ibi walubilima: modoboa:noma: gelo tabo ma kunu
kiyawaiya,

“Na Kawodawate gemo,
naimano Isalaela epo ega:walo Yuda epo mabuma:
tete tatalila na oli nopo kiyatimamo.
9 Iyo, na ibino ewoni Isipiti opone wagailite
ibi wadenomamo demagataliyamo,
ebe tetelo nale kebe nopo iba:tamo diyatiyamo,
ebe nopono tabamo iba:te nanitabolo ka:tudila:iya:,
ebema: nale ibi gito miyapapaliyamo,
ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo iyaiya kowapata:lamenama:.
Wiyasiya na me tetelo oli nopo diyatimo,
me nopono elawote iyanomoma: keda:mene.
10 Iyo, na Kawodawate gemo, tete netatali,
na oli nopo naimano Isalaela epatamo
ma kunu kiyatimamo,
nale naimano iyaiya totomu taboma:
ibi gito akanalemo,
ao, na wiyasiya ebe totomu tabo ibino woki mabuamo
ega:walo ibino tepo magumunomamo kakulolelaemamo.
Ebema: me osiyodilo tanalodo
iba:te na kapiya ibino Godoma: eba ka:na:minalo,
nale atumu ibi naimano nani epoma:
ebo keka:la:imamo.
11 Ebe tetelo ibi magumulo
idite ebeno tamedawa ma kunu akanamene,
‘Modobola a:ma: Godoko a:imano Kawodawama: na:midiye.’
Ao, idawate mako tabo ebeno namutudawatamo a:ka:kiyawaomene,
mabu ibi magumulo kawokawopi ega:walo egegepi atumu,
ibi bilibilinomate tepo magumuno woki wadekobi iyalo a:midiliya,
iba:te na ibino Kawodawama: nanitabolo ka:midininama:!
12 Ebema: me tanalo nanitabola,
ebe tetelo nale ibino kuba osiyodilole tanalo egebolelamete
nale walo a:kemalagidilolelaemo.”

13 Ebema: modobola la: me tanalo wadenomamo nemalagidilala:. Godote
oli nopono tanaloma: tabo eba kunu da:kiyawaiya, ebe tetelo ebete dopamo
diyatiya ebe nopo tagaladopoma: giya, ebema: nanitabola, me opolo kebe
inamabuate tagaladopoma: deda:onaka, tete tatalila ebe inamabuno wade
tanalote olopoligonomo olopoligote gito kalatidioma:na:.

9

Tagala Nopono Tanalamo Godoko Amamate Tanalo

1 Numa:la:, Godote dopamo kebe nopo kiyatiyale, ebe tagala nopono
pukalate na:pola:namiya, epate ebe amamate moto etete ebe ebolo keba
kunu nakamamatenakoma:na:.

2 Ebene epate ebe pukalamo ka:tudila:onama: Godoko amamateno sipi-
goeogoeo tama awokowiamida moto ebo adipatiya, ebe moto gulo netewa
tetete na:pola:nami. Ebene Godoko amamatema: wokopiate motono
dopo apulo ditanami ebe kaliku ubilido me motono dopo teta:mo ebo
nopila:onakiya. Ebe dopo teteno mailo ebe Talena Baila, ebe magumulo
alo kapiyate eba itanalo patapatate atumu na:kitanami, ebene ebe patapata
unulo wokopiate talena bae Godotamo dikameonakiya ebe baete ebolo
na:pola:nanakiya.
3 Ebene moto gunomolo tete idite na:kitanami, ebe teteno mailo ebe
Talena Bainomola, ega:walo ebe talena baino dopo apulo kaliku ubili idite
na:kitanami, ebe talena bailo talena inamabunomate waminale magumulo
wadenomamo ka:pola:nama:.
4 Ebema: ebe Talena Bainomolo me netewa inamabuate na:pola:nami,
Godoko watidilono golodo patapata ega:walo ebete dopamo diyatiya ebe
nopono golodo Talena Bokose. Ebene golodo patapatano tanalo ma
kunula, elate ebe patapata unulo eba waelo modobodawanomote Godoko
watidilono wade nibo tuwae inamabu elamo ebo aminaolenaki. Ega:walo
Godokono Talena Bokoseno tanalo ma kunula, ebe Bokose magumulo
ebete kebe anoano inamabuamo aimano ewoniatamo ebeno elawo da-
wokalimiya, me ebe netewa-kapiya inamabuate na:ka:pola:nami — ma:na
mailagono bae golodo kalili, ega:walo A:lonikono tanaloma: ebeno gaubune
wuiate a:ka:tuwa: da:pemaimiya ebe gaubu, ega:walo Godote kebe nokola
unamo ebeno kawokawo Totomu Tabo dakuloliya ebe netewa nokolala.*
5 Ebene Godokono Talena Bokose unulo kelamota:nama:, wokopiate
netewa iya ololonomo nopopi golodo inamabuamo osiyodilolete ebamo
gito alomiya. Ebe nopopi ebe tamuagopila, ebene ibino tamu tupuguil-
amelo eba lamota:nalo iba:te ebe Talena Bokose ebo mula:namiya.
Nanitabola, ebe Bokose ununo tete ebe talenanomola, mabu Godote ebolo
eba okolinalo epono kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo ebo egebolelame-
naki.
Wiyasiya naimano tabo olowiopiala:, la: niyaniyata. Nale me sipi-
goeogoeo tama awokowiamida motono tanalo epetapi bilibilinomoma: la:
kiyatulametama: me tete wadenoma: kegea:.
6 Numa:la:, nale motono kapiyakapiya inamabuma: la: diyatulametama,
ebe inamabu ebe wokopiate Godokono tabamo tudila:ote ebe amamatema:
dalomiya ebe inamabula. Ebema: Godotamo kalimagono inamabu
ikameopino tanalo ma kunula, iba:te egela bilibilinomolo me motono dopo
tete magumamo opila:onakiya ibino iyaiya woko Godotamo kosiyodilole-
nama:.
7 Wiyasiya wokopi magumulo ibino Unu Watodawanomo kapiyate
modobola moto gunomolo ditanami ebe Talena Bainomo magumamo
ka:nopegama:, iyo, ulama bilibilinomo magumulo kapiya tete idinomolo
ebe a:ka:tuwa: wade gautu-goeonomono kalimago ebamo tonaki. Ebene
ebe ega:walo ebeno epo bilibilinomo, iba:te iyatawaoa:noma: eba eda:olo
ebe ulama kawonomolo kebe iyaiya kuba dosiyodilolenakiya, Godote
ebe kuba bilibilinomo kegebolelaema: wokodawate kalima ebetamo ebo
nikameonaki.
8 Ebema: ebe dawano woko osiyodilo tanalodo Godokono Uliyanate
a me tanalo niyatuamena, dopamo Godoko amamateno sipi-goeogoeo

* **9:4:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: ubi diyata:emene me tanalono iyaiya oi wadenomamo kiyatawaema:, modobola a:ma:le ma:na mailagono baeno tanaloma: Maimi 16.1-36 numiya, ega:walo a:ma:le A:lonikono gaubuno tanaloma: Nabas Ka:la:miole 17.1-11 numiya, ega:walo Godote netewa nokola unamo ebeno kawokawo Totomu Tabo dakuloliya ebe tanaloma: a:ma:le Maimi 34.1-28 na:kumiya.

tama awokowiamida motote da:enami, ebe tete geyageyanomolo epate Godokono Talena Bainomamo nopila:oma: gabote a:iyamidalo kitanamia:.

9 Ebema: numa:la:, tagala nopono Godoko amamateno iyaiya tanalo ebe ulima: eda:ona, iyo, tagala nopono tanalote me teteno oli nopono magumu atamo nakawokalimina. Ebe mabuma: a me tanalo iyatawala, dopamo tetelo epate Godoko amamatema: ebetamo iyaiya dabiole inamabuno kalima ega:walo nilakapo inamabu epetapi dikameonakiya iba:te ebe tanalodo ka:modobonamia: ibino tepo magumuno woki tuputupunomoma: ka:midilima:.

10 Iyo, nanitabola, a Yu epagodolo dopamo da:pola:namiya ebe Godoko amamateno pukalate nao inamabuno tanalo, ega:walo obo nio tanalo, ega:walo ape ukulale tanalo, ebe iyaiya unu tamano tanaloma: epo iyatulamenakiya. Wiyasiya numa:la:, tagala nopono pukalate tepo magumuno woki tuputupuilaema: epo kiyatulamiya:, ebema: Godote ubi ebo iyatiya ebe pukalate ebeno oli nopo iyati teta:mo pola:nate ebo kolopoligoma:.

Kelisokono Kalimate A Mabuma: Woko Modobonomolo Dosiyodilona

11 Ebema: kalakala kawonomola, mabu Kelisote Godokono oli nopo iyati tanalodo piya, ebene ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: eba eda:nalo, Godokono wadewade walubi tanalate ebegodone atamo pemaimionaka. Iyo, ebete a mabuma: kebe oli motolo woko dosiyodilona, ebe motote me opolo a:ena:no ebe Unu Duliyomololo da:ena ebe Godoko Amamateno Motola, ebema: ebe motono wade tanalote aimano ewoniate dopamo detiya ebe motono wade tanalo nanitabolo nodolina.

12 Ebene Kelisote kapiya tetenomolo ebe motono kaliku ubilido Talena Bainomamo da:nopegiya, ebete a mabuma: gautu-goeogoeo ega:walo kau-goeogoeono kalima Godotamo ka:nikameiya:. Ao, ebete ebe tetelo ebeno kalimanomo nikamiya ebete aimano igilo uwomua: uwomua: tetelo ka:mula:leamenama:.

13 Nanitabola, dopamo tetelo piyate Godokono motolo woko dosiyodilonamiya, iba:te gautu-goeogoeo ega:walo kau-goeogoeono kalima Godotamo eba ikameolo kalima epetapi ebe amamatepi unamo ebo anamogamidaolenakiya, ega:walo iba:te atumu kebe kau-goeogoeo egege Godotamo ikameoma: elamo demadolamenakiya, ebe kau-goeogoeono wibu obago kapiyailamete epo unamo walo gito kanamogamidaolenakiya. Iyo, me gabodo wokopiate epono unu tamano iyaiya modoboa: tanalo iba:godone iyabaiamo ebo wagaililamenakiya, Godote iba:tamo talena iyatilamea:no ebe amamatema: ka:pelaema:.

14 Ebema: numa:la:, ibino osiyodilole tanalate unu tamano iyaiya tanalo kapiya wadekobi midilinakiya, wiyasiya Ya:sute ebeno kalimamo dosiyodiliya ebe tanalono elawo beda: kawonomola:ka:! Iyo, ebeno kalimate aimano tepo magumuno iyaiya modoboa: tanalo ka:tuputupuilaemene, ebema: ale woki walo a:kiyatima: aimano iyaiya osiyodilole tanalodo aimano unu tama kapiya ka:modoboilaema:. Nanitabola, unu tama wadekobi midi tanalodo lumagite nanitabo igilo a:kelaemene, iyo, ebete Godoko amamatema: nanitabo gabo a:kuimene.

15 Ebema: kawo tanalo ebe ma kunula, Kelisote Godokono oli nopote atamo pemaigama: gabo osiyodiliya, mabu ebete ebeno ubi ma kunu iyatiya, Godote kebe epo ebeno epoma: eda:onama: deka:la:mioliya, iba:te ibino uwomua: teteno wade wiya ebegodone kuwatema:, ebete dopamo nani tabonomo keba kunu kegiyale eba kunu. Iyo, Kelisoko ubila piyate tagala nopono tetelo kuba tanalo dosiyodilolenakiya, ebete ebe epo ebeno kalimamo wiyakobi midilite kuba osiyodilole tanalono elawo magumune kowagailimene.

16 Ega:walo me tanalo idila. Me opolo epetapino osiyodilo tanalo ma
kunula, inamabu bilibila:go dubute a:ea:no dopamo ebete ebeno gudino
tanaloma: nopo kiyatimene, iba:te ebeno a:e tetelo ebeno inamabu bilibili
keba kunu na:kuwatema:na:. Ebema: ebeno a:e tetete ebetamo nanitabolo
da:pemene, ebeno guda:te ebe nopo iyati tanalodo nabiwigodone wade-
wade tanalo ebo kuwatema:na:.
17 Wiyasiya nanitabola, ebe inamabu bilibila:godawate a:ea:no, ebete
diyatiya ebe nopodo gudu idite inamabu kapiya idi gito a:kelaemene, iyo,
ebete igilolo eba okolitalo ebe nopono elawote a:kitanamene wiyasiya ebe
dubuno a:e tanalo kapiyado kodakodama: keda:mene.

18 Ebema: Godote atumu eba kunu kosiyodiliya, ebeno epatamo dopo
nopo diyatiya ebeno wokodawa Mosesete dabi inamabu idi danakapumiya,
ebe tetenomolo ebe nopono elawote ebe inamabuno a:e tanalodo ebo
wagilimiya.
19 Iyo, ebe tetelo Mosesete Godokono ubi tanalamo tuduwatate, dopamo
ebeno Totomu Tabono iyaiya tanalo bilibilinomo epo ebo analiya. Ebene
ebe tanalo dolopoligiya, ebete kau-goeogoeo epetapi anakapulamete ib-
ino kalima obago kapiyailamete, Godokono Totomu Tabo Buka unamo
ega:walo epo unamo gito anamogamidaoliya, ebe tanalo ebete oli katomo
idino paago ega:walo sipi-goeo tamano kalimakalima ipago osiyodiliya,
Godote ebe keba kunu ka:totomutiyale eba kunu.
20 Ebene Mosesete ebe tanalo eba osiyodilolo epo ma kunu
analiya, “Godote ebeno nopo la:tamo diyati, me kalimate ebe nopo
kodakodaimi, ebema: la:le ebe nopono tabono tanalo bilibilinomamo
na:tudila:onakiyala:.”
21 Ebe tetelo ebete kalima epetapi Godoko amamateno sipi-goeogoeo
tama awokowiamida moto guamo eba anamogamidaolelo, kebe talena
inamabu ebolo da:pola:namiya ebe inamabu bilibilinomo unamo ebete
atumu ebo kanamogamidaoliya.
22 Ebema: numa:la:, Godote dopamo kebe Totomu Tabo epatamo
dikalamiya, ebe Totomu Tabote a niyatuamena, kalima anamogamidaole
tanalo kapiyado me opono inamabu magumulo epetapi bilibilinomate tale-
nama: keda:oma:na:, ega:walo dabi inamabu idino kalimate ka:ka:liyaoa:no
Godote epono kuba osiyodilole tanalo a:kegebolelaemene.

23 Ebema: nanitabola, Godoko amamateno motolo dopamo
da:pola:namiya ebe inamabu ebe Unu Duliyomololo da:pola:na ebe
nanitabo amamate inamabuno uli keba kunula:ka: eba kunula. Iyo,
me opo inamabuno tanaloma: ibino talenate dabiole inamabuno kalimano
tanalodo keba kunu kawokalaiye, eba kunu Unu Duliyomololo da:pola:na
ebe inamabuno talenate atumu kalimano tanalodo kawokalaoma:na:.
Wiyasiya kapiya tanalote iyama: eda:na, Unu Duliyomolono talenate
kawokalama: me opono dabiole inamabuno kalimate ka:modobona:, iyo,
Unu Duliyomolono inamabuate Unu Duliyomolono wade kalimanomo
kapiyado talenama: keda:oma:na:.
24 Ebe mabuma: me opolo da:enami Kelisote ebe Godoko amamateno
motono Talena Baiamo ka:nopegiya:, ao, ebete iyatawiya me opolo da:ena
ebe moto ebe Unu Duliyomolono nanitabo amamate motono ulima: eda:na.
Ebema: kalakala kawonomola, ebete a mabuma: Unu Duliyomolamo
a:nopegiya, iyo, me tetelo ebete Godokono ololo apulo uwomua: uwomua:
tetelo ebolo bokolinamene.
25 Ega:walo me tanalo idila, Kelisote Unu Duliyomololo eba
okolinalo ebete ebeno kalima Godotamo iyaiya tete epetapilo walo
a:kikamenakomene. Iyo, kebe epate me opolo kalimagono ikameo

woko dosiyodilonakiya ebe wokopi keba kunula:ka: ebe eba kunua:, mabu dopamo ebe wokopi magumulo ibino Watodawate a:ka:tuwa: ulama bilibilinomolo kapiya tetenomolo Talena Bainomamo eba nopegalo dabiole inamabuno kalima Godotamo ebo nikameonaki.

26 Ebema: nanitabola, Kelisote eba kunu me opo woko dubuma: nediyataleka:, ebete me opo osiyodilo mabune wagilimite me teta:mo pemaiga tete epetapi bilibilinomolo a:e temeteme magumudo ebeno kalima Godotamo bikameonanakona:. Wiyasiya ebeno tanalo eba kunua:. Ao, me opono uwomu tete tatalima: eba eda:nalo, ebete kapiya tetenomolo pemaigate ebe a:ka:tuwa: ebeno ape kalimagono nilakapo inamabuma: ebo midiya, ebete ebeno a:e temeteme magumudo a bilibilinomono kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo nanitabolo kowataaema:.

27 Nanitabola, me opo epo bilibilinomono tanalo ma kunula, lumagi idite kapiya tetenomolo a:ete, Godote modobo wiya ebetamo kikaema: ebeno iyaiya osiyodilole tanalo ebo kanagilamelemene.

28 Ebema: numa:la:, Kelisoko ebe atumu, kapiya tetenomolo ebe a:ka:tuwa: ebeno ape kalimagono nilakapo inamabuma: da:midiya, epo epetapi bilibilinomono kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo alomonomo ebo alomolamiya. Ebe mabuma: ebete walo da:ka:pemene, ebe tetelo ebete epetapino kuba osiyodilole tanalo egebolelaema: walo a:ka:pa:emene, ao, ebe tetelo piyate ebeno pe tanaloma: olowiolo demakopelena, ebete ebe epono igilo nanitabolo mula:lelamete uwomua: uwomua: tetelo iba:go bokolinamene.

10

Kelisokono Kalimate Aimano Kuba Osiyodilole Mabuma: Kapiya Tetenomolo Deka:ka:liya

1 Numa:la:, Godote a Yu epono ewoniatamo dikalamiya ebe Totomu Tabono tanalate kebe iyaiya tanalo kawokalilamiyale, ebe tanalo ebe Unu Duliyomololo da:pola:na ebe wadewade tanalono uli keba kunula:ka: eba kunula, iyo, walone tetelo ale ebe nanitabo igilono iyaiya tanalo Godogodone ka:nuwatemalema:. Ebema: nanitabola, dopamo tetelo wokopiate ulama epetapi bilibilinomolo kalimagono inamabu Godotamo walo ikameonakiya, walo ikameonakiya, eba kunu wagelenamiya, wiyasiya ebe kalimagono ikameo tanalate ka:modobonamia: Godoko amamatema: da:pelamenakiya ebe epono tepo magumuno woki ka:tuputupuilaema:.

2 Iyo, dopamo tetelo ibino Godotamo kalimagono ikameo tanalate ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo nanitabolo negebolelamiyataleka:, iba:te ibino tepo magumulo kuba itana: tanalo eba iyatawanalo tete idilo kalimagono inamabu ebetamo walo a:kikameiyana:.

3 Wiyasiya ibino osiyodilo tanalo eba kunua:. Ulama epetapi bilibilinomate eba petolamelo, iba:te Godotamo kalimagono inamabu ikameo tanalodo ibino tepo magumulo ebo iyatawaonakiya, ibi kuba osiyodilolepila,

4 mabu me tanalo nanitabola, kau-goeogoeo ega:walo gautu-goeogoeono kalimate ka:modobona: epono kuba osiyodilole tanalo egebolelamete ibino tepo magumune iyabaiamo nanitabonomolo kowatalaema:.

5 Me mabuma: Kelisote me opamo pea:no wiyasiya ebeno pe tete tatalima: eba eda:lo, ebete Godotamo ma kunu giya,

“Inamabuno kalima ega:walo nilakapo inamabu epetapi
epagodone uwatema:,

a:ma: a:imano ubi nanitabolo kiyata:wena:,
ebe mabuma: a:ma:le naimano ape natamo ikanamiyata,
nale ibi mabuma: naimano ape kalimagono nilakapo inamabuma:
midite a:ma:tamo kikametama:.
6 Nanitabola, epate dabiole inamabu elamo madolamete
a:ma:tamo dikameotanaka,
ebe ikameo tanalate a:ma: kalakalakobi ka:miditana:,
iyo, ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo kowatalaema:,
a:ma: kalimagono inamabu iba:godone uwatema: ubia:nola.
7 Ebema: nale ebe tanalo eba iyatawalo negemo,
'Na mela, a:imano ubi tanalo nanitabolo kosiyodiloma:,
iyo, a:ma:le a:imano Totomu Tabono Bukalo
nale kebe tanalo kosiyodiloma: dawokalimina,
na ebe tanalo nanitabonomolo kosiyodilomamo.' "

8 Ebema: nanitabola, me tabo kiyawao magumulo Kelisote dopamo negiya, "Godo, epono kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo kowatalama:ema:, a:ma:le iyaiya inamabuno kalima ega:walo nilakapo inamabu epetapi ega:walo dabiole inamabu epetapi elamo demadolamenaka, ebe inamabu iba:godone uwatema: a:ma: ubia:nola, iyo, iba:te ebe iyaiya ikameo tanalodo a:ma: kalakalakobi ka:miditana:." Iyo, nanitabola, epate ebako inamabu Godotamo ikameoma: ebeno Totomu Tabote ibi na:totomulatelena, wiyasiya Kelisote Godokono tepo magumuno nanitabo tanalo eba iyatawalo, ebete ebe inamabu uwatema: ubia:noma: ebema: giya.
9 Ega:walo ebete me tabo idi moga:melo na:kegiya, "Na mela, na a:imano ubi tanalo nanitabonomolo kosiyodilomamo." Ebema: kalakala kawonomola, Godote dopamo kebe nopo kiyatiyale, Kelisote ebeno kalimagono ikame tanalodo ebe tagala nopono kalimagono ikameo tanalo iyabaiamo eba iyatilo oli nopo idi ebo kodakodaimiya.
10 Iyo, Ya:su Kelisote Godokono ubi tanalamo eba tuduwatalo ebeno ape kapiya tetenomolo kalimagono nilakapo inamabuma: midite ebetamo dikamiya, ebete ebe tanalodo a nanitabokobi midipi bilibilinomono kuba osiyodilole tanalo egeboleamete a ebeno wade-talenapima: ebo midiya.
11 Nanitabola, dopamo tetelo Godotamo kalimagono ikameopi magumulo ibi bilibilinomate egela bilibilinomolo ibino woko eba osiyodilonalo, tete epetapi bilibilinomolo atu kalimagono inamabu ebetamo ebo ikameonakiya, mabu ebe kalimagono ikameo tanalate modoboa: epono kuba osiyodilole tanalo egebolelamete ibino tepo magumune iyabaiamo nanitabonomolo kowatalaema:.
12 Wiyasiya kalakala kawonomola, Kelisokono tanalo iyanomola. Ebete epo bilibilinomono kuba osiyodilole mabuma: ebeno ape kapiya kalimagono nilakapo inamabuma: midite Godotamo ebo ikamiya, ebema: uwomua: uwomua: tetelo iba:godolo kuba idite walo a:kitanamene. Nanitabola, ebe woko dopoliya ebete tote Godokono tumudi apuamo nokolite,
13 ebene ebete ebolo ebeno Kawo Elawodawano tetete awokalama: makopelena, iyo, ebe tetelo eba:go da:gowelaona Godote ibi ebeno agowa puti baima: nanitabolo ka:midilimene.
14 Ebe mabuma: Kelisote ebeno ape kapiya tetenomolo kalimagono nilakapo inamabuma: da:midiya, ebe gabodo ebete kebe epono kuba osiyodilole tanalo kegebolelamiyale ebete ibi Godokono talenapima: ebo

midiliya, iba:te uwomua: uwomua: tetelo eba kunu tuputupupinomoma:
keda:onama:.
15 Ebene Godokono Uliyanate ebeno Buka tabono tanalamo Kelisokono
wade osiyodilo tanalo atumu kawokalimina, iyo, ebeno dopo tabote ma
kunu itana,

16 “Na Kawodawate negemo, tete tatalila,
na oli nopo naimano epatamo
ma kunu kiyatimamo,
nale naimano iyaiya totomu taboma:
ibi gito akanalemo,
ao, na wiyasiya ebe totomu tabo ibino tepo magumunomamo
ega:walo ibino woki mabuamo kakulolelaemamo.”

17 Ebene ebete tabo moga:melo walo na:kegena, “Uwomua: uwomua:
tetelo nale ibino egege ega:walo kawokawo kuba osiyodilole tanalo walo
a:kemalagidilolenamo.”
18 Ebema: nanitabola, Godote epono kuba osiyodilole tanalo bili-
bilinomo eba kunu egebolelamete da:dodolomatililaemene, ebe tetelo
epono kuba pola:lamena:no iba:te ebetamo kalimagono inamabu walo
a:kikameonama:na:.

*Ya:sute Gabo Osiyodiliya Nanitabokobi Midipiate Godoko Niyakabono-
mamo Ka:pelaema:*

19 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, ale Godoko ama-
matema: Ya:sukono kalima ka:ka:liya tanalodo ebeno Talenanomo Baiamo
tolea:no ka:nopila:omalema:.
20 Nanitabola, ebete a:e magumulo ebeno ape Godotamo dikamiya, ebete
Talena Bainomo kaliku ubili ebo a:iyamidiya ale ebamo ka:nopila:oma:,
mabu ebeno ikame tanalodo ebeno ape ebe kaliku ubili keba kunula:ka:
eba kunu ediya, iyo, ebete kebe oli gabo atamo dosiyodiliya, ebe gabo ebe
uwomua: teteno igilo gabola.
21 Ebema: kalakala kawonomola, Unu Duliyomololo da:ena ebe Godoko
Amamate Motolo Ya:sute ebetamo a mabuma: kalimagono ikameopino Unu
Watodawanomoma: eda:na, ebene piyate ebe motolo Godoko damamatena
ebe ebe epo bilibilinomono ulamedawala.
22 Ebe mabuma: modobola aimano tepo magumulo woki bilibili tanalote
itana:no, ale woki bilibilia:noma: eba eda:onalo aimano nanitabokobi midi
tanalodo Godoko niyakabonomamo ka:nemaimiomalema:. Nanitabola, Ke-
lisote dopamo aimano tepo magumamo ebeno kalima danamogamidaoliya,
ebema: me tetelo aimano tepo magumuno wokite kuba osiyodilolepima:
keka:mina:, ega:walo ale me tanalo idi iyatawala, ale aimano apeno daleya
tanalo atumu ka:kukulaleaema: obamo iyalo a:niwitiyama:.
23 Ega:walo ale kebe wade wiya Godogodone laema: olowiolo demakope-
lenama:, modobola ale ebe wade tanaloma: nani tabo epatamo eba
kiyawaonalo ebe wade woki uwomu teta:mo kodakodalo batila:nama:,
mabu nanitabola, Godote a mabuma: kebe tanalo osiyodiloma: nanitabolo
degiya, a iyatawala ebete ebe tanalo nanitabonomolo kosiyodilomene.
24 Ega:walo modobola a magumulo idite idino tanalo malagidilolo
bowalubiuinakoma:, ale epetapiatamo wadewade tanalo eba osiyodilolelo
Godokono nilakapo tanalo ebo kawokaliminama:.
25 Ega:walo nanitabokobi midipi epetapiate me tetelo keba kunu kowage-
lene, ma kunu iba:te sosi epo epetapiago aladabuti tanalo iyalo datepiya,
modoboa: ale ibi ibamilatelema:. Ale wiyasiya Kawodawano Kawo Egelate

pe tatalima: eda: tanalo eba iyatawaonalo, modobola aimano nanitabokobi midi mabuma: eba aladabutionalo idite idi iyaiya walubi tabono tanalamo ba:kodakodaimiuinakoma:.

Godote Nanitabokobi Midia:pino Tanalo Nanitabonomolo Kanagilamelelaemene

26 Nanitabola, ale Godokono tabono iyaiya nanitabo tanalo aimano tepo magumulo uwatete, ebene ale kuba osiyodilole tanalo miyapa:no aimano ubilo gito dosiyodilolenakoma:, ebako kuba osiyodilole tanalo kegeboleaema: Godotamo kalimagono ikameo tanalote kitana:.

27 Ebe mabuma: ebako epate kawo tole magumulo me kapiya tanalo niyatawaoma:na:, Godote kebe Egelalo epono tanalo danagilamelelaemene ebe Egelate nanitabolo ka:pemene, iyo, ebe tetelo piyate eba:go da:gowelaona ebete ibi ebeno elawo elanomamo ka:kubailaemene.

28 La: iyatawalata, Godote dopamo Mosesedo kebe Totomu Tabo epatamo dikalamiya, ebe tetelo idawate ebe tabamo tuduwatama: ubia:noma: eba eda:nalo, netewa o netewa-kapiyapiate ebeno tuduwata: okoli tanalo uimite ebe tanalo kapimiya watowatopiatamo dapawokalimiya, epate ebe lawete nilakapo ebetamo awokalimia:no gito anakapumiya, iyo, Godokono epate ebe tanalo kosiyodiloma: ebete ibi analiya.

29 Ebema: la:imano woki keba kunula:ka:? A tetelo Godokono Gudute atamo a:piya, ebema: kebe lumagite ebetamo tuduwatama: ubia:noma: deda:na, Godote ebetamo kuba wiya dikaemene beda: kawonomola:ka:! Eiye, Ya:sukono kalimate Godokono oli nopo eba kodakodaiminalo, ebe modobola ebe lumagino kuba iyabaiamo kowataema:! Wiyasiya ebe lumagite ebe wade kalima dologala inamabuma: eba genalo, kebe Walubidawate ebetamo nilakapo awokalima: dowagelenako ebete ebe Wadetalena Uliyana malogonako.

30 Nanitabola, ale aimano Kawodawano tanalo iyatawala, ebete dopamo me tabo nanitabolo egiya, “Piyate natamo kuba tanalo dosiyodilolenaka, nale naimano elawo magumulo iba:tamo modobo wiya kikalaemamo,” ega:walo ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Na Kawodawate naimano epono tanalo kanagilamelelaemamo.”

31 Eiye, Elawodawa Godote uwomua: uwomua: tetelo digilonamene, ebete lumagi idi ebeno kuba wiya ikaema: delaemene, ebeno tole tanalo beda: kawonomola:ka:!

32 Ebema: dopamo Godokono alote la: eba pukuilamenalo la: keba kunu kilukuliawenaima, modobola la: ebe tanalo wadenomamo walo na:kemalagidilala:, iyo, la:le la:imano nanitabokobi midi mabuma: kawokawo temeteme eba iyatawaonalo la: wiyasiya kodakodalo lamota:onaimata.

33 Ebene tete epetapilo nanitabokobi midia:piate la: eba malogolelo temeteme epetapi gito ikalamenakiyata, ega:walo tete epetapilo iba:te nanitabokobi midipi epetapi namutupiatamo eba kunu eba wagelenalo, la: wiyasiya tolea:no ebe ekakiago ebo lamota:onaimata.

34 Ebema: kuba osiyodilolepi epetapiate la:imano nanitabokobi midi mabuma: la: epetapi la:imano namutupiago idoko motamo gito diyaleketiyala, la: ebolo temeteme epetapi kapimiya iyatawaonakimata, ebene iba:te la:imano motono inamabu elawamo duwatelametiyala, la: wiyasiya Godokono kalakala ebo lawiyamata. Iyo, ebe tetelo la: iyatawaiyamata, Godogodolo uwomua: uwomua: tetelo la: mabuma: da:pola:lametanamene, ebe inamabuno wade tanalote la:godolo dalatidiya ebe inamabuno wade tanalo nanitabolo nodoilina.

35 Ebema: la:le ibi tolelamea:no keba kunu kilukuliawenama, modoboa:
ebe tanalote la:godolo alatidima:, mabu Godote la:imano nanitabokobi midi
mabuma: wade wiyanomo la:tamo kikalaema:ta.
36 Iyo, modobola la: me tetelo la:imano temeteme magumulo kodakodalo
walo na:kelamota:onala:, mabu Godote la:tamo ikalaema: nani tabonomo
dopamo keba kunu kegiyale, la: eba kunu ebeno ubi tanalamo tudila:o
tanalodo wade wiya kuwatemamota.
37 Nanitabola, Godokono Bukalo tabo idi ma kunu gena,

"Kebe Kawodawate da:pena,
tete tatalila ebe nanitabolo ka:pemaigamene,
iyo, ebete ebeno wade tetenomolo ka:pemene.
38 Ebema: epo magumulo
potele naimano tuputupudawama: deda:na,
ebete na nanitabokobi midini tanalodo
nanitabo igilo kelaemene,
wiyasiya kebe dawate nanitabokobi midi tanalone dolobigamene,
ebe mabuma: naimano kalakalate ebetamo a:kitanamene."

39 Wiyasiya kalakala kawonomola, piyate Godoko nanitabokobi midi
tanalone olobila:oa:no ibino igilo mula: tanalo kodakodalo datila:na, a ebe
epola, iyo, Godokono nanitabo igilote agodolo akalatidimene.

11

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo Ebe Kawo Tanalonomola

1 A Godoko nanitabokobi da:midinama:, ebe tetelo aimano tepo magu-
mulo ma kunu malagidilonama:, ale kebe wade wiya laema: olowiolo
dilukulionama: ebe tanalote atamo nanitabolo ka:pemene, iyo, a iy-
atawanomola ale kebe wadewade tanalo aimano balidinomamo ulamea:no
ebe tanalate nanitabolo ba:pola:na.
2 Numa:la:, a Yu epono ewonino tetelo piyate nanitabokobi midi magu-
mulo dilukulionamiya, Godote ibino nanitabokobi midi tanaloma: iba:tamo
nekalakalanami.
3 Ebene a aimano nanitabokobi midi tanalodo niyatawaonama:, Godote
ebeno Unu Duliyomolo ega:walo me opo kawonomo ebeno tabo kiyawao
tanalamo osiyodiloliya, iyo, ale aimano balidinomamo dulamenama: ebe
inamabu bilibilinomo ebete inamabu ida:mo kosiyodiloliya:.

A:ibolokono Nanitabokobi Midi Tanalo

4 Mabu A:ibolote Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebete
kalimagono inamabu Godotamo modobolo ikamiya, iyo, ebete
nanitabokobi midi tanalodo dikamiya ebe inamabuno wade tanalote
Ka:inikono ikame tanalono wade tanalo ebo odoliya. Nanitabola, Godote
A:ibolokono ikame tanaloma: eba kalakalalo ebe tuputupudawama:
giya, ebema: ebeno igilote me opolo dolopoligiya, wiyasiya uwomua:
uwomua: tetelo ebeno nanitabokobi midi tanalono osiyodilo tanalote me
opo epatamo gena.

Inokokono Nanitabokobi Midi Tanalo

5 Mabu Inokote Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: a:e tanalote
ebetamo maiga:no, Godote wiyasiya ebe Unu Duliyomolamo gito
da:pelawa:digiya, ebe tetelo ebeno epate ebeno ape nipo wadiya. Iyo,
Godokono Bukate a niyatuamena, Godote Inokoko pelawea:no dopamo
ebete ebeno nanitabokobi midi tanaloma: ebetamo nekalakalanami.

6 Ebema: numa:la:, me opo epo magumulo potele Godoko nanitabokobi
midia:no, ebe lumagite ebe kalakalakobi midima: modoboa:, mabu potele
Godoko niyakabamo pema: dowagelena, ebete ebeno nanitabokobi midi
tanalodo ma kunu niyatawamene, Godote nanitabolo bokolina ega:walo
potele ebe uima: ubi diyatina, ebe lumagite ebegodone wade wiya
nanitabolo kelaemene.

Nowakono Nanitabokobi Midi Tanalo

7 Mabu Nowate Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: Godote
walone teteno olalati tanalote maigama: daniya, ebete ebeno tabamo
tuduwatalo kawo penomo ebo osiyodiliya, ebe ega:walo ebeno moto
epono igilo ka:mula:lelaema:. Iyo, kebe olalati tanalate me opamo
demaimioma:na:, Nowate ebe tanalo ebeno balidinomamo ulamea:no,
Godoko nanitabokobi eba midilo ebete ebe tanalodo opo epono kuba ilukuli
tanalo dawokalimiya, Godote wiyasiya ebe tuputupudawama: ebo ka:miya.

A:ibalayamako Ega:walo Selako Ibino Nanitabokobi Midi Tanalo

8 Mabu A:ibalayamate Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: Godote
ebe ebeno nabiwino opo atepate oli opo ida:mo toma: daniya, ebe opote
kebolo ditana A:ibalayamate iyatawa:noma: eba eda:lo ebe tabamo gito
tuduwatiya. Ebema: Godote ebe opo ebetamo ikaema: nanitabolo degiya,
9 A:ibalayamate ebe tanalo nanitabokobi midite ebe oli opamo tote, ebene
ebete tete geyageyanomolo kapeladawama: eba neda:nalo ebeno epago
sipi-goeogoeono tama awokowiamidaole motolo nokolinami. Ebema:
nanitabola, A:ibalayamakono walogabo apune ebeno gudu Aisa:keko
ega:walo ebeno ewono gudu Ya:ikoboko, iba:te ebe atu opolo ibino epago
sipi-goeogoeono tama awokowiamidaole motolo kilukulionamiya, mabu
Godote ebe opo iba:tamo atumu nanitabolo ikalaema: iyalo egiya.
10 Ebene A:ibalayamate me opolo depata:nami ebeno okoli duliyomolo
nanitabolo kowadinamia:, mabu ebete nanitabokobi midi tanalodo ma
kunu malagidilonami, walone tetelo ebete Godokono Unu Duliyomolo
ka:nuimene. Nanitabola, Godote ebe Duliyomolono osiyodilo nopo keba
kunu kiyatiyale, ebete eba kunu eba osiyodilolo ebe Duliyomolono ko-
dakoda kalanomo ebo ga:dimiya ebe kalate uwomua: uwomua: tetelo
kitanama:.
11 Mabu Selate Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebeno abele
tetenomolo ebe gudia:noma: eba eda:nalo, Godote ebetamo elawo ikamiya
ebeno awi A:ibalayamako mabuma: gudu kalaima:. Iyo, Godote iba:tamo
gudu ikalaema: dopamo nanitabolo degiya, A:ibalayamate ebe tabo
nanitabokobi midite,
12 ebene ebete a:e tatalinomoma: eba eda:lo ebeno gudute Selagodone
ebo awokaliya. Nanitabola, ebe gudugodone ebeno walone guda:te
bilibilinomoma: eda:iya, tobolo ununo mawele keba kunula:ka: ega:walo
kewa: kolomo balano wiyo keba kunula:ka:, eba kunu lumagi idite ibi
ka:la:miolema: modoboa:.

Nanitabokobi Midipino Wadewade Tanalate Unu Duliyomololo Da:pola:lamena Ebe Tanalo

13 Ebema: numa:la:, nale kebe epono tanalo la:tamo kawokalilaemo, iba:te
nanitabokobi midi magumulo eba ilukulinalo, Godote iba:tamo kebe wade-
wade tanalo kikalamolema: nanitabolo degiya, iba:te ebe tanalo me opolo
uwatea:no gito a:elaiya, iyo, iba:te mulune putitatate ebe wadewade tanalo
Unu Duliyomololo ibi mabuma: pola:nalo ebo nulamenamiya. Nanitabola,
iba:te niyatawaonamiya, ebe Unu Duliyomolote ibino nanitabo opoma:

deda:na, ebema: iba:te opo duliyomololo eba ilukulinalo ibi a:ka:tuwa: ibi kapelapima: gelanakiya.
14 Ebema: numa:la:, piyate me opolo ibi a:ka:tuwa: ibi kapelapima: degelana, ebe epate ibino tanalo ma kunu awokalimina, iba:te oli opo idinomo laema: olowiolo ilukuliona, iyo, iba:te ebe opo duima:na: ibino oponomoma: ebo keda:mene.
15 Ebe mabuma: piyate nanitabokobi midi magumulo dopamo dilukulionamiya, ibino ewoniate kebe opolo kawokalaiye iba:te ebe opo atepate walo kemalagidilonamia:. Nanitabola, iba:te ebe opamo olowamioma: ubi niyatiyataleka:, ebe tanalo osiyodiloma: gabo iba:tamo balagiliyana:, wiyasiya ibi ubia:nola.
16 Ao, iba:te wiyasiya Godokono Unu Duliyomolo wade duliyomolonomoma: eba gelanalo, ebamo nemaimioma: kawonomamo malagidilonamiya, ebe mabuma: Godoko ilipokobi kolowina: iba:te ebe ibino nani Godoma: ka:minama:, iyo, ibi mabuma: ebete ebe Unu Duliyomolo iyalo osiyodilolamiya.

A:ibalayamako Ega:walo Yu Epono Ewoni Nabi Epetapino Nanitabokobi Midi Tanalo

17-18 Mabu A:ibalayamate Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebete ebeno gudu Aisa:keko ebetamo ikaema: ka:wokolomiya:. Numa:la:, dopamo Godote A:ibalayamatamo me tabo nanitabolo egiya, “Me gudu Aisa:kegodone a:imano walone gudi bilibilinomate kemaimioma:na:.” Wiyasiya Godote A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalo kuima:, ebete Aisa:keko kalimagono nilakapo inamabuma: midite ebetamo ikaema: daniya, ebe tetelo A:ibalayamate ebeno tabamo tuduwatama: ebo olosiyodiliya,
19 mabu ebete ebeno tepo magumulo ma kunu malagidiliya, Godoko modobola Aisa:keko a:e magumune igilamo walo kakadipatema:. Ebema: nanitabola, A:ibalayamate ebeno gudu Aisa:keko Godotamo ikaema: ebeno tepo magumulo ebe iyalo a:ema: eba gelo, Godote ebe gudu ebetamo igilolo walo gito kikamiya.
20 Mabu Aisa:kete Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebete ebeno gudi Ya:ikoboko ega:walo Isoko mabuma: Godoko naniya, ebete walone tetelo ibi netewapi keba kunu na:kowalubilinakomene.
21 Mabu Ya:ikobote Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebeno a:e tanalote tatalima: eba eda:lo, ebete Yausepegodone dawokalaiya ebe walone gudi mabuma: Godoko ebo aniya, ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:, iyo, ebe tetelo ebete ebeno gaubago maigate ebeno ololo opamo tuduta:midalo Godotamo towetowe tabo eba kunu kiyawaiya.
22 Mabu Yausepete Godoko nanitabokobi na:midinami, ebema: ebeno a:e tatalima: eba eda:lo ebete Isalaela epo ebo analiya, iba:te walone tetelo Isipiti opone eba tolamelo ebeno goa kowatama:.

Mosesekono Nabiwila Menokola Ibino Nanitabokobi Midi Tanalo

23 Mabu Mosesekono nabiwila menokola iba:te Godoko nanitabokobi na:midinamiya, ebema: ebete dawokaliya iba:te netewa-kapiya saganamo ebe ebo waminiya, Isipiti opono Kawo Elawodubu Pa:lote ebe anakapumikapoma:. Iyo, iba:te ibino a:lia:li gudu wadenoma: eba gelalo, ebema: Pa:lote Isalaela epono baibai gudi anakapulaema: danaliya, iba:te ebe tabamo tudila:oa:no ebetamo ka:toletoleiya:.

Mosesekono Nanitabokobi Midi Tanalo

24 Mabu Mosesete Godoko nanitabokobi naːmidinami, ebemaː ebete
apete dubu tetaːmo demaigiya, ubiaːnomaː ebo ediya epate ebe Paːlokono
buweleno gudumaː kaːimaː.
25 Iyo, ebe tetelo ebete ebeno ubi ma kunu kiyatiyaː, ebete tete
daːpesolo iyaiya kubakuba tanalo eba osiyodilolelo me opono kalakala
kelawaːtepamaː. Ao, ebete wiyasiya ubi ma kunu iyatiya ebeno
nanitabokobi midi mabumaː Godokono epo epetapiago temeteme kuwa-
temaː.
26 Ebene Mosesete walone tetelo ebeno wade wiya Godogodone
daːnelaemene, ebete ebe tanalo kawonomamo nemalagidilonami. Ebe
mabumaː epetapiate ebe demalogonakiya, ebete Godokono Alibodawa
Kelisoko mabumaː ebe temeteme laemaː modobonomomaː eba gelo, Isipiti
opono kawokawo inamabu bilibilinomo uwatemaː ubiaːnomaː edaːte ebeno
wokilo ebe inamabu dologala inamabumaː midiliya.
27 Mabu Mosesete Godoko nanitabokobi naːmidinami, ebemaː me opo
epate kebe Kawodawa ibino balidinomamo umiaːno, Mosesete ebe Ka-
wodawa ebeno tepo magumuno wokilo eba uminalo, Kawo Elawodubu
Paːlokono dowa tanalomaː toleaːno Isipiti opone gito tiya, iyo, ebete iyaiya
temeteme epetapi magumulo ebeno tepo magumuno woki eba kodako-
daiminalo ebeno Kawodawa kowalomaːtamaː woki iyakobi kaːmidiyaː.
28 Egaːwalo Mosesekono nanitabokobi midi mabumaː ebete Godokono
tabamo tuduwatalo ebeno Isalaela epo ebo analiya, ibaːte dopo Adugaːla
Soliyomu* eba osiyodilolo ibino iyaiya motono gigiyamo sipi-goeono
kalima kanamogamidaolemaː, Godokono Aːe Nopodawate ibino dopo dubu
gudi anakapulamekapomaː.

Isalaela Epono Nanitabokobi Midi Tanalo

29 Mabu Isalaela epate Godoko nanitabokobi naːmidinamiya, ebemaː
Isipiti epono gowelaopiate ibi anakapulaemaː daːnaːmaːtaliya, ebe tetelo
Godote Kalimakalima Kewaː Kolomono obo gagale damelamaː daːmidiya,
ibaːte apuamo olalatiaːno naːiwaliya. Wiyasiya numaːlaː, Isipiti epate ebe
atu gabodo ibi elawamo daːnaːmaːtaliya, ebe tetelo kolomono obote ibi
bilibilinomo gito analopamidaliya.
30 Egaːwalo tete idilo Isalaela epono nanitabokobi midi mabumaː ibaːte
Godokono tabamo tudilaːolo Yeliko kawo duliyomolo balado sebeni egelalo
nanakopaːte tanalo dolopoligiya, Godote ebe duliyomolono kawokawo
kalanomo eba anabuilamelo opamo gito gudiya.

Laːiyaːbakono Nanitabokobi Midi Tanalo

31 Egaːwalo me tanalo idila. Godote ebe Yeliko duliyomolo kubaimiaːno,
dopamo Isalaela epo magumulo ibaːte kebe epo ebe duliyomolo diya ga-
bodo uimaː danaliboliya, ebe dubu netewate ebe duliyomolono modoboaː
tanalo ulaemaː ebamo gito nemaimiya. Ebe tetelo Yeliko duliyomolo epo
magumulo kamiyale idi Laːiyaːbako, ebe dopamo dubu bilibili kamiyalemaː
edaːnami, ebete Godoko nanitabokobi midite ebe dubu ebeno motamo
kalakalago uwatete ibi ebo walubiliya. Ebemaː nanitabola, me kamiyaleno
nanitabokobi midi mabumaː Godote Isalaela epono gowelaopiatamo talena
iyatiya, ibaːte Yeliko duliyomolono nanitabokobi midiaːpi bilibilinomo eba
anakapulamelo ebe kamiyaleno igilo ebo kaːmulaːemaː.

Iyaiya Tuputupu Epo Epetapino Nanitabokobi Midi Tanalo

---

* **11:28:** Buka kaːlaːmioledawa, aːmaː me Soliyomuno magumu iyatawamaː ubi diyataːemene, modobola aːmaː Maːt 26.2 buka apuno walubi tabo numiye.

32 Ebema: nale la:tamo nanitabokobi midipi epetapino oi atumu
ba:ka:kiyawaomo? Naimano woki ma kunula, tete modoboa: ibi bilibili-
nomono tanalo wadenomamo kawokalilaema:, iyo, Gidiyonoko, Belakako,
Sa:msoniko, Yepatako, Da:ibidiko, Sa:miyoloko, ega:walo Godokono woki
awokalimipi epetapi, ibi bilibilinomono osiyodilole tanalo da:pola:lamena,
na modoboa: ebe tanalo bilibilinomo la:tamo kiyawaoma:.
33 Nanitabola, ibi epetapiate ibino nanitabokobi midi tanalodo gowelao
magumulo opo epetapino wato kikopu eba uwatelo ibino kapela kawokawo
elawodubuma: ebo eda:onakiya. Iyo, iba:te ibino ilukuli magumulo
tuputupu tanalo dosiyodilolenakiya, ebema: Godote iba:tamo kebe wade-
wade tanalo ikalaema: nanitabolo danalenaki, iba:te ebe tanalo gito uwate-
nakiya. Eba kunu tete idilo ibi epetapiate layono-gaagaa gelebadikobi gito
midiliya, ebe elawoelawo inamabuate ibi kubailamekapoma:.
34 Ebene tete idilo ibi epetapiate ibino nanitabokobi midi tanalodo elawo
elanomo gito a:egaiya ibino igilate ebe elalo olopoligokapoma:, ega:walo
tete epetapilo piyate ibi gowelaono gila:mo anakapulaema: dowagele-
nakiya, ebe epono elawo magumune iba:te Godokono walubi tanalodo
gito alautionakiya. Iyo, iba:te ibino ape magumulo elawoa:noma: eba
eda:onalo, Godote wiyasiya ibi elawokobi ebo midilinaki, ebema: iba:te
gowelao magumulo kawokawopima: eba eda:olo tete epetapilo kapela
opono gowelaopino iyaiya taneba kubanomamo alukolenakiya.
35 Ebene nanitabokobi midipi kamiyale epetapiate atumu ibino
nanitabokobi midi tanalodo Godokono elawo ma kunu uminakiya, ibino
a:elaopi magumulo ebete ibi epetapi igilamo walo a:kowadipalatelenaki.

Wiyasiya nanitabokobi midipi epetapino tanalo eba kunua:. Iba:te idoko
motolo eba ilukulinalo, kuba osiyodilolepiate kawokawo a:e temeteme
ebo ikalamenakiya iba:te ibino nanitabokobi midi tanalone kolobila:oma:.
Ebe tetelo ibi wiyasiya ubia:nola ibino nanitabokobi midi tanalo eba
atepalo kuba osiyodilolepiate ibi idoko motone gito kanalibolema:, iyo, ibi
iyatawala Godote ibino a:elao tanalodo ibi wade oli igilonomamo kowadi-
palatelemene, ebema: iba:te ibino temeteme magumulo gito na:elaonakiya.
36 Ebene kuba osiyodilolepiate nanitabokobi midipi epetapi eba malo-
golelo ibi pa:ka:pa:ka:mo ebo a:na:ma:ga:midaolenakiya, ega:walo iba:te
epetapi auli ala:mo matuolamolenakiya idoko motamo gito niyalekenakiya.
37 Iyo, tete epetapilo iba:te nanitabokobi midipi eba anakapulamelo
ibi epetapi nokolamo mapelamenakiya, ibi epetapino ape tetenomodo
ilonomo inamabuamo iyailinakiya, ega:walo ibi epetapino wato gila:mo
gito migililamenakiya.

Ega:walo me tanalo idila. Nanitabokobi midipi epetapi bilibilino-
mate me opolo inamabua:pima: eba eda:onalo wadewade kalikago kowa-
pata:lamenakia:, iyo, iba:te modoboa: sipi-goeogoeo ega:walo gautu-
goeogoeo tama kaliku kapiya pupulionakiya. Nanitabola, tete bili-
bilinomolo me opo epate iba:tamo iyaiya temeteme kubanomamo eba
ikalamelo
38 ibi wadewade epoa:ma: gelalo ibino iyaiya ilukuli duliyomolone
elawamo da:na:ma:latelenakiya, ebe tetelo iba:te bulu opamo ega:walo
unuunu damelamo gito nalautionakiya, iba:te ebakobako epoa: opolo
damela gugu magumulo ka:nilukulionama:.

39 Ebema: ebe nanitabokobi midipi bilibilinomono tanaloma: Godote
iba:tamo nekalakalanami, ebeno kalakala ibino nanitabokobi midi
mabuma: beda: kawonomola:ka:! Wiyasiya numa:la:, ebete iba:tamo
kebe wadewade tanalo ikalaema: nanitabolo degiya, iba:te me opolo ebe
tanalo nanitabolo kulamiya:,

40 mabu a piyate me tetelo dilukulionama:, Godote a mabuma: wade
oli noponomo ma kunu iyatiya. Aimano ilukuli tetete pemaiga:no ebete
dopo nanitabokobi midipi mabuma: tanalo idi a:kosiyodilomene, wiyasiya
kebe tetelo ebete a iba:go kapiyakobi da:midimene, ebe tetelo ebete a
bilibilinomo kapimiya ebeno tuputupupinomoma: ka:midimene.

12

Godokono Guda:te Me Opolo Eba Ilukulinalo Ebete Ibi Iyaiya Temeteme Tanalamo Diyatulamenako

1 Ebema: numa:la:, dopamo dilukulionamiya ibi bilibilinomate a
a:ga:luatelo eba lamota:onalo, iba:te nanitabokobi midi tanalodo kebe
tanalo kosiyodilolenamiye ebe tanalo atamo awokalilama:. Ebe mabuma:
ibi keba kunula:ka:, modobola a atumu agowa ukamidaole tanalo bilibili-
nomo aimano tolame gabone tametama:mo ka:niyalekemalema:, ega:walo
kebe kuba osiyodilole tanalate a dematuoamoena, modobola ale ebe ale
iyailite ginimi apuamo gito ka:miyapamalema:. Iyo, nanitabokobi midi
gabono uwomu teta:mo nemaimioma: kawonomamo eba malagidilonalo
ale elawonomamo ebo ka:puila:omalema:, sukulu guda:te ibino kalakala
egelalo keba kunu ka:puila:onake eba kunu.
2 Ega:walo modobola a tete bilibilinomolo aimano tepo magumuno wok-
ilo Ya:suko wadenomamo buminakoma:, iyo, ebete aimano nanitabokobi
midi tanalono mabuma: eba eda:nalo a dopaeamete uwomuamo a wadeno-
mamo kemagataemene. Nanitabola, ebete kewa olotolowalo da:iya, ebete
kebe kalakala Godogodone walone delaemene ebe kalakala ebeno tepo
magumuno wokilo ebo umiya. Me ebe mabuma: ebete ebeno a:e tanalono
kawokawo ilipo ega:walo temeteme tanalo malagidiloa:no wato kikopu ebo
lawiya, iyo, me tetelo ebete Kawo Elawodawa Godokono tumudi apulo
bokolina.
3 Nanitabola, Ya:sute kuba osiyodilolepino dowa tanalodo kawokawo
temetemenomo duwatiya, wiyasiya Godokono ubi tanalamo tuduwatama:
woki iyakobi ka:midiya:. Ebema: modobola la: atumu la:imano temeteme
magumulo ebe tanalo wadenomamo eba malagidilonalo la:imano
nanitabokobi midi tanalodo kuiwodopoma: eda:oa:no elawoa:noma:
akoeda:oala:.
4 Numa:la:, Ya:sutamo demaigiya ebako a:e tanalote la:tamo kemaiga:,
iyo, kuba osiyodilolepiate iyaiya temeteme epetapi la:tamo nanitabolo
ikalamenakota, wiyasiya iba:te la: bilibilinomo magumulo kapiya dawa idi
ebeno nanitabokobi midi mabuma: kanakapumia:.
5-6 Ebema: me kawo tanalo akododomatiala:. Godote la: ebeno gudima:
ka:la:minata, iyo, ebema: ebeno Bukalo me tabote la:imano temeteme
tanaloma: gena,

“Naimano gudu, temeteme tanalo epetapiate
Kawodawano ubi tanalodo a:ma:tamo maimiote,
ebete ebe tanalamo a:ma: diyatumitamene,
modobola a:ma: ebe iyaiya iyatumi tanalamo na:tuduwatiye,
ega:walo ebete a:imano kuba osiyodilo tanalo idima: kawiya danatamene,
a:ma: kuiwodopoma: akoeda:la:.
Nanitabola, Kawodawate kebe epo nilakapolo demalagidilolena,
ebete ibi temeteme tanalamo iyatulamenako,
ega:walo ebete kebe lumagi ebeno guduma: degenako,
ebete ebe lumagino kuba osiyodilole tanaloma:
ebetamo iyaiya temeteme tanalamo wiya ikameonako.”

7-8 Iyo, numa:la:, me opo kawonomolo nabiate ibino gudi walubilima: temeteme ikalame tanalamo ibi iyatulamenaka, iba:te kuba osiyodilole tanalo eba miyapalo wadewade tanalo kapiya kosiyodilolema:. Ebema: la: iyaiya temeteme magumulo da:pola:wenama elawoa:noma: akoeda:oala:, mabu me opo epo keba kunula:ka: Godote eba kunu la: ebeno gudima: eba genalo la: temeteme tanalamo ebo iyatulamenakota. Ebema: nanitabola, ebete la: temeteme tanalamo iyatulamea:notaleka:, la:le ebeno nani gudima: a:keda:wena:, la: wiyasiya pilo gabodo dawokalaiya ebako gudima: beda:wena:.

9 Iyo, a aimano nabino tanalo iyatawala, a gudi egege tetelo iba:te iyaiya temeteme tanalamo a iyatuamenakiya, ale eba apepeolo wadewade woki ebo kuwatema:. Ega:walo a me opolo eba ilukulinalo aimano nabino iyatulame tanalamo da:tudila:onakoma:, epate ebe tanalo aimano mulo wokima: gelanaka. Wiyasiya numa:la:, a me tetelo aimano Unu Duliyomolono Nabiwitamo da:tudila:onakoma: ebe tanalono mulo beda: kawonomola:ka:, mabu ebe tanalodo a nanitabo igilonomo ebegodone kelaemalema:!

10 Ega:walo me tanalo idila. Me opono nabiate ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo kebe tanalo wadewadenoma: degelanaka, ale ebe tanalo kosiyodilolema: iba:te iyaiya temeteme tanalamo tete da:pesolo a iyatuamenaka. Wiyasiya Godote ebeno wade igilo atamo ikaeaema: ubi niyatina, ebema: ebete a kebe tanalo osiyodilolema: diyatuamenako a ebe tanalo nanitabolo dosiyodilolenakoma:, ebe tetelo ebete Wade-talenadawama: keba kunu keda:nale, a atumu talenapima: ka:keda:omalema:.

11 Iyo, nanitabola, ale aimano nanitabokobi midi tanalodo kapepeoma: kebe tetelo ale temeteme duwatema:, ale ebe temeteme tanaloma: kekalakalaonakoa:, wiyasiya numa:la:, lumagite ebako temeteme tanalamo wadewade woki duwatemene, Godote ebe gabodo ebetamo milo ega:walo tuputupu okoli tanalo eba ikamelo wadewade da:ima:te ebegodone nanitabolo bemaimionakomene.

12-13 Ebe mabuma: modobola la: la:imano iyaiya temeteme magumulo elawoa:noma: eda:oa:no kalakala walo na:kelawiyala:, la:le la:imano kotamo wadewade tanalo eba osiyodilolelo la:imano agowamo Godokono tuputupu gabodo wadenomamo kowapata:lama:wenama:. Eba kunu la: magumulo potele agowa tataidawama: deda:na, ebete temeteme magumulo wadekobi olowite walo na:kepata:mene.

Nanitabokobi Mididawate Wadenomamo Nokolinamene, Godogodone Demaigana Ebe Igilo Mula: Tanalone Gakapoma:

14 Ebema: nanitabokobi midipiala:, modobola la: la:imano ubi tanalo ma kunu niyatiniyala:, la: epo bilibilinomago Kawodawa Godokono milo tanalago eba ilukulinalo la:imano osiyodilole magumulo ebe kapiya kalakalakobi ka:mida:wenama:. Nanitabola, kebe lumagite aimano Kawodawa eba kunu kalakalakobi midia:no, ebete ebeno ololo a:ka:nuimene.

15 Ega:walo Godokono nilakapo tanalodo demaigana, modoboa: la: magumulo idite ebe igilo mula: tanalone gama:. Numa:la:, kaka inamabunomote lumagino palilo apete, ebene ebete iyatawa:no lawete ebeno guda:te naoma: iba:tamo dikalaemene, diyala, ebeno motolo olalati kawonomote maigate ebeno gudi magumulo epetapi bilibilinomate da:ba:elaoma:na:. Eiye, la: nanisiwale! La: magumulo idite ebeno tepo magumuno dowa tanalodo ebako kaka inamabuma: eda:ma: modoboa:!

16 Ebema: Isote dopamo ebeno kateneno ubi tanalono osiyodilole magumulo keba kunu kokolinamile, la: magumulo idite ebako dawama: eda:ma: modoboa:. Numa:la:, ebete Godokono iyaiya ubi tanalo malagidilolea:no, ebeno bae kape kopoliyama: kapiya teteno bae ekawigodone eba lawelo

ebeno dopo guduma: eda: tanalo kawo tanaloa:ma: gelo ekawitamo gito ikamiya.

17 Ebema: la: iyatawalata, walone Isote ebeno woki iyakobi midima: dowageliya, ebete ebeno nabiwitamo ipupago ebo tiya, ebeno nabiwite Godoko kanama: ebeno okoli magumulo ebe wadenomamo kowalubinama:. Wiyasiya Isoko niyala, gabote kitaniya: Godogodone wadewade tanalo kuwatema:, iyo, ebe modoboa: ebete dopamo kuba woki magumulo dosiyodiliya ebe tanalo walo iyakobi midima:.

Potele Godokono Tabo Olowima: Ubia:noma: Deda:na Ebete Ebeno Kuba Wiya Nanitabonomolo Kelaemene

18 Ebema: la: piyate Ya:suko nanitabokobi da:mida:wenama, dopamo Moseseko tetelo a Yu epono ewoniate Godotamo kawo tolenomo magumudo keba kunu ka:pelamiye, la: ebetamo eba kunu ka:pelama:wiya:. Iyo, dopamo iba:te Sainai Ununomo Damelalo Godokono iyaiya tole ikalame tanalo ibino balidinomamo ma kunu ulamiya, ebe unu damelalo elawo elanomote eba waitalo, idoko kawonomote egelano alo da:muliya, kawo awanomote maigate ibi kubanomamo ebo pa:mida:lamiya.

19 Ega:walo ebe atu tetelo anoano tanalo idite ma kunu kemaigiya, Godokono nopodawate tutele kawonomamo da:moliya iba:te olowiya, ebene iba:te Godokono tabo madodo ibino galonomamo eba olowiutalo iba:te kawo tole lawete Moseseko ebo toweomiya, iba:te kapiya tabo idi Godogodone eba kunu a:kolowioma:na:.

20-21 Nanitabola, ebe tetelo Mosesete atu kawokawo anoano tanalo eba ulamelo negiya, “Naimano tole kawonomo magumulo naimano apete a:ka:tuwa: anakamita!”

Ebema: numa:la:, aimano ewoniate kawonomamo eba toletoleolo modoboa:noma: ebo eda:iya, mabu Godote ibi dopamo ma kunu totomulateliya, “Me unu damela talenanomola, ebema: la: magumulo idawate pete me damelamo da:pa:putimene, ebete gito na:emene. Iyo, la:imano dabiole inamabu atumu, ibi magumulo kapiya inamabu idite naimano pukala dapadikanalemene, modobola la: ebe nokolamo mapema:wete nanakapumiyala:!”

22 Wiyasiya kalakala kawonomola, la: piyate la:imano nanitabokobi midi tanalo Ya:sutamo diyata:wiyama, la:imano tanalo eba kunua: mabu la:imano Godotamo pelame magumulo tole kitaniya:, puliyanomola. Iyo, nanitabo igilo pogodone da:pena, ebe Kawodawa Godoko ebeno nopopi bilibilinomago kebolo kokolinale, la:le ebe Unu Duliyomolono Yelusalema kawo duliyomolamo kalakalago pelamiyamata, ebe duliyomolono mailo idi ebe Sayono Unu Damelala.

23 Numa:la:, Godokono dopo gudu Ya:suko keba kunula:ka: piyate ebako epoma: deda:ona, Godote ebe nanitabokobi midipi bilibilinomono mailo ebeno Unu Duliyomolono Bukamo iyalo akulolelamiya. Ebema: ebe tuputupupi magumulo ebete kebe epagodolo ebeno woko dopoliyaliya, la:le ebe epono uliyanano Kalakala Duliyomolamo pelama:wete iba:go kapiyakobi a:polowiyamata, iyo, la: Godokono ololo apuamo atumu a:ka:pelamiyamata, nanitabola, ebe me opo epo bilibilinomono tanalo danagilamelelaemene ebe Kawodawala.

24 Ega:walo me tanalo idila. La: atumu Ya:sutamo a:ka:pelamiyamata, ebe Godokono oli nopote atamo maigama: gabo dosiyodiliya ebe dawala. Ebete ebeno kalima Godotamo ikamelo a mabuma: deka:ka:liya, ebe kalimado ale wadewade walubi tanalo nanitabolo buwatenakoma:, ebema: nanitabola, Ya:sukono kalimano woko osiyodilo elawote A:ibolote Godotamo dopamo dikamiya ebe kalimagono inamabuno elawo nodolina.

25 Ebema: la: nanisiwale, me tetelo potele la:tamo da:kiyawaona ebe
Kawodawano tabo olowioma: ubia:noma: akoeda:oala:. Numa:la:, dopamo
me opolo ebeno tabote Mosesedo demaigiya, ebe tetelo piyate ibino
galo demopioliya iba:te ebeno elawo magumune alautioma: gabo nipo
wadiya. Ebe mabuma: ebete a tetelo Unu Duliyomolone tabo walo eba
ka:kiyawaonalo, ale ubia:noma: eda:ote ebegodone dolobila:oma:, gabo
keleka: ale ebeno elawo magumune alautioma:? Gabo puliyanomola, a
kuba wiya kawonomamo kuwatemalema:!
26 Nanitabola, dopamo tetelo ebete tabo da:kiyawaiya me opote
ebema: alegaiya wiyasiya a tetelo ebete nani tabonomo walo ma kunu
ka:kiyawaiya, “Nale kapiya tete idilo me opo kawonomo ega:walo tobolo
unu atumu ka:powadimagolatelemamo.”
27 Ebema: numa:la:, ebete kapiya tete idilo me tanalo kosiyodiloma:
tabo degiya, ebe tanalono magumu ma kunula. Ebete me opo ega:walo
tobolo unu ega:walo ibino inamabu bilibilinomo dopamo dosiyodiloliya,
walone tetelo ebete ebe inamabu bilibilinomo eba wadegelatelelo, iba:te
ebo kalatidioma:na: ebema: lumagite walo a:kulaemene. Iyo, ebe tetelo Unu
Duliyomolono olioli inamabu kapiyate ka:pola:nama:na:, mabu idawano
elawo kitana: ebe inamabu ka:kubailaema:.
28 Ebema: modobola ale aimano kalakala tabo Godotamo
kadipatemalema:, mabu ebe kebe oli opolo Kawo Elawodawama: deda:na
ebete ebe wade oponomo atamo kikaeaemene, nanitabola, idawate ebe opo
kubaima: a:ka:modobomene. Ega:walo Godokono iyaiya walubi tanaloma:
aimano tepo magumulo eba kalakalaolo, modobola ebete a keba kunu
kiyatuamenale a ebe eba kunu bamamatenakoma:. Iyo, ebe amamatema:
modobola ale aimano tepo magumulo ebe unamo eba adipatelo wade
tuduwata wokino tanalago ka:pelaemalema:,
29 mabu aimano Godo ebe potele ebeno elamo kuba osiyodilolepi bilibili-
nomo da:kubailaemene ebe Elawodawanomola.

13

Ale Godoko Kalakalakobi Midima: Keba Kunu Na:kilukulinama:

1 Ebema: modobola la: nanitabokobi midipiate kapiya alailame ekaki
keba kunula:ka: ebako epoma: eba eda:onalo, la: magumulo idite idi
nilakapolo nemalagidilowinala:.
2 Ega:walo piyate kapelapimu opo idine la:tamo da:pelamenaka, la:
ibi la:imano motamo kalakalago uwatema: woki wadenomamo nalomon-
akiyala:. Nanitabola, dopamo nanitabokobi midipi epetapiate ibino ilukuli
magumulo eba kunu eba osiyodilonalo, Godokono Unu Duliyomolono
nopopi epetapiate iba:tamo da:pelamiya, iba:te ebe nopopino nanitabo
tanalo iyatawaoa:no gito walubiliya.
3 Ega:walo nanitabokobi midipi magumulo piyate idoko motolo ega:walo
temeteme epetapi magumulo dilukuliona, modobola la: ibi nilakapolo eba
malagidilolenalo ibi ebo nowalubilinakiyala:, iyo, la: walone tetelo atu
temeteme diyatawaoaema, la:le epetapiagodone walubi tanalo uwatema:
ubi keba kunu na:kiyata:ema, la: eba kunu nosiyodilonakiyala:.
4 Ega:walo me tanalo idila. La: bilibilinomo magumulo kebe tetelo dubute
kamiyala:go kapiyama: deda:mene, modobola iba:te ibino kapiyama: eda:
tanalo Godokono wade walubi tanaloma: eba gelalo, ebe dubute kamiyale
idi walo pilolo a:kelaemene ega:walo ebeno kamiyalete atumu dubu idi-
tamo pilolo walo a:ka:toamene. Nanitabola, piyate buwelemele ega:walo

koi pilo gabodo duwatenaka, iyo, kebe dubute kamiyale pilo tanalo dosiyodilomene ega:walo kebe kamiyalete dubu pilo tanalo dosiyodilomene, Godote ebe kuba osiyodilolepiatamo ibino wiya kikalaemene.

5 Ega:walo la:le kawokawo mani uwate gabo uima: kawonomamo akomalagidilala:. Modobola la: wiyasiya Godote la:tamo kebe inamabu dopamo kikalametiyala ebe inamabu modoboma: eba gelalo, la:imano tepo magumulo ebeno kalakalate nitanamene, mabu ebete ebeno Bukalo tabo ma kunu gena,

"Nale la:go eba okolinalo
la: wadenomamo bowalubilinakomata,
iyo, uwomua: uwomua: tetelo
la:imano iyaiya modoboa: tanalo magumulo
nale la: gito a:ka:miyapatama."

6 Ebema: Godote ebeno Bukamo tabo idi diyatiya, modobola a woki bilibilia:no ebe atu tabo ma kunu kegelamalema:,

"Kawodawa Godoko ebe naimano Walubidawala,
ebema: nale tanalo idima: a:ka:toletolemo,
iyo, ebete na eba walubininalo,
idawate na kubainaema: a:ka:modobomene."

7 Ega:walo me tanalo idila. Dopamo tetelo piyate la:imano watowatopima: eba eda:olo Godokono tabo la:tamo da:kiyawaonakiya, modobola la: ibino ilukuli tanalo nemalagidilala:, iyo, kebe wadewade da:ima:te iba:godolo demaimionakiya, ebako atu da:ima:te la:godolo kemaimionama:, modobola la: ibi nanitabokobi midi tanalodo nibamilateleniyala:.

8 Numa:la:, Ya:su Kelisote dopamo keba kunu kokolinamile, ebete me tetelo eba kunu ba:kokolina, ebene ebete atumu uwomua: uwomua: tetelo iyama: a:keda:namene.

9 Ebema: la: nanisiwale! Ya:sukono nilakapo tanalodo demaigiya piyate ebe igilo mula: tanalono nanitabo tanalo iyatulamea:no, la: ebe iyatulamepino iyaiya tabamo tudila:oa: tanalodo ele gabo ako-odida:la:! Nanitabola, ale tuputupulo kilukulinama: Ya:sukono nilakapo tanalote aimano tepo magumuno woki na:kodakodailamena, wiyasiya piyate iyaiya bae nao talena pukalamo da:tudila:onaka, iba:te ibino pukala waloma:tale tanalodo wade walubi kuminakoa:.

10 La: iyatawalata, aimano Yu epo epetapiate Godokono tagala nopodo ebe kebe motolo kamamatenake, kalimagono inamabu ikameopiate amamatepino kuba osiyodilole mabuma: dabiole inamabu Godotamo eba ikameolo elamo ebo madolamenaka, ebema: ebe katene naoma: talena kawonomote iba:godolo bitana. Wiyasiya numa:la:, Ya:sute kewa olotolowalo ebeno ape kalimagono nilakapo inamabuma: midite Godotamo dikamiya, a nanitabokobi midipiagodolo talena kitana: ebe ikame tanalo kalakalago naoma:, iyo, piyate tagala nopo magumune ka:nemaimia: me talenate ibi kapiyatamo italamena.

11 Me tanalo nemalagidilala:. A Yu epono ewoniate Godoko kebolo kamamatenakiye, ebe motono Talena Bainomolo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote epono kuba osiyodilole tanalo egebolelaema: dabiole inamabu epetapino kalima Godotamo ebo ikameonaki. Ebene ebe atu tetelo wokopi epetapiate epono kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo

watalaema: ma kunu osiyodilonakiya, iba:te ebe inamabuno a:elao ape duliyomolo magumune waulatelenakiya elamo ebo nemadolamenakiya.

12 Me mabuma: Ya:sute atumu ebeno ape Godotamo eba ikamelo ebete Yelusalema kawo duliyomolo magumune nemaigate duliyomolo balalo gito na:iya, iyo, eba kunu ebete ebeno kalimamo epono kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo watalamiya iba:te Godokono talenapima: keda:onama:.

13 Ebema: modobola a nanitabokobi midipiate Ya:suko eba waloma:talo, nanitabokobi midia:pino tanebapiate kebolo kilukulione ale ebe duliyomolo magumune nemaimiote atu ilipo kalakalago ebo ka:nelaemalema:.

14 Nanitabola, me opo kawonomolo aimano Uwomua: Ilukuli Duliyomolote nanitabolo kitana:, wiyasiya kalakala kawonomola, ale aimano tepo magumuno balida:mo Wade Duliyomolonomo numinama:, walone tetelo a ebe Duliyomololo uwomua: uwomua: tetelo ba:nilukulinama:.

15 Ebema: modobola a iyaiya tete bilibilinomolo Godoko aimano Kawodawama: awokala eba ka:minalo, Ya:sute atamo dosiyodiliya ebe gabodo ebe bemoionakoma:, mabu ale ebe moio tanalodo Godote nanitabo kalakala kelaemene, ebete dopamo epono kalimagono inamabu ikameo tanalodo keba kunu kelawenakile eba kunu.

16 Ega:walo la:le wadewade tanalo eba osiyodilolelo la: magumulo idite idi kowalubima: woki wadenomamo nalomonakiyala:, mabu me osiyodilole tanalo ebe atumu kalimagono inamabu ikameo tanalo keba kunula:ka: eba kunula, iyo, la:le mako osiyodilo tanalodo Godoko kalakalakobi ba:midinakomata.

17 Ega:walo la:imano sosi watowatopi kalakalakobi ka:midila:wenama:, modobola la: ibino tabo olowiawete na:tudila:onala:. Numa:la:, iba:te idoko ega:walo egela bilibilinomolo la:imano tepo magumuno woki wadenomamo ulamelelamenata, mabu Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ibi ubia:nola ebete ebe tetelo ibino woko kubama: gema:. Nanitabola, kebe tetelo iba:te ibino woko kawonomo magumulo la:godone temeteme idi delaema:na:, ebe tetelo la: atu temeteme magumulo ka:pola:namamota, ebema: modobola la: la:imano osiyodilole magumulo kalakala kapiya iba:tamo nikalamenakiyala:.

18 Ebene la:imano towetowe tabo kiyawao magumulo modobola la:le na ega:walo nago woko dosiyodilona a bilibilinomo Godotamo nowadipaeatenakiyala:. Nanitabola, aimano tepo magumuno mulo wokite a kuba osiyodilolepima: keka:mina:, mabu a iyatawala aimano ubi tanalo ma kunula, ale tete bilibilinomolo wadewade tanalo kapiya bosiyodilolenama:.

19 Ega:walo nale me tanalo idima: la: kawonomamo toweolaemata, la:le na Godotamo nadipateniyala: ebete gabo nosiyodilomene nale la:tamo samamo ka:pema:.

Buka Osiyodilodawano Uwomu Tabono Iyaiya Tanalo

20 Nanitabola, aimano Kawodawa Ya:su Kelisote ebeno sipi-goeogoeo Elawo Ulamedawanomoma: eda:na, mabu ebeno a:e tetelo deka:ka:liya ebe kalimate Godokono uwomua: teteno nopo ebe kodakodaimina. Ebema: potele ebe a:e magumune dadipatiya, ebe Kawodawa Godoko ebe epatamo milo dikalamena ebe dawala,

21 modobola ebete wadewade tanalo bilibilinomo la:tamo nikalamenakoma:ta, la:le ebeno elawamo ebeno ubi tanalamo nanitabolo ka:tudila:wenama:. Ega:walo Ya:su Kelisote atamo dosiyodiloamiya, modobola Godote ebe gabodo ebeno wade wokonomo a magumulo nosiyodilonamene, mabu eba kunu ebe a:ka:tuwa: ebe kalakalakobi eba midinalo Ya:sugodolo amama tanalote uwomua: uwomua: tetelo nitanamene! Me tabo ebe nanitabola, taula!

22 Ebema: nanitabokobi midipi ekakiala:, nale la: ka:toweolaemata,
nale la:imano tepo magumuno woki walubilima: me leta magumamo
kebe tabo kakulolemo, la: ebe tanalo bilibilinomo olowioma: ubia:noma:
akoeda:oala:, mabu nanitabola, nale me leta magumulo naimano tabo
ka:geyageyailama:tepalea:.
23 Ega:walo na ubila la: me tanalo idi na:kiyatawala:. Gabamaniate
aimano nanitabokobi midi ekawi idi Timotiko idoko motone gito alibiya,
ebema: ebete natamo samamo da:pemene, ebe tetelo na eba:go la: ulaema:
kapimiya ka:pemalema:.
24 Ebene la:imano opo kawonomolo kebe watowatopiate sosi woko
la:tamo dosiyodilona, modobola la: ibi bilibilinomatamo naimano nilakapo
tabo nanaliboliyala:. Me Itali opolo dilukuliona ebe nanitabokobi midipi
ekakiate ibino nilakapo tabo atumu la:tamo kapalibola:.
25 Modobola Godokono nilakapo tanalote la: bilibilinomagodolo ni-
tanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

YA:IMESIKONO LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Ya:imesitela, Godoko ega:walo Kawodawa Ya:su Kelisoko ibino
wokodawala. Ebema: Isalaela 12 gu magumulo la: piyate Yudiya opone
maimiawete me opo kawonomolo iyaiya da:nilukuliawenama, la: niyaniy-
ata, nale me leta la:tamo palibomo.

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo Ega:walo Ebeno Mulo Tanalo

2 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, iyaiya temeteme tanalo bilibili-
nomate la:tamo demaimiona, modobola la: kawonomamo nekalakalaon-
ala:,
3 mabu la: iyatawalata kawokawo temeteme tanalate nanitabokobi mi-
didawatamo da:pelaema:na:, ebe tanalodo ebete ebeno nanitabokobi midi
magumulo apete kodakodalo kutitamene.
4 Ebema: la: kodakodalo lamota:ona tanalo akoatepala:, mabu la: ma
kunu eba ilukulinalo la:imano nanitabokobi midi magumulo elawoela-
wonomoma: keda:omamota, iyo, la:imano apepeo magumulo la:le wade
tanalo kapiya idi akanaetoamidaema.
5 Ebema: la: magumulo kebe lumagigodolo mulo woki itana:no, mod-
obola ebete Godoko na:toweoemene, ebene Godote ebetamo mulo tanalo
kikaemene. Nanitabola, Godote ebako toweomedawatamo ubia: tabo
a:kegeamene, mabu ebeno kalakala bitana epo bilibilinomatamo ebeno
wadewade tanalo ikalamolema:.
6 Wiyasiya numa:la:, la: Godogodone tanalo idi laema: la:imano
nanitabokobi midi magumulo woki netewama: eda:olo ebe akotoweoma:la:,
mabu woki netewagodawano kimalagidilo tanalate ebe kewa: kolomono
ulo keba kunula:ka: eba kunula, awate iyaiya apune dapalogonako ulate
atumu iyaiya eba kunu kemaimioma:na:.
7 Ebako lumagite akomalagidilala: ebete Godoko toweome magumulo
wade tanalo idi kelaemene,
8 ao, ebegodolo woki netewa ba:pola:na, ebema: ebeno osiyodilole tanalo
bilibilinomo magumulo ebe nalegaona.

Inamabua:dawa Ega:walo Inamabu Bilibila:godawa Ibino Tanalo

9 Ebema: modobola nanitabokobi midipi magumulo inamabua:dawate
nekalakalamene, mabu ebeno tepo magumulo Godote wadewade tanalamo
ebe iyalo etabokaimiya, ega:walo walone ebete wade wiya kikaemene.
10 Ega:walo modobola inamabu bilibila:godawate atumu
na:kekalakalamene, mabu Godote ebeno tepo magumuno nigologolo tanalo
eba iyatumilo ebe ma kunu aniya, ebegodolo ditana ebe inamabu bilibili
tanalo ebe kawo tanaloa:. Iyo, walone me opono inamabu bilibili tanalate
kolopoligoma:na:, me opono kaiyakaiyate opamo ma:sigate alawoma: keba
kunu keda:nakole eba kunu.
11 Iyo, nanitabola, egelate eba podololo enaenanomoma: deda:mene
ebe tetelo kaiyakaiyate alawoma: eda:ote ibino wadewade tita:te
gito kolopoligomene, ebema: inamabu bilibila:godawate eba kunu
kowagelemene, ebete ebeno iyaiya mani woko eba osiyodililelo ebeno
igilote ebo kalatidimene.

Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanalate Godogodone Ka:pelamena:

12 Ebema: kebe nanitabokobi mididawate kawokawo temeteme magumulo kodakodanomolo dutinamene, modobola ebete nekalakalamene mabu ebete ebako wabudi magumulo kodakodama: deda:mene ebete uwomua: igilo wiya kelaemene. Numa:la:, me igilo ebe piyate Godoko nilakapolo demalagidilona ebete iba:tamo ikalaema: nanitabolo degiya ebe tanalola.
13 Ega:walo me tanalo idila. Idawate iyaiya temeteme magumulo eba utinalo kuba gabamo wabuga:ta tanalote ebetamo da:pemene, ebete ma kunu akogeala:, "Me kubate Godogodone natamo pe." Ao, eba kunua:. Godote lumagi kuba gabamo kowabuga:tanakoa:, ega:walo Saitanakono elawo puliyala ebete ebeno kuba gabamo wabuga:ta tanalo Godotamo kosiyodiloma:.
14 Ebema: numa:la:, kuba gabamo wabuga:ta tanalate lumagino kateneno kubakuba ubi gabodo pelamenaka, iyo, me gabodo Saitanate ebe anamiyatate ebeno gubi magumamo gito ka:neba:idilomene.
15 Ebe tetelo ebe lumagino tepo magumulo kateneno kuba ubi tanalote apete kuba osiyodilo tanalo kalaimene, ebene ebeno kuba osiyodilo tanalote ebeno okoli magumulo kawonomoma: deda:mene, ebete a:e ebo kalaimene mabu kuba osiyodilo tanalono wiya ebe a:ela.
16 Ebema: naimano wadewade nanitabokobi midipi ekakiala:, la: a:ka:tuwa: la: a:da: akomasigila:la:,
17 mabu wadewade tanalo bilibilinomate Unu Duliyomolono Nabiwigodone ebeno nilakapolo atamo pelamena, wiyasiya kuba tanalate ebegodone ka:pelamena:. Ebe tobolo unu da:pukuimina ebe maweleno Namutudawala ega:walo ebe nanitabo nilakapo Kawodawanomola, ebema: ebeno nilakapo tanalote atamo iyama: keda:na:, ma kunu tete idilo kawonomamo kawokalimi, tete idilo kela:mo kawokalimi, ebete eba kunu kowagelena:.
18 Numa:la:, ebete a ebeno gudima: ka:midima: ebeno ubi iyatiya, ale ebeno Nani Tabo magumudo oliolinoma: eda:ote kawokalaoma:. Ebema: me tanalo ebe nanitabonomola, ebete me opono inamabu bilibilinomo dosiyodiloliya, ibi magumulo a ebe dopo nolo da:imi keba kunula:ka: eba kunula.

Modoboa: Lumagite Godokono Tabo Gito Olowima:, Modobola Ebete Nanitabolo Na:tuduwatamene

19 Naimano wadewade ekakiala:, modobola la: me tanalo nemalagidilala:. Modoboa: lumagite epetapino tabo olowioa:no ebe a:ka:tuwa: ebeno tanalo samamo kiyawaoma:, ega:walo modoboa: lumagi idite lumagi iditamo samamo dowama:,
20 mabu Godokono tuputupu okoli tanalono da:ima:te lumagino dowa gabodo a:ka:noloma:na:.
21 Ebema: la:imano tepo magumulo da:pola:na ebe iyaiya daleya wokino tanalo, ega:walo la:imano apa:mo dosiyodilola:wenakoma ebe kuba osiyodilole tanalo, modobola la: ebe tanalo bilibilinomo balamo alomawete, ebene Godote la:imano tepo magumamo damionako ebe tabamo nanitabolo na:tudila:onala:, mabu ebe tabote la:imano igilo mula:no gaboma: eda:na.
22 Numa:la:, la: Godokono tabo olowiawete tudila:oa:no, me gabodo la: a:ka:tuwa: la: masigilinakomata. Ebema: modobola la: ebeno tabo olowiawete nanitabolo na:tudila:onala:,
23 mabu kebe lumagite Godokono tabo olowite tuduwata:no, ebe poteleka: galasilo ebeno ololo daedale wokilo dumita ebe lumagi keba kunula:ka: eba kunula.

24 Eiye! Ebako lumagite ebeno olololo kuba idi duimene, ebete ebe
tanalo modobokobi midia:no, tote beda: kuba tanalo kumile ebe tanalo gito
ka:na:dodomatimene.
25 Wiyasiya kebe lumagite Godokono Wade Totomu Tabonomo wade-
nomamo umite kalakalago eba lawelo, ebete ebe tabamo tuduwatate
dodomatia:no ebe tanalo magumulo dokolinamene, Godote ebeno osiy-
odilole tanalo bilibilinomo magumulo ebe wadenomamo bowalubi-
nakomene. Nanitabola, Godokono Wade Tabonomote ebako lumagi ebeno
nanitabokobi midi magumulo tutunomoma: ka:midimene.

Nanitabo Gabodo Godoko Waloma:ta Tanalo

26 Ebema: la: nanisiwale! Kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe Godoko
waloma:tadawama: eba gelo wiyasiya ebeno mena wadenomamo
umina:no, ebe lumagi ebe a:ka:tuwa: ebe a:da: kemasigimene. Ebeno
Godoko waloma:ta tanalo ebe sosowa keba kunula:ka: eba kunula, iyo,
ebeno okoli magumulo wade tanalote a:kitanamene!
27 Ebema: Godokono waloma:tadawanomono tanalo keba kunula:ka:?
Ebete nigologolo gudi ega:walo amoleamole kamiyale ebakobako
inamabua: epo ibino mibomibo magumulo wadenomamo walubilina,
ega:walo ebete me opolo eba okolinalo kubakuba tanalo kosiyodilolena:,
ma kunu ebete ebeno tepo magumu ukulate walo daleyama:
a:ka:midimene. Nanitabola, Godote ebako lumagi duimene ebe ebeno
nani waloma:tadawama: keka:imene.

2

Inamabu Bilibila:gopi Kapiyatamo Wadewade Tanalo Ako-osiyodilola:la:

1 Naimano ekakiala:, la: aimano Kawodawa Ya:su Kelisoko nanitabokobi
midipilata ega:walo ebe Godokono elawo alo magumulo dokolina ebe
Kawodawala, ebema: la:le epo unu nikapiamo ulamea:no ma kunu lumagi
idi atepalo lumagi idi ebo akolawa:la:.
2 Ebe mabuma: kebe tetelo inamabu bilibila:godawa idite ebeno wade-
wade kaliku pupuliote ega:walo wiya kawonomo lini inamabu ebeno
kotamo pulite la:imano sosi aladabuti tanalamo da:pemene, ebene ebe atu
tetelo inamabua:dawa idite la: magumamo da:ka:pemene, la:imano woki
ibi netewapiatamo keba kunu na:kitanamene?
3 Wadewade kaliku pupulite da:pemene, la: ebe lumagi kawonomamo
eba malagidilolo ebetamo ma kunu ba:kegelaema, “A:ma: niyata, me dopo
apuno okoli baiamo nokoliya?” Wiyasiya inamabua:dawa da:pemene, la:
ebe nilakapolo malagidiloa:no ebetamo ma kunu ba:kegelaema, “Okoli bai
idi kitana:, modobola a:ma: iyabailo gito nutita?”
4 Eiye! La: mako osiyodilo tanalodo la:imano tepo magumuno kuba
woki awokalilamenakomata, mabu la:imano tepo magumulo la: inamabu
bilibila:gopi wadewadepima: eba gelalo, inamabua:pi sosowama: midililo
ibi nilakapolo kemalagidilola:wena:!
5 O naimano wadewade ekakiala:, modobola la: me tabo wadeno-
mamo nolowiala:! Godote inamabua:pi nanitabolo uwatiya, iba:te me
opolo eba ilukulinalo nanitabokobi midi magumulo kawokawopima:
keda:onama:. Nanitabola, walone iba:te Godokono Kawo Elawodawano
Duliyomololo da:pola:na ebe inamabu bilibili kuwatema:na:, mabu Godote
nani tabonomo iyalo a:kiyawaiya, ebe Duliyomolono wadewade tanalo ebe
nilakapolo demalagidilona ebe epatamo kikalaema:.
6 Wiyasiya numa:la:, la: ebako inamabua:pi nilakapolo
kemalagidilola:wena:, inamabu bilibila:gopi kapiya malagidilolenamata.

Eiye! La:imano kuba woki beda: kawonomola:ka:! Tete epetapilo ebe atu inamabu bilibila:gopiate la: nanitabokobi midipiatamo kawokawo temeteme eba ikalamelo gabamanino tabo anagiyamida baiamo la: ebo magatalenakota.

7 Iyo, ibi epetapi Ya:su Kelisoko demalogonaka ebe nanitabokobi midia:pila, ebema: Ya:sukono wade mailo ebete la: kowalubilitama: dikalametiyala, iba:te ebe mailo kubama: gelana.

8 Numa:la:, Kawo Elawodawa Godote ebeno kawo totomu tabonomo ebeno Bukalo ma kunu awokalimina, "A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, eba kunu a:ma: niyakabolo dilukulina ebe epo nilakapolo nemalagidilolena," ebema: modobola la: me tabamo nanitabolo na:tudila:onala:.

9 Wiyasiya la: tudila:oa:no, ma kunu la: epo unu nikapiamo ulamelo inamabua:dawa idi sosowama: mida:wete, ebene ebe atepawete inamabu bilibila:godawa idi delawa:ema, la: kawo kuba kosiyodilomamota. Eiye! Godokono kawo totomunomo adikanale mabuma: kuba wiyate la:tamo nanitabolo ka:pemene,

10 mabu kebe lumagite Godokono totomu tabo bilibilinomo eba uwatelo idi kapiya dadikanalemene, ebe tetelo ebete totomu tabo bilibilinomo dowakalamina ebako dubuma: keda:mene. Iyo, kapiya totomu tabo adikanaledawa ega:walo totomu tabo bilibilinomo wakalamidawa ibino tanalo ebe kapiyala, mabu ibi netewapiate kapiya gabodo ibino kuba wiya Godogodone kuwatema:na:.

11 Ebema: numa:la:, Kawodawa Godote totomu tabo ma kunu giya, "A:ma: dubu idino kamiyale pilolo akolawa:la:," ega:walo me atu Kawodawate walo na:kegiya, "A:ma: lumagi idi akoanakapuma:la:." Ebene kebe tetelo a:ma: dopo totomu tabo eba lawelo wiyasiya a:ma: toawete lumagi idi gito dananakapuma:emene, a:imano tanalote keba kunu na:kitanamene? A:ma: dopo totomu tabo adikanalea:no, ebe mabuma: Godote a:ma:tamo ba:kekalakalamene? Ao, ebete kuba wiya a:ma:tamo nanitabolo kikaema:ta, mabu a:ma: ebeno totomu tabo idi adikanala:ta!

12 La: wadenomamo nolowiala:, Godokono kawo totomu tabonomo ebe nilakapo awokalimi totomu tabola, ebe totomu tabote epono nanitabokobi midi magumulo ibi tutunomoma: midilina. Ebema: modobola la: la:imano tabo gela magumulo ega:walo osiyodilole tanalo magumulo ebe kawo totomu tabamo nanitabolo na:tudila:onala:, mabu walone Godokono Unu Duliyomololo ebe kapiya totomute la:imano tanalo kanagiyamidalaema:ta.

13 Nanitabola, ebe tetelo Godote nilakapoa: epatamo ebeno nilakapo awokalimia:no kuba wiya iba:tamo kikalaemene, wiyasiya nilakapo awokalimipiatamo ebete kuba wiya a:kikalaemene, ao, ebete ebeno nilakapo iba:tamo kawonomamo kawokalimene.

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo Ega:walo Wadewade Osiyodilole Tanalo Ebe Kapiyala

14 Naimano ekakiala:, kebe lumagite Godoko nanitabokobi midima: gelo wadewade tanalo osiyodilolea:no, ebeno tanalo keba kunula:ka:? Godote epono tanalo danagiyamidalaemene, ebe tetelo ebete ebe lumagino nanitabokobi midi tanalo modoboma: ba:kegemene? Ao, ebako lumagino nanitabokobi midi tanalo ebe a:da: elemasigi tanalola, ebeno igilo mula: tanalote a:kitanamene.

15 Diyala la:imano nanitabokobi midipino taneba magumulo lumagi idite kalikua:noma: da:beda:nale, ega:walo nao inamabua:dawate da:ba:lutale.

16 Ebene la: magumulo idite ebako nigologolo lumagi umite, ebe walubia:no ebetamo ma kunu degemene, “A:ma: Godokono kalakalago na:toa, ebe a:ka:tuwa: a:ma: kalikamo ega:walo baeamo kowalubima:ta,” ebe tabo walubi taboa:, kuba tabola. Ebema: kebe tetelo nanitabokobi mididawa idite inamabua:no dokolina, ebene a:ma:le ebe kalikamo ega:walo baeamo walubia:no, a:imano nanitabokobi midi tanalote keba kunu kitanale?
17 A:ma: wadenomamo nolowia, a:ma:le Godoko nanitabokobi midima: geawete wiyasiya wadewade tanalo osiyodilolea:no, a:imano nanitabokobi midi tanalo ebe a:ela.
18 Wiyasiya la:imano nanitabokobi midipino taneba magumulo epetapiate negelana, “Lumagigodolo wadewade osiyodilole tanalate pola:na:no kuba:, mabu Godoko nanitabokobi midi tanalo ebe tepo magumuno osiyodilo tanalola, apa:mo osiyodilo tanaloa:.”
Ebema: na Ya:imesite ibino tabo eba wiyalo negemo, “La:le wadewade tanalo dosiyodilola:ema nale la:imano nanitabokobi midi tanalo ebo kiyatawamamo, wiyasiya la:le osiyodilolea:no na a:kiyatawamo. Numa:la:, naimano tanalo ma kunula, epetapiate naimano nanitabokobi midi tanalo kiyatawaoma: nale wadewade tanalo ebema: osiyodilolenakomo.”
19 Wiyasiya la: epetapiate kegelamamota, “Ale Godoko kapiya nanitabokobi na:midinama:, me kawo tanalola, aimano apa:mo osiyodilole tanaloa:.”
Na wiyasiya kegemamo, “Iyo, Godoko kapiya ebe Kawodawala, Saitanakono kubakuba uliyana atumu ebe tanalo iyatawala. Ebema: iba:te ebe tanalo nanitabokobi eba midilo Godokono elawoma: anakamiolo na:toletoleona, wiyasiya numa:la:, iba:te ibino kuba osiyodilole tanalo miyapa:no wadewade tanalo kosiyodilolenakoa:. Ebema: la: na:kemalagidilawitama Godote ibino tole tanaloma: iba:tamo kekalakalamene? Ao, ibino wadewade tanalo osiyodilolea: mabuma: ebete iba:tamo kuba wiya nanitabolo kikalaemene!”
20 Eiye, a:ma: wadewade tanalo osiyodilolea: lumagima: deda:wena, a:ma: daedale lumagilata! A:ma: numa:, Godokono Buka apuno tabo idite a ma kunu iyatuamena, kebe lumagite Godoko nanitabokobi midima: gelo wiyasiya wadewade tanalo osiyodilolea:no, ebe lumagino nanitabokobi midi tanalo ebe a:da: elemasigi tanalola.
21 Iyo, a:ma: aimano ewono A:ibalayamakono tanalo nemalagidila. Ebete Godoko nanitabokobi eba midilo, ebeno nanitabokobi midi tanalote ebeno osiyodilo tanalodo ma kunu awokaliya, ebete Godoko watidilono nokola patapata unamo ebeno gudu Aisa:keko adilatite Godotamo nanitabolo ikamiya, iyo, ebeno wade osiyodilo tanalodo Godote ebe tuputupudawa idima: ebo ka:miya.
22 Ebema: ale me tanalo uima:, A:ibalayamakono nanitabokobi midi tanalo ega:walo ebeno osiyodilo tanalo kapiyanomoma: eba eda:lo, ebeno nanitabokobi midi tanalote ebeno osiyodilo tanalodo modobonomoma: ebo eda:miya.
23 Iyo, me tanalote A:ibalayamatamo pemaigiya, Godote ebeno Bukalo dopamo degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu ebeno Bukalo tabo ma kunu itana, “A:ibalayamate Godoko nanitabokobi da:midiya, ebema: Godote ebe tuputupudawama: ebo giya.” Iyo, nanitabola, A:ibalayamakono nanitabokobi midi mabuma: Godote ebe ebeno wade namutudawama: ka:miya.
24 Ebema: modobola a:ma: me kawo tanalo wadenomamo nelawa:, a:ma: Godoko nanitabokobi midilo wadewade tanalo nosiyodilolenakiye, mabu Godote wadewade osiyodilole tanalo a:ma:godolo dulaemene ebete

a:ma: tuputupudawama: keka:ima:ta. Wiyasiya a:ma: nanitabokobi midi magumulo wadewade tanalo osiyodilolea:no, a:imano nanitabokobi midi tanalo ebe a:da: elemasigi tanalola, Godote a:ma: tuputupudawama: a:keka:mitamene.

25 Ega:walo Godokono Bukate nanitabokobi mididawa idino tanalo kawokalimina, ebeno mailo ebe La:iya:batela. Ebe kamiyalete dopamo Godoko nanitabokobi midia: tetelo dubu bilibili kamiyalema: eda:nami, wiyasiya Isalaela epate ebeno Ka:inane opo laema: da:pemaimiya, ebe tetelo ebete ibino Godoko nanitabokobi midite ibi ma kunu walubiliya. Isalaela dubu netewate opo umioma: diya gabodo ebetamo da:pemaimiya, La:iya:bate ibi Ka:inane opo gabamani dubatamo kikalamiya:, ebete wiyasiya ibi iya gabodo gito aliboliya gabamani dubate ibi anakapulamekapoma:. Nanitabola, mabu La:iya:bate me wade tanalo dosiyodiliya, ebe mabuma: Godote ebe tuputupudawa idima: ebo ka:miya.

26 Ebema: naimano iyatulame tabono magumu kawokalima: uli tabo idi ma kunu itana. Lumagite da:emene ebe tetelo ebeno uliyanate ebeno apene gito ka:nemaigamene, walo ebe a:e apelo a:kokolinamene. Ebema: nanitabola, lumagino nanitabokobi midi tanalo eba kunula, ebegodolo wadewade osiyodilole tanalate pola:na:no, epetapiate ebo kiyatawaoma:na: ebeno nanitabokobi midi tanalo iyalo a:i.

3

Nanitabokobi Midipiate Ibino Iyaiya Tabo Kiyawao Tanalo Wadenomamo Nulamenama:na:

1 Naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la:imano sosi taneba magumulo kapiyakapiyanomate iyatulamepima: neda:iyala:, mabu la: iyatawalata a piyate Godokono tabo iyatulamepima: deda:onama:, walone ebete aimano tabo kiyawao tanalo ega:walo osiyodilole tanalo kawonomamo kanagilameleaemene, wiyasiya ebete nanitabokobi midipi epetapino tanalo eba kunu akanagilamelelaemene.

2 Nanitabola, tete epetapilo a nanitabokobi midipi bilibilinomate Godokono nanitabo gabo anaetoamidanakoma:. Wiyasiya numa:la:, a magumulo kebe lumagite ebeno tabo kiyawao tanalo bilibilinomo wadenomamo dulamena, ma kunu ebeno menate tabo kapiya idi kubanu gea:no, ebe lumagino osiyodilole magumulo kuba idite atumu a:kitanamene, iyo, ebete ebeno apeno iyaiya osiyodilole tanalo bilibilinomo wadenomamo ulamena kuba idi osiyodilokapoma:.

3 Ebema: modobola la: me uli tabo wadenomamo nemalagidilala:, osogoeo namutudawate ebeno tabamo ale iyatite, ebene ebete oso-goeo unamo eba okolilo ebe da:peso ala:mo oso-goeo nanitabo gabodo ebo katamene.

4 Ega:walo uli tabo idi ma kunula, awate kewa: kolomono kawo palai pe kawonomamo eba atitalo, pe atadawate atumu walege da:pesamo ebe pe ebeno ubi gabodo gito katamene.

5 Ebema: lumagino mena ebe atumula. Ebe mena lumagino ape kawonomo magumulo ditana ebe apeno ape apu da:pesola, wiyasiya ebe a:ka:tuwa: ubi diyatimene menate lumagi kuba gabamo ebo kemagatamene. Iyo, ebete amama tabo kiyawao tanalodo kawokawo tanalo osiyodilolema: degemene, ebete eba kunu ebeno igilo kawonomo ka:na:kubaimene, ela mena da:pesote kawonomoma: eda:te kawokawo kewate delamota:ona ebe inamabu keba kunu kenalenakole eba kunu.

6 Iyo, nanitabola, lumagino mena ebe ela mena keba kunula:ka: eba kunula, mabu menate lumagino apelo da:peso inamabuma: eda:na,

wiyasiya ebeno kuba tabo kiyawao tanalate ebe lumagino ape ka-
wonomo daleyakobi midite ebeno okoli tanalono tanalo bilibilinomo gito
ka:kubailaema:na:. Ebema: numa:la:, menano elate Saitanakono Ela Opone
pemaiganako, iyo, mena ebe Kubadawano ubi tanalamo tuduwatanako.
7 Nanitabola, agowamo wapata:lame inamabu ega:walo tepamo wap-
ata:lame inamabu, obo magumulo digilona ebe inamabu ega:walo olaola,
epate ebe iyaiya inamabu bilibilinomo gelebadikobi midili iyatawala,
8 wiyasiya lumagite ebeno mena gelebadikobi midima: modoboa:. Gabo
kitana: mabu menate kubanomoma: eba eda:lo, ebeno kuba tabo kiyawao
tanalate epo epetapi anakapulaema: wagelena, ebe elawo kalu keba
kunula:ka: eba kunula.
9-10 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, modobola la: me
tanalo wadenomamo nemalagidilala:. Tete epetapilo a nanitabokobi midip-
iate aimano menamo aimano Kawodawa Nabiwi Godoko emoionakoma:,
ebene tete epetapilo ale epo epetapiatamo dowaote aimano tabamo ibi
ebo kubailamenakoma:. Numa:la:, Godote ebe epo ebeno ololamo osiyo-
dilolete ebeno gudima: ka:la:mina, ebema: moio tabo ega:walo malato tabo
atu lumagino tabone da:pemaimioma:na: ebe tanalo kawo kubanomoma:
keda:mene! Eiye, ebako kubate a magumulo akomaigala:!
11-12 O naimano ekakiala:, la: iyatawalata, sipolo da:imi kewane epate
boga:me da:imi ketapinakoa:, ega:walo siwila da:imi kewalo atumu sipolo
da:imite ka:nolonakoa:. Eba kunu epate wade gola obo guline kuba solu obo
kiyaponakoa:, iba:te wiyasiya wade obonomo iyaponaka, iyo, nanitabola,
soluagono obo gulite wade gola obo epatamo ikalaema: modoboa:.

Godokono Nanitabo Mulo Tanalo

13 Ebema: la:imano nanitabokobi midipino taneba magumulo mulo woki-
agodawa idi ba:ka:lutale? Modobola ebako dawate tuputupu okoli tanalodo
ebeno mulo ma kunu nawokalimene, ebete amama:no wadewade tanalo
kapiya bosiyodilolenakomene.
14 Wiyasiya la: la:imano tepo magumulo epetapino inamabuma: iba:tamo
da:dowawenama, ega:walo amama magumulo la: a:ka:tuwa: la: dowadi-
palatela:wenama, la: nanisiwale! La:imano amama tanalono osiyodilole
magumudo la: Godokono nanitabo gabo a:da: gaboma: gelanamata, ebema:
modobola la: ebe amama tanalo natepala:.
15 Eiye, la:godolo ditana ebe amama woki Godokono Unu Duliyomolone
ka:pena:! Ao, ebako woki me opono mulo wokino tanalola, ebe a:da: mulo
tanalote Saitanagodone eba penalo Godokono nanitabo mulo tanalago ebo
pegowelaonako.
16 Ebema: piyate epetapino inamabuma: iba:tamo da:dowaona, ega:walo
piyate amama magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi kapiya demalagidilolena, iba:te
apaminateui magumulo iyaiya utitatate iyaiya kuba tanalo bilibilinomo
ebo osiyodilolenaka.
17 Wiyasiya Godogodone da:pena ebe mulo tanalono osiyodilole tanalo
eba kunua:, mabu ebeno nanitabo mulote epagodolo ditana, iba:te iyaiya
kuba daleya tanalo kosiyodilolenakoa:. Ebe epate milolo eba ilukulinalo
apaminateui tanalo kiyatawaonakoa:, wiyasiya ibi magumulo idite idi
kawonomamo nilakapoimilo wadewade tanalo ebo osiyodilolenaka. Ebene
iba:te epo unu nikapiamo ulamea:no ma kunu lumagi idi atepate lumagi idi
ebo kelawenakoa:, ega:walo iba:godolo mena netewa tanalote kitana:.
18 Nanitabola, piyate mako milo ilukuli tanalo epetapiatamo dikalamena,
ibi wadewade kikopu damelamo damiona ebe wokopi keba kunula:ka: eba
kunula, mabu ibino woko osiyodilo magumulo wadewade nao inamabuno-
mate nanitabolo ka:pemaimioma:na:.

4

Me Opono Iyaiya Tanalo Kawonomamo Malagidilole Tanalo

1 Ebema: la: nanitabokobi midipi magumulo gowelao tanalo ega:walo
apaminateui tanalo kebene ka:pelamenakole? Iyo, ebe tanalate la:imano
kateneno kubakuba ubi tanalodo pemaimionaka, mabu ebako ubi tanalate
la:imano tepo magumulo wadewade wokino tanalago gowelaona.
2 Eba kunu la:le epetapino inamabu uwatema: wagelenamata, wiyasiya
uwate gabo umia:no ebema: la:le la:imano tabamo ibi anakapula-
menakomata. Ega:walo la: kawokawo inamabu uwatema: ubi ka-
wonomola, wiyasiya la:godolo pola:na:no ebema: la:le eba apaminateuilo
kubanomamo ebo gowelaonakomata. Eiye! Mabu keleka: la:le la:imano
inamabu epetapi modobolo kuwata:wena:? Mabu la:le Godoko la:imano
modoboa: tanaloma: nanitabo gabodo ka:toweoma:wenakoa:.
3 Ebema: numa:la:, kebe tetelo la:le inamabu idima: Godoko
da:toweoma:wenakoma, ebe tetelo la:imano tepo magumuno woki
tuputupulo ka:pola:na:, mabu la: ubila ebe inamabu lawa:wete la:
a:ka:tuwa: la: kekalakalailama:ema:. Iyo, la:le Godoko kekalakalaima:ema:
woki kiyata:wena:, ebema: ebe ubia:nola inamabu idi la:tamo ikalaema:.
4 Eiye, la: nanitabokobi midia: epo keba kunula:ka: eba kunulata! La:
iyatawala:ka:, kebe lumagite me opono iyaiya tanalo kawonomamo de-
malagidilolena ebete Godago goweladawama: eda:na? Iyo, nanitabola,
potele me opono inamabu ega:walo iyaiya amama tanalo uwatema:
dowagelena, ebe Godago goweladawala.
5 Ebema: numa:la:, Godokono Bukalo tabote ma kunu itana, “Godoko ubi
kawonomola ebeno Uliyanate a:ka:tuwa: aimano tepo magumulo kokoli-
nama:, ebema: ebete aimano kubakuba wokino tanalago elawonomamo
gowelaonako.” Iyo, la: iyatawalata me Buka tabote nanitabonomoma: eba
eda:nalo,
6 ebeno Bukalo me tabo idite atumu ba:kitana,

“Piyate damamaona Godote iba:go na:gowelaona,
wiyasiya piyate ibi a:ka:tuwa: ibi opamo dalomona,
ebete iba:tamo ebeno kawo nilakapo ebe awokaliminako.”

Kalakala kawonomola, Godote ebeno nilakapo atamo eba kunu awokalim-
ina!

7 Ebema: modobola la: a:ka:tuwa: la: Godotamo ikameawete Saitanatamo
elawonomoma: neda:onala:, mabu la:le eba kunu dowagela:ema, Sai-
tanate la: kuba gabamo wabuga:tale magumune la: miyapatate iyabaiamo
samamo kalaula:mene.
8 Nanitabola, kebe tetelo la: Godoko niyakabamo da:pelama:ema, ebe atu
tetelo ebete la:tamo pemaigate la: kalakalago ka:puwatema:ta. Ebema: la:
piyate iyaiya kuba tanalo dosiyodilola:wenama, modobola la: la:imano da-
leya koto ukulaola:wete kubakuba tanalo walo ako-osiyodilola:la:. Ega:walo
la: piyate Godoko ega:walo me opono tanalo atu tetelo waloma:talema:
dowagela:wenama, modobola la: la:imano tepo magumuno kubakuba woki
wadekobi midila:wete,
9 ebene la:imano kuba mabuma: modobola la:le tepo temetemema:
eda:wete niima:la:. Iyo, modobola la: la:imano kalakala tanalo atepawete
tepo magumuno ii tanalo nelawiyala:, ebene la:imano kalakala tanalote
wiyasiya mibomiboma: neda:mene.

10 Ebema: nanitabola, la: Godokono ololo apulo la: a:ka:tuwa: la: opamo
eba alomolo, ebete wiyasiya la: unamo kowadipalatelema:ta.

Nanitabokobi Mididawa Idino Tanalo Kubama: Akogeala:

11 Naimano ekakiala:, me tanalo idila. La:imano nanitabokobi midipino
taneba magumulo idite idino tanalo kubama: akogeala:, mabu kebe tetelo
a:ma: nanitabokobi mididawa idino tanalo kubama: degeaemene, ebe
tetelo a:ma: Godokono kawo nilakapo totomu tabonomo kadikanalema:ta.
Numa:la:, Godote ebeno totomu tabamo a:ma: ananata a:ma:le a:imano
nanitabokobi midi ekawi nilakapolo kemalagidilawenama:, ebema: kebe
tetelo a:ma: a:imano ekawi kubama: degeaemene, ebe tetelo a:ma:
Godokono totomu tabo atumu kubama: ka:kegema:ta.

12 Eiye, a:ma: kawo lumagia:! A:ma:tamo elawo potele kikametana
lumagi idino tanalo kanagiyamidama:ema:? Godoko kapiya ebe totomu
tabo osiyodiloledawala, ega:walo ebe kapiya ebe epono tanalo anagil-
amelelamedawala, ebema: me Kawodawa kapiyate modobola epono iyaiya
ilukuli tanalo eba anagilamelelamelo idawano igilo mula:mete idawatamo
kuba wiya kikaemene.

Lumagite Ebeno Osiyodilole Tanaloma: Amama Tabo Akokiyawaoala:

13 Ega:walo me tanalo idila. La: epetapi ma kunu gelanakomata, "Ka:lo
adimolo o dumutu egelalo na kawo duliyomolamo tote, ebolo nale kapiya
ulamamo eba nokolilo bisnisi woko nosiyodilote mani kawokawonomo
ka:nuwatemamo."

14 Eiye! A:ma: iyatawa: dumutu a:ma:tamo beda: tanalote
na:kemaigamene. A:ma: opo lumagilata, ebema: a:imano igilo ebe tema
keba kunula:ka: eba kunula, lumagite tete da:pesolo umite a:ka:tuwa:
samonomamo ebo kolopoligomene.

15 Ebema: modobola a:ma:le amama tabo kiyawao atepawete ma kunu
negiye, "Godote elawo natamo dikanaemene, na dumutu igilolo eba lutalo
nale ebeno ubi tanalo ebo kosiyodilomamo."

16 Wiyasiya la: epetapi mako wadewade tabo kegelawenakoa:, la:
a:ka:tuwa: la: amamalatelenamata, ebema: Godote la:imano amama tabo
gela tanaloma: kekakalakalana:.

17 Iyo, me tanalo nanitabola, kebe lumagite tuputupu osiyodilo tanalo eba
iyatawalo wiyasiya ebe tanalamo tuduwata:no, ebeno osiyodiloa: tanalodo
ebete Godokono pukala ebo kadikanalemene.

5

Inamabu Bilibila:gopiate Ibino Kuba Osiyodilole Tanalo Miyapate Godotamo Nolobila:oma:na:

1 Ebema: inamabu bilibila:gopiala:, la: naimano tabo wadenomamo
nolowiala:. Modobola la: me tetelo iimi nowagilima:la:, mabu kawokawo
temetema:te la:tamo na:pelama:,

2 iyo, tete tatalila la:imano inamabu bilibili tanalate ka:kubakubaoma:na:.
Ebe tetelo la:imano pupuliono inamabu nopaiate naote,

3 ebene la:imano wadewade disi damelate eba uwatelo nonokama:
ebo keda:oma:na:. Ebema: nanitabola, Godote epono kuba danag-
ilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebe nonoka inamabuate la:imano
kuba osiyodilole tanalo ega:walo kuba wokino tanalo kawokalilaema:na:.
Numa:la:, me opono uwomu tetete eba penapelo, la:imano inamabu iyalo
a:dogodogoilamenaimata, wiyasiya tete tatalila la:imano kalakala tanalote
kolopoligomene, iyo, la:imano nonoka inamabuate la:imano ape eba

kubailamelo la:imano kalakalate ebo kolopoligomene, elawo elanomote namo tuwaenomoma: keba kunu ka:midinakole eba kunu.
4 Nanitabola, la:imano kuba tanalo ma kunu itana. La:imano kawokawo bisnisi magumulo piyate la:imano olowameno pali inamabu detapiolametanaka, la:le iba:tamo wade wiya kikalama:wenakoa:, ebema: iba:te ibino temeteme magumulo kawonomamo iimina. Eiye, Elawodawa Godote ebe imi tanalo iyalo iyatawi!
5 Ebema: numa:la:, la: me opolo inamabu bilibilipima: eba eda:wenalo la: a:ka:tuwa: la:imano kateneno ubilo la: ekalakalailamenakomata, iyo, la: wadewade bae eba naonalo gadigadinomoma: iyalo eda:imata. Ebema: gadigadi kau-goeogoeo keba kunula:ka: la: eba kunula, tete tatalila Namutudawate la: anakapulaema: ka:pemene.
6 Ega:walo me tanalo idila. Tete epetapilo la:le tuputupu epatamo dowaawete, ebene la:le ibi gabamaniatamo gito magatalenakomata iba:te iba:tamo a:e wiya kikalaema:. Eiye! Ebe epate la:tamo kuba idi kosiyodilonakoa:, wiyasiya ebe gabodo la:le ibi gito anakapulamenakomata!

Nanitabokobi Midi Magumulo Kodakodalo Lamota:ona Tanalo

7 Ebema: naimano ekakiala:, la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo nelamota:onala: Kawodawa Ya:sukono pe teta:mo. Modobola la: pali osiyodilodawano tanalo nemalagidilala:, ebete pali inamabu amiote wade pali inamabu nao tete ebo kemakopelenamene. Ma kunu dopo sagana tetelo ulamate dowonakomene ega:walo uwomu saganalo walo da:kowonakomene, damelate wade gibama: eba eda:lo ebeno pali inamabuate wadenomamo ebo kapepeoma:na:.
8 Ebema: la: atumu Ya:sukono pe tanalo makopelema: ubia:noma: eda:oa:no kodakodalo nelamota:onala:, mabu ebeno pe tete netatali!
9 Ebema: naimano ekakiala:, la: magumulo idite lumagi idino tanaloma: ubia: tabo akogeala:, mabu diyala, Godote a:imano tamedawano okoli tanalo modoboma: eba gelo wiyasiya a:ma: kubadawama: da:begemene. Iyo, ebe Kawodawate na:pe a bilibilinomono iyaiya tanalo kapanagilameleaema:!
10 Ega:walo naimano ekakiala:, modobola la:le iyalo tetelo da:pemaimiya ebe Godokono woki awokalimipino tanalo nemalagidilala:. Iba:te Godokono woko eba osiyodilonalo kawokawo temeteme duwatenakiya, wiyasiya iba:te nanitabokobi midi magumulo kodakodalo lamota:onanakiya, ebema: iba:te keba kunu kilukulinami, modobola la: eba kunu nilukulinala:.
11 Numa:la:, a nanitabokobi midipiate ebako wokopi eba malagidilolelo ma kunu gelanakoma:, “Ibino kodakodalo lamota:ona mabuma: Godokono kalakala tanalote iba:godolo nanitabolo nitanami!” Ebema: modobola la: nanitabokobi mididawa idi Yaubakono tanalo atumu na:kemalagidilala:. Kawo olalatinomo tanalote ebetamo demaigiya, ebe tetelo ebete nanitabokobi midi magumulo kodakodalo utinami, ebema: Kawodawa Godote ebe walubite olalati magumune ebeno igilo a:mula:miya. Kalakala kawonomola, Godoko ebe kawo nilakapodawanomola.

Nani Tabonomo Ge Tanalo

12 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, me tanalo idi ebe kawo tanalonomola. La:le epetapiatamo nani tabonomo gelama: dowagela:ema, olowiopiate la:imano tabo nanitabokobi ka:midima: la:le Godokono Unu Duliyomolono mailo akoka:miala: ega:walo me opono mailo atumu akoka:miala:. Ebema: nanitabokobi mididawa, modobola a:ma: wiyasiya a:imano tabo kiyawao magumulo inamabu idino mailo ka:mia:no

tabo nanitabolo ma kunu negiye, “Iyo, na kosiyodilomamo,” ega:walo kebe tetelo a:ma: tanalo idi osiyodiloma: modoboa:noma: deda:emene, modobola a:ma: nani tabo idi ma kunu negiye, “Ao, na a:kosiyodilomo.” Eiye! Epetapiate a:ma: nanitabokobi ka:miditama: a:ma:le a:imano tabo elawokobi midima: tabo idi akogeala:, mabu ebako tabo kiyawao tanaloma: Godote kuba wiya a:ma:tamo kapalibomene.

Godotamo Towetowe Tabo Ge Tanalo

13 Ebema: la: magumulo kebe lumagite temeteme epetapi magumulo dokolina, modobola ebete towetowe tabo Godotamo negemene. Ega:walo kebe lumagite kalakala magumulo dokolina, modobola ebete Godoko amamate oale nalapiomene.

14 Ega:walo kebe lumagi temetemete dumina, modobola ebete sosi watowatopi ka:la:mite, ebene iba:te pelamete Kawodawa Ya:sukono mailamo olibi kikopuno iamo ebeno wato kali pabutimite Godotamo ebe ebo nadipatema:na:.

15 Ebema: iba:te Godoko nanitabokobi eba midilo, ebete ibino towetowe tabo olowite temetema:go lumagi wadekobi ebo ka:midimene, ega:walo diyala, ebe temetemete ebe lumagino kuba osiyodilole tanalodo ebetamo da: a:pile, ebene Godote ebe tanalo iyatawate ebe atu tetelo ebeno kuba egebolemete ka:dodolomatilimene.

16 Ebema: modobola la: magumulo idite ebeno kuba osiyodilole tanalo kawokalilame, idite ebeno kuba osiyodilole tanalo kawokalilame, eba kunu nowagelenala:, ebene la: magumulo idite idi Godotamo nadipatenakiyala:, ebete la:imano kuba egebolelametate la:imano apeno iyaiya temeteme tanalo balamo kalomolametama:. Nanitabola, kapiya tuputupudawano towetowe tabo ge magumudo Godoko ebe modobola kawokawo anoano tanalo osiyodilolema:.

17 Numa:la:, Godokono woki awokalimidawa Elayako ebe opo lumagila, a keba kunula:ka: ebe ebako lumagila. Wiyasiya ebe wade tuputupudawala, ebema: ulamate kolopoligoma: ebete Godotamo kawonomamo da:towetowiya, Godote ebeno tabo nanitabolo olowiya, iyo, ebe tetene wagilimite ulamate tete geyageyanomolo kowonakia:, ebe tete ebe netewakapiya ulama ega:walo sikisi sagana tetela.

18 Wiyasiya ulamate walo owoma: Elayate Godotamo towetowe tabo da:kegiya, Godote ebeno towetowe tabo walo kolowite ulama opamo ebo palibiya epono pali inamabuate walo kakapepeoma:.

Lumagino Igilo Mula:me Tanalo

19 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, naimano uwomu leta tabo ma kunula. La: magumulo idite Godokono nanitabo gabone iyabaiamo delegamene, modobola idite ebe walo na:kemagaemene.

20 Iyo, la: me kawo tanalo nemalagidilala:, kebe lumagite kuba osiyodilodawa umite ebeno kuba gabone Godokono nanitabo tanalamo walo da:kemagaemene, Godote ebe tuputupudawano osiyodilo tanalodo kubadawano igilo mula:mete ebeno iyaiya kuba osiyodilole tanalo ebo kegebolemene.

Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

PITAKONO DOPO LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Pitatela, Ya:su Kelisote ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na idila.

Godote ebeno epoma: keda:onama: kebe epo keka:la:mioliyale, ibi magumulo la: epetapi Yudiya opone iyaiya opamo tolama:wete ebo da:nilukuliawenama, ma kunu la: epetapi Pontase opolo, epetapi Galesiya opolo, epetapi Ka:padosiya opolo, epetapi A:isiya opolo, ega:walo epetapi Bitiniya opolo, la:le me iyaiya opolo bilukulionamata, nale me leta la: bilibilinomatamo ebema: palibomo.

2 Nanitabola, iyalo tetelo Nabiwi Godote la: eka:la:miyata la:le ebeno Uliyanano elawamo ebeno talena epoma: keda:wenama:, iyo, ebete ubi iyatiya Ya:su Kelisokono kalimamo la:imano tepo magumuno daleya ukulaolelametate, la:le ebetamo nanitabolo ka:tudila:wenama:.

Modobola Godokono nilakapo tanalo ega:walo milo tanalote la:godolo kawonomamo na:pola:nama:na:.

Nanitabokobi Midipiate Wade Igilo Duliyomolo Laema: Ya:sukono Pe Tete Demakopelena

3 Modobola a kalakala tabo aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono Nabiwitamo kadipatemalema:, mabu ebe nani Godotela. Numa:la:, ebete ebeno kawo nilakapo tanalonomo ma kunu awokalimiya, ebete Ya:su Kelisoko a:e magumune igilamo dadipatiya ebe tanalodo oli igilo atamo ikaeamiya. Ebe mabuma: ale ebeno pe tanaloma: olowiolo kalakalago ebe makopelenama:,

4 mabu ebe tetelo Godote ebeno gudi mabuma: dosiyodiloliya ale ebe wadewade inamabu nanitabolo kuwatemalema:. Ebe wadewade inamabuate ebeno Unu Duliyomololo eba pola:nalo uwomua: tetelo a:kolopoligonama:na: ega:walo akabaleonama:na: ega:walo a:ka:kubakubaonama:na:.

5 Nanitabola, Godoko ubila ebete me opono Uwomu Egelalo ebeno igilo mula: tanalo la:tamo ikalaema:, ebema: ebete la:imano nanitabokobi midi tanalodo ebeno elawamo la: nitakeamidalenata.

6 Me mabuma: la: nekalakalaonala:, iyo, nanitabola, me tetelo la:le iyaiya temeteme epetapi magumulo eba ilukulinalo mibomibo iyatawaonakomata, wiyasiya tete tatalila la:imano kalakala tete ka:pemaigamene.

7 Numa:la:, me opolo iyatawaopiate golodo inamabu ela magumamo diyatima:na:, elate golodo inamabuno daleya eba opoliyalelo iba:te ebe inamabuno wade a:la:uwa:da:le tanalo ebo kuima:na:. Eba kunu Godote la:imano iyaiya temeteme magumulo ebeno wade woko bosiyodilona la:imano nanitabokobi midi tanalo kulamelelametama:, da: nanitabola: o da: nanitaboa:. Ebema: numa:la:, opo epate golodo inamabu duminaka wadenoma: gelanaka, mabu tete da:pesolo ebe opo inamabuno a:la:uwa:da:le tanalote kawonomamo kitanamene, wiyasiya kalakala kawonomola, la:imano nanitabokobi midi tanalono wade tanalote ebako golodo inamabuno wade tanalo nodolina, mabu nanitabokobi midi tanalote la:godolo uwomua: tetelo a:kolopoligonamene. Ebe mabuma: modobola la: temeteme magumulo kodakodalo nelamota:onala:, mabu Ya:su Kelisote walo da:ka:pemene, ebete la: eba pemoiolelo la: powalogoletate unamo ebo ka:powadipalatelema:ta.

8 La:le ebe dopamo kuma:wenakia: ega:walo me tetelo la:imano balida:mo
ebe kuma:wena:, wiyasiya la:le ebe nanitabokobi eba midinalo nilakapolo
malagidilonamata. Ebe mabuma: la:imano temeteme kawonomamo
malagidilolea:no kawo kalakalanomote la:godolo bitana, ebako kalakala
beda: kawonomola:ka:! Iyo, epate ebako kalakala tabamo awokalima:
modoboa:!
9 Numa:la:, ebe kalakalate la:godolo nanitabolo bitana, mabu la: iy-
atawalata la:imano nanitabokobi midi tanalodo la:le Godogodone igilo
mula: tanalo nelawenamata.
10 Dopamo tetelo Godokono woki awokalimipiate me igilo mula:
tanalono nanitabo tanalo kiyatawaoma: ebeno Buka apuapuno tabo
ka:la:miolenakiya, ebene iba:te ma kunu gelanakiya, walone tetelo Godote
ebeno igilo mula: tanalo la: nanitabokobi midipiatamo nilakapolo gito
kikalaema:ta.
11 Wiyasiya numa:la:, iba:te me tanalo idi nipo umiya, Godokono
igilo mula: tanalote keba kunu na:ka:pemene ega:walo kebako tetelo
na:ka:pemaigamene. Ebe tetelo Kelisokono Uliyanate ebeno igilo mula:
tanalono pe tete iba:tamo nanitabolo kawokalimiya:, wiyasiya ebete ibido
ma kunu kiyawaonaki, Godokono Alibodawa Kelisote da:pemene, ebete
dopamo kawokawo temeteme uwatete, walone Godote ebeno wade pukuil-
ame tanalamo ebe ebo kowalogomene.
12 Ega:walo ibino woko osiyodilo magumulo Godote ibi analiya,
iba:te kebe iyaiya tanalo degelanakiya ebe tanalate iba:tamo
a:ka:pemaimioma:na: wiyasiya walone epatamo ka:pemaimioma:na:.
Ebema: nanitabokobi midipiala:, la: ebe ebe epolata, iyo, la: tetelo
Godokono wokopi epetapiate pemaimiote Ya:sukono Wade Tabo ebeno Unu
Duliyomolono Talena Uliyanano elawamo la:tamo a:pa:kiyawaonakiya.
Nanitabola, Unu Duliyomolono nopopiate ibino ubi kawonomamo
alomona, la:le kebe waminaole tanalo kuwata:wiyama, iba:te ebe
wadewade tanalo atumu ka:kiyatawaoma:.

Nanitabokobi Midipiate Godokono Talena Magumulo Ilukuli Tanalo

13 Ebema: la:le Godokono wade woko kosiyodilawenama: la:imano
woki wadekobi na:midila:la:. Ega:walo modobola la: Ya:su Kelisokono
pe tanaloma: olowiolo nilukulionala:, mabu ebete dapawokalamene ebe
egelalo ebeno igilo mula: tanalo la:tamo nilakapolo ka:pikalaema:ta.
14 Ega:walo dopamo tetelo la:le Godokono nanitabo tanalo iyatawaoa:no
kebe tanalo kosiyodilola:wenakima, la: me tetelo ebegodone olobila:wete
ebe kateneno iyaiya ubi tanalo osiyodilole tanalodo nanitabokobi
midia:pimu walo akoilukulionala:.
15 Wiyasiya la: Godotamo eba tudila:olo ebeno totomu tabo bilibili-
nomo magumulo idi kapiya adikanalea:no, modobola la: la:imano osiy-
odilole tanalo bilibilinomo magumulo talenama: neda:iyala:. Iyo, la:
deka:la:mitiyala ebe Kawodawate talenama: keba kunu keda:nale la: atumu
eba kunu nilukulionala:,
16 mabu ebete ebeno Bukalo a ma kunu iyatuamena, “La:imano osiyo-
dilole tanalo magumulo talenama: neda:onala:, mabu na ebe Talenanomolo
Okolidawala.”
17 Numa:la:, Godote kapiya tuputupu gabonomodo me opo epono iyaiya
tanalo bilibilinomo kanagilamelelaemene, iyo, ebe wade wiya ega:walo
kuba wiya iba:tamo modobolo dikalaemene ebe Kawodawala, ega:walo
nanitabola, la:le ebetamo da:towetoweawenakoma ebe la:imano Nabi-
wima: ka:minakomata. Ebe mabuma: modobola la: me opolo kapelapimu

eba ilukulinalo, la:imano osiyodilole magumulo ebe tolemelo ebe kapiy-
atamo na:tudila:onakiyala:,
18 mabu la: iyatawalata la:imano wade wiyate ebegodone ka:pemene,
ega:walo la:le dopamo ewoniagodone delawa:wiyama ebe ilukuli tanalono
osiyodilole magumulo ebeno nanitabo igilo tanalo nipo umiyamata. Iyo,
dopamo la:le ebe tagala ilukuli tanalamo da:tudila:wenaima Saitanakono
idoko moto epoma: eba eda:onalo, Godote la: nilakapoilamelo ebe idoko
moto magumune ebo wagailiyata. Ebema: numa:la:, ebe tetelo ebete la: me
opono maniamo kuwatetiya:,
19 wiyasiya ebete la: Kelisokono kalima wiya kawonomamo la: wiyakobi
a:midiliyata. Iyo, kapiya kuba idite Kelisogodolo itana:no, ebete sipi-goeo
da:peso wadenonomo keba kunula:ka: eba kunu eda:lo la:imano kuba
osiyodilole mabuma: ebeno ape kalimagono nilakapo inamabuma: midite
Godotamo ebo ikamiya.
20 Nanitabola, me opo osiyodiloa:no dopamo Godote Kelisoko
iyalo eka:miya la:imano igilo ka:mula:lelametama:, ebema: kalakala
kawonomola, a tetelo me opono uwomu tete eba tatalilo ebete opo epatamo
ebo pawokaliya,
21 ebene ebete da:iya ebe tetelo Godote a:e magumune ebe eba adipatelo
ebeno elawo alonomago ebe ebo walogiya. Ebe mabuma: la:le Kelisodo
Godoko nanitabokobi eba midinalo, ebegodone la:imano wadewade tanalo
nanitabolo uwatema: ebeno pe tanalo olowiolo makopelenamata.
22 Numa:la:, la: Godokono nanitabo tanalamo eba tudila:olo la:imano
tepo magumu ukulaoliyamata la:le la:imano nanitabokobi midipi ekaki
nilakapolo nanitabolo kemalagidilola:wenama:. Ebema: modobola la:
magumulo idite idi kemalagidilo, idite idi kemalagidilo, la: eba kunu
eba wagelenalo la:imano tepo magumuno kawo nilakaponomamo epetapi
nemalagidilolenala:.
23 Nanitabola, dopamo la:imano nabi ebe piyate ibino kadele teta:mo
nemaimiote da:na:elaiya ibi ebe dubula, wiyasiya me tetelo la: Igilo Nabiwi
Godokono gudilata, iyo, la:le ebeno uwomua: Igilo Tabodo awokalawete
oliolinoma: eda:iyamata.
24 Ebe mabuma: Godokono Bukalo tabote ma kunu itana,

“Epo bilibilinomo ibi uwago keba kunula:ka: eba kunula,
ega:walo ibino iyaiya amama tanalo
ebe kaiyakaiyano titi keba kunula:ka: eba kunula.
Ka:lo dapepeuta ebe uwagate dumutu egelalo kalawoma:na:,
ega:walo ka:lo wade tita:gopi da:pola:na
ebe kaiyakaiyate dumutu opamo gito kema:sila:ma:na:.
25 Godokono Tabote wiyasiya
uwomua: uwomua: tetelo bitanamene.”

Numa:la:, me tabo dopamo tetelo epetapiate la:tamo da:kiyawaiya ebe
Wade Tabola.

2

Ya:suko Ebe Godokono Motono Nokola Keba Kunula:ka: Ebako Alola

1 Me mabuma: la:godolo da:pola:na ebe iyaiya kuba bilibilinomo iyaba-
iamo nalomala:, ma kunu a:da: tabo akokiyawaonakala:, ega:walo mena
netewa tanalo na:miyapala:, ega:walo epetapino inamabuma: akodowaon-
akala:, ega:walo epono mailo kubailame talenala.

2 La: wiyasiya a:lia:li gudimu eba eda:olo Godokono Uliyanano wade
nono nioma: la: la:imano ubi tanalo kawonomamo niyatinala:, iyo, eba
kunu la: la:imano igilo mula: tanalo nanitabolo laema: nanitabokobi midi
magumulo kapepeomamota.
3 Nanitabola, dopamo tetelo la: Kawodawano nilakapo alatipa:wete
golanomoma: ebo geliyamata.
4 Ebema: la:le Kawo Igilodawa Ya:sutamo na:pelama:la:, ebe epate
kubama: gelate iyabaiamo diyatiya ebe dawala, wiyasiya Godote ebe
nokola keba kunula:ka: ebako wade alonomoma: gelo ebo lawiya.
5 Numa:la:, ebeno igilote la: magumulo atumu ba:kitana, ebema: mod-
obola la: pelama:wete la: a:ka:tuwa: la: Godotamo na:pikameala:, la:le
ebe amamateno motono wadewade kewama: keda:wenama:. Ebene la:
ebe moto gulo ebe eba watidilonalo ebeno Uliyanano talena woko osiy-
odilo tanalodo nilakapo inamabu ebetamo ikameopima: beda:onamata,
ebema: la:le Ya:su Kelisodo ebetamo dikameawenakoma, ebete kalakalago
la:godone buwatenakomene.
6 Numa:la:, Godote ebe tanalo awokalima: ebeno Bukalo ma kunu gena,

"Na nokola keba kunula:ka: ebako wadenomo abo lawete
Yelusalema kawo duliyomololo* detenamo
ebe motono aloma: ka:midimamo.
Ebema: kebe lumagite ebe dawa nanitabokobi da:midimene,
ebete uwomua: tetelo ilipo tanalo a:kiyatawanamene."

7 Nanitabola, la: piyate Ya:suko nanitabokobi da:mida:wenama, la:
iyatawalata ebe Godokono wiya kawonomo aloma: eda:na. Wiyasiya
numa:la:, epetapiate ebe nanitabokobi ka:midina:, ebema: Godokono Buka
tabote ibino ubia: tanalo awokalima: ma kunu gena,

"Moto etepiate iyabaiamo diyatiya,
ebe alote wiyasiya motono elawo mabuma: eda:na."

8 Ega:walo Godokono Bukalo tabo idite ma kunu itana,

"Me Kawodawa ebe gabo tetelo ditana ebe nokolala,
epate ibino kuba ubi tanalago eba tolamelo
ebegodolo agowa nukamidaolete
ebe unamo ebo ka:na:gudima:na:."

Ebema: nanitabola, iba:te Godokono tabo nanitabokobi midia: mabuma:
agowa ukamidaolete ebo gudinaka, Godote ibino tanaloma: iyalo degiya
eba kunu.

9 Wiyasiya la: nanitabokobi midipino tanalo iyanomola. La: ebe Godote
ebeno ubilo duwatetiyala ebe epolata, ega:walo la: Kawo Elawodawa
Godoko amamatelo ebetamo nilakapo inamabu dikameawenakoma, la: ebe
wokopilata. Iyo, la: ebetamo talena woko dosiyodilawenama ebe tanebapi-
lata, ega:walo la: Godokono iya eponomoma: eda:onamata. Nanitabola,
Godote la: idoko magumune eka:la:miyata, mabu ebe ubila la:le ebeno wade
alonomo magumulo eba ilukulinalo ebeno wadewade osiyodilole tanalo
epetapiatamo ka:kiyawawenakoma:.

---

* **2:6:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, Yelusalema duliyomolono mailo idi ebe Sayonola.

10 Ebema: kalakala kawonomola, la:le dopamo tetelo Godokono epoma:
keda:wenamia: wiyasiya ka:lo la: ebeno gudilata, ega:walo dopamo la:
ebeno nilakapo kiyatawawiya: wiyasiya me tetelo ebegodone elawiyamata.

Godoko Nanitabokobi Midipiate Me Opolo Kapelapima: Deda:ona Ebe Tanalo

11 Naimano wadewade namutupiala:, nale la: toweolaemata la: me opolo
eba ilukulinalo kapelapima: neda:onala:, mabu la: Godokono Unu Duliy-
omolo epolata. Ebema: la:imano kateneno ubi tanalamo akotudila:oala:,
mabu ebe kuba ubi tanalate la:imano uliyanano igilago eba gowelaolo la:
kubailaema: wagelena.

12 Ega:walo la:le nanitabokobi midia:piago eba ilukulinalo ibino ololo
apulo wadewade tanalo kapiya nosiyodilolenakiyala:, mabu ibi magu-
mulo piyate la: kubakubapima: deka:la:mitana, iba:te la:imano wade-
wade osiyodilole tanalo eba ulamenalo la: mabuma: woki iyakobi ebo
ka:midilima:na:. Iyo, nanitabola, Godote me opo epono tanalo anagilamele-
laema: da:pemene, ebe Kawo Egelalo ebe atu epate la:imano wadewade
osiyodilole tanaloma: Godokono mailo kadipatema:na:.

Gabamani Wokopiatamo Tudila:o Tanalo

13-14 Ebema: Kawodawa Ya:suko mabuma: la:le Loma duliyomolo epono
Kawo Elawodubunomotamo na:tudila:onala:, mabu opo kawonomolo
ebeno elawote nanitabolo bitana. Ega:walo ebete iyaiya opo epetapi
bilibilinomamo danaliboliya ebe kawokawo elawodubu ega:walo ibino
gabamani wokopi epetapi, modobola la: ibi bilibilinomatamo atumu
na:ka:tudila:onakiyala:. Nanitabola, ebe dubagodolo elawo bitana kuba
osiyodilolepiatamo kuba wiya eba ikalamelo wadewade tanalo osiyo-
dilolepi unamo kowadipalatelema:na:.

15 Me mabuma: Godokono ubi tanalo ma kunu bitana, kebe tetelo ebeno
nanitabo tanalo iyatawa:piate la: kubakubapima: deka:la:mitamene, la:le
la:imano wadewade osiyodilole tanalamo ibino daedale tabo gela tanalo
ebo kodiyobolemamota.

16 Ebema: la: Kelisoko magumulo tutupima: deda:wenama, la: nanisi-
wale! La: daedale wokilo ma kunu akogelala:, “Kelisote aimano kuba
wiya iyalo uwateamiya, ebema: ale aimano iyaiya kuba ubi tanalo
walo da:kosiyodilolema:, Godogodone kuba wiya a:kelaema:.” Ao, eba
kunua:! Modobola la: wiyasiya la:imano ape Godotamo ikameonomo
nikameiyala:, la:le la:imano osiyodilole magumulo ebeno wiya: wokopima:
keda:wenama:.

17 Eba kunu la:le nanitabokobi midipi epetapi bilibilinomo nilakapolo
eba malagidilolenalo Godoko kapiya na:tolemenala:. Ega:walo me opo ka-
wonomolo elawoma: deda:na, ebe Loma epono Kawo Elawodubunomono
tanaloma: la:le la:imano tepo magumulo kuba tabo gela:no ebeno toto-
muamo na:tudila:onakiyala:. Iyo, modobola la: a:ka:tuwa: la: opamo eba
alomolo, epo epetapi bilibilinomono tanaloma: la:imano tepo magumuno
wokilo ibi unamo nowadipalatelenakiyala:.

Woko Namutupiatamo Tudila:o Tanalo

18 Ebema: kawokawo woko dubate la: kebe epo maniamo duwatetiyala,
modobola la:le ebe dubuno wiya: woko kosiyodilola:wenama: la:imano
tepo magumulo ibino tanaloma: kuba tabo gela:no iba:tamo woko ela-
wonomamo nosiyodilonakiyala:. Iyo, woko namutupi magumulo piyate
la: da:nilakapoilametana, la:le wadewade woko ibi kapiyatamo osiyo-
dilolea:no, piyate la: kawiya analelo la:tamo da:dowaona, modobola la:
ebako woko namutupiatamo atumu kalakalago na:tudila:onakiyala:.

19 Nanitabola, a:ma: eba kunu eba wagelenalo a:imano kuba osiyodiloa:
tetelo idite a:ma:tamo temeteme dikametamene, Godote ebe tanalo umite
a:ma:tamo kekalakalamene mabu a:ma: a:imano tepo kodakodaimilo ebeno
ubi tanalamo na:tuduwatanata.
20 Wiyasiya a:ma: woko kubanu osiyodilo magumulo woko namutu-
dawate iyaiya temeteme a:ma:tamo dikameotamene, ebe tetelo a:ma:
a:imano tepo kodakodaimilo kawo tanaloa:ma: degeaemene, ebe mabuma:
Godote a:ma:tamo ba:kekalakalamene? Ao, ebeno kalakalate a:kitanamene
mabu a:ma: kuba wokodawalata, wiyasiya kebe tetelo a:ma: wade woko
osiyodilo magumulo temeteme delawa:emene, ebe tetelo ebeno kalakalate
a:ma:tamo nanitabolo kitanamene.

Ya:sute Ebeno A:e Magumulo Kawokawo Temeteme Duwatiya

21 Nanitabola, Godote la: nanitabokobi midipi eka:la:miyata,
la:imano nanitabokobi midi mabuma: me opono temeteme magumulo
ka:pola:wenama:. Ebema: Kelisote la:imano igilo ka:mula:lelametama:
ebeno a:e magumulo kawokawo temeteme keba kunu kuwatiyale, Godoko
ubila la: Kelisokono agowa bobodo ebe nanitabolo kowaloma:tawenama:.
22 Iyo, numa:la:, Kelisote kuba idi kosiyodiliya: ega:walo ebegodolo a:da:
elemasigi tanalo idi puliyala.
23 Ega:walo kubakubapiate ebe demalogiya ebete wiyasiya iba:tamo
malogole tabamo ka:wiya:, iyo, ebete iba:godone kawokawo temeteme
duwatiya, ebete ibi kawiya analelo iba:tamo kuba wiya ikalaema: kegiya:.
Ebe tetelo ebete wiyasiya ebeno nanitabokobi midi tanalo Godotamo
iyatiya ebete ebeno igilo ka:mula:ema:, mabu ebe iyatawiya walone ebe
Kawodawate epono tanalo bilibilinomo tuputupu gabonomodo kanagil-
amelelaemene.
24 Ebene Kelisote a:ka:tuwa: ebeno apa:mo aimano kuba osiyodilole
tanalo uwateamete kewa olotolowamo ebo watiya. Ebete eba kunu
osiyodiliya mabu ebe ubila ale aimano kuba osiyodilole magumulo a:elaote
ebeno tuputupu okoli magumulo kilukulionama:, iyo, ebete ebeno teme-
teme uwate tanalodo la: wadekobi a:midiliyata.
25 Ebema: numa:la:, dopamo tetelo la: iyaiya dalatidiawiyama
ebe sipi-goeogoeomu ilukulionaimata, wiyasiya ka:lo Godote la:
walo a:kemagaeliyata la:imano Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawa
kowaloma:tawenama:, ebe la:imano tepo magumuno Woki
Buiyalateledawala.

3

Nanitabokobi Midipi Kamiyale Ega:walo Ibino Dubu Iba:te Kapimiya Keba Kunu Na:kilukulionama:na:

1 Ebema: kamiyala:la:, nale wokopi ibino namutupiatamo tudila:oma:
keba kunu kanalemo, modobola la: atumu la:imano awiatamo
na:tudila:onakiyala:. Diyala, ibi magumulo epetapiate Ya:sukono Wade
Tabo nanitabokobi ka:midina:, wiyasiya la:le ebeno Nani Tabono tanalo
idi iba:tamo gela:no, la:imano wadewade osiyodilole tanalate ibi nanitabo
gabo ebo kiyatulaema:na: iba:te atumu nanitabokobi midipima: keda:oma:.
2 Ebema: la:imano osiyodilole magumulo daleya wokino tanalo idite
itana:no, la:le Godoko la:imano wokino tanalamo dowalogawenama, mod-
obola iba:te ebe netewa tanalo la:imano ilukuli magumulo wadenomamo
nulamenama:na:.
3 Ega:walo modobola la: la:imano unu tama wadekobi midili tanaloma:
kawonomamo akomalagidilonala:. Ma kunu la:imano eke wadekobi midili
tanalo, ega:walo wiya kawokawonomo tulukaula pupuli tanalo, ega:walo

galono sepisepi pupuli tanalo, ega:walo wadewade kaliku pupuli tanalo,
ebe tanalo bilibilinomo ebe kawokawo tanaloa:.
4 Wiyasiya numa:la:, kawo tanalo ebe tepo magumu wadekobi
midili tanalola, mabu kebe kamiyalete ebeno tepo magumu wadekobi
da:midimene, ebe wade tanalote ebegodolo a:kolopoligomene, iyo, ebako
wade milo okoli tanalote ebegodolo eba itanalo, Godote ebe tanalo umite
wadenoma: kegemene.
5 Ebema: modobola la:le iyalo tetelo tuputupulo dilukulionamiya ebe
kamiyaleno ilukuli tanalo nemalagidilala:. Iba:te Godoko nanitabokobi
eba midinalo ibino awiatamo tudila:o tanalodo ibi a:ka:tuwa: ibino tepo
magumu wadewadenonomoma: ebo midilinakiya,
6 iyo, ma kunu Selate ebeno awi A:ibalayamatamo wadenomamo
tuduwatalo ebe ebeno wade watodawama: ka:minaki. Ebema: la:le Selako
eba ibamitinalo la:imano awi tolelamea:no iba:tamo wadewade tanalo
dosiyodilola:wenakoma, la:imano nanitabokobi midi magumulo la: ebeno
buwelemele gudima: beda:onamata.
7 Ega:walo nanitabokobi midipi dubala:, la: atumu la:imano kamiyala:go
milolo eba ilukulinalo wadewade wokino tanalago ibi nowalubilinakiyala:,
mabu la:imano elawote ibino elawo nodoilina. Iyo, modobola la: la:imano
tepo magumuno wokilo la: a:ka:tuwa: la: opamo eba alomolo la:imano
kamiyale unamo nowadipalatelenakiyala:, mabu Godote epatamo ni-
lakapolo dikalamena iba:te ebe uwomua: igilo la:go kapimiya kelaema:na:.
Nanitabola, la: ma kunu dowagela:ema, Godote la:imano towetowe tabo
olowioma: tanalo idite gigiyu a:kemopimene.

Wadewade Osiyodilole Tanalo Mabuma: Temeteme Lawe Tanalo

8 Ebema: la: nanitabokobi midipino ilukuli tanaloma:, na Pitate uwomu
tabo ma kunu gemo. Modobola la: bilibilinomate woki kapiyama: eda:wete
milolo nilukulinala:, ma kunu amama tanalote la:tamo akopa:la:, ega:walo
la: nanitabokobi midipi nilakapolo eba malagidilolenalo, ibino temeteme
tanaloma: la:imano tepo magumu akokodakodailama:la:.
9 Ebene lumagi idite a:ma:tamo kuba dosiyodilomene, a:ma: ebeno
kubama: akowiyala:, ega:walo ebete a:ma:tamo malato tabo degemene,
a:ma: ebeno malato tabo wiya:no wiyasiya ebe mabuma: Godoko naniye
ebete ebe wadenomamo kowalubinama:. Nanitabola, Godote ebeno ni-
lakapo a:ma:do awokalima: a:ma: iyalo eka:miyata, mabu ebe gabodo ebeno
wade walubi tanalote a:ma:tamo atumu ba:ka:penakomene.
10 Me mabuma: Godokono Bukalo tabote ma kunu itana,

“Kebe lumagite kalakalago okolima: ubi diyatimene,
ebete kubakuba tabo ega:walo a:da: elemasigi tabo akokiyawaonakala:.
11 Ega:walo modobola ebete kuba osiyodilole magumune olobigate
wadewade tanalo nosiyodilolenakomene,
iyo, ebete ebeno ubi kawonomamo niyatinakomene
epetapi bilibilinomago milolo kilukulinama:.
12 Nanitabola, piyate eba kunu tuputupupima: deda:ona,
Kawodawa Godote ibi wadenomamo eba ulamenalo
ibino towetowe tabo olowionako,
wiyasiya piyate iyaiya kuba tanalo dosiyodilolena,
ebete iba:tamo gowela tanalo osiyodilonako.”

13 Ebema: a:ma:le wadewade tanalo osiyodilolema: elawonomoma:
deda:emene, ebe tetelo lumagi idite ubi a:kiyatimene a:ma: kubaima:.

14 Wiyasiya diyala, tete idilo a:ma: wade tanalo eba osiyodilolo epetapiate
temeteme a:ma:tamo da:bikametamene, ebene ebe temeteme magumulo
iba:tamo akotoletola:la: ega:walo woki bilibilima: akoeda:la:, wiyasiya a:ma:
kawonomamo nekalakaliye!
15 Iyo, a:ma: a:imano tepo magumulo Kelisoko kapiya tolemelo ebe
unamo eba adipatelo Kawodawama: neka:minakiye, ega:walo modobola
a:ma: ma kunu nolosiyodilonakiye, kebe tetelo Kelisoko iyatawa: lumagite
a:imano nanitabokobi midi tanaloma: a:ma: danatamene, a:ma: ebe
tanalono magumu ebe wadenomamo ebo kiyatuima:ta.
16 Ebene a:ma: a:imano tanalo ebetamo dawokalima:emene, modobola
a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: opamo iyatilo a:imano kimalagidilamo ebe eba
adipatelo gelebadi gabodo ebe nowalubiye. Nanitabola, a:ma:le a:imano
osiyodilole magumulo Kelisokono tuputupudawama: eba eda:nalo a:imano
tepo magumuno mulo wokino tanalamo da:tuduwatawenakomene, piy-
ate a:imano Kelisoko waloma:ta mabuma: a:ma: malogolo kuba tabo
da:kiyawaona, walone iba:te a:imano wade okoli tanalo eba malagidilolo
ilipo ebo kelaema:na:.
17 Ebema: nanitabokobi mididawa, a:ma: numa:. Godote ubi diyatimene,
a:ma:le wade osiyodilo tanalo idi mabuma: temeteme delawa:emene, kuba:,
ebe wade tanalola, mabu ebako temeteme magumulo Godokono kalakalate
a:ma:tamo kitanamene, wiyasiya kebe tetelo a:ma: kuba osiyodilo magu-
mulo temeteme delawa:emene ebete a:ma:tamo a:kekalakalamene.

Ya:sukono Kawokawo Temeteme Tanalodo Nanitabokobi Midipiate Igilo Mula: Tanalo Delawiya

18 Ebema: modobola la: Kelisokono tanalo nemalagidilala:. Ebe tuputupu-
dawanomola, wiyasiya ebete me opo epono kuba osiyodilole tanalo bili-
bilinomoma: kawokawo temeteme uwatete ebo a:iya, me gabodo ebete
a Godotamo emagaeiya ale ebeno wadewade namutupima: keda:onama:.
Numa:la:, epate Ya:suko danakapumiya ebe tetelo ebeno katene apeno
igilote gito olopoligiya, wiyasiya Godote a:e magumune ebe dadipatiya
ebete uwomua: igilo ape ebo kelawiya, iyo, ebete uwomua: uwomua: tetelo
walo a:ka:enamene.
19 Ega:walo me tanalo idila. Godote ebe igilamo adipatea:no dopamo
Ya:sute Saitanakono idoko moto guamo tote Godokono tabo ebo
na:kiyawaiya.
20 Ebolo piyate ebeno tabo dolowiya, ibi me opolo Godotamo
tudila:oa:noma: deda:onamiya ebe kuba osiyodilolepino a:elao uliyanala,
iyo, Nowate kawo penomo dosiyodiliya Godote wade tete iba:tamo ebo
ikalamiya, wiyasiya iba:te ebeno tabo kolowiya:. Ebe mabuma: ulama
obote dodoliya ebe tetelo me opo epo magumulo kapiyakapiyate Nowakono
pe guamo nopila:iya, iyo, a:iti eponomate obo magumune ibino igilo mula:
tanalo eba lawelo epetapi bilibilinomate gito a:elaiya.

21 Ebema: Nowako tetelo demaigiya ebe ulama obo ebe uli tanalola.
Iyo, ka:lo nanitabokobi midipino obamo waduba:midaole tanalo ebe ib-
ino igilo mula: gabola, wiyasiya ebe osiyodilo magumulo obote lumag-
ino tepo magumu a:kukulaemene, ao, obote unu tamano daleya kapiya
kukulamene. Ebema: igilo mula: tanalo keba kunula:ka:? Lumagite
obamo aduba:mida tanalo lawe tetelo ebeno tepo magumuno mulo wokino
tanalamo tuduwatalo Godotamo nanitabolo ma kunu degemene, ebete
ebeno okoli magumulo iyaiya tuputupu tanalo kapiya kosiyodilolenama:,
ebe tanalodo ebete igilo mula: tanalo kelaemene, mabu Ya:su Kelisote ebeno
igilo ebako lumagitamo ikaema: a:e magumune walo a:kemaigiya.

22 Nanitabola, ebe Igilodawano elawo kawonomola. Ebete Unu
Duliyomolamo walo ka:nodolote ebolo Godokono tumudi apuamo
da:nokoliya, ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga nopopi
bilibilinomate, Godokono nopopi ega:walo Saitanakono nopopi,
elawoelawonomo nopopi ega:walo elawoelawodopo nopopi, ibi
bilibilinomate Ya:sukono ubi tanalamo ba:tudila:onakoma:na:.

4

Nanitabokobi Midipiate Kuba Osiyodilole Tanalone Godotamo Olobila: Tanalo

1 Nanitabola, Kelisote me opolo eba okolinalo ebeno apa:mo kawokawo
temeteme iyatawanaki, ebema: modobola la: la:imano temeteme magu-
mulo ebeno wade walubi woki atumu kodakodalo nelawiyala:, gowe-
laodawate ebeno igilo mula:ma: gili kilibi keba kunu kelawenakole eba
kunu. Numa:la:, potele ebeno nanitabokobi midi mabuma: ebeno apa:mo
temeteme duwatenako, ebe lumagite tagala okoli tanalono kuba osiyodilole
tanalamo walo a:ka:tuduwatanakomene,
2 iyo, ebete ebeno a:e uwomuamo eba nemaigalo Godokono ubi tanalamo
ba:tuduwatanakomene, ebeno kateneno ubi tanalamoa:.
3 Nanitabola, nanitabokobi midia:piate kebe kubakuba tanalo dosiyo-
dilolenaka, la: epetapi ulama bilibilinomolo ebe atu tanalo kosiyodilole-
nakimata. Iyo, dopamo la: la:imano kateneno ubi tanalamo eba tudila:olo
buwelemele pilo tanalo, ega:walo gamoda nio magumulo daedalema:
eda:o tanalo, ega:walo iyaiya ilipo soliyomu magumulo ilukulio tanalo,
me tanalate la: magumulo kawokawonomoma: eda:onamiya, ega:walo la:
Godokono kawo totomu tabo idi adikanala:wete ida:da:li amamalatele-
naimata. Wiyasiya kalakala kawonomola, la: ebe kubakuba osiyodilole
tanalo a:miyapiyamata,
4 iyo, me tetelo la:le nanitabokobi midia:piago ebako kawokawo kuba
ega:walo daedale wokino iyaiya tanalo kosiyodilola:wena:, ebema: iba:te
la: mabuma: kawonomamo la:wa:ote la: ebo malogolenakota.
5 Ebema: nanitabola, Godokono Kawo Egelalo iba:te ebeno ololo
apulo da:nutitatama:na:, ebete ibino iyaiya kuba osiyodilole mabuma:
iba:tamo wiya eba ikalamelo ebe odiyoboma: iba:te tabo idi gelama:
a:ka:modoboma:na:. Iyo, ebe Elawodawate iyalo olosiyodilote bokolina,
me opolo dopamo dilukulionamiya ega:walo ka:lo tetelo dilukuliona ebe
epo bilibilinomono osiyodilole tanalo anagilamelelamete iba:tamo modobo
wiya kikalamolemene.
6 Numa:la:, me ebe mabuma: Ya:sukono Wade Tabote a:elaopiatamo
demaigiya. Iyo, iba:te me opolo eba ilukulinalo ibino apa:mo dosiyodilole-
nakiya ebe kuba mabuma: Godote iba:tamo a:e wiya ikalamete, ebene
ebete ebeno ubi tanalo ma kunu iyatiya, ebe a:elaopino uliyanate Wade
Tabo olowio magumulo oli igilo uwatete Godokono ubi tanalamo uwomua:
uwomua: tetelo ba:tudila:onakoma:na:.

Godote Nanitabokobi Midipiatamo Iyaiya Elawo Dikalamoliya Iba:te Ebeno Woko Kosiyodilolenama:

7 Numa:la:, tete tatalila me opono tanalo bilibilinomate kolopoligoma:na:,
ebema: modobola la: tepo kodakodailama:wete ebe tanalote pema: olowiolo
nilukuliniyala:, mabu me gabodo la: Godotamo towetowe tabo gela magu-
mulo elawonomoma: keda:omamota.
8 Ebema: la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo me tanalo
kawo tanalonomola. Modobola la:imano ilukuli magumulo idite idi
nilakapolo nemalagidilonala:, mabu kebe tetelo la: nilakapo magumulo

dilukula:wenama, ebe tetelo idite idino kuba osiyodilole tanalo kawonomamo malagidilolemea:no samamo kegebolemamota.

9 Ega:walo modobola la: ubia: tabo gela:no epetapiate epetapi baeamo ega:walo lao baino tanalamo nowalubiuinakiyala:.

10 Ega:walo me tanalo idila. Godote nilakapolo nanitabokobi midipi bilibilinomatamo ebeno iyaiya elawo ikalamoliya iba:te ebeno woko kosiyodilolenama:, ebema: nanitabokobi mididawa, ebete a:ma:tamo kebe iyanomo elawo kikametiyala, modobola a:ma: ebe elawamo epo epetapi wadenomamo nowalubilinakiye.

11 Ma kunu Godote kebe lumagitamo elawo dikamiya ebeno tabo ka:kiyawaonama:, modobola ebete nanitabolo na:kiyawonakomene, ega:walo Godote potamo elawo dikamiya epetapino iyaiya modoboa: tanalo magumulo ibi kowalubilinama:, modobola ebete ebe elawamo ebako epo wadenomamo nowalubilinakomene. Me gabodo la: nanitabokobi midipino osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo epetapiate Ya:su Kelisokono mailo eba adipatelo Godoko ebo kowalogoma:na:.

Ebema: modobola kawo amama tanalonomo ega:walo kawo elawo tanalonomote Kelisogodolo uwomua: uwomua: tetelo na:pola:nama:na:! Me tabo ebe nanitabonomola, taula!

Ya:suko Waloma:tapiate Temeteme Magumulo Ilukuli Tanalo

12 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, la: temeteme magumulo dilukuliawenama akola:wa:oala:, mabu temeteme tanalate Godokono epatamo da:pemaimionaka ebe tanalo ebe oli tanaloa:.

13 Iyo, la:imano temeteme magumulo modobola la: nekalakalala:, mabu la:le kebako iyaiya temeteme duwata:wenakoma Kelisote dopamo ebako atu temeteme a:kuwatenaki. Nanitabola, walone ebete ebeno elawo alonomago dapawokalamene, ebe tetelo la: kawonomamo kekalakalaomamota.

14 Ebema: epetapiate me tetelo la:imano Kelisoko waloma:ta mabuma: la: demalogoletamene, la: nekalakalaiyala: mabu ibino malogole tanalote me tanalo awokalimina, Godokono pukuilame Uliyanate la: magumulo wade woko osiyodilona.

15 Nanitabola, lumagi idite lumagi idi gito danakapuimene, ega:walo idite idino inamabu pilolo delaemene, ega:walo idite gabamanino totomu idi dadikanalemene, ega:walo idite ebeno pata: magumulo epetapiatamo mibomibo gito dikalaemene, modobola ebako kuba osiyodilo lumagite wiya eba lawelo temeteme niyatawamene. Numa:la:, Godoko ubia:nola la: nanitabokobi midipi magumulo idite ebako kuba osiyodilo tanalodo temeteme wiya laema:,

16 wiyasiya nanitabokobi mididawate Kelisoko waloma:ta mabuma: temeteme delaemene, ebe tanalo ebe wade tanalola, ebe akoilipala:. Iyo, lumagite Kelisokono mailo mabuma: temeteme magumulo da:lutamene, modobola ebete kalakala Godotamo unamo nadipatemene!

17 Nanitabola, me opo epono tanalo anagilamelelame tete ebe a:pe. Ebe tetelo Godote a nanitabokobi midipino osiyodilole tanalo dopamo anagilameleamete atamo modobo wiya kikaeaemene, ebene walone ebete ebeno Wade Tabo nanitabokobi midia:pino kuba osiyodilole tanalo eba anagilamelelamelo wiya kawonomo iba:tamo atumu ebo ka:kikalaemene. Ebe tetelo ibino temeteme beda: kawonomola:ka:!

18 Me mabuma: Godokono Bukalo tabote ma kunu itana,

“Tuputupudawate ebeno igilo mula: tanalo
laema: kodakodadopola,
ebema: piyate Godotamo tudila:o ubia:noma: deda:ona,

ega:walo piyate kubakuba tanalo dosiyodilolena,
iba:te igilo mula: tanalo keba kunu na:kelaema:na:?
Gabote a:kitanamene, puliyanomola!”

19 Ebema: la: piyate Godokono ubilo temeteme magumulo dilukuliawenama, modobola la: tuputupu tanalo eba osiyodilolelo la: a:ka:tuwa: la:imano igilo Godotamo nanitabolo nikameonakiyala:. Ebe la: wadenomamo dosiyodiloletiyala ebe Elawodawala, ega:walo ebete la: kowalubilitama: kebe tanalo osiyodiloma: dopamo degiya, walone ebete ebe tanalo nanitabonomolo kosiyodilomene.

5

Sosi Watowatopiate Ibino Sipi-goeogoeo Wadenomamo Ulame Tanalo

1 Ebema: na Pitate, la: piyate la:imano nanitabokobi midipino taneba magumulo watowatopima: deda:wenama, na ubila la: tabo idi kanaletama:, mabu na atumu sosi watodawa idila. Nanitabola, Kelisote temeteme duwatiya nale naimano balida:mo umiyamo, ega:walo ebete elawo alonomago dapawokalamene ebe tetelo nale ebeno alo magumulo eba:go ka:lutamamo. Ebema: nale la: sosi watowatopi ma kunu totomulatelemata,
2 modobola la: la:imano tepo magumulo ubia: tabo gela:no, Godote la:tamo dikalametiyala la: la:imano ubi kawonomamo ebe sipi-goeogoeo wadenomamo nulameniyala:. Ega:walo la:imano woko osiyodilo magumulo woko wiya laema: kawonomamo malagidiloa:no, wiyasiya la:le Godokono kalakalago epo epetapi bilibilinomo gito nowalubilinakiyala:.
3 Ega:walo watowatopiala:, Godote la:tamo dikalametiyala la: ebe sipi-goeogoeo kubanu analelo wato kawokawoma: akoeda:oala:. Modobola la:le wiyasiya la:imano milo ilukuli tanalodo iba:tamo wade uli eba awokaliminalo ibi eba kunu nemagaelenakiyala:.
4 Ebema: la: eba kunu eba wagelenalo, la: sipi-goeogoeo ulamepino Kawodawate da:pemaigamene, ebe tetelo kawokawo elawodubate ibino watamo da:pupulinaka, la: ebakobako wadewade a:la:uwa:da:ole kelekele inamabu ebegodone kuwatemamota. Kalakala kawonomola, ebe kelekele inamabuno a:la:uwa:da:ole tanalote uwomua: tetelo a:kolopoligonamene.

Nanitabokobi Midipiate Totomu Tabo Epetapiamo Tudila:o Tanalo

5 Ebema: la: nanitabokobi midipi epetapiala:, nale atu gabodo la: iyaiya tabo epetapi ka:kiyawaolaemamota. La: oli apepeo dubala:, modobola la: la:imano watowatopiatamo na:tudila:onala:, ega:walo la: nanitabokobi midipi bilibilinomala:, la: a:ka:tuwa: la: opamo eba alomolo epetapiate epetapiatamo wiya: wokopima: neda:onala:, mabu Godokono Bukalo tabote ma kunu itana,

“Piyate damamaona Godote iba:go na:gowelaona,
wiyasiya piyate ibi a:ka:tuwa: ibi opamo dalomona,
ebete iba:tamo ebeno kawo nilakapo awokaliminako.”

6 Ebe mabuma: la: a:ka:tuwa: la: egegema: eba midililo Godotamo da:tudila:wema, Godote ebeno wade tetelo la: unamo eba wadipalatelelo kawokawopima: ka:midilima:ta.
7 Ebema: modobola la: la:imano iyaiya woki bilibili tanalo ebetamo miyapanomo na:miyapala:, mabu ebete la: nilakapolo kawonomamo malagidilolenata.

8 La: nanisiwale! La: olowiolo nilukulionala:, mabu la:go gowelaodawa
ebe Saitanatela, ebe layono-gaa kawonomo keba kunula:ka: eba kunula,
iyo, ebete epatamo tole kawonomo eba ikalamelo opola:go ibi naoma:
olena.
9 Ebema: modobola la: la:imano nanitabokobi midi magumulo kodako-
dalo eba lamota:onalo ebetamo gowelao tanalo nosiyodilonakiyala:, mabu
la: iyatawalata eba:go gowelao magumulo la: kapiyate kilukula:wena:, iyo,
me opo kawonomolo la:imano nanitabokobi midipi ekaki epetapiate atu
temeteme magumulo kilukuliona.
10 Wiyasiya kalakala kawonomola, la: tete da:pesolo temeteme magumulo
ilukula:tepawete, walone Godote a:ka:tuwa: la:imano temeteme magumune
la: wagailitate nanitabolo elawokobi ka:midilima:ta, la:le la:imano tepo
magumulo woki netewama: eda:okapoma:. Nanitabola, ebe Kawo Ni-
lakapodawanomote dopamo tetelo la: Kelisodo eka:la:miyata la:le ebeno
elawo alonomago uwomua: tetelo kilukuliawenama:,
11 ebema: modobola kawo elawo tanalonomote ebegodolo uwomua:
tetelo nitanamene! Me tabo ebe nanitabonomola, taula!

Pitate Leta Uwomu Apulo Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

12 Numa:la:, me leta da:peso Sailasite na mabuma: pepamo aku-
lole, naimano umi magumulo ebe wade nanitabokobi mididawa ekawi
idila. Ebema: naimano leta uwomu apulo la: ma kunu analemata, nale
la: la:imano nanitabokobi midi magumulo kowalubilitama: me tabono
iyaiya tanalo akulolemo, iyo, ebe tanalate Godokono nanitabo nilakapo
awokalimita, ebema: modobola la: ebe nilakapo magumulo kodakodalo
nelamota:onala:.
13 Numa:la:, nago daladabutinaka ebe Ba:baloni* sosi nanitabokobi
midipino taneba ega:walo la:imano iyaiya sosi taneba, la:imano iyaiya
taneba ebe kapiya alailame buwelemele keba kunula:ka: eba kunula,
iyo, Godote ebeno ubilo la: keba kunu kuwatetiyala, ebete eba kunu ibi
atumu a:kuwatiya. Ebe mabuma: iba:te ibino nilakapo tabo paliba la:tamo,
ega:walo naimano gudu Makate atumu nilakapo tabo kapalibo.
14 Modobola la: daladabuta:ema, la: bilibilinomo epetapiate epetapiatamo
la:imano nilakapo kawokalima:ema: koto uwateuilo na:wiyamidauiyala:.
Ebema: la: piyate Kelisoko magumulo dilukuliawenama, ebeno
kalakalate la: bilibilinomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo
uwomula. Taula.

---

* **5:13:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Loma kawo duliyomololo dilukulionamiya, ebe nanitabokobi midipiate Loma duliyomolo epono kawo amama tanalo eba malagidilolo iba:te ibino duliyomolo Ba:baloni mailamo ka:minakiya, mabu piyate dopamo nanitabo Ba:baloni duliyomololo dilukulionamiya iba:te ibino kawo amama magumulo Godotamo kawokawo kuba osiyodilolenakiya.

PITAKONO NABA 2 LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Saimono Pitatela, Ya:su Kelisokono wokodawala, iyo, ebete
ebeno sosi wagilima: iyaiya opamo daliboliya, ebe wokopi magumulo na
idila.
Nanitabola, Ya:su Kelisoko ebe aimano Igilo Mula:leamedawala, ebe
Godotela. Ega:walo ebete ebeno tuputupu osiyodilole gabodo piyatamo
nanitabokobi midi tanalo dikalamiya, la: ebe epolata, ebema: nale me
leta la:tamo palibomo, mabu la:imano nanitabokobi midi tanalo ega:walo
aimano nanitabokobi midi tanalo ebe kapiyanomola.
2 Modobola la: Godokono tanalo ega:walo aimano Kawodawa Ya:sukono
tanalo eba iyatawaolo, ibino nilakapo tanalo ega:walo ibino milo tanalote
la:godolo kawonomamo na:pola:nama:na:.

Nanitabokobi Midi Magumulo Apepeo Tanalo

3 Nanitabola, dopamo tetelo Ya:sute a eka:miya ale ebeno elawo alono-
mago ega:walo ebeno tuputupu osiyodilole tanalago kilukulionama:. Ebe-
godolo Godokono elawote bitana ebema: ebete atamo wadewade tanalo
bilibilinomo ikaeamiya, ale ebeno tanalo eba iyatawaolo Godokono ubi
tanalamo nanitabolo ka:tudila:onama:.
4 Iyo, ebete dopamo a kowalubima: kebe tabo nanitabolo degiya, ebe
tabono nanitabo tanalote ma kunu pemaigiya, ebete atamo kawokawo
tanalonomo ega:walo wadewade tanalonomo gito ikaeamiya, mabu ebe
ubila ale opo epono kateneno kuba osiyodilole magumune maimiote
aimano ilukuli magumulo ale Godokomu kilukulionama:.
5 Ebe mabuma: la:le la:imano nanitabokobi midi magumulo apepeo ga-
bodo kodoloaema:, modobola la: la:imano woki kawonomamo niyatinala:.
Iyo, la: ma kunu Godoko nanitabokobi eba midinalo, ebeno tuputupu
okoli tanalo nelawiyala:. Ebene la: tuputupulo eba ilukulinalo, Godokono
nanitabo iyatawa tanalo nelawiyala:.
6 Ebene la: Godokono tanalo nanitabolo eba iyatawaonalo, Godokono
elawo laema: tepo kodakoda tanalo nelawiyala:. Ebene la: tepo kodako-
dalo eba lamota:onalo, kawokawo temeteme magumulo elawoa:noma:
eda:oa:no kalakala nelawiyala:. Ebene la: temeteme magumulo ela-
woa:noma: eda:oa:no eba lamota:onalo, Godotamo nanitabolo tuduwata
tanalo nelawiyala:.
7 Ebene Godotamo nanitabolo eba tudila:onalo, la: nanitabokobi
midipi epetapiatamo nilakapo awokalimi tanalo nelawiyala:. Ebene
la: nanitabokobi midipiatamo nilakapo eba awokaliminalo, modobola
Godokono nilakapo kimalagidilo tanalote me opo epo bilibilinomatamo la:
magumulo kawonomoma: neda:mene.
8 Nanitabola, me apepeo gabono tanalo bilibilinomate la:godolo kawono-
mamo da:pola:nama:na:, ebe tetelo la: aimano Kawodawa Ya:su Kelisokono
nanitabo tanalo eba iyatawaolo ebeno wadewade da:imi nolo woko bosiy-
odilonamata.
9 Wiyasiya numa:la:, kebe nanitabokobi midi lumagigodolo ebe tanalate
pola:na:no, ebe balidi tamiodawala, iyo, ebeno okoli tanalote me tanalo
awokalimina, Ya:sute ebe ebeno kuba osiyodilole magumune owolukote
ebeno tepo magumu dukulamiya, ebete ebe wade tanalo iyalo a:dodomati.

10 Ebema: naimano ekakiala:, Godote la: dopamo deka:la:mioletiyala ebe
tanalo nanitabolo kawokalima:ema:, modobola la: la:imano nanitabokobi
midi magumulo elawoelawonomoma: neda:iyala:, mabu nanitabola, la: eba
kunu dowagela:ema la: agowa ukamidaola:wete a:ka:guda:ema.
11 Iyo, me gabodo Godote la:tamo gigiyu ka:iyamidalaema:ta, la:le aimano
Igilo Mula:leamedawano kalakala ilukuli duliyomolamo ka:nopila:oaema:,
ebe Kawodawa ebe Ya:su Kelisotela ega:walo ebeno Kawo Elawodawama:
eda: tanalote uwomua: uwomua: tetelo bitanamene.

Pitate Ebeno A:e Tanalo Tatalima: Degiya

12 Nanitabola, la: me iyaiya tanalo iyalo iyatawaiyamata, ebema: Godote
la:tamo dikalametiyala la: ebe nanitabokobi midi magumulo elawoma:
eda:onamata. Wiyasiya numa:la:, naimano kalakala bitana iyaiya tete
epetapilo me atu tanalo la: walo kakanaletanakoma:,
13 ebema: na a:ea:no dopamo la: me iyaiya tanalo walo
da:ka:kiyawaolametama, ebe tanalo ebe wade tanalola.
14 Iyo, na iyatawala tete tatalila na ka:emamo, mabu aimano Kawodawa
Ya:su Kelisote me tanalo na iyalo iyatunami.
15 Me mabuma: me leta magumulo nale me iyaiya tanalo la: walo
ebema: ka:kiyawaolaemata, naimano a:e walogabo apune la:le me tanalo
wadenomamo kemalagidilola:wenama:.

Godokono Woki Awokalimipiate Ya:suko Mabuma: Bukamo Iyaiya Nani Tabo Dakuloliya

16 Numa:la:, a Kawodawa Ya:su Kelisokono alibolepiate ebeno elawo
tanalo ega:walo awokala tanalo la:tamo dapawokalimiyama:, ebe
tetelo ale la: a:da: ka:pemasigilitiya:. Ega:walo iyaiya epo epetapino
ewoniate ibi a:ka:tuwa: ibino taneba mabuma: walone guda:tamo
kebako oi ka:kiyawaonakiye, ale ebako epono iyaiya oi tanalo la:
ka:kiyawaolametiya:. Nanitabola, ale Ya:sukono Kawo Elawodawano
elawo aimano balida:mo dumiyama:, ebe tanalo la: analiyata,
17 mabu Nabiwi Godote Ya:suko eba moiolo ebe dowaloguti, ebe tetelo
a ebeno alibolepi epetapiate ebolo na:pola:niyama:. Ebene ale aimano
galamo Kawo Alodawanomono tabo madodo ma kunu olowiyama:, “Me
naimano kapiya Gudunomola. Na ebetamo nekalakalitamo!”
18 Iyo, a Ya:suago talena damela ununomolo da:pola:niyama:, ebe tetelo
Godokono tabo madodote ebeno Unu Duliyomolone atamo eba kunu
pemaigiya.
19 Ebema: Godokono woki awokalimipiate Ya:suko mabuma: Bukamo
iyalo tetelo dakuloliya, ale ebe iyaiya tanalo nanitabokobi na:midilinama:.
Numa:la:, ibino iyaiya tabono tanalo ebe alo da:pesote kawo idokonomo
magumulo keba kunu ka:pukuiminale eba kunula, ebene tete tatalila Gugi
Mawelete a:ka:tuwa: ka:pemaigamene, iyo, ebe tetelo wade egelate eba
powalolo idokono ilibubute gito kolopoligomene. Ebema: nanitabola, ebe
alote la:imano tepo magumulo wadenomamo ka:pukuilaema:, modobola
la: Godokono wokopiate dopamo dawokalimiya ebe tabo nanitabokobi
mida:wete wadenomamo nelawiyala:.
20 Ega:walo me kawo tanalo wadenomamo niyatawala:. Godokono
woki awokalimipiate ebeno Bukamo dopamo kebe iyaiya tabo kakuloliye,
lumagite a:ka:tuwa: ebeno mulo wokiamo ebe tabono magumu uwatema:
modoboa:,
21 mabu Godokono woki awokalimipiate ibi a:ka:tuwa: ibino ubilo ibino
woki tabo Bukamo kakulolenakia:. Ao, Godokono Uliyanate ibi keba kunu

kiyatulamenakile, iba:te ebeno tabonomo Bukamo akulolelo eba kunu kiyawaonakiya.

2

Godokono Mailamo A:da: Tabo Kiyawaopiate Maimio Tanalo

1 Ebema: numa:la:, la:imano ewonino tetelo Godokono nani tabo kiyawaopiate woko eba osiyodilonalo, atu tetelo Godokono mailamo a:da: tabo kiyawaopiate emaimionakiya, ebema: me tetelo ebakobako dubu epetapiate la: magumulo walo ka:kemaimioma:na:. Iba:te la:imano igilo mula: tanalo ka:kubailaema: ibino iyaiya a:da: tabono tanalo ka:kiyawaoma:na:, ebene kebe dawate ibino kuba osiyodilole tanalono elawo magumune ibi ebeno kalimamo nilakapolo dowagailiya, iba:te ebe ubia:noma: eba eda:olo ebo kegelama:na: ebe ibino Watodawa:. Nanitabola, me gabodo ibi a:ka:tuwa: ibi ka:kubailaema:na:, iyo, iba:te iyatawa: tetelo olalatite ibi gito ka:puwatemene.

2 Wiyasiya olalatite iba:tamo pea:no, dopamo sosi epo epetapi bilibilinomate kateneno ubi gabodo ibi eba waloma:talelo Godokono nanitabo gabo katepama:na:, iyo ebe tetelo nanitabokobi midia:piate ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo eba ulamelelamelo Godokono nanitabo gabo kuba gaboma: ebo kegelama:na:.

3 Ega:walo me tanalo idila. Ebe a:da: tabo kiyawaopiate ubi kawonomamo iyatina la:imano mani a:da: gabodo uwatema:, ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino wokino tanalamo iyaiya oi epetapi la: ebo ka:kiyawaolaema:ta. Wiyasiya numa:la:, dopamo tetelo Godote ibino kuba wiya ikalaema: nanitabolo egiya, ebema: ebe kuba wiyate ebe na:pe, iyo, ibi Anakapulamedawate iyalo olosiyodiliya, ebete wade tete makopelena.

Godote Kuba Osiyodilolepiatamo Wiya Ikalame Tanalo

4 Nanitabola, Unu Duliyomolono nopopi epetapiate Godokono totomu dadikanaliya, ebe tetelo ebete ibi Saitanakono kawo idoko bobonomamo gito iyalekiya, iba:te idoko magumulo auli ala:mo matuolamola:go eba ilukulionalo ibino kuba wiya uwate egela kemakopelenama:.

5 Ega:walo Nowate me opo epatamo Godokono tuputupu okoli tanalo da:kiyawaiya, iba:te Godokono ubi tanalamo ka:tudila:iya:. Ebe mabuma: Godote iba:tamo kuba wiya atumu kikalamiya, iyo, ebete ulama obo me opamo dapalibiya, ebe tetelo ibi bilibilinomate a:elaiya, wiyasiya Nowate sebeni epo epetapiago ibinomate igilo mula: tanalo ebo lawiya.

6 Ega:walo Sodomo Gomola kawokawo duliyomololo dilukulionamiya, Godote ebe epatamo kuba wiya eba ikalamelo ela menagono dapalibiya, ibi bilibilinomo elate gito popoliyadigaliya. Ebema: numa:la:, ibino olalati tanalo ebe ulila, Godokono ubi tanalamo tudila:oa:piatamo kuba wiyate keba kunu na:ka:pemaigamene.

7-8 Ebe tetelo Godote Sodomo duliyomolo epono kuba osiyodilole mabuma: ibi bilibilinomo eba anakapulamelo tuputupu dubu Lotakono igilo kapiya mula:miya, mabu ebe dubute ibi magumulo eba okolinalo ibino kateneno iyaiya kuba ubi tanaloma: tepo mibomibo delawenaki ibino kuba osiyodilole magumamo kopeganakia:. Iyo, ebete iba:godolo iyaiya kuba osiyodilole tanalo dulamenaki ega:walo ibino kuba tabo gela tanalo dolowionaki, ebema: ebete ebeno tepo magumulo kawo temetemenomo iyatawanaki.

9 Ebema: nanitabola, Godoko iyatawala piyate ebeno ubi tanalamo da:tudila:ona ebe epono temeteme magumulo ibino igilo ka:mula:lelaema:. Ega:walo ebe iyatawala ebete kuba osiyodilolepi ibino olalati tanalamo

matuolamolete ibi Uwomu Egela teta:mo kemagatalemene iba:te kuba wiya
ebo ka:nuwatema:.
10 Iyo, piyate ibino iyaiya kateneno daleya ubi magumulo eba wap-
ata:lamenalo Godotamo tudila:oma: ubia:noma: deda:ona, Godote ebako
epatamo kuba wiya kawonomamo nanitabonomolo kikalaemene.

Godokono Mailamo A:da: Tabo Kiyawaopino Kuba Ilukuli Tanalo

Numa:la:, ebe kuba osiyodilolepi ibi Godokono mailamo a:da: tabo
kiyawaopila. Ebema: ibino ilukuli tanalo ma kunula, ibi a:ka:tuwa: ibi
unamo wadipalatelelo Unu Duliyomolono nopopi ka:tolelamena:, iyo, iba:te
ibi emalogolenaka.
11 Wiyasiya Godokono nopopino tanalo iyala, iba:te ebe tolemelo ebeno
ololo apulo ebako kuba wokiagopi malogolea:no ibi kubakubapima: kege-
lanakoa:, mabu ibi iyatawala epetapino tanalo anagilamelelame woko
ebe Godokono wokola, ibino wokoa:. Nanitabola, ebe nopopino elawo
kawonomote opo epono elawo nodolina, wiyasiya iba:te ebe tanalo eba
iyatawaolo ibi a:ka:tuwa: ibi kowalogolena:.
12 Eiye, me tetelo demaimiona ebe a:da: tabo kiyawaopino tanalo eba
kunua:. Iba:te Godokono nanitabo tanalo iyatawaoa:no, ebeno wadewade
tanaloma: kuba tabo ebema: gelanaka. Iyo, ibi tumu goeogoeo keba
kunula:ka: wokia:no eba kunu ilukuliona, ebema: pomolo dubate ebako
goeogoeo gubi magumulo uwatolete keba kunu kanakapulamenake, ibino
uwomu tete eba kunu kemaigamene.
13 Mabu iba:te temeteme epetapiatamo gito dikalamenaka, ebema:
Godote ibino kuba wiyama: temeteme iba:tamo kikalaemene. Eiye! Iba:te
nekalakalaona kateneno iyaiya kuba ubi tanalo egela tetelo ilipoa:no
kosiyodilolenama:, ebema: la: nanitabokobi midipino aladabuti soliyomu
bae nao magumulo iba:te la:go da:pola:nama:na:, ibi wade bae magu-
mulo da:pola:na ebe kuba sosowa keba kunula:ka: eba kunula, iyo, ibino
osiyodilole tanalamo la: a:da: kemasigilitama: iba:te kawo kalakalanomo
elawenaka.
14 Ebema: numa:la:, kebe tetelo iba:te kamiyale ega:walo buwelemele
dulamenaka, kuba osiyodilo woki kapiyate iba:tamo ebo penako, iyo, iba:te
kateneno kuba osiyodilolema: iyawa kawokawonomola. Ebene piyate
nanitabokobi midi magumulo elawoa:noma: deda:ona, iba:te ebe gudi
Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalamo magatalenaka, ega:walo
ibi magumulo ibi a:ka:tuwa: ibi iyatulamiya ibino tepo magumuno wokite
mani malagidilole tanalamo ka:tudila:onama:. Ebe mabuma: ibi Sai-
tanakono gudila, iyo, Godote iba:tamo kuba wiya nanitabolo kikalaemene!
15 Iyo, nanitabola, iba:te wade tuputupu gabo atepate, Biyokono gudu
Ba:ilamako ebeno kuba osiyodilole gabodo ebe ebana waloma:tana. Ebe
dubuno tanalo ma kunula, ebete mani kawokawonomo uwatema: ebeno
ubi diyatiya, ebema: ebete kuba osiyodilo gabodo to ebo wagilimiya.
16 Wiyasiya Godote ebeno daedale woki kodiyoboma: ebeno donoki-goeo
magumune lumagino tabo madodamo ebe kawonomamo aniya, ebe a:da:
tabo kiyawaodawate Isalaela epatamo kuba idi osiyodilokapoma:.

Godokono Mailamo A:da: Tabo Da:kiyawaonaka Ebete Iba:tamo Kuba Wiya Ikalame Tanalo

17 Ebema: numa:la:, me a:da: tabo kiyawaopi dubu ebe obo gulite
gagalema: deda: eba kunula, mabu opo epate iba:godolo wade walubi
a:kuima:na:. Ega:walo opote gagalema: deda:, ebe tetelo awa ka-
wonomote dowatanako ebe temate gito ka:petolaema:na: wiyasiya ulamate
a:kowomene, ebe dubu ibi eba kunula mabu iba:te epatamo giba kikalam-
olenakoa:. Ebema: Godote ibi mabuma: kebe idoko bobo kawonomo

iyalo dosiyodilolamiya, ebete ibi ebamo kanalibolemene iba:te ebolo teme-
tema:go ka:nilukulionama:.
18 Eiye! Iba:te iyaiya amama tabono tanalo ega:walo daedale wokino
tanalo gelanaka, ega:walo piyate Godotamo olobila:ma: kuba osiyodilole
magumune ka:ma:nomo da:pemaimia, iba:te ebe epo ibino kateneno ubi
tanalamo walo kuwatete Saitanakono kuba gabamo ebo magatalenaka.
19 Iba:te iba:tamo tutulo ilukuli tanalo ikalaema: ibi analenaka, wiyasiya
ibi Godokono nanitabo tutu tanalono magumulo kilukuliona:, mabu iba:te
ibino kateneno ubi tanalono wiya: wokopima: eda:ona. Iyo, nanitabola,
lumagite kebe kuba osiyodilo tanalamo da:tuduwatana, ebete ebe tanalono
wokodawama: eda:na, ebegodolo tutulo okoli tanalo puliyanomola.
20 Ebema: nanitabokobi midipiala:, la: nanisiwale! Kebe epate aimano
Kawodawa ega:walo Igilo Mula:leamedawa Ya:su Kelisokono nanitabo
tanalo eba iyatawaolo me opono kuba ubi tanalone da:pemaimiya, ebene
kuba ubi tanalate ibi walo kematuolamolete, iba:te ebe kuba osiyodilole
tanalamo walo da:ka:tudila:oma:na:, ibi niyaniyala! Dopamo tetelo iba:te
kela:mo kubadopoma: eda:onamiya, wiyasiya walone ibino igilo uwomu
tetelo iba:te kubanomoma: keda:oma:na:.
21 Ebema: numa:la:, ebako epate Godokono tuputupu gabo
iyatawaoa:noma: neda:onataleka:, iba:te kuba wiya kela:mo buwatena:.
Wiyasiya iba:te Godokono gabo eba iyatawaolo, ebete ibi ebeno talena
magumulo ilukulima: dikalamiya, iba:te ebe totomu ginima:mo gito
ilateliya, ebe mabuma: ibino olalati tanalote kawonomoma: keda:mene!
22 Nanitabola, Godokono mulo woki tabote ibino tanalo ma kunu
awokalimina, “Gaate kebe kuba inamabu dedalomene, ebete ebe atu
inamabu walo gito ka:kenaomene,” ega:walo mulo woki tabo idite ma kunu
gena, “Lumagite ebeno dabi goeo wadenomamo dukulamene, ebe goeote
kobokobo magumamo ka:nopegate ebo ka:nigiligaomene.”

3

Kawodawa Ya:sute Me Opamo Nanitabolo Walo Ka:ka:pemene

1 Naimano wadewade namutupiala:, me netewa tetema: eda: nale la:tamo
leta alibolema:, iyo, me netewa leta magumulo la:le Godokono iyaiya
tuputupu tanalo wadenomamo kemalagidilola:wenama:, nale la: ebema:
iyatulaemata.
2 Numa:la:, Godokono woki awokalimipiate kebe tanalate ibino walo-
gabo apune pemaimioma: dopamo da:kiyawaonakiya, na ubila la:le
ebe talena wokopino buka apuno iyaiya tabo walo wadenomamo
na:kemalagidilola:la:. Ega:walo aimano Igilo Mula:leamedawa, ebe aimano
Kawodawala, ebeno alibolepiate kebe totomu tabo ebegodone uwatete
la:tamo dikalametiyala, modobola la:le ebe tanaloma: atumu woki walo
nakalomiyala:.
3 Ebema: me kawo tanalo wadenomamo niyatawala:. Me opono
uwomu tete eba tatalilo, nanitabokobi midia:pi epetapiate pemaimiote
ibino kateneno kuba ubi tanalamo ebo ka:tudila:oma:na:. Ebene iba:te la:
kalakalatelelo
4 ma kunu kegelama:na:, “Nanitabola:ka:, Ya:sute walo pema: a:kegiyale?
Ale ebe kumina:, kebolo kokolinale? Me opo wagilimi mabune pete me
teta:mo pemaiga epate gito ilukulionamiya, ega:walo anoano tanalo idite
aimano nabiatamo maiga:no iba:te gito a:elaiya!”
5 Eiye! Ebako tabo gelapi iyatawala iyalo tetenomolo Godote me opo
ega:walo tobolo unu ebeno tabamo dosiyodiloliya, wiyasiya ibi ubia:nola

ebe tanalo nanitabokobi midima:. Numa:la:, Godote me opo dosiyodiliya, ebe tetelo ebete gagale opo kulukulu obo magumune powautite obamo ebo osiyodiliya,

6 ega:walo ebete tete idilo ulama obo dapalibiya ebe atu obamo tagala opo kawonomo a:kubaimiya.

7 Ebema: ebete kodakoda tabo ma kunu iyatiya, me tetelo da:pola:na me opo kawonomo ega:walo tobolo unu iba:te ebeno ubi teta:mo modobolo ka:pola:nama:, ebene piyate ebetamo tudila:oa:pima: deda:ona, ebete ebeno Uwomu Egelalo ebe epono tanalo anagilamelelamete ibi eba opoliyadigalelo me opo elamo ebo ka:kubaimene.

8 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, me kawo tanalo kapiya akododomatiala:. Kawodawa Godogodolo kapiya egela ebe kapiya taoseni ulama keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo kapiya taoseni ulama ebe kapiya egela keba kunula:ka: eba kunula, ma kunu gopowai tete ega:walo tete geyageyanomo ebete kapiya tetenomoma: gena.

9 Ebema: piyate daedale wokilo ma kunu degelana, “Opo uwomu a:ka:pemaigamene,” iba:te Kawodawa Godokono tanalo nanitabolo kiyatawaona:. Iyo, Godote me opono uwomu tetema: nanitabolo degiya, ebe tanalote ebeno ubi tetelo ka:pemaigamene, wiyasiya numa:la:, ebete me opo epo nilakapolo malagidilolelo tete ebema: geyageyaima:tepana, mabu ebe ubila epo bilibilinomate ibino kuba osiyodilole magumune olobila:ote igilo mula: tanalo ebegodone kelaema:.

10 Ebema: nanitabola, Kawodawa Godokono Kawo Egelalo Ya:sute ka:pemene, pilo dubute epate olowioa: tetelo keba kunu ka:penakole eba kunu. Ebe tetelo me opo ega:walo opono inamabu bilibilinomate kapimiya gito kolopoligoma:na:, ebene atu tetelo tobolo unu ega:walo tobolono kawokawo inamabuate kawo diyamonomago kolopoligoma:na:, mabu elawo elanomote me inamabu bilibilinomo gito kopoliyadigalemene.

11 Iyo, Godote me inamabu bilibilinomo me gabodo kopoliyadigalemene, ebema: modobola la: nanitabokobi midipiate la:imano ilukuli magumulo talenapima: eda:olo ebe kapiyatamo na:tudila:onakiyala:,

12 ega:walo modobola la: la:imano wadewade osiyodilole tanalodo ebe nowalotenala: ebe tetete samonomamo ka:pema:. Nanitabola, Godokono Kawo Egelalo elawo elanomote tobolo unu ega:walo tobolono kawokawo inamabu kapimiya kopoliyadigalemene,

13 wiyasiya kalakala kawonomola, ebe tetelo ebete a nanitabokobi midipi ebeno oli opo ega:walo oli unu duliyomolo a ebamo kemagataemene, ebolo ebeno tuputupu okoli tanalo kapiyate kitanamene. Numa:la:, ebete dopamo ebe wade tanalo osiyodiloma: nanitabolo degiya, ale ebe tanalono tete ebema: makopelenama:.

14 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, la: ebe Kawo Egela eba makopelenalo, modobola la:imano woki kawonomamo ma kunu niyatinakiyala:, la:le Godokono ololo apulo eba lamota:onalo la:imano osiyodilole tanalo bilibilinomo magumulo kapiya kuba da:pesonomo idite a:kitanamene. Iyo, la:le ebeno milo magumulo eba ilukulionalo, modoboa: epetapiate la:imano osiyodilo tanalo kapiya idi kubama: gelama:.

15 Ega:walo aimano Kawodawate samamo pemaiga:no, la: me tanalo nemalagidiliyala: ebete tete na:geyageyaima:tepana opo epo epetapiate ibino igilo mula: tanalo kelaema:.

La: iyatawalata Poloko ebe nanitabokobi midipi magumulo aimano wade naniwi idila, ebema: ebete dopamo leta idi la:tamo palibolo atu tabonomo ka:kiyawai. Iyo, Godote kebe mulo woki ebetamo dikamiya ebete ebe mulo tanalamo la: iyalo owalubiliata,

16 ebema: nanitabola, nale kebe tabo ka:kiyawaimo, Polokono leta bili-
bilinomo osiyodilole magumulo ebete aimano Kawodawano pe tanaloma:
ebe atu tabo ka:kiyawaonako. Na iyatawala, tete epetapilo ebeno iyaiya
tabono magumu kodakoda-ibinomola, ebe mabuma: daedale wokiagopi
epetapi ega:walo nanitabokobi midi magumulo woki netewama: deda:ona,
ebakobako epate ebeno tabono magumu a:da: elemasigi gabodo awokalila-
menaka. Numa:la:, iba:te atu gabodo Godokono Buka apuapuno iyaiya tabo
epetapima: epo kubanu iyatulamenaka, ebe mabuma: ibi a:ka:tuwa: ibino
woki eba kubailamenalo ibino olalati tanalote nanitabolo ka:pemene.

Pitate Leta Uwomu Apulo Tabo Da:kiyawaiya

17 Naimano wadewade namutupiala:, la:le ebakobako epono a:da: el-
emasigi tanalo dopamo iyatawaiyamata, ebema: la: nanisiwale! Piyate
Godokono totomu tabo dowakalaminaka, na ubia:nola iba:te ibino a:da:
elemasigi tanalamo la: eba magatalelo, la:le me tetelo kebe nanitabo gabodo
olalatia:no da:tolama:wenama ebe gabote la:godone alatidima:.
18 Ebema: la: aimano Kawodawa ega:walo Igilo Mula:leamedawa Ya:su
Kelisokono tanalo eba iyatawaonalo ebeno nilakapo magumulo napepe-
onala:. Modobola amama tanalote me tetelo ega:walo uwomua: uwomua:
tetelo ebegodolo nitanamene!
Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

YONEKONO DOPO LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

Igilo Tabono Tanalo

1 La: olowiopiala:, ale Igilo Tabono tanalo me leta magumulo la:tamo
dawokalimitama:, ebe Tabote dopamo wagilimi mabune dokolinami ebe
Kawodawala. Nanitabola, ale me tetelo ebe Tabono tanalo aimano galamo
olowiote ega:walo aimano balidinomamo a:kumiyama:, iyo, ale umite
aimano kotonomamo ebe atumu ologiyama:.
2 Mabu ebe Igilote me opolo awokaliya ega:walo ale aimano balida:mo
ebe umiyama:, ebema: ale ebeno tanalo awokalimilo Nabiwi Godokono
uwomua: igilo tanaloma: la:tamo me tabo ebema: kiyawautama:. Numa:la:,
kebe Igilote dopamo Godago dokolinami, ebe Igilo ebe walone atamo
dapawokaliya ebe atu Igilola.
3 Ebema: mabu keleka: ale ulamete dolowiyama: ebe tanalo la:tamo
da:kiyawautama:? Mabu bitana a ubila la: olowiopiate ago kapiyama:
eda:oma:, ale Nabiwi Godago ega:walo ebeno Gudu Ya:su Kelisago
kapiyama: keba kunu keda:onama: eba kunu,
4 ebema: nanitabola, ale me leta nosiyodiloma:, la:la, ala, a bilibilinomono
kalakalate kawonomoma: keda:ma:.

Godokono Alo Magumulo Wapata:lame Tanalo

5 Nanitabola, ale Godokono Gudugodone dolowiyama: ebe atu tabo ma
kunu ka:kiyawautama:, Godoko ebe alola, ebegodolo idoko tanalo idite
kitana:, puliyanomola.
6 Ebema: ale idoko magumulo eba wapata:lamelo ma kunu degelama:, a
eba:go kapiyanomoma: eda:onama:, nanitabola, a a:da: elemasigipila mabu
ale aimano ilukuli magumulo a:da: gabodo tolamenama:.
7 Wiyasiya Godote alo magumulo keba kunu kokolinale ale eba kunu
ebeno alo magumulo dowapata:lamenama:, ebe tetelo ale ebe magumulo
eba ilukulionalo kapiyanomoma: beda:onama:, iyo, ebeno Gudu Ya:sute
ebeno kalimamo aimano kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo bukulalea-
menakomene.
8 Numa:la:, kebe tetelo a a:ka:tuwa: a kuba osiyodilolea:pima: degelama:,
a a:ka:tuwa: a a:da: kelemasigiomalema:, ebene agodolo nanitabo tanalote
a:kitanamene.
9 Wiyasiya ale aimano kuba Godotamo dawokalilaema:, ebete a walu-
bima: kebe tabo dopamo da:kiyawaiya ebe tanalo ebete nanitabo tuputupu
gabodo kosiyodilomene, iyo, ebete aimano iyaiya kuba osiyodilole tanalo
egeboleamete ka:dodolomatiliaemene, ega:walo ebete aimano tepo magu-
muno kubakuba daleya kukulaoleaemene.
10 Me mabuma: a a:ka:tuwa: a kuba osiyodilolea:pima: degelama:, ale
ebe tabamo Godoko a:da: dawama: midilo ebeno nani tabote a magumulo
a:kitanamene.

2

Ya:su Kelisoko Ebe Aimano Walubidawala

1 Naimano guda:la:, nale me tabo me letamo akulolete la:tamo palibomo
la:le kuba idi Godotamo osiyodilokapoma:, wiyasiya kebe tetelo a magu-
mulo lumagite kuba dosiyodilomene, ebe tetelo ebe walubima: aimano

Tuputupudawa ba:luta, ebe Ya:su Kelisotela, towetowe tabamo a Nabiwi Godotamo dowadipaeatenako ebe Walubidawala.

2 Nanitabola, Godokono dowa tanalote atamo dopamo emaigiya mabu a kuba osiyodilolepila, wiyasiya Kelisote aimano iyaiya kuba osiyodilole tanalo ebeno kalimamo degeboleamiya, ebe tetelo ebete Godokono dowa tanalo opoliyate a Godago kapiyakobi a:midiya. Wiyasiya numa:la:, ebe osiyodilo tanalodo ebete a nanitabokobi midipi kapiya kowalubiya:, ao, ebete ebe atu tetelo me opo epo bilibilinomo walubilima: ibino iyaiya kuba tanalo ebeno kalimamo egebolelamiya.

3 Ebema: ale Godokono totomu tabamo da:tudila:oma:, me gabodo a ebeno tanalo nanitabolo kiyatawaomalema:.

4 Iyo, lumagi idite Godokono totomu tabamo tuduwata:no ma kunu degemene, “Na Godokono tanalo iyatawala,” ebe a:da: elemasigidawala, ebegodolo nanitabo tanalote kitana:,

5 wiyasiya kebe lumagite Godokono tabamo tuduwatate nanitabolo dosiyodilomene, ebeno nilakapo kimalagidilo tanalote ebe lumagino tepo magumulo ketabokamene. Ebema: ale Godoko magumulo dilukulionama:, a keba kunu na:kiyatawaoma:?

6 A ebe tanalo ma kunu kiyatawaomalema:, potele Godoko magumulo okolinama: degemene, modobola Kelisote keba kunu kepata:namile ebete eba kunu nepata:namene.

Ya:sukono Oli Totomu Tabo

7 Naimano wadewade namutupiala:, nale me leta magumulo Ya:sukono oli totomuno tanalo dawokalimitamo, ebe totomu dopamo wagilimi mabune la: olowiyamata, ebema: me oli totomu la:godolo tagala totomu keba kunula:ka: eba kunula.

8 Wiyasiya modobola ebe tagala totomute la:tamo olinoma: walo na:keda:mene, mabu me tetelo ebeno nanitabo tanalote Kelisoko magumulo ega:walo la: magumulo awokalanako, iyo, idoko tanalote nolopoligo, ebene nanitabo alote eba pemaigalo na:pukuilame.

9 Ebema: nale me leta magumulo oli totomuno tanalo walo ma kunu kawokalimitamo, kebe lumagite alo magumulo okolinama: gelo ebeno ekawitamo da:dowana, ebete idoko magumulo bokolina, iyo, ebete idoko magumune ka:nemaiga:.

10 Wiyasiya kebe lumagite ebeno ekawi nilakapolo demalagidilona, ebete alo magumulo bokolina ega:walo ebeno osiyodilo tanalodo ebeno ekawite agowa ukamidate a:kegamene.

11 Nanitabola, kebe lumagite ebeno ekawitamo da:dowana, ebe idoko magumulo dokolina ebe dawala, iyo, ebete kebe gabodo kepata:nale ega:walo ebete kebamo ka:tonale, ebete ebe tanalo iyatawa: mabu idokote ebeno balidi a:mula:lemi.

12 Naimano guda:la:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu Godote Kelisokono elawo mailamo la:imano kuba egebolelametate a:dodolomatililamiata.

13 Ega:walo naimano nabiala:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu la: aimano Kawodawano tanalo iyatawala, ma kunu ebe dopamo wagilimi mabune dokolinami ega:walo uwomua: tetelo dokolinamene ebe dawala.

Ega:walo oli apepeo dubala:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu la: Kuba Namutudawatamo eba gowelaolo ebeno wato kikopu ebo lawimata.

Iyo, naimano guda:la:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu la: Nabiwi Godokono tanalo iyatawala.

14 Ega:walo naimano nabiala:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu la:
aimano Kawodawano tanalo iyatawala, ma kunu ebe dopamo wagilimi
mabune dokolinami ega:walo uwomua: tetelo dokolinamene ebe dawala.
Ega:walo oli apepeo dubala:, na la:tamo leta nosiyodilomo mabu la:
elawoelawonomolata, ebene Godokono tabote la: magumulo eba itanalo la:
Kuba Namutudawano wato kikopu ebo lawimata.

Me Opono Inamabu Ega:walo Iyaiya Amama Tanalo Kawonomamo Akomalagidilolenala:

15 Ebema: la: nanisiwale! Me opono inamabu ega:walo ebeno iyaiya
amama tanalo kawonomamo akomalagidilolenala:, mabu kebe lumagite
me opono iyaiya tanalo kawonomamo demalagidilolena, ebete Nabiwi
Godoko nilakapolo malagidilonama: modoboa:.
16 Ebema: me opono iyaiya tanalo keba kunula:ka:? Ebe iyaiya tanalo ebe
kuba epate kateneno ubilo demalagidilolenaka ebe tanalola, ega:walo iba:te
balida:mo ulamete ibino ubilo duwatenaka ebe tanalola, ega:walo iba:te
kebe tanalo osiyodilolelo damamaonaka ebe tanalola. Numa:la:, ebe iyaiya
kuba tanalo bilibilinomate me opo epono wokine pemaimionaka, Nabiwi
Godogodonea:!
17 Ebema: me tanalo ebe nanitabola, me opo ega:walo me opono kuba
ubi tanalate nolopoligona, wiyasiya kebe lumagite Godokono ubi tanalamo
da:tuduwatamene, ebete uwomua: igilago bokolinamene.

Kelisotamo Gowela Tanalo Osiyodilodawano Tanalo

18 Naimano guda:la:, me opono uwomu tete netatali. Iyo, dopamo la:
ma kunu olowiyamata, Kelisotamo Gowela Tanalo Osiyodilodawate na:pe,
ebema: nanitabola, dubu epetapi bilibilinomate iyalo emaimiya Kelisotamo
gowela tanalo kosiyodilolenakoma:, iba:te me tetelo me opolo bilukuliona.
Ebema: a me tanalone niyatawaonama:, me tete ebe me opono uwomu
tetela.
19 Numa:la:, ebe dubate aimano taneba datepiya, ebe mabuma: iba:te
aimano taneba epoma: nanitabolo keda:ona:. Kebe tetelo iba:te aimano
tanebapima: neda:onataleka: iba:te a magumulo bilukulionana:, wiyasiya
iba:te a nanitabolo da:miyapaiya ebe tanalote a niyatuamena, ibi magu-
mulo lumagi idite aimano tanebadawama: keda:na:.
20 Wiyasiya la:imano tanalo iyanomola. Kelisote ebeno Wade-talena
Uliyana la: unamo dadipaniya, ebema: ka:lo la: bilibilinomate Godokono
nanitabo tanalo iyatawala.
21 Iyo, la: daedale kimalagidilago kilukuliawena:, wiyasiya la: Godokono
nanitabo tanalo iyatawanomolata, ma kunu a:da: tabo idite ebegodone
ka:pemaiganakoa:. Nanitabola, ebe mabuma: nale me leta la:tamo osiyo-
dilomo.
22 Ebema: la: magumulo a:da: elemasigidawa potelela:ka:? Ebe Kelisotamo
gowela tanalo dosiyodilona ebe lumagila, ega:walo ebe potele degena
Ya:suko Kelisotea: ebe dawala. Numa:la:, ebako lumagite Nabiwi Godoko
ega:walo ebeno Gudu Ya:suko ubia:noma: eba eda:nalo ebe tanalo awokala
ebo genako.
23 Iyo, kebe lumagite Godokono Guduno tanaloma: ubia: tabo awokala
degena, ebete atumu Nabiwi Godotamo ubia: tabo kegena, wiyasiya kebe
lumagite Godokono Gudu anikuima: awokala degena, ebete atumu Nabiwi
Godoko anikuima: kegena.
24 Ebema: la:le dopamo wagilimi mabune kebe nani tabo kolowiawiyama,
modobola la: magumulo ebe tabote nitanamene. Nanitabola, la: ebe tabo

kodakodalo datila:wenama, ebema: la: Nabiwi Godoko ega:walo ebeno
Gudu Ya:suko ibi magumulo bilukulionamata.
25 Iyo, numa:la:, Godago ilukuli tanalo ebe uwomua: igilola, Ya:sute atamo
ikaeaema: nanitabolo degiya me ebe tanalola.
26 Ebema: piyate la: a:da: masigilima: dowagelena, nale ibino a:da: tanalo
awokalima: me leta ebema: osiyodilomo.
27 Nanitabola, la: ibino a:da: elemasigi tanalamo a:ka:guda:ema, mabu
Kelisote ebeno Uliyana la: unamo iyalo adipaniya, iyo, ebete uwomua:
tetelo la:go eba okolinalo ebe a:ka:tuwa: tanalo bilibilinomo la: biyatu-
lamenakoma:ta, lumagi iditea:. Numa:la:, ebeno iyatulame tanalo ebe
nanitabonomola, iyo, a:da: tanalo idite ebegodone ka:pemaiganakoa:,
ebema: ebete la: keba kunu kiyatulametana, modobola la: eba kunu ebe
magumulo nilukulionala:.
28 Iyo, naimano guda:la:, modobola la: Kelisoko magumulo nilukulion-
ala:, ebema: ebeno pe egelate da:pemaigamene, ale ebe teta:mo ne-
maimiote tolea:noma: eba eda:olo ebeno ololo apulo tanalo idima: ilipokobi
a:kolowioma:.
29 La: iyatawalata Kelisoko ebe tuputupudawala, ebema: modobola la:
me tanalo idi atumu na:kiyatawala:, kebe lumagite ebeno tuputupu tanalo
magumulo dokolina, ebe Kelisoko keba kunula:ka: eba kunula ega:walo ebe
Godokono gudu idila.

3

Godokono Gudino Tanalo

1 Ebema: Nabiwite a nilakapolo keba kunu kemalagidiloenale, modobola
la: ebe tanalo numa:la:, iyo, ebeno nilakapo atamo beda: kawonomola:ka:!
Nanitabola, ebete ebeno nilakapo magumudo a ebeno gudima: ka:mina,
iyo, a nanitabokobi midipi ebeno gudima: eda:onama:, ebema: me opo epate
aimano tanalo kiyatawaona: mabu iba:te atumu Godokono tanalo iyatawa:.
2 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, a iyatawala ka:lo a
Godokono gudila, wiyasiya a nanitabolo iyatawa: walone a keba kunu
na:kilukulionama:. Me tetelo a me kapiya tanalo iyatawala, Kelisote
atamo walo da:ka:pemene, ebe tetelo ebe keba kunula:ka: a eba kunu
keda:omalema: mabu ale ebeno ololo nanitabolo kuimalema:.
3 Ebe mabuma: kebe lumagite olowiolo Kelisoko demakopelena,
ebe lumagite ebeno tepo magumuno daleya ukulate walo daleyakobi
a:ka:midimene, ebene ebete Kelisoko keba kunula:ka: eba kunu
bokolinamene, ebeno tepo magumulo daleya tanalo idite a:kitanamene.
4 Ega:walo me tanalo idila. Lumagite Godokono pukala bilibilinomo
magumulo kapiya idi dadikanalemene ebe tetelo ebete ebetamo kuba
nanitabolo kosiyodilomene, mabu nanitabola, ebetamo kuba osiyodilo
tanalo ega:walo ebeno pukala adikanale tanalo ibi kapiyanomola.
5 Iyo, la: iyatawalata Kelisote me opamo apawokaliya ebete epono iyaiya
kuba osiyodilole tanalo iyabaiamo kapalomolaema:. Ebe kapiyate me
tanalo osiyodiloma: modobola mabu ebe kapiyagodolo kuba osiyodilo
tanalo puliyala.
6 Ebema: kebe lumagite Kelisoko magumulo dokolina, ebete kuba osiyo-
dilo magumulo a:kokolinamene, wiyasiya kebe lumagite kuba osiyodilole
magumulo dokolina, ebe lumagite Kelisokono tanalo nanitabolo kelawea:
ega:walo ebete ebeno tanalo iyatawa:.
7 Naimano guda:la:, la: nanisiwale, lumagi idite la: a:da: akomasig-
ila:la:! Numa:la:, kebe lumagite tuputupu tanalo dosiyodilolenakomene ebe
lumagi ebe tuputupudawala, Kelisoko keba kunula:ka: eba kunula.

8 Wiyasiya kebe lumagite kuba tanalo dosiyodilolenakomene ebe Saitanakono guduma: eda:na, mabu me opono wagilimi mabune pete me teta:mo pemaiga Saitanate iyaiya kuba tanalo kapiya osiyodilolenako. Me mabuma: Godokono Gudute me opamo ebema: pawokaliya, Saitanate dosiyodilolenako ebe kubakuba tanalo ebete nanitabolo palukolemete ka:popoliyadigalema:.

9 Numa:la:, Godokono gudima: deda:ona iba:te kuba osiyodilole magumulo walo a:kilukulionama:na:, mabu Godote ibi magumamo ebeno igilo iyalo iyatiya, lumagite wadewade kikopu damelamo keba kunu kamionakole eba kunu. Nanitabola, Godokono igilote ebeno guda:godolo ditanamene, iba:te kuba tanalo osiyodilolema: modoboa:.

10 Ebema: modobola la: niyatawala:, epono osiyodilole tanalate ibi anagiyamidalena, ma kunu Godokono gudi ega:walo Saitanakono gudi iba:te iyaiya ka:pola:nama:. Iyo, me tanalo nanitabola, piyate tuputupu tanalo osiyodilolea:no ega:walo piyate ibino ekaki nilakapolo malagidilolea:no, iba:te Godokono gudima: keda:ona:.

Idite Idi Nilakapolo Malagidilo Tanalo

11 Ebema: numa:la:, la: dopamo wagilimi mabune kebe tabo kolowiawiyama ebe tabo ebe ma kunula, modobola a nanitabokobi midipi magumulo idite idi nilakapo kemalagidilo, idite idi nilakapolo kemalagidilo, a eba kunu bilukulionama:.

12 La: iyatawalata Ka:inikono tanalo, ebema: ebe keba kunula:ka: la: eba kunu eda:oma: modoboa:. Eiye, ebe Saitanakono guduma: eba eda:lo ebeno ekawitamo kuba kawonomo osiyodiliya. Mabu keleka: ebete ebeno ekawi gito danakapumiya? Iyo, ebete kuba osiyodilole magumulo eba okolinalo, wiyasiya ebeno ekawite tuputupu tanalo osiyodilolenami, ebete ebetamo dowakobi ebema: olowiya.

13 Ebema: naimano nanitabokobi midipi ekakiala:, la: tuputupu osiyodilole magumulo eba ilukulionalo, me opo epate la:tamo dowa tanalo dosiyodilolema:na:, la: ebe tanaloma: akola:wa:oala:.

14 A iyatawala a a:e magumune igilamo iyalo opila:iyama: mabu a nanitabokobi midipi ekaki epetapi nilakapolo nemalagidilolenama:, wiyasiya kebe lumagite nilakapo kimalagidilo magumulo okolina:no, ebe lumagite a:e magumune nanitabolo ka:nemaiga:.

15 Ega:walo kebe lumagite ebeno ekawitamo da:dowana, ebe lumagino tanalo ebe potele ebeno ekawi danakapumiya ebe dawano osiyodilo tanalo keba kunula:ka: eba kunula, iyo, ibi netewapino woki ebe kapiyala. Ebema: a iyatawala ebako lumagino tepo magumulo uwomua: igilo puliyanomola, mabu lumagi anakapumidawagodolo Godokono nanitabo igilote a:kitanamene.

16 Numa:la:, Kelisote ebeno igilo a mabuma: iyabaiamo iyatiya, ebema: a ebeno osiyodilo tanalodo nilakapo kimalagidilo tanalo nanitabolo kiyatawaomalema:, iyo, modobola a atumu aimano igilo nanitabokobi midipi mabuma: iyabaiamo balomonakoma:.

17 Wiyasiya kebe tetelo a nanitabokobi midipi magumulo inamabu dogodogodawa idite inamabua:dawa umite ebe walubia:no, ebete mako tabo keba kunu na:kegemene, “Na Godoko nilakapolo nemalagidilonamo?” Eiye, ebete ebako tabo gema: modoboa:!

18 Ebema: naimano guda:la:, a epetapiatamo nilakapo tabo gito a:kegelanakoma:. Ao, modobola a epetapino modoboa: tanalo ulamelelamete iba:tamo nilakapo inamabu eba ikalamelo Godokono nanitabo nilakapo iba:tamo eba kunu kawokalimalema:.

Godokono Ololo Apulo Tolea:no Utitata Tanalo

19 Ebema: kalakala kawonomola, a me nilakapo gabodo kiyatawaomalema: a Godokono nanitabo tanalo magumulo ilukulionama:, ega:walo aimano tepo magumulo ebeno milo kapiyate eba itanalo ale tolea:noma: eda:onama: ebeno ololo apulo utitatama:.

20 Wiyasiya kebe tetelo aimano tepo magumuno wokite a kubakubapima: deka:imene, ale ebe kuba woki laema: modoboa: mabu ebako wokite Godogodone ka:pena:. Numa:la:, ebete aimano waminaole tanalo bilibilinomo eba iyatawanalo ebete dopamo a tuputupupima: eka:miya, ebema: ale woki bilibilima: a:keda:oma: mabu ebeno tabono elawote aimano tepo magumuno elawo nodolina.

21 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, tete idilo aimano tepo magumuno wokite a kubakubapima: deka:imene, ebe kuba woki lawea:no ale tolea:noma: eda:ote aimano towetowe tabago Godokono ololo apuamo gito ka:nemaimiomalema:.

22 Ebe tetelo ale beda: tanaloma: ebe da:toweoema: ebete atamo nanitabolo kikaeaemene, mabu ale ebeno totomu tabamo tudila:ote ebeno iyaiya ubi tanalo kapiya ebo osiyodilolenakoma:.

23 Nanitabola, me Godokono kawo totomu tabola, ale ebeno Gudu Ya:su Kelisokono mailo nanitabokobi eba midinalo, a magumulo idite idi nilakapolo bemalagidilonama:, Ya:sute a dopamo keba kunu kiyatuamiyale eba kunu.

24 Ega:walo tanalo idi ma kunula. Kebe lumagite Godokono totomu tabamo da:tuduwatanako, ebete Godoko magumulo bokolina ega:walo Godote atumu ebe magumulo ba:kokolina. Ebema: Godote a magumulo dokolina a ebe nanitabo tanalo iyatawala, mabu ebete atamo dikaeamiya ebe Wade-talena Uliyanate a ebe tanalo niyatuamena.

4

Godokono Uliyana Ega:walo Kelisotamo Gowelao Uliyana Ibino Iyaiya Osiyodilole Tanalo

1 Naimano wadewade namutupiala:, epetapiate ma kunu gito degelanaka, “A Godokono Uliyanagopila,” la: ibino tabo nanitabokobi akomida:la:. Modobola la: wiyasiya ibino iyaiya tabo ega:walo ilukuli tanalo wadenomamo nulamelelamenala:, mabu diyala, iba:te Godokono Uliyanano elawamo dilukulione o kuba uliyanano elawamo dilukulione. Numa:la:, me tetelo opo kawonomolo a:da: tabo kiyawaopiate Godokono mailo ka:milo gito wapata:lamena!

2 Ebema: la: Godokono Uliyanagono wokodawa ma kunu kiyatawaomamota, kebe lumagite ma kunu da:kiyawaonako, “Ya:su Kelisote lumagino apa:mo me opamo nanitabolo apawokaliya,” ebe Godokono Uliyanagonola.

3 Wiyasiya kebe lumagite Ya:sukono tanaloma: a:da: tabo da:kiyawaonako ebe Godokono Uliyanagono wokodawa:, ao, ebeno uliyana ebe Kelisotamo Gowela Tanalo Osiyodilodawano uliyanala. Nanitabola, dopamo la: ma kunu olowiyamata, ebe kuba uliyanate me opamo ka:pemene, ebema: ebete epatamo iyalo pemaigate me opolo bokolina.

4 Naimano wadewade guda:la:, piyate Godokono mailamo a:da: tabo da:kiyawaonaka la:le ibino wato kikopu iyalo elawimata, mabu la: Godokono gudilata ega:walo la: magumulo woko dosiyodilona ebe Wadetalena Uliyanano elawote kawonomoma: eda:na, iyo, ebe elawote ibi magumulo woko dosiyodilona ebe uliyana idino elawo nodolina.

5 Numa:la:, ebe a:da: kiyawaopiate me opono tanaloma: gelana, mabu me
opolo woko dosiyodilona ibi ebe kuba uliyanagopila, iyo, me opo epono
kalakala ebema: itana ibino iyaiya tabo olowioma:.
6 Wiyasiya aimano tanalo iyanomola mabu a Godokono gudima:
eda:onama:. Ebema: numa:la:, kebe lumagite Godokono tanalo nanitabolo
diyatawana ebete aimano tabo kolowimene, wiyasiya Godokono tanalo
iyatawa: lumagite aimano tabo a:kolowimene. Iyo, a me gabodo niy-
atawaonama: kebe tanalate Godokono nani Uliyanagodone da:pemaimiona
ega:walo kebe tanalate a:da: elemasigi uliyanagodone da:pemaimiona ebe
iyaiya tanalo.

Godoko Ebe Nilakapodawala

7 Naimano wadewade namutupiala:, modobola a magumulo idite idi
nilakapolo kemalagidilo, idite idi nilakapo kemalagidolo, a eba kunu
bowagelenama: mabu nilakapo tanalo ebe Godogodone pena. Ebema: kebe
epagodolo nilakapo kimalagidilo tanalo ditanamene ibi Godokono gudila,
iyo, ibi Godokono nanitabo tanalo iyatawala,
8 wiyasiya kebe lumagigodolo nilakapo kimalagidilo tanalote itana:no,
ebe lumagi Godokono nanitabo tanalo iyatawa: mabu Godoko ebe kawo
nilakapodawanomola.
9 Numa:la:, Godote ebeno nilakapo atamo ma kunu awokalimiya, ebete
ebeno Gudu kapiyanomo me opamo apalibiya ale nanitabo igilo ebegodone
kelaema:.
10 Ebema: ebe nanitabo nilakapo tanalo ebe ma kunula. Dopamo
ale Godoko nilakapolo malagidiloa: tetelo ebete a kawonomamo eba
malagidiloelo ebeno Gudu Kelisoko atamo ebo palibiya, iyo, ebete ebeno
ubi ebo iyatiya aimano iyaiya kuba osiyodilole tanalo Kelisokono kalimamo
egeboleamete a ebeno gudima: ka:midima:.
11 O naimano wadewade namutupiala:, Godote ebeno nilakapo tanalo
atamo eba kunu awokalimiya, ebema: modobola a atumu idite idi ni-
lakapolo ba:kemalagidilonakoma:.
12 Nanitabola, me opo wagilimi mabune lumagi idite Godoko kumiya:,
wiyasiya kebe tetelo a magumulo idite idi nilakapolo kemalagidilo, idite idi
nilakapolo kemalagidilo, a eba kunu dilukulionama:, ebe tetelo epetapiate
aimano osiyodilo magumudo Godoko nanitabolo kuima:na:, mabu ebete
a magumulo bokolina ega:walo ebeno nilakapo tanalote a magumulo
tabokanomola.
13 Godote a magumulo dokolina ega:walo ale ebe magumulo
dilukulionama:, ebe tanalo a keba kunu na:kiyatawaoma:? Dopo tanalo
ebe ma kunula, Godote atamo dikaeamiya ebe Uliyanate a kiyatuaemene.
14-15 Ega:walo aimano tabo kiyawao tanalo ebe a iyatuame tanalo idila.
Iyo, ale balida:mo dumiyama: ebe nanitabo tanalo epetapiatamo ma kunu
ba:kiyawaonakoma:, “Godote ebeno Gudu me opamo apalibiya, ebete
epono Igilo Mula:lelamedawama: ka:peda:nama:.” Ebema: nanitabola,
kebe lumagite awokala ma kunu da:kiyawaona, “Ya:suko ebe Godokono
Gudula,” Godote ebe lumagi magumulo nanitabolo bokolina ega:walo ebete
atumu Godoko magumulo ba:kokolina.
16 Ega:walo ebe wade woki laema: Godokono nilakapo tanalote atumu a
iyatuamedawa idima: keda:na. Iyo, Godote kawo nilakapodawanomoma:
eba eda:nalo a nilakapolo malagidiloena, ebema: a magumulo kebe
lumagite ebe tanalo nanitabokobi midite nilakapo kimalagidilo magu-
mulo dokolinamene, ebe lumagite kiyatawamene ebete Godoko magumulo
bokolina ega:walo Godote ebe magumulo atumu ba:kokolina.

17 Numa:la:, me nilakapo kimalagidilo tanalodo a tuputupu epoma:
eda:onama:, ebema: Godote epo bilibilinomono iyaiya kuba tanalo danag-
ilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebeno ololo apuamo kalakalago
ka:nutitatamalema:. Ebe tetelo tole tanalote agodolo a:kitanamene, mabu
ebete Unu Duliyomololo keba kunu kokolinale, eba kunu ale me opolo
atumu kilukulionama:.
18 Nanitabola, Godokono nanitabo nilakapo kimalagidilo magumulo tole
tanalo puliyala, mabu nilakapo kimalagidilo tanalote tole tanalo iyabaiamo
ebeno elawamo ka:na:ma:tamene. Ebema: kebe lumagite Godokono ololo
apuamo utima: da:toletolena, Godokono nilakapo kimalagidilo tanalote
ebe magumulo woko wadenomamo kosiyodilona:, iyo, ebako lumagite
nemalagidilona Godote ebetamo kuba wiya kikaemene, ebema: ebegodolo
tole tanalo kapiyate itana.
19 Numa:la:, Godote a dopamo nilakapolo nemalagidiloenami, ebema:
modobola a nilakapo kimalagidilo magumulo bilukulionama:.
20 Ebema: kebe lumagite ebeno ekawitamo dowalo ma kunu degemene,
“Nale Godoko nilakapolo nemalagidilonamo wiyasiya a:ma: kemalagidi-
lawena:,” ebe lumagi a:da: elemasigidawala. Eiye! Ebete me opolo eba
okolinalo kebe lumagi ebeno balida:mo dumina ebe ekawi nilakapolo
malagidiloa:no, ebete umia:noma: deda:na ebe Godo nilakapolo keba kunu
na:kemalagidilonamene? Gabo puliyanomola, a:kitanamene!
21 Nanitabola, Kelisote atamo kebe kawo totomu tabo dikaeamiya
ebe tabo ebe ma kunula, kebe lumagite Godoko nilakapolo
demalagidilona, modobola ebete atu gabodo ebeno ekawi nilakapolo
na:kemalagidilonamene.

5

Nanitabokobi Midipino Elawote Me Opono Elawo Anakapumi Tanalo

1 Numa:la:, Ya:sute Godokono Alibodawa Kelisoma: deda:na, piyate ebe
tanalo nanitabokobi da:midina ibi Godokono gudila, ebema: piyate Nabiwi
Godoko nilakapolo demalagidilona, iba:te atumu ebeno gudi bilibilinomo
atu nilakapo tanalago kemalagidilolena.
2 Ebema: Godokono nilakapo kimalagidilo tanalote agodolo ebeno
gudi epetapiatamo ditana, ale ebe tanalo ma kunu iyatawaonama:,
kebe tetelo ale ebe nilakapolo eba malagidilolo ebeno totomu tabamo
da:tudila:onakoma:, ebe tetelo ebeno nilakapo tanalote a magumulo
nanitabolo itananako.
3 Nanitabola, Godoko nilakapolo malagidilo tanalo ega:walo ebeno to-
tomu tabamo tuduwata tanalo, ebe tanalo netewate iyaiya ka:pola:na:,
ibino woko osiyodilo tanalo ebe kapiyala. Ega:walo ale ma kunu
a:kemalagidiloma:, Godokono totomu tabamo tudila:o tanalote atamo ko-
dakodanomoma: eda:na.
4-5 Ao, eba kunua:, mabu Godokono gudi bilibilinomagodolo ebeno elawo
bitana iba:te me opono kuba osiyodilo elawo kanakapuima:. Ebema:
me opono kuba osiyodilole tanalo anakapuima: lumagite elawonomoma:
keba kunu na:keda:namene, ega:walo potele na:ka:modobomene me opono
elawo anakapuima:? Nanitabola, a magumulo potele ebeno nanitabokobi
midi magumulo Ya:suko Godokono Guduma: degena, ebe dawate modobo
elawo belawenakomene.

Ya:su Kelisokono Nanitabo Tanalo Dawokalimina Ebe Netewa-kapiya Tanalo

6 Me tanalo nanitabola, Ya:su Kelisote me opamo da:piya, ebete ebeno
nanitabo tanalo awokalima: ebete obo ega:walo kalima ka:ka:liya tanalago

atamo a:pemaigiya, iyo, ebete me netewa gabodo ebeno tanalo atamo
apawokalimiya. Ega:walo me tanalo idila, Godokono Uliyanate atumu
Ya:sukono nanitabo tanalo kawokalimina mabu ebe Godokono nanitabo
tanalo awokalimidawala.
7 Ebema: Kelisokono tanalo kawokaliminama: me netewa-kapiya tanalate
ba:pola:nama:na:,
8 Godokono Uliyanano tabono tanalo, ega:walo Kelisokono kalimate
deka:ka:liya ebe tanalo, ega:walo opo lumagite ebe obamo daduba:midiya
ebe tanalo, iyo, me netewa-kapiya tanalate me atu tanalo awokalimina,
Ya:su Kelisoko ebe Godokono Gudula.
9 Numa:la:, me opo epate nanitabolo degelanaka, tete bilibilinomo
epetapilo ale ebe tabo nanitabokobi da:midilinakoma: ebe tanalo kuba:.
Wiyasiya Godote ebeno Guduno tanaloma: kebe tabo kegenale, modobola
ale ebe tabo wadenomamo olowite nanitabokobi ka:midimalema:, iyo,
Godokono tabono iyaiya tanalo ebe nanitabonomola, ebete a:da: tabo
ka:kiyawaona:, ebema: ebeno tabono elawote opo epono elawo nodolina.
10 Ebema: kebe lumagite Godokono Gudu nanitabokobi da:midina,
ebe lumagino tepo magumulo Godokono nani tabote bitana. Wiyasiya
numa:la:, kebe lumagite Godokono tabo nanitabokobi midia:no ebe
lumagite me gabodo Godoko a:da: elemasigidawama: midina, mabu
Godote ebeno Guduno tanaloma: nanitabolo degiya, ebe nanitabokobi
midia:dawate ebe tabo ubia:noma: eda:na.
11 Nanitabola, Godote ebeno Guduno nanitabo tanalo awokalima: me
tanalo osiyodiliya, ebete ebeno Gudugodolo ditana ebe uwomua: igilo
atamo ikaeamiya.
12 Ebe mabuma: kebe lumagite Godokono Gudu nanitabolo danikumina
ebegodolo uwomua: igilo bitana, wiyasiya kebe lumagite Godokono Gudu
lawea:no, ebe niyala, nanitabo igilote ebegodolo kitana:.

Godokono Guduno Uwomua: Igilono Tanalo

13 Ebema: la: piyate Godokono Guduno mailo nanitabokobi
da:mida:wenama, na me leta la:tamo osiyodilomo, la:le uwomua:
igilo delawa:wiyama ebe igilote la:godolo eba itanalo la:le nanitabolo
kiyatawaema:.
14 Nanitabola, ale towetowe tabago Godokono ololo apuamo
da:nemaimioma:, ebe tetelo ale tolea:no aimano iyaiya modoboa: tanaloma:
ebe kanamalema:, ebema: a me tanalo iyatawala, ale kebe tanalo ebeno
ubilo ebe da:toweoema:, ebete ebe towetowe tabo nanitabolo kolowimene.
15 Ega:walo a iyatawala, Godote aimano towetowe tabo dolowiomene
ebete a nanitabolo kowalubimene, iyo, a kebe tanalo ebegodone laema: ebe
da:toweoema: ebete atamo kikaeaemene, mabu tete bilibilinomolo ebete
aimano iyaiya towetowe tabo olowionako.
16 Ebema: la:le nanitabokobi midipi magumulo ekawi idino kuba osiy-
odilo tanalo duma:ema, modobola la: ebeno tanalo Godotamo towe-
towe tabamo nadipatemiyala:, ebene Godote ebeno tepo magumuno
tanalo wadekobi midite ebetamo igilo walo ka:kikaemene. Wiyasiya
kebe tetelo lumagite kuba kawonomo dosiyodilomene, ma kunu ebete
Godokono Uliyanano nanitabo woko kubama: degemene, ebe tetelo ebeno
igilo mabuma: Godotamo akotowetoweala:, modobola ebako kubadawate
a:eamo na:toamene.
17 Numa:la:, me kuba osiyodilo tanalo kapiyanomote lumagi a:eamo
kemagatamene, ebema: la: naimano tabono tanaloma: woki bilibilima:
akoeda:oala:. Nanitabola, a epono osiyodilole tanalo bilibilinomo magu-
mulo aimano tuputupua: tanalo ebe Godokono pukala wakalami tanalola,

wiyasiya kalakala kawonomola, ebegodolo elawo bitana ebako iyaiya kuba
osiyodilole tanalo egeboleamete igilo atamo walo ka:kikaeaema:.
18-19 Nanitabola, a iyatawala Godokono guda:te kuba osiyodilole magu-
mulo kilukuliona:, mabu Godogodone dawokaliya ebe Elawodawate ibi
na:ga:lulatelena Kubadawa Saitanate ibi kubailamekapoma:. Ebema:
numa:la:, me opo kawonomote ebe Kubadawano elawo magumulo itana,
wiyasiya a iyatawala a nanitabokobi midipiate me opolo eba ilukulionalo
a Godokono gudima: eda:onama:, ebema: kuba tanalo idite a a:kologimene.
20 Ega:walo a tanalo idi iyatawala, Godokono Gudute me opamo da:piya,
ebete atamo wade mulo tanalo a:pikaeamiya ale Nanidawano tanalo
wadenomamo kiyatawaonama:. Numa:la:, ebe Nanidawa ebe Godotela,
ebe Uwomua: Igilola, ebema: kalakala kawonomola, ale ebeno Gudu Ya:su
Kelisoko magumulo bilukulionama:!
21 Ebema: naimano wadewade guda:la:, modobola la: nani Godo kapiya
eba amamatenalo, ida:da:li epetapi amamalatele tanalamo ega:walo ibino
a:da: elemasigi uliyanano wokino tanalamo akotudila:onakala:.
Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

YONEKONO NABA 2 LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

1 Na me leta dosiyodilomo, na nanitabokobi midipino watodawa idila. Godote iyalo tetelo kebe epo keka:la:mioliyale iba:te ebeno gudima: keda:onama:, ebe epono taneba ebe ebeno oli kamiyale keba kunula:ka: eba kunula. Nanitabola, la: ebe nanitabokobi midipi gudilata, ebema: nale la: nilakapolo nemalagidilolenamata, ega:walo Godokono nanitabo tanalo iyatawaopiate atumu la: na:kemalagidilolenata. Numa:la:, nale me leta la:tamo ebema: palibomo,
2 mabu Godokono nanitabo tanalote a bilibilinomatamo da:pemaigiya, ebe nanitabo tanalote a magumulo eba itanalo a:kolopoligonamene, uwomua: tetelo agodolo bitanamene.
3 Ebema: numa:la:, Nabiwi Godoko ega:walo ebeno Gudu Ya:su Kelisoko iba:godone atamo da:pemaimiona ebe nilakapo tanalo ega:walo lumagitamo kuba wiya ikamea: tanalo ega:walo milo tanalo, modobola ale Godokono nanitabo tanalo ega:walo ebeno nilakapo kimalagidilo magumulo eba ilukulionalo me netewa-kapiya tanalate agodolo na:pola:nama:na:.

Kelisokono Iyatulame Tabago Ilukuli Tanalo

4 Ebema: nanitabokobi midipi guda:la:, la: epetapi Nabiwi Godokono nanitabo tanalo magumulo dowapata:lama:wenama, na ebe tanalo olowite kawo kalakala ebo laimo, mabu ale eba kunu kowapata:lamenama: Nabiwite a iyalo a:totomuateiya.
5 Nanitabola, la: nanitabokobi midipi gudino taneba ebe Godokono oli kamiyale keba kunula:ka:, la: eba kunula. Ebema: nale me leta nosiyodilomo ebeno totomu tabo idi la:tamo ma kunu kawokalima:, modobola a magumulo idite idi nilakapolo kemalagidilo, idite idi nilakapolo kemalagidilo, a bilibilinomate eba kunu bowagelenama:. Na iyatawala me totomu la:tamo oli totomua:, tagala totomula, iyo, Godote dopamo wagilimi mabune atamo dikaeamiya ebe totomula.
6 Ebema: ebeno nilakapo kimalagidilo tanalo keba kunula:ka:? Ebe tanalono magumu ma kunula, ale aimano ilukuli magumulo Godokono totomu tabo bilibilinomamo ba:tudila:onakoma:. Nanitabola, ebe totomu tabo bilibilinomo magumulo ale ebeno kawo totomu tabo wagilimi mabune ma kunu olowiyama:, a ebeno nilakapo tanalago bowapata:lamenama:.
7 Numa:la:, a:da: masigiolepi epetapi bilibilinomate iyalo emaimiya, me tetelo me opo kawonomolo bilukuliona. Iyo, iba:te tabo ma kunu gelana, “Ya:su Kelisoko lumagino apa:mo me opamo kapawokaliya:,” ebema: ebe tabo gela tanalamo iba:te ibino tanalo ma kunu awokalimina, ibi A:da: Masigioledawa Kawonomo ega:walo Kelisotamo Gowela Tanalo Osiyodilodawano uliyanagopila.
8 Wiyasiya la:imano tanalo iyanomola, mabu la:le kebe wade woko kowagilima:wiyama ebe wokote la:godolo olopoligoa:no, walone la:le la:imano wiya kawokawonomo nanitabolo ka:nuwatemamota. Ebe mabuma: la: a:ka:tuwa: la: wadenomamo nulamenala:, la:le ebe woko wiya anaetoamidakapoma:.
9 Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite Kelisokono iyatulame tabago okolina:no ebe a:ka:tuwa: ebeno ubilo da:tona, ebe lumagino osiyodilole tanalate ebeno tepo magumuno tanalo ma kunu awokalimina, Godote ebe

magumulo kokolina:. Wiyasiya kebe lumagite Kelisokono iyatulame tabago
dokolina, ebe lumagi magumulo Nabiwi Godoko ega:walo ebeno Gudu
Ya:suko nanitabolo bokoliona.
10 Ebema: kapela lumagi idite la: nanitabokobi midipiatamo eba pe-
maigalo, ebe a:ka:tuwa: ebe Godokono wokodawama: da:pegemene, la:
nanisiwale! Ebete Kelisokono nanitabo iyatulame tabago pea:no la: ebe
kalakalago lawa:wete la:imano motamo ebe ako-owodolala:,
11 mabu kebe lumagite ebako a:da: elemasigidawa kalakalago delaemene,
ebete ebetamo elawo ebo kikaemene Saitanakono woko kosiyodiloma:.
12 Nanitabola, nagodolo tanalo epetapi bilibilinomo ba:pola:na la: kanale-
tama:, wiyasiya na ubia:nola ebe iyaiya tanalo pepamo akulolema:,
ebema: naimano woki bitana naimano apenomamo la:tamo ka:pema:,
iyo, gabote ditanamene na ka:pemamo. Ebe tetelo aimano kalakalate
nanitabonomoma: keda:mene, mabu na la:imano iyaiya ololo eba pulamelo
aimano tabono iyaiya tanalo ebo kegelamalema:.

*Yonete Leta Uwomu Apulo Nanitabokobi Midipino Nilakapo Tabo Dapal-
ibiya*

13 Ebema: nanitabola, kebe nanitabokobi midipiate nago daladabutinaka,
Godote ibi atumu iyalo eka:la:mioliya iba:te ebeno gudima: keda:onama:.
Numa:la:, ibino sosi taneba ega:walo la:imano sosi taneba, me la:imano
taneba netewate kapiya alailame buwelemele netewa keba kunula:ka: eba
kunula, ebema: iba:te ibino nilakapo tabo ebe paliba la:tamo.
Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

YONEKONO NABA 3 LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIDAWA IDITAMO OSIYODILIYA

1 Na me leta dosiyodilomo, na ebe nanitabokobi midipino watodawa idila.
Naimano wade namutudawa Ga:iyasi, a:ma: niyata. Nale me leta
a:ma:tamo palibomo, mabu a:ma:la, nala, a Godokono nanitabo tanalo
magumulo eba okolionalo nale a:ma: nilakapolo nemalagidilonamata.
2 Naimano wade namutudawa, na a:ma: mabuma: Godotamo ma kunu
towetowenakomo, ebete a:ma: eba walubinalo a:imano okoli magumulo
tanalo bilibilinomate modobolo ka:pola:nama:. Ega:walo nale a:ma:
akadipatenakomata a:ma:le gabugabua:no kokoliawenama:, mabu a:imano
tepo magumuno nanitabokobi midi tanalote elawonomoma: keba kunu
keda:nale, modobola a:imano apeno elawote atumu modobonomoma:
na:keda:namene.
3 Ebema: numa:, nanitabokobi midipi ekaki epetapiate natamo pelamete
a:imano okoli tanalo dapawokalimiya, ebe tetelo na kalakala kawonomo
ebo laimo, mabu iba:te tabo ma kunu pegeliya, a:ma: Godokono nanitabo
tanalo magumulo pata:nata ega:walo a:imano nanitabokobi midi tanalo
kodakodanomola.
4 Nanitabola, naimano nanitabokobi midipi gudi magumulo lumagi idino
tanalo ma kunu dolowimo, ebete Godokono nanitabo tanalo magumulo de-
pata:na, ebe tetelo naimano kalakalate ebe mabuma: ununomamo odolote
kawonomoma: keda:mene.

Ga:iyasikono Wadewade Osiyodilole Tanalo

5 Naimano wade namutudawa, numa:, a:ma:le nanitabokobi midipi ekaki
Godokono woko osiyodilo magumulo ulama:wete ibi baeamo ega:walo
lao baino tanalamo dowalubila:wenaka, ebema: a:ma: atumu Godokono
nani wokodawa idima: eda:nata. Ega:walo kalakala kawonomola,
Godokono wokopi bilibilinomo magumulo a:ma: a:imano epo kapiya
kowalubila:wena:, ao, piyate iyaiya kapela duliyomolone da:pelamenaka
a:ma:le ibi atumu wadenomamo a:kowalubilinakota.
6 Ebema: a:ma:le dopamo kebe epo kowalubila:wia, iba:te atamo pe-
maimiote sosi epono ololo apulo a:imano nilakapo kimalagidilo tanalo
kalakalago apawokalimiya. Ebene tete idilo ebako wadewade wokopiate
a:ma:tamo walo da:ka:pelaema:na:, iba:te la:godolo pilukulinate ebene
duliyomolo ida:mo walo tolaema: dowagelema:na:, modobola a:ma:
ibi atumu nilakapo tanalago naliboliye, a:ma:le Godokono wadewade
ga:limapi gudi epetapi keba kunu kowalubila:wenaka eba kunu.
7 A:ma: numa:, ebako wokopiate Kelisokono mailo mabuma: ibino
iyaiya duliyomolo miyapate iyalo a:tolamoliya, iba:te iyaiya duliyomolo
bilibilinomolo eba wapata:lamenalo ebeno Wade Tabo nanitabokobi
midia:piatamo ebo ka:na:kiyawaonama:. Wiyasiya ebe woko wagilimia:no
dopamo iba:te ibino tepo magumu ma kunu kodakodailamiya, iba:te kapiya
tanalo da:peso idi nanitabokobi midia:piagodone laema: modoboa:noma:
gelalo a:kelaema:na:.
8 Ebe mabuma: modobola a nanitabokobi midipiate ebako wokopi
baeamo ega:walo lao baino tanalamo bowalubilinakoma:, iyo, a ebe walubi
tanalodo Godokono Nani Tabo kiyawao woko iba:go kapimiya bosiyo-
dilonama:.

Diyotipasikono Kuba Osiyodilo Tanalo

9 Nanitabola, nale a:imano sosi epatamo leta idi dopamo osiyodilimo,
wiyasiya ebe tetelo Diyotipasite ebe leta lawete na sosi watodawa:noma:
gelo, ebete naimano tabamo ka:tuduwata:. Iyo, ebeno ubi tanalo ma
kunula, ebe a:ka:tuwa: ebe eba adipatelo sosi epo magumulo ebe kapiya
dopo lumaginomoma: keda:ma:.
10 Ebe mabuma: naimano pe tetelo ebete kebe kuba tanalo dosiyodilolena
ega:walo a sosi watowatopino tanaloma: kebe kuba tabo da:kiyawaona,
nale ebe tanalo sositamo eba pawokalilamelo ebe kawiya ebo kapana-
mamo. Numa:, ebe ubia:nola me kapiyakapiya kuba tanalo osiyodilolema:,
ebema: ebete tanalo idi ma kunu kosiyodilonako, piyate Godokono nani
woko osiyodiloma: la:tamo da:pelamenaka, ebete ebeno amama magumulo
ibi baeamo ega:walo lao baino tanalamo kowalubilinakoa:, ega:walo piyate
ibi dopamo dowalubilinakiya ebete ibi gito odiyoboli. Eiye! Ebe a:ka:tuwa:
ebe sosi watodawama: gelo ebe wadewade wokiagopino walubili tanaloma:
kuba wiya eba ikalamelo, la:imano sosino aladabuti tanalamo pelaema:
talena ebo iyatilami!

Dimitiyasikono Wade Okoli Tanalo

11 Ebema: naimano wade namutudawa, a:ma: lumagi idino kuba osiy-
odilo tanalo duma:emene, ebe akoibamita:la:. Modobola a:ma: wade
tanalote nowaloma:tiye, mabu piyate wadewade tanalo dosiyodilolena ibi
Godokono gudila, wiyasiya piyate kubakuba tanalo dosiyodilolena iba:te
dopamo Godokono nanitabo tanalo kumiya:.
12 Eba kunu na Dimitiyasikono tanalo nemalagidilutamo, epo bilibili-
nomate ebeno osiyodilole tanaloma: wadewade tabo gelana, ega:walo
ebeno okoli tanalote atumu ebeno tanalo ma kunu awokalimina, Godokono
nanitabo tanalote ebe magumulo bitana. Numa:, a sosi watowatopiate
atumu ebe wade lumaginomoma: kegelanama:, ebema: kebe tetelo a wa-
towatopiate mako tabo degelama:, ebe tetelo a:ma: kiyatawama:ta aimano
tabo nanitabola mabu a a:da: elemasigipima: keda:ona:.
13 Nanitabola, nagodolo tanalo epetapi bilibilinomo ba:pola:na la: kanale-
tama:, wiyasiya na ubia:nola ebe iyaiya tanalo pepamo akulolema:.
14 Ebema: naimano woki bitana tete tatalila naimano apenomamo
a:ma:tamo ka:pema:, iyo, gabote ditanamene na ka:pemamo. Ebe tetelo na
a:imano ololo eba pumilo aimano tabono iyaiya tanalo ebo kegelamalema:.

Yonete Leta Uwomu Apulo Nanitabokobi Midipino Nilakapo Tabo Dapal-ibiya

15 Modobola Godokono kalakalate a:ma:godolo nitanamene. A
nanitabokobi midipino taneba magumulo piyate a:imano namutupima:
deda:ona, iba:te ibino nilakapo tabo a:ma:tamo paliba, ebema: la:imano
taneba magumulo piyate aimano namutupima: deda:ona, modobola a:ma:
sosi epono ololo apulo ibi ka:la:miawete aimano nilakapo tabo iba:tamo
ebo nawokalimiye.
Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

YUDAKONO LETA
EBETE NANITABOKOBI MIDIPIATAMO OSIYODILIYA

1 Na ebe Yudatela, Ya:su Kelisokono wokodawa idila ega:walo Ya:imesikono ekawila.

La: nanitabokobi midipi Nabiwi Godote dopamo deka:la:mitiyala, iyo, ebete la: kebe epo nilakapolo kemalagidiloletana ega:walo Ya:su Kelisokono itakeamida magumulo dilukuliawenama, na me leta la:tamo palibomo.

2 Ebema: modobola milo tanalo ega:walo lumagitamo kuba wiya ikamea: tanalo ega:walo nilakapo kimalagidilo tanalo, me netewa-kapiya tanalate la:godolo kawonomamo na:pola:nama:na:.

Godote Kuba Osiyodilolepiatamo Wiya Ikalame Tanalo

3-4 Naimano wadewade namutupiala:, ale Godogodone kapimiya delawiyama:, na dopamo ebe igilo mula: tanaloma: leta magumulo kiyawaoma: wagelimo. Wiyasiya me tetelo woki idite natamo a:pi, mabu nale me tanalo olowimo, Godokono ubi tanalamo tudila:oa: dubate la:imano taneba magumamo diya gabodo a:popila:iya. Ebe mabuma: na ubila me tanalo ida:mo la: ma kunu kowalubilitama:, Godote a ebeno epatamo dikaeamiya, modobola la: ebe nanitabokobi midi tanaloma: elawonomamo na:gowelanakiyala:.

Numa:la:, ebakobako dubate Godokono nilakapo awokalimino tabo iyakobi midite negelanaka, lumagite kuba dosiyodilomene Godote wiya a:kikaemene mabu ebeno nilakapo kawonomola, ega:walo iba:te na:kegelana Ya:su Kelisoko nani igilo mula:dawa:. Eiye, ebe kapiya ebe aimano nani Watodawala ega:walo Kawodawala, ebema: ibino kuba mabuma: Godokono Buka tabote iyalo tetenomolo egiya, walone iba:te ibino temeteme wiya nanitabolo kelaema:na:!

5 Iyo, Godote kuba osiyodilolepiatamo wiya dikalaemene, la: ebe tanalo dopamo iyatawaiyamata, wiyasiya na ubila kebe olalati tanalote Godokono Isalaela epatamo demaigiya, la: me tanalo walo na:kemalagidilala:. Numa:la:, Godote ibino igilo mula:lelamelo Isipiti opone ibi dowagailiya, walogabo apune epetapi iba:te ebe nanitabokobi ka:midiya:, ebema: ebete ibi gito anakapulamiya.

6 Ega:walo me tanalo idi na:kuma:la:, wagilimi mabune Unu Duliyomolono nopopi epetapiate ibino wade ilukuli duliyomolo atepate Godotamo gowelao tanalo ebo wagilimiya. Ebe mabuma: Godote ibi teteoa: auli ala:mo matuolamolete idoko magumamo gito iyalekiya, iba:te ebolo ibino kuba wiya uwatema: Godokono Kawo Egela kemakopelenama:.

7 Ega:walo modobola la: Sodomo duliyomolo epo ega:walo Gomola duliyomolo epo ega:walo ibi niyakabolo dilukulionamiya ebe iyaiya duliyomolo epo ibino tanalo atumu na:kemalagidilala:. Ibi bilibilinomate atumu Godokono pukala adikamidaliya, ma kunu ibi magumulo idite iditamo kateneno iyaiya kuba ubi tanalo osiyodilolenakiya. Ebe mabuma: Godote ibino kuba wiya iba:tamo ikalamiya, ebene me tetelo iba:te a:ega: ela magumulo kawo temeteme iyatawaona. Me mabuma: piyate me tetelo kuba osiyodilole magumulo dilukuliona, modobola iba:te ebe epono temeteme tanalo eba malagidilolo wadewade woki nuwatema:na: iba:te atu kuba wiya lawekapoma:.

8 Ebema: piyate diya gabodo la: magumamo da:popila:iya, ebe dubate atumu ibino kateneno kuba osiyodilole ubi gabodo ibino ape ebo kubailamenaka. Ega:walo iba:te Godotamo tudila:oma: ubia:noma: eda:olo Unu Duliyomolono nopopi ebo malogolenaka, mabu ebako amama wokino tanalate iba:tamo iyolo maimionaka.

9 Wiyasiya modobola la:le Unu Duliyomolono nopopino Elawodubu Maikolokono tanalo nemalagidilala:, ebeno elawo kawonomola wiyasiya ebete ebe tanaloma: kamamana:. Ebema: kebe tetelo ebete Mosesekono a:e ape laema: Saitanago dapaminateuiya, ebe tetelo ebete Saitanatamo malogo tabo idi gea:no negiya, “Kawodawa Godote a:ka:tuwa: ebeno tabamo a:ma: kodiyoboma:ta, wiyasiya naimano elawamo nale a:ma:tamo tanalo idi a:kosiyodilomo!”

10 Wiyasiya la: magumulo da:pola:na ebe dubuno tanalo eba kunua:. Iba:te Unu Duliyomolono iyaiya tanalo iyatawa:, ebema: iba:te ebe duliyomolono nopopino tanaloma: ibi malogole tabo gelana. Eiye! Iba:te kapiya tanalo iyatawanomola, ebe tanalo ebe me opono kateneno wapata:lame gabola, iyo, ibi tumu goeogoeo keba kunula:ka: eba kunula mabu iba:te wade wokia:no gito ilukuliona! Ebema: numa:la:, ibino kateneno ubi tanalate ibi nanitabolo kanakapulaema:na:.

11 Iyo, Godote ibino kuba wiya iba:tamo dikalaemene ebe kuba wiya kawonomoma: keda:mene, mabu iba:te Ka:inikono gabodo tolame iyalo owagilimiya. Ega:walo ibi Ba:ilamako keba kunula:ka: eba kunula, iba:te mani kawonomamo malagidilolo kawokawo kuba tanalo ebo osiyodilolenaka. Ega:walo ibi Kolako keba kunula:ka: ebako epoma: eda:ona, ma kunu iba:te Godotamo tudila:oma: ubia:nola, ebema: nanitabola, Godote Kolakono kuba mabuma: ebe keba kunu kanakapumiyale, ebete ibi atumu kopoliyadigalemene.*

12 Numa:la:, la: nanitabokobi midipino aladabuti soliyomu bae nao tetelo, ebe dubuno tanalo wadewade bae magumulo da:pola:na ebe kuba sosowa keba kunula:ka: eba kunula, mabu bae nao magumulo ilipoa:nola, iyo, ibi a:ka:tuwa: ibi kapiya malagidilolena. Ebema: opote gagalema: deda:, ebe tetelo awate dowadaenako ebe temate gito ka:petolaema:na: wiyasiya ulamate a:kowomene, ebe dubu ibi eba kunula mabu iba:te epatamo giba kikalamolenakoa:. Ega:walo ebe dubu ibi noloa: da:imi kewala, mabu kawo siyelete da:pemene ibino dolodolo da:pemagobelelaemene damelamo gito ka:piyalekemene, iyo, ibino igilate eba kunu olopoligonomo kolopoligoma:na:.

13 Ebema: netewa uli tabo epetapi ebe dubuno tanalo awokalima: ba:pola:na. Dopo uli tabono tanalo ma kunula, ebe dubuno ilipo osiyodilole tanalo ebe kawokawo ulate ununomamo demaimionaka eba kunula, ega:walo uli tabo idi ma kunu itana, ebe dubu ibi idoko magumulo kalawikalawilo dowapata:lamena ebe mawele keba kunula:ka: eba kunula. Ebema: Godote ibi mabuma: kebe idoko bobo kawonomo iyalo dosiyodilolamiya, ebete ibi ebamo kanalibolemene iba:te uwomua: tetelo ebolo temetema:go ka:nilukulionama:.

14 Numa:la:, A:da:mekono walone gudi bilibilinomo magumulo Inokote sebeni atu alailameno dopo dubu guduma: ediya, ega:walo ebe Godokono woki awokalimidawa idila. Ebema: me Inokote ebe kuba dubuno tanaloma:

---

* **1:11:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Ka:inikono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Wagilamole Mabu Buka 4.1-16 numiye. Ega:walo a:ma: Ba:ilamakono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Nabas Ka:la:miole 22.1–25.9 na:kumiye. Ega:walo a:ma: Kolakono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Nabas Ka:la:miole 16.1-50 na:kumiye.

iyalo tetelo ma kunu giya, “Numa:la:, Kawodawa Godote ebeno talena nopopi bilibilinomago pete,

15 ebete me opo epono tanalo bilibilinomo eba panagilamelelamelo ebeno ubi tanalamo tudila:oa: epatamo kuba wiya ka:pikalaemene. Iyo, iba:te Godotamo kebe kubakuba tanalo dosiyodilolenaka ega:walo ebetamo kebe kuba tabo degelanaka, ebe iyaiya tanaloma: kuba wiyate iba:tamo nanitabolo ka:pemene.”

16 Ebema: modobola la: me kuba osiyodilolepino tanalo wadenomamo niyatawala:. Iba:godolo ubia: tabo gela kawonomola, ega:walo ibi a:ka:tuwa: ibino kuba ulamea:no epo epetapi kubakubapima: ka:la:minaka. Iba:te ibino kateneno ubi gabodo wapata:laema: elawoelawonomola, ega:walo ibi a:ka:tuwa: ibi walogolelo lumagi idi a:da: elemasigi gabodo demoioma:na:, ebe tetelo iba:te ubi niyatina ibino tabo kiyawao tanalodo ebegodone wade tanalo idi gito kelaema:.

Yudate Nanitabokobi Midipi Elawokobi Midilima: Iyaiya Tabo Da:kiyawaiya

17 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, Kawodawa Ya:su Kelisokono alibolepi dubate la: dopamo danaletiyala, modobola la: ebe tabo walo wadenomamo na:kemalagidilala:.

18 Iba:te la:tamo ma kunu geliya, “Uwomu tetelo kubakubapiate Godokono ubi tanalamo tudila:oma: ubia:noma: eda:olo ibino kateneno ubi gabodo eba wapata:lamelo la: nanitabokobi midipi kekalakalatelema:ta.”

19 Numa:la:, Ya:sukono alibolepino tabo nanitabola. Me kuba osiyodilolepi ibi la:imano taneba magumulo anagiyamida tanalo dosiyodilona me ebe epola, iyo, iba:te ibino kateneno ubi tanalamo eba tudila:olo, Godokono Uliyanate ibi magumulo kokolina:.

20 Ebema: naimano wadewade namutupiala:, modobola la: la:imano nanitabokobi midi tanalo talenanomoma: gelawete kodakodalo eba lawelo ebo napepeonala:, ega:walo la: Godokono Uliyanano elawamo ebetamo na:towetoweonala:.

21 Ebene la:le Godokono nilakapo kimalagidilo magumulo dilukuliawenama, ebe tanalo atepa:no Kawodawa Ya:su Kelisokono pe tanalo nemakopelenala:. Nanitabola, ebete da:pemene la:le kebe kubakuba tanalo kosiyodilola:wenakima, ebete ebe kuba bilibilinomo egebolelame tabo pa:kiyawaote uwomua: igilo la:tamo ebo ka:pikalaema:ta.

22 Ebema: nanitabokobi midi magumulo piyate kodakodalo lamota:ona:no woki netewama: deda:onaka, la: ibi nilakapolo eba malagidilolelo ibi nowalubilinakiyala:,

23 iyo, me modobo tete eba itanalo, modobola la: ibi Saitanakono ela magumune samonomamo nowagailiala:, iba:te ibino igilo mula: tanalo Ya:sugodone kelaema:. Ega:walo modobola la: kuba osiyodilolepi epetapi atumu nilakapolo eba malagidilolelo na:kowalubila:la:. Wiyasiya la: nanisiwale, ibi eba walubililo ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo kawokawoa:ma: a:kegelaema! Numa:la:, iba:te ibino kateneno kuba ubilo dosiyodilolenaka, ebe tanalo ebe ibino pupuliono inamabu keba kunula:ka: eba kunula, ebema: modobola la: ebe daleyago kaliku ubia:noma: eda:olo la:imano kotamo ako-ologiola:la:, ibino kuba daleya tanalote la:tamo pekapoma:.

Yudate Leta Uwomu Apulo Godoko Moio Tabo Da:kiyawaiya

24 O nanitabokobi midipiala:, aimano Wade Elawodawa bokolina, ebe modobola la: eba a:ga:lulatelelo la:le a:ka:guda:ema. Nanitabola, ebete la:

kubakuba:pima: midilitate, ebene kawo kalakalanomago ebete la: ebeno pukuilame ololo apuamo kemagaelema:ta.

25 Ebe kapiya ebe Godotela, ebete aimano Kawodawa Ya:su Kelisodo aimano Igilo Mula:leamedawama: eda:na. Nanitabola, ebeno amama tanalo ega:walo ebeno wade pukuilame tanalo, ebeno elawo kawonomo ega:walo ebeno kawo elawodubuno tanalo, me tanalate dopamo wag-ilimi mabune ebegodolo a:pola:namiya! Ebema: modobola me tetelo ega:walo uwomua: uwomua: tetelo me atu tanalate ebe kapiyagodolo na:ka:pola:nama:na:!

Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

ME OPO UWOMU TETENO IYAIYA TANALO GODOTE YONETAMO DAWOKALILAMIYA

Me Buka Ka:la:mioledawano Kalakala Tanalo

1 Me opo duliyomololo tete tatalilo demaimioma:na:, Ya:su Kelisote
ebe iyaiya tanalo ebeno wiya: wokopiatamo me bukalo awokalilamena.
Nanitabola, Godote ebe tanalo Ya:sutamo dopamo awokalilamete, ebene
ebete ebeno nopodawa na ebeno wiya: wokodawa Yonetamo palibi, nale
ebe atu iyaiya tanalo ebegodone wadenomamo kiyatawama:.
2 Ebema: na Yonete kebe tanalo nopodawagodolo dulaimo, nale ebe
iyaiya tanalo me bukamo akulolemo, iyo, kebe iyaiya tabo Godogodone
natamo da:pemaimiya ega:walo Ya:sute natamo kebe nanitabo tanalo da-
wokalilami, nale ebe tanalo bilibilinomo a:ma: buka ka:la:mioledawatamo
kiyawautamo.
3 Ebema: lumagite me bukano tabo deka:la:miolemene, ebete
nekalakalamene! Ega:walo piyate me bukano tabo olowiote
da:tudila:oma:na:, iba:te nekalakalaoma:na:! Nanitabola, Godote kebe
tanalo bilibilinomo me bukalo dawokalilamena, tete tatalila ebe tanalate
ka:pemaimioma:na:.

Yonete Sebeni Sosiatamo Nilakapo Tabo Dalibiya

4-5 Na Yonete me buka apuapuno tabo A:isiya opono sebeni duliyomolono
sosi epatamo palibolitamo.
Me opo wagilimia:no Godote dopamo okolinami, ega:walo me tetelo
ebete bokolina, ega:walo ebete uwomua: uwomua: tetelo bokolinamene.
Nanitabola, ebeno Uliyanano sebeni apuapuate ebeno Kawo Elawodawano
okoli bai dopo apulo lamota:ona. Ega:walo ebeno nanitabo tanalo
awokalimidawa ebe Ya:su Kelisotela, ebe a:e magumune demaigiya ebe
Dopodawala, ega:walo ebe me opono kawokawo elawodubu bilibili-
nomono Watodawala. Ebema: modobola nilakapo tanalo ega:walo milo
tanalote la: nanitabokobi midipi magumulo na:pola:nama:na:, mabu ebe
netewa tanalate Godogodone ega:walo ebeno Uliyanagodone ega:walo
Ya:sugodone la:tamo pena.
Nanitabola, Ya:sute a nilakapolo malagidiloena, ega:walo ebete
a:ka:tuwa: ebeno kalimamo a aimano kuba osiyodilole magumune wagaite,
6 ebeno Kawo Elawodawano duliyomolo epoma: a:midiya, ale uwomua:
tetelo ebeno Nabiwi Godokono woko kosiyodilonama:. Ebema: mod-
obola amama tanalo kawonomote ega:walo elawo tanalo kawonomote
Ya:su Kelisogodolo uwomua: uwomua: tetelo na:pola:nama:na:! Me tabo
nanitabonomola, taula!
7 Umu numita:la:, ebete tema magumudo pemaigita! Ebema: me opo
epo bilibilinomate ebe ibino balida:mo kuima:na:, ega:walo piyate ebe eba
anakapumilo balalo kiliba:mo dawamidiya iba:te ebe atumu ka:kuima:na:,
iyo, me opo kawonomolo dilukuliona ebe epo bilibilinomate ibino iyaiya
tama taneba magumulo ebe eba tolemelo kawonomamo ebo kiimitama:na:.
Ebema: modobola ebe tetete nanitabolo nemaigamene!
8 Kawodawa Godote negena, “Na Wagilimi Mabula ega:walo na Uwom-
ula!” Nanitabola, ebe Elawodawanomola, ebete me opo wagilimia:no
dopamo okolinami, ega:walo ebete me tetelo bokolina, ega:walo ebete
uwomua: uwomua: tetelo bokolinamene!

Yonekono Balidite Iyama: Eba Eda:omelo Ya:suko Dumiya

9 Na Yonetela, a nanitabokobi midipino kapiya alailame magumulo na
ekawi idila. Iyo, na ega:walo la:, a piyate Ya:suko waloma:ta mabuma:
kawokawo temeteme magumulo kapimiya dilukulionama:, a ebe epola,
wiyasiya a ebeno Kawo Elawodawano duliyomolo epoma: eba eda:onalo
aimano tepo magumu kodakodailamete elawoa:noma: keda:ona:.

Nanitabola, nale Godokono iyaiya tabo ega:walo Ya:sukono nanitabo
tanalo epatamo da:kiyawaonakomo, ebema: Loma gabamaniate na
lawenete kewa: kolomono Pa:tamoso mamoko da:pesamo aliboniya nale
naimano kuba wiyama: woko ebolo ka:nosiyodilonama:.

10 Ebene tete idilo, ale kebe egelalo Kawodawa Ya:suko damamate-
nakoma:, ebe egelalo ebeno Uliyanano elawamo naimano balidite iyama:
deda:onami naimano ginimi apulo ebeno tabo madodo kawonomo olow-
imo, tutele diyamo keba kunula:ka: eba kunula.

11 Ebete natamo ma kunu gi, “A:ma:le naimano elawamo
dulama:wenakomene ebe tanalo bilibilinomo kapiya bukamo akulola:wete,
ebene ebe buka Epesese ega:walo Samena, Pegamama ega:walo Tayataila,
Sadisi ega:walo Piladelapiya ega:walo Lodosiya, me sebeni duliyomolamo
nalibiye ebe duliyomololo dilukuliona ebe sosi epo bilibilinomate
keka:la:miolema:.”

12 Ebene potele natamo tabo degi, nale ebe dawa uima: dolobigimo, wiya
kawokawo golodo alo sebeni eba ulamitalo

13 ibi tetenomolo ebete utitalo ebo uimo. Ebe dawano ololo me opo
lumagino ololo keba kunula:ka: eba kunula, ebene ebete da:puli ebe ga:ga:
kalikute damela ologi, ega:walo ebeno bodolo tetelo ditameni ebe gabigabi
ebe wiya kawonomo golodo inamabula.

14 Ebene ebeno wato ega:walo eke keyakeya-ibinomola, egelano pukuil-
ame tanalo keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo ebeno balidite ela
menamu wamotemiti.

15 Ebene ebe dawano agowate alonomoma: eda:omi, iyo, wokodawate
iyanomo auli inamabuno daleya elamo demadolaemene, ebene ela magu-
mune wagalite kalikamo eba iya:da:lo a:la:ulinomoma: da:midinako, ebeno
agowate eba kunu a:la:uliomiti, ega:walo obo kawonomote degenapenako
ebeno tabo madodo eba kunula.

16 Ebene ebeno tumudi kotolo sebeni mawele na:pola:meni, ega:walo
ebeno tabo magumune kiyoiyo ilo gilite pemaigi, ega:walo egela tuli tetelo
egelate keba kunu ka:pukuilamitanakole ebeno ololono pukuilame tanalo
eba kunula.

17 Ebema: nale ebe Kawodawa duimo, nale ebeno agowa mabuamo gito
adogelimo, a:e lumagi keba kunula:ka: eba kunu. Ebe tetelo ebete ebeno
tumudi kotamo na eba ologinilo negi, “A:ma: akotoletola:la:, na Wagilimi
Mabula ega:walo na Uwomula.

18 Iyo, na uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala, mabu nale
da:iyamo igilo walo a:kelawiyamo, ebe igilote uwomua: uwomua: tetelo
a:kolopoligonamene, ebema: nagodolo elawo kawonomo bitana nale
A:elaopino Duliyomolono gigiyu a:iyamidate epo epetapi ebamo kanali-
bolema: ega:walo epo epetapi ebe duliyomolone igilamo kowagailima:.

19 Ebema: modobola a:ma:le nagodolo dulama:emene ebe tanalo bilibili-
nomo bukamo nakuloliye, iyo, kebe tanalate me tetelo demaimioma:na:
ega:walo walone tetelo demaimioma:na: ebe tanalo bilibilinomo a:imano
bukalo nawokalilamiye.

20 Ka:lo a:ma:le naimano kotolo dulama:wita me sebeni mawele, ega:walo
nale tetenomolo dutitamo me sebeni golodo alo, ebe netewa tanalono
magumute me opo epatamo waminalo pola:na. Wiyasiya numa:, ebe

tanalono magumu nale a:ma: ma kunu iyatuimata, sebeni mawele ibi A:isiya opono sebeni sosi tanebapino nopopila, Godote ebe nopopi iyalo aliboliya iba:te ebe sosi epo wadenomamo ka:buiyalatelenama:, ega:walo sebeni alo ibi sebeni duliyomolono nanitabokobi midipino iyaiya tanebala.”

2

Ya:sute Epesese Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

1 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Epesese sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe sebeni mawele tumudi kotamo uwatedawala, ega:walo na ebe sebeni golodo alo magumulo pata:dawala, ebema: nale la: Epesese nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

2 La:le dosiyodilola:wenakoma ebe iyaiya tanalo na iyatawala, ma kunu la:le kodakoda woko eba osiyodilonalo temeteme duwata:wenakoma, la:imano tepo magumu kodakodailama:wete elawoa:noma: keda:wena:. Ega:walo na iyatawala, la:le kuba osiyodilolepino tanalo ubia:noma: eba eda:onalo, piyate ibi a:ka:tuwa: ibi naimano alibolepima: a:da: elemasigi gabodo degelana, la:le ibino tanalo wadenomamo ulamelelama:wete ibino a:da: elemasigi tanalo ebo awokalilamenakomata.

3 Iyo, la:le na mabuma: kawokawo temeteme eba uwatenalo, wiyasiya la:imano tepo magumu kodakodailama:wete naimano woko osiyodiloma: elawoa:noma: keda:wena:.

4 Na wiyasiya la:godolo me kapiya modoboa: tanalo numinamo, la:le dopamo tetelo idite idi nilakapolo kawonomamo keba kunu kemalagidilawenakima, la: ebe tanalo atepimata.

5 Ebema: numa:la:, la:imano nanitabokobi midi magumulo la:le guda:wete kebe wade tanalo katepaima, ebe tanalo walo kemalagidilawete la:imano kuba osiyodilole magumune olobila:wete, la:le dopamo dosiyodilola:wenakima ebe wadewade tanalo osiyodilole walo na:kowagilimiyala:. Nanitabola, la:le kuba osiyodilole magumune olobila:oa:no, nale pete la:imano kuba wiya la:tamo eba pikalamelo la:imano alo iyabaiamo gito ka:piyatilaemamota.

6 Wiyasiya numa:la:, kapiya tanalote la:godolo modobolo ditana ebe tanalo ma kunula, piyate Nikolayasiko waloma:tapima: deda:ona, la:le ebe kuba osiyodilolepino tanalo ubia:noma: kawonomamo eda:onamata, nale ibino tanalo ubia:noma: keba kunu keda:namo eba kunu.

7 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia! Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi tanalo magumulo wato kikopu delaema:na:, nale iba:tamo modobo tabo kegemamo, iba:te Godokono Pali magumulo da:ena ebe kewano uwomua: igilo da:imi kenaoma:.”

Ya:sute Samena Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

8 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Samena sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe Wagilimi Mabula ega:walo na ebe Uwomula. Nale da:iyamo igilo walo a:kelawiyamo, ebema: nale la: Samena nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

9 La:le na waloma:ene mabuma: kawokawo temeteme magumulo dilukula:wenama, nale ebe tanalo iyatawala. Ega:walo na me tanalo idi

iyatawala, la:le inamabua:no gito dilukula:wenama wiyasiya la: Godokono Unu Duliyomololo inamabu bilibila:gopima: eda:onamata. Ega:walo piyate a:da: elemasigi gabodo ibi a:ka:tuwa: ibi Yu epoma: gelalo la: kuba osiyodilolepima: deka:la:mitana, nale ibino kuba tabo gela tanalo iyatawala, iyo, ibino tanalo ma kunula, ibi Saitanakono taneba epola, Godokonoa:!

10 Ebema: la:le tete tatalilo delawa:ema ebe kawo temetemema: akotoletoleala:. Nanitabola, Saitanakono wokopiate la: epetapi idoko motamo da:niyaleketamene, ebe tetelo Godote la:imano nanitabokobi midi tanalo wabudililo ma kunu kulamelelaema:ta, da: nanitabola: o da: nanitaboa:. Ebene la:le na waloma:ene mabuma: teni egelamo kawokawo temeteme eba uwatelo, la:imano nanitabokobi midi magumulo kodakodalo nelamota:oniyala:. Diyala, la: epetapi na mabuma: da:ba:na:elaoma, wiyasiya nale la:tamo uwomua: igilo wiya ebo kikalaemamota.

11 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia! Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo wato kikopu delaema:na:, iba:te Ela Opono a:e temeteme a:kiyatawaoma:na:, ebe opolo nanitabokobi midia:pino a:elao uliyanate a:e temeteme magumamo walo ka:ka:nopila:oma:na:.”

Ya:sute Pegamama Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

12 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Pegamama sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe kiyoiyo ilo gila:go dawala, ebema: nale la: Pegamama nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

13 La:le kebe duliyomololo kilukula:wenama ebe duliyomolono tanalo na iyatawala, ma kunu ebe duliyomolo epate Saitanako ibino kawo elawodawama: midina. Wiyasiya la:imano tanalo iyanomola. La:le na kodakodalo lawenelo na nanitabokobi eba midininalo elawoa:noma: keda:wena:, ebema: naimano tabo nanitabolo da:kiyawaonaki, ebe dubu A:ntapasiko Saitanakono duliyomolo epate ebe lawete danakapumiya, la:le ebe tanalo uma:wete la:imano nanitabokobi midi tanalo katepawea:.

14 Na wiyasiya la:godolo kapiyakapiya modoboa: tanalo nulamenamo. Dopo tanalo ebe ma kunula, la:imano nanitabokobi midi magumulo epetapiate kuba osiyodilodawa Ba:ilamakono iyatulame gabodo ebe waloma:tana. Iyo, Isalaela epono ewonino tetelo ebe dubute Kawo Elawodubu Balakako iyatumiya, ebete naimano epago eba gowelaolo ibi Saitanakono gubi magumamo kemagatalema:. Ebema: Balakate ibi ma kunu kubailamiya, ebete ibi kuba gabamo wabuga:talelo nanitabokobi midia:piate ida:da:lino uliyana eba amamalatelelo kalimagono inamabu iba:tamo dikalamiya, naimano epate ebe katene ebo naiya. Ebe atu tetelo iba:te ibino kuba ubi tanalamo eba tudila:olo, buwelemele pilo tanalo ega:walo kamiyale pilo tanalo ebo osiyodiloliya.

15 Ega:walo la:imano kuba tanalo idi ma kunula, la: epetapi Nikolayasikono kuba iyatulame gabodo wapata:lamenamata.

16 Ebema: modobola la: la:imano kuba osiyodilole magumune nolobila:la:, mabu nanitabola, la: magumulo piyate natamo walo olobila:oa:no, tete tatalila nale pete naimano tabo magumune da:pemaigana ebe ilo gila:mo ibi kapalukolemamo.

17 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia! Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo wato kikopu delaema:na:, nale Godokono wamina magumulo ditana ebe bae iba:tamo kikalaemamo,

ebe igilo baeno mailo idi ebe ma:nala, ega:walo nale ibi bilibilinomatamo keyakeya nokola egege ibino olioli mailagono kikalaemamo. Ebe tetelo ibi magumulo epetapiate iyatawaoa:no, idawate ebeno mailagono nokola kelawe, idawate ebeno mailagono nokola kelawe, iba:te eba kunu eba wagelelo ibino wadewade wiya nagodone ebo kuwatema:na:."

Ya:sute Tayataila Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

18 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, "Modobola a:ma: Tayataila sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe Godokono Gudula, naimano balidite ela menamu wamotenamena ega:walo naimano agowate alonomoma: eda:onamena. Iyo, wokodawate iyanomo auli inamabuno daleya elamo demadolaemene, ebene kalikamo iya:da:te a:la:ulinomoma: da:midinako, naimano agowano a:la:ulio tanalo eba kunula. Ebema: nale la: Tayataila nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

19 La:le dosiyodilola:wenakoma na ebe iyaiya tanalo iyatawala. Iyo, la:imano nilakapo kimalagidilo tanalo, ega:walo la:imano nanitabokobi midi tanalo, ega:walo la:le natamo woko dosiyodilawenama ebe tanalo, ega:walo temeteme magumulo la:le la:imano tepo magumu da:kodakodailama:wenama ebe tanalo, nale ebe tanalo bilibilinomo iyatawala. Ebema: nanitabola, la:le me tetelo dosiyodilola:wenakoma me wadewade tanalate la:le dopamo dosiyodilola:wenakima ebe wadewade tanalo nodoilina.

20 Na wiyasiya la:godolo kapiya modoboa: tanalo numinamo, la:le kuba Kawo Elawo Kamiyale Yesebelakono kuba osiyodilole tanalo gito ulama:tepalemenakomata. Ebe a:ka:tuwa: ebe Godokono woki awokalimidawama: a:da: elemasigi gabodo gena, ebema: ebete eba kunu naimano wiya: wokopi epetapi kuba gabamo wabuga:talena. Iyo, ibi epetapiate ebeno iyatulame tanalamo eba tudila:olo buwelemele pilo tanalo ega:walo kamiyale pilo tanalo ebo osiyodilolenaka, ega:walo nanitabokobi midia:piate ida:da:lino uliyana amamalatelelo kalimagono inamabu dikalamolenaka, ibi epetapiate ebe katene gito naonaka.

21 Eiye, nale ebe kamiyaletamo tete ikamenapimo ebete ebeno kuba osiyodilole magumune natamo kolobigama:, wiyasiya ebe ubia:nola dubu bilibila:go pata: tanalo atepama:!

22 Ebema: umu numita:la:, ebeno kuba osiyodilole mabuma: nale kawo gabugabu ebetamo kanalibomamo, ega:walo eba:go kateneno kuba ubi gabodo dowapata:lamena nale ebe dubu bilibila:tamo kawokawo temeteme tanalo atumu ka:kikalaemamo, iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole magumune olobila:oa:no ebe wiyate iba:tamo ka:pemene.

23 Nanitabola, piyate ebe kamiyale dowaloma:tana nale ibi kanakapulaemamo, ebema: sosi epo bilibilinomate me tanalo kiyatawaoma:na:, nale epono tepo magumuno woki iyatawanomola, ega:walo nale ibi bilibilinomono tanalo eba anagilamelelamelo wiya iba:tamo modobolo kikalaemamo.

24 Wiyasiya kalakala kawonomola, la: Tayataila nanitabokobi midipi epetapiate Yesebelakono a:da: elemasigi iyatulame tanalamo ka:tudila:wena:, ebema: ebeno waloma:tapiate kebe iyaiya iyatawa tanalo Saitanakono waminale tanaloma: degelana, la:le ebe kubakuba tanalo la:imano wokiamo iba:godone kuwata:wena:. Ebe mabuma: naimano kalakalate la:tamo nanitabolo eba itanalo, me totomu tabo kapiyanomo la:tamo ikalaemata,

25 modobola la: la:imano nanitabokobi midi tanalo kodakodalo
nowatila:mota:onala: naimano pe uwomuamo.
26-28 Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo
wato kikopu eba lawenalo naimano pe uwomuamo natamo
da:tudila:onakoma:na:, nale iba:tamo Gugi Mawele ega:walo elawo
kawonomo ikalamete, ebene iba:te me opo epo bilibilinomono
watowatopima: beda:onama:na:. Iyo, iba:te elawo kawonomo kelaema:na:,
nale Nabiwi Godogodone elawo keba kunu kelawiyamo eba kunu, ebene
me opo epo magumulo piyate ebeno tuputupu okoli tanalamo tudila:oma:
ubia:noma: deda:ona, iba:te ebe kuba osiyodilolepiatamo kuba wiya eba
ikalamolelo auli gaubamo ebo kalukolema:na:. Nanitabola, lumagite
gebetamo osiyodilo kalili opamo deba:idilo keba kunu keta:ta:puolenakole,
kebe dawate naimano wokopiatamo tuduwatama: ubia:noma: deda:mene,
ebete eba kunu gito ka:kubamene.
29 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo
da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia!”

3

Ya:sute Sadisi Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

1 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Sadisi
sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe sebeni mawele uwatedawala, ega:walo Godokono Uliyanano
sebeni apuapuate naimano ubi tanalamo a:tudila:onaka, ebema: nale
la: Sadisi nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo. La:le
dosiyodilola:wenakoma nale ebe iyaiya tanalo iyatawala, ma kunu
epetapiate la: nanitabo igilago nilukulinamu gelana, wiyasiya nanitabo
tanalo ma kunula, la: la:imano nanitabokobi midi magumulo iyalo
a:elaimata!
2 Ebema: a:elaopiala:, modobola la: nagodone igilo walo
kelawa:wete la:imano ilukuli magumulo da:elaona ebe iyaiya
tanalo na:ka:kodakodailama:la:, mabu nale kebe Kawodawatamo
da:tuduwatanamo, ebe Godote la:imano nanitabokobi midi woko
osiyodilole tanalo dulamelelametana ebete wadewadenoma: kegena:.
3 Ega:walo naimano wokopiate la: kebe iyaiya tanalo
kiyatulametanakiya, modobola la: ebe tanalo walo eba kemalagidilolelo
la:imano kuba osiyodilole magumune olobila:wete ebe iyatulame tanalamo
walo na:ka:tudila:oala:. Wiyasiya la:le nagodone igilo walo lawea:no, la:
iyatawa: tetelo nale la:tamo kuba wiya ikalaema: ka:pemamo, pilo dubute
epono inamabu uwatema: keba kunu ka:penakole eba kunu.
4 Wiyasiya Sadisi nanitabokobi midipiala:, la: magumulo kapiyakapiy-
ate iyaiya kuba osiyodilole tanalo kiyatawaona:. Ibino tuputupu ilukuli
tanalo ebe wadewade daleya: kaliku keba kunula:ka: eba kunula, ebema:
iba:te naimano Kawo Elawodawano duliyomolamo da:nemaimioma:na:,
nale iba:tamo pupuliono wadewade keyakeya inamabu ikalamolete, ebe
tetene wagilimite iba:te nago bowapata:lamenakoma:na:.
5 Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo wato kikopu
delaema:na:, iba:te nagodone ebako wadewade keyakeya kaliku kuwa-
tema:na:, ebene nale naimano Nabiwi ega:walo ebeno nopopino ololo apulo
awokala kegemamo ebe epo ebe naimano nani waloma:tapila, iyo, nale
ibino mailo naimano Igilo Bukane a:kegebolelaemo.
6 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta,
modobola a:ma: ebe tabo nolowia!”

Ya:sute Piladelapiya Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

7 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Piladelapiya sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe Talenadawanomola ega:walo na ebe Nanidawanomola, ega:walo Kawo Elawodubu Da:ibidigodolo dopamo ditanami ebe atu kite nagodolo ba:kitana, ebema: nale ebe kiamo kebe gigiyu da:iyamidamo lumagi idite a:kemopimene, ega:walo nale ebe kiamo kebe gigiyu demopimo lumagi idite a:ka:iyamidamene. Ebema: nale la: Piladelapiya nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

8 La:le dosiyodilola:wenakoma nale ebe iyaiya tanalo iyatawala, ma kunu la:le naimano woko osiyodilo magumulo la:imano elawote nanitabolo kolopoligona:, ega:walo na iyatawala epetapiate na mabuma: kawokawo temeteme la:tamo dikalametia, la:le naimano iyatulame tanalamo eba tudila:olo nanitabokobi midi tanalo katepawea:. Ebema: na la:tamo gigiyu a:iyamidalaemata, idawagodolo elawo kitana: walo ka:kemopima:.

9 Umu numita:la:, piyate ibi a:ka:tuwa: ibi Yu epoma: a:da: elemasigi gabodo degelana, ibi Saitanakono taneba epola, Godokonoa:. Ebema: nale ebe a:da: elemasigipi uwatete la:tamo kemagaelemamo iba:te la:imano agowa mabuamo ka:pa:tudila:oma:, iyo, me osiyodilo tanalodo nale ibi ma kunu kiyatulaemamo, nale la: nilakapolo kawonomamo demalagidiloletanama.

10 Nanitabola, la:le na waloma:ene mabuma: temeteme eba uwatelo wiyasiya la: naimano tabamo tudila:wete elawoa:noma: keda:wea:, ebe mabuma: nale me opo epo kubailaema: dapalibolemo, ebe kawokawo temetemenomo magumulo nale la: eba itakeamidalelo la:imano nanitabokobi midi tanalote a:ka:kubakubaoma:na:.

11 Iyo, tete tatalila nale me opamo ka:pemamo, ebema: modobola la: la:imano nanitabokobi midi tanalo kodakodalo nowatila:mota:onala:, idawate la:imano wadewade wiya pilo gabodo uwatelamekapoma:.

12 Nanitabola, potele ebeno nanitabokobi midi magumulo wato kikopu delaemene, nale ebe lawete Godokono moto eteno wade aboma: eba midilo ebo kaimamo, ebene ebete ebe motono aboma: eba utinalo uwomua: uwomua: tetelo idawate ebe a:kemagoba:namene. Ega:walo ebe lumagi kowalogonama: nale naimano oli mailo ega:walo naimano Kawodawano mailo ega:walo ebeno Kawo Elawodawano duliyomolono mailo ebe unamo kakulolemamo. Nanitabola, naimano Kawodawa ebe Godotela, ega:walo oli Yelusalema duliyomolote ebeno Kawo Elawodawano duliyomoloma: keda:ma: Unu Duliyomolone me opamo ka:piwisigamene.

13 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia!”

Ya:sute Lodosiya Sosi Epatamo Tabo Dalibiya

14 Ebene Kawodawate tabo walo natamo na:kegi, “Modobola a:ma: Lodosiya sosi nopodawatamo tabo ma kunu naliba.

Na ebe Godokono Uwomu Tabo Kiyawaodawala, ega:walo na ebe Godokono nanitabo tanalo wadenomamo dawokaliminamo ebe dawala. Ega:walo Godote me opono inamabu bilibilinomo dosiyodiloliya, na ebe woko osiyodilo tanalono Elawo Mabudawala, ebema: nale la: Lodosiya nanitabokobi midipiatamo tabo ma kunu kiyawautamo.

15 La:le dosiyodilola:wenakoma na ebe iyaiya tanalo iyatawala, ma kunu la:imano nanitabokobi midi magumulo la: gibagiba ega:walo enaena tetenomolo pola:namata. O sosi epala:, naimano ubi kawonomamo itana la:

elanomoma: neda:iyala:, wiyasiya la: ubia:noma: deda:wenama modobola la: na atepana:wete gibagibanomoma: neda:iyala:!

16 Nanitabola, mabu la: la:imano osiyodilole magumulo gibagibadopoma: eda:onamata, ebe mabuma: nale la: bilibilinomo naimano tabo magumune iyabaiamo ka:nedalopeamidalemamota!

17 O sosi lumagi, a:ma: ma kunu genata, 'Na inamabu bilibilidawala ega:walo na inamabu bilibilinomo modobolo uwatenamo, ebema: nigologolo tanalo idite natamo a:ka:pemene.' Wiyasiya a:imano tabo ge magumulo a:ma:le a:imano nanitabo tanalo kiyatawawena:, ma kunu a:ma: nigologolo gudumu okolinata ega:walo walone tetelo a:ma: atumu nigologolo tanalo magumulo ka:lutama:ta. Iyo, naimano umi magumulo a:ma: inamabu bilibila:godawa:, ega:walo a:ma: kikopiya pata:nata, ega:walo a:ma: balidi tamiodawalata.

18 Ebema: nale naimano wade wokino tanalamo a:ma: anamata, a:ma:le natamo pa:wete, nale epatamo kolowaema: da:midilinakomo ebe wadewade inamabu wiyamo na:puwatiye. Iyo, eba kunu a:ma:le dogodogodawanomoma: keda:ema:, modobola a:ma: wade golodo inamabu nagodone na:pelawiye, nale ebe golodo elamo wade a:la:ulinomoma: a:midimo. Ega:walo a:ma:le kikopiya okoli ilipo tanalo katepaema:, modobola a:ma: wade keyakeya kalikunomo nagodone na:puwatiye. Ega:walo a:ma:le a:imano tamio balidi wadekobi ka:midilimitama:, modobola a:ma: abutilameno wade mulamula nagodone na:pelawiye.

19 Ebema: a:ma: me taboma: ubia:noma: akoeda:la:, wiyasiya a:imano nanitabokobi midi tanalo kodakodaima:wete kuba osiyodilole magumune natamo nanitabonomolo nolobigiye, mabu nanitabola, nale kebe gudi nilakapolo demalagidilolenamo, ebe guda:te naimano nanitabo gabo kiyatawaoma: nale tete epetapilo ibi kawiya analenakomo ega:walo tete epetapilo ibi temeteme tanalamo iyatulamenakomo.

20 Umu numita:la:, na gigiyu tetelo putite gigiyu ebe panakamitamo, ebema: lumagite naimano tabo olowite natamo gigiyu da:iyamidamene, na ebetamo opegate, ebene ebe ega:walo na, a bae kapimiya kenaomalema:.

21 Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo wato kikopu delaema:na:, nale iba:tamo elawo kikalaemamo iba:te naimano Kawo Elawodawano okoli bailo nago kilukulima:, dopamo nale wato kikopu delawiyamo, ebe tetelo nale naimano Nabiwa:go kapimiya kokolioma: ebete elawo natamo keba kunu kikanamiyale eba kunu.

22 Ebema: galagodawa, Godokono Uliyanate sosi epatamo da:kiyawauta, modobola a:ma: ebe tabo nolowia!"

4

Yonete Godoko Ebeno Kawo Elawodawano Okoli Bailo Okolitalo Dumiya

1 Ebene Kawodawagodone me tanalo bilibilinomo olowio dolopoligi, ebe tetelo naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, nale Unu Duliyomolono gigiyu aligilitanalo ebo uimo.

Ebene nale dopamo dolowimo ebe atu tabo madodote natamo walo na:ka:pi, ebe tabo ebe tuteleno diyamo keba kunula:ka: eba kunula. Ebema: nale tabo ma kunu olowimo, "A:ma: natamo na:podola. Tete tatalilo da:pemaimioma:na: ebe iyaiya tanalo nale a:ma: kiyatumiomamota."

2 Ebe tetelo Godokono Uliyanano elawote na unamo eba piwisigalo, nale Kawodawa ebeno Unu Duliyomolono Kawo Elawodawano okoli bailo okolitalo ebo uimo.

3 Ebe dawano Kawo Elawodawano okoli bai a:la:uwa:da:le molemabute
anagogobeyamidadigi, ega:walo ebeno ololo alonomoma: eda:mi, egelate
kawonomamo eba pukuilamitalo wadewade gedo nokola ega:walo kali-
makalima nokola iba:te keba kunu ka:la:uwa:da:olitanake eba kunu.
4 Ega:walo nale 24 kawokawo elawodubu epetapino ilukuli baite Ka-
wodawano okoli bai anakopa:midalo eba pola:nalo ka:nulaimo, ebe ilukuli
bai unamo 24 Watowatopiate ilukuliya, iba:te keyakeya kaliku pupulite
ega:walo kawokawo elawodubuno golodo kelekele inamabu watamo
a:ka:pupuliya.
5 Ebene Kawodawano okoli baine tobolono iyaiya gewataole tanalo
ega:walo mole a:la:uwa:midaole tanalate maimiutiya, ega:walo ebe okoli
bai dopo apulo sebeni wuiki alo pio na:pola:ni, me alo ibi Godokono
Uliyanano sebeni apuapula.
6 Ebene Kawodawano okoli bai dopo apulo alonomo obo paka: ka-
wonomote itani, ebe obono a:la:uwa:da:le wadenonomola.
Ebe tetelo nale Kawodawano okoli bai tametamelo Unu Duliyomolono
netewa-netewa Elawo Nopopi Iyanomate lamota:onalo kulaimo, ibino ololo
apulo ega:walo ginimi apulo balidi bilibilinomate na:pola:lameni.
7 Ibi magumulo dopo nopodawano ololo ebe layono-gaa keba kunula:ka:
eba kunula, ega:walo idino ololo ebe kalitagono kau-goeono ololola,
ega:walo idino ololo ebe opo lumagino ololola, ega:walo uwomu nopo-
dawano ololo ebe tobolo unudo da:wa:lubianako ebako wali olano ololola.
8 Ebe netewa-netewa Nopopi Iyanomo ebe tamuagopila ega:walo bal-
ida:gopila, ebema: iba:godolo sikisi tamuate pola:lameni, ega:walo ib-
ino balidi bilibilinomate unu tamalo ega:walo magumu apulo atumu
na:ka:pola:lameni. Nanitabola, egela ega:walo idoko bilibilinomolo iba:te
Kawodawa amamate olopoligolamea:no, nale ibino tabo madodo ma kunu
olowimo,

“Godoko ebe Kawodawa Elawonomodawala,
ebe talenala, iyo, ebe talenanomola,
ebe talenadawanomola!
Potele dopamo dokolinami,
ega:walo me tetelo dokolina,
ega:walo uwomua: tetelo dokolinamene,
ebe ebe Igilodawala!”

9 Nanitabola, ebe Kawodawate uwomua: uwomua: tetelo ebeno Kawo
Elawodawano okoli bailo dokolinamene, ebe mabuma: ebe Elawo Nopopi
Iyanomate ebe amamate atepa:no, ebe eba walogonalo ebeno mailo unamo
adipatelo kalakala tabo ebetamo ebo gelanaka.
10 Iyo, mabu Kawodawate uwomua: uwomua: tetelo ebeno Kawo Ela-
wodawano okoli bailo dokolinamene, ebema: Elawo Nopopi Iyanomate
ebe eba amamatenalo atu tetenomolo 24 Watowatopiate ibino watamo
da:pupulinaka, iba:te ebe kawokawo elawodubuno kelekele inamabu Ka-
wodawano okoli bai dopo apuamo eba niyalekelo, ibino ololo opamo
alomote ebe amamatelo ma kunu gelanaka,

11 “Aimano Kawodawa Godo,
modobola Unu Duliyomolono nopopi ega:walo
epo bilibilinomate a:ma: nowalogoma:ta,
ega:walo a:imano mailo unamo nadipatema:na:,
ega:walo a:imano elawo tanalamo na:tudila:oma:na:!
Mabu opo ega:walo tobolo ununo inamabu bilibilinomo

a:ma:le osiyodiloliyata,
iyo, a:imano ubi tanalodo
me inamabu bilibilinomate pawokalaiya!”

5

Godokono Sipi-goeo Da:peso Kapiyate Mokopiamida Pepa A:iyamidama: Modobola

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
Kawodawate ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo eba okolitalo, nale
ebeno tumudi apu kotolo pepa mokopiamida ebo uimo, dopamo lumagite
ebe pepano magumu apuamo ega:walo unu apuamo iyaiya tabo akulolete,
ebene ebete mokopiamidate sebeni ala:mo gito matuomeiya.
2 Ega:walo nale Godokono elawo nopodawanomo idi kuimo, ebete ebeno
tabo madodo unamo adipatelo negi, “Potele modobola:ka: me mokopi-
amida pepano ale iyailite, pepano tabo apuapu ulamolema:?”
3 Wiyasiya ebe tetelo Godokono Unu Duliyomololo ega:walo opo duliy-
omololo ega:walo A:elaopino Duliyomololo modobo lumagi idite ka:luta:
ebe mokopiamida pepa a:iyamidate pepano iyaiya tabo ulaema:.
4 Ebema: nanitabola, me tanaloma: nale kawonomamo iimo mabu mod-
obo lumagi idi ka:luta: mokopiamida pepa a:iyamidama:.
5 Ebe tetelo 24 Watowatopi magumulo idite natamo negi, “A:ma: kiitala:!
Numa:, Yuda gudawano Layono-gaa ba:luta! Ebe Da:ibidikono walonepi
magumulo Kawo Elawodawama: eda:na, ega:walo ebete wato kikopu iyalo
elawiya. Ebe mabuma: ebe modobola me mokopiamida pepano sebeni ale
iyailite pepa a:iyamidama:.”
6 Ebema: nale Kawo Elawodawano okoli bai niyakabolo Sipi-goeo Da:peso
utitalo uimo, ega:walo netewa-netewa Nopopi Iyanomate 24 Watowatopi-
ago ebe anakopa:midalo eba pola:nalo ebo kulaimo. Ebe epate danaka-
pumiya ebe sipi-goeo da:peso keba kunula:ka: eba kunula. Ebe sebeni
kalitagonola ega:walo sebeni balida:gola, ebema: nanitabola, ebe sebeni
kalita ega:walo sebeni balidi ebe Godokono Uliyanano sebeni apuapula,
ebete ebe Uliyana iyalo tetelo opo duliyomolo kawonomamo apalibiya.
7 Ebe tetelo Sipi-goeo Da:pesote Kawo Elawodawano okoli baiamo tote
ebeno tumudi apu kotone mokopiamida pepa ebo nelawi.
8 Ebene ebete ebe tanalo dosiyodili, ebe tetenomolo netewa-netewa
Nopopi Iyanomo ega:walo 24 Watowatopi iba:te ibino ololo opamo eba
alomolo ebe ebo amamatiya. Ebene nale Watowatopino tanalo ma kunu
uimo, ibino kotolo begube ega:walo golodo kalili ebe inamabu nete-
wate pola:lameni, ebe golodo kalili magumulo wadewade nibo inamabu
tabokaonomola, ebe wadewade nibo inamabu ebe nanitabokobi midipiate
towetowe tabo Godotamo degelanaka ebe iyaiya tabola.
9 Ebene iba:te Sipi-goeo Da:peso amamatema: oli oale ma kunu alapiya,

“A:ma: kapiyate modobola
mokopiamida pepa lawa:wete pepano ale iyailima:,
mabu epate a:ma: danakapumitiyala,
ebe tetelo a:ma:le Godoko kekalakalaima:ema:
ibi Saitanakono idoko motone wagaila:wete
a:imano kalimamo ibi wiyakobi a:midiliyata.
Iyo, a:ma:le epo epetapi
ibino iyaiya tama taneba magumune
ega:walo iyaiya tabo gela taneba magumune

ega:walo iyaiya opo magumune uwata:wete,
10 ibi Kawo Elawodawa Godokono duliyomolo epoma: a:midiliyata,
iba:te uwomua: tetelo ebeno woko kosiyodilonama:.
Iyo, ebe mabuma: opo duliyomolo kawonomolo
epo bilibilinomo epetapiate
iba:tamo ba:tudila:onakoma:na:."

11 Ebe tetelo nale walo Unu Duliyomolono nopopi epetapi bilibilinomono tabo madodo kolowimo, ebe nopopino taneba kawonomola, nale ibi ka:la:miolema: modoboa:. Iba:te Kawo Elawodawano okoli bai anakopa:midalo eba pola:nalo, netewa-netewa Nopopi Iyanomo ega:walo 24 Watowatopi iba:te
12 ibino tabo madodo unamo wadipalatelelo negeliya,

"Sipi-goeo Da:peso kubakubapiate danakapumiya,
modobola epo bilibilinomate
ebeno elawo tanalamo na:tudila:oma:na:,
ega:walo inamabu bilibilinomo ebetamo eba ikameolo,
ebe Mulodawama: ega:walo A:didawama: neka:ima:na:!
Iyo, iba:te ebeno mailo unamo nadipatema:na:,
ega:walo ebe eba walogolo,
ebetamo kalakala tabo negelama:na:!"

13 Ebe tetelo Unu Duliyomololo ega:walo opo duliyomololo dilukuliona, iyo, damela magumulo ega:walo kewa: kolomono obo magumulo ega:walo tobolo unulo dilukuliona, ebe epo ega:walo igilo inamabu bilibilinomate kapimiya degelitiya, nale ebe tabo ma kunu olowimo,

"Kawodawate ebeno Kawo Elawodawano
okoli bailo uwomua: tetelo dokolitamene
ega:walo Sipi-goeo Da:peso,
modobola ale uwomua: tetelo
iba:tamo kalakala tabo eba gelanalo,
ibino mailo unamo bowadipalatelenakoma:!
Iyo, modobola ale ibi eba walogolenalo,
ibino elawo tanalamo ba:tudila:onakoma:!"

14 Ebe tetelo netewa-netewa Nopopi Iyanomate negeliya, "Me tabo nanitabonomola, taula!" ebene 24 Watowatopiate ibino ololo opamo eba alomolo Kawodawa Godoko ega:walo Sipi-goeo Da:peso ebo amamalateliya.

6

Sipi-goeo Da:pesote Mokopiamida Pepano Dopo Sikisi Ale Iyaili Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, Sipi-goeo Da:pesote sebeni ala:mo matuomeo ditani ebe mokopiamida pepano dopo ale ditamidi, nale ebe tanalo ebo uimo. Ebe tetelo netewa-netewa Nopopi Iyanomo magumulo idite ebeno tabo madodo unamo adipatelo tobolote keba kunu kegewatanakole eba kunu ebete negi, "A:ma:mamo na:pa:!"
2 Ebene nale ebe tabo dolowimo, oso-goeo keyakeyanomo ega:walo ebeno namutudawa ebe unulo okolitalo ebo ulaimo, ebe namutudawano kotolo gowelaono gagalite itani. Ebene Kawodawate kawo elawodubuno kelekele

inamabu ebetamo dikami, ebete lawete ebo nemaigi epo epetapiago eba
negowelaolo iba:tamo elawonomoma: ka:neda:ma:.
3 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano ale idi da:kitamidi, ebe
netewa tetema: eba eda:lo Nopopi Iyanomo magumulo tetedawa idite negi,
“A:ma: mamo na:pa:!”
4 Nale ebe tabo dolowimo, oso-goeo idite ebo ka:pemaigi, ebe kali-
makalimanomola. Ebene ebe oso-goeo unulo dokoliti, Kawodawate ebe
namutudawatamo gowelaono gili kawonomo ega:walo elawo ikami, ebete
opo duliyomolo epatamo kawo dowanomo eba nikalamelo iba:te gowela
magumulo epetapiate epetapi kanakapulaema:.
5 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano ale idi da:kitamidi, ebe
netewa-kapiya tetema: eba eda:lo Nopopi Iyanomo magumulo tetedawa
idite negi, “A:ma: mamo na:pa:!” Nale ebe tabo dolowimo, oso-goeo
kilikilinomo ega:walo ebeno namutudawa ebe unulo okolitalo ebo ulaimo,
ebe dubuno kotolo nao inamabuno mibomibo ulameno inamabute itani.
6 Ebe tetelo netewa-netewa Nopopi Iyanomate kebolo kelamota:oni, ebe
magumune nale opo lumagino tabo madodo keba kunula:ka: ebako tabo
madodo ma kunu olowimo, “A:ma: opo duliyomolo epatamo bae olopoligo
tanalo natiye, ma kunu iba:te kapiya kilogalama witi-laiso kapiya ege-
lano woko wiyamo belawenakoma:na:, ega:walo netewa-kapiya kilogalama
baenomo atumu mani kawonomamo ba:kuwatenakoma:na:. Ebe mabuma:
ibino gudi epetapi bilibilinomate baema: ka:elaoma:na:, wiyasiya nale
talena a:ma:tamo ma kunu iyatimata, a:ma:le ibino gala:ipi da:imi kewa
ega:walo olibi da:imi kewa akokubailama:la:.”
7 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano ale idi da:kitamidi, ebe
netewa-netewa tetema: eba eda:lo Nopopi Iyanomo magumulo tetedawa
idite negi, “A:ma: mamo na:pa:!”
8 Nale ebe tabo dolowimo, oso-goeo ga:wega:wenomo ega:walo ebeno na-
mutudawa ebe unulo okolitalo ebo ulaimo, ebe dubuno mailo ebe A:etela,
ebema: A:elaopino Duliyomolo umidawate ebe waloma:tana. Ebene Ka-
wodawate elawo ibi netewapiatamo ikalami, iba:te gowela tanalo ega:walo
bae olopoligo tanalo, a:e gabugabu tanalo ega:walo elawoelawo inam-
abuno maimio tanalo, ebe iyaiya olalati tanalo opo duliyomolo epatamo
kowatama:. Ebema: epo bilibilinomo magumulo, epetapi netewa-netewa
magumune idi kapiyate ka:e, idi kapiya ka:e, ma kunu kowagelema:na:.
9 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano ale idi da:kitamidi,
ebe paibu tetema: edi. Ebe tetelo kuba osiyodilolepiate Godokono
tabo kiyawao mabuma: kebe epo dopamo danakapulamiya, nale ebe
tuputupupino uliyana ebo ulaimo, Godoko watidilono patapata magumulo
iba:te na:pola:niya. Nanitabola, ebe patapata unamo Godoko amamatepiate
kalimagono inamabu elamo ebo alomonaka.
10 Ebene ebe uliyanate kawonomamo gelapatelo negeliya, “O Ka-
wodawa, a:ma: Elawodawanomolata, iyo, a:ma: talenanomolata ega:walo
nanidawanomoma: eda:nata! Ebema: piyate a danakapuamiya, a:ma:le
ibino kuba osiyodilole tanalo kebe tetelo nakanagilamelelama:emene?
Ibino kuba wiya iba:tamo ikalaema:, modobola a:ma:le a eba malagidiloelo
tete akogeyageyaima:tepala:!”
11 Ebe tetelo Kawodawate ibi bilibilinomatamo keyakeya ga:ga:ga:ga:
kaliku ikalamolete ibi ma kunu anali, “La:le woki bilibilima: eda:oa:no tete
da:pesamo walo na:kilukula:tepiyala:. Nanitabola, kuba osiyodilolepiate
la: keba kunu kanakapulamitiyala, iba:te eba kunu la:imano nanitabokobi
midipi ekaki epetapi kakanakapulaema:na:, mabu nale tete iba:tamo walo
a:kikalaemo iba:te ebe kuba osiyodilole tanalo kopoliyalema:. Wiyasiya

naimano wokopi anakapulame uwomu nanitabolo delaemene, ebe tetelo nale ibi anakapulamepiatamo kuba wiya kikalaemamo.”

12 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano ale idi da:kitamidi, ebe sikisi tetema: edi. Ebe tetelo opo duliyomololo mumulu kawonomote demaigi, egelano pukuilame tanalote olopoligote kilikilinomo kaliku keba kunula:ka: eba kunu gito edi. Ebene opo kawonomote idokonate, saganano pukuilame tanalote atumu olopoligonate kalimakalimanomoma: eba eda:nalo,

13 tobolo ununo mawela:te opamo gito pa:gudiniya, ma kunu awa kawonomote da:imi kewa eba padegetelo epetapi gumigumioa:no opamo keba kunu ka:pa:gudinake eba kunu.

14 Ebene Kawodawate tobolo kawonomo lawenate ebo mokopiamidani, lumagite keta keba kunu ka:mokopiamidanakole eba kunu, ega:walo ebete opo duliyomolo lawenate kawonomamo eba adegetenalo, opono unuunu damela bilibilinomo ega:walo kewa: kolomono mamoko bilibilinomate ibino pola:na bai miyapanate iyabaiamo ebo tolama:tepaoleniya.

15 Ebe tetelo iyaiya opono kawokawo elawodubu ega:walo ibino kawokawo gabamani dubu, gowelaopino kawokawo elawodubu ega:walo inamabu bilibila:gopi dubu, piyate wokopi epetapino ulamepima: deda:ona ega:walo piyate wiya: woko dosiyodilolena ega:walo piyate mani woko kelekele dosiyodilolena, iyo, ibi bilibilinomate tole kawonomo lawenate unuunu damelamo eba alautionalo damela gugu ega:walo nokola magumamo ebo nopila:oniya.

16 Ebene iba:te ibino tabo madodo unamo wadipalatelelo unuunu damelatamo ega:walo kawokawo nokolatamo negelaniya, “Modobola la:le a unamo piguda:wete a na:pitioa:la:! La:le a walubia:no, Unu Duliyomolono Kawo Elawodawano okoli bailo dokolita ebe Kawodawate a duaemene, ebene Sipi-goeo Da:pesono dowa tanalo kawonomote atamo ka:pemene!

17 Iyo, ibino dowa egela kawonomote atamo a:pemaiga, ebema: a magumulo lumagi idite modoboa: ibino ololo apulo utima:!”

7

Godote Ebeno Pukala Dalomolaemene Ebe 144 Taoseni Epono Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, nale Unu Duliyomolono nopopi netewa-netewa epetapiate opono uwomu netewa-netewalo lamota:onalo ebo ulaimo. Ebe tetelo iba:te opono kawokawo awa netewa-netewa odiyobolenomo odiyoboliya, opo duliyomolo kawonomono kewa unulo ega:walo kewa: kolomo kawonomolo awate palogutakapoma:.

2 Nanitabola, Godote me nopopiatamo elawo dopamo ikalamiya iba:te opo duliyomolo kawonomo ega:walo kewa: kolomo kawonomo kubailaema:.

Ebe tetelo nale Unu Duliyomolono nopodawa idi egelate da:powalonako eba apune podolutalo kuimo, ebeno kotolo Igilo Godote epatamo pukala dalomolamenako ebe inamabute itani. Ebene ebete netewa-netewa nopopi epetapiatamo kawonomamo ma kunu gi,

3 “Me tetelo la:le kawokawo awamo me opotamo ega:walo opono kewatamo ega:walo kewa: kolomo kawonomotamo kuba tanalo idi akoosiyodilala:, wiyasiya ale dopamo Godokono wokopino wato kaliamo ebeno pukala alomolame tanalo dopoliyama:, modobola la:le opo duliyomolo kawonomo ebo na:kubaimiyala:.”

4 Ebene piyate Godokono pukala nopopiagodone duwatema:na: nale ebe
epono uwomu ma kunu olowimo, ibino uwomu ebe 144 taosenila, iba:te
Isalaela epono iyaiya 12 gu magumune ka:pemaimioma:na:.
5-8 Me ebe Isalaela epono iyaiya guno mailola — Yuda, Lubeni, Ga:da, A:sa,
Na:patali, Ma:na:sa, Simiyono, Libai, Isaka, Sebulana, Yausepe, ega:walo
Beniyamina. Ebema: me gu bilibilinomono tanaloma:, gu idine epetapi 12
taoseni epate Godokono pukala uwatete, gu idine epetapi 12 taoseni epate
pukala kuwatete, ibi bilibilinomate eba kunu ka:pemaimioma:na:.

Nanitabokobi Midipi Bilibilinomate Godokono Unu Duliyomololo Ebe Amamate Tanalo

9 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale tanalo idi ma kunu kuimo. Epo bilibilinomate ibino iyaiya
opone ega:walo iyaiya tama taneba magumune ega:walo iyaiya tabo gela
taneba magumune iyalo da:pelamoliya, iba:te keyakeya ga:ga:ga:ga: kaliku
pupulite ibino kotamo puwala eba wadimagotitalo, Kawo Elawodawano
okoli bai dopo apulo ega:walo Sipi-goeo Da:pesono ololo apulo ebo lam-
ota:oniya. Nanitabola, ebe epono taneba kawonomola, lumagite ibi
ka:la:miolema: modoboa:!
10 Ebene ibi bilibilinomate kapimiya kawonomamo negeliya, “Aimano
Kawodawate ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo dokolita, ebe Godotela.
Nanitabola, igilo mula: tanalote ebe ega:walo Sipi-goeo Da:pesago ibi
kapiyagodone pena!”
11 Ebe tetelo Kawo Elawodawano okoli bai ega:walo 24 Watowatopi
ega:walo netewa-netewa Nopopi Iyanomo, Unu Duliyomolono nopopi
epetapi bilibilinomate ibi anakopa:midalete ebo lamota:oniya. Ebene iba:te
Godokono Kawo Elawodawano okoli bai dopo apulo ibino ololo opamo eba
alomolo ebe amamatelo
12 ma kunu geliya, “Modobola epate uwomua: uwomua: tetelo aimano
Kawodawa Godoko nemoionakoma:na:, ega:walo iba:te ebe eba walogonalo
ebe mulodawanomoma: neka:minakoma:na:! Iyo, iba:te ebetamo kalakala
tabo negelanakoma:na:, ega:walo ebeno mailo unamo eba adipatenalo
iba:te ebeno elawo ega:walo a:di tanalamo na:tudila:onakoma:na:! Me tabo
nanitabola, Taula!”
13 Ebene Watowatopi magumulo idite na ma kunu anani, “Me keyakeya
ga:ga:ga:ga: kalikagopi piyatela:ka:, ega:walo iba:te kebene ka:pelamiye?”
14 Nale ebeno tabo eba wiyalo negimo, “Kawodawa, na iyatawa:. Mod-
obola a:ma:le na niyatunama:.”

Ebene ebete natamo negi, “Piyate opono uwomu teteno kawokawo
temeteme magumudo pelamete ibino igilo mula: tanalago uwomuamo
da:pemaimiya, me epo ebe nanitabokobi midipila, iyo, iba:te ibino
ga:ga:ga:ga: kaliku Sipi-goeo Da:pesono kalimamo dukulaliya keyakeyaib-
inomoma: ebo midiliya.
15 Ebema: iba:te egela ega:walo idoko bilibilinomolo Godote ebeno Kawo
Elawodawano okoli bailo eba okolitalo, iba:te ebeno ololo apulo ebe
Amamateno Iya Motolo woko bosiyodilona. Ebene Godote iba:go eba
okolinalo, ebete ibi itakeamidalelo
16 bae kapete ega:walo obo kapete walo a:kulamenakomene, ega:walo
egelano enaenate iba:tamo temeteme walo a:kikalamenakomene.
17 Nanitabola, Sipi-goeo Da:pesote Kawo Elawodawano okoli bai niyak-
abolo dutita, ebete ebe epo ulamedawama: beda:namene, ma kunu
ebete sipi-goeogoeo ulamedawama: eba eda:nalo ibi gito da:peka:ka:liyana
ebe obamo kemagatalemene, iba:te niote uwomua: igilo ebo kelaema:.

Ebe tetelo ebete ibino temeteme tanalo epetapi bilibilinomo dopoliyale-
laemene, ibino ipupu iya:da:olelamete temeteme tanalo idite iba:tamo walo
a:ka:pemaiganamene.”

8

Sipi-goeo Da:pesote Mokopiamida Pepano Uwomu Ale Itamida Tanalo

1 Ebene Sipi-goeo Da:pesote mokopiamida pepano uwomu ale dita-
midi, ebe sebeni tetema: edi. Ebema: Godokono Unu Duliyomololo tete
gopowaidopolo epo ega:walo nopopi ibi bilibilinomate tabo gela:no eba
pola:nalo diyamo idite kemaigitia:,
2 ebene nale Godokono ololo apulo uwomua: tetelo delamota:ona ebe
sebeni nopopi ebo ulaimo, ebete iba:tamo sebeni tutele ikalamoli.
3 Ebe tetelo nopodawa idite golodo kalili adaete Kawodawa Godoko
watidilono patapata niyakabamo da:puti, Kawodawate wade nibo tuwae
inamabu ebeno kalili magumamo kawonomamo ebo aminali, ebete ebe
wade nibo inamabu nanitabokobi midipino towetowe tabago kapiyail-
amete Godoko watidilono golodo patapata unamo elamo kalomoma:, ebe
golodo patapatate Unu Duliyomolono Kawo Elawodawano okoli bai dopo
apulo itana.
4 Ebene nopodawate kalili elamo iyatite wade nibo inamabu okalimi
dowagilimi, ebete kalili ebeno kotamo ela magumune walo kelawete
Godotamo eba adipatelo, wade nibo inamabuno temate nanitabokobi
midipino towetowe tabago ebetamo ebo nodoli.
5 Ebene nopodawate Godoko watidilono patapata unune ela mio uwatete
kalili magumamo alomote opo duliyomolamo ebo peba:idili. Ebe mabuma:
mumulute opo kawonomo eba adegetelo tobolono iyaiya gewataole tanalo
ega:walo mole a:la:uwa:midaole tanalate ebo maimiutiya.

Nopopiate Dopo Tutele Netewa-netewa Moleo Tanalo

6 Ebe tetelo tutela:gopi nopopi sebeni iba:te ibino tutele moleoma: olosiy-
odilote lamota:oniya.
7 Ebene dopo nopodawate ebeno tutele da:moli, ebe tetelo Kawodawate
nokola keba kunula:ka: ebako ulama kikopu ega:walo ela mena kalimago
kapiyailamete opo duliyomolamo elawonomamo ebo piyaleki. Ebe
mabuma: opolo delamota:oniya, ebe kewa bilibilinomo magumulo, epetapi
netewa-kapiya magumulo idi kapiya elate nanaki, idi kapiya elate nanaki,
eba kunu opono kewate gito kubakubaiya. Ebe tetelo opo kawonomono
iyaiya uwago ega:walo pali inamabute elalo atumu gito kowamoteiya.
8 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe netewa tetema: edi.
Ebe tetelo damela ununomo idite elalo dowaiti Kawodawate ebe damela
lawete kewa: kolomamo gito peba:idili,
9 ebene kewa: kolomono netewa-kapiya apuapulo kapiya apuno obote
kalimama: eda:te ebo kubi. Ebe mabuma: ebe obo magumuno igilo
inamabu bilibilinomate a:elaiya, ega:walo ebe obolo dopamo dowap-
ata:lamenakiya ebe epono pe bilibilinomate atumu gito ka:kubakubaiya.
10 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe netewa-kapiya
tetema: edi. Ebe tetelo tobolo unune mawele kawonomote pegi, keba
kunula:ka: lumagite ela menagono keole alo deba:idilomene eba kunula.
Ebema: ebe mawelete kolomo tuli idino obamo da:pegi opo kawonomono
kolomo tuli ega:walo obo guli bilibilinomo magumulo, epetapi netewa-
kapiya magumulo idi kapiya kubanaki, idi kapiya kubanaki, eba kunu opo
duliyomolo epono nio obote gito kubakubaiya.

11 Ebe maweleno mailo ebe Kaka A:e Tanalotela, mabu ebete opo
duliyomolamo da:pegi, epono iyaiya obo iyapo bai bilibilinomo magumulo,
epetapi netewa-kapiya magumulo idi kapiya kakama: eda:naki, idi kapiya
kakama: eda:naki, eba kunu eda:iya. Ebene epo epetapi bilibilinomate ebe
obo da:niya, iba:te gito a:elaiya.
12 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe netewa-netewa
tetema: edi. Ebe tetelo Kawodawate egela ega:walo sagana ega:walo
mawele dalukoli, ibino alote depesoma: gito eda:iya, ebema: egela
teteno netewa-kapiya apuapu magumulo kapiya apute idokoma: edi,
ega:walo idoko teteno netewa-kapiya apuapu magumulo kapiya apute
atumu idokonomoma: kedi mabu saganala mawelela iba:te wadenomamo
ka:pukuilamitia:.
13 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote
olopoligoa:no, nale wali tobolo unudo a:wa:lubitalo uimo, ebete
kawonomamo ma kunu gi, “Oe, la: niyaniyalata! Oe, la: niyaniyalata!
Iyo, la: piyate opo duliyomololo dilukuliawenama, la: niyaniyalata!
Nanitabola, netewa-kapiya nopopi epetapiate iyalo olosiyodila ibino
tutele ka:moleoma:, ebema: ibino iyaiya tuteleno diyamo demaimioma:na:,
ebe tetelo netewa-kapiya kawokawo temetemenomo epetapiate opo
duliyomolamo ka:pemaimioma:na:!”

9

Naba Paibu Nopodawano Tutele Mole Tanalo

1 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe paibu tetema:
edi. Ebe tetelo nale mawele idi opo duliyomololo kapitanalo ebo uimo,
ebe mawelete dopamo Unu Duliyomolone pegiya. Ebene Kawodawate
ebe maweletamo ki ikami, ebe ki ebe Idoko Bobo Kawonomono gigiyu
a:iyamidano kila, ebe Idoko Bobolo kubakuba uliyana bilibilinomate
ilukuliona.
2 Ebene mawelete ebe ki lawete Idoko Bobono gigiyu da:iyamidi, temate
me bobo magumune kawonomamo eba podolutalo egela unu apu idokoma:
ebo edi, keba kunula:ka: epate gagale uwago eba imukalo temate ununo-
mamo dodolomene eba kunula.
3 Ebe tetelo tema magumune siguniya bilibilinomate da:pemaimiya,
Kawodawate iba:tamo gopowaidubuno elawo eba ikalamelo
4 iba:tamo talena ebo iyatilami, iba:te opo duliyomololo
dapepeona ebe uwago ega:walo pali inamabu ega:walo kewano paa
a:ka:kubailaema:na:, wiyasiya piyate Kawodawano pukala ibino wato
kaliamo alomolamea:pima: deda:ona, siguniyate ebe epo kapiyatamo
temeteme ikalaema: modobola.
5-6 Ebene siguniyate paibu sagana magumulo nanitabokobi
midia:piatamo kawokawo temetemenomo kikalaema:na:, ebe temeteme
ebe gopowaidubute lumagi alolo ebetamo dikaemene ebe temeteme
keba kunula:ka: eba kunula. Ebe mabuma: nanitabokobi midia:piate
kawokawo temetemenomo eba iyatawaolo, iba:te a:elaoma: ubi
kalomoma:na: wiyasiya gabo nipo kowadima:na:, iyo, siguniyate epo
akanakapulaema:na:, mabu iba:te ebe tanalo osiyodiloma: Kawodawate
talena iyatilami.
7 Nanitabola, nale dulaimo ebe siguniyano ololo iyanomola, iyo, ibino
ape ebe gowelao tanalamo da:tolamita ebe gowelaopino oso-goeogoeono
ape keba kunula:ka: eba kunula, ebene iba:te ibino watamo kawokawo
elawodubuno golodo kelekele inamabu pupulila. Ega:walo ibino dopo
ega:walo balidi dubuno dopo ega:walo balidila,

8 wiyasiya ibino eke ebe kamiyaleno ga:ga:ga:ga: eke keba kunula:ka: eba
kunula, ega:walo ibino lalo ebe layono-gaano lalola.
9 Ebe siguniya ibino bodolo teta:mo gowelaopino auli negege inamabu
pupulila ega:walo ibi tamuagopila, ebema: iba:te ibino tamuamo dowap-
ata:lamitiya diyamo kawonomote ebo maigiti, sa:liyota-pe bilibilinomate
oso-goeogoeo bilibilinomago gowelama: keba kunu ka:tolamitanake eba
kunu.
10 Ega:walo ebe siguniya etagopila, iyo, iba:te paibu sagana magumulo
opo duliyomolo epatamo temeteme dikalaema:na: ebe temetemeno ela-
wote ibino etolo ka:pola:lamenamene.
11 Ega:walo nanitabola, ibino kawo elawodubu ebe elawo nopo-
dawanomo idila, wiyasiya ebe Godokono wokodawa:, ao, ebe Idoko Bobo
Kawonomolo dilukuliona ebe kubakuba uliyanano namutudawala. Ebeno
mailo Yu epono tabamo Aba:donatela ega:walo Guliki epono tabamo
Apoliyonatela, ebe mailono magumu ebe 'Kubanomamo Alukoledawala.'
12 Umu numita:la:, kawokawo temetemenomo magumulo dopo tanalote
a:peto, wiyasiya netewa temeteme tanalo epetapi ebe na:pa:!

Naba Sikisi Nopodawano Tutele Mole Tanalo

13 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe sikisi tetema: edi.
Ebe tetelo nale idawano tabo madodo ebe olowimo, ebe tabo madodote
Godoko watidilono golodo patapatano ubuwomu netewa-netewa magu-
mune pemaigi, ebe patapatate Godokono ololo apulo itana.
14 Ebema: tabo madodote naba sikisi nopodawatamo ma kunu gi, "Yu-
pala:itisi kawo kolomolo matuolamolelo dilukulina, a:ma:le ebe netewa-
netewa nopopino ale palamililama:wete naimano iyaiya ubi tanalo osiy-
odilolema: nalibola:!"
15 Ebema: piyate matuolamola:go Godokono tete demakopelenamiya, ebe
netewa-netewa nopopiate ibino matuolamole magumune gito maimiya,
iba:te epo bilibilinomo magumulo, epetapi netewa-kapiya magumulo idi
kapiya kanakapumi, idi kapiya kanakapumi, eba kunu ka:nowagelema:.
Nanitabola, Godote ebe netewa-netewa nopopino woko osiyodilo tanaloma:
kebe ulama ega:walo kebe sagana ega:walo kebe egela iyalo dalomiya,
iba:te ebe tetenomolo ebeno iyaiya ubi tanalo osiyodilolema: emaimiya.
16 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalo olopoligoa:no,
nale tanalo idi ma kunu kuimo, gowelaopi dubu bilibilinomate ibino oso-
goeogoeago ebo maimiya, ebene nale ibino uwomu ma kunu olowimo, ebe
uwomu ebe 200 miliya:nila.
17 Ebe gowelaopi dubate auli negege inamabu pupulila, ebe negege magu-
mulo epetapi ebe kalimakalimanomola, epetapi bubunomola, ega:walo
epetapi ga:wiyaga:wiyanomola. Ebene ebe dubuno oso-goeogoeono tanalo
ma kunula, ibino wato ebe layono-gaano wato keba kunula:ka: eba
kunula, ega:walo ibino tabo magumune ela mena temago ega:walo kuba
nibonomote kapimiya maimiutiya.
18 Ebema: oso-goeogoeono tabo magumune demaimiuti ebe netewa-
kapiya kubakuba tanalamo iba:te opo duliyomolo epo bilibilinomo ebo
anakapulamiya, iyo, epo bilibilinomo magumulo, iba:te epetapi netewa-
kapiya magumulo idi kapiya kanakapumi, idi kapiya kanakapumi, eba
kunu wageliya.
19 Nanitabola, oso-goeogoeono elawote ibino tabolo ega:walo etolo
na:pola:lameni, iyo, ibino etono elawote epatamo temeteme atumu
a:kikalamiya mabu ibino eto ebe elawo kaluno wato keba kunula:ka: eba
kunula.

20 Wiyasiya nale tanalo idi ma kunu kuimo, epo bilibilinomo magumulo
piyate me kawokawo temetemenomono tanalone a:elaoa:no, iba:te ibino
kubakuba woki iyakobi midilite Godotamo kolobila:. Ma kunu iba:te ibino
ida:da:li ega:walo kubakuba uliyana amamalatele tanalo ka:miyapa:, iyo,
iba:te a:ka:tuwa: ibino kotamo iyaiya dosiyodilolenaka, ebe golodo ega:walo
siliba ega:walo auli inamabu ida:da:li, ebe nokola ega:walo kewa ida:da:li,
ebe balidi tamiolame ega:walo galo tamiolame ega:walo wapata:lamea:
ida:da:li, iba:te ebe iyaiya ida:da:li amamalatele tanalo ka:miyapa:
21 Ega:walo iba:te Godotamo olobila:ma: ibino kuba osiyodilole tanalo
epetapi atumu ka:miyapa:, ma kunu epo anakapulame tanalo ega:walo
giwali osiyodilole tanalo, buwelemele pilo tanalo ega:walo epetapino
inamabu pilo tanalo, iba:te ebe iyaiya kuba tanalo miyapama: ubia:noma:
eda:iya.

10

Godokono Elawo Nopodawanomo Ega:walo Tabo Akulole Pepa Ibino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale elawo nopodawanomo idi Unu Duliyomolone piwisigitalo ebo uimo.
Molemabute ebeno wato anagogobeyamidadigi, ega:walo ebeno ololo
egelano pukuilame keba kunula:ka: eba kunula, ebene ebete tobolono
tema pulite, ebeno agowa ebe motono kawokawo alo netewa ela menago
dowamotita keba kunula:ka: eba kunula.
2 Ebe tetelo nale ebeno kotolo ditani ebe tabo alomole pepa kuimo.
Ebene ebete opo duliyomololo eba utitalo, ebeno tumudi apu agowa kewa:
kolomamo a:putite ega:walo pele apu agowa gagale damelamo akoa:puti,
3 ebete ebeno tabo madodo unamo adipatelo tabo ebo gi, layono-gaate
elawo kawonomago keba kunu kopolenakole eba kunu. Ebene tobolono
sebeni gewataole tanalate ebeno tabo eba wiyalo,
4 nale ibino tabo olowite bukamo akulolema: dowagelimo, ebe tetelo
tabo madodo idite Unu Duliyomolone pemaigate na ma kunu panani, “Ao,
tobolono sebeni gewataole tanalate degela, a:ma: bukamo akoakulola:la:!
Ibino tabono tanalote waminalo nitanamene!”
5 Ebene kewa: kolomamo ega:walo gagale damelamo da:puti, ebe elawo
nopodawanomote ebeno tumudi apu koto Unu Duliyomolamo eba adi-
patelo,
6 ebete potele opo duliyomolo ega:walo tobolo dosiyodiloliya ega:walo
potele uwomua: tetelo dokolinamene ebe Kawo Igilodawano mailamo nani
tabonomo ma kunu gi, “Taula, makopele tete ebe olopoligo!
7 Iyo, Godote iyalo tetelo dowaminiya, tete geyageyanomo petote ebe
nopo ebeno woki awokalimipi wokopiatamo walone dawokalimiya, ebete
ebe nopono iyaiya tanalo me tetelo kosiyodilolemene, mabu nanitabola,
naba sebeni nopodawate ebeno tutele da:molemene, ebe tetelo ebe iyaiya
tanalono maimio tanalo ebo kowagilimene.”
8 Ebene dopamo Unu Duliyomolone da:pemaigi, ebe atu tabo madodote
natamo walo ma kunu ka:pi, “Kewa: kolomamo ega:walo gagale opamo
da:puti, a:ma:le ebe nopodawatamo toawete ebeno kotolo ditana ebe tabo
akulole pepa na:nelawa:.”
9 Ebema: nale nopodawatamo tote pepa laema: ebe dananimo, ebe tetelo
ebete natamo negi, “Modobola, a:ma: lawa:wete nena. Me pepate a:imano
tabo magumulo golanomoma: keda:mene, molono gola keba kunula:ka: eba
kunu, wiyasiya a:imano tepo magumulo kakanomoma: keda:mene.”

10 Ebene nale pepa lawete denimo, nanitabola, naimano tabo magumulo molono golama: eda:te, wiyasiya dalopogimo tepo magumulo kakanomoma: ebo edi.
11 Ebe tetelo nopodawate na walo nakanani, “Modobola a:ma: walo ka:towawete epo epetapi bilibilinomatamo Godokono tabo na:nikiyawaonakiye. Iyo, ebeno ubi tanalodo kebe tanalate iba:tamo ega:walo ibino iyaiya opamo ega:walo ibino iyaiya tabo gela taneba epatamo ega:walo ibino iyaiya kawokawo elawodubatamo demaimioma:na:, ebe iyaiya tanaloma: ibi na:nikiyawaolamenakiye.”

11

Godokono Nanitabo Tanalo Awokalimi Wokopi Netewa Ibino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, Kawodawate motono geyageya modobutino gaubu natamo ikanamete ma kunu gi, “A:ma: toawete na Amamanateneno Iya Moto nemodobuta:wete, ega:walo ebe motolo ditana na watidiloneno patapata ka:nemodobuta:wete, ebene ebolo na damamanatenena a:ma:le ebe epo akoneka:la:mioliye.
2 Wiyasiya a:ma:le na Amamanatene Motono kala magumulo ditana ebe bala apu akomodobuta:la:, mabu nale nanitabokobi midia:piatamo 42 sagana tetelo kikalaemamo, ebema: iba:te ebe tete geyageyadopolo na Amamanatene Motono bala apu ega:walo naimano Yelusalema kawo duliyomolo kawonomo ibino dowa magumulo agowamo eba mikitalo ibino kubakuba tanalo ebo kosiyodilolema:na:.
3 Ega:walo naimano tepo magumuno woki kawokalilaema: nale wokopi netewapiatamo elawo kikalaemamo, ebema: 42 sagana magumulo, me tete ebe 1,260 egela tetela, iba:te naimano tabo opo duliyomolo epatamo eba na:kiyawaolo, iba:te epono nanitabokobi midia: mabuma: ibino tepo temeteme awokalima: kubakuba kaliku ka:pupulima:na:.”
4 Nanitabola, Kawodawa Godoko ebe opo duliyomolo Namutudawala, ega:walo me ebeno tabo kiyawaopi netewa ibi ebeno ololo apulo delamota:na ebe olibi da:imi kewa netewala ega:walo alo netewala.
5 Ebe mabuma: opo duliyomolo epate iba:tamo temeteme ikalaema: ubi diyatima:na:, wiyasiya ibino tabo magumune Godokono elate pemaigate iba:tamo da:dowaona ebe epo ebo kenalemene, iyo, piyate ibi netewapiatamo temeteme ikalaema: dowagelema:na:, Godote ibi ma kunu kanakapulaemene.
6 Ebene me wokopi netewano tanalo ma kunula, iba:godolo elawo bitana ulama owo tanalo kodiyoboma:, ebema: tete geyageyanomolo iba:te Godokono tepo magumuno woki eba awokalilamenalo ulamate a:kowomene. Ega:walo iba:godolo elawo atumu ba:kitana, iba:te epono nio obo kalimanomoma: ka:midilima: ega:walo olalati tanalo epetapi bilibilinomamo nanitabokobi midia:pi kalukolema:, iyo, kebe tetelo iba:te ubi diyatinakoma:na: ebakobako iyaiya temeteme tanalo opo duliyomolo epatamo bikalamenakoma:na:.
7 Wiyasiya iba:te Godokono tabo kiyawao woko nanitabolo dopoliyama:na:, ebe tetelo Iya Ololonomo Inamabu idite Idoko Bobo Kawonomo magumune podolote iba:go eba pegowelalo elawonomoma: eda:te ibi ebo kanakapulaemene.
8 Ebene ebe elawo Inamabute ibino a:ela ape gito miyapate, iba:te epono kawo duliyomolonomo idino inamabu olowame bai tetenomolo gito ka:polamota:nama:na:. Ebe kawo duliyomolono magumu mailo ebe Sodomola ega:walo magumu mailo idi ebe Isipitila, dopamo epate ebe atu

duliyomololo Kawodawa Ya:suko kewa olotolowalo eba tupuguimilo ebe atumu ebo anakapumiya.

9-10 Ebene iyaiya opo epo ega:walo iyaiya tama epo ega:walo iyaiya tabo gela taneba epo, ibi bilibilinomate Godokono wokopi netewano a:ela ape eba ulamelelamelo bobo magumamo alomoma: talena ebo kiyatilaema:na:. Ega:walo ibi netewapino a:ela mabuma: opo duliyomololo dilukuliona ebe nanitabokobi midia:pi bilibilinomo magumulo epetapiate epetapiatamo nilakapo inamabu eba ikameteuitalo ibino kalakala kawonomamo kadipatema:na:, iyo, ibino kalakala kawonomote kitanamene mabu tete geyageyadopolo ebe Godokono woki awokalimipi netewate iba:tamo temeteme ikalamenakiya.

11 Wiyasiya ibino kalakala tanalote netewa-kapiya egelamo itanate, ebene egela idi eba lawelo egela tuli tetelo ebo kolopoligomene. Iyo, nanitabola, ebe tetenomolo Godokono igilote ebeno wokopi netewa magumamo popegate iba:te a:e magumune maimite, ebene opo duliyomolo epate ibi igilolo eba ulamelo kawo tolenomo ebo lawiya.

12 Ebene ibi netewapiago gowelaopima: deda:onamiya, ebe nanitabokobi midia:piate ibi eba ulamitalo, Godokono wokopi netewate ebeno tabo madodo kawonomo Unu Duliyomolone pitalo ma kunu olowiya, “La: mamo na:podolala:!” ebema: iba:te tobolono tema magumudo ebetamo ebo nodoliya.

13 Ebene ebe tetenomolo mumulu kawonomote maigate, kawo duliyomolono 7,000 epate eba a:elaolo ibino moto bilibilinomo magumulo, epetapi teni magumulo idi kapiya kubanaki, idi kapiya kubanaki, motote eba kunu kubakubaiya. Ebe mabuma: piyate a:elaoa:no iba:te kawonomamo eba toletoleolo Unu Duliyomolono Godoko ebo walogiya.

14 Umu numita:la:, kawokawo temetemenomo magumulo netewa tanalate a:petoa, wiyasiya kapiya temeteme tanalo idi ebe na:pe!

Naba Sebeni Nopodawano Tutele Mole Tanalo

15 Ebene nopodawa idite ebeno tutele da:ka:moli, ebe sebeni tetema: edi. Ebema: ebe tetelo epetapiate Unu Duliyomololo ibino iyaiya tabo madodo unamo dowadipalateliya, na Yonete ibino tabo ma kunu olowimo, “Aimano Kawodawa Godoko ega:walo ebeno Alibodawa Kelisoko, ibi netewapiate elawo kawonomo elawa:, ebema: me tetene wagilimite uwomua: uwomua: tetelo ebe kapiyate opo kawonomono Kawo Elawodawama: beda:namene!”

16 Ebe tetelo 24 watowatopiate Godokono ololo apulo kawokawo elawodubuno ilukuli bai unamo dilukuliya, iba:te ibino ilukuli bai miyapate ibino ololo Godokono agowa mabuamo eba alomolo ebe amamatelo

17 ebo geliya,

“Elawonomo Kawodawa Godo, opo duliyomolo wagilimia:no
a:ma: dopamo okolinamiyata,
ega:walo a:ma: ka:lo nokolinata!
Ale a:ma:tamo kalakala tabo adipatitama:,
mabu a:ma: a:imano elawo kawonomo elawa:ta,
ebene me tetene wagilimite
a:ma: kapiyate Kawo Elawodawama: beda:nama:ta!

18 “Nanitabokobi midia:piate a:ma:tamo eba dowaonalo,
a:ma: wiyasiya iba:tamo kawo dowanomo magumulo
ebo maigata.
Ebema: me tetela,

a:ma:le a:elaopino tanalo kanagilamelelaema:ta,
ega:walo me tetela,
a:imano woki awokalimipi ega:walo wokopi epetapi,
ibi bilibilinomate wadewade wiya
a:ma:godone kuwatema:na:.
Iyo, me tetela,
piyate a:imano mailo unamo dadipatena
ebe tuputupu epo bilibilinomo magumulo
kawokawopi ega:walo egegepi atumu
wadewade wiya a:ma:godone kuwatema:na:,
ega:walo me tetela,
piyate ibino kuba osiyodilole magumulo
opo duliyomolo da:kubaimiya,
a:ma:le ibi wiyasiya ka:kubailaema:ta."

19 Ebema: ebe tetelo Godoko Amamateno Iya Motote ebeno Unu Duliyomololo da:ena, ebete ebe motono gigiyu gito a:iyamidi, ebene iyalo tetenomolo Godote ebeno epo kowalubilinama: iba:tamo nopo diyatiya, na Yonete ebe nopono Talena Bokose moto gulo ebo uimo. Ega:walo ebe atu tetenomolo nokola kawokawonomo keba kunula:ka: ebako ulama kikopu ega:walo tobolono iyaiya gewataole tanalo ega:walo mole a:la:uwa:midaole tanalo ega:walo mumulu kawonomo, ebe tanalate kapimiya maimiutiya.

12

Kamiyale Ega:walo Kalimakalima Atelalo Kawonomo Ibino Tanalo

1 Ebe tetelo Godokono Unu Duliyomololo anoano tanalo kawonomo idite demaigi, na Yonete ebe tanalo ma kunu uimo, kamiyalete egela pulite ebeno agowa netewa saganamo eba a:putilo, ebene Kawodawate ebe mabuma: 12 mawela:mo kawo elawodubuno kelekele inamabu osiyodilote, ebete ebe inamabu kamiyaleno watamo ebo pulimi.

2 Ebe kamiyale lamitula, ebema: ebete gudu alaima: temeteme kawonomo eba olowitalo ebo iiti.

3 Ebene anoano tanalo idite Unu Duliyomololo ma kunu maigi, Kalimakalima Atelalo Kawonomo nale uimo, ebe teni kalitagonola ega:walo sebeni watagonola, ebene ebeno sebeni watolo sebeni kawokawo elawodubuno kelekele inamabute na:pola:meni.

4 Nale ebe eba umitalo ebete tobolo ununo mawele bilibilinomo magumulo, epetapi netewa-kapiya magumulo idi kapiya ebeno etamo opamo pawotanaki, idi kapiya opamo pawotanaki, ibi eba kunu kubailami. Ebene kamiyalete gudu alaima: dowageliti, Atelalo Kawonomote ebeno dopo apuamo ebo punuti, gudute menokono tepo magumune pawokalalo ebete gito kenama:.

5 Ebene ebe kamiyalete dubu gudu alaimi. Nanitabola, walone tetelo ebe gudute opo duliyomolono iyaiya epo bilibilinomono Kawo Elawodawama: keda:mene, ebene piyate eba:go gowelaopima: deda:oma:na: ebete auli gaubamo ibi kubanu kalukolemene. Ebema: Atelalote ebe gudu nama: dowageliti, Godokono nopodawate ebeno igilo eba pa:mula:melo ebe pelawa:digate Unu Duliyomolamo magatate Godokono Kawo Elawodawano okoli bailo ebeno dopo apuamo gito nadipi.

6 Ebe atu tetelo kamiyalete Atelalono elawo magumune gito alauli, Godote ebeno igilo mula:ema: bulu opolo iyalo dosiyodiliya ebe opega baiamo, ebene ebete 1,260 egelamo ebolo eba nokolinalo Godote ebe wadenomamo ka:buiyatenatemene.

7 Ebema: Godokono Unu Duliyomololo gowela tanalote demaigi, ebe
tetelo Maikoloko ega:walo Godokono tuputupu nopopi epetapi iba:te Kawo
Atelalonomo ega:walo ebeno nopopiago kubanu goweliya.
8 Ebene gowela magumulo Maikoloiate wato kikopu delawiya, ebema:
iba:te Atelalo ebeno nopopiago Unu Duliyomolone elawonomamo eba
a:na:ma:latelelo,
9 ibi bilibilinomo uwata:digate opamo gito piyalekiya. Nanitabola,
Atelalo Kawonomo ebe opo duliyomolo wagilimi mabune kaluno ololamo
dapawokaliya ebe dawala, ebeno mailo netewa ebe Kubadawala ega:walo
Saitanatela, ebete opo duliyomolo epo bilibilinomo a:da: masigiolema:
wagelena.

10 Ebe tetelo na Yonete Unu Duliyomololo idawano tabo madodo ka-
wonomo olowimo, ebete ma kunu gi, “Ka:lo Godokono igilo mula: tanalote
opo duliyomolo epatamo a:pemaiga! Iyo, ebeno elawo ega:walo ebeno
Alibodawa Kelisokono elawote awokala pe, mabu me tete ebe ebeno
Kawo Elawodawama: eda: tetela! Nanitabola, aimano Godokono Kawo
Elawodawama: eda: tanalote a:pemaiga, mabu ebeno ololo apulo kebe
dawate dopamo idoko ega:walo egela bilibilinomolo a nanitabokobi midipi
ekaki kuba osiyodilolepima: deka:minaki, ebete ebe Kubadawa Unu Duliy-
omolone a:peba:idili.
11 Ma kunu nanitabokobi midipiate ebe Kubadawano wato kikopu
itamidamiya, mabu iba:te gowela magumulo ka:toletoleona: ibino
nanitabokobi midi mabuma: ka:elaoma:, iyo, iba:te Godokono Wade
Tabo da:kiyawaonaka ebe tabono nanitabo tanalamo ega:walo Sipi-goeo
Da:pesono kalimamo elawonomoma: eda:ona.
12 Ebe mabuma: la: piyate Unu Duliyomololo dilukuliawenama, mod-
obola la: bilibilinomo nekalakalala:! Wiyasiya la: epo ega:walo inamabu
piyate opo duliyomololo ega:walo kewa: kolomolo dilukuliawenama, la:
niyaniyalata mabu Kubadawate la:tamo a:piwisigi. Ebe iyatawala ebeno
kuba osiyodilole tete gopowaima: neda:, ebema: ebete kawo dowanomo
magumudo la:tamo a:pemaigi!”

13 Ebene na Yonete me tanalo idi kuimo, Godote Atelalo Kawonomo opo
duliyomolamo da:peba:idili, ebete ebe tanalo eba piyatawitalo, dubu gudu
dalaimi ebe kamiyale elawamo ebo a:na:ma:ti ebe ka:na:kubaima:.
14 Ebema: ebe tetelo Godote wali kawonomono tamu netewa kamiyale-
tamo ikami, ebete Atelalo atepate bulu opamo eba na:wa:lubialo ebeno
igilo mula: bai ebo ka:nuima:. Ebene kamiyalete ebolo eba nokoli-
nalo, Godokono igilo mula: tanalote ebegodolo netewa-kapiya ula-
mamo eba itanalo, ulama idi delaemene ebe ulamano tetenomamo ebo
ka:nemaigamene.

15 Ebene kamiyaleno alaula: magumulo Atelalote ebe eba a:na:ma:talo,
ebeno tabo magumune ulama obo kawonomote pemaigi ebe kamiyale
lawa:digate ebeno igilo mula: baine gito katama:,
16 wiyasiya Godote kamiyaletamo walubi tanalo eba palibolo, damelate
a:ka:tuwa: da:bolegali ebe tetelo damelate Atelalono tabone da:pemaigi ebe
obo kawonomo gito imugudiamidi.
17 Ebe mabuma: Atelalote kamiyaletamo kawonomamo da:dowi,
wiyasiya ebete ebe atepate gito ti ebeno gudi epetapiago
ka:negowelanama:, ebe gudi ebe piyate Godokono totomu tabamo
da:tudila:ona ega:walo Ya:suko mabuma: nani tabo da:kiyawaona ebe
epola. Ebe tetelo ebe Atelalo Kawonomote tote opo duliyomolono kewa:
kolomo balalo ebo nutiti.

13

Iya Ololonomo Inamabuno Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Iya Ololonomo Inamabu kewa: kolomo magumune pemaigitalo ebo
uimo. Ebe sebeni watagonola ega:walo teni kalitagonola, ebene ebeno teni
kalitalo teni kawokawo elawodubuno kelekele inamabute na:pola:lameni,
ega:walo ebete ebeno sebeni watamo Godoko malogoma: mailo iyalo
akuloliya.
2 Ebe Inamabuno ololo ma kunula, ebeno ape ebe elawo tumu pusino
apela, ega:walo ebeno agowa ebe kawo elawo gaano agowala, ega:walo
ebeno tabo ebe elawo layono-gaano tabola. Ebene Atelalo Kawonomote
ebeno elawo kawonomo Iya Ololonomo Inamabutamo gito ikami, ebe
kapiyate opo kawonomolo kawo elawodubuma: keda:nama:.
3 Ebene nale ebeno wato idilo a:e bugomote ditameni ebo uimo, ebete
ebe bugomo gowela magumulo lawi, wiyasiya ebe a:e tanalote ebe-
godolo olopoligote ebeno watote wadekobi walo gito kolowi, ebe mabuma:
opo duliyomolo epo bilibilinomate anoanolo Iya Ololonomo Inamabu
kalakalago ebo waloma:tiya.
4 Ebe atu tetelo epate Atelalo ebo amamatiya mabu ebete ebeno elawo Iya
Ololonomo Inamabutamo nanitabolo ikami, ega:walo iba:te Iya Ololonomo
Inamabu atumu eba kamamatelo ma kunu geliya, “Iya Ololonomo Inam-
abuno elawo beda: kawonomola:ka:! Nanitabola, lumagino elawo mod-
oboa: me Inamabuago gowelama:!”
5 Ebene Godote 42 sagana Iya Ololonomo Inamabutamo ikami, ebete
opo duliyomololo elawodawama: eba eda:nalo ebe a:ka:tuwa: ebe walogolo
Godoko ebo kemalogoma:.
6 Ebema: Iya Ololonomo Inamabute eba kunu wageli, ebete Godoko eba
malogolo ebeno mailono tanaloma: ega:walo ebeno Okoli Baino tanaloma:
ega:walo Unu Duliyomololo dilukuliona ebe epono tanaloma: kubakuba
tabo ebo kiyawai.
7 Ebe atu tetelo Godote ebetamo tete ikami ebete nanitabokobi midipiago
eba gowelalo ibi ka:kubailaema:, ebe mabuma: ebete opo kawonomolo ela-
wodawama: eba eda:nalo, iyaiya tama epo ega:walo iyaiya tabo gela taneba
epo ega:walo iyaiya opo epo ibi bilibilinomate ebetamo ka:tudila:oma:na:.
8 Ebema: opo kawonomolo dilukuliona ebe epate Iya Ololonomo Inam-
abu ebo kamamatema:na:, wiyasiya Godote opo duliyomolo osiyodiloa:no
dopamo kebe epono mailo Sipi-goeo Da:pesono Igilo Bukamo dakulole-
lamiya ebe epo kapiyate ebe akamamatema:na:, ebe Sipi-goeo Da:peso ebe
kubakubapiate danakapumiya ebe dawala.
9 Ebene Godote negi, “Galagodawa, a:ma: me tabo wadenomamo
nolowia!
10 Naimano nanitabokobi midipi magumulo nale kebe lumagitamo ubi
diyatimo epetapiate ebe idoko motamo gito naliboma:, iba:te ebe lumagi
ebamo nanitabolo kanaliboma:na:, ega:walo na kebe lumagitamo ubi
diyatimo epetapiate ebe gowelaono gila:mo anakapuima:, iba:te ebe gowe-
laono gila:mo nanitabolo kanakapuima:na:. Ebe mabuma: naimano epate
ebakobako temeteme duwatema:na:, modobola iba:te ibino nanitabokobi
midi magumulo kodakodalo eba lamota:onalo elawoa:noma: akoeda:oala:.”

Iya Ololonomo Inamabu Idino Tanalo

11 Ebene nale Iya Ololonomo Inamabu idite damela magumune podolutalo ebo uimo, ebe netewa kalita ka:ma: demaimimita ebako dabi sipigoeo da:peso keba kunula:ka: eba kunula, wiyasiya ebeno tabo madodo ebe elawonomo atelalono tabo madodola.
12 Ebene ebe Inamabute dopamo demaigi ebe Iya Ololonomo Inamabu idino dopo apulo eba utitalo elawo ebegodone ebo lawi, opo duliyomololo dilukuliona ebe epo bilibilinomate ebeno tabamo ka:tudila:oma:. Ebema: me gabodo ebete epo kawonomamo anali iba:te dopo Inamabu kamamatema:, ebe dopo Inamabu ebe a:e bugomote eba itamenalo wadekobi walo da:kolowi ebe Inamabula.
13 Wiyasiya walone demaigi ebe Iya Ololonomo Inamabu idino tanalo ma kunula, ebe kawokawo anoano tanalo osiyodiloledawala, ebema: ebete epo bilibilinomono ololo apulo ela menago tobolo unune opo duliyomolamo gito powauti.
14 Nanitabola, Godote tete ebetamo ikami ebete dopo Iya Ololonomo Inamabuno dopo apulo makomako anoano tanalo kosiyodilolema:, ebema: me anoano osiyodilole magumulo ebete epo bilibilinomo a:da: eba masigiolelo ebete ibi kawiya ebo anali, iba:te dopo Inamabuno ololo keba kunula:ka: ebako ida:da:li kosiyodiloma:. Ebe ubila epate ebe dopo Inamabu eba amamatelo ebeno mailo unamo kadipatema:, mabu idite gowelaono gila:mo ebe a:e bugomagoma: da:midi ebe wiyasiya ka:ea:.
15 Ebe tetelo Godote modoboma: degi, walone demaigi ebe Inamabute elawo ebo lawi, epate kebe inamabu ibino kotamo dosiyodiliya ebe ida:da:litamo igilo kikaema:. Ebe mabuma: dopo Iya Ololonomo Inamabuno ida:da:lite eba igilonalo, ebete opo duliyomolo epatamo tabo kiyawao dowagilimi ibi ma kunu anali, piyate ebe amamatea:no modobola epetapiate ibi gito nanakapulaema:na:.
16 Ebene egege ega:walo kawokawo epo, inamabu bilibila:gopi ega:walo inamabua:pi, piyate wiya: woko dosiyodilona ega:walo piyate mani woko dosiyodilona, ebe epo bilibilinomatamo me Iya Ololonomo Inamabute totomu ikalami iba:te ebeno pukala ibino tumudi apu kotolo o wato kalilo kuwatema:.
17-18 Ebe tetelo epo bilibilinomo magumulo piyate ebeno pukala uwatea:no, ibi kubailaema: ebete epetapiatamo talena iyatilami, iba:te olowame magumulo ebe epatamo nao inamabu ega:walo mani a:kikalaema:na:. Ebema: la: piyate me buka tabo dolowiawitama, la: niyatawala: me Iya Ololonomo Inamabuno pukala ebe ebeno nabala, iyo, ebe nabano magumu ebe ebeno mailola. Ebema: modobola la: magumulo mulodawate ebeno wade wokiamo me nabano magumu nelaemene, mabu nanitabola, 666 naba ebe Iya Ololonomo Inamabuno nabala.

14

Sipi-goeo Da:peso Ega:walo Ebeno Epo Ibino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, nale Yelusalema kawo duliyomolono unu damelalo* Sipi-goeo Da:pesote ebeno 144 taoseni epago lamota:onalo ebo ulaimo. Nanitabola, ebe epono wato kaliamo ebete ebeno mailo ega:walo ebeno Nabiwino mailo iyalo akulolelamiya.
2 Ebene Godokono Unu Duliyomolone da:pi, nale tabo madodo idi ebo olowimo, ebe tabo madodo ebe elawonomola, obo kawonomono diyamo ega:walo tobolono gewata diyamo keba kunula:ka: eba kunula, wiyasiya

* **14:1:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, Yelusalema duliyomolono mailo idi ebe Sayonola.

nale walo da:kemalagidilimo ebe tabo wadenoma: gimo, epate begube
kapimiya keba kunu ka:modonake eba kunu.
3 Ebe tetelo nale 144 taoseni nanitabokobi midipino tanalo ma kunu uimo,
iba:te Godokono Kawo Elawodawano okoli baino dopo apulo ega:walo
ebeno netewa-netewa Nopopi Iyanomono ololo apulo ega:walo 24 Wa-
towatopino ololo apulo eba lamota:onalo oli oale alapiya. Nanitabola,
opo duliyomolo epo bilibilinomo magumulo ebe 144 taoseni epo kapiyate
ebe oli oale alapioma: modobola, mabu Kawodawate ibino igilo wiyaolete
Saitanakono idoko motone ebo wagailiya.
4 Me epo ebe kebe dubate ibi a:ka:tuwa: ibino ape talenama: eba midililo
kamiyala:go kapiyama: keda:onakia: me ebe dubula, iyo, iba:te kamiyale
kuwatoliya:. Ebema: nanitabola, Sipi-goeo Da:pesote kebamo da:tonako
iba:te ebe ebamo gito waloma:tanaka, mabu ebete opo duliyomolo epo
bilibilinomo magumulo kebe epo Saitanakono idoko motone dowagailiya
ebe epo me ebe epola. Iyo, ebe ega:walo Godoko ibi netewapino wade
palinomono dopo nao inamabu keba kunula:ka:, me 144 taoseni epo ibi eba
kunula,
5 ibino tabo magumulo a:da: elemasigi tanalo puliyanomola, ega:walo
ibino osiyodilole magumulo ibi tuputupunomoma: eba eda:olo kuba idite
iba:godolo kitana:.

Godokono Netewa-kapiya Nopopino Tabo Gela Tanalo

6 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Godokono nopodawa idite tobolo unudo a:wa:lubitalo ebo uimo, ebe
Godokono uwomua: uwomua: teteno Wade Tabo atedawala. Ebema: piyate
iyaiya opolo ega:walo iyaiya tama epo magumulo ega:walo iyaiya tabo gela
taneba magumulo dilukuliona, ebe epo bilibilinomatamo me nopodawate
Godokono tabo ka:na:kiyawaomene.
7 Ebene ebete kawonomamo negi, “Modobola la: bilibilinomo Godoko
tolemelo ebe unamo nadipata:la:, mabu tete a:pe ebete opo duliyomolo
epono tanalo bilibilinomo kanagilamelelaema:. Modobola la: bilibilinomo
ebe namamata:la:, mabu opo duliyomolo ega:walo tobolo unu, kewa:
kawokawo kolomo ega:walo gito peka:ka:liyaole obo egege, ebe me tanalo
bilibilinomo Osiyodiloledawala.”
8 Ebene me dopo nopodawano tabote dolopoligi, ebe tetelo nale idawano
tabo ma kunu kolowimo, “Ba:baloni duliyomolo kawonomo niyala!
Dopamo ebeno epate ibino kateneno iyaiya kuba ubi tanalamo epo epetapi
bilibilinomo ebo kubailamenakiya, lumagite gamoda obo iditamo ikamelo
keba kunu ka:kubaiminakole eba kunu. Nanitabola, dopamo tetelo epate
negelanakiya ebe kawo duliyomolo elawonomola, wiyasiya me tetelo
Godokono dowa magumulo ebe a:kubadiga!”
9 Ebene me nopodawano tabote dolopoligi, ebe tetelo nale idawano tabo
ebe kolowimo, ebe netewa-kapiya tete dawama: dedi ebe dawala. Ebete
tabo kawonomamo ma kunu gi, “Potele Iya Ololonomo Inamabuno pukala
ebeno wato kalilo o kotolo lawete ebe Inamabuno ida:da:li damamatemene,
10 Godote ebe lumagitamo ebeno kawo dowanomo kalili nanitabolo
kikaemene, ebete ebeno nio magumulo dopoliyamene ebeno tanalo
gito ka:kubadigama:. Nanitabola, ebeno kuba osiyodilole mabuma: ebe
lumagite Sipi-goeo Da:peso ega:walo ebeno wade-talena nopopino ololo
apulo kawokawo temeteme kuwatemene, mabu ebete elawo elanomo
magumulo ega:walo kuba nibonomo maiga magumulo ebo ka:na:lutamene.
11 Ebema: ebete kebolo ka:lutamene ebe Ela Opono temate ununomamo
eba odololo, egela ega:walo idoko bilibilinomolo ela ami tete da:pesonomo

a:kuimene, iyo, ebete Iya Ololonomo Inamabu ebeno ida:da:liago eba ama-
malatelenalo ebeno mailono pukala ebeno ape unulo kalakalago delawi,
ebe mabuma: ebete kawokawo temeteme magumulo uwomua: uwomua:
tetelo bokolinamene.”

12 Me ebe mabuma: na Yonete gemo, piyate Godokono totomu tabamo
tudila:o mabuma: temeteme duwatema:na:, modobola iba:te Ya:suko
nanitabokobi midi magumulo kodakodalo eba lamota:onalo elawoa:noma:
akoeda:oala:.

13 Ebene tabo madodo idi Unu Duliyomolone da:pi nale ma kunu
olowimo, “A:ma: naimano tabo bukamo ma kunu nakulola:, me tetene
wagilimite uwomu egela teta:mo nemaiga, piyate Kawodawa Ya:suko
nanitabokobi midi mabuma: da:elaoma:na:, iba:te nekalakalaoma:na:!”

Ebene Godokono Uliyanate natamo tabo ma kunu kiyawai, “Nanitabola,
iba:te kawonomamo kekalakalaoma:na:! Iba:te natamo kebe mibomibo
woko dosiyodilolenakiya ebe woko magumune wadewade nolo da:ima:te
a:pemaimionakiya, ebema: iba:te ebe woko magumune wade ela
kamioma:na:.”

Godote Opo Duliyomolo Epono Tanalo Anagilamelelame Tanalo

14 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote
olopoligoa:no, nale naimano dopo apulo Kawodawate tobolono keyakeya
tema unulo lutalo ebo uimo. Ebe Kawodawano ape opo lumagino ape keba
kunula:ka: eba kunula, ega:walo ebete ebeno watamo kawo elawodubuno
golodo kelekele inamabu pulite ebeno kotolo witi-laiso otoleno ilo gilite
itameni.

15 Ebene Godokono Unu Duliyomololo ditana ebe Amamateno Iya
Moto magumune nopodawa idite pemaigate, tema unulo da:luti ebe Ka-
wodawatamo kawonomamo na:pegi, “Tete a:pe! Modobola a:ma: a:imano
gila:mo opo duliyomolono witi-laiso bilibilinomo notola:, mabu ebe inam-
abuate nanitabonomolo a:kodakodaiya!”

16 Ebema: potele tema unulo da:luti ebe Kawodawate ebeno witi-laiso
otoleno gili adipatete opo duliyomolodo dapatanati ebe inamabu bilibili-
nomo otolete gito uwatoli.

17 Ebene Godoko Amamateno Iya Moto magumune nopodawa idite
da:pemaigi, ebeno kotolo gala:ipi da:imi tapiono ilo gilite itameni.

18 Ebe tetelo Godoko watidilono patapata tamene ebeno nopodawa
idite ka:pemaigi, ebe Godotamo kalimagono ikameono ela namutudawala.
Ebene ebete gala:ipi da:imi tapiono gila:godawatamo kawonomamo negi,
“Opo duliyomolono pali kawonomolo gala:ipi da:ima:te nanitabonomolo
a:gumigumiya! Ebema: modobola a:ma: a:imano gila:mo ebe da:imi bili-
bilinomo netapia!”

19 Ebema: gila:godawate ebeno gili da:midai, ebete opo duliyomolono
palino gala:ipi da:imi bilibilinomo tapiote Godote dopamo kawonomamo
dobobiya ebe da:imi ii egedioleno nokola bobo magumamo gito niyaleki,
mabu ebe bobolo Godote kuba osiyodilolepiatamo ebeno kawo dowanomo
kawokalimene.

20 Ebene Godokono Yelusalema kawo duliyomolo niyakabolo ebeno
wokopiate ebe gala:ipi da:imi bilibilinomo agowamo eba mikitaolelo, ibino
ape magumune kalimakalima obonomote kalima keba kunula:ka: eba kunu
kawonomamo peka:ka:liti. Ebe tetelo ebe obono kulukulu ebe kolomo
da:pesono kulukulu keba kunula:ka: eba kunula, iyo, ebe obote oso-goeono
wato teta:mo eba nodololo 300 kilomitama: eda:te ebo neka:ka:li.

15

Godote Uwomu Sebeni Kawokawo Temeteme Opo Duliyomolamo Dapalibolemene Ebe Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Godokono Unu Duliyomololo anoano tanalo kawonomo idi ma
kunu uimo, ebeno sebeni nopopiate opo duliyomolo epatamo sebeni
kawokawo temeteme tanalo kikalaema: ebolo lamota:oniya. Nanitabola,
iba:te uwomu tetenomolo opo duliyomolamo ebe temeteme tanalo palibole
dolopoligomene, ebe tetelo Godokono kawo dowanomo tanalote atumu
ka:kolopoligomene.
2 Ebene nale a:la:uli obo paka: kawonomote ditani ebo uimo, ebe
magumune mole a:la:uwa:mida tanalate maimiya, ela keba kunula:ka:
eba kunula. Ega:walo ebe obo paka: niyakabolo delamota:oniya, nale
ebe nanitabokobi midipiate Godokono begube ibino kotolo pola:lamenalo
kulaimo, ebe epo ibi piyate Iya Ololonomo Inamabuno wato kikopu
delawiya ebe tuputupupila, iyo, iba:te gowelao magumulo ebe Inamabuno
ololo ida:da:li ega:walo ebeno mailono 666 naba a:kubailamiya.
3 Ebema: Mosesete kebe oale ebeno woko namutudawa Godoko ama-
matema: dosiyodiliya, ebe oale ebe atumu Sipi-goeo Da:pesono oalela, ebe
tuputupupiate ebe oale eba alapiolo ma kunu geliya,

"Kawodawa Godo, a:ma: ebe Elawodawanomolata!
A:ma:le kebe kawokawo tanalo dosiyodilola:wena
ebe tanalo anoano-ibinomola!
A:ma: kapiya ebe uwomua: teteno Kawo Elawodawalata!
A:imano osiyodilole gabo
ebe tuputupunomola ega:walo nanitabonomola!

4 "O Kawodawa, a:ma: kapiyate Wade-talena Dawama: eda:nata,
ebema: epo bilibilinomate a:ma: tolemelo
a:imano mailo unamo badipatenakoma:na:!
Iyo, a:imano tuputupu osiyodilole tanalo
opo duliyomolo epatamo awokalilamiyata,
ebema: iyaiya opo epo bilibilinomate
a:ma: amamatema: ka:pelamolema:na:!"

5 Ebene ebe tanalo dolopoligi, Godokono sipi-goeo tama awokowiamida
Talena Motote Yu epono ewoniagodolo da:enami, ebe Moto nale Unu
Duliyomololo ma kunu uimo, ebe Moto tetenomolo ditana ebe Talena
Bainomo Godote gito a:iyamidi.
6 Ebema: piyagodolo elawo ditani sebeni kawokawo temeteme opo
duliyomolamo kapalibolema:, ebe sebeni nopopiate Talena Moto gune
ebo pemaimiya, ibi keyakeyanomo wadewade kaliku pupulila, ega:walo
ibino bodolo tetelo da:pola:lameni ebe gabigabi ebe wiya kawokawonomo
inamabula.
7 Ebene Godokono netewa-netewa Nopopi Iyanomo magumune kapiya
idite me sebeni nopopiatamo pemaigate iba:tamo sebeni golodo kalili gito
pikalami, ebe kalili ebe uwomua: tetelo digilona ebe Kawodawa Godokono
dowa tanalo kawonomamo tabokailamela.
8 Ebe tetelo Godokono kawo alonomo ega:walo ebeno elawote ebeno
Talena Moto eba tabokaimilo temate kawonomamo ebo odoli, ebema:
nanitabola, sebeni nopopiate opo duliyomolamo kawokawo temeteme

dapalibolema:na:, ebe woko iba:godolo opoliya:no idawate ebe Talena Moto guamo opegama: a:ka:modobomene.

16

Godokono Kawo Dowanomo Tanalono Sebeni Kalilino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, Godokono Talena Motone tabo madodote sebeni nopopiatamo kawonomamo degi nale ma kunu olowimo, “La: tolama:wete Godokono kawo dowanomo tanalono sebeni kalili opo duliyomolo epatamo na:nowadipapalamiala:!”

2 Ebema: dopo nopodawanomote tote ebeno kalili opo duliyomolamo danadipani, ebe tetelo piyate Iya Ololonomo Inamabu amamatelo ebeno pukala ibino apelo delawiya, ebe epono apene kawokawo kaniate eba maimiolo ibino temeteme kawonomoma: ebo eda:olami.

3 Ebene nopodawa idite ebeno kalili opo duliyomolono kewa: kolomamo danadipani, ebe netewa kalilima: eba eda:lo kewa: kolomono obote a:e lumagino kalimama: eda:te, ebe obo magumulo digilona ebe inamabu bilibilinomate gito a:elaiya.

4 Ebene nopodawa idite ebeno kalili opo duliyomolono iyaiya kolomo tuli ega:walo obo guli unamo danadipani, ebe netewa-kapiya kalilima: eba eda:lo epono nio obote kalimanomoma: ebo eda:olami.

5 Ebema: opo kawonomono obo watodawama: deda:na, ebe nopodawate tabo Kawodawatamo degi, na Yonete ma kunu olowimo, “Wade-talena Dawa, opo wagilimia:no a:ma: dopamo okolinamiyata, ega:walo me tetelo a:ma: nokolinata! Nanitabola, a:imano elawo magumulo opo duliyomolo epatamo kebe iyaiya tanalo dosiyodilola:wa: ebe tanalo tuputupunomola,

6 mabu iba:te a:imano woki awokalimipi ega:walo nanitabokobi midipi epetapi eba anakapulamelo ibino kalimate opamo eka:ka:liyaolamiya. Ebe mabuma: a:ma:le iba:tamo kalima ikalama:ta, iyo, iba:te da:nioma:na: ibino kuba osiyodilole mabuma: modobo wiya ebo kuwatema:na:.”

7 Ebene piyate dopamo Ya:suko mabuma: da:elaiya, nale ebe epono tabo madodote Godoko watidilono patapata magumune demaigi ma kunu olowimo, “Kawodawa Godo, a:ma: ebe Elawonomodawalata! A:imano osiyodilole tanalo tuputupu-ibinomola!”

8 Ebene nopodawa idite ebeno kalili egela unamo danadipani, ebe netewa-netewa kalilima: eba eda:lo egelate enaenanomoma: eda:lo opo duliyomolo epatamo temeteme kawonomo ebo ikalami.

9 Ebema: iba:te egelano kawo temeteme magumulo eba ilukulinalo ebo iyatawaiya, ibino iyaiya kawokawo temeteme tanalate Godogodone pe-maimiya. Ebe mabuma: iba:te dowa magumulo ebeno mailoma: kubakuba tabo kiyawaiya, wiyasiya ibi ubia:nola ibino kuba osiyodilole magumune ebetamo olobila:ote ebe kowalogoma:.

10-11 Ebene nopodawa idite ebeno kalili Iya Ololonomo Inamabuno kawo elawodubuno okoli baiamo danadipani, ebe paibu kalilima: edi. Ebema: ebe Kubadawano opote idokonomoma: dedi, ebe tetelo opo duliy-omolo epono kawokawo kanino temeteme mabuma: iba:te ibino mena eba aluwataolelo, Unu Duliyomololo dokolina ebe Kawodawa Godokono tanaloma: kubakuba tabonomo gelate, iba:te ubia:noma: ebo eda:iya ibino kuba osiyodilole tanalone ebetamo olobila:ma:.

12 Ebene nopodawa idite ebeno kalili Yupala:itisi kawo tuli unamo danadipani, ebe sikisi kalilima: eba eda:lo ebe tulino obote a:pa:enomo gito

a:pa:i. Ebe mabuma: egelate da:pemaiganako eba apulo dilukuliona, ka-
wokawo elawodubu epetapiate ebe kawo tulino gagale damelado pelamiya
opo duliyomolo epo epetapiago ka:pa:gowelaoma:.
13 Ebe tetelo na Yonete kubakuba uliyana netewa-kapiyate talotalono
ololamo eba maimiutalo ebo ulaimo, idite Atelalo Kawonomono tabo
magumune pemaigate, ega:walo idite Iya Ololonomo Inamabuno tabo
magumune ka:pemaigate, ega:walo idite Godokono mailamo A:da: Ele-
masigi Tabo Kiyawaodawano tabo magumune akopemaigi.
14 Nanitabola, ibi Saitanakono kubakuba uliyana epetapila. Iyo,
iba:godolo ebeno elawote itana ebeno anoano tanalo kosiyodilolema:,
ebema: iba:te opo duliyomolo kawonomamo ka:tolaema:na:, iyaiya
opono kawokawo elawodubu bilibilinomo kapiya baiamo magaelete,
iba:te Elawodawanomo Godokono Kawo Egelalo epetapiate epetapiago
ka:gowelaoma:.
15 Ebe mabuma: Kawodawa Ya:sute ebeno epatamo ma kunu gita, “Umu
numita:la:! La:le iyatawa: tetelo nale la:tamo ka:pemamo, pilo dubute
epono inamabu uwatema: keba kunu ka:penakole eba kunu. Ebema: potele
naimano pe tanaloma: olowiolo dokolina ebete nekalakalamene, mabu pilo
dawate ebeno wadewade kaliku a:kuwatemene, ebene ebete epono ololo
apulo kikopiya a:kepata:mene.”
16 Ebe tetelo Saitanakono netewa-kapiya kubakuba uliyanate opo duliy-
omolo epono kawokawo elawodubu bilibilinomo ibino gowelao baiamo
gito magaeliya, ebe opono mailo Yu epono tabamo Amagedonela.
17 Ebene nopodawa idite ebeno kalili tobolo unamo danadipani, ebe
sebeni kalilima: edi. Ebema: Godoko Amamateno Iya Motolo ditana, ebe
Kawo Elawodawano okoli baine tabo madodote kawonomamo ma kunu
pemaigi, “Taula, naimano woko olopoligo!”
18 Ebe tetelo tobolono iyaiya gewataole tanalo ega:walo mole
a:la:uwa:midaole tanalate maimiya, ebene mumulu kawonomote
opo duliyomolamo pi. Nanitabola, Godote epo osiyodilolete ibi opo
duliyomolamo dalomiya, ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, iba:te
ebako mumulu kuminakia: mabu ebe mumulu elawonomola.
19 Ebe mabuma: Ba:baloni kawo duliyomolote netewa-kapiya teta:mo
iyaiya bolaliyaolete, ebene opo epetapino kawokawo duliyomolate atumu
gito ka:kubakubaiya. Eba kunu Godote Ba:baloni duliyomolo epono
kawokawo kuba osiyodilole tanalo eba malagidilolelo, ebete wiya iba:tamo
gito ikalami, iyo, ibi bilibilinomate Godokono kawo dowa tanalonomono
kalili eba niolo ebo opoliyadigiya.
20 Ebene opo duliyomolo kawonomono damela unuununomo bilibilino-
mate olopoligonomo eba olopoligolo, atu tetelo kewa: kolomolo da:pola:na
ebe iyaiya mamoko opo bilibilinomate obo magumamo gito ololuadigaiya.
21 Ega:walo kawokawo nokola keba kunula:ka: ebako ulama kikopuate
opo duliyomolo epatamo kawonomamo tobolo unune dowi, ebe ulama
kikopuno mibo ebe 50 kilogalamala. Nanitabola, ebe iya ulamanomono
mabuma: epono temetemete kubanomoma: eba eda:lo, iba:te dowaote
Godokono tanaloma: kubakuba tabo ebo geliya.

17

Dubu Bilibili Kamiyale Ega:walo Iya Ololonomo Inamabu Ibino Tanalo

1 Ebe tetelo Godokono kawo dowanomo kalila:go nopopi sebeni magu-
mulo idite na Yonetamo pete natamo tabo ma kunu pegi, “A:ma:le tanalo
idi uima: mamo na:pa:. Nale a:ma: kiyatuimamota, Godote Dubu Bilibili

Kamiyaletamo ebeno kuba wiya keba kunu na:kikaemene. Ebe Kamiyaleno tanalo a:ma: na:puma:, ebe epate kawokawo kolomo tuli iyaiya tametamelo dosiyodiliya ebe kawonomo amama duliyomolola.

2 Nanitabola, opo duliyomolono kawokawo elawodubate ebe Kamiyaletamo pelamenakiya, iyaiya tetelo iba:te eba:go kapiyama: eba peda:onalo ibino kateneno kubakuba ubi tanalo ebo ka:posiyodilolenakoma:. Iyo, opo duliyomolo epate eba:go kapiyama: da:peda:onakiya iba:te ebo daedaleonakiya, dubate gamoda kawonomamo da:nionaka eba kunu."

3 Ebene nopodawate Godokono Uliyanano elawamo na bulu opamo demagatani, ebe tetelo nale ebe Kamiyalete Kalimakalima Iyanomo Inamabuno unulo okolitalo ebo nuimo. Ebe Kalimakalima Inamabuno tanalo ma kunula, ebe sebeni watagonola ega:walo teni kalitagonola, ega:walo ebete ebeno ape unamo Godoko malogoma: mailo bilibilinomo iyalo akuloliya.

4 Ebene ebe unulo dokoliti ebe Kamiyale kalimakalima kaliku pupulila, kawo elawo kamiyalete inamabu keba kunu ka:pupulionakole eba kunu, ega:walo ebeno kuwokobelo iyaiya golodo ega:walo wadewade a:la:uwa:da:ole nokola ega:walo negege tulukaula na:pola:meni. Ebene ebeno kotolo ditani nale ebe golodo kalili ebo uimo, ebe kalili ebe ebeno kateneno iyaiya kuba ubi tanalo ega:walo daleya ubi tanalo tabokanomola.

5 Ebema: ebete ebeno wato kaliamo ebeno mailo iyalo akuloliya ma kunu, "Na ebe Ba:baloni kawo duliyomolola, naimano elawo kawonomola!" Ega:walo ebete ebe mailono magumu awokalimite walo ma kunu kakuloliya, "Na ebe dubu bilibili kamiyaleno Menokola, ebene nagodone kateneno iyaiya kubakuba ubi tanalo bilibilinomate maimionaka!"

6 Ebene nale ebe Kamiyaleno tanalo walo da:kuimo me tanalo ebo iyatawimo, epate Ya:suko waloma:tapi magumulo kebe epo kanakapulamenaki, ebete ebe nanitabokobi midipino kalima da:nionaki daedalema: ebema: edi, lumagite gamoda kawonomamo da:ninako eba kunu.

Nanitabola, nale ebe Kamiyaleno iyaiya tanalo dulaimo ebema: kawonomamo anoanutimo.

7 Ebene nopodawate natamo negi, "A:ma: beda: mabuma: kanoanawita? Me Kamiyaleno magumu tanalo nale a:ma: kiyatuimamota, ega:walo kebe inamabute ebe daguwatanako ebe sebeni watagono ega:walo teni kalitagono Inamabuno tanalo atumu ka:kiyatuimamota.

8 Ebe Kalimakalima Inamabute opo duliyomololo dopamo okolinami wiyasiya ka:lo ebolo ka:luta:. Tete tatalila ebete Idoko Bobo Kawonomo magumune walo da:kemaigamene opo duliyomolo epatamo ebeno igilago awokala ebo ka:pemaigamene, mabu Godote ubi iyalo iyatiya opono uwomu tetelo ebe nanitabolo ka:kubaima:. Wiyasiya Godote ebe kubaimia:no, dopamo nanitabokobi midia:piate ebe Inamabuno tanaloma: kawonomamo kanoanoma:na:, mabu ebete dopamo okolinami, ebene ebeno tanalo dolopoligi wiyasiya iba:tamo walo na:kemaigana. Ebema: me tanalo nanitabola, Godote opo duliyomolo osiyodiloa:no ebeno tuputupupino mailo Igilo Bukamo dopamo dakulolelamiya, Kalimakalima Inamabu amamatepino mailote ebe Bukalo a:ka:pola:lamenama:na:.

9 "A:ma: nolowia, me mulo kimalagidolo tanalola. Kalimakalima Inamabuno sebeni wato ebe sebeni damelala, opo duliyomolo epate ebe damela unamo ibino kawo duliyomolo iyalo osiyodilote, me tetelo Dubu Bilibili Kamiyalete ebe damela unulo okolita. Ega:walo sebeni watono magumu idi ma kunula, ibi ebe sebeni kawokawo elawodubula.

10 Me sebeni kawokawo elawodubu magumulo paibate iyalo olopoligiya, wiyasiya me tetelo idite opo duliyomololo bokolina ega:walo idite walone

ka:ka:pemaigamene, ebene ebe uwomudawate da:pemene ebeno kawo
elawodubuno tanalote tete da:pesolo kitanamene.
11 Nanitabola, kebe dawate dopamo da:i ebe Kalimakalima Inamabute
walo da:kemaigamene, ebeno kawo elawodubuno tanalote eba itanalo
ebete naba a:iti tetedawama: keda:mene. Ebete dopamo eba okolinalo
dopo sebeni kawokawo elawodubu magumulo idima: eda:nami, wiyasiya
ka:lo ebe opolo ka:luta:. Ebema: nanitabola, ebete ebeno atu kawo ela-
wodubuno gobebobo laema: walo ka:kemaigamene, ebene opono uwomu
tetelo Godote ebe gito ka:kubaimene.
12 "Ega:walo me tanalo idila. A:ma:le dulama:wa: ebe teni kalita ebe teni
opo epetapino kawokawo elawodubula, iba:te tete tatalila Kalimakalima
Inamabuago elawo kelaema:na: iba:te eba:go opo duliyomolo epono ka-
wokawopima: kapimiya keda:oma:. Nanitabola, Godote iba:tamo tete
da:peso kikalaemene, iba:te ibino kawokawo elawodubuno gobebobolo eba
pola:nalo
13 Kalimakalima Inamabuago woki kapiyama: eda:ote ebeno iyaiya ubi
tanalamo ebo ka:tudila:oma:na:.
14 Ebema: iba:te ibino gowelaopi bilibilinomago kapiyakobi olowite Sipi-
goeo Da:pesago eba pegowelaolo, ebete wiyasiya ibino wato kikopu gito
kelaemene mabu opo duliyomolo epono kawokawopi ega:walo elawodubu
bilibilinomo magumulo ebe kapiya Kawodawanomola, iyo, ebe kapiya ebe
Kawo Elawodubula! Ebe mabuma: ebete iyalo tetelo kebe epo ebeno nani
waloma:tapima: keda:onama: deka:la:mioliya, ebe nanitabokobi midipiate
atumu wato kikopu nanitabolo ka:kelaema:na:."
15 Ebene Godokono nopodawate natamo tabo idi ma kunu gi, "A:ma:le
ka:ma: dulama:wa: ebe kawokawo iyaiya kolomo tulino tanalo ma kunula.
Dubu Bilibili Kamiyaleno kawo duliyomolote ebe kolomo tuli tametamelo
itana, ebema: ebe iyaiya kolomo tuli ebe opo duliyomolo kawonomono
iyaiya epo bilibilinomola ega:walo ebe epono iyaiya opola ega:walo ebe
epono iyaiya tabo gela tanebala.
16 Ega:walo Kalimakalima Inamabuno teni kalita a:ma:le dulama:wa: ebe
kawokawo elawodubuno tanalo ma kunula. Iba:te Kalimakalima Inam-
abuago Dubu Bilibili Kamiyaletamo kawonomamo eba dowaolo ebeno
kaliku pupukulamelemete, ebeno inamabu ega:walo mani ebegodone
elawamo uwatemete, ebene ebe danakapuima:na: ebeno katene naomete
ebe elamo gito keba:idiloma:na:.
17 Nanitabola, Godote dopamo kebe ubi tanalo kiyatiyale ebete ebe woki
kawokawo elawodubuno tepo magumamo diyatimene, ebema: iba:te ibino
woki kapiyama: eda:ote Kalimakalima Inamabutamo ka:tudila:oma:na:,
ebete ibido ebeno iyaiya ubi tanalo opo epatamo ka:posiyodilolema:. Ebene
Godote dopamo kebe tanalate maimioma: degiya, ebe tanalo bilibilinomate
nanitabolo maimiote dolopoligoma:na:, ebe kawokawo elawodubuno ela-
wote ebe atu teteno uwomuamo ka:nemaigate ebo ka:ka:nolopoligoma:na:.
18 Ega:walo kapiya tanalo idi ma kunula. A:ma:le duma:wa: ebe Dubu
Bilibili Kamiyale, ebe opo duliyomolono amama duliyomolo kawonomola,
iyaiya opo epetapino kawokawo elawodubu bilibilinomate ebe duliy-
omolono Kawo Elawodubuno iyaiya ubi tanalamo a:tudila:onaka."

18

Godote Ba:baloni Kawo Duliyomolotamo Kuba Wiya Ikame Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Godokono nopodawa idite Unu Duliyomolone piwisigitalo ebo

uimo, ebeno elawo kawonomola ega:walo ebeno alote opo kawonomo
a:pukuiamidi.
2 Ebene ebete ebeno tabo madodo unamo adipatelo negi, “Ba:baloni
duliyomolo kawonomo niyala, mabu Godokono dowa magumulo ebe
a:kubadiga! Numa:la:, me tetelo epate ebe magumulo kilukulina:,
wiyasiya kubakuba uliyana bilibilinomo ega:walo katene abale denalenaka
ebakobako olaola bilibilinomo, ibi kapiyate ebolo ba:pola:na!
3 Iyaiya opo epo bilibilinomate Ba:balonigodone kateneno kuba osiyo-
dilole tanalono woki duwatenakiya, ebema: ebeno kuba osiyodilole tanalo
ebe gamoda nio tanalo keba kunula:ka: eba kunula, iyo, piyate Ba:balonino
osiyodilole magumamo da:niwitionakiya iba:te gito nedaedaleonakiya.
Ebene opo duliyomolono kawokawo elawodubate atumu ibino kateneno
ubi magumulo ebetamo pelamenakiya, dubate dubu bilibili kamiyale-
tamo keba kunu ka:pelamenake eba kunu, ega:walo opo duliyomolono
kawokawo bisnisi osiyodilolepiate atumu ebe duliyomolono kateneno
ubi gabodo ebetamo pelamenakiya ibino inamabu kawonomamo eba:go
ka:pedogodogoilaema:.”
4 Ebe tetelo Godokono tabo madodote Unu Duliyomolone pitalo na Yonete
ma kunu olowimo,

“Naimano epala:,
modobola la: Ba:baloni duliyomolone na:nemaimiala:!
Na ubia:nola la: ebeno kuba osiyodilole tanalago
kapiyama: eda:oma:,
iyo, na ubia:nola la: ebeno kuba osiyodilole mabuma:
wiya eba:go uwatema:!
5 Nanitabola, ebeno kuba osiyodilole tanalate
bilibilinomoma: eda:omiya,
ebe kubate idi unamo idi unamo eba podololo
naimano Unu Duliyomolo a:pologi,
ebema: na Godote ebeno osiyodilole tanalo eba malagidilolemelo
wiya ebetamo nanitabolo kikaemamo.”

6 Ebene Godote tabo walo eba kegitalo na Yonete ma kunu kolowimo,

“Modobola la: Ba:baloni duliyomolotamo
ebeno kuba wiya nikama:la:,
ebete epetapiatamo temeteme
keba kunu kikalamenakile eba kunu,
ebene la:le ebeno dopo wiya modobolo dikama:ema,
modobola la: ebetamo tete idilo
walo kawonomamo na:kikamiyala:!
Ega:walo ebete epo epetapi
ka:kubailaema: dosiyodiliya,
modobola la: ebe elawo gamoda kalili lawa:wete,
wiyasiya ebetamo nikamiyala: ebete ka:nima:
ebene ebete ebe kalili da:nimene,
modobola la: tete idilo walo na:kikamiyala:,
ebete daedalema: eda:te kubanomoma: keda:ma:!

7 “Ebete a:ka:tuwa: ebe walogolo inamabu
keba kunu ka:dogodogoilamenamile,
modobola la: ebako temeteme bilibilinomo
ebetamo nikameala:,

mabu ebete ebeno tepo magumulo negena,
‘Na modobola, na me opono Kawo Elawo Kamiyalela!
Ega:walo na amolea:, na dubu bilibila:godawala,
na uwomua: tetelo ii tanalo a:kiyatawanamo!’

8 “Ebema: numa:la:, ebeno amama tanaloma:
ebete egela kapiyalo na Kawodawa Godogodone
temeteme bilibilinomo kuwatemene!
Iyo, na Elawodawanomola,
ebema: nale ebeno tanalo eba anagilamelemelo
ebetamo gabugabu tanalo ega:walo ii tanalo
ega:walo baea: tanalo ikameote
ela ebo kapalibomamo ebe elate kenama:!”

9 Nanitabola, Godote Ba:baloni duliyomolotamo kuba wiya dikameomene, ebe tetelo opo duliyomolo epono kawokawo elawodubate ebe elate eba nitalo duima:na: iba:te ebe ebo ka:liyaema:na:, iyo, iba:te ibino kateneno kuba ubi gabodo eba:go kapiyama: eda:olo kubakuba tanalo dosiyodilolenakiya, ebema: iba:te ebe ela tema umilo gito kiimitama:na:.
10 Ebe tetelo iba:te atu kuba wiya laema: eba toletoleolo mulune putitatate ma kunu ka:pegelama:na:, “Ba:baloni duliyomolo kawonomo, a:ma: niyalata! Dopamo a:ma: elawonomoma: eda:namiyata, wiyasiya Godote a:ma:tamo wiya eba ikamelo a:ma: a:kubadigata!”
11 Ebema: kawokawo bisnisi osiyodilolepiate atumu ebe liyamelo kiimitama:na:, mabu opo duliyomolo epate ibino olowame inamabu walo a:kuwatenakoma:na:.
12 Iyo, ibino golodo ega:walo siliba mani, ibino wadewade a:la:uwa:da:ole nokola ega:walo negege inamabu, ibino wadewade keyakeya ega:walo kalimakalima pupuliono inamabu, ibino iyaiya kodakodanomo kewa ega:walo wadewade nibo kewa, iba:te me inamabu bilibilinomo walo a:kolowamenakoma:na:. Ega:walo iba:te ebakobako wadewade kewamo ega:walo auli inamabuamo ega:walo goeogoeono kalitamo ega:walo keyakeyanomo nokolamo dosiyodilolena, ebe iyaiya wiya kawokawonomo inamabu iba:te atumu walo a:kolowamenakoma:na:.
13 Ega:walo ibino iyaiya wade nibo maimio inamabu bilibilinomo, ibino gala:ipi da:imi obo ega:walo olibi kikopuno gadi ii, ibino palowa bae ega:walo witi-laiso, ibino kau-goeogoeo ega:walo sipi-goeogoeo, ibino oso-goeogoeo ega:walo osago dowapata:lamenaka ebe sa:liyota-pe, ibino wiya: wokopi maniamo ega:walo gowelao tanalamo duwatenaka, me iyaiya inamabu ega:walo epo iba:te atumu nanitabonomolo walo a:kolowamenakoma:na:.
14 Ebema: ebe kawokawo bisnisi osiyodilolepiate Ba:baloni duliyomolotamo kegelama:na:, “A:ma: kateneno ubi tanalamo da:dogodogoilama:wenamiya, ebe wadewade inamabu bilibilinomate a:ma:godone alatidia. Nanitabola, a:ma: uwomua: uwomua: tetelo motono wadewade a:la:ulio inamabu ega:walo gadigadi inamabu walo a:kulama:wenakomene!”
15 Iyo, ebema: Godote Ba:baloni duliyomolotamo kuba wiya dikameomene, kebe dubate ibino woko osiyodilo magumulo eba:go kawokawo inamabu da:dogodogoilamenamiya, iba:te atu kuba wiya laema: eba toletoleolo mulune putitatate ebeno tanaloma: ebo kiimitama:na:. Iba:te ebe liyamelo

16 ma kunu kegelama:na:, “Me duliyomolo kawonomo niyala! Dopamo
ebete wadewade keyakeya ega:walo kalimakalima kaliku pupulinaki,
ebene ebeno kuwokobelo iyaiya golodo ega:walo wadewade a:la:uwa:da:ole
nokola ega:walo negege tulukaula na:pola:menami,
17 wiyasiya Godote ebetamo wiya eba ikamelo ebeno dogodogo inamabu
bilibilinomate gito olopoligadigaoma:!”
Ega:walo atu tetelo kawokawo peno namutupi ega:walo ibino wokopi
ega:walo piyate kewa: kolomolo bisnisi woko osiyodilolema: iyaiya dowap-
ata:lamena, ibi bilibilinomate mulune putitatate
18 kawo duliyomolo elate eba nitalo da:puima:na: ebo kiimitama:na:.
Iba:te ela tema umilo ma kunu kegelama:na:, “Me duliyomolo kawonomono
elawote dopamo ditanami beda: kawonomola:ka:! Ebe tetelo ebako ololo
duliyomolo idite kitanamia:!”
19 Ebene iba:te ibino tepo temeteme kawokalima: damela tuwae ibino
watamo iyalekeote Ba:baloni liyamelo walo ka:kegelama:na:, “Me duliy-
omolo kawonomo niyala! Dopamo kewa: kolomolo dowapata:lamenamiya,
ebe kawokawo peno namutupi bilibilinomate ebegodolo inamabu bili-
bila:gopima: eda:onamiya, wiyasiya Godote ebetamo wiya eba ikamelo
ebeno inamabu bilibilinomate gito olopoligadigaoma:!”
20 Ebema: na Yonete tabo idi ma kunu kolowimo, “Godokono Unu
Duliyomololo dilukuliona ega:walo ebeno alibolepi dubu ega:walo ebeno
woki awokalimipi ega:walo ebeno epo epetapi bilibilinomo, modobola la:
nekalakalala: mabu Ba:baloni duliyomolo a:kubadiga! Iyo, ebete la:tamo
kawokawo temeteme dikalametanakiya, ebe mabuma: Godote ebetamo
wiya ikame!”
21 Ebe tetelo nale elawonomo nopodawa idi ebo uimo, ebete nokola
mibonomo lawete kewa: kolomamo eba ba:idilolo negi, “Godote ma kunu
ebeno dowa magumulo Ba:baloni kawo duliyomolo eba kubaimilo opamo
da:peba:idilomene, epate ebe walo a:kuminakoma:na:.
22-23 Iyo, Ba:baloni, a:imano kuba wiyate nanitabonomolo a:pemaiga,
mabu opo duliyomolono inamabu dogodogopi magumulo a:imano bisnisi
osiyodilolepiate dopopinomoma: eba eda:onalo, a:ma:le a:imano giwali
osiyodilole tanalamo opo epo epetapi bilibilinomo a:da: masigiolenamiy-
ata! Me mabuma: a:ma:godolo epate oale alapio tanalo ega:walo begube
modo diyamo walo a:kolowioma:na:, a:ma:godolo atumu bibolo diyamo
ega:walo tutele diyamo walo a:kemaimionakoma:na:! Iyo, mulo wokopi
dubuno iyaiya tanalo ega:walo kamiyaleno bae osiyodilole tanalo ebe
wokote a:ma:godolo kolopoligoma:na:, ebema: me wokono iyaiya diyamo
atumu walo a:ka:pola:nama:na:! Ebene epate a:ma:godolo wuiki alo walo
a:kuima:na:, ega:walo koite buwela:go kapiyama: eda: soliyomuno kalakala
tanalote walo a:kitanamene.”
24 Ebema: na Yonete gemo, Ba:baloni kawo duliyomolote me gabodo
Godogodone kuba wiya elawe, mabu ebegodolo kuba osiyodilolepiate
Godokono woki awokalimipi ega:walo ebeno epo epetapi anakapulame-
nakiya, iyo, opo duliyomolo kawonomolo iba:te kebe tuputupupi gito
danakapulamenakiya ebe epono kalimate ebegodolo bitana.

19

Ba:baloni Duliyomolono Kuba Wiyano Tanaloma: Unu Duliyomolo Epono Kalakala Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Unu Duliyomololo epono taneba kawonomote kapimiya degeliya ibino

tabo madodo kawonomo ma kunu olowimo, “Godoko nemoiala:! Igilo mula: tanalote ebegodone nemaigana, ebene amama tanalo kawonomo ega:walo elawo tanalo kawonomote ebegodolo ba:pola:na!
2 Ebeno osiyodilole tanalo tuputupunomola! Ma kunu ebete Dubu Bilibili Kamiyaletamo kuba wiya nanitabonomolo ikame, mabu ebe Kawo Kamiyalete kateneno kubakuba ubi tanalamo opo duliyomolo kawonomo eba kubaiminalo, ebeno dowa magumulo Godokono wiya: wokopi gito anakapulamenaki.”
3 Ebene nanitabokobi midipino taneba kawonomote kawonomamo walo na:kegeliya, “Godoko nemoiala:! Ba:baloni kawonomo duliyomolo elate denana, ebe ela temate uwomua: uwomua: tetelo unamo bodolonamene!”
4 Ebene Godote ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo eba okolitalo, ebe tametamelo da:pola:niya ebe 24 Watowatopi ega:walo netewa-netewa Nopopi Iyanomo, iba:te kapimiya ibino ololo ebeno agowa mabuamo eba alomolo ebe amamatelo negeliya, “Taula! Godoko nemoiala:!”

Sipi-Goeo Da:pesono Kamiyale Lawe Soliyomu

5 Ebema: Godokono Kawo Elawodawano okoli baine tabo madodo idite da:pi, nale ma kunu olowimo, “La: piyate aimano Godotamo tudila:olo ebeno wiya: woko dosiyodilola:wenama, iyo, la: kawokawopi ega:walo egegepi, modobola la: bilibilinomate ebe nowalogala:!”
6 Ebene epo bilibilinomate kapimiya degelitiya ibino tabo madodo nale walo na:kolowimo, ebe tabo madodo elawonomola, obo kawonomote degenapenako ega:walo tobolote degewataole ebe diyamo kawokawonomo keba kunula:ka: eba kunula. Iba:te ma kunu geliya, “Godoko nemoiala:! Aimano Watodawa Kawonomote Kawo Elawodawama: eda:na!
7 Ebema: modobola a bilibilinomate kawonomamo eba kalakalaolo ebe unamo kadipatiye! Nanitabola, Sipi-goeo Da:pesono Kamiyalete iyalo olosiyodilote ibino kapiyama: eda: soliyomu tete emaiga,
8 ebene ebe soliyomuno tanaloma: Godote wadewade a:la:uwa:da:ole kaliku keyakeyanomo ebe Kamiyaletamo ikame.” Ebe tetelo na Yonete me tanalo iyatawimo, ebe pupuliono inamabu ebe nanitabokobi midipino iyaiya tuputupunomo osiyodilole tanalola.
9 Ebema: Godokono nopodawate natamo negi, “A:ma: Bukamo tabo ma kunu nakulola:, Sipi-goeo Da:pesote ebeno Kamiyala:go kapiyama: eda: soliyomu baiamo ka:pelaema: kebe epo keka:la:mioliyale, ebe epate nekalakalaima:na:!” Ebene ebete ebeno tabo moga:melo walo na:kegi, “Me Godokono nani tabola.”
10 Ebema: nale ebe amamatema: ebeno agowa mabuamo gito gimo, ebete wiyasiya natamo negi, “Ao, a:ma: na akoamamanatena:la:! A:ma: ega:walo nanitabokobi midipi ekaki epetapi la: keba kunula:ka: na eba kunula, mabu na Godokono wiya: wokodawa idila, iyo, Ya:sute ebeno nanitabo tanalo dawokalimiya, la:le ebe tanalo kodakodalo keba kunu kelawa:wenama, na eba kunu kelawenamo. Ebema: modobola a:ma: Godoko kapiya namamata:.” Ebe tetelo na Yonete me tanalo iyatawimo, a nanitabokobi midipiate Ya:sukono nanitabo tanalo awokalima: kebe tabo ka:kiyawaonakoma:, ebe tabo ebe Godokono woki awokalimipiate dopamo dawokaliminakiya ebe atu tabola.

Kawodawa Ega:walo Ebeno Keyakeya Oso-goeo Ibino Tanalo

11 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, Unu Duliyomolo eba alagilitanalo nale keyakeya oso-goeo ebeno namutudawate ebe unulo okolitalo ebo uimo. Ebe oso-goeo

namutudawano mailo ebe Nanitabo Tanalo Awokalimidawala, mabu ebete tuputupu gabodo epono tanalo eba anagilamelelamenalo kuba osiyodilolepiago ebo gowelaona.

12 Ebeno balidi ela menamu eba wamoteomelo ebeno watolo kawokawo elawodubuno kelekele inamabu bilibilinomate pola:meni, ega:walo ebete ebeno apa:mo ebeno mailo iyalo akuloliya wiyasiya idawate ebe mailono tanalo iyatawa:.

13 Ebene epate ebe deka:minaka ebe mailo ebe Godokono Tabola, ega:walo ebete da:puli ebe ga:ga: kaliku kalimagonola, ebe kalima ebe piyate eba:go da:gowelaona ebe dubuno kalimala.

14 Ebema: Unu Duliyomolo epono gowelaopiate wadewade keyakeya kaliku pupulite ibino iyaiya taneba magumulo keyakeya oso-goeogoeo epetapi unulo eba ilukulitalo ebe Kawodawa ebo waloma:tiya.

15 Ebene ebeno tabo magumune ilo gilite da:pemaigana ebete ebe gila:mo iyaiya opo epo kanakapulaemene, ega:walo ibi magumulo piyate ebetamo tudila:oa:no ebete auli gaubamo ibi kubanu kalukolemene, iyo, ebe tetelo ebete opo duliyomolono gala:ipi da:imi bilibilinomo uwatolete ii egedi-oleno nokola bobo magumamo iyalekete Elawodawanomo Godokono kawo dowanomo tanalamo ibi ebo ka:nimikitaolemene.

16 Ebene ebeno ga:ga: kaliku unamo ega:walo ebeno oke unamo ebete ebeno mailo kawokalima: tabo iyalo ma kunu akuloliya, “Opo duliyomolo epono kawokawopi ega:walo elawodubu bilibilinomo magumulo na kapiya ebe Watodawanomola, ega:walo na kapiya ebe Kawo Elawodawanomola!”

17 Ebe tetelo nale nopodawa idite egela unulo utitalo ebo uimo, ebene ebete tobolo unudo da:wa:lubiaolenaka ebe olaola bilibilinomo eba ka:la:milo iba:tamo kawonomamo ma kunu gepati, “La: mamo na:pelama:la:, Godokono soliyomu kawonomono bae ka:penaema:!

18 Gowelao magumulo da:elaoma:na:, ebe kawokawo elawodubuno katene ega:walo ibino gowelaopino katene, ega:walo gowelaopino wa-towatopi epetapino katene ega:walo ibino oso-goeogoeono katene, mod-obola la:le ebe iyaiya katene na:penaliyala:! Iyo, kebe epono igilate gowelao magumulo dolopoligoma:na:, ebe kawokawo epo ega:walo egege epo, mani woko dosiyodilona ega:walo wiya: woko dosiyodilona, modobola la:le pelama:wete ibi bilibilinomono katene na:popoliyadigaliyala:!”

19 Ebene nale Iya Ololonomo Inamabu ega:walo opo duliyomolo epono kawokawo elawodubu ibino gowelaopi bilibilinomago, iba:te eba palad-abutitalo nale ebo ulaimo, iba:te ibino ubi tabo kapimiya ma kunu iyatiya, iba:te oso-goeo unulo dokoliti ebe Kawodawa ega:walo ebeno gowelaopi iba:go ka:gowelama:.

20 Ebema: gowela magumulo Iya Ololonomo Inamabu ega:walo Godokono mailamo A:da: Elemasigi Tabo Kiyawaodawa, Kawodawate ibi netewapi igilolo uwatelete Saitanakono Éla Bobamo gito niyaleki, ebe Bobolo nibo elawonomote maigana. Nanitabola, dopamo ebe A:da: Elemasigi Tabo Kiyawaodawate Iya Ololonomo Inamabuno dopo apulo kawokawo anoano tanalo dosiyodilolenaki, ebete ebe tanalamo nanitabokobi midia:pi a:da: ebo masigilinaki, iyo, piyate Iya Ololonomo Inamabuno pukala uwatete ebeno ida:da:li damamatenakiya ebe epate ebeno kuba gabamo wabuga:ta tanalamo gito gudinakiya.

21 Ebema: Kawodawate oso-goeo unulo dokoliti, ebeno tabone da:pemaigana ebe gila:mo ebete Iya Ololonomo Inamabuno waloma:tapi epetapi bilibilinomo gito anakapulami, ebene olaola bilibilinomate pelamete ebe gowelaopino a:elao katene kawonomamo da:penaliya ebo wugulamoli.

20

Kapiya Taoseni Ulamano Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:nami ebe tanalote olopoligoa:no,
nale Unu Duliyomolone Godokono nopodawa idi piwisigitalo ebo uimo,
ebeno kotolo Idoko Bobo Kawonomono gigiyu ki ega:walo auli ale ka-
wonomote pola:meni.
2-3 Ebe tetelo ebete Atelalo Kawonomo pelawa:digate auli ala:mo
matuomeote Idoko Bobo Kawonomo magumamo neba:idilote gigiyu kiamo
gito mopi, ebete kapiya taoseni ulama tetelo ebolo kokolinama:. Ebema:
kapiya taoseni ulama magumulo Atelalote opo duliyomolo epo a:da:
a:kemasigiolemene, wiyasiya ebe tete geyageyanomo dolopoligomene,
Godote ebe Idoko Bobo Kawonomo magumune powolukote gopowai tete
ebetamo walo ka:kikaemene ebete epo a:da: kemasigiolema:. Nanitabola,
Atelalono mailo idi ebe Kubadawala, ebete opo wagilimi mabune kaluno
ololamo dapawokaliya ebe dawala.
4 Ebe tetelo na Yonete epetapiate kawokawo elawodubuno ilukuli bailo
eba pola:nalo ebo ulaimo, Godote iba:tamo elawo iyalo ikalamiya opo
duliyomolo epono tanalo kanagilamelelaema:. Ebene nale me tanalo
iyatawimo, ebe epo ibi piyate Ya:sukono tanalo awokalimi mabuma:
ega:walo Godokono tabo kiyawao mabuma: kuba osiyodilolepiate ibino
igilo diyaililamiya ebe a:elaopino uliyanala. Iba:te Iya Ololonomo Inam-
abu ebeno ida:da:liago amamalatelema: ubia:noma: eda:iya, ebema: iba:te
ebeno pukala ibino wato kalilo ega:walo kotolo kuwatiya:. Ebe mabuma:
Godote ibi igilamo walo kowadipalatelete iba:tamo elawo ebo ikalami,
iba:te kapiya taoseni ulama magumulo ebeno Alibodawa Kelisago ka-
wokawo elawodubuma: keda:onama:.
5 Ebene me a:elaopiate igilamo demaimiya, ebe tanalo ebe Godokono
dopo tetela ebete a:elaopi igilamo wadipalatelema:. Nanitabola, kapiya
taoseni ulama tetete dolopoligomene, ebe tetelo ebete a:elaopi epetapi
atumu igilamo walo ka:kowadipalatelemene.
6 Ebema: piyate Godokono igilamo dopamo demaimioma:na:, ebe epate
kawonomamo kekalakalaoma:na:, mabu a:e tanalono elawote iba:tamo
walo a:kitanamene, ebene iba:te kapiya taoseni ulama magumulo Kelisago
kawokawo elawodubuma: eba eda:onalo ebe ega:walo Godoko bama-
malatelenakoma:na:.

Kawodawate Saitanatamo Kuba Wiya Ikame Tanalo

7 Ebene kapiya taoseni ulama tete dolopoligomene, Godote Saitanako
idoko moto magumune owolukote ebetamo gopowai tete eba ikamelo,
8 ebete opo duliyomolo epono iyaiya opamo walo ka:tote ibi bilibili-
nomo a:da: eba nemasigiolelo ebo kanadabulatelemene iba:te Godago
ka:gowelaoma:. Ebe tetelo Saitanate kebe epo dadabulatelemene ibino
opo bilibilinomo magumulo kawokawo mailo netewa ebe Goga ega:walo
Magogala, ibino gowelaopi dubu bilibilinomoma: eba eda:olo lumagite
ka:la:miolema: modoboa:, iyo, ibi kewa: kolomono wiyo keba kunula:ka:
eba kunula.
9 Ebene nale ebe gowelaopino tanalo ma kunu uimo, iba:te opo epono
iyaiya apune pelamolete, ebene kebe epo Godote nilakapolo kawonomamo
demalagidilolena iba:te ebe tuputupupi ka:kubailaema: ibino kawo duliy-
omolo ebo panakopa:midiya. Ebe tetelo wiyasiya Godote ela kawonomo
Unu Duliyomolone dapalibi ibi bilibilinomo ebo kubailami,
10 ebene potele ibi a:da: demasigioli Godote ebe Kubadawa elawamo
lawa:digate Ela Bobamo gito neba:idili, ebe Ela Bobolo nibo elawonomote
maigana. Nanitabola, Godote ebeno mailamo A:da: Elemasigi Tabo

Kiyawaodawa ega:walo Iya Ololonomo Inamabu atu Ela Bobamo iyalo iyalekiya, ebene me tetene wagilimite uwomua: uwomua: tetelo ibi netewa-kapiyate egela ega:walo idoko bilibilinomolo kawokawo temetema:go bilukulinama:na:.

Kawodawate Opo Duliyomolo Epono Tanalo Danagilamelelaemene Ebe Tanalo

11 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, nale Kawodawate ebeno kawo elawodawano kawonomo keyakeya okoli bailo okolitalo uimo. Ebene ebeno ololo apulo opo duliyomolo ega:walo tobolo unu iba:te ibino inamabu bilibilinomago a:ka:tuwa: olopoligiya, ebema: lumagite ibi walo a:kulaemene.

12 Ebe tetelo piyate dopamo da:elaiya, nale ebe epo bilibilinomo, ka-wokawo ega:walo egege atumu, iba:te Kawo Elawodawano okoli bai dopo apulo lamota:onalo ebo ulaimo. Ebene nopopiate buka epetapi eba a:ilamelo Kawodawate ebeno Igilo Buka ebo a:iyamidi, ebe iyaiya buka magumamo ebete opo duliyomolo epono osiyodilole tanalo iyalo akulolelamiya. Ebe mabuma: ebete a:elaopino tanalo bilibilinomo me bukano iyaiya tanalamo tuputupunomolo ebo anagilamelelami.

13 Ebene epo magumulo piyate ibino igilo kewa: kolomolo datu-tulateliya ega:walo piyate A:elaopino Duliyomolamo dopamo da:niwitiya, ebe a:elaopi bilibilinomate Kawo Elawodawano okoli baiamo pemaimiote, ebene ebete ibino iyaiya osiyodilole tanalo ebo anagilamelelami.

14 Ebema: ebe tanalo dolopoligi Kawodawate A:elaopino Duliyomolo kubaima: ebe duliyomolo Saitanakono Ela Bobo magumamo gito neba:idili, ebe Ela Bobo magumulo netewa teteno a:e tanalote nanitabolo bitana,

15 ebene a:elaopi bilibilinomo magumulo kebe epono mailo Igilo Bukalo pola:lamena:no, ebe epo bilibilinomo Kawodawate Saitanakono Ela Bobo magumamo atumu a:ka:niyaleki.

21

Godokono Oli Unu Duliyomolo Ega:walo Oli Opo Ibino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no, nale oli Unu Duliyomolo ega:walo oli opo ebo ulaimo, mabu Godote dopamo dosiyodiloliya ebe tagala Unu Duliyomolo ega:walo tagala opo iba:te olopoligiya, ega:walo dopamo ditanami ebe kewa: kolomote atumu kitania:.

2 Ebene nale Godokono oli Yelusalema kawo duliyomolote ebeno Unu Duliyomolone ebegodone piwisigitalo ebo uimo, ebe duliyomolo ebe ebeno wade-talena duliyomolonomola. Iyo, ebe oli Yelusalema duliy-omolo a:la:uwa:da:lenomola, oli kamiyalete ebeno dubago kapiyama: eda:ma: soliyomu tetelo wadewade a:la:uwa:da:ole kaliku keba kunu ka:pupulinakole eba kunu.

3 Ebe tetelo Godokono Kawo Elawodawano okoli baine kawo tabo madodo idite da:pi, nale ma kunu olowimo, “Umu numita:la:, me tetene wagilimite uwomua: uwomua: tetelo Godokono okoli baite opo duliyomolo epagodolo bitamenamene, ebema: iba:te ebe kapiya eba amamatenalo iba:te ebeno nani epoma: beda:onama:na:.

4 Ebene iba:te kebe iyaiya tanaloma: dopamo diiminakiya Godote ebe tanalo ibino wokine eba egebolelamelo ibino ipupu ebo kiya:da:olelaemene. Iyo, a:e tanalo ega:walo a:e lumagi liyame tanalo, tepo temeteme tanalo ega:walo ii tanalo, ebe tagala teteno mibomibo

tanalo bilibilinomo Godote eba opoliyalelo epagodone nanitabonomolo kolopoligomene.”

5 Ebe tetelo Kawodawate ebeno Kawo Elawodawano okoli bailo eba okolitalo tabo ma kunu gi, “Umu numita:la:, nale ka:lo tagala teteno tanalo bilibilinomo oliolinoma: walo na:ka:midilitamo!”

Ebene Kawodawate ebeno tabo moga:melo na Yonetamo na:kegi, “Me tabo ebe nanitabonomola, iyo, epate nanitabokobi na:midima:na:, ebema: modobola a:ma: bukamo nakulola:.”

6 Ebene ebete natamo walo na:kegi, “Taula, naimano woko bilibilinomo olopoligo! Na Wagilimi Mabula ega:walo na Uwomula, iyo, na Dopola ega:walo Walogabola! Ebema: obo kapete kebe epo dulamena, nale iba:tamo gito da:peka:ka:liyana ebe obo wiya:no kikalaemamo iba:te uwomua: uwomua: tetelo kigilonama:.

7 Nanitabola, piyate ibino nanitabokobi midi magumulo wato kikopu delaema:na:, naimano wadewade tanalo bilibilinomate iba:godolo uwomua: tetelo ba:pola:nama:na:, ega:walo iba:te na eba amamanatenenalo ibi naimano nani gudima: beda:onama:na:.

8 Wiyasiya piyate nanitabokobi midi magumune kuba osiyodilolepino elawo tolemete dalautiya ega:walo piyate Ya:sugodone dolobila:iya, piyate kawokawo kuba osiyodilole magumulo daleyapima: deda:iya ega:walo epo epetapi gito danakapulamiya, piyate kamiyale pilo ega:walo dubu pilo osiyodilolepima: deda:iya, piyate giwali osiyodilole ega:walo ida:da:li amamalatele tanalo diyatawaiya, piyate iyaiya a:da: elemasigi tabo degeliya, Godote ebe iyaiya kuba osiyodilolepi bilibilinomatamo wiya eba ikalamelo Saitanakono Ela Bobamo gito ka:niyalekemene. Nanitabola, ebe Ela Bobo magumune nibo elawonomote maigana, ebema: ebe Bobolo ebe epono netewa teteno a:e tanalote bitana.”

Godokono Oli Yelusalema Kawo Duliyomolono Tanalo

9 Ebe tetelo kebe sebeni nopopiate Godokono kawokawo sebeni temeteme kalili opo duliyomolamo dopamo dapaliboliya, ibi magumulo kapiyate natamo pete ma kunu pegi, “Mamo na:pa:, nale Sipi-goeo Da:pesono oli Kamiyale a:ma: kiyatuimamota.”

10 Ebene ebete Godokono Uliyanano elawamo na magatanete damela ununomamo danadipini, ebe tetelo Godokono oli Yelusalema kawo duliyomolote ebeno Unu Duliyomolone ebegodone piwisigitalo ebete na ebo iyatunami.

11 Ebe duliyomolote Godokono alo kawonomago itani, ebema: ebeno wade a:la:uwa:da:le tanalo ebe wiya kawonomo gedo nokolate egelano alolo keba kunu ka:la:uwa:da:litanakole eba kunu.

12 Ebe duliyomolono kala kawonomola ega:walo ununomola, ebene 12 gigiyu tetelo Godokono 12 nopopiate lamota:oniya iba:te ebe duliyomolo wadenomamo katila:nama:. Ebe tetelo nale gigiyuno tanalo ma kunu ulaimo, Isalaela epono 12 guno mailo magumulo Kawodawate gigiyu idi unamo mailo idi iyatite, gigiyu idi unamo mailo idi kiyatite, eba kunu ebete ibino 12 guno mailo ebe 12 gigiyu unamo iyalo akuloliya.

13 Ega:walo ebe gigiyate ma kunu pola:ni, egelate da:pemaiganako eba apulo netewa-kapiya, ega:walo egelate da:niwisiganako eba apulo netewa-kapiya, ega:walo taidi apulo netewa-kapiya, ega:walo siyele apulo netewa-kapiya.

14 Ebene ebe kawo duliyomolono kala ga:dimino 12 mabumabu ebe 12 nokola kawokawonomola, ebema: Sipi-goeo Da:pesono 12 Alibolepi Dubuno mailo magumulo, Kawodawate nokola idi unamo mailo idi iyatite,

nokola idi unamo mailo idi kiyatite, eba kunu ebete ebeno 12 Alibolepino mailo ebe 12 nokola unamo iyalo akuloliya.

15 Ebe tetelo natamo da:kiyawauti, ebe nopodawagodolo motono geyageya modobutino golodo gaubu nitameni, ebete ebe kawo duliyomolono uwomu ega:walo ebeno gigiyuno uwomu ega:walo ebeno kalano uwomu ka:nemodobulatolema:.
16 Ebema: nopodawate ebeno gaubamo ebe duliyomolono netewa-netewa apuapu ega:walo ebeno ununo modobo da:modobulateli, nale me tanalo uimo, ebe iyaiya modobuti kapiyanomola, iyo, modobuti idi 24 taoseni kilomitama: eda:te, modobuti idi 24 taoseni kilomitama: keda:te, Yelusalema kawo duliyomolote ma kunu itani.
17 Ebene nopodawate kawo duliyomolono kala da:modobuti, nale ebeno ununo modobuti 60 mitama: dedi ebo uimo. Nanitabola, ebe tetelo nopodawate kawo duliyomolono tanalo da:modobulateli, ebeno osiyodilo tanalo ebe opo duliyomolo epate ibino kawokawo moto ega:walo duliyomolo keba kunu ka:modobulatolenake eba kunu.
18 Ebene nale kawo duliyomolono tanalo ma kunu uimo, kawo duliyomolono a:la:uwa:da:le wadenonomola mabu ebeno kala Kawodawate wade gedo nokolamo osiyodilote, ebene kala magumulo da:pola:ni ebe iyaiya moto ega:walo gabo ebete wadenomo golodo inamabuamo osiyodiloliya, ebe golodo a:la:uwa:da:olenomola.
19 Ebene kala ga:dimino 12 mabumabuno kawokawo nokolano tanalo ma kunula, ibi unamo nokola egege wiya kawokawonomo Kawodawate iyaiya alomoiya iba:te wadenomamo ka:la:uwa:da:olenama:. Ebema: kala ga:dimino dopo mabuno nokola ebe gedamo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe bubamo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe iyaiya tita:gonamo a:la:uwa:da:le nokolala, ega:walo tete nokola idi ebe iya gedo titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala.
20 Ebene kala ga:dimino mabu idino nokola ebe keyakeyamo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe kalimakalimamo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe ga:wiyamo a:la:uwa:da:le nokolala, ega:walo tete nokola idi ebe iya bubu titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala. Ebene mabu idino nokola idi ebe iya ga:wiya titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe iya gedo titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala, tete nokola idi ebe iya kalimakalima titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala, ega:walo uwomunomono nokola ebe iya bubu titi ida:mo a:la:uwa:da:le nokolala.
21 Ebene duliyomolono 12 kawokawo gigiyu unulo 12 kawokawonomo negegete ebo pola:ni, gigiyu idi unulo kapiya negege kawonomo, gigiyu idi unulo negege kawonomo idi, nale ibi eba kunu ulaimo. Ega:walo duliyomolo tulinomolo ditani, nale ebe gabo atumu a:kuimo, Kawodawate ebe gabo wade golodonomo inamabuamo a:la:uwa:da:lenomoma: a:midiya.
22 Nanitabola, Godoko ebe Kawodawa Elawonomola, ebema: ebete Sipi-goeo Da:pesago ebe kawo duliyomolono Talena Motoma: eba eda:onalo, ebolo amamateno moto idi ketiya:.
23 Ega:walo ebe duliyomololo egelala saganala iba:te ka:pukuilamena:, mabu Godokono alo elawonomo kapiyate ebeno opo pukuimina, iyo, ebe pukuilame ebe Sipi-goeo Da:pesono alola.
24 Ebema: uwomua: uwomua: tetelo iyaiya opo epo bilibilinomate ebe kawo duliyomolono alolo eba wapata:lamenalo, ibino kawokawo elawodubate ibino wadewade inamabu bilibilinomo Kawodawatamo ka:pikameoma: ebamo bowadaenakoma:na:.
25 Nanitabola, egela kawonomolo ebe duliyomolono gigiyate a:ilamelo ba:pola:nama:na: epate magumamo ka:popila:oma:. Iyo, ebe

duliyomolo atila:piate gigiyu a:kemopionakoma:na: mabu ebolo opote
a:kidokonakomene,
26 ebema: uwomua: tetelo gabote bitanamene iyaiya opo epate ibino
wadewade inamabu bilibilinomo ega:walo amama tanalo Kawodawatamo
ebo ka:pikameonakoma:.
27 Wiyasiya numa:la:, ilipo tanalo osiyodilodawa ega:walo kuba daleya
tanalo ega:walo a:da: tabo kiyawaodawa, iba:te ebe duliyomolo magu-
mamo a:ka:popila:oma:na:. Kawodawate kebe epono mailo Sipi-goeo
Da:pesono Igilo Bukamo iyalo dakulolelamiya, ibi kapiyate modobola
ebamo opila:oma:.

22

Oli Yelusalema Kawo Duliyomolono Igilo Kolomo Tulino Tanalo

1 Ebema: naimano balidite iyama: deda:onami ebe tanalote olopoligoa:no,
nopodawate Godokono uwomua: igilo kolomo tuli na ebo iyatunami, ebe
obo ebe wade a:la:uwa:da:lenomola, Godoko ega:walo Sipi-goeo Da:peso
ibino Kawo Elawodawano okoli baine eba pemaiganalo,
2 kawo duliyomolono tulituli gabodo neka:ka:liyana. Ebene ebe tuli
bala apuapulo uwomua: igilo dikalamena ebe kewate nelamota:oniya,
iba:te kapiya ulama magumulo 12 iyaiya sagana tetelo da:imi a:nolonaka
ega:walo ibino paate opo duliyomolo epono iyaiya gabugabu ega:walo
temeteme tanalo wadekobi midiolema: pola:na.
3 Ebema: Godote kebe tanalo kubakubama: kegenale, ebe tanalo bili-
bilinomo magumulo idi kapiyate ebeno oli Yelusalema duliyomolo ka-
wonomolo a:kitanamene, iyo, ebe duliyomolote talenanomoma: eda:lo
Godokono wokopiate ebe eba amamatenalo, ebe ega:walo Sipi-goeo Da:peso
ibino Kawo Elawodawano okoli baite ebolo bitanamene.
4 Nanitabola, Godote ebe wokopino wato kaliamo ebeno mailo dopamo
akulolelamiya, ebema: iba:te ibino balidinomamo ebeno ololo kuima:na:.
5 Iba:te ebolo eba ilukulinalo Kawodawa Godoko kapiyate ibino aloma:
eda:te opo kawonomote walo a:kidokonakomene, ebema: egelano alo
ega:walo wuikino aloma: ubi walo alomoa:no, iba:te uwomua: uwomua:
tetelo kawokawo elawodubuma: eba:go beda:onama:na:.

Tete Tatalila Ya:sute Me Opamo Walo Ka:ka:pemene

6 Ebene na Yonete me tanalo bilibilinomo ulame dolopoligiya,
ebe tetelo Godokono nopodawate natamo negi, “Me tabo apuapu
nanitabonomola, iyo, kebe lumagite a:ma:godone dolowiomene, modobola
ebete nanitabokobi na:midila:mene. Nanitabola, Kawodawa Godote
ebeno Uliyanano elawo ebeno woki awokalimipiatamo keba kunu
kapalibonakole, ebete eba kunu na opo duliyomolamo palibone, tete
tatalila kebe tanalate demaimioma:na: ebe tanalo nale ebeno wokopi
ka:piyatulaema:.
7 Iyo, Ya:sute epatamo ma kunu gena, ‘Umu numita:la:, tete tatalila na
ka:pemamo!’ ”
Ebema: na Yonete gemo, piyate me buka apuapuno tabamo
da:tudila:oma:na: iba:te nekalakalaoma:na:, mabu me tabo apuapu ebe
Godote opo duliyomolamo maimioma: a diyatuamoi me ebe tanalola.
8 Iyo, na ebe Yonete, nale me iyaiya tanalo ulame tanalo ega:walo
Godokono nopodawano tabo olowio tanalo dolopoligi, ebe tetelo nale ebe
nopodawa amamatema: ebeno agowa mabuamo gito gimo.
9 Wiyasiya ebete natamo negi, “Ao, a:ma: na ako-amamanatena:la:! A:ma:
ega:walo Godokono woki awokalimipi ekaki epetapi la: keba kunula:ka:

na eba kunula, mabu na Godokono wiya: wokodawa idila, ega:walo la:le me bukano tabamo keba kunu ka:tudila:wenama, na eba kunu ka:tuduwatanamo. Ebema: modobola a:ma: Godoko kapiya namamata:.”

10 Ebene nopodawate ebeno tabo moga:melo natamo walo na:kegi, “Tete tatalila me buka apuapuno tabo bilibilinomate nanitabolo ke-maimioma:na:, ebema: modobola a:ma: me tanalo waminalea:no epo bilibilinomatamo nawokalilamiye.

11 Wiyasiya opo duliyomolo epo magumulo piyate kubakuba tanalo ega:walo daleya tanalo dosiyodilolenaka, ebakobako epate woki iyakobi midilia:no opono uwomu teta:mo atu iyaiya tanalo nosiyodilolenakoma:na:. Ega:walo piyate tuputupu tanalo dosiyodilolenaka ega:walo wadewade talena magumulo dilukuliona, ebakobako epate kuba gabamo wabuga:ta tanalamo gudia:no iba:te atu wadewade tanalo nosiyodilolenakoma:na:.”

12 Ya:sute tabo ma kunu gena, “Umu numita:la:, tete tatalila na ka:pemamo. Ebema: epate kebe iyaiya tanalo dosiyodilolenakiya, nale ebe tanalo dapanagilamelelaemo ibi bilibilinomatamo wiya modobolo ka:pikalamolemamo.

13 Na ebe Wagilimi Mabula ega:walo na Uwomula, iyo, na ebe Dopola ega:walo Walogabola!

14 “Ebema: piyate ibino ga:ga:ga:ga: kaliku dukulaolenaka iba:te nekalakalaonama:na:, mabu na Kawodawate iba:tamo modobo tabo kegemamo iba:te naimano kawo duliyomolamo nanitabo gigiyudo popila:ote, uwomua: igilo dikalamena ebe kewane da:imi ka:penaoma:.

15 Wiyasiya gaagaa keba kunula:ka: ebakobako epo na Kawodawate ibi kodiyobolemamo iba:te naimano kawo duliyomolamo a:ka:popila:oma:na:. Iyo, kubakuba ilipo tanalo osiyodilolepi ega:walo giwali iyatawaopi, piyate kamiyale pilo ega:walo dubu pilo dosiyodilolena, piyate epo epetapi anaka-pulaema: dowagelena ega:walo piyate ida:da:li damamalatelena ega:walo piyate a:da: tabo kalakalago da:kiyawaona, ibi bilibilinomo magumulo kapiya idite naimano duliyomolamo a:ka:popegamene.

16 “Na ebe Ya:sutela, Da:ibidikono walonepi magumulo Kawo Ela-wodawama: deda:namo ebetela, iyo, na Gugi Mawelela mabu oli egela walo tetelo na kawonomamo a:pukuilamenakomo. Me mabuma: nale naimano nopodawa la: iyaiya sosi epatamo apalibomo, la:le me iyaiya tanalo wadenomamo kiyatawaema:.”

17 Ebema: Sipi-goeo Da:pesono Uliyanate ega:walo ebeno Kamiyale iba:te ebetamo kapimiya gelana, “Modobola, a:ma: na:pa:!”

Ebema: piyate me tabo dolowioma:na:, modobola ibi bilibilinomate ebetamo atumu na:kegelama:na:, “Modobola, a:ma: na:pa:!”

Ebene obo kapete kebe epo kulamenale, modobola iba:te ibino ubilo Sipi-goeo Da:pesotamo na:pelaema:na:, iba:te ebeno uwomua: igilo obo wiya:no ka:pa:nioma:.

Yonekono Uwomu Tabo Buka Ka:la:mioledawatamo Degiya

18 Nanitabola, me buka apuapuno tabo ebe Godokono ubilo opo duliyomolamo demaimioma:na: ebe tanalola. Ebema: piyate me tabo dolowioma:na:, na Yonete iba:tamo kodakoda tabo ma kunu gemo, kebe lumagite me buka kubaima: iya tabo kapiya idi da:pesonomo me bukamo diyatimene, Godote ebetamo kuba wiya kikaemene, iyo, me buka magumulo kebe kawokawo temeteme tanalate opo duliyomolo epatamo pelaema: dawokalilamena, Godote ebe atu temeteme ebetamo nanitabolo kapalibolemene.

19 Ega:walo kebe lumagite me buka kubaima: iya tabo idi kapiya
da:pesonomo me bukane gito degebolemene, Godote ebegodone ebeno
wadewade tanalo kuwatemene, iyo, ebete Godokono talena duliyomolo
magumamo a:ka:nopegamene ebema: ebete uwomua: igilo dikalamena ebe
kewano da:imi a:ka:nenamene.
20 Ebema: Ya:sute me buka apuapuno tabo bilibilinomo
nanitabonomoma: gelo ebe a:ka:tuwa: ma kunu gena, “Nanitabola, na
tatalila ka:pemamo!”
Ebene na Yonete wiya tabo na:kegemo, “Taula! Kawodawa Ya:su, a:ma:
na:pa:!”
21 Modobola Kawodawa Ya:sukono nilakapo tanalote ebeno epo bilibili-
nomagodolo nitanamene. Me ebe naimano tabo uwomula. Taula.

BUKA MAGUMULO DA:POLA:NA EBE KODAKODA TABONO MAGUMU TANALOLA

A:da:me (Luk 3.38; Lom 5.14; 1 Kol 15.22,45; 1 Tim 2.13-14; Yud 1.14)

A:da:meko ebe Godote dosiyodiliya ebe dopo lumagila, ebete ebe damela tuwaeamo osiyodiliya. Me A:da:mete ebeno kamiyale Ibiago, iba:te epo bilibilinomo magumulo dopopima: ediya Godokono totomu tabo dadikamidaliya, iyo, ebe tetene wagilimite mamo pemaigi epo bilibilinomate atumu Godokono iyaiya totomu tabo owakalamiya.

A:ibalayama

A:ibalayamako ebe Yu Epo bilibilinomono ewono nabiwila. Iyalo tetelo Godote ebe aniya, ebete ebeno nabiwino opo atepate oli opo ida:mo ka:toma:, mabu Godote ubi iyatiya ebe ega:walo ebeno walone gudi ibi bilibilinomate ebe oli opolo uwomua: tetelo kilukulionama:. Ebema: A:ibalayamate Godokono tabamo tuduwatate, Godote ebe diyatumiya ebete ebe mulu opamo gito tiya, me tetelo epate ebe opo Isalaela opoma: ka:minaka. Nanitabola, A:ibalayamate ebe opo kawonomono iyaiya duliyomololo eba watatepaonatolo, ebeno a:e uwomuamo eba kunu okolinami.

Godote ebeno nopo A:ibalayamatamo ma kunu iyatiya, ebe ega:walo ebeno walone gudi ibi bilibilinomate Godokono ubi tanalamo nanitabolo da:tudila:onakoma:na:, ebete ibi ebeno ga:lima gudima: eba ka:la:minalo ibi wadenomamo ba:buiyalatelenamene. A:ibalayamakono kamiyaleno mailo Selatela, iba:te tete geyageyanomolo gudia:no okolionamiya, wiyasiya A:ibalayamate kadelenomoma: eba eda:nalo, Godokono anoano osiyodilo tanalodo Selate gudu Aisa:keko ebo alaimiya.

A:iga (Gal 4.21-31)

A:igako ebe A:ibalayamakono kamiyale Selakono wiya: woko buwelela. Selate gudu alaimia:no ebete A:igako ebo aniya, ebete A:ibalayamago kapiyama: keda:ma:, ebene ebe gabodo A:igate A:ibalayamakono gudu Isamaelako alaimiya. Wiyasiya dopamo tetelo Godote nani tabo A:ibalayamatamo egiya, ebete ebetamo Selado gudu kikaema:, A:igagodonea:, iyo, ebete ubi ma kunu iyatiya, Selakono gudu Aisa:kekono walone gudi magumudo me opo epono Igilo Mula:dawa Ya:sute me opamo kapowakalama:.

Ebene Selate Aisa:keko alaimite, tete idilo ebete A:igatamo da:dowiya ebe mabuma: ebe iyabaiamo gito alibiya. Ebe tetelo A:igate ebeno gudu Isamaelago tote Sainai Ununomo Damelalo ebo nokolionamiya, ebe damela ebe Godote A:igakono walogabo apune Mosesetamo iyaiya totomu tabo dikameiya ebe atu damelala. Me mabuma: Polote Galesiya bukalo a niyatuamena, A:igako ebe ulima: eda:na. Ma kunu piyate demalagidilona, iba:te Godokono totomu tabo bilibilinomamo eba tudila:onalo Godote ibi ebeno tuputupupima: ebo keka:la:imene, ebe epo niyaniyala. Iba:te mibo woko magumulo eba ilukulionalo wade tanalo idi Godogodone a:kelawenama:na:, eba kunu wiya: woko buwele A:igate ebeno gudu Isamaelako mabuma: wade tanalo idi kelawiya:.

Wiyasiya Ya:sute kewa olotolowalo dosiyodiliya, piyate ebe tanalo nanitabokobi da:midina, ibino tanalo iyala. Godote ibino nanitabokobi midi tanalodo ibino kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo degebolelaemene ibi kapiya ebeno nani tuputupupima: ebo keka:la:imene.

A:loni (Luk 1.5; Ali 7.40; Yu Epo 5.4; 7.11; 9.4)

A:loniko ebe Libaikono walone gudu idila, me Libaite Ya:ikobokono 12 dubu gudi magumulo idima: eda:nami. Yu epo bilibilinomo magumulo Godote A:loniko ebe lawiya ebete ebetamo kalimagono inamabu ikameodawama: keda:nama:, ega:walo ebe atu tetelo Godote negiya A:lonikono walogabo apune ebeno walone dubu gudi kapiyate ebe atu woko Yu epo mabuma: bosiyodilonakoma:na:.

Me A:loniko ebe Mosesekono naniwila. Yu epate Isipiti opolo mibomibo wiya: wokonomo osiyodilo magumulo eba ilukulionalo, ibi netewate Godokono elawamo ebe opone ibi ebo wagailiya iba:te Ka:inane opamo ka:tolaema:. Me Ka:inane opo ebe Godote dopamo A:ibalayamakono walone guda:tamo nanitabolo ikalaema: degiya ebe opola.

Aisa:ke (Ali 7.8; Lom 9.6-9; Yu Epo 11.9)

Aisa:keko ebe A:ibalayamako ega:walo Selako ibino gudula, Godote ibino nanitabokobi midi mabuma: anoano osiyodilo tanalodo iba:tamo ikalamiya, ebete dopamo tabo nanitabonomolo keba kunu kegiyale eba kunu. Me mabuma: Godokono igilo mula: tanalote me opo epo bilibilinomatamo Aisa:kekono walone gudido piya, iyo, Ya:sute Yu epo magumudo me opamo pawokaliya.

Aisaya (Ma:t 3.3; Ali 8.30; Lom 9.27-29)

Aisayako ebe Godokono woki awakalimipi magumulo wade wokodawanomo idima: eda:nami. Aisayakono walogabo apune Ya:sute pete me opolo eba pokolinalo kebe tanalo bilibilinomate ebetamo da:pemaimioma:na:, Godote Aisayado ebe tanalo bilibilinomo dopamo awokalilamenaki.

Ba:baloni Kawo Duliyomolo

Ba:baloni ebe kawo duliyomolonomo idino mailola. Iyalo tetenomolo ebe duliyomolono opo epate Yu epago eba gowelaolo wato kikopu delawiya, ebe mabuma: iba:te Yu epo bilibilinomo epetapi ibino mulu opamo ebo magataliya, iba:te ebolo 70 ulama magumulo wiya: woko iba:tamo osiyodilolenamiya (Ma:t 1.11-12,17; Ali 7.43).

Awokala Bukalo Yonete Ba:baloni kawo duliyomolo idino tanaloma: gita, ebe Ba:baloni duliyomolo idi ebe ulila, ebe ulite Yoneko tetelo Loma kawo duliyomolono nanitabokobi midia:pino kuba osiyodilole tanalo ebe awokalimita, ega:walo ebe ulite ka:lo a tetelo me opo kawonomolo dilukuliona ebe nanitabokobi midia:pi bilibilinomono tanalo atumu ebe kawokalimita (Awo 14.8; 17.5; 18.1-24).

Ba:ilama (2 Pit 2.15; Yud 1.11; Awo 2.14)

Me dubu Ba:ilamagodolo kawo elawonomote nitanami Godokono iyaiya woki tanalo kawokalilamenakoma:, wiyasiya ebe mani kawonomamo eba malagidilonalo tete epetapilo Godotamo tuduwatama: ubia:noma: eda:naki.

Ebema: tete idilo Mowa:ba opo epate Yu epago gowelaoma: eba wagelitalo, ibino kawo elawodubute Ba:ilamatamo tabo ma kunu alibiya, ebete ebetamo pete ebeno ololo apulo Godoko kanama: ebete Yu epo gowela magumulo elawoa:kobi ka:midilima:. Ebene Godote Ba:ilamako naniya, “A:ma: akotoala:,” wiyasiya Ba:ilamate Mowa:ba epono kawo elawodubugodone kawo maninomo nelaemu malagidiliya, ebema: ebete Godokono tabamo tuduwata:no ebeno donoki-goeo unamo okolite ebeno to gabodo gito wagilimiya. Ebe mabuma: Godote ebeno nopodawa ebo nalibiya, ebete gabo tetelo Ba:ilamako kananakapuima:. Ba:ilamate Godokono nopodawa umia:no, wiyasiya ebeno donoki-goeote ebe umite tole lawete ebamo gito nutiya. Ebene Ba:ilamate dowate donoki-goeo gaubamo danagalimiya, ebe tetelo Godote elawo donoki-goeotamo ebo ikamiya ebete Ba:ilamakono daedale woki tanaloma: lumagino tabo

madodamo ebe kawiya kanama:.

Da:ibidi

Yu epono kawokawo elawodubu bilibilinomo magumulo Da:ibidiko ebe idila, ebeno mailote elawodubu bilibilinomo epetapino mailo odoiliya. Ebeno oli ape tetelo ebete Godoko kawonomamo ne-malagidilonami, ebema: Godote ebe lawiya kawo elawodubu gobebobolo woko kosiyodilonama:. Da:ibidite Godoko amamateno oale bilibilinomo epetapi osiyodilolete, ebe oaleno iyaiya tabono tanalo Sam Oale Bukamo ebo akuloliya.

Ebene Da:ibidikono walogabo apune kawo tanalonomote ma kunu pemaigiya, ebeno walone gudi magumulo epono Igilo Mula:lelamedawa Ya:sute ebo awakoliya, Godote ebeno woki awokalimipi magumudo dopamo keba kunu ka:kiyawaonakile eba kunu (Ma:t 1.20-21; 22.41-45; Mak 12.35-37; Luk 2.4-7; 20.41-44; Lom 1.3; Awo 22.16).

Elaya (Ma:t 11.14; Mak 9.4; Lom 11.2; Ya:i 5.17)

Godokono woki awokalimipi magumulo Elayako ebe idila, Godote ebedo kawokawo anoano tanalo epetapi osiyodilolenaki.

Epo Obamo Waduba:midaole Tanalo

Ya:suko tetelo Yonete Yodane kolomolo epo bilibilinomo epetapi obamo waduba:midaolea:no, ebete ibi nanaliya iba:te ibino iyaiya kubane olo-bila:ote obamo aduba:mida tanalo ebo kelaema:, mabu epo epetapiate ebe tanalodo kiyatawaoma:na: iba:te ibino ilukuli magumulo iyama: eda:ote Godotamo tudila:oma: ubi biyatinakoma:na:.

Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, kebe lumagite Ya:suko nanitabokobi midite obamo aduba:mida tanalo delaemene, ebe tanalote me netewa-kapiya tanalo kawokalilaemene.

1) Ebe lumagite ebeno iyaiya kuba osiyodilole magumune nanitabolo olobigi.

2) Ya:sute kewa olotolowalo ebeno kuba egebolemete da:dodolomatilimiya, ebete ebe tanalo nanitabokobi na:midina.

3) Ebete ubi niyatina ebeno okoli magumulo Godokono ubi tanalamo ka:tuduwatanama:.

Godoko Amamateno Iya Moto

Yelusalema kawo duliyomololo Yu epono Godoko Amamateno Iya Motote na:enami, ebene iba:te iyaiya tete epetapilo Godotamo kalakala soliyomu kosiyodilolema: ebamo daladabutinakiya, iba:te ebe motolo kalimagono inamabu ega:walo nilakapo inamabu epetapi Godotamo ebo ikameonakiya.

Piyate Godoko amamatema: da:pelamenakiya, iba:te ebe motono kala magumumo opila:ote ebamo utitatama: talenate kitanamia:, wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopi dubu kapiyate moto guamo opila:oma: modoboma: eda:onamiya, iyo, iba:te epo epetapi mabuma: moto guno Talena Bailo Godotamo woko ebo osiyodilonakiya. Ega:walo ulama bilibilinomo magumulo kapiya tetenomolo Godotamo kalimagono ikameopino Kawo Watodawanomote a:ka:tuwa: ebe motono Talena Bainomamo nopeganaki, Yu epo bilibilinomono iyaiya kuba osiyodilole mabuma: ebete Godokono ololo apulo kalima ebetamo ebo nikameonaki.

Ega:walo ebe motono kawo tanalonomo idi ebe ma kunula, dopamo ebeno Talena Bai ega:walo Talena Bainomo tetenomolo kaliku ubilite nitanami. Wiyasiya Ya:sute da:iya me kaliku ubilite bolegale unune wag-ilimite opamo gito piwisigiya, mabu Godote ubi niyatiya ebe osiyodilo tanalodo me opo epo ma kunu kiyatulaema:, ebete gabo a:iyamidiya ebeno ololo apuamo Ya:suko nanitabokobi midipiate tolea:no ebetamo ka:pelamenakoma:.

Godoko Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Moto

Yu epate 40 ulamamo bulu opolo eba latepaonatolo, Mosesete Godokono ubi tanalamo tuduwatate me Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Moto ebo adipatiya, epate opo idine opo ida:mo dowapata:lamenama:na: me motote iba:godolo eba itanalo iba:te Godoko ebolo kamamatenakoma:.

Me moto gulo Talena Bai ega:walo Talena Bainomo na:pola:namiya, ebene Talena Bainomolo Godokono Talena Bokosete itanami. Godote ebeno teni kawokawo totomu kebe kawokawo nokola netewa unamo kakuloliyale, Mosesete ebe nokola ebe Talena Bokose magumamo alomiya iba:te ebolo ka:pola:nama:. Ebene Yu epate Godoko Amamateno Iya Moto Yelusalemalo etea:no, iba:te dopamo ibino iyaiya kuba osiyodilole mabuma: me Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo kalimagono inamabu Godotamo ikameonakiya.

Godokono Kawokawo Nopo Netewa Ebete Epo Mabuma: Dalomiya

Me opo epo magumulo kebe tetelo dubu netewate nopo idi diyatima:na:, dubu idite iditamo wade tanalo idi osiyodiloma: eba analo, ebeno namutudawate ebetamo wade tanalo idi osiyodiloma: atumu kakanamene. Wiyasiya Godokono nopo iyati tanalo eba kunua:, ebete epatamo kebe wade tanalo osiyodiloma: dowagelemene ebe a:ka:tuwa: kegemene. Godokono Bukate a niyatuamena ebete kawokawo nopo netewa ebeno epo mabuma: alomiya.

Tagala Nopo – Godote Mosesetamo ebeno totomu tabo eba ikameolo, ebete ebe naniya kebe epate ebe totomu bilibilinomamo nanitabolo da:tudila:onakoma:na:, ibi kapiyate ebeno epoma: beda:onama:na:. Wiyasiya me opo epo niyaniyala, mabu ibi magumulo lumagi idigodolo elawo kitana: Godokono ubi tanalo bilibilinomamo eba tuduwatanalo ebeno nani tuputupudawama: keda:nama: (Luk 1.72; Ali 3.25; 7.8; Gal 3.17; Yu Epo 9.1).

Oli Nopo – Walone tetelo Godote ebeno nopo idi Ya:sudo atamo ma kunu awokalimiya, Ya:sute kewa olotolowalo epo mabuma: kebe tanalo kosiyodiliyale, piyate ebe tanalo nanitabokobi da:midima:na: Godote ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo bilibilinomo egebolelamete ibi ebeno nani tuputupupima: ebo keka:la:imene (Ma:t 26.28; Mak 14.24; Luk 22.20; Lom 11.27; 1 Kol 11.25; 2 Kol 3.6; Yu Epo 7.22; 8.6-13; 9.15; 10.16,29; 12.24; 13.20).

Godokono Nopopi (Ma:t 4.11; Mak 1.13; Luk 1.8-20,26-38; 22.43; Ali 12.6-11; 27.23; Yu Epo 1.14)

Godokono nopopiate ebeno Unu Duliyomololo ebeno ololo apulo ilukuliona. Iyaiya tete epetapilo Godote ibi me opamo apalibolenako iba:te ebeno epo eba buiyalatelenalo ibi kowalubilinama:, ega:walo tete epetapilo iba:te ebeno epatamo ebeno tabo ebe watenaka. Godokono nopopi ebe uliyanala, wiyasiya tete epetapilo iba:te me opo epono ololamo epatamo pemaimionaka.

Godokono Talena Bokose (Yu Epo 9.4; Awo 11.19)

Me bokose Yu epate Moseseko tetelo kewamo osiyodilote, wiya kawonomo golodo inamabuamo gito muliya, ebene Godote ebeno teni kawokawo totomu tabo netewa nokolamo dakuloliya Mosesete ebe nokola, ega:walo A:lonikono gaubu, ega:walo ma:na mailagono bae kalili me bokose magumumo ebo alomiya. Me bokosete Godoko Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motono Talena Bainomolo itanami, mabu ebe bokose ega:walo ebe magumulo da:pola:namiya ebe inamabuate talenanomoma: eda:onamiya, iyo, ebe inamabu magumudo Godote ebeno kawo elawonomo ebeno Yu epatamo awokaliminaki.

Godokono Totomu Tabo Ebete Mosesedo Epatamo Dikalamiya

Iyatawaopiate negelana Godokono Bukalo dopo paibu buka ebe Mosesete Godokono iyaiya tabo dakuloliya ebe bukala, iyo, Godote Sainai Ununomo Damelalo kebe iyaiya totomu tabo ega:walo iyatulame tabono tanalo ebetamo dikameiya, ebe tanalo bilibilinomate me buka magumulo ba:pola:na.

Godotamo Kalimagono Ikameopi

Moseseko tetelo Godote Yu epo magumulo dubu epetapi alomiya, iba:te epono iyaiya kuba osiyodilole bilibilinomo mabuma: ebetamo kalimagono inamabu ikameopima: keda:onama:. Me dubate dopamo Godoko Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo ibino woko osiyodilolenakiya, wiyasiya walone tetelo Yu epate Yelusalemalo Godoko Amamateno Iya Moto detiya, ebe tetene wagilimite Godotamo kalimagono ikameopiate woko ebolo osiyodilolenakiya.

Me dubu magumulo kapiyadawate ibino Kawo Watodawanomoma: eda:nami, ebete ulama bilibilinomo magumulo kapiya tetenomolo epo bilibilinomono kuba osiyodilole mabuma: gautu-goeono kalima Godotamo ikameonaki, ebete ibino kuba bilibilinomo egebolelamete ka:dodolomatililaema:.

Guliki Epo Ega:walo Ibino Tabo

Ya:suko tetelo me epate ibino Guliki opolo ilukulionamiya, ibino kawokawo duliyomolo netewano mailo ebe A:tenese ega:walo Kolinila. Me Guliki epono iyaiya sukulu wadewadenonomola, ebema: ibino iyatawate iyaiya opo epo epetapino iyatawa nanitabonomolo odoiliya. Me mabuma: opo kawonomolo epate Guliki epono mulo iyatulame ega:walo osiyodilole mabuma: ibi unamo nowadipalatelenamiya.

Ega:walo me tanalo idila. Ebe tetelo opo kawonomolo piyate sukulamo da:tolamenakiya, iba:te buka ka:la:miole tanalo ega:walo tabo kiyawao tanalo ega:walo bukamo tabo akulole tanalo Guliki tabamo ebo iyatawaonakiya. Ebe mabuma: Godokono Buka magumulo da:pola:na piyate ebe iyaiya buka dosiyodiloliya, ibi bilibilinomo epetapiate ibino iyaiya tabo Guliki tabamo ebema: akuloliya.

Ibi (2 Kol 11.3; 1 Tim 2.13)

Ibiko ebe dopo dubu A:da:mekono kamiyalela. Godote me opo kawonomo ega:walo iyaiya inamabu bilibilinomo eba osiyodilolelo, sikisi egela tetelo ebete A:da:meko osiyodilote, ebene ebe dubuno ala goa kapiya lawete Ibiko ebo osiyodiliya. Ebene Saitanate kaluno ololamo Ibitamo da:pemaigiya, ebete ebeno a:da: elemasigi tabamo tuduwatate, Godote dopamo kebe da:imi naoma: talenama: kegiyale, Ibite ebe da:imi gito niya ega:walo ebete da:imi epetapi ebeno awitamo ikamete, ebete atumu gito keniya. Eba kunu Godokono totomu tabo wakalamipi magumulo ibi netewapi ebe dopopima: ediya, ebema: ebe tetene wagilimite me opo epo bilibilinomate Godokono iyaiya totomu tabo atumu a:kowakalaminakiya.

Isalaela

Isalaela mailo ebe Godote A:ibalayamakono walone gudu Ya:ikobotamo dikamiya ebe mailo idila. Walone tetelo Yu epate ibino Ka:inane opotamo me atu Isalaela mailo ebe kikamiya, ebema: ka:lo me opo epate ebe opo me mailamo ka:minaka.

Isipiti

Isipiti opo ebe Isalaela opo niyakabolo ditana ebe opo idila. Dopamo tetelo Yu epate me Isipiti opolo 400 ulamamo eba ilukulionalo wiya: wokopima: eda:onamiya (Ali 7.30-38).

Iso (Lom 9.13; Yu Epo 11.20; 12.16-17)

Aisa:kekono nedewale dubu gudi Ya:ikoboko ega:walo Isoko magumulo Isote naniwima: eda:nami. Wiyasiya tete idilo ebete ebeno bae kape kopoliyama:, kapiya teteno bae ekawigodone eba lawelo ebeno dopo guduma: eda: tanalo kawo tanaloa:ma: gelo ekawitamo gito ikamiya.

Ka:inane (Ali 7.4-16,44-45; 13.19-20; Ya:i 2.25)

Ka:inane opo ebe Godote Yu epatamo ikalaema: ibino ewono nabiwi A:ibalayamatamo nanitabonomolo degiya ebe opola.

Kawo Elawodubu Elodi

Godokono Bukalo netewa-netewa kawokawo elawodubate Elodi mailamo dilukulionamiya, ale ebe dubuno tanalo ma kunu ulamenama:.

1) Ya:sute dawokaliya ebe tetelo dopo Elodite Yudiya opono kawo elawodubuma: eda:nami (Ma:t 2.1-22; Luk 1.5).

2) Ya:sute Godokono tabo anoano osiyodilole tanalago da:kiyawaonatiya ebe tetelo Elodi idite Ga:lili opolo kawo elawodubuma: eda:nami. Me Elodite Elodiyasiko ebeno kamiyalema: pilo gabodo lawete, ebene ebete Yoneko obamo waduba:midaoledawano wato gito itamidamiya, ega:walo Ya:sukono a:e tetelo Paeletete ebe me Eloditamo alibiya ebete ebeno tanalo kanagiyamidaema: (Ma:t 14.1-12; Mak 6.14-29; Luk 23.6-12).

3) Ya:sukono alibolepi dubate ebeno sosi wagilima: iyaiya opo epetapilo woko dosiyodilolenamiya ebe tetelo Elodi idite kawo elawodubuma: eda:nami. Me Elodite Yonekono naniwi Ya:imesikono wato itamidamete, ebene ebete Pitako anakapuima: atumu kowageliya (Ali 12.1-23).

4) Ega:walo Elodi idi ebeno mailo idi ebe Agilipatela, ebete gabamanino tabo anagiyamida bailo Polokono iyaiya tabo olowiya (Ali 25.13–26.32).

Keliso / Mesaya

Epate Ya:suko me netewa mailamo ka:minaka. Keliso mailo ebe Guliki epono tabo mailola, ega:walo Mesaya mailo ebe Yu epono tabo mailola, wiyasiya ibino magumu kapiyala, ebe magumu ma kunu itana, ‘Godokono Alibodawala.’

Kewa Olotolowalo Lumagi Tupuguimi Tanalo

Ya:suko tetelo Loma gabamanino osiyodilo tanalo ma kunula. Kebe tetelo lumagi idite kawo kuba tanalonomo dosiyodilomene, keba kunula:ka: ebete dowa magumulo lumagi idi danakapuimene, ebe tetelo iba:te ebeno kuba wiya ikaema: kewa olotolowamo eba tupuguimilo ebeno kotamo ega:walo agowamo ikoko kanagilamolema:na:. Ebene iba:te ebe kewa lawete damelamo gito kaima:na:, epate ebe eba umitalo ebete kawo temetema:go ebe osiyodilo gabodo eba kunu ka:ema:.

Libai (Yu Epo 7.5,9,10)

Ya:ikobokono 12 dubu gudi magumulo Libaiko ebe idila. Dopamo Godote Moseseko aniya, ebe Amamateno Sipi-goeogoeo Tama Awokowiamida Motolo me Libaikono gu dubu kapiyate epo epetapi mabuma: woko kosiyodilolenama:. Walone tetelo Yu epate Godoko Amamateno Iya Moto Yelusalemalo detiya, Libai gu dubate atumu ibi a:ka:tuwa: woko ebolo osiyodilolenakiya.

Loma Kawo Duliyomolonomo

Ya:suko tetelo Loma duliyomolo ebe Itali opo epono kawo duliyomolonomola, ibino kawo elawodubunomo Sisako ebeno gabamani wokopiago me duliyomololo ilukulionamiya. Me Loma kawo duliyomolone Sisate ebeno gowelaopi iyaiya opo epetapi bilibilinomamo alibolenaki, iba:te ebe opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo uwatelamete ibino gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:. Ebe mabuma: ulama epetapi bilibilinomolo Yu epate ubi

niyatinamiya Loma epono gowelaopi ibino Isalaela opone elawamo ka:na:ma:latelema:, wiyasiya iba:te ka:modobonamia:.

Lota (Luk 17.28-33; 2 Pit 2.7)

Lotako ebe A:ibalayamakono ekawino gudula. Ebene Godote A:ibalayamatamo oli opo ikaema: nanitabonomolo degiya, ebete ebe mulu opo uima: eba tolo, Lotate ebeno nabiwi atepate eba:go gito tiya. Iba:te ulama epetapilo ebe oli opolo eba nokolinalo, tete idilo Lotate ubi ebo iyatiya A:ibalayamako atepate Sodomo kawo duliyomolamo tote ebo ka:nokolinama:. Wiyasiya ebe duliyomololo epate kawokawo kuba bilibilinomo epetapi dosiyodilolenakiya, ebema: Lotate ebeno tepo magumulo miboma: eda:nami. Ebene Sodomo duliyomolo epono kuba osiyodilole mabuma: Godote ebe duliyomolo elamo kubaima: nopo ebo iyatiya, wiyasiya ebe tanalo osiyodiloa:no ebete ebeno nopopi dopamo palíboliya Lotako ega:walo ebeno moto epo ibino igilo ka:pa:mula:lelaema:.

Mekisadeka – Godotamo Kalimagono Ikameopino Kawo Watodawa (Yu Epo 5.1–7.28)

Wagilamole Mabu Buka 14.8-20 me tanalote a niyatuamena, kapela opo epo epetapino gowelaopiate Ka:inane opono Sodomo duliyomolamo da:pelamiya, iba:te A:ibalayamakono ekawino gudu Lotako ega:walo ebeno moto epo ega:walo ibino inamabu bilibilinomo puwatete, ibino opamo tolame gabodo walo gito kowagilimiya. Ebene A:ibalayamate ebeno woko dubu bilibilinomago diya gabodo ibi da:na:ma:taliya, iba:tamo nemaimiote gowelao tanalo eba nosiyodilutalo, wato kikopu nelawete Lotako ega:walo ebeno moto epo ibino igilo ebo mula:lelamiya. Ebema: ebete gowelao tanalone eba olowamitalo, gabo tetelo Mekisadekate eba:go ebo alugiya, me dubu ebe Godotamo kalimagono ikameopino kawo watodawanomo idila. Ebe tetelo Mekisadekate Godoko aniya, ebete A:ibalayamako uwomua: tetelo ebe wadenomamo kowalubinakoma:, ebene ebe atu tetelo A:ibalayamate gowelao magumulo duwatiya, ebete ebe inamabu bilibilinomo anagilamolete epetapi teni apuapu magumune kapiya idi lawenaki, kapiya idi lawenaki, Mekisadekatamo ebo ikameiya. Nanitabola, walone tetelo Yu epate ebe atumu ibino pali inamabu bilibilinomo magumulo teni epetapi magumune kapiya idi lawenaki, kapiya idi lawenaki, Godotamo kalimagono ikameopiatamo eba kunu ikalamolenakiya.

Mekisadekakono walogabo apune Godote Yu epo magumulo A:loniko ega:walo Libai gu dubu epetapi uwatiya iba:te ebetamo kalimagono ikameo woko kosiyodilolenama:, wiyasiya ale me tanalo numitama:, Libaikono ewono nabiwi A:ibalayamate ebeno wokilo Mekisadekako unamo eba adipatelo ebetamo inamabu nilakapolo gito ikameiya. Ebe tanalone a iyatawala Godotamo kalimagono ikameopi bilibilinomo magumulo Mekisadekakono elawote wokopi epetapi bilibilinomono elawo odoiliya, iyo, ibi magumulo ebe dopodawanomola. Me ebe mabuma: Yu Epono Buka osiyodilodawate a niyatuamena, Mekisadekate Godotamo kalimagono ikameopino watodawama: keba kunu keda:namile, ka:lo Ya:sute ebe atumu a nanitabokobi midipiatamo ebako wokodawama: keda:na. Iyo, ebete me opo epono iyaiya kuba egebolelaema: ebeno kalima Godotamo dikamiya, ebe kalima ikame tanalono elawote wokopi epetapino kalima ikame elawo nanitabonomolo odoiliya.

Mosese

Yu epate Isipiti opolo wiya: wokopima: eba eda:onalo, Godote Moseseko ebo lawiya ebete ibi ebe temeteme opone wagailite ibino Ka:inane mulu opamo kemagatalema:. Iba:te ulama epetapilo bulu opolo latepaoago eba tolamenalo, Godote ibino igilo ka:mula:lelamenakoma: Mosesedo iyaiya anoano tanalo epetapi osiyodilolenaki. Ega:walo Godote ebedo ebeno

iyaiya totomu tabo ega:walo iyatulame tabo bilibilinomo Yu epatamo ikalamiya. Ebe tetelo Godote a:ka:tuwa: ebeno teni kawokawo totomu tabo netewa dilidili nokolamo akulolete Mosesetamo gito ikamiya, wiyasiya totomu tabo epetapi ega:walo iyatulame tabo epetapi Mosesete Godokono Bukano dopo paibu buka eba osiyodilolelo ebamo ebo akuloliya.

Nowa (Ma:t 24.37-38; Luk 17.26-27; Yu Epo 11.7; 1 Pit 3.20; 2 Pit 2.5)

Nowako tetelo me opo epate kawokawo kuba bilibilinomo eba osiyodilolenalo, Nowako kapiyate tuputupudawanomoma: eda:nami. Ebema: Godote Nowako naniya, ebete epono kuba osiyodilole mabuma: ulama obo me opo kawonomamo kapalibomene ibi bilibilinomo kopoliyadigalema:. Ebene Nowate Godokono tabamo eba tuduwatalo kawo penomo ebo osiyodiliya, ebe ega:walo ebeno moto epo ega:walo digilona ebe inamabu epetapi ibino igilo ka:mula:lelaema:.

Pa:lisi Tanebapi

Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Pa:lisi tanebapino tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t 3.7, Mak 2.16, Luk 5.30, ega:walo Yon 1.24 tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo nulamiye.

Sa:diyusi Tanebapi

Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Sa:diyusi tanebapino tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t 3.7, Ma:t 22.24, Mak 12.19, ega:walo Luk 20.28 tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo nulamiye.

Sainai Ununomo Damela (Ali 7.30; Gal 4.24-25; Yu Epo 12.18-21)

Sainai Ununomo Damela ebe Mosesete 40 egelamo eba nokolilo Godote ebetamo ebeno totomu tabo bilibilinomo dikameiya ebe damelala.

Saitana

Saitanako ebe kubakuba uliyana bilibilinomono watodawala. Dopamo ebete Unu Duliyomolono nopodawa idima: eda:nami, wiyasiya ebete Godotamo tuduwatama: ubia:noma: eda:te eba:go gowela ebo wagilimiya. Me tetelo ebete me opolo a:da: elemasigi woko eba osiyodilonalo, epate Godokono totomu tabo wakalaima: ebete ibi kuba gabamo wabuga:tale gabodo magatalenako.

Sela (Lom 4.19; 9.9; Gal 4.21-31; Yu Epo 11.11-12; 1 Pit 3.6)

Selako ebe A:ibalayamakono kamiyalela. Ebete ulama bilibilinomo epetapilo ta:li kamiyalema: eda:nami, wiyasiya ebete Godoko nanitabokobi midi tanalodo gudu Aisa:keko ebeno awitamo ebo alaimiya.

Sisa – Loma Duliyomolo Epono Kawo Elawodubunomo

Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Sisakono tanalo iyatawama: dowagela:emene, modobola a:ma: Ma:t 22.15, Mak 12.13, Luk 20.20, ega:walo Yon 19.12 tetelo da:pola:na ebe iyaiya walubi tabo ebo nulamiye.

Ya:ikobo

Aisa:kekono nedewale dubu gudi Ya:ikoboko ega:walo Isoko magumulo Ya:ikobote ekawima: eda:nami. Wiyasiya tete idilo Isote ebeno bae kape kopoliyama:, bae ebeno ekawi Ya:ikobogodone eba lawelo ebeno dopo guduma: eda: tanalo kawo tanaloa:ma: gelo Ya:ikobotamo gito ikamiya. Nanitabola, Godote dopamo Aisa:kekono nabiwi A:ibalayamatamo tabo ma kunu giya, ebete ebeno walone gudi magumulo me opo epo bilibilinomo kowalubilinama: ibino Igilo Mula:lelamedawa kadipatemene. Isoko ebe dopamo dawokaliya ebe gudula, wiyasiya ebeno tepo magumuno kuba woki mabuma: Godote ebe balamo eba iyatilo ebeno ekawi Ya:ikoboko ebo lawiya, ebema: walone tetelo Ya:sute Ya:ikobokono walone gudi magumune pawokaliya, Isokono walone guda:godonea:.

Ya:ikobokono mailo idi ebe Isalaelatela. Yu epono 12 gu tanebapiate ebeno 12 dubu guda:godone maimiya.

Ya:sukono Mailo

Ya:su mailo magumu ebe Igilo Mula:ledawala. Godokono Bukate Ya:sukono iyaiya mailo epetapi ma kunu awokalilamena – Keliso, Mesaya, Godokono Gudu, Epono Naniwi, Godokono Sipi-goeo Da:peso, ega:walo Da:ibidokono A:la:mu.

Ya:sukono 12 Alibolepi Dubu (Ma:t 10.1-4; Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

Ebeno waloma:tapi bilibilinomo magumulo Ya:sute kapiyakapiya dubu uwatete ibi ebeno alibolepima: ka:la:miya. Ebene netewa-kapiya ulama magumulo iba:te eba:go eba ilukulinalo, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalono iyaiya tanalo ibi ebo iyatulamenaki, ega:walo ebete kewa olotolowalo a:ete netewa-kapiya egelalo walo da:kemaigiya, me dubate ibino balida:mo umiya. Ya:sute me opono iyaiya opamo ibi ebema: aliboliya, iba:te ebeno Wade Tabo epatamo eba nikiyawaolo ebeno nani sosi kapiya ebolo ka:nowagilima:.

Godokono Bukate Poloko ega:walo Banabasiko ega:walo nanitabokobi midipi epetapi ibi atumu alibolepima: keka:la:mina, mabu Ya:sute ibi atumu iyaiya opo epetapilo ebeno sosi ka:nowagilima: aliboliya.

Yaona (Ma:t 12.39-41; 16.4; Luk 11.29-32)

Yaonako ebe Godokono woki awokalimidawa idila. Tete idilo Godote ebe Niniba kawo duliyomolamo alibiya, ebete ebeno tabo ebo ka:nikiyawaoma:, wiyasiya Yaonako ubia:nola. Ebe mabuma: ebete kawo palai peamo olote mulu opo ida:mo to ebo wagilimiya. Gabo tetelo Godote ebeno tuduwata: mabuma: kawo awanomo dapalibiya, pe wokopiate Yaonakono kuba osiyodilo tanalo iyatawaote ebe obamo gito ba:idiliya. Wiyasiya Godote Yaonako eba nilakapotelo kawo namo ebe palibiya, namote ebe alopoga gabodo ebeno igilo ka:mula:ema:. Ebene netewa-kapiya egelalo namote Yaonako kewa: kolomono balamo da:nedalopeamidiya, ebete woki iyakobi midite Niniba duliyomolamo gito tiya ebolo Godokono tabo ka:nikiyawaoma:.

Yelemaya (Ma:t 2.17; 16.14; 27.9)

Yelemayako ebe Godokono woki awokalimipi magumulo wade woko-dawanomo idima: eda:nami. Yelemayakono walogabo apune Ya:sute pete me opolo eba pokolinalo kebe tanalo bilibilinomate ebetamo da:pemaimioma:na:, Godote Yelemayado ebe tanalo bilibilinomo dopamo awokalilamenaki.

Yosuwa (Ali 7.45; Yu Epo 4.8)

Mosesete da:iya ebe tetelo Godote Yosuwako ebe lawiya, ebete Yu epo Ka:inane opamo magatalete ebe opono iyaiya epagodone gowelao gabodo ka:nelaema:. Ebene iba:te gowelao magumulo wato kikopu delawiya, ebe tetelo Yosuwate ebe opo Yu epono 12 gu tanebapiatamo gito anagilamoliya. Nanitabola, ebe opo ebe Godote A:ibalayamakono walone guda:tamo nanitabolo ikalaema: degiya ebe opola.

Yu Dubuno Tama Itamida Pukala Iyati Tanalo

Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, ibino dubu guda:te awokalaote a:iti egela eba ilukulilo, iba:te tama itamida pukala iba:tamo ebo alomola-menaka, mabu iba:te me osiyodilo tanalodo Godokono iya eponomoma: deda:ona ebe tanalo awokaliminaka. Nanitabola, Godote A:ibalayamako aniya, ebe ega:walo ebeno walone guda:te ebe tanalo uwomua: tetelo ibino dubu guda:tamo kosiyodilonakoma:.

Ya:sukono alibolepiate ebeno Wade Tabo iyaiya opolo kiyawao dowag-ilimiya, ebe tetelo sosi epo magumulo Yu dubu epetapiate negelanakiya, Yua:pi nanitabokobi midipi dubu magumulo potele tama itamida pukala

lawea:no ebete Godogodone igilo mula: tanalo a:kelaemene. Ebema: Polote ebe Yu dubago kawonomamo eba apaminateuilo negenaki, Ya:sute epono kuba egebolelaema: a:ete walo da:kemaigiya, lumagite ebe tanalo nanitabokobi eba midinalo igilo mula: tanalo ebo kelaemene. Iyo, nanitabola, Godote lumagino nanitabokobi midi tanalo kapiyado ebeno tepo magumu iyakobi ka:midimene, unu tama osiyodilo tanalodoa:.

Yu Epo

Yu epo ebe A:ibalayamakono gudu Aisa:keko ebeno gudu Ya:ikobogodone demaimiya ebe epola, wiyasiya piyate A:ibalayamakono gudu idi Isamaelagodone demaimiya me opo epate ibi Yu epoma: keka:la:mina:.

Yu Epono Balidi Ibilamole Moto

Yu epono iyaiya duliyomololo ibino balidi ibilamole motote belamota:ona. Ebene ibino wokoa: talena egelalo iba:te ebe motolo danaladabutinaka, iba:te ebolo Godoko eba amamatelo ebeno Buka tabo eka:la:miolenaka, ega:walo ebe iyaiya tabono magumu tanalo iyatulamenaka, ega:walo oale Godotamo alapionaka, ega:walo towetowe tabo ebetamo owadipalatelenaka.

Ya:suko tetelo Yu epate ibino balidi ibilamole motolo tanalo idi ma kunu a:kosiyodilonakiya, iba:te tete epetapilo epono iyaiya tanalo ebo anagilamelelamenakiya.

Yu Epono Wokoa: Talena Egela

Godokono Bukate a ma kunu iyatuamena, ebete sikisi egela magumulo me opo ega:walo opono iyaiya inamabu osiyodilolete, sebeni egelalo ebete ela amiti. Ebe mabuma: Moseseko tetelo Godote Yu epatamo totomu ebo ikalamiya, iba:te atumu sikisi egela magumulo ibino iyaiya woko osiyodilolete, sebeni egelalo iba:te ela eba amiutalo ebe ebo namamatenakoma:na:.

Ebene Ya:suko tetelo Yu watowatopi epetapiate me wokoa: talena egelano tanaloma: iyaiya pukala bilibilinomo epetapi epatamo eba alomolo, piyate ibino pukala wakalamipima: deda:onamiya, iba:te iba:tamo ebema: dowaonamiya. Iyo, wokoa: talena egela idilo Ya:sute temetema:go kamiyale wadekobi da:midiya, ebema: Yu watowatopi epetapiate ebe kawiya aniya, ega:walo wokoa: talena egela idilo ebeno waloma:tapiate kono pali magumudo eba tolamitalo kapiyakapiya kono kubakubadopo da:nowakalamiya, Yu watowatopiate ibino osiyodilo tanalo kubama: ebo geliya.